

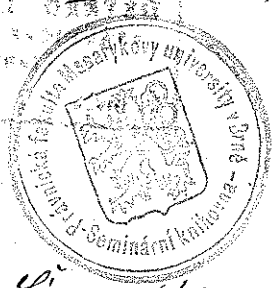
63-0-10

Rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech trestních.

Ročník třináctý,
(od čísla 4038 do čísla 4348)
obsahující rozhodnutí z roku 1931
a
rozhodnutí disciplinární
(od čísla 126 dis. do čísla 141 dis.).

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. prezident tohoto soudu
Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ.

Teda 11/

čís. 5836/II.

Veškerá práva autorská, zejména právo překládu, jsou vyhrazena.

V PRAZE 1932.

Nakladatel a vydavatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství Praha XII.,
Kaňalská ul. 8 (Mánesova 71).

OBSAH:

	Stránka
Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	III – VI
Seznam rozhodnutí podle spisových značek	VII – X
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 4038 – 4348	1 – 589
Rozhodnutí disciplinární čís. 126 dis. – 141 dis.	590 – 621
Věcný seznam abecední	622 – 746
Seznam ustanovení zákonných	747 – 752

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

	Čís.	Čís.	
	1931.		
leden 15. Zm I 663/29	4038	únor 13. Zm I 472/30	4072
» 15. Zm I 18/30	4039	» 13. Zm II 145/30	4073
» 15. Zm I 467/30	4040	» 14. Zm I 561/30	4074
» 15. Zm I 730/30	4041	» 14. Zm II 216/30	4075
» 16. Zm I 876/30	4042	» 14. Zm II 15/31	4076
» 17. Zm II 385/30	4043	» 16. N II 12/31	4077
» 20. Zm I 6/30	4044	» 17. Zm I 856/30	4078
» 20. Zm II 127/30	4045	» 20. Zm I 304/30	4079
» 22. Nd I 10/31	4046	» 21. Zm I 859/30	4080
» 22. Zm II 36/30	4047	» 25. Zm I 1763/30	4081
» 23. Zm I 46/30	4048	» 25. Zm I 267/30	4082
» 23. Zm I 881/30	4049	» 26. Zm I 332/30	4083
» 23. N I 196/30	4050	» 26. Zm II 205/30	4084
» 23. Zm II 58/30	4051	» 26. Zm II 258/30	4085
» 27. Zm I 388/30	4052	» 27. Zm I 61/30	4086
» 29. Zm I 516/30	4053	» 27. Zm II 73/30	4087
» 29. Zm I 956/30	4054		
» 30. Zm I 830/30	4055	březen 2. Zm I 444/30	4088
» 31. Zm I 69/30	4056	» 4. Zm I 288/30	4089
únor 3. Zm I 21/30	4057	» 4. Zm I 372/30	4090
» 3. Zm I 276/30	4058	» 4. Zm I 445/30	4091
» 4. Zm I 269/30	4059	» 5. Zm I 661/30	4092
» 4. Zm I 287/30	4060	» 5. Zm II 167/30	4093
» 5. Zm I 22/30	4061	» 6. Zm I 54/30	4094
» 5. Zm I 706/30	4062	» 6. Zm I 136/31	4095
» 6. Zm I 481/30	4063	» 10. Zm I 249/30	4096
» 6. Zm I 490/30	4064	» 10. Zm I 413/30	4097
» 7. Zm I 452/30	4065	» 11. Zm I 105/30	4098
» 7. Zm II 19/30	4066	» 11. Zm II 437/30	4099
» 10. Zm II 35/30	4067	» 12. Zm I 523/30	4100
» 11. Zm II 51/30	4068	» 12. Zm II 191/30	4101
» 11. Zm II 131/30	4069	» 12. Zm II 359/30	4102
» 12. Zm I 50/30	4070	» 13. Zm I 651/30	4103
» 12. Zm I 123/30	4071	» 13. Zm I 982/30	4104
		» 13. Zm I 2/31	4105
		» 13. Zm I 11/31	4106
		» 13. Zm II 458/30	4107

ÚSTŘEDÍ PRÁVNÍHO ÚŘADU
PRÁVNICKÉ FAKULTY
 STARY BRNO
 Č. inv.: 12818

	Čís.		Čís.
listopad 24. Zm II 265/30	4334	březen 17. Ds I 5/31	128 dis.
» 24. Zm II 125/31	4335	» 17. Ds II 13/30	129 dis.
» 25. Zm II 334/31	4336	» 21. Ds II 10/30	130 dis.
» 27. Zm II 104/30	4337		
		duben 1. Ds I 4/31	131 dis.
prosinec 2. Nd I 510/31	4338		
» 3. Zm I 34/31	4339	květen 9. Ds I 16/30	132 dis.
» 3. Zm I 978/31	4340	» 9. Ds I 3/31	133 dis.
» 4. Zm I 945/30	4341		
» 4. Zm I 41/31	4342	září 15. Ds I 14/31	134 dis.
» 9. Zm II 248/30	4343	» 15. Ds II 4/31	135 dis.
» 10. Zm I 746/30-1	4344		
» 10. Zm II 139/31	4345		
» 11. Zm I 677/30	4346	říjen 16. Ds I 28/30	136 dis.
» 16. Zm II 168/30	4347	» 24. Ds I 18/31	137 dis.
» 19. Zm I 833/30	4348	» 24. Ds I 22/31	138 dis.
		» 24. Ds I 23/31	139 dis.

DODATEK.

březen 17. Ds I 2/30	126 dis.	listopad 3. Ds II 9/30	140 dis.
» 17. Ds I 9/30	127 dis.	» 19. Ds I 15/31	141 dis.

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

	Čís.		Čís.
		Zm I 332/30	4083
		» 345/30	4146
Zm I 633/29	4268	» 372/30	4090
» 663/29	4038	» 375/30	4111
» 887/29	4113	» 376/30	4138
» 6/30	4044	» 378/30	4152
» 18/30	4039	» 382/30	4136
» 21/30	4057	» 388/30	4052
» 22/30	4061	» 401/30	4154
» 24/30	4153	» 413/30	4097
» 46/30	4048	» 419/30	4139
» 49/30	4162	» 421/30	4158
» 50/30	4070	» 422/30	4143
» 54/30	4094	» 444/30	4088
» 61/30	4086	» 445/30	4091
» 69/30	4056	» 452/30	4065
» 75/30	4177	» 455/30	4179
» 79/30	4116	» 456/30	4129
» 105/30	4098	» 458/30	4131
» 114/30	4114	» 464/30	4147
» 123/30	4071	» 467/30	4040
» 132/30	4110	» 468/30	4151
» 139/30	4121	» 472/30	4072
» 153/30	4248	» 478/30	4159
» 157/30	4216	» 479/30	4235
» 173/30	4297	» 481/30	4063
» 176/30	4081	» 485/30	4157
» 184/30	4189	» 490/30	4064
» 205/30	4246	» 495/30	4171
» 210/30	4199	» 506/30	4172
» 217/30	4211	» 516/30	4053
» 233/30	4160	» 523/30	4100
» 249/30	4096	» 524/30	4180
» 262/30	4188	» 542/30	4210
» 265/30	4242	» 544/30	4269
» 267/30	4082	» 554/30	4193
» 269/30	4059	» 561/30	4074
» 276/30	4058	» 570/30	4249
» 287/30	4060	» 579/30	4119
» 288/30	4089	» 583/30	4219
» 293/30	4156	» 584/30	4197
» 301/30	4176	» 593/30	4261
» 304/30	4079	» 596/30	4331
» 320/30	4192	» 603/30	4170
» 321/30	4260	» 616/30-1	4198
» 323/30	4245	» 617/30	4233
» 324/30	4128	» 620/30	4148
» 328/30	4174	» 626/30	4229

	Čís.		Čís.
Zm I 635/30	4322	Zm I 11/31	4106
» 638/30	4228	» 33/31	4315
» 642/30	4252	» 34/31	4339
» 647/30	4127	» 41/31	4342
» 651/30	4103	» 42/31	4190
» 655/30	4149	» 43/31	4301
» 661/30	4092	» 53/31	4318
» 663/30	4282	» 96/31	4311
» 666/30	4243	» 105/31	4123
» 672/30	4194	» 130/31	4132
» 677/30	4346	» 136/31	4095
» 678/30	4201	» 216/31	4168
» 706/30	4062	» 232/31	4285
» 708/30	4175	» 287/31	4223
» 710/30	4270	» 294/31	4226
» 717/30	4287	» 300/31	4205
» 720/30	4302	» 365/31	4217
» 723/30	4325	» 370/31	4212
» 730/30	4041	» 396/31	4218
» 734/30	4303	» 411/31	4309
» 746/30	4344	» 452/31	4206
» 753/30	4283	» 461/31	4224
» 754/30	4326	» 481/31	4213
» 755/30	4310	» 520/31	4262
» 759/30	4181	» 527/31	4258
» 812/30	4284	» 547/31	4250
» 815/30	4204	» 548/31	4275
» 818/30	4185	» 619/31	4288
» 819/30	4231	» 623/31	4259
» 826/30	4166	» 673/31	4291
» 830/30	4055	» 701/31	4276
» 833/30	4348	» 702/31	4277
» 835/30	4289	» 703/31	4278
» 838/30	4290	» 746/31	4295
» 843/30	4323	» 893/31	4329
» 846/30	4273	» 978/31	4340
» 853/30	4306		
» 856/30	4078		
» 859/30	4080		
» 876/30	4042		
» 881/30	4049		
» 887/30	4332		
» 904/30	4117		
» 909/30	4182		
» 912/30	4122		
» 918/30	4300		
» 921/30	4144		
» 933/30	4254		
» 936/30	4294		
» 943/30	4195		
» 945/30	4341		
» 956/30	4054		
» 971/30	4304		
» 977/30	4271		
» 982/30	4104		
» 990/30	4109		
» 1002/30	4167		
» 1012/30	4308		
» 2/31	4105		

Zm II

	Čís.
Zm II 118/28-2	4207
» 13/30	4215
» 19/30	4066
» 28/30	4115
» 33/30	4112
» 35/30	4067
» 36/30	4047
» 49/30	4140
» 51/30	4068
» 58/30	4051
» 60/30	4178
» 71/30	4141
» 73/30	4087
» 85/30	4145
» 104/30	4337
» 116/30	4118
» 121/30	4133
» 126/30	4196
» 127/30	4045
» 131/30	4069

	Čís.		Čís.
Zm II 141/30	4124	Zm II 433/30	4265
» 145/30	4073	» 437/30	4099
» 146/30	4173	» 438/30	4240
» 157/30	4328	» 458/30	4107
» 159/30	4255	» 460/30	4324
» 162/30	4125	» 468/30	4316
» 167/30	4093	» 471/30	4247
» 168/30	4347	» 477/30	4307
» 169/30	4134	» 15/31	4076
» 171/30	4298	» 18/31	4296
» 184/30	4142	» 24/31	4317
» 185/30	4236	» 52/31	4183
» 190/30	4253	» 53/31	4286
» 191/30	4101	» 91/31	4126
» 193/30	4202	» 102/31	4161
» 205/30	4084	» 110/31	4169
» 206/30	4150	» 111/31	4209
» 210/30	4220	» 121/31	4225
» 211/30	4130	» 125/31	4335
» 212/30	4327	» 139/31	4345
» 216/30	4075	» 141/31	4155
» 221/30	4234	» 146/31	4221
» 232/30	4191	» 192/31	4251
» 237/30	4208	» 193/31	4200
» 238/30	4227	» 213/31	4257
» 248/30	4343	» 226/31	4321
» 251/30	4244	» 235/31	4279
» 255/30	4184	» 268/31	4280
» 256/30	4237	» 282/31	4292
» 257/30	4241	» 292/31	4281
» 258/30	4085	» 334/31	4336
» 265/30	4334		
» 276/30	4186		
» 277/30	4312		
» 283/30	4238		
» 285/30	4230		
» 287/30	4239		
» 289/30	4299		
» 300/30	4203		
» 302/30	4137		
» 313/30	4266		
» 315/30	4313		
» 318/30	4319		
» 333/30	4272		
» 334/30	4293		
» 337/30	4330		
» 339/30	4214		
» 340/30	4274		
» 347/30	4222		
» 359/30	4102		
» 373/30	4263		
» 378/30	4264		
» 381/30	4314		
» 385/30	4043		
» 403/30	4267		
» 409/30	4187		
» 429/30	4256		
» 431/30	4305		
» 432/30	4120		

Trestní rozhodnutí XIII.

	Čís.
N I	
N I 196/30	4050
» 44/31	4163
» 103/31	4232
N II	
N II 12/31	4077
Nd I	
Nd I 10/31	4046
» 253/31	4164
» 451/31	4333
» 510/31	4338
Nd II	
Nd II 15/31	4108
» 27/31	4135
» 47/31	4165
» 107/31	4320

Ds I		Čís.	Ds I		Čís.
Ds I 2/30	.	126 dis.	Ds I 18/31	.	137 dis.
» 9/30	.	127 dis.	» 22/31	.	138 dis.
» 16/30	.	132 dis.	» 23/31	.	139 dis.
» 28/30	.	136 dis.			
» 3/31	.	133 dis.	Ds II		
» 4/31	.	131 dis.	Ds II 9/30	.	140 dis.
» 5/31	.	128 dis.	» 10/30	.	130 dis.
» 14/31	.	134 dis.	» 13/30	.	129 dis.
» 15/31	.	141 dis.	» 4/31	.	135 dis.

Tiskové chyby:

Stránka	3.	řádka	17.	zdola správně »ani o« místo »ani a«.
»	16.	»	2.	shora správně »napadeným« místo »najadený«.
»	29.	»	3.	shora správně »v zodpovědné« místo »z odpovědné«.
»	49.	»	2.	zdola správně »náзору« místo »názvuu«.
»	54.	»	7.	shora správně »§ 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924« místo »§ 24 odst. (2) zák. čís. 9/1923«.
»	55.	»	17. a 19.	zdola správně »zák. čís. 9/1924« místo »zák. čís. 9/1923«.
»	136.	»	2.	shora správně »předmětem« místo »předem«.
»	177.	»	10.	shora správně »1926« místo »1929«.
»	227.	»	22.	shora za slova »ustanovení § 66 obč. zák.« přijde dodatek: »pro oblast našeho práva ovšem nyní § 25 č. 3 zák. čís. 320/1919«.
»	303.	»	11.	shora správně »k němuž soud« místo »k němu snad«.
»	323.	»	3.	shora správně »174« místo »171«.
»	339.	»	13.	shora správně »čís. 11« místo »čís. 1«.
»	357.	»	6.	shora správně »177/1909« místo »277/1909«.
»	343.	»	21.	shora správně »náležitosti«, místo »záležitosti«.
»	450.	»	5.	shora správně »ze svědecké...« místo »ve svědecké...«.
»	484.	»	2.	zdola správně »obžalovaným« místo »obžalovaných«.
»	506.	»	21.	shora správně »předcházevším« místo »přecházevším«.
»	518.	»	11.	zdola správně »197/1895« místo »107/1895«.
»	527.	»	16.	shora správně »tr. zák.« místo »tr. ř.«.
»	588.	»	18.	zdola správně »mu« místo »mi«.
»	602.	»	1.	shora správně »dovolil« místo »dovodil«.
»	605.	»	7.	zdola správně »dolíčiti« místo »dodíčiti«.

Čís. 4038.

Po subjektivní stránce se vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu křivého svědectví (§ 199 a) tr. zák.) úmysl k vědomému udání nepravdy; není třeba úmyslu způsobiti škodu; onen úmysl spočívá již ve vědomí, že pachatel vypovídá jako svědek a že jeho výpověď jest nepravdivá.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1931, Zm I 663/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 31. července 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost, uplatňujíc jen důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., namítá, že obžalovaný neměl býti odsouzen pro zločin křivého svědectví na soudě, an nebyl dokázán jeho zlý úmysl k vědomému udání nepravdy. O tomto úmyslu a vědomí nemůže prý býti řeči v souzeném případě, kde jde jen o nedorozumění obžalovaného, jenž nedovede činiti rozdíl mezi různými způsoby zániku obligačního nároku a slovem »placení« rozuměl plnění vůbec. Svědecká výpověď obžalovaného nemohla uvéstí procesní soud v omyl, ano jest pro posouzení žalobního nároku lhostejno, zda zanikl placením, či jiným dlužníkovým plněním; rozhodné jest a stačí, že zanikl. Než zmateční stížnost jest na omylu. Správně sice dovozuje, že se po subjektivní stránce vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu křivého svědectví úmysl k vědomému udání nepravdy, že není třeba zvláštního úmyslu způsobiti škodu, ale přehlíží, že požadovaný úmysl spočívá již ve vědomí, že pachatel vypovídá jako svědek a že jeho výpověď jest nepravdivá. V souzeném případě zjišťuje rozsudek to i ono; bere za prokázáno, že obžalovaný, byv slyšen jako svědek u okresního soudu v S. ve sporu svého otce s Antonínem S-ým, potvrdil proti pravdě, že hotově platil (rozumí se penězi) Antonínu S-ému ml. za povoz 40 Kč, od setí 40 Kč a od dvou krav po 10 Kč, ačkoliv pak sám doznal, že ve skutečnosti hotově neplatil. Soud při tom uvážil obhajobu obžalovaného, že slovy »hotově platil« myslel, že »platil práci«, avšak odmítl ji jako nepravdivou a vyvrácenou provedenými důkazy a dospěl na základě seznání svědka S-ého a obsahu svědecké výpovědi obžalovaného, vydané ve sporu, ku přesvědčení, že obžalovaný nebyl v tvrzeném omylu, že tedy u něho nešlo o nedorozumění, a že si tudíž byl vědom nepravdivosti svého seznání, poněvadž svědek S. potvrdil, že obžalovaný byl třikráte procesním soudcem tázán, zda platil hotově, a pokaždé tvrdil, že platil hotově a nic nemluvil

o práci, a i z jeho vlastní svědecké výpovědi vysvítá, že činil rozdíl mezi placením hotovými penězi a prací: »Já měl pracovní dny a proto jsem to tímto doplatkem spořádal.«

Čís. 4039.

Pro posouzení pojmu »trvalé nezpůsobilosti k povolání« ve smyslu § 156 c) tr. zák. nemohou býti směrodatny okolnosti spadající do sféry čiré nevypočitatelné a nepředvídatelné nahodilosti (je-li při nebezpečnosti operace pochybné, zda by jí poškozený přežil, a, i kdyby jí přestál, zda by jí nezpůsobilost k povolání byla odstraněna).

(Rozh. ze dne 15. ledna 1931, Zm I 18/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 2. prosince 1929, jimž se prohlásil krajský soud v trestní věci proti obžalovanému pro zločin těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák. podle § 261 tr. ř. nepřislušným.

D ů v o d y:

Nalézací soud vyslovil svou nepřislušnost podle § 261 tr. ř. jen proto, že zločinem, z něhož jest stěžovatel viněn, byla způsobena trvalá nezpůsobilost k povolání. S námitkami zmateční stížnosti lze se proto zabývat jen, pokud napadá tento výrok s hlediska čís. 6 § 281 tr. ř.; veškeré další její vývody jsou podle stavu věci bezpředmětné. Výrok soudu o trvalé nezpůsobilosti k povolání opírá se o tuto úvahu: Poškozený, obecní nadstrážník, utrpěl bodnutím do krku poranění hrdelní tepny a žíly, mezi nimiž se utvořilo »Aneurisma spurium«. Podle posudku soudních znalců, podmiňuje toto Aneurisma trvalou nezpůsobilost poškozeného k povolání, jež by snad operací na život a na smrt mohla býti odstraněna. Z toho soud usuzuje, že není ani pravděpodobnosti odstranění přítomného stavu, i kdyby se poškozený podrobil operaci, a uznal proto na kvalifikaci podle § 156 c) tr. zák. Stížnost zastává opačné stanovisko, že o trvalé nezpůsobilosti k povolání nelze mluvit, dokud operace, třeba i životu nebezpečná, připouští možnost úplného vyhojení. Toto stanovisko stížnosti není správné.

Při zjištění »trvalé« nezpůsobilosti k povolání jest nalézací soud v první řadě odkázán na posudek znalců lékařů; jim náleží, by se vyjádřili o tom, zda nezpůsobilost bude trvalá, zda i v budoucnosti potrvá, a jest na snadě, že posudek naprosto určitý, apodiktický nebude nikdy možný, ana zkušenost učí, že přes veškeru dokonalost lékařské vědy nelze průběh nemoci nebo poruchy zdraví pro veškeré případy předpovídati, a že případy označené jako beznadějně končí z nenadání příznivě a naopak. Z této povšechné úvahy o mezích lidské prozíravosti, i vědeckého poznání a vědeckých zkušeností vysvítá, že při posouzení případů takové povahy bude zpravidla nalézací soud postaven před úkol, by si utvořil úsudek o znaku »trvalé nezpůsobilosti k povola-

lání« na podkladě posudku, který se o tomto účinku vyslovuje jen s větší neb menší pravděpodobností. Na nalézacím soudu jest, by si na základě těchto lékařskou vědou mu poskytnutých opor utvořil úsudek, zda lze pro dobu rozhodnou, pro dobu vydání rozsudku pokládati poruchu, o níž jde, za trvalou nezpůsobilost k povolání, čili nic, a je na snadě, že by bylo takřka nemožné zákona použití, kdyby se pokládal za do-sfačující pro použití kvalifikace podle § 156 c) tr. zák. jen posudek, vylučující s naprostou určitostí za všech okolností a pro všechnu budoucnost možnost znovunabytí způsobilosti k povolání. Jest proto zachovati střední směr při řešení otázek tohoto druhu, a bude při tom důležité, zda lékaři, i když se nemohou vyjádřiti s naprostou určitostí, vylučují podle svých znalostí možnost vyhojení jako docela nepravděpodobnou a nepředvídatelnou, či zda alespoň s nějakou pravděpodobností mohou předpovídati, zda vůbec a kdy a za jakých okolností vyhojení může nastati. Právě v těchto případech bude na soudu, by pečlivě zkoumal, zda při rozumném výkladu všech v úvahu přicházejících okolností lze s možností vyhojení počítati; pakli ano, bude kvalifikaci § 156 c) tr. zák. odmítnouti. Tyto zásady si zřejmě správně uvědomil nalézací soud. Lékaři označili podle stavu při hlavním přelíčení nezpůsobilost poškozeného k povolání za trvalou. Posudek ten omezili potud, že by těžkou, životu nebezpečnou operací bylo lze, způsobilost k povolání zase obnoviti, pokud se týče, že trvalé nebezpečnoství života tu jsoucí by snad operací na život a na smrt mohlo býti odstraněno. Vyřkl-li soud, zhodnotiv tento obsah posudku, že podle stavu věci zjištěného pro dobu rozsudku jde o trvalou nezpůsobilost k povolání, jest s hlediska skutkového a právního tomuto výroku přisvědčiti, ano nelze na poškozeném žádati, by se podrobil těžké, životu nebezpečné operaci, a nelze mluvit bez ohledu na to, zda se této operaci snad — nejisto kdy — podrobí, čili nic, ani a »nejvzdálenější možnosti, odstraniti stav trvalé nezpůsobilosti k povolání«, ano jest při nebezpečnosti operace pochybné, zda by jí poškozený přežil, a, i kdyby jí přestál, zda by jí nezpůsobilost k povolání byla odstraněna. Takové, do sféry čiré, nevypočitatelné a nepředvídatelné nahodilosti spadající okolnosti nemohou býti směrodatny pro posouzení pojmu trvalé nezpůsobilosti k povolání.

Čís. 4040.

Obvinění při hlavním přelíčení před soudem jest udáním u vrchnosti.

Právo obžalovaného nemluvit pravdu nemůže se zvrhnouti ve výhodu, že smí beztrestně páchat trestné činy; podezřívá-li koho křivě ze zločinu, propadá sankci § 209 tr. zák.

Pro posouzení, zda jde o udání ve smyslu § 209 tr. zák., rozhoduje jeho věcný obsah, nikoliv jeho doslov.

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1931, Zm I 467/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 22. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Obvinění z trestného činu stalo se podle zjištění rozsudku při hlavním přelíčení před krajským soudem; jde tedy o udání u vrchnosti podle první věty § 209 tr. zák.; zákon v tomto případě nevyžaduje způsobilost, by obvinění mohlo vrchnosti zavdati příčinu k vyšetřování nebo k pátrání proti obviňovanému. Udání se stalo při hlavním přelíčení proti stěžovateli jako obžalovanému pro různé trestné činy, a bylo jím vysloveno před výslechem svědka, by osvědčil jeho zaujatost, bránič jeho přisežnému výsledku. Třebaže stěžovatel vypovídal jako obžalovaný a u výkonu práva obhajoby zákonem mu zaručeného, pročez neměl povinnost tvrditi pravdu, nemůže se toto právo zvrhnouti ve svůj prospěch, že smí beztrestně páchat trestné činy; podezřívá-li koho křivě ze zločinu, propadá trestní sankci § 209 tr. zák. Tím jsou uvedeny na pravou míru vývody stížnosti, pokud vycházejí z jiného právního názoru, které nelze sdílet. Stížnosti obžalovaného jest však přisvědčiti v těchto směrech: Pro posouzení, zda jde o udání ve smyslu § 209 tr. zák., rozhoduje věcný obsah, nikoliv jeho doslov; jest proto úkolem nalézacího soudu, by při tomto zločinu, spáchaném ústním projevem, zjistil, jaký smysl a dosah projev má, jakož i, by způsobem předpisům § 270 čis. 5 a § 281 čis. 5 tr. ř. odpovídajícím odůvodnil, jak k tomuto zjištění dosahu smyslu dospěl. Právem vytýká stížnost po této stránce rozsudku vadnost s hlediska čis. 5 § 281 tr. ř., poukazujíc k obrátím, že »se choval perversně« a že »učinil různé pohyby rukou a ohmatával ho«, které vyžadovaly přesné odůvodnění svého významu tím spíše, an se rozsudek omezuje prostě na citaci pozastaveného projevu, vyjadřuje se jen povšechně, že tvoří buď skutkovou podstatu zločinu smilstva proti přirozenosti nebo zprznění, blíže neodůvodniv, ze kterých výrazů a proč usuzuje na vinění z toho neb onoho zločinu, nebo snad z obou zločinů. Rozsudek vykazuje tuto vadu nejen v naznačeném směru objektivním, nýbrž neobhahuje ani odůvodnění ve směru subjektivním: jest totiž nezbytným předpokladem přičitatelnosti zločinu, o nějž jde, by nejen byl zjištěn význam a dosah pozastaveného výroku po stránce objektivní, nýbrž se kromě toho vyhledává, by bylo i zjištěno a odůvodněno, že si i obžalovaný uvědomil dosah a význam projevu právě tak, jak jej ve směru objektivním pojímal soud.

Čís. 4041.

Pojem »svěření« (§ 132 III tr. zák.).

Tím, že vyškolená a ze služby propuštěná výpomocná síla (mladistvá) docházela na poštu a konala tam se svolením pošt mistra pro

něho práce, nebyl mezi ní a pošt mistrem zjednan poměr svěření ve smyslu § 132 tr. zák.

Onen poměr nebyl založen ani žádostí rodičů mladistvé, by svědce jel s dcerou do města, ana se tam nevyzná.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1931, Zm I 730/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 12. července 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. zák. a pro zločin veřejného násilí podle § 98 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zprošťující výrok rozsudku vztahující se na zločin podle § 132 III tr. zák., spáchaný prý v době od 19. března do 24. dubna 1928, napadá zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čis. 9 a) tr. ř. námitkou, že H-ová byla v této době obžalovanému svěřena k vyučování a k doзору, tvrdíc, že H-ová setrvala ve skutečnosti i po svém propuštění ze služby, k němuž došlo dne 19. března 1928, v dřívějším (služebním) poměru k obžalovanému, ana prý i po svém propuštění ze služby docházela se svolením obžalovaného na poštu v Ch. a tam pracovala pro obžalovaného podle jeho pokynů, takže se prý její činnost v této době nelišila zevně od její dřívější činnosti na poště a rozdíl byl jen ten, že před 19. březnem 1928 dostávala od obžalovaného za práci odměnu, kdežto nyní pracovala bezplatně. Těmito vývody neprovádí stížnost uplatňovaný důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. po zákonu, nýbrž se skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku měla činiti, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudku nezjištěného (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.). Rozsudek zaujímá podle rozhodovacích důvodů v tomto směru zřejmě stanovisko, že činnost H-ové na poště záležela od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 jen v pracích v rozsudku uvedených, v tom, že H-ová pracovala na výkazech pro berní úřad nebo něco opisovala, aniž byla v té době ve služebním poměru, kdežto činnost H-ové v době od 1. února 1926 do 19. března 1928 záležela ve všech pracích poštovní agendy (jakž plyne z rozsudkového zjištění, že H-ová byla v této době v poštovní agendě vyškolená), a nezjišťuje, že byla v době od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 v pracích jí na poště konaných obžalovaným vyučována. Další stížností v této souvislosti zdůrazňovaná skutečnost, že činnost H-ové v době od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 souvisela časově s její činností před dnem 19. března 1928, nemá pro posouzení otázky, zda byla obžalovanému svěřena k vyučování nebo k doзору po rozumu § 132, III. tr. zák., významu. Pro tvrzení stížností, že H-ová byla v době od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 obžalovanému svěřena k vyučování, není podle toho, co uvedeno, ve skutkovém stavu zjištěném rozsudkem podkladu. Právě tak tomu je, pokud jde

o tvrzení stížnosti, že H-ová byla v této době obžalovanému svěřena k doзору. Stížnost má sice pravdu, tvrdíc větou »Jako byla H-ová...« ve spojení s předcházejícími vývody, že stačí ke svěřeni k doзору po rozumu § 132, III. tr. zák., je-li tu poměr, z něhož plyne podle všeobecných pravidel a názorů životních pro určitou osobu právo a povinnost dozírati na jinou osobu ve smyslu citovaného ustanovení zákona, nedokazuje však, že tu o takový poměr šlo. H-ová byla by v době od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 obžalovanému svěřena k doзору po rozumu § 132, III. tr. zák., kdyby byl mezi ní a obžalovaným poměr, obdobný poměru, k němuž poukazuje citované ustanovení zákona slovy »k vychování nebo vyučování«, poměr, z něhož by bylo pro obžalovaného plynulo právo a povinnost dozírati na H-ovou i co do jejího mravního vývoje, najmě i v tom směru, by se ve věcech pohlavního života nedostala na zcestí. Tím, že H-ová docházela na poštu a konala tam se svolením obžalovaného pro něho práce v rozsudku uvedené, pracovala tam na výkazech pro berní úřad neb opisovala tam něco, nebyl mezi ní a obžalovaným utvořen poměr, o němž by bylo lze důvodně tvrditi, že z něho plynulo podle všeobecných pravidel a názorů životních pro obžalovaného právo a povinnost dozírati na H-ovou i co do jejího mravního vývoje, najmě i mimo její zaměstnání na poště, ať tu podle toho, co uvedeno, nešlo ani o vyučování H-ové v pracích jí konaných.

Pokud zmateční stížnost vytýká zprošťujícímu výroku rozsudku, vztahujícímu se k souloži ze dne 24. dubna 1928 v P., vadu neúplnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., záležející v tom, že rozsudek nepřihlíží k údajím obžalovaného při hlavním přelíčení, že byl rodiči Marie H-ové požádán, by s ní jel do P., ana se tam nevyzná, není výtka věcně odůvodněna. I když byl obžalovaný rodiči Marie H-ové požádán, by s ní jel do Prahy, ana se tam nevyzná, nevznikl ani tím podle zásad již shora výtčených mezi ním a H-ovou poměr obdobný tomu, k němuž poukazuje ustanovení § 132 III tr. zák., mluvě o svěřeni k doзору nebo k vychování nebo k vyučování, a z něhož by podle úmyslu rodičů Marie H-ové jakož i podle všeobecných pravidel a názorů životních plynulo pro obžalovaného právo a povinnost bděti nad H-ovou v době, kdy byl jejím průvodcem, i po stránce jejího mravního chování a její mravní neporušenosti. S tohoto hlediska týká se onen údaj obžalovaného okolností pro právní posouzení jeho jednání nerozhodné, an nepoukazuje k tomu, že byla naplněna podstatná složka skutkové podstaty zločinu podle § 132 III tr. zák., spočívající ve svěřeni k doзору nebo k vychování nebo k vyučování v onom smyslu. Nepřihlížel-li tedy nalézací soud k řečenému údajím obžalovaného a neuvažoval-li o tom, zda v oně žádosti rodičů Marie H-ové nespočívalo její svěřeni doзору obžalovaného, nezatížil tím rozsudek zmatečností podle čis. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 4042.

Jde-li o přečin nebo přestupek, může soud vyhostiti cizozemce z republiky jen, uznal-li ho vinným takovým přečinem nebo přestupkem, na něž ukládá zákon výslovně a zvláště trest vyhoštění z tuzemska jako trest hlavní nebo trest vedlejší.

Při odsouzení pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. je nepřipustné vyhoštění odsouzeného (§ 249 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 16. ledna 1931, Zm I 876/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 29. září 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. a podle § 249 tr. zák. vyhoštěn z území republiky Československé, zavrhl, pokud napadla výrok, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., vyhověl jí však, pokud čelila proti výroku, že se obžalovaný podle § 249 tr. zák. vyhošťuje z území republiky Československé, a tento výrok zrušil jako zmatečný. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost jest odůvodněna, pokud podle čis. 11 § 281 tr. ř. napadla výrok rozsudku, že se obžalovaný podle § 249 tr. zák. vyhošťuje z území Československé republiky. Podle § 4 zákona o ochraně osobní svobody z 9. dubna 1920, čis. 293 Sb. z. a n. nesmí býti nikdo z určitého místa území vyhoštěn (vypovězen) kromě případů zákonem stanovených. Tak zmocňují na př. §§ 25 a 40 tr. zák. soudy všeobecně, by vyhostily cizince, kteří byli odsouzeni pro jakýkoliv zločin; § 522 tr. zák. stanoví, by cizozemci, kteří propadnou trestu pro přestupek zapovězené hry, byli z území čsl. státu vyhoštěni; § 21 lichev. zák. ze 17. října 1919, čis. 568 sb. z. a n. nařizuje, by cizinec odsouzený pro přečin nebo pro zločin předražování, byl vypovězen z území republiky; § 33 zák. na ochr. rep. stanoví v odstavci (1) trest vypovězení cizince z území republiky jako obligatorní v případě odsouzení pro zločin, v odstavci (2) jako fakultativní pro ostatní případy odsouzení. § 249 tr. zák., jehož se dovolává nalézací soud k odůvodnění napadeného výroku, nezmocňuje soudy všeobecně, jak činí § 25 tr. zák. pro obor zločinů — k vyhoštění cizinců, kteří se dopustili přečinů nebo přestupků, nýbrž poukazuje jen k různým způsobům případného vyhoštění pachatelova co do jeho časového a místního rozsahu, kteréžto vyhoštění uvádí § 240 tr. zák. povšechně jako zvláštní druh trestu. Podle § 250 tr. zák. lze ovšem druhy trestů v zákoně (§ 240 tr. zák.) vypočtené i zostřiti, a zostřením jest zejména, spoji-li se několik jednotlivých trestů. Než i takové zostření může se podle téhož § státi výhradně v těch případech, v nichž jest zákonem stanoveno, a v té míře, jak jest to ustanoveno. Proto může soud, jde-li o přečin nebo přestupek, vyhostiti cizozemce z republiky jen, uznal-li ho vinným takovým přečinem nebo přestupkem, na něž ukládá zákon výslovně a zvláště trest vyhoštění z tuzemska jako trest hlavní nebo trest vedlejší. Takové ustanovení není však pro přestupek podvodu v § 461 tr. zák., jímž byl obžalovaný uznán vinným. Vyslovil-li nalézací soud bez zákonné opory, že se obžalovaný z území republiky vyhošťuje, vykročil tím ze své moci trestní a bylo tento výrok zrušiti jako zmatečný z důvodu čis. 11 § 281 tr. ř. (srov. rozh. č. 1255 víd. sb. nejv. s., čis. 1794, 3425 sb. nejv. soudu).

S hlediska zločinu vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák. je lhostejno, zda byl přímý pachatel vraždy zjištěn či nikoli.

»Příbuzenstvím« podle druhé věty § 137 tr. zák. jest rozuměti pokrevností; příbuznými ve smyslu tohoto ustanovení zákona jsou kromě příbuzných původu manželského i příbuzní původu nemanželského.

Předpoklady eventuální otázky na zločin vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák. k hlavní otázce na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák.

S hlediska přestupku podle druhé věty § 339 tr. zák. je lhostejno, zda zemřelo novorozené dítě po porodu smrtí přirozenou, či zda byla jeho smrt způsobena cizím zaviněním (vraždou).

Pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. eventuální otázka na zločin spoluviny (podílnictví) na vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., nebo eventuální otázka na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Předpis § 320 tr. ř. (odst. první) stanoví předpoklady, za nichž sborový soud porotní musí dáti eventuální otázku, nevylučuje však právo soudu dáti onu otázku i bez těchto předpokladů, není-li dotyčná eventualita podle výsledků hlavního přelíčení přímo vyloučena.

Pro řešení otázky, směl-li porotní soud eventuální otázku dáti či nikoliv, rozhoduje jen stav věci v době, kdy byla otázka dána, nikoliv stav věci zjištěný výrokiem porotců.

I kdyby byla hlavní otázka dána porušením předpisu § 318 tr. ř., nelze tuto okolnost uplatňovati jako zmatek, byla-li otázka ta zodpověděna záporně (§ 344 předposl. odst. tr. ř.).

Ustanovení § 322 tr. ř. nečiní přípustnost otázek na okolnosti přitěžující nebo polehčující, zakládající po zákonu změnu trestní sazby nebo druhu trestu, závislou na tom, že byly při hlavním přelíčení tvrzeny skutečnosti nasvědčující tomu, že tu jde o takovou okolnost přitěžující nebo polehčující.

Vada nejasnosti výroku porotců podle § 344 čís. 9 tr. ř.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1931, Zm II 385/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského jako porotního soudu v Brně ze dne 9. září 1930, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem vzdáleného účastenství na dokonané vraždě prosté podle § 137 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného Františka Ch-y napadá rozsudek porotního soudu ve výroku, jímž byl tento obžalovaný uznán vinným zločinem vzdáleného účastenství (správně vzdálené spoluviny) na vraždě prosté podle § 137 tr. zák., a ve výroku o trestu tomuto obžalovanému

uloženém a uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 344 čís. 5, 6, 9, 10 a 11 tr. ř., leč neprávem. Zmatek podle § 344 čís. 5 tr. ř. shledává v tom, že sborový soud porotní zamítl při hlavním přelíčení návrh obhájce tohoto obžalovaného, »by byla porotcům dána eventuální otázka na zločin podle § 144 tr. zák., a to otázka, zda je obžalovaný Ch. vinen, že podnikl jednání směřující k tomu, by u Josefy S-ové přivodil takový porod, by plod z jejího života vyhnal a by dítě přišlo na svět mrtvé«. Uplatňování zmatku podle § 344 čís. 5 tr. ř. v tomto směru je pochybené. Stížnost vytýká svými vývody stejně jako předcházejícími jím vývody věnovanými zmatku podle § 344, čís. 6 tr. ř. v tomto směru sborovému soudu porotnímu porušení předpisu § 320 tr. ř., jež jest ohroženo zvláštní pohrůzkou zmatečnosti podle § 344 čís. 6 tr. ř. Porušení předpisu chráněného zvláštní pohrůzkou zmatečnosti nelze však uplatňovati i se všeobecného hlediska § 344 čís. 5 tr. ř. Výtky, že rozsudek je v tomto směru stížen zmatkem podle § 344 čís. 6 tr. ř., není odůvodněna. O porušení předpisu podle § 320 tr. ř. zakládající tento zmatek šlo by jen, kdyby při hlavním přelíčení byly po rozumu § 320 tr. ř. »tvrzeny« (výslovně uplatňovány neb alespoň pozitivními výsledky hlavního přelíčení napovězeny) skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, čin obžalovanému Ch-ovi obžalobou za zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135, čís. 4 tr. zák. za vinu kladený spadal jen pod ustanovení §§ 5, 144 tr. zák. Tato ustanovení zákona měl asi obhájce obžalovaného Ch-y na mysli, čině onen návrh, a tato ustanovení zákona má zřejmě na mysli i zmateční stížnost; neboť muž může se dopustiti jen spoluviny nebo podílnictví na zločinu podle § 144 tr. zák., jehož přímou pachatelkou je vždy jen žena, o jejíž plod jde. Předpoklad porušení předpisu § 320 tr. ř. byl by tu však jen, kdyby byly při hlavním přelíčení v onom smyslu tvrzeny skutečnosti nasvědčující tomu, že dítě Josefy S-ové po porodu již nežilo. Jakmile přišlo na svět dítě živé, nebylo již způsobilým předmětem zločinu podle § 144 tr. zák. Takové skutečnosti nebyly však při hlavním přelíčení po rozumu § 320 tr. ř. vůbec tvrzeny. Znalci lékaři podali v tomto směru posudek v ten rozum, že dítě, o něž tu jde, přišlo na svět živé, že bylo donošené a mimoděložního života úplně schopné. Porodu byli podle výsledků hlavního přelíčení přítomni jen obžalovaní. Z těch obžalovaná Josefa S-ová tvrdila při hlavním přelíčení, že byla při porodu bolestí bez sebe, a že dítě po porodu vůbec neviděla, a nevyjádřila se v důsledku toho na základě vlastního pozorování o tom, zda přišlo dítě na svět živé či mrtvé. Ani obžalovaný Ch. netvrdil při hlavním přelíčení, že dítě přišlo na svět mrtvé. Udal sice při hlavním přelíčení, že pokládal dítě, jež spoluobžalovaný Hubert S. po porodu v rukou držel, za mrtvé, připustil však, že před vyšetřujícím soudcem doznal, že dítě po porodu zaplakalo, tedy že po porodu žilo. Obžalovaný Hubert S. udal při hlavním přelíčení, že dítě po porodu zaplakalo, tedy že přišlo na svět živé. Ani jinak nevyšlo při hlavním přelíčení nic na jevo, co by poukazovalo k tomu, že šlo o plod nedonošený, jehož odumření bylo následkem jeho vyhnání ze života, nebo že dítě přišlo na svět mrtvé. Zamítl-li sborový soud porotní za tohoto stavu věci onen návrh a nedal-li porotcům ohledně obžalovaného Ch-y eventuální otázku na zločin spoluviny nebo podílnictví na

vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., neporušil tím předpis § 320 tr. ř. a nezatížil rozsudek v tomto směru zmatkem podle § 344 čis. 6 tr. ř.

Další zmatečnost podle § 344 čis. 6 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že sborový soud porotní porušil předpis § 320 tr. ř. i, nedav porotcům ohledně obžalovaného Ch-y eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. Ani tu nelze stížnosti přiznati důvodnost. Stížnost tvrdí v tomto směru především, že se obžalovaný Ch. hájil způsobem poukazujícím k tomu, že se dopustil na dítěti Josefy S-ové onoho přečinu. Toto tvrzení stížnosti neodpovídá skutečnosti. Z údajů obžalovaného Ch-y při hlavním přelíčení bylo sice patrné, že nechal novorozené dítě Josefy S-ové dne 8. ledna 1930 po delší dobu ležeti v pokoji na zemi, kam je spoluobžalovaný Hubert S. položil, avšak obžalovaný Ch. netvrdil, že smrt dítěte nastala následkem toho, že dítě bylo jím bez potřebné pomoci ponecháno v pokoji. Ani jinak neudal obžalovaný Ch. při hlavním přelíčení nic, co by nasvědčovalo tomu, že tento obžalovaný přivodil smrt dítěte S-ové tím, že se dopustil činu neb opomenutí povahy v § 335 tr. zák. předpokládané. Zmateční stížnost jest toho názoru, že se podávalo i z obhajoby spoluobžalovaného S-iho jakož i z posudku znalců lékařů Dr. R-a a Dr. H-e, který byl při hlavním přelíčení přečten, a z posudku znalců lékařů Dr. K-a a Dr. B-a při hlavním přelíčení slyšených, že tu byly skutečnosti poukazující k tomu, že smrt dítěte S-ové byla přivoděna nedbalostí obžalovaného Ch-y, takže jest se obíratí i s obhajobou obžalovaného S-iho a s oněmi posudky. Obžalovaný S. doznal při hlavním přelíčení, že pomáhal Josefě S-ové při porodu tím způsobem, že vytahoval dítě z jejích rodidel, udal však výslovně, že při tom držel dítě za ústa a za bradu, nikoli za hlavu — podle posudku znalců lékařů nastala smrt dítěte zlomeninami lebky (zlomeninami obou kostí temenních), — a že mu při tom nijak neublížil. Dále tvrdil obžalovaný S. sice při hlavním přelíčení, že mu dítě, když je po porodu balil do vlnáčku, z rukou vypadlo, udal však výslovně, že mu nespadlo na zem, nýbrž že je závčas zachytil, a netvrdil, že mu při tom ublížil. Při hlavním přelíčení vyšlo ovšem dále na jevo, že obžalovaný S. v přípravném vyšetřování tvrdil, že položil dítě jím do vlnáčku zabalené mezi nohy Josefy S-ové, která ležela v kuchyni v posteli, a že k tomu dodal, že je možno, že S-ová pak nějak nohou pohula a při tom dítě zasáhla, avšak obžalovaný S. netvrdil při hlavním přelíčení, že dítěti bylo S-ovou kopnutím neb jinak ublíženo. Posléze doznal sice obžalovaný S. při hlavním přelíčení, že zanesl pak dítě do vlnáčku zabalené z kuchyně do Ch-ova pokoje, a položiv je tam na zem, nechal je tam ležeti, ale netvrdil, že smrt dítěte byla přivoděna tím, že dítě bylo ponecháno bez potřebné pomoci v pokoji. Ze tyto údaje obžalovaného S-iho, které tu má stížnost zřejmě na mysli, nepoukazovaly k tomu, že obžalovaný Ch. přivodil svou neopatrností smrt dítěte S-ové, plyne již z toho, že se tyto údaje, jež (mimoходом řečeno) nenasvědčovaly ani tomu, že se obžalovaný S. dopustil na dítěti S-ové přečinu podle § 335 tr. zák., týkaly výhradně činů pokud se týče opomenutí obžalovaného S-iho, nikoli tedy činu neb opomenutí obžalovaného Ch-y. Podobně má se věc, pokud jde o údaje posudku znalců

lékařů Dr. R-a a Dr. H-a. Odpověděli-li tito znalci na zvláštní otázky, že není vyloučeno, že zlomeniny lebečních kostí v pitevním protokole uvedené mohly nastati již při vytahování dítěte z rodidel matky obžalovaným S-ím neopatrným a násilným uchopením dítěte za hlavu, že je dále možno, že dítě spadlo obžalovanému S-imu z rukou na zem, že je i možno, že obžalovaný S. zachytil dítě z rukou vypadnuvší nějak neškodně rukama, a že zlomeniny lebky dítěte mohly nastati i jiným způsobem, než udeřením tupým a tvrdým předmětem, njmě že mohly nastati i pádem, a to obě jedním pádem, netvrdili tím, že tyto skutečnosti, o nichž byli slyšeni, skutečně nastaly, nýbrž připustili jen, že tyto skutečnosti mohly nastati. Řečené údaje znalců nenaznačovaly za tohoto stavu věci ani, že obžalovaný S. přivodil svou neopatrností smrt dítěte S-ové; tím méně mohly poukazovati k tomu, že se obžalovaný Ch. dopustil na dítěti S-ové přečinu podle § 335 tr. zák. Tvrdí-li posléze stížnost, že i znalci lékaři Dr. K. a Dr. B. připustili, že smrtelné zranění novorozeného dítěte může nastati již při samém porodu, přehlíží, že tento údaj znalců nenasvědčuje tomu, že obžalovaný Ch. přivodil svou neopatrností smrt dítěte. Ostatně tito znalci při hlavním přelíčení výslovně prohlásili, že v souzeném případě ono smrtelné zranění dítěte nemohlo nastati již při porodu, a odůvodnili svůj posudek v tomto směru. Podle toho nebyly při hlavním přelíčení po rozumu § 320 tr. ř. tvrzeny skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, tvořil skutek obžalovanému Ch-ovi jako zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák. za vinu kladený jen přečin podle bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. Nedal-li proto sborový soud porotní za tohoto stavu věci porotcům ohledně obžalovaného Ch-y eventuální otázku na tento přečin, neporušil tím předpis § 320 tr. ř., tak že tu není v tomto směru stížností uplatňovaný zmatek podle § 344 čis. 6 tr. ř.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 9 tr. ř. vytýká stížnost výroku porotců vady nejasnosti, neúplnosti a vnitřního rozporu, jež shledává a) v tom, že podle výroku porotců nebyla vražda na dítěti Josefy S-ové, t. j. vražda, již předpokládají eventuální otázky na zločin vzdálené spoluviny na vraždě podle § 137 tr. zák., jež byly porotcům ohledně obžalovaných Ch-y a S-iho dány, ani těmito obžalovanými ani obžalovanou Josefou S-ovou spáchána, takže přímý pachatel vraždy není zjištěn, b) v tom, že porotci odpověděli na ony eventuální otázky, týkající se obžalovaných Ch-y a S-iho kladně, ač přece podle výroku porotců nebyl žádný z obžalovaných přímým pachatelem vraždy, takže prý tu podle toho vůbec přímého pachatele vraždy nebylo, c) v tom, že porotci zjistili kladným zodpověděním oněch obžalovaných Ch-y a S-iho se týkajících eventuálních otázek na zločin vzdálené spoluviny na vraždě podle § 137 tr. zák., že na dítěti Josefy S-ové byla spáchána vražda, ač kladným zodpověděním eventuální otázky na přestupek podle § 339 tr. zák., jež jim byla dána ohledně obžalované Josefy S-ové, vysloviti, že dítě Josefy S-ové zemřelo smrtí přirozenou. Výtce neúplnosti výroku porotců se nedostává ve vývodech stížností vůbec provedení odpovídajícího zákonu, ana stížnost nedokazuje a ani netvrdí, že porotci neodpověděli na všechny otázky, jež jim bylo zodpověděti, nebo

že zodpověděli některou otázku jen částečně. Výtky pod a) a b) lze podle řečeného zkoumati jen s hlediska vady nejasnosti výroku porotců. Ze záporné odpovědi porotců na hlavní otázky na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák., spáchaný na dítěti Josefy S-ové, jež byly porotcům dány ohledně obžalovaných Ch-y a S-iho, lze ve spojení s kladnou odpovědí porotců na eventuální otázky, týkající se týchž obžalovaných a znějící na vzdálenou spoluvinu na této vraždě podle § 137 tr. zák., dovozovati, že porotci vyloučili, že tito dva obžalovaní byli přímými pachateli vraždy. Nelze však souhlasiti s názorem zmáteční stížnosti, že porotci, přisvědčivše k eventuální otázce na přestupek podle § 339 tr. zák., jež jim byla dána ohledně obžalované Josefy S-ové, vyslovili, že vražda nebyla ani touto obžalobou spáchána. Kladnou odpovědí na tuto eventuální otázku zjistiti porotci trestný skutek obžalované Josefy S-ové, jenž nemá s vraždou na dítěti nic společného. O tom, zda se obžalovaná dopustila vraždy tu v úvahu přicházející, se porotci vůbec nevyjádřili a ani vyjádřiti nemohli, ana jim nebyla ohledně této obžalované vůbec dána otázka na tuto vraždu. Jisto jest, že přímý pachatel vraždy prosté, spáchané na dítěti obžalované Josefy S-ové, není výrokem porotců zjištěn. Tato skutečnost nečiní však výrok porotců nejasným, ano tu nejde o žádný z oněch předpokladů nejasnosti výroku porotců po rozumu § 344 čis. 9 tr. ř. Odpověděli-li porotci záporně na hlavní otázky na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák., spáchaný na dítěti Josefy S-ové, jež jim byly ohledně obžalovaných Ch-y a S-iho dány, a kladně na eventuální otázky týkající se týchž obžalovaných a znějící na zločin vzdálené spoluviny na této vraždě podle § 137 tr. zák., vyslovili tím zřetelně, že se tito obžalovaní dopustili vzdálené spoluviny na vraždě prosté, spáchané nezjištěným pachatelem na onom dítěti. Tvrzení stížnosti, že podle výroku porotců nebyl tu vůbec přímý pachatel této vraždy, nemá ve výroku porotců opory. Z toho plyne, že výrok porotců není ani v tomto směru nejasným podle § 344 čis. 9 tr. ř.

Výtkou pod a) uplatňuje stížnost ve skutečnosti jen vnitřní rozpor výroku porotců. I tu jde o výtku bezdůvodnou. Je sice pravda, že kladnou odpovědí porotců na otázky eventuální na zločin vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák. je zjištěno, že byla na dítěti Josefy S-ové spáchána vražda prostá, není však pravda, že kladnou odpovědí porotců na eventuální otázku na přestupek podle § 339 tr. zák., jež byla porotcům dána ohledně obžalované Josefy S-ové, je zjištěno, že dítě zemřelo smrtí přirozenou (že nebylo zavražděno); neboť v posléz uvedené otázce, k níž porotci přisvědčili, není vůbec zmínka o přirozené smrti dítěte. Právní názor stížnosti v tomto směru vyslovený, že ustanovení 2. věty § 339 tr. zák. má (předpokládá-li, že novorozené dítě ve 24. hodinách po porodu zemřelo) na mysli jen případ, v němž novorozené dítě zemřelo smrtí přirozenou, je mylný; toto ustanovení nečiní rozdíl mezi tímto případem a případem, v němž byla smrt dítěte přivoděna cizím zaviněním; i z jeho účelu, by bylo čeleno zatajení trestného činu smrt novorozeného dítěte přivodivšího, je nepochybné, že je shlediska přestupku podle druhé věty § 339 tr. zák. lhostejno, zda zemřelo

novorozené dítě po porodu smrtí přirozenou, či zda byla jeho smrt způsobena cizím zaviněním, na příklad vraždou. Podle toho není výrok porotců v tomto směru stížen vnitřním rozporem. Dovolávajíc se číselné důvodu zmátečnosti podle § 344 čis. 10 a 11 tr. ř. namítá stížnost, že sborový soud porotní »odsoudil obžalovaného Ch-u omylem ve smyslu § 137, odst. 2 tr. zák.«. Toto ustanovení zákona má prý, mluvíc o příbuzných v pokolení vzestupném nebo sestupném některé osoby, jež (při vraždě skutku) spolupůsobila, na mysli jen příbuzenství manželské, nikoli příbuzenství jinak zprostředkované. V souzeném případě nešlo prý však o příbuzenství manželské. Těmito vývody uplatňuje stížnost ve skutečnosti jen důvod zmátečnosti podle § 344 čis. 12 tr. ř.; neboť zmátečnost vytykána jí rozsudku záleží podle těchto vývodů jen v tom, že sborový soud porotní vyměřil obžalovanému Ch-ovi trest podle vyšší trestní sazby druhé věty § 137 tr. zák., ač tu z důvodu stížnosti tvrzeného nebylo zákonného předpokladu pro použití této trestní sazby, jež se zakládá na přitěžujících okolnostech v zákoně jmenovitě uvedených. Stížnosti nelze ani v tomto směru přiznati důvodnost. Kladnými odpověďmi porotců na eventuální otázku na zločin vzdálené spoluviny na vraždě podle § 137 tr. zák., spáchaný obžalovaným Ch-ou, a na 1. dodatkovou otázku k ní připojenou je zjištěno, že byl vražedný skutek spáchaný na nemanželském příbuzném obžalovaného Ch-y v pokolení sestupném. Vyměřil-li sborový soud porotní vzhledem k tomu obžalovanému trest podle trestní sazby druhé věty § 137 tr. zák., nelze mu důvodně vytykati porušení ani nesprávné použití zákona, ano jest »příbuzenstvím« podle druhé věty § 137 tr. zák. rozuměti pokrevensství, takže »příbuznými« ve smyslu tohoto ustanovení zákona jsou kromě příbuzných původu manželského i příbuzní původu nemanželského (rozh. č. 1808, 1559 víd. sb.). Bylo tudíž zmáteční stížnost zavrhnouti jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou.

Zmateční stížnost obžalovaného Huberta S-iho napadá rozsudek porotního soudu ve výroku, jímž byl tento obžalovaný uznán vinným zločinem vzdáleného účastenství (správně vzdálené spoluviny) na zločinu vraždy prosté podle § 137 tr. zák., a ve výroku o trestu tomuto obžalovanému uloženém, a dovolává se číselné důvodů zmátečnosti podle § 344 čis. 6, 10 a 12 tr. ř. Zmatek § 344 čis. 6 tr. ř. shledává stížnost v porušení předpisů §§ 318, 320, 322 a 323 tr. ř. sborovým soudem porotním. Porušení předpisu § 318 tr. ř. spatřuje v tom, že skutek obžalovanému S-imu za vinu kladený nebyl v otázce »substancován a individualisován« v tom směru, zda tento obžalovaný měl skutečně úmysl dítě Josefu S-ové usmrtiti, ve kterém okamžiku měl tento úmysl a zda neupustil od tohoto úmyslu v okamžiku, když dítě začalo křičeti (plakati). Stížnost neoznačuje blíže otázku, kterou tu má na mysli. Poněvadž však vytyká sborovému soudu porotnímu v tomto směru porušení předpisu § 318 tr. ř., jenž se vztahuje k otázce hlavní, jest míti za to, že se její vývody týkají otázky hlavní, jež byla porotcům dána ohledně tohoto obžalovaného, t. j. otázky na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák., spáchaný na onom dítěti. Odpovídala-li tato otázka

předpisu § 318 tr. ř. či nikoli, netřeba vůbec zkoumati. Stížnost nemohla by v tomto směru uplatňovati zmatek podle § 344 čís. 6 tr. ř. ani, kdyby bylo jisto, že šlo o porušení předpisu § 318 tr. ř.; neboť tato otázka byla porotci zodpověděna záporně, takže je nepochybně patrné, že případná formální vada v tomto směru nemohla na rozhodnutí působiti způsobem, obžalovanému S-imu nepříznivým (předposlední odstavec § 344 tr. ř.). Má-li však stížnost ve skutečnosti na mysli eventuální otázku na zločin vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák., jež byla porotcům ohledně tohoto obžalovaného dána, jest jí připomenouti, že tato otázka předpokládá, že obžalovaný S. jednal ve zlém úmyslu, jehož je k tomuto zločinu třeba, po porodu dítěte. Bližšího označení doby, v níž obžalovaný jednal v tomto zlém úmyslu, nebylo třeba a dotazování se porotců, zda obžalovaný upustil v určitém okamžiku od zlého úmyslu, nemá v otázce týkající se viny obžalovaného vůbec místa; neboť otázka týkající se viny obžalovaného zní v ten smysl, zda jest obžalovaný vinen, že se dopustil skutku v otázce uvedeného, nikoli tedy v ten smysl, zda obžalovaný není z určitého důvodu (na příklad proto, že upustil od zlého úmyslu) vinen trestným činem v otázce uvedeném (§ 318, 320 tr. ř.).

Porušení předpisu § 320 tr. ř. shledává stížnost v tom že sborový soud porotní dal porotcům ohledně obžalovaného S-iho posléze zmíněnou otázku eventuální. Tato otázka neměla prý býti porotcům dána, ana prý průvodním řízení nebyla u hlavního pachatele (pachatele vraždy prosté na dítěti Josefy S-ové) zjištěna objektivní skutková podstata trestného činu. Hlavní pachatel nebyl prý průvodním řízením zjištěn, takže prý zůstala nezjištěna i skutková podstata jeho trestného činu. Ohledně obžalované Josefy S-ové nebyla prý porotcům vůbec dána otázka na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., spáchaný na dítěti; a hlavní otázky, na tento zločin, jež byly dány porotcům ohledně ostatních dvou obžalovaných, ohledně obžalovaných Ch-y a S-iho, byly prý porotci zodpověděny záporně. Výtka není odůvodněna. Předpis § 320 (odst. 1) tr. ř. stanoví předpoklady, za nichž sborový soud porotní musí dáti eventuální otázku, nevylučuje však právo soudu, dáti eventuální otázku, třebaže tu nebyly tyto předpoklady, alespoň tehda, není-li dotyčná eventualita podle výsledků hlavního přelíčení přímo vyloučena. Podle toho bylo by lze pokládati eventuální otázku tu v úvahu přicházející za nepřipustnou jen, kdyby eventualita, tvořící předmět této otázky, byla podle výsledků hlavního přelíčení naprosto vyloučena. Stížnost však nedokazuje a ani netvrdí, že tu byl tento předpoklad, nýbrž snaží se, pokud se dovolává výsledků průvodního řízení, jen dokázati, že přímý pachatel vraždy prosté na dítěti Josefy S-ové nebyl zjištěn a že v důsledku toho nebyla zjištěna u hlavního pachatele ani skutková podstata zločinu vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. Skutečnost, že podle výsledků průvodního řízení nebylo lze spolehlivě posouditi, kdo spáchal vraždu na dítěti, nevylučovala, že na tomto dítěti byla spáchaná vražda a že se obžalovaný S. dopustil vzdálené spoluviny na této vraždě, takže není pochyby, že sborový soud porotní byl oprávněn dáti

porotcům ohledně obžalovaného S-iho, jemuž obžaloba kladla za vinu zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., eventuální otázku na zločin vzdálené spoluviny na této vraždě podle § 137 tr. zák. Pokud stížnost opírá tvrzení, že eventuální otázka nesměla býti porotcům dána, o skutkový stav teprve výrokem porotců zjištěný, netřeba se jejími vývody v tomto směru vůbec obírat; neboť pro řešení otázky, zda směl sborový soud porotní onu eventuální otázku porotcům dáti či nikoliv, je rozhodným jen stav věci, jež tu byl v době, kdy byla otázka dána, nikoli stav věci zjištěný výrokem porotců. K dalším vývodům stížnosti, vztahujícím se k této eventuální otázce, stačí uvést, že s hlediska zločinu vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák., na něž otázka zněla, je lhostejno, zda vražda tu v úvahu přicházející byla spáchaná obžalovaným Ch-ou či jinou osobou, jež nebyla totožná s obžalovaným S-im, takže na tom nesejde, že v otázce není obžalovaný Ch. označen jako přímý pachatel vraždy.

Dále namítá stížnost, že sborový soud porotní nebyl oprávněn dáti porotcům k eventuální otázce dodatkovou otázku, již porotci byli dotazováni po tom, zda byl vražedný skutek spáchan na příbuzném obžalovaného Ch-y v pokolení sestupném a zda byl tento svazek obžalovanému S-imu znám, neboť tento obžalovaný nemohl prý určitě věděti, ba ani předpokládati že dítě, o něž šlo, bylo nemanželským dítětem obžalovaného Ch-y. Porušení předpisu podle § 322 tr. ř. nepřichází tu vůbec v úvahu. Ustanovení to nečiní přípustnost otázek na okolnosti přitěžující nebo polehčující, zakládající po zákonu změnu trestní sazby nebo druhu trestu, závislou na tom, že byly při hlavním přelíčení tvrzeny skutečnosti nasvědčující tomu, že jde o takovou okolnost přitěžující nebo polehčující. Ostatně poukazovaly údaje obžalovaným S-im samým při hlavním přelíčení učiněné k tomu, že mohl věděti, že dítě Josefy S-ové je nemanželským dítětem obžalovaného Ch-y. Z údajů obžalovaného S-iho vycházelo totiž na jevo, že znal obžalovaného Ch-u a obžalovanou S-ovou, že věděl, že žijí ve společné domácnosti, že věděl, že obžalovaná S-ová je těhotná, a že se dověděl od obžalovaného Ch-y, že by Ch. byl rád, kdyby S. S-ové plod vyhnal, protože on (Ch.) a S-ová nechtějí mítí děti. Tyto skutečnosti mohly obžalovanému S-imu zprostředkovati vědomost o tom, že dítě S-ové bylo nemanželským dítětem obžalovaného Ch-y. Předpis § 323 tr. ř. byl podle názoru zmáteční stížnosti porušen tím, že ona dodatková otázka nebyla dána tak, by bylo lze na ni odpověděti »ano« nebo »ne«. Že nebylo lze zodpověděti tuto otázku tímto způsobem, dovozuje stížnost z toho, že do ní byly shrnuty dvě různé skutečnosti, ani byli porotci touto otázkou dotazováni jednak po tom, zda byl vražedný skutek spáchan na příbuzném obžalovaného Ch-y v pokolení sestupném, jednak po tom, zda byl tento svazek obžalovanému S-imu známý. I tu jde o výtku bezdůvodnou. Otázka odpovídala ve skutečnosti předpisu první věty § 323 tr. ř.; neboť zněla tak, že bylo v případě zjištění obou skutečností do ní shrnutých k ní prostě přisvědčiti, v případě vyloučení i jen jedné z těchto skutečností odpověděti na otázku záporně. Důvod zmátečnosti podle § 344 čís. 10 a to

čís. 10 a) tr. ř. shledává stížnost zřejmě v tom, že byl obžalovaný S. najadený rozsudkem uznán vinným zločinem vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák., spáchané na dítěti Josefy S-ové, ac nebylo výrokem porotců zjištěno, že přímým pachatelem této vraždy byl obžalovaný Ch. Než skutečnost, že nebylo výrokem porotců zjištěno, že vražda byla spáchaná obžalovaným Ch-ou, je pro posouzení, zda se obžalovaný S. dopustil podle výroku porotců zločinu podle § 137 tr. zák., nerozhodná; neboť s hlediska zločinu, jímž byl obžalovaný S. uznán vinným, je lhostejno, kdo byl přímým pachatelem vraždy a zda byl přímý pachatel vraždy zjištěn, či nikoli. Číselně uplatňovaný zmatek podle § 344 čís. 12 tr. ř. spatřuje stížnost zřejmě v tom, že byl obžalovanému S-imu vyměřen trest podle trestní sazby druhé věty § 137 tr. zák., ac tento obžalovaný nemohl vědět, že dítě, na němž byl vražedný skutek spáchan, je příbuzným obžalovaného Ch-y v pokolení sestupném. Stížnost neprovádí tento důvod zmatečnosti po zákonu, ana nevychází ze skutkového stavu výrokem porotců zjištěného, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činití měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu výrokem porotců přímo vyloučeného. Bylo tudíž i zmateční stížnost obžalovaného S-iho zahrnouti jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou.

Čís. 4044.

Není ještě o sobě podvodem, že kdo jede bez jízdenky; dopouští se však podvodu, kdo, nemaje jízdenku, svým chováním vzbuzuje v průvodčím úmyslně dojem, že jí má, nebo vědomě využívá tohoto omylu průvodčího na škodu podniku.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1931, Zm I 6/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 15. listopadu 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Proti rozsudkovému výroku, jímž bylo uznáno na vinu obžalovaného co do přestupku podvodu podle §§ 461, 197 tr. zák., směřuje především výtku neúplností rozsudku jakožto důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř., kterou spatřuje zmateční stížnost v tom, že se v něm neuvádí v čem spočívalo lstivé jednání a předstírání obžalovaného proti průvodčímu elektrických podniků Otakaru S-ovi a čím si obžalovaný dával nepravou tvářnost cestujícího, který jízdní lístek má, nanejmen an prý ani S. neuvedl jako svědek nic, co by nasvědčovalo takové činnosti obžalovaného; a ani ze spisů nelze vyvoditi, že mu obžalovaný tvrdil, že

lístek má, nebo třeba i jen posuňkem nebo jak se tvářil chtěl u něho vzbuditi dojem, že tomu tak jest. Tato výtku, na níž by bylo, kdyby byla oprávněnou, nazíratí jako na uplatňování důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., je bezdůvodná, pokud se týče právně bezpodstatná. Odpovídáť pojmu lstivého jednání ve smyslu § 197 tr. zák. jakékoli chování se, jehož účelem jest oklamati jiného a jež je k tomu. podle okolností případu i způsobilé. Nesejde tudíž ani v souzeném případě na tom, nezjišťuje-li rozsudek, že snad obžalovaný průvodčímu S-ovi přímo tvrdil (lstivě předstíral), že jízdní lístek má, neboť k pojmu lstivého jednání, nanejmen pak k rozsudkovému výroku, podle něhož si obžalovaný dával nepravou tvářnost cestujícího jízdenkou opatřeného, stačil již rozsudkový závěr, že obžalovaný, ac jízdní lístek neměl, uvedl svým chováním průvodčího S-u v omyl, jímž správa elektrických podniků měla na svém majetku škodu utrpěti a částkou 1 Kč 20 h také skutečně utrpěla. Jak sama zmateční stížnost výslovně připouští, lze ze spisů souditi, že se obžalovaný o vydání jízdního lístku nehlásil a choval se trpně, kteréžto jeho počínání stačilo však již za daných okolností ke skutkové podstatě podvodu, nanejmen i po stránce subjektivní. Není sice ještě o sobě podvodem, že kdo jede ve vozu bez jízdenky; dopouští se však podvodu, kdo, nemaje jízdenku, svým chováním vzbuzuje v průvodčím úmyslně dojem, že jí má, nebo vědomě využívá tohoto omylu průvodčího na škodu podniku, jak bylo postačitelně zjištěno v rozsudku ohledně stěžovatele.

Čís. 4045.

Ochrana republiky.

K pojmu »před dvěma nebo více lidmi« (§ 11 zák. na ochr. rep.) jest třeba, by tito lidé byli současně na místě činu přítomni, nevyžaduje se však, by dvě nebo více osob projev skutečně postřehly; po stránce objektivní stačí možnost tohoto postřehu, po stránce subjektivní vědomí pachatelovo, že skutek může býti postřehnut ještě jinou osobou, než se kterou rozmlouval a k jejíž vědomosti se měl podle jeho úmyslu projev dostati.

Pojem »opětovné urážky před dvěma nebo více lidmi při různých příležitostech« (§ 11 čís. 2 zák. na ochr. rep.) vyžaduje, by alespoň ve dvou případech byl čin spáchan nejméně před dvěma osobami, a to buď před jinými osobami, nebo sice před týmiž, ale na jiném místě, nebo na témž místě, ale po uplynutí takové doby, že nelze mluvití o pokračování v dřívější rozmluvě.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1931, Zm II 127/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 24. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 11 čís. 2 zákona na ochranu republiky čís. 50/1923 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce namítá zmateční stížnost, že obžalovaný byl neprávem odsouzen pro přečin podle § 11 čís. 2 zák. na ochr. rep., poněvadž a) jeho závadný výrok byl sice pronesen v přítomnosti více, totiž tří osob (P-ové a dvou učňů), avšak slyšela jej jen P-ová. Zákon i praxe prý žádají, by aspoň dvě přítomné osoby urážku skutečně slyšely; neslyšely-li ji, nemohl prý býti president uveden ve veřejný posměch (čís. 9 a) § 281 tr. ř.); b) i kdyby se připustilo, že se obžalovaný dopustil urážky před více lidmi ve smyslu § 11 cit. zák., nelze prý říci, že se dopustil činu opětovně, což prý značí stav, jenž má náběh k trvalosti, jenž se často opakuje, a nestačí, dopustí-li se pachatel činu jen dvakráte. Měl prý tudíž býti obžalovaný odsouzen nejvýše pro přešupek § 11 čís. 1 zák. na ochr. rep. (čís. 10 § 281 tr. ř.). Námitky jsou bezdůvodné. K a) K pojmu »před dvěma nebo více lidmi« jest třeba, by tito lidé byli současně na místě činu přítomni; nevyžaduje se, by dvě nebo více osob projev skutečně postřehly; po stránce objektivní stačí již možnost tohoto postřehu, po stránce subjektivní vědomí pachatelovo, že skutek může býti postřehnut ještě jinou osobou, než kterou obžalovaný rozmlouval a k jejíž vědomosti se měl podle jeho úmyslu projev dostat. Že tyto předpoklady v souzeném případě nebyly, obžalovaný v obhajobě ani netvrdil. Soud zjistil, vzav za prokázaný děj, jak jej potvrdila svědkyně P-ová, že urážlivé výroky byly proneseny v přítomnosti tří osob současně přítomných, a že je slyšela nejen svědkyně P-ová, nýbrž i oba učňové, kteří je rovněž potvrdili při prvním výslechu před četnictvem, a teprve dodatečně svou výpověď změnili. Nemůže tedy býti pochybnosti, že náležitost skutkové podstaty »před dvěma nebo více lidmi« jest splněna tím, co rozsudek formálně bezvadně zjišťuje. Pokud to zmateční stížnost popírá, nedbajíc při tom všech rozhodných skutkových zjištění soudu, neprovádí hmotněprávní zmatek po zákonu. K b) Pojem »opětovně urážky před dvěma nebo více lidmi při různých příležitostech« vyžaduje, by alespoň ve dvou případech byl čin spáchán nejméně před dvěma osobami, a to buď před jinými osobami, nebo sice před týmiž, ale na jiném místě, nebo na téměř místě, ale po uplynutí takové doby, že nelze mluvit o pokračování v dřívější rozmluvě. V souzeném případě jest zjištěno, že se obžalovaný dopustil hrubé urážky presidenta republiky dvakráte, před týmiž osobami, snad i na téměř místě (v domě svého zaměstnavatele), a to dne 27. října 1929 a 12. prosince 1929, tedy po uplynutí delší doby, takže jde o samostatný nový čin, nikoliv jen o pokračování prvního rozhovoru. Neodůvodněnou, z části po zákonu neprovedenou zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Čís. 4046.

Podvod spáchaný tím, že kdo jel vlakem na černo (usadiv se na náraznicích zadního vozu), byl spáchán ve všech okresích, jimiž vlak až do dopadení pachatele projížděl.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1931, Nd I 10/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl ve sporu o příslušnost mezi okresním soudem v Českém Brodě a okresním soudem ve Svitavách k projednání trestní věci proti Rudolfu D-ovi pro přešupek podvodu podle § 461 tr. zák., zahájené u okresního soudu v Českém Brodě, že příslušným je okresní soud v Českém Brodě.

D ů v o d y:

Rudolf D. byl obviněn z přešupku podvodu podle § 461 tr. zák., jehož se dopustil (hledě spolu k údajům obviněného), tím, že, nemaje peněz a chtěje se dostat domů, nasedl bez vědomí železničních zřízenců a bez jízdenky ve Svitavách na nárazníky zadního vozu rychlovlaku jedoucího ze Svitav do Prahy, a jel tak až do Českého Brodu, kde byl přistížen. Na objektivní náležitosti skutkové podstaty podvodu by podle toho poukazovalo, že se obviněný, usadiv se na náraznicích zadního vozu, ukrýval před železničními zřízenci vykonávajícími uvnitř vozů kontrolu jízdenek, a že tak listivým jednáním využíval nevědomosti těchto zřízenců o tom, že je drahou dopravován, a že tím vznikl a dále vzniká pokud se týče vzrůstá nárok dráhy na jízdné za jeho dopravu. Toto jednání bylo ovšem založeno již ve stanici nástupní (ve Svitavách), ale trvalo na všech svých objektivních složkách i po celou další dopravu, tedy také ještě, pokud obviněný projížděl územím okresního soudu v Českém Brodě. Jde tedy v souzeném případě o trestný čin spáchaný v několika okresích. Poněvadž obviněný byl okresním soudem v Českém Brodě zodpovědně vyslýchán, byl tu proti němu proveden prvý vyšetřovací úkon, je tento okresní soud podle § 51 odst. 2 a 3 tr. ř. příslušný k projednání této trestní věci.

Čís. 4047.

Pod ustanovení § 4 zákona o úplatkářství spadá i přijetí daru úředníkem (soudní kanceláře) za práci (za provedení zápisů v pozemkové knize a za doručení knihovních výpisů) vykonanou mimo úřední hodiny za účelem urychlení úředního výkonu.

Spotřeboval-li pachatel to, co dostal jako úplatek, nemá již užitek v rukou ve smyslu § 531 a) tr. zák. a může se dovolávat promlčení.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1931, Zm II 36/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 2. prosince 1929, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem úplatkářství podle § 4 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., zrušil však podle § 290 odst. 1 tr. ř. rozsudek ve výroku, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými oním přečinem, jako zmatečný a věc vrátil soudy prvé stolice, by znova o ní jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaných, dovoňávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze přiznati úspěch. Stížnost neprovádí žádný z těchto dvou důvodů zmatečnosti po zákonu, pokud tvrdí, že tu ve skutečnosti výhody vůbec nebylo, an prý výnos ministerstva sociální péče o stavební záruce musel býti družstvu intimován a musely býti zápisy v pozemkové knize provedeny, jakož i knihovní výpisy doručeny, a obžalování, pokud tak učinili, žádnou výhodu družstvu neposkytli. Při tom však stížnost pomíjí důležité zjištění rozsudku, že nešlo jen o »provedení« oněch úředních výkonů, nýbrž, že jejich provedení, vyhotovení a doručení výnosu ministerstva a vyhotovení knihovních výpisů bylo »urychleno«. Stížnost tedy vychází ze skutkových předpokladů odchýlných od skutkového děje rozsudkového, a jest proto v tomto směru vzhledem k § 288 čís. 3 tr. ř. pochybená a neprovedená po zákonu. Stížnost dále poukazuje k tomu, že obžalování dostali odměnu za mimořádnou práci vykonanou mimo úřední hodiny, najmě i za celou dobu vánočních svátků, a vytýká touto námitkou rozsudku vadu neúplnosti, pokud soud v konečných svých závěrech rozsudkových, kde zjišťuje zavinění obžalovaných s hlediska § 4 zákona o úplatkářství, o této skutečnosti neuvažuje. Námitce nelze přiznati úspěch, poněvadž za všech okolností, ať již obžalování vyřizovali onu věc v úředních hodinách nebo mimo úřad, ať ve všední dny ať ve svátek, vždy to byla věc úřední, která byla jimi vyřizována, a vždy byl, třebaž i mimoúřední činností obžalovaných, přivoděn účinek, že úřední věc byla urychlena a tedy výhoda při úřední věci obžalovanými poskytnuta. Třebaže tedy soud pominul v této souvislosti uvažovati i o tom, že podle údajeúčastněných osob byly odměny poskytnuty za konání prací v hodinách mimoúředních, nepominul skutečnost pro posouzení přečinu úplatkářství podle § 4 cit. zák. rozhodnou, ano podle zjištěného stavu věci je jisto, že onou mimoúřední činností bylo umožněno poskytnouti výhody při věci úřední, a ana stížnost netvrdí, že snad obžalování měli právo na prospěch, který jim byl za to poskytnut. Pokud jde o obžalovaného Linharda P-a, jest poukázati i na § 41 jedn. ř., podle něhož je úřední povinností soudního činitele, vyříditi naléhavé věci v nepředvídaných případech i mimo úřední hodiny, a nelze u něho nechat ani tu okolnost nepovšimnutou, že i osobním doručením knihovních výpisů, k němuž podle svých úředních povinností ani podle § 41 jedn. ř. nebyl povinen a, jež je další zvláštní výhodou, přispěl k urychlení vyřízení věci. Posléze nelze přehlédnouti ani to, že odměna, již obžalování za svou činnost dostali, není nikterak nepatrná. Z toho je tudíž patrné, že nalézací soud nepochybil ani po stránce právní, podřadiv jednání obžalovaných pod ustanovení § 4 zák. o úplatkářství, a připomíná se v tomto směru, že i úmyslu zákona o úplatkářství, jímž mělo býti dosaženo bezohledného stíhání všech nepřistojností v zákoně naznačených, odpovídá podřadění činů obžalovaných pod skutkovou podstatu § 4 zákona o úplatkářství, ano je na snadě, že, kdyby bylo trpěno přijímání darů ve státní správě za vykonávání úřed-

ních prací v hodinách mimoúředních, mohl by protahováním a liknavými vyřizováním prací v hodinách úředních býti přivoděn stav přímo nesnesitelný tak, že by se úřední práce z velké části vyřizovaly v hodinách mimoúředních za úplatky a podle výše úplatků stranami poskytnutých. Názor Fingrův, jehož se zmateční stížnost dovolává, nepřiléhá na souzený případ, an se vztahuje na skutkovou podstatu zločinu podle § 104 tr. zák., jenž se podstatně různí od významu a rozsahu přečinu podle § 4 zákona o úplatkářství. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Nejvyšší soud, zkoumaj věc i s hlediska prvního odstavce § 290 tr. ř., shledal, že odsuzující výrok jest stížen zmatečností podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., pokud soud vyloučil promlčení činů obžalovaným za vinu daných. Trestné činy se staly koncem roku 1924, po případě u obžalovaného P-a i začátkem roku 1925. Jelikož k vyšetřovacím úkonům proti obžalovaným došlo až 22. prosince 1928 a 7. března 1929, je na snadě, že jednoroční přetrhující lhůta uplynula dlouho před tím, než byly tyto promlčení přetrhující úkony provedeny. Bylo proto na soudu nalézacím, by zkoumal, zda i další v § 531 tr. zák. stanovené podmínky promlčení byly splněny. Soud prostě vyslovil ohledně podmínky § 531 a) tr. zák., že promlčení nenastalo, ani mají obžalování dosud prospěch v rukou. Leč výrok v této své kusosti vzbuzuje vážné pochybnosti o tom, zda si soud správně uvědomil význam tohoto předpisu zákona. Stanoví-li zákon, že brání promlčení, má-li pachatel ještě užitek z činu v rukou, má zřejmě na zřeteli, že pachatel ještě má v držení (ve své moci nebo použití) buď věc dosaženou trestnou činností, nebo že alespoň nakládá s protihodnotou (s ekvivalentem), kterou si za tuto věc zjednal, tedy pokud záležela v penězích, jak tomu bylo v souzeném případě, že dosud s příslušnou částkou (u P-a 1.000 Kč, u S-a 500 Kč) skutečně může nakládati, nebo že je ještě v jeho moci věc za tyto peníze nabytá. Pokud obžalování ony peněžité částky již zcela upotřebili, vydali, a nebyli v držení některé jiné věci za tyto částky nabyté, nebylo by lze mluvit o tom, že mají ještě v rukou užitek, ani s částkami dlouho vydanými již nemohou nakládati a nemají je proto již »v rukou«. Zda soud posuzoval podmínku § 531 a) tr. zák. s tohoto právního hlediska, nelze seznati z oné stručné poznámky na konci rozsudkových důvodů, omezující se jen na citaci zákonného doslovu § 531 a) tr. zák.; proto jest výrok soudu, jímž bylo vyloučeno promlčení, právně mylný a rozsudek zmatečný podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. Bylo proto použitím § 290 tr. ř. napadený rozsudek z moci úřední zrušiti jako zmatečný a vrátiti věc soudu prvé stolice, by ji s tohoto právního hlediska znova přezkoumal a rozhodl. Na soudu nalézacím při tom bude, by po případě zjistil, zda jest splněna i další podmínka § 531 c) tr. zák., že se obžalování nedopustili ve lhůtě promlčecí dalších trestných činů. Pokud rozsudek neuvažoval zvláště o předpokladu § 531 b) tr. zák., nelze jej označiti za pochybený, ana tu náhrada škody nepřichází v úvahu, když nikým nebylo tvrzeno, že skutkem obžalovaných někdo utrpěl škodu.

Čís. 4048.

Připuštění koho za soukromého účastníka bez zákonných předpokladů § 47 tr. ř. není zmatkem ani čís. 3 ani čís. 4 § 281 tr. ř.

Zavinění (§ 335 tr. zák.) nejel-li řidič automobilu za mlhavého počasí, máe stížený rozhled při křížování s protijedoucím autem, s náležitou opatrností, nevěnoval-li dostatečnou pozornost jízdni dráze a přehlédli-li zjevy, nutící ho k zastavení nebo zmírnění jízdy (nepostřehl výstražná znamení a přešel na silnici ležícího zraněného).

(Rozh. ze dne 23. ledna 1931, Zm I 46/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. prosince 1929; pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Neúplnost řízení, činící rozsudek zmatečným podle čís. 4 § 281 tr. ř., shledává zmateční stížnost v tom, že nalézací soud přes odpor obhájce obžalovaného připustil Františka O-u za soukromého účastníka k trestnímu řízení proti stěžovateli. Lze ponechat stranou, zda bylo usnesení, jímž nalézací soud připustil Františka O-u za soukromého účastníka, v zákoně odůvodněno, zda byly zákoné předpoklady § 47 tr. ř. opravdu splněny čili nic; jisto je, že případné porušení tohoto zákonného ustanovení není zmatečné ani podle čís. 3 § 281 tr. ř., ano dotyčné ustanovení není pod sankcí zmatečnosti; k odůvodnění zmatečnosti podle čís. 4 § 281 tr. ř. nestačí pouhé porušení zákona, jak má za to zmateční stížnost, nýbrž záleží na tom, zda jde o předpis, zabezpečující obhajobu obžalovaného. Tomu v souzeném případě však tak nebylo; usnesení o připuštění soukromého účastníka O-y nezkrátilo ani nestížilo obhajobu obžalovaného, a zřejmě nemohlo působiti na konečné rozhodnutí o vině způsobem pro obžalovaného nepříznivým, uváží-li se, že se toto opatření o sobě nedotýká výroku o vině ani přímo ani nepřímo, a že O. směl býti slyšen jako svědek, ano bylo trestní řízení proti němu právoplatně zastaveno, bez ohledu na to, zda byl připuštěn za soukromého účastníka čili nic.

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) dovozuje zmateční stížnost, že první soud posoudil nesprávně otázku objektivního i subjektivního zavinění. Nelze s ní souhlasiti, pokud dovozuje, že obžalovaný učinil vše, co za dané situace bylo lze, by předešel srážce. Nestačí k jeho vyvinění, že jel dovolenou rychlostí 20—25 km, což rozsudek připouští, ani, že zmírnil jízdu na 15—18 km a ztlumil světlo, když viděl před sebou na vzdálenost asi 150 kroků auto O-ovo, což soud rovněž zjišťuje, an mu rozsudek dává za vinu, že způsobil smrtelný úraz Dr. B-e a těžké poranění Františka Š-a ne rychlou (o sobě), ale neopatrnou jízdou. Ne-

opatrnost, zakládající trestné zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. shledává první soud právem v tom, že obžalovaný, jedá za mlhavého počasí, za tmy, se ztlumenými světly, a máe stížený rozhled při křížování s osobním autem O-ovým proti němu jedoucím, tedy za situace, kdy mohl počítati s případnou překážkou — nejel s náležitou opatrností, nevěnoval dostatečnou pozornost jízdni dráze, přehlédli zjevy, nutící ho k zastavení jízdy, neb aspoň k tak vydatnému zmírnění, by mohl ihned zastaviti, naje, že nepostřehl výstražná znamení cyklisty Š-a, ačkoliv je při náležité pozornosti musel postřehnouti, any je spatřily, jak soud zjišťuje, osoby s ním v autu jedoucí, M., R. i P. První dva totiž viděli, že se cyklista Š. nápadně pohyboval sem tam v jízdni dráze nákladního auta, P. viděl výstražná znamení Š-ova, slyšel i jeho varovný výkřik »Pozor!«. Pokud zmateční stížnost sama připouští, že obžalovaný spatřil světlo cyklisty, sledoval je, avšak ke své omluvě uplatňuje, že nepokládal cyklistu za překážku jízdy, an prý jel středem silnice a oba měli dosti místa, by projeli, přehlíží, že soud zjišťuje, že cyklista nejel, nýbrž šel, veda kolo opatřené rozžatou acetylenovou svítilnou, přímo proti autu obžalovaného, dáváje rukou znamení k zastavení, že šel v prostředku silnice, kde nemá právo chodit, by právě tím řidiče upozornil, by mu to bylo nápadné a by ho tak přiměl k zastavení. Obžalovaného nemůže tedy omluviti uplatňovaná okolnost, která není vzata z obsahu rozsudku, jenž naopak zjišťuje ze seznání svědků M-a, R-a i obžalovaného samého, že se cyklista choval nápadně, že se pohyboval v jejich jízdni dráze sem tam, což již o sobě obžalovaného zavazovalo ke zvýšené opatrnosti a ukládalo mu podle posudku znalce za povinnost, by osvětlil aspoň na okamžik plnými reflektory cestu před sebou, zmírnil rychlost a zajistil se, by byl pánem rychlosti. To obžalovaný neučinil, pokračoval v jízdě stejnou rychlostí, i když spatřil světlo cyklisty nápadně si počínajícího, i když — ovšem již na vzdálenost pouhých 2 m, jak tvrdí — spatřil na zemi ležící tělo Dr. B-e. I když rozsudek podle znalce posudku připouští, že obžalovaný pro hluk motoru mohl přeslechnouti varovný výkřik Š-ův, dospěl přece soud z výsledku průvodního řízení k přesvědčení, že obžalovaný mohl aspoň včas postřehnouti znamení, dávána mu Š-em na vzdálenost asi 30 kroků, tedy nejen světlo jeho svítilny, — kdyby ovšem byl pozorný, jak vyžadovala situace, a že by byl mohl včas učiniti i opatření k zamezení srážky. Poněvadž právě byl nepozorný, dopustil se trestné nedbalosti. Ve směru subjektivním nejde o to, zda obžalovaný mohl předvídati, že na tmavé, prázdné silnici může ležeti těžce raněný člověk, nýbrž o to, že si za mimořádné situace, kdy znamení a světlo cyklistovo by ho byly nutně upozornily na překážku v jízdě, kdyby byl dbalý, a kdy již (bez ohledu na ležící tělo Dr. B-e) stížený rozhled, mlhavo a tma, křížování s osobním autem obžalovaného zavazovaly ke zvýšené opatrnosti, mohl uvědomiti, že zanedbáním této povinné opatrnosti, vyplývající z nebezpečné situace, může přivoditi nebo zvýšiti nebezpečí pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí. Že tomu tak bylo u obžalovaného, rozsudek zjišťuje.

Čís. 4049.

Zástupce chudých, zřízený jen k provedení opravných prostředků obžalovaným ohlášených, nemůže bez zmocnění obžalovaného vzít zpět zmateční stížnost obžalovaným opovězenou.

Zmateční stížnosti lze se vzdát nejen výslovně, nýbrž i konkludentními činy (prohlášením obžalovaného, že nastupuje trest).

K »ukrývání« ukradené nebo zpronevěřené věci (§ 185 tr. zák.) se nevyhledává, by pachatel věc přímo převzal; stačí jakékoli pomocné jednání pachatelovo, jímž se »ukrývání« věci jinou osobou podporuje (na př. dovolil-li kdo jinému výslovně nebo mlčky, by ukradené věci v jeho bytě uschoval).

(Rozh. ze dne 23. ledna 1931, Zm I 881/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného Václava D-a do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 18. září 1930, pokud jím byl tento stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c), 176 II a) tr. zák., vyhověl však zmateční stížnosti obžalovaného Jana M-y do téhož rozsudku, pokud jím byl tento stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek první stolice ve výrocích, týkajících se tohoto obžalovaného a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Obžalovaný Václav D. odpověděl proti rozsudku soudu první stolice odsuzujícímu ho pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c) a 176 II a) tr. zák., ihned po jeho prohlášení zmateční stížnost a odvolání a žádal, by mu byl ustanoven zástupce chudých (k provedení těchto opravných prostředků), a by byl tomuto zástupci doručen opis rozsudku. Dr. Josef M., jenž mu pak byl ustanoven zástupcem chudých a jemuž byl opis rozsudku doručen dne 3. října 1930, podal dne 10. října 1930 u soudu první stolice spis označený jako provedení zmateční stížnosti. Mezitím, dne 18. září 1930 nebo, jak obžalovaný D. tvrdí, »druhý den po vynesení rozsudku«, dne 19. září 1930, prohlásil obžalovaný D. u říditelství věznice krajského soudu trestního v Praze-Pankráci protokolárně, že trest rozsudkem mu uložený nastupuje, ale odvolává se z výroku o výši trestu. Prvopis tohoto protokolu se ztratil; jeho opis jest však ve spisech. Ostatně udal obžalovaný D. dne 17. října 1930 před předsedou senátu soudu první stolice, který vynesl rozsudek, protokolárně, že se dal hned po vynesení rozsudku předvést říditelství věznice a že tam prohlásil, že trest přijímá a nastupuje, a že podává jen odvolání z výroku o výši trestu. Prohlášení zástupce chudých ze dne 4. listopadu 1930, »že běže vzhledem k prohlášení obžalovaného, že trest přijímá,

zmateční stížnost zpět«, není pro obžalovaného D-a závazné; neboť tento zástupce chudých, jenž byl zřízen jen ku provedení opravných prostředků obžalovaným D-em ohlášených, nemohl bez zmocnění obžalovaného vzít zpět zmateční stížnost obžalovaným ohlášenou s právním účinkem pro obžalovaného. V tom však, že obžalovaný D., ohlásiv zmateční stížnost, později sám prohlásil, že trest nastupuje a odvolává se jen z výroku o výši trestu, jest spatřovati zřeknutí se zmateční stížnosti jím opověděné; zmateční stížnosti lze se vzdát nejen výslovně, nýbrž i konkludentními činy, podle nichž nelze pochybovati o tom, že se oprávněná osoba zmateční stížnosti zřekla, a k takovým konkludentním činům náleží nepochybně i prohlášení obžalovaného, že nastupuje trest napadeným rozsudkem mu uložený a odvolává se jen z výroku o výši trestu. Poněvadž se obžalovaný vzdal zmateční stížnosti jím ohlášené, a poněvadž zřeknutí se opravného prostředku je neodvolatelné, bylo zmateční stížnost obžalovaného D-a podle § 4, čís. 1, a § 1, čís. 1 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, zamítnouti při neveřejném poradě.

Zmateční stížnost obžalovaného Jana M-y napadá rozsudek soudu první stolice, pokud jím byl tento obžalovaný uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a) a b) tr. zák., a uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5 a 9 a) tr. ř. Ve vývodech, vztahujících se k tomuto důvodu zmatečnosti namítá, že rozsudek, jenž klade podle svého výroku stěžovateli za vinu, že věci obžalovaným Václavem D-em ukradené a v rozsudku blíže označené »ukryl«, nezjišťuje činnost stěžovatelovu, odpovídající pojmu »ukrývání« po rozumu § 185 tr. zák. S právním názorem stížnosti, že »ukrýváním« podle § 185 tr. zák. jest pozitivní činnost, směřující a způsobilá k tomu, by znemožnila neb alespoň ztížila oprávněné osobě opětné nabytí předmětu, jehož pozbyla, jest souhlasiti. Skutečnost, stížností v tomto směru zdůrazňovaná, že rozsudek nezjišťuje, že stěžovatel ukradené věci, o něž tu jde, převzal, je právně bezpodstatná, ano se k »ukrývání« ukradené nebo zpronevěřené věci podle § 185 tr. zák. nevyhledává, by pachatel ukradenou nebo zpronevěřenou věc přímo převzal. Stačí, jak ostatně stížnost sama v dalších vývodech připouští, jakékoli pomocné jednání pachatelovo, jímž se »ukrývání« takové věci jinou osobou (na příklad tím, kdo věc tu ukradl nebo zpronevěřil) podporuje. Podle toho stačilo by i zjištění, že stěžovatel dal obžalovanému D-ovi výslovně nebo mlčky povolení, by věci ukradené, o něž tu jde, v jeho bytě uschoval za tím účelem, by oprávněným osobám znemožnil nebo ztížil opětné nabytí věci těch; i v takovém jednání bylo by spatřovati pozitivní činnost oné povahy. Rozsudek však zjišťuje v tomto směru v rozhodovacích důvodech jen, že při domovní prohlídce v bytě stěžovatelově bylo nalezeno mnoho věcí, které tam obžalovaný D. přinesl, a že stěžovatel musil věděti, že obžalovaný tolik věcí k němu přinesl a je tam uschoval, a nevyslovuje se vůbec o tom, v čem shledává ukrývání těchto (ukradených) věcí stěžovatelem. Podle toho není rozsudkem zjištěna činnost stěžovatelova, odpovídající pojmu »ukrývání« podle § 185 tr. zák. Poněvadž

rozsudek je podle toho ve výroku odsuzujícím stěžovatele pro zločin podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a) a b) tr. zák. stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., a poněvadž pro nedostatek skutkových zjištění po oné stránce nelze se vyhnouti nařízení nového hlavního líčení, takže Nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo za souhlasu generálního prokurátora zmateční stížnosti obžalovaného M-y podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, při neveřejné poradě vyhověti, napadený rozsudek, pokud se týká tohoto obžalovaného, zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Čís. 4050.

Nelze si stěžovati do usnesení, jímž rozhodl vrchní soud jako soud nadřízený ve smyslu § 35 odst. 5 zákona proti nekalé soutěži o stížnosti do rozhodnutí soudu první stolice.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1931, N I 196/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání stížnost obviněného do usnesení vrchního soudu v Praze ze dne 28. listopadu 1930, odmítnuvšího jeho stížnost do usnesení krajského soudu v Chrudimi ze dne 20. října 1930, kterým bylo povoleno soukromému obžalobci v trestní věci pro přečin podle § 29 zákona proti nekalé soutěži prozatímní opatření podle § 35 tohoto zákona.

Důvody:

Stížnost do usnesení vrchního soudu lze podati ve věcech trestních jen v případech v zákoně výslovně uvedených, na příklad v případě § 39 odst. 3 a § 63 odst. 2 tr. ř. Ani trestní řád ani zákon proti nekalé soutěži nemá ustanovení, podle něhož by bylo straně dovoleno, stěžovati si do usnesení, kterým rozhodl vrchní soud jako soud nadřízený ve smyslu § 35 odst. 5 zákona proti nekalé soutěži o stížnosti do rozhodnutí soudu první stolice. Bylo proto opravný prostředek obviněným jako dovolací stížnost označený odmítnouti jako nepřipustný.

Čís. 4051.

Povinnost oznámiti změny nastávší za vydávání (trestní zodpovědnost za ně) neobmezuje se jen na vydavatele, nýbrž postihuje i zodpovědného redaktora (§ 10 čís. 3, § 11 tisk. zák.).

Redaktor, který za uvězněného (úřadům oznámeného a na časopise uvedeného) zodpovědného redaktora ho skutečně zastává, neodpovídá ani za obsah časopisu (čl. III zák. čís. 142/1868), ani za to, že ona skutečně nastalá změna nebyla úřadům oznámena (§ 10, 11 tisk. zák.).

Ustanovení § 9 tisk. zák. je samostatným, od ustanovení §§ 10, 11 tisk. zák. odlišným trestným činem, jehož podmětem jest jen tiskař.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1931, Zm II 58/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací částečně vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 8. listopadu 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III čís. 5 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. v doslovu § 42 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a přestupkem podle §§ 9, 10 a 11 zákona o tisku, — částečně zrušil rozsudek nalézacího soudu a obžalovaného zprostil podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro onen přečin a pro ony přestupky, jichž se prý dopustil tím, 1. že se jako zodpovědný redaktor periodického časopisu R. v B. dne 29. září 1928, přípustiv uveřejnění článku v čís. 270 »R.« ze dne 29. září 1928 »Nedejte se nikdy buržoasií zneužít«, »Tohle je demokratická armáda«, »Pamatujte na slova Leninova«, »K jubileu sociálně demokrat. DTJ.«. »Kdo je vinen zbídačením dělnictva?« a »Politický teror na drahách«, dopustil opomenutí, zanedbání povinné péče, při čemž obsah oněch článků zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3, přečinu podle § 15 čís. 2, 14 čís. 5, 18 čís. 1 a 3 zákona na ochranu republiky, — 2. že v září 1928 v B. nepravdivě udával na listě, že zodpovědným redaktorem jest Jan Z., že neoznámil policejnímu ředitelství a státnímu zastupitelství jméno a bydliště nového zodpovědného redaktora. Jinak zmateční stížnost zavrhl.

Důvody:

Zmateční stížnost nebyla sice obmezena na tu část rozsudku, kterou v provedení skutečně napadá, a i konečný návrh zní na zrušení celého rozsudku a vrácení věci prvé stolici k novému projednání, po případě na změnu v rozsudek osvobozující; v pravdě však jest zmateční stížnost prováděna jen co do odsouzení pro přestupek podle §§ 9, 10, 11 tisk. zák., z přečinu pak podle čl. III. zák. z 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. jen co do odsouzení pro zanedbání povinné péče při č. 270 periodického časopisu »R.« z 29. září 1928. Při vydání č. 301 ze dne 30. září 1928 byl již obžalovaný podle vlastního doznání zodpovědným redaktorem a byl i na listě uveden jako takový (úřadům oznámený), jak rozsudek zjišťuje; proto námitky zmateční stížnosti, vybudované na tom, že trestné následky opomenutí podle oněch ustanovení stíhají jen zodpovědného redaktora úřadům oznámeného, týkají se jen činů (opomenutí), pro které je obžalovaný uznán vinným z doby, kdy úřadům jako zodpovědný redaktor ohlášen nebyl, to jest v září 1928. Pokud tedy je podle ohlášení a konečného návrhu napaden celý rozsudek, bylo tu část zmateční stížnosti, jež není provedena co do přečinu zanedbání povinné péče při č. 301 časopisu »R.« ze 30. září 1928, zavrhnouti. Pokud je však zmateční stížnost provedena co do opomenutí v září 1928, jest odůvodněna. Ze zjištění rozsudku vyplývá, že ani dne 29. září 1928, kdy bylo vydáno č. 270 časopisu »R.«, ani při vydání dalších dvou čísel nebylo příslušným úřadům oznámeno, že zodpovědným redaktorem »R.« za úrvězného Jana Z-a, který byl jako zodpovědný redaktor (úřadům oznámený)

na těchto číslech uveden, jest ve skutečnosti obžalovaný. Ze skutečného výkonu zodpovědné redakce obžalovaným dovozoval však nalézací soud neprávem i jeho trestnou zodpovědnost za obsah časopisu, i jeho povinnost oznámiti policejnímu ředitelství a státnímu zastupitelství změnu jména a bydliště zodpovědného redaktora, pokud se týče i jeho zodpovědnost za nepravdivé udání na listě, že zodpovědným redaktorem jest Jan Z. Tím, že se cituje v rozsudku uvedením skutkové podstaty i číselně i § 9 tisk. zák., bylo vlastně uznáno i na přestupek podle tohoto zákonného ustanovení, který však jest samostatným trestným činem, od onoho podle §§ 10 a 11 tisk. zák. odlišným; tu pochybil rozsudek již proto, že podmínkem tohoto trestného činu jest podle zákona jen tiskař, kterážto činnost u obžalovaného zjištěna nebyla, a proto obžalovaný na zjištěném základě, že byl skutečně pověřen zodpovědnou redakcí listu, nemůže býti uznán vinným tímto přestupkem. Při trestných činech podle §§ 10, 11 tisk. zák. a podle čl. III. zák. čís. 142/1868 ř. zák. jest ovšem podmínkem trestného činu zodpovědný redaktor, a to při přestupku podle §§ 10, 11 tisk. zák. vedle dalších osob za opatření tu vypočtená zodpovědných, totiž vydavatele, nakladatele i tiskaře, pokud zavinili, že bylo (v souzeném případě) opomenuto učiniti státnímu zastupitelství a úřadu bezpečnosti předepsané oznámení o změně v osobě zodpovědného redaktora před dalším vydáváním po tom, když Jan Z. pro uvěznění přestal povinnost zodpovědného redaktora vykonávati a byl jí pověřen obžalovaný. Tiskový zákon v § 10 ukládá první oznámení osoby zodpovědného redaktora jen vydavatelí, a za opomenutí tohoto prvního oznámení mohl by proto býti volán k zodpovědnosti podle § 11 tisk. zák. jen vydavatel; v odst. 3 cit. ustanovení se však již předpisuje povinnost oznámiti změny za vydávání nastalé všeobecně, bez obmezení na vydavatele; uvádí-li pak v § 11 mezi osobami za opomenutí to trestně zodpovědnými i redaktora, jest z toho zřejmo, že i jemu jest tato povinnost uložena, a nelze proto uznati správným opačný názor zmateční stížnosti, jež omezuje povinnost ohlásiti změny za vydávání nastalé a trestní zodpovědnost za ně jen na vydavatele. Zákon však tu má stejně jako ve čl. III. zák. čís. 142/1868 ř. zák. na zřeteli výlučně zodpovědného redaktora, osobu, jež byla ve smyslu § 10 tisk. zák. k této zákonem vyžadované činnosti (věští periodický list zodpovědně proti úřadům) nejen vydavatelstvem určena, nýbrž i byla těm úřadům, kterým musí býti pro bezpečný a rychlý výkon oné zodpovědnosti známa, ohlášena, a se zřetelem k tomu, že musí i vyhovovati určitým zákonem stanoveným požadavkům (§ 12 tisk. zák.), byla bezpečnostním úřadem i výslovně nebo mlčky (§ 10 předposl. a posl. odst. tisk. zák.) schválena. Jen ten, u koho nastaly podmínky cit. ustanovení zákona, může proto býti považován za zodpovědného redaktora ve smyslu zákona, a jen jeho stíhá trestně-právní zodpovědnost, pokud je zákonem redaktorovi uložena. Nebyla-li tudíž podle rozsudkových zjištění změna v osobě zodpovědného redaktora, k níž došlo skutečným pověřením obžalovaného, by vedl redakci po čas uvěznění redaktora Jana Z-a, úřadům jako zodpovědného ohlášeného a na listě uvedeného, v době, kdy bylo vydáno č. 270 časopisu »R.«

úřadům ohlášena, a stalo-li se tak teprve po zakročení policejního ředitelství, neodpovídá obžalovaný před úřady a před zákonem ani za obsah č. 270 časopisu »R.«, ani za to, že změna z odpovědné redakci skutečně nastala úřadům hlášena nebyla.

Čís. 4052.

S hlediska skutkové podstaty přečinu podle § 3 odst. 1 zákona o úplatkářství není zapotřebí, by byla vlivem veřejného činitele, založeným v jeho úřední činnosti, někomu nějaká výhoda skutečně poskytnuta; stačí, že žádaný, slíbený nebo poskytnutý prospěch byl míněn jako protihodnota za to, že veřejný činitel vyvine činnost, jejíž vlivnost strana vzhledem k jeho úřednímu postavení předpokládá, v tom směru, by se favorisované osobě dostalo výhody, jíž se domáhá nebo na které jí záleží.

Ani skutková podstata přečinu podle § 4 zák. o úplatkářství nevyžaduje, by byla úředním vlivem veřejného činitele výhoda skutečně poskytnuta; stačí, že strana prospěch poskytla v předpokladu, že se tak stalo.

Není zapotřebí, by šlo o protiprávní výhodu, předpokládající stranický úkon nebo vůbec porušení úředních povinností veřejného činitele; rozhoduje jen subjektivní pocit toho, kdo se výhody domáhá.

Výhodou ve smyslu zák. čís. 178/1924 může býti i urychlené vyřízení žádosti za odpis daní.

Nezáleží na tom, že nebyla slíbena jako odměna částka co do výše a doby splatnosti určitá, (že se ujednání jisté částky stalo až po vyřízení věci).

(Rozh. ze dne 27. ledna 1931, Zm I 388/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 15. ledna 1930, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými: Václav Sch. přečinem podle § 3 čís. 1 a § 4 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., Vladimír P. spoluvinou na přečinu podle § 3 čís. 1 téhož zákona a § 5 tr. zák., Karel Rudolf S. přečinem podle § 2 čís. 1 a § 4 zákona čís. 178/1924 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného Václava Sch-a. K čís. 9 a) § 281 tr. ř.: Skutková podstata přečinu podle § 3 odst. 1 zákona o úplatkářství spočívá v tom, že veřejný činitel za to, že bude někomu . . . . . poskytnuta výhoda, ... žádá nebo si . . . . . dá slíbený nebo poskytnutý prospěch. Podle toho není zapotřebí (jak se stížnost domnívá), by byla vlivem veřejného činitele, založeným v jeho úřední činnosti, někomu nějaká výhoda skutečně poskytnuta. Stačí, že žádaný, slíbený nebo poskytnutý prospěch byl míněn jako protihodnota za to, že veřejný činitel vyvine

činnost, jejíž vlivnost strana vzhledem k jeho úřednímu postavení předpokládá, v tom směru, by se favorisované osobě dostalo výhody, jíž se domáhá nebo na které jí záleží. Skutková podstata přečinu podle § 4 zákona o úplatkářství spočívá v tom, že byl prospěch dán proto, že byla výhoda poskytnuta nebo vykonán určitý úkon, k němuž jest veřejný činitel povolán. Ani tu se nevyžaduje, by byla úředním vlivem veřejného činitele výhoda skutečně poskytnuta; stačí, že strana prospěch poskytla, předpokládajíc, že se tak stalo. Tento výklad zákona odpovídá i jeho doslovu, i jeho účelu, podávajícím se z důvodných zpráv, na něž soud právem poukazuje a z nichž plyne, že měly býti zasáhnuty všechny případy podplácení veřejných činitelů, i když nelze dokázat, že došlo k porušení úředních povinností nebo ke stranictví, ba když k nim ani za pravidelného služebního postupu dojiti nemohlo. S tohoto právního hlediska nemají význam námitky stěžovatelovy, že obžalovaný nemohl na urychlení věcí nijak působiti, že urychlení nedosáhl, že dotyčné věci vůbec nebyly vyřízeny urychleně, že Dr. Š. návrh referentův approboval a vždy jeho správnost zkoumal, že konečné rozhodnutí bylo závislé na rozhodnutí ministerstva financí, že obžalovaný byl k podávání informací úředně povinen a že jeho činnost záležela jen v zapisování spisů a odevzdávání jich do výpravy. Smělť také proto soud, pokud ony okolnosti nejsou v rozsudkových důvodech zjištěny, beze všeho pominouti průvody, okolnosti ty snad dosvědčující. Pokud se posléze porúznou námitky, že soud nezjistil, v čem výhoda spočívala, že vůbec nešlo o žádnou výhodu, nanejme že nelze za výhodu pokládati, podal-li stěžovatel straně informaci, jest předně poukázati k tomu, že obžalovaný nebyl odsouzen proto, že straně (v případě H-ově) podal informaci, nýbrž proto, že si za to dal poskytnouti prospěch, dále k tomu, že podle zákona (jak nalézací soud právem zdůrazňuje) stačí, když veřejný činitel bere odměnu i jen za prostý úkon, k němuž je povolán; stěžovatel sám tvrdí, že byl k podávání informací úředně povinen. Rozsudek vychází z jasného skutkového předpokladu, že šlo jen o to, by bylo urychleno vyřízení dotyčných věcí, a že za to byly odměny žádaný, slibovány, pokud se týče poskytnuty. Že strany a i obžalovaný v urychlení věcí výhodu spatřovali, o tom nemůže býti pochybnosti, any strany za to (a zřejmě jen za to) odměny (a to i značné) nabízely, pokud se týče slibovaly a poskytly, a obžalovaný je žádal, pokud se týče přijal. Nebyl tedy výrokem, odsuzujícím obžalovaného Václava Sch-a pro přečin podle § 3 odst. 1 a § 4 zákona o úplatkářství porušen zákon a nebylo ho ani nesprávně použito.

Námitky zmateční stížnosti obžalovaného Karla Rudolfa S-a s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. nejsou důvodné. Že tu nebylo potřebného zlého úmyslu obžalovaného, jeho vědomí, že má co činiti s veřejným činitelem, nemůže stěžovatel důvodně namítati, an sám výslovně udal, že byl u zemského finančního ředitelství v Praze seznámen s oficiálem Sch-em, s nímž pak jednal. Že by bylo zapotřebí, by šlo o nějakou protiprávní výhodu, která by předpokládala stranický úkon nebo vůbec porušení úředních povinností veřejného činitele, nelze ze zákona vyvoditi. Rozhoduje jen subjektivní pocit toho, kdo se výhody domáhá. Že stěžovatel v urychlení

vyřízení žádosti za odpis daní, o něž podle předpokladu soudu šlo, viděl výhodu, toho je důkazem nejen, že za to odměnu sliboval, nýbrž i to, že se dokonce i ve zmateční stížnosti snaží ospravedlniti svůj čin poukazem na svoje hospodářské poměry, jež nutně vyžadovaly brzké vyřízení žádosti. Další námitka stížnosti, že byl vyloučen jakýkoliv vliv na meritorní vyřízení věci, nevychází ze skutkového předpokladu soudu, který v tomto ohledu zjišťuje, že obžalovaný Sch-ovi slíbil a poskytl prospěch za urychlení jeho věci. Bezdůvodně namítl stěžovatel, že neslíbil odměnou částky, co do výše a co do doby splatnosti určité. Podle zákona stačí, že byl slíben prospěch vůbec, nešlo-li snad jen o prospěch nepatrný, v kterémžto případě by přicházel v úvahu jen přestupek, což však není nikterak napovězeno. Nerozhoduje, že stěžovatel neměl úmysl směnku proplatiti, a že částka 6.000 Kč jest u něho nedobytná, an by stěžovatel mohl býti k placení přinucen i proti vůli, a poněvadž by se, i když nemůže platiti ihned, mohl státi schopným platiti snad později. Ostatně soud tvrzené skutečnosti vůbec nezjišťuje. Ani námitka s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř., že se ujednání jisté částky stalo až po vyřízení věci, není odůvodněna, ano jest takové dodatečné poskytnutí prospěchu právě předpokládáno skutkovou podstatou přečinu podle § 4 zákona o úplatkářství, pro který byl obžalovaný též odsouzen.

Čís. 4053.

Ke skutkové podstatě podle § 155 a) tr. zák. není třeba zjišťovati zvláště úmysl způsobiti některý z těžkých následků uvedených v § 152 tr. zák., je-li zjištěno, že byl i jen lehké ublížení na těle bylo způsobeno takovým nástrojem a takovým způsobem, s nímž obyčejně bývá spojeno nebezpečí života.

Jest však třeba (kromě úmyslu alespoň nepřátelského vůbec) zjistiti vědomí pachatelovo o životu lidskému obyčejně nebezpečné povaze a o nebezpečném použití nástroje, který pachatel zvolil k provedení činu.

Poranění, třebas o sobě lehké, musí býti přivoděno nejen takovým nástrojem, nýbrž zároveň i takovým způsobem, s nímž obyčejně bývá spojeno nebezpečí života.

Výrok o trestu na penězích (pro přestupek § 399 tr. zák.) lze zachovati i když byl zrušen rozsudek ve výroku o vině i trestu na svobodě za souběžný zločin.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1931, Zm I 516/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. února 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle §§ 152, 155 písm. a) tr. zák., zrušil uvedený rozsudek, ponechávaje jej nedotčeným. ve výroku o vině obžalovaného co do přestupku § 399 tr. zák., ve výroku o vině co do onoho zločinu, jakož i ve výroku o trestu za tento zločin a ve výrociích k odsouzení za tento zločin směřujících, při čemž jsou nedotčeny výroky směřující jen k odsouzení za přestupek § 399

tr. zák., a vrátil věc sborovému soudu první stolice, by ji znovu v rozsahu zrušení projednal a rozhodl, dbaje při tom právoplatného odsouzení pro onen přestupek.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného (označená nesprávně jako odvolání co do viny) napadá jen odsouzení obžalovaného pro zločin podle §§ 152, 155 písm. a) tr. zák., a uplatňuje věcně důvod zmatečnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř., dovozujíc, že obžalovaný měl býti uznán vinným jen přestupkem lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák. Výrok o vině obžalovaného co do přestupku § 399 tr. zák. zůstává tedy nedotčen. Podle rozsudkového výroku jednal obžalovaný proti Františku H-ovi v úmyslu, způsobiti mu přerušeni zdraví nebo nezpůsobilost k povolání trvající 20 dnů, stržení mysli nebo těžké uškození na těle o sobě tak, že mu způsobil poškození, třebaže o sobě lehké, avšak takovým nástrojem a takovým způsobem, se kterým bývá obyčejně spojeno nebezpečí života. Podle stanoviska, které nejvyšší soud jako soud zrušovací zaujímá ve sporné otázce, jaký je vnitřní poměr obou vět odstavce a) § 155 tr. zák. (srov. Altmann, Kommentar str. 387 a násl., Oest. R. čis. 284), není třeba ku přičítání viny podle této skutkové podstaty zjišťovati zvláště úmysl způsobiti některý z těžkých následků uvedených v § 152 tr. zák., je-li zjištěno, že, byť i jen lehké ublížení na těle bylo způsobeno takovým nástrojem a takovým způsobem, s nímž obyčejně bývá spojeno nebezpečí života. Jest však třeba (kromě úmyslu alespoň nepřátelského vůbec) zjistiti i vědomí pachatelovo o životu lidskému obyčejně nebezpečné povaze a o nebezpečném použití nástroje, který pachatel zvolil k provedení činu. Poranění, třebaž o sobě lehké, musí býti přivoděno nejen takovým nástrojem, nýbrž zároveň i takovým způsobem, s nímž obyčejně bývá spojeno nebezpečí života. Zda a proč tomu tak v souzeném případě bylo, jest vyšetřiti, zjistiti a odůvodniti. Tomuto formálnímu požadavku není učiněno zadost tím, že rozsudek poukázal prostě na posudek soudních lékařů, kteří, ač byli státním zástupcem správně upozorněni na to, že je třeba, by se zřetelem na obecnou zkušenost a na okolnosti případu blíže odůvodnili svůj výrok, vadu tu nenapravili ani dodatkem k posudku. V rozsudkových důvodech není ani slova o úmyslu obžalovaného, ani o vědomí obžalovaného o nebezpečné povaze a o nebezpečném způsobu použitého nástroje; rozsudek neuvádí ani po stránce objektivní, než že posudkem soudních lékařů je zjištěno a soud vzal za prokázáno, že se lehké ublížení stalo takovým nástrojem a takovým způsobem, se kterým obyčejně bývá spojeno nebezpečí života. Zmateční stížnost vytýká tyto jednak právní, jednak formální vady rozsudku, byť i z části jen nepřímě. Stížnost je odůvodněna. Pro vady ty nemůže rozsudek obstáti. Z téhož důvodu nelze však posouditi ani, zda je odůvodněn žádání stížnosti, by byl skutek posouzen jen jako přestupek podle § 411 tr. zák. Bylo proto podle § 288 čis. 3 tr. ř. a za podmínek § 5 zákona z 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 již při poradě neveřejné zmateční stížnosti vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čis. 4054.

Provedení zmateční stížnosti rodičů obžalovaného, došlé k soudu po jejich prohlášení, že se vzdávají práva na vlastní zmateční stížnost podle §§ 282 a 346 tr. ř., lze pokládati za provedení zmateční stížnosti obžalovaného, který prohlásil, že souhlasí se zmateční stížností podanou rodiči a který byl obhajován při hlavním přelíčení advokátem, který provedl zmateční stížnost rodičů.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1931, Zm I 956/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost rodičů obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Plzni ze dne 15. listopadu 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák.

Důvody:

Rodiče obžalovaného opověděli podle práva vyhrazeného jim v §§ 282 a 346 tr. ř. dne 18. listopadu 1930 zmateční stížnost do rozsudku zástupcem, vykázaným plnou mocí z téhož dne. Již před tím však, dne 17. listopadu 1930, oznámili rodiče obžalovaného dopisem datovaným dne 18. listopadu 1930 krajskému soudu v Plzni, že po promyšlení této věci nebudou žádnou zmateční stížnost podávati, a žádali, by to bylo sděleno jejich synovi, by dělal to, co je možné ke zmírnění trestu, rodiče že další zákroky dělati nebudou. Obsah tohoto dopisu, zasláného krajskému soudu, jenž vynesl rozsudek, nemůže býti rozumně chápán jinak než jako projev, jímž se rodiče obžalovaného zříkají použití práva na vlastní zmateční stížnost do rozsudku. Sami rodiče obžalovaného s dopisem tím spojovali tento smysl, jak plyne z jejich dalšího dopisu, datovaného dnem 18. listopadu 1930 a došlého ke krajskému soudu v Plzni, jemuž byl adresován, dne 19. listopadu 1930; v dopise tom připomínají, že již byl z jejich strany zaslán krajskému soudu dopis, že se strany rodičů nebudou dělány žádné zákroky, prohlašují, že odvolávají tímto okamžikem ona slova, že další zákroky dělati nebudou, prohlašují dále, že již podepsali Dr. R-ovi plnou moc k podání zmateční stížnosti, a žádají, by to bylo vzato na vědomí. Dne 30. listopadu 1930 došlo pak ke krajskému soudu provedení zmateční stížnosti rodičů obžalovaného. I opověď i provedení zmateční stížnosti rodičů obžalovaného došly podle toho k soudu po prohlášení, jímž se stěžovatelé vzdali práva na vlastní zmateční stížnost ve smyslu §§ 282 a 346 tr. ř., a jež nemohlo býti s právní účinností odvoláno. Poněvadž byla zmateční stížnost rodičů obžalovaného podána osobami, které se zmateční stížnosti vzdaly, bylo ji podle § 4 čis. 1 a § 1 čis. 1 cit. novely k trestnímu řádu zamítnouti již při poradě neveřejné. Obhájce obžalovaného opověděl dne 15. listopadu 1930 při hlavním přelíčení po vyhlášení rozsudku zmateční stížnost a žádal za doručení opisu rozsudku. Opis rozsudku byl doručen obhájci

obžalovaného dne 22. listopadu 1930. Před tím již prohlásil obžalovaný, že souhlasí s podáním zmáteční stížnosti, ohlášené obhájcem po skončení porotního líčení, i se zmáteční stížností, podanou rodiči. Zmateční stížnost nebyla sice obžalovaným provedena vlastním jménem, nýbrž vzhledem k tomuto prohlášení obžalovaného, k tomu, že zmáteční stížnost jeho rodičů provedl týž zástupce, jenž hájil obžalovaného, a že obžalovaný mohl míti za to, že je zbytečno, by prováděl zmáteční stížnost ještě zvlášť, ano ze spisů není patrné, že mu bylo známo, že se jeho rodiče opravných prostředků vzdali — jest provedení zmáteční stížnosti rodičů obžalovaného pokládati za provedení jeho vlastní opovězené stížnosti a vyříditi ji věcně.

Čís. 4055.

I když byla dána otázka na zločin loupeže, trestné podle § 195 tr. zák., ač obžaloba zněla na zločin nedokonané vraždy loupežné, trestné podle mírnějšího ustanovení § 138 odst. druhý trestního zákona, nejde o porušení předpisu druhého odst. § 320 tr. ř. (§ 344 čís. 6 tr. ř.), prohlásil-li ex offio obhájce bez odporu obžalovaného, že nečiní námitky proti otázkám.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1931, Zm I 830/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Mostě ze dne 30. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže podle § 190 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku prvé stolice zmatečnost podle § 344 čís. 6 tr. ř. z důvodu, že byla beze svolení obžalovaného, tedy s porušením předpisu druhého odstavce § 320 tr. ř. dána porotcům náhradní otázka, kterou byl skutek obžalovanému za vinu kladený podřaděn pod pojem zločinu loupeže, při níž napadený utrpěl těžké uškození na těle, na který je § 195 tr. zák. stanoven trest doživotního těžkého žaláře, ač obžaloba zněla na zločin nedokonané vraždy loupežné a žádala potrestání obžalovaného podle § 138/H. tr. zák., tudíž prý jen trestem těžkého žaláře mezi desíti a dvaceti lety. Zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu. Obhájce obžalovanému z moci úřední ustanovený prohlásil, byv po doručení opisu otázek, na nichž se předseda hlavního přelíčení po poradě se soudním dvorem usnesl, předsedou výslovně vyzván k případným návrhům, že nečiní námitky proti otázkám. Tím, že obhájce obžalovaného po onom výslovném dotazu prohlásil, že nečiní námitky proti otázkám, tedy ani proti eventuální otázce, o níž jde, projevil i s touto otázkou souhlas. Jak z § 44 tr. ř. vyplývá, jest obhájce oprávněn i bez výslovného svolení obžalovaného činiti za něho veškerá pro-

hlášení a návrhy; jen, odporoval-li tomu obžalovaný před soudem neb učinil-li návrhy nebo prohlášení odchýlná od prohlášení nebo návrhů obhájcových, rozhoduje vůle jeho, nikoliv obhájce (Storch I, 332). To se však nestalo a jest tudíž prohlášení obhájce považovati i za prohlášení obžalovaného. Výslovného svolení obžalovaného, pokud se týče jeho obhájce, není potřebí, nýbrž stačí i tu jako při všech právních úkonech i svolení konkludentním chováním, jež nedopouští pochybností o tom, že měl jim býti souhlas vyjádřen, jak tomu jest v souzeném případě.

Čís. 4056.

Zákon (§§ 335, 337 tr. zák.) spokojuje se s takovou měrou opatrnosti, kterou lze požadovati na každém člověku, dbalém povinností k okolí, nechce však trestati opomenutí vzešlé z nedostatku kromobyčejných vlastností (zvláštní duchapřítomnosti); nelze proto řidiči automobilu přičítati za opomenutí ve smyslu § 335 tr. zák., že v okamžiku, kdy byl překvapen tím, že volant nefungoval, hledal příčinu vyjetí vozu z původního směru a snažil se především o to, by auto, vyjedší ze směru jízdy, do tohoto směru zase dostal.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1931, Zm I 69/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 7. prosince 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., nařídil však podle § 362 tr. ř. obnovu trestního řízení, zrušil rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil soudu nalézacímu, by ji znova projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zrušovacímu soudu vzešly při přezkoumání spisů závažné pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, z nichž nalézací soud usoudil na vinu obžalovaného ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. Nalézací soud opřel své zjištění, že se auto obžalovaného pohybovalo po pravém chodníku již 16 metrů před mostem a jelo pak samočinně dále po mostě dalších 14 metrů o výpověď svědka Václava V-ého, ježto výpovědi ostatních svědků Matěje V-a, Vojtěcha Š-y, Karla D-ého, Josefa P-y a obhajoba obžalovaného se v tomto směru rozcházejí. Avšak i tento svědek si ve svých výpovědích odporuje, uváděje, že spatřil auto obžalovaného ze vzdálenosti asi 100 kroků jeti po pravé straně silnice, těsně při chodníku, a že asi 8 metrů před mostem vjelo přední kolo na chodník, při hlavním přelíčení však uvedl, že spatřil auto obžalovaného asi na 200 kroků, jak jelo po pravé straně silnice a že asi 7 metrů před mostem najelo přední pravé kolo auta na chodník a zůstalo asi 7 metrů na mostě státi. Neobsahuje proto rozsudek v tomto ohledu spolehlivého

zjištění. Příčinu nehody shledává nalézací soud v nastalé poruše (ve zlomení kloubu spojkového). Opomenutí povinných opatrností obžalovaný však spatřuje nalézací soud kromě jiného v tom, že obžalovaný hned, jak zpozoroval, že volant nefunguje, účinně a včas nezabrzdl. Ve shodě s posudkem znalce inž. Karla M-ého však nalézací soud vyslovuje, že se taková porucha přihází velmi zřídka a překvapí řidiče, jenž se napřed snaží vyrovnati vůz do správného směru jízdy a teprve potom, až si uvědomí, že řízení není v pořádku, začne brzdit. K tomu soud dodává, že při posuzování činu hrál rozhodnou úlohu i duševní stav obžalovaného v osudné chvíli, a že obžalovaný, když spozoroval nemožnost ovládati vozidlo, musil by míti velice pevné nervy, by zachoval hned od počátku klidnou rovnováhu. Zákon spokojuje se s takovou měrou opatrností, již lze požadovati na každém člověku dbalém povinností k okolí, nechce však trestati opomenutí vzešlé z nedostatku kromobyčejných vlastností (zvláštní duchapřítomnosti) jakž vyplývá z § 335 tr. zák. poukazem na následky každému snadno poznatelné (srov. rozh. víd. zrušovacího soudu sb. čís. 2040, 2126, pak rozh. sb. n. s. č. 2786). Nelze proto obžalovanému přičítati za opomenutí ve smyslu § 335 tr. zák., že v okamžiku, kdy byl překvapen tím, že volant nefungoval, hledal příčinu vyjetí vozu z původního směru a snažil se, jak tomu podle znalce inž. M-ého nutká již přirozená povaha věci, především o to, by auto, vyjedší ze směru jízdy, do tohoto směru zase dostal. Kdy však obžalovaný, hledě k nebezpečné situaci, v níž se nezaviněně ocitl, mohl zabrzdit a zda se tak mohlo státi ještě včas, o tom se znalci v posudku jasně nevylovili, a rozsudek, opíraje se o znalecký posudek, nevykazuje v tomto směru potřebná zjištění, nanejvýš nezjišťuje, kolik času obžalovaný potřeboval, by se z náhlého překvapení za nebezpečné situace na mostě probral a ujasnil si příčinu toho, že řízení auta nefunguje, kolik vteřin ztratil tím, že se snažil směr jízdy vyrovnati a kolik času mu vzhledem k projeté dráze od okamžiku nastalé poruchy — kterážto délka dráhy, jak prve uvedeno, rovněž není spolehlivě zjištěna — zbývalo k tomu, by, dbaje všech opatrností, které zákon předpisuje, učinil vhodná opatření, ať zabrzdnutím nebo vypnutím motoru a pod., by zabránil nehodě, a zda přes to vše vlastní vinou nechal přece něco času nevyužitého. Ježto podle toho má zrušovací soud vážné pochybnosti o správnosti zjištění, že chování se obžalovaného bylo skutečně takového rázu, že mohl při náležitě pozornosti předvídati, že jím zvětšuje nebezpečí pro život, zdraví a bezpečnost lidí na mostě jsoucích a neštěstí předejítí, použil práva mu podle § 362 tr. ř. propůjčeného, rozsudek nalézacího soudu zrušil a věc vrátil prvému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 4057.

Dokonaným zločinem vydírání jest již pokus, dáti psychickým násilím cizí vůli směr, jímž by se bez tohoto nátlaku nebrala; není třeba, by vůle ohroženého nátlaku podlehla a rozhodla se ve směr jí vnucený, by se vnucené rozhodnutí vůle projevílo přiměřeným skutkem (opomenutím) nebo snášením skutku.

Nezáleží na tom, zda se vynucené jednání, opomenutí nebo snášení stane ihned po vyhrůžce na místě vyhrůžky, či až později na jiném místě, ani na tom, zda je pachatel přítomen a súčasně i při (na) tom, když ohrožená osoba uvádí vnucené jí rozhodnutí vůle ve skutek.

(Rozh. ze dne 3. února 1931, Zm I 21/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Bohuslava T-e do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. listopadu 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Z výpovědi svědků Emila Š-a a Jana K-a, v rozsudku nereprodukovaných a jen ve výpočtu zdrojů zjišťování zmíněných, dovozuje stížnost, že se stěžovatel vůbec nepletl do jednání o podpisu směnky, jež se stalo druhého dne v hostinci Emila Š-a v K., nanejvýš (rozuměj v tomto hostinci) V-ové nikterak nevyhrožoval, k ničemu jí nenutil a k podepsání směnky činně vůbec nepůsobil. Po stránce skutkové jsou tyto vývody bezpředmětné; neboť rozhodovací důvody rozsudku (o rozsudečném výroku bude, čeho ve směru tom třeba, ještě uvedeno) nezjišťují nic, co by bylo v rozporu s údaji svědků Š-a i K-a; běřou za prokázáno jen (což stížnost nepopírá), že stěžovatel šel s sebou do K., kdež pak v hostinci V-ová směnku podepsala a Janu T-ovi odevzdala, nevylovují však, že i v hostinci bylo vůbec, nanejvýš pak stěžovatelem V-ové znovu vyhrožováno, nebo že byl vůbec i stěžovatel v hostinci přítomen. Než, ani nepřítomnost stěžovatele při podepsání směnky nebrání závěru, k němuž dospěl v rozsudku soud z výpovědi V-ové, že nepodepsala směnku dobrovolně, nýbrž pod nátlakem vyhrůžky, kterou donutil stěžovatel den před tím ve Z. V-ovou k podpisu lístku, kterým se zavázala, že podepíše stěžovateli směnku na 6.000 Kč. Oně části vývodů stížnosti — nanejvýš vzhledem na větu, že z neúčasti stěžovatele na jednání o podepsání směnky v K. je zřejmo, že stěžovatel nepůsobil činně k dosažení cíle (vyhrůžky), k vynucení konání (ku podepsání směnky) — lze rozuměti i tak, že jest jí namítáno, že vyhrůžky, pronesené stěžovatelem ve Z., nenaplňují skutkovou podstatu zločinu vydírání, ano se uskutečnění účelu vyhrůžek (vyhotovení, odevzdání a přijetí směnky) stalo teprve druhý den na jiném místě beze spolupřítomnosti stěžovatele. Námitka jest pochybená, i když se ponechá stranou, že konáním vynuceným na Aloisii V-ové vyhrůžkou bylo již podepsání řečeného lístku bezprostředně po vyhrůžce na místě vyhrůžky. Zločinu vydírání dopouští se podle § 98 b) tr. zák., kdo vyhrožuje způsobem a zlem tam uvedeným — je-li vyhrůžka povahy tam naznačené — někomu v úmyslu, by na něm vynutil nějaké konání, bez rozdílu, zda měla vyhrůžka účinek čili nic. Dokonaným zločinem vydírání je tudíž již pokus, dáti psychickým násilím cizí vůli směr,

kterým by se vůle ta bez onoho nátlaku nebrala, a není ke splnění skutkové podstaty vydírání zapotřebí dalších složek, nanejvýš, by vůle ohroženého podle nátlaku hrozby a rozhodla se ve směr jí vnucený, tím méně, aby vnucené rozhodnutí vůle došlo projevu, a dokonce ne, by se projevilo přiměřeným skutkem (opomenutím) nebo snášením skutku. Proto nezáleží ani na tom, zda se vynucené jednání, opomenutí nebo snášení stane ihned po vyhrůžce na místě vyhrůžky, či až později na jiném místě; stačí, že jest účelem, po případě i, třebaž místně a časově od vyhrůžky odděleným výsledkem vyhrůžky. Posléze jest, ana skutková podstata vydírání nepředpokládá totožnost pachatele s osobou, v jejímž zájmu jest vynucené jednání, opomenutí nebo snášení, lhotejně, zda je pachatel přítomen a súčastněn i při (na) uskutečnění vyhrůžky, při (na) tom, když ohrožená osoba uvádí vnucené jí rozhodnutí vůle ve skutek. Důsledkem toho byl i zločin vydírání, z něhož jest stěžovatel viněn, dokonán již vyhrůžkami, které pronesl ve Z., a jeho zodpovědnost za zločin ten není dotčena tím, že nebyl přítomen a nespoluúčastnil (činně) při událostech, které se staly příštího dne v K., a které převyšovaly skutkovou podstatu vydírání, třebaže byly jeho účinkem a uskutečněním účelu, za němž bylo vydírání podniknuto a spácháno.

Čís. 4058.

I věc podle zákona přípustná a samozřejmá nemusí se vždy srovnávat se zásadami slušnosti.

Pokud jde o vinění z nesociálního činu, bylo-li tvrzeno, že odběratelé byli administrací zaniklého listu žalováni o placení po dlouhé době bez upomínky.

Pokud je oprávněn k obžalobě pro urážku na cti majitel zaniklého listu (§ 27 zák. čís. 124/1924).

(Rozh. ze dne 3. února 1931, Zm I 276/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce Jana K-a do rozsudku krajského trestního jako kmetského soudu v Praze ze dne 31. ledna 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491 tr. zák. a § 1 tiskové novely ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil zprošťující rozsudek, pokud byl zmateční stížností napaden, jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost soukromého obžalobce napadá zprošťující rozsudek jen, pokud soud neshledal ve větě, »Trafikanti, kteří . . . nebyli před podáním žalob nikdy ani o halíř upomínáni«, urážku, a pokud dále ohledně této výtky, jakož i další výtky »nesociálního jednání« zjišťuje,

že se nevztahuje na soukromého obžalobce, nýbrž na administraci časopisu »L.« a následkem toho jen na onen — ovšem zaniklý — list. Pokud stížnost dovozuje, že soukromý obžalobce podal soukromou obžalobu nejen vlastním jménem, nýbrž i jménem listu, jehož byl majitelem a vydavatelem, a že tedy měl soud, pokud shledal v některých výtkách urážku listu, uznati na vinu obžalovaného podle oné jménem listu podané obžaloby, stačí poukázati k tomu, že stíhací návrh byl podán Janem K-em jen ve vlastním jméně; z dodatku v úvodu oznámení, že K. »jako majitel časopisu L.« činí stíhací návrh, nelze seznati, že žaloval i jménem listu, to tím méně, an majitel listu není vůbec podle zákona oprávněn k žalobě; i z doslovu oznámení, ze slov »tímto článkem jsem . . . obviňován« vysvitá jasně, že jen ve vlastním jméně vystupoval jako obžalobce; v témže smyslu zní i obžalovací spis, v jehož odstavci II. dovozuje, že »jako vydavatel časopisu je obviňován«, tedy zase obžalobce pro svou osobu a nikoli snad »list, jehož je vydavatelem«. Jest tedy na bíledni bezdůvodnost námítky stížnosti, že soud pochybil, nevydav od-suzující rozsudek o soukromé obžalobě periodického časopisu »L.« — a není proto podkladu ani pro řešení otázky, zda vůbec u časopisu, který před více než rokem před závadnou zprávou již zanikl, by ještě bylo myslitelné oprávnění k obžalobě podle § 27 tisk. nov.

Stížnosti však nelze upříti oprávnění, pokud napadá onen zprošťující výrok výtkami podle čís. 5 § 281 tr. ř. Názor soudu, že tvrzení, že »nebyli nikdy o halíř upomínáni«, nepřináší soukromému obžalobci mravní úhonnou, ana tato výtká neobsahuje vůbec skutkovou podstatu urážky na cti ve smyslu trestního zákona, bylo by přisvědčiti jen, pokud soud tímto výrokem chtěl snad říci, že zažalování pohledávky bez upomínky není ještě o sobě činem nečestným, a proto ani výtká takového činu není výtkou jednání nečestného podle XII. hlavy odd. II tr. zák. Leč nesejde na tom, zda zažalování pohledávky bez upomínky jest nečestným, čili nic, nýbrž jest pro správné rozsouzení případu, o němž jde, důležité si uvědomiti, jaká výtká byla obsahem pozastavené stati vlastně projevem. Soudu nebylo v první řadě řešiti otázku, zda jest nečestné vydobýt pohledávku bez upomínky, nýbrž otázku, zda bylo pozastavenou statí vytknuto jen to, či snad něco jiného. Právem poukazuje stížnost k tomu, že i věc podle zákona přípustná a samozřejmá nemusí se vždy srovnávat se zásadami slušnosti, a že v souzeném případě mělo býti soudem zkoumáno, zda neměla býti pozastavenou statí u čtenářů listu vzbuzena domněnka, že se zažalování bez upomínky děje bez ohledu k tomu, že jde snad o chudáky, a za tím účelem, by za pohledávky zřejmě malicherné byly přisouzeny i útraty sporů a tak jim byly způsobeny ještě značné výlohy. Takové vinění ve spojitosti s výtkou, že k zažalování pohledávek došlo po uplynutí doby poměrně dlouhé, mohlo by poukázati k tomu, že se onen postup proti trafikantům vykládá jako jich přepadání žalobami, by z nich bylo co nejvíce na penězích vytlučeno. Proto si soud měl dáti především otázku, nemohla-li býti pozastavená stat' nepředpojatým čtenářem v tomto smyslu pojímána, a měl i dotýčný výrok o smyslu a dosahu závadné stati s ohledem na celkovou souvislost,

v níž byla uveřejněna, řádně odůvodniti; to se mělo státi tím spíše, ano se ihned na to v těsné spojitosti nazývá ono jednání »nesociálním«. V tomto výroku spatřuje soud zřejmě výtku nečestného činu; leč tento výraz nelze oddělit od ostatního obsahu článku, ana se výtku »nesociálního jednání« činí zřejmě jako úsudek z předchozích premis ve článku obsažených — roz. o zažalování pohledávek proti osobám hospodářsky slabým po dlouhé době a bez upomínky. Napadený rozsudek ovšem dále zjišťuje ohledně oné výtky, jakož i ohledně související výtky »nesociálního jednání«, že se nevztahují na soukromého obžalobce, nýbrž na »administraci« listu, a vyvozuje tento závěr ohledně výtky nesociálního jednání z doslovu poslední věty článku, která jest adresována administraci listu, a ohledně první výtky z toho, že není uvedeno v dotyčné větě, že »byli upomínáni soukromým obžalobcem«, nýbrž je řečeno jen že »nebyli upomínáni vůbec«, takže se podle souvislosti s poslední větou vztahuje spíše na administraci. Leč právem vytýká stížnost i tomuto výroku zmatečnost, a to především neúplnost, pokud soud při hodnocení smyslu výtky, že »trafikanti nebyli ani upomínáni«, neuvažoval i o obsahu předchozí části článku, kde se uvádí, že byli K-em žalováni, a že nechápou, že jsou K-ovi něco dlužní. Uváží-li se, že zpravidla upomínati může a bude především ten, kdo podává žalobu, nelze vyloučiti možnost, že by soud, kdyby si byl uvědomil, že se napřed píše o K-ovi jako o žalobci jakož i o osobě, které jsou něco dlužní, byl dospěl k závěru, že článek mohl být čtenáři pojímán právě v opačném smyslu, že se i poznámka o neupomínání vztahovala na K-a. Kdyby byl soud zkoumal věc s tohoto hlediska, jak bylo jeho povinností podle § 270 čis. 5 a 281 čis. 5 tr. ř., nelze vyloučiti ani další možnost, že by i ohledně konečné poznámky o nesociálním jednání, jsoucí zjevně úsudkem z předchozích premis, byl dospěl k přesvědčení, že se i tato poznámka, třebaže se tam mluví o »administraci«, ve své podstatě vztahovala způsobem pro čtenáře seznatelným na onu osobu, o které byla v celé předchozí části článku řeč, totiž na soukromého obžalobce K-a. Nelze v tomto směru pomínouti, že se v úvodu článku píše, že list již před rokem zanikl, a že tedy není vyloučen závěr, že výrazem »administrace« v poslední větě článku byl s ohledem na zánik listu míněn právě ten činitel, jenž i nadále vedl administraci agendu zaniklého listu, a o němž se mluví v celém článku jako o bývalém majiteli listu. Vždyť podstatou výtky nesociálního jednání zřejmě není okolnost, že administrace listu, dokud nezanikl, neupomínala trafikanty, nýbrž že trafikanti byli teprve rok po zániku, a to bez upomínky, o zaplacení žalování. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti; napadený rozsudek v části shora naznačené zrušiti jako zmatečný a věc odkázati do prvé stolice, by ji znovu projednala a rozhodla.

Čís. 4059.

Aby byla spiněna skutková podstata přečinu zlehčování podle § 27 zákona o nekalé soutěži, musí být dokázáno: a) že údaje o poměrech zlehčovaného podniku byly objektivně nepravdivé a způsobily poško-

dití tento podnik, b) že tyto údaje byly obžalovaným učiněny za účelem soutěže, t. j. že směřovaly k tomu, by pozice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu způsobily, c) že si byl obžalovaný vědom nepravdivosti údajů a jich způsobivosti poškodití zlehčovaný podnik.

I údaj pravdivý nebo částečně pravdivý může být podle okolností nepravdivým údajem ve smyslu § 27 zák. o nek. sout., je-li upraven příliš všeobecně a uzpůsoben tak, že vykoná na zákazníka zlehčovaného podniku týž účinek jako údaj objektivně nesprávný. Jest tu zejména přihlížeti k tomu, jak onen údaj pojímá ten, komu svědčí.

Subjektivní skutková podstata přečinu podle § 27 zák. o nek. sout. nevyžaduje, by byl pachatel přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů; stačí i dolus eventualis.

Nekalá reklama podle § 25 (stejně jako podle § 2) zák. o nekalé soutěži vyžaduje, by se sdělení nebo rozšiřování údajů tam naznačených stalo veřejně (nikoliv i před více lidmi).

I pro přešůpek nekalé reklamy platí vykládací pravidla § 2 odst. 2, 3, 4.

Verejnými údaji (§ 25 zák. čis. 111/1927) jsou údaje přístupné a zjevně každému (širokému obecnstvu), určené pro množství osob počtem neurčité (pro část obecnstva, okruh odběratelů a pod.); nespádají sem reklamy pronesené jen k jednotlivému zákazníkovi, jen pro tohoto, nikoliv za účelem dalšího rozšiřování. Nemohl-li být obsah pachatelova sdělení postřehnout oním větším okruhem osob, nestačí pro veřejnost výroku, že byl pronesen v místnosti veřejně přístupné (v ústředních jatkách), nebo jen před jedním svědkem.

Při odškodném podle § 39 zákona proti nekalé soutěži nejde o soukromoprávní nárok na náhradu škody majetkové, nýbrž o odškodné za příkoří činem způsobené a za jiné osobní újmy (o odškodné na statcích nehmotných).

Ztráta důvěry stálého zákazníka znamená pro obchodníka nejen poškození po stránce hmotné, nýbrž i újmu na vážnosti a na obchodní cti (na statcích nehmotných).

Domáhá-li se obžalobce nároku na přiměřené odškodné za utrpené příkoří, opíraje se o ustanovení § 39 zákona proti nekalé soutěži (nikoliv jako soukromý účastník), nelze ho odkázati na pořad práva soukromého podle § 366 tr. ř.

Útraty zrušovacího řízení se navzájem zrušují, neměla-li úspěch ani zmateční stížnost obžalovaného ani zmateční stížnost soukromého obžalobce.

Nevytýká-li soukromý obžalobce v odvodu opožděnost odvolání obžalovaného, nelze mu přisouditi útraty odvodu.

(Rozh. ze dne 4. února 1931, Zm I 269/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Karla G-a do rozsudku krajského sou-

du trestního v Praze ze dne 15. ledna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., i zmateční stížnost soukromého obžalobce Jaroslava M-e do téhož rozsudku, pokud jím byl Karel G. podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek nekalé reklamy podle § 25 zákona proti nekalé soutěži. Útraty zrušovacího řízení navzájem zrušil. Zároveň Nejvyšší soud jako soud zrušovací v zasedání neveřejném odmítl odvolání obžalovaného Karla G-a co do výše trestu, vyhověl však odvolání soukromého obžalobce Jaroslava M-e z výroku, jímž byl se svým nárokem na náhradu způsobené škody poukázán na pořad práva soukromého, a změnil napadený výrok v ten rozum, že přiznal soukromému obžalobci podle § 39 zákona proti nekalé soutěži odškodné 2.000 Kč za utrpěné příkoří. V otázkách, o něž tu jde, uvedl, v

d ů v o d e c h :

Přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži se dopouští, kdo za účelem soutěže učiní nebo rozšiřuje o poměrech podniku údaje, o nichž ví, že jsou nepravdivé a způsobílé poškodit tento podnik. Aby byla splněna skutková podstata tohoto přečinu, musí být dokázáno, a) že údaje o poměrech zlehčeného podniku byly objektivně nepravdivé a způsobílé poškodit tento podnik, b) že tyto údaje byly obžalovaným učiněny za účelem soutěže, t. j. že směřovaly k tomu, by pozice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu způsobílé, c) že si obžalovaný byl vědom nepravdivosti údajů a jich způsobílosti poškodit zlehčovaný podnik. Všechny tyto náležitosti jsou v napadeném rozsudku zjištěny. Zjišťujeť rozsudek, že údaj, který učinil obžalovaný Josefu J-ovi o podniku soukromého obžalobce: »... když on (t. j. soukromý žalobce) kupuje střevo ode mně a já vám je tedy mohu dát laciněji«, je nepravdivý a způsobílé poškodit podnik soukromého obžalobce. Při tom soud přihlížel i k tomu, že podle dodacích potvrzenek, předložených obžalovaným, firma G. a P., jejímž veřejným společníkem je obžalovaný, dodala soukromému obžalobci střevo, a to podle potvrzenek ze dne 6. října 1928 5 svazků suchých střev, ze dne 23. října 1928 15 svazků suchých střev, ze dne 16. ledna 1929 100 m střev a ze dne 9. dubna 1929 30 svazků malých střev. Není tedy správná výtká zmateční stížnosti, že soud přehlíží, že soukromý obžalobce skutečně od obžalovaného střeva kupoval. Nálezací soud, uváživ i, že Josef J., jenž kupoval střevo od soukromého obžalobce a před nímž obžalovaný závadný údaj pronesl, je velkouzenáhem a objednáva značné množství střev, jichž odebral jen od soukromého obžalobce za rok za 150.000 Kč, — označil ono množství střev, které soukromý obžalobce koupil od firmy G. a P., a za které bylo podle oněch potvrzenek účtováno soukromému obžalobci úhrnem 5.220 Kč, právem za nepatrné. I když tedy obžalovaný dokázal, že dodal soukromému obžalobci skutečně určité, ovšem vzhledem k celkovému obratu soukromého obžalobce jen nepatrné množství střev, neprokázal tím ještě objektivní pravdivost svého povšechně

a všeobecně znějícího výroku, že soukromý obžalobce kupuje střevo od něho a že on (obžalovaný) je tedy může dodati J-ovi laciněji, neboli, — jak praví napadený rozsudek, vykládaje smysl a dosah tohoto výroku, — obžalovaný neprokázal, že soukromý obžalobce odebíral od obžalovaného všechna střevo, která pak prodával uženářům, najmě i Josefu J-ovi. Avšak, nehledíc k tomu, může i údaj pravdivý nebo částečně pravdivý, je-li upraven příliš všeobecně a uzpůsoben tak, že vykoná na zákazníka zlehčovaného podniku týž účinek jako údaj objektivně nesprávný, — býti podle okolností údajem nepravdivým. Jest tu zejména přihlížeti k tomu, jak onen údaj pojímá ten, komu svědčí. V souzeném případě poukazuje nálezací soud případně k tomu, že obžalovaný neříkal J-ovi, že soukromý obžalobce kupuje t a k é střevo od něho (od obžalovaného), a usuzuje pak právě ze všeobecného doslovu výroku obžalovaného zcela logicky, že J. musel míti dojem, že soukromý obžalobce kupuje všechna střevo, která dodává J-ovi od obžalovaného. Co se týče účinku, který údaj obžalovaného vykonal na J-a, zjišťuje soud podle výpovědi svědka J-a, že považoval sdělení obžalovaného za pravdivé, že ztratil právě následkem tohoto sdělení důvěru k soukromému obžalobci, že s ním proto přerušil obchodní styky a že řeč obžalovaného činila naň dojem, že chce docílit, by J. místo od soukromého obžalobce odebíral střevo raději od obžalovaného. I další náležitost skutkové podstaty přečinu, o který jde, že totiž obžalovaný učinil pozastavený údaj za účelem soutěže a že údaj ten byl způsobílé zeslabití pozici podniku soukromého obžalobce a tak ho poškodit, je v napadeném rozsudku výslovně zjištěna. Co se týče stránky subjektivní, nežádá se s hlediska § 27 zákona proti nekalé soutěži, by pachatel byl přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů, nýbrž stačí v tomto směru, jak doličeno v rozhodnutí čís. 3475 sb. n. s., i t. zv. dolus eventualis. Leč v souzeném případě zjišťuje nálezací soud, že obžalovaný dobře věděl, že jeho údaje o podniku soukromého obžalobce nejsou pravdivé. Aby soud zjišťoval, že obžalovaný věděl, jaké množství střev odebral J. od soukromého obžalobce, a že mu byla známa i okolnost, že z oněch 30 svazků od obžalovaného koupených soukromý obžalobce J-ovi nic nedodal, nebylo zapotřebí. Z těchto důvodů byla zmateční stížnost obžalovaného zavržena.

Zmateční stížnost soukromého obžalobce Jaroslava M-e: Rozsudek nálezacího soudu zjišťuje, že při rozhovoru obžalovaného s Josefem J-em byl jen svědek František H., takže nelze mluvit o veřejnosti podle § 25 zák. čís. 111/27. Proto soud zprostil obžalovaného z obžaloby pro přestupek nekalé reklamy podle § 25 cit. zák. Zmateční stížnost soukromého obžalobce napadá tento osvobozující výrok důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9 a) tr. ř., a provádí tento zmatek po zákonu aspoň poukazem ke skutkovému zjištění, že se závadný výrok stal na jatkách, na místě veřejném, nedrží se však podle předpisu § 288 čís. 3 tr. ř. skutkového zjištění rozsudku, doličuje, že při tom bylo více lidí. Stanovisko zmateční stížnosti soukromého obžalobce jest právně mylné. Stížnost zřejmě vychází z pojmů »veřejně« a »před více lidmi«, vyskytujících se opětovně v trestním zákoně z roku 1852 (§§ 300, 303, 489, 491, 496

tr. zák.), z nichž onomu jest rozuměti ve smyslu »palam«, nikoli »publice«, tento znamená alespoň dvě osoby. Stížnost však přehlíží, že novější československé zákony učinily do onoho výkladu pojmu »veřejně« podle tr. zákona z roku 1852 značný průlom, najmě zákon z 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. na ochranu republiky, který v § 39 čís. 2 sám vykládá, kdy je čím vykonán »veřejně«; i zákon z 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. proti nekalé soutěži má vykládací pravidlo v § 2 odst. (4) o tom, kdy byl údaj učiněn veřejně. Pojem přestupku nekalé reklamy podle § 25 zák. čís. 111/27 odpovídá celkem pojmu nekalé reklamy podle § 2 cit. zák. To i ono vyžaduje, by se sdělení nebo rozšiřování údajů tam naznačených stalo »veřejně« (nikoli i před více lidmi). § 25 cit. zák. cituje § 2 odst. 2, 3, 4. — Platí tedy i pro přestupek nekalé reklamy vykládací pravidla § 2 odst. 2, 3, 4. — Podle § 2 odst. 4 byl údaj učiněn veřejně, stal-li se ve sděleních pro větší okruh osob, najmě v nápisech na zboží nebo na jeho obalech, ve vyhláškách, v obchodních oběžnicích, cenících a tiskopisech. Podle důvodové zprávy jsou veřejnými údaji údaje přístupné a zjevné každému, širokému obecenstvu, na př. údaje ve veřejných shromážděních, v tisku, v insertech, v letáčích, na výstavách, na vývěsních tabulích, na firmách, ve výkladech, ústní veřejná vychvalování atd. Jde tu o údaje určené pro množství osob počtem neurčitě, pro část obecenstva, okruh odběratelů a pod. (arg. »větší« okruh osob). Nebylo však zákonodárcem shledáno účelným postihnouti i takové reklamy, které byly proneseny jen k jednotlivému zákazníkovi, jen pro tohoto a nikoli za účelem dalšího rozšiřování. Nemohl-li býti v konkrétním případě obsah pachatelova sdělení postřehnout oním větším okruhem osob, nestačí pro veřejnost výroku, že byl pronesen v místnosti veřejně přístupné, na př. v ústředních jatkách, nebo jen před jedním svědkem Františkem H-em. Uznal-li prvý soud, že se závadný rozhovor G-ův s J-em nedál veřejně, nepoužil nesprávně zákona, řeše otázku výkladu tohoto pojmu, a nezatížil rozsudek vytykanou zmatečností podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., ani podle § 281 čís. 5 tr. ř., neboť při skutkovém zjištění vycházel ze správného právního názoru. — I zmateční stížnost soukromého obžalobce shledána neodůvodněnou a byla proto zavržena podle § 288 odst. I. tr. ř.

Ježto neměla úspěch ani zmateční stížnost obžalovaného ani zmateční stížnost soukromého obžalobce, byly útraty zrušovacího řízení navzájem zrušeny. Obžalovaný provádí zároveň se zmateční stížností i odvolání co do výše trestu, uváděje, že toto odvolání včas ohlásil. Toto tvrzení neodpovídá pravdě, neboť podle zápisu v protokolu o hlavním líčení ohlásil obžalovaný po skončeném hlavním přelíčení jen zmateční stížnost, nikoliv i odvolání; správnost tohoto zápisu byla na zvláštní dotaz zrušovacího soudu potvrzena soudem nalézacím. Ježto odvolání co do výše trestu nebylo včas, t. j. ve lhůtě § 294 (284) tr. ř. opovězeno, bylo provedené odvolání, došlé soudu po uplynutí lhůty, odmítnuto jako opožděné. Soukromý obžalobce v odvodu proti odvolání obžalovaného nevytýká opožděnost tohoto odvolání, proč mu nebyly přisouzeny útraty tohoto odvodu.

Odvolání soukromého obžalobce napadá výrok, jímž byl se svým nárokem na náhradu způsobené škody poukázán na pořad práva soukromého, a domáhá se toho, by mu bylo přisouzeno přiměřené odškodné za utrpěné příkoří. Podle § 39 zákona proti nekalé soutěži může soud v odsuzujícím rozsudku soukromému obžalobci k jeho návrhu přiznati jednak náhradu škody (§ 16 odst. 2 a 3), jednak i přiměřené odškodné za utrpěné příkoří a jiné osobní újmy. V obžalovacím spisu navrhl soukromý obžalobce, by mu bylo kromě náhrady ušlého výdělku 15.000 Kč přiznáno i odškodné 5.000 Kč za utrpěné příkoří. Napadený rozsudek poukázal soukromého obžalobce, jehož neprávem označuje za soukromého účastníka, s jeho nárokem na náhradu způsobené škody podle § 366 tr. ř. na pořad práva soukromého. Podle doslovu tohoto výroku by se zdálo, že se týká jen prvního nároku, uplatňovaného podle § 39 cit. zák., totiž jen nároku na náhradu škody, jehož obsah stanoví zákon v § 16 odst. 2 a 3, nikoli i dalšího uplatňovaného nároku na přiměřené odškodné za utrpěné příkoří, který je právě předmětem odvolání soukromého obžalobce; leč z důvodů, které uvádí nalézací soud pro onen výrok, že se rozhodnutí o soukromoprávních nárocích opírá o § 366 tr. ř., je zřejmo, že se poukaz soukromého obžalobce na pořad práva soukromého týká i nároku na přiměřené odškodné za utrpěné příkoří. Tento výrok nalézacího soudu je pochybený. Pochybil soud tím, že označil v napadeném výroku soukromého obžalobce za soukromého účastníka a že pak důsledkem tohoto nesprávného pojetí postavení soukromého obžalobce použil na jeho nárok na přiměřené odškodné za utrpěné příkoří ustanovení § 366 tr. ř., jež se týká soukromoprávních nároků soukromého účastníka. Pojem a práva soukromého účastníka vymezuje § 47 tr. ř. Soukromým účastníkem stává se podle tohoto ustanovení každý, komu bylo v právech ublíženo zločinem nebo přečinem, který se má stíhati z povinnosti úřadu, a kdo se až do počátku hlavního přelíčení pro své soukromoprávní nároky připojil k trestnímu řízení. V souzeném případě domáhá se však Jaroslav M. nároku na přiměřené odškodné za utrpěné příkoří jako soukromý obžalobce, opíraje se o ustanovení § 39 zákona proti nekalé soutěži, nikoli jako soukromý účastník, takže co do tohoto jeho nároku nedopadají na něho ustanovení § 47 a §§ 365 a násl. tr. ř., týkající se jen soukromého účastníka. Měl tudíž nalézací soud o tomto nároku rozhodnouti věcně a pochybil použív ustanovení § 366 tr. ř. a odkázav soukromého obžalobce na pořad práva soukromého. Neplatí tudíž pro soukromého obžalobce ani poslední věta § 366 tr. ř., podle níž není proti tomuto odkázání opravného prostředku. Nevztahuje se však naň co do nároku na přiměřené odškodné za utrpěné příkoří ani ustanovení posledního odstavce § 283 tr. ř., podle něhož se mohou z rozhodnutí o nárocích soukromoprávních odvolati jen obžalovaný a jeho zákonní zástupci a dědicové. Nejdeť při odškodném podle § 39 zákona proti nekalé soutěži — podobně jako při odškodném podle § 17 tisk. nov. čís. 124/1924 — o soukromoprávní nárok na náhradu škody majetkové, nýbrž o odškodné za příkoří činem způsobené a za jiné osobní újmy, tedy o odškodné na statcích nehmotných (srv. rozh.

čís. 2680 a 3025 sb. n. s.). Třebaže výrok o tomto odškodném, který může být jen v rozsudku odsuzujícím a který ponechává zákon volnému uvážení soudu, ovšem jen na návrh oprávněné osoby, není součástí výroku o trestu v užším slova smyslu, lze jej přece, pokud jde o otázku přípustnosti odvolání, pokládati za opatření, které má pro obžalovaného ráz jakéhosi vedlejšího trestu, takže jest přípustnost odvolání z tohoto výroku posuzovati podle předpisu prvního odstavce § 283 tr. ř. Je tedy obžalovaný na omylu, když se ve svém odvodu proti odvolání soukromého obžalobce dovolává na odmítnutí odvolacího návrhu ustanovení poslední věty § 366 tr. ř. a posledního odstavce § 283 tr. ř. Po věcné stránce nelze odvolání soukromého obžalobce upřítí oprávnění. Byloť nalézacím soudem zjištěno, že továrník Josef J. ztratil právě následkem sdělení obžalovaného důvěru k soukromému obžalobci a přerušil s ním obchodní styky. Takováto ztráta důvěry stálého zákazníka znamená však pro obchodníka, jímž je soukromý obžalobce, nejen poškození po stránce hmotné, nýbrž i újmu na vážnosti a na obchodní cti, tudíž na statcích nehmotných. Bylo proto odvolání soukromého obžalobce vyhověno a napadený výrok změněn v ten rozum, že se soukromému obžalobci podle § 39 zákona proti nekalé soutěži přiznává odškodné za utrpěné příkoří v částce 2.000 Kč, která shledána přiměřenou.

Čís. 4060.

S hlediska skutkové podstaty zločinu únosu (§ 96 tr. zák.) musí býtí lest, jevící se v tajném odchodu ženy z domácnosti manžela, zapříčiněna buď přímo nebo nepřímo pachatelem únosu.

Nestačí, že jí přiměl k odchodu od manžela dopis pachatelův, nýbrž jest třeba, by jí pachatel obsahem dopisu pohnul k tomu, by opustila muže tajně.

Podle § 96 II tr. zák. jest trestným nejen, kdo přímo předsevzal odvedení chráněné osoby (zosnoval, by manželka manžela tajně opustila), nýbrž i, kdo ženě o své újmě z moci manžela uniknuvší při provedení jejího úmyslu vědomě k tomu napomáhá za tím účelem, by nedovoleně zasáhl do mocenských práv manželových.

(Rozh. ze dne 4. února 1931, Zm I 287/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 13. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 96 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížností obžalovaného, vytykající rozsudku zmatečnost podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., nelze upřítí oprávnění. Napadený rozsudek

zjišťuje, že obžalovaný dne 9. září 1929 odevzdal manželce Antonína J-ého, Kláře, dopis bez mužova vědomí, tajně, v němž píše, že doufá, že bude cesty jeho provázeti, že jí každou hodinu přijme, a by přivedla s sebou i svou dcerušku, že bude u něho klidně žítí, že jí bude nositi na ruku; že pak Klára J-á dne 26. září 1929 odešla z domova od muže, řkouc mu, že chce jeti do L. koupiti pro dcerušku šaty, že se však již nevrátila, odebravši se do P., kde čekala na nádraží na obžalovaného, a, když přijel z práce, odešla s jeho svolením do jeho bytu, kde s ním až doposud žije jako jeho hospodyně. Na tomto skutkovém podkladě soud zjišťuje, že odchod Kláry J-é od muže jest v příčinné souvislosti s oním dopisem obžalovaného a, jelikož se i doručení dopisu stalo tajně, i odchod od muže se stal tajně, za jeho zády, že jest splněna i podle druhého případu § 96 tr. zák. vyhledávaná náležitost lsti, a tak dána skutková podstata tohoto zločinu i ve směru objektivním, i subjektivním. Lze připustiti, že názor soudu jest správný potud, že pro pojem lsti netřeba zvláštních úskoků a že stačí, proveden-li únos bez vědomí oprávněné osoby. Leč s druhé strany jest nepochybné, že tato lest, jevící se v tajném odchodu usnesené osoby z domácnosti manžela, musí býtí zapříčiněna buď přímo nebo nepřímo pachatelem únosu. Právě v tom však tkví právní mylnost napadeného rozsudku, podle něhož se obžalovaný odsuzuje pro zločin podle § 96 II tr. zák., ač tato jeho vědomá účast na lsti není zjištěna. Tato vada není odstraněna úvahou rozsudku, že mezi dopisem obžalovaného a tajným odchodem Kláry J-é od manžela je příčinná souvislost; jest ovšem jasné, že Kláru J-ou přiměl k odchodu od muže onen dopis, leč z toho vysvítá jen, že Klára J-á jednala lstivě, vzdálivši se tajně od manžela, nepřichází však tím k výrazu další ke skutkové podstatě § 96 II tr. zák. nezbytná složka, že obžalovaný obsahem svého dopisu pohnul J-ou za tím účelem, by byla odňata mocenským právům manžela, k tomu, by opustila muže tajně, tedy způsobem, který se rovná lsti podle onoho zákonného ustanovení. Ze kterých vět dopisu nebo ze kterých s obsahem dopisu souvisejících jiných událostí nebo projevů by bylo lze usuzovati, že obžalovaný oním dopisem, v němž ovšem vyslovuje naději, že J-á bude provázeti jeho cesty, a slibuje jí, že jí přijme každou hodinu a t. d., chtěl Kláru J-ou přiměti k tajnému odchodu, rozsudek nezjišťuje, nanejvýš nezjišťuje, že obžalovaný právě tímto dopisem zamýšlel působiti na Kláru J-ou v tom směru, by se vzdálila od muže takovým způsobem, jak to ve skutečnosti učinila, totiž způsobem tajným. Pokud tato subjektivní náležitost není zjištěna, nelze obžalovaného činiti zodpovědným za to, že se odchod J-é od manžela stal tajně (lstivě), a nelze tento nedostatek nahraditi ani dalším zjištěním, že onen dopis byl obžalovaným doručen J-é bez vědomí manžela, tedy tajně; touto úvahou zjišťuje soud jen lest ohledně skutečnosti »doručení dopisu«, nezjišťuje však lest ohledně skutečnosti pro přičitatelnost zločinu § 96 II. tr. zák. rozhodné, zda se vzdálení se J-é od manžela stalo tajně, tedy lstí, přivoděnou vědomě spolupůsobením obžalovaného. To vytyká zmateční stížnost rozsudku právem s hlediska důvodu zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., a bylo jí proto vyhověti a odsuzující rozsudek,

zakládající se na mylném výkladu zákona, zrušiti jako zmatečný, a, ana v něm nejsou obsažena skutková zjištění, předpokládaná správným výkladem zákona, vrátiti věc soudu první stolice podle § 288 čis. 3 tr. ř., by ji znovu projednal a rozhodl.

K tomu se připomíná, že bude na nalézacím soudu, by, dospěje-li k přesvědčení, že obžalovaný ani svým dopisem, ani jiným projevem nepůsobil vědomě na Kláru J-ou v tom směru, by opustila muže tajně, uvažoval i o jiných skutečnostech za řízení na jevo vyšlých, podle nichž by mohla po případě býti napovězena možnost, že se snad obžalovaný dopustil zločinu, z něhož jest viněn jiným způsobem, než uvedeno. Podle ustálené judikatury zrušovacího soudu jest trestným podle § 96 II tr. zák. nejen, kdo přímo předsevzal odvedení manželky nebo zosnoval, by manželka tajně opustila, nýbrž naplňuje skutkovou podstatu zločinu i takové jednání pachatele, který osobě uniknuvší o své újmě z moci manžela, při provedení jejího úmyslu vědomě k tomu napomáhá za tím účelem, by nedovoleně zasáhl do mocenských práv manželových. S tohoto zorného úhlu nelze ponechat nepovšimnuté údaje Kláry J-é, že ješla, vzdálivši se tajně od muže, do P., kde čekala na nádraží na obžalovaného, až přijel z práce, a že tehdy ještě nevěděla, zda ji vezme k sobě; dále údaje obžalovaného, že ji pak, když nařikala, z útrpnosti vzal k sobě, a posléze obsah trestního oznámení, že potom společně odjeli z P. do D., kde si najali pokoj. V tomto jednání obžalovaného, pokud by totiž byl při setkání na nádraží v P. nabyt vědomosti o tom, že se Klára J-á istivě od svého manžela vzdálila, a jí by pak k provedení a k dokonání tohoto útěku byl úmyslně nápomocen tím, že ji vzal s sebou do D. a opatřil jí společný byt, bylo by lze po případě spatřovati únos, ovšem jen za dalšího předpokladu, že by bylo zjištěno, že Klára J-á, když započala ona dodatečná napomáhající činnost obžalovaného, obžalovaného o způsobu vzdálení se od manžela a o účelu tohoto vzdálení se byla náležitě zpravila. Ani v tomto směru napadený rozsudek neobsahuje podrobná zjištění, zjistik ovšem nesprávnost tvrzení svědkyně Kláry J-é, že ji muž prý sám poslal, by šla k obžalovanému, nezjistiv však rozhodnou skutečnost, zda Klára J-á obžalovanému podle pravdy vše sdělila, jak se vzdálení od muže stalo, což se muselo státi tím spíše, an obžalovaný udal, že mu v P. na nádraží sdělila, že ji muž vyhnal s tím, by šla k němu (k obžalovanému), a i Klára J-á jako svědkyně udala, že obžalovanému vykládala všechno, co se stalo (roz. jak to vylíčila), že ji manžel vyzval, by se vzdálila a šla k obžalovanému.

Čís. 4061.

Služebnou, již není ještě osmnáct let a o níž nevyšlo najevo, že dosáhla přes tento svůj mladistvý věk již tělesné, duševní a mravní dospělosti, jest pokládati za potřebnou dozoru i co do jejího mravního vývoje a jako takovou za předmět svedení ve smyslu § 132 tr. zák.

(Rozh. ze dne 5. února 1931, Zm I 22/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 29. října 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III. tr. zák.

D ů v o d y:

Zmatečnou stížnost napadá rozsudek soudu první stolice důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., leč neprávem. Stížnost má pravdu, pokud tvrdí, že služební poměr mezi zaměstnavatelem a jeho služkou o sobě nestačí k založení poměru k dozoru po rozumu § 132 III. tr. zák., že služebná je ve smyslu tohoto ustanovení zákona zaměstnavateli k dozoru svěřena jen, je-li mezi ní a zaměstnavatelem poměr obdobný poměru, k němuž poukazuje ono ustanovení trestního zákona slovy »k vychování nebo vyučování«, t. j. poměr, z něhož plyne pro zaměstnavatele právo a povinnost dohlížeti na služebnou i co do jejího mravního vývoje, najmě i v tom směru, by se ve věcech pohlavního života nedostala na zcestí, že právo a povinnost dozoru nad služebnou co do jejího mravního vývoje nastává pro zaměstnavatele jen, byl-li osobou k tomu povolánou tímto dozorem pověřen nebo jsou-li tu alespoň zvláštní okolnosti, jež služebnou činí potřebnou zaměstnavatelova dozoru v onom směru, a že jako takové zvláštní okolnosti přicházejí v úvahu zejména mladistvý věk služebné osoby, její nevypěstlost tělesná nebo duševní, její osobní povaha, skutečnost, že její rodiče nebo jiné osoby, jimž v první řadě náleží pečovati o její mravní vývoj, nemohou na ni dozírat, a jiné. Stížnosti však nelze přiznati oprávněnost, namítá-li po těchto povšechných úvahách o pojmu svěřeni k dozoru po rozumu § 132 III. tr. zák., že napadený rozsudek usuzuje na poměr svěřeni k dozoru ve smyslu onoho ustanovení trestního zákona jen ze služebního poměru mezi stěžovatelem jako zaměstnavatelem a Vlastou D-ovou jako služebnou, a nezjišťuje žádnou zvláštní okolnost, z níž by bylo lze podle toho, co uvedeno, dovozovati, že stěžovatel byl jako zaměstnavatel oprávněn a povinen dohlížeti na svou služebnou i co do jejího mravního vývoje. Rozsudek zjišťuje sice v rozhodovacích důvodech, že D-ová sloužila a bydlela v době, kdy se stěžovatel dopustil skutku za vinu mu kladeného, u stěžovatele jako služebná, nevyslovuje však nikde názor, že služební poměr mezi zaměstnavatelem a osobou služebnou o sobě stačí k poměru svěřeni k dozoru po rozumu § 132 III. tr. zák., nýbrž uvádí v rozhodovacích důvodech, vycházejí zřejmě z dalšího skutkového zjištění, že se D-ová narodila 13. srpna 1911, že jí v době, kdy stěžovatel spáchal skutek za vinu mu kladený, nebylo ještě ani osmnáct let, že stěžovateli byla jako hlavě domácnosti podle všeobecných pravidel a názorů životních bdíti nad mravním chováním mladistvé služebné, jež u něho sloužila a bydlela, že mu bylo na D-ovou dozírat i co do jejího mravního vývoje pro její mladistvý věk. Podle toho stížnost přehlídí, že rozsudek zjišťuje ve skutečnosti okolnost, jež může podle vlastního názvu stížnosti zakládati pro zaměstnavatele právo a povinnost dozírat na služebnou

co do jejího mravního vývoje, a to mladistvý věk D-ové; neboť služebnou, již není ještě osmnáct let a o níž nevyšlo na jevo, že dosáhla přes tento svůj mladistvý věk již tělesné, duševní a mravní dospělosti, jest pokládati za potřebnou dozoru i co do jejího mravního vývoje. Zaujal-li tudíž rozsudek skutečně stanovisko, že vstoupením mladistvé Vlasty D-ové, potřebné dozoru i nad mravním chováním, do služby a domácnosti stěžovatelovy byl zjednán mezi ní a stěžovatelem poměr, z něhož plynuly pro stěžovatele jako hlavu domácnosti podle všeobecných pravidel a názorů životních právo a povinnost dozírati na služebnou i co do jejího mravního vývoje, takže dívka byla stěžovateli svěřena k dozoru ve smyslu § 132 III. tr. zák., nelze mu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci.

Čís. 4062.

Statkem ve smyslu § 183 (181) tr. zák. (způsobilým předmětem zpronevěry) jsou i věci spotřebitelné a zastupitelné (i hotové peníze).

Ze způsobilých předmětů zpronevěry nelze vyloučiti ani věci, jichž vlastnictví je (vyklučíc ovšem vlastnictví pachatelovo) sporné nebo pochybné.

Pojem »svěření« nelze omeziti na detenci věci, již nabyto na základě smlouvy nebo smlouvě podobného právního poměru se závazkem věc svého času vrátiti.

Pojem svěření předpokládá, že byla někomu propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí se závazkem neb alespoň v předpokladu, že s ní naloží podle projevené (nebo jinak mu známé) vůle oprávněného.

I v určitém »fondu« soustředěné hmotné prostředky, o nichž snad ani nelze zjistiti, ze kterých peněžitých pramenů pocházejí, mohou býti předmětem svěření i zpronevěry, pokud jen má dotýčný fond sloužiti ke krytí výloh určité fyzické nebo hromadné osoby.

Subjektivní stránka zpronevěry.

Promlčení zločinu zpronevěry neprospívá pachateli (§ 229 d) tr. zák.), který spáchal v promlčecí době znovu zločin zpronevěry, třebaže beztrestné pro účinnou lítost.

Důvody zprošťujícího rozsudku nemožou nabýti právní moci ani míti závaznost pro jiný soud při rozhodování o jiné trestní věci.

(Rozh. ze dne 5. února 1931, Zm I 706/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obzalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 15. května 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil rozsudek v odsuzující části a vrátil věc soudů první stolice, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Zprošťující část rozsudku ponechal nedotčenu. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

»Statkem« ve smyslu § 183 (181) tr. zák. (způsobilým předmětem zpronevěry) jsou i věci spotřebitelné a zastupitelné, i hotové peníze, ana není ani touto povahou statku vyloučena možnost povinnosti držitele statku, s hlediska pojmu svěření a i samotné zpronevěry rozhodné, nakládání se statkem určitým způsobem, s kterým by nebylo lze v soulad uvést i pro který by bylo protiprávní svémoci smísení svěřených peněz s penězi vlastními, jímž by arcit zaniklo vlastnictví dosavadního vlastníka, v němž by však — za onoho předpokladu — bylo shledati přivlastnění si po rozumu § 181 (183) tr. zák. Ze způsobilých předmětů zpronevěry nelze vyloučiti ani věci, jichž vlastnictví je (vyklučíc ovšem vlastnictví pachatelovo) sporné nebo pochybné; i takové věci jsou věcmi pro pachatele cizími, i u nich jest možný nesoulad (pro pojem svěření význačný) mezi skutečnou mocí a oprávněním pachatele, jenž má sice neomezenou možnost nakládati s věcí jakýmkoliv způsobem, avšak jest oprávněn jen k určitému způsobu nebo vyloučen z určitých způsobů nakládání s ní; i takové věci lze zadržeti, t. j. nevrátiti (nevydati) a přivlastniti si, t. j. nakládati s nimi způsobem, k němuž jest oprávněn jen vlastník (majitel). Pojem svěření nelze (třebaže zrušovací soud vyslovil tak v rozhodnutí sb. n. s. čís. 1296, přizpůsobuje rozsah výkladu potřebám tehdejšího případu — omeziti na detenci věci, již nabyto smlouvou nebo smlouvě podobným právním poměrem se závazkem věc svého času vrátiti. Jak vyslovil zrušovací soud v rozhodnutí čís. 3071 sb. n. s., předpokládá pojem svěření, že byla někomu propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí se závazkem neb alespoň v předpokladu, že s ní naloží podle projevené (nebo jinak mu známé) vůle oprávněného. Spadají sem nejen případy, v nichž byla někomu na základě smlouvy mezi ním a oprávněným určitá věc svěřitelem ve skutečnou moc s určitým závazkem odevzdána, nýbrž i případy, v nichž přímého smluvního poměru mezi stranami nebylo a v nichž věc nebyla přímo svěřitelem jiné osobě odevzdána, dostala se však na základě určitého právního neb i jen skutečného poměru k ní do disposiční moci jiné osoby se závazkem, že osoba ta s ní naloží podle vůle oprávněného. Netřeba se šířiti o tom, že poměrem toho druhu jest i úřad anebo zaměstnání ve službách jednotlivce nebo hromadné osoby, a že při takovém poměru jest oprávněným fyzická osoba nebo hromadná osoba, jejíž věci úředník (zaměstnanec) obstarává a již dotčená věc již patří nebo jí jest určena (má se dostati). Z toho vysvítá, že i v určitém »fondu« soustředěné hmotné prostředky, o nichž snad nelze ani zjistiti, ze kterých peněžitých pramenů pocházejí, mohou býti předmětem svěření i zpronevěry, pokud jen má dotýčný fond sloužiti ke krytí výloh určité fyzické nebo hromadné osoby. Protiprávní svémocí trestnou podle § 181 (183) tr. zák. jest jakékoliv nakládání se svěřenou věcí, které se přiči převzatému (výslovně nebo mlčky) závazku. Svémoc je zadržetím, omezuje-li se na pouhé neplnění závazku, vrátiti věc svěřiteli nebo vydati ji tomuto nebo jinému označenému příjemci, na pouhé ponechání si věci, ovšem spojené s vůlí, učiniti tento protiprávní stav trvalým; nebo jde ve svémoci

o přivlastnění si svěřené věci, neomezuje-li se jen na chování se oné povahy, nýbrž je-li jí skutečně vykonáno právo k věci, jehož výkon přísluší jen vlastníku, a nebyl pachatelem přikázán (dovolen), tudíž nejen zcizení, včetně zastavení věci, nýbrž i spotřebení, zničení a pod. Proto není po subjektivní stránce třeba úmyslu způsobiti svěřiteli neb osobě jinak k věci oprávněné škodu na majetku nebo jinakou, nanejvýš trvalou škodu majetkovou, tím méně — jak stížnost neprávem za to má — zlý úmysl obohatiti se, zvětšiti majetek; stačí vědomí o hmotné protiprávnosti úkonu zadržovacího nebo přivlastňovacího, vědomí pachatele, že není k nakládání s věcí, o které jde, oprávněn, ano se přiči převzatému závazku a vůli osoby k věci oprávněné, po případě svěřitele. Povahy protiprávní svémoci a tím i zpronevěry pozbývá, jde-li o věci zastupitelné, přivlastnění si svěřené věci. — při pouhém zadržení nepřichází tato možnost vůbec v úvahu —, byl-li pachatel již v době přivlastnění podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli nahradil a dostal svému závazku, ovšem jen, měl-li i úmysl tak učiniti.

Pokud jde o otázku promlčení, uplynulo arciž do dne 18. května 1929, kdy byl podle spisů ohledně souzeného činu předsevzat první soudní stíhací úkon (žádost vyšetřujícího soudce o zodpovědný výslech stěžovatele okresním soudem v Č.) více než pět let, lhůta, určená § 228 písm. b) tr. zák. pro promlčení zločinu zpronevěry, z níž jest stěžovatel viněn, ode dne 28. března 1924, kdy byl souzený čin podle rozsudečného výroku spáchán. Avšak jest podotknouti, že dne 28. března 1924 byla teprve — podle rozsudečného zjištění — vybrána u spořitelny částka, z jejíž zpronevěry jest stěžovatel viněn; zadržení částky té (jediná svémoc, o níž mluví rozhodovací důvody) nebylo skončeno (dokonáno) již vybiráním vkladu, nýbrž trvalo, přesněji bylo pácháno, dokud měl stěžovatel peníze v rukou, zamýšleje je nevrátiti fondu, do kterého patřily, a nevydati je k účelům, pro něž byly určeny, nýbrž ponechati si je trvale. Tato trestná činnost mohla přecházeti i v druhou § 183 tr. zák. zapovězenou činnost tím, že si stěžovatel peníze přivlastnil; leč kdy, jakým způsobem a kterého dne se tak stalo, není rozsudkem zjištěno, takže v pravdě nelze posouditi, zda uplynula do prvního úkonu soudního stíhání promlčecí lhůta 5 roků či ne, zda bylo promlčení včas přerušeno čili nic. S ohledem na vývody zmáteční stížnosti jest k otázce promlčení připomenouti ještě toto: Promlčení činu, pro který byl stěžovatel uznán vinným odsuzující částí napadeného rozsudku, bránila by podle § 229 písm. d) tr. zák. skutečnost zjištěná osvobozující částí téhož rozsudku, že se stěžovatel, zpronevěřiv v době od 26. března 1924 do 17. srpna 1926 53.000 Kč, z nichž do doby před 28. březnem 1924 spadá jen zpronevěra 8.000 Kč, dopustil v době promlčení zločinu. Nezáleželo by na tom, že byl stěžovatel z obžaloby pro tento zločin zpronevěry zproštěn; stalo se tak jen z důvodu účinné lítosti, pro kterou sice zpronevěra přestává býti trestnou, jež však nemění nic na skutečnosti s hlediska § 229 d) tr. zák. jedině rozhodné, že stěžovatelem byl v době promlčecí spáchán znovu zločin zpronevěry, a že se tudíž stěžovatel

v době promlčecí nepolepšil (viz rozhodnutí sb. n. s. čís. 652 a srovnej i rozhodnutí čís. 2286 téže sbírky). Zmateční stížnost napadá ovšem i tuto osvobozující část rozsudku, vytýkajíc mu formální vadnost pro neúplnost soudního výroku o skutečnostech. Leč s těmito námitkami netřeba se vůbec zabývat; vždyť bude třeba (viz níže uvedené úvahy) napadený rozsudek v odsuzující části (zpronevěra 3.500 Kč) zrušiti za účelem nového projednání a rozhodnutí věci, a jest samozřejmým důsledkem tohoto zrušení, že se bude museti nalézací soud v novém řízení zabývat znovu a samostatně všemi pro tento výrok rozhodnými náležitostmi a skutečnostmi; k těmto náležitostem patří však i otázka, zda nastalo ohledně zpronevěry 3.500 Kč promlčení, a pro tento předpoklad jest zase otázkou předurčující, zda obžalovaný skutečně spáchal (i ve směru objektivním i ve směru subjektivním) zpronevěru 53.000 Kč, a jest tedy na snadě, že bude na nalézacím soudu, by zkoumal a řešil znovu i tuto otázku jakožto podstatnou součást výroku o vině ohledně zpronevěry 3.500 Kč, a to samostatně a nezávisle na úvahách obsažených v tomto směru ve zprošťující části napadeného rozsudku, neboť důvody zprošťujícího rozsudku nemožou nabýti právní moci ani míti závaznost pro jiný soud při rozhodování o jiné trestní věci. Bez opětného hlavního přelíčení v prvé stolici nelze se obejít proto, že jest stížnosti, třebaš i v shora naznačených směrech bylo ji pokládati za neprovedenou po zákonu, přiznati důvodnost, pokud — ovšem s nesprávného hlediska neúplnosti soudního výroku o rozhodných skutečnostech podle § 281 čís. 5 tr. ř. — vytýká, že se napadený rozsudek vůbec nezabývá otázkou, zda si byl stěžovatel vědom, že si 3500 Kč přivlastňuje (za sebou zadržuje) neprávem, a ponechal subjektivní stránku souzeného skutku naprosto nepovšimnutou. Skutečně není v rozsudku výroku, že si stěžovatel byl vědom hmotné protiprávnosti svého jednání co do 3.500 Kč, vědom toho, že není k nakládání s věcí, o kterou jde, oprávněn, ano se toto nakládání přiči převzatému závazku a vůli osoby k věci oprávněné, po případě svěřitele. Nedostatek kladného výroku o této podstatné subjektivní složce zločinu zpronevěry je tím závažnější, an není v rozsudku zjištěn ani rozsah práv a povinností stěžovatele, vztahujících se ke vkladním knížkám, o které jde, a k hotovostem vybraným ze vkladů, ani, zda byl a kým, po případě proč stěžovatel zmocněn k vybirání vkladů, ani které jest to jednání, v němž rozsudek shledává zadržení (a přivlastnění) 3.500 Kč. Pro nedostatek zjištění onoho vědomí nedostává se ve skutkovém ději, který rozsudek popřadil pod pojem zločinu zpronevěry podle § 183 tr. zák., podstatné subjektivní složky. Odsuzující výrok je tudíž výronem po případě nesprávného použití zákona, i jest jej z důvodu § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. zrušiti, aniž třeba zabývat se i ostatními formálními výtky stížnosti. Proto bylo zmáteční stížnosti za předpokladů § 5 zákona čís. 3 ř. zák. z roku 1878 vyhověti ihned v zasedání neveřejném a uznati, jak se stalo. Připomíná se, že bude nalézacímu soudu — dospěje-li k závěru, že vkladní knížky nebyly stěžovateli v době souzeného skutku ještě svěřeny a že nebyl k vybirání vkladu

zmocněn — uvažovati o souzeném činu s podpůrných hledisek krádeže a podvodu.

Čís. 4063.

Ustanovení § 23 odst. (2) zák. čís. 9/1923 nevztahuje se na singulárního nástupce oprávněné osoby, který nabyt radiotelegrafního zařízení právním jednáním mezi živými.

Pro pojem »přechovávání« (§ 24 odst. (2) zák. čís. 9/1923 nezáleží na tom, zda zařízení patří tomu, kdo je u sebe má, ani na tom, že je má jen na zkoušku, zda ho skutečně používá, ani na podnětu a účelu přechovávání; povolení k přechovávání jest ryze osobní.

(Rozh. ze dne 6. února 1931, Zm I 481/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 12. dubna 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 24 zákona čís. 9/1924 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným, že v lednu a v únoru 1930 ve V. přechovával přejímací radioaparát a antenu, tedy radiotelefonní zařízení, bez úředního povolení, čímž spáchal přečin podle § 24 zákona čís. 9/1924 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9a) tr. ř. Namítá právem, že zákon byl porušen výrokem rozsudku, že čin, z něhož jest obžalovaný viněn, není přečinem podle § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924. Pokud jde především o antenu, nemají ustanovení § 23 zákona význam pro právní posouzení jednání obžalovaného. Ano poštovní a telegrafní ředitelství nepoužilo práva podle prvního odstavce § 23, měl ovšem předchůdce obžalovaného, hostinský Ch. podle druhého odstavce tohoto ustanovení právo, po dobu jednoho roku ode dne zániku koncese se svým radiotelefonním zařízením, tedy i s antenou, způsobem tam uvedeným nakládati, a nedopustil se dalším držením tohoto radiotelefonního zařízení přečinu podle § 24 odst. 1. Z toho však neplyne, že obžalovaný směl antenu, již Ch. na hostinci zanechal, bez úředního povolení přechovávat. Obžalovaný se pro svou osobu nemůže dovolávat druhého odstavce § 23, poněvadž se toto ustanovení podle svého účelu nemůže vztahovati na singulárního nástupce, který nabyt radiotelefonního zařízení právním jednáním mezi živými. Nezáleží tudíž na tom, zda obžalovaný měl snad úmysl zažádati o úřední povolení k přechovávání anteny, a zda by byl tak mohl učiniti ještě před uplynutím jednoho roku po zániku koncese Ch-ovy, nýbrž záleží jen na tom, zda obžalovaný měl v době, kdy přechovával radiotelefonní zařízení, tedy i antenu, na kterou si připjal radioaparát, již zvláštní úřední povolení k přechovávání tohoto zařízení, a tu předpokládá zřejmě rozsudek, že obžalovaný toto povolení neměl. Co se týče radiotelefonního aparátu,

stačí uvést toto: Pro výklad pojmu »přechovávání« podle § 24 odst. 1 zák. čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, je rozhodné ustanovení 2. odstavce § 3 téhož zákona, jež praví: »Přechováváním jest rozuměti všechny případy, kdy osoba fyzická nebo právnická má u sebe zařízení radio-telegrafní nebo radiotelefonní.« Z tohoto ustanovení zákona plyne, že nezáleží na tom, zda takové zařízení patří tomu, kdo je u sebe má, či zda je vlastnictvím jiného, na příklad toho, kdo zařízení přechovávatelem půjčil, a že nezáleží ani na tom, zda má osoba, jež má takové zařízení u sebe, zařízení to u sebe jen na zkoušku, a zda užívá skutečně tohoto zařízení či nikoli. Nesejde na podnětu, z něhož došlo ke skutkovému stavu odpovídajícímu pojmu »mít u sebe«, a tím i pojmu »přechovávání«, ani na účelu tohoto skutkového stavu. Obžalovaného neomlouvá ani, že aparát »byl vlastním T-ou řádně přihlášen a zdaněn u poštovního úřadu«, neboť povolení k přechovávání radiotelefonního zařízení jest ryze osobní (§ 1 odst. 2 citovaného zákona). Rozsudek soudu prvního stolice je tedy stížen zmatkem podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Proto bylo zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek zrušiti, aniž bylo třeba obírat se i důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. Obžalovaný připustil a i rozsudek zjišťuje, že obžalovaný přechovával, t. j. měl u sebe radiotelefonní zařízení, ač mu úřední povolení k tomu uděleno nebylo; nebylo proto překážky, by nebylo rozhodnuto ve věci samé podle § 288 čís. 3 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 4064.

Skutkovou podstatu podle § 24 zák. čís. 9/1923 naplňuje ve směru subjektivním jakékoli zaviněné jednání proti zákazu zákona.

Nevěděl-li pachatel (§ 24 zák. čís. 9/1923), že si jest opatřiti koncesi na přechovávání radiotelefonního zařízení předem a v každém případě, kde jde o nového držitele, a nevěděl-li, že koncese pro týž aparát je ryze osobní a nepřevoditelná, jde o nezalost trestního zákona (§ 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 6. února 1931, Zm I 490/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 21. ledna 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 24 zákona čís. 9 z roku 1924 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným, že od dubna 1929 do 14. května 1929 po dobu asi 5 týdnů v M. bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení, čímž se dopustil přečinu podle § 24 odst. 1 zákona čís. 9/1924 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost, jež napadá zprošťující výrok z důvodu zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř., jest oprávněna s hlediska zmatku

čís. 9 b), po případě i 9 a) § 281 tr. ř. Nevěděl-li obžalovaný, jak soud zjišťuje, že si jest opatřiti koncesi na přechovávání radiotelefonního zařízení předem v každém případě, kde jde o nového držitele, a nevěděl-li, že koncese pro týž aparát je ryze osobní a nepřevoditelná, ač to stanoví zákon čís. 9/1924 výslovně v § 1 odst. 1 a 2, jde o neznalost trestního zákona, která podle § 233 tr. zák. neomlouvá; jdeť v podstatě o neznalost toho, že podle zákona jest potřebí zvláštní povolení k přechovávání radiotelefonního zařízení, nemá-li býti přechovávání trestné podle § 24 cit. zák., a že nestačí převod dosavadní koncese. Pokud tedy zprošťující rozsudek vychází z mylného právního předpokladu, že jde o omyl skutkový, jest stížien zmatečností podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. Obžalovaného však neomlouvá ani to, že si neopatřil povolení pro značnou vzdálenost poštovního úřadu od svého bydliště a pro nedostatek volného času; rozhodné jest a stačí ke skutkové podstatě přečinu podle § 24 odst. 1, že přechovával radiotelefonní zařízení dříve, než si opatřil potřebné úřední povolení, a že tím jednal proti zákazu zákona; skutkovou podstatu § 24 naplňuje ve směru subjektivním jakékoli zaviněné jednání proti zákazu zákona (§ 238 tr. zák.), a zaviněné jednání jest v souzeném případě zjištěno již v tom, že obžalovaný vzal radiový aparát k sobě a přechovával jej od dubna do května 1929, aniž se postaral o potřebné úřední povolení; při tom netřeba ani zkoumati, zda spočívá zavinění obžalovaného i v tom, že, ač měl v ruce koncesi Barbory T-ové, jež obsahuje i poučení o zákonitých ustanoveních, najmě, že koncese je nepřevoditelná, ji nečetl a ani jinak se nestaral o ustanovení zákona čís. 9/1924; stačí prostě, že si nevymohl včas úřední povolení, jak zákon nařizuje. Pokud rozsudek požaduje ke skutkové podstatě přečinu vědomé jednání proti zákazu zákona v tom smyslu, že si obžalovaný musí býti vědom nedovolenosti a trestnosti přechovávání, jest tento názor neudržitelný vzhledem k ustanovení §§ 3 a 233 tr. zák., jak bylo vyloženo. Pachatel přečinu podle § 24 cit. zák. musí si býti však vědom, že radiotelefonní zařízení u sebe má; že obžalovaný toto vědomí neměl, sám netvrdil. Poněvadž rozsudek obsahuje zjištění všech skutečností, rozhodných pro otázku viny, nebylo překážky, by nebylo rozhodnuto ve věci samé podle § 288 čís. 3 tr. ř.

Čís. 4065.

I výdej nápoje obsahujícího alkohol osobě předem si jej objednavší a zaplativší jest po případě »prodejem« ve smyslu § 32 zák. čís. 123/1920 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 7. února 1931, Zm I 452/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 23. dubna 1930, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle § 32 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 15. října 1925, čís. 205 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost, napadající rozsudek, odsuzující obžalovanou pro přečin podle § 32 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. v doslovu zákona z 15. října 1925, čís. 205 sb. z. a n., správně podle §§ 32 a 58, I. čís. 7 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n., doličuje výtku zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. obhajobou stěžovatelky, že se domnívala, že 10 lahví piva, koupených Pavlem A-em dva dny před volbami a v den před volbami odnášených, jest určeno pro hostinec jeho matky, nikoli však pro A-e samotného. Není provedena po zákonu, neboť rozsudek této obhajobě nevěří a skutkově zjišťuje, že toto zodpovídání se jest jen výmluvou. Snaží-li se zmateční stížnost tuto obhajobu označiti za přesvědčivou a naznačuje-li důvody pro oprávněnost oně domněnky, brojí jen způsobem po zákonu nepřipustným proti skutkovému zjištění, k němuž dospěl nalézací soud, použiv svého práva k volnému hodnotění průvodů ve smyslu § 258 odst. 2 tr. ř. Zrušovací soud jest tímto zjištěním podle § 288 čís. 3 tr. ř. vázán a může se zabývatí jen námitkou zmateční stížnosti, zda lze činnost obžalované (skutkově zjištěnou), že prodala dne 26. října 1929 Pavlu A-ovi 10 lahví piva, které si však A. zaplatil již den před tím, dva dny před volbami, a které si jen toho dne (26. října 1929) odebral z obchodu obžalované, a to ne najednou, nýbrž na vícekrát, a nedaleko u holiče vypil se svými kamarády, podřaditi pod pojem »prodeje« ve smyslu § 32 zák. čís. 123/1920 sb. z. a n. Tento předpis obsahuje zákaz prodávati, čepovati nebo podávati nápoje, obsahující alkohol v den před volbou a v den volby. Účelem jeho jest zachovati čistotu voleb a vážnost volebního úkonu; má proto zameziti neb aspoň omeziti požívání lihových nápojů v ony dny. Obchodní jednání, předsevzatá v označené době ohledně nápojů obsahujících alkohol, pokud nápoje nejsou určeny pro spotřebu ve dny volební, jsou ovšem vzhledem k onomu důvodu zákona za určitých předpokladů přípustná. Zodpovídala-li se však obžalovaná v souhlasu se svědectvím Pavla A-e, že si A. zaplatil 10 lahví piva u ní již dva dny před volbami a že den před volbami si pivo jen po jednotlivých lahvích odnášel, jest tu patrna snaha obcházetí zákon; třebaže byla s hlediska práva občanského koupě piva provedena již dva dny před volbami a kupitel mohl proto jeho vydání od prodávatelky požadovati, jest i tu rozhodným znakem pro trestnost činu do b a výdeje nápoje obsahujícího alkohol, třebaže byl vydán osobě předem si jej objednavší i zaplativší. Takový výdej za okolností rozsudkem zjištěných jest přestoupením zákazu § 32 zák. čís. 123/1920 sb. z. a n., jest »prodejem« ve smyslu tohoto zákona, jehož pojem nelze bráti v přesném (civilněprávním) smyslu, nýbrž ve smyslu běžném, jako úplatný přechod z ruky do ruky. Takový výdej odpovídá kromě toho i zákonnému pojmu »podávání«; tento pojem zahrnuje v sobě veškeru činnost pachatelovu, není-li její trestnost vyčerpána již prodejem nebo čepováním, která umožňuje proti zákazu zákona bezprostředním předáváním alkoholických nápojů jejich požívání v oněch dnech.

Pojem »zbraně« ve smyslu § 13 čís. 1 zák. na ochr. rep. jest omezití na zbraně v technickém, vlastním slova smyslu, na předměty, které samy o sobě podle svého konstruktivního určení slouží k útoku nebo k obraně; nespadá sem dělová střela (granát — šrapnel).

Nejde o zločin podle § 13 čís. 1 zák. na ochr. rep., nýbrž o přestupky podle §§ 431, 461 tr. zák. a podle §§ 12, 32 zbroj. pat., našel-li kdo na své louce nevybuchlý granát — šrapnel, který tam zůstal ležeti po střelbě dělostřelců, donesl jej domů a uschoval za stavením.

Nebylo-li uznáno na přestupek podle §§ 12, 32 zbroj. pat. v ideálním souběhu s přestupkem § 431 tr. zák., nýbrž jen na tento přestupek, je zmateční stížnost státního zastupitelství přípustná (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), ana jest trestní sazba § 32 zbroj. pat. přísnější než § 431 tr. zák.

(Rozh. ze dne 7. února 1931, Zm II 19/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 4. prosince 1929, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 13 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že v čase od 26. do 29. srpna 1929 v H. V., nemaje k tomu dovolení, přechovával granát — šrapnel, tudíž vojenskou municí, čímž spáchal přestupek podle §§ 12 a 32 zbrojního patentu ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Podle zjištění nalézacího soudu našel obžalovaný dne 26. srpna 1929 na své louce v H. V. nevybuchlý granát — šrapnel, který tam zůstal ležeti po střelbě dělostřelců, donesl jej domů a uschoval za stodolou. Za to byl odsouzen pro přestupky podle §§ 431 a 461 tr. zák., osvobozen však podle § 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby pro zločin podle § 13 zákona na ochranu republiky. Tento rozsudek napadá mimo jiné v osvobozující části zmateční stížnost státního zastupitelství z důvodů čís. 5, 9 a) a — jasným odkazem i — 10 § 281 tr. ř. Podle čís. 5 § 281 tr. ř. vytyká, že soud, řeše otázku, zda jde o zbraň ve smyslu § 13 čís. 1 odst. 1 zák. na ochranu republiky, nehodnotí všeobecně známou skutečnost, že granát, o který tu jde, může míti za určitých okolností podobnou účinnost jako ruční granát, že vybuchuje pádem na hrot a že ho lze podobně jako ručního granátu použít k útoku; tato výtky byla by důvodná, kdyby bylo lze dělovou střelou vůbec podřadit pod pojem »zbraně« po rozumu § 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky. Než, hledíc k tomu, že v tomto zákonném ustanovení jest přesně rozlišováno mezi zbraněmi a střelivem, nelze tyto dvě různé věci zaměňovati, aniž by se porušila zásada čl. IV. uvoz. zákona k tr. zák., nýbrž jest pojem zbraně na rozdíl od »střeliva«

pro obor onoho zákonného ustanovení omezití na zbraně v technickém, vlastním slova smyslu, t. j. na předměty, které samy o sobě podle svého konstruktivního určení slouží k útoku nebo k obraně. Tím jest zároveň odpověděno na námitku, kterou zmateční stížnost v tomto ohledu činí s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. Zmateční stížnosti státního zastupitelství jest sice přisvědčiti, že právní názor nalézacího soudu, podle něhož skutková podstata zločinu podle § 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky vyžaduje po stránce subjektivní vědomí pachatelovo, že ohrožuje vojenskou bezpečnost státu, jest nesprávný, jak nejvyšším soudem již opětovně bylo vysloveno. Stačí tu poukázati na příslušná rozhodnutí (sb. n. s. čís. 2399, 2518, 2536, 2796). Avšak rozsudek není z tohoto důvodu přes to zmatečným, poněvadž skutková podstata zločinu podle § 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky, jak řečeno, není dána již proto, že nešlo vůbec o přechovávání »zbraně«.

Zmateční stížnost však uplatňuje (jasným poukazem podle čís. 10 § 281 tr. ř.) právem, že soud neshledal v činu obžalovaného ani přestupek podle §§ 12, 32 zbroj. pat., an obžalovaný bez dovolení přechovával vojenskou municí. Zrušovací soud — uváživ v tomto směru nejprve, zda jest zmateční stížnost přípustná —, dospěl k názoru, že jest přípustná. Je tu sice ideální souběh přestupku podle §§ 12 a 32 zbroj. pat., alespoň pokud jde o přestupek podle § 431 tr. zák. V souzeném případě nebyl však trestný čin, obžalovanému za vinu kladený, podřazen pod nejpřísnější trestní sazbu; § 32 zbroj. pat. vyslovuje sice právě tak jako § 431 tr. zák. trest vězení až do tří měsíců, avšak kromě toho i trest propadnutí nalezené zbraně a munice, tak že trestní sazba § 32 zbroj. pat. jest proti trestní sazbě § 431 tr. zák. přísnější. Důsledkem toho jest zmateční stížnost přípustná v neprospěch obžalovaného, i pokud se domáhá podřazení trestného činu, za vinu mu kladeného, pod ustanovení §§ 12 a 32 zbroj. pat. Bylo proto zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, zprošťující část rozsudku a v důsledku toho i výrok o trestu a výroky s ním související zrušiti a, ano bylo lze rozhodnouti ve věci samé, obžalovaného ihned uznati vinným a vyměřiti mu nový trest.

Čís. 4067.

Pojem »lživosti« (§ 197 tr. zák.) nepředpokládá zvláštní opatrnost (nedůvěřivost) klamané osoby, ani zvláštní zálužnost neb úskočnost klamu, již nemohlo býti bezpečně a s úspěchem čeleno ani vzdálenými a nepohotovými prostředky; stačí, že poškozený neschopnost a neochotu pachatele (objednatele zboží) k placení neznal a nemohl poznati již z objednávky.

(Rozh. ze dne 10. února 1931, Zm II 35/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci

ze dne 21. října 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 d) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nelze přisvědčiti námitce (popírající patrně zákonnou náležitost lstivosti), že vyhlášení vyrovnacího řízení jest veřejné, přesněji asi, že se uveřejňuje a předpokládá se, že jest každému obchodníku známo, dále, že lze předpokládati, že se obchodník sám informuje, než nabízí někomu zboží ke koupi. Pojem lstivosti nepředpokládá (kromě § 201 b) tr. zák.) sice jen vnímavost, nýbrž i soudnost klamané osoby, takže pod onen pojem nespádají případy, v nichž lze klam poznati jako takový klamanou osobou prostředky, které má po ruce v době klamu; avšak nepředpokládá zvláštní opatrnost (nedůvěřivost) klamané osoby, nevyžaduje zvláštní záladnost neb úskočnost klamu, již nemohlo býti bezpečně a s úspěchem čeleno ani prostředky vzdálenějšími a nepohotovými. Proto nezáleží na tom, že se mohl svědek K. dověděti o vyrovnacím řízení z novin a informovat se v bydlišti stěžovatelově neb jinde o jeho obchodním a finančním stavu. Stačí, že neschopnost a neochotu stěžovatele k placení neznal a nemohl poznati již z objednávek, naopak mohl podle důvěry v obchodním životě obvyklé předpokládati, že objednatel má při nejmenším dobrou vůli platiti, a řádně vedený podnik. Arciž jest lstivost nutnou náležitostí podvodu, i pokud v něm jde o využívání cizího omylu nebo cizí nevědomosti. Než i k této náležitosti, v rozsudečném výroku arciz neuvedené, jest rozhodovacími důvody přisvědčeno. Její opodstatnění shledává rozsudek, i pokud jde o využívání nevědomosti K-ovy o stěžovatelově neschopnosti platiti, zřejmě v obsahu objednávek, a to právem. Sliboval-li majitel »první výroby oděvů v I.« zaplatiti do 30 dnů se skontem 2%, pokud se týče do 60 dnů netto, a usiluje-li dalšími dopisy o zmírnění těchto podmínek, najmě o větší skonto, počínal si jako obchodník reální, dostatečným výdělkem vládnoucí a tím, je-li jako stěžovatel na místě dosti vzdáleném od místa dodavatele, takovým způsobem, že pravý stav jeho obchodu a pravý jeho úmysl jen ztěžka může býti dodavatelem zjištěn a podle zásad řádného obchodování nemůže neb alespoň nemusí býti předpokládán. Podle toho neomezil se stěžovatel na pouhé zneužití omylu (nevědomosti) dodavatele K-e, nýbrž prohluboval omyl ten, utvrzoval v něm K-e klamem proň nepoznatelným, tudíž způsobem lstivým, protože odporujícím pravidlům obchodního života.

Čís. 4068.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 85 b) tr. zák. stačí možnost ublížití komukoliv, třeba způsobem nepatrným; velikost nebezpečí a skutečnost způsobeného poškození jsou jen další náležitosti činu, rozhodné pro výměru trestu podle § 86 tr. zák.

Subjektivní stránka zločinu podle § 85 b) tr. zák. jest naplněna, měl-li pachatel úmysl poškoditi cizí majetek (rozbítí okna) a uvědomil-li si

současně, že z tohoto poškození může vzejít některé z nebezpečí v zákoně uvedených (že v místnosti jest nebo může býti někdo přítomen a bude nebo může býti zasažen), že však představa ta ho nezdržela od provedení skutku.

(Rozh. ze dne 11. února 1931, Zm II 51/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 18. prosince 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydríráním podle § 98 b) tr. zák. a zločinem veřejného násilí zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 b) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Ohledně zločinu podle § 85 písm. b) tr. zák. domnívá se zmateční stížnost, že prý po objektivní stránce není nic prokázáno, co by nasvědčovalo možnosti přivoditi zlomyslným rozbitím oken nebezpečí pro život, zdraví a bezpečnost lidského těla. Námitkami těmi hodnotí si však stěžovatel sám svědectví Anny N-ové a Marie M-ové, a to na podkladě nesprávné jejich citace a výkladu a brojí jen způsobem po zákonu nepřipustným proti úsudku nalézacího soudu, odvozenému z výpovědi těchto svědků. Uvádí-li Anna N-ová, že stála od okna asi dva a půl metru, že střeptiny z rozbitého okna padly jí až na nohy a do troků, ve kterých prala, že M-ová seděla v její blízkosti zády k oknu, potvrzuje-li dále svědkyně M-ová, že seděla poblíže okna a že mohl snadno býti někdo poraněn, jest při tomto stavu průvodů úsudek soudu o možnosti ohrožení tělesné bezpečnosti lidí jen logickým jejich závěrem, i když se svědkyně N-ová domnívá, že střeptiny padnuvší jí na nohy, jí samotné nemohly vážně ublížit. Ke skutkové podstatě zločinu podle § 85 b) tr. zák. stačí však již pouhá možnost ublížití komukoliv, třeba způsobem jen nepatrným, kdežto velikost nebezpečí a skutečnost způsobeného poškození jsou jen další náležitosti činu rozhodné pro výměru trestu podle § 86 tr. zák. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti ani, požaduje-li pro subjektivní stránku zločinu podle § 85 b) tr. zák. průkaz zvláštního úmyslu a vůle přivoditi nebezpečí v zákoně tom naznačené. Povahy zlého úmyslu, vyjádřená pro celý obor trestního práva v § 1 tr. zák., činí dostačující známkou jeho jsoucnosti pouhé vědomí pachatelovo, provázející trestnou činnost, že z jeho jednání může povstati určité zlo. Subjektivní stránka zločinu podle § 85 b) tr. zák. jest splněna, měl-li pachatel úmysl poškoditi cizí majetek (rozbítí okna) a uvědomil-li si současně (vznikla-li v jeho duševní činnosti i určitá představa), že z onoho poškození může vzejít některé z oněch nebezpečí, která zákon uvádí, že však tato představa neměla vliv na jeho trestné rozhodnutí, nezdržela ho od provedení skutku; tudíž, pokud se souzeného případu týče, že jest nebo může býti někdo v místnosti přítomen a bude nebo může býti za-

sažen předmětem do okna vhozeným nebo střepinami padajícího skla. Zjišťuje-li proto v souzeném případě rozsudek skutkově způsobem zmateční stížnost nedotčeným — její vývody v tom směru jsou jen pouhým po zákonu nepřipustným brojením — že obžalovaný, rozmlouvaje předem s N-ovou, stojící za oknem, musil viděti, že ona i M-ová jsou v bezprostřední blízkosti okna, a že tedy střepiny mohou tu neb onu z nich zasáhnouti, že však přes to okno i květináče rozbil ze zlomyslnosti, zjistil vše, co dostačuje k naplnění subjektivní stránky zločinu, jímž uznal stěžovatele vinným.

Čís. 4069.

Knihkupec, prodáv knihu, jejíž původce, nakladatel a tiskař jsou v cizině a nemohou proto býti postaveni před tuzemský soud (§ 1 odst. 2 tisk. nov., § 24 tisk. nov.), nedopouští se urážky na cti, aniž ho stíhá zodpovědnost za zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. nov., neznal-li závadný obsah knihy a nemohl-li si proto býti vědom toho, že se rozšiřováním knihy dotýká cti jiného.

(Rozh. ze dne 11. února 1931, Zm II 131/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Uherském Hradišti ze dne 2. listopadu 1929, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491 tr. zák.

Důvody:

V souzeném případě jde o tiskopis neperiodický. Platí tedy předpis § 24 tisk. nov. čis. 124/24. Podle tohoto § 24 jest na činy v § 1 tisk. nov. uvedené, byly-li spáchány obsahem neperiodického tiskopisu, užití ustanovení § 1 tisk. nov., najmě § 1 odst. (2), avšak na místo zodpovědného redaktora nastupuje nakladatel (vydavatel) a, není-li znám, zodpovědný správce tiskárny. Původce, nakladatel a tiskař jsou vesměs v cizině a nemohou býti postaveni před tuzemský soud. Nejsou tedy podle § 1 odst. 2, § 24 tisk. nov. ze zodpovědnosti vyňaty osoby, jež spolupůsobily při obvyklém rozšiřování tiskopisů. Podle § 7 tr. zák., byl-li spáchán zločin obsahem tiskopisu, jsou vinni týměž zločinem . . . . . obstaravatel prodeje, knihkupec . . . . . a vůbec všechny osoby, jež . . . . . při rozšiřování trestného tiskopisu spolupůsobily, ač lze-li na ně vztahovati obecná ustanovení § 1 tr. zák., a podle § 10 tr. zák. počíná se trestnost činu pro ně počátkem jejich spolupůsobení. Podle § 239 tr. zák. mají se vztahovati ustanovení §§ 5 až 11 tr. zák. o zločinech i na přečiny, pokud výjimky z toho . . . . . nevyplývají ze zvláštní povahy přečinu. Po stránce subjektivní nevyžaduje se k přečinům proti bezpečnosti cti podle

§§ 487 až 493 tr. zák. úmysl urážeti (animus iniuriandi), stačí vědomí pachatelovo, že se cti jiné osoby dotýká způsobem v §§ 487. až 493 tr. zák. uvedeným. Rozsudek kmetského soudu v odstavci 2. v tom směru zjišťuje, že nebylo výsledky řízení vyvráceno zodpovídání se obžalovaného, že závadnou knihu vůbec nečetl a neznal její obsah, a že si tedy nebyl a ani nemohl býti vědom, že snad obsahuje urážky soukromého obžalobce. Pokud zmateční stížnost soukromého obžalobce napadá rozsudek tvrzením, že zodpovídání obžalovaného, že mu nebyla známa tendence knihy, jest nevěrohodné, neprovádí stížnost dovolávané důvody zmatečnosti § 281 čis. 5, 9 písm. b) tr. ř. po zákonu, brojíc jen proti hodnocení výsledků hlavního přelíčení nalézacím soudem v rozsudku, kteréžto hodnocení jest podle § 258 tr. ř. vyhrazeno soudu prvé stolice. Pokud zmateční stížnost v této příčině vytýká rozsudku nalézacího soudu neúplnost proto, že nebyla v něm hodnotěna výpověď svědka Hynka K-ého, je tato námitka zřejmě bezdůvodná, neboť řečený svědek udal sice, že v měsíci říjnu nebo listopadu 1928 koupil v obchodě obžalovaného knihu »Der unbekannte Diktator«, sám však připustil, že mu tenkrát prodavačka řekla, že knihu na skladě nemají, že mu ji však opatří soukromě, a také skutečně opatřila, při čemž výslovně podoťkl, že nemůže vyloučiti pravdivost onoho tvrzení prodavačky. Podle § 24 a citovaného v něm § 6 tisk. nov. čis. 124/24 při tiskopisu neperiodickém zodpovědnost za zanedbání povinné péče podle ustanovení cit. § 6 stíhá nakladatele (vydavatele) a, není-li znám, zodpovědného správce tiskárny, nikoli však osoby spolupůsobivší při obvyklém rozšiřování tiskopisu, na př. obstaravatele prodeje, knihkupce, jak zmateční stížnost soukromého obžalobce mylně za to má. V souzeném případě bylo by nezbytné zjistiti, že si byl obžalovaný — knihkupec vědom toho, že se rozšiřování pozastaveného neperiodického tiskopisu dotýká cti soukromého obžalobce, a nelze urážku na cti spáchat i pouhým nedopatřením (rozh. sb. n. s. č. 1699). Vědomí to však nebylo zjištěno.

Čís. 4070.

Pojem »křižovatky« ve smyslu § 46 odst. 2 nař. čis. 81/1910 nevyžaduje, by tam byla zřízena stálá policejní služba; okolnost, že dopravní strážník označil jízdní dráhu za volnou, nezprošťuje řidiče povinností, uložených mu co do rychlosti a opatrnosti v §§ 45 a 46 onoho nařízení.

(Rozh. ze dne 12. února 1931, Zm I 50/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 15. listopadu 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9a) § 281 tr. ř.), namítá zmáteční stížnost, že odsuzující výrok je právně pochybený proto, že, an první soud zjistil, že strážník na křižovatce dal obžalovanému znamení, že vjezd do Wilsonovy třídy je volný, nemůže býti shledána trestná nedbalost podle § 335 tr. zák. v tom, že jel větší rychlostí, než dopouští na křižovatkách nařízení z roku 1910 v druhém odstavci § 46. Zmateční stížnost má za to, že, je-li zřízen na křižovatkách strážce a označí-li znamením volnou za volnou, neplatí předpis o počtu kilometrů. Pro tento omezující výklad § 46 min. nař. neposkytuje opory ani doslov ani účel tohoto ustanovení. Jako pojem křižovatky ve smyslu § 46 odst. 2. nevyžaduje, by tam byla zřízena stálá policejní služba (rozh. č. 2374), tak i skutečnost, že byla zřízena a že dopravní strážník označil jízdní dráhu za volnou, nezprošťuje řidiče povinností, uložených mu v §§ 45 a 46 min. nař., by zařídil jízdu co do rychlosti a opatrnosti i po volné trati křižovatky tak, by svým povinnostem vyhověl a zabránil případné srážce. To obžalovaný, jak rozsudek zjišťuje, neučinil. Jel po zatáčce (křižovatce dvou ulic) rychlostí daleko převyšující přípustných 6 km za hodinu, totiž rychlostí nejméně 10 km, a touto rychlou a zároveň — (vzhledem k ostré zatáčce křižovatky a k velikému převodu v řízení, vyžadujícímu rychlé točení volantem k docílení plného vytočení, což jest při velké rychlosti obtížné) — také neopatrnou jízdou způsobil, že se nemohl náležitě vytočiti v jízdní dráze, nýbrž zajel na chodník a usmrtil stojící tam D-ovou, kdežto při jízdě nejvýše 6 km mohl podle přesvědčení soudu, opřeného o posudek znalce a o výsledek zkoušky, provedené při místním ohledání, docela dobře zatáčku vyjetí. Není tedy námitka zmáteční stížnosti odůvodněna.

Čís. 4071.

Odstranění majetkový předmět (§ 1 zákona o maření exekuce) znamená pozitivní činností provést takové přemístění předmětu, že je jeho postižení exekucí alespoň ztíženo; spadá sem ukrytí a jemu se blíží způsobu dispozice s majetkovým předmětem, nikoliv zatajení.

Neplacení pohledávky nelze podřadit pod pojem odstranění majetkových předmětů.

Positivní dispozicí s majetkovým předmětem (odstraněním majetkového předmětu) není popření jsoucnosti (držby) majetkového předmětu, ani odepření zprávy, umožňující vymáhajícímu věřiteli (výkonnému orgánu) exekuční zásah na majetkový předmět.

Pokud jde o překročení obžaloby (§§ 262, 263, 267 tr. ř.), bylo-li k obžalobě na zločin podle § 199 a) tr. zák. uznáno na přečin § 1 zák. o mař. ex.

(Rozh. ze dne 12. února 1931, Zm I 123/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 28. května 1929, jímž byl stěžovatel, byv obžalován pro zločin podvodu podle §§ 197, 199a) tr. zák., uznán vinným přečinem podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a zprostil obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199a) tr. zák., jehož se podle obžaloby dopustil tím, že dne 3. ledna 1929 v P. v exekuční věci Roberta Sch-a, vedené proti němu u exekučního soudu, vykonal křivou přísahu vyjevovací, čímž stál na svém právu, zvědět od dlužníka pravdu, a vymáhající věřitel Robert Sch. škodu ve výši 200 Kč převyšující trpěti měli a také utrpěli, a to Robert Sch. ve výši 700 Kč.

D ů v o d y:

Na obžalovaného byla podána obžaloba pro zločin podvodu podle §§ 197, 199a) tr. zák., spáchaný křivou přísahou vyjevovací; zločinu toho dopustil se obžalovaný podle obžaloby tím, že dne 3. ledna 1929 v řízení vyjevovacím uvedl a přísahou dotvrdil, že se nepamatuje na jména firem, pro něž pracuje s měsíčním příjmem na provisi 2.500 Kč. Nálezací soud nenabyl přesvědčení, že obžalovaný křivě přísahal, a proto neuznal obžalovaného vinným podle obžaloby, uznal ho však vinným přečinem podle § 1 zákona z 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., jež obžalovaný spáchal tím, že koncem roku 1928 v P. v úmyslu, by zcela nebo z části zmařil uspokojení svého věřitele Roberta Sch-a, za exekuce proti němu vedené u exekučního soudu odstranil majetkové předměty, čímž Robert Sch. utrpěl na svém majetku škodu 700 Kč, tedy nižší než 2.000 Kč. Poněvadž podle § 2 odst. (1) zákona z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. byla částka 100 Kč, uvedená v § 1 zákona o trestních ustanoveních proti maření exekuce z 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zvýšena na 2.000 Kč, byl posouzením činu, jehož se obžalovaný dopustil podle výroku rozsudku, za přečin podle § 1 zákona o maření exekuce porušen zákon, neboť podle tohoto výroku — jemuž ostatně co do výše škody vymáhajícího věřitele neodpovídá žádné zjištění rozsudkových důvodů — utrpěl vymáhající věřitel činem obžalovaného škodu nižší než 2.000 Kč, takže by čin obžalovaného byl podle oné stati zákona přestupkem. Této ve zmáteční stížnosti obžalovaného nevytýkané vady rozsudku bylo by podle § 290 tr. ř. dbáti z moci a povinnosti úřední. Výrok o vině obžalovaného odůvodňuje rozsudek především zjištěním, že obžalovaný ze 30.000 Kč, jež vydělal na rumunských jablkách, platil dluhy, a to v říjnu 1928 Oděvnímu družstvu asi 4.000 Kč a firmě H. 1.400 Kč, jednak že peněz upotřebil v domácnosti a že firmě Sch. zaplatiti nechtěl, — a spatřuje objektivní vinu obžalovaného v tom, že obžalovaný měl po ruku 30.000 Kč, ale na pohledávku firmy Sch. nic neuplatil, ač tak učiniti mohl, a dále v tom, že obžalovaný nechtěl udati, u koho a jaké pohledávky má. Po stránce subjektivní zjišťuje nálezací soud, že ob-

žalovaný neplatil Sch-ovi, ač si byl dobře vědom, že platiti má, a nechtěl udati, u koho a jaké má pohledávky, vědomě v patrném úmyslu, by firma Sch. nemohla vésti exekuce na jeho provisní příjmy. Proto soud shledal, že jednání obžalovaného, jenž odstranil majetkové předměty, by zmařil uspokojení svého věřitele, zakládá skutkovou podstatu onoho přečinu. Nehledíc k nevytýkané formální vadě vnitřního rozporu rozsudku, jenž tu klade obžalovanému za vinu, že nechtěl udati (vzhledem k citaci svědecké výpovědi Dr. S-e zřejmě při vyjevovacím roku, ač výrok rozsudku uvádí za dobu spáchání činu konec roku 1928, vyjevovací rok však byl 3. ledna 1929 a na ten den se také vztahovala obžaloba), u koho a jaké pohledávky má, ačkoliv předtím vyslovil, že byla vyvrácena obhajoba obžalovaného, jenž tvrdil, že nemůže uvésti určitou provisi ani firmu, od které by měl určitý důchod, že nemá za žádnou firmou provisní nárok, any jeho provise jsou náhodné, — je výrok o vině obžalovaného s tímto odůvodněním stížen částečně zmatečností podle čis. 8 § 281 ř. tr., jež není vytýkána. Bylať tu zjevně ve smyslu §§ 262, 263, 267 tr. ř. překročena obžaloba, jež pozastavený čin spatřovala v přísězně dotvrzeném údaji obžalovaného, že se nepamatuje na jména firem, pro něž na provisi pracuje, — pokud rozsudek podrobuje právnímu posouzení i čin záležející v tom, že obžalovaný svému věřiteli neplatil, ač mohl. Dá-li se ještě zastávati názor, že bylo zažalováno, jak se obžalovaný zachoval při vyjevovacím roku, a že soud, pokud shledal, že obžalovaný při roku tom nechtěl udati, u koho a jaké má pohledávky, posoudil jen jednání obžalovaného při roku tom s jiné stránky, než kterou vyznačila obžaloba (§ 262 tr. ř.), nemůže to platiti, pokud rozsudek dává obžalovanému za vinu i, že neplatil, ač mohl; neboť to již nespadá v obor pozastaveného zachování se obžalovaného při vyjevovacím roku. Při formálním rázu tohoto důvodu zmatečnosti nelze ovšem podle § 290 tr. ř. z této příčiny postupovati zrušením rozsudku, nýbrž musí zůstatí při této připomínce.

Zmateční stížnost však vytýká rozsudku sice jen zběžně, ale přece dosti zřetelně, z důvodu podle čis. 9a) § 281 tr. ř. jinou zmatečnost, a to právem. Rozsudek shledává v tom, že obžalovaný (vědomě a úmyslně) neplatil své věřitelce, ač mohl, a že (vědomě a v úmyslu, by jeho věřitel nemohl vésti exekuci na jeho provisní příjmy, a by tak zmařil uspokojení svého věřitele) nechtěl udati, u koho a jaké má pohledávky, — odstranění majetkových předmětů. Odstraniti majetkový předmět znamená pozitivní činností provéstí takové přemístění předmětu, že je jeho postižení exekucí alespoň ztíženo. Spadá sem tedy především ukrytí a jemu se blízcí způsoby dispozice s majetkovým předmětem. Že neplacení pohledávky nelze podřaditi pod pojem odstranění majetkových předmětů, netřeba zajisté dokazovati. Avšak pozitivní dispozicí s majetkovým předmětem vůbec a tedy ani odstraněním majetkového předmětu není ani, popře-li kdo jsoucnost nebo držbu majetkového předmětu, nebo odepřeli zprávu, umožňující vymáhajícímu věřiteli (výkonnému orgánu) exekuční zásah na majetkový předmět. Takové jednání mohlo by spadati

pod pojem zatajení. Zatajení však není ze způsobů, jimiž může býti naplněna skutková podstata § 1 zákona o maření exekuce. Poněvadž tedy právního pojmu »odstranění majetkových předmětů« bylo nesprávně použito na to, co nalézací soud skutkově zjišťuje o činnosti obžalovaného, nemůže výrok o vině obstáti, jsa stížen zmatečností podle čis. 9a) § 281 tr. ř. Ježto pak nalézací soud, jak již uvedeno, neuznal obžalovaného vinným podle obžaloby, znějící na zločin podvodu podle §§ 197, 199a) tr. zák., — aniž si veřejný obžalobce proti tomu stěžoval, — a ano zjištěné jednání obžalovaného nezakládá ani skutkovou podstatu přečinu podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čis. 78 ř. zák., jimž ho uznal vinným nalézací soud, bylo odůvodněné zmateční stížností obžalovaného vyhověti a uznati podle § 288 čis. 3 tr. ř. ihned ve věci, že se obžalovaný podle § 259 tr. ř. z obžaloby zprošťuje.

Cís. 4072.

Skutková podstata přečinu podle § 24 odst. 1 zák. čis. 9/1924 nevyžaduje tajný způsob přechovávání (ukrývání) zařízení, ani úmysl zneužití zachycených zpráv v neprospěch státu, ani delší trvání proti právního stavu; stačí, má-li kdo bez povolení u sebe zařízení, třeba jen krátkou dobu, pro zábavu; nezáleží na tom, zda pachatel zařízení použil (zprávy jím poslouchal); povolení nemůže býti nahrazeno podáním žádostí o povolení.

(Rozh. ze dne 13. února 1931, Zm I 472/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 22. dubna 1930, jimž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 24 odst. (1) zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9 sb. z. a n. z roku 1924, — zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným oním přečinem, jehož se dopustil tím, že začátkem března 1930 v j. bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení.

Důvody:

Rozsudek soudu prvě stolice vyslovuje, že bylo zjištěno, že obžalovaný měl od 1. do 3. března 1930 radiovou přijímací stanicí, nemaje k tomu ještě povolení, neshledává však v tomto jednání obžalovaného skutkovou podstatu přečinu podle § 24 odst. (1) zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9 sb. z. a n. na rok 1924, an se obžalovaný hned po postavení a upevnění radiového přístroje ve svém domě o koncesi hlásil a teprve pak poslouchal; nemá prý zákon, třeba to výslovně nestanoví, na myslí případy, kde si někdo, nemaje úmysl tajně je přechovávat, opatří radiové zařízení, uvede je v chod a hned na to zažádá o koncesi,

jak učinil obžalovaný; jest prý účelem zákona, by nikdo nemohl tajně a úmyslně přechovávatí radiové zařízení. Právem vytýká zmateční stížnost veřejného obžalobce úvahám, jimiž rozsudek opírá zprošťující výrok, právní mylnost, uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9a) tr. ř. Zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. na rok 1924 stanoví, že i přechovávatí radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení lze jen na základě zvláštního povolení ministerstev tam uvedených (§ 1); že zařízení ta přechovává, kdo je má u sebe, kromě výjimek v zákoně uvedených a tímto případem nedotčených (§ 3); že udělení povolení jest podmíněno zejména i spolehlivostí žadatele (§ 6) a vyloučeno předchozím odsouzením pro trestné činy druhů zákonem uvedených (§ 7), že však i při průkazu všech náležitostí může býti povolení odepřeno bez udání důvodů (§ 9), a že zařízení radiotelegrafní a radiotelefonní lze prodati jen osobám, které prokáží, že jim bylo uděleno . . . povolení k přechovávání radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení (§ 18).

Účelem zákona jest zřejmě, by od samého počátku byla omezena možnost zachycení zpráv — rozšiřovaných neb i jen pro určitého příjemce vyslaných radiotelegrafií nebo radiotelefoní — na okruh osob, jež uznali povolání k tomu činitelé státní správy za dosti spolehlivé. Tomuto účelu zákona přiči se již zjednáni si oné možnosti — opatřením a upevněním radiové stanice v dosahu skutečné moci pachatele — osobou, která si nevymohla povolení ještě před opatřením stanice, třebaže si osoba ta nehledí zachovati onu možnost na delší dobu neohlášením anebo dokonce zatajováním (ukrýváním) přístrojů a třebaže nesleduje zlý úmysl, nezamýšlí zneužití vědomosti o oněch zprávách k nekalému účelu. Požadavek tajného a úmyslného přechovávání, přesněji asi úmyslného tajeň přechovávání (rozsudkem vyslovený) nemá tudíž oporu v účelu zákona. Právní mylnost tohoto požadavku plyne však i z toho, jak zákon vymezuje skutkovou podstatu přečinu, o který jde. Podle § 24 odst. (1) tresce se za přečin, kdo bez povolení . . . přechovává . . . radiotelegrafní nebo radiotelefonní zařízení. Skutková podstata přečinu je tedy splněna již tím, že někdo má zařízení toho druhu u sebe, nemaje k tomu povolení povoláného státního činitele. Není třeba ani tajného způsobu přechovávání (ukrývání zařízení), tím méně úmyslu k tomu směřujícího, ani zlého úmyslu, nanejvýš úmyslu zneužití zachycených zpráv v neprospěch státu, ani delšího trvání protiprávního stavu; stačí, má-li kdo bez povolení u sebe zařízení o něž jde, určitou, třebaž jen krátkou dobu, jen pro zábavu, způsobem na venek poznatelným. Nezáleží ani na tom, zda pachatel zařízení skutečně použil a zprávy jím poslouchal; stačí, že mu to zařízení umožnilo, ano bylo v dosahu jeho skutečné moci. Povolení, jehož třeba i k pouhému přechovávání, není nahrazeno již ohláškou, podáním žádosti o povolení; tím méně — jak nesprávně tvrdí odvodní spis obžalovaného — tím, že si obžalovaný opatřil tiskopis pro žádost; to plyne z onoho § 6 zákona, jenž předepisuje povolení již pro dobu nákupu, pravidelného to způsobu opatření si zařízení, a z úvahy,

že zákon nemá pro dobu od nákupu přístroje neb alespoň od podání žádosti do skutečného udělení koncese (povolení) obdobné ustanovení, jež jest pro dobu po zániku povolení v § 23 odst. (2). Rozsudek je tudíž v právním omylu i, vylučuje skutkovou podstatu přečinu z důvodu, že obžalovaný zažádal ihned po nákupu a po postavení stanice ve svém bytě o povolení a použil stanice k poslouchání teprve po podání žádosti; neměl ho použítí před povolením do kterého měl vyčkati s dopravou stanice do svého bytu. Pro dolíčený zmatek § 281 čís. 9a) tr. ř. bylo rozsudek své stolice k důvodné stížnosti veřejného obžalobce zrušiti a podle § 288 čís. 3 tr. ř. rozhodnouti ihned ve věci samé, jak uvedeno ve výroku, ano stačí k subjektivní skutkové podstatě přečinu, o který jde, že si byl obžalovaný vědom toho, že má u sebe, (v dosahu své skutečné moci) bez povolení věc, která jest z druhu radiotelegrafických a radiotelefonických zařízení, a vysvítá ze skutkových zjištění rozsudku soudu své stolice, že i tento předpoklad jest v souzeném případě splněn.

Čís. 4073.

Předmětem zločinu podle § 144 tr. zák. jest počatý a posud nenarozený lidský plod ve všech obdobích svého vývoje.

Předmětem pokusu zločinu podle §§ 8, 144 tr. zák. může býti i plod, který následkem pádu nebo z jiné přirozené příčiny již odcházel (ohledně něhož jest přirozený potrat již v běhu); pokus by tu byl vyloučen jen při plodu již odumřelém nebo za všech okolností odumírajícím.

(Rozh. ze dne 13. února 1931, Zm II 145/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 20. března 1930, jímž byly obžalované podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěny z obžaloby, a to Aloisie G-ová pro zločin vyhnání vlastního plodu podle § 144 tr. zák., a Josefa K-ová pro spoluvinu na zločinu vyhnání plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc odkázal na soud své stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nalézací soud vzal sice podle rozsudkových důvodů za prokázáno, že se obžalovaná Aloisie G-ová, která byla asi ve čtvrtém nebo v pátém měsíci těhotenství, odebrala se dne 6. listopadu 1929 ke spoluobžalované Josefě K-ové v úmyslu, by si od ní dala vyhnati plod, a že K-ová provedla na ní vstříknutím tekutiny nebo zavedením předmětu do její dělohy manipulaci, která měla mít v zápětí vyhnání plodu, a že příštího dne vyšel z G-ové za krvácení a silných porodních bolestí nevyvinutý plod jevící život, podle názoru soudu není tu však objektivní skutkové

podstaty zločinu podle § 144, pokud se týče §§ 5, 144 tr. zák. proto, že není vyvráceno udání obžalované G-ové, že krátce před tím v lese upadla, krvácela pak z rodidel a měla silné bolesti, pročez prý soud nemohl nabytí úplného přesvědčení, že nastavší pak odchod plodu byl způsoben zákrokem obžalované K-ové, ani nemohl vyloučiti možnost, že právě vzhledem k onomu před tím utrpěnému krváčení a bolestem plod snad následkem upadnutí nebo z jiné přirozené příčiny již odcházel. Zmateční stížnosti jest přisvědčiti, ovšem jen, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9a), § 281 tr. ř. označuje za právně mylný názor, došedší v rozsudku výrazu, že tu nelze mluvit ani o pokusu zločinu podle §§ 8, 144 tr. zák. Správně dovozuje zmateční stížnost především, že předmětem zločinu podle § 144 tr. zák. jest počatý a posud nenarozený lidský plod ve všech obdobích svého vývoje, najmě, že předmětem způsobilým alespoň pro pokus tohoto zločinu může býti i plod, ohledně něhož jest přirozený potrat již v běhu. Pokus byl by pro nedostatek způsobilého předmětu vyloučen jen při plodu již odumřelém nebo (na př. následkem pádu) za všech okolností odumírajícím, čehož však nebylo v souzeném případě vzhledem k výslovnému rozsudkovému zjištění, podle něhož plod, který vyšel z obžalované G-ové, jevil život. Na tom, zda plod z ní odcházel pro tvrzené jí upadnutí nebo, jak se v rozsudkových důvodech dále praví, z jiné přirozené příčiny, nesejde. Není tudíž rozsudek zmatečný podle čís. 5 § 281 tr. ř. proto, že v něm v tomto směru nejsou uvedeny důvody, neboť zřejmě nejde o skutečnost rozhodnou, a výtka činěná proto rozsudku zmateční stížností jest bezpodstatná tím spíše, ana zmateční stížnost vytýká na jiném místě vývodů jen, že v té příčině nejsou v rozsudku uvedeny důvody dostatečné. Nejinak je tomu, pokud podle zmateční stížnosti nejsou ani pro rozsudkový výrok, podle něhož nelze mluvit ani o pokusu, uvedeny dostatečné důvody, nehledíc ani k tomu, že tu vlastně jde o výtku nedostatku důvodů v ohledu právním, která však byla podle toho, co shora řečeno, shledána věcně oprávněnou již jako námitka důvodu zmatečnosti hmotněprávní podle čís. 9a) § 281 tr. ř. Na rozsudkovém závěru, podle něhož nebylo ničím vyvráceno udání obžalované G-ové, že krátkou dobu před tím v lese upadla, pak z rodidel krvácela a měla silné bolesti, nebyl by patrně nic změnil ani zřetel k obsahu trestního oznámení a svědecké výpovědi Růženy M-ové, podle nichž obžalovaná G-ová ani u četnictva a ani před M-ovou o pádu v lese nic nevěděla (správně: nic neuvedla), nýbrž se s oním tvrzením vyřadila teprve při soudním výslechu, takže i v tomto bodě vytýká zmateční stížnost rozsudku neúplnost jako důvod zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. neprávem. Naproti tomu bylo zmateční stížností vyhověti, pokud shledává rozsudek zmatečným podle čís. 9a) § 281 tr. ř. proto, že soud nepodřadil zjištěné jednání obou obžalovaných aspoň skutkové podstatě nedokonaného zločinu podle §§ 8, 144 tr. zák., pokud se týče spoluviny na něm podle §§ 5, 8, 144 tr. zák.; bylo i rozsudek jen v tom rozsahu zrušiti jako zmatečný podle čís. 9a) § 281 tr. ř. Rozhodnutí ihned ve věci samé nebylo však zrušovacímu soudu možné,

ježto v rozsudku, čítajíc v to i jeho rozhodovací důvody, nejsou zjištěny některé skutečnosti, které by nálezu při správném použití zákona bylo položiti za základ, najmě není v něm spolehlivě zjištěno, že i úmysl obžalované K-ové směřoval k vyhnání plodu, takže nezbylo než odkázati věc podle § 288 čís. 3 tr. ř. na soud prví stolice, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Čís. 4074.

Skutková podstata krádeže ve společnosti (§ 174 II a) tr. zák.) předpokládá, že pachatel sám vyvinul činnost vedoucí k odejmutí cizí movité věci v jeho prospěch, buď jím samým, nebo jinou osobou, kterou však svým jednáním podporoval.

(Rozh. ze dne 14. února 1931, Zm I 561/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. května 1930, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve všech výrocích, týkajících se stěžovatelky a vrátil věc sborovému soudu stolice prví, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalované, opírající se jen o důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., právem vytýká rozsudku, že podřadil její činnost pod skutkovou podstatu zločinu krádeže podle §§ 171, 173, 174 II. a), c) tr. zák. Předem budiž podotčeno, že rozsudek neobsahuje v důvodech skutkové zjištění, ani jinou zmínku o tom, že šlo o krádež na věcech uzamčených (§ 174 II. c) tr. zák.) a ani podle obsahu spisů, pokud byly podkladem napadeného soudního rozhodnutí, není vůbec podezření v tomto směru. Ohledně činnosti stěžovatelky zjišťuje rozsudek jen, že byla viděna policejním inspektorem Františkem D-em na rohu Melantrichovy ulice ve společnosti jiných dvou žen, že jedna z nich dala druhým dvěma znamení (o stěžovatelce se nic určitého nepraví), načež se všechny tři rozprchly; při zadržení měla stěžovatelka u sebe tašku a v ní kus crep satinu v ceně 2.361 Kč, který byl před tím téhož dne odcizen v krámě firmy W. a Sch. (v Rytířské ulici), že hájení se stěžovatelky, že jí její sestra dala tašku podržeti, bylo vyvráceno svědectvím D-ovým, jenž nic takového nepozoroval a měl při spatření oněch tří žen dojem, že jde o krámské zlodějky. Tento zjištěný skutkový stav nelze však právně podřaditi pod skutkovou podstatu zločinu krádeže ve společnosti, an rozsudek neobsahuje zjištění, že stěžovatelka sama vyvinula činnost, vedoucí k odejmutí cizí movité věci v její prospěch, buď jí samotnou, nebo jinou osobou, kterou však svým jednáním pod-

porovala. Nedostačuje pouhé prohlášení rozsudku, že skutková podstata trestného činu jest plně dána, není-li zároveň zjištěním skutečností tvořících zákonné znaky trestného činu umožněno zrušovacímu soudu přezkoumati, zda nalézací soud správně použil zákona.

Čís. 4075.

Byla-li poslanecká sněmovna rozpuštěna, může býti pachatel stíhán pro trestné činy, spáchané v době, co byl jejím členem (kdy požíval práva imunity).

(Rozh. ze dne 14. února 1931, Zm II 216/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 13. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. čis. 50/23, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Podle protokolu o hlavním přelíčení obhájce obžalovaného navrhl, by bylo dotázáno předsednictvo poslanecké sněmovny, proč se imunitní výbor nevyjádřil o stíhání (nestíhání) obžalovaného poslance. Soud návrh zamítl jako bezpředmětný s odůvodněním, že rozpuštěním poslanecké sněmovny 25. září 1929 pozbyl obžalovaný imunity. Do zamítnutí onoho návrhu stěžuje si zmateční stížnost podle § 281 čis. 4 tr. ř., vykládajíc, že v nerozhodnutí imunitního výboru a v rozpuštění poslanecké sněmovny nelze spatřovati souhlas sněmovny s vydáním poslance, že se nerozumí samo sebou, že rozpuštěním sněmovny pozbývá poslanec imunity i pro ty trestné činy, jichž se dopustil v době, kdy požíval imunity, že nelze z toho, že někdo přestal býti členem Národního shromáždění, vyvozovati, že již proto může býti trestně stíhán, třeba trestný čin spáchal v době, kdy požíval práva imunity. Tento výklad a názor zmateční stížnosti přiči se jasněmu doslovu § 24 ústavní listiny (čis. 121/20 sb. z. a n.): »K jakémukoli trestnímu nebo kárnému stíhání člena Národního shromáždění pro jiné činy neb opomenutí jest třeba souhlasu příslušné sněmovny. Odepře-li sněmovna souhlas, jest stíhání na vždy vyloučeno.« Ustanovení to předpokládá, že trvá zasedání Národního shromáždění, a členství v něm. Rozpuštěním poslanecké sněmovny Národního shromáždění zanikla její jsoucnost, zaniklo členství v ní, obžalovaný přestal býti členem poslanecké sněmovny, tím pozbyl poslanecké imunity, může býti stíhán pro trestné činy, spáchané v době, co byl členem poslanecké sněmovny, a není třeba souhlasu poslanecké sněmovny nově zvoleného Národního shromáždění právě proto, že obžalovaný není jejím členem. Zamítnutím obhájce návrhu nebylo nesprávně použito ani zákona ani zásady trestního řízení, jichž šetření káže podstata řízení, zabezpečující obhajování.

Čís. 4076.

Skutková podstata přečinu podle § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. nevyžaduje, by si byl pachatel vědom toho, že zpráva jím sdělovaná nebo jinak rozšiřovaná je nepravdivá, ani, by přivodil sdělováním neb jinakým rozšiřováním nepravdivé zprávy některý z následků v onom § uvedených, a by si byl tohoto účinku vědom; stačí, že věděl, že jeho čin je k tomu způsobilý.

Přečin podle § 18 čis. 2 i přestupek podle § 18 čis. 1 zák. na ochr. rep. promlčuje se v jednom roce.

Je-li obsahem téhož výroku splněna skutková podstata přečinu podle § 18 čis. 2 i přestupku podle § 18 čis. 1 zák. na ochr. rep., jest skutková podstata tohoto přestupku vyčerpána oním přečinem.

Za souhlas ke stíhání člena Národního shromáždění bylo ve smyslu § 1 zák. čis. 126/1924 »žádáno« teprve, když byla žádost u příslušné sněmovny (u předsednictva) skutečně podána, nikoli již, když byla žádost soudem napsána.

(Rozh. ze dne 14. února 1931, Zm II 15/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 4. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n. a přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čis. 1 a 2 téhož zákona, zrušil však podle § 290 tr. ř. napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným »přečinem«, správně přestupkem podle § 18 čis. 1 zákona na ochr. rep., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Námítku stížnosti, že rozsudek nevyvrací zodpovídání se obžalovaného, že byl přesvědčen, že zpráva je pravdivá, že nezjišťuje opak této obžalovaným tvrzené skutečnosti, jest označiti za právně bezpodstatnou. Ke skutkové podstatě přečinu podle § 18, čis. 2 zák. na ochranu republiky se nevyžaduje, by si byl pachatel vědom toho, že zpráva jím sdělovaná nebo jinak rozšiřovaná je nepravdivá. S hlediska tohoto přečinu jakož i s hlediska přestupku podle § 18, čis. 1 zák. na ochranu republiky jest v tomto směru jen rozhodné, zda měl pachatel dostatečné důvody, by pokládal zprávu jím sdělovanou nebo jinak rozšiřovanou za pravdivou, či nikoli. Tu však rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, a to v odstavcích počínajících slovy »Nelze totiž...« a »Takovéto skutečnosti«, že obžalovaný neměl dostatečné důvody, by zprávu v úvahu přicházející pokládal za pravdivou, a uvádí pro toto skutkové zjištění náležité důvody. Vědomost o tom, že zpráva je nepravdivá, vyhledává se jen ke skutkové podstatě přečinu podle § 18 čis. 3

zákona na ochranu republiky, jímž obžalovaný nebyl uznán vinným. Další námitka stížnosti, že tu není skutková podstata přečinu podle § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky, an rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný poškodil sdělováním oné zprávy veřejnou bezpečnost a veřejný pořádek a že si toho byl vědom, je právně bezpodstatná. Ke skutkové podstatě onoho přečinu se nevyžaduje, by pachatel přivodil sdělováním nebo jinakým rozšiřováním nepravdivé zprávy některý z následků § 18, čis. 2 zákona na ochranu republiky a by si byl tohoto jím přivoděného účinku vědom. Stačí po této stránce zjištění, že pachatel věděl, že z jeho činu vzniká nebezpečí, že některý z těchto následků (na příklad poškození veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku) nastane, že věděl, že jeho čin je způsobilý přivoditi některý z těchto následků. Rozsudek zaujímá zřejmě stanovisko, že obžalovaný sděloval veřejně nepravdivou zprávu, již pokládati za pravdivou neměl dostatečné důvody, ač věděl, že tím poškozuje veřejnou bezpečnost a veřejný pořádek. Tím jsou zjištěny všechny náležitosti skutkové podstaty přečinu podle § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky. Skutečnost, že rozsudek mimo to zjišťuje, že obžalovaný při tom též věděl, že šířením této zprávy vážně znepokojí obecnost nějakého kraje nebo místa, nebo část tohoto obyvatelstva, nemůže na tom nic měniti.

Neodůvodněna je i námitka uplatňovaná stížností s hlediska zmatku podle § 281 čis. 9b) tr. ř., »že trestnost činu podle § 18 zákona na ochranu republiky stíhaného pomínula promlčením. Výrok rozsudku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky, je, jak již bylo podotčeno, skutkovými zjištěními rozsudkovými opodstatněn. Přečin ten se promlčuje; jak stížnost sama připouští, v jednom roce. Ostatně budiž k vývodu stížnosti uvedeno, že pro přestupek podle § 18 čis. 1 zákona na ochranu republiky platí vzhledem k vyšší peněžitého trestu v tomto ustanovení zákona uvedeného podle § 532 tr. zák. (v doslovu zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 Sb. z. a n.) rovněž promlčecí doba jednoho roku. Tvrzení zmateční stížnosti, že v souzeném případě prošla ode dne, kdy se obžalovaný dopustil šíření nepravdivé zprávy za vinu mu kladeného, t. j. ode dne 4. září 1927, až do dne, kdy byl proti obžalovanému předsevzat první stíhací úkon pro tento čin, doba jeden rok přesahující, spočívá na mylných předpokladech stížnosti, jednak na předpokladu, že žádost krajského soudu v Mor. Ostravě o udělení souhlasu poslanecké sněmovny Národního shromáždění ke stíhání obžalovaného pro přečin v úvahu přicházející došla předsednictvu této sněmovny teprve v září 1928, jednak na předpokladu, že první stíhací úkon proti obžalovanému záležel v tom, že obžalovaný byl dne 25. října 1929 vyslechnut jako podezřelý z onoho přečinu. Ve skutečnosti došla žádost předsednictvu poslanecké sněmovny dne 8. srpna 1928. Tohoto dne, nikoli již dne 1. srpna 1928, kdy byla žádost soudem napsána, bylo po rozumu § 1 zák. ze dne 30. května 1924, čis. 126 Sb. z. a n., o souhlas poslanecké sněmovny ke stíhání obžalovaného pro přečin tu v úvahu přicházející »žádáno«; neboť za souhlas ke stíhání člena Národního shromáždění je ve smyslu onoho

ustanovení zákona »žádáno« teprve, když byla žádost u příslušné sněmovny (u jejího předsednictva) skutečně podána, nikoli, jak rozsudek mylně předpokládá, již, když byla žádost soudem napsána. Účinek žádosti uvedený v § 1 zák. ze dne 30. května 1924, čis. 126 Sb. z. a n. nastal tedy v souzeném případě dne 8. srpna 1928. Tento účinek žádosti stavení započatého promlčení, trval, jak stížnost sama připouští, až do dne rozpuštění Národního shromáždění, dne 25. září 1929. Od tohoto dne běžela dále doba promlčecí, a to až do dne, kdy bylo předsevzato opatření, v němž jest spatřovati stíhací úkon předsevzatý proti osobě obžalovaného pro onen přečin, tedy úkon, jímž se, jakž vyplývá z poslední věty prvního odstavce § 531 tr. zák., promlčení přečinu přerušuje. Názor zmateční stížnosti, že prvním stíhacím úkonem tohoto druhu byl teprve výslech obžalovaného jako podezřelého z přečinu podle § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky, předsevzatý dne 25. října 1929, je mylný. Může býti ovšem pochybné, zda tímto úkonem bylo již dožádání ze dne 14. října 1929 na policejní ředitelství, by vypátralo pobyt obžalovaného; dojistá však bylo stíhacím úkonem dožádání krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 21. října 1929 na krajský soud trestní v Praze o provedení zodpovědného výslechu obžalovaného, jenž však také ještě spadá do jednoholeté lhůty promlčecí. Z toho plyne, že doba, jež uplynula od 4. září 1927 do 8. srpna 1928 a pak od 25. září 1929 do 21. října 1929 nepřekročuje zákonnou promlčecí lhůtu jednoho roku, takže promlčení přečinu podle § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky tu nepřichází v úvahu. Bylo tudíž zmateční stížnost zavrhnouti jako neodůvodněnou (§ 288. odst. 1 tr. ř.).

Rozsudek je však stížen hmotněprávním zmatkem, k němuž jest přihlížeti z povinnosti úřední. Rozsudek kvalifikuje ve výroku skutek obžalovaného záležející v tom, že dne 4. září 1927 v O. veřejně sděloval pokud se týče jinak rozšiřoval nepravdivou zprávu, již pokládati za pravdivou, neměl dostatečné důvody, ač věděl, že tím vážně znepokojí obyvatelstvo některého kraje nebo místa nebo část tohoto obyvatelstva, a ač věděl, že tím poškozuje »veřejnou bezpečnost a veřejný pořádek«, za přečin podle § 18 čis. 1 a 2 zákona na ochranu republiky, a uvádí v rozhodovacích důvodech jako přitěžující okolnost »dvojnásobnou kvalifikaci (tohoto) přečinu«. Skutková podstata podle § 18 čis. 1 zákona na ochranu republiky zakládá však jen přestupek, nikoli, jak rozsudek zřejmě mylně předkládá, přečin. Je-li dále, jako v souzeném případě, obsahem téhož výroku splněna skutková podstata přečinu podle § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky a zároveň i skutková podstata přestupku podle § 18 čis. 1 téhož zákona, jest skutkovou podstatu tohoto přestupku pokládati za vyčerpání přečinem podle § 18 čis. 2 téhož zákona (Zm III 818/25). Skutek obžalovaného měl tedy býti správně podřazen jen pod ustanovení § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky, nikoli zároveň i pod ustanovení § 18 čis. 1 téhož zákona, jež se k němu v souzeném případě nevztahuje. Podřadil-li nalézací soud přes to tento skutek i pod toto ustanovení zákona, a to dokonce jako »přečin«, zatížil tím rozsudek zmatkem podle § 281 čis. 10 tr. ř. Ze se tak stalo

v neprospěch obžalovaného, vysvítá již z toho, že rozsudek pokládá za přítěžující okolnost, že přečin podle § 18 zák. na ochranu republiky je dvojnásobně kvalifikován. Proto jest k tomuto stížností neuplatňovanému zmatku přihlížeti z povinnosti úřední tak, jako kdyby byl stížností uplatňován (§ 290 odst. 1 tr. ř.). Bylo tudíž rozsudek podle § 290 odst. 1 tr. ř. zrušiti ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným »přečinem« podle § 18 čís. 1 zákona na ochranu republiky.

Čís. 4077.

Nejde o neodvratnou a nezaviněnou překážku ve smyslu § 364 čís. 1 tr. ř., byl-li příčinou zameškání lhůty omyl kancelářské síly obhájcovy při záznamu lhůty.

(Rozh. ze dne 16. února 1931, N II 12/31).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací nevyhověl žádosti Josefa M-a za navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k opovědi opravných prostředků proti rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 14. října 1930,

a to proto,

že první podmínkou pro úspěch takové žádosti je podle § 364 čís. 1 tr. ř. průkaz, že bylo žadateli neodvratnou překážkou bez jeho zavinění nebo bez zavinění jeho zástupce znemožněno lhůtu dodržeti, podmínka ta však splněna není. Žadatel uvádí jako příčinu zameškání lhůty omyl kancelářské síly obhájcovy při záznamu lhůty; uplatňuje tedy příčinu neležící mimo dosah vlivu obhájce, jenž sám netvrdí, že mu nebylo možno osobně lhůtu si správně poznamenati neb osobní kontrolou kancelářské síly nesprávnému záznamu předejiti, nebo jej včas opravit. Jednak nešlo tu o překážku neodvratnou, jednak musí zástupce obžalovaného v takových případech odpovídati i za nedopatření svých zřízenců (Srovnej rozhod. sb. býv. víd. nejv. s. čís. 3271, rozh. sb. n. s. tr. čís. 390, 454, 630).

Čís. 4078.

Doličování zmatečnosti podle § 344 čís. 10 b) tr. ř. vyžaduje, by okolnost, pro kterou čin přestává býti trestným, byla skutkově zjištěna výrokem porotců k otázce skutečně jim dané.

Zákon nevyžaduje, by se obžalovaný sám hájil duševní méněcenností nebo nepřičetností. Ani opačná tvrzení pachatelova nezabavují soud povinnosti ve smyslu § 319 tr. ř., poukazuje-li provedení činu, zodpovídání se obžalovaného a výsledky řízení o sobě nebo jejich vzájemný souhrn a poměr ke skutečnostem, které by, kdyby byly pravdivé, vylučovaly nebo rušily trestnost činu.

Okolnost, že pachatel zavraždil milenku, s níž chtěl společně zemřít, k její žádosti, nepoukazuje o sobě na chorobný duševní stav (§ 319 tr. ř.).

Zákon (§ 2 b) tr. zák.) rozumí střídavým pomínutím smyslů právě tak, jako při úplném zbavení užívání rozumu (§ 2 a) tr. zák.) takové zatemnění myslí, že pachatel jest vůbec neschopen rozpoznati protiprávnost svého jednání a dáti své vůli a svému konání směr odpovídající právnímu citu a právním normám. Dělitkem obou těchto vyvíňujících důvodů jest jen doba trvání duševní poruchy; při střídavém pomínutí smyslů podle § 2 b) tr. zák. musí tu býti v době rozhodné pro přičitatelnost trestného skutku.

(Rozh. ze dne 17. února 1931, Zm I 856/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Hradci Králové ze dne 3. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a přestupkem podle § 36 zbrojního patentu ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák.

Důvody:

Zmatečnou stížnost uplatňuje zmatečností rozsudku podle § 344 čís. 6 tr. ř., číselně i podle § 344 čís. 10 b) tr. ř. Doličování zmatečností podle § 344 čís. 10 b) tr. ř. vyžaduje, by okolnost, pro kterou čin přestává býti trestným, byla skutkově zjištěna výrokem porotců, k otázce skutečně jim dané. Ano se tak v souzeném případě nestalo, jest stížnost pochybena a po zákonu neprovedena, pokud se dovolává zmatečností podle čís. 10 b) § 344 tr. ř. Vytýká-li stížnost dále kusost řízení, an nalézací soud nezařídil zkoumání duševního stavu obžalovaného z moci úřední, budiž připomenuto, že takovouto vadu lze uplatňovati jen výtkou zmatečností podle § 344 čís. 5 tr. ř., dala-li obhajoba sama podnět k mezitímnímu nálezu soudnímu o této otázce a zajistila-li si tak svým návrhem možnost přezkoumati soudní rozhodnutí. Opomenutí obhajoby v tomto směru nelze napravovati výtkami, že soud měl postupovati sám od sebe jinak, než se stalo, an postup stížností vyžadovaný není uložen soudu pod neplatností. Lze tudíž veškeré námitky zmatečností shrnouti jen ve výtku zmatečností podle § 344 čís. 6 tr. ř., zda byl či nebyl porotní soud povinen dáti porotcům dodatkovou otázku na stav vylučující přičetnost. Zákon ovšem nevyžaduje, jakž opětovně bylo již vyjádřeno zrušovacím soudem, by se obžalovaný sám hájil duševní méněcenností nebo nepřičetností. Ani opačná tvrzení pachatelova nezabavují soud povinnosti ve smyslu § 319 tr. ř., poukazuje-li provedení činu, zodpovídání se obžalovaného a výsledky řízení o sobě, nebo jejich vzájemný souhrn a poměr ke skutečnostem, které by, kdyby byly pravdivé, vylučovaly nebo rušily trestnost činu. V souzeném případě sice obhajoba sdělila soudu před porotním líčením, že se obžalovaný bude hájiti

před porotou tím, že čin spáchal ve střídavém pomnutí smyslů, avšak při porotním líčení se obžalovaný tak vůbec nezodpovídal, a ani způsob jeho vlastního vylíčení činu a jeho doznání se nenaznačují patologický stav ve smyslu § 2 b) tr. zák. [po případě i písm. c)], který by ho zbavoval trestní zodpovědnosti. Za pravidelných okolností provážeji každou myšlenkovou činnost a činnost vůle jednajících osoby představy odpovídající jejímu mravnímu i právnímu citění, které podle svého poměru k zamýšlenému činu a podle jeho povahy působí na činnost vůle vlivem buď rozhodnutí posilujícím nebo brzdícím. Při střídavém porušení smyslů jest však tato intelektuální činnost porušena, brzdící představy se nevybavují, činnost usuzovací a schopnost rozpoznávací jsou ochromeny nebo svedeny na klamně dráhy. Zákon (§ 2 b) tr. zák.) rozumí střídavým pomnutím smyslů právě tak jako při úplném zbavení užívání rozumu (§ 2 a) tr. zák.) takové zatemnění mysli, že pachatel trestného činu není vůbec s to, by rozpoznal protiprávnost svého jednání a dal své vůli a svému konání směr odpovídající právnímu citu a právním normám. Dělitkem obou těchto trestnost vylučujících důvodů jest jen doba trvání duševní poruchy; při střídavém pomnutí smyslů podle § 2 b) tr. zák. musí tu býti v době rozhodné pro přičitatelnost trestného činu.

Obžalovaný se v podstatě zodpovídal jen tím, že jednal podle vůle své milenky, která si přála zemřít, že podle vzájemné úmluvy měli oba skončiti život, an se jim prý oběma omrzelo, že však po činu ztratil odvalu, by zastřelil i sebe. Podle výsledků řízení nebyly kladeny jejich milostnému poměru překážky, i obžalovaný i jeho milenka měli zaměstnání, a to, že se lidé dověděli o tom, že spolu jednou spali, nebylo pro žádného z nich příčinou vážnějších výtek se strany rodičů N-é, k nimž obžalovaný pravidelně docházel a kteří poměru přáli. Pro námitku zmateční stížnosti, že oběma hrozila naprostá bída a že byli uvedeni do nepřekonatelných nesnází, znamenajících zmar jejich životů, není vůbec opory ve výsledcích řízení ani ve spisech; třebaže svědek Josef Š. potvrdil, že obžalovaný musil v sobotu před činem opustiti služební místo, netvrdil obžalovaný a nepoukazovaly ani jinak výsledky řízení k tomu, že tato okolnost přivedla obžalovaného do tak zoufalého stavu, že musel pomýšlet na zničení života milenky i života vlastního. Ohledně domnělého těhotenství N-é (které však pitvou zjištěno nebylo) obžalovaný v přípravném vyšetřování vůbec nic neuváděl, nanejvýš, že to bylo příčinou jejich rozhodnutí ke společné smrti; ani při porotním líčení se nezodpovídal tím, že z domnělého těhotenství N-é hrozila oběma bída, a že to bylo pohnutkou činu. I kdyby byl pravdivý údaj obžalovaného, že popud k zastřelení N-é vyšel od ní samotné, není to aniž milostný poměr důvodem pro domněnku zmateční stížnosti, že obžalovaný podléhal a podlehl do té míry vlivu své milenky, patologicky vznětlivě, že jeho mravní chápání, citění a schopnosti k němu byly v čase činu porušeny, že jeho čin vykazuje známky patologické, že »soud měl býti přiveden k pochybnostem o jeho zdravém nervovém a morálním systému a o přičetnosti v čase činu« a tak i o jeho zločinném úmyslu. Obžalovaný jest

23letý muž, a nebylo v řízení tvrzeno ani naznačeno, že byl povahově i nervově abnormálně založen, že byl jeho pubertální vývoj do té míry opozděn, že milostný styk ve spojení s případným nějakým jiným zeslabením jeho nervového systému ochromoval jeho morální chápání a působil chorobné afekty. Šlo o typický případ společné vraždy (sebevraždy) milenců, který o sobě není rázu duševně chorobného. Trestný čin podle vlastního vylíčení stěžovatelova nebyl dílem okamžiku, provedeným ve chvilkovém poblouznění. Obžalovaný si koupil revolver pro vražedný účel již dne 2. srpna 1930, čin provedl až 4. srpna večer; oba milenci mluvili o smrti i před jinými a naznačovali úmysl skončiti život; před činem váhal, vyhověl však posléze naléhání N-é. Okolnosti ty poukazují k náležitě přípravě k trestnému činu i k rozvaze. Doznává-li pak obžalovaný, že v čase činu věděl, že N-ovou zabije, střílí-li ji, doznává-li i úmysl, připraviti ji o život, třebaže za jejího souhlasu (na její přání), není v ostatním jeho zodpovídání se a ve výsledcích řízení nic, co by poukazovalo na případné střídavé pomnutí smyslů v onom směru, ani na takové jiné pomatení smyslů, které znemožňovalo obžalovanému pochopiti a rozpoznati protiprávnost činu, jež přece pro každého jest zjevně poznatelná. Nebyly tu proto zákonné podmínky § 319 tr. ř. pro otázku na důvod trestnost vylučující a bylo zmateční stížnost zavrhnutí jako neodůvodněnou.

Čís. 4079.

Zavinění řidiče automobilu, nezmírnili rychlost na takový stupeň, by se stroj dal v každém okamžiku bezpečně a spolehlivě ovládati, po případě včas zastavit, ač místní situace to vyžadovala, an jel uzavřenou osadou a měl stížený rozhled, ocitnuv se ve stanici elektrické dráhy za motorovým vozem.

Pojem uzavřené osady (uzavřeného místa).

(Rozh. ze dne 20. února 1931, Zm I 304/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 14. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že soud posoudil nesprávně otázku objektivního i subjektivního zavinění v těchto směrech: 1. neprávem prý má za to, že místo činu jest v uzavřené osadě ve smyslu § 46 odst. 1 min. nařízení čís. 81/1910; neobstojí prý ani názor, že jde o nepřehledné místo; 2. protizákonné je prý odůvodnění rozsudku, že obžalovaný jel po nesprávně, pravě, straně ulice; ve skutečnosti se v Čechách předjíždí vždy vpravo, v Praze platí předpis, že při předjíždění nesmí býti překročen střed jízdní dráhy, což nebylo v sou-

zeném případě zjištěno; 3. nesprávně prý má soud za to, že policejní předpis o zastavení vozidla před stanicí elektrické dráhy, stojí-li v ní vůz, je obligatorní; v pravdě platí jen tam, kde může rušit manipulaci tramvaje při nástupu a výstupu obecnstva; toho prý v souzeném případě nebylo, any jsou koleje elektrické dráhy těsně u chodníku na levé straně. Zmateční stížnost má za to, že si P. zavinil smrtelný úraz výlučně sám vlastní neopatrností, tím, že vyběhl tryskem z chodníku, $\frac{3}{4}$ m před rozjetou elektrickou dráhou, byl setrvačností hnán přímo před auto. Zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu. K 1. Pro pojem uzavřené osady (uzavřeného místa) je rozhodné, zda jest v místě činu (na rozdíl od jednoho nebo jednotlivého, o samotě stojícího stavení, činičího dojem samostatné jednotky, samoty) skupina více budov, tvořících společně osídlení, obec, osadu nebo její část, v jejímž obvodu vzniká čilejší ruch, podmíněný stykem obyvatelů jednotlivých budov, po případě jednotlivých místních skupin budov, frekvencí povozů, pěších, pobytem dětí, odůvodňující, by se jízda po silnici děla se zvýšenou opatrností. Nezáleží na tom, zda jsou budovy po obou či jen po jedné straně silnice, zda jsou přímo u silnice či poněkud dále, zda jsou těsně vedle sebe či oddělené sady, zahradou, silnicí, potokem atd. V souzeném případě je zjištěno, neb aspoň vychází ze spisů a zmateční stížnost sama připouští, že místo srážky jest na území Břevnova na počátku dlážděné ulice Bělohorské, zastavené po pravé straně souvislou řadou domů až k bývalé strahovské bráně. Místo činu samo jest mezi břevnovským klášterem zleva a školní budovou zprava. Je pravda, že jsou před oběma budovami u silnice zahrady, a že se zahrada a nezastavěné pozemky klášterní prostírají podél celé levé strany ulice Bělohorské až téměř ku Praze. Tyto skutečnosti, zdůrazňované ve zmateční stížnosti, nemění však nic na tom, že ke srážce došlo na území městské obce, třebaže v těchto místech jen po jedné straně ulice souvisle zastavěné, tedy v uzavřeném místě, a to dokonce na hlavní dopravní tepně lidnatého předměstí Velké Prahy, v ulici opatřené dvojí kolejí elektrické dráhy a dvěma chodníky pro pěší, což vše poukazuje na značnou frekvenci pěších osob i vozidel všeho druhu. První soud správně uznal, že obžalovaný byl povinen přizpůsobiti rychlost jízdy předpisu prvního odstavce § 46 min. nařízení č. 81/1910, an jel uzavřenou osadou. Správně též usoudil, že obžalovaný neměl volný rozhled, an se octl se svým vozidlem za motorovým vozem stojícím ve stanici, a to průběžně, nikoliv konečně, že pro vůz neviděl, zda se někdo z vystupujících nechystá přejíti na druhou stranu, a že mu tato okolnost, ukládala zvýšenou opatrnost. Obžalovaného neomlouvá, že dopravní řád v Praze zakazuje pěšímu obecnstvu přebíhati před elektrickou drahou v jízdě, an rozsudek zjišťuje, že obžalovaný věděl, že jest ve stanici elektrické dráhy, že se ze stanice rozcházejí lidé všemi směry, a že proto snadno někdo z obecnstva bude chtít přejíti na druhou stranu. Jeho zavinění jest právě v tom, že, ač mohl, jak rovněž rozsudek zjišťuje, každý okamžik počítati s náhlým vyskytnutím se přecházejících lidí a ač měl býti proto připraven na všechny možnosti, neučinil nic a nezmírnil rychlost na takový stupeň, by

se stroj dal v každém okamžiku bezpečně a spolehlivě ovládati, po případě včas zastaviti, přes to, že místní situace vyžadovala takovou opatrnost z několikerého důvodu, nejen, že obžalovaný jel uzavřenou osadou, nýbrž i proto, že měl, ocitnuv se ve stanici za stojícím motorovým vozem, stížený rozhled a i se zřetelem na výstup a nástup obecnstva na stanici.

K 2. Touto námitkou netřeba se obíratí proto, že rozsudek výslovně praví, že neshledává zavinění obžalovaného v tom, že jel po nesprávné straně silnice, poněvadž položením kolejí k samotnému chodníku bylo předejeti po levé straně vyloučeno. Správně ovšem dodává rozsudek, že obžalovaný měl vzhledem k místní situaci ve stanici jeti se zvýšenou pozorností, předjížděje motorový vůz, a že pro všechny případy měl býti připraven a počítati i s tím, že se snad náhle vyskytne někdo z vystupujících, kdo bude přecházeti ulici. K 3. Zastavení vozidla před stanicí elektrické dráhy jest předepsáno policejním dopravním řádem pražským proto, by se zabránilo úrazu obecnstva nastupujícího a zejména vystupujícího z tramvaje, o němž je známo, že se rozchází zpravidla všemi směry, a že je řidič auta, příjíždějícího za elektrickým vozem a projíždějícího dále těsně vedle vozu, nemůže viděti. Že těchto ohledů a předpokladů pro zastavení vozidla obžalovaného v souzeném případě nebylo, rozsudek nezjistil. Nezáleží na tom, což zdůrazňuje zmateční stížnost, že obžalovaný nemohl svou jízdou rušití nástupní manipulaci tramvaje proto, že stála u levého chodníku, nýbrž rozhoduje, že, octnuv se ve stanici za motorovým vozem, neměl volný rozhled a nemohl dobře viděti, zda někdo z vystupujících nepřečází na druhou stranu ulice, ač musel s možností toho počítati. Okolnost, že místo činu je posledním úsekem trati, kde bylo lze předjeti elektrický vůz, aniž by vozidlo překročilo střed silnice, poněvadž se dále směrem k Hradčanům ulice zúžuje na 7 metrů, nemůže omluviti neopatrné jednání obžalovaného, ano se ani v tomto místě nesmí předjížděti způsobem ohrožujícím život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí, jak učinil obžalovaný. Tvrzení, že P. běžel tryskem, ztratil vládu a setrvačností byl hnán do auta, je libovolné, není vzato z obsahu rozsudku. Případné spoluzavinění P-ovo nevyklučuje trestní zodpovědnost obžalovaného; stačít, že obžalovaný svou rychlou a neopatrnou jízdou vyvolal jednu z příčin smrtelného úrazu P-ova, což rozsudek zjišťuje formálně bezvadně. S naznačených hledisek netřeba se zabývatí otázkou nadhrozenou obhájcem obžalovaného při zrušovacím líčení, zda lze policejní předpisy pro jízdu automobily ve Velké Praze uvéstí v soulad s platnými předpisy trestními.

Čís. 4080.

Zákon nečiní rozdíl mezi zodpovědností přímého pachatele a zodpovědností návodce za protiprávní výsledek z návodu tohoto činností onoho způsobený.

Spoluvina (návod a trestná pomoc) sice předpokládá, že tu byl hlavní (přímý) pachatel, avšak zodpovědnost spoluvinníka (návodce) nezávisí na tom, zda byl pachatel vypátrán.

Pojem »rozpor ve výroku porotců« ve smyslu § 344 čis. 9 tr. ř.

Záporná odpověď k otázce se zpravidla nehodí k tomu, by byla srovnávána s jinou částí výroku porotců s hlediska vady nejasnosti nebo vnitřního rozporu podle § 344 čis. 9 tr. ř.; není jí vysloveno, že a pokud se nestal skutek, k němuž se otázka vztahuje.

(Rozh. ze dne 21. února 1931, Zm I 859/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Anežky B-ové a Bohumila L-ého do rozsudku krajského jako porotního soudu v Hradci Králové ze dne 1. října 1930, pokud jím byli uznáni vinnými Anežka B-ová zločinem dvojnásobné vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák., zločinem účastenství na zhářství podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák. a přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák., Bohumil L. zločinem vzdáleného účastenství na úkladné vraždě podle §§ 5, 134, 135 čis. 1 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Obě stížnosti vycházejí z mylného předpokladu, že zápornou odpovědí porotců k té které hlavní otázce jsou popřeny skutkové okolnosti v otázce uvedené, že je tím vysloveno a zjištěno, že se tyto skutkové okolnosti nestaly. Podle zákonné úpravy hlavní otázky jest se porotcům v odpovědi na ni vysloviti nejen o tom, zda se staly skutečnosti v otázce uvedené, nýbrž i o tom, zda jsou těmito skutečnostmi naplněny veškeré zákonné znaky v otázce zmíněné, po případě i o tom, zda není tu důvod vylučující vinu nebo trestnost (neboť kladná odpověď k otázce o vině předpokládá, že takového důvodu tu není). Porotci nejsou povinni, ba nejsou podle zákona ani oprávněni, by v otázce vyznačili, s kterého z těchto hledisek dospěli k záporné odpovědi. Z toho plyne, že skutečnosti, pojaté do otázek, jsou výrokem porotců zjištěny jen, byla-li jejich odpověď k otázce kladná. Kladnou odpovědí porotců na otázku je vysloveno nejen, že porotci pokládali za prokázané veškeré skutečnosti v otázce hromadně uvedené, nýbrž i, že podle přesvědčení porotců jsou tu všechny skutkové okolnosti, jichž je třeba k opodstatnění všech zákonných znaků v otázce hromadně uvedených. Popřena je však určitá skutečnost porotci jen, je-li skutečnost nebo je-li několik skutečností střídavě uvedených výlučně předmětem otázky, ke které porotci odpověděli záporně. Jinak nelze zápornou odpověď porotců na otázku vykládati v ten smysl, že jest jí popřena skutková okolnost v otázce uvedené, že je tím vysloveno a zjištěno, že se tato skutečnost nestala; musíť porotci odpověděti záporně na otázku, mají-li za to, že není výsledky porotního přelíčení prokázaná i jen jedna z několika skutečností hromadně v otázce uvedených neb i jen některá ze skutečností nutných ke

splnění jednoho ze zákonných znaků hromadně v otázce uvedených. Proto, odpověděli-li porotci záporně k otázce, nelze z toho zpravidla vůbec poznati, které části otázky se týká nesoulad mezi směrem otázky a přesvědčením porotců, jenž je přiměl k záporné odpovědi, a není tedy zápornou odpovědí porotců k otázce zejména vysloveno, že a pokud se nestal skutek, k němuž se otázka vztahuje. Z téhož důvodu nehodí se ovšem zpravidla záporná odpověď k otázce vůbec k tomu, by byla srovnávána s jinou částí výroku porotců s hlediska vady nejasnosti nebo vnitřního rozporu podle čis. 9 § 344 tr. ř. V souzené trestní věci odpověděli porotci: 1. záporně na VI. hlavní otázku, zda Anežka B-ová, zapálivši v kolně Josefa K-y seno, předsevzala čin, z něhož podle jejího úkladu na cizí majetnosti požár vzejíti měl, 2. kladně na II. otázku eventuální, zda Anežka B-ová... zapálení sena v kolně Josefa K-y..., při čemž oheň vzešel a K-ovi značná škoda povstala, nastrojila, pomáhala a k bezpečnému vykonání přispěla, 3. kladně na VII. hlavní otázku, zda Anežka B-ová... vlákavši Antonína M-a do kolny Josefa K-y a zapálivši potom v ní seno v úmyslu, by M-a usmrtila, jednala proti němu takovým potměšilým způsobem, že z toho povstala jeho smrt, 4. a 5. záporně na VIII. a X. hlavní otázku, zda Bohumil L., pokud se týče Antonín Č.... zapálení sena v kolně K-ově nastrojil, k němu pomáhal a k bezpečnému vykonání jeho přispěl, 6. a 7. kladně na IX. a XI. hlavní otázku, zda Bohumil L., pokud se týče Antonín Č.... nevztáhnuv ruku při samém vykonání úkladné vraždy spáchané na Antonínu M-ovi, jenž... v kolně K-ově byl spálen, a nepůsobiv spolu způsobem činným, přece ke skutku jiným, v § 5 tr. zák. obsaženým vzdálenějším způsobem přispěl.

Stížnost B-ové dovozuje, že podle výroků č. 1 a 2 vzala porota za prokázano, že B-ová seno sama nezapálila, nýbrž že byla při založení požáru jen spolučinná, kdežto výrokem č. 3 rozhodla, že to byla B-ová sama, která, zapálivši seno, sprovodila M-a se světa; v tom prý jest rozpor; byla-li stěžovatelka zproštěna ze zločinu zhářství a přiznáno jí jen účastenství na tomto zločinu, tedy jen vzdálenější spolučinnost, nelze prý bráti zároveň za prokázano, že sama seno v kolně K-ově zapálila a tím se dopustila vraždy na M-ovi; tu prý jde o přímé pachatelství, tam o pouhé napomáhání. Výtka neobstojí. Vzhledem k tomu, co bylo právě řečeno o významu záporných odpovědí porotců, neprávem tvrdí zmateční stížnost, že zápornou odpovědí porotců k VI. hlavní otázce týkající se zločinu zhářství (čís. 1) bylo zjištěno, že obžalovaná B-ová seno v kolně Josefa K-y sama nezapálila. Pravda jest, že z této záporné odpovědi ve spojení s kladnou odpovědí porotců k II. otázce eventuální (č. 2) lze a jest souditi, že porotci nenabylí úplného přesvědčení o tom, že B-ová zapálila seno vlastní rukou, nýbrž jen, že zapálení sena v kolně Josefa K-y nastrojila, k němu napomáhala a k jeho bezpečnému vykonání přispěla. Srovná-li se s tím kladná odpověď porotců k VII. hlavní otázce (čís. 3: »... vlákavši Antonína M-a do kolny Josefa K-y a zapálivši potom v ní seno v úmyslu...«) jest dále přípustiti, že je tu jistá nesrovnalost, o níž vzhledem k výtce zmateční stíž-

nosti s hlediska čis. 9 § 344 tr. ř. jest uvažovati, zda výrok porotců není v dotčených směrech nejasný tak, že nelze z něho bezpečně seznati, zda porotci správně porozuměli smyslu otázek a jaké bylo jejich pravé mínění, pokud se týče, zda dotčené součásti výroku porotců nejsou mezi sebou v takovém poměru, že by nemohly logicky vedle sebe obstáti. Tomu tak není. Jest si uvědomiti, že kladnou odpovědí porotců k II. otázce eventuální bylo přisvědčeno nejen k tomu, že stěžovatelka k zapálení sena v kolně Josefa K-y napomáhala a k jeho bezpečnému vykonání přispěla, nýbrž v první řadě i k tomu, že zapálení sena nastrojila, tedy nejen, jak mylně za to má zmateční stížnost, ke vzdálenější spolučinnosti (k trestné pomoci), nýbrž i k návodu, k intelektuelnímu původcovství stěžovatelky na zapálení sena a na založení požáru. Dále jest přihlížeti i k tomu, že porotci jsou co do způsobu, jímž mohou dáti výraz svému přesvědčení, do jisté míry vázání obsahem otázek. V souzeném případě bylo se porotcům o vině stěžovatelky na smrti Antonína M-a vysloviti především v rámci VII., hlavní otázky, zda Anežka B-ová, vlákavši Antonína M-a do kolny Josefa K-y a zapálivši potom v ní seno v úmyslu, by M-a usmrtila, jednala proti němu takovým potměšilým způsobem, že z toho povstala jeho smrt. Nabyli-li porotci úplného přesvědčení jen o tom, že seno v kolně Josefa K-y bylo zapáleno z návodu stěžovatelčina, a že stěžovatelka k zapálení pomáhala a k bezpečnému vykonání přispěla, třebaže nepokládali za dostatečně prokázáno i, že bylo zapáleno její vlastní rukou, mohli tomuto přesvědčení zjednatí průchod v otázce viny stěžovatelky na smrti Antonína M-a buď tím, že by byli přisvědčili k VII. hlavní otázce s dodatkem přípustným podle § 328 odst. 1 tr. ř. (na př. »ano, ale nikoliv přímým zapálením sena, nýbrž tím, že zapálení sena nastrojila« nebo pod.), ale mohli, předpokládajíc, že jejich přesvědčení vyhovoval i ostatní obsah VII. hlavní otázky, tak učiniti i kladnou odpovědí na tuto otázku, aniž tím zavinili skutečný věcný rozpor této části svého výroku s tím, jak odpověděli na otázky ohledně požáru. Mohli tak učiniti tím spíše, ano se i podle obecné mluvy rozumí zapálením nejen přímé přiložení ohně, nýbrž všeliká činnost, kterou se způsobí požár, tedy i nepřímé úmyslné způsobení požáru. I s hlediska právního bylo pro kladnou odpověď na VII. hlavní otázku, kde způsobení požáru přicházelo v úvahu již jen jako prostředek k usmrcení Antonína M-a, v podstatě lhostejno, zda stěžovatelka způsobila požár sena a kolny (zapálila seno v kolně uložené) vlastní rukou, či zda zapálení to se stalo rukou (nezjištěné) jiné osoby z jejího návodu. Neboť návod, intelektuelní původcovství, je způsobem páčání trestného činu (zlomyslné činnosti) jinou osobou návodcem svedenou; zákon nečiní rozdíl mezi zodpovědností přímého pachatele a zodpovědností návodce za protiprávní výsledek z návodu tohoto činnosti onoho způsobený, najmě pro obor zločinu vraždy jest činnost návodce ustanovením § 136 tr. zák. postavena na roveň činnosti (přímého, bezprostředního) pachatele. Z toho plyne, že ve vytýkaném směru jde jen o nesrovnalost slovní, zdánlivou, způsobenou doslovem otázek, nikoli však o skutečný rozpor

ve výroku porotců, jaký předpokládá zákon v čis. 9 § 344 tr. ř. Není proto rozsudek spočívající na tomto výroku zmatečný.

Stížnost Bohumila L-ého vytýká, že výrokem č. 4 (odpovědi k VIII. hlavní otázce) uznali porotci, že se L. na zapálení sena a stodoly trestným způsobem nesúčastnil, a že proto jest logicky nemožný předpoklad, ke kterému porotci přisvědčili kladnou odpovědí na IX. hlavní otázku, t. j. předpoklad (vzdálenější) spoluviny L-ého na zavraždění Antonína M-a, který byl zavražděn tím způsobem, že byl v kolně při požáru upálen; z toho prý zřejmo, že výrok porotců jest v odpovědích na VIII. a IX. hlavní otázku v rozporu neb alespoň tak nejasný, že vůbec nelze poznati, jak vlastně porotci pohlíželi na účast L-ého na vraždě M-ově. Výtka není oprávněna. Zmateční stížnost především přehlíží, že se IX. hlavní otázka (právě tak jako XI. hlavní otázka týkající se spoluobžalovaného Antonína Č-a) jen zcela objektivně zmiňuje o tom, že Antonín M. byl v kolně K-ově spálen, neuvádějíc však tuto okolnost nijak v souvislost s činností stěžovatele, takže kladná odpověď k této otázce neodporuje záporné odpovědi k VIII. hlavní otázce, zda stěžovatel zapálení sena v kolně K-ově nastrojil, k němu pomáhal a k jeho bezpečnému vykonání přispěl. S druhé strany stížnost přezírá, že podle výroku porotců č. 3 byla smrt Antonína M-a výslednicí dvou složek, jednak toho, že byl vlákn do kolny Josefa K-y, jednak toho, že pak bylo zapáleno seno v této kolně uložené, takže předpoklad, že obžalovaný L. neměl, přesněji, že výsledky hlavního přelíčení neprokázaly účast obžalovaného L-ého na druhé složce, nevyklučuje předpoklad, že se tento obžalovaný jiným způsobem, spadajícím rovněž pod §§ 5, 134 (135 čis. 1, 137) tr. zák., súčastnil oné širší činnosti, kterou byla, jak porotci nepochybně vyjádřili svým výrokem, podle společného zlého úmyslu obžalovaných B-ové, L-ého a Č-a způsobena smrt Antonína M-a, tedy na př. tím, že pomáhal při vlákání M-a do kolny neb alespoň na místo kolny, kde byl pak bez další prokázatelné účasti L-ého založením požáru usmrcen. Pro úspěšné uplatnění nejasnosti nebo vnitřního rozporu výroku porotců není tu podklad již proto, že tu plnou měrou platí to, co bylo nahoře vyloženo o významu záporných odpovědí porotců. Jelikož tu nejsou jako u obžalované B-ové, podporující, a to i kladné odpovědi k jiným otázkám, z nichž by bylo lze vzájemným srovnáním usuzovati na mínění porotců, nelze vůbec říci, proč porotci odpověděli záporně k VIII. a X. hlavní otázce týkající se spoluviny na zločinu zhářství ohledně obžalovaných Bohumila L-ého a Antonína Č-a. Ale se vši určitostí lze říci, že není rozporu v tom, že porotci uznali u obžalované B-ové jen na spoluvinu na zločinu zhářství a u obžalovaných L-ého a Č-a i tuto spoluvinu vyloučiti, správněji řečeno k ní nepřisvědčili, ačkoliv podle výsledků trestního řízení jen tito tři obžalovaní přicházeli v onom směru v úvahu jako pachatelé. Neboť, nebylo-li podle názoru porotců zjištěno, kdo, přesněji kdo z řečených tří obžalovaných zapálil seno, čímž vznikl požár, jímž byl M. usmrcen, pak jim ovšem nezbylo, než by tuto otázku nechali otevřenu a by odpověděli záporně i k otázkám týkajícím se spoluviny obžalovaných L-ého a Č-a na zločinu zhářství, ano podle jejich přesvěd-

čení nebylo bezpečně prokázáno, kdo z nich a jakým způsobem se účastnil založení požáru. Spoluvina (návod a trestná pomoc), již byla ohledně zločinu žhářství uznána vinnou stěžovatelka Anežka B-ová, arcí předpokládá, že tu byl hlavní (přímý) pachatel, avšak zodpovědnost spoluvinníka (návodce) nezávisí na tom, zda byl pachatel i vy-pátrán.

Čís. 4081.

Povšechná způsobilost ohroziti na živé silnici zdraví nebo život chodců jest při rychlé jízdě automobilem dána vždy již samou povahou stroje, s níž musí řidič počítati a své jednání zaříditi tak, by bylo vyloučeno ohrožení chodců k používání silnice stejně oprávněných.

Přispěla-li k výsledku činnost jiné osoby (poškozeného), vylučovala by příčinnou spojitost, kdyby s ní řidič auta při pravidelném běhu věci a při obyčejné míře pozornosti počítati nemohl a nemusil; to nelze říci o přecházení silnice chodci před automobily, s kterýmžto obecně známým běžným zjevem automobilista počítati má a musí.

(Rozh. ze dne 25. února 1931, Zm I 176/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným pře-činem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Po zákonu provádí stěžovatel důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9a) tr.ř. v námitkách, jimiž napadá výrok nalézacího soudu o příčinné spoji-tosti mezi jednáním obžalovaného a usmrcením Josefa Ch-a; má za to, že příčinná spojitost byla přerušena zaviněním poškozeného tím, že pře-cházel živě frekventovanou silnicí před jiným silostrojem, což stěžova-tel označuje za hrubou nepřistojnost, s níž prý mu nebylo lze rozumně počítati, poněvadž tu nejde o pravidelný typický zjev, který stěžovatel, dovolávaje se správně celé řady spisovatelů, nevhodně však i některých, na okolnosti souzeného případu se nehodících rozhodnutí nejvyššího soudu, označuje za příčinu ve smyslu právním. Dovojuje dále, že ani předjíždění jiného silostroje není povšechně způsobilé přivoditi nebez-pečný výsledek, že automobilista povšechně nemůže a nemusí s tako-vouto nepravidelností, ba abnormálností počítati, ana se s hlediska § 335 tr. zák. předpokládá jen obyčejná míra pozornosti průměrného člověka a možnost postřítí, že jednání neb opomenutí je způsobilé in concreto přivoditi ohrožení právních statků v § 335 tr. zák. uvedených, a pacha-tel nemusí bráti do nekonečna v úvahu všechny následky svého jednání neb opomenutí. Přes to, že tyto vývody ve svém theoretickém základu jsou správné, nelze přisvědčiti jejich použití na souzený případ; stěžo-

vatel sám uznává správně citací rozhodnutí sb. n. s. č. 2193, že jest otázkou případu, kde končí trestní zodpovědnost a kde začíná náhoda; totéž platí však i o výlučném zavinění třetí osoby, po případě poško-zeného, které je podle stálé praxe jediné způsobilé příčinnou spojitost přerušiti. Povšechná způsobilost ohroziti na živé silnici zdraví nebo život chodců jest při rychlé jízdě automobilem dána vždy již samou povahou stroje, vyvíjejícího, zvláště při větší rychlosti, sílu nad míru vehementní, kterou lze i při bezvadné činnosti všech jeho zařízení, slou-žících k ovládnutí této rychlosti, a při naprosté duchapřítomnosti řidi-čově ovládnouti i při nejdokonalejších strojích jen do určitých mezí (zabrzdnění jen na přiměřenou vzdálenost), naprosto však nelze s urči-tou jistotou toto nebezpečí vyřaditi; každý řidič automobilu musí tedy s touto o sobě nebezpečnou povahou stroje počítati a podle toho své jednání zaříditi, by bylo vyloučeno ono povšechné ohrožení bezpečnosti zdraví a života chodců, k používání silnice stejně oprávněných. Nedbá-li opatrnosti k tomuto potřebné a nastane-li při tom trestný výsledek, je výsledek ten dán samou povahou deliktu, již jako příčině jest adaequat-ní; v tomto smyslu jest tudíž výsledkem typickým, jak to požaduje stěžovatel, tudíž trestným. Přispěla-li k výsledku činnost jiné osoby, (poškozeného), jako v souzeném případě, vylučovala by příčinnou spo-jitost, kdyby s ní řidič auta při pravidelném běhu věci a při obyčejné míře pozornosti počítati nemohl a nemusil; to však nelze říci o přechá-zení silnice chodci před automobily, které se z nejrůznějších příčin (při tom ovšem i takových, které zakládají jejich spoluzavinění), vyskytuje, jak jest obecně známo, tak často, že automobilista s tímto běžným, tře-baže v nejčastějších případech zavržení hodným zjevem počítati má a musí. To platí i v souzeném případě, kde prokázané šlo před prvním autem několik lidí a první auto bylo pro obžalovaného za ním jedou-cího nutně překážkou ve volném rozhledu, pro kterou obžalovaný nemohl viděti na bezprostředně blízký prostor silnice, do kterého se chtěl před-jetím dostat. V tomto nedostatku bezprostředního volného rozhledu jest právě při předjíždění jiného vozidla ono povšechné nebezpečí, zma-teční stížností popírané, jemuž třeba čeliti přiměřenou opatrností ve volbě rychlosti, by se v případě bezprostředně se vynořivší překážky mohla bezprostředně též ovládnouti. Pro uplatnění zásady, kterou vy-slovil nejvyšší soud v rozhodnutí č. 2666 sb. n. s., zmateční stížnosti citovaném, o úměrném výkladu předpisu, by řidič byl pánem své rychlo-sti, jest vždy vzít v úvahu ty konkrétní okolnosti případu, které vyžadují určitou rychlost, hrozícímu nebezpečí úměrnou, v jejichž mezích jest posuzovati, zda řidič byl jejím pánem či nikoliv. Ve všech těchto ná-mitkách, uplatněných proti uznání příčinné spojitosti, jest tedy zmateční stížnost bezdůvodná, neboť nalézací soud dovedl správně v těchto me-zích zanedbání úměrné rychlosti jízdy obžalovaného; zjištěné spolu-zavinění poškozeného, nejsouc výlučné, nemůže podle stálé praxe pře-rušiti příčinnou souvislost.

Nalézací soud dovedl zavinění obžalovaného spočívající v rychlé jízdě v prvé řadě z toho, že nedbal, jakž bylo jeho povinností, situace

a místních poměrů, před tím podrobně vylíčených, při čemž zejména klade váhu na to, že vojenské auto, které obžalovaný předjížděl, jelo nepatrnou rychlostí, na předjetí stačila tedy jízda zároveň zaručující, by při náhlém objevení se překážky mohl včas zabrzditi a vůz zastavit; dále že vojenské auto bylo poměrně široké, které bránilo rozhledu, že v těch místech jsou kasárna a letecké dílny, ze kterých lidé mohou a musejí silnicí přecházeti do dílen a na letiště. O tyto objektivní okolnosti ve spojení s poukazem k tomu, že obžalovaný jest zkušeným řidičem, opírá soud své vývody pro posouzení subjektivního zavinění obžalovaného, jež jest již těmito okolnostmi dostatečně opřeno. Je proto bezvýznamné, jestliže k dalšímu objektivnímu zjištění, že jsou na místě výstražné tabulky o rychlosti 15 km, nalézací soud nezjišťoval, zda obžalovaný tyto tabulky viděl nebo viděti musil, an ani šofér vojenského auta František K., jakkoliv jezdí po silnici častěji, si jich nevšiml. Bezvýznamné pro posouzení věci je i stěžovatelem požadované přesné zjištění, na jakou vzdálenost poškozený před vojenským autem přecházel, a poukaz na různé údaje o tom svědků Jana U-a a Františka K-a; jak řečeno, je pro posouzení viny obžalovaného rozhodné zjištění, že poškozený byl v prostoru, jenž byl pro obžalovaného bezprostředně nepřehledný, a že obžalovaný nesměl bez porušení povinné opatrnosti vjeti tam takovou rychlostí, kterou před překážkou nenadále se mu objevivší neovládl; přesnější zjištění, na jakou vzdálenost Ch. do ohroženého prostoru vešel, mohlo by sloužiti jen k důkazu většího nebo menšího stupně neopatrnosti Ch-ovy, které však, jak řečeno, v žádném stupni nevylučuje spoluzavinění obžalovaného. Nenáležitá volba rychlosti vozu, úměrné jeho povinné ovládatelnosti, nemohla by jako zjištěná podstata neopatrnosti obžalovaného býti zeslabena ani stěžovatelem postrádanými zjištěními z výsledků výslechu vojáků, ve vojenském nákladním autě jedoucích o tom, zda a na jakou vzdálenost obžalovaný troubil, ano pomínutí této opatrnosti bylo by jen dalším způsobem jeho provinění. Tyto námitky, spadající věcně pod výtku neúplnosti rozsudku podle § 281 čis. 5 tr. ř., jsou tudíž bezdůvodné.

Čís. 4082.

Žádostí, by byl k výkonu trestu delegován jiný soud, nevzdal se obžalovaný po případě zmáteční stížnosti již opovězené.

Ke skutkové podstatě zločinu krádeže ve společnosti podle § 174 II a) tr. zák. se nevyžaduje zjištění, že spoluzloději jednali po předchozím dorozumění; stačí i nahodilá, ovšem vědomá spolučinnost spoluzlodějí při provedení krádeže.

Spoluzloději (§ 174 II a) tr. zák.) jsou jen osoby, spolupůsobivší při provedení krádeže vědomě společně, a to tak, že každá z nich může spoléhati na spolučinnost druhé (ostatních) na místě činu nebo v jeho blízkosti.

(Rozh. ze dne 25. února 1931, Zm I 267/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v nevěřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalované Anny H-ové do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 25. února 1930, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 174-II a), 175-II a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výrocích týkajících se obžalované Anny H-ové a podle § 290 odst. 1 tr. ř. i ve výrocích, týkajících se obžalovaných Anežky K-ové, Magdaleny H-ové, Anežky J-ové, Marie K-ové a Marie L-ové, a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem soudu první stolice byly obžalované uznány vinnými zločinem krádeže podle §§ 171, 174-II a) a 175-II a) tr. zák., spáchaným tím, že koncem srpna a začátkem září 1929 u Ch. odňaly pro svůj užitek ve společnosti jako spoluzlodějky úrodu na poli, a to 1. Anežka K-ová, Magdalena H-ová a Anna H-ová s další spolupachatelkou z držení a bez přivolení Rudolfa H-ého 78 snopů ječmene v ceně 376 Kč a 2. všechny z držení a bez přivolení správy velkostatku L. 103 snopů pšenice v ceně 874 Kč a 9 snopů ječmene v ceně 50 Kč. Proti tomuto rozsudku podala zmáteční stížnost jen obžalovaná Anna H-ová. Stěžovatelka opověděla tento opravný prostředek dne 27. února 1930, tedy včas, a žádala zároveň, by byl opis rozsudku za účelem provedení tohoto opravného prostředku doručen jejímu plnou moci vykázanému obhájci. Na to však podala dne 5. března 1930 u soudu první stolice žádost, by byl k výkonu trestu jí napadeným rozsudkem uloženého delegován okresní soud v Unhošti. Přes to byl však později obhájcem stěžovatelčiným podán u soudu první stolice spis obsahující provedení opovězené zmáteční stížnosti, a to před uplynutím 8 denní lhůty po doručení opisu rozsudku. Vzhledem k tomu jest především zkoumati otázku, zda se stěžovatelka, podavši dne 5. března 1930 u soudu první stolice onu žádost, vzdala zmáteční stížnosti jí před tím opovězené. Tuto otázku jest zodpověděti záporně. Neboť, nehledíc k tomu, že stěžovatelka při výslechu ze dne 16. prosince 1930 u okresního soudu v Unhošti prohlásila, že se nechtěla oním podáním vzdáti zmáteční stížnosti jí opovězené, a že provedení zmáteční stížnosti nebylo podáno proti její vůli, lze onu žádost vykládati v ten smysl, že se jí stěžovatelka domáhala jen toho, by byla žádaná delegace povolena pro případ, kdyby napadený rozsudek nabyl později moci práva, tak že v podání oné žádosti nelze s určitostí spatřovati konkludentní čin stěžovatelky, vylučující jakékoli pochybnosti o tom, že se stěžovatelka vzdala zmáteční stížnosti jí před tím opovězené. Vzhledem k tomu jest zmáteční stížnost vyříditi věcně.

Zmáteční stížnost uplatňuje číselně důvody zmátečnosti podle § 281, čis. 5 a 10 tr. ř. Ve vývodech po stránce věcné, jimiž se snaží dokázati, že se stěžovatelka dopustila jen přestupku krádeže podle § 460 tr. zák., spáchaného tím, že odňala pro svůj užitek z držení a bez přivolení správy velkostatku L. úrodu na poli v ceně 500 Kč nepřevyšující, a to

jen část pšenice, namítá, že rozsudek nezjišťuje skutečnosti, jež by opodstatňovaly jeho výrok, že stěžovatelka a ostatní obžalované spáchaly krádeže, jimiž byly uznány vinnými, »ve společnosti jako spoluzlodějky«. Právní názor stížnosti, že se vyžaduje ke krádeži ve společnosti podle § 174-II a) tr. zák. zjištění, že spoluzloději jednali po předchozím dorozumění, je právně mylný; stačí i nahodilá, ovšem vědomá spolučinnost spoluzlodějí při provedení krádeže. Dalšími vývody, najmě tvrzením, že krádež ve společnosti podle § 174-II a) tr. zák. předpokládá »vzájemnou podmíněnost a závislost« činnosti jednotlivých spoluzlodějí při provedení krádeže, chce stížnost zřejmě vyjádřiti, že za spoluzloděje lze pokládati jen osoby, jež spolupůsobily při provedení určité krádeže vědomě společně, a to tak, že každá z nich může spoléhati na spolučinnost druhé pokud se týče ostatních na místě činu nebo v jeho blízkosti. S tímto názorem zmáteční stížnosti jest souhlasiti. Stížnost má pravdu i v tom, že rozsudek tyto náležitosti krádeže ve společnosti podle § 174-II a) tr. zák. nezjišťuje; neboť rozsudek uvádí v rozhodovacích důvodech i ve výroku jen, že obžalované spáchaly krádeže ve společnosti jako spoluzlodějky, aniž zjišťuje skutečnosti, jichž jest třeba k opodstatnění výroku, že šlo o krádež ve společnosti podle § 174-II a) tr. zák. Trpí tudíž napadený rozsudek, pokud se týká stěžovatelky, zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř. Tímto zmatkem je však rozsudek stížen i, pokud se vztahuje k ostatním řečeným obžalovaným, jež zmáteční stížnost nepodaly. I u těchto obžalovaných přicházel by, kdyby nešlo o krádež ve společnosti podle § 174-II a) tr. zák., po případě v úvalu jen přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. Vzhledem k tomu a proto, že se pro nedostatek potřebných skutkových zjištění v onom směru nelze obejíti bez ustanovení nového hlavního líčení, tak že Nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo aniž bylo třeba obíratí se výtkami stížnosti s hlediska zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř., zmáteční stížnosti za souhlasu generálního prokurátora podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, při neveřejné poradě ihned vyhověti, rozsudek, pokud se týká stěžovatelky, zrušiti, dále zrušiti jej podle § 290, odst. 1 tr. ř. i, pokud se týká ostatních obžalovaných, tedy v celém rozsahu, a věc vrátiti soudu prvé stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Cis. 4083.

Řidič auta neručí (nezodpovídá) za následky srážky s chodcem, zachoval-li všechny potřebné nebo předepsané opatrnosti a nemohl-li přes to — jeda dovolenou rychlostí po volné silnici a dáváje opět výstražná znamení — včas zastavit, protože mu chodec vstoupil z nenadání do jízdni dráhy na vzdálenost, na kterou nebylo lze zastavit; není-li tu těchto předpokladů, nezabavuje ani převážné spoluzavinění chodce řidiče zodpovědnosti za úraz, který zavinil svým jednáním (opomenutím).

Povinnosti řidiče automobilu v úseku jízdni dráhy (na stanici), ve kterém na jedné straně stál vlak elektrické dráhy, a na druhé straně povoz s nákladem dlouhého dříví.

Pojem »uzavřená osada«.

(Rozh. ze dne 26. února 1931, Zm I 332/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 7. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Nesprávný jest názor stížnosti, že těsný vstup poškozeného chodce (L-a) do jízdni dráhy před auto (pokud se týče neopatrnost a lehkomyšlnost poškozeného v tom spočívající), byl jedinou příčinou jeho neštěstí a že vylučuje již o sobě bez ohledu na všechny ostatní složky tohoto případu zodpovědnost řidiče (stěžovatele) za přejetí chodce (L-a). Jest na biledni, že sebe větší neopatrnost chodce nemůže způsobiti srážku a nehodu, není-li tu zároveň jízda vozidla, v níž jest proto spatřovati další příčinu nehody. Tím, že chodec na veřejných, vozidlům nezakázaných cestách, neosvědčí opatrnost, i jemu náležející a nutnou, by nepřišel pohybem vozidel k úrazu, nepozbývá pro řidiče vozidel závaznosti a účinnosti trestní předpis § 335 tr. zák. a založená v něm povinnost řidičů vozidel ke dbalosti, k ostražitosti a k opatrnosti. Neprávem dovolává se stížnost pro onen názor rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 3. ledna 1930, č. j. Rv I 462/29-1; jestiž v něm (jako i v rozhodnutích zrušovacího soudu) vysloveno jen, že řidič auta neručí (nezodpovídá) za následky srážky s chodcem, zachoval-li všechny potřebné nebo předepsané opatrnosti a nemohl-li přes to — jeda dovolenou rychlostí po volné silnici a dáváje opětovně výstražná znamení — včas zastavit, protože mu chodec vstoupil z nenadání do jízdni dráhy na vzdálenost dvou až pěti kroků, na kterou nebylo lze zastavit. Nelze sice, jak praví rozhodnutí čís. 3429 sb. n. s., popřít, že i na chodcích a těch, kdož používají jiných dopravních prostředků, jest požadovati při zvýšeném uličním ruchu přesné dodržení všech bezpečnostních předpisů a opatrnosti; leč nedbání této opatrnosti s jejich strany může sice opodstatniti i jejich vlastní spoluzavinění nehody, nezabavuje však ještě řidiče automobilu zodpovědnosti za úraz, který přivodil také svým jednáním neb opomenutím. Přes případné, snad i převážné (viz rozhodnutí čís. 3460 sb. n. s.) spoluzavinění L-ovo jest napadený rozsudek v souladu se správným použitím zákona, ob stojí-li proti námitkám stížnosti rozsudečný předpoklad, že se i stěžovatel dopustil nedbalého jednání a opomenutí, jeda nedovolenou rychlostí a nedáváje výstražná znamení. Rozsudek zjišťuje, že stěžovatel jel rychlostí nejméně 27 km, tedy rychlostí nedovolenou, protože jest místo úrazu pokládati za uzavřenou osadu (přesněji za část uzavřené osady). Námitku, že nejde o jízdu v uzavřené osadě, protože jest na místě nehody ruch nepatrný a jízda

při velké šířce nábřeží úplně volná, bez nebezpečí, lze prostě odkázati na výklad, jehož se dostalo pojmu uzavřené osady v judikatuře zrušovacího soudu (viz rozhodnutí čís. 3203, 3430, 3813 sb. n. s.) v ten smysl, že jest jí celý okruh země, na němž se zcelená osada rozkládá, takže nelze z obvodu toho vyloučiti úsek, v němž není tak těsného seskupení budov jako v úsecích jiných. Stížnost namítá dále, že rychlost 27 km jest menší než rychlost, již policejní ředitelství v Praze trpí a tak dovoluje, a že u stěžovatele, řídil-li se podle toho, byl podstatný věcný omyl, vylučující trestnost a zodpovědnost. Než o významu nebo bezvýznamnosti okolností takto namítaných netřeba uvažovati, any nejsou rozsudkem zjištěny, ba ani spisy napovězeny a nehájl se jimi ani stěžovatel před nalézacím soudem, takže jsou novotami v zrušovacím řízení nepřipustnými. Tomu-li tak, je ona výtka bezdůvodná i, pokud by bylo lze spatřovati v ní věcné uplatňování hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. Neboť zákonným předpokladem pro uplatňování tohoto zmatku jest, že vyloučení trestnosti nebo stihatelnosti činu bylo předmětem výslovného rozhodnutí v prvé stolici, což se v souzeném případě nestalo. Ostatně má otázka, zda jest na místě nehody rychlost 27 km za hodinu povšechně nepřipustná a zda jízda touto rychlostí jest porušením platných předpisů, jak rozsudek vyslovuje (přesněji porušením zákazu § 46 min. nařízení čís. 81/1910), v souzené věci význam jen podřadný. Podle rozsudečných zjištění, jimž nevytýká stížnost formální vadnost a jež jsou proto při věcném přezkoumání rozsudku závazná, stal se úraz v úseku nábřeží, ve kterém stál na jedné straně vlak elektrické dráhy, ana je tam stanice, a na druhé straně povoz s nákladem dlouhého dříví. Tím nastal v jízdni dráze, třebas jest jindy a jinak úplně přehledná a bez překážek, pro dobu přejezdu stěžovatelova úsek, pro který byl rozhled omezen a ve kterém hrozilo náhlé objevení se překážky chodce z pozadí vlaku elektrické dráhy, to tím spíše, ana je stanice (nástupišť) pro opačný směr elektrické dráhy za jízdni dráhou, přesněji za druhými kolejemi. Ježto si stěžovatel musel býti, a jak rozsudkem zjištěno byl také vědom možnosti náhlého objevení se překážky v jízdni dráze, bylo na něm, by tomu, by nebezpečí hrozící z objevení se překážky (pěšího) nenastalo, najmě nevyvrcholilo ve skutečnou poruchu statků § 335 tr. zák. chráněných, zabránil opatřeními, jichž nutnost a účelnost mu napověděly předpisy § 45 a § 48 cit. min. nařízení, zprostředkující mu zároveň poznání o nebezpečnosti opomenutí nebo nedostatečného splnění nařízených opatření, tudíž jednak zmírněním rychlosti na takový stupeň, že auto mohlo býti za okamžik zastaveno, a bylo-li třeba, zastavením auta až do odjezdu elektrické dráhy ze stanice; jednak — srovnej rozhodnutí čís. 2063 sb. n. s. — výstražnými znameními, jimiž by chodec, chystající se za vlakem elektrické dráhy ku překročení jízdni dráhy, byl zpraven o přiblížování se auta a vybízen k opatrnosti. Neopatřiv podle rozsudečného zjištění nic ani v tom ani v onom směru, jednal stěžovatel nedbale a zodpovídá z důvodu této své nedbalosti za nehodu a za smrt Václava L-a, která z jeho nedbalého jednání vzešla, třebaže i pro souběžnou nedbalost L-ovu.

Čís. 4084.

Uložení pořádkového trestu (možnost takového trestu) nevylučuje stíhání a potrestání trestním soudem.

Promlčení se přerušuje každým úkonem, jimž soud nastupuje proti vinníku jakožto osobě, již jest se zodpovídati z trestného činu; stačí poukaz soudce kanceláři, by byl obžalovací spis doručen osobě, na niž byla obžaloba podána.

Přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 489, 491 tr. zák. promlčují se ve třech měsících.

(Rozh. ze dne 26. února 1931, Zm II 205/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 5. května 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným mimo jiné přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona čís. 8/1863, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Výrok rozsudku o přestupku proti bezpečnosti cti (urážky veřejného úřadu) podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona čís. 8 ř. zák. z roku 1863 napadá zmateční stížnost obžalovaného z důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a), čís. 9 písm. b) tr. ř. a namítá: 1. že souzený projev je snad nepřistojností, již bylo trestati kárně, nezakládá však skutkovou podstatu § 491 tr. zák.; 2. že jest přestupek ten promlčen, an se stal 13. září 1929 a obžalovaný byl o něm zodpovědně slyšen teprve při hlavním přelíčení. Ona námitka není provedena po zákonu, jsouc vybudována na jediném podkladu (doslovu) souzeného projevu a nepojímajíc do oblasti právního hodnocení další skutečnosti rozsudkem zjištěné, že projev byl kritikou postupu soudu ohledně žádosti stěžovatelovy, a že stěžovatel vytýkal jím soudu nenáležitě (nepěkné) chování. Ana není námitka podrobněji rozvedena, stačí podotknouti, že stíhání a potrestání projevů a jinakých činů, naplňujících skutkovou podstatu některého z trestných činů vymezených v trestním zákoně, přísluší a náleží podle ustanovení § 1 tr. ř. a čl. V. uv. zákona k tr. ř. trestním soudům, i když podléhají podle dalších zákonných ustanovení vzhledem k místu a k okolnostem, za nichž se staly, i kárnému stíhání, takže ani skutečné uložení pořádkového trestu, tím méně pouhá možnost takového trestu nevylučuje stíhání a potrestání trestním soudem, jak ostatně pro jiné úseky soudního řízení, než k němuž se vztahuje předpis § 108 tr. ř., výslovně stanoveno druhým odstavcem § 237 tr. ř., § 199 civ. ř. s. a třetím odstavcem § 85 zákona o org. soudů.

Pokud jde o druhou námitku, je stížnost potud v nepravu, že shledává první soudní úkon, jimž přerušeno promlčení, teprve ve výslechu

stěžovatele jako obviněného při hlavním přelíčení, konaném dne 5. května 1930. Promlčení se přerušuje nejen soudcovskými úkony, uvedenými příkladno (srovnej slovo »tedy«) v druhé větě § 227, po případě prvního odstavce § 531 tr. zák., nýbrž podle předchozí věty těchže §§ i každým jiným úkonem soudu, jímž se běže vinník tuzemským trestním soudem ve vyšetřování, neboli (srovnej rozhodnutí čís. 2982 sb. n. s.) každým úkonem, jímž soud nastupuje proti vinníku jakožto osobě, již jest se před soudem zodpovídati z trestného činu. Takovým úkonem soudu jest obzvláště (srovnej rozhodnutí býv. nejvyššího soudu vídeňského čís. 1729, 2762, 4221 úř. sb.) poukaz soudce kanceláři, by byl obžalovací spis doručen osobě, na niž obžaloba podána. To se v souzené trestní věci stalo dne 16. prosince 1929. Avšak i do tohoto dne, do kterého nebyl stěžovatel pro přestupek proti bezpečnosti cti, o který jde, soudem ani vyslýchán, ani k výslechu obeslán, ani jinak vzat do vyšetřování, uplynulo ode dne, kdy přestupek ten spáchán (13. září 1929) více než tři měsíce, tedy delší doba, než jest předpisem § 532 tr. zák. určena pro promlčení přestupků, na které jest stanoveno jako nejvyšší trest vězení prvního stupně bez zostření, tudíž vzhledem k § 493 tr. zák. i pro promlčení přestupků proti bezpečnosti cti podle §§ 487 (488), 489, 491 tr. zák. Doba uplynulá od spáchání činu do prvního stíhacího úkonu poukazovala tudíž k případnému promlčení přestupku, o který jde (k tomu, že trestnost jeho pominula promlčením), takže bylo povinností nalézacího soudu, by zkoumal a zjistil, nejsou-li tu i ostatní předpoklady zániku trestnosti z důvodu promlčení, přesněji (ano jde o přestupek proti bezpečnosti cti, pro který neplatí ostatní podmínky promlčení), je-li splněna podmínka uvedená v § 531 odst. 2 písm. c) tr. zák., že se pachatel nedopustil v době určené pro promlčení dalšího trestného činu. Uznal-li soud stěžovatele vinným i oním přestupkem, nezjistiv, že tato podmínka nebyla splněna, jest výrok ten po případě výsledkem nesprávného použití zákona.

Čís. 4085.

Zákon čís. 108/1918 v § 1 stejně jako zákon čís. 111/1928 v § 1 odst. 1 klade důraz na (právoplatné) odsouzení, nikoliv na dobu spáchání trestného činu, pro který nastalo odsouzení.

Podmíněné odsouzení, ohledně něhož bylo vysloveno, že se odsouzený osvědčil, nepřekáží zahlazení odsouzení.

Nabyli-li odsouzený nároku na zahlazení odsouzení před účinností zákona čís. 111/1928, lze podle zákona čís. 108/1918 zahladiti i odsouzení, jehož zahlazení brání ustanovení § 4 zák. čís. 111/1928.

(Rozh. ze dne 26. února 1931, Zm II 258/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástítu zákona právem: Usnesením krajského soudu trestního v Brně ze dne 12. října 1929, jímž

byla zamítnuta žadatelova žádost o zahlazení odsouzení, vysloveného rozsudkem zemského trestního jako odvolacího soudu v Praze ze dne 28. února 1922, a potvrzujícím je usnesením vrchního soudu v Brně ze dne 15. listopadu 1929, byl porušen zákon v ustanovení § 13 odst. (2) zákona ze dne 14. června 1928, čís. 111 sb. z. a n. a § 1 zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák.; usnesení ta se zrušují a věc se odkazuje krajskému soudu trestnímu v Brně k novému rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudkem odvolacího soudu lichevního pro přestupky soudní při zemském soudu trestním v Praze ze dne 28. února byl žadatel uznán vinným přestupkem předražování podle § 7 zákona ze dne 17. října 1918, čís. 568 sb. z. a n. a odsouzen do tuhého vězení na čtrnáct dnů k ztrátě práva volebního a k náhradě nákladů na řízení trestní. Trest byl vykonán dnem 15. dubna 1923. Žádost o zahlazení tohoto odsouzení zamítl krajský soud trestní v Brně k návrhu veřejného obžalobce usnesením ze dne 12. října 1929 z důvodu, že zkušební doba končila dnem 15. dubna 1928, žadatel však byl odsouzen rozsudkem zemského soudu trestního v Praze ze dne 29. srpna 1928 právoplatným ve výroku o vině, pro čin spáchaný v roce 1927 nebo ještě dříve, tedy nikoliv teprve po uplynutí pětileté lhůty zkušební; není prý proto splněna podmínka § 1 zákona ze dne 14. června 1928, čís. 111 sb. z. a n., by žadatel nebyl v té době znovu odsouzen. Proti tomuto usnesení podal žadatel stížnost, v níž vytýkal jen, že pětiletá zkušební doba má býti počítána ode dne právoplatnosti rozsudku, nikoliv od výkonu trestu. Stížnost byla rozhodnutím vrchního soudu v Brně ze dne 15. listopadu 1929 zamítnuta s poukazem na ustanovení odstavce (3) § 3 zákona čís. 111/1928.

Usnesení krajského soudu trestního v Brně ze dne 12. října 1929 a potvrzující je usnesení vrchního soudu v Brně ze dne 15. listopadu 1929 odporují však zákonu, jenž byl porušen v ustanovení § 13 odstavec (2) zák. čís. 111/1928 sb. z. a n. a § 1 zák. čís. 108/1918 ř. zák. Podle § 1 zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák. má soud povoliti soudně bezúhonnému odsouzení odčinění odsouzení, napravil-li podle sil škodu činem způsobenou a nebyl-li až do uplynutí určité lhůty znovu odsouzen. Tento zákon právě tak jako zákon čís. 111/1928 (odst. (1) § 1) klade důraz na odsouzení (to jest na právoplatné odsouzení), nikoliv však na dobu spáchaného trestného činu, pro který odsouzení nastalo. Podle spisů byl žadatel odsouzen znovu rozsudkem zemského trestního soudu v Praze ze dne 29. srpna 1928 pro zločin podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., spáchaný na jaře 1927, kterýžto rozsudek se stal právoplatným teprve dnem 5. února 1929. Zkušební doba při odsouzení pro přestupek předražování započala dnem 15. dubna 1923 a končila tedy dnem 15. dubna 1928. V této době byl sice žadatel odsouzen rozsudkem okresního soudu v Karlíně ze dne 4. listopadu 1924 pro přestupek urážky na cti podle § 488 tr. zák., odsouzení to bylo však podmíněné na jeden rok a bylo vysloveno, že se odsouzený ve zkušební době (od 3. března

1925 do 3. března 1926) osvědčil. Ježto jest v důsledku toho podle odstavce (2) § 1 zák. čís. 562/1919 míti za to, že žadatel nebyl pro přestupek urážky na cti odsouzen, není toto odsouzení na překážku, by mu nebylo povoleno žádané zahlázení odsouzení. Žadatel nebyl v době zkušebné (rozuměj ve zkušebné době podle zákona o odčinění odsouzení) jiným soudem právoplatně odsouzen, odsouzení zemským soudem trestním v Praze ze dne 29. srpna 1928 nastalo až po uplynutí doby zkušebné, t. j. po 15. dubnu 1928, tak že krajský soud trestní v Brně i vrchní soud v Brně vycházely z právního omylu, nerozeznávavše přesně mezi odsouzením v době zkušebné a spácháním trestného činu v této době, naopak obě tyto rozdílné skutečnosti ztotožňovaly a žádost o zahlázení odsouzení zamítly, pokud se týče stížnosti do zamítnutí nevyhověly. Dále přehlédly soudy obou stolic, že žadatel nabyt nároku na zahlázení odsouzení z rozsudku odvolacího soudu líchevného pro přestupky soudní při zemském soudu trestním v Praze ze dne 28. února 1922 podle zákona čís. 108/1918 již dne 16. dubna 1928, tedy přede dnem, kdy nabyt účinnosti zákon čís. 111/1928, vyhlášený teprve 14. července 1928. Měly proto soudy vzhledem k ustanovení odstavce (2) § 13 zákona čís. 111/1928 přihlížeti k zákonu čís. 108/1918, to tím spíše, ano zahlázení onoho odsouzení bylo možné jen podle zákona čís. 108/1918, kdežto vzhledem k ustanovení § 4 zák. čís. 111/1928 nebylo by lze toto odsouzení podle zák. čís. 111/1928 zahladiti. Vzhledem k tomu, že není zjištěno, zda odsouzený podle svých sil nahradil škodu trestným činem způsobenou (§ 1 odst. (1) zák. čís. 108/1918), nemůže Nejvyšší soud rozhodnouti ihned ve věci samé; bylo proto uznati, jak se stalo.

Čís. 4086.

I pozemky budovami zastavené lze zpravidla řaditi k pozemkům zdmi nebo ploty dokonale a trvale ohrazeným, na nichž smí vlastník ve smyslu § 3 čes. honeb. zák. vykonávati samostatné právo honební.

Nejde proto o krádež, přivlastnil-li se kdo kunu polapenou na jeho půdě, a po případě ani, přivlastnil-li si králíky chycené ve své stodole.

(Rozh. ze dne 27. února 1931, Zm I 61/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 21. listopadu 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 (171) tr. zák. v doslovu § 1 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., zrušil rozsudek nalézacího soudu, pokud byl napaden, ve výroku o vině, o trestu a ve výrocích s ním souvisejících, a zprostil obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že v zimě v roce 1925 nebo 1926 kunu, tedy cizí věc movitou, cenu 500 Kč nepřevyšující, pro svůj užitek z držení a bez přivolení Josefa Š-a odňal, čímž prý spáchal přestupek krádeže podle

§ 460 (171) tr. zák. Pokud byl dále stěžovatel napadeným rozsudkem uznán vinným přestupkem krádeže spáchaným tím, že v zimě 1928/1929 z revíru hospodářského správce Josefa Š-a v Ch. šest králíků, tedy cizí věci movité, cenu 500 Kč nepřevyšující, pro svůj užitek z jeho držení a bez přivolení odejmul, odkázal věc příslušnému okresnímu soudu v Klatovech, by o ní v rozsahu zrušení jednal a ji rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud napadeným rozsudkem zjistil, že si obžalovaný přivlastnil šest králíků chycených ve stodole, a kunu polapenou na půdě, a posuzoval toto jednání obžalovaného jako přestupek krádeže podle § 460 (171) tr. zák. proto, že obžalovaný nebyl prý oprávněn zvířata si ponechat, nýbrž jeho povinností bylo, věci ty majiteli honitby vrátiti, jelikož stodola a půda není, jak zákon vyžaduje, tak ohrazeným místem, že by se tam zvěř nemohla dostat. Při právním posuzování činu obžalovaného vychází nalézací soud zřejmě z ustanovení honebního zákona (§ 3 českého honebního zákona), byť i toto ustanovení přímo necitoval, upírá však budovám, o něž tu jde, vlastnost pozemků trvale a dokonale ohrazených ve smyslu § 3 čes. hon. zák. Zmateční stížnost považuje tento výklad § 3 čes. hon. zák. nalézacím soudem za nesprávný; uplatňujíc zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., dovozuje, že nelze si prý představití dokonalejšího a trvalejšího ohrazení, než, když ohrazení spočívá v tom, že pozemek je nejen zdmi, nýbrž i nahore střechou přímo uzavřen, takže se zvěř mohla dostati dovnitř jen tím způsobem, že vklouzla do stodoly při jejím otevření nebo vylezla — jak tomu bývá u kun — po zdi vzhůru a dostala se střechou na půdu; z toho usuzuje zmateční stížnost, že obžalovanému jako vlastníku zastaveného pozemku příslušelo ve smyslu čes. hon. zákona na tomto pozemku výlučné právo provozovati myslivost, t. j. zvěř utratiti a si ponechat. Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění. Přestupku krádeže podle § 460 (171) tr. zák. se dopustí, kdo odejme pro svůj užitek věc movitou z držení někoho jiného, bez jeho přivolení. Podle § 295 obč. zák. stane se zvěř movitým statkem teprve, byla-li skolena nebo polapena. Pokud se tak nestalo, je zvěř podle §§ 381 a 382 obč. zák. věcí ničí (res nullius) a mohou k ní nabýti vlastnictví přivlastněním (okupací) všichni občané státu, pokud toto oprávnění není omezeno politickými zákony (§ 383 obč. zák.). Pro Čechy jest upraveno honební právo zákonem ze dne 1. června 1866, čís. 49 z. zák., doplněným zákonem ze dne 21. února 1870, čís. 15 z. zák. Komu honební zákon přiznává vlastnost majitele honitby, pokud se týče, jakými zásadami se řídí oprávnění k výkonu honitby, je v honebním zákoně českém výslovně upraveno. Podle § 1 čes. hon. zákona zakládá se právo myslivosti na právu vlastnickém k pozemku, je výkonem vlastnictví k půdě a smí vlastník pozemku vykonávati na svých vlastních pozemcích samostatné právo honební ve dvou případech: a) na pozemcích trvale a dokonale ohrazených, bez ohledu na jejich výměru (§ 3 čes. hon. zák.), b) bez ohledu na vlastnost pozemků, zda jsou

trvale a dokonale ohrazeny, na svých pozemcích souvislých ve smyslu honebněprávním, rozlohy nejméně 115 ha (§ 2 čes. hon. zák.). Ve všech jiných případech přísluší honební právo honebnímu společenstvu (§ 4 cit. zák.).

V souzeném případě je řešiti otázku, zda zvěř (kuna a divocí králci) byla chycena obžalovaným na pozemku druhu v § 3 čes. hon. zák. předpokládaného, t. j. na pozemku ploty nebo zdmi trvale a dokonale ohrazeném, či nikoliv. V § 3 čes. hon. zák. ve srovnání s § 1 tohoto zákona je, jak řečeno, vyjádřena zásada, že již plochy i jen ohrazené zdmi nebo ploty stačí k tomu, by založily samostatné honební právo pro vlastníka pozemku, bez ohledu na jeho výměru, jen když ohrazení, ať již zdí nebo plotem, bylo dokonalé a trvalé. Dokonalým ve smyslu § 3 čes. zák. hon. jest takové ohrazení, které zamezuje přístup k okolním pozemkům, honební revír tvořícím, na všech stranách, tedy po celém jejich obvodu. Trvalým jest ohrazení, když vlastník pozemku je určil a zařídil tak, by přístup k pozemkům, honební obvod tvořícím, zamezovalo na delší dobu, ne jen nahodile nebo dočasně (srovn. rozhodnutí nejvyššího správního soudu Budw. 10.690/1897, 5831 A 1908). Pojem takového ohrazení může býti naplněn i zřízením budovy, neboť i tu vzniká obezděním obvodu pozemku zpravidla v onom smyslu trvalé a obvykle i dokonalé ohrazení určité plochy, oddělené nad to od ostatního prostoru i ve směru vertikálním. Podle tohoto výkladu je zpravidla i pozemky budovami zastavené řaditi k pozemkům zdmi nebo ploty dokonale a trvale ohrazeným ve smyslu § 3 čes. zák. hon.; jelikož obžalovaný byl majitelem zastaveného pozemku, příslušelo mu na něm vylučné právo myslivosti, tudíž i oprávnění chycenou zvěř si přivlastniti, ač-li tu byly podmínky § 3 čes. hon. zák. To jest bez dalšího předpokládati ohledně kuny, jež byla podle rozsudkového zjištění chycena na půdě, neboť ani rozsudek ani obsah ostatních spisů nepoukazují na nic, co by bránilo přirozenému předpokladu, že pozemek, na němž stojí budova s půdou, byl obezděním trvale a dokonale ohrazen proti přebíhání zvěře; sama okolnost, že kuna na půdu vnikla, není takovou skutečností vzhledem ke schopnosti tohoto zvířete, lézt po zdech a využití ke vniknutí do budovy takových mezer (nejm. otvorů ve střeše a v podkroví), jež nerušily by ještě dokonalost ohrazení (rozh. spr. s. Budw. 5831 A 1908). Mýlil by se tudíž nalézací soud v předpokladu, že kuna, chycená obžalovaným na půdě v jeho stavení, byla proň věcí cizí. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného s hlediska § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. vyhověti a obžalovaného z obžaloby pro přestupek krádeže, spáchaný přivlastněním si kuny, podle § 259 čis. 3 tr. ř. zprostiti.

Ke krádeži několika (šesti) králků, chycených obžalovaným v jeho stodole, je však uvésti toto: Ač zásadně i stodola podle shora dolíčeného může představovati pozemek zdmi dokonale a trvale ohrazený ve smyslu § 3 hon. zák. čes., mohou přece případné mezery neb otvory v ní podle okolností brániti splnění požadavku dokonalého ohrazení. Rozsudek, vycházející z řečeného mylného právního názoru nezjišťoval, jakého způsobu ohrazení bylo, t. j. zda stodola byla proti okolnímu

honebnímu revíru dokonale uzavřena, či zda otvory a mezerami buď úmyslně zřízenými nebo sice nahodile vzniklými, ale vědomě trvaleji ponechávanými nebyl zprostředkován styk mezi jejím vnitřkem a vnějším cizím revírem, najm. nezjišťoval, jakým způsobem — zda otvory ve stodole, či podhrabáváním půdy — se králci do stodoly dostali. Výpověď svědka Jana R-a, že obžalovaný dával železa k dřám u stodoly, nebyla s tohoto hlediska v rozsudku uvažována a hodnotěna. Nemohl proto zrušovací soud pro nedostatek zjištění skutečností právně rozhodných, zda totiž stodola a jak byla ohrazena, ihned věcně rozhodnouti; zrušil tudíž podle § 288 čis. 3 tr. ř. napadený rozsudek, a jelikož by vzhledem k ceně přivlastněných věcí mohl přijíti v úvahu již jen přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. v doslovu zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n., bylo věc odkázati k projednání a rozhodnutí příslušnému okresnímu soudu v Klatovech s poukazem ve výroku uvedeným.

Čís. 4087.

Nedostatek vědomí o trestnosti čepování lihového nápoje ve večerních hodinách dne volby do Národního shromáždění a předpoklad změny dotčeného zákonného ustanovení jsou jen neznalostí dosavadní platnosti a rozsahu předpisu § 32 zákona ze dne 29. února 1920, čis. 123, pokud se týče § 2 zákona ze dne 29. února 1920, čis. 124 sb. z. a n.; předpis ten jest však částí trestního zákona, jehož nezalostí se nikdo omlouvati nemůže (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 27. února 1931, Zm II 73/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 22. ledna 1930, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle §§ 32, 58-I. čis. 7 zákona ze dne 29. února 1920, čis. 123 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnost dovozuje beztrestnost stěžovatelky podle § 2 písm. e), f) tr. zák. z předpokladu, že stěžovatelka měla omylem za to, že byl zákon o volbách do senátu a do poslanecké sněmovny změněn zákonem o volbách zemských a okresních zastupitelstev, takže lze i při volbách do Národního shromáždění čepovati pivo ihned večer po skončené volbě, a z dalšího předpokladu, že omyl stěžovatelky nebyl zaviněn nedbalostí (nedostatkem pozornosti) stěžovatelky. Avšak skutečnosti a okolnosti stížností předpokládané nejsou rozsudkem zjištěny, an rozsudek vůbec neuvažuje o omylu stěžovatelkou tvrzeném. To vytyká i sama stížnost, uplatňující další formální zmatek neúplnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř. Po stránce té jest připustiti, že se stěžovatelka podle protokolu hájila tím,

že si nebyla vědoma toho, že se dopouští čepováním piva a kořalky v den volby po 8. hodině večerní trestného činu, protože prý byl i při posledních volbách okresních zastupitelstev zákaz alkoholu, avšak smělo se čepovati již po druhé hodině odpolední; měla prý za to, že zákon o volbách do poslanecké sněmovny a do senátu byl změněn ustanoveními o zákazu alkoholu v zákoně o volbách okresních a zemských zastupitelstev. Zápis ten byl při hlavním přelíčení čten a stal se tím složkou průvodní látky, měl se tudíž rozsudek s ním vypořádati vzhledem k předpisu § 270 čis. 5 tr. ř., že jest uvést v rozhodovacích důvodech, jakými úvahami se řídil nalézací soud při zamítnutí přednesených námitek. Avšak zmatečnost rozsudku pro neúplnost výroku nalézacího soudu předpokládá, že se neúplnost dotýká skutečnosti rozhodné. Nedostatek vědomí o trestnosti čepování piva, lihového nápoje ve večerních hodinách v den volby do Národního shromáždění a předpoklad změny dotčeného zákonného ustanovení nebyly by než neznalostí dosavadní platnosti a rozsahu předpisu § 32 zákona ze dne 29. února 1920, čis. 123, pokud se týče § 2 zákona ze dne 29. února 1920, čis. 124 sb. z. a n. Předpis ten však jest, jelikož naň poukazuje a stanoví následky jeho nešetření § 58, I čis. 7 zákona na prvním místě uvedeného, částí trestního zákona, takže proň platí zásada § 3 a 233 tr. zák., že se jeho neznalostí nikdo nemůže omlouvat. Stížností uplatňovaným ustanovením § 2 písm. e) tr. zák. — vztahujícím se jen na skutkové omyly a na neznalost nebo na mylný výklad jiných zákonů než trestních — nebo ustanovením § 2 písm. f) tr. zák., které se týká nedbalosti, se proto stěžovatelka omlouvat nemohla. Poněvadž ustanovení § 233 tr. zák. ve směru tom nerozeznává, nezáleží na tom, zda byla neznalost nerušené platnosti a nezměněného rozsahu zákona, o který jde, stěžovatelkou zaviněna, a netřeba proto vyvracetí podrobně vývody stížnosti, kterými dokazuje, že nelze stěžovatelce přičítati nedbalost anebo neostražitost v ten smysl, že by byla při náležité pozornosti musela věděti, že zákaz podávání lihových nápojů trvá po celý den volby do Národního shromáždění. Stačí podotknouti, že stěžovatelka sama při svém výsledku seznala, že nečetla vyhlášky okresního úřadu, v nichž bylo upozornění, že se nesmí v den volby čepovati alkohol, tudíž doznala, že si mohla opatřiti znalost o účinnosti a o rozsahu zákazu, o který jde, z úředních vyhlášek, jichž jako majitelka živnosti jím dotčené nedbatí neměla (viz první odstavec § 233 tr. zák.). Okolnosti obhajobou tvrzené a v rozsudku opomenuté neměly tudíž pro výrok o vině stěžovatelky významu, takže jejich opomenutím nenastal zmatek § 281 čis. 5 tr. ř.

Čís. 4088.

Podle § 9 zák. čis. 47/1866 z. zák. pro Čechy (vyhlášky místodržitele pro Čechy čis. 54/1886 z. zák.) musí býti za tmavé noci každý povoz, jedoucí po silnici, opatřen rozžatou svítilnou, která musí býti umístěna tak, by jí bylo z daleka pozorovati.

Nocí jest doba, po kterou není denního světla; tmavou jest noc,

není-li nedostatek denního světla ani částečně nahrazen zřídly světla jinak v noci účinnými (měsícem a hvězdami).

Povinnost řidičů povozů (vozidel) pohybujících se na veřejných silnicích k ostražitosti a opatrnosti nutně k zamezení nehod nelze omeziti na šetření příkazů a zákazů silničních řádů, nýbrž jest učiniti vše, co omezuje nebezpečí srážek a nehod na nejmenší míru, a opomenouti vše, co přispívá ke vzniku nebo ke zvýšení takového nebezpečí.

(Rozh. ze dne 2. března 1931, Zm I 444/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 31. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po právní stránce není rozsudek napaden v otázce příčinné souvislosti, nanejvýš nebere stížnost s hledisek právních v pochybnost stanovisko rozsudku, že příčinná souvislost smrti F-ovy se souzeným jednáním (opomenutím) stěžovatelovým a zodpovědnost stěžovatele za onen výsledek nejsou rušeny tím, že výsledek nastal z nedbalosti stěžovatelovy jen proto, že k ní přistoupila a týmž směrem spolupůsobila i nedbalost F-ova. Stížnost namítá po právní stránce jen, že jest nesprávný názor rozsudku, že se neopatřením vozu svítilnou a jízdou uprostřed silnice provinil stěžovatel proti předpisům silničního řádu. Než po stránce té jest předem připomenouti, že povinnost řidičů povozů (vozidel) pohybujících se na veřejných silnicích k ostražitosti a opatrnosti nutně k zamezení nehod nemá právní důvod jen v silničních řádech a že nelze rozsah povinnosti té omeziti na šetření příkazů a zákazů těchto řádů. Jízda po veřejné silnici již o sobě ukládá řidiči kteréhokoliv vozidla povinnost, by učinil vše, co omezuje nebezpečí srážek a nehod na nejmenší míru, a opomenul vše, co přispívá ke vzniku nebo ke zvýšení takového nebezpečí. Význam silničních řádů spočívá spíše v tom, že zprostředkují (vzhledem k ustanovení §§ 233, 335 tr. zák. závazně) řidičům vozidel poznání, že a jak jest nebezpečno pro právní statky lidského života, zdraví a neporušenosti těla jednati proti příkazům a zákazům v nich naznačeným, neb je opomenouti. Proto není nesprávné, použije-li se k výkladu příkazů (zákazů) silničních řádů a k případnému rozšíření řečené povinnosti řidičů vozidel poznatků zprostředkovaných povahou (přirozenými, lehce poznatelnými následky) dotčeného jednání (opomenutí a zkušenostmi povolání (zaměstnání) řidičů povozů, jak činí i rozsudek, uváděje ve výroku i tyto prameny poznání nebezpečného směru souzeného opomenutí (jednání) a zdůrazňuje v důvodech opětovně, že opatření svítilny kázala prostá opatrnost lidská a že stěžovatel mohl možnost nebezpečí poznati již podle přirozených následků svého (neopatrného) jednání.

Nehledíc k tomu je stížnost v nepravu, tvrdíc, že zákon z 15. června 1866, čís. 47 z. zák. pro Čechy, jehož se dovolává rozsudek, je předstížen vyhláškou místodržitele pro Čechy z 21. června 1886, čís. 54 z. zák.; přehlíží, že tato vyhláška platí jen pro říšské silnice, kdežto silnice, na které se nehoda stala, je silnicí okresní. Než na tom nezáleží. Oba silniční řády praví doslova stejně v § 9, že za tmavé noci musí býti každý povoz, jedoucí po silnici, opatřen rozžatou svítilnou, která má býti umístěna tak, by ji bylo z daleka pozorovati. Noci jest doba, po kterou není denního světla (srovnej rozhodnutí čís. 3673 sb. n. s.), a tmavou jest noc, není-li nedostatek denního světla ani částečně nahrazen zřídly světla jinak v noci účinnými (měsícem a hvězdami). Třebaže vzhledem k tomu sotva lze souhlasiti s výkladem, který dává onomu ustanovení rozsudek povšechně větou, že podle policejních předpisů silničního řádu musejí býti vozidla . . . . . náležitě osvětlena i za doby večerní, t. j. za pouhého večera (za soumraku), nelze shledati právní omyl v tom, že rozsudek spatřuje opomenutí ve smyslu § 335 tr. zák. v nedostatku osvětlení stěžovatelova povozu v čase nehody, ano je zjištěno, že se nehoda stala v 17 hod. 15 min., že slunce zapadlo již v 16 hod. 31 min. a že již od 15. hodiny byla velmi hustá mlha, takže bylo viděti sotva na čtyři až pět kroků, že byly světelné poměry jako za tmavé noci tak nepříznivé, že chodci a řidiči vozidel pohybujících se na téže silnici opačným směrem museli býti září svítilny upozorněni na stěžovatelovo vozidlo, by v čas mohli zaříditi, čeho třeba v zájmu bezpečnosti jich samých i stěžovatele. Namítá-li stížnost, že světlo obvyklých svítilen venkovských povozů nesahá ani až ke konci nápravy, stačí podotknouti, že onen předpis žádá, by bylo svítilnu zdaleka pozorovati, a že pro zmíněný účel stačí, že jest viděti září svítilny, třebaže nelze v jejím světle rozeznati přesně i obrysy předmětů jí blízkých.

Čís. 4089.

V případech, kde určitá norma chrání zájmy určité osoby i proti její vůli, nemůže se osoba takovou normou chráněná dopustiti návodem k porušení této normy spoluviny na trestném činu porušením této normy.

Takovou normou není však ustanovení §§ 32, 58 I. č. 7 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n., ano nemá za účel chrániti zájmy voličů, nýbrž zabrániti výtržnostem a nepřístojnostem při volbě a chrániti čistotu voleb.

I když znak »prodeje« podle zák. čís. 123/1920 nelze bráti v přesném civilně právním smyslu, nýbrž ve smyslu běžném jako úplatný přechod z jedné ruky do druhé, předpokládá se přece již pojmově na straně jedné projev vůle prodávajícího a na druhé straně projev vůle kupujícího, směřující ke koupi (určité jednání kupitelovo). Zákon (§ 32) zakazuje výslovně jen činnost prodávajícího, nezamýšleje podrobiti trestu i kupování alkoholických nápojů v den před volbou a v den volby do Národního shromáždění; tato činnost nemůže býti trestnou ani ve formě spoluviny na přečinu § 58 I. č. 7 zákona.

(Rozh. ze dne 4. března 1931, Zm I 288/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 11. února 1930, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin podle § 5 tr. zák. a § 58 I. čís. 7 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n.

Důvody:

Rozsudek soudu prvé stolice zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaní žádali dne 26. října 1929, v den před volbou do Národního shromáždění, v P. obchodníka Čeňka M-u, by jim prodal po 3 lahvích piva, že se M. zprvu zdráhal jejich žádosti vyhověti, protože v den před volbou do Národního shromáždění jest zakázáno prodávati nápoje obsahující alkohol, že se však dal pak obžalovanými uprositi, tak že jim konečně žádané pivo prodal. Rozsudek připouští, že se M. dopustil přečinu podle § 58, I. čís. 7 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n., a že obžalovaní vyvinuli při tom činnost v § 5 tr. zák. naznačenou, přiměvše M-u k prodeji piva, zprošťuje však přes to tyto dva obžalované podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle § 5 tr. zák. a § 58 I. čís. 7 cit. zák., v podstatě z dvou důvodů: 1. proto, že je názoru, že se obžalovaní nemohli dopustiti trestného návodu k přečinu podle § 58, I. čís. 7 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n., již proto, že ustanovení §§ 32 a 58, I. čís. 7 tohoto zákona mají hlavně za účel chrániti voliče, by nebyli před volbami nebo za voleb opijeni a tak ovlivňováni na úkor svobodného rozhodování při výkonu volby, tak že v jednání voliče, záležejícím v tom, že navedl v den před volbou do Národního shromáždění jinou osobu, by mu prodala nápoj obsahující alkohol, jest spatřovati jen beztrestné přispění k porušení norem sloužících k vlastní ochraně voličově, a 2. proto, že je názoru, že jest z toho, že § 32 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. jen ustanovuje, že v den před volbou a v den volby (do Národního shromáždění) jest zakázáno prodávati, čepovati a podávati nápoje obsahující alkohol, souditi, že zákonodárce zamýšlel vyloučiti trestnost činnosti záležející v koupi takových nápojů v den před volbou nebo v den volby (do Národního shromáždění). Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá zprošťující rozsudek důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., namítajíc, že nalézací soud porušil zákon, shledav z oněch důvodů, že zjištěné jednání obžalovaných nezakládá skutkovou podstatu trestného činu, náležejícího před soud. S odůvodněním zprošťujícího výroku pod 1. nelze souhlasiti. Je pravda, že v případech, v nichž určitá norma chrání zájmy určité osoby i proti její vůli, nemůže se osoba takovou normou chráněná dopustiti návodem k porušení této normy spoluviny na trestném činu porušením této normy (Finger, Das Strafrecht; 3. vyd., 1. svazek, str. 540). Rozsudek je však na omylu, máje za to, že ustanovení §§ 32 a 58, I. čís. 7 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. mají za účel chrániti zájmy voličů, a je v důsledku toho též na omylu, míně, že tu jde o případ takového druhu. Ze citovaná ustanovení

zákonu nemají za účel chrániti zájmy voličů, plyne již z toho, že § 32 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. zakazuje zcela všeobecně a bezvýjimečně prodávání, čepování a podávání alkoholických nápojů v den před volbou a v den volby do Národního shromáždění, nikoli tedy jen čepování takových nápojů pro voliče nebo prodávání a podávání takových nápojů voličům. Zákon ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. chce ustanoveními §§ 32 a 58, I. čís. 7 zřejmě zabrániti výtržnostem a nepřístojnostem při volbě, k nimž by svádělo prodávání, čepování nebo podávání alkoholických nápojů v den před volbou nebo v den volby, a chrániti čistotu voleb (sb. n. s. čís. 2440). Ostatně rozsudek ani nezjišťuje, že obžalovaní byli voliči.

Přes to musí zmateční stížnost zůstatí bez úspěchu proto, že odůvodnění zprošťujícího výroku pod 2. nelze pokládati za právně mylné. I když znak »prodeje« podle zákona čís. 123/1920 nelze bráti v přesném civilně právním smyslu, nýbrž ve smyslu běžném jako úplatný přechod z jedné ruky do druhé, přece již pojmově se předpokládá na straně jedné projev vůle prodávajícího, směřující ku prodeji, t. j. určité jednání prodávatele, a na druhé straně projev vůle kupujícího směřující ke koupi, t. j. určité jednání kupitelovo. Z těchto jednání, jichž jest ku prodeji věci nezbytně třeba, zakazuje však ustanovení § 32 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 Sb. z. a n., jehož porušení jest přečinem podle § 58, I. čís. 7 téhož zákona, výslovně jen prodávání alkoholických nápojů, jen činnost prodávajícího. Z toho jest dovozovati, že zákonodárce nezamýšlel podrobiti trestu i kupování alkoholických nápojů v den před volbou a v den volby do Národního shromáždění; neboť jinak by byl, an prodej předpokládá vedle činnosti prodávatele i činnost kupitelovu, zakázal i kupování alkoholických nápojů v den před volbou a v den volby. Rozsudkem zjištěné jednání obžalovaných bylo však jen nabídkou ke koupi, tudíž činností, již bylo v souzeném případě se strany kupujícího třeba k uskutečnění prodeje. Ustanovení § 5 tr. zák. platí nepochybně i pro trestné činy podle § 58 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. (I. a II.), avšak jen, pokud z tohoto zákona nevyplývá, že ustanovení § 5 tr. zák. nemůže míti v určitém případě platnost. Tu však jde o takový případ; neboť, vyplývá-li podle toho, co řečeno, z § 32 zákona, že zákonodárce nezamýšlel vůbec podrobiti trestu kupování alkoholických nápojů v den před volbou nebo v den volby do Národního shromáždění, nemůže býti tato činnost trestnou ani ve formě spoluviny na přečinu podle § 58, I. čís. 7 zákona.

Čís. 4090.

Nejde o rozpor se spisy ani o nejasnost ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř., pomínil-li rozsudek mlčením údaje posudku, jimiž soudní lékařská rada nemění nic na smyslu svého posudku, jímž vyloučila vyvíňující důvody podle § 2 a), b), c) tr. zák., jehož obsah je v rozhodovacích důvodech reprodukován, nýbrž jen jimi zdůrazňuje, že jest na nalézacím soudu, by posudek o duševním stavu obžalovaného hodnotil a podle toho řešil

otázku přičetnosti obžalovaného, a že není úkolem znalců lékařů usilovati o to, »by případná zastaralost ustanovení § 129 I b) tr. zák. byla nahrazena jiným názorem, který by byl citění dnešní společnosti přiměřenějším«, nýbrž že případná náprava v tomto směru mohla by býti zjednána zákonodárcem (změnou ustanovení § 129 I b) tr. zák.) nebo soudy (změnou výkladu onoho ustanovení zákona).

Neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.) předpokládá nátlak vnější, za něhož pachatel mohl zachrániti sebe nebo jiného z těžkého a bezprostředně hrozícího nebezpečí jen spácháním činu trestním zákonem zapovězeného. Nátlak vnitřní, pozůstávající v chorobném nedostatku tlumů, nepřichází tu vůbec v úvahu.

(Rozh. ze dne 4. března 1931, Zm I 372/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 8. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem smilstva proti přirozenosti podle § 129 b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti, uplatňující číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 b) tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Podle čís. 5 vytýká stížnost napadenému rozsudku vady rozporu se spisy a neúplnosti. Rozpor se spisy spatřuje v tom, že rozsudek necituje posudek soudní lékařské rady úplně, an neuvádí, že soudní lékařská rada v posudku také praví: »Jest ovšem pravdou, že se najdou znalci, kteří homosexualitě přisuzují nepřičetnost; zda jsou jejich důvody přesvědčivé a rozhodující, budiž vzhledem k tomu, co svrchu uvedeno, volně uváženo soudem. Pokud by se mohlo někdy zdáti, že deduce znalecká vychází případně z tendence nahraditi eventuelní zastaralost platného zákona (§ 129 I. b) tr. zák.) jiným názorem, který by byl citění dnešní společnosti přiměřenější, jest podotknouti, že usilování o to může býti především úlohou zákonodárcovou, po případě věci výkladu zákona soudem, sotva však věci znalce, jehož úloha leží jinde.« O rozpor se spisy po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř. šlo by tu jen, kdyby tyto údaje posudku soudní lékařské rady měnily něco na smyslu té části posudku, jejíž obsah je v rozhodovacích důvodech rozsudku reprodukován; neboť pak by bylo lze důvodně tvrditi, že obsah posudku soudní lékařské rady není v rozhodovacích důvodech správně uveden (rozh. býv. víd. Nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 30. října 1882, čís. 8746 a ze dne 7. října 1908, Kr III. 127/8). Tento předpoklad tu však není. Rozsudek uvádí v rozhodovacích důvodech, že se soudní lékařská rada přiklonila k posudku soudních lékařů profesora Dr. S-a a Dr. P-e, v této věci, jenž zní v ten rozum, že je obžalovaný sice dědičně zatížen a homosexuálně založen a že toto homosexuální založení ho činí vzhledem k jeho pohlavní činnosti člověkem mdlého rozumu ve smyslu § 46 a) tr. zák., tak že jeho

příčetnost byla v tomto směru snížena i v době činu, že však obžalovaný nebyl v době činu ani ve stavu, v němž by byl úplně zbaven užívání rozumu (§ 2 písm. a) tr. zák.), ani ve stavu střídavého pomnutí mysli (§ 2 písm. b) tr. zák.), ani ve stavu pomatení smyslů (§ 2 písm. c) tr. zák.), a že zejména ani požití alkoholu nemělo na obžalovaného takový vliv, by v něm vyvolalo duševní chorobu, a reprodukuje pak v odstavci začínajícím slovy »V tom směru...« částečně obsah posudku soudní lékařské rady, pokud jde o důvody, z nichž projevila úplný souhlas s posudkem oněch soudních lékařů, uváděje, že soudní lékařská rada zdůrazňuje, že průměrný homosexualismus nečiní člověka ani při výkonu samotného pohlavního aktu nepřičetným, ne jinak než je tomu u obvykle se vyskytujícího heterosexualismu lidského, s nímž panuje po této stránce úplně analogie«, a dále, že se pohlavní vzrušení při aktu homosexuelním nebo před ním neliší nijak nápadně od vzrušení u lidí heterosexualních, a že vzhledem k tomu, že se tento duševní doprovod u heterosexualních skutků pohlavních se stanoviska soudního obvykle nehodnotí jako stav nepřičetnosti, nelze na stav ten jinak pohlížeti ani při homosexualitě«. Ze srovnání tohoto v rozhodovacích důvodech rozsudku uvedeného obsahu posudku soudní lékařské rady s údaji téhož posudku stížností zdůrazňovanými »Jest ovšem pravdou« . . . až »jehož úloha leží jinde«, se podává, že soudní lékařská rada nemění posléze zmíněnými, rozsudkem mlčením pomínutými údaji svého posudku nic na smyslu svého posudku, jehož obsah je v rozhodovacích důvodech reprodukován, nýbrž že jimi jen zdůrazňuje, že jest na nalézacím soudu, by posudek o duševním stavu obžalovaného hodnotil a podle toho řešil otázku příčetnosti obžalovaného, a že není úkolem znalců lékařů usilovati o to, »by eventuelní zastaralost ustanovení § 129 I. b) tr. zák. byla nahrazena jiným názorem, který by byl cítění dnešní společnosti přiměřenějším«, nýbrž že případná náprava v tomto směru mohla by býti zjednána zákonodárcem (změnou ustanovení § 129 I. b) tr. zák.), nebo soudy (změnou výkladu posléze cit. ustanovení zákona). Podle toho nejde tu o vadu rozporu se spisy.

Neúplnost podle § 281 čis. 5 tr. ř. shledává stížnost jednak v tom, že se rozsudek neobírá vůbec oněmi údaji posudku soudní lékařské rady »Jest ovšem pravdou« . . . až »jehož úloha leží jinde« a nezkoumá v důsledku toho tendence a význam těchto údajů, jednak v tom, že rozsudek nebere zřetel na posudek znalce specialisty Dr. Hugona B-ho. I tu jde o výtky bezdůvodné. Rozsudek je stížen vadou neúplnosti po rozumu § 281 čis. 5 tr. ř., nepřihlíží-li k nějaké rozhodné skutečnosti nebo k nějakému důležitému průvodnímu prostředku, jež vyšly na jevo při hlavním líčení. Opomenul-li nalézací soud obíratí se v rozhodovacích důvodech rozsudku shora citovanými, stížností zdůrazňovanými údaji posudku soudní lékařské rady, nezatížil tím rozsudek formálním zmatkem stížností vytykaným; neboť ony údaje posudku soudní lékařské rady netýkají se skutečností pro posouzení otázky viny obžalovaného rozhodných. Stížnost má sice pravdu, tvrdíc, že soudní lékařská rada klade větou posudku, počínající slovy »Jest ovšem pravda«, hodnotění po-

sudku o duševním stavu obžalovaného a tím i řešení otázky příčetnosti obžalovaného přímo do rukou soudu, přehlíží však, že soudní lékařská rada vyslovuje touto větou svého posudku jen právní názor odpovídající ustanovení druhého odstavce § 258 tr. ř., podle něhož jest na nalézacím soudu, by hodnotil i takový znalecký posudek a podle toho zjistil, zda je obžalovaný příčetný či nikoli, že se tudíž v této větě nezmiňuje o nějaké rozhodné skutečnosti. Dále nelze souhlasiti ani s názorem stížnosti, že rozsudek měl vzhledem ke svrchu citovaným, rozsudkem mlčením pomínutým údajům posudku soudní lékařské rady uvažovati o tom, zda obžalovaný nejednal z neodolatelného donucení podle § 2 písm. g) tr. zák., neboť v oněch údajích posudku soudní lékařské rady není vůbec zmínky o nějaké skutečnosti, jež by poukazovala k tomu, že obžalovaný spáchal čin za vinu mu kladený z neodolatelného donucení po rozumu tohoto ustanovení zákona, k tomu, že tu šlo o nějaký nátlak vnější, za něhož obžalovaný mohl zachrániti sebe nebo jiného z těžkého a bezprostředně hrozícího nebezpečství jen spácháním činu trestním zákonem zapovězeného. Nátlak vnitřní, pozůstávající v chorobném nedostatku tlumů, jež stížnost tu má zřejmě na mysli, nepřichází pro stav neodolatelného donucení podle § 2 písm. g) tr. zák. vůbec v úvahu. Z toho plyne, že rozsudek směl stížností zdůrazňované údaje posudku soudní lékařské rady pomínuti mlčením.

Čís. 4091.

Pojem »zlého nakládání a způsobení újmy na těle« podle § 1 zák. o útisku; subjektivní stránka.

Pojem »zbraně« ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o útisku; spadá sem i (malý) kámen.

Promlčení přestupku § 36 zbroj. pat. jest posuzovati podle § 4 nařízení ze dne 3. dubna 1855, čis. 61 ř. zák., nikoliv podle trestního zákona.

Procesní skutečnost (na př. kdy došlo k prvnímu stíhacímu úkonu, přerušujícímu promlčení) může zrušovací soud sám zjistiti.

(Rozh. ze dne 4. března 1931, Zm I 445/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací částečně vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku kraj- ského soudu v Jičíně ze dne 24. března 1930, pokud jím byli obžalováni Stanislav R. a Miroslav Š., byvše obžalováni pro zločin vydírání podle § 98 a), b) tr. zák., odsouzeni jen pro přestupek útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n., zrušil rozsudek soudu prvé stolice ve výroku odsuzujícím oba obžalované pro přestupek podle § 1 zákona o útisku, a podle § 290 odst. 1 tr. ř. i ve výroku, jímž byl obžalovaný Stanislav R. uznán vinným přestupkem podle § 36 zbroj. pat., a zprostil tohoto obžalovaného podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby, že dne 29. září 1929 v H. ve skále za městem bez dovolení a neprokázav

potřebu k odvrácení nastávajícího nebezpečství nosil zbraň, flobertku, a že se tím dopustil přestupku podle § 36 zbroj. pat.; v důsledku toho zrušil i výrok o trestech obžalovaným uložených a výroky s tím související a jinak věc vrátil soudu první stolice, by o ní potud znovu jednal a rozhodl, pokud byl zrušen odsuzující výrok pro přestupek podle § 1 zákona o útisku.

D ů v o d y:

Stížnost především dokazuje, že čin obžalovaných pod a) odsuzující části rozsudku měl být podřaděn pod ustanovení § 98 a) tr. zák., ano bylo F-ovi vyhrožováno zastřelením, že F. byl hned na to zasažen kamenem, vrženým z praku a druhým kamenem hozeným, že měl strach z obého, že byl zraněn do krve a že myslel v první chvíli, že bylo po něm střeleno. Tím neprovádí uplatňovaný zmatek po zákonu, nedržíc se skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotně-právního důvodu zmatečnosti činitel měla, nýbrž vychází ze skutkových předpokladů rozsudek nezjištěných (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Stížnost jest, jak z jejích vývodů vyplývá, zřejmě názoru, že pod pojem zlého nakládání a způsobení újmu na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, které nemělo další účinek než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti, a že jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., nastaly-li účinky vážnější, najmě poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší. S tímto právním názorem lze souhlasiti. Avšak stížnost přehlíží, že rozsudek takové vážnější účinky jednání obžalovaných nezjišťuje. Pokud zejména jde o poruchu těla F-ovi způsobenou, pokládá rozsudek zřejmě za zjištěno, že jednání obžalovaných vážnější účinky nemělo; neboť rozhodovací důvody zdůrazňují, že F. utrpěl jen lehké poranění, a to jen v nej-povrchnější části kůže, ve tváři a na pravém rameni. Kromě toho rozsudek zjišťuje, že útok obžalovaných byl jen nepatrné síly. Stížnosti je však dáti za pravdu, pokud namítá, že útisk, jež rozsudek shledal v jednání obžalovaných, byl spáchán použitím zbraně po rozumu § 2, odst. 2 zák. o útisku, a že proto neměl být čin obžalovaných podřaděn pod ustanovení § 2 odst. 1, nýbrž pod ustanovení § 2, odst. 2 zákona o útisku. Toto ustanovení zákona nemá (právě tak jako § 82 tr. zák.) na mysl jen zbraně v technickém slova smyslu; zbraní po rozum tohoto ustanovení zákona jest každý předmět, který je způsobit k sesílení útoku neb obrany proti osobě. Je tudíž zbraní ve smyslu § 2, odst. 2 zák. o útisku i kámen, a to i malý kámen. Vzhledem k tomu jest pokládati za zbraně i kameny, jichž obžalovaní podle skutkových zjištění rozsudkových použili k útoku na F-a. Názor rozsudku, že nebylo použito zbraní, je právně mylný. Bylo tudíž zmatečnými stížnosti v tomto směru vyhověti, rozsudek ve výroku odsuzujícím obžalované pro přestupek podle § 1 zák. o útisku zrušiti a zrušiti jej v důsledku toho i ve výroku o trestech obžalovaným uložených a ve výroci s tím souvisejících. Ve věci samé

nemůže Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnouti, an rozsudek nemá potřebné skutkové zjištění po subjektivní stránce přečinu útisku podle § 2, odst. 2 zák. o útisku. Po této stránce se vyhledává vědomí pachatelovo, že nemá právo na konání, opomenutí nebo snášení, jež hledí vynutiti. Toto vědomí obžalovaných není v rozhodovacích důvodech zjištěno. Vzhledem k tomu bylo věc vrátni soudu první stolice, by o ní v onom rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.).

Rozsudkem soudu první stolice byl obžalovaný Stanislav R. uznán vinným přestupkem podle § 36 zbr. pat., ač byl přestupek ten již promlčen. Podle skutkového zjištění rozsudku dopustil se R. tohoto přestupku dne 29. září 1929. K prvnímu soudnímu stíhacímu úkonu pro tento přestupek došlo podle spisů (tuto skutečnost může Nejvyšší soud jako soud zrušovací sám zjistiti, ano tu jde o událost procesní) dne 24. ledna 1930, kdy R. byl při hlavním přelíčení slyšen jako podezřelý z tohoto přestupku. Přestupek podle § 36 zbr. pat. náleží zpravidla před správní úřad a spadá jen výjimečně pod judikaturu soudu (§ 40 zbr. pat.). Proto není posuzovati otázku promlčení tohoto přestupku podle trestního zákona, nýbrž podle § 4 nařízení ze dne 3. dubna 1855, čís. 61 ř. zák., podle něhož odpadá vyšetřování pro správní přestupky bez dalších podmínek, uplynuly-li od doby, kdy byly spáchány, tři měsíce, aniž bylo zahájeno trestní řízení (rozh. č. 1282 víd. sb. a rozh. č. 2518 sb. Nejv. s.). Tato doba prošla do času, kdy došlo v souzeném případě k prvnímu soudnímu stíhacímu úkonu pro tento přestupek, který takto přestal uplynutím promlčecí doby býti trestným. Výrok soudu, jímž přes to uznal obžalovaného R-u vinným i tímto přestupkem, je tudíž zmatečný podle § 281, čís. 9 b) tr. ř. K tomuto zmatku jest podle § 290, odst. 1 tr. ř. přihlížeti z povinnosti úřední tak, jako kdyby jej obžalovaný uplatňoval. Proto bylo rozsudek soudu první stolice zrušiti i ve výroku odsuzujícím R-u pro přestupek podle § 36 zbr. pat. a obžalovaného ihned podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby zprostiti.

Čís. 4092.

Žádost státního zastupitelství o zaslání spisů zahrnuje v sobě žádost o zaslání prvopisu rozsudku, který tvoří neoddělitelnou část soudních spisů.

Lhůta k provedení opravných prostředků běží ode dne, kdy byl státnímu zastupitelství doručen prvopis rozsudku, a to i, byl-li mu na požádání dodán i jeho opis.

(Rozh. ze dne 5. března 1931, Zm I 661/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečném stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím vrchního soudu v Praze ze dne 18. dubna 1930, jímž bylo v trestní věci proti Josefu R-ovi pro přečin podle § 58 odst. 1 č. 7 zákona

z 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. odmítnuto provedení odvolání státního zastupitelství v Liberci z výroku o trestu z rozsudku krajského soudu v Liberci z 28. února 1930, a nepřihlédnuo k ohlášenému odvolání státního zastupitelství, byl porušen zákon v ustanovení §§ 78 a 294 tr. ř.

Důvody:

Rozsudkem krajského soudu v Liberci ze dne 28. února 1930 byl Josef R. uznán vinným přečinem podle § 58 odst. 1 č. 7 zák. čís. 123/1920 sb. z. a n. a odsouzen do tuhého vězení na 24 hodin, zostřeného jedním postem, podmíněčně na 1 rok. Proti tomuto rozsudku opovědělo státní zastupitelství téhož dne odvolání z výše trestu, po případě i co do výroku o podmíněném odsouzení a žádalo o sdělení spisů. Spisy s písemným vyhotovením rozsudku byly státnímu zastupitelství sděleny dne 13. března 1930 a provedení odvolání státního zastupitelství z výroku o trestu došlo na soud dne 17. března 1930. Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 18. dubna 1930 odmítl provedení odvolání státního zastupitelství a nepřihlédl k ohlášenému odvolání. Podle důvodů tohoto rozhodnutí bylo provedení odvolání odmítnuto jako opožděné, poněvadž nežádáno za opis rozsudku a osmidenní lhůta § 294 tr. ř. končila dne 8. března 1930. Ježto pak při opovědi odvolání nebyly uvedeny přesně okolnosti, které by je odůvodnily, nebylo lze k odvolání podle § 294 odst. 2 tr. ř. přihlédnouti. Tímto usnesením byl porušen zákon v ustanovení §§ 78 a 294 tr. ř. Podle § 78 tr. ř. doručují se státnímu zastupitelství soudní opatření, tedy i písemné vyhotovení rozsudku, sdělením v prvopise. Žádost státního zastupitelství o zaslání spisů zahrnuje v sobě žádost o zaslání prvopisu rozsudku, poněvadž prvopis rozsudku tvoří neoddělitelnou část soudních spisů. Státní zastupitelství jest podle § 78 tr. ř. oprávněno žádati o spisy s prvopisem rozsudku a lhůta k provedení opravných prostředků běží ode dne kdy mu byl doručen prvopis rozsudku, a to i, byl-li mu na požádání dodán i jeho opis. Podle toho bylo odvolání státního zastupitelství provedeno v zákonné osmidenní lhůtě od doručení prvopisu rozsudku, za nějž bylo žádáno, a měl vrchní soud k odvolání přihlížeti a o něm věcně rozhodnouti.

Čís. 4093.

Z toho, že se obžalovaný dopustil činu (podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep.) před značnějším počtem lidí smýšlení zřejmě protistátního za oslavy 28. října, jest souditi, že bezpodmínečný výkon trestu jest nutný k vůli generální prevenci a v zájmu veřejného pořádku a míru v republice.

(Rozh. ze dne 5. března 1931, Zm II 167/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu

v Moravské Ostravě ze dne 28. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep., a zamítl odvolání obžalovaného do nepodmíněného odsouzení, a to odvolání z těchto

důvodů:

Důvodným nebylo shledáno ani odvolání obžalovaného do nepodmíněného odsouzení. Neboť již z toho, že se obžalovaný dopustil činu před značnějším počtem lidí smýšlení zřejmě protistátního za oslavy 28. října, jest souditi, že bezpodmínečný výkon trestu je nutný k vůli generální prevenci a v zájmu veřejného pořádku a míru v republice. V důsledku toho nelze přihlížeti již k osobním poměrům obžalovaného v odvolání uplatňovaným.

Čís. 4094.

Ustanovení § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. čelí již vzdálenějšímu nebezpečí hrozícímu právnímu řádu tím, že se zviklají v jiných osobách názory o mravní a právní zavržitelnosti zločinů, k nimž podněcovací projev poukazuje, a o nutnosti neztenčeného zachování právních statků, jež by byly zločiny toho druhu dotčeny a porušeny.

S hlediska zločinu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. nezáleží na tom, že jest v době podněcování ještě nejisto, kdy a zda vůbec dojde ke skutečnému spáchání dotčeného zločinu.

Výrok o ztrátě čestných práv občanských ve smyslu § 32 zák. na ochr. rep. jest napadati zmáteční stížností, byl-li porušen zákon v ustanovení velicím, odvoláním, jde-li o nesprávné výsledky soudcovského uvažování v mezích zákona.

Závěrem vysloveným v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný spáchal zločin podle zákona na ochranu republiky z pohnutek nízkých a nečestných, byl zjednan předpoklad, za kterého soud musel uložiti vedlejší trest ztráty čestných práv občanských, i když vyslovil trest nižší jednoho roku; jde o zmátek čís. 11 § 281 tr. ř., uložil-li tu jen ztrátu práv ve smyslu druhého odst. čís. 3 § 32 zák. na ochr. rep.

Ustanovení prvního odstavce § 32 zák. na ochr. rep. ukládá soudu prostě, by v případech tam vytčených vyslovil jako vedlejší trest ztrátu čestných práv občanských, aniž smí přizpůsobiti rozsah tohoto vedlejšího trestu individuálním poměrům obžalovaného tím, že určí a v rozsudku vysloví, v čem se projeví účinek ztráty čestných práv občanských.

Druhý odstavec § 32 zákona nemá význam pro úpravu výroku o dotčeném vedlejšího trestu v rozsudku, nýbrž jen pro výkon dotčeného rozsudečného výroku příslušným úřadem.

Kdo štvavým a rozvratným prohlášením, naplněným záštími proti státu vlastního národa, pokálel slavnostní ráz zahajovací schůze okresního zastupitelstva, jednal z pohnutky nízké a nečestné.

(Rozh. ze dne 6. března 1931, Zm I 54/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného proti rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 30. října 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestnému činu podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky, přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 a 5 a přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čis. 2 téhož zákona, a zamítl v neveřejném zasedání odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva voliti a volenu nebo povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných. Zároveň vyhověl nejvyšší soud jako soud zrušovací v zasedání veřejném zmateční stížnosti státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byla u obžalovaného jen vyslovena ztráta práva voliti a volenu a povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných na dobu tří let a pokud jím nebyla vyslovena i ztráta veřejných služeb, — zrušil výrok napadeného rozsudku, že se vyslovuje ztráta práva voliti a volenu nebo povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných na dobu tří let a že se nevyslovuje ztráta veřejných služeb, a vyslovil, že obžalovaný pozbývá podle § 32 zákona na ochranu republiky čestných práv občanských a že ztráta těchto práv potrvá, pokud jde o způsobilost k nabytí nebo k opětnému nabytí práv uvedených v § 32 odst. 2 čis. 1 tohoto zákona, čtyři léta, pokud pak jde o ztrátu práva uvedeného v § 32 odst. 2 čis. 3 cit. zákona, tři léta. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Hmotněprávním zmatkem § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. napadá zmateční stížnost obžalovaného rozsudek jen, pokud shledává ve větě »pracující masy Československa obrátí pušky proti své vlastní buržoasii« podněcování k vojenskému zločinu a tím zločin podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky. Rozsudek neobsahuje výroky, jimiž by byl — výkladem oné věty — přesně zjištěn smysl, dosah a účel věty té, a v důsledku toho není v něm ani odůvodnění výkladu, vylíčení úvah, kterými soud dospěl k takovému výkladu; v rozhodovacích důvodech jest v tomto směru vysloveno jen, že obžalovaný podněcoval onou větou ke zločinu vojenskému, pokud se týče, že — přihlíží-li se k obsahu a smyslu použitých výrazů v onom výroku, — jde o podněcování ke zločinu vojenskému podle druhého dílu vojenského trestního zákona. Než vady nejasnosti a nedostatku důvodů nejsou stížností vytykány ani této části rozsudku, který má ostatně v citovaném závěru zřejmě na zřeteli zločin vzpoury podle § 159 (srovnej i § 160, čis. 5) voj. tr. zák. a dospěl k závěru zřejmě z předpokladu, že ona věta jest v prohlášení bezprostředně připojena k větě, že pracující lid Československa nedá se veštvat do žádného nového vraždění ani proti Sovětskému svazu ani proti vykořisťovaným masám imperialistických zemí; vždyť pracující lid, jenž by měl býti »veštván do nového vraždění«, t. j. byl by mobilisován a veden do boje s vojskem jiného státu, mohl by se přirozeně »obrátniti s puškami«, jež by mu byly dány následkem povolání k vojenské službě,

pokud se týče při zařazení do československého vojska, proti své vlastní buržoasii jen za hromadné neposlušnosti proti rozkazům vojenských představených, kteří by chtěli a měli lid ten vésti proti vnějšímu nepříteli, tedy za páchání pokud se týče po spáchání vojenského zločinu vzpoury. Že nalézací soud dospěl k napadené části výroku o vině úvahami vylíčeného směru a obsahu, předpokládá asi i stížnost, která — zdůrazňujíc, že se v oné větě mluví o pracujících masách Československa, nikoliv o vojácích — dovozuje, že věta ta nemůže zakládati skutkovou podstatu zločinu, o něž jde; věta prý mohla (asi musela) zůstatí jen frází, musila vyjítí naprázdno, nebyla způsobila míti nějaký účinek, ani jej neměla; neboť výrok prý předpokládal — jak z prohlášení vyplývá —, že československý stát, pokud se týče československá buržoasie osnuje válku se sovětským Ruskem; jest prý však obecně známo, že nebezpečí to nikdy nebylo a není; jest vyloučeno, že dojde k válce, již má prohlášení na mysli, a proto nemůže nikdo docílití, by došlo k vojenskému zločinu. Jak z vývodů těch patrno, řídí se zmateční stížnost názorem, že ustanovení § 15, čis. 3 zákona na ochranu republiky předpokládá přímé ohrožení právních statků chráněných zákonnými předpisy, k jichž porušení podněcovací projev poukazuje, svádním jiných osob k páchání zločinů v době podněcovacího projevu nebo v dohledné době po něm, a že podřadění podněcovacího projevu pod citované ustanovení zákona jest vyloučeno, není-li tu onoho nebezpečí, protože ani v době projevu tu není, ani pro dohlednou dobu se nedá očekávatí stav věci, jehož jest třeba ke spáchání zločinů toho druhu. Názor ten přičí se však správnému, v judikatuře zrušovacího soudu ustálenému výkladu onoho ustanovení, které čelí již vzdálenějšímu nebezpečí hrozícímu právnímu řádu tím, že se zviklají v jiných osobách názory o mravní a právní zavržitelnosti zločinů, k nimž podněcovací projev poukazuje, a o nutnosti neztenčeného zachování právních statků, jež by byly zločiny toho druhu dotčeny a porušeny. Nevymezujeť (jak vysloveno v rozhodnutí čis. 3401 sb. n. s.) § 15, čis. 3 zákona na ochranu republiky formu intelektuálního původcovství na zločinech tam uvedených, nýbrž používá na ně povšechné zásady § 9 tr. zák. a čelí již proti tomu, by nebyla v jiných osobách vyvolána povšechná nálada páchatí zločiny toho druhu, k jakým podněcovací projev poukazuje, aniž (ona jest již taková nálada pro právní řád nebezpečná) rozeznává, zda hrozí intensivnější nebezpečí, že se nálada probije skutečným spácháním takových zločinů, již v době projevu nebo teprve pro budoucnost. Proto nezáleží s hlediska § 15, čis. 3 zákona na tom, že jest v době podněcování ještě nejisto, kdy a zda vůbec dojde ke skutečnému spáchání dotčeného zločinu; nemáť ani příští, v době podněcování nejistý nebo vůbec neočekávaný vývin událostí, který poskytne dosud nedanou příležitost k páchání zločinů dotčeného druhu, setkati se s takovým stavem mysli obyvatelstva, ve kterém osoby podněcováním v mravních a v právních názorech zviklané, podlehnou snadněji nátlaku změněných okolností a použijí příležitosti jim se pak naskytnuvší k páchání zločinů, k nimž je poženou pudy nezdolané správným názorem o zavržitelnosti oněch

zločinů. Podřadění souzené věty pod pojem podněcování k vojenskému zločinu vzpoury nebylo tudíž na závadu ani, že se v ní mluvilo o pracujících masách (o dělnících), nikoliv o vojinech, ani, že v době, kdy byla věta pronesena, nebyla válka a ani vypuknutí války se neočekávalo. Nebezpečí § 15, čís. 3 cit. zákona stíhané již nastalo, právní statek vojenské kázně byl již ohrožen tím, že se v dělnictvu, z něhož se alespoň část stane v případě hrozící války mobilisací vojiny a jemuž souzené výroky svědčily (jak zjišťuje rozsudek obratem, že je obžalovaný pronesl veřejně, by se širší občanstvo o nich dovědělo), souzenou větou otřásalo názorem o nutnosti bezpodmínečné poslušnosti vojínů rozkazu představených, pokud se týče o zavržitelnosti neposlušnosti, a že se zvkláním tohoto názoru vyvolávala v příštích vojinech nálada, která by hrozila při příští válce, jejíž vypuknutí arcil — jak jest vzhledem na současné odsouzení obžalovaného pro přečin šíření nepravdivých zpráv předpokládati — nejisté, vybijeti se hromadným odepřením poslušnosti představeným (přesně jedním opačného směru, než jak bude představeným přikázáno), pácháním zločinu vojenské vzpoury. Tento, pro zločin § 15, čís. 3 zákona na ochranu republiky dostatečný dosah a účel souzené věty je rozsudkem zjištěn ve větech rozhodovacích důvodů, stížností nenapadených, že obžalovaný působil pronesením výroku na vůli a na cit dosti značného počtu osob ve snaze, by vyvolal u nich změnu v právních názorech na platné právní normy a rozhodnutí (správněji asi náladu), porušiti zákonné předpisy. Výtky stížností prokázaly se neodůvodněnými, pročež byla stížnost obžalovaného zavržena.

Zároveň se zmateční stížností provedl obžalovaný (mimo jiné) odvolání z výroku o ztrátě práva voliti a volenu nebo povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných. Ježto rozhodnutí o této části odvolání má předurčující význam pro rozhodnutí o zmateční stížnosti státního zastupitelství, o níž bude dále pojednáno, bylo, jak připouští § 296 tr. ř., o odvolání obžalovaného rozhodnuto ihned při poradě o zmatečních stížnostech. Pokud odvolání obžalovaného směřuje proti výroku o ztrátě práva volebního (správně o ztrátě čestných práv občanských), není odůvodněno. Obžalovaný štvavým a rozvratným prohlášením, naplněným záštim proti státu vlastního národa, pokálel slavnostní ráz zahajovací schůze zločnického zastupitelstva; proto právem již v tom shledal nalézací soud zlomyslnost a surovost, tedy pohnutky vybočující z rámce pohnutek politických a vyznačující se nízkostí a nečestností. Bylo proto odvolání v tomto bodě zamítnouti.

Zmateční stížnost veřejného obžalobce vytyká rozsudku prvé stolice zmatečnost podle § 281, čís. 11 tr. ř. z důvodu, že jím nebyla vyslovena ztráta čestných práv občanských, nýbrž jen ztráta práva voliti a volenu nebo povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných. Zákon na ochranu republiky stanoví v § 32 odst. 1, že soud, uzná-li pro zločin uvedený v tomto ustanovení zákona na trest nejméně jednoho roku, vysloví zároveň jako vedlejší trest, že odsouzený pozbývá čestných práv občanských, a že totéž vysloví soud, když uzná pro zločin na trest kratší jednoho roku, byl-li spáchán z pohnutek nízkých a nečestných.

Kterým opravným prostředkem jest napadati tento výrok neb jeho opomenutí, není stanoveno ani v zákoně na ochranu republiky, ani v jiném zvláštním dodatečném zákoně. K řešení otázky té nelze ani obdobně použiti zákona ze dne 15. května 1919, čís. 263 sb. z. a n., z něhož ustálená praxe zrušovacího soudu — viz plenární usnesení ze dne 23. září 1924, č. pres. 166/24 (č. 1731 sb. n. s.) — dovozuje, že si do výroku o ztrátě práva volebního nebo pro opomenutí tohoto výroku lze stěžovati jen odvoláním. Jestliž zákon ten zákonem zvláštním, kterým byl doplněn trestní řád hledíc k výroku rozsudku o ztrátě práva volebního; rozšiřující výklad zvláštního zákona obdobou jest nepřipustný a nelze tedy pokládati za zákonem tím řešeny otázky vztahující se k výrokům rozsudku o jiných, třebaže obdobných vedlejších trestech. Proto jest onu otázku řešiti podle všeobecných ustanovení § 281 čís. 11 a § 283 tr. ř. a připustiti proti výroku o ztrátě čestných práv občanských, pokud se týče proti tomu, že výrok ten učiněn nebyl, zásadně i zmateční stížnost, i odvolání; porušení zákona, jež nepodléhá volnému uvázení soudcovskému, jest napadati zmateční stížností, nesprávné výsledky soudcovského uvažování v mezích zákona odvoláním. Jelikož pak, jak bude dokázáno, napadeným výrokem, přesněji jeho příliš úzkým obsahem, porušen byl zákon v ustanovení velicím, jehož bylo šetřiti vždy a bez výjimky, jest zmateční stížnost formálně správným prostředkem k uplatňování vady rozsudku, o kterou jde. I věcně jest veřejný obžalobce se stížností v právu. Napadený rozsudek uložil obžalovanému za zločin, uvedený v § 15 čís. 3 zákona na ochranu rep. a za sbíhající se s ním delikty (přečiny a přestupky podle téhož zákona) trest žaláře v trvání sedmi měsíců a pojal do rozsudečného výroku i výrok, že se vyslovuje ztráta práva voliti a volenu neb povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných na dobu tří let. V rozhodovacích důvodech jest uvedeno, že bylo, poněvadž zločin kratší jednoho roku (správně zločin potrestaný trestem kratším jednoho roku) byl spáchán . . . . . z pohnutek nízkých a nečestných, uznáno na ztrátu čestných práv občanských, a to na ztrátu práva voliti a volenu nebo povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných podle § 32 čís. 3 zákona na ochranu republiky, nikoliv však na trvalou ztrátu veřejné služby podle § 32, čís. 1 cit. zákona, poněvadž vzhledem k obsahu tohoto odstavce míní se podle přesvědčení soudu veřejnými službami služby vyššího zájmu, nikoliv prostě jakákoliv služba veřejná, jakou zastává obžalovaný, nanejvýš jako pohodný. Netřeba zkoumati, je-li tento výklad ustanovení § 32, druhý odstavec čís. 1 cit. zákona, přesněji pojmu veřejné služby, nesprávný a nesluší-li přisvědčiti námitce stížnosti, že zákon nečiní rozdíl mezi veřejnými službami vyššího a nižšího zájmu, maje na zřeteli všechny veřejné služby vůbec. Neboť zmatečnost výroku, o který jde, plyne jasně již z jiných úvah.

Ustanovení prvního odstavce § 32 zákona na ochranu republiky ukládá prostě soudu, by v případech tam vytyčených vyslovil jako vedlejší trest ztrátu čestných práv občanských, a není ani na tomto místě, ani jinde v zákoně další ustanovení, jež by soudu nařizovalo neb i jen

dovolovalo, by přizpůsobil rozsah tohoto vedlejšího trestu individuálním poměrům odsouzenec tím, že určí a v rozsudku vysloví, v čem se projeví účinek ztráty čestných práv občanských. Ovšem stanoví druhý odstavec § 32 cit. zák., že ztráta čestných práv občanských znamená újmu pak pod čís. 1—3 vypočtené; avšak tím není nic změněno na rozsahu (obsahu) výroku předepsaného prvním odstavcem, nýbrž je tím jen vymezen rozsah účinků tohoto výroku, obdobně jako byl rozsah účinků nastávajících v dotčených směrech již samým odsuzujícím rozsudkem vymezen v §§ 26, 27 tr. zák. a zákonem ze dne 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. Druhý odstavec § 32 zákona na ochranu republiky nemá tudíž význam pro úpravu výroku o vedlejším trestu v rozsudku, nýbrž jen pro výkon rozsudečného výroku příslušným úřadem, jemuž jest podle § 402 tr. ř. zaslati opis rozsudku nabyvšího moci práva za tím účelem, by učinil opatření, kterých je podle individuálních poměrů odsouzenecových třeba, by nastaly všechny účinky, které mají podle § 32 odst. 2 cit. zákona ztrátou čestných práv občanských nastati. I vyslovení ztráty veřejné služby, propuštění z takové služby je tudíž složkou výkonu rozsudku, nikoliv již složkou výroku rozsudku o vedleším trestu (srovnej ku příkl. § 116 služební pragmatiky ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák., § 34 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.), a musí proto býti úřadu, jenž vykoná výrok rozsudku o ztrátě čestných práv občanských, zůstaveno rozhodnutí, zda je zaměstnání odsouzenecovo veřejnou službou po rozumu § 32, druhý odst. čís. 1 zákona na ochranu republiky; musí však býti tomuto úřadu i výrokem, že obžalovaný pozbývá čestných práv občanských, umožněno, by oním způsobem rozhodl a obžalovaného propustil z veřejné služby, pokud se týče zbavil ho služebního místa, protože pro obor zákona na ochranu republiky byly předpisy §§ 26, 27 tr. zák. a zákona čís. 131 ř. zák. z roku 1867 nahrazeny ustanovením § 32 zákona na ochranu republiky, takže v rozsahu tohoto zákona nenastávají následky, o které jde, již podle zákona samým odsouzením. Závěrem vysloveným v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný spáchal zločin § 15 čís. 3 cit. zákona z pohrutek nízkých a nečestných, byl zjednan předpoklad, za kterého nikoliv jen mohl, nýbrž přes to, že trest vyměřen jen sedmiměsíčním žalářem, musel býti obžalovanému uložen vedlejší trest ztráty čestných práv občanských. Vyslovil-li soud přes to jen ztrátu práva voliti a volenu nebo povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných, tudíž jen část újem, z nichž se ztráta čestných práv občanských podle § 32 odst. 2 cit. zákona skládá, porušil tím zákonné ustanovení, které ve směru tom neponechává místo volným úvahám soudů, určil vedlejší trest menším než podle zákona povinným rozsahem a vykročil tak při vyměřování trestu ze své moci trestní, pokud se týče, vykročil (ano se právo zaměňovací a zmírňovací k onomu vedlejšímu trestu nevztahuje) z mezí svého práva zaměňovacího a zmírňovacího. Výrok, jímž byla v rozsudku vyslovena ztráta práva voliti a volenu nebo povolánu býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných, je zmatečný podle § 281, čís. 11 tr. ř.; i bylo jej k odůvodněné stížnosti veřejného obžalobce

zrušiti. Ježto pak byl shora při vyřízení odvolání obžalovaného schválen předpoklad nalézacího soudu, že obžalovaný spáchal čin z pohrutek nízkých a nečestných, bylo uznati ihned ve věci samé, že obžalovaný pozbývá podle § 32 zákona na ochranu republiky čestných práv občanských, a to na dobu uvedenou ve výroku.

Čís. 4095.

Ustanovení § 3 zákona o maření exekuce nepředpokládá nutně zabavení uhrazovací nebo zajišťovací exekucí; spadá sem i zabavení policejní (závadných brožur); subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 6. března 1931, Zm I 136/31).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 3. února 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným mimo jiné i přestupkem podle § 3 zákona o maření exekuce ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnost namítá, že tu není skutková podstata přestupku podle § 3 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. o maření exekuce; neboť, nehledíc prý k tomu, že nešlo o exekuci v technickém slova smyslu, o výkon nuceného zabavení věci uhrazovací nebo zajišťovací exekucí, není prý vůbec zjištěno, že stěžovatel, odnášeje balík tiskopisů z místnosti sekretariátu komunistické strany v K., věděl, že jsou v balíku zabavené brožury («Na cestě k bolševismu 1929»). Námitka stížnosti, že nešlo o exekuci v technickém slova smyslu, že zabavení nebylo provedeno uhrazovací nebo zajišťovací exekucí, je právně bezpodstatná; ustanovení § 3 zákona nepředpokládá nutně takové zabavení, nýbrž chrání vážnost všech úředních opatření záležejících v sekvestrování, v zabavení nebo v obstavení věci, takže jest nepochybné, že pod toto ustanovení zákona spadá i zabavení policejní, o něž tu podle rozsudkového zjištění šlo. I další námitka stížnosti je právně bezpodstatná. Po stránce subjektivní se vyžaduje ke skutkové podstatě přestupku podle § 3 zák. o maření exekuce jen vědomí pachatelovo, že odstraňuje za účelem v tomto ustanovení zákona uvedeným věc úředně zabavenou (sekvestrovanou neb obstavenou). Tyto předpoklady subjektivní skutkové podstaty přestupku podle § 3 zák. o maření exekuce jsou v rozhodovacích důvodech zjištěny, nanejmen je v nich způsobem formálně bezvadným zjištěno, že stěžovatel věděl, že balík jím odnášený byl policií zabaven. Zda stěžovatel věděl, že balík obsahuje ony brožury, jež policie hledala, či nikoli, je s hlediska subjektivní skutkové podstaty přestupku tu v úvahu přicházejícího lhostejno.

Čís. 4096.

Jde-li o (zákazu § 23 tisk. zák. se příčí) rozšiřování tiskopisu, jehož (pachatel neznámý) obsah tvoří skutkové podstaty zločinu podle § 15 čis. 3, přečinů podle § 14 čis. 1 a 5, a § 18 čis. 2 zákona na ochr. rep., jest v takovém rozšiřování tiskopisu spatřovati přečin, po případě i přestupek podle čl. III. čis. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.) v ideálním souběhu s přestupkem podle § 23 tisk. zák.

Nejde o překročení obžaloby (§ 281 čis. 8 tr. ř.), bylo-li k obžalobě na ony trestné činy proti zákonu na ochr. rep., spáchané rozšiřováním tiskopisu, uznáno na přečin (přestupek) podle čl. III. zák. čis. 142/1868, an soud nevzal za prokázáno, že pachatel tiskopis četl a jeho obsah znal.

Nejsou-li závadná místa v témže článku, nýbrž v různých člancích dotyčného čísla tiskopisu, je možný reální souběh přečinu s přestupkem zanedbání povinné péče.

Trestný čin podle čl. III. čis. 3 zák. čis. 142/1868 je ryzím deliktem kulposním; nepřipouští trestný pokus.

Rozšiřováním ve smyslu § 6 tisk. zák. jest všeliké úmyslné jednání, jímž se tiskopis činí přístupným individuálně neomezenému počtu osob za tím účelem, by jím bylo působeno na jejich smýšlení; spadá sem rozdávaní tiskopisů, nikoliv však ponechání částí letáků v bytě.

Čin, spáchaný z nepřátelství proti republice a v úmyslu republiku poškodit, byl spáchan z pohnutek nízkých a nečestných.

Pokud nejde o neúplnost (§ 281 čis. 5 tr. ř.), omezil-li se soud vzhledem k ustanovení § 165 soudní instrukce na citací řadových čísel zabavovacích nálezů.

(Rozh. ze dne 10. března 1931, Zm I 249/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 24. února 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky, přečiny podle § 14 čis. 1 a 5 § 18 čis. 2 a § 42 odst. 3 téhož zákona, jakož i přestupky podle § 42 odst. 1 zákona na ochranu republiky, čl. III. čis. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. a podle § 23 zákona o tisku, vyhověl pokud čelila proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky a přečiny podle § 14 čis. 1 a 5 a § 18 čis. 2 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek v tomto výroku a uznal obžalovaného vinným jen nedokonaným zločinem podle § 15 čis. 3 a nedokonanými přečiny podle § 14 čis. 1 a 5 a § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky, spáchanými činnostmi v rozsudku pod I a) 1—4 uvedenou; v ostatních směrech zmateční stížnost zavrhl. Důsledkem částečného zrušení rozsudku ve výroku o vině zrušil i výrok o trestu a výroky s ním související a vyměřil obžalovanému znovu trest. Podle § 32 zákona na ochranu republiky vyslovil u obžalovaného ztrátu práv občanských. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným a) zločinem podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky a přečiny podle §§ 14, čis. 1 a 5, a 18 čis. 2 téhož zákona, spáchanými rozšiřováním neperiodického tiskopisu (letáku) »1. srpen, dnem protiválečné demonstrace«, b) přečinem podle čl. III. čis. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. (§ 42 odst. 3 zák. na ochranu republiky a přestupkem podle čl. III. čis. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. (§ 42 odst. 2 zák. na ochranu republiky), spáchanými rozšiřováním neperiodického tiskopisu »R. P.« č. 165 ročníku X., a c) přestupkem podle § 23 tisk. zák., spáchaným tím, že rozšiřoval bez úředního povolení způsobem v rozsudku uvedeném oba tyto tiskopisy, a dovolává se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čis. 8, 5, 9 a) a 10 tr. ř. K jednotlivým vývodům zmateční stížnosti, pokud jimi napadá výrok pod b) a c) rozsudku, jest uvésti toto: Zmatek podle § 281 čis. 8 tr. ř. shledává stížnost v tom, že nalézací soud uznal stěžovatel vinným přečinem a přestupkem pod b), ač prý z těchto trestných činů nebyl stěžovatel v obžalovacím spise viněn a ač prý obžaloba nebyla na ně ani později rozšířena. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. Stěžovatel byl v obžalovacím spise viněn, že se dopustil rozšiřováním tiskopisu »R. P.« zločinu podle § 15, čis. 3 zák. na ochranu republiky, přečinu podle § 14 čis. 1, a § 11 čis. 2 a přestupku podle § 15 čis. 4 zákona. Nalézací soud shledal podle rozhodovacích důvodů rozsudku, že tento stěžovatelem rozšiřovaný tiskopis zakládá svým obsahem skutkové podstaty těchto trestných činů, nevzal však za prokázáno, že stěžovatel tiskopis četl a jeho obsah znal, a podřadil proto rozšiřování tiskopisu stěžovatelem vzhledem k tomu, že shledal v obsahu tiskopisu skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky a kromě toho skutkové podstaty přečinů podle § 14 čis. 1 a § 11 čis. 2 zákona, a vzhledem k tomu, že se rozšiřování tiskopisu stalo způsobem v zákoně zakázaným (§ 23 tisk. zák.) pod skutkové podstaty trestných činů pod b). Učiniv tak, neuznal stěžovatele vinným činem, pro nějž stěžovatel nebyl žalován, nýbrž podřadil jen čin stěžovateli obžalovacím spisem za vinu kladený, t. j. rozšiřování tiskopisu tu v úvahu přicházejícího, pod jiná ustanovení zákona než jsou ona, pod něž byl tyž čin podřaděn obžalobou (§ 262 tr. ř.); nejde tu proto o překročení obžaloby (§ 281 čis. 8 tr. ř.).

Zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř. shledává stížnost v tom, že v napadeném rozsudku nejsou uvedeny postačitelé důvody pro výrok, že stěžovatel tiskopis »R. P.« rozšiřoval. Stížnost je bezdůvodná. Rozsudek shledává rozšiřování tiskopisu »R. P.« jednak v tom, že obžalovaný zanesl první zásilku tohoto tiskopisu, obsahující 100 výtisků, do sekretariátu komunistické strany v K., kde ji nechal ležeti na stole, jednak v tom, že nejméně 7 výtisků tohoto tiskopisu, pocházejících z druhé zásilky, jako kolportér již rozšířil, předal je již jiným osobám. Výrok, že stěžovatel položil první zásilku »R. P.« v sekretariátě komunistické

strany v K. na stůl a nechal ji tam ležeti, odůvodňuje rozsudek doznáním stěžovatelovým, a výrok rozsudku, že stěžovatel rozšířil (předal jiným osobám) nejméně 7 výtisků téhož tiskopisu z druhé zásilky, má oporu ve zjištění rozsudkovém, že druhá zásilka tohoto tiskopisu obsahovala nejméně 100 výtisků, a že u stěžovatele bylo nalezeno již jen 93 výtisků. Podle toho uvádí rozsudek pro všechna tato skutková zjištění důvody. Další vadu neúplnosti a nejasnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. shledává stížnost v tom, že rozsudek, pokud jde o obsah tiskopisu »R. P.«, sice uvádí, že tento tiskopis, jenž vyšel v době, kdy vydávání časopisu »R. P.« bylo rozhodnutím zemského úřadu v Praze zastaveno, byl pro místa I.—VII. státním zastupitelstvím na základě § 14 čís. 1, dále § 15 čís. 3 a 4 a § 11 čís. 2 zákona na ochranu republiky zabaven, že zabavení to bylo nálezem krajského soudu trestního v Praze ze dne 8. srpna 1929 potvrzeno, a že nalézací soud shledává rovněž v obsahu těchto míst tohoto tiskopisu objektivní skutkové podstaty těchto trestných činů, poněvadž se prý v místě I. vzhledem k předchozímu obsahu pobuřuje proti demokraticko-republikánské formě státu, v místě II. se vyzývá k násilné změně ústavy po vzoru Leninově, v místě III. se vybízí ke hromadnému páchání přestupků proti zákonu o tisku, v místech IV. a V. se vybízí ke vzpouře vojinů v případě války se Sověty a v místech VI. a VII. se uvádí president republiky, o němž je v nezabavené části článku řeč, u veřejný posměch, že však neuvádí doslov jednotlivých míst ani jej sumárně nekonstatuje, takže prý nelze vůbec přezkoumat, zda jsou ona zjištění smyslu oněch míst ospravedlněna. Z toho, co uvedeno, plně, že stížnost vytýká rozsudku v tomto směru ve skutečnosti nedostatek důvodů pro ona skutková zjištění. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Neboť vzhledem k ustanovení § 165 soudní instrukce, příkazujícímu soudům, by při vyhotovování rozhodovacích důvodů trestních rozhodnutí a jiných usnesení, jež podle předpisů trestního řádu mají býti dodány stranám, měly vždy na zřeteli zájmy veřejné bezpečnosti, mravnosti a vhodnosti, a by se, nanejvýš tam, kde jde o posouzení skutečností, jichž uvedení v širší známost by mohlo ohroziti veřejné ohledy, omezily na všeobecné poukazy, mohl se nalézací soud omeziti na pouhou citaci řadových čísel zabavovacích nálezů.

S hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost, pokud jde o trestné činy pod b) rozsudkového výroku, že se ustanovení čl. III. zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. týká jen redaktora, nakladatele a tiskaře a neupravuje tudíž skutkovou podstatu trestného činu, jehož by se mohl dopustiti i rozšiřovatel tiskopisu. Námitka je zřejmě bezdůvodná; neboť čl. III. cit. zák. uvádí pod čís. 3 výslovně podmínky, za nichž zodpovídá rozšiřovatel tiskopisu, jehož obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu, za zanedbání pozornosti, při jejíž povinném užití nebyl by tiskopis s trestným obsahem rozšiřován. Tvrdí-li stížnost s hlediska důvodu zmatku podle čís. 10 § 281 tr. ř., že stěžovatel neměl býti odsouzen pro čin dokonalý, nýbrž jen pro pokus, an nebyl ani usvědčen, že »R. P.« skutečně již rozšiřoval, jeť především poznamenati, že, pokud jde o trestné činy v úvodu pod b), jsou tuto činy delikty ryze kulposními,

kteří nepřipouštějí trestný pokus. Dále jest zdůrazniti, že pro posouzení otázky, zda byl tiskopis »R. P.« stěžovatelem rozšiřován, je, ano jde o trestné činy podle tiskového zákona, rozhodným ustanovení § 6 tisk. zák., podle něhož jest pokládati za rozšiřování ve smyslu tohoto zákona, mimo jiné, odbyti, prodej nebo rozdávání tiskopisů. Jak bylo již poznamenáno, zjišťuje rozsudek v tomto směru v rozhodovacích důvodech kromě jiného, že stěžovatel »rozšířil« z druhé zásilky »R. P.« již nejméně 7 výtisků; uváží-li se, že rozsudek vyvrací tímto zjištěním zodpovídání se stěžovatelovo, že z těchto tiskopisů, jež zamýšlel rozdávat, ještě nikomu nic nepředal, je zřejmo, že chce zjištěním, že stěžovatel rozšířil již nejméně 7 výtisků »R. P.« z druhé zásilky, vyjádřiti, že stěžovatel tyto výtisky již rozdal. Tato činnost jest však rozšiřováním tiskopisu ve smyslu § 6 tisk. zák. Vzhledem k tomu a ke skutečnosti, že rozsudek neshledává přitěžujícím, že stěžovatel rozšiřoval tiskopis »R. P.« různým způsobem, netřeba vůbec zkoumati, zda lze rozšiřování tohoto tiskopisu ve smyslu § 6 tisk. zák. shledávati i v tom, že stěžovatel zanesl první zásilku tiskopisu do sekretariátu komunistické strany v K. a nechal ji tam na stole ležeti, a netřeba v důsledku toho odpovídati na výtku, již zmateční stížnost činí tomuto výroku s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. Z toho plyne, že bezdůvodnou jest i námitka stížnosti, že ani přestupek podle § 23 tisk. zák. nebyl stěžovatelem dokonán.

Ani další námitka stížnosti s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., že rozšiřování tiskopisu »R. P.« stěžovatelem zakládá jen skutkovou podstatu přestupku podle § 23 tisk. zák., že tu nejde o ideální souběh tohoto přestupku s trestnými činy pod b), není odůvodněna. Ustanovení § 23 tisk. zák. slouží jen k zachování pořádku ve věcech tiskových, čl. III. zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. sleduje ochranu veřejnosti před účinky trestného obsahu tiskopisu. Právní statky těmito normami zákona chráněné nejsou tudíž totožné. Jde-li tedy, jak tomu bylo podle skutkových zjištění rozsudkových v souzeném případě, o (zákazu § 23 tisk. zák. se příčíci) rozšiřování tiskopisu, jehož (pachatelův neznámý) obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochranu republiky a skutkové podstaty přečinů podle § 14 čís. 1 a 5, a § 18 čís. 2 zákona, jeť v takovém rozšiřování tiskopisu spatřovati přečin podle čl. III. čís. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. (§ 42 odst. 3 zák. na ochranu republiky), po případě, za předpokladu, o němž se stane později zmínka, i přestupek podle čl. III. čís. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. (§ 42 odst. 2 zák. na ochranu republiky) v ideálním souběhu s přestupkem podle § 23 tisk. zák. Namítá-li dále stížnost, že rozsudek shledává v rozšiřování tiskopisu »R. P.« stěžovatelem kromě skutkové podstaty přestupku podle § 23 tisk. zák. ještě skutkové podstaty tří dalších trestných činů, ač tu o skutkové podstaty tří dalších trestných činů nejde, přehlíží, že rozsudek spatřuje v rozšiřování tiskopisu »R. P.« stěžovatelem kromě skutkové podstaty přestupku podle § 23 tisk. zák. jen skutkové podstaty dvou trestných činů, přečinu podle čl. III., čís. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. (§ 42 odst. 3 zák. na ochranu republiky)

a přestupku podle čl. III. čís. 3 cit. zák. z roku 1868 (§ 42 odst. 2 zák. na ochranu republiky). Pokud se posléze stížnost snaží dolíčit, že stěžovatele nelze vinit z přečinu a z přestupku zanedbání povinné péče ve smyslu čl. III. čís. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochranu republiky), ano prý je zanedbání povinné péče po rozumu čl. III. cit. zák. z roku 1868, které záleží v jediném opomenutí, vždy jen přečinem nebo přestupkem, není však nikdy tím i oním, jest uvésti toto: názor stěžovatelův byl by správný jen, kdyby závadná místa tiskopisu »R. P.«, zakládající podle rozsudku svým obsahem skutkové podstaty zločinu podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky a přečinů podle § 14 čís. 1 a § 11 čís. 2 téhož zákona, byla všechna v témže článku anebo v těchže člancích řečeného tiskopisu. Pokud tomu tak není, je možný reálný souběh přečinu zanedbání povinné péče s přestupkem zanedbání povinné péče (viz rozhodnutí čís. 3640 sb. n. s.). V souzeném případě není přestupek zanedbání povinné péče vyčerpán přečinem zanedbání povinné péče, poněvadž závadná místa nejsou v témže článku, nýbrž v různých člancích dotyčného čísla tiskopisu. V probraných směrech bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Zmateční stížnosti nelze však upřít oprávnění, pokud, navazujíc na okolnost, že tiskopis byl zanechán v bytě K-ových, dovozuje podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že tiskopis ten není rozšiřován, mají-li snad jiné osoby fysickou možnost, by se, třeba neprávem k tiskopisu dostaly, a pokud doplňuje tuto námitku s hlediska zmatku čís. 10 § 281 tr. ř. tvrzením, že, i kdyby obžalovaný měl býti uznán vinným některými delikty, bylo by v jeho jednání spatřovati nanejvýše jen pokus trestných činů, jimiž byl uznán vinným, an nebyl usvědčen, že leták opravdu rozšiřoval. Nalézací soud shledal rozšiřování letáku již v tom, že stěžovatel zanechal část letáků volnou, zabalenou jen v papíře v bytě K-ově, takže byla manželům K-ovým přístupná. Avšak pouhé ponechání části letáků v bytě není ještě činností, jež by odpovídala pojmu rozšiřování, jak je vymezen v § 6 zákona o tisku, jež i tu přichází v úvahu (§ 7 tr. zák.). Rozšiřováním ve smyslu onoho zákonného ustanovení jest všeliké úmyslné jednání, jímž se tiskopis činí přístupným individuálně neomezenému počtu osob za tím účelem, by jím bylo působeno na jejich smýšlení (viz sb. n. s. čís. 94/19, 1719/24). V oné činnosti nelze však shledati ani pokus spáchání trestných činů, obžalovanému k vině přičítaných, tím méně pak dokonané spáchání, an se leták nestal jednáním obžalovaného přístupným individuálně neomezenému počtu osob, nýbrž jen osobám individuálně určitým, nehledíc ani k tomu, že není prokázáno a rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný onu část letáků uložil u K-ových právě za tím účelem, by do letáků nahlédli a si je přečetli, a by tak obsahem letáků, jež jim úmyslně učinil přístupným, působil na jejich smýšlení ve směru protizákonném. V jednání, k němuž se obžalovaný doznal a které nalézací soud zjišťuje a jež záleželo v tom, že obžalovaný jel na kole s tiskopisy (s »R. P.« a s letáky), by je rozdával, by je, jak rozsudek výslovně zjišťuje, rozšiřoval, jest však shledati pokus

spáchání trestných činů pod bodem I a) rozsudku blíže uvedených. Neboť jednáním tím předsevzal obžalovaný již činnost, která vedla ke skutečnému vykonání oněch trestných činů, které však dokonány nebyly jen proto, že obžalovanému bylo v rozšiřování letáků zabráněno zakročením četnictva. V tomto směru odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověti, aniž bylo třeba obírat se výtkou s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., že rozsudek neuvádí náležité důvody pro výrok, že stěžovatel leták rozšiřoval. Důsledkem toho bylo zrušiti napadený výrok pod I a) rozsudku a vyměřiti obžalovanému znova trest. Na ztrátu práv občanských bylo podle § 32 zákona na ochr. rep. uznáno, neboť zrušovací soud dospěl v souhlasu se soudem prvé stolice k přesvědčení, že pokus trestných činů, pokud jde o leták, byl spáchán z nepřátelství proti republice a v úmyslu republiku poškoditi, tedy z pohnutek nízkých a nečestných.

Čís. 4097.

Ustanovením § 14 čís. 3 zák. na ochr. rep. není chráněna církev jako taková, ani jen několik jednotlivců, nýbrž jen skupina obyvatelů; popuzování musí míti přímý vztah k náboženství skupiny obyvatelů, proti níž je popuzováno.

Záštím podle § 14 čís. 3 zák. na ochr. rep. není pouhá nelibost, odpor nebo nepřátelství, nýbrž teprve tyto stavy vášnivě vystupňované tak, že mohou vésti k násilnostem nebo k podobným činům nepřátelským (vyšší stupeň nenávisti nebo nepřátelství).

Přečinu podle § 303 odst. 1 tr. zák. neslušným chováním v čase veřejného provozování náboženství, ze kterého může jiným vzejítí pohoršení, může se dopustiti i náboženský služebník, který náboženské úkony vykonává.

(Rozh. ze dne 10. března 1931, Zm I 413/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 1. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a ve výrociích s ním souvisejících jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Jak správně připomíná i zmateční stížnost ve vývodech, jimiž dolíčuje důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., vyžaduje skutková podstata přečinu, jímž byl obžalovaný uznán vinným, v souzeném případě zjištění, že obžalovaný popuzoval veřejně 1. k záští, a to 2. proti některé skupině obyvatelů, 3. pro jejich náboženství. Rozsudek zjišťuje zdánlivě veškeré tyto pojmově nezbytné znaky řečeného přečinu jednak již ve výroku, hlavně však v rozhodovacích důvodech, pokud se v nich

praví, že obžalovaný dal svými před tím zjištěnými slovy na jevo nepřátelské zaujetí proti církvi římsko-katolické a proti příslušníkům římsko-katolického náboženství, dále, že jeho promluva byla způsobila vzbuditi u příslušníků jiných vyznání nepřátelské pocity proti příslušníkům římsko-katolické církve, čehož si také obžalovaný musil býti vědom, posléze, že celý obsah jeho řeči svědčí o tom, že je nepřátelsky zaujat proti církvi římsko-katolické a tím i proti jejím příslušníkům, a že jeho úmyslem bylo, by toto zášti proti oné církvi a proti jejím příslušníkům vzbudil i u posluchačů. Dovolávajíc se nauky i judikatury, dovozuje zmatečnou stížnost správně, že záštím není pouhá nelibost, odpor nebo nepřátelství, nýbrž teprve tyto stavy vášnivě vystupňované tak, že mohou vésti k násilnostem nebo k podobným činům nepřátelským (vyšší stupeň nenávisti nebo nepřátelství). Právní názor jí uplatňovaný má oporu v judikatuře zrušovacího soudu; tak podle důvodů jeho rozhodnutí č. 1721 sb. n. s. znamená zášť psychickou disposicí, záležející ve vysoce stupňované vášnivé nelibosti nebo v nepřátelském zaujetí proti osobě nebo věci; popuzováním k zášti jest jednání, které je způsobivé vykonávati u jiných vliv na tuto psychickou disposici a vyvolávati v naznačeném směru určité pocity; i podle rozh. čís. 2032 sb. n. s. odpovídá řečenému pojmu jen vyšší stupeň odporu, nenávisti nebo nepřátelského zaujetí proti někomu. Rozsudek vymezuje sice v důvodech pojem popuzování k zášti slovy, shodujícími se přesně s výkladem, jehož se dostává pojmu tomu v důvodech rozh. čís. 1721 sb. n. s., není však v něm uvedeno nic, co by opodstatňovalo zjištění, že obžalovaný popuzoval svými slovy k zášti právě v souzeném případě. Omezujíc se rozsudkové důvody v dotčeném směru jen na zjištění, že obžalovaný pronesl při pohřbu Jarmily L-ové jako farář církve československé mimo jiné slova, v nich řečí přímou uvedená; zjišťují dále, že máry, které jsou vlastnictvím církve katolické a bývají uzamčeny ve (hřbitovní) márnici, půjčuje děkan Č. při pohřbech jiných vyznání na požádání, že však, ano při pohřbu L-ové o ně žádáno nebylo, nebyly, když se pohřební průvod dostal na hřbitov, k odnesení rakve připraveny; že této okolnosti využil obžalovaný podle dalšího závěru rozsudkových důvodů právě k tomu, by ve své pohřební řeči popuzoval k zášti proti příslušníkům církve katolické. Na to se reprodukuje v rozsudkových důvodech již jen zodpovídání se obžalovaného jakož i výpovědi řady svědků průvodních a vývodních, a pak následují ony shora nastíněné úvahy rázu právního, z nichž však nelze seznati, ve kterých jednotlivých slovech neb úsecích pohřební řeči obžalovaného spatřuje rozsudek popuzování k zášti ať již proti římsko-katolické církvi nebo proti jejím příslušníkům. Z toho je zjevno, že otázku, zda obžalovaný popuzoval k zášti, nevyřešil nalézací soud způsobem bezvadným již po stránce skutkové, takže zmatečnou stížnost vytýká rozsudku právem zmatečnost podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Důvodnou jest však i námitka, již napadá zmatečnou stížnost rozsudek s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., uvádějíc, že nalézací soud stotožňuje vlastně v rozsudkových důvodech církev řím-

sko-katolickou jako takovou s jejími příslušníky, ačkoli církev římsko-katolická jako taková není předmětem ochrany podle § 14 čís. 3 zák. na ochr. rep. Není však v rozsudkových důvodech zjištěno, pokud se týče uvedeno nic, čím by byl opodstatněn rozsudkový výrok, že obžalovaný popuzoval k zášti proti příslušníkům církve katolické, naopak vyskytuje se v nich v různých obměnách jen rčení, že obžalovaný dal svými slovy najevo nepřátelské zaujetí proti církvi římsko-katolické a proti příslušníkům náboženství římsko-katolického, a že celý obsah jeho řeči svědčí o tom, že je nepřátelsky zaujat proti řečené církvi a tím i proti jejím příslušníkům; povinností soudu bylo však objasniti v rozsudku, kterými úvahami dospěl k závěru, že popuzování obžalovaného k zášti (k nepřátelskému zaujetí) proti řečené církvi je zároveň i popuzováním proti jejím příslušníkům. Zmatečnou stížnost připomíná vhodně, že církev jako taková ustanovením § 14 čís. 3 zákona na ochranu republiky chráněna není, právě tak jako jím není chráněna jen několik jednotlivců, nýbrž jen skupiny obyvatelů. Rozsudkové důvody nezjišťují ani, v čem by měl aspoň nepřímou oporu další bod rozsudkového výroku, že obžalovaný popuzoval k zášti proti příslušníkům církve katolické pro jejich náboženství. Nestačí v tom směru o sobě obrát rozsudkových důvodů, že obžalovaný dal svými slovy najevo nepřátelské zaujetí proti příslušníkům náboženství římsko-katolického. Zmatečnou stížnost dovozuje v podstatě správně, že popuzování musí míti přímý vztah k náboženství skupiny obyvatelů, proti níž je popuzováno. A v tomto rozhodném směru nemají rozsudkové důvody zjištění. Aniž bylo třeba obírat se s ostatními výtkami a námitkami uplatňovanými zmatečnou stížností s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 3, 4, 5, 9 b) § 281 tr. ř., bylo jí již se shora řečených důvodů vyhověti, napadený rozsudek podle § 288 čís. 3 tr. ř. zrušiti a věc vrátiti nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl. Při tom bude věc nalézacího soudu, by, až zjistí a vyloží smysl, dosah a cíl závažného projevu obžalovaného, zkoumal, zda projev ten nezakládá snad skutkovou podstatu některého jiného deliktu, namně přečinu podle § 303, odst. 1 případ třetí tr. zák., neslušného chování v čase veřejného provozování náboženství, ze kterého jiným může vzejíti pohoršení, a jehož se podle judikatury může dopustiti i náboženský služebník, který náboženské úkony vykonává (viz sb. nejv. soudu vídeňského 1582/92 a 3227/1906).

Čís. 4098.

Zmatečnost vykročení z mezí zákonné sazby (§ 281 čís. 11 tr. ř.) předpokládá, že již zákon sám určuje určitou zvláštní trestní sazbu dle přitěžujících nebo polehčujících okolností, pojatých již do skutkové podstaty určitého trestného činu (na př. §§ 94, 97, 100 tr. zák.).

Podle § 55 tr. zák. soud sice může zkrátiti trest i pod 6 měsíců, avšak takové zkrácení není nutné. Výměrou zrestu v mezích sazby i při použití § 55 tr. zák. nevykročil soud ze své moci trestní.

(Rozh. ze dne 11. března 1931, Zm I 105/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. ledna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Hmotněprávní zmatečnost podle § 281 čis. 11 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že obžalovanému byl vyměřen trest v mezích zákonné sazby, ač bylo použito ustanovení § 55 tr. zák. Přehlíží, že podle tohoto předpisu může sice soud zkrátit trest i pod 6 měsíců, že však takové zkrácení není nutné a za okolností § 55 tr. zák. soudu nařízené, takže výměrou trestu v mezích sazby i při použití § 55 tr. zák. nevykročil ještě soud ze své trestní moci. Poukazuje-li stížnost na polehčující okolnosti, na něž podle jejího názoru měl být rovněž vzat zřetel, provádí tak jen odvolání do výše trestu, ne však zmatečnost podle § 281 čis. 11 tr. ř., neboť zmatečnost vykročení z mezí zákonné sazby předpokládá, že již zákon sám určuje určitou zvláštní trestní sazbu podle přitěžujících nebo polehčujících okolností »v zákoně jmenovitě uvedených«, t. j. pojatých již do skutkové podstaty určitého trestného činu (srovn. na př. §§ 94, 97, 100 tr. zák.). Výtkou, že obžalovaný neměl být zbaven práva volebního, an nejednal z důvodů zistných a nečestných, popírá zmateční stížnost prostě opačné přesvědčení soudu rozsudkem vyjádřené a posuzována s hlediska uplatňovaného zmatku podle § 281 čis. 11 tr. ř. není výtka ta zákonným provedením této zmatečnosti.

Čis. 4099.

Srážka automobilu, jedoucího po hlavní silnici, s motocyklem, jedoucím po vedlejší silnici, na křižovatce obou silnic.

Úplně přehledná křižovatka neskýtává konkrétní nebezpečí, s nímž by jezdec musel počítati, jen, je-li úplně volná. I na přehledné křižovatce jest však konkrétní nebezpečí, blíží-li se k ní z různých stran vozidla, jež se tam mohou střetnouti.

Zavinění řidiče automobilu, jel-li nepřipustnou rychlostí, a řidiče motocyklu, nedbal-li rychlosti auta a nezařídil-li se zřetelem k ní způsob své jízdy tak, by nedošlo ke srážce.

Řidič silostroje nemůže spoléhati na to, že řidič jiného silostroje bude dbáti zvyklosti (že vozidlo jedoucí po vedlejší silnici nechá předjet vozidlo jedoucí po hlavní silnici).

(Rozh. ze dne 11. března 1931, Zm II 437/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu trest-

ního v Brně ze dne 17. září 1930, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného Vavřina N-a důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. dokazuje výlučnou vinu spoluobžalovaného J-y; pokud tak činí vlastním nepřipustným hodnocením výsledků průvodního řízení, najmě zdůrazňováním změn ve výpovědích J-y o rychlosti jeho jízdy před srážkou a o příčině její napotomní akcelerace až do násilné zastávky u pomníku S-ova a úvahami o její intenzitě ze zjištěných následků, není tím onen důvod zmatečnosti proveden po zákonu. Pokud však lze v námitkách těch shledati poukaz na význam, jež pro posouzení viny jedné z osob na srážce současných má zavinění jiné osoby, jest stěžovatele odkázati na stálou praxi, podle níž nemůže spoluzavinění jiné osoby zbavit zodpovědnosti jiného pachatele, přičinil-li ke společně přivedenému výsledku z vlastní nedbalosti rovněž jednu ze složek, pro něž došlo ke škodnému výsledku. Ta byla u obžalovaného N-a vedle viny J-y správně dovedena na tom podkladu, že nedbal vozidla, přijíždějícího po státní silnici směrem ke křižovatce, najmě pak jeho rychlosti a nezařídil se zřetelem k ní způsob své jízdy tak, by na křižovatce nedošlo ke srážce. Třebaže není psaného předpisu, že vozidla na vedlejších silnicích nechají předjet vozidla jedoucí po hlavní silnici, a je-li to jen ustáleným zvykem, který ostatně ani zmateční stížnost nepopírá, byl nalézací soud oprávněn přihlížeti při stanovení míry opatrnosti, jíž jest dbáti při křižování hlavní silnice se silnicí vedlejší, i k této zvyklosti, podávající se z povahy věci. Opatrnost zcela průměrná vyžaduje nezbytně, by jezdec hlavní silnici křižující posuzoval možnost včasného přejezdu před vozidlem po hlavní silnici jedoucím se zřetelem ke skutečné rychlosti tohoto vozidla, a nikoli jen z předpokladu, že jezdec po hlavní silnici jedoucí svoji rychlost zmírní. Stěžovatel sám dovozuje, že z rychlé jízdy spoluobžalovaného J-y vzešlo neštěstí; poněvadž však sám do jeho jízdní dráhy směřoval, bylo jeho povinností dbáti oné rychlosti, s ní při úsudku, zda lze ještě přejeti, počítati a podle toho své jednání zaříditi. Nedbal-li této opatrnosti, přičinil k nadbalému jednání J-y další složku, z níž došlo ke srážce a k následkům s ní spojeným. Jeho spoluzavinění bylo tudíž správně dovedeno a je v těchto směrech důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. popíráno bezdůvodně.

Zmateční stížnost obžalovaného Vratislava J-y popírá jsoucnost konkrétního nebezpečí stěžovatelem předvidatelného. Lze připustiti, že úplně přehledná křižovatka neskýtá konkrétní nebezpečí, s nímž by jezdec musel počítati, je-li úplně volná. I na přehledné křižovatce jest však konkrétní nebezpečí, blíží-li se k ní z různých stran vozidla, jež se tam mohou střetnouti. Toto konkrétní nebezpečí bylo v rozsudku zjištěno v tom, že oba jezdcí viděli, jak se navzájem křižovatce blížeji. Bylo jejich povinností, by určité vyšší míře nebezpečí, jež při možném křižování vozidel hrozí jednak z toho, že jde o stroje jen do určité míry ovlá-

datelné, jednak z obapolné neznalosti každého z řidičů, jak se zachová druhý, čelili zvýšenou vlastní pozorností, i, když je obapolný způsob jízdy obou předpisy upraven, tím více však v souzeném případě, kde stěžovatel na určité, sobě příznivé chování druhého jezdce prý počítal jen na základě určité zvyklosti. Poněvadž taková zvyklost nemusí býti obecně známa, nelze s ní již proto počítati více než jako s náhodou; tím méně ovšem lze aspoň s poměrnou jistotou počítati s tím, že se druhý řidič podle ní (úmyslně nebo z jiného důvodu) skutečně zachová. Jsoucnost takové zvyklosti není tudíž ve směru objektivním s to, by zmenšila onu míru opatrnosti, shora zmíněné, by každý z řidičů, a to i ten, jemuž by ona zvyklost byla jinak na prospěch, volil takovou rychlost, kterou by mohl zavčas ovládnouti, kdyby druhý jezdec podle oné zvyklosti nejednal. Spoléhá-li se pachatel na takovou zvyklost, jejíž skutečné dodržení jiným nemá nijak zaručeno, aniž jest ono dodržení od něho odvislé, je i jeho subjektivní zavinění právě v tom, že přenechává odvrácení hrozícího nebezpečí, k němuž měl aspoň spolupůsobiti, náhodným činitelům, na něž při povinné opatrnosti spoléhati nesmí. Tím, že v souzeném případě konkrétní nebezpečí hrozilo a obžalovaný J. měl spolupůsobiti při jeho odvrácení, odlišuje se tento případ od onoho, který uvádí zmáteční stížnost o sebevrahovi pod auto se nečekaně vrhající, neboť tu jde o překážku, s níž automobilista v pravidelném běhu života počítati nemusí a nemůže, s možností srážky s blížícím se vozidlem na křižovatce však z nejrůznějších příčin, ve stroji i v jezdcích ležících, počítati musí. Porušení určité zvyklosti druhým jezdcem, zmáteční stížností za výlučné zavinění tohoto prohlašované, zodpovědnost stěžovatelovu tudíž ani ve směru objektivním ani však subjektivním vyloučiti nemůže; každý z nich zodpovídá za opomenutí vlastní opatrnosti, jemu přikázané. Při tom se jejich vzájemná zavinění, že nedbali jeden druhého, nevylučují, spíše doplňují a netrpí tudíž rozsudek v tomto směru ani logickým rozporem, zmáteční stížností vytykávaným. Subjektivní zavinění stěžovatelovo, jehož zjištění v rozsudku stěžovatel postrádá, jest v něm zjištěno nejen všeobecnou větou, že musil seznati, že svým jednáním (opomenutím) ohrožuje život a bezpečnost těla lidského, nýbrž jest vyjádřeno i ve zjištění, že se obžalovaní musili před srážkou viděti a že oba viděli, jak se křižovatce blížejí. V tom jest zjištěno vědomí onoho konkrétního zdroje nebezpečí, jež s sebou nese setkání dvou obsazených motorových vozidel na křižovatce, jež nebylo třeba u obžalovaného jako inteligentního řidiče auta šíře rozváděti.

Čís. 4100.

Záleželo-li lstivé předstírání pachatelovo v tvrzení, že auto, které dává do zástavy, je bez dluhu, ač bylo již zabaveno pro pohledávky jiných věřitelů, může býti i při šálivosti tvrzení vyloučen poškozací úmysl, předpokládá-li pachatel a mohl-li též vzhledem ke skutečné ceně auta důvodně předpokládati, že auto poskytuje i po úhradě zatajených zástavních pohledávek postačitelnou úhradu.

(Rozh. ze dne 12. března 1931, Zm I 523/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 25. března 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák., zrušil však podle § 290 odst. 1 tr. ř. z moci úřední rozsudek v této odsuzující části jako zmátečný a vrátil věc soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Lstivé předstírání záleželo podle rozsudku v tom, že obžalovaný tvrdil, že auto je čisté bez dluhu, ačkoli bylo již zabaveno pro pohledávání všeobecné pojišťovny v P. v částce 151 Kč 80 h, a pro pohledávání Antonína K-a 5.431 Kč 50 h. Tím je zjištěn objektivní znak lstivého předstírání. Rozsudek ovšem dále uvádí, že toto lstivé jednání zahrnuje v sobě skutkové náležitosti §§ 197 a 200 tr. zák. i po stránce subjektivní, an si obžalovaný musel docela dobře býti vědom, že v době, kdy dával automobil poškozenému, je na automobil vedena exekuce, neboť byl sám při tom, když byl automobil zabavován přístupem pro ony pohledávky všeobecné pojišťovny v P. a Antonína K-a. Leč těmito úvahami zjišťuje rozsudek jen, že si obžalovaný byl vědom lstivosti svého jednání, nezjišťuje však ještě další podstatný znak zločinu podvodu, že bylo toto lstivé předstírání předsevzato obžalovaným v úmyslu poškozacím, směřujícím k tomu, by byl soukromý účastník připraven o zápůjčku 11.500 Kč. Uznal-li soud obžalovaného vinným, nezjistiv tuto nezbytnou náležitost skutkové podstaty, zakládá se odsuzující výrok na mylném výkladu zákona a muselo býti k této vadě podle § 290 odst. 1 tr. ř. zrušovacím soudem z moci úřední přihlíženo a za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu uznáno již v zasedání neveřejném, jak se stalo. Při novém hlavním přelíčení, bez něhož se nelze obejít, bude na nalézacím soudu, by si uvědomil toto: Při zjištění poškozacího úmyslu nesmí býti pominuta cena automobilu a poměr této ceny k výši pohledávek, pro něž byl v době činu automobil zabaven. Pokud by se cena automobilu rovnala výši oněch pohledávek, mohlo by poukazovati jednání obžalovaného k poškozacímu úmyslu, pokud soukromému účastníku zamlčel zástavní práva, jimiž již bylo auto zatíženo. Kdyby však auto mělo cenu vyšší, než činil v době činu souhrn pohledávek na něm zástavou již zajištěných, mohla by býti i při šálivosti jednání obžalovaného vyloučena další nezbytná náležitost skutkové podstaty podvodu, poškozací úmysl, pokud by stěžovatel vzhledem ke skutečné ceně vozu předpokládal a též důvodně mohl předpokládati, že auto poskytuje i po úhradě oněch předchozích (zatajených) zástavních pohledávek soukromému účastníku postačitelnou úhradu pro jeho pohledávání.

Čís. 4101.

Není-li číselná výše škody doložena a mohla-li by býti na straně usmrceného spoluvina, není účelné stanoviti ve výroku podle § 4 zák.

čís. 562/1919 číselně určitou částku, kterou má odsouzený (§ 335 tr. zák.) podle svých sil nahraditi.

(Rozh. ze dne 12. března 1931, Zm II 191/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 3. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., vyhověl však odvolání obžalovaného z výroku podle § 4 zák. čís. 562/1919 sb. z. a n., a zrušil výrok, by obžalovaný hradil Bertě D-ové 2.000 Kč za pohřební výlohy a útraty v nemocnici, a omezil dotyčný výrok jen na povinnost, by obžalovaný »nahradil podle svých sil škodu, kterou způsobil«. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Ve výroku o podmíněném odsouzení bylo obžalovanému uloženo, by ve zkušební lhůtě nahradil soukromé účastnici 2.000 Kč za pohřební výlohy a útraty v nemocnici. Jelikož číselná správnost těchto položek není doložena a mohlo by snad i na straně usmrčené býti spoluzavinění na úrazu, nebylo účelné v tomto případě při výroku podle § 4 zák. čís. 562/1919 stanoviti číselně určitou částku, kterou má obžalovaný podle svých sil nahraditi. Býlo proto v tomto směru odvolání vyhověti a uložiti obžalovanému jen povšechně povinnost, by »podle svých sil nahradil škodu, kterou způsobil«. Tím se předejde i zbytečným nesrovnalostem mezi rozhodnutím trestního soudu a případným rozhodnutím soudu civilního.

Čís. 4102.

Pojem »obstarávání úředních věcí« (§§ 101, 104 tr. zák.).

Na pasivní úplatkářství dozorců vězňů a na spoluvinu na něm není použití ustanovení § 3 odst. (1) a (2) zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., nýbrž přísnějšího ustanovení druhé věty § 104 tr. zák.

Ve svádění (svedení) soudních dozorců vězňů ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti darem nelze však shledati zločin podle § 105 tr. zák., nýbrž jest o takové protiprávní činnosti uvažovati s hlediska mírnějšího ustanovení § 2 odst. (1) a (2) zákona o úplatkářství.

Zájem státu na přesném dodržování kázně a řádu ve věznicích jest důležitým veřejným zájmem ve smyslu § 2 odst. (2) zák. čís. 178/1924.

Úředník uznáný vinným zločinem § 104 tr. zák. (druhá věta) nemůže býti uznán vinným i zločinem §§ 5, 105 tr. zák., třebaže svého úplatkáře k činnosti spadající pod pojem zločinu § 105 tr. zák. navedl.

Kdo napomáhá podplacenému pak úředníku při jeho trestném jednání, nemůže mu býti kromě této trestné pomoci současně a zvláště přičítána činnost, již nastrojil a podporoval jednání úplatce, najmě, podléhá-li úředník přísnější trestní sazbě než úplatce.

(Rozh. ze dne 12. března 1931, Zm II 359/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmáteční stížnost obžalované Vilmy P-ové do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 14. července 1930, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem spoluviny na brání darů ve věcech úředních podle §§ 5, 104 tr. zák. a zločinem spoluviny na svádění ke zneužití moci úřední podle §§ 5, 105 tr. zák., zavrhl, pokud napadla odsouzení obžalované Vilmy P-ové pro zločin podle §§ 5, 104 tr. zák., při čemž z výroku toho vyloučil slovo »nastrojila«. Jinak však zmáteční stížností vyhověl a rozsudek prvé stolice ve výroku, pokud jím byla obžalovaná Vilma P-ová uznána vinnou zločinem spoluviny na svádění ke zneužití úřední moci podle §§ 5, 105 tr. zák., zrušil s tím, že kvalifikace podle §§ 5, 105 tr. zák. odpadá. Zároveň podle § 290 tr. ř. zrušil rozsudek nalézacího soudu i ve výroku, jímž bylo jedenáct obžalovaných uznáno vinnými zločinem svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. zák., jakož i ve výroku o trestech těchto obžalovaných a výrociích s tím souvisejících, a uznal tyto obžalované vinnými, že v době asi od prosince 1928 do 12. listopadu 1929 dozorcí vězňů u krajského soudu v Olomouci Václavu P-ovi, tedy veřejnému činiteli, a s jeho vědomím i jeho manželce Vilmě P-ové za to, že jim budou poskytnuty výhody a úlevy, pokud se týče opomenuty úkony, k nimž byl tento činitel jako dozorce vězňů povolán, poskytl prospěch, na něž tento činitel neměl práva, čímž spáchali přečin úplatkářství podle § 2 odst. 1 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., Evžen W., Kateřina W-ová a Anna H-ová, ano šlo jen o nepatrný prospěch, avšak činem neb opomenutím byl dotčen důležitý veřejný zájem, přestupek úplatkářství podle § 2 odst. 2 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost obžalované Vilmy P-ové jest v právu, uvádějíc, že obžalovaný Václav P. neobstarával úřední věci, vynášeje »nelegální cestou« dopisy a přinášeje — rozuměj »nelegální cestou« — potraviny a kuřivo vyšetřovancům, pobíraje za to úplatky. Avšak stranictví nebo jinaké porušení úředních povinností nemůže býti nikdy obstaráváním úředních věcí, jímž lze rozuměti jen řádný, nezavadný výkon úřadu, přesné, výhradně věcnými hledisky se řídící a osobní přízně nebo nepřízně k dotčeným osobám neznající plnění úředních předpisů. To jest i stanovisko zákona, který podle jasného doslovu a smyslu nepředpokládá, by bylo úřední moci zneužito výkonem úřadu nebo stranictví spácháno obstaráváním úřední věci, nýbrž předpokládá jen, by bylo zneužito úřední moci v úřadě, v němž jest pachatel ustanoven (§ 101), pokud se týče, by se pachatel dal svěsti ke stranictví při obstarávání věci svého úřadu (§ 104 tr. zák.), pokud se týče, by pachatel byl povolán k úkonu, o který jde (§ 2 zákona čís. 178 sb. z. a n. 1924). Proto stačí, bylo-li uplacenému úřednímu moci a z povinnosti jeho úřadu ve věci (ve směru) úplatkem dotčené (dotčeném) něco zařídití nebo zameziti podle úředního (služebního) předpisu, s jehož řádným splněním

není v souladě a za jehož výkon (obstarávání) nelze proto pokládati to, co úředník z důvodu úplatku skutečně zařídil, nebo že zákrok opomenul. Správně tudíž vystihl dotčený zákonný znak i nalézací soud, vysloviv v rozsudku, že se obžalovaný Václav P. dopouštěl při výkonu své služby, jejíž obor a rozsah zjištěn, plánovitě stranictví tím, že poskytoval neoprávněné výhody osobám, na které se vztahovala jeho úřední působnost. Že poskytování těchto výhod bylo porušením předpisů v rozsudku podrobně uvedených a tím i porušením úředních povinností a stranictvím, stížnost nepopírá, nýbrž přímo uznává. Na omylu je stížnost, majíc za to, že toto stranictví a porušení úředních povinností zakládá jen kázeňský (kárný) přečin, a to dokonce i u spoluobžalovaných, pro které přece neplatí služební předpisy, závazné pro Václava P-a, a kteří nemohou býti stíháni kárnou cestou, určenou jen pro dotčené úřední osoby. K porušení služebních (úředních) předpisů, které o sobě bylo by arcíť zůstaviti kárnému potrestání, ano vypadá z rámce § 101 tr. zák. pro nedostatek úmyslu (a způsobilosti) způsobiti škodu, přistupují v souzených skutcích Václava P-a jako další protiprávní složky jednak účel nadržování některým vězňům (vyšetřovancům) před jinými (stranictví), jednak pohnutka (podnět) ziskuchtivost (dar neboli úplatek), kterými souzené skutky obžalovaného Václava P-a převyšují pouhé bezprávi kárné a pro které naplňují skutkovou podstatu trestného činu, příkazaného k právomoci trestních soudů, k níž pak jest příkazati i spoluvinu na nich, z níž jest viněna stěžovatelka. Ani k námitce stížnosti, hledící k ustanovení § 281, čís. 10 tr. ř., že nanejvýše lze činnost Václava P-a a jeho spoluvinníků posuzovati za přečin podle §§ 2 a 3 zákona z 3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n., nelze přisvědčiti v celém rozsahu výroku o vině stěžovatelky. Stížnost jest v nepravu, pokud jde o zločin § 104 tr. zák., pokud se týče spoluviny na něm (srovnej k otázce možnosti spoluviny na něm rozhodnutí č. 2480 sb. n. s.). Námitka není odůvodněna než pouhým, ohledně tohoto zločinu nesprávným tvrzením, že jest v souladu s jednomyslným stanoviskem vědy a četné judikatury. Proto netřeba se vypořádávati podrobněji s touto stránkou námitky, a stačí připomenouti ke správným úvahám rozsudku, že vhodným podmětem zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák. jest kterýkoliv úředník — t. j. kterákoliv osoba, na niž se hodí ustanovení druhého odstavce § 101, tr. zák. —, třebaže není z úředníků, jež má na zřeteli první věta § 104 nebo § 105 tr. zák.; dále že ani v nauce, ani v judikatuře — srovnej rozhodnutí č. 2936 úř. sb. Vídeňské a č. 1266, 2480 sb. n. s. — není nejmenší pochybnosti o tom, že soudní dozorce vězňů jest úředníkem ve smyslu §§ 101, 104 tr. zák., — že ustanovení § 104 tr. zák. bylo až na poslední větu výslovně zachováno v platnosti § 1 (viz ohledně poslední věty § 11 čís. 2) zákona z 3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n., takže na pasivní úplatkářství dozorců vězňů a na spoluvinu na něm není použití ustanovení § 3 odst. č. 1 a 2 zákona čís. 178/1924, nýbrž přísnějšího ustanovení druhé věty § 104 tr. zák.

Oné námitce nelze však upřítí oprávnění, pokud se vztahuje k výroku o zločinu § 105 tr. zák., přesněji o spoluvině stěžovatelky na tomto zlo-

činu. Rozsudek jest na zcestí, maje za to, že dozorce vězňů jest z úředníků, na které se vztahuje předpis § 105 tr. zák., a dovolává se pro tento názor rozhodnutí zrušovacího soudu č. 3735 sb. n. s., který se zabývá případem odsouzení pro zločin § 104 tr. zák. a výkladem jen první věty tohoto §. Ovšem spadá pod pojem správy spravedlnosti nejen činnost soudcovská v užším smyslu slova, nejen činnost civilních a trestních soudců (včetně porotců) a státních návladních, nýbrž — mimo jiné — i činnost úředníků a zřizenců pověřených výkonem rozhodnutí a usnesení soudcovských, tudíž i činnost dozorců vězňů v soudních věznicích a trestnicích. Avšak správa spravedlnosti jest rozhodování (obstarávání) veřejných věcí na roveň postavena jen v první větě § 104 tr. zák. a tím jen pro dosah zločinu brání darů ve věcech úředních. V § 105 tr. zák. jest — vedle rozhodování veřejných věcí a propůjčování služeb (služebních míst) — uveden jen určitý úsek správy spravedlnosti, přesněji jen úředníci působící v určitém úseku správy spravedlnosti, totiž civilní a trestní soudci a státní návladní. Z toho plyne, že pro dosah § 105 tr. zák. nepřicházejí neuvedené tam úseky správy spravedlnosti (neuvedení tam činitelů tohoto odvětví veřejné správy) v úvahu, a že pro dosah tohoto § 105 tr. zák., pro zločin svádění ke zneužití moci úřední, nelze činnost (úřední působení) dozorců vězňů klásti na roveň rozhodování veřejných věcí, to tím méně, že podle ustáleného výkladu — srovnej zvláště rozhodnutí č. 2071, 3735 sb. n. s. — jsou veřejnými věcmi věci, které se dotýkají zájmů státního celku neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů některého okruhu státních občanů a nejsou příkazány soudům, by právoplatně o nich rozhodovaly. Důsledkem toho nelze ve svádění (svedení; viz slova § 105 tr. zák.: »necht' se pachatelé úmysl zdařil anebo ne«) soudních dozorců vězňů ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti darem shledati zločin podle § 105 tr. zák., nýbrž jest o takové protiprávní činnosti uvažovati s hlediska mírnějších ustanovení § 2 odst. čís. 1 a 2 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n., vstoupivších na místo zrušeného — viz § 11 čís. 2 cit. zák. — předpisu § 311 tr. zák. Podřaduje-li přes to rozsudek uplácení obžalovaného Václava P-a spoluobžalovanými, s nimiž sprostředkovala styk Václava P-a stěžovatelka, pod ustanovení § 105 a dotčenou činnost stěžovatelky pod ustanovení §§ 5, 105 tr. zák., jest rozsudek výronem nesprávného použití zákona jednak ve výroku, jímž bylo jedenáct obžalovaných uznáno vinnými zločinem svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. zák., jednak ve výroku, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem spoluviny na svádění ke zneužití moci úřední podle §§ 5, 105 tr. zák. Proto bylo z důvodu § 281 čís. 10 tr. ř. zrušiti rozsudek ke stížnosti obžalované Vilmy P-ové v oné části výroku o její vině, a podle § 290 tr. ř. i ve výroku o vině řečených spoluobžalovaných; důsledkem toho bylo zrušiti rozsudek i ve výroku o trestech všech obžalovaných kromě Václava P-a a ve výroci s tím souvisejících.

Pro další postup jest ohledně viny stěžovatelky Vilmy P-ové předem zkoumati, má-li a může-li zrušená část výroku o vině býti nahrazena jiným výrokiem o vině, či má-li zůstatí při pouhém zrušení, an jest za-

chovanou v platnosti části výroku o vině, výrokem napadeného rozsudku, že stěžovatelka jest vinnou zločinem spoluviny na brání darů ve věcech úředních podle §§ 5, 104 tr. zák., vyčerpán právní význam souzené činnosti stěžovatelčiny i v té části, ve které nalézací soud neprávem shledal zločin spoluviny na svádění ke zneužití úřední moci podle §§ 5, 105 tr. zák. Podkladem těchto úvah lze učiniti konečně (sumární) závěry napadeného rozsudku, které nejsou stížností formálními výtkami napadeny, k nimž však budiž přes to podotčeno, že není v předchozím vylíčení styků manželů P-ových se spoluobžalovanými zjištění neb i jen poukazu, že stěžovatelka někoho ze spoluobžalovaných bez podnětu se strany manžela vyhledala nebo na něm úplatek z vlastního podnětu žádala, což ovšem nemůže býti bez významu pro výklad slov »sama vyhledala« a »ke spáchání činu vybídla«. Rozhodovací důvody, jež již před tím na některých místech poukazují k předchozí dohodě manželů P-ových, zjišťují, že se obžalovaný P. své manželce dopodrobna svěřil, co zamýšlí učiniti, jakých výsledků chce docílit a jakými prostředky, že ve všech jednotlivých případech sdělil manželce, že potřebuje její pomoci k . . . navázání styků vyšetřovance s osobou na svobodě . . . a že za to dostává a dostane dary, a že stěžovatelka vědomě manžela při uskutečňování jeho plánů podporovala. Vyslovují-li v zápleti rozhodovací důvody dále, že stěžovatelka jako prostřednice (zprostředkovatelka) v některých případech sama vyhledala spoluobžalované a vybídla je ke svádění (rozuměj Václava P-a) ke zneužití moci úřední, neznamená to — v souvislosti s předchozím zjištěním —, že stěžovatelka jednala i jen v jediném případě bez podnětu svého manžela a bez předchozí dohody s ním, nýbrž jen, že nečekala, až ji dotčení spoluobžalovaní vyhledají v jejím bytě a sami se jí svěří, naopak — ale bez výjimky vždy z podnětu a v dohodě se svým manželem — docházela k nim a nabízela jim pomoc k uskutečnění toho, co obžalovaný Václav P. přichystal a zahájil. I toto vyhledávání a vybízení spoluobžalovaných — právě tak jako ostatní služby spoluobžalovaným a přijímání darů od nich — bylo tudíž jen částí trestní pomoci poskytované stěžovatelkou manželí Václavu P-ovi podle předchozí dohody při (k) páčení zločinu § 104 tr. zák., takže jde ve skutkovém podkladě výroku o zločinu podle §§ 5, 105 tr. zák. o část skutkového podkladu výroku o zločinu podle §§ 5, 104 tr. zák., a současně uznání stěžovatelky vinnou oběma zločiny neznamená reální, nýbrž ideální souběh (jednočinný souběh oněch zločinů). Předpoklad (možnosti) takového souběhu přiči se však správnému výkladu zákona. Ustanovení trestního zákona o pasivním a aktivním úplatkářství chrání týž právní statek — ryzí, jen věcnými hledisky se řídící, najmě nestranný výkon úřadu i v případech, ve kterých není přímo zamýšlena škoda povahy v § 101 tr. zák. vytčené — proti těmž nebezpečí — menší odolností úředníka proti možnosti učiniti za cenu porušení úředních povinností své poměry výhodnějšími — a brání tedy téže poruše právního řádu, třebaže jest skutečná tato porucha předpokládána jen druhou větou § 104 tr. zák., a ostatní dotčená ustanovení shledávají (zřejmě, by byla ochrana onoho statku

zvýšena) dokonany čin trestný již v pokusu, způsobiti takovou poruchu (§ 105 tr. zák.) nebo dokonce již v žádání, přijímání, přislibování a poskytování prospěchu (§ 2 a § 3, viz i § 4 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., srovnej i § 30 zákona o nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 Sb. z. a n.). Vyvěrajíce z právní zásady o trestnosti i pouhého, k poškození jiné osoby (§ 101 tr. zák.) nesměřujícího stranictví a jinakého porušení úřední povinnosti, došlo-li nebo má-li k němu dojíti z důvodu úplatku, jsou dotčená ustanovení trestního zákona úpravou (formulací) této zásady jednak pro přímé pachatelství (druhá věta § 104 tr. zák., § 3 odst. čís. 1 a 2 zákona čís. 178/1924, viz i § 30 odst. čís. 2 zákona čís. 111/1927), jednak pro intelektuelní původcovství, po případě intelektuelní pomoc nebo návod (§ 105 tr. zák., zrušený § 311 tr. zák., § 2 odst. čís. 1 a 2 zákona čís. 178/1924, viz i § 30 odst. čís. 1 zákona č. 111/1927). Jsou-li takto pasivní a aktivní úplatkářství jen lícem a rubem téhož trestného činu, jest na ně použití zásad plynoucích z ustanovení § 5 tr. zák., najmě i zásady, že táž osoba nezodpovídá za týž trestný čin současně a hromadně s hlediska několika způsobů účasti v § 5 tr. zák. vymezených, najmě že (přímý) pachatel nemůže býti odsouzen současně i jako spoluvinník, třebaže by část jeho činnosti spadala o sobě pod pojem spoluviny, a že intensivnější způsob účasti na trestném činu zahrnuje v sobě i méně intenzivní způsob účasti, jenž proto nemůže býti zvláště přičítán vedle onoho způsobu. Proto nemůže býti úředník, uznaný vinným zločinem § 104 tr. zák. (druhá věta) uznán vinným i zločinem §§ 5, 105 tr. zák., třebaže svého úplatkáře k činnosti spadající pod pojem zločinu § 105 tr. zák. navedl (srovnej Finger Strafrecht 1914, II. svazek str. 908), a proto nemůže býti tomu, kdo napomáhá podplacenému úředníku při jeho trestném jednání, kromě této trestné pomoci současně a zvláště přičítána činnost, již nastrojil a podporoval jednání úplatce, najmě, podléhá-li úředník přísnější trestní sazbě než úplatce. Tomuto stanovisku svědčí i úvaha, že se úředník dopouští podle § 3 zákona čís. 178/1924 za dalších předpokladů tam uvedených trestného činu i tím, že prospěch žádá; jelikož jest v takové žádosti pojmově zahrnuto působení na úplatce, by prospěch poskytl nebo slíbil, nelze úředníkovi a nelze proto ani pomocníkovi úředníka přičítati žádost tu podle § 3 a současně i podle § 2 cit. zákona. Takové působení na úplatce a jakékoliv napomáhání úplatci jest — došlo-li k němu z podnětu úředníka a za účelem provedení činu zahájeného úředníkem — jen částí trestné pomoci poskytnuté podplacenému úředníku, jejíž právní význam byl by i v oné části pro výrok o vině úplně vyčerpán předřazením pod ustanovení § 5 tr. zák. a § 3 zákona čís. 178/1924, a je tím více po stránce té vyčerpán podřazením pod přísnější ustanovení §§ 5, 104 tr. zák., takže dotčená složka svedení úplatce k úplatku, přistouplivší ke složkám uvedeným v § 105 tr. zák., mohla by býti hodnocena jen jako přitěžující okolnost § 44 písm. d) tr. zák. Proto nelze nahraditi zrušenou část výroku o vině stěžovatelky Wilmy P-ové jiným výrokem o vině, najmě nelze ji zprostiti z obžaloby pro zločin spoluviny na svádění k zneužití úřední moci podle §§ 5, 105

tr. zák., jelikož jsou podkladem (předmětem) této části obžaloby tytéž skutky, jež jsou podkladem (předem) — přesně částí podkladu (předmětu) — zachovaného výroku rozsudku, že stěžovatelka jest vinnou zločinem spoluviny na brání darů ve věcech úředních podle §§ 5, 104 tr. zák., při čemž bylo z výroku toho vyloučeno slovo »nastrojila«, neboť nastojení neodpovídá důvodům a zjištěním rozsudku nalézacího soudu, ano z nich vyplývá, že činu Václavu P-ovi za vinu kladenému napomáhala.

Pokud jde o ostatní obžalované, ohledně nichž byl rozsudek zrušen, stačila zrušovacímu soudu skutková zjištění, jimiž pokládal nalézací soud za splnění skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. zák., i po stránce objektivní i po stránce subjektivní k opodstatnění zákonných znaků uvedených v § 2 odst. 1 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., ano není pochybností o tom, že Václav P. neměl právo na dary, jež mu byly (částečně prostřednictvím jeho manželky) dány jako úplatky, a an se žádný z dotčených obžalovaných nehájil tím, že si nebyl vědom toho, že Václav P. takové právo nemá. Souhrn všech těchto zákonných známek naplňuje pojem úplatkářství, ano šlo o činnost zásadně trestním zákonem ihned v zárodku zapovězenou, za niž odměna již podle povšechných zásad mravních i právních nepřislouží. Ježto rozhodovací důvody rozsudku nalézacího soudu zjistily i přesně výši jednotlivých darů toho kterého z dotčených obžalovaných, a ježto jest o zákonné náležitosti, jde-li o prospěch »nikoliv nepatrný«, uvažovati výhradně s hlediska hodnoty úplatku o sobě, při čemž jest arciť — jak dovozuje rozhodnutí sb. n. s. čís. 1949 — přihlížeti k okolnostem případu, najmě k pokleslé hodnotě peněz, k drahotním a ostatním poměrům, — bylo lze i v tomto směru věc posouditi a ihned rozhodnouti. V případech Ěvžena a Kateřiny W-ových a Anny H-ové shledal sice zrušovací soud, že jde o prospěch nepatrný, — jednalť se v případě W-ových o 30 Kč a o zajíce v ceně 30 Kč, celkem o 60 Kč, a v případě Anny H-ové o 1 kg uzeného masa a 2 kousky másla v ceně celkem 24 Kč — avšak činy obžalovaného Václava P-a byl dotčen důležitý veřejný zájem, jež má stát na přesném dodržování kázně a řádu ve věznicích, pročež bylo tyto obžalované uznati vinnými přestupkem podle § 2 odst. 2 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n. V ostatních případech nelze označiti prospěch, jehož se obžalovanému Václavu P-ovi dostalo, za nepatrný, an činil podle zjištění nalézacího soudu ohledně S-ových 1.200 Kč, ohledně Ch-ého a Š-ové 290 Kč, ohledně D-ových 750 Kč a ohledně K-ových 150 Kč; bylo proto tyto uznati vinnými přečinem úplatkářství podle § 2 odst. 1 zákona.

Čís. 4103.

Soud není oprávněn zrušiti své vlastní usnesení, jimž proti ustanovení čl. II. rozhodnutí presidenta republiky ze dne 19. října 1928 přiznal odsouzenému bezpodmínečně účinky amnestie; učinil-li tak, porušil zákon v základních zásadách trestního řízení.

Povolení podmíněného odsouzení nelze činiti závislým (§ 4 zák. čís. 562/1919 sb. z. a n.) na tom, zda odsouzený do určité doby nahradí soukromému obžalobci útraty řízení.

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Zm I 651/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: a) Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Chrudimi ze dne 13. února 1928, pokud jím bylo vysloveno, že se odklad výkonu trestu povoluje pod podmínkou, že odsouzený nahradí veškeré útraty právního zastoupení prvé i druhé stolice, jak byly upraveny a jemu k náhradě uloženy, — byl porušen zákon v ustanovení § 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.; tato část rozsudku se zrušuje. b) Usnesením okresního soudu v Pardubicích ze dne 29. listopadu 1928, jímž prohlášeno, že odsouzený rozsudkem z 13. února 1928 jest účasten amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928, — byl porušen zákon v ustanovení § 411 tr. ř. ve spojení s rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 (čl. II). c) Usnesením okresního soudu v Pardubicích ze dne 9. dubna 1929, jímž bylo vysloveno, že usnesení téhož soudu ze dne 29. listopadu 1928 pozbývá účinku, že odsouzený není účasten amnestie a že trest vězení pěti dnů ztrestěného jedním postem bude na něm vykonán, byl porušen zákon v základních zásadách trestního řízení; usnesení to se zrušuje, a v důsledku toho se zrušují i všechna další opatření na usnesení tom se zakládající, najmě dožadání okresního soudu v Pardubicích z 13. května 1929 o výkon trestu, nařízení téhož soudu z 28. září 1929, by trest byl vykonán, dožadání o výkon trestu z 2. října 1929 a usnesení o odložení výkonu trestu pro chorobu z 31. prosince 1929.

Důvody:

Okresní soud v Pardubicích rozsudkem ze dne 13. prosince 1927 odsoudil obžalovaného pro přestupek urážky na cti podle §§ 496, 491 tr. zák. do vězení na jeden den, které bylo změněno v peněžitý trest 50 Kč s tím, že, kdyby byl nedobytný, zůstane při trestu vězení v trvání jednoho dne, a to podmínečně na jeden rok. Na odvolání soukromého obžalobce byl rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Chrudimi ze dne 13. února 1928 obžalovanému trest zvýšen na pěti denní vězení s jedním postem; podmíněný odklad ponechán, připojena však podmínka ve smyslu § 4 zák. čís. 562/19, by obžalovaný dal soukromému obžalobci zadostiučinění, najmě pak, by mu nahradil veškeré útraty právního zastoupení prvé i druhé stolice, jak byly upraveny a jemu k náhradě uloženy. Usnesením okresního soudu v Pardubicích ze dne 29. listopadu 1928 bylo vysloveno, že odsouzený jest účasten amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928, a to bez jakékoli další podmínky. Na podání soukromého obžalobce, došlé dne 27. března 1929 na okresní soud v Pardubicích, ve kterém oznamuje, že mu odsouzený nedal ani zadost-

učinění, ani nenahradil útraty, ustanovil okresní soud rok k veřejnému jednání a usnesením ze dne 9. dubna 1929 vyslovil, že ono usnesení o účasti na amnestii pozbývá účinku, poněvadž odsouzený nenahradil útraty právního zastoupení, ani nedal zadostiučinění, a nařídil výkon trestu. Toto usnesení nabylo právní moci.

Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Chrudimi ze dne 13. února 1928 jakož i usneseními okresního soudu v Pardubicích ze dne 29. listopadu 1928 a ze dne 9. dubna 1929 byl porušen zákon. a) Odporuje zákonu, že rozhodnutí krajského jako odvolacího soudu v Chrudimi ukládá obžalovanému jako zvláštní podmínky přiznání podmíněného odsouzení ve smyslu § 4 zákona čis. 562/19, by soukromému obžalobci nahradil veškeré útraty právního zastoupení prvé i druhé stolice. Jak již opětovně bylo Nejvyšším soudem vysloveno, nelze povolení podmíněného odkladu výkonu trestu činiti závislým na tom, zda odsouzený do určité doby nahradí soukromému obžalobci útraty řízení. »Škodou« ve smyslu § 4 zákona rozumí se hmotná újma ze samého trestného činu přímo plynoucí, a nelze útraty řízení podřaditi ani pod pojem »zadostiučinění«, které směřuje ke škodě nehmotné, taktéž trestným činem způsobené. b) Usnesení okresního soudu v Pardubicích ze dne 29. listopadu 1928, jímž prohlášeno, že odsouzený rozsudkem z 13. února 1928 je účasten amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928, odporuje rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928 čl. II. Článek ten ustanovuje, že, jde-li o osobu odsouzenou podmíněně (k trestu na svobodě ne delšímu než jeden měsíc), promíjí se trest s účinky § 1 zákona o podmíněném odsouzení, avšak jen pod podmínkou, že odsouzený, jak mu bylo soudem uloženo, nahradil podle svých sil škodu nebo dal zadostiučinění neb učiní tak nejpozději ve lhůtě, která mu k tomu byla soudem dána. Ono usnesení přes tuto výslovnou podmínku rozhodnutí o amnestii přiznalo odsouzenému účast na amnestii bezpodmínečně, nezkontrolovavši vůbec, zda odsouzený dal zadostiučinění rozsudkem mu uložené. c) Přesto, že usnesením pod b) byla odsouzenému přiznána amnestie z 19. října 1928, a to bez jakýchkoliv podmínek, okresní soud v Pardubicích na podání soukromého obžalobce ustanovil rok k veřejnému jednání, a usnesením ze dne 9. dubna 1928 prohlásil, že usnesení o amnestii z 29. listopadu 1928 pozbývá účinku, poněvadž odsouzený nevyhověl podmínkám stanoveným v rozsudku odvolacího soudu, a nařídil výkon trestu. Nehledíc ani k tomu, že okresní soud postupoval nesprávně, nekonav potřebná šetření ve smyslu § 8 odst. (1) zákona o podmíněném odsouzení čis. 562/19, o tom, zda odsouzený zadostiučinění bezprávně odepřel a zda podle svých majetkových poměrů mohl zaplatiti útraty, jak mu bylo uloženo, — i když se ani nepřihlíží k tomu, že podmínka zaplacení útrat řízení podle toho, co pod a) řečeno, byla neprávem stanovena, — nebyl okresní soud oprávněn své usnesení, jímž odsouzenému účinky amnestie bezpodmínečně přiznal, zrušiti z důvodu jakéhokoli, a nesměl tudíž ani prohlásiti trest pětidenního vězení za vykonatelný. Jsou proto i kroky, které pak okresní soud učinil za účelem výkonu trestu, zmatečné.

Čís. 4104.

Soukromožalobními delikty jsou jen ty, které trestní zákony za taktové označují; nevyhrazuje-li zákon výslovným ustanovením trestný čin obžalobě soukromé, jest jej stíhati obžalobou veřejnou.

Přestupek podle § 113 patentního zákona jest deliktem veřejnožalobním.

Rozdíl §§ 97 a 113 patentního zákona.

Ustanovení § 470 odst. 3 tr. ř. platí jen, jsou-li v odvolacím spise uvedeny nové důkazy a tvrzeny nové okolnosti pro rozhodnutí věci důležité.

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Zm I 982/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím krajského soudu jako odvolacího soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. dubna 1930, jímž byl k odvolání soukromé obžalobkyně v sezení neveřejném zrušen rozsudek okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 6. března 1930, jímž byli obžalovaní podle § 259 čis. 1 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přestupek podle § 113 čis. 3 patentového zákona a věc vrácena soudu prvé stolice k novému projednání, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 471 odst. 1 a 470 odst. 3 tr. ř. a § 113 patentového zákona z 11. ledna 1897, čis. 30 zák. v doslovu zákona z 30. června 1922, čis. 252 Sb. z. a n.; rozhodnutí to se zrušuje a krajskému jako odvolacímu soudu se ukládá, by o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Firma D. a Z. podala u okresního soudu v Jindřichově Hradci trestní oznámení na Rudolfa K-a a soudruhy pro přestupek podle § 113 čis. 3 patentového zákona z 11. ledna 1897, čis. 30 ř. zák. v doslovu § 6 zákona z 30. června 1922, čis. 252 sb. z. a n. Oznámení to postoupil okresní soud (bez návrhu veřejného obžalobce) okresnímu soudu v Českých Budějovicích z důvodu příslušnosti podle § 485 tr. ř. Zmocněnec státního zastupitelství v Českých Budějovicích, jemuž byla věc dána k návrhu, vrátil trestní oznámení okresnímu soudu v Českých Budějovicích »jako trestní věc juris privati«, odepřev tak stíhání z moci úřední, načež tento okresní soud vrátil spisy okresnímu soudu v Jindřichově Hradci s tím, že příslušnost neuznává, ano nejde o přestupek podle § 23 zákona o tisku. Radní komora krajského soudu v Českých Budějovicích rozhodla usnesením ze dne 30. prosince 1929 v sezení neveřejném po vyslechnutí státního zastupitelství, že v této trestní věci jest příslušný podle § 51 tr. ř. okresní soud v Jindřichově Hradci. V odůvodnění tohoto usnesení se uvádí, že jde o soukromou obžalobu pro přestupek podle § 113 patentového zákona, nikoliv o přestupek podle § 23 zákona o tisku, jak i z prohlášení veřejného obžalobce (roz. zmocněnce státního zastu-

pitelství v Českých Budějovicích) vysvítá, že názor okresního soudu v Jindřichově Hradci, že přestupek § 113 patentového zákona byl spáchán tiskem, t. j. obsahem tiskové reklamy a že se proto řídí příslušnost jen §§ 485 a 486 tr. ř., nelze přisvědčiti, an se zákaz § 23 tiskového zákona nevztahuje na vyhlášky ryze místního nebo živnostenského zájmu, tedy ani na reklamní obchodní letáky. Odůvodnění dodává: »Proto veřejný obžalobce nemohl navrhnouti použití zákona a jde o věc soukromé obžaloby.« Okresní soud v Jindřichově Hradci po provedení několika výsledků dožádaným soudem ustanovil dne 26. února 1930 hlavní přelíčení, k němuž obeslal obviněné a o němž vyrozuměl soukromou obžalobkyni, firmu D. & Z. a jejího právního zástupce, nikoli však veřejného obžalobce. Po provedení hlavního přelíčení (bez veřejného obžalobce), při němž zjištěno usnesení radní komory, »že veřejný obžalobce odmítl věc jako věc veřejnožalobní žalovati«, vynesl okresní soud rozsudek ze dne 6. března 1930, jímž obviněné zprostil z obžaloby podle § 259 čís. 1 tr. ř. s odůvodněním, že obžaloba podle § 113 patentového zákona jest obžalobou veřejnou (viz § 46 tr. ř. a § 97 pat. zák.), a že, poukazuje na usnesení radní komory, jest soud toho názoru (veřejný obžalobce nenavrhl použití zákona), že toto trestní řízení bylo zahájeno na návrh obžalobce zákonem neoprávněného. Proti rozsudku tomu provedla soukromá obžalobkyně (firma D. & Z.) včas odvolání, v němž zastává názor, že přestupek podle § 113 patentového zákona jest deliktem soukromožalobním. Krajský jako odvolací soud v Českých Budějovicích rozhodl v sezení neveřejném rozhodnutím ze dne 15. dubna 1930, že se odvolání vyhovuje, rozsudek soudu první stolice zrušuje a věc přikazuje soudu první stolice k novému projednání. Odůvodnění zní: »rozsudkem soudu první stolice byl porušen zákon v tom směru, že byl nesprávně pokládán souzený trestní případ, neoprávněné prý osobování si patentu ve smyslu § 113 zákona čís. 252/1922 za delikt oficiosní, pro nějž schází obžaloba podle zákona potřebná, ač v pravdě jde tu o delikt soukromožalobní; bylo proto vyhověti odvolání soukromých obžalobců z důvodů zmatečnosti §§ 281 čís. 9 c) a 468 tr. ř., rozsudek soudu první stolice ve smyslu § 470 tr. ř. již v neveřejném sezení zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice ku projednání ve věci hlavní«.

Toto rozhodnutí krajského jako odvolacího soudu porušuje zákon. Po stránce formální přiči se rozhodnutí o odvolání v sezení neveřejném předpisu § 471 odst. 1 tr. ř., podle něhož, nejde-li o případy uvedené v §§ 469 a 470 odst. 3 tr. ř., jest naříditi k veřejnému jednání o odvolání rok, k němuž jest předvolati obžalovaného a obžalobce. Krajský jako odvolací soud odvolává se k odůvodnění vyřízení v sezení neveřejném na ustanovení § 470 odst. 3 tr. ř., avšak nesprávně, neboť odstavec 3. jest v úzké souvislosti s ustanoveními odstavce 1. a 2. téhož § a platí tedy jen, jsou-li v odvolacím spisu vedeny nové důkazy a tvrzeny nové okolnosti pro rozhodnutí věci důležité. Toho v souzeném případě není, ano jde jen o přezkoumání právního názoru napadeného rozsudku. Po stránce věcné spočívá rozhodnutí odvolacího soudu na nesprávném názoru, že přestupek podle § 113 patentového zákona jest

přestupkem soukromožalobním. Odvolací soud svůj názor vůbec neodůvodňuje, takže nelze seznati, z jakých úvah dospěl k tomuto názoru; patrně se přiklonil k odůvodnění odvolacího spisu soukromé obžalobyně, jemuž však nelze přisvědčiti z těchto úvah: Trestní řád jest ovládnán zásadou oficiálnosti, která vyjadřuje myšlenku, že trestní stíhání jest právem a povinností státu a že tudíž s trestním nárokem může nakládati jen stát, a to v mezích zákonem stanovených. Obecně platí zásada, že stát jest nejen oprávněn, nýbrž i povinen trestné činy stíhati; z tohoto pravidla platí výjimka, pokud jde o právo dané v určitých případech soukromníkům, by rozhodovali, zda k trestnímu řízení má či nemá dojiti, a výjimka ta jest provedena v § 2 odst. 2 tr. ř. tím, že se tam ustanovuje, že pro činy, jež podle trestních zákonů mohou býti stíhány jen na žádost zúčastněné osoby, přísluší soukromá obžaloba těmto osobám. Podle § 2 odst. 3 tr. ř. jsou všechny ostatní trestné činy předmětem obžaloby veřejné. Jsou tedy soukromožalobními delikty jen ty, které trestní zákony za ně označují; nevyhrazuje-li zákon výslovným ustanovením trestný čin obžalobě soukromé, jest jej stíhati obžalobou veřejnou. Přestupek § 113 patentového zákona však podle zákona není vyhrazen obžalobě soukromé a jest jej proti stíhati obžalobou veřejnou. Odvolání soukromé obžalobkyně se snaží podstatu přestupku toho jako soukromožalobního vyvozovati z poukazu k § 97 patentového zákona, jenž přečin tam uvedený přikazuje stíhání obžalobou soukromou, majíc za to, že, když se přečin patentového zákona stíhá obžalobou soukromou, i přestupek (jako menší přestoupení zákona) může býti stíhán jen k žádosti poškozeného soukromou obžalobou, a, odvolávajíc se při tom na obdobu trestných činů proti bezpečnosti cti, u nichž jsou i přečiny i přestupky delikty soukromožalobními. Vývody ty jsou pochybené. Odvolání přehlídí rozdíl § 97 a § 113 patentového zákona co do právního statku, jehož ochraně slouží tyto §§. Kdežto § 97 patentového zákona brání zásahům do patentových práv osob třetích a chce tím chrániti soukromoprávní, zpravidla majetkové zájmy majitele patentu trestným činem postiženého, směřuje § 113 patentového zákona, bránící osobování si patentu, k ochraně nikoli jednotlivého majitele patentu, nýbrž k ochraně obecnosti, jež chce chrániti před tím, by nebylo uvedeno v omyl, pokládajíc mylně za patentem chráněný předmět, jenž ve skutečnosti ochrany patentového zákona nepožívá. Tato různost předmětu ochrany při tom a onom ustanovení vedla zákonodárce k rozdílné úpravě oprávnění k podání obžaloby, které při přestoupení § 97 vyhrazeno jednotlivci, jenž byl činem poškozen, při přestoupení § 113 pak, jenž chrání širší obecnost, tedy zájem veřejný, ponecháno obžalobci veřejnému, ano ostatně sotva lze vymeziti okruh osob, které by byly oprávněny k soukromé obžalobě. Jest proto lhostejno, zda v onom případě jde o přečin a v tomto jen o přestupek; nevhodné jest dovolávati se obdoby zákonných ustanovení o urážkách na cti, ano tu jde, i při přečinech i při přestupcích o tyž právní statek, o ochranu cti soukromé osoby. Kdyby byla vůbec nějaká obdoba na místě, byl by spíše vhodný poukaz na zákon o ochraně práva původského ze dne 24. listopadu 1926.

čís. 218 Sb. z. a n., jenž se obírá látkou příbuznou zákonu o patentech, a jenž, veden jsa naznačeným tu úmyslem, vyhrazuje trestné činy uvedené v §§ 45 a 47 obžalobě soukromé, kdežto trestné činy podle § 46 stihá obžalobou veřejnou. Zbývá ještě podotknouti, že by bylo nesprávné usuzovati na přípustnost soukromé obžaloby v případech § 113 patentového zákona z toho, že podle původního doslovu tohoto § v zákoně ze dne 11. ledna 1897, čís. 30 ř. zák. spadaly přestupky ty do příslušnosti úřadů správních, a že teprve zákonem čís. 252/1922 byly podrobeny pravomocí soudů, a chtějí z této změny dovozovati, že zákonodárce tím projevil snahu ponechatí možnost stíhání těchto přestupků vůli poškozeného. Důvodová zpráva k osnově tohoto zákona (tisk. čís. 219 z roku 1920 poslanecké sněmovny), jakož i ústavněprávní výbory poslanecké sněmovny (tisk 3296 z roku 1921) a senátu (tisk 1344 z roku 1922) uvádějí jako účel této změny »pronikavější ochranu patentového řízení ve věcech přestupků«, což poukazuje na pravý opak a na mylnost onoho názoru.

Čís. 4105.

Železniční služba při specifické povaze nebezpečnosti tohoto provozu nečiní zodpovědným za bezpečnost dopravy osobu jedinou; rozkládajíc povinnost přesné dopravní služby a bezvadného dozoru na více jedinců, ukládá větší radě zaměstnanců zachovávatí určité předpisy toho kterého způsobu služby, a čím je tak kolektivně zodpovědnými. Povahy služby však nepřipouští prosté spoléhání se, že jiný provede svůj úkol bezvadně.

Při subjektivní stránce zavinění ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. je třeba zjistiti skutkově nejen, že pachatel znal a si uvědomil jednu část ohrožovacích skutečností z celého souhrnu děje, nýbrž, zda též znal a měl ve své představě v době trestného jednání a opomenutí obraz celé budoucí události, jež pak vedla k trestnému výsledku, zda měl před očima představu všech složek nastávající události v nutném nebo možném jejich vývoji (culpa vědomá); po případě zda aspoň — což k zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. dostačuje — při obecné míře pozornosti a pečlivosti, jakou lze požadovati od člověka průměrného vzdělání a rozhledu a od něho jakožto povinného znáti předpisy určitého druhu služby jakož i znalého příběhu obvyklých při jeho povolání, mohla v něm taková představa vzniknouti (culpa nevědomá).

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Zm I 2/31).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 13. září 1930, jimž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části a věc vrátil soudu své stolice, by ji ohledně stěžovatele znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zrušovacímu soudu jest umožněno přezkoumati správnost rozhodnutí nalézacího soudu o právním podřazení trestné činnosti pachatelovy jen, obsahují-li důvody rozsudkové (§ 270 čís. 5 tr. ř.) nejen skutková zjištění veškerých zákonných znaků dotčeného trestného činu po stránce objektivní i subjektivní, nýbrž, je-li z úvah těchto důvodů i patrné, že soud, rozhoduje právní otázky, měl zřetel na veškeré okolnosti souzeného případu, jež tu spolupůsobí při potřebě skutkového zjištění zákonných náležitostí. Nedostatek toho druhu jest zmatkem podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. V souzeném případě ve směru subjektivní stránky přečinu podle §§ 335 a 337 tr. zák., uvádí rozsudek jen, že »v tomto směru čerpal nalézací soud své přesvědčení z toho, že obžalovaný sám doznal, že na téže trati, na níž ke srážce došlo, již od roku 1927 jezdí, a že věděl, že právě v době, kdy začal posun, z něhož pak nastala srážka, vjíždí do stanice v P. osobní vlak č. 1401«. Tímto způsobem jest však subjektivní stránka přečinu stěžovatelova řešena příliš kuse. Vědomí, že v době posunu vjíždí do stanice osobní vlak, nemusí ještě o sobě ani ve spojení se skutečností, že zřízenec posun provádějící jezdí již delší dobu na dotčeném úseku trati, míti podstatný vliv pro jeho představitost, že by se onen vjezd vlaku při současně prováděném posunu mohl vzhledem k tomu státi skutečností ohrožující život, zdraví a bezpečnost lidského těla. Z náčrtku místa nehody a z obsahu řízení před nalézacím soudem jest zřejmo, že se příjezd vlaku č. 1401 dál po koleji, jež v přímém prodloužení do nádraží stanice P. jest označena II., že však lokomotiva posunovaného vlaku č. 487, jež se měla s koleje III. vrátiti ke skladišti na kolej VII, při vadném postavení výměny č. 23, které zavinil hradlař H. — beze zřetele k postavení výměn 25 a 27 — byla by zajela s koleje III. nejdříve na I. Rozsudek tak skutkově zjišťuje a i výsledek řízení k tomu poukazuje, že nehoda byla objektivně zaviněna nejen stěžovatelem samotným, nýbrž že jest v příčinné souvislosti i s opomenutím hradlaře H-ého, jenž, spoléhaje na to, že lokomotiva vlaku č. 487 před příjezdem osobního vlaku neodjede od vodního jeřábu, nepostavil výměnu č. 23 proti přelpsu do základní polohy, i s opomenutím strojvůdce Josefa Š-a, který před výměnou č. 25 přešel námezník, ač při pouhém vyhlédnutí z lokomotivy byl by viděl, že výměna č. 25 jakož i následující č. 27, jsou otevřeny pro vjezd osobního vlaku č. 1401, pro něho však že jsou uzavřeny. Nedostačuje tu proto pro subjektivní stránku zavinění obžalovaného pouhé zjištění jeho vědomosti o tom, že osobní vlak č. 1401 v době posunu vjíždí do stanice; nalézací soud měl se zabývatí i úvahami, zda tento obžalovaný věděl, po případě zde mohl aspoň při povinné pečlivosti postřící, že obě vlaková tělesa musejí použití téže koleje (1), nebo že v případě, že by některá z osob při posunu súčastněných opomenula dbáti náležitě bedlivosti a platných předpisů, mohlo povstati nebezpečí srážky. Vždyť železniční služba při specifické povaze nebezpečnosti tohoto provozu nečiní zodpovědným za bezpečnost dopravy osobu jedinou; rozkládajíc povinnost

přesné dopravní služby a bezvadného dozoru na více jedinců, ukládá větší řadě zaměstnanců zachovávat určité předpisy toho kterého způsobu služby, a činí je tak kolektivně zodpovědnými. Tato vzájemná spojitost jednotlivých úkonů a tím vznikající vícestranná kontrola má za úkol vyloučiti, by opomenutí jednoho článku při povinné bedlivosti ostatních nepřinášelo již o sobě nebezpečí železniční nehody. Povaha této služby však nepřipouští prosté spolehání se, že jiný provede svůj úkol bezvadně. Při subjektivní stránce zavinění stěžovatelova ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. bylo proto třeba zjistiti skutkově nejen, jak učinil rozsudek, že obžalovaný znal a si uvědomil jednu část ohrožovacích skutečností z celého souhrnu děje, nýbrž, zda též znal a měl ve své představě v době trestného jednání a opomenutí obraz celé budoucí události, jež pak vedla k trestnému výsledku, zda měl před očima představu všech složek nastávající události v nutném nebo možném jejich vývoji (culpa vědomá); po případě zda aspoň — což k zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. plně dostačuje — při obecné míře pozornosti a pečlivosti, již lze požadovati na člověku průměrného vzdělání a rozhledu a od něho jakožto povinného znáti předpisy určitého druhu služby jakož i znalého průběhů obvyklých při jeho povolání, mohla v něm taková představa vzniknouti (culpa nevědomá). Poněvadž rozsudek nepřihlíží vůbec k těmto podstatným náležitostem subjektivní stránky přečinu podle §§ 335 a 337 tr. zák., zmateční stížnost pak, uplatňující výtky podle § 281 čis. 5 a 9 písm. a) tr. ř., vytýká jeho vadnost i se zřetelem k naznačeným skutečnostem a nedostatkům, bylo zmateční stížnosti za souhlasu generální prokuratury vyhověti podle § 5 nov. k tr. ř. čis. 3/1878 ř. zák. již při neveřejné poradě, rozsudek zrušiti jako zmatečný podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř., aniž by bylo třeba zabývat se ostatními výtkami zmateční stížností, a věc vrátiti sborovému soudu prvé stolice, by jí při pravomoci osvobozující části rozsudku znovu projednal a rozhodl, při čemž bude mu podle § 293 odst. 2 tr. ř. dbáti oněch úvah o náležitostech subjektivní stránky skutkové podstaty přečinu, z něhož jest stěžovatel obžalován.

Čís. 4106.

Zasadil-li kdo do pozemku, by jej uchránil před vyšlapáním nebo zajížděním, na ohroženém místě u cesty kameny, jde o přešupek podle § 431 tr. zák. jen, byly-li kameny zasazeny tak, že ohrožovaly bezpečnost osob cestou jdoucích nebo jedoucích.

Zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř., vycházel-li z formálně vadných skutkových zjištění, any jednak odporovaly spisům (§ 281 čis. 5 tr. ř.), jednak proto, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhajobu (§ 281 čis. 4 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Zm I 11/31).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Rokycanech z 5. listopadu 1929, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými přestupkem podle § 431 tr. zák., a potvrzujícím jej rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 10. ledna 1930 byl porušen zákon; oba rozsudky se zrušují a věc se odkazuje okresnímu soudu v Rokycanech k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Rokycanech z 5. listopadu 1929 byli obžalovaní uznáni vinnými přestupkem dle § 431 tr. zák., jehož se dopustili tím, že dne 4. srpna 1929 zasadili do veřejné cesty vedoucí z K. do pískovcového lomu Josefa H-a v K. dva velké ostré kameny, že na jeden z nich při jízdě nákladním autem narazil Vojtěch Š., auto značně poškodil a tím snadno mohl býti některý z jedoucích zraněn, že se tedy dopustili jednání, o němž každý snadno může poznati a obžalovaní podle svých zvláštních poměrů mohli postřici, že se tím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí. V důvodech uvádí rozsudek toto: »Nálezací soud na základě doznání obžalovaných a svědeckých výpovědí nabyt přesvědčení, že obžalovaní společně zakopali dva kameny do cesty vedoucí k lomu v K., a to z toho důvodu, že povozy jezdící touto cestou, v zatáčce ubíraly mez i pole patřící matce obžalovaných. Na jeden z kamenů narazil dne 5. srpna 1929 Vojtěch Š., jedoucí po této cestě nákladním autem k lomu. Narazem byl Š-ovi vyražen volant z ruky, a Josef H. sedící vedle Š-a, byl z auta vyhozen; zranění neutrpěl žádný z nich. Podle místního ohledání soudem na místě samém bylo zjištěno, že kámen, na který auto narazilo, byl zakopán v levé koleji, při mezi u pozemku matky obžalovaných, že zakopán byl do cesty i druhý kámen, kdežto třetí byl již vsazen do meze. Kameny veliké a ostré. Podle zkoušky na místě samém bylo při jízdě pokud lze nejvíce po cestě vpravo jedoucím autem vyhnouti se onomu místu, avšak náraz zadními koly byl neodvratný. Obhajoba obžalovaných, že řidič auta při pečlivé opatrnosti mohl náraz zameziti, kdyby byl řádně cestu před sebou pozoroval, jest nesprávná; jak na místě samém bylo viděti, zacláněla výhledu na kameny tráva a metlice na mezi«. Odvolání obviněných nebylo vyhověno a rozsudek byl rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 10. ledna 1930 potvrzen s poukazem na rozhodovací důvody prvního soudce.

Oběma rozsudky byl porušen zákon. Rozsudek prvního soudu shledává přešupek podle § 431 tr. zák. v tom, že obvinění zasadili do veřejné cesty dva veliké ostré kameny, z nichž na jeden vjelo nákladní auto soukromého účastníka. Obvinění se hájili tvrzením, že kameny nebyly zasazeny do veřejné cesty, nýbrž do pozemku jejich matky, a že veřejná vozová cesta vede poněkud dále na pravo, jak vidno ze situačního plánu, zhotoveného úředně oprávněným civilním geometrem. S tímto

tvrzením se soud nevypořádal ani v rozsudku ani v řízení přípravném; při místním ohledání bylo jen zjištěno, že ony dva kameny jsou zasazeny do vyjeté koleje; zda jest kolej ta ve veřejné cestě, či mimo ni na pozemku matky obviněných, zjištěno nebylo. Jest tedy tvrzení rozsudkového výroku, že obvinění zasadili kameny do veřejné cesty, v rozporu se spisy. Rozpor ten není bez významu pro posouzení subjektivního zavinění; jest na venkově vůbec obvyklé, že majitel pozemku, chtěje chrániti pozemek před vyšlapáváním nebo zajižděním do něho, postaví na ohroženém místě překážku, položí trní, natáhne drát, postaví zábradlí, vykope příkop, zasadí kameny a pod. Předpokládá se ovšem, že překážky ty jsou pro osoby chodící po tomto místě viditelné, a bylo by v zasazení oněch kamenů lze shledávati skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. zák. jen, kdyby kameny ty byly zasazeny tak, že by ohrožovaly bezpečnost osob cestou tou jedoucích. V tom směru uvádějí rozsudkové důvody, že obhajoba obviněných, že jedoucí řidič auta při náležitě opatrnosti mohl nárazu zameziti, kdyby byl řádně cestu před sebou pozoroval, jest nesprávná, neboť, jak na místě samém bylo viděti, zacláněly výhledu na kameny tráva a metlice, rostoucí na mezi. Toto skutkové zjištění však odporuje tomu, co podle protokolu o místním ohledání bylo shledáno. Podle protokolu toho bylo shledáno, že tráva na mezi zacláněla kámen částečně, nikoli však celý. Kromě toho učinili obvinění při hlavním přeličení návrh na slyšení svědků o tom, že vsazené kameny bylo dobře viděti. Návrh ten byl tím závaznějším, ano bylo místní ohledání konáno dne 2. září 1929, kdežto úraz se stal dne 5. srpna 1929, takže byla na snadě domněnka, že v mezidobí tráva a metlice vzrostla, jak k tomu poukazuje odvolací spis obviněných. Zamítnutím onoho důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řádu zabezpečující obhajování se obviněných, neboť, byly-li kameny zasazeny tak, že byly z daleka viditelné, nelze v zasazení jich shledati ohrožení bezpečnosti povozů po cestě jedoucích, an je řidič povozu při náležitě opatrnosti musil zavčas viděti, a nanejv na ně, dopustil se sám neopatrnosti, za kterou musí sám zodpovídati. Dospěl tedy soud prvě stolice k úsudku, že v jednání obviněných spočívá skutková podstata přestupku podle § 431 tr. zák., že skutkových zjištění formálně vadných jednak v tom směru, že odporují oním způsobem spisům, což jest zmatečností podle § 281 čís. 5 tr. ř., jednak v tom směru, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhajování se obviněných. Týmiž nedostatky trpí i rozhodnutí soudu odvolacího, který přes to, že byly tyto formální závady v odvolacím řízení vytýkány, přes výtky ty beze zmínky přešel.

Čís. 4107.

Nepočestným ve smyslu § 488 tr. zák. není o sobě každé jednání, přičicí se právnímu řádu, pouhé překročení předpisů, jež mají v zápětí jen civilněprávní následky; taková překročení, nemajíce o sobě vztah k čestnosti, mohou zasahovati do oboru cti teprve vzhledem k okolnostem, jimiž jsou doprovázena.

Výčitka úmyslného protahování sporu o sobě není obviněním z nepočestného činu ve smyslu § 488 tr. zák., a mohla by býti takovým obviněním jen za zvláštních okolností, jež by kvalifikovaly vytýkané jednání jako nečestné; pokud není takovou okolností způsobení zvýšených nákladů sporu o sobě; subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Zm II 458/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského trestního jako odvolacího soudu v Brně ze dne 3. března 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 488 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení § 488 tr. zák., rozsudek ten se zrušuje a věc se odkazuje krajskému trestnímu jako odvolacímu soudu v Brně k novému jednání a rozhodnutí.

Důvody:

O žalobách, které podala Československá obec učitelská v Praze na Ústřední spolek jednot učitelských na Moravě dne 15. září 1926 o zaplacení 295.931 Kč a dne 7. září 1928 o zaplacení 134.500 Kč, konáno bylo společně ústní jednání před krajským soudem civilním v Brně dne 9. dubna 1929, a zastupoval stranu žalující Václav Š. a stranu žalovanou Antonín B. a Josef M. Oba zástupci strany žalované podali pak soukromou obžalobu na Václava Š-a pro výrok při tomto ústním jednání; »Vy úmyslně spor protahujete«. Obžalovaný Václav Š. byl rozsudkem okresního soudu trestního v Brně ze dne 10. prosince 1929 osvobozen podle § 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby pro zažalovaný přestupek § 488 tr. zák. z důvodu, že závadný výrok, který se, jak soud vzal za prokázané, vztahoval na soukromé obžalobce, byl hledíc k povaze pozastaveného výroku a k délce trvání obou civilních sporů silnou, avšak přece ještě z mezí nevybočující kritikou. Na odvolání soukromých obžalobců uznal krajský soud trestní jako soud odvolací v Brně rozsudkem ze dne 3. března 1930 obžalovaného Václava Š-a vinným přestupkem § 488 tr. zák. V odůvodnění odsuzujícího rozsudku uvádí odvolací soud toto: Zažalovaný závadný výrok vztahoval se na osoby soukromých obžalobců; výrokem tím byli obviněni z činu nečestného, poněvadž jde o spor nadmíru nákladný a jeho úmyslné protahování bylo by nesvědomitostí proti straně, která bude povinna hraditi značné náklady sporu. Názor prvého soudu, že pozastavený výrok je kritikou nevybočující z dovolených mezí, nelze obhájit, an obžalovaný podkládá soukromým obžalobcům přímo zlý úmysl. Tím právě vybočila dovolená snad jinak kritika z mezí nezbytné nutnosti a věcnosti, a obžalovaný musel by dokázati úplnou pravdu svého tvrzení, o který důkaz se však ani nepokusil. Tím je dána skutková podstata přestupku proti bezpečnosti cti i po stránce objektivní i subjektivní.

Tímto rozhodnutím odvolacího soudu byl porušen zákon. Jest přípustiti, že úmyslné protahování civilního sporu jest jednáním, přičicím

se civilnímu řádu soudnímu, neboť četná ustanovení civilního řádu soudního směřují k tomu, by bylo znemožněno stranám spor protahovati, a úmyslné protahování sporu má pro stranu v zápětí i určité újmy. Avšak ne každé jednání, přičítící se právnímu řádu, jest již proto i nepočetným ve smyslu § 488 tr. zák. Je-li takovým jednáním nepochybně každé překročení trestního zákona, jak plyne z ustanovení § 487 tr. zák., není tomu tak vždy při pouhé svévoli, při pouhém překročení předpisů, jež mají v zápětí jen civilněprávní následky. Překročení taková, nemajíc o sobě žádný vztah k čestnosti, ke mravní ceně v mínění lidské společnosti, mohou zasahovati do oboru cti teprve vzhledem k okolnostem, jimiž jsou doprovázena. Výčitka úmyslného protahování sporu o sobě není obviněním z nepočetného činu, a mohla by býti takovým obviněním jen za zvláštních okolností, jež by kvalifikovaly vytykané jednání jako nečestné (srov. rozh. býv. vídeň. nejv. s. úř. sbírka č. 3077). Odvolací soud patrně vychází z tohoto názoru, dovozuje nečestnost poukazem na velikou nákladnost sporu, jehož úmyslné protahování by bylo nesvědomitostí ke straně, která bude musiti hraditi značné útraty, jež z něho vzejdou. Jest však uvážiti, že povinnost hraditi náklady vzešlé protahováním sporu mohou býti uloženy straně spor úmyslně protahující, takže náklady sporu samého se tím nezvýší, a strana druhá tím újmy nedozná. Nehledíc však ani k tomu nečiní způsobení zvýšených nákladů sporu o sobě protahování sporu činem nepočetným; jím by mohlo býti jen za zvláštních okolností, nanejvýš kdyby spočívalo na pohnutkách nečestných nebo sledovalo cíle nečestné, a spadala by pak výtka úmyslného protahování sporu pod ustanovení § 488 tr. zák., kdyby obžalovaný takovou pohnutku nebo takové cíle druhé straně křivě podkládal. V důvodech sice praví odvolací soud, že obžalovaný podkládá soukromým obžalobcům přímo zlý úmysl, avšak nevyslovuje se, v čem spočívá podstata tohoto zlého úmyslu a co tímto »zlým úmyslem« rozumí, a neuvádí ani okolností, z nichž by se dalo usuzovati, že výrazem »zlý úmysl« míní právě to, co by podle předchozí věty dopouštělo, by výtka úmyslného protahování sporu mohla býti podřaděna pod ustanovení § 488 tr. zák. Kromě toho však není ono zjištění odvolacího soudu po stránce formální nezávadné, an odvolací soud nehodnotil vůbec výpověď svědka Josefa J-a, že závadný výrok nečinil na něho dojem, že se obžalovaný chtěl dotknouti druhé strany, a nechal nepovšimnutou svědeckou výpověď Jana K-a, potvrdivšího, že při ústním jednání dne 9. dubna 1929 po ukončení jeho svědeckého výsledku předseda soudu uvedl, že, bude-li spor ukončen při příštím ústním jednání, ustanoví jednání až po soudních prázdninách, pakli ne, že nařídí rok před soudními prázdninami; že na to soukromí obžalobci prohlásili, že spor v nejbližším líčení ukončen nebude, ano prý je zapotřebí, by byli vyslechnuti on (K.) znovu a pak ještě jiní svědkové, a že obžalovaný v této souvislosti pronesl zažalovaný výrok. Hodnotiti tuto výpověď a další obsahově podobnou výpověď svědka Bohuslava H-a byl odvolací soud tím spíše povinen, an žádný ze slyšených svědků v trestním řízení netvrdil, že byl pozastavený výrok pronesen v souvislosti s poukazem na zvyšování nákladů sporu jeho

protahováním, tak že, kdyby odvolací soud, opakuje podle § 470 tr. ř. důkaz ten, vzal skutečností svědky Janem K-em a Bohuslavem H-em uváděné za prokázané, mohly by přivést odvolací soud k jinému názoru na smysl závadného výroku. Nepovšimnutou neměla zůstat ani okolnost, že obžalovaný Václav Š. byl ústnímu jednání přítomen za žalující stranu, a měl tedy podle převzaté povinnosti hájiti oprávněné zájmy organizace jím zastupované, k níž dojísta náležela i péče o ukončení sporu o velké peníze, tak že odvolacímu soudu bylo zkoumati, zda obžalovaný jednal bezelstně ve výkonu převzatých povinností, zda a pokud překročil meze tohoto svého práva, a zda, pronášeje závadný výrok, byl si vědom protiprávnosti svého obvinění, by i po stránce subjektivní bylo zjištěno, zda obžalovaný Václav Š. jednal v úmyslu v § 488 tr. zák. předpokládaném.

Čís. 4108.

Pojem »vyšetřovací výkon« podle § 51 odstavec třetí tr. ř. předpokládá, že bylo aspoň něco předsevzato k zjištění trestného činu a pachatele.

Přerušení trestního řízení podle § 412 tr. ř. není vyšetřovacím úkolem, zakládajícím předstížení.

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Nd II 15/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, vyslechnuv generální prokuraturu, v trestní věci Antonína R-a a Elišky H-ové pro zločin krádeže rozhodl spor o příslušnost mezi krajským soudem trestním v Brně a krajským soudem v Jičíně takto: Příslušný jest podle § 51 tr. ř. krajský soud trestní v Brně.

O d ů v o d n ě n í :

Tím, že trestní řízení proti Antonínu R-ovi jen podle § 412 tr. ř. dne 16. října 1930 přerušil, okresní soud v Libáni ještě nepředstihl ve smyslu § 51 odst. 3 tr. ř. krajský soud trestní v Brně, jenž oba podezřelé, Antonína R-a a Elišku H-ovou dne 16. ledna 1931 zodpovědně vyslechl, neboť pouhým přerušením podle § 412 tr. ř. bylo řízení o četnickém oznámení prozatímně ihned skončeno, aniž se podniklo vůbec něco — byť sebe nepatrnějšího —, co by mohlo býti kladeno na roveň »vyšetřovacímu výkonu« ve smyslu třetího odstavce § 51 tr. ř., jenž předpokládá, že bylo aspoň něco předsevzato k zjištění trestného činu a pachatele, což v pouhém formálním přerušení podle § 412 tr. ř. obsaženo není.

Čís. 4109.

Poštovní administrátor není vrchností ve smyslu § 187 tr. zák.

Pro otázku včasnosti náhrady škody rozhoduje jen, zda se stala dříve, než vrchnost zvěděla o pachatelově provinění. V úvahu přichází

okamžik, kdy se náhrada dostala poškozenému, nikoliv, kdy pachatel předal náhradu jiné osobě, by ji odevzdala poškozenému.

Nezáleží na tom, že ten, kdo věc vrchnosti hlásil, nechtěl tím činiti trestní oznámení, nýbrž pro vyloučení beztrestnosti stačí, že vrchnost pojala z hlášení toho podezření, že činnost pachatelova má nebo by mohla mít veškeré zákonné znaky krádeže nebo zpronevěry.

Podmínky účinné litosti podle § 187 tr. zák. pro zpronevěru nečiní beztrestným souběžný přestupek podle § 320 f) tr. zák. ani, sloužil-li jen k zakrytí zpronevěry.

(Rozh. ze dne 14. března 1931, Zm I 990/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 13. listopadu 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zpronevěry podle §§ 183, 461 tr. zák. a přestupkem podle § 320 f) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost doličuje zmatečnost podle § 281 čis. 9 písm. b) tr. ř. námitkou, že se zpronevěra 912 Kč stala beztrestnou včasným zaplacením dříve, než bylo o případu učiněno trestní oznámení a než četnictvo nebo jiné veřejné orgány (ředitelství pošt a telegrafů) pojaly proti obžalovanému podezření nebo jinak zakročily, že účinná litost, přivodující beztrestnost zpronevěry, činí beztrestným i dodatečně padělání poštovní stvrzenky, ano jde jen o čin následný, sledující jen účel, by prvý skutek (zpronevěra) byl zakryt. Zmateční stížnost nemá pravdu. Rozsudek obsahuje skutkové zjištění, zmateční stížností neotřesené, že administrátor pošty Václav M. hlásil dne 12. července 1930 ředitelství pošt a telegrafů a na četnické stanici, že k němu přišla poptávka po šekovém vkladu, který obžalovaný inkasoval, ale neodeslal, a že žádal četnictvo, by ho vyzvalo, by tyto peníze vrátil; nepřiznává však obžalovanému beztrestnost zpronevěry pro účinnou litost podle § 187 tr. zák., an obžalovaný nahradil škodu teprve, když se četnictvo a ředitelství pošt a telegrafů již dozvědělo o trestném činu (dne 15. července 1930). Ke skutečnosti, že poklesek obžalovaného byl hlášen ředitelství pošt a telegrafů, není třeba přihlížeti, ana pro otázku beztrestnosti podle § 187 tr. zák. nemá rozhodující význam (srov. rozh. nejv. s. sb. čis. 2913/27); jest tu však skutkové zjištění, že se četnictvo dovědělo o případu o tři dny dříve, než byla škoda nahrazena. Zmateční stížnost ovšem namítá, že Václav M., oznamuje onu událost četnictvu, nechtěl tím činiti trestní oznámení, což skutečně M. jako svědek potvrdil, nýbrž že chtěl použití četnictva jen k vykonání většího nátlaku na stěžovatele, by dal věc do pořádku. Přehlíží však, že úkolem četnictva jako úřadu bezpečnostního jest podle § 24 tr. ř. (§ 1 zák. čis. 299/1920 sb. z. a n.) vyzvídati veškeré zločiny a přečiny, pokud se nevyšetřují jen k žádosti

účastníka. Nerozhoduje, jaký úmysl sleduje osoba činící hlášení o trestném činu soudu nebo jiné vrchnosti (četnictvu), jak sama posuzovala pachatelovu činnost, zda jen s hlediska posklesku kárného, či jako trestný čin; pro beztrestnost z důvodů účinné litosti (§ 187 tr. zák.) jest podstatné, zda z takového hlášení soud nebo jiná vrchnost zvěděly o trestném provinění pachatele, t. j. pojaly z něho podezření, že jeho činnost má neb i jen mohla by mít veškeré podstatné zákonné znaky krádeže nebo zpronevěry. Hlášený čin obžalovaného byl toho druhu, že u četnictva odůvodněně musil vzbuditi podezření trestného činu zpronevěry, nanejmeně ana byla oznámená osoba dva dny před tím pro podobná zadržování větších částek jí svěřených suspendována ze svého místa nadřízeným úřadem; že četnictvo skutečně takové podezření pojalo, vysvítá z toho, že uznalo za nutné vyšetřovati případ již dne 14. července 1930, tedy v den před náhradou škody, a učiniti pak i po náhradě škody trestní oznámení pro zpronevěru. Nebylo třeba skutkově zjistiti v rozsudku, jak míní zmateční stížnost, kdy obžalovaný dal své ženě peníze a příkaz, by jimi nahradila způsobenou škodu. Pro otázku včasnosti náhrady škody rozhoduje jen, zda se tak stalo dříve, než soud nebo jiná vrchnost zvěděly o pachatelově provinění. V úvahu přichází okamžik, kdy se náhrada dostala poškozenému, nikoliv, kdy pachatel předal náhradu jiné osobě, by ji odevzdala poškozenému. Průtah, který snad vznikl jednáním neb opomenutím toho, koho si pachatel zvolil za prostředníka k odevzdání náhrady, děje se na jeho vlastní nebezpečí; výjimečný předpis § 187 tr. zák. nepřipouští do té míry rozšiřujícího výkladu, by se pachatel mohl omlouvat pro nečasnost náhrady zaviněním třetích osob. Poněvadž tu není zákonných náležitostí, potřebných pro beztrestnost základního trestného činu stěžovatelova, pro zpronevěru, odpadá výtka zmateční stížnosti, že jeho účinná litost činí beztrestným i následný čin, padělání poštovní stvrzenky, které mělo krýt zpronevěru. Třeba podotknouti, že podmínky účinné litosti podle § 187 tr. zák. pro zpronevěru nečinily by beztrestným onen přestupek podle § 320 f) tr. zák., který jest trestným činem sui generis; platné trestní právo při speciálnosti předpisu § 187 tr. zák., platícího jen pro krádež a zpronevěru, nezná beztrestnost tohoto přestupku z důvodů účinné litosti, a to ani, sbíhá-li se přestupek ten s takovým trestným činem, pro nějž bylo by lze onoho předpisu použití, a sloužil-li jen k jeho zakrytí.

Čís. 4110.

Předjíždí-li řidič automobilu v nepřehledné zatáčce motocykl takovou rychlostí, že ji před protijedoucím automobilem nemohl ovládnouti a byl nucen zabočiti těsně k motocyklu, zodpovídá podle § 335 tr. zák.; musí počítati i s úlekem spolujezdce na motocyklu.

(Rozh. ze dne 20. března 1931, Zm I 132/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu

ze dne 10. prosince 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pod věcný důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. spadají výtky, že těsné, zhusta nutné předjíždění motocyklu obžalovaným nelze považovati za zaviněnou příčinu pádu spolujezdce na motocyklu, který musí míti dostatečně silné nervy, nanejvýš však, že obžalovaný u toho, kdo používá motocyklu jako sportovního vozidla, s úlekem a z něho vzniklým pádem počítati nemusil; jakož i že bylo neprávem a nesprávným výkladem § 45 min. nař. čís. 81/1910 ř. zák. těsné předjíždění podřadeno pod toto ustanovení. Je-li však automobilista nucen motocykl těsně předjížděti, jest tím dána situace, která vyžaduje obzvláštní pozornost, by byl řidič pánem rychlosti a by bezpečnost osob nebyla ohrožena, jak právě § 45 cit. nař. pro volbu rychlosti předpisuje. Kdyby ohrozil bezpečnost osob na motocyklu, nesmí předjetí a musí tudíž ovládati rychlost tak, by byl i pro případné nutné zastavení jejím pánem. Nehledíc tudíž ani ke zvláštnímu předpisu § 46 cit. nař., který za dané místní situace v uzavřené obci a dokonce v nepřehledné zatáčce nepřipouští rychlost obžalovaného od 25 do 30 km, bylo se zřetelem na situaci tam se vyvinuvší správně přihlédnuto i k předpisu § 45 cit. nař. Poněvadž pak nešlo o pravidelné předjíždění, nýbrž obžalovaný předjížděl nepřipustně v nepřehledné zatáčce, v níž mu při jíždělo vstříc proti němu jedoucí auto, jímž byl donucen jeti více vlevo, nelze tento případ vůbec srovnávati s pravidelným a řádným předjížděním, při němž by ovšem s úlekem spolujezdce na motocyklu jako s okolností mimořádnou obžalovaný počítati nemusil. Obžalovaný však nepřipustným předjížděním v nepřehledné zatáčce takovou rychlostí, kterou před vstříc mu jedoucím automobilem ovládnouti nemohl a byl nucen zabočiti těsně k motocyklu, riskoval takovou nepravdělnou jízdou, která v sobě chovala případně i ohrožení osob na motocyklu jedoucích a z něho se podávající odůvodněný úlek se všemi nebezpečnými, při dostatečné pozornosti každému, tím více pak obžalovanému, jako zkoušenému řidiči automobilu zjevnými důsledky. Na tomto základě byla v podstatě správně i nalézacím soudem dovedena vina obžalovaného ve směru objektivním i subjektivním pro ten, dokonce jen možný případ, že k pádu Pavliny P-ové došlo z jejího úleku.

Čís. 4111.

Svémocné a úmyslné odstranění mezníků o sobě nestačí ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199 e) tr. zák., není-li zároveň zjištěn zlý úmysl pachatelův, poškodití jiného na majetku nebo na jiných právech. Škoda, k níž tu pachatelův úmysl směřuje, spočívá alespoň v tom, že poškozený pozbývá v meznících průkazu o hranicích svého pozemku.

(Rozh. ze dne 20. března 1931, Zm I 375/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 9. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. e) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Napadený rozsudek uznal obžalovaného vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 e) tr. zák., poněvadž vykopal dva hraniční mezníky, dělicí pozemek č. kat. 775/1, sousedící s jeho vlastním polem, z nichž jeden, uprostřed hranice stojící, větší mezník odvezl domů a druhý menší, na konci meze stojící, nechal ležeti na poli. Ku přesvědčení o vině obžalovaného dospěl nalézací soud na základě výpovědi svědka Josefa V-e, jenž potvrdil, že se obžalovaný při komisi konané obecním úřadem vyjádřil, že si ještě na tři kroky za mezníky vezme půdu, dále v uvážení toho, že svědci Josef V., Josef J. a nepřimo i Marie B-ová udali, že obžalovaný prohlásil, že kameny tam nedal zpět a že by je zase vyhodil, kdyby tam byly, a posléze v uvážení toho, že obžalovaný tvrdil, že pole byla nesprávně rozdělena, tak že obžalovaný vyndal mezníky v úmyslu, by si mohl přisvojiti kus pozemku č. kat. 775/1, patřící manželům J-ovým. Proto nalézací soud dospěl k přesvědčení, že jest dána skutková podstata obžalovanému za vinu kladeného zločinu i po stránce objektivní, i po stránce subjektivní, neboť obžalovaný nebyl oprávněn svémocně mezníky vyndati, ani kdyby byl přesvědčen, že pole nejsou správně vyměřena. Odsuzující výrok nalézacího soudu jest za tohoto skutkového děje a s tímto odůvodněním neudržitelný, neboť soud prvě stolice nezjistil všechny předpoklady zločinu podvodu podle § 199 e) tr. zák. Svémocné a úmyslné odstranění mezníků o sobě nestačí ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199 e) tr. zák., není-li zároveň zjištěn zlý úmysl pachatelův, poškodití jiného na majetku nebo na jiných právech (úvodní věta § 199 tr. zák.). Škoda, k níž směřuje úmysl pachatelův v případě onoho zločinu, spáchaného odstraněním mezníků, spočívá alespoň v tom, že poškozený pozbývá v meznících průkazu o hranicích svého pozemku (srov. rozh. vid. nejv. s. sb. čís. 2056, 2894, 3946, 4421, rozh. Nejvyš. s. sb. tr. čís. 2616). Napadený rozsudek, nezjistiv, zda obžalovaný odstranil mezníky za tím účelem, by manžele J-ovy uvedl v omyl (viz rozh. čís. 4421) o hranicích jejich pozemku č. kat. 775/1, a zda bylo jeho jednání způsobilé v omyl uvést, nanejvýš zda nebyla mezi pozemky i travnatá mez a zda díry po meznících zůstaly otevřeny, jak aspoň tvrzeno, nalézacím soudem však ani kladně ani záporně nezjištěno, nezabýval se otázkou, zda obžalovaný, odstraňuje mezníky, jednal v úmyslu, zbaviti manžele J-ovy v meznících průkazu o hranicích jejich pozemku proti pozemku obžalovaného. Rozsudek skutkově sice předpokládá, že obžalovaný vyndal mezníky v úmyslu, by si mohl přisvojiti kus pozemku čís. kat.

775/1, patřícího manželům J-ovým. Nehledíc však k tomu, že rozsudek nevysvětluje vztah činu obžalovaného, jenž nespočíval v přesazení mezníků, nýbrž jen v jejich odstranění, k předpokládanému záměru obžalovaného, nelze zjištěním tím nahraditi subjektivní zjištění zákonem vyžadované, an onen zjišťovací výrok trpí nedostatkem logického odůvodnění, jak mu stížnost důvodně vytýká s hlediska čis. 5 § 281 tr. ř., pokud se týče, je stížnost i vadou právní. Zahrnuje-li pojem »přisvojení si« namnoze již obecně prvek bezprávnosti, je tomu tak tím spíše v případě, kde poukazem na úmysl přisvojení si měla býti zjištěna náležitost úmyslu poškozovacího. V tomto smyslu nelze však mluvit o úmyslu přisvojovacím, k němuž náleží i vědomí bezprávnosti činu, chce-li pachatel jen prorazit svým ať skutečným, ať aspoň domnělým právem soukromým, o němž jest poctivě přesvědčen a jež bylo v souzeném případě pozdějším vyměřením z části i potvrzeno. Na tomto právním podkladě je podle zákonů logického myšlení pochybeno odůvodňovati závěr na přisvojovací úmysl poukazem na obranu obžalovaného, jež v podstatě uplatňovala jeho přesvědčení o vlastním právu. Otázka subjektivního zavinění obžalovaného, jak byla vytýčena, není vyřízena ani konečnou větou rozsudkového odůvodnění, podle níž je tu skutková podstata zločinu podle §§ 197, 199 písm. e) tr. zák. i po subjektivní stránce, an obžalovaný ani, je-li přesvědčen, že pole nejsou správně rozměřena, není oprávněn svémocně vyndávat mezníky. Neboť výrok o svémocnosti jednání obžalovaného a o jeho bezprávnosti nepodává odpověď ani na otázku směru a obsahu úmyslu obžalovaného, ani na otázku skutkové přijatelnosti a právního významu jeho obrany.

Čís. 4112.

Vyhnání plodu (svádění k němu) není trestné, je-li přerušeno těhotenství nutně vzhledem ke zdravotnímu stavu těhotné, nebo je-li těhotná pro své mládí nedostatečně vyvinuta a je obava, že by porodem byly její zdraví nebo život vážně ohroženy.

(Rozh. ze dne 20. března 1931, Zm II 33/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované Boženy S-ové do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 15. listopadu 1929, jímž byli kromě jiných uznáni vinnými Antonín D. zločinem těžkého uškození na těle podle §§ 152, 155 a), b) tr. zák. a zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III. tr. zák., nedokonaného svádění ke spoluvinně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák. a přestupkem proti mravopochestnosti podle § 516 tr. zák. a Božena S-ová zločinem nedokonaného svádění ke spoluvinně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně Boženy S-ové k její zmateční stížnosti úplně a ohledně Antonína D-a podle § 290 tr. ř., pokud byl uznán vinným zločinem nedokonaného svádění ke spoluvinně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144

tr. zák. a přestupkem proti mravopochestnosti podle § 516 tr. zák., dále ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a věc vrátil nalézacímu soudu, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, přihlížeje ke právoplatnému výroku, jímž byl Antonín D. uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle §§ 152, 155 a), b) tr. zák. a zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III. tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Uplatňujíc zmateční důvod podle § 281 čis. 5 tr. ř., poukazuje stížnost k tomu, že soud nehodnotil dostatečně výpovědi Dr. Ferdinanda K-a a Dr. Josefa P-a v tom směru, že otec obžalované D. žádal, by jí prohlédli, zda není nemocná a zda by jí plod neodebrali, a že se obžalovaná při tom chovala nečinně. Stížnost je v právu. Vyhnání plodu i svádění k němu není trestné, je-li přerušeno těhotenství nutně vzhledem ke zdravotnímu stavu těhotné. Totéž, co platí o zdravotním stavu těhotné, platí i tehdy, je-li těhotná pro mládí nedostatečně vyvinuta a je-li obava, že by porodem byly zdraví nebo život těhotné vážně ohroženy. Dr. K. udal, že D. odůvodňoval žádost o vyhnání plodu tím, že děvčeti je 16 roků, a zmiňoval se i o tom, že milenec těhotné obžalované dal jí něco uživatí pro vyhnání plodu. Dr. P. udal, že, když D. svou nevlastní dceru přivedl do nemocnice a žádal, by jí byl plod vyhnán, uvedl, že její milenec jí dal něco uživatí pro vyhnání plodu, a že obžalovaná byla ponechána v nemocnici k pozorování od 5. do 9. září 1928. Z výpovědí těch, najmě i z výpovědi Dr. F-a plyne, že zajisté byla řeč o zdravotním stavu obžalované a o případném jeho ohrožení porodem, i měl je proto soud v onom směru hodnotiti, to tím spíše, an se D. jménem nevlastní dcery obracel za účelem vyhnání plodu na lékaře a na veřejnou nemocnici. Ony okolnosti nevylučují možnost, že se D. se svou mladistvou nevlastní a, jak rozsudek jinde zjišťuje, jeho dozoru a výchově svěřenou dcerou obrátil na řečené lékaře proto, by zjistil, zda snad obžalované pro její mládí a užíváním prostředků M-em jí daných nehrozi vážné nebezpečí pro život nebo zdraví při porodu, jež by přerušeno těhotenství z důvodů terapeutických činilo nutně a proto podle § 2 g) tr. zák. beztrestné. Jelikož tytéž okolnosti, které odůvodňují zmateční stížnost obžalované S-ové, platí i ohledně zločinu nedokonaného svádění ke spoluvinně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák. pro Antonína D-a, bylo ohledně něho použití § 290 tr. ř.

Čís. 4113.

Pojem »organisace« ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep.

Pachatelem přečinu podle § 17 čis. 50/1923 může býti i jen jediná osoba, nebyli-li ostatní členové organisace zjištěni, nebo byli-li zproštěni pro nedostatek důkazů; avšak skutková podstata dokonaného přečinu předpokládá, že byl účel sdružení znám i dalším, od pachatele odlišným osobám, a že v něm byly účastny (byly členy organisace).

Založení a účast na působení tajné organizace, jejímž účelem jest podvracet samostatnost a demokraticko-republikánskou formu státu (elementární školy), jest nedokonaným přečinem § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. i, nebyl-li žádný další člen pro organizaci získán, a bylo-li pokračování (v kursech) zákrokem bezpečnostního úřadu zmařeno.

K pojmu »tajnosti« stačí, bylo-li použitím označení pro organizaci (elementární školu) zamlčeno, co bylo v pravdě jejím pravým účelem (vyučování základům komunismu ve smyslu ilegálního tiskopisu »Agitprop«); nevádí, že byly schůzky veřejně ohlašovány v novinách, ani, že bylo dbáno předpisů o pořádání schůze, ani že byla schůze ve škole se svoením školního výboru a s vědomím šefa okresního úřadu, ani, že byl program v publikaci veřejně vyhlášen (s vědomím dozorčích úřadů tiskových).

»Podněcování« ve smyslu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., sepsal-li kdo časopis »Agitprop«, jehož obsah měl býti podkladem kursů elementární školy, jichž provedením měli býti členové komunistické strany vyškoleni pro revoluční násilný převrat a pro ozbrojené povstání za účelem zřízení vlády proletariátu.

Přestupek podle § 32 zbroj. pat. je deliktem zákazovým; nevyžaduje zvláštní zavinění; předpokládá jen neoprávněnou držbu zakázané zbraně; pojem »držby« jest tu vyčerpán již pouhou detencí.

Zabiják jest zakázanou zbraní ve smyslu §§ 2, 32 zbroj. pat.

Přestupek podle § 32 zbroj. pat. promlčuje v jednom roce; promlčecí lhůta počíná dnem, kdy byl pachatel při držbě zakázané zbraně přistizen.

(Rozh. ze dne 24. března 1931, Zm I 887/29).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného Karla K-e do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 7. listopadu 1929, pokud jím byli uznáni vinnými Karel K. zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 zákona, Vilém H. přestupkem podle §§ 2, 8, 32 zbrojního patentu, — zavrhl, pokud čelila proti jeho odsouzení pro zločin podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, vyhověl jí však, pokud čelila proti odsouzení pro přečin podle § 17 čís. 1 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek v tomto bodu ve výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu tohoto obžalovaného a ve výroci s ním souvisejících a uznal obžalovaného vinným přečinem nedokonaného sdružování státu nepřátelského podle § 8 tr. zák. a § 17 čís. 1 zákona na ochranu republiky, jehož se dopustil tím, že koncem roku 1927 a začátkem roku 1928 v L. a ve F. založil t. zv. elementární školu komunistické strany a účastniv se její činnosti v tom úmyslu, by pod touto formou založil tajnou organizaci, jejímž účelem bylo podvracet samostatnost a demokraticko-republikánskou formu státu, předsevzal čin vedoucí ke skutečnému provedení přečinu podle § 17 čís. 1

zákona na ochranu republiky, při čemž však k jeho dokonání nedošlo jen pro překážku odjinud v to příšlou. Zmateční stížnost obžalovaného Viléma H-a zavrhl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného Karla K-e vytýká rozsudku vadnost podle § 281 čís. 5, 9 písm. a) a b) tr. ř. ohledně přečinu podle § 17 čís. 1 i zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. K § 17 č. 1 zák. na ochr. rep. Zmateční stížnost jest i s hlediska výtek formálních, i hmotných vybudována především na námitkách, že v případě stěžovatelově nebylo tu organizace, rovněž pak, že tu nebylo tajné organizace. Shledává rozsudek neúplným pro nedostatek skutkového zjištění, že kromě obžalovaného byli i jiní, kteří se dali získati za členy oné tajné organizace, a že právě s nimi obžalovaný organizaci založil. Námitka ta není však výtkou formálního zmatku neúplnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř., jak míní stížnost, nýbrž jest hmotněprávní, neboť rozsudku jest takto vytknut nedostatek skutkového zjištění takového určitého znaku trestného jednání, který náleží nezbytně ke skutkové podstatě přečinu podle § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. Totéž platí o výtce neúplnosti, pokud směřuje proti zákonnému znaku »tajnosti« organizace. Zákonnému způsobu doličení této výtky podle čís. 5 § 281 tr. ř. vyhovuje jen námitka, že prý nebyl vzat zřetel na obsah publikace »Referát — Entwürfe für Elementarschulen«, která byla rovněž přečtena u přelíčení. Jest však nerozhodné, zda byl účel elementárních škol v této publikaci vylíčen, a zda publikace vyšla veřejně a s vědomím dozorčích úřadů tiskových, jakmile soud zjišťuje způsobem jinak zmáteční stížností nedotčeným, že v souzeném případě bylo účelem organizace, založené stěžovatelem, by se v ní jednalo o něčem jiném, než co bylo uveřejněno (v časopise »V.«) totiž, by se v ní jednalo o tom, co obsahuje ilegální časopis »Agitprop« jakož i návod a směrnice pro zřízení elementárních škol, t. j. o válce a o zničení státu ilegálními prostředky, a jakmile na podkladě obsahu těchto tiskopisů dospěl soud k dalšímu zjištění, že úkolem elementární školy bylo vyškolení členů komunistické strany pro revoluční násilný převrat a pro ozbrojené povstání za účelem zřízení vlády proletariátu. Právě-li zmáteční stížnost, že rozsudek měl skutkově zjistiti skutečnosti, ze kterých přes to, že doba a místo schůzí byly veřejně ohlášeny a že obsah referátu vyšel veřejně tiskem, usuzuje, že organizace stěžovatelem založená byla tajnou, vytýká tím rozsudku v tomto bodě sice nedostatek důvodů, leč neprávem an rozsudek přichází k onomu zjištění na podkladě úvah a úsudků, jež si nalézací soud utvořil ve smyslu § 258 odst. 2 tr. ř. volným a svědomitým hodnocením jednak zodpovídání se stěžovatele, jednak i obsahu zabavených tiskopisů. Zrušovacím soudem bylo již opětovně vysloveno (srov. rozh. čís. 3452 sb. n. s.), že »organizaci« podle § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. jest spojení několika osob ke společnému cíli v zákoně vytknutému. Pachatelem tohoto přečinu může však býti i jen jediná osoba, nebyli-li ostatní členové organizace soudem zjištěni,

po případě byly-li osoby zjištěné jako podezřelé z téhož přečinu soudem osvobozeny pro nedostatek důkazů. Odsuzující výrok rozsudku ohledně stěžovatele ve směru přečinu podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep. a osvobodující výrok ohledně ostatních obžalovaných z téhož přečinu mohly by proto dobře obstáti vedle sebe a, vytýká-li zmateční stížnost tuto skutečnost jako vnitřní rozsudkový rozpor, není s hlediska této výtky odůvodněna. Zákonný znak »organisace« v onom smyslu (spojení několika osob) činí však pro skutkovou podstatu dokonání přečinu nezbytným skutkově zjištění, že i dalším osobám, odlišným od pachatele, byl znám účel sdružení a že v něm byly účastny, že byly takto členy organisace. V souzeném případě zjišťuje sice rozsudek skutkově, že obžalovaný založil elementární školu, a že škola měla povahu tajné organisace, v ní pak že přednášel; o ostatních obžalovaných, kteří byli obžalováni z téhož přečinu, nepovažuje však za zjištěné, že předmětem kursů, jichž se účastnili, bylo podvracení demokraticko-republikánskou formu státu, že títo obžalovaní věděli, že jde o tajnou organizaci sledující takový účel, a že stěžovatel K. v oněch kursech, které předcházely jejich rozpuštění, přednášel něco, s čím ostatní byli srozuměni a mohli tak vědět, o co vlastně jde. Rozsudek neobsahuje vůbec skutkově zjištění, že tu byli i jiní, s nimiž obžalovaný založil tajnou organizaci; u spoluobžalovaných rozsudek vylučuje tuto skutečnost, nepraví pak nic o tom, že členy organisace byly osoby další, jichž činnost nebyla předmětem tohoto soudního řízení. Neobsahuje-li však rozsudek skutkově zjištění toho, co jest nezbytným pro skutkovou podstatu přečinu podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., jest právně vadným, podřadiv stěžovateli činnost pod tuto právní normu. Rozsudkem skutkově zjištěná činnost stěžovatelova má však veškeré zákonné znaky pokusu přečinu podle § 8 tr. zák. a § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., jak vyplývá z těchto dalších úvah: Rozsudkem jest skutkově zjištěno, že obžalovaný založil organizaci elementárních škol v L. a ve F., že na školách přednášel, a to proto, by se tam jednalo o tom, co obsahuje ilegální časopis »Agitprop« a návod a směrnice pro zřízení elementárních škol; že tyto elementární školy měly být jednou z organizačních forem strany komunistické, úkolem této organisace že bylo vyškolení členů komunistické strany pro revoluční násilný převrat a ozbrojené povstání za účelem zřízení vlády proletariátu; že obžalovaný sám sepsal ilegální časopis »Agitprop«, že znal i obsah literatury a pomůcek, kteréž vesměs měly sloužit k onomu školení, a že jednal a jednati chtěl, jak mu obžaloba klade za vinu. Nebere však za zjištěno, že obžalovaný v kursech, jichž se účastili ostatní spoluobžalovaní, přednášel již něco závadného, by osoby tam přítomné mohly poznati, o co skutečně jde. Založením elementární školy k onomu cíli a účasti na jejím působení předsevzal proto obžalovaný jednání vedoucí k tomu, by podle skutkového zjištění rozsudkového byla založena tajná organizace, jejímž účelem bylo podvracení samostatnosti a demokraticko-republikánskou formu státu, při čemž vzhledem k tomu, že žádný další člen pro onu tajnou státu nepřátelskou organizaci nebyl získán a že pokračování v kursech bylo základem bezpečnostního úřadu

zmařeno, nebyl stěžovatelem zamýšlený trestný čin dokonán jen pro překážku odjinud v to vešlou.

K pojmu »tajnosti« organisace stačí sice povšechně poukázati na čtvrtý odstavec § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., avšak k námitkám zmateční stížnosti i v tom směru uplatňovaným budíž ještě připomenuto: O nejasnosti výroku nelze tu mluvit, an rozsudek způsobem pro každého srozumitelným vyjadřuje, proč považuje veřejně ohlašované kursy elementárních škol za tajnou organizaci. Zrušovací soud v podobném případě vyslovil (rozh. čis. 3452 sb. n. s.), že stačí, bylo-li použitím označení pro organizaci (elementární školu) zamčeno, co bylo v pravdě jejím pravým účelem (vyučování základům komunismu ve smyslu ilegálního tiskopisu »Agitprop«). Nepřekází proto »tajnosti« v onom smyslu, byly-li schůzky veřejně ohlašovány v novinách, byly-li zachovány veškeré náležitosti předpisů o pořádání schůze t. zv. důvěrné podle § 2 strom. zák., byla-li schůze odbyvána v místnosti školní budovy se svolením místního i okresního školního výboru, tudíž se souhlasem instituce, které předsedá šef okresního úřadu, jenž tak nabyt o konaných schůzích úředně vědomost; je nerozhodným, zda jest povšechný program oněch elementárních škol uveden v publikaci veřejně vyšlé, tedy s vědomím dozorčích úřadů tiskových, nanejmenší ano není zmateční stížností ani tvrzeno, že legální tiskopisy, jichž se dovolává, obsahovaly veškeré ony náměty přednášek, které rozsudek jen příkladmo uvádí jako závadné projevy. Pro případ, který jest předmětem zmateční stížnosti, jest rozhodným, což rozsudek zjišťuje způsobem formálně bezvadným, že úkolem organisace bylo jednati i o válce a o zničení státu ilegálními prostředky; že takovou organizaci žádný stát trpěti nemůže a že by byla jistě policejně zakázána, kdyby úkol této školy byl podle pravdy uveřejněním uveden ve známost. Namítá-li stížnost, že veškeré these a zásady, v nichž měli být posluchači kursů školení, jsou totožné se známými zásadami komunistické strany a že nešlo o zvláštní organizaci, nýbrž jen o účast příslušníků politické strany komunistické, tedy organisace již vytvořené, jest vytknouti, že program politické strany komunistické jako takový jest jen nauka o tom, jak s určitého hlediska na zřízení politické, hospodářské sociální a kulturní, buď v určitém státě nebo v rozměrech všesvětových, lze si myšlenkově ustrojiti organismus státu nebo lidské společnosti, a dále nauka obsahující směrnice, jaké prostředky lze považovati za vhodné, by jimi byly jiné státní systémy proměněny v ten, který odpovídá oné nauce. Projeví-li však kdo takovou činnost, že jsou jí dotčeny statky chráněné platným právním řádem, odpovídá trestně za své činy, i když se snažil uplatňovati jen zásady a cíle politické strany státem dosud trpěné ve smyslu jejího programu. Že členové organisace před úřady neskrývané měli být členy elementárních škol, není překážkou pro »tajnost« organisace. Nebylo skutkově zjištěno a nebylo ani tvrzeno, že se určité organisace, veřejně působící, měly celé, se vším svým členstvem změnit v ony, které jsou předmětem řízení. Ani taková skutečnost by však nevylučovala případ odst. 4 § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep. Pro subjektivní stránku trestného činu rozhoduje

skutkové zjištění rozsudku, že obžalovaný založil elementární školy, by se tam jednalo o tom, co obsahuje ilegální časopis »Agitprop«, který sám sepsal, dále návod a směrnice pro zřízení těchto škol; že tak jednal i tak jednati chtěl, jak se mu klade za vinu za účelem vyškolení členů komunistické strany pro revoluční násilný převrat a pro ozbrojené povstání směřující ke zřízení vlády proletariátu. Obžalovaný nemůže se omlouvat, jak miní zmáteční stížnost, že jednal jen jako činovník politické strany podle jejího programu a jejích směrnic; taková činnost nečiní ho beztrestným za přestupení trestních předpisů, je-li tu skutkově zjištěn trestný úmysl a ostatní náležitosti trestného činu. Uplatňovaný zmatek podle § 281 čis. 9 písm. b) tr. ř., dovolávající se omylu ve smyslu § 2 písm. e) tr. zák., nejen že nemá za podklad příslušný výrok rozsudkový, by zmáteční stížnost mohla být považována v tom směru za provedenou po zákonu, nýbrž ani v kladném případě nebyl by tu vůbec na místě, ano by nešlo o omyl skutkový, nýbrž o omyl právní, zda lze totiž činnost obžalovaného považovati za čin podléhající trestu. Taková nezalost zákona není však omluvou podle ustanovení §§ 3 a 233 tr. zák.

K § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. Pokud se týče odsouzení obžalovaného Karla K. pro zločin podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., jest rozsudek stručný. Zjišťuje jen, že obžalovaný sám sepsal časopis »Agitprop«, jehož obsah měl být předmětem jednání v tajné organizaci, a že jednal a jednati chtěl tak, jak se mu klade za vinu. V části, týkající se ostatních obžalovaných, zjišťuje dále, že u některých osob byl tento ilegální časopis nalezen, že tudíž došlo k jeho rozšíření. Leč tato stručná skutková zjištění jest považovati za doplněná těmi, jež se vztahují k přečinu podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., a to zjištěním, jaký účel měla ona tajná organizace, obžalovaným zakládána, a jaký účel obžalovaný svojí činností sledoval. Rozsudek zabývá se tu podrobněji obsahem časopisu »Agitpropu« a návodu a směrnic pro zřízení elementárních škol, a dospívá ve formě skutkového zjištění k závěru, že provedením kursů na podkladě obsahu oněch tiskopisů měli být vyškoleni členové komunistické strany pro revoluční násilný převrat a pro ozbrojené povstání za účelem zřízení vlády proletariátu. Že školení k tomuto účelu má po stránce objektivní veškeré znaky podněcování ve smyslu § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., vysvítá z povahy a z cíle takovéto činnosti. Přihlédne-li se k obsahu tiskopisů, v rozsudku jen heslovitě citovaných (boj komunistické strany má se vyvinouti v občanskou válku, dělnická třída musí zničit státní aparát a na jeho troskách vystaví si vlastní svůj stát, jehož formou bude diktatura proletariátu, komunistická strana má úlohu provésti proletářskou revoluci), kteréžto tiskopisy však soud v celém jejich obsahu vzal za podklad svého rozhodnutí, přihlédne-li se dále ke známému programu a k cílům komunistické strany, kterou jest považovati za původkyni celé této trestné akce, je zřejmo, že oním »školením« mělo být působeno na vůli a na cit posluchačů školy ve smyslu nezákonném, a to v tom, by v nich bylo vyvoláno rozhodnutí dopustit se zločinu podle § 1 zák. na ochr. rep. a vojenského zločinu vzpoury. Zjištění, že obžalovaný jednal a jednati chtěl tak, jak se mu klade za vinu, že

sepsal časopis »Agitprop«, který měl sloužiti svým obsahem k naznačenému již školení, a že časopis ten byl i rozšiřován u účastníků kursů, vyjadřuje sice způsobem ne zcela výslovným, přes to však zákonu vyhovujícím, že i úmysl obžalovaného nesl se k řečenému již cíli, objektivně zjištěnému. Není proto zmáteční stížnost odůvodněna, doličujíc ve směru tohoto zločinu zmátečnost podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. námitkou, že v rozsudku schází zjištění, že obžalovaný skutečně podněcoval ke zločinu podle § 1 zák. na ochr. rep. nebo ke zločinu vojenskému, že měl vůli a úmysl skutečně přivoditi spáchání takových trestných činů. Pokud se i tu zmáteční stížnost dovolává beztrestnosti podobného jednání vzhledem k tomu, že stěžovatel jednal jen jako činovník politické strany podle jejího programu a směrnic, a že ho zbavuje trestnosti po případě jeho omyl ve smyslu § 2 písm. e) tr. zák., stačí poukázati k tomu, co s hlediska těchže námitky bylo již uvedeno při přečinu podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep. Zmateční stížnost obžalovaného Karla K-ého, pokud směřuje proti jeho odsouzení pro zločin podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., bylo proto zavrhnouti jednak jako bezdůvodnou, jednak jako neprovedenou po zákonu, bylo jí však vyhověti ve směru odsouzení pro přečin dokonaného státu nepřátelského sdružení podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., zrušiti v této části výrok o vině a následkem toho i výrok o trestu a další výroky s tím související. Zrušovací soud mohl ihned podle § 288 odst. 3 tr. ř. na podkladě skutkových zjištění prvního soudu rozhodnouti ve věci samé, a uznal stěžovatele Karla K-ého vinným kromě pravoplatného již odsouzení pro zločin podle § 15 zák. na ochr. rep. i přečinem nedokonaného státu nepřátelského sdružování ve smyslu § 8 tr. zák. a § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep.

Zmateční stížnost obžalovaného Viléma H-a shledává rozsudek, pokud jím byl uznán vinným z přestupku podle §§ 2, 8, 32 zbroj. pat., vadným s hlediska zmátečnosti podle § 281 čis. 5, 9 písm. a) a b) tr. ř. Napadá jednak výrok, jímž byl zabiják označen za zakázanou zbraň, jednak jest vybudována na námitce, že trestnost činu zanikla již promlčením. Jest sice pravda, že rozsudek neobsahuje zvláštní důvody pro to, že zabiják stěžovateli odebraný jest zakázanou zbraní; takového odůvodnění však nebylo vůbec třeba. Zabiják (Schlagring) jest terminus technicus pro určitý druh ruční zbraně, a již podle významu tohoto pojmu znamená takovou zbraň, která svojí povahou a úpravou (může být nepozorovaně v kapse navlečena na prsty a pak v pěsti ukryta) jest příhodnou k potutelným útokům. Bere-li proto rozsudek způsobem zmáteční stížnosti jinak nenapadeným za podklad svého rozhodnutí doznání obžalovaného, »že byl v držení zabijáku, tedy zakázané zbraně«, vyslovuje tím způsobem dostačujícím, že jde o zbraň druhu již naznačeného (srov. rozh. býv. víd. nejv. s. čis. 3828). Přestupek podle § 32 zbrojního patentu je deliktem zákazovým; nevyžaduje nějaké zvláštní zavinění; předpokládá jen neoprávněnou držbu zakázané zbraně, při čemž je pojem držby ve smyslu tohoto ustanovení zákona vyčerpán již pouhou detencí. Obžalovaný udal při hlavním přelíčení, že zabiják, který byl u něho nalezen, našel kdysi jeho bratr a přinesl jej domů, obžalovaný

mu jej odebral, nikdy jej však nenesl a na něj dávno již zapoměl. Doznal tedy, že zabiják byl v jeho držení (detenci). To však již stačilo ke skutkové podstatě onoho přestupku. Na tom nic nemění, že snad obžalovaný časem na zabiják zapoměl; bylo jeho věcí, by tuto zakázanou zbraň, odebrav ji svému bratru, odevzdal úřadu nebo by ji odložil, zničil a pod. Převzal-li však, nedbaje předpisů §§ 8 a 32 zbrojního patentu, zbraň do své držby, a zapomněl-li pak na to, jde to na jeho vrub a nemůže ho to nijak omlouvat. Ježto pak byl při držbě zakázané zbraně přistižen dne 29. února 1928, — kdy byl u něho zabiják zabaven, — tedy v době, od které do prvního výslechu obžalovaného (14. listopadu 1928) neuplynula jednorozční lhůta promlčení, nemůže býti řeč o promlčení přestupku podle §§ 2, 8 a 32 zbrojního patentu, jímž byl stěžovatel podle toho, co shora řečeno, právem uznán vinným. Bylo proto zmateční stížnost Viléma H-a zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 4114.

Pro posouzení aktivní legitimace k soukromé obžalobě je rozhodná totožnost toho, komu bylo na jeho právech ublíženo, s tím, kdo žaluje; nezáleží na tom, že je jeho firma v obchodním rejstříku poněkud odchýlně protokolována.

Obžaloba byla podána včas, byl-li stíhací návrh podán ve lhůtě u místně příslušného soudu bydliště obžalovaného; nezáleží na tom, zda a kdy byla postoupena soudu místa spáchaného činu.

Obchodním (výrobním) tajemstvím (§ 31 zák. o nekalé soutěži) jsou veškeré skutečnosti, které, související s podnikem, nejsou zjevné, a podle vůle majitele podniku mají býti tajeny.

Tvoření různých cen u různých odběratelů za účelem odstranění soutěže jest obchodním tajemstvím ve smyslu § 31 zák. čís. 111/1927.

(Rozh. ze dne 25. března 1931, Zm I 114/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 25. října 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem porušení obchodního tajemství podle § 31 (2) zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost popírá, uplatňujíc zmateční důvod podle § 281 čís. 9 c) tr. ř. v první řadě aktivní legitimaci soukromé obžalobkyně, ana je jako soukromá obžalobkyně uvedena ve spisu obžalovacím firma »A. O. S. Company of Czechoslovakia R. & Comp.« zastoupená svým veřejným společníkem Evženem R-em, ježto takové firmy není, poněvadž podle obchodního rejstříku jest jen protokolována firma téhož znění, avšak bez dodatku »of Czechoslovakia«. Jest připustiti, že podle výpisu

z obchodního rejstříku skutečně žalující firma jest protokolována bez místního označení »of Czechoslovakia«. Než přes to není stížnost odůvodněná. Podle § 46 tr. ř. jest při soukromých deliktech k obžalobě oprávněn, komu bylo na jeho právech ublíženo. Že to byla v souzeném případě žalující firma, jest zjevné a připouští i stížnost, že veřejný společník Evžen R. byl k obžalobě oprávněn. Pro posouzení aktivní legitimace je rozhodná totožnost toho, komu bylo na jeho právech ublíženo, s tím, kdo žaluje; že snad jeho firma je poněkud odchýlně protokolována v obchodním rejstříku, při tom na váhu nepadá. Tomu názoru nasvědčují i rozh. čís. 4070 a 5702 sb. n. s. civ. Ani zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. není odůvodněn, neboť, jak ze spisů najevo vychází, nedošla soukromá obžaloba k soudu, jak tvrdí stížnost, teprve 3. srpna 1929, nýbrž již 23. července 1929, tedy vzhledem ke dni zvědění (dne 12. června 1929) včas. Na tom nic nemění, že soukromá obžaloba byla původně podána u krajského soudu v Litoměřicích a že později k námitkám obžalovaného proti obžalovacímu spisu rozhodnutím vrchního soudu byla věc odkázána k hlavnímu přelíčení před krajský soud v Chebu jako soud příslušný podle místa, kde byl čin spáchan. Neboť krajský soud v Litoměřicích nebyl právě, jak se mylně domnívá zmateční stížnost, k projednání této trestní věci místně nepřislušný, nýbrž naopak podle výslovného předpisu § 52 (1) první věty tr. ř. byl místně příslušný, an byl u něho jako u soudu bydliště obžalovaného podán stíhací návrh (obžalovací spis) a nebylo ani tvrzeno, že jej předstihl již soud spáchaného činu. Byl-li tedy stíhací návrh včas, t. j. před uplynutím stíhací lhůty podán u krajského soudu v Litoměřicích jako u soudu tehdy příslušného podle bydliště obžalovaného, bylo žalobní právo soukromé obžalobkyně dojista zachováno a nezáleží již na tom, zda a kdy byla věc postoupena soudu místa spáchaného činu, což se ovšem podle § 52 (1) druhé věty muselo státi, an o to žádal obžalovaný. Stížnost uplatňuje dále jednak výslovně, jednak při uplatňování zmatečního důvodu podle § 281 čís. 5 tr. ř. zřejmým poukazem zmateční důvod podle § 281 čís. 10 a 9 a) tr. ř., dovozujíc, že na jednání obžalovaného bylo lze použiti nejvýše ustanovení § 31 odst. 1 zák. o nekalé soutěži, ano nešlo o obchodní tajemství zvláště svěřené, nýbrž o tajemství, jež bylo obžalovanému v důsledku jeho poměru v podniku svěřeno nebo se mu stalo přístupným. Stížnost poukazuje na rozsudkové zjištění, že obžalovaný byl od 1. května do 31. prosince 1928 u soukromé obžalobkyně zaměstnán jako cestující, a že jeho jednání bylo beztrestné, stavši se po skončení služebního poměru (v době od 25. března do 11. června 1929). Tvrzení, že by jednání obžalovaného mohlo zakládati skutkovou podstatu podle § 31 čís. 1 zák. o nek. soutěži, padá již tím, že podle § 31 čís. 1 zák. o n. s. lze delikt ten spáchatí jen za trvání zaměstnaneckého neb učňovského poměru. Zákon nikde nevymezuje, co je obchodním nebo výrobním tajemstvím, avšak ze zákona samého a ze zkušeností v životě obchodním a podnikatelským jde na jevo, že jsou tajemstvím veškeré skutečnosti, které, související s podnikem, nejsou zjevné, a podle vůle majitele podniku mají býti tajeny (podobně Rosenthal str.

417). Že tvoření různých cen u různých odběratelů k vůli odstranění soutěže je takovým obchodním tajemstvím, a že je nelze považovati za znalost nebo zručnost, již nabývá zaměstnanec v pravidelném postupu své činnosti v podniku zaměstnavatele s jeho vůlí, je na bíledni, neboť firmy často větším odběratelům nabízejí nižší ceny, ba prodávají i se ztrátou, by si zabezpečily obchody pro budoucnost, a spokojují se s výdělkem u jiných odběratelů, u nichž na konkurenci takový zřetel bráti nemusejí. Že toto tajemství tvoření cen bylo obžalovanému zvláště jako takové svěřeno, a že obžalovaný nad to byl výslovně upozorněn, že tvoření konkurenčních cen je obchodním tajemstvím soukromé obžalobkyně, vzal soud za prokázáno výpovědí Evžena R-a a Anny U-ové. Že jednání obžalovaného, jenž jako soutěžitel vyzrazoval za účelem soutěže obchodní tajemství konkurence, bylo proti dobrým mravům, vysvítá i z ustanovení § 27 čis. 1 zák. o obch. pomoc. čis. 20 říš. zák. pro rok 1910, jehož se nepochopitelným způsobem sama stížnost dovolává, ano se tam každé jednání, které obchodního pomocníka činí nehodným důvěry zaměstnavatele, považuje za důvod k předčasnému propuštění; že vyzrazení konkurenčních cen takovým důvodem je, jest jasné a zřejmé.

Čís. 4115.

Přechovávání zbraní ve smyslu § 13 odst. 1 zák. na ochr. rep. jest deliktem pozitivním, k jehož skutkové podstatě v subjektivním směru se nevyžaduje úmysl ohrozití mír v republice a její bezpečnost, nýbrž stačí vědomí pachatele, že drží některou z věcí v onom § uvedených, nemaje k tomu úřední povolení; tohoto vědomí jest však nezbytně třeba.

(Rozh. ze dne 25. března 1931, Zm II 28/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 4. prosince 1929, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podle § 13 čis. 1 zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá zprošťující část rozsudku důvody zmátečnosti čis. 5 a 9 a), správně i čis. 10 § 281 tr. ř., ale nelze jí vyhověti. I kdyby se pokládal předmět, o jehož přechovávání šlo v souzeném případě podle zjištění napadeného rozsudku, za zbraň podobné účinnosti jako ruční granát ve smyslu § 13 čis. 1 zákona na ochranu republiky, jak o to usiluje zmáteční stížnost, jest odsouzení obžalovaného pro zločin podle onoho předpisu zákona dojísta vyloučeno pro zjištěný nedostatek skutkové podstaty po stránce subjektivní. V tomto směru zákon sice nevyžaduje, jak mylně za to má nalézací soud

a právem vytyká stížnost podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. úmyslné ozbrojování v tom smyslu, že pachatel musí mítí vědomí, že svým činem ohrožuje vojenskou bezpečnost státu. Přechovávání zbraní podle prvního odstavce § 13 zák. na ochranu rep. jest podle stálého rozhodování deliktem pozitivním, k jehož skutkové podstatě se v subjektivním směru nevyžaduje úmysl ohrozití mír v republice a její bezpečnost; stačí vědomí pachatele — jehož však nezbytně třeba —, že drží některou z věcí, jež jsou v § 13 čis. 1 cit. zák. uvedeny, nemaje k tomu úřední povolení. Toto vědomí však nalézací soud u obžalovaného nejen nezjistil, nýbrž podle obsahu rozhodovacích důvodů — aniž tomu odporuje zmáteční stížnost státního zastupitelství — spíše vyloučil, dospěv jen k přesvědčení, že si obžalovaný mohl býti vědom, že nalezený úlomek granátu může obsahovati výbušné látky, tedy nikoliv, že si závadný směr svého jednání skutečně uvědomil. Toto zjištění sice právem postačovalo nalézacímu soudu k tomu, by v závadném jednání obžalovaného shledal nedbalost spadající pod § 335 tr. zák., ale brání, by skutek obžalovaného byl podřaděn zároveň pod ustanovení § 13 čis. 1 zák. na ochr. rep., jež předpokládá jednání vědomé ve smyslu právě vyloženém.

Čís. 4116.

Kontinuita služebního výkonu opravňuje hajného k nutným výkonům i mimo vlastní revír (§ 58 lesního zákona, § 4 zák. ze dne 16. června 1872, čis. 84 ř. zák.).

(Rozh. ze dne 26. března 1931, Zm I 79/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 10. prosince 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Po zákonu jest proveden důvod zmátečnosti podle § 281 čis. 10 tr. ř. námitkou, že může jíti nejvýše o pokus zločinu podle §§ 8 a 153 tr. zák., poněvadž, ačkoliv obžalovaný věděl, že Š. je úředním lesním hlídačem, hajný Š. vystupoval jako úřední osoba mimo svůj úřední obvod. Stěžovatel má za to, že jako se nemůže přísežný lesní hlídač dovolávat ochrany podle § 68 tr. zák., vystupuje-li v území svého působení úředně, nejsa označen úředním odznakem nebo šatem, právě tak nemůže v úředním šatě s úředním odznakem vystupovati jako úřední osoba ve smyslu § 68 tr. zák. na území, v němž nebyl úředně ustanoven lesním hlídačem. Zmateční stížnost podle obsahu této námítky zřejmě nechce upírati hajnému Š-ému vlastnost chráněné vrchnostenské osoby z důvodu, že nebyl příslušným způsobem vstrojen, ano je v rozsudku zjištěno, že obžalovaný věděl, že jest mu činiti s hajným, neboť četnictvu udal, že poznal

hajného podle stejnokroje; a při lesním přísežném personálu podle § 54 zák. ze dne 31. prosince 1852, čís. 250 ř. zák. předepsaný služební šat je právě poznávacím znakem tohoto personálu jako veřejné stráže. Pokud mu však stížnost upírá tuto vlastnost proto, že zakročoval, jak rozsudek zjišťuje, na hranicích svého a cizího revíru, jest námitka ta bezdůvodná, neboť nalézací soud právem poukázal na kontinuituslužebního výkonu hajného, opravňující ho k nutným výkonům i mimo vlastní revír, jak jest výslovně stanoveno i v § 58 lesního zákona, i v § 4 zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. o ochraně jednotlivých odvětví pozemní kultury, zejména i honitby.

Čís. 4117.

Porušení předpisu § 265 tr. ř. tím, že ho soud neprávem použil, nebo že ho opomenul použít, jest zmatkem čís. 11 § 281 tr. ř. (vykročením z trestní pravomoci); byl-li rozsudek v tomto směru napaden státním zastupitelstvím odvoláním, lze po případě vyřídit tento opravný prostředek jako zmateční stížnost.

Není-li právně možné jednotně vyřídit sbíhající se trestné činy, an byl cizí státní příslušník souzen československým soudem jen pro trestné činy spáchané na zdejší státním území, nelze přihlížeti při výměře trestu k trestu uloženému rozsudkem v cizině, třebaže byly ony činy spáchané před vynesemím tohoto rozsudku.

(Rozh. ze dne 26. března 1931, Zm I 904/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení odvolání, správně zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. září 1930, pokud jím obžalovaný, byv uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II a), c), 176 II a) tr. zák., byl odsouzen podle první věty § 178 tr. zák. použitím § 265 tr. ř. k dodatkovému trestu těžkého žaláře na dva měsíce, zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a odsoudil obžalovaného podle druhé věty § 178 tr. zák. do těžkého žaláře na 13 (třináct) měsíců.

D ů v o d y:

Rozsudkem krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. října 1930 byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II a), c), 176 II a) tr. zák., který spáchal dne 11. ledna 1929 v Českých Budějovicích. Před tím byl obžalovaný odsouzen pro jiný zločin (krádeže) dne 27. července 1929 krajským soudem trestním ve Vídni I do těžkého žaláře na dvě leta. Krajský soud v Českých Budějovicích při výměře trestu hleděl podle § 265 tr. ř. k trestu uloženému zemským trestním soudem vídeňským, a vyměřil obžalovanému jen dodatkový trest těžkého žaláře dvou měsíců. Státní zastupitelství napadá tento rozsudek opravným prostředkem odvolání, spisy však byly předloženy

nejvyššímu soudu k rozhodnutí o zmateční stížnosti na poukaz vrchního soudu, který v ohlášeném i v provedeném odvolání shledává uplatňování zmatečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř. Již rozhodnutím n. s. sb. čís. 3117 bylo vysloveno, že porušení předpisu § 265 tr. ř. ať tím, že ho soud neprávem použil, nebo že opomenul ho použít, jest zmatečností vykročení z trestní pravomoci podle § 281 čís. 11 tr. ř., a jest takovou vadu vytykati zmateční stížností, nikoliv odvoláním; stačí poukázat na důvody tam obsažené. Tu jest však rozhodnouti dvojí: zda jest opravný prostředek státního zastupitelství zmateční stížností včas podanou, a zda výtku nesprávného použití § 265 tr. ř. jest oprávněna. Zrušovací soud již opět měl příležitost vysloviti potřebu blahovlnnějšího posuzování opravných prostředků co do způsobu jejich zevního označení, ať jsou podány úřadem veřejné obžaloby neb obžalovaným (jeho právním zástupcem). Nezáleží, jak jest opravný prostředek pojmenován, rozhoduje, co uplatňuje svým obsahem. Státní zastupitelství opovědělo v souzeném případě včas proti rozsudku odvolání co do trestu, výslovně však již v opovězeném odvolání poukázalo k tomu, že bylo neprávem použito § 265 tr. ř., a jest v něm uvedeno rozhodnutí víd. nejv. soudu čís. 3122. Tím jest nepochybně, že již při opovědi opravného prostředku mělo státní zastupitelství na mysli nesprávnost výměry trestu hledíc k trestu uloženému soudem ciziny, jak uplatňuje rovněž v písemném provedení opravného prostředku. Není proto překážky, by opravný prostředek státního zastupitelství nebyl posuzován za včas opovězenou a provedenou zmateční stížnost, doličující výtku podle § 281 čís. 11 tr. ř.

Tato zmateční stížnost jest odůvodněna. Předpis § 265 tr. ř. jest jen důsledkem ustanovení §§ 34 a 35 tr. zák. (§ 267 tr. zák.) a § 56 tr. ř., a jest ho použití, nelze-li soudu zároveň jednati o všech trestných činech pachatelových. Obžalovaný není československým státním příslušníkem, a byl československým soudem souzen jen pro trestné činy, spáchané na zdejší státním území (§ 37 tr. zák.). Krajský soud v Českých Budějovicích nebyl by oprávněn podle zásad hmotného práva souditi ho i pro jiné krádeže než pro ty, kterých se tu dopustil, a vynesti rozsudek o těch činech, pro které byl odsouzen zemským trestním soudem ve Vídni. Nebylo-li však právně možné i jednotně vyřídit sbíhající se trestné činy pachatelovy, nebylo ani důvodu přihlížeti při vyměřování trestu k trestu uloženému rozsudkem v cizině, třebaže rozsudek zmateční stížností napadený uznával obžalovaného vinným trestným činem spáchaným před vynesemím rozsudku u zemského trestního soudu ve Vídni. Poněvadž nalézací soud mylně posuzoval nově vyměřovaný trest jen jako dodatkový trest k trestu jinde pachateli uloženému a použil tak neprávem předpisu § 265 tr. ř., vykročil ze své moci trestní; bylo proto zrušiti rozsudek jako zmatečný podle § 281 čís. 11 tr. ř. ve výroku o trestu a vyměřiti znovu přiměřený trest.

Čís. 4118.

Nabízel-li kdo ke koupi věc koupenou na splátky s výhradou vlastnictví, nedopouští se nedokonané zpronevěry, zamýšlel-li poslední splát-

ku zapraviti ještě před uskutečněním zamýšleného prodeje nebo nejpozději současně s ním.

(Rozh. ze dne 26. března 1931, Zm II 116/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 12. března 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonané zpronevěry podle §§ 8, 183, 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost namítá, že napadený rozsudek nezjišťuje, že stěžovatel jednal ve zlém úmyslu, jehož je třeba ke skutkové podstatě zločinu nedokonané zpronevěry. V tomto směru nelze jí upřít oprávnění. Po stránce subjektivní vyžaduje se ke skutkové podstatě nedokonané zpronevěry, by pachatel měl úmysl věc mu svěřenou za sebou zadržeti nebo si přivlastniti, a by si byl vědom hmotné protiprávnosti svého jednání. Tyto náležitosti subjektivní skutkové podstaty zločinu stěžovateli za vinu kladeného nejsou rozsudkem zjištěny; stížnost má pravdu, tvrdíc, že zjištění rozsudku, podle něhož stěžovatel věda, že traktor není ještě jeho vlastnictvím, nabízel jej firmě W. a spol. ke koupi, po této stránce o sobě nestačí, ano není (mimo jiné) ani zjištěno, že stěžovatel nezamýšlel poslední splátku za traktor s výhradou vlastnictví prodávatelova na splátky koupený zaplatiti ještě před uskutečněním zamýšleného prodeje, nebo nejpozději současně s prodejem. Při zkoumání otázky zlého úmyslu bude též uvážiti i, že podle původní úmluvy ze dne 23. dubna 1929 byl kup ujednan pevně, a že teprve prohlášením obžalovaného ze dne 11. května 1929 bylo vlastnictví ke traktoru i s příslušenstvím přiznáno firmě B. K.

Čís. 4119.

Spolupachatelstvím jest vědomé, týmž úmyslem nesené spolupůsobení několika osob při páčení trestného činu; nezáleží na tom, že činnosti osob těch nejsou stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné.

Vědomým, za společným účelem se nesoucím spolupůsobením při páčení trestného činu jest pouhá přítomnost osoby na místě a v době trestného jednání jiné osoby jen, je-li příchod a pobyt osoby, zůstavši jinak nečinnou, na místě, kde, a v době, kdy vyvíjí jiná osoba činnost čelící k určitému protiprávnímu výsledku, — i objektivně podle souvislosti s touto činností jiné osoby, i subjektivně podle úmyslu osob těch, najmě i osoby zůstavši nečinnou — složkou děje, jímž má býti a po případě i byl způsoben podle úmyslu obou osob výsledek trestním zá-

konem stíhaný (jednou z příčin zla, jehož způsobení je trestním zákonem zakázáno a trestáno).

Spolupachatelství zločinu vydírání; pokud jest spolupachatelstvím pouhá přítomnost pachatele na místě, kde, a v době, kdy jiný pachatel vynucuje určité konání, opomenutí nebo snášení.

(Rozh. ze dne 27. března 1931, Zm I 579/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného Josefa M-a do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. května 1930, pokud jím byl stěžovatel vinným uznán zločinem veřejného násilí podle § 98 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek soudu první stolice, pokud se týká stěžovatele, a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Napadený rozsudek, jemuž jest zmateční stížností vytýkána zmatečnost podle § 281 čis. 5, 9 písm. a) tr. ř., běže za prokázáno, že oba obžalovaní šli za svědkem H-em, jenž odešel z hostince stěžovatelova otce, nezaplátiv útratu, že se obžalovaný P. na H-e vrhl, když ho dononili, chytil ho za krk a tloukl ho holi, žádaje peníze za nezaplacenou útratu, stěžovatel však H-e nebil, jen mu aktovku při tahanici s P-em vyškubl nebo ji zvedl a odešel. Rozsudek vyslovuje dále, že, třebaže není zjištěno, že stěžovatel H-e při tom tloukl, jest již jeho přítomnost při činu P-ově za dané situace spolupachatelstvím na straně stěžovatelově. Správnost názoru touto větou na souzený případ použitého neběže stížnost zásadně v odpor, uvědomujíc si asi zásadu v judikatuře zrušovacího soudu ustálenou, že závěru na spolupachatelství, t. j. na vědomé, týmž úmyslem nesené spolupůsobení několika osob při páčení trestného činu nebrání, že činnosti osob těch nejsou stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné. Než — a to je podstatou výtek a námitek stížnosti — vědomým, za společným účelem se nesoucím spolupůsobením při páčení trestného činu jest pouhá přítomnost osoby na místě a v době trestného jednání jiné osoby jen, je-li příchod a pobyt osoby, zůstavši jinak nečinnou, na místě, kde, a v době, kdy vyvíjí jiná osoba činnost čelící k určitému protiprávnímu výsledku, — i objektivně podle souvislosti s touto činností jiné osoby, i subjektivně podle úmyslu osob těch, najmě i osoby zůstavši nečinnou — složkou děje, jímž má býti a po případě i byl způsoben podle úmyslu obou osob výsledek trestním zákonem stíhaný (jednou z příčin zla, jehož působení je trestním zákonem zakázáno a trestáno). Jde-li o zločin vydírání, naplňuje tudíž pouhá přítomnost pachatele na místě, kde, a v době, kdy nutí jiný pachatel svou oběť (fysickým) násilím anebo pohrůžkou ke konání, opomenutí nebo snášení, pojem spolupachatelství jen, je-li přítomnost onoho pachatele — utvrzujíc druhého pachatele (násilníka)

v jeho zločinném úmyslu a jednání, a sesilujíc účinnost (fysického nebo psychického) násilí činného pachatele v očích osoby, které se činí násilí, — složkou nátlaku na vůli napadené osoby, jejíž vůle má i podle úmyslu pachatele zůstatvíšího nečinným býti sesíleným nátlakem nucena ve směr oběma pachateli chtěný. Proto byl by stěžovatel i s hlediska spolupachatelství s druhým obžalovaným zodpovědnosti prost, kdyby bylo rozsudkem zjištěno, že byl sice při trestném jednání druhého obžalovaného (P-e) přítomen, že však dal svým chováním mlčky najevo, že se s činem P-ovým neztotožňuje, a dokonce se snažil P-e výkřikem »Vašku, nech toho« od jeho činu odvrátiti. Než takové zjištění v rozsudku, třebaže vzpomíná této obhajoby obžalovaného Josefa M-a, není a stížnost neprovádí námitku beztrestnosti stěžovatelovy po zákonu, nýbrž vybočuje z mezí zrušovacího řízení, odvozujíc právní mylnost předpokladu spolupachatelství stěžovatelova z nezjištěných okolností uvedených v předchozí větě. Naopak rozsudek vyslovuje, že jednání obou obžalovaných směřovalo zřejmě k tomu, by vynutili na H-ovi jisté konání a dopuštění, totiž vydání peněz a zmocnění se jeho aktovky, a na jiném místě rozsudku jest uvedeno, že bylo zjištěno, že . . . oba obžalovaní přinutili H-e, že jim dal na nezaplacenou útratu 20 Kč. Těmito větami rozhodovacích důvodů jest patrně — ano není v rozsudku poukazů na to, že se nalézací soud řídil nesprávným výkladem pojmu spolupachatelství — zjištěn směr i přítomnosti i úmyslu stěžovatelova na sesílení účinnosti násilí P-a na donucení H-e tímto násilím k dotčenému konání a dopuštění. Avšak zjištění to je stíženo formální vadou nedostatku důvodů.

Čís. 4120.

Osobní dostavení se lékařské rady k soudu (stejně jako dříve lékařské fakulty) není možné; nejde proto o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř. byl-li při hlavním přelíčení přečten (§ 252 čís. 1 tr. ř.) přes odpor obhájcův posudek soudní lékařské rady.

Porotci mají právo zkoumatí obsah i důvody posudku soudní lékařské rady a zjednatí si samostatné přesvědčení, zda lze pokládati okolnosti posudkem dokazované (usmrcení z pohnutek sadistických) za dokázané čili nic.

(Rozh. ze dne 27. března 1931, Zm II 432/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Opavě ze dne 9. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, uplatňujíc jen důvod zmatečnosti čís. 5 § 344 tr. ř., dovozuje, že obžalovaný byl zkrácen v právu obhajoby způsobem,

činícím rozsudek zmatečným podle cit. zákonného ustanovení, mimo jiné tím, že byl při hlavním přelíčení porotním přes odpor obhájcův přečten posudek soudní lékařské rady. Zmateční stížnost není v právu. Soudní dvůr porotní usnesl se přečísti posudek soudní lékařské rady, poukázav k tomu, že nejde o posudek znalců ve smyslu § 252, I. odst. tr. ř., jež lze čísti jen za předpokladů uvedených pod čís. 1 až 4 cit. zák. ustanovení, nýbrž o posudek instituce, jež nemůže býti k soudu obeslána (ostatně obžalovaný ani neučinil návrh v tom směru), a který nahrazuje dřívější posudek lékařské fakulty, jež musel býti čten vždy, i bez souhlasu obžalovaného; podle názoru soudu jde o listinu ve smyslu předposledního odstavce § 252 tr. ř., jež musí býti přečtena, nezřeknou-li se toho obě strany. Vytknutá úprava posudku nemůže míti na porotce nepříznivý vliv pro obžalovaného, ano »jest věcí předsedy, by jim vysvětlil právnícky pojem vraždy a promluvil o případných pohnutkách« — což se podle zápisu v protokolu o hlavním přelíčení stalo. Rozhodnutí porotního soudního dvoru odpovídá zákonu: Není sice správný názor prvního soudu, že posudek soudní lékařské rady není znaleckým posudkem ve smyslu § 252 odst. 1 tr. ř., nýbrž jest »písemností a listinou« jiného druhu ve smyslu § 252 předposl. odst. tr. ř., kterou jest vždy přečísti, poněvadž i posudek soudní lékařské rady, právě tak jako posudek veřejných úřadů nebo veřejných ústavů, jež jsou povolány podávati znalecké nálezy a posudky (§ 118 tr. ř. v doslovu § 1 zák. čís. 107/1927) jsou a zůstávají znaleckými posudky. Správné jest však, že posudek soudní lékařské rady nastoupil podle zákona z 1. července 1927, čís. 107 Sb. z. a n. na místo dřívějšího posudku lékařské fakulty, a že tento posudek podle dosavadní praxe byl vždy čten s odvoláním se na ustanovení čís. 1 § 252 tr. ř., podle něhož lze přečísti znalecký posudek i, nelze-li dosíci dostavení se znalců »z jiných závažných důvodů«. Tento předpoklad pokládal se za splněný, šlo-li o posudek lékařské fakulty, ano bylo zřejmě nemožné volati k soudu za účelem ústního podání posudku celé kolegium, jehož usnesení nemusilo býti ani jednomyslné; obesílati pak pouhého delegáta fakulty k ústnímu přednesu bylo by — nehledíc k tomu, že je zákon nepředpisuje — bezúčelné proto, že by se delegát musel omeziti na pouhý přednes fakultního posudku, an by každý jeho projev, přes meze písemného posudku, byl jen osobním projevem znalce jednotlivce (srov. rozh. čís. 84 víd. sb. nejv. s. a vývody gener. prokuratury tam citované, rozhodnutí téhož nejvyššího soudu čís. 39/3; dále Storch 2. díl, str. 322, Mayer, Kommentar 2. díl, str. 297 poznámka čís. 71; Mayer Handbuch díl 1, str. 527). Vydáním zákona čís. 107/1927 o soudních lékařských radách zůstala ustanovení § 252 tr. ř. nedotčena. § 1 tohoto zákona stanoví sice v posledním odstavci dodatkem k § 118 tr. ř., že, podal-li nález a posudek veřejný úřad nebo ústav, který je povolán podávati takové nálezy a posudky, má tento úřad nebo ústav, zasílaje soudu nález a posudek, pojmenovati soudu osoby, které je podaly, a jež by podle potřeby bylo lze vyslechnouti jako znalce. O soudní lékařské radě takové ustanovení v zákoně není (§ 3 — § 126 tr. ř.), nanejmeně není v něm ustanovení, že soud může požádati soudní lékařskou

radu, by vyslala ke hlavnímu přelíčení některého svého člena, který by tam posudek zastával. Jest proto trvati na tom, že osobní dostavení se lékařské rady, stejně jako dříve lékařské fakulty, není možné. Ostatně v souzeném případě ani obžalovaný ani obhájce neučinil návrh, by členové soudní lékařské rady byli k soudu předvoláni. Osnova nového trestního řádu doplňuje v § 275 pod čís. (4) výpočet případů, kdy může býti čten posudek znalců dříve podaný (§ 252 tr. ř.), výslovně ustanovením, že posudek veřejného úřadu nebo ústavu, najmě i posudek soudní lékařské rady může býti vždy přečten. (Dle motivů je toto ustanovení odůvodněno již povahou zmíněných institucí, jež skýtají plnou záruku za správnost posudku). Je-li toho třeba k objasnění věci, mohou býti podle osnovy vyslechnuti jako znalci osoby pojmenované úřadem nebo ústavem, nikoliv také soudní lékařskou radou pro tento případ (§ 139 osnovy). Z toho, co uvedeno, plyne, že přečtením posudku soudní lékařské rady neporušil soud zásady trestního řízení, zabezpečující náležitou obhajobu obžalovaného, najmě zásadu ústnosti, a že tedy není opodstatněn důvod zmatečnosti čís. 5 § 344 tr. ř. K výtce zmateční stížnosti, že se posudek soudní lékařské rady »nedovoleným způsobem vyslovuje, že jde o vraždu z motivů sadistických, a že svou nevhodnou úpravou musel neb aspoň mohl v porotcích předem vzbuditi přesvědčení, že jde skutečně o vraždu ve smyslu právním, ač jest možný i zločin zabítí z pohnutek sadistických«, jest k vůli úplnosti dodati, že soudní lékařská rada byla o podání posudku v tomto směru soudem výslovně dožádána, a zdůrazniti, že se již soudní znalci psychiatři, slyšení při prvním hlavním přelíčení, vyslovili v ten rozum, že jde o vraždu z vilnosti, ne však o čistou vraždu takovou, a že obžalovaný ani jeho obhájce nevznesli tehdy proti tomu odpor; a poněvadž nyní obžalovaný souhlasil i s přečtením tohoto posudku i s dodatkem, dostal se tento názor znalecký již touto cestou k vědomosti porotního soudu, takže není odůvodněno tvrzení zmateční stížnosti, že teprve posudkem soudní lékařské rady bylo porotcům »vsugerováno přesvědčení, že jde o vraždu z pohnutek sadistických«. Ostatně porotci mají právo zkoumati obsah i důvody každého znaleckého posudku, tedy i posudku soudní lékařské rady, a zjednatí si samostatné přesvědčení o tom, lze-li pokládati okolnosti jím dokazované — v souzeném případě úmyslné usmrcení z pohnutek sadistických — za dokázané čili nic. O rozdílu mezi vraždou a zabítím byli porotci předsedou poučeni, a ana jim byla kromě hlavní otázky na zločin vraždy dána i eventuelní otázka na zločin zabítí, měli možnost posouditi čin obžalovaného s toho i onoho hlediska.

Čís. 4121.

Jen v druhém případě § 209 tr. zák. se vyžaduje v subjektivním směru vědomí pachatelovo o možných důsledcích křivého obvinění v tom směru, jak uvádí druhá věta § 209 tr. zák.; v prvním případě stačí vědomí o nepravdivosti skutkových tvrzení, zakládajících křivé udání z vymyšleného zločinu u vrchnosti.

Jest lhostejno, z jakého podnětu (z jaké pohnutky) k udání (k obvinění) došlo, zda je pachatel učinil z vlastního popudu, či následkem oznámení jiné osoby, v jaké vlastnosti udavač křivé udání učinil, zda jako svědek či jako podezřelý (obviněný), jaký konečný cíl tím sledoval (zda chtěl obviniti druhého či odvrátiti od sebe podezření).

Dodatečné odvolání křivého obvinění nečiní pachatele beztrestným.

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Zm I 139/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. ledna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá odsuzující výrok pro zločin podle § 209 tr. zák. důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Namítá, že ke skutkové podstatě tohoto zločinu ve směru subjektivním nestačí zjištění, že si pachatel byl vědom, že »uvádí o někom vymyšlené okolnosti, nýbrž že se požaduje i vědomí pachatelovo o možném dosahu jeho obvinění pro obviněného, že si tudíž pachatel musí býti plně vědom toho, že na základě jeho udání může býti zahájeno vyšetřování proti obviněnému se všemi toho důsledky«. Poněvadž napadený rozsudek ono vědomí nezjišťuje ani neodůvodňuje, spatřuje v tom zmateční stížnost důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Zmateční stížnost jest na omylu. § 209 tr. zák. obsahuje dvě samostatné skutkové podstaty: 1. kdo někoho pro nějaký naň vymyšlený zločin u vrchnosti udá; 2. nebo takovým způsobem obviní, že by jeho obvinění mohlo dáti vrchnosti podnět k vyšetřování neb aspoň k pátrání proti obviněnému. Jen v druhém případě se vyžaduje v subjektivním směru vědomí pachatelovo o možných důsledcích křivého obvinění v tom směru, jak uvádí druhá věta § 209 tr. zák. V prvním případě stačí vědomí o nepravdivosti skutkových tvrzení, zakládajících křivé udání z vymyšleného zločinu u vrchnosti. V souzeném případě byl obžalovaný uznán vinným, že udal Františka V-u pro vymyšlený naň zločin krádeže u policejního ředitelství, tudíž u vrchnosti ve smyslu § 209 tr. zák., tedy zločinem podle první věty tohoto zákonného ustanovení. V tomto ohledu nalézací soud zjišťuje, že »obžalovaný zavinil, že V. byl beze vsí příčiny vyšetřován pro zločin krádeže naň vymyšlený, vědomě falešná tvrzení ohledně něho (Františka V-y) uváděl, mezi tím co obžalovaný B. byl na svobodě«, což s dostatek poukazuje k tomu, že vzal za zjištěno i vědomí obžalovaného o nepravdivosti skutkových tvrzení, zakládajících křivé udání z vymyšleného zločinu krádeže u vrchnosti. To však podle toho, co řečeno, ve směru subjektivním stačí a nebylo třeba zjišťovati další okolnosti ve zmateční stížnosti zdůrazněné. Neobstojí však ani další námitka uplatňovaná ve zmateční stížnosti s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř., že obžalovaného omlouvá, že

křivé udání na Františka V-u učinil ke své obhajobě, byv na policii vyslýchán jako obviněný, a že je odvolal, zvěděv o vyšetřování proti V-ovi. Pro trestnost udání podle první věty (právě tak jako obvinění podle druhé věty) jest lhostejno, z jakého podnětu nebo z jaké pohnutky k nim došlo, zda je pachatel učinil z vlastního popudu, či následkem oznámení jiné osoby, v jaké vlastnosti udavač křivé udání učinil (zda jako svědek či jako podezřelý nebo obviněný), jaký konečný cíl tím sledoval (zda chtěl obviniti druhého, či odvrátiti od sebe podezření). Rozhodný jest obsah křivého udání. Stačí tudíž pro první případ § 209 tr. zák., tvrdí-li kdo vrchností vymyšlené skutečnosti, zakládající skutkovou podstatu zločinu takovým způsobem, že jimi jest určitá osoba označována za pachatele zločinu, který ve skutečnosti nespáchala. Právo osoby, obviněné z trestného činu, hájiti se, a zákonné dobrodiní, že taková osoba nemá povinnost mluvit pravdu, nesmí se zvrhnouti v křivé obviňování druhých ze zločinu a tím v beztrestné páčení trestných činů. Že ani dodatečné odvolání křivého obvinění (k němuž v souzeném případě došlo teprve pod tíhou usvědčujících okolností), nečiní pachatele beztrestným, plyne z úvahy, že zločin podle první věty § 209 tr. zák. jest dokonán tím, že bylo u vrchností učiněno udání z vymyšleného zločinu, a že zákon nemá zvláštní ustanovení o beztrestnosti z onoho důvodu (rozh. čís. 112 sb. n. s.). Že si byl obžalovaný vědom nepravdivosti svých udání na V-u, jehož obvinil u policejního ředitelství ze zločinu krádeže, je, jak již řečeno, v rozsudku s dostatek zjištěno. Všecky úvahy, v nichž se stěžovatel snaží dolíčiti, že si neuvědomil a nemohl uvědomiti dosah svých udání pro obviněného V-u, musí se minouti s úspěchem vzhledem k tomu, co bylo řečeno o náležitostech skutkové podstaty zločinu podle první věty § 209 tr. zák. ve směru subjektivním.

Čís. 4122.

Pro trestné činy, spáchané a oznámené v době, kdy pachatel konal vojenské cvičení, jest příslušný vojenský soud (§ 60 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Zm I 912/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Postupem okresního soudu v Pardubicích v trestní věci proti Josefu S-ovi, pokud se trestní řízení vztahuje na krádež kapesních hodinek ke škodě Viléma W-a, počínajíc nařízením hlavního přelíčení, najmě pak vnesením rozsudku ze dne 10. září 1930, pokud jím byl Josef S. uznán vinným i touto krádeží, jakož i dalším opatřením, nařízením výkonu trestu, pokud byl uložen i za tento trestný čin, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 1 a 60 tr. ř. Postup ten, najmě i rozsudek v oné části se zrušuje; důsledkem toho pak zrušuje se rozsudek i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících, najmě ve výroku o nepodmíněném odsouzení a ve výroku o ztrátě práva volebního, a věc se vrací okres-

nímu soudu v Pardubicích, by v těchto směrech vzhledem k nedotčenému odsouzení Josefa S-a pro přestupek krádeže jízdního kola ke škodě Františka T-e znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Podle záznamu o přelíčení a podle rozsudku byl rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. září 1930 Josef S. uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák. a odsouzen k trestu tuhého vězení na čtrnáct dní. Podle trestních oznámení, k nimž se záznamový rozsudek vztahuje, byl přestupek ten spáchán odcizením kola (bicyklu) ke škodě Františka T-e dne 6. prosince 1929 v S. a kapesních hodinek s řetízem ke škodě Viléma W-a v P. v srpnu 1930, kdy obviněný s Vilémem W-em konal vojenské cvičení u téže roty. Podle spisů brigádního soudu v Hradci Králové vede se u tohoto soudu trestní řízení proti Josefu S-ovi pro přečin krádeže podle §§ 457 a 482 voj. tr. zák., spáchaný odcizením kapesních hodinek s řetízem Vilému W-ovi dne 22. srpna 1930, tedy pro čin, pro který byl Josef S. oním rozsudkem odsouzen. Podle obsahu oněch spisů konal Josef S. v době od 12. srpna do 6. září 1930 vojenskou službu u 4. žel. stav. roty železničního pluku v P., a poněvadž krádež byla spáchána v době, kdy Josef S. podléhal pravomoci soudů vojenských, a trestní oznámení příslušným velitelstvím (viz § 16 odst. 1 voj. soudní instrukce, zák. z 5. července 1912, čís. 128 ř. zák.) bylo učiněno dne 5. září 1930, tedy v době, kdy Josef S. podléhal pravomoci vojenských soudů, byl ke projednávání této trestní věci příslušný brigádní soud v Hradci Králové, a okresní soud v Pardubicích, projednav tuto věc, porušil zákon v ustanoveních §§ 1 a 60 tr. ř.

Čís. 4123.

Dodatečně lze naříditi výkon trestu podle § 6 čís. 1 zákona o podmíněném odsouzení jen, bylo-li podmíněné odsouzení hned původně podle § 2 zákona vyloučeno, nikoliv, bylo-li přehlédnuto v čase rozsudku spisově známé předchozí odsouzení pro přečin podle § 283 tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Zm I 105/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením okresního soudu v Lomnici nad Lužnicí ze dne 26. srpna 1930, jímž byl podle § 6 čís. 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. nařízen výkon trestu rozsudkem téhož soudu ze dne 16. srpna 1930 obžalovanému podmíněčně uloženého, byl porušen zákon v ustanovení § 6 čís. 1 zákona; usnesení to se zrušuje a důsledkem toho se zrušují všechna další opatření na jeho základě učiněná; na okresním soudu v Lomnici nad Luž. bude, by rozhodl podle § 8 zákona.

D ů v o d y:

Obžalovaný Jan Š. byl odsouzen rozsudkem okresního soudu v Lomnici nad Lužnicí ze dne 16. srpna 1930 pro přešůpek § 312 tr. zák. k peněžitému trestu 50 Kč (po případě na 24 hodin do vězení) podmínečně. Trestní oznámení znělo (patrně nedopatřením četnictva) na jméno V á c l a v Š.; omylu toho bylo si však povšimnuto ještě před hlavním přelíčením (obviněný vystupoval proti soudu výlučně jako Jan Š., obecní úřad ve zprávě o pověsti na správné jméno výslovně upozornil). Proto soudce, provedší vyhledávání, vyžádal si — když došel prázdny trestní lístek na jméno Václav Š. — správný trestní lístek na jméno Jan Š.; výpis z rejstříku došel před hlavním přelíčením a vykazuje jeden trest, vězení šesti dnů podle rozsudku krajského soudu v Táboře z 2. dubna 1925 pro přečin § 283 tr. zák. Rozsudek vynesl jiný soudce, než ten, který vedl vyhledávání, a (podle vlastního záznamu) přidržel se prázdného trestního listu, znějícího na mylné jméno Václav Š., přehlédl ostatní, najmě trestní lístek na správné jméno Jan Š. Dodatečně si soudce povšiml svého přehlédnutí, ustanovil (bez návrhu veřejného obžalobce) veřejné sezení a dne 26. srpna 1930 nařídil podle § 6 čís. 1 zákona o podmíněném odsouzení výkon trestu s odůvodněním, že podmíněný odklad neměl býti povolen; »vzhledem k tomu, že obžalovaný byl již trestán, trest svůj zamlčel a — by zakryl své pravé jméno — udal jiné křestní jméno«. Trest byl vykonán zaplacením pokuty dne 4. září 1930. Usnesením ze dne 26. srpna 1930 byl porušen zákon v § 6 čís. 1 zákona o podmíněném odsouzení. Nehledíc ani k tomu, že předpoklad soudu o zamlčení předchozího trestu nemá oporu ve spisech, a tvrzení o listivém předstírání nepravého křestního jména přímo odporuje spisům, neměl soud vůbec právo o podmíněném odsouzení znovu jednat, ano se předchozí odsouzení neobjevilo dodatečně, nýbrž bylo v čase rozsudku spisově známo. Když však soud již o otázce té znovu jednal, nevzal v úvahu, že dodatečné nařizení výkonu trestu podle § 6 čís. 1 zákona o podmíněném odsouzení smí se státi jen, bylo-li podmíněné odsouzení hned původně podle § 2 zákona vyloučeno, byl-li obviněný odsouzen již dříve pro přečin, spáchaný z pohnutky nízké a nečestné, a neuplynulo-li od výkonu trestu do spáchaní nového trestného činu ještě pět let. Tyto podmínky tu nejsou, an přečin § 283 tr. zák. zřejmě nebyl spáchan z pohnutky nízké a nečestné, a od výkonu trestu (dne 5. června 1925) uplynula do spáchaní nového trestného činu (29. června 1930) doba pěti let.

Čís. 4124.

V otázce přípustnosti menšinového jazyka při sepsání zmateční stížnosti nepřicházejí v úvahu předpisy trestního řádu, najmě ustanovení § 6 novely k tr. ř. čís. 3/1878.

Stížnost na odmítnutí zmateční stížnosti zrušovacím soudem pro jazykovou závadu řízenou na zrušovacím soud jest odmítnouti.

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Zm II 141/30.)

Nejvyšší soud odmítl stížnost Františka P-a, zastoupeného advokátem Dr. Karlem L-em, do usnesení Nejvyššího jako zrušovacého soudu z 9. prosince 1930, jimž byly podle odst. 3 čl. 4 vládního nařizení z 3. února 1926, čís. 17 sb. z. a n. odmítnuty zmateční stížnost a odvolání Františka P-a do rozsudku krajského trestního soudu v Brně ze dne 3. března 1930.

D ů v o d y:

Napadeným usnesením byly zmateční stížnost a odvolání obžalovaného odmítnuty s bližším odůvodněním podle 3. odst. čl. 4. vládního nařizení z 3. února 1929, čís. 17 sb. z. a n., jimž se provádí ústavní zákon jazykový ze dne 29. února 1920, čís. 122 sb. z. a n., jakožto podání učiněné za obžalovaného jeho právním zástupcem v jiném než státním jazyku. Mýlí se tedy stěžovatel, předpokládaje, že Nejvyšší jako zrušovacím soud odmítl zmateční stížnost a odvolání podle § 1 čís. 1 novely k trestnímu řádu (rozuměj zákon z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878). Navrhuje-li stěžovatel, by Nejvyšší jako zrušovacím soud ve smyslu § 6 téže novely dodatečně vyšetřil a zjistil správnost tvrzení stížnosti, že obžalovaný není národnosti české, nýbrž německé, musí býti se žádáním tím oslyšen, poněvadž na podání ani novely k trestnímu řádu ani jiných předpisů trestního řádu vůbec použito nebylo a ani použito býti nemohlo právě proto, že podání, nehovic předpisům jazykovým, nehodilo se k tomu, by o něm bylo po zákonu zahájeno jednání, z čehož ovšem plyne, že nelze postupovati ani podle § 6 cit. novely. Pokud stěžovatel v dalším tvrdí a dovozuje, že obžalovaný byl jakožto Němec (a čsl. státní příslušník) oprávněn podle jazykového zákona podati opravný prostředek v jazyku německém, popírá tím věcnou správnost napadeného usnesení zejména v jeho předpokladu, že obžalovaný není účasten výhod vyhrazených v 2. odst. § 2 jazykového zákona a v III. hlavě prováděcího nařizení pro příslušníky jazykové menšiny a že proň proto platí zásady § 1 odst. 2 č. 1 jazykového zákona a hlavy I. prováděcího nařizení, — a uplatňuje tedy, že bylo porušeno jeho jazykové právo. Poněvadž podle zásady § 7 jazykového zákona spory o užití jazyka při soudech vyřizují příslušné státní orgány dohlédací jako věci státní správy odděleně od věcí, ve které vzešly, bylo podle 2. odst. čl. 96 prováděcího nařizení na stěžovateli, měl-li zato, že bylo porušeno jeho jazykové právo, by si do 15 dnů stěžoval u státního úřadu, jenž podle příslušných zákonů je povolán vykonávati přímo dohlédací právo nad orgánem, do jehož opatření si stěžuje. Tímto dohlédacím úřadem je co do Nejvyššího soudu v prvé řadě presidium Nejvyššího soudu, jemuž také náleží rozhodovati o stížnostech (arg. § 8 zákona ze 16. dubna 1919, čís. 216 sb. z. a n.). Obžalovaný obrátil se se svou stížností na Nejvyšší soud sám, tedy na úřad, jenž, nejsa po zákonu ani povolán ani oprávněn, by o stížnosti rozhodoval, musil jí z tohoto důvodu odmítnouti.

Čís. 4125.

V tom, že předseda po neveřejně provedeném hlavním přelíčení neprohlásil, že další jednání je veřejné, není zmatku (čís. 4 § 344 tr. ř.),

Trestní rozhodnutí XIII.

sňal-li soudní zřízenec podle poukazu před prohlášením rozsudku tabulku, oznamující obecenstvu, že veřejnost je vyloučena, a byli-li při prohlášení rozsudku přítomni posluchači, vstoupivší před tímto prohlášením.

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Zm II 162/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Olomouci ze dne 13. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 127, 132 III a 98 b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečná stížnost dovolává se důvodu zmatečnosti čís. 4 § 344 tr. ř., je však zřejmě bezdůvodná. Lze připustiti, že, kdyby byla veřejnost hlavního přelíčení zůstala vyloučena i při vyhlášení rozsudku, bylo by to zmatek čís. 4 § 344 tr. ř. pro porušení poslední věty § 231 (340) tr. ř. (sb. n. s. č. 2471), který by arci, ano nejde o zmatečnost absolutní, mohl vésti ke zrušení rozsudku jen za předpokladů posledního odstavce § 344 tr. ř., jichž jsoucnost však zmatečná stížnost netvrdí, tím méně pak doličuje. Než v souzeném případě nebyl zákon v citovaném ustanovení vůbec porušen; neboť podle zprávy, kterou si zrušovací soud po rozumu § 6 novely ku tr. ř. vyžádal od krajského soudu, byla soudním zřízencem podle dané mu instrukce tabulka, oznamující obecenstvu, že veřejnost je vyloučena, snata se dveří před prohlášením rozsudku a byli při prohlášení rozsudku přítomni posluchači, kteří vstoupili do jednací síně před tímto prohlášením. Nezáleží proto na tom, že předseda po neveřejně provedeném přelíčení neprohlásil, že další jednání je znovu veřejné, nanejvýš, an to zákon výslovně nepředepisuje (§§ 231, 268, 340, 458 tr. ř.) a zákonu bylo vyhověno i oním opatřením.

Čís. 4126.

O návrhu na opravu protokolu o hlavním přelíčení rozhoduje senát, nikoliv předseda porotního soudu.

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Zm II 91/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy krajskému soudu v Uherském Hradišti s tímto příkazem:

Podle spisů není o tom pochybností, že o návrhu obžalovaného na opravu protokolu o hlavním přelíčení rozhodl předseda porotního soudu, ač rozhodnutí o takovém návrhu přísluší sborovému soudu (viz Storch: Řízení trestní, díl II, str. 286). Krajskému soudu se proto ukládá, by bylo o onom návrhu dodatečně rozhodnuto příslušným senátem po slyšení veřejného obžalobce, by usnesení takto učiněné bylo stranám doručeno, a to obhájci obžalovaného, bude-li návrh zamítnut, s poučením, že proti usnesení může podati dohlédací stížnost podle § 15 tr. ř.

v soudcovské lhůtě zároveň mu stanovené, a by, nebude-li podána dohlédací stížnost, ihned, pakli ano, po vyřízení dohlédací stížnosti spisy znovu předložil.

Čís. 4127.

Pojem »svěření« ve smyslu §§ 181, 183 tr. zák.; rozhoduje podstata skutečných a právních vztahů pachatele k věci, aniž záleží na tom, zda byly vztahy ty zjednány k podnětu pachatelovu či bez něho.

Podáním zásilky poštovnímu úřadu propůjčuje odesílatel poštovnímu podnikovi a tím i všem zřízencům pošty, kteří s ní přijdou ve styk, přímo nebo nepřímo skutečnou disposiční moc nad zásilkou v důvěře, že ji dopraví na místo určení a vydají ji tam (při zatížení dobírkou po jejím přijetí) určenému příjemci, není-li to však možné, vrátí ji odesílateli.

(Rozh. ze dne 31. března 1931, Zm I 647/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 23. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry v úřadě podle § 181 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce hmotněprávní namítá stížnost, že skutková podstata zločinu zpronevěry, jímž byl obžalovaný uznán vinným, není dána; zpronevěry se dopouští, kdo statek jemu svěřený za sebou zadržuje nebo si přivlastňuje; musel mu tedy býti statek někým svěřen; podle rozsudečných zjištění však obžalovaný sám věci objednal a nelze proto mluvit o jich svěření a o zadržení a přivlastnění sobě těchto svěřených věcí. Smysl námítky blíže nerozvedené není jasný. Má-li býti známka svěření popřena jen z důvodu, že obžalovaný zavedl objednávkami podnět k vývinu událostí, za nichž došlo k souzeným činům, jest námítka zřejmě pochybena; pojem »svěření« předpokládá podle stálé judikatury zrušovacího soudu (srovnej obzvláště nálezy čís. 2477 sb. n. s.) jen, že byla pachateli osobou oprávněnou k určité věci přímo nebo nepřímo propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí tou v důvěře, že s ní naloží ve smyslu oprávněného; rozhodná je tudíž podstata faktických a právních vztahů pachatele k věci, aniž záleží na tom, zda vztahy ty byly zjednány k podnětu pachatelovu či bez něho. Pravděpodobně jest však smyslem námítky, že zásilky, souzenými činy dotčené, byly splněním kupních smluv, ke kterým došlo přijetím a vyřízením objednávek obžalovaného, takže odesílatelé odevzdali prostřednictvím pošty objednateli objednané věci do skutečné disposiční moci nikoliv v důvěře (se závazkem), že s nimi naloží určitým způsobem ve smyslu odesílatelů, nýbrž bez jakéhokoliv omezení v nakládání s nimi jen v důvěře, že jim budou kupní ceny zaplacený. Je-li námítka myšlena tak, není provedena po zákonu, jsouc vybudována na jedině, arcit' rozsudkem zjištěné skutečnosti, že předměty, jež obžalovaný zadržel a si přivlastnil, byly jím objednaný, avšak opomíjí další, pro znak svěření závažné skutečnosti, rovněž rozsudkem

zjištěné, že obžalovaný objednal věci ty pod fingovanými adresami, že zásilky byly zatíženy dobírkou kupních cen, a že se zásilky nedostaly do rukou (do skutečné disposiční moci) obžalovaného proto, že byl adresátem, t. j. odesílateli určeným příjemcem zásilek, nýbrž tím, že za účelem jejich doručení jiným příjemcům byly dopraveny k poštovnímu úřadu, jehož přednostou byl obžalovaný. Že ani souhrnem všech těchto skutečností není splněn zákonný znak svěřeni, stížnost netvrdí a tvrditi nemůže, ano není pochybnosti o tom, že podáním zásilky poštovnímu úřadu propůjčuje odesílatel poštovnímu podniku a tím i všem zřízením pošty, kteří s ní přijdou ve styk, přímo nebo nepřímou skutečnou disposiční moc nad zásilkou v důvěře, že ji dopraví na místo určení a vydají ji tam (při zatížení dobírkou po jejím přijetí) určenému příjemci, není-li to však možné, vrátí ji odesílateli.

Čís. 4128.

Samosoudce vynášející pozdější rozsudek (§ 265 tr. ř.) jest oprávněn podle § 6 čís. 4 zák. o podm. ods. rozhodnutí o prodloužení zkušební lhůty předchozího rozsudku, vyneseno soudem sborovým.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1931, Zm I 324/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 30. ledna 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečiny podle §§ 283 a 284 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák. a odsouzen podle § 284 tr. zák. použitím §§ 267, 266, 260 b) tr. zák. a se zřetelem k § 265 tr. ř. do tuhého vězení na 7 dní, zostřeno 1 postem, a výkon trestu byl ve smyslu zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. odložen na dobu 3 let, a podle § 6 čís. 4 téhož zákona až do konce této zkušební lhůty byla prodloužena i zkušební doba, stanovená obžalovanému rozsudkem téhož krajského soudu ze dne 21. ledna 1930.

Důvody:

Rozsudkem byl výkon trestu ve smyslu zák. čís. 562/1919 sb. z. a n. odložen na dobu 3 let, a byla podle § 6 čís. 4 téhož zák. až do konce této zkušební lhůty prodloužena také zkušební doba stanovená obžalovanému rozsudkem téhož krajského soudu ze dne 21. ledna 1930, jímž byl odsouzen pro zločin podle § 98 a) tr. zák. použitím §§ 54 a 55 tr. zák. na 3 týdny do žaláře, zostřeno jedním postem, podmíněčně se zkušební lhůtou tří let. Státní zastupitelství uplatňuje proti tomuto rozsudku výtku zmatečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř. Shledává ji v tom, že rozsudek ze dne 21. ledna 1930 byl vnesen tříčlenným senátem, kdežto rozsudek ze dne 30. ledna 1930 jen samosoudcem. Uznává, že tu byly podmínky pro použití § 265 tr. ř. a § 6 čís. 4 zák. o podm. ods., domnívá se však, že samosoudce vynášející pozdější rozsudek nebyl oprávněn rozhodnouti o prodloužení zkušební lhůty rozsudku vyneseno soudem sborovým, nýbrž že rozhodnutí to měl učiniti sborový soud sám; vykročil pryč proto samosoudce takto ze své moci trestní. Jest především

zkoumati, jaký důvod zmatečnosti lze věcně shledávati v postupu samosoudce, vytykaném ve zmateční stížnosti. O zmatek čís. 1 § 281 tr. ř., že totiž soud nebyl náležitě obsazen, zřejmě nemůže tu jíti, hledíc k návrhu státního zastupitelství učiněnému podle § 6 zákona čís. 471/1921 v obžalovacím spisu, by se hlavní přelíčení konalo před samosoudcem. Podle obsahu spisů obhájce zřízený obžalovanému z úřadu ve smyslu poslední věty I. odstavce § 6 cit. zák. výslovně prohlásil, že se vzdává odporu proti přikázání věci samosoudci. Souhlasné prohlášení učinil i obžalovaný. Zbývá tedy jen uvažovati, zda vytykaný postup, jak uplatňuje zmateční stížnost, zakládá zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., že totiž samosoudce, prodlužuje zároveň zkušebnou lhůtu stanovenou rozsudkem soudu sborového (senátu), vykročil ze své trestní pravomoci. Zrušovací soud neshledává však napadený výrok rozsudkový ani s tohoto hlediska zmatečným.

V § 6 čís. 4 zák. čís. 562/1919 je vyslovena zásada, že vynášeje rozsudek o skutku spáchaném před prvním rozsudkem rozhodne soud vynášející pozdější rozsudek, zda mají býti vykonány oba tresty, či zda má býti podmíněně odložen i trest dodatečně přisouzený, v kterémžto případě platí zkušební doba stanovená při pozdějším odsouzení i pro první odsouzení. Na konci tohoto odstavce je výjimka z tohoto pravidla v tom směru, že, vynáší-li pozdější rozsudek soud okresní, kdežto podmíněně odsouzení vyslovil soud sborový nebo soud porotní, přísluší rozhodnouti o odkladu soudu sborového. V době vydání zákona o podmíněném odsouzení a propuštění ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. nebyla sice instituce samosoudců ještě zavedena do trestního soudnictví, ano se tak stalo teprve opatřením Stálého výboru Národního shromáždění čís. 480/1920 sb. z. a n. Než z ustanovení §§ 6 a 7 zák. čís. 471/1921, jímž se upravuje doslov tohoto opatření, nelze dovozovati, jak činí zmateční stížnost, že samosoudce nesměl podle § 6 odst. 4 zák. čís. 562/1919 rozhodovati o prodloužení zkušební lhůty stanovené rozsudkem soudu sborového. Podle § 7 odst. (1) zák. čís. 471/1921 projedná samosoudce věc podle ustanovení platných pro řízení před sborovými soudy prvé stolice. Při tom má práva i povinnosti předsedy i senátu. V § 6 odst. 1 cit. zák. se stanoví, že trestný čin, který náleží k příslušnosti sborového soudu prvé stolice, má býti přikázán k rozsouzení jedinému členu tohoto soudu jako samosoudci za podmínek v tomto odstavci vytčených. Při projednání věci samosoudci k rozsouzení přikázané je jeho pravomoc omezena jen ustanovením § 7 odst. 2 cit. zák., podle něhož jako hlavní trest smí uložiti jen trest zmíněný v § 6. Překročení tohoto omezení je důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř. V důsledku toho ukládá zákon v § 7 odst. 3 veřejnému obžalobci, by prohlásil, zda trvá na svém návrhu co do výše trestu, dojde-li při hlavním přelíčení k rozšíření obžaloby. Z těchto ustanovení zákona jest usuzovati, že samosoudce, rozsuzuje »věc« jemu přikázanou, je též oprávněn rozhodnouti o podmíněném odsouzení, a to (s výhradou cit. § 7 odst. 2) v témže rozsahu jak soud sborový. Pro to mluví i zásada vyslovená v rozhodnutích čís. 1568 a 1650, podle níž samosoudce, vynášející pozdější rozsudek, smí i v případech, kde jest použití § 265 tr. ř., uložiti trest na svobodě až do šesti měsíců, a je ustanovením § 265 tr. ř. omezen jen potud, že úhrnný trest nesmí překročiti nejvyšší trest, který je stanoven na trestný

čin ohrožený nejtěžším trestem. Rozhodl-li tedy v souzeném případě samosoudce, že má být podmíněně odložen také trest dodatečně přisouzený, směl i vysloviti, že se tím prodlužuje též zkušební doba, stanovená soudem sborovým při odsouzení prvním až do konce zkušební doby, určené pro trest dodatkový. Již z doslovu zákona (§ 6 čís. 4 zákona čís. 562/1919): »V tomto případě platí zkušební doba, stanovená při pozdějším odsouzení . . . . . také pro odsouzení prvním«, plyne jasně, že tento účinek výroku, že mají být odloženy podmíněně tresty oba, nastává samočinně ze zákona samého. Výrok samosoudcův o prodloužení zkušební doby prvního odsouzení má tedy jen ráz deklaratorní, ježto, i kdyby tento výrok nebyl učiněn, nastoupilo by prodloužení doby zkušební samočinně mocí zákonného předpisu. Řečeným výrokem nepřekročil tedy samosoudce svoji pravomoc, čímž padá i uplatňovaný zmatek § 281 čís. 11 tr. ř. Zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 4129.

Manifestuje-li kdo veřejně nebo před více lidmi (výrokem: »Ať žije sovětské Rusko, ať žije unie«) pro sjednocení Československé republiky se sovětským Ruskem, pobuřuje ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1931, Zm I 456/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 31. března 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin rušení obecního míru podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu; by jí v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, napadající výrok nalézacího soudu, pokud jím byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, důvody zmatečnosti podle čís. 4, 5 a 9 a) § 281 tr. ř., je odůvodněna již s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. Nalézací soud vzal na základě doznání obžalovaného a výpovědi svědků Josefa V-a a Václava J-y za prokázáno, že obžalovaný, účastník se zakázaného demonstračního průvodu, uspořádaného komunistickou stranou v rámci t. zv. rudého krajského zájezdu do Ch., zvolal při svém zatčení: »Ať žije sovětské Rusko, ať žije unie«. V těchto výrociích neshledal nalézací soud skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 cit. zák. v úvaze, že obžalovaný těmito výroky neprojevil přání, by na místo ústavy Československé republiky nastoupila státní forma sovětského státu, nýbrž jen projevil sympatii ruskému, tedy cizímu státu, s nímž nebyly diplomatické styky dosud přerušeny, a vyložil výrok: »Ať žije sovětské Rusko« v ten smysl, že obžalovaný měl při tom na mysli sovětské Rusko jen jako pojem zeměpisný, nikoliv jako státní formu. Než při úvaze, zda se

obžalovaný závadnými výroky dopustil přečinu podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky či nikoliv, nepřihlížel nalézací soud, jak zmateční stížnost státního zastupitelství s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. právem vytýká, ke konkrétním okolnostem případu, totiž k tomu, že výroky ty byly proneseny obžalovaným za bouřlivých komunistických demonstrací, a že se, jak z výpovědi svědka Jana F-e vyplývá, demonstranti, uposlechnuvše již vyzvání četnictva k rozchodu, na zvolání obžalovaného vraceli zpět k četnickému kordonu, což by nasvědčovalo tomu, že demonstrující dav nechápal výrok: »Ať žije sovětské Rusko«, při situaci, za níž byl pronesen, ve smyslu zeměpisném, nýbrž ve smyslu politickém, jako projev nadšení pro politické idee vládnoucí v Rusku. K tomu přistupuje, jak zmateční stížnost právem vytýká, že se nalézací soud vůbec neobíral v rozsudku významem a smyslem dalšího projevu: »Ať žije unie«, nýbrž nezjišťoval, co obžalovaný tímto výrokem v pravdě mínil. Toto opomenutí padá tím více na váhu, an výrok: »Ať žije unie« není tak jednoznačný, že by nevyžadoval bližšího výkladu; můžeť znamenati nejen, ať žije unie sovětská, nýbrž i ať žije unie mezi Československou republikou a sovětským Ruskem; manifestuje-li však kdo takto veřejně nebo před více lidmi pro sjednocení Československé republiky se sovětským Ruskem, tedy pro státní formu přičítací se ústavě Československé republiky, vybudované na principu demokratickém, je nasnadě, že takovýto projev jest již objektivně s to, by vzbudil náladu právnímu řádu republiky Československé nepřátelskou, tedy pobuřoval, a založil tak skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky. Jelikož nalézací soud v těchto směrech, ač k tomu byl podle čís. 5 § 270 tr. ř. povinen, neučinil dostatečnou, pokud se týče žádná zjištění, zatížil rozsudek zmatkem neúplnosti; bylo proto s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., odůvodněně zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a uznati, jak se stalo, aniž bylo třeba obíratí se dalšími uplatněnými zmatky podle čís. 4 a 9 a) § 281 tr. ř. Při opětném projednání a rozhodnutí věci bude na nalézacím soudě, by přihlížel k pravoplatnému odsouzení obžalovaného pro přečin podle §§ 283 a 284 tr. zák.

Čís. 4130.

Svěřitel (§ 183 tr. zák.) nemusí býti totožným s osobou k věci oprávněnou.

Nejde o zpronevěru mezi manžely podle § 463 tr. zák., nýbrž o zpronevěru podle § 183 tr. zák., prodala nebo zastavila-li manželka věci, o nichž věděla, že je manžel koupil na splátky s výhradou vlastnictví, a které jí manžel dal s příkazem, by je prodati vrátila.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1931, Zm II 211/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 10. března 1930, pokud jím byla obžalovaná Valerie L-ová podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný, a věc vrátil soudu prvě stolice, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá jen tu část rozsudku, již byla obžalovaná podle § 259 čis. 3 a 1 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro zločin zpronevěry, spáchaný zadržením za sebou a přivlastněním si věci patřících firmě Gustav S., dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čis. 9 písm. a), c) tr. ř.; stížnosti jest přiznati oprávnění. Rozhodovací důvody berou zřejmě na základě doznání obžalované — zdůrazňující jeho shodu s výpověďmi spoluobžalovaného Ladislava L-a a svědka Huberta M-a — za prokázáno, že manžel obžalované (Ladislav L.) koupil od firmy Gustav S. na splátky gramofon s 10 plotnami a vyssavač prachu, že věci ty nebyly ještě úplně zaplacený, že si firma S. vyhradila vlastnické právo až do úplného zaplacení, že obžalovaná o tom věděla a obdržela od svého muže — jenž byl upomínán o placení a platiti nemohl — ony věci s příkazem, by je firmě vrátila, že však obžalovaná tomuto příkazu nevyhověla a bez vědomí manželova věci ty z části prodala, z části zastavila. Přes tato zjištění zprošťuje rozsudek obžalovanou z obžaloby z důvodů: 1. že věci nebyly firmou S. svěřeny obžalované, nýbrž jejímu manželu, jenž byl jedinou osobou, která vůbec v souzeném případě zpronevěření mohla spáchat, avšak nespáchala; 2. že za stavu věci, na němž vybudována obžaloba, nezpronevěřila obžalovaná věci firmě Gustav S., nýbrž svému manželu Ladislavu L-ovi, s nímž žila ve společné domácnosti, takže tu jde o přestupek zpronevěry v rodině, který by mohl býti podle § 463 tr. zák. a § 46, správně druhého odst. § 2 tr. ř., stíhán jen na žádost hlavy rodiny, Ladislava L., který však o to nežádal. S oběma důvody jest rozsudek v nepravu. Ustanovením § 183 tr. zák. o trestnosti zpronevěry jest ovšem chráněno vlastnické nebo jiné, k určité (jednotlivé) věci se vztahující právo dotčeného jednotlivce (osoby k věci oprávněné) proti svémocnému, protiprávnímu nakládání s věcí tou (proti zadržení za sebou nebo přivlastnění si věci té) osobou (pachatelem), do jejíž neomezené skutečné moci se věc dostala z vůle dosavadního držitele (svěřitele) s příkazem, pokud se týče se závazkem, že naloží s věcí jen určitým způsobem jí přikázaným a zdrží se jakéhokoliv jinakého nakládání s věcí. Než ani v citovaném ustanovení, ani nikde jinde v zákoně není opory pro požadavek, by věc byla do skutečné moci pachatelovy převedena a onen příkaz pachateli dán osobou, jejíž práv k věci má býti pachatelem šetřeno, pro požadavek, že svěřitel musí býti totožným s osobou k věci oprávněnou. Pro takový požadavek není opory ani v povaze věci. Jestli podstatou zpronevěry a důvodem její trestnosti zklamání důvěry k pachateli, že nezneužije neomezenosti skutečné moci jemu propůjčené k takovému opatření s věcí, k němuž nebyl zmocněn; tento důvod trestnosti a tím i podstata zpronevěry je tu bez rozdílu, zda byla v pachatele vkládána důvěra vyličeného rázu samou osobou k věci oprávněnou, či osobou jinou (jiným držitelem věci), to tím spíše, ano zklamání důvěry i této, i oné osoby — zneužitím skutečné moci nad rozsah nebo mimo rozsah propůjčeného oprávnění (příkazu, závazku) — je vždy, alespoň v prvé řadě, způsobena újma osobě k věci oprávněné, nikoliv jiného svěřitele. Proto nezáleželo ani v souzené trestní věci na tom, že předměty souzeného skutku nebyly s určitým příkazem odevzdány obžalované majitelkou, nýbrž jiným držitelem

věci (manželem obžalované), takže nalézací soud použil zákona nepsprávně a zatížil rozsudek důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř., měl-li, ač zjistil, že obžalovaná obdržela věci od svého manžela s příkazem, by je vrátila firmě S. jako její vlastnictví, z onoho důvodu za to, že nešlo ve věcech těch o věci svěřené po rozumu § 183 tr. zák., pokud se týče, že jedinou osobou, jež se mohla dopustiti zpronevěry, byl manžel obžalované, jemuž byly věci svého času svěřeny firmou S., nikoliv obžalované, již byly věci dodatečně svěřeny manželem.

Chrání-li předpis § 183 tr. zák. — třebaže čelí proti nešetření a nepsplnění příkazu, jímž se dostala věc do skutečné moci pachatelovy — právo, najmě vlastnické právo osoby po případě různé od svěřitele, jest zpronevěra v případech, kdy svěřila pachateli věc jiná osoba než vlastník a svémocí pachatelovou bylo porušeno právo vlastnické, spáchána nikoliv na svěřiteli, nýbrž na vlastníku věci. Již proto nelze na skutek ten použití výjimečného ustanovení § 189 tr. zák. a podřaditi jej pod trestní předpis § 463 tr. zák. o t. zv. krádežích a zpronevěrách v rodině. Nehledě k onomu důvodu jest si uvědomiti, že jedním, a to nejpodstatnějším důvodem výjimečného nakládání zákona se zpronevěrami (krádežemi) v rodině jest úvaha, že se mezi členy téže rodiny, pokud žijí ve společné domácnosti a náležejí k okruhu rodiny § 189 tr. zák. vymezí, nečiní tak přísný rozdíl v majetku jednotlivců jako mezi osobami jinými a, že k odčinění posunů nastávších krádežemi a zpronevěrami v majetkových poměrech oněch členů rodiny stačí autorita hlavy rodiny a prostředky domácí kázně. Tato úvaha nepřichází však k místu, způsobí-li zpronevěra (krádež) škodu na majetku nikoliv členu rodiny, nýbrž osobě cizí, tedy zejména, není-li vlastníkem zpronevěřené věci člen rodiny, nýbrž osoba, jež k rodině nenáleží. Podřadil-li nalézací soud souzený skutek, ač jím byly zpronevěřeny věci, jež nebyly vlastnictvím manžela obžalované, a ač jím byla poškozena firma S., jež nebyla k obžalované v poměru předpokládaném § 189 tr. zák., pod ustanovení § 463 tr. zák., a zprostil-li v důsledku toho obžalovanou také pro nedostatek žádosti hlavy rodiny o potrestání z obžaloby podané jen veřejným obžalobcem, jde o mylný výklad zákona. Pro vyličené zmatky bylo rozsudek, pokud jimi jest dotčen, zrušiti a uznati dále, jak se stalo, any nejsou v rozsudku zjištěny všechny skutečnosti, jež by měly býti podkladem nálezu. Neboť ve zrušeném rozsudku a v jeho důvodech nejsou vůbec úvahy o subjektivní stránce souzeného skutku, a ani po objektivní stránce není zjištěno, kolik činily kupní ceny zpronevěřených věcí, a kolik bylo na ně již zaplaceno, jaká byla jejich obecná hodnota v době zpronevěření vzhledem na případné znehodnocení jich upotřebením od doby koupě, a jak obžalovaná naložila s výtěžkem za prodaný gramofon a s penězy, za něž zastavila vyssavač.

Čís. 4131.

Rozdíl mezi trestným pokusem a beztrestným přípravným jednáním není v tom, zda se pachatelova činnost přiblížila více nebo méně k cíli trestnímu zákonu se příčícímu a pachatelem sledovanému, nýbrž jen v tom, zda se ve vnější činnosti pachatelově přes to, že jí cíle pachatelem sledovaného dosaženo nebylo, již pachatelův úmysl přivoditi určitý vý-

sledek, jehož úmyslné způsobení trestní zákon tresce, projevil způsobem pro třetí osoby poznatelným, t. j. takovým způsobem, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen ani jiný výklad děje.

O beztrestný pokus jde, bylo-li pachatelem použito prostředku k dosažení cíle naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobitelného. Záležela-li příčina neúspěchu pachatelova jednání jen ve způsobu provedení činu nebo v konkrétní povaze nebo činnosti předmětu (osoby, na níž měl býti trestný čin spáchán), jde jen o konkrétní nezpůsobitelnost prostředku, nevylučující trestnost pokusu.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1931, Zm I 458/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 14. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 461 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. námitkou, že stěžovatelovy činy, v nichž nalézací soud shledal skutkovou podstatu nedokonaného přestupku podvodu podle §§ 8, 197, 461 tr. zák., nebyly pokusem podvodu, nýbrž byly jen beztrestným přípravným jednáním k podvodu, a námitkou, že by nešlo o trestný čin náležející před soud ani, kdyby s názorem, že šlo o pouhé přípravné jednání, nebylo lze souhlasiti, ano by prý šlo o pokus podniknutý prostředky ke spáchání podvodu nezpůsobitelnými, tedy o beztrestný pokus. Stížnosti nelze přiznati oprávněnost. Podle ustálené judikatury zrušovacího soudu není rozdíl mezi činností, již je k pokusu trestného činu potřeba, t. j. mezi činem, vedoucím ke skutečnému vykonání (§ 8 tr. zák.), a beztrestným přípravným jednáním, v tom, zda se pachatelova činnost přiblížila více či méně k cíli trestnímu zákonu se přičicím a pachatelem sledovanému, nýbrž jen v tom, zda se ve vnější činnosti pachatelově přes to, že jí cíle pachatelem sledovaného dosaženo nebylo, již pachatelův úmysl přivoditi určitý výsledek, jehož úmyslné způsobení trestní zákon tresce, projevil způsobem pro třetí osoby poznatelným, takovým způsobem, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen ani jiný výklad děje. V souzeném případě rozsudek zjišťuje, že stěžovatel, jenž je pekařským pomocníkem a neměl vlastní obchod, nabídl Ludmile N-é a Růženě P-ové, které hledaly inserty v N. P. službu, dopisy jim zaslányi místa pokladních s měsíčním platem po 1.400 Kč pod podmínkou, že každá z nich složí kauci 2.000 Kč a zašle mu jako zálohu na tuto kauci 500 Kč, že vyzval P-ovou, jež, dostavši jeho dopis, žádala ho písemně o sdělení, kde by se mohla představit, dalším dopisem, aby se představila na určitém místě, že však žádná z těchto adresátek stěžovatelů peníze nezaslala, nýbrž že N-á, již byla nabídka podezřelá, odevzdala stěžovatelův dopis policii, a že se P-ová, poznavši z druhého dopisu jí stě-

žovatelem zasláno, že jde o podvod, věci již nezabývala. Toto zjištěné jednání stěžovatelovo bylo takové, že pozorovatel tohoto zevního děje mohl z něho poznati zlý úmysl, v němž stěžovatel v těchto případech podle skutkového zjištění rozsudkového jednal, t. j. úmysl směřující k tomu, by adresátky byly uvedeny v omyl, jímž měly (vyplacením žádaných záloh na kauci) utrpěti na svém majetku škodu. Nelze tudíž souhlasiti s názorem stížnosti, že šlo jen o beztrestné přípravné jednání a nikoli o činy ke skutečnému vykonání podvodu vedoucí.

Ani druhá námitka stížnosti není odůvodněna. Jde o beztrestný pokus, bylo-li pachatelem použito prostředku k dosažení cíle naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobitelného. Záležela-li příčina neúspěchu pachatelova jednání jen ve způsobu provedení činu nebo v konkrétní povaze nebo činnosti předmětu (osoby, na níž měl býti trestný čin spáchán), jde jen o konkrétní nezpůsobitelnost prostředku, nevylučující trestnost pokusu. Zdůrazňuje-li stížnost, snažíc se dokázati, že šlo o beztrestný pokus, rozsudkem zjištěné skutečnosti, že N-á odevzdala dopis jí stěžovatelem zasláný ihned policii a že si P-ová, dostavši od stěžovatele první dopis, vyžádala od stěžovatele další informaci a pak se věci již nezabývala, poukazuje tím jen ke skutečným nasvědčujícím tomu, že šlo o konkrétní nezpůsobitelnost prostředků stěžovatelem použitých, která, jak bylo již uvedeno, nečiní pokus beztrestným. Tvrdí-li dále stížnost v tomto směru, že dopisy, o něž jde, postrádaly způsobilost přiměti adresátky ke složení záloh na žádané kauci již proto, že dům, v němž podle obsahu dopisů byl stěžovatelův obchod, není ani ještě dostaven, dále proto, že stěžovatel uvedl ve svých dopisech vedle (předstíraného) jména jako zpáteční adresu »Praha II, Poštovní úřad«, ač prý přece obchodník, jenž hodlá přijmouti pokladní, v písemné nabídce své jméno zpravidla neuvádí neb alespoň si nedává odpovědětí poste restante, a posléze proto, že dopisy, o něž jde, byly psány na obyčejném dopisním papíru, na němž nebyla vyznačena firma, a vykazovaly spoustu pravopisných chyb, jest jí připomenouti, že tím neprovádí uplatňovaný důvod zmatečnosti po zákonu, nedržíc se skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vycházejíc vesměs ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.). Má-li však stížnost na mysl vadu neúplnosti rozsudku podle § 281 čis. 5 tr. ř., záležející v tom, že rozsudek nepřihlíží k oněm skutečnostem, nelze jí přiznati důvodnost. Skutečnost, stížností tvrzená, že řečený dům není dosud dostaven, nepřišla podle protokolu při hlavním líčení vůbec na přetřes, takže se jí rozsudek obíratí nemohl. Další stížností zdůrazňované skutečnosti směl rozsudek pominouti mlčením, any poukazovaly nanejvýše ke konkrétní nezpůsobitelnosti prostředků stěžovatelem použitých, takže je bylo podle toho, co uvedeno, pokládati za nerozhodné.

Čís. 4132.

Porušení předpisu § 271 tr. ř. je zmatkem čis. 3 § 281 tr. ř. jen, nebyl-li o hlavním přelíčení sepsán vůbec protokol.

Strany mohou se dožadovati opravy protokolu až do zrušovacího líčení.

Zrušovací soud může podle § 6 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 naříditi po případě i opravu (doplnění) protokolu o hlavním přelíčení.

Zrušovací soud, vyhovuje odvolání do výroku, že může býti kdo po odpykání trestu držán v robotárně, může po případě vrátiti věc souduu prvé stolice k novému rozhodnutí.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1931, Zm I 130/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalované do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 16. ledna 1931, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., vyhověl však jejímu odvolání z výroku, že může býti po odpykání trestu držána v robotárně, výrok ten zrušil a vrátil věc nalézacímu soudu, by v tomto směru znova jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost byla provedena na základě neúplného protokolu o hlavním přelíčení a rozsudku, v němž byla psací chyba, dne 7. února 1931. Hledíc k tomu a k novému doručení opraveného opisu rozsudku jest považovati i dodatek ke zmáteční stížnosti ze dne 20. března 1931 za včas provedenou součást původní zmáteční stížnosti. Stížnost vytýká rozsudku zmáteční důvod podle § 281 čís. 3 a 4 tr. ř., že doplnění protokolu o hlavním přelíčení bylo provedeno opožděně a bez slyšení stěžovatelky a pravoplatně zproštěného Oskara H-e; protokol o hlavním přelíčení má prý býti na dobro hotov před započítím lhůty k provedení zmáteční stížnosti, a původní protokol byl prý správný. Zmateční důvod podle § 281 čís. 4 tr. ř. postrádá vůbec podkladu, ana ani stížnost ne tvrdí, že byl v tomto směru návrh obžalované soudem zamítnut, neb že nebyl takový návrh vyřízen. Zmatečností podle § 281 čís. 3 tr. ř. lze pro zanedbání předpisu § 271 tr. ř. napadati rozsudek jen, nebyl-li o přelíčení sepsán vůbec protokol, jak tomu bylo v případě, jehož se týká rozhodnutí čís. 2859 víd. sb. Z toho, že zákon v § 271 tr. ř. v prvním odstavci v poslední větě praví, že strany mohou pro zachování svých práv žádati, by ty které věci byly v protokolu zjištěny, a z posl. odstavce § 271 tr. ř. jest usuzovati, že stranám přísluší do jisté míry kontrola protokolování, v tom směru, že jest se dožadovati opravy protokolu, a to, jak již vídeňský nejvyšší soud vyslovil, až do zrušovacího líčení (Ö. R. 500). Podle § 6 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878 má pak Nejvyšší jako zrušovací soud právo žádati vysvětlení o tvrzených porušeních formy (§ 281 čís. 1—4 tr. ř.), po případě opravu protokolu. Takovou opravu jest provésti soudním usnesením, a nemusí býti o ní slyšeny strany. Stranám jest pak volno do takových usnesení podati dozorčí stížnost podle § 15 tr. ř. ve lhůtě k tomu soudem stanovené. V souzeném případě se stěžovatelka této stížnosti výslovně vzdala, a jest proto za základ vzíti protokol o hlavním přelíčení v tom doslovu, jak byl opraven. Není proto zmáteční důvod podle § 281 čís. 3 tr. ř. opodstatněn, a padá tím i výtky, že soud opřel své rozhodnutí o skuteč-

nosti, které nevyplýnuly z průvodního řízení při hlavním přelíčení, namě, ana obžalované běžela nová lhůta k provedení zmáteční stížnosti od doručení opraveného opisu rozsudku. Odůvodněno jest odvolání obžalované z výroku, že může býti po odpykání trestu držána v robotárně; nalézací soud odůvodnil tento výrok poukazem k ustanovení čl. II b) zák. čís. 102/29 sb. z. a n., nezjistil však ani, zda činy, které jsou předmětem tohoto rozsudku, byly spáchány z pohnutek v zákoně uvedených, ani, zda činy, pro něž si stěžovatelka v posledních pěti letech tresty odbyla, byly spáchány z takových pohnutek. Bylo proto a vzhledem k příkazu § 190 odst. prvý tr. ř., podle něhož všechny úřady v trestním řízení súčasťněné jsou povinny působiti ke všemožnému zkrácení vyšetřovací vazby, výrok ten zrušiti a věc vrátiti nalézacímu soudu, by o možnosti držeti odsouzenou v robotárně znova jednal a rozhodl.

Čís. 4133.

Zahájením trestního řízení proti zodpovědnému redaktorovi a vydavateli periodického tiskopisu staví se promlčecí lhůta proti (neznámému) pisateli urážlivého článku.

Subjektivní skutková podstata urážky na cti předpokládá, že měl pachatel (v době činu) aspoň vědomí o urážlivé povaze projevu, namě že viní koho z opovržlivých vlastností nebo ho vydává ve veřejný posměch tak, že může býti zlehčen ve vážnosti a v účtě.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1931, Zm II 121/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Moravské Ostravě ze dne 23. ledna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem urážky na cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák. a § 1 tisk. nov., zrušil rozsudek v části, odsuzující obžalovaného a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného dovolává se číselně důvodů zmátečnosti čís. 4, 5, 9 a), 9 b) a 10 § 281 tr. ř. Je nedůvodna, pokud s hlediska čís. 9 b) § 281 tr. ř. uplatňuje, že čin, z něhož je obžalovaný vinen, přestal býti trestným promlčením, ano bylo trestní řízení původně zahájeno proti neznámému pachateli (pisateli článku), a že teprve po uplynutí tříměsíční promlčecí lhůty, jež by tu přicházela v úvahu a jež počala běžeti od uveřejnění článku (t. j. od 8. září 1928), byl předsevzat první stíhací úkon (žádost krajského soudu v Moravské Ostravě na krajský soud v Novém Jičíně ze dne 8. ledna 1929 o zodpovědný výslech stěžovatelův) proti stěžovateli jako určité osobě. Neboť, i kdyby se vycházelo z předpokladu, že v souzeném případě přichází v úvahu tříměsíční doba promlčecí, nenastalo by promlčení trestného činu stěžovatelova. Staví se podle prvního odstavce § 12 tisk. novely zahájením trestního řízení proti kterékoli osobě zodpovědné podle zákona i lhůta k po-

dání žádosti o stíhání, i lhůta promlčecí proti ostatním zodpovědným osobám až do skončení trestního řízení. V souzeném případě bylo však trestní řízení zahájeno nikoli jen proti neznámému pachateli (pisateli článku), nýbrž kromě toho i proti určité podle zákona zodpovědné osobě, proti Cyrillu Č-ovi jako zodpovědnému redaktoru a vydavateli periodického tiskopisu »J. N.«, a nebylo toto řízení do podání návrhu soukromým obžalobcem na stíhání stěžovatele jako pisatele článku skončeno. Námitka je proto bezpodstatná a stačí stížností v tomto směru odkázati na úvahy rozhodnutí sb. n. s. čís. 2915. Zmateční stížnosti nelze však upříti oprávnění, pokud podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká rozsudku nedostatek zjištění subjektivní skutkové podstaty. Nálezací soud se otázkou subjektivního zavinění stěžovatelova v rozsudku vůbec neobírá. Subjektivní stránka musí však být rozsudkem výslovně zjištěna a po zákonu (§ 270 čís. 5 a čís. 5 § 281 tr. ř.) odůvodněna, neboť jinak neodpovídá odsuzující výrok zákonu. V rozsudku se praví jen, že pisatel článku viní v něm soukromého obžalobce křivě z jednání nepočetného a z opovrhlivých vlastností a vydává ho ve veřejný posměch, což prý vyplývá jednak z užitého výrazu »nadutý pán«, jednak z ostatního obsahu pozastaveného článku, jež se na mnohých místech (v rozsudku bližší naznačených) dotýká vážně cti soukromého obžalobce. Tímto výrokem není však vyřešena subjektivní stránka věci, zda totiž obžalovaný, nedopustil-li se urážlivých projevů přímo úmyslně, měl (v době činu) aspoň vědomí o urážlivé povaze projevů, nanejvýš že je pozastavenou zprávou soukromý obžalobce viněn z opovrhlivých vlastností, pokud se týče vydáván ve veřejný posměch tak, že může být zlehčen ve vážnosti a v účtě.

Čís. 4134.

Není přípustné, by se znalec v posudku vyjadřoval přímo o vině neb o nevině pachatele, neb o stupni jeho zavinění; to jest výhradně otázkou soudcovského rozhodování, právě tak jako úsudek, zda a pokud bylo určitým objektivně zjištěným způsobem v určité místní situaci dbáno v zájmu bezpečnosti dopravně-policejních předpisů neb obecně platných zvyklostí. Pro tuto část soudcovského rozhodování mohly by býti znaleckým posudkem zjištěny jen tyto zvyklosti, pokud by nebyly soudu obecně známé nebo jinými průvodními prostředky dostatečně objasněné.

Otázka, zda řidič automobilu jel dostatečně vlevo, by bezpečnost jiných na silnici neohrožoval, jest otázkou viny, spadající do právního usuzování o náležité opatrnosti, jejíž řešení vůbec nespadá do oboru znaleckého nálezu a posudku, jež jest vyžádati jen, pokud jest potřebí odborné znalosti (§ 118 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 9. dubna 1931, Zm II 169/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 31. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Podle protokolu o hlavním přelíčení navrhl obhájce obžalovaného jen, by byl přibrán druhý soudní znalec, nikoli však, by byli slyšeni noví znalci. Pokud tudíž zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. i na tomto základu, nemá zákonné opory ve stěžovatelově návrhu a v zamítavém usnesení nálezacího soudu, a jest tudíž částečně bezpředmětná, podle zákona neprovedená. Platí to zejména i o novém stěžovatelově poukazu na domněle příznivý znalecký posudek v civilním sporu, k němuž ovšem nelze míti zřetele. Pokud jde o zamítnutí návrhu na výslech druhého znalce, slyšeného v předběžném řízení, jsou výtky zmateční stížnosti, uplatňované důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř., bezdůvodné. Není správné, co nálezací soud mimo jiné uvedl k odůvodnění zamítavého usnesení, že se stav zjištěný místním ohledáním, ohledáním motocyklu a výpovědmi dalších svědků nezměnil v neprospěch obžalovaného, ano u hlavního přelíčení vyšlo výslechem svědka strážníka Jana L-ého najevo, že na náčrtku, kterým byl stav při srážce obou vozidel v době prvního znaleckého posudku osvědčen, byly omylem uvedeny vzdálenosti rýhy, jež byla vyryta při srážce pravým blatníkem (stupátkem) motocyklu. Správně byla vzdálenost této rýhy od levého chodníku ve směru jízdy obžalovaného 4 m, od pravého pak 5.5 m, a je zřejmo, že místo této stopy srážky bylo proti předpokladům při prvním znaleckém posudku u hlavního přelíčení zjištěno asi o 1½ m více doleva, což není při srovnání s původním umístěním této stopy do pravé poloviny silnice bez významu při posuzování viny obžalovaného, jež je shledávána právě v porušení pravidel a zvyklostí o jízdě po levé straně silnice. Nálezací soud tuto okolnost nepamatoval, vychází z ní při zjištění, kde obžalovaný na silnici jel. Poněvadž se návrh na slyšení druhého znalce opírá výhradně o tento správný místní stav, k němuž však rozsudek přihlíží, nelze v zamítnutí návrhu na slyšení znalce sledovati porušení práv obhajoby, pokud by jeho výslechem měly býti zjištěny rozhodné skutečnosti. Otázka, o níž tu jde, zda obžalovaný jel dostatečně vlevo, by bezpečnost jiných na silnici neohrožoval, jest však již otázkou viny, spadající do právního usuzování o náležité opatrnosti, jejíž řešení vůbec nespadá do oboru znaleckého nálezu a posudku, jež jest vyžádati jen, pokud jest potřebí odborné znalosti (§ 118 tr. ř.). Není přípustné, by se znalec v posudku vyjadřoval přímo o vině neb o nevině pachatele neb o stupni jeho zavinění; to jest výhradně otázkou soudcovského rozhodování, právě tak jako úsudek, zda a pokud bylo určitým objektivně zjištěným způsobem v určité místní situaci dbáno v zájmu bezpečnosti dopravně-policejních předpisů neb obecně platných zvyklostí. Pro tuto část soudcovského rozhodování mohly by býti znaleckým posudkem zjištěny jen tyto zvyklosti, pokud by nebyly soudu obecně známé nebo jinými průvodními prostředky dostatečně objasněné. Znalecký posudek, který byl znalci podán v přípravném řízení, nevyhovuje tomuto vymezení oboru znalecké působnosti, uváděje v první části jen výsledky průvodního řízení o způsobu jízdy obou vozidel v další části, jež má býti zřejmě posudkem, přímo řeší otázku viny obou řidičů na podkladě skutečností, které z jiných výsledků průvodního řízení směl zjistiti a pro posouzení viny zúčastněných

osob uvážiti jen nalézací soud. Za úsudek spadající do oboru znaleckého posudku mohl by býti z tohoto znaleckého vyjádření posuzován jen úsudek, vztahující se k příčinné souvislosti, že měl obžalovaný co nejvíce do leva vyhnouti, čím by byl střetnutí s motorkou zabránil. To však je okolnost tak samozřejmě vyplývající ze skutkového předpokladu, že obžalovaný do leva nevyhnul, že znaleckého posudku k jejímu zjišťování nebylo třeba. Správně proto nalézací soud, třebaže v úvodu k odůvodnění rozsudku cituje mezi průvody v úvahu vzatými posudek druhého znalce, v pravdě k němu nepřihlížel, nýbrž vlastními úsudky na základě stavu, jak byl vysvětlen při hlavním přelíčení, najmě pak ze vzájemné polohy obou vozidel a ze stop po srážce na obou vozidlech i na místě srážky, osvědčených jinými průvody, zjišťuje samostatně, ve kterých místech v zatáčce auto obžalovaného jelo, a jednak ze všeobecně zachovávaných a již vžitých pravidel silničního řádu, jednak i ze způsobu jízdy motocyklistovy uvažuje i o tom, jak daleko na levou stranu obžalovaný měl v zatáčce vyhábiti. Poněvadž zmáteční stížnost potřebu výsledku druhého znalce dovozuje jen se zřetelem na to, ve které části ulice obžalovaný jel, v čemž by se znalec mohl vysloviti nikoliv o okolnostech spadajících do oboru jeho posuzování, nýbrž přímo jen o otázce jeho viny, již mu nepřísluší posuzovati, jest zřejmo, že odpovídalo zákonu, když znalec pro účel zmáteční stížnosti zdůrazňovaný nebyl připuštěn. Při tom se nemůže stěžovatel oprávněně dovolávat ani toho, že se znalec slyšený u hlavního přelíčení odvolal na původní posudek, jenž se týká otázky viny obžalovaného, o níž se neměl ani sám vyslovovati, ani však s přibráním druhého znalce. K tomu, co znalec Ing. Rudolf J. uvedl při hlavním přelíčení o způsobu srážky obou vozidel, usoudiv na to odborně ze zjištěných poškození, takže toto jeho vyjádření jest znaleckým nálezem a posudkem, stěžovatel potřebu výsledku druhého znalce nedovozuje, a není tudíž předmětem stížnosti a přezkoumání, zda snad v těchto směrech bylo k hájení práv obžalovaného nutno přibrati podle prvního odstavce § 118 tr. ř. i druhého znalce. Na tom základě, na němž jen zmáteční stížnost buduje své vývody o potřebě výsledku druhého znalce, jest důvod zmátečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. uplatněn bezdůvodně.

Čís. 4135.

Předpoklady § 54 odst. druhý tr. ř. jsou splněny, žádá-li veřejný obžalobce ustanovení příslušného soudu, by se mu dostalo oprávnění žádati o vydání obviněného cizími úřady.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1931, Nd II 27/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se o žádosti krajského soudu v Opavě ze dne 18. března 1931, by byl podle § 54 II tr. ř. ustanoven příslušný soud k dalšímu řízení podle § 36 tr. zák. proti Walteru Z-ovi pro zločin vraždy podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a pro zločin zabití podle § 140 tr. zák., že se jako příslušný soud k dalšímu řízení ustanovuje krajský soud v Opavě.

Důvody:

Walter Z., do B. v republice Československé příslušný, byl rozsudkem krajského jako porotního soudu ve Steyru ze dne 11. prosince 1929 pro zločin vraždy podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a pro zločin zabití podle § 140 tr. zák. odsouzen do těžkého žaláře na 12 let a odpývá si tento trest v trestnici v Garstenu. Ze spisů je zřejmo, že veřejný obžalobce chce onen čin v tuzemsku stíhati, a že vzhledem k tomu, že příslušnost tuzemského soudu není založena, žádá o ustanovení příslušného soudu právě proto, by se dostalo dotčenému tuzemskému soudu oprávnění žádati o vydání obviněného rakouskými úřady. Tím jsou splněny předpoklady § 54 tr. ř. pro ustanovení příslušného soudu. Zrušovací soud vyhověl proto žádosti a přikazuje věc krajskému soudu v Opavě, v jehož obvodě jest domovská obec obviněného.

Čís. 4136.

Právo odstřelití psa podle § 40 honebního zákona pro Čechy jest nejkrajnějším opatřením dovoleným majiteli honitby k zabránění poškozování zvěře a jeho práv. Byl-li pes učiněn neškodným jiným způsobem (chycením a uvázáním) a potom odstřelen, nejde o dovolený výkon onoho práva, nýbrž jde po případě o přestupek podle § 468 tr. zák.

Subjektivní skutková podstata podle § 468 tr. zák. předpokládá vědomí protiprávnosti poškození.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1931, Zm I 382/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 28. března 1930, jímž byli uznáni vinnými Julius F. přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. (§ 1 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n.), František P. přestupkem spoluviny na zlomyslném poškození cizího majetku podle §§ 5, 468 tr. zák. (§ 1 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n.), mimo jiné z těchto

důvody:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítají stěžovatelé, že jejich čin není trestný, an obžalovaný F. jednal ve výkonu svého práva, zastřeliv cizí psy potulující se v revíru jemu svěřeném, a obžalovaný P. jako nájemce honitby byl oprávněn dáti rozkaz, by psi byli zastřeleni. Zmateční stížnost, poukazujíc k ustanovení § 17 honeb. ř. z 28. února 1786, podle něhož mohou myslivci majitele honitby zastřelití psy honící zvěř v lese nebo na poli, dovozuje, že toto právo mají bez rozdílu, honí-li psi zvěř právě v okamžiku, kdy byli zastřeleni, čili nic. Poněvadž zákon chce zajistiti trvalou ochranu proti poškozování zvěře a práv majitele honitby, psy volně pobíhajícími a zvěř honícími, a chycení psi nestanou se trvale neškodnými dočasným uvázáním, byl by jednal obžalovaný podle názoru zmáteční stížnosti po právu i, kdyby byl odstřelil psy uvá-

zané. Zmateční stížnost má dále za to, že psi, pobíhající volně v revíru bez pána, mohou být odstřeleni i, když právě nehonili zvěř. Popírá, že obžalovaní jednali v trestném úmyslu a zlomyslně, jak žádá § 468 tr. zák., majíc za to, že z okolností, jež soud uvádí k odůvodnění přesvědčení o subjektivní vině obžalovaných, nelze na ni usuzovati.

Zmateční stížnost jest na omylu. Honební zákon pro Čechy z 1. června 1866, čís. 49 z. zák. ustanovuje v § 40, že, byl-li v některém revíru, ve vzdálenosti nejméně 200 sáhů (380 m) od nejbližšího domu postižen pes, jenž v nepřítomnosti svého pána honil, může jej pán honitby usmrtiti nebo dáti usmrtiti. Předpis ten má za účel zabrániti poškozování zvěře a práv majitele honitby, jak plyne z ustanovení 1. odst. § 17 honeb. pat. z 28. února 1786, z něhož byl onen předpis do honebního zákona pro Čechy převzat. Právo odstřeliti psa za podmínek tam stanovených jest však nejkrajnějším opatřením dovoleným majiteli honitby k dosažení onoho účelu, a to v uvážení, že psy volně pobíhající lze jiným způsobem, na př. chycením a uvázáním, jen těžko učiniti neškodnými. Byli-li však psi přece učiněni neškodnými jiným způsobem, jak je právě formálně bezvadně zjištěno v souzeném případě, a to tím, že byli chyceni a uvázáni, odpadl zákonný důvod k opatření ve smyslu § 40 hon. zák. a nejsou dány předpoklady k výkonu práva tam stanoveného. Obžalovaní neodstřelili, jak zákon předpokládá, psy v revíru v nepřítomnosti pána volně pobíhající a honící, nýbrž, jak rozsudek zjišťuje, psy, kteří byli sice v revíru při lovu zvěře pochyťáni, avšak uvázáni, odvedeni do bytu hajného a teprve druhého dne znovu odvedeni do lesa a z bezprostřední blízkosti zastřeleni. Názor zmateční stížnosti, že k výkonu práva podle § 40 hon. zák. stačí, že psi vůbec honili v revíru, a že pro otázku beztrestnosti jest lhostejno, zda byli zastřeleni při honění, či kdykoliv později, nemá opory ani v doslovu ani v účelu zákona. Pokud zmateční stížnost vychází při provedení hmotněprávního zmatku z jiného skutkového děje, než je v rozsudku, najmě, že prý psi byli zastřeleni proto, že se hajnému vytrhli a znovu v revíru honili, — není provedena po zákonu; pokud proti výslovnému doslovu a účelu zákona dovozuje, že obžalovaní byli oprávněni odstřeliti psy uvázané a proto neškodné, není odůvodněna. Po subjektivní stránce se vyžaduje ke skutkové podstatě přestupku § 468 tr. zák., by si byli pachatelé vědomi protiprávnosti poškozování, jež způsobili svým činem. Že v souzeném případě v takovém vědomí jednali, zjišťuje rozsudek výslovně a odůvodňuje logicky bezvadně jednak poukazem na zjištěnou okolnost, že F. zakázal M-ovi, by se o věci někomu zmiňoval, jednak ze skutečnosti, že o zastřelení nebylo učiněno oznámení ani, když se obžalovaní dověděli, že F. pátrá po psech.

Čís. 4137.

Jde o krádež podle § 176 II c) tr. zák., nikoliv o zpronevěru, přisvojil-li si skladník, vedoucí prodejnu družstva, zboží, které bylo vlastnictvím družstva.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1931, Zm II 302/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 2. května 1929, pokud jím byli vinnými uznáni: Josef P. zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. zák. a Josef Ch. zločinem krádeže podle §§ 171, 174 I c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by v rozsahu zrušení dále jednal a znovu rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost obžalovaného Josefa P-a dovolává se číselně zmatečných důvodů čís. 9 a), 10 § 281 tr. ř. Tento zmateční důvod uplatňuje především v tom směru, že nalézací soud neprávem kvalifikoval trestný čin, jímž uznal stěžovatele vinným, za zločin krádeže. Čin ten prý může býti jen přestupkem zpronevěry, any věci, které podle rozsudku stěžovatel z držení a bez přivolení družstva »B.« v J. v hodnotě 500 Kč, nikoliv však 2.000 Kč převyšující odňal, byly mu jako skladníkovi filiálního závodu »B.« v J. svěřeny, tudíž v době, kdy si je přivlastnil, v jeho držení. Výtka ta jest nedůvodná. Rozsudek zjišťuje, že stěžovatel byl skladníkem (vedl prodejnu) družstva »B.«, a že zboží, o jehož odcizení jde, bylo vlastnictvím tohoto družstva. Tím zjednan poměr, který předpokládá a proti jehož zneužití ke krádeži zaměstnancem chrání zaměstnavatele ustanovení § 176 odst. II c) tr. zák. Podle toho držel stěžovatel zboží jako zástupce (zřízenec) družstva, tak že byly věci v držbě družstva, souzeným činem byla porušena držba, nikoliv jen důvěra majitelky zboží; jest tudíž v přivlastnění si zboží spatřovati krádež, nikoliv jen zpronevěru.

Čís. 4138.

Starosta obce koná svůj úřad již přítomností v místnosti obecního úřadu k vůli vyřízení některé dosud nevyřízené věci; ochrany § 312 tr. zák. nepozbývá ani tím, že přerušil vyřízení této věci, by vyslechl a rozhodl žádost dostavivší se strany, ani tím, že se bránil proti nepřístojnému chování se této strany způsobem, který by jinak neměl nic společného s výkonem služby obecního starosty.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1931, Zm I 376/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 24. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po právní stránce podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. namítá stížnost, že tu není předpoklad skutkové podstaty přestupku § 312 tr. zák., že osoba dotčená urážkou byla ve své úřední činnosti, konajíc úřední úkon, an rozsudek zjišťuje, že starostův úřední výkon (odkázání obžalovaného

na místního starostu) byl již skončen, když zažalované jednání obžalovaného počalo, a ano další odůvodnění rozsudku, že byl starosta V. ve všeobecném výkonu svého úřadu, nestačí; přestal-li V. jakožto starosta konati svůj úřední úkon, přestala tím jakákoliv jeho úřední činnost a V. byl proti obžalovanému právě tak neúřední osobou, jako obžalovaný proti němu. Námitce nelze přisvědčiti. Skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. zák. i přestupku podle § 312 tr. zák. předpokládají ovšem, že veřejný činitel vykonává v čase, kdy se mu pachatel zprotivil, pokud se týče ho urazil, svůj úřad nebo svou službu. Pro zločin podle § 81 tr. zák. je dalším předpokladem, že tu byl konkrétní úkon spadající pod povšechný pojem výkonu veřejného úřadu (veřejné služby), an předmětem zlého úmyslu § 81 tr. zák., zmafiti výkonu úřadu neb služby, může být jen individuálně vyhocený zákrok veřejného činitele, směřující k určitému úkolu podle rozsahu úřadu (služby) mu náležejícímu, avšak pro skutkovou podstatu § 312 tr. zák., který nechrání, jako § 81 tr. zák., nerušenost konkrétních výkonů veřejných úřadů a služeb, nýbrž povšechně vážnost veřejných činitelů, takového vztahu přítomnosti veřejného činitele na místě činu k určitým zákrokům, spadajícím do oboru jeho úřadu (služby), zapotřebí není; stačí, byl-li na místě urážky přítomen z důvodu svého úřadu (služby) a za účelem jeho (jejího) výkonu (srovnej rozhodnutí čís. 3626 Sb. n. s.). Tomu tak jest i ohledně pobytu obecního starosty v kanceláři obecního úřadu, an starosta nemá jinde po ruce pomůcek, jichž jest mu třeba k vyřízení určitých věcí, najmě k podání písemných zpráv nadřízeným a jiným úřadům, a ana musí býti určena a obyvatelstvu známa místnost, do které se mohou (jak to učinil i obžalovaný) strany v určené nebo v obvyklé době dostaviti, by přednesly starostovi své žádosti a vyžádaly si jeho rozhodnutí. Koná-li pak obecní starosta svůj úřad již přítomností v místnosti obecního úřadu, do které vešel k vůli vyřízení některé věci dosud nevyřízené, nepozbývá zvláštní ochrany § 312 tr. zák. ani tím, že přerušil vyřízení této věci, by vyslechl a rozhodl žádost strany, dostavivší se k němu jako k obecnímu starostovi, ani tím, že se bránil proti nepřístojnému chování se této strany způsobem, který by jinak neměl nic společného s výkonem služby obecního starosty. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že rozsudek předpokládá, že svědek V. byl, ačkoliv byl již skončen jeho úřední výkon, k němuž dala podnět žádost obžalovaným mu přednesená, ve všeobecném výkonu svého úřadu, pobýváje v úřední místnosti k vůli vyřízení některé věci pro okresní úřad.

Čís. 4139.

Zákaz § 32 čís. 123/1920 trvá po celý den volební, nikoliv jen po dobu volebního úkonu.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1931, Zm I 419/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 7. dubna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §§ 32, 58 I. čís. 7 zákona čís. 123/1920 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost jest bezdůvodná, pokud, doličujíc důvod zmátečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., vykládá pojem »dne volby« v § 32 zák. čís. 123/1920 Sb. z. a n. obmezeně tak, že je tím míněna jen část volebního dne před volbami a po dobu trvání volebního úkonu. Toto ustanovení zákona zakazuje prodávati, čepovati nebo podávati nápoje obsahující alkohol v den před volbou a v den volby úplně, bez jakéhokoliv obmezení. Poněvadž pak ani § 58 I. čís. 7, obsahující ustanovení trestní, takové obmezení nemá, nelze je hledati ani v domnělém záměru zákonodárce, stěžovatelem předpokládaném. Právě z toho, že tam, kde zákonodárce chtěl tento zákaz obmeziti na určitou část volebního dne, výslovně to v zákoně vyjádřil (srov. § 31 zák. čís. 126/1927 Sb. z. a n. o volbách zemských a okresních zastupitelstev), jest dovoditi, že při zákonu o volbách do Národního shromáždění obmezující, stěžovatelem předpokládaný záměr neměl, a nedá se z doslovu zákona vyčísti, jak zmáteční stížnost míní. Jiný právní výklad tohoto trestního ustanovení, z něhož snad stěžovatel buď sám, nebo uveden v omyl různými kolujícími názory a zprávami, vycházel, nemůže ho jakožto právní omyl podle §§ 3 a 233 tr. zák. zodpovědnosti zprostiti, i kdyby byl ve shodě s výkladem většiny obecnstva. Jest proto bezvýznamné, kdy byly volby v T. skončeny a kdy potom obžalovaný pivo prodával. Právem tedy rozsudek tyto okolnosti nezjišťoval, ač zmáteční stížnost z nich jakoby ze zjištěných vychází.

Čís. 4140.

I když porotci mají možnost vzítí zřetel na okolnosti trestnost vylučující již při zodpovídání hlavní otázky, musí jim býti přece ve smyslu § 319 tr. ř. poskytnuta neomezená možnost, by po případném přisvědčení k otázce viny v hlavní otázce samostatně uvažovali o těch v řízení na jevo vyšších okolnostech, jimiž by mohl býti naplněn důvod trestnost vylučující.

I kdyby takové okolnosti vycházely jen z tvrzení obžalovaného, náleží přece jen porotcům posouditi věrohodnost jeho zodpovídání se ve srovnání s jinými, tomu snad odporujícími výsledky řízení.

Subjektivní skutková podstata zločinu podle § 125 tr. zák. předpokládá vědomí pachatelovo o stavu neschopnosti k odporu zneužití osoby před a při souloži; nestačí, uvědomil-li si pachatel tento stav až po souloži.

Pokud jde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na zločin násilného smilstva podle § 125 tr. zák. dána dodatková otázka, zda nebyl obžalovaný v takovém omylu (ohledně zneužití ve stavu neschopnosti k odporu pro opilost), pro který nelze spatřovati v jeho činu zločin (§ 2 e) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 15. dubna 1931, Zm II 49/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po neveřejném ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku porotního

soudu v Moravské Ostravě ze dne 18. prosince 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 125 tr. zák., zrušil výrok porotců a rozsudek na něm se zakládající, pokud byl obžalovaný uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 125 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících, a věc vrátil porotnímu soudu v Moravské Ostravě, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, bera při tom za základ svého rozhodnutí i nedotčenou část výroku a rozsudku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 516 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek jen, pokud jde o kladnou odpověď porotců k první hlavní otázce a výroky s tím související, tedy jen, pokud jde o odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 125 tr. zák., takže výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 516 tr. zák., zůstává nedotčen. Stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř. pro zamítnutí otázek obhajobou navrhaných, a to 1. otázky dodatkové, zda obžalovaný byl v takovém omylu, pro který nelze spatřovati v jeho činu zločin; 2. otázky eventuální, zda šlo o pokus násilného smilstva; 3. otázky dodatkové podle § 323 tr. ř. (kontrolní), zda byla poškozená v takovém stavu opilosti, že šlo o stav bezbrannosti. Porotní soud zamítl otázku na omyl pod 1. jako zbytečnou, an prý obsah první navržené otázky je implicitně obsažen v usnesené otázce viny. Tento důvod neobstojí, neboť zákon v § 319 tr. ř. přikazuje dáti otázku na stav nebo na skutečnost vylučující trestnost vždy, byl-li tvrzen takový stav nebo taková skutečnost; i když porotci mají možnost vzít zřetel na okolnosti trestnost vylučující již při zodpovídání hlavní otázky, musí jim přece býti ve smyslu tohoto ustanovení zákona poskytnuta neomezená možnost, by po případném přisvědčení k otázce viny v hlavní otázce samostatně uvažovali o těch v řízení na jevo vyšších okolnostech, jimiž by mohl býti naplněn důvod trestnost vylučující. Navrhaná otázka dodatková ohledně omylu mohla by proto býti zamítnuta jen, kdyby pro ni nebylo zákonných předpokladů, totiž kdyby nebyly v provedeném řízení tvrzeny okolnosti, z nichž by mohl býti dozovován omyl obžalovaného o podstatné složce trestného činu, zda Anny G-ové zneužil ve stavu neschopnosti, by mu kladla odpor, způsobeně lstivým omámením smyslů, totiž ve stavu, do něhož byla beze své vůle uvedena pachatelem a v němž nebyla s to svých duševních a následkem toho i fyzických sil aspoň přechodně přiměřeně použití k odporu proti pohlavnímu zneužití. I kdyby vycházely takové okolnosti jen z tvrzení obžalovaného, náleží přece jen porotcům posouditi věrohodnost jeho zodpovídání ve srovnání s jinými, tomu snad doporučujícími výsledky řízení, najmě v souzeném případě s výpovědí svědkyně Anny G-ové. G-ová udala v přípravném vyšetřování, že obžalovaný k ní, sedící bezvládně následkem požitých lihovin, přistoupil a vyličivši dosti podrobně, jak soulož provedl, udala dále, že se nemohla brániti, poněvadž byla tak zmožena alkoholem, že nemohla ani křičeti, ba ani mluvíti. Uснуla i podle vlastního zodpovídání teprve na další cestě po činu. Při hlavním přelíčení udala, že na zpáteční cestě, když viděla, že obža-

lovaný odbočuje ze silnice na cestu do jakéhosi chrástí, kde zastavil, v těch chvílích čím dále tím více již cítila, že jí zachvacuje jakási nezvyklá slabost a zmalátnělost, a údy jako by jí dřevěněly; v malém okamžiku byla tak slabá, a jako neživá, že nechápala a si neuvědomovala jeho počínání, když jí vtáhl z předu do zadku vozu. Jako ve snách cítila, že jí počíná vyhrnovati sukně, avšak, chtěla-li pronést slovo, hrdlo se jí stahovalo a nemohla ani křičet ani mluvíti. Nemohla svoji velkou slabost přemoci a se brániti, když jí roztáhl nohy a si na ni lehl. Cítila bolest v rodidlech a jakési vlhko. Jak jí vtáhl zpět do předku vozu, neví, tolik však si pamatuje, že najednou zastavil, vyvedl ji z vozu a vysmýčil do lesa, kde jí cosi mluvil o K-ové a o vyspání. Již podle těchto výpovědí poškozené není vyloučeno, že se její neschopnost klásti odpor, která je ovšem podle vyličených subjektivních pocitů plně dána i pro dobu, kdy na ní obžalovaný vykonal soulož, projevila v této chvíli spíše jen subjektivními pocity poškozené, a že se teprve po provedené souloži tento její subjektivní stav i na venek projevil tak, že potom i obžalovanému musil býti patrný. Klade-li porotní soud váhu na to, co sám obžalovaný o tomto stavu doznává, že totiž pak, když si po provedené souloži poškozená zase vedle něho sedla, umdlená opřela hlavu o jeho rameno, a že pak, když přijeli na křižovatku, byla po souloži a následkem vzrůstajících účinků alkoholu omámena, a jak jí zmalátnělou zavlekl do lesa, by se vyspala, nemá to význam pro rozhodnou dobu před a při souloži, kdy při správném posouzení subjektivní stránky pachatelovy stav neschopnosti k odporu zneužitě osoby musí mu býti povědom. I když pak obžalovaný v přípravném řízení udal, že v tu dobu, kdy s G-ovou souložil, byla hodně opilá a proti souloži se nikterak nebránila, a že, když šla po vykonané souloži ze zadní do prostřední části auta, trochu jí podepřel, poněvadž byla opilá, sklonila pak hlavu a položila ji na levé rameno, tvrdil u hlavního přelíčení, že ani cestou k autu ani pak při souloži opilá nebyla. I jinak líčil obžalovaný — ponejvíce v souhlasu se svým původním zodpovídáním v přípravném řízení — chování poškozené před souloží tak, že poškozená od začátku, kdy ji začal ohmatávati, souhlasila s pozdější souloží, až prý bude v náladě, že víno, o něž sama požádala, i líkér sama rychle vypila přes to, že jí to vytýkal, že sama pak navrhla, že by již mohli jeti, a pak, když jí na zpáteční cestě jako již dříve v kavárně zase ohmatával, sama mu řekla, že teď by to chtěla mít. Tímto tvrzením, jehož pravdivost posuzovati ve srovnání s výpovědí poškozené náleží výhradně jen porotcům, jest napovězen nedostatek vědomí obžalovaného, tudíž jeho omyl o tom, že G-ovou bez její vůle omamuje do stavu neschopnosti k odporu, a v tomto stavu jí zneužívá; tvrzení tohoto omylu obžalovaným dochází pak částečného objektivního osvědčení v tom, že poškozená připustila opětovně ohmatávání obžalovaného, proti němuž se celkem málo bránila, a vůbec o celém počínání si obžalovaného, který jí odvezl daleko a na poměrně dlouhou dobu od domova, nikomu se nezminila, ačkoliv měla k tomu dosti vhodné příležitosti i času, když musela na obžalovaného v jeho nepřítomnosti před hostincem a v hostinci poměrně dlouho čekat. Pro navrhanou otázku na omyl obžalovaného bylo tedy v řízení dostatek skutkového podkladu, takže jejím zamítnutím způsobena byla zmatečnost podle § 344 čis. 6 tr. ř., stěžovatelem vytýkaná. Již tento dů-

vod stačí k tomu, že rozsudek nemůže býti zachován v platnosti, takže nebylo třeba zkoumati, zda není rozsudek zmatečný podle § 344 čis. 6 tr. ř. i proto, že nebyly porotcům dány otázky pod 2. a 3.

Čís. 4141.

Ustanovení silničního řádu, že veškeré vozy mají v levo vyhýbatí a v pravo předjížděti, předpokládá a vyžaduje povšechné zachovávání jízdy v levo, by tak i nepředvídané vyhýbání a předjíždění bylo umožněno.

I při nečekané náhodě (rozhledu bránicím náhodným zaslzení očí), pokud nepůsobí tak rychle a intenzivně, že není v lidské moci jí čeliti, jest zachovati povinnou opatrnost, kterou by mohlo býti odvráceno nebo zmenšeno nebezpečí pro lidský život.

Zavinění řidiče automobilu (§ 335 tr. zák.), vybočil-li z jízdní dráhy až skoro ke příkopu do bezprostřední blízkosti telegrafního sloupu, na nějž narazil.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1931, Zm II 71/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 21. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

D ů v o d y:

Pokud zmatečnou stížnost důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. proti názoru nalézacího soudu, že obžalovaný nejel po levé straně silnice, jak mu předpisy nařizují, tvrdí, že není nařizení, že vůz musí jíti vždy a za všech okolností po levé straně, není tato námitka odůvodněná. Třebaže § 14 místodržitelství vyhlášky ze 4. března 1892, čis. 29 zem. zák. mor. (silniční řád pro silnice erární), jehož se zmatečnou stížností dovolává, nepředpisuje výslovně jízdu v levo, je přece tento smysl tohoto ustanovení zřetelně vyjádřen předpisem, že veškeré vozy mají v levo vyhýbatí a v pravo předjížděti, což samo o sobě předpokládá a vyžaduje povšechné zachovávání jízdy v levo, by tím i nepředvídané vyhýbání a předjíždění bylo umožněno. Ale zejména z ustanovení 3. odst. cit. § je bezpochybně patrné, že předpisem odst. 1 byla v pravdě zavedena povšechná jízda v levo, neboť se tu za určitých podmínek příkazuje bezpodmínečné vyhnutí každého povozu, třebaže musel opustiti levou stranu. Uváží-li se, že pro neerární silnice byla zákonem z 31. prosince 1874, čis. 5/1875 zem. zák. mor. v § 24 výslovně předepsána jízda v levo, jest nepochybné, že i pozdější vyhláška o silničním řádu na říšských silnicích nemohla tuto otázku řešiti jinak než jednotně. Nalézací soud se tudíž v tomto směru dovolal právem platných předpisů, a, pokud z nich vycházel, nepotřeboval k tomu, by posoudil, zda měl obžalovaný jíti po levé straně, zjišťovati, zda byla silnice volná; v tomto směru mu tedy stěžovatel bezdůvodně vytýká neúplnost podle § 281 čis. 5 tr. ř. proto, že nepřihlížel k údajům svědka Alfreda K-a. Hledíc

k tomu, že předpisy o jízdě po levé straně mají zajistiti nerušený vzájemný provoz vozidel, a chrániti před nebezpečím, jež by hrozilo z možnosti srážek a pod. při libovolné jízdě, lze v souzeném případě, kde takové nebezpečí na volné jinak silnici nehrozilo, připustiti, že se nalézací soud ani nepotřeboval dovolávati oněch předpisů, neboť nebylo by lze jen z jejich porušení dovozovati příčinnou souvislost s úrazem Josefa G-a, ano k ohrožení jeho života nedošlo pro překážku v jízdní dráze, již měl obžalovaný čeliti dodržením předpisu o jízdě v levo, jenž má sloužiti tomuto účelu, nýbrž pro překážku mimo jízdní dráhu, k níž nemá předpis o jízdě po levé straně účelný vztah, a která se tu jen náhodně vyskytla na pravé straně ve směru jízdy obžalovaného, ač při jízdě opačným směrem byla by na té straně, po které by vozidlo jelo oprávněně a podle předpisu. Lze proto přisvědčiti zmatečnou stížnosti, že jen na tomto základě nedošla by uplatnění zásada účelnosti norem a adaequatnosti kausálního nexu, jak stěžovatel její potřebu správně osvědčuje citáty z nauky i z praxe. Než přes toto částečné uznání oprávněností výtek, uplatněných v tomto směru důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., nelze uznati rozsudek pochybeným v otázce viny, kterou nalézací soud právem zjistil i v dalším jednání obžalovaného, které bylo ve vztahu s překážkami mimo jízdní dráhu ležícími, totiž v tom, že obžalovaný změnil náhle směr jízdy a začal se uchylovati k pravé straně silnice až skoro ke příkopu, pojednou, jakoby se vzpamatoval, vyrovnal náhle směr jízdy, při čemž zadní část vozu dostala smyk a narazila na telegrafní tyč. Nalézací soud správně dovodil z těchto skutečností, že obžalovaný nevěnoval řízení auta pozornost, která nedovolovala, by se uchýlil ze směru jízdy tak, že se to stalo osudným pro lidský život. Nebezpečí, které hrozilo z jízdy obžalovaného směrem k silničnímu příkopu a k telegrafnímu sloupu a z náhlého vyrovnání směru, nepopírá ani stěžovatel, a neodvažuje se na tomto základě popírati adaequatnost příčinné souvislosti mezi nastalým výsledkem a příčinou — nebezpečným způsobem jízdy obžalovaného. Na tomto základě stěžovatel brojí jednak podle čis. 5, jednak podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. i proti uznání příčinné spojitosti; tyto námitky jsou však bezdůvodné. V čem bylo řízení auta neopatrné, nebylo potřeba zvláště rozebírati, ano jest to dáno již v samém shora citovaném zjištění způsobu jízdy obžalovaného, a bylo by zbytečné proti tomu vytýkati samozřejmý opak tohoto způsobu jízdy jako jízdu opatrnou, zvláště ano šlo o jízdu na široké, úplně volné říšské silnici, kde přece při zachování i té nejneopatrnější míry opatrnosti nemohlo býti vybočeno z jízdní dráhy až skoro ke příkopu do bezprostřední blízkosti telegrafního sloupu. Opatrnost, která vyžaduje, by jízda nesměřovala do těchto evidentních překážek, jest tak zřejmá, že nepotřebuje býti rozebírána a zjišťována. Bez tohoto hrubě neopatrného způsobu jízdy, obžalovaným zaviněného, nebylo by však došlo vůbec ke smyku auta při náhlém vyrovnání směru a k nárazu zadní části auta na telegrafní tyč; způsob ten jest tedy základní příčinou ohrožení bezpečnosti osob ve voze sedících, k níž se druží další okolnosti, za nichž došlo ke smrtelnému úrazu Josefa G-a, jen jako další mezipříčiny, které podle předpisu § 134 tr. zák. nemohou přetrhnouti přičítání smrtelného výsledku pachatelů prvotního zavinění, obžalovanému. Jest v tom směru nerozhodno, jak Josef G. ve voze seděl, zda se

z vozu snad svoji vinou nebo nedbalostí vyklonil, či zda narazil hlavou na telegrafní tyč, byv na ni vymrštěn. Tyto mezipříčiny nepotřeboval nalézací soud zjišťovati, jak bezdůvodně stěžovatel požaduje.

Pokud jde o zjištění příčiny, proč obžalovaný z jízdní dráhy vybočil, jest v rozsudku závazně pro nejvyšší soud po stránce skutkové zjištěno, že nebylo to způsobeno náhodným pohybem volantů při tom, když obžalovanému zaslzely oči; tomuto tvrzení obžalovaného nalézací soud neuvěřil, i jinak poukazem na výpovědi svědků K-a a K-a toto své přesvědčení odůvodnil. Jiná příčina, jež by toto vybočení z jízdní dráhy mohla způsobem obžalovaného vyvíjejícím vysvětliti, nebyla ani tvrzena, a je proto proti námitkám stěžovatelovým označiti shodně s nalézacím soudem za nedůležité zjištění, čím vlastně vybočení z jízdní dráhy až do bezprostřední blízkosti příkopu a telegrafní tyče bylo způsobeno. Opi-lost při tom rozsudek výslovně vylučuje; proto se stěžovatel bezdůvodně dovolává pod čís. 5 § 281 tr. ř. pro zjištění strážlivosti lékařského nálezu. Alternativní, ostatně jak dovoděno, nepotřebný úsudek na možnou příčinu vybočení v tom, že buďto se obžalovaný v autě obracel, nebo po probdělé noci klímal, není nijak v rozporu, naopak v logické shodě s tím, co jest jako příčina tohoto pouhého dohadu uvedeno, že se totiž příčina vybočení spolehlivě zjistiti a dokázati nedá; rozpor zmateční stížností tvrzený to nezakládá. Zabýval-li se nalézací soud přes shora vytkené negativní zjištění ohledně zaslzení očí přece i touto možností, jež stěžovateli zavdává podnět k uplatnění zmatků podle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř., jest mu přisvědčiti, že jest bez skutkové opory názor nalézacího soudu, že obžalovaný měl vůbec při jízdě používati ochranného prostředku, trpí-li při ní slzením očí; nebylo ani tvrzeno ani dokazováno, že obžalovanému obecně oči slzivaly. Ježto však je tento názor vysloven jen se zřetelem na tuto podmínku, lze jej považovati za bezvýznamný, takže na jeho základě nelze podle posl. odst. § 281 tr. ř. budovati důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. Jestliže však nalézací soud pro případ náhodného pohnutí volantem následkem zaslzení očí od rozvířného prachu výtčěl obžalovanému za povinnost, že měl auto zastaviti, po případě rychlost zmírniti, neuznal tím nikterak na jeho ručení za náhodu, jak míní zmateční stížnost, nýbrž správně vytknul povinnost obžalovaného, jež by mu za daných okolností náležela, i kdyby snad byla přivoděna náhodným zaslzením očí. I při nečekané náhodě, pokud nepůsobí tak rychle a intenzivně, že není v lidské moci jí čeliti, jest zachováti povinnou opatrnost, kterou by mohlo býti odvráceno nebo zmenšeno nebezpečí z ní pro lidský život hrozící. Je-li však řidiči zabráněno ve volném rozhledu i náhodným zaslzením očí, o kterém, jak rozsudek zjišťuje, nebylo ani tvrzeno, že bylo provázeno bolestí, následkem které by byl obžalovaný reflexním pohybem pohnul volantem, nastala pro něho povinnost dbáti vši opatrnosti, by přiměřeně čelil možnému ohrožení života osob ve voze jedoucích, vzcházejícímu ze zmenšené spolehlivosti řízení vozu. Náhoda nebyla by tu tak neočekávaně a intenzivně působivá, že by přiměřenou mírou opatrnosti jízdy nebylo lze ohrožení lidského zdraví a života předejiti. Jsou tudíž i důvody rozsudku, jen eventuelně uvedené pro vinu obžalovaného, stěžovatelem napadeny bezdůvodně, při čemž se nepřipustně dokazuje, s jakou intenzitou se auto dotklo (narazilo) na telegrafní tyč.

Čís. 4142.

Ani zákonem ani podstatou věci není vyloučeno, by si prodatel zboží, o němž ví, že se kupuje k dalšímu zcizení, nevyhradil, že zboží zůstane jeho vlastnictvím, dokud je kupitel nezaplatil.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1931, Zm II 184/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 30. listopadu 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Výrok o zločinu zpronevěry napadá stížnost jen po stránce objektivní důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Rozsudek sice výslovně nezjišťuje, ale zřejmě předpokládá, že si firma P. a syn vyhradila ke zboží, jež obžalovanému dodala, vlastnické právo až do jeho úplného zaplacení, a že kromě toho prohlásila, že mu dává toto zboží do komise. Vyplyvá to z toho, že rozsudek uvádí doznání obžalovaného, že věděl, že mu bylo zboží, od této firmy zasláno, dáno do komise, a že si firma vyhradila ke zboží až do jeho úplného zaplacení vlastnické právo. Kromě toho se rozsudek dovolává svědectví Josefa P-a, který udal, že si firma již v objednavce, správně v uzavěrce vyhradila vlastnické právo, a že obžalovaného výslovně na to upozornila, že mu nemůže dáti zboží na úvěr, nýbrž že mu je dává do komise, a že si smí z něho vzíti jen po předchozím zaplacení ceny. Zmateční stížnost namítá po formální stránce, že rozsudek je nepřesný, nejasný a v rozporu se spisy, ana prý firma P. prodala obžalovanému zboží k dalšímu zcizení, nikoliv na komisi. Odporuje tedy podle čís. 5 § 281 tr. ř. jen zjištění, že zboží bylo obžalovanému dáno do komise, nikoliv však zjištění, že si firma P. vyhradila ke zboží, obžalovanému dodanému, vlastnické právo až do jeho úplného zaplacení. Než i toto zjištění o sobě stačí k odůvodnění výroku o vině obžalovaného po stránce objektivní. Neboť hmotněprávní námitka zmateční stížnosti, že jest naprosto vyloučeno, by si prodatel zastupitelných věcí vyhradil vlastnické právo až do úplného zaplacení, čímž patrně má býti řečeno, že je taková výhrada u zastupitelných věcí právně bezúčinná, nemůže obstáti. Není ani zákonem ani podstatou věci vyloučeno, by si prodatel zboží, o němž ví, že se kupuje k dalšímu zcizení, nevyhradil, že zboží zůstane jeho vlastnictvím, dokud je kupitel nezaplatil. Byla-li taková úmluva učiněna, přejde vlastnictví na kupitele až po zaplacení kupní ceny, teprve po zaplacení smí tedy kupitel zbožím volně nakládati jako se svým vlastnictvím, a je prodávati, kdežto do zaplacení je mu jen svěřeno. Když tedy obžalovaný zboží prodal na vlastní účet, než je firmě P. zaplatil, přivlastnil si věci mu svěřené. Předmětem zpronevěry nebyl v tomto případě výtěžek za zboží, nýbrž zboží samo, což však na podstatě věci nic nemění.

Čís. 4143.

Právo kritiky jest sice složkou veřejného života a zaručeno v § 117 ústavní listiny, leč v každém případě jest třeba zkoumati, zda kritika nevybočuje z mezí vytýčených předpisy §§ 487 a násl. tr. zák., zda se nedotýká obsahem a formou mravních kvalit napadeného, zda nenabývá takového rázu hanlivého a sesměšňujícího, že se tím dotčený snižuje v úctě a ve vážnosti.

Beztrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. není účasten pachatel, který, zneužívaje práva volné kritiky, pod záminkou, chrániti veřejný zájem, podkopává čest listu jemu nepřijemného způsobem, jenž nemá nic společného s ochranou veřejných zájmů; nestačí ani souběžný úmysl pachatelův chrániti také veřejný zájem, bylo-li jeho hlavním cílem útočiti na list napadený.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1931, Zm I 422/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetického ze dne 10. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124/24.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného, uplatňující hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., snaží se doložit, že závadný článek »Č. Ž. L.« byl jen dovolenou, oprávněnou, spravedlivou a tedy beztrestnou kritikou útoku článku »N. L. — V. N.«. Právo kritiky jest ovšem složkou veřejného života a jest zaručeno v § 117 ústavní listiny, leč v každém případě jest třeba zkoumati, zda kritika nevybočuje z mezí vytýčených předpisy §§ 487 a násl. tr. zák., zda se nedotýká obsahem a formou mravních kvalit napadeného, zda nenabývá takového rázu hanlivého a sesměšňujícího, že se tím dotčený snižuje v úctě a ve vážnosti. Pamětliv jsa tohoto zásadního právního hlediska, kmetický soud podle své povinnosti náležitě zkoumal obsah článku, zjistil jeho smysl a dosah i v podrobnostech i v celé souvislosti, a na tomto podkladě si uvědomil ve směru právním, že v bodech 1, 3, 4, 5 jest soukromý obžalobce viněn z určitého nepočetného činu, který by ho mohl v opovržení uvést nebo snížit, z toho, že uveřejnil článek s tendencí poštvati veřejnost proti železničním zaměstnancům, ani tvrdil, že jde o sabotáž se strany zaměstnanců drah, že článek ten zastihuje všechny projevy nenávisti, jest dokladem zvrhlosti a hnusnosti soukromého obžalobce, při čemž jsou zároveň vypočítávány jeho opovrhlivé vlastnosti, a že tím jest dána skutková povaha urážky na cti podle § 488 tr. zák., a že se v bodě 2 mluví o všelijakém štvání tisku, do něhož jest pojata i »N. L. — V. N.«, čímž jest viněn soukromý obžalobce bez udání určitých skutečností z opovrhlivých vlastností a z opovrhlivého smýšlení, a že tím jest dána skutková podstata urážky na cti podle § 491 tr. zák. Kmetický soud zjistil, že článek v časopise »N. L. — V. N.« neobsahuje věrně

to, co bylo o příčině pokusu vyšinutí vlaku vyšetřeno, a že připojená dedukce nebyla případnou vzhledem ke zjištěnému stavu věci, avšak že přes tyto nesprávnosti jest zřejmo, že reportér »N.« čerpal přímo ze zpráv orgánů vyšetřujících onen případ, a že nelze z obsahu tohoto článku ve spojení s tím, co bylo zjištěno četnickým oznámením a spěšným dopisem, dovozovati, že soukromý obžalobce onen článek uveřejnil s tendencí poštvati veřejnost proti železničním zaměstnancům, a nelze z toho odvoditi ani ostatní ve článku uvedené a soukromým obžalobcem zažalované útoky. Toto posouzení článku kmetickým soudem vyhovuje onomu právnímu hledisku, a zmateční stížnost se marně snaží dokázati opak, při čemž věz významu uvažuje o tom, jak se měl zachovati zpravodaj »N.« (rozhodným jest jen, co bylo v článku »Č. Ž. L.« skutečně projevováno), a při čemž stížnost zcela samovolně vykládá si smysl a dosah článku opačně, než činí kmetický soud v oboru své skutkové zjišťující činnosti (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud — opírajíc se o důvod zmatečnosti § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. — vytýká rozsudku mylný výklad zákona při řešení otázky beztrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. čís. 124/24. Beztrestnosti ve smyslu § 4 cit. zák. není účasten pachatel, který, zneužívaje práva volné kritiky, pod záminkou, chrániti veřejný zájem, podkopává čest listu jemu nepřijemného způsobem, jenž nemá nic společného s ochranou veřejných zájmů; nestačí ani souběžný úmysl pachatelův chrániti také veřejný zájem, bylo-li jeho hlavním cílem útočiti na list napadený. I po této stránce jest přisvědčiti rozsudkovým vývodům, rozhodujícím věc v onom smyslu. Pokud zmateční stížnost napadá zjišťovací výrok rozsudku, že zájem veřejný stál v pozadí, kdežto hlavním byl útok na časopis N., neprovádí uplatňovaný hmotněprávní důvod zmatečnosti po zákonu (§ 288 čís. 3 tr. ř.), aniž alespoň věcně uplatňuje proti zjištění tomu některý formální důvod zmatečnosti. Zmateční stížnost není důvodnou ani, pokud napadá rozsudek z formálního důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. pro nepřipuštění výslechu svědka přednosty stanice H-e. Smysl konečné věty spěšného dopisu H-ova »Domněnka jest sabotáž« jest jasný a nebylo potřebí o něm slyšeti pisatele, neboť nezáleží na tom, co by jako svědek vypověděl, nýbrž jen na tom, jaký obsah měla jeho zpráva, která byla podkladem článku »N.«. Zamítnutím průvodního návrhu nestala se obhajobě újma.

Čís. 4144.

Obsah a smysl výroku poroty jest posuzovati výlučně z doslovu otázek ve spojitosti s odpovědí porotců; je nepřipustné vykládati jej porovnáním s jinými doklady nebo s dodatečnými vysvětlivkami.

Čin, který jest předmětem otázky hlavní a eventuální, je v podstatě týž, jenže se v obou těchto otázkách podřaduje různé právní kvalifikaci.

Nejasnost a vnitřní rozpor výroku porotců podle čís. 9 § 344 tr. ř., odpověděli-li kladnou odpovědí k eventuální otázce na zločin těžkého uskození na těle podle § 152 tr. zák. a na přečin proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák. vlastně kladně ke zločinu zabití (jenže jeho skutkovou podstatu rozložili na dvě samostatné otázky, které vedle

sebe nemohou obstát), ač před tím ke zvláštní otázce na zločin zabití podle § 140 tr. zák. odpověděli záporně.

(Rozh. ze dne 18. dubna 1931, Zm I 921/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Kutné Hoře ze dne 20. října 1930, pokud jím byla obžalovaná podle § 334 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. a uznána vinnou jen zločinem těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák. a přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák., zrušil výrok poroty ohledně první eventuální otázky na zločin zabití podle § 140 tr. zák., třetí eventuální otázky na zločin těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák. a čtvrté eventuální otázky na přečin proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák., jakož i rozsudek na tomto výroku poroty spočívající, pokud jím byla obžalovaná uznána vinnou zločinem těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák. a přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák.; důsledkem toho zrušil rozsudek porotního soudu i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících a věc odkázal do příštího zasedání porotního soudu při krajském soudu v Kutné Hoře, by o ní v rozsahu zrušení znovu bylo jednáno a rozhodnuto, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Porota odpověděla na první hlavní otázku na zločin úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. a na první a druhou otázku eventuální na zločin zabití podle § 140 tr. zák., pokud se týče na zločin podle § 143 tr. zák. záporně, kladně však i na třetí eventuální otázku na zločin těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák., i na čtvrtou eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák. Tyto dvě otázky zněly takto: »Jest Františka M-ová vinná, že ve V. v první polovici měsíce listopadu 1929 jednala proti chlapci Rudolfovi K-ovi ne sice v tom úmyslu, by ho usmrtila, avšak přece v jiném nepřátelském úmyslu takovým způsobem, že z toho vzešlo Rudolfovi K-ovi těžké uškození na těle, spojené s přerušením zdraví, trvajícím alespoň 20 dní?« (třetí otázka eventuální), a »jest Františka M-ová vinná, že v době před 21. listopadem 1929 ve V. dopustila, by se chlapci Rudolfovi K-ovi, jehož převzala v opatrování, naprosto nedostalo v jeho nemoci (po zranění) potřebné lékařské pomoci, ač takovou pomoc bylo lze opatřit, a že se tak dopustila opomenutí, o němž již podle jeho přirozených následků, které každý snadno poznati může, nebo podle předpisů zvláště vyhlášených, svého stavu nebo vůbec podle svých zvláštních poměrů mohla seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, a že z tohoto opomenutí nastala smrt Rudolfa K-y?« (čtvrtá otázka eventuální). Na základě tohoto výroku poroty vynesl porotní soud rozsudek, jímž zprostil obžalovanou podle § 334 tr. ř. z obžaloby pro zločin vraždy úkladné, uznal ji však vinnou zločinem těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák. a přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák. Zmateční stížnosti

státního zastupitelství nelze upřít oprávnění, pokud namítá, že porotci kladnou odpovědí na třetí eventuální otázku na zločin těžkého uškození na těle a na čtvrtou eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života odpověděli vlastně kladně na zločin zabití, jenže jeho skutkovou podstatu rozložili na dvě samostatné otázky, které vedle sebe nemohou obstát. K této námitce podal krajský soud, předkládaje spisy se zmatečnými stížnostmi státního zastupitelství, zprávu, že třetí a čtvrtá eventuální otázka nemají nic společného, ana se čtvrtá eventuální otázka týkala jen zanedbání choroby dítěte Rudolfa K-y a jeho zranění na hlavě, kdežto třetí eventuální otázka se týkala ostatních zranění dítěte, jež byla kvalifikována jako těžká, takže prý zločin těžkého uškození na těle a přečin podle §§ 360, 335 tr. zák. mohou vedle sebe obstát. Než obsah a smysl výroku poroty jest posuzovati výlučně z doslovu otázek ve spojitosti s odpovědí porotců; je nepřipustné vykládati jej porovnáním s jinými doklady nebo s dodatečnými vysvětlivkami. Nelze proto při uvažování o důvodnosti nebo nedůvodnosti oné námitky přihlížeti ani k obsahu řečené zprávy, ani, jak již zmáteční stížnost právem zdůrazňuje, k oné části rozsudkových důvodů, v níž porotní soud (způsobem neobvyklým, ba nepřipustným a v tom, zda vyhovují otázky příslušným zákonným, předpisům, i nepotřebným) blíže vysvětluje obsah jednotlivých otázek. Přezkoumává-li se však výrok poroty s onoho jedině správného hlediska, jest přisvědčiti zmáteční stížnosti aspoň potud, pokud onou námitkou, třebaže se jí dovolává číselně jen důvodu zmátečnosti podle čís. 11 § 344 tr. ř., uplatňuje věcně zřejmým poukazem i nejasnost a vnitřní rozpor porotního výroku podle čís. 9 onoho §. Jest především znovu zdůrazniti, že porotcům byla dána jen jedna hlavní otázka na zločin vraždy, k níž postupně byly připojeny čtyři další otázky eventuální. Již z právní povahy eventuální otázky v poměru k otázce hlavní však plyne, že čin, který jest předmětem otázky hlavní a otázky eventuální, je v podstatě týž, jenže se v obou těchto otázkách podřaduje různě právní kvalifikaci (§ 320 tr. ř., 1. a 2. odstavec . . . . čin obžalovanému za vinu kladený . . . .). Že i v souzeném případě — aspoň pokud jde o první hlavní otázku, první, druhou a třetí otázku eventuální — šlo o týž skutek, tomu nasvědčuje již doslov těchto otázek; ve všech otázkách mluví se povšechně jen o »jednání« obžalované, aniž byl čin v jednotlivých otázkách blíže konkretisován a tak vyznačeno, zda a pokud se čin — nehledě k okolnostem rozhodným jen pro jeho právní kvalifikaci — různí od činu, o němž se zmiňují ostatní otázky. Jen čtvrtá eventuální otázka liší se od ostatních otázek jednak tím, že není podmíněna zápornou odpovědí k bezprostředně předcházející (třetí) otázce eventuální, nýbrž právě tak jako tato otázka jen zápornou odpovědí k první hlavní otázce a k první a druhé eventuální otázce, jednak tím, že se v ní čin, obžalované za vinu kladený, blíže určuje v ten způsob, že se mluví o opomenutí, jehož se obžalovaná dopustila tím, že neopatřila dítěti Rudolfovi K-ovi potřebnou lékařskou pomoc »v jeho nemoci, pokud se týče po zranění«. Tato odlišnost čtvrté eventuální otázky v oněch dvou směrech mohla by snad poukazovati k tomu, že skutky, tvořící podklad třetí a čtvrté eventuální otázky, nejsou totožné. Nelze však přehlížeti, že i ve třetí eventuální otázce je řeč o těžkém poškození na těle, a že, mluví-li se pak v následující hned čtvrté eventuální otázce

o tom, zda obžalovaná dopustila, že se chlapci Rudolfu K-ovi naprosto nedostalo v jeho nemoci, pokud se týče po zranění potřebné lékařské pomoci, nelze při spojitosti obou otázek beze všeho míti za to, že jsou v nich míněna různá zranění, nanejvýš nelze beze všeho předpokládati, že oním zraněním bylo snad míněno jen zranění chlapce na hlavě, jak vysvětluje zpráva krajského soudu, ana se o tomto konkrétním zranění výslovně nezmiňuje ani tato otázka ani kterákoliv jiná z daných otázek.

Jest proto říci, že výrok poroty zavdává aspoň závažné pochybnosti o tom, které konkrétní skutky nebo skutečnosti tanuly porotcům vlastně na mysli při odpovědi ke třetí a čtvrté eventuální otázce, a pochybnosti ty nemůže odstraniti ani to, že v jednotlivých otázkách není doba páčání činu uvedena jednotně; neboť, i když se mluví v první hlavní otázce, v první a ve čtvrté eventuální otázce o »době před 21. listopadem 1929«, ve druhé eventuální otázce o »delší době před 21. listopadem 1929« a ve třetí eventuální otázce o »první polovici měsíce listopadu 1929«, spadají všechny tyto doby v dobu před 21. listopadem 1929, a nelze tedy ani z tohoto různého označení doby bezpečně usouditi, na které skutky se obě otázky (třetí a čtvrtá eventuální) vztahují. Tato nejasnost výroku poroty opravňuje dále k předpokladu, že výrok ten je stižen i vnitřním rozporem. Neboť, měli-li porotci, odpověděvše kladně ke třetí a čtvrté eventuální otázce, na mysli totéž zranění, což podle doslovu otázek nelze vyloučiti, jest přisvědčiti zmateční stížnosti, že tím v pravdě odpověděli kladně na zločin zabití, ač před tím již ke zvláštní otázce na tento zločin odpověděli záporně. Jestli' jednak kladnou odpovědí ke třetí eventuální otázce zjištěno, že obžalovaná jednala proti chlapci Rudolfu K-ovi ne sice v tom úmyslu, by ho usmrtila, avšak přece v jiném úmyslu nepřátelském takovým způsobem, že z toho vzešlo Rudolfu K-ovi těžké uškození na těle, jednak kladnou odpovědí ke čtvrté eventuální otázce vzato za prokázáno, že Rudolf K. tomuto zranění (nemoci) podlehl; jsou tedy kladnou odpovědí k oněm dvěma otázkám zjištěny veškeré skutkové znaky zločinu zabití i po stránce objektivní i po stránce subjektivní. Podřadění skutku takto zjištěného pod skutkovou podstatu zločinu zabití nevadilo by, že smrt chlapce nastala podle čtvrté eventuální otázky tím, že obžalovaná neposkytla dítěti potřebnou lékařskou pomoc; neboť opomenutí to je jen vedlejší příčinou, náhodou přistoupiavší, která podle zásad o příčinné souvislosti (§ 134 tr. zák.) nepřerušuje příčinnou spojitost mezi zraněním dítěte obžalovanou a nastalou smrtí a jde proto na vrub obžalované. Podle toho byl by výrok porotců i rozsudek spočívající na něm neudržitelným i pro tuto vadu. Výrok poroty je při nejmenším nejasný, a nejasností tou je dotčen i výrok porotců ve směru 1. eventuální otázky na zločin zabití podle § 140 tr. zák. Bylo proto vyhověti odůvodněné podle čis. 9 § 344 tr. ř. zmateční stížnosti, zrušiti výrok poroty jakož i rozsudek porotního soudu v částech postižených oněmi vadami a přikázati věc do příštího zasedání porotního soudu k novému projednání a rozhodnutí, aniž bylo třeba obírat se ostatními vývody zmateční stížnosti napadajícími tytéž části zrušeného rozsudku.

Cis. 4145.

»Podněcování« ve smyslu § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. neobsahuje jen znak objektivní, nýbrž obsahuje i subjektivní předpoklad; jest znakem smíšeným. Subjektivní stránka nepřichází v úvahu, byl-li pachatel uznán vinným jen přestupkem opilství podle § 523 tr. zák.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1931, Zm II 85/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 6. prosince 1929, pokud jim byl stěžovatel uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. zák.

Důvody:

Písemná zmáteční stížnost, uplatňující důvody zmatečnosti čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., dovozuje s hlediska hmotněprávního zmatku, že skutková podstata přestupku opilství podle § 523 tr. zák. není dána proto, že čin obžalovaného, spáchaný v nahodilém opilství, nenaplnuje ani objektivní ani subjektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., pro kterýž byla na stěžovatele podána obžaloba. Při líčení o zmáteční stížnosti upustil obhájce obžalovaného od výtky, uplatňované v písemné zmáteční stížnosti, že skutková podstata zločinu podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky není dána proto, že schází subjektivní předpoklady tohoto zločinu; netřeba se proto po této stránce vývody písemné zmáteční stížnosti zabývat. Pokud stížnost namítá, že v závažných výrocích obžalovaného nelze shledávati podněcování ve smyslu § 15 čis. 3 zák. na ochranu rep., nanejvýš podněcování, způsobilé vzbuditi v neurčitém počtu lidí rozhodnutí porušení zákon, není odůvodněna. Nálezací soud zjistil, že obžalovaný, vstoupiv 3. února 1929 v N. do přeplněného oddílu vlaku, v němž bylo zejména mnoho vojáků, začal nadávati na republiku a obrátil se na přítomné vojáky se slovy: »Vy jste vojáci, kdybych já dnes sloužil, tak praštím kvérem, a uteču pryč; však přijde doba a vylámeme magacíny a ty buržo postřílíme; otevřte nám magacíny a uđěláme pořádek.« Nálezací soud, vycházeje ze správného výkladu pojmu podněcování (jako působení na cit nebo na vůli neurčitého počtu lidí ve smyslu nezákonném, projevu- jící snahu, by v těchto lidech bylo vyvoláno rozhodnutí porušení zákon), shledává ve zjištěných výrocích podněcování přítomných vojinů k deserci a ke vzpouře, tedy k vojenským zločinům. Že výroky obžalovaného byly abstraktně a objektivně způsobilé vyvolati u posluchačů účinky, jimž zákon chce zabrániti trestní sankcí § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., vychází jasně na jevo z doslovu a smyslu závažného výroku. Zmateční stížnost nepopírá objektivní, nýbrž konkrétní způsobilost výroků, poukazujíc na svědecké seznání Dr. F-a (že se vojáci slovům obžalovaného hrozně chechtali), na úsudek téhož svědka a Josefa V-a (že řeč obžalovaného, který byl obžalován i pro přečin podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., nemohla ohroziti mír v republice), na seznání svědka Jana M-ého (že výroky obžalovaného na svědka jako vojína nepůsobily tak,

že by je chtěl svěsti ke vzpouře), a svědka K-a, že při řeči obžalovaného usnul. Přehlíží však, že pro pojem podněcování, způsobilého vyvolati nebezpečný stav, hrozící právním statkům v § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. chráněným, nezáleží na tom, jaký účinek vyvolalo v konkrétním případě. Proto také výtka neúplnosti podle čis. 5 § 281 tr. ř., spočívající v tom, že rozsudek pominul mlčením výsledky řízení, líčící účinek slov obžalovaného na přítomné osoby, najmě na vojáky, týká se okolností nerozhodných. Pokud obhájce obžalovaného, prováděje při zrušovacím líčení zmateční stížnost, uvedl, že »podněcování« po rozumu § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky je znakem objektivním, a pokud dovozoval, že pouhé »žvanění« obžalovaného (jak to nazval svědek Dr. F.) nevykazovalo tento objektivní znak, ana závadná slova obžalovaného, pronesená k vojínům, nebyla objektivně způsobilá, podněcovati k vojenským zločinům, což prý vidno z toho, že u vojínů nenastal účinek předpokládaný u pojmu »podněcování«, — nelze mu přisvědčiti. »Podněcování« po rozumu § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky neobsahuje jen znak objektivní, nýbrž obsahuje i subjektivní předpoklad, je tedy znakem smíšeným. Subjektivní stránka nepřichází arci v souzeném případě v úvahu, an byl obžalovaný uznán vinným jen přestupkem opilství podle § 523 tr. zák., k jehož skutkové podstatě stačí, vykazuje-li čin spáchaný v nahodilém opilství na venek veškeré objektivní znaky určitého zločinu (srov. plen. rozhodnutí čis. 3145 sb. n. s.). Z dalších vývodů obhájcových je zřejmo, že obhájce dovozuje objektivní a abstraktní nezpůsobilost výroků obžalovaného, vyvolati u posluchačů účinky, jimž chce zákon čeliti ustanovením § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky, — zase jen z toho, že v souzeném případě tyto účinky nenastaly. Tu stačí odkázati na to, co řečeno v této příčině již shora.

Čis. 4146.

Nutným předpokladem zločinu podle § 153 tr. zák. jest porušení tělesné neporušenosti, které již podle obecného významu pojmu »poškození na těle« vyžaduje jisté patologické změny v postižené části těla; pro tento pojem nestačí začervenlost tváře (červené otisky prstů) provázející ránu políčkem.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1931, Zm I 345/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 18. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje jako důvod hmotněprávní výtky nedostatku náležitosti objektivní skutkové podstaty zločinu podle § 153 tr. zák., že rozsudek nezjišťuje poranění policejního inspektora Karla K-a

obžalovaným; přehlíží, že rozsudek skutkově zjišťuje, že obžalovaný lehce poranil policejního inspektora Karla K-a, udeřiv ho do obličeje, až měl na tvářích červené otisky prstů. To, že rozsudek zjištění o lehkém poranění onoho veřejného úředníka dovozuje jen z toho, že měl na tvářích červené otisky prstů, o nichž svědek Karel K. jen uvedl, že trvaly do druhého dne a pak zmizely, nasvědčuje tomu, že nalézací soud patrně (a to mylně) vycházel z právního názoru, že viditelné známky činu obžalovaného, začervenlost tváře s otisky prstů, dostačují již o sobě k pojmu »ublížení na těle« ve smyslu § 153 tr. zák. Pojem ten není totožný s pojmem poškození na těle podle § 411 tr. zák.; i když pachatelův útok nezanechal viditelné známky a následky v § 411 tr. zák. předpokládané, může přivoditi napadenému ublížení na těle ve smyslu § 153 tr. zák. Přísnější hledisko pro útoky proti bezpečnosti těla tu zákonem zaujaté z důvodů povahy osob v § tom vyjmenovaných a jejich ochrany nedovoluje však zase do té míry upřílišněný výklad tohoto zákonného znaku, by »ublížení na těle« splynulo zcela s pojmy »zlého nakládání« ve smyslu § 496 tr. zák., »porušení povinné úcty skutkem« podle § 525 tr. zák. a »urážky veřejných úředníků« podle § 312 tr. zák. Začervenlost tváře, červené otisky prstů jsou pravidelným zjevem provázejícím ránu políčkem, aniž lze tvrditi, že každý políček toho druhu přivodí poškození na těle. Podle stále judikatury zrušovacího soudu jest nutným předpokladem zločinu podle § 153 tr. zák. porušení tělesné neporušenosti, které již podle obecného významu slova »poškození na těle« v § 153 tr. zák. použitého (an Körper beschädiget) vyžaduje jisté patologické změny v postižené části těla (srov. rozh. nejv. s. sb. č. 3224). Výsledky řízení před nalézacím soudem ve směru tom však nic nepraví, svědek K. se vůbec nevyjádřil, zda měl pocity bolestivosti, jakého stupně a po jakou dobu, ani, zda tu byly známky nasvědčující nejen začervenlosti tváře, nýbrž i »poškození« těla, ať již jen pokožky neb aspoň podkožního vaziva a pod. Třebaže mluvil o »poranění«, které mu obžalovaný způsobil, vysvětlil při hlavním přelíčení toto své udání oněmi otisky prstů a výslovně podotkl, že »nějakého zranění neutrpěl«. Ono právní hledisko na náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 153 tr. zák. při takovém svědectví K-ově, jež nalézací soud jedině vzal za důvod svého rozhodnutí, nepřipouští však vůbec logicky skutkový závěr, k němuž dospěl nalézací soud: že totiž obžalovaný policejního inspektora K-a lehce poranil. Vytýká tudíž zmateční stížnost rozsudku právem, že svědectví K-ovo o červených otiscích na tvářích není dostačujícím důkazem poranění.

Čis. 4147.

Zákaz § 32 zák. čis. 123/1920 (§ 2 zák. čis. 124/1920) sb. z. a n. týká se jakéhokoliv čepování a podávání nápojů obsahujících alkohol, i poskytování jich zadarmo, a trvá po celý den volební.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1931, Zm I 464/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací závřhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Čes-

kých Budějovicích ze dne 3. dubna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 58 I čís. 7 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku vadnost podle § 281 čís. 9 písm. a) a b) tr. ř., avšak neprávem. Snaží se odchylně od doslovu zákona dáti zákazu § 32 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 Sb. z. a n. (§ 2 zák. čís. 124/1920 Sb. z. a n.) právní výklad rozsudku odporující, že je zakázáno čepovati lihoviny v den voleb jen do doby jejich skončení. Tu stačí poukázat na doslov předpisu zákona, který užívá slova »v den před volbou a v den volby«, jasně vyjadřuje, že doba skončení volby není rozhodná pro pomnutí platnosti zákazu, nýbrž že zákaz trvá po celý den volební. Při tom jest nerozhodné, jakým způsobem uplatňovaly správní úřady přesné dodržování zákona; jeho platnost jest pro každého stejně závazná bez ohledu na to, zda byl snad v tom kterém případě nesprávným jeho pochopením beztrestně přestupován. Na věci nemění nic ani to, zda čepoval obžalovaný pivo hasičům zdarma nebo za peníze a z jakého důvodu; zákaz se týká nejen prodávání nápojů obsahujících alkohol, nýbrž vůbec jakéhokoliv jejich čepování a podávání, tudíž i poskytování piva zadarmo. Námitka zmateční stížnosti, že obžalovaný nevěděl a nemohl vědět, že se dopouští porušení onoho zákona čepováním piva po 10. hod. večerní, any volby v obci byly skončeny již dopoledne — což ovšem rozsudek skutkově nezjišťuje — nemá povahu skutkového omylu ve smyslu § 2 písm. e) tr. zák.; jest to námitka omylu právního o obsahu a platnosti zákona, která však podle §§ 3 a 233 tr. zák. nezbavuje obžalovaného trestní zodpovědnosti za přestoupení zákazu, nehledíc k tomu, že hostinský jest povinen znáti zvláštní nařízení, která mají vztah k jeho živnosti. Takovým omylem se však obžalovaný ani v řízení před nalézacím soudem neomlouval, a rozsudek ve směru tomto neobsahuje výrok, proti němuž by stížnost mohla takovou výtku uplatňovati.

Čís. 4148.

Vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. jest i okresní úřad (jeho přednost).

Pro otázku účinné lítosti nemá významu, zda vrchnost, která zvěděla o pachatelově provinění, chce nebo se zdráhá splniti stíhací povinnost.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1931, Zm I 620/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 30. dubna 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259

čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle § 181 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek nalézacího soudu důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 b) § 281 tr. ř. Zmateční stížnosti jest přisvědčiti v tom, že rozsudek jest stížen zmatkem podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., an byl výrokem nalézacího soudu, že se zpronevěra obžalovanému za vinu kladená stala beztrestnou pro účinnou lítost, porušen zákon v § 187 tr. zák. Jak správně poukazuje zmateční stížnost proti opačnému názoru rozsudku, jest okresní úřad vrchností ve smyslu § 187 tr. zák., jak bylo již vysloveno v rozhodnutí sb. čís. 2024. Předpis § 24 tr. ř. ukládá bezpečnostním úřadům za povinnost vyzvídati veškeré zločiny a přečiny, pokud se nevyšetřují jen k žádosti účastníka; zákon ze dne 14. dubna 1920, čís. 299 Sb. z. a n. činí četnictvo orgánem politické správy státní (§ 2) a politický úřad prvé stolice představeným úřadem pro četnictvo konající službu v jeho obvodu (§ 7). Zvěděl-li tudíž okresní úřad jako takový o pachatelově provinění před náhradou škody — a tu podle stálé judikatury stačí již seznání pouhých pŕtahů, odůvodňujících podezření, že byl konkrétní trestný čin spáchán (srov. rozh. nejv. s. sb. čís. 3927/30) — nezbavuje pachatele zpronevěry (krádeže) trestní zodpovědnosti účinná lítost, jež by snad mohla býti dovozována z jiných skutečností případu. Okresnímu úřadu třeba klásti ve směru tom na roveň okresního hejtmána, jenž jest představitelem této vrchnosti podle § 187 tr. zák. Rozsudek zjistil, že, když bylo v říjnu 1929 shledáno manko obecních peněz, dostavil se na žádost obecního zastupitelstva účetní adjunkt N. od okresního úřadu, a že N. při kontrole obecní pokladny zjistil dne 6. listopadu 1929 schodek 25.180 Kč, kterýžto peněz nemohl obžalovaný prokázati. Jest z toho usuzovati, že se již před 6. listopadem 1929 dozvěděl okresní úřad o pŕtazích zločinu, když vyslal svého úředníka ke kontrole obecní pokladny. Rozsudek však dále zjišťuje, že svědku H-ovi bylo uloženo usnesením obecního zastupitelstva ze dne 15. listopadu 1929, by výsledek této kontroly oznámil okresnímu úřadu, a že tam přednosta okresního úřadu zrazoval opětovně od podání trestního oznámení na obžalovaného, a radil k tomu, by se obec s obžalovaným vyrovnala. Podle těchto skutkových zjištění zvěděl tudíž přednosta okresního úřadu o provinění pachatelově již před 26. listopadem 1929, tedy dříve, než se stalo narovnání mezi obcí a obžalovaným. Pro otázku účinné lítosti nemá však vůbec význam, zda vrchnost, která zvěděla o provinění pachatelově, chce nebo se zdráhá splniti stíhací povinnost. I když proto okresní hejtman v souzeném případě opomenul služební úkon, uložený mu striktním předpisem § 84 tr. ř., ač tu byly jeho zákonné předpoklady, a považoval za vhodnější smírným jednáním zajistiti obci náhradu zpronevěřených peněz, nemůže dodatečně narovnání přivoditi beztrestnost zpronevěry z důvodů účinné lítosti podle §§ 187, 188 b) tr. zák.; objektivní podmínka beztrestnosti, že vrchnost o provinění pachatelově nezvěděla před náhradou škody (před narovnáním), není tu objektivně splněna.

Čís. 4149.

Záchvat choroby žlučových kamínků jest neodvratnou překážkou ve smyslu § 427 tr. ř.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1931, Zm I 655/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání odporu obžalovaného proti rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 22. května 1930, vynesenému podle § 427 odst. 3 tr. ř. v nepřítomnosti obžalovaného, jímž uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. a poukázal krajský soud, by nařídil nové hlavní přelíčení. Zmateční stížnost a odvolání obžalovaného poukázal na toto rozhodnutí o odporu.

Důvody:

Lékařským vysvědčením MUDr. Františka D-a jest prokázáno, že obžalovaný prodělal dne 20. května 1930 záchvat žlučových kamínků, kterážto choroba mu nedovolovala dne 22. května 1930 vydati se na cestu ke hlavnímu přelíčení u krajského soudu v Kutné Hoře, takže chorobu tu jest označiti za neodvratnou překážku, zabránivší mu dostavení se ke hlavnímu přelíčení. Důsledkem toho bylo podle § 427 odst. 3 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 4150.

Není důvodu, vymeziti pojem nedbalosti pro trestné činy proti bezpečnosti majetku, nanejmé pro přečin úpadku jinak (úžeji), než jest zákonem vymezen pro trestné činy proti bezpečnosti života v § 335 tr. zák.

I pro přečin nedbalého úpadku stačí, že si dlužník mohl uvědomiti nebezpečnost svého jednání pro věřitele, možnost, že jeho jednáním věřitelé utrpí újmu na právu neúplným uspokojením pohledávek.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1931, Zm II 206/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 14. května 1930, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 2 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek prvé stolice ve výroku o vině stěžovatelčině námitkou, že stěžovatelka nejednala nedbale, nanejmé se nedopustila vědomé nedbalosti; vytýká mu zmatečnost podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., již však nedolichuje, nanejmé nedolichuje po zákonu. Pokud stížnost dokazuje, že neschopnost stěžovatelčina, zaplatiti věřitelům plně, byla zaviněna její nemocí, a že nedošlo k vyrovnání na zá-

konnou částku jen vinou některých věřitelů, žáдавších plné uspokojení, jsou vývody stížnosti bezpředmětné; neboť rozsudek nedává jí za vinu, že způsobila nedbalostí svou neschopnost platiti, tím méně, že způsobila nedbalostí, totiž nesplněním podmínek nutných k vyrovnání větší zkrácení věřitelů, než ke kterému by bylo došlo vyrovnáním, nýbrž jen, že obchodovala dále, i když poznala svou neschopnost platiti. Škodu, která tímto dalším obchodováním věřitelům nastala, lze ovšem dlužníku přičítati jen, jednal-li nedbale. Avšak není důvodu, vymeziti pojem nedbalosti pro trestné činy proti bezpečnosti majetku, nanejmé pro přečin úpadku jinak (úžeji), než jest zákonem vymezen pro trestné činy proti bezpečnosti života v § 335 tr. zák.; stačí tudíž i pro přečin nedbalého úpadku, že si dlužník mohl uvědomiti i nebezpečnost svého jednání pro věřitele, možnost, že jeho jednáním věřitelé utrpí újmu na právu neúplným uspokojením pohledávek. Proto je stížnost na omylu, majíc za to, že výrok o vině stěžovatelčině vyžadoval zjištění její vědomé nedbalosti. Pro skutkovou podstatu přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák., jímž byla stěžovatelka uznána vinnou, jest znak dlužníkovy nedbalosti, poškozující věřitele, rozveden samým zákonem v jednání s ní se srovnávající a shledán v tom, že dlužník, nabyv vědomí o své neschopnosti platiti, činí nové dluhy, splácí dluhy nebo nenavrhne včas vyrovnací řízení nebo vyhlášení úpadku. Proto jest odsuzující výrok ve znaku nedbalosti opodstatněn způsobem vyhovujícím správnému výkladu zákona rozsudečnými zjištěními, že si stěžovatelka byla již alespoň v dubnu 1928 vědoma neschopnosti platiti dluhy, t. j. uspokojiti veškeré věřitele v době přiměřené pravidlům řádného provozu její výdělečné činnosti, a že stěžovatelka přes to (aniž učinila onen návrh) ještě v dubnu, v květnu a v červnu 1928 činila nové dluhy a splátky v rozsudku podrobně uvedené. Stížnost nevytýká tomuto výkladu pojmu neschopnosti platiti, jímž se rozsudek řídí, právní mylnost.

Čís. 4151.

Pojem »zprznění« (§ 128 tr. zák.) předpokládá sice, že zlý úmysl pachatele směřoval k ukojení jeho chlipných chťičů, nevyžaduje však, by toho účelu (účinku) bylo skutečně dosaženo.

Pod pojem »pohlavního zneužití těla« ve smyslu § 128 tr. zák. spadá i sahání pod sukně nedospělého děvčete.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1931, Zm I 468/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 19. března 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zprznění podle § 128 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po zákonu provedena (výhradně na rozsudečných zjištěních a na jejich celku vybudována) jest námitka, že bylo ke skutkové podstatě

zločinu zprznění, jímž byl stěžovatel uznán vinným, třeba, by skutečně nastalo ukojení pohlavního chtiče stěžovatelova, o čemž však prý obě průvodní svědkyně nemohly nic udati. Námitka neobstojí. Podle jasného doslovu a smyslu § 128 tr. zák. je — jak uznává i ustálená judikatura zrušovacího soudu (srovnej na příkl. rozhodnutí č. 3736, 3417 sb. n. s.) — ukojení chlipných chtičů pachatelových sice účelem, není však zákonem předpokládaným účinkem jednání tam stíhaného. Pojem zprznění předpokládá sice, že zlý úmysl pachatele směřoval k ukojení jeho chlipných chtičů, nevyžaduje však, by toho účelu (účinku) bylo skutečně dosaženo. Ukojení chlipných chtičů smilníka jest arciť složkou jeho zlého úmyslu, není však i složkou děje, který tresce zákon za zločin zprznění. Že úmysl stěžovatelův směřoval k tomu, by byl ukojen jeho pohlavní chtič, jest rozsudkem zjištěno; již tím převyšuje souzený čin skutkovou podstatu pouhého přestupku § 516 tr. zák. a splňuje, ano se nedostává ani jiného zákonného znaku tohoto zločinu, pojem zprznění. Jelikož jest zjištění onoho úmyslu rozsudkem náležitě odůvodněno, neodstraní je stížnost ani pouhým popíráním tohoto úmyslu, ani popíráním údaje děvčat, o který jest ono zjištění opřeno, — že totiž byl stěžovatel pohlavně velice rozčilen —, ani úvahami dokazujícími věcnou nesprávnost tohoto údaje. Že (jak stížnost dodává) pouhé ztopoření údu nestačí ke skutkové podstatě, je správné; než jiné stanovisko nezaujal ani nalézací soud, jak zřejmo z toho, že rozsudek zjišťuje výslovně i onen úmysl stěžovatelův vedle smilných činů, z nichž ostatně jen část záležela v manipulacích s pyjí stěžovatelovou, a jímž nelze upříti způsobilost, vyvolati ve stěžovateli příjemné pocity ve sféře pohlavní. Další námitka, že jednání, z něhož jest stěžovatel viněn, nestačí k opodstatnění pojmu pohlavního zneužití děvčete, není provedena po zákonu, ano se s oním pojmem srovnává jen to, že stěžovatel sahal děvčeti pod sukýnku a že se dotkl jeho těla nikoliv vědomě, nýbrž náhodou; rozsudek však jednak zjišťuje, že stěžovatel sáhl M-ové pod sukni a násilím do přirození, že jí pak vzal za ruku, dal jí své přirození do ruky a ukázal jí, jak jím má klepati, a že jí pak povalil na pohovku, strčil jí znovu ruku pod kalhoty a makal jí na přirození, jednak předpokládá vědomost a úmyslnost těchto smilných činů — beztak z nich zřejmou — tím, že výslovně zjišťuje onen zlý úmysl. Že celek těchto činů rozsudkem zjištěných, tedy souzený skutek, naplňuje řečený zákonný znak, stížnost nepopírá a proto netřeba to dokazovati; ostatně dovolává se stížnost neprávem rozhodnutí č. 1622 sb. n. s., jež nevyučuje z pojmu zneužití těla osob požívajících ochrany § 128 tr. zák., jak stížnost tvrdí, sahání pod sukni nedospělého děvčete, nýbrž pouhé vyzvednutí sukni, obnažení jeho těla. Ostatní vývody stížnosti jsou jen popíráním správnosti toho, co soud způsobem formálně bezvadným v rozsudku zjistil, tedy brojením proti volnému přesvědčení soudu, na něž netřeba odpovědět. Budiž jen podotčeno, že ani prokázaná skutečnost, že stěžovatel neměl již od samého počátku smilné úmysly, a že byl k necudnému jednání sveden dotěrnými děvčaty, nezprostila by ho zodpovědnosti; svod není než polehčující okolností § 46 písm. c) tr. zák. a podle § 1 tr. zák. stačí, byl-li tu úmysl trestním zákonem vyžadovaný v době, kdy byl čin spáchán, třeba že byl vzbuzen cizím ponuknutím.

Čís. 4152.

Čelila-li vyhrůzka k vynucení práva pachateli příslušejícího, nebo, mohl-li se pachatel důvodně (třebas mylně) domnívati, že takové právo má, nejde ani o skutkovou podstatu přestupku podle § 1 zák. o útisku.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1931, Zm I 378/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 5. dubna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 1 zák. o útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku, ve výroku o trestu a ve výrocih s tím souvisejících jako zmátečný a věc přikázal nyní příslušnému okresnímu soudu v Říčanech, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Jak již nejvyšší soud opětovně vyslovil, liší se skutková podstata zločinu vydírání podle § 98 písm. b) tr. zák. a přestupku podle § 1 zák. o útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n. jen intenzitou pohrůžek, a není dán ani ten ani onen trestný čin, směřovala-li pohrůzka k vynucení práva pachateli příslušejícího, neb i jen práva domnělého, mohl-li se pachatel důvodně, třebas i mylně domnívati, že takové právo má. Nalézací soud výslovně zjistil, že obžalovaný hrozil Václavu C-ovi, by na něm vynutil svoji mzdu, nezabýval se však otázkou, zda obžalovanému skutečně nárok na mzdu příslušel, nebo zda se aspoň mohl důvodně domnívati, že mu nárok ten přísluší. Je tudíž stížnost v právu, pokud s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká napadenému rozsudku tento nedostatek, a je v právu i, pokud uplatňuje zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř., že nebylo vyhověno návrhům obžalovaného na provedení důkazů v onom směru.

Čís. 4153.

Pro posouzení způsobilosti vyhrůzky vzbuditi v ohroženém důvodné obavy záleží na tom, zda má ohrožený při objektivním uvážení všech okolností důvod, míti za to, že pohrůzka bude splněna.

Okolnosti, z nichž se usuzuje na důvodné obavy ohroženého, musí tu býti v době činu a musí býti ohroženému známe.

Špadá sem hrozba závažným zlem (vraždou) za účelem překážení práce nestávkujících.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1931, Zm I 24/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimí ze dne 25. listopadu 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že soud řešil nesprávně otázku, zda byla vyhrůžka obžalovaného způsobila vzbuditi v ohroženém M-ovi důvodné obavy, an přihlíží při tom i k okolnostem, jež nebyly ohroženému známy (že se obžalovaný choval surově a je prchlé povahy), jakož i k okolnosti, o níž se dověděl ohrožený teprve později (vyhrůžka v lístku připevněném na plotě domku M-ova). Podle zákona jsou pro posouzení způsobnosti vyhrůžky vzbuditi důvodnou obavu v ohroženém rozhodné kromě důležitosti zla, jímž bylo hroženo, okolnosti a osobní povaha ohroženého. Záleží vždy na tom, zda má ohrožený při objektivním uvážení všech okolností důvod, míti za to, že pohrůžka bude splněna (rozh. čís. 3193, 2891 sb. n. s.). I když jest dáti za pravdu zmáteční stížnosti, že okolnosti, z nichž se usuzuje na důvodné obavy ohroženého, jednak musely býti ohroženému známy, jednak musely tu býti v době spáchání činu, — takže se soud neprávem dovolává také okolností, o nichž nezjišťuje, že byly obžalovanému známy, a okolností, o nichž se dověděl dodatečně, nemá přece tato vada v souzeném případě významu, ana je tu skutková podstata zločinu podle § 98 b) tr. zák. již proto, že jest zjištěno, že obžalovaný hrozil závažným zlem, vraždou, a že hrozil za okolností pro ohroženého velmi tísnivých, v době, kdy »vší mocí« hleděli stávkující jednotlivci překaziti práci nestávkujícím, takže museli býti doprovázeni četnictvem do práce i z práce v době, kdy demonstrující dav vnikl až na dvorek M-ův, takže musel býti odtud vypuzen četnictvem, — kteréžto okolnosti v rozsudku zjištěné již o sobě odůvodňují závěr soudu, že pohrůžka obžalovaného jednak vzhledem k důležitosti zla, jímž bylo hroženo, jednak vzhledem k okolnostem a k poměrům ohroženého, byla způsobila vzbuditi v něm důvodné obavy.

Čís. 4154.

Souběh přečinu podle § 45 a přestupku podle § 47 zák. čís. 218/1926 není možný.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 45 zák. o právu původském stačí eventuální zlý úmysl.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1931, Zm I 401/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. prosince 1929, pokud jím byl obžalovaný Karel K. zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin zásahu do původcovského práva podle § 45 zákona ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n., a obžalování Karel K. a Alois M. byli zproštěni podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek § 47 čís. 1 téhož zákona, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost soukromé obžalobkyně napadá zprošťující část rozsudku z důvodů zmátečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. Pokud jde o obžalovaného Karla K-a, rozhodovací důvody rozsudku prvé stolice v oddílu zprošťujícím ho z obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 zákona čís. 218/26 rozeznávají dvojí období, dobu do 7. září 1927 a dobu od 7. září 1927, totiž dobu od dopisu Dr. T-a, právního zástupce obou obžalovaných, právnímu zástupci soukromé obžalobkyně. Pro onu dobu zjišťuje rozsudek, že obžalovaný Karel K. vůbec nic nevěděl o tom, jakých pramenů používal obžalovaný redaktor Alois M. k vydávání pozastaveného románu. Zmateční stížnost vytýká nalézacímu soudu, že v rozsudku po subjektivní stránce nezjišťoval, zda si obžalovaný K. přece nebyl vědom, že román »Kletba Habsburků« je chráněn původským právem soukromé obžalobkyně, a zda i přes toto vědomí alespoň eventuálního porušení román uveřejňoval. V souvislosti s tím stížnost vytýká, že soud nepřihlížel k dopisu zástupce obžalovaného Dr. T-a ze dne 7. září 1927, z něhož prý plyne, že K., ač dne 7. září 1927 již věděl, že porušuje původské právo soukromé obžalobkyně, přece se rozhodl pokračovati v dalším uveřejňování románu jako dosud. Především není správné, že si soud tohoto dopisu nevšiml, neboť výslovně si dává otázku vědomí K-ova po tomto dopisu a zjišťuje, že zakázal M-ovi, by nepoužíval dále naznačené pomůcky, a M. mu slíbil, že pomůcky používat nebude. Pokud by však bylo lze spatřovati v příslušných vývodech uplatňování zmatků podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. v tom směru, že si nalézací soud nevěděl, že ke skutkové podstatě přečinu podle § 45 zákona o právu původském stačí podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu (viz čís. sb. n. s. 2056, 2383 a j.) a nauky i eventuální zlý úmysl, a že nalézací soud s tohoto hlediska věc neprobral, nelze ani tu zmáteční stížnosti přiznati úspěch, ana soukromá obžalobkyně — ač to bylo její procesuální povinností — neuvedla, ba ani nenapověděla okolnosti, z nichž by bylo lze usuzovati, že obžalovaný K. mohl před 7. září 1927 míti aspoň podezření, že k románu »Familiengeschichte« je používáno původským právem chráněného románu »Kletba Habsburků«, a přes to román uveřejňoval, jednaje tak na nebezpečí, že by mohl porušiti cizí právo původské, a s tím počítal tak, že by bylo lze míti za to, že by ho ani jistota o cizím právu původském nebyla odvrátila od rušebního činu, v čemž by se právě projevoval eventuální zlý úmysl. Pro dobu od 7. září 1927, kdy obžalovaný Karel K. nabyt vědomosti o uveřejňování pozastaveného románu závadným způsobem, zprošťuje ho soud proto, že od 7. září 1927 články románu byly zpracovány »volnějším způsobem, takovým, že nelze mluvit o zásahu do původského práva, jak sama soukromá žalobkyně přiznává«. Zástupce soukromé obžalobkyně totiž podle protokolu o hlavním přelíčení z 18. prosince 1929 připustil, že od 7. září 1927 byl překlad »opatrnější, volnější«. Údaj rozsudku, že se po 7. září 1927 zpracování románu stalo »volnějším způsobem«, nevyklučuje, ba dopouští výklad, že se zásah přece stal. Aby zmáteční stížnost soukromé obžalobkyně mohla míti úspěch, bylo by však nezbytně třeba, by přesně uvedla a označila určité konkrétní případy, kde i po

7. září 1927 určitý článek románu byl zpracován, třebaže opatrněji a volněji, přece takovým způsobem, že to naplňuje skutkovou podstatu zásahu v právo původské podle § 45 cit. zákona. V tomto nejpodstatnějším směru zmáteční stížnost selhává, neuvádějíc konkrétní případ, což jest tím povážlivější, ano ani trestní oznámení, ani spis obžalovací neuvádějí ani jediný případ z doby po 7. září 1927. Důsledkem toho jest, že všechny vývody zmáteční stížnosti, ať formální, ať hmotně-právní, k tomuto období se vztahující, postrádají věcného základu, a již z toho důvodu nemohou vésti k úspěchu.

Zmateční stížnost, napadající důvody zmátečnosti § 281 čis. 5, 9 a) tr. ř. rozsudek zprošťující oba obžalované z obžaloby pro přestupek podle § 47 čis. 1 zák. čis. 218/26, nemůže mítí úspěch již proto, že logicky není možný souběh přečinu podle § 45 s přestupkem podle § 47 čis. 1 cit. zák. Neboť přečin podle § 45 předpokládá vědomý zásah ve smyslu § 44 cit. zák., jednání již od počátku (a priori) neoprávněné, nedovolené, porušující práva vyhrazená původci. Přestupek podle § 47 čis. 1 cit. zák. však předpokládá t. zv. zákonné licence, dovolené užití díla (§§ 23, 29, 33, 36 uv. zák.), a ukládá jen za povinnost, by při použití příslušné licence byl udán původce neb použitý pramen, ukládá pak zákon tuto povinnost — pokud jde o díla literární (§§ 21 až 26) — v případech § 23 čis. 2, 3, 4, 5 a v § 24 odst. 1 cit. zák.

Čís. 4155.

Byla-li s odporem proti rozsudku pro zmeškání spojena zmáteční stížnost, rozhoduje o obou opravných prostředcích zrušovací soud, i když měla býtí zmáteční stížnost odmítnuta nalézacím soudem podle § 1 zák. čis. 3/78.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1931, Zm II 141/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací v neveřejném zasedání nevyhověl odporu obžalovaného proti rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 2. března 1931, jímž byl uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 H c), 176 II a) tr. zák., a zamítl jeho zmáteční stížnost proti těmž rozsudku.

Důvody:

Obžalovaný výslovně prohlásil, že svoluje, by se přelíčení konalo v jeho nepřítomnosti. Nejsou proto jeho námitky proti rozsudku odůvodněny, nanejvýš, an ani sám obžalovaný neuvádí nezvratnou okolnost, pro kterou se nemohl ke hlavnímu přelíčení dostavití, a nebylo jim proto vyhověno. Obžalovaný ohlásil sice zmáteční stížnost, avšak neprovedl jí a, ohlašuje ji, neoznačil jasně a určitě ani žádný ze zmátečních důvodů v § 281 čis. 1—11 tr. ř. uvedených, ani neuvedl skutečnost, která by některý ze zmátečních důvodů mohla zakládati. I bylo proto též jeho zmáteční stížnost podle § 4 čis. 1 a § 1 čis. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. pro rok 1878 zamítnouti ihned v zasedání neveřejném.

Čís. 4156.

Demokracie jest vládou lidu jako celku, při čemž sociální (nebo jiné) rozvrstvení obyvatelstva nečiní rozdílu.

Diktatura proletariátu znamená vládu menšiny nad většinou a vládu jedné sociální vrstvy obyvatelstva nad vrstvami ostatními.

Myšlenka diktatury proletariátu jest v příkrém rozporu se zásadou demokracie, na níž jest založena Československá republika; projev nadšení pro onu myšlenku obsahuje zároveň působení ve smyslu této zásadě nepřátelském.

Pobuřování ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., vyryl-li vězeň na zdi cejy vězení nápis: »Ať žije diktatura proletariátu«.

(Rozh. ze dne 2. května 1931, Zm I 293/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. února 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Podle skutkového zjištění nalézacího soudu vyryl obžalovaný na zdi cely věznice policejního ředitelství v P., kde si odpykával policejní trest pro projevy při komunistických demonstracích, nápis: »Ať žije diktatura proletariátu«. Spolu s obžalovaným byli tehdy v téže cele čtyři další vězňové. Soud, shledav, že ona slova obsahují pobuřování proti demokracicko-republikánské formě státu, a zjistiv, že si obžalovaný byl tohoto smyslu a významu dobře vědom, odsoudil ho podle obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. Tento rozsudek napadá zmáteční stížnost obžalovaného z důvodu čis. 9 a) § 281 tr. ř. Stížnost uplatňuje především, že v činu obžalovaného není prý ani objektivně skutkové podstaty přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. K »pobuřování« jest prý býti vyrytí nápisu, velikého několik cm, patrného jen z největší blízkosti, a to dokonce v cele policejního vězení, kde prý přece není pomyšlení na nějaké následky, vyvolané oním »pobuřováním«. Jde prý o pouhé neosobní zvolání, které prý není s to působiti na city a na smýšlení jiných do té míry, že by se mohli dáti strhnouti k nezákonným činům. — Stížnosti jest přisvědčiti, že »pobuřování« vyžaduje, by bylo působeno silnějšími prostředky ve smyslu zákonem zapovězeném (viz stížností citované rozhodnutí z 21. října 1925, Zm I 321/25, sb. n. s. č. 2151). Avšak slova: »Ať žije...« jsou výrazem tomuto požadavku plně odpovídajícím. To není pouhé »neosobní zvolání«, pouhý »projev souhlasu«, nýbrž důrazná forma projevu nadšení, sledujícího zřejmě účel působiti na cit jiných a vyvolati u nich podobné

nadšení. Při tom na tom nesejde, že vyrytý nápis byl snad jen několik cm veliký a jen z největší blízkosti patrný — což ostatně soud ani nezjišťuje —, ano není sporné, že byl čitelný. — K další námitce stížnosti budiž poukázáno k tomu, že § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. jest deliktem ohrožovacím, že tedy není zapotřebí, by nějaký výsledek působením pachatele skutečně nastal, nýbrž že stačí, je-li čin způsobil vyvolati nepřátelský stav a náladu proti statkům v zákoně chráněným. Proč by to mělo býti nemožné v cele policejního vězení u osob tam uvězněných, nelze seznati. Lzeť spíše předpokládati, že vězňové, kteří přirozeně pociťují jakousi trpkost se svým osudem, jsou snadněji přístupni vlivům platnému právnímu řádu nepřátelským než osoby jiné. — Jakým dojmem nápis skutečně působil na spoluvězně obžalovaného, jest z naznačeného právního stanoviska nerozhodné. Z řečeného jest patrna pochybenost, pokud se týče bezdůvodnost námitky, že šlo jen o nezpůsobilý, tedy bez-trestný pokus trestného činu. Pokud zmateční stížnost namítá, že policejní ředitelství trpí podobné nápisy na dveřích cely, stačí poukázati k tomu, že soud nic takového nezjišťuje, takže již proto v dotyčných vývodech stížnosti nelze shledati zákonné provedení hmotně-právního zmatečního důvodu. Údaj obžalovaného, že v nápisu neshledal nic trestného, ano bylo na dveřích cely množství podobných nápisů, jakož i údaj svědka Františka A-y, že na dveřích byly napsány nápisy politické povahy, mohl soud pominouti, poněvadž by tím ani nebyl naznačen trestnost vylučující omyl podle § 2 písm. e) tr. zák., nýbrž jen neomlouvající omyl ve smyslu § 233 tr. zák.

Stížnost dále praví, že v závadném výroku nelze spatřovati pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu, ana prý myšlenka vlády proletariátu neodporuje zásadě demokracie. Leč diktatura proletariátu znamená (o tom nemůže býti sporu) vládu menšiny nad většinou a vládu jedné sociální vrstvy obyvatelstva nad vrstvami ostatními; demokracie jest vládou lidu jako celku, při čemž sociální (nebo jiné) rozvrstvení obyvatelstva nečiní rozdíl (srov. §§ 1, 6—10, 13—15 úst. list. čis. 121/20). Je tedy patrné, že myšlenka diktatury proletariátu jest v příkrém rozporu se zásadou demokracie, na níž jest založena Československá republika, a jest tedy nasnadě, že projev nadšení pro onu myšlenku jest i působením ve smyslu této zásadě nepřátelským. Pokud se týče námitky, že prý není splněn zákonný znak, že čin byl spáchán »veřejně nebo před více lidmi«, neboť prý policejní cela není veřejnosti přístupna a nápis může býti spatřen jen z nepatrné blízkosti, tedy nikoli více lidmi, lze připustiti, že čin nebyl spáchán »veřejně«, totiž »před zástupcem« (§ 39 čis. 2 zákona na ochr. rep.), an počet v cele se nacházejících spoluvězňů, kteří mohli nápis postřehnouti — po činu se tam dostavivší policejní zřízcenci nepřicházejí tu v úvahu —, byl předem určen a omezen (sb. n. s. č. 1769); jest však nesporno, že čin byl spáchán před více než dvěma osobami, což podle zákona stačí. Co do stránky subjektivní namítá zmateční stížnost, že »pobuřovací úmysl nebyl prokázán«, čímž brojí jen nepřipustně proti zjištění soudu, že si byl obžalovaný smyslu a významu slov, která vyryl ve zdi, dobře vědom, a že

chtěl tím právě pobuřovati proti demokraticko-republikánské formě státu. Praví-li stížnost, že komunistické smýšlení obžalovaného a to, že studuje práva, že jest tedy inteligentem, nestačí k odůvodnění onoho zjištění, nelze v tom spatřovati ani s hlediska čis. 5 § 281 tr. ř. výtku důvodnou, poněvadž závěr soudu zajisté nepostrádá logičnosti.

Čís. 4157.

Ustanovení zákona ze dne 3. července 1924, čis. 178 sb. z. a n. neposkytují opory pro názor, že mají místo jen, byl-li účelem (účinkem) přímého úplatku nebo užívání vlivu podplácené osoby protizákonný postup dotčeného veřejného činitele.

Nezáleží na tom, zda vůbec došlo k působení podplácené osoby (k užítí jejího vlivu) na veřejného činitele; je lhostejno, zda podplácená osoba měla vliv na dotčené veřejné činitele.

Použití vlivu podplácenou osobou není složkou objektivní, nýbrž jen složkou subjektivní skutkové podstaty přečinů podle § 2 odst. čis. 3 a dle § 3 odst. čis. 3 zák. čis. 178/1924.

Stačí, že uplatňování vlivu (po případě i jen domnělého) bylo předpokládáno, zamýšleno, nanejvýš podplácenou osobou výslovně nebo mlčky (konkludentně) slíbeno, třebaž pak k uskutečnění slibu nedošlo.

Uplatňování vlivu na veřejné činitele je činností trestním zákonem zásadně ihned v samém zárodku zakázanou, za niž odměna již podle všeobecných zásad mravních a právních nepřisluší, jednáním nemravným a zákonem zapovězeným, jež není podle § 879 obč. zák. způsobitým předmětem platné smlouvy.

(Rozh. ze dne 6. května 1931, Zm I 485/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. dubna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 3 odst. 3 zák. ze dne 3. července 1924, čis. 178 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska zmatečního důvodu § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. namítá stížnost, že stěžovatel neměl vliv na veřejné činitele, že neužíval svého vlivu u veřejných činitelů, že — zastupuje svědka K-e a zastává jeho zájmy před státním pozemkovým úřadem — nečinil tak protizákonným směrem, že měl nárok a právo na odměnu za služby konané svědku K.-ovi a na náhradu hotových výloh, a že tu není prospěch nikoliv nepatrný, t. j. asi oné odměně a náhradě nepřiměřený. Námitky neobstojí. Netřeba zkoumati, zda není větou rozhodovacích důvodů, že stěžovatel vykonával vliv na veřejného činitele (přesněji asi u veřejných činitelů), ve spojení s další větou, že stěžovatel přijal podle svého doznání úpla-

tek, by uplatňoval svůj vliv najmě i v tom směru, by se tito (veřejní činitelé) neřídili výhradně hledisky platného zákona —, zjištěno, že stěžovatel měl (ovšem podle další věty o bezvýznamnosti toho, že vliv byl jen domnělý, nedostatečný), vliv na veřejné činitele, kteří přicházeli v úvahu při uzavření smlouvy o zbytkovém statku nebo pronájmu dvora Státním pozemkovým úřadem svědku K.-ovi, a že svým vlivem také na tyto činitele působil (vlivu použil) protizákonným směrem, třebaže bez výsledku, an (jak rozsudek dále uvádí) nepřerušil jednání ani, když již zjistil, že K. není poškozencem pozemkové reformy, a jest vlastníkem jiného statku a bohatým člověkem. Ustanovení zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n. neposkytují opory pro názor, že mají místo jen, byl-li účelem nebo dokonce též účinkem přímého úplatku neb užívání vlivu podplácené osoby protizákonný postup dotčeného veřejného činitele. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, o který jde (tisk 4583 poslanecké sněmovny N. S. R. Čsl. 1924) uvádí výslovně, že osnova navrhuje při plném zachování všech přísnějších ustanovení stíhatelnost (trestnost) i všech jiných forem aktivního a pasivního úplatkářství, by zjednala nápravu proti tomu, že se obžalobce nemohl odhodlati k obžalobě nebo že došlo k osvobozujícímu rozsudku, protože nebylo důkazů o tom, že by úředník nebyl konal svou povinnost bez úplatku, nebo že se uplácující snažil svésti ho ke stranickému jednání nebo k porušení úřední povinnosti. A zpráva ústavně-právního výboru poslanecké sněmovny N. S. R. Čsl. (tisk 4736 z roku 1924) — k níž se pak i v tomto směru přidala zpráva ústavně-právního výboru Senátu N. S. R. Čsl. (tisk 1945 z roku 1924) — podotýká na straně 7, že vládní návrh právem nečiní rozdíl mezi tím, zda úřad je vykonáván podle povinnosti či zda byla úřední povinnost porušena. Nezáleží proto na tom, zda stěžovatel užíval svého vlivu na veřejného činitele směrem protizákonným, nebo působil naň, užívaje svého vlivu, jen tím směrem a za tím účelem, by bylo žádostí svědka K-e vyhověno v mezích zákona a podle zákona. Záleží na tom tím méně, ano jest i lhotejno, zda vůbec došlo k působení podplácené osoby (k užití jejího vlivu) na veřejného činitele, ba dokonce lhotejno, zda podplácená osoba měla nějaký vliv na dotčené veřejné činitele. Jak bylo již v rozhodnutí sb. n. s. č. 3415 podrobněji dovoděno, není použití vlivu podplácenou osobou složkou objektivní, nýbrž jen složkou subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 2 odst. čís. 3 a podle § 3 odst. čís. 3 zákona, jinak řečeno, není částí činnosti (zevního děje), kterou zákon tresce, nýbrž předmětem — výslovně nebo mlčky nastavší — dohody zúčastněných osob, z níž došlo k jediné zákonem po stránce zevního děje předpokládanému poskytnutí a přijetí úplatku (slibu úplatku), předmětem pohnutky dárce a slibu příjemce úplatku. Proto stačí, že uplatňování vlivu, po případě i jen domnělého, bylo předpokládáno, zamýšleno, najmě podplácenou osobou výslovně nebo mlčky (konkludentně) slíbeno, třebaž pak k uskutečnění slibu nedošlo. Ze tomu tak bylo v souzeném činu, jest rozsudkem zjištěno. Rozhodovací důvody vyslovují, že stěžovatel přijal (rozuměj, jak jest z předchozího odstavce doplniti, z důvodů, by s K-em byla uzavřena smlouva

o zbytkový statek aneb o nájem dvoru Státním pozemkovým úřadem, — úplatek z té pohnutky, by uplatňoval svůj vliv, a že podle souhlasného udání obou obžalovaných bylo pohnutkou k poskytnutí úplatku a přijetí úplatku právě použití vlivu Č-ova, stěžovatelova (u veřejného činitele), v konečném závěru rozsudku jest pak znovu vysloveno, že stěžovatel přijal . . . . úplatek za to, že užije u veřejného činitele svého vlivu. Stížnost nevytýká citovaným větám rozsudku ani výslovně, ani zřetelným poukazem formální vadností, takže jest setrvati při zjištění v nich obsaženém, že pohnutkou úplatku a předmětem slibu stěžovatelova bylo použití jeho vlivu na veřejné činitele. Důsledkem toho jsou bezpředmětnými vývody, kterými stížnost dokazuje, že stěžovateli příslušela podle ustanovení občanského (i obchodního) zákona odměna za námahy ve věci stěžovatelově, a náhrada nákladů s nimi spojených. Nešloť v činnosti, k vůli které došlo k poskytnutí 100.000 Kč svědkem K-em prostřednictvím obžalovaného R-e stěžovateli Č-ovi — jak stížnost předpokládá — jen o zastupování svědka K-e a zastávání (uplatňování) jeho zájmů před Státním pozemkovým úřadem, nýbrž — jak rozsudek zjišťuje — o uplatňování vlivu stěžovatelova na veřejné činitele (najmě na činitele onoho úřadu) ovšem v zájmu žádosti K-ovy o přiděl zbytkového statku neb o pronájmu dvora. Uplatňování vlivu na veřejné činitele je však, jak rovněž vysloveno již citovaným rozhodnutím — činností trestním zákonem zásadně, ihned v samém zárodku zakázanou, za níž odměna již podle povšechných zásad mravních a právních nepřisluší, jednáním nemravným a zákonem zapovězeným, jež není podle § 879 obč. zák. způsobilým předmětem platné smlouvy. Správností tohoto závěru není na újmu, že trestní norma, pod kterou podřaděn souzený čin, předpokládá i, že ani pachatel, ani třetí osoba, pro níž byl úplatek žádan, slíben anebo poskytnut, nemá právo na prospěch slíbený nebo poskytnutý. Mluvíť zákon i o právu jiné osoby, než která slibuje uplatňování vlivu, a mimo to jest již ze slov »nemá práva«, naznačujících jsoucnost práva již v době žádosti, slibu nebo přijetí prospěchu, zřejmo, že nestačí nárok, který po případě vznikne v budoucnosti z činnosti příští, k níž pohnutka úplatce a slib osoby uplácené hledí, že jest naopak třeba práva na prospěch, jež bylo tu již v době žádání, slibu nebo poskytnutí prospěchu, vzniklého z jiného právního důvodu, než ze slibu příštího uplatňování vlivu. Opačným výkladem, že již samotná ochota podplácené osoby k uplatňování vlivu (její slib takové činnosti) dává právo na žádaný, slíbený, poskytnutý prospěch, pozbyla by dotčená ustanovení citovaného zákona účinnosti, jelikož zákon mluví povšechně o prospěchu, na který nemá příjemce úplatku právo, a nebylo by proto ani možné zjednatí (za onoho jeho výkladu) zákonu průchod alespoň v případech, ve kterých příjemce úplatku neměl právo na prospěch v rozsahu, ve kterém byl žádan, slíben, poskytnut. Možnost ta není onomu výkladu zákonné věty »na něž ani on ani osoba ta práva nemá« zprostředkována tím, že jest další náležitostí dotčeného přečinu, že jde v úplatku o prospěch nikoliv nepatrný. Z materialii zákona o úplatkářství plyne — jak rovněž dovozeno již shora citovaným rozhodnutím —

že měly býti předpokladem »nikoliv nepatrného prospěchu« vyloučeny zpropitné a všeliké jiné nepatrné úsluhy a dary tak obvyklé, že se nikdo nad jejich poskytováním nepozastavuje. Uvedená nyní zákonná známka hledí výhradně k hodnotě úplatku (prospěchu) o sobě, nikoliv k poměru mezi hodnotou tou a hodnotou uplatňovaného vlivu. Tomu nasvědčují také jednak úvaha, že by byl zákonodárce zamýšlenou jím známku nepoměrnosti úplatku k hodnotě uplatňovaného vlivu pro úplatce (po případě k výši nákladů a přiměřeně odměně za námahu uplacené osoby) vytkl v zákoně slovy vhodnějšími a přesnějšími, jednak skutečnost, že zákon tresce pasivní úplatkářství — ovšem jen výjimečně a jen jako přestupek — i tehdy, když byl úplatkem prospěch nepatrný, tudíž zřejmě nepřilíhý (viz § 2 cit. zákona). Ze všech těchto úvah jest pokládati za pochybený i poukaz stížnosti na skutečnost a rozsah námah a nákladů stěžovatelových, a setrvati při názoru, jemuž dal i nalézací soud projev větou rozhodovacích důvodů, že § 3 čís. 3 pokud se týče § 2 zák. o úplatkářství nezná započtení nároků za vykonané cesty, za osobní námahy nebo za ztrátu času. Námitku stížnosti, že nešlo ve 100.000 Kč o prospěch nikoliv nepatrný, lze prostě odkázati na právé vytknuté a odůvodněné stanovisko, že pro dotčený zákonný znak nemají námahy a výlohy podplacené osoby žádného významu, a na to, co k dotčenému znaku uvádějí vhodně důvody napadeného rozsudku, šetříce zásad vyslovených v rozhodnutích č. 1949, 3415, 3632 Sb. n. s.

Čís. 4158.

Smilstvo (nemanželský pohlavní styk) mezi osobami sešvagřenými v prvním stupni (mezi otčímem a nevlastní dcerou) jest přestupkem podle § 501 tr. zák., i když osoba založivší švagrovství není již na živu (manželství bylo rozvázáno), je-li onen švagrovský poměr pachatelům znám (§ 2 e) tr. zák.).

Podle § 501 tr. zák. nelze uznati na tuhé vězení, není-li zjištěno, zda a který z pachatelů je svůdcem.

(Rozh. ze dne 7. května 1931, Zm I 421/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 12. dubna 1930, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem smilstva mezi příbuznými a sešvakřenci podle § 501 tr. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. výrok o trestu, pokud bylo u obou obžalovaných uznáno na trest tuhého vězení, a vyslovil, že se obžalování od-
suzují každý do vězení, mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá zmáteční stížnost, že odsouzení obžalovaných pro přestupek podle § 501 tr. zák. je právně mylné proto, že vzhledem k úmrtí někdejší manželky obžalovaného, na-

stalému před osmi lety, nemůže býti řeči o tom, že jest mezi ním a spoluobžalovanou poměr předpokládaný v § 501 tr. zák., t. j. poměr švakrovství mezi manželem a dcerou manželčinou. Kromě toho prý chybi i subjektivní předpoklad viny podle § 501 tr. zák., ani prý obžalování v době činu neměli »prazádné vědomí«, že se dopouštějí trestného činu v obžalobě uvedeného«. Než zmáteční stížnosti nelze dáti za pravdu. § 501 tr. zák. prohlašuje za trestné jako přestupek mimo jiné smilstvo s manžely rodičů, dětí nebo sourozenců. Jest podotknouti, že se dopouští přestupku, pokud jde o »manžely rodičů«, nejen dítě, které se proviní s nevlastním otcem, nýbrž i nevlastní otec, který se proviní s dcerou své manželky. Jde tu prostě o smilstvo mezi osobami sešvakřenými v prvním stupni. Pro ty je však nerozhodno, že osoba, založivší švakrovství, není již na živu, poněvadž její smrtí nebyl švakrovský poměr zrušen a zákon nežadá výslovně, by manželství ještě trvalo. (Rozh. víd. č. 526/1854, 887/1858, judikát č. 3, Herbst II/231, Finger II/774). Nejvyššímu soudu neušlo, že nejnovější komentář k trestnímu zákonu (Altmann I/1001) hájí opačný názor, poukazuje k tomu, že nelze z ustanovení občanského zákona vyvoditi překážku manželství mezi otčímem a nevlastní dcerou, pročez nelze ani nemanželský pohlavní styk mezi těmito osobami po rozvázáni manželství označovati za trestný. Než tento závěr je vratký, poněvadž je mylný jeho předpoklad, přičítá se jasnému ustanovení § 66 obč. zák. (srv. Stubenrauch k § 66 obč. zák.). Poměr švakrovský musí však býti pachatelům znám, ježto by jinak bylo přičítání trestného činu podle § 2 e) tr. zák. vyloučeno. V souzeném případě je zjištěno, že obžalovaný Jan A. byl manželem nyní již zesulé Františky K-ové, provdané A-ové, a že spoluobžalovaná Josefa A-ová, provdaná M-ová je krevní dcerou Františky, provdané A-ové, že tedy mezi obžalovanými je poměr švakrovství prvního stupně, poměr mezi manželem a dcerou manželčinou, jaký předpokládá § 501 tr. zák. Poněvadž pak je také zjištěno, že oba obžalování spolu tělesně obcovali, a to podle rozsudečného výroku v době od srpna 1925 do února 1928, dopustili se smilstva mezi sešvakřenými, trestného podle § 501 tr. zák. Vzhledem k tomu, co bylo řečeno, nezáleží na tom, že spolu souložili v době, kdy matka obžalované a manželka obžalovaného nebyla již na živu, an poměr švakrovství mezi ním trval a zákon nežadá, by osoba, zakládající švakrovství, byla v době činu na živu. Že si obžalování byli vědomi, že jsou sešvakřeni jako manžel a dcera manželky, rozsudek sice výslovně nepraví, ale nebylo toho třeba, ani obžalování nepopřeli a rozumně ani nemohli popřít, naopak, doznali, že věděli, že Jan A. byl manželem vlastní matky Josefy A-ové, provdané M-ové. Neodůvodněnou zmáteční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Při poradě o zmáteční stížnosti shledal však zrušovací soud, že bylo trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaných ve směru zmáteční stížnosti nevytýkaném, an nalézací soud vykročil při vyměřování trestu ze své moci trestní, zatíživ tak výrok o trestu zmátečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř. Nalézací soud odsoudil totiž každého z obžalovaných podle § 501 tr. zák. do tuhého vězení na deset dní, zostřeného

jedním postem, ačkoli podle prvního odstavce § 501 tr. zák. je přestupek smilstva mezi příbuznými a sešvakřenci ohrožen jen trestem vězení; jen ti pachatelé tohoto přestupku, o nichž se vyšetřováním zjistí, že byli svůdci, mají býti podle druhého odstavce § 501 tr. zák. odsouzeni do tuhého vězení. Ježto však není ve spisech opory pro předpoklad, že oba obžalovaní byli svůdci, aniž je vůbec zjištěno, zda je některý a který z nich svůdcem, vykročil nalézací soud ze své moci trestní, odsoudiv oba obžalované místo do vězení podle prvního odstavce § 501 tr. zák. do tuhého vězení podle druhého odstavce tohoto zákonného ustanovení. Bylo proto v tomto směru výroky o trestu z moci úřední podle § 290 tr. ř. zrušiti a vysloviti, že se obžalovaným místo trestu tuhého vězení ukládá jen trest vězení.

Čís. 4159.

Výzvy k rozchodu jest poslušen (§ 283 tr. zák.) jen, kdo se od davu oddělí a z místa shluknutí odejde neprodleně, bezodkladně.

Neposlušností, trestnou podle § 283 tr. zák. jest i pouhé otálení s odchodem, zastávka na odchodu, liknavost v opouštění místa shluknutí; nezáleží na tom, že se pachatel zastavil jen na krátkou dobu.

Jde-li v úředním (služebním) úkonu, o jehož maření se uvažuje s hlediska § 81 tr. zák., o úkon povahy předpokládané v § 283 tr. zák., jest podřaděním činu pod § 81 tr. zák. vyčerpán i právní význam případné neposlušnosti, jinak trestné podle § 283 tr. zák., omezila-li se na dobu násilí, použitého k maření úkonu, a sloužila-li jen k umožnění tohoto násilí (pachatel neuposlechl výzvy k rozchodu, zastaviv se, by sbíral kameny a házel jimi po četnictvu).

(Rozh. ze dne 7. května 1931, Zm I 478/30.)

Nejvyšší soud jako soudu zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 3. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. rozsudek nalézacího soudu ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s ním souvisejících, a obžalovanému vyměřil za zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., jímž zůstal uznán vinným, nový trest, mimo jiné z těchto

důvodů:

Hmotněprávní zmatek § 281 čís. 9 a) tr. ř. nedoličuje stížnost po zákonu, nedokazujíc beztrestnost obžalovaného právními úvahami vybudovanými na skutečnostech rozsudkem zjištěných, nýbrž odvozujíc ji ze skutkových předpokladů, které si sama v rozporu s rozsudečnými zjištěními sestrojuje svémocným hodnocením a rozbořem průvodní látky, totiž

z předpokladů, že obžalovaný neházel kameny a že ihned po výzvě k rozchodu postranní cestičkou odešel; rozsudek však zjišťuje, že kamením po četnickém oddělu házel a po výzvě k rozchodu se zastavil. Nezáleží na tom, že se zastavil jen na krátkou dobu. Výzvy k rozchodu jest poslušen jen, kdo se od davu oddělí a z místa shluknutí odejde neprodleně, bezodkladně, takže jest neposlušností podle § 283 tr. zák. trestnou i pouhé otálení s odchodem, zastávka na odchodu, liknavost v opouštění místa shluknutí. Stížnost je, i pokud vůbec a zejména po zákonu provádí důvody zmatečnosti číselně jí uplatňované, neodůvodněná a byla proto zavržena. Avšak napadený rozsudek je stížen zmatekem v stížnosti neuplatňovaným. Podkladem obou částí kladného výroku o vině je týž čin obžalovaného. Podle rozhodovacích důvodů zastavil se obžalovaný — neuposlechnuv výzvy strážce k rozchodu a dopouštěje se právě tím přečinu shluknutí podle § 283 tr. zák. — na krátkou dobu, by sbíral kameny a házel jimi po četnictvu, čímž se — v úmyslu, by bylo dalšímu postupu četnictva a vyklízení místa zabráněno a tím služební výkon četnictva zmařen — násilně zprotivil četnictvu a dopustil se zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. Arciř nebrání ani jednotnost souzeného činu jeho podřadění pod dvě (nebo pod několik) různých ustanovení zákona k němu se vztahujících, any předpisy §§ 34, 35, 267 tr. zák. nerozeznávají mezi reálním a ideálním souběhem a ana i při jednočinném souběhu trestných činů nastává nutnost podřaditi čin pod veškerá dotčená právní hlediska, by byl zjednan průchod zásadě § 43 tr. zák., že jest zločin tím těžší, čím více povinnosti jím porušeno, a podklad pro přitěžující okolnosti §§ 44 a 263 I) tr. zák. O jednočinném souběhu trestných činů lze však mluvit jen, zbývá-li po podřadění činu pod jedno z dotčených ustanovení trestního zákona složka, jež nedošla právního hodnocení již onou kvalifikací a jež poukazuje k poškození neb ohrožení jiného právního statku, než toho, k jehož ochraně hledí místo zákona na čin již použité. Takového rozsahu souzený čin není. Ustanovení § 81 tr. zák. stihá maření jakéhokoliv úředního (služebního) úkonu veřejného činitele násilím (násilným vztažením ruky nebo nebezpečnou vyhrůžkou), ustanovení § 283 tr. zák. pak maření určitého úkonu veřejného činitele (zjednání veřejného pořádku rozptýlením shluknuvšího se davu) pouhou neposlušností proti výzvě k rozchodu. Předmětem ochrany jest u obou ustanovení právní statek nerušeného výkonu veřejného úřadu (služby); různými jsou jen míra a síla předpokládaného pokusu maření a rozsah chráněného statku, takže jest co do rozsahu chráněného statku § 81 širším, § 283 užším ustanovením. Jde-li proto v úředním (služebním) úkonu, o jehož maření se uvažuje s hlediska § 81, o úkon povahy § 283 tr. zák. předpokládané, jest podřaděním činu pod § 81 vyčerpán i právní význam případné neposlušnosti jinak podle § 283 trestné, omezila-li se na dobu násilí použitého k maření úkonu, a sloužila-li jen k umožnění tohoto násilí. Násilí (násilné vztažení ruky, házení kamením) jest pak jen lícem (kladnou stránkou) mařící činnosti pachatelovy, jejíž rubem (zápornou stránkou) jest neposlušnost výzvy k rozchodu (setrvání na místě shluknutí, zastavení se při odchodu). Je-li však i tato

složka činu, významná jinak (sama o sobě) s hlediska § 283, zasažena a hodnocena již podřaděním činu pod § 81 tr. zák., není tu ideálního souběhu obou trestných činů a ustanovení § 35 tr. zák. nemá místa. Podřadění činu i pod § 283 tr. zák. jest výronem nesprávného použití zákona v neprospěch obžalovaného. Ke zmatku podle § 281 čís. 10 tr. ř. tím nastavšimu bylo podle § 290 tr. ř., třebaže nebyl obžalovaným uplatňován, přihlížeti z úřední povinnosti a zrušiti důsledkem toho rozsudek soudu prvé stolice ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících. Zprostiti obžalovaného z obžaloby pro přečin podle § 283 tr. zák. nebylo třeba, ano jde jen o další právní kvalifikaci činu, pro nějž zůstane obžalovaný uznán vinným zločinem § 81 tr. zák.

Čís. 4160.

Každý peněžitý dar, pokud nepředstavuje prospěch jen zcela nepatrný, pokud se týče dar toho druhu, mající hodnotu peněžní, poskytovaný veřejnému činiteli z důvodů jeho služby a ve vztahu k jeho služebním úkonům, jest již sám o sobě vždy závadný a proto nepřipustný, a nemůže býti označován za »zvyklost«, jež by měla býti omluvou.

Jde o přečin podle § 3 odst. 1 pokud se týče podle § 2 odst. 1 zák. o úplatkářství, prozrazoval-li skladník dráhy obchodníku v dohodě s ním za peněžité odměny zásilky konkurence.

Pojem »nepatrného prospěchu« má v § 2 odst. 2 zák. čís. 178/1924 vztah jen k majetkovým nebo jiným zájmům veřejného činitele, nikoliv osoby úplatek poskytující; pro onen pojem nelze použití zcela všeobecně sčítací zásady § 173 tr. zák.

Pro přečin podle § 3 odst. 2 (§ 2 odst. 2) zák. čís. 178/1924 nezáleží na tom, zda byl jednáním pachatelovým dotčen důležitý veřejný zájem.

(Rozh. ze dne 8. května 1931, Zm I 233/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. ledna 1930, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými, Josef R. přečinem podle § 3 odst. (1) zákona o úplatkářství ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., Julius W. přečinem podle § 2 odst. (1) téhož zákona, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného Josefa R-e vytyká rozsudku zmatečnosti podle § 281 čís. 4, 5, 9 b) a 10 tr. ř., vesměs neprávem. Vytyká, že rozsudek neuvedl důvody, proč se domnívá, že tu jde o odst. (1) § 3 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n. a nikoliv o odst. (2). Rozsudek však praví výslovně, že vzhledem k vlastním údajům obžalovaného, že nemohl vystačiti se svým platem, byla částka 2.700 Kč, obžalovanému

celkem poskytnutá, pokud se týče i částka 300 Kč měsíčně pro něho značným prospěchem. Zjišťuje-li rozsudek takto způsobem nepochybným, že nešlo jen o prospěch nepatrný, jsou bezvýznamnými úvahy zmateční stížnosti, zda a pokud byl jednáním obžalovaného dotčen důležitý veřejný zájem; tato okolnost tvoří zákonný znak jen u skutkové podstaty přestupku úplatkářství, nikoli však při přečinu podle § 3 odst. (2) (po případě § 2 odst. (2) cit. zák.). U přečinů těch jest dotčení důležitých veřejných zájmů pojata již do skutečnosti, že veřejnému činiteli jest nabídnut, slíben nebo poskytován nikoliv nepatrný prospěch za vzájemná plnění v zákoně vyznačená, pokud se týče, že veřejný činitel takový nikoliv nepatrný prospěch přijímá, žádá, nebo dává si slíbiti. Otázkou zůstává vzhledem k námitkám zmateční stížnosti jen, a to stejně i vzhledem k námitkám stížnosti Julia W-a, o níž bude později jednáno, zda je správné právní hledisko nalézacího soudu, že úplatky obžalovaným přijímané (po případě W-em R-ovi poskytované) co do výše a způsobu placení přesahovaly svojí povahou stupeň jen nepatrného prospěchu. Zmateční stížnost ovšem správně namítá, že pro zákon o úplatkářství čís. 178/1924 Sb. z. a n. nelze zcela všeobecně použití sčítací zásady § 173 tr. zák. (srov. rozh. sb. n. s. čís. 3765), není však provedena po zákonu, pokud své právní námitky buduje na podkladě, že prý šlo o řadu samostatných provinění stěžovatelových, při nichž za každé dostával zvláštní »zpropitné« v nepatrné výši. Neboť skutkovým základem právního hodnocení případu není, že obžalovaný R. dostával od W-a za jednotlivá prozrazování zásilek odděleně po 10 nebo 20 Kč, nýbrž to, že mezi oběma byla předem ujednána dohoda o tom, jak R. bude porušovat povinnosti úředního tajemství, a takto poskytovat výhody W-ovi, jakož i o výši odměny, že se obžalovaný R. jen v důsledku této dohody, která mu, jak sám uvádí, zaručovala slušný vedlejší příjem, soustavně dopouštěl služebních nesprávností, a že tak za úplatu přímo vstoupil do služeb W-ových. Obžalovaní Josef R. a Julius W. netvrdili, rozsudek to také nezjišťuje, že úplatek (»zpropitné«, jak to obžalovaní nazývají), byl poskytován při každém jednotlivém prozrazení zásilky; (podle zodpovídání se obžalovaného Josefa R-e dne 7. srpna 1929, které rozsudek běře za základ rozhodnutí, byla mu odměna vyplácena měsíčně po 480 až 1.020 Kč. Totéž je potvrzeno v hlavních rysech i svědkem Josefem Sch-em i zodpovídáním se Julia W-a. Ze částky této výše přesahují značně pojem »nepatrného prospěchu«, jest zjevno nejen již z pouhé peněžní hodnoty těchto odměn, nýbrž i z vlastního zodpovídání se stěžovatelova, že jeho plat nepostačoval na výživu jeho rodiny, a že proto upadl do dluhů, že pak jen naděje na tento slušný vedlejší příjem W-em mu nabídnutý svedla ho k páchání trestného činu. Částky 20 Kč, po případě 10 Kč za každou jednotlivou zásilku mají takto jen povahu měřítko určeného obapolnou dohodou pro výměru celkového úplatku W-em R-ovi pravidelně vypláceného za trvalé a soustavné poskytování výhody; tato částka byla předem ujednána jen se zřetelem na značný počet totožných případů, k nimž mělo v budoucnosti dojít (srov. vzkaz W-ův při snížení odměny z 20 na 10 Kč, že netušil dřívě, že těch zásilek

bude každý měsíc takové množství), a pozbývají takto jednotlivá služební provinění R-ova (vyzrazení zásilek) povahy samostatných, na sobě nezávislých trestných činů, a splývají v jediný. Že si W. mohl obsah sdělení R-ových opatření i jiným způsobem než jeho spolupůsobením, nemá pro posuzování povahy trestného činu stěžovatelova významu, jakmile si volil takový, při němž činnost jeho i Josefa R-e vykazuje zákonné znaky přečinu podle § 2 po případě § 3 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n.

I zmateční stížnost obžalovaného Julia W-a vytýká rozsudku zmatečnosti podle § 281 čís. 4, 5, 9 a) a 10 tr. ř., ve značné části z týchž důvodů. Při úvahách o bezdůvodnosti a neoprávněnosti těchto námitek, které stížnost provádí zcela promíseně, jest třeba míti především na zřeteli skutkový stav, zjištěný rozsudkem nalézacího soudu, neboť jen ten jest podkladem rozhodnutí (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Rozsudek skutkově zjišťuje ohledně obžalovaného W-a, že učinil s R-em dohodu v ten smysl, že mu R. bude oznamovati zásilky L-ovy, jejich váhu, druh zboží a příjemce, a že mu W. bude za to platiti za každou zásilku po 20 Kč, kteroužto částku později snížil na 10 Kč, a že mu za prozrazené zásilky skutečně vyplatil 2.710 Kč, dále že věděl, že R. má na starosti jako skladmistr přijímání zboží k přepravě státní drahou, a musil si tedy býti vědom, že jest veřejným činitelem ve smyslu § 6 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n.; že věděl i, že R. porušuje úřední tajemství, a že nemá (W.) nároku na to, by od R-e zvěděl o zásilkách L-em dopravovaných; posléz i, že ona sdělování byla výhodou pro firmu W. a synové, jejímž jest W. ředitelem, a že prospěch, který z trestných činů měl obžalovaný Josef R., nelze označiti za nepatrný. Jen tato skutková zjištění jsou směrodatná pro zrušovací soud při posuzování oprávněnosti hmotněprávních námitek, jsou však též vodítkem při oceňování závažnosti výtek formálních. Bere-li zmateční stížnost na rozdíl od onoho skutkového stavu za podklad svých hmotněprávních vývodů skutečnosti jiné, ať již po objektivní nebo subjektivní stránce přečinu, o němž jde, není provedena po zákonu. Platí to zejména o námítce, že obžalovaný W. nevěděl o povinnosti R-ově zachovávatí úřední tajemství. Považuje-li však stížnost ve směru tom důvody za nepostačující a neúplné, zapomíná, že zákon takovou zmatečnost vůbec nezná. Pokud se týče skutkového zjištění nepatrnosti prospěchu a právního hlediska, ze kterého rozsudek pro posouzení stupně R-ova prospěchu vycházel, jakož i nerozhodnosti otázky, pokud byl zjištěnými úplatky dotčen důležitý veřejný zájem, i výtky, že jde tu o 220 úplatek po 10 až 20 Kč, stačí vzhledem na obdobné námítky poukázati na to, co bylo již řečeno při vyřízení námitek R-ovy zmateční stížnosti. Zmateční stížnost W-ova mylně se domnívá, že jest okolnost, zda jest prospěch jen nepatrný, či zda převyšuje svým významem tento stupeň, posuzovati při přečinu a přestupku § 2 zák. o úplatkářství podle majetkových poměrů toho, kdo úplatek poskytuje. Nehledíc k důsledkům takového výkladu zákona, jenž by osobám majetkově silným zaručoval immunitu před odsouzením pro přečin úplatkářství a ponechával by jim jistou volnost pro porušování veřejné správy, což jest se stanoviska právního řádu nemyslitelné, nemá názor zmateční stížnosti vů-

bec oporu v zákoně. Zákon o úplatkářství v § 2 a 3 mluví jen o prospěchu, který se poskytuje veřejnému činitele. Úplatek poskytnutý třetí osobou není však jejím prospěchem, nýbrž zase jen prospěchem veřejného činitele; má proto i pojem »nepatrného prospěchu« v § 2 odst. 2 cit. zák. vztah jen k majetkovým nebo jiným zájmům veřejného činitele, nikoliv osoby úplatek poskytující. Námítky, jež zmateční stížnost po této stránce uplatňuje i s hlediska čís. 5 i s hlediska čís. 9 a) (10) § 281 tr. ř., neobstojí. I když rozsudek skutkově zjišťuje zvyklost, že železniční zaměstnanci dostávají za pomáhání při nakládání vagonů, za urychlenou výpravu zboží a za přistavování vagonů od firem vánoční remunerační a někdy i dary při jednotlivých úkonech, jest pro právní posouzení případu směrodatné jen skutkově zjištění nalézacího soudu, že odměny obžalovanému poskytované nebyly toho druhu, nýbrž že byly mu vypláceny za prozrazování zásilek L-ových. Zmateční stížnost jest ovšem toho názoru, že tato činnost R-ova byla jen další zvláštní ochotou k firmě W. a synové, a že poskytování oněch »nepatrných prospěchů« nevybočilo z mezí obvyklých odměn a z rámce platných zvyklostí. Než nelze popřít, že každý peněžitý dar, pokud nepředstavuje prospěch jen zcela nepatrný, pokud se týče daru toho druhu, mající hodnotu peněžní, poskytovaný veřejnému činitele z důvodů jeho služby a ve vztahu k jeho služebním úkonům, jest již sám o sobě vždy závažný a proto nepřipustný, a nemůže býti tudíž označován za »zvyklost«, jež by měla býti omluvou. Ať jde o kterékoliv odvětví státní správy, vždy má takový dar povahu demoralisující pro obdarovaného, neboť vyvolává v něm pocit povinnosti vzájemné služby a mimořádných ohledů k dárci, a svádí ho tak k rozlišování mezi stranami, s nimiž přichází ve styk jakýmkoliv způsobem své služební činnosti. Obdarování veřejného činitele jest vždy při nejmenším prvním krokem ke skutečné korupci, a takto i takové poskytování a přijímání darů, jež svědek V. označil za »zvyklost«, platnou u železnic, může ohrožovatí důležité veřejné zájmy. Je-li pak veřejný činitel odměňován přímo za to, že bude dárci poskytnuta výhoda (neb opomenutí úkon, k němuž jest tento činitel povolán), jak jest v souzeném případě skutkově zjištěno, tu poskytování takových darů má veškeré zákonné znaky úplatku a trestného činu podle § 2 (po příp. § 3) cit. zákona.

Čís. 4161.

Vysloviti, zda jest právně závažnou skutečností pokládati za prokázanou a učiniti ji podkladem (částí podkladu) rozsudku, jest (vyjímajíc případy § 317 tr. ř.) výhradně právem a úkolem porotců. Nezáleží na tom, zda jest ona skutečnost podle výsledků hlavního přelíčení nepochybná či pochybná, ani, zda byla brána v odpor čili nic.

Nelze (§ 344 čís. 12 tr. ř.) vyměřiti trest podle vyšší sazby § 142 tr. zák., nebyl-li zjištěn příbuzenský poměr tuto sazbu odůvodňující výrokem porotců, ana jim nebyla dána v tom směru otázka podle § 322 tr. ř.; porotní soud není oprávněn sám zjistiti onen poměr z výsledků průvodního řízení.

Pro obor trestního práva neplatí zásada: »pater est, quem nuptiae demonstrant«.

Příčilo by se zásadě § 3 tr. ř., držeti se formalisticky přesného doslovu návrhu, je-li smysl návrhu podle jeho odůvodnění nepochybný.

(Rozh. ze dne 12. května 1931, Zm II 102/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 13. února 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zabití podle § 140 tr. zák., zrušil výrok porotců a napadený rozsudek na něm spočívající jako zmatečné, a věc odkázal do příštího zasedání porotního soudu při krajském soudě v Novém Jičíně k novému přelíčení a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku prvé stolice zmatečnost ve výroku o vině podle § 344 čis. 5 a ve výroku o trestu podle § 344 čis. 11 a 12, správně jen čis. 12 tr. ř. Důvodnou je stížnost, pokud namítá právní mylnost výroku o trestu z důvodu, že byl trest vyměřen podle druhé (vyšší) sazby § 142 tr. zák., ač nebyly předpoklady sazby té výrokem porotců zjištěny. Rozhodovací důvody napadeného rozsudku uvádějí v tom směru, že sice ve výroku nebyl zjištěn příbuzenský poměr, odůvodňující vyšší trestní sazbu, že však soudní sbor zjistil z výsledků průvodního řízení a z výslovného doznání obžalovaného jako nepochybné a prokázané, že obžalovaný zabil svého vlastního otce. Tento postup, kterým si porotní soudní dvůr osobil právo zjistit skutečnost, k níž se vztahovalo ustanovení § 322 tr. ř., nelze uvést ve shodu se zákonem. Vysloviti, zda jest právně závažnou skutečnost pokládati za prokázanu a učiniti ji podkladem (částí podkladu) rozsudku, jest (vyjímajíc případy § 317 tr. ř.) výhradně právem a úkolem porotců. Plyne to nejen z předpisů §§ 318—323 tr. ř., nýbrž i z obsahu poučení porotcům podle § 326 tr. ř. Vzhledem k výhradnosti zjišťovacího práva a úkolu porotců nezáleží na tom, zda jest skutečnost zůstavěná zjišťování porotců podle výsledků hlavního přelíčení nepochybná či pochybná, zda byla při hlavním přelíčení brána v odpor, čili nic. Předpisy §§ 318, 319, 320, 322 tr. ř. nerozlišují ve směru tom, nařizující bezvýhradně a bezvýjimečně, že jest dáti otázku, že jest učiniti předmětem otázek. Tento názor není neplodným formalismem, jak podotýká napadený rozsudek, nýbrž důsledným a nutným setrváním na — zákonem určených — mezích mezi pravomocí porotců a pravomocí porotního soudního sboru, a neprávem dovolává se rozsudek pro opačný názor rozhodnutí bývalého zrušovacího soudu vídeňského č. 117 a 2645 úř. sb.; není ani v těchto rozhodnutích, ani v rozhodnutích č. 2790 a 3338 sb. n. s. opory pro výklad, že zrušovací soud omezuje závaznost striktního příkazu § 322 tr. ř. na případy nejistoty o tom, zda tu dotčená skutečnost jest či není, a že při-

pouští ze zásady § 322 tr. ř. výjimky pro případy, kde nebyly podle výsledků přelíčení pochybnosti o skutečnosti povahy § 322 tr. ř.; ostatně otázka otcovství nemusí býti pro obor trestního práva ani nepochybnou (nespornou); neplatí pro obor ten zásada: »pater est, quem nuptiae demonstrant«. Nebyl-li tudíž porotní sbor soudní oprávněn zjistiti sám příbuzenský poměr mezi usmrčeným a obžalovaným (výrokem porotců nezjištěný), nedostávalo se ve skutkových ději, který tvořil podklad rozsudku, skutečnosti odůvodňující použití druhé (vyšší) trestní sazby § 142 tr. zák. Vyměřil-li přes to trest obžalovanému podle této vyšší sazby, vykročil porotní soud z mezí zákonné sazby trestní, která se vztahovala ke skutku, jímž byl obžalovaný porotci uznán vinným, a zatížil rozsudek zmatkem § 344, čis. 12 tr. ř. Základní vada tkví ovšem v tom, že porotní soud nepojal do eventuální otázky na zločin zabití skutečnost, že byl usmrčený otcem obžalovaného, tudíž v blízkém příbuzenství s ním, ani nedal zvláštní otázku dodatkovou na tuto skutečnost. Opomenutím tím byl zřejmě porušen předpis § 322 tr. ř. a způsoben zmatek § 344 čis. 6 tr. ř. Avšak zmatek ten není stížností obžalovaného uplatňován a nemohl jí býti uplatňován pro nedostatek předpokladu předposledního odstavce § 344 tr. ř. Bylať okolnost, že příbuzenský poměr mezi pachatelem a jeho obětí nebyl učiněn předmětem otázky, zřejmě a nepochybně ve prospěch obžalovaného, jenž byl tím ušetřen nebezpečí, že porota přisvědčí k poměru, o který jde, a zjedná tím zákonný podklad pro užití vyšší trestní sazby. Soud porotní nemohl a nesměl svoje opomenutí při kladení otázek napravovati tím, že příbuzenský poměr jen porotci k tomu povolánými nezjištěný, zjistil sám v rozsudku; tímto svědomným a protizákonným zasažením do oblasti porotcům vyhrazené nejen svoje opominutí nenapravit, nýbrž zbavil i veřejného obžalobce, jenž v souzeném případě také omomenul při porotním přelíčení naléhati na doplnění otázek, vůbec možnosti, by toto své opomenutí po případě napravil pozdější zmateční stížností podle § 344, čis. 6 tr. ř.

Než zrušovací soud shledává stížnost odůvodněnou i, pokud uplatňuje zmatek podle čis. 5 § 344 tr. ř. Zmatek ten shledává stížnost v tom, že nebylo vyhověno návrhu obhájcovu, by soud dal znalcům (i soudním lékařům) otázku, zda udání svědkyně Rozalie M-ové vzhledem k tomu, jak se již při výslechu generalii přesvědčili, a jak svědkyně na otázky odpovídala, zasluhují víry. Jest sice správné, že by se návrh ten, kdyby byl posuzován jen podle svého doslovu, nemohl setkatí s úspěchem. Označilť jako bod, o němž mají býti znalci slyšení, věrohodnost svědkyně Rozalie M-ové, a domáhal se tak úkonu vypadajícího z rámce pojímací a posuzovací činnosti znalců, a příslušejícího podle zásad § 326 tr. ř. výlučně porotcům. Příčilo by se však zásadě § 3 tr. ř. držeti se tak formalisticky přesného doslovu návrhu v případě, kde je smysl návrhu podle jeho odůvodnění nepochybný. Poukazem k tomu, jak se svědkyně při výslechu chovala a jak na otázky odpovídala, tedy poukazem ke zmatenému chování svědkyně dal navrhovatel zřejmě najevo, že se domáhá toho, by výslechem znalců o duševním stavu svědkyně byla porotcům zjednána spolehlivější základna pro posouzení věrohodnosti této

svědkyně pro souzený případ nanejvýš důležité. Vždyť skoro jen na mimosoudních výpovědích této svědkyně, jak byly reprodukovány jinými svědky, byla vybudována obžaloba. Při tom se však vyskytly vážné pochybnosti o tom, zda jest tato svědkyně schopna spolehlivé chápavosti a správného projevu. Nemůžeť svědkyně podle protokolu o hlavním přelíčení ani spolehlivě udati, jak jest stará, kde bydlí, a, byvši upozorněna předsedou na odchýlná udání v přípravném řízení, chce se vzdáti, by se mohla zeptati, jak je stará, a ve kterém čísle bydlí; nemá podle výpovědi svědků »zdravý rozum«, jest »slabá na hlavu« a pod., takže se zamítnutý návrh podle zřejmého smyslu týkal zjištění důležité okolnosti, a byla tím, že mu nebylo vyhověno, obhajoba zkrácena. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a uznati, jak se stalo. Při novém projednání případu bude porotnímu soudu dbáti zákazu reformationis in peius, takže nebude lze již přihlížeti k tomu, že obžaloba zněla na zločin vraždy, ani k příbuzenskému poměru obžalovaného k usmrčenému, a že nebude lze vyměřiti případný nový trest podle vyšší sazby § 142 tr. zák. Soudu bude uvažovati i o tom, zda vzhledem k rozporu v posudcích znalců slyšených za vyšetřování na jedné straně a znalců slyšených při hlavním přelíčení na straně druhé, nebude nutno vyžádati posudek soudní lékařské rady o tom, zda lze v souzeném případě jako příčinu roztržitého lebky vyloučiti pouhý pád.

Čís. 4162.

Zlý úmysl, jehož je třeba pro skutkovou podstatu zločinu, předpokládá jednak činnost myšlenkovou (představivou), jednak činnost vůle. I když pachatel měl vůli přivoditi určitý výsledek jednání, není tím vyjádřeno ještě, že si též zlo se zločinem spojené rozvážil.

Zákon stihá za přestupek opilství činy, které, provázeny úmyslem podle § 1 tr. zák., byly by zločinem, při nichž však složitější duševní pochody, pro zločinný úmysl nevyhnutelné, jsou pro úplné opilství pachatelovo vyloučeny.

Otázka, zda pachatel měl vůli ohroziti statky v § 85 b) tr. zák. uvedené, patří ke stránce subjektivní, již soud nemusel zjišťovati v jednotlivých jejích složkách, jakmile, zjistiv úplné opilství pachatelovo, posuzoval jeho činnost jen s hlediska přestupku § 523 tr. zák.

(Rozh. ze dne 15. května 1931, Zm I 49/30.)

Nejvyšší soud jako soudu zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 29. listopadu 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. zák. a přestupkem krádeže podle §§ 171, 460 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Podstatou zmateční stížnosti, uplatňující ve směru odsouzení obžalovaného pro přestupek § 523 tr. zák. (§ 85 b) tr. zák.) zmateční dů-

vody podle § 281 čís. 5, 9 a) a b) tr. ř., jest jednak, že odděluje náležitost »vůli přivoditi nebezpečí« při zločinu veřejného násilí podle § 85 b) tr. zák. od subjektivní stránky skutkové podstaty a přičleňuje ji jako zákonný znak ke stránce objektivní, jednak, že skutkové zjištění »zlomyslnosti« trestného skutku považuje za vyřešení subjektivní stránky zločinu podle § 85 b) tr. zák. Tento základ uplatňovaných zmatečností jest však vadný a spočívá na mylném právním pojetí skutkové podstaty onoho zločinu i přestupku, přesněji řečeno: na mylném rozložení zákonných znaků zločinu veřejného násilí podle § 85 b) tr. zák. a na vadném nazírání na pojem zlého úmyslu. Zdá se, že stěžovatel byl sveden na scesti ve svých úvahách o nezbytnosti prvku vůle nejen pro zločin § 85 b) tr. zák., nýbrž i pro přestupek podle § 523 tr. zák. dvěma různými, při tom však jemně odstíněnými psychologickými stránkami zlého úmyslu podle § 1 tr. zák. Zlý úmysl pro zločin potřebný předpokládá jednak činnost myšlenkovou (představivou), jednak činnost vůle (rozváženo — umíněno, bedenken — beschliessen). I když pachatel měl vůli přivoditi určitý výsledek jednání, není tím vyjádřeno ještě vše to, co vyžaduje zlý úmysl § 1 tr. zák. (ač se pravidelně ta i ona stránka duševní činnosti vyvíjí současně a splývá v jedno), by si totiž pachatel též zlo se zločinem spojené »rozvážil«, ať již přímo logickými úvahami, ať pouhým letmým uvědoměním si následků činu a okolností jej provázejících. Odlišnost těchto dvou stránek zlého úmyslu vynikne při abnormalitách duševního stavu, na př. při pomatení smyslů (§ 2 c) tr. zák.), ať již z opilství nebo z jiné příčiny; činnost představivá a usuzovací jest dotčena a porušena ve svých logických pochodech a normálních řetězech úsudkových, nikoli však činnost vůle. Základem napadeného rozsudku jest skutkové zjištění, že obžalovaný vhodil kámen do okna obydlené světnice, v níž po rozbítí vnější a vnitřní tabule okenní zasáhl Bohuslavu K-ovou, stojící dva kroky od okna, a že v téže asi vzdálenosti od okna stála jiná osoba, dále skutkové zjištění, že čin obžalovaného byl očividně zlomyslný, že se jevil na venek jako takový, že však obžalovaný nevěděl pro opilost, co dělá. Soud tu jen vyjadřuje na podkladě doslovu prvního odstavce § 85 tr. zák. vzhledem k současně zjištěné opilosti, že nešlo o skutek obžalovaného, který by co do jeho výsledku bylo lze posuzovati jen jako dílo náhody nebo neopatrného si počínání (§ 431 tr. zák.), nýbrž o skutek též ve směru trestného výsledku chtěný pachatelem jednajícím v úplném opilství. K objektivní stránce skutkové podstaty však nepřináležejí »vůle způsobiti ohrožení pro život atd.«, jak se zmateční stížnost domnívá. Otázka, zda se vůle obžalovaného nesla i tímto směrem, patří již ke stránce subjektivní, ji však nalézací soud řešiti v jednotlivých jejích složkách neměl již příčiny, jakmile, zjistiv úplné opilství pachatelovo, posuzoval jeho činnost jen s hlediska přestupku § 523 tr. zák. Vzhledem ke způsobu, jakým zmateční stížnost číselně ony výtky provádí, stačí všeobecně podotknouti, že výtky proti rozsudku, že se neobírá onou domněle »důležitou objektivní známkou zločinu podle § 85 b) tr. zák., vůli způsobiti ohrožení pro život atd.«, že tudíž ji nezjišťuje, není neúplností rozsudku podle § 281 čís. 5 tr. ř., již rozumí zákon for-

mešní výtku jiné podstaty, tu však jde o námitku povahy hmotněprávní podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř.

Z onoho výkladu pojmu »zlomyslnosti« a »zlého úmyslu« plyne, že rozsudek netrpí vnitřním rozparem zmateční stížností vytykaným, odsuzuje obžalovaného jen pro přestupek § 523 tr. zák., jenž předpokládá nedostatek náležitosti subjektivní stránky zločinu, současně však sledává čin obžalovaného »očividně zlomyslným«. Nedostatek zjištění této »zlomyslnosti« v naznačeném smyslu činil by naopak při opilosti obžalovaného jeho skutek beztrestným, an by objektivně tvořil jen základ pro přestupek § 431 tr. zák. Domnívá-li se zmateční stížnost, že rozsudek skutečně zjistil i subjektivní náležitosti zločinu podle § 85 b) tr. zák., jak výslovně podotýká, přehlíží, že jest v uplatňovaném směru vůbec podle § 282 odst. 2 tr. ř. nepřijatelná, uplatňujíc, co není ve prospěch obžalovaného. Zmateční stížnost není odůvodněná ani, pokud vytyká, že rozsudek neobsahuje důvody pro zjištění »zlomyslnosti« činu, a že jest v rozporu s výpovědí svědka K-e. Výrok »toto jednání bylo očividně zlomyslné« jest jen zjišťujícím úsudkem nalézacího soudu, utvořeným v rámci jeho oprávnění podle § 258 odst. 2 tr. ř., a to nejen na podkladě výpovědi svědka K-e před tím citované, že se domnívá, že obžalovaný chtěl tehdy rozbití okno u Z-ové, bydlící hned vedle K-e, s nímž měl obžalovaný nemanželské dítě, nýbrž i proto, že nebylo nic zjištěno, co by nasvědčovalo pouhému neopatrnému počínání si, při němž došlo k rozbití okna K-ova. Námitka neúplnosti rozsudku, pokud zmateční stížnost poukazuje na svědectví K-ovo, že obžalovaný nevěděl, co dělá, že neměl příčiny proti němu tak jednat, a že se mu omlouval, že to udělati nechtěl, netýká se při zjištěné opilosti obžalovaného okolností rozhodných. Pokud se týče náležitosti přestupku podle § 523 tr. zák., stačí poukázat na důvody plenárního rozhodnutí n. s. sb. č. 3145. Skutkově zjištěná trestná činnost obžalovaného jeví se na venek — bez ohledu na náležitosti stránky subjektivní — jako zlomyslné poškození cizího majetku, z něhož mohlo vzejítí nebezpečnoství pro život, zdraví a bezpečnost lidského těla, tudíž jako zločin podle § 85 b) tr. zák. Vzájemné sčlenění předpisů §§ 2 písm. c), 236 a 523 tr. zák. neponechává pochybnosti, že zákon stihá za přestupek opilství činy, které, prováděny úmyslem podle § 1 tr. zák., byly by zločinem, při nichž však složitější duševní pochody, pro zločinný zlý úmysl nevyhnutelné, jsou pro úplné opilství pachatelovo vyloučeny. Zjištění rozsudku, že obžalovaný nevěděl ani, co dělá, nemohlo proto, jak se mylně domnívá zmateční stížnost, přivodití jeho úplnou beztrestnost.

Čís. 4163.

Ustanovení § 1 zák. ze dne 18. srpna 1918, čis. 318 ř. zák. vztahuje se jen na trestné činy, které mohou býti stíhány občanskými trestními soudy.

Byl-li obviněný vzat bez žádosti vojenského soudu do prozatímní uschovací vazby vyšetřujícím soudcem krajského soudu, který se do-

mníval, že se proti obviněnému vede ještě trestní řízení pro přečin (podle § 47 bran. zák.) u vojenského soudu, nejde u vyšetřujícího soudce o úkon, podmíněný trestním řízením, vedeným u krajského soudu, nýbrž o podpůrnou činnost, stavší se v (domnělém) zájmu vojenského trestního řízení.

Proto jest na věc pohlížeti tak, jakoby byl obviněný vzat do vazby ve vojenském trestním řízení, a přísluší vojenskému soudu, by rozhodl o žádosti o náhradu škody za vyšetřovací vazbu. Výjimečné ustanovení § 9 zák. čis. 318/1918 tu však neplatí.

(Rozh. ze dne 15. května 1931, N I 44/31.)

Nejvyšší vojenský soud sdělil nejvyššímu jako zrušovacímu soudu, že zamýšlí rozhodnouti spor o příslušnost mezi brigádním soudem v Praze a krajským soudem ve Znojmě ve věci vojína v záloze Karla H-a tak, že příslušným jest brigádní soud v Praze, a požádal podle § 39. voj. tr. ř. o sdělení názoru nejvyššího soudu.

D ů v o d y:

Proti Karlu H-ovi, vojínu v záloze pěšího pluku 10, byl podán funkcionářem vojenského prokurátora v Praze dne 15. listopadu 1928 návrh na potrestání pro přečin § 47 branného zákona. Trestní řízení bylo podle § 426 v tr. ř. dne 26. února 1929 přerušeno pro neznámý pobyt vojína v záloze H-a, a bylo proti němu zahájeno pátrání; pátranky byly zaslány brigádním soudem v Praze dne 22. února 1929 na příslušné úřady. Dne 12. června 1929 byl pobyt H-ův zjištěn; při hlavním líčení dne 19. června 1929 byl H. pravoplatným rozsudkem řečeného soudu odsouzen a odpýkal trest dne 26. června 1929. Pátranky byly brigádním soudem dne 8. ledna 1930 odvolány a o tom byly zpraveny úřady, které byly dožádány o pátrání po H-ovi. Dne 3. října 1930 byl Karel H. zatčen policejním komisařstvím ve Znojmě pro přečin podle § 47 branného zákona a pro potulku a dodán dne 3. října 1930 do vazby krajského soudu ve Znojmě; v přípise policejního komisařství ve Znojmě bylo uvedeno, že H. jest stíhán pátrankou brigádního soudu v Praze ze dne 26. února 1929. Státní zastupitelství ve Znojmě zaslalo trestní oznámení vyšetřujícímu soudci s návrhem na odstoupení věci vojenskému prokurátorovi v Brně k příslušnému jednání podle § 47 branného zákona při ponechání obviněného ve vazbě uschovací (§ 175 odst. 2 tr. ř.). H. byl dne 4. října 1930 vyslechnut vyšetřujícím soudcem, který ho jako podezřelého z přečinu neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení cvičení ve zbrani § 47 branného zákona ponechal v prozatímní uschovací vazbě podle § 175 odst. 2 tr. ř., což vzal H. bez stížnosti na vědomí. Brigádní soud v Praze, jemuž došlo stejné oznámení policejního komisařství ve Znojmě, sdělil přípisem ze dne 6. října 1930 státnímu zastupitelství ve Znojmě, že trestní řízení proti H-ovi pro přečin podle § 47 branného zákona bylo pravoplatným rozsudkem ukončeno a pátrání po něm dne 8. ledna 1930

odvoláno. Stejně telefonické sdělení učinil brigádní soud v Praze dne 11. října 1930 krajskému soudu ve Znojmě, který dne 12. října 1930 H-a z vazby propustil. Při svém propuštění žádal H. o náhradu za utrpěnou vazbu. Radní komora krajského soudu ve Znojmě odmítla rozhodnouti o povinnosti státu k náhradě škody podle zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák., poněvadž H. byl vzat do vazby jen pro přečin podle § 47 branného zákona, tudíž pro ryze vojenský trestný čin, a nebyl udán a stíhán pro čin civilním trestním soudům k rozsuzování přikázaný, an vyšetřující soudce uvalil prozatímní uschovací vazbu podle §§ 65 a 89 tr. ř. jen v zájmu vojenského trestního řízení pro onen přečin jako soudce nepřislušný. Radní komora poukazuje i na to, že se příslušnost k rozhodování o povinnosti státu k náhradě řídí výhradně podle povahy trestního řízení (viz § 9 zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák.) a že nezávisí nijak na otázce případného zavinění při uvalení vazby. Brigádní soud v Praze, nesouhlasí s tímto rozhodnutím, zaslal spisy, jak v tomto případě navrhol krajský soud, vrchnímu soudu v Brně, ana byla tato trestní věc pravoplatným odsouzením H-ovým a odvoláním pátrání pro vojenské justiční úřady úplně vyřízena a zatčení H-a policií ve Znojmě stalo se na základě již neplatného a tedy vlastně nejsoucího poukazu vojenského soudu, a H. nebyl vzat do vazby vojenským soudem, jak předpokládá § 1 zákona čís. 318/1918 ř. zák., nýbrž soudem civilním, omylem za přehlédnutí policie; ostatně prý ani poznámka v přípise krajského soudu ve Znojmě, že H. nebyl udán pro čin přikázaný k rozsuzování civilním trestním soudům, neodpovídá skutečnosti, an byl podle přípisu policejního komisařství ve Znojmě H. zatčen též pro potulku. Vrchní soud v Brně vrátil spisy brigádnímu soudu v Praze s poukazem na ustanovení § 39 v. tr. ř. v doslovu čl. VIII zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 89 Sb. z. a n. Brigádní soud v Praze předložil pak spisy k rozhodnutí sporu o příslušnost s krajským soudem ve Znojmě podle § 39 v. tr. ř. nejvyššímu vojenskému soudu. Nejvyšší vojenský soud souhlasí v podstatě s názorem radní komory krajského soudu ve Znojmě z těchto důvodů: Podle § 1 zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. může ten, kdo byl pro podezření z trestného činu, jenž se stíhá podle trestního řádu, vzat soudem do vazby, žádati od státu přiměřenou náhradu škody za majetkoprávní újmy, jež utrpěl vazbou, byl-li v příčině tohoto trestného činu zproštěn z obžaloby, nebo bylo-li od jeho stíhání jiným způsobem upuštěno. Z tohoto zákonného ustanovení vyplývá, že se vztahuje jen na trestné činy, které mohou býti stíhány občanskými trestními soudy, což jest ostatně patrné též z výjimky stanovené v § 9 cit. zákona, který praví, že ustanovení §§ 1 až 8 zákona jest použiti též na občanské osoby, které byly ve vojenském trestním řízení neprávem vzaty do vazby, opírá-li se jejich podřízení vojenské trestní pravomoci o některé nařízení veškerého ministerstva, jež bylo vydáno na základě § 14 v. tr. ř., nebo o zákonné ustanovení, které podřizuje občanské osoby vojenské trestní pravomoci, an nastal klid u občanských trestních soudů. V případě, o nějž jde, bylo sice policejním komisařstvím ve Znojmě učiněno trestní oznámení proti H-ovi též pro potulku, státní zastupitelství ve

Znojmě neshledalo však v jeho jednání trestný čin občanským soudem trestním stíhatelný, nýbrž jen přečin podle § 47 branného zákona, a vyšetřující soudce krajského soudu ve Znojmě na návrh státního zastupitelství prozatímní uschovací vazbu proti H-ovi podle § 175 odst. 2 obč. tr. ř. jen pro tento přečin. Přečin podle § 47 bran. zák. přísluší do vojenské trestní soudní pravomoci, neboť podle § 56, odst. 2 bran. zák. podléhají osoby, které spáchají některý z přečinů uvedených v §§ 47 až 51 bran. zák., vojenské trestní soudní pravomoci, a nejde proto o trestný čin stíhatelný občanským trestním soudem. Podle § 172 v. tr. ř. může nejen příslušný velitel, nýbrž i vojenský prokurátor (funkcionář vojenského prokurátora) a vyšetřující soudce naříditi proti obviněnému zajišťovací vazbu podle § 171 v. tr. ř. (§ 175 obč. tr. ř.); vzal-li vyšetřující soudce krajského soudu ve Znojmě H-a jen pro řečený trestný čin do prozatímní uschovací vazby, jednal — třebaže ho brigádní soud v Praze nežádal o provedení tohoto úkonu, a třebaže se vyšetřující soudce mylně domníval, že se proti H-ovi vede ještě trestní řízení pro onen trestný čin u vojenského soudu, jako nepřislušný soudce ve smyslu ustanovení § 65 obč. tr. ř., podle něhož každý občanský trestní soud, i nepřislušný, v jehož okrese se objeví stopy nějakého zločinu nebo přečinu, má právo i povinnost, je-li tu nebezpečí z prodlení, předsebráti ony úkony, jež mohou vésti k zadržení obviněného. Nešlo tudíž u vyšetřujícího soudce krajského soudu ve Znojmě o úkon, podmíněný trestním řízením, vedeným u řečeného krajského soudu, nýbrž o podpůrnou činnost, stavší se v zájmu, třebaže jen domnělém, vojenského trestního řízení. Proto jest pohlížeti na dotčenou věc tak, jakoby byl obviněný vzat do vazby ve vojenském trestním řízení, a přísluší tedy brigádnímu soudu v Praze, by rozhodl o žádosti o náhradu škody za vyšetřovací vazbu, ovšem přihlížeje k výjimečnému ustanovení § 9 zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák., podle něhož lze platnost citovaného zákona užití na občanské osoby podléhající vojenským trestním soudům jen výjimečně.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací sdělil Nejvyššímu vojenskému soudu, že souhlasí se zamýšleným rozhodnutím. Dodal jen, že výjimečné ustanovení § 9 zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. v daném případě nemá místa.

Čís. 4164.

K vůli zkrácení vyšetřovací vazby lze podle § 62 tr. ř. přikázati věc soudu, u kterého nastane dříve porotní období.

(Rozh. ze dne 15. května 1931, Nd I 253/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací nevyhověl stížnosti Františka Sch-a do usnesení vrchního soudu v Praze ze dne 30. dubna 1931, jímž byla trestní věc, zahájená u krajského soudu v Jičíně proti Františku Sch-ovi pro zločin vraždy podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a pro přestupek zbroj. pat., odňata tomuto příslušnému soudu a přikázána krajskému soudu v České Lípě.

D ů v o d y:

Napadené delegační usnesení vyšlo z podnětu krajského soudu v Jičíně, jenž poukazyval k tomu, že u tohoto příslušného soudu dojde k nejbližšímu porotnímu období teprve v říjnu 1931, kdežto u krajského soudu v Liberci nastane porotní období již v květnu téhož roku. Spočívá proto napadené usnesení, třebaže to v něm nedošlo výslovného vyjádření, na zásadě urychlení trestního řízení, ovládající předpisy trestního řádu vůbec, a zejména vyslovené v § 190 tr. ř., kde se ukládá všem úřadům zúčastněným v trestním řízení, by působily k všemožnému zkrácení vyšetřovací vazby. Hovic tomuto zákonnému předpisu nemůže být napadené usnesení podvráceno námitkami, jež proti němu uvádí stížnost. O tom, že by provedením porotního hlavního přelíčení u krajského soudu v České Lípě byla ohrožena veřejná bezpečnost, nemůže být řeči. Přenesením věci na tento soud nebude obžalovaný odňat porotnímu soudnictví, a všechny okolnosti, sloužící k jeho obraně, bude lze u tohoto soudu uplatnit právě tak, jako by tomu bylo u příslušného soudu. Jediná podstatnější námitka obžalovaného, že osobně nic nemá proti tomu, by byl držán ve vazbě (vyšetřovací) až do podzimního zasedání porotního soudu v Jičíně, musí ustoupiti před obecným a objektivním požadavkem, by trestní věc vazební nedoznala ve svém vyřízení odkladu, jemuž se lze vhodným opatřením vyhnouti. Nelze proto tvrditi, že nařízená delegace není opřena o závažný důvod po rozumu § 62 tr. ř., i bylo stížnost jako bezdůvodnou zamítnouti.

Čís. 4165.

Jde-li o sčítací trestný čin (krádež), spáchaný v obvodech různých soudů, nemění nic na příslušnosti předstíhuvšího soudu (§ 51 odst. 2 tr. ř.) zastavení trestního řízení podle § 90 tr. ř. tímto soudem až po dojití trestních oznámení druhým soudům.

(Rozh. ze dne 15. května 1931, Nd II 47/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl podle § 64 tr. ř. spor mezi krajskými soudy v Kutné Hoře a v Jihlavě o tom, který z nich je příslušným provést trestní řízení proti Václavu R-ovi pro zločin krádeže, že příslušným je krajský soud v Kutné Hoře.

D ů v o d y:

Podle spisů Tk X 567/30, v nichž se vedlo trestní řízení proti Václavu R-ovi u krajského soudu v Jihlavě, navrholo dne 10. června 1930 státní zastupitelství, by bylo vedeno přípravné vyhledávání a omezilo se na zjištění, zda některý soud nepředstihl. Vyšetřující soudce 14. června 1930 vyžádal si od různých četnických stanic zprávu o tom, pro jaký trestný čin, kdy a kde spáchaný je obviněný R. stíhán, a vyžádal si pak

3. července 1930 od příslušných soudů trestní spisy; dne 9. července 1930 vyžádal si i spisy krajského soudu v Kutné Hoře. K návrhu státního zastupitelství usnesením z 18. května 1930, č. j. Tk IX 504/30 (1.13 spisů Tk X 567/30, nyní označených Tk VI 414/31) bylo trestní řízení proti R-ovi pro zločin krádeže zastaveno podle § 90 tr. ř. a přerušeno podle § 412 tr. ř., a usnesením okresního soudu v Třebíči z 26. června 1930, č. j. T 830/30 bylo řízení tam vedené proti témuž R-ovi pro přešupek krádeže ponecháno v klidu podle § 452 čís. 2 tr. ř.; v žádném z těchto případů nebyl proveden nějaký úkon vyšetřovací; krajský soud v Jihlavě usnesením z 21. července 1930, č. j. Tk X 567/30 spojil jen tuto trestní věc se svojí. Na to tento krajský soud k návrhu státního zastupitelství postoupil 5. srpna 1930 věc krajskému soudu v Chrudimí podle § 51 odst. 2 tr. ř. Z toho je patrné, že krajský soud v Jihlavě vůbec nepředsevzal žádný vyšetřovací úkon. Ze spisů krajského soudu v Kutné Hoře původně Tk IX 1058/30, nyní označených Tk IX 381/31 je zjevno, že okresní soud v Polné pod Tv 9/30 o trestním oznámení, učiněném na R-u pro zločin krádeže, konal vyhledávání, předvolal 21. května 1930 svědky na den 28. května 1930, a je vyslyšel, v čemž je spatřovati vyšetřovací úkon, provedený proti R-ovi, a tak se stal příslušným k dalšímu vedení trestního řízení proti němu krajský soud v Kutné Hoře, v jehož obvodu je okresní soud v Polné, třebaže usnesením ze 7. srpna 1930 bylo trestní řízení zastaveno podle § 90 tr. ř. a přerušeno podle § 412 tr. ř., neboť šlo o krádeže, tedy o trestný čin sčítací, jenž byl spáchán v obvodu různých soudů, při němž je příslušným soud, jenž předstihl, a v době, kdy došla v obvodu krajského soudu v Jihlavě trestní oznámení, trestní řízení proti R-ovi nebylo u okresního soudu v Polné zastaveno podle § 90 tr. ř., takže příslušnost krajského soudu v Kutné Hoře byla tehdy dána podle § 51 odst. 2 tr. ř.

Čís. 4166.

Byla-li urážka (§ 491 tr. zák.) pronesena v soukromém bytě, nejde o čin spáchaný veřejně, nýbrž může jíti jen o spáchání činu před více lidmi.

Před více lidmi znamená, že mohl být urážlivý výrok slyšen aspoň dvěma přítomnými osobami; tomu tak není, byl-li výrok pronesen k jedné osobě tak, že kromě ní nemohl jej nikdo z přítomných slyšeti.

Neveřejně pronesený výrok nestane se veřejným ani tím, že se dalším sdělováním dostane na veřejnost.

(Rozh. ze dne 16. května 1931, Zm I 826/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Jičíně ze dne 26. srpna 1930, jímž byla Karolina F-ová uznána vinnou přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. spáchaným tím, že dne 11. března 1930

ve svém bytě veřejně Matildu S-ovou vydávala u veřejný posměch, byl porušen zákon v ustanovení § 491 tr. zák.; rozsudek se zrušuje a obviněná se podle § 259 čís. 3 tr. ř. od žaloby osvobozuje.

D ů v o d y :

Podle obsahu trestního spisu okresního soudu v Trutnově podala Matilda S-ová na Karolinu F-ovou soukromou obžalobu pro urážku na cti, již se prý obviněná dopustila tím, že se dne 11. března 1930 v bytě Miny M-ové, kde bylo shromážděno několik žen, vyjádřila k Filomeně D-ové tak, že to všechny přítomné osoby mohly slyšeti, takto: »Tvůj syn chodí se S-ovou, s takovým cvikýřem« (»mit so einem Zwitter«). Okresní soud v Trutnově vynesl po hlavním přelíčení dne 2. června 1930 zprošťující rozsudek z těchto důvodů: »Jest prokázáno, že obviněná dne 11. března 1930, když se několik žen u ní v bytě sešlo, Filomeně D-ové pošeptala do ucha, »že její syn chodí s cvikýřem (mit einem Zwitter)«, a že D-ová ihned věděla, že se to vztahuje na soukromou obžalobkyni, poněvadž její syn (D-ové) s ní chodil. Ve výroku tom bylo by spatřovati vydávání v posměch podle § 491 tr. zák., poněvadž jde o vytýkání tělesné vady, při čemž byla soukromá obžalobkyně snižována, avšak soud neshledal, že se tak stalo veřejně nebo před více lidmi, ana obviněná pošeptala ona slova D-ové do ucha, takže nikdo jiný kromě D-ové slova ta nemohl slyšeti. Nebyl tedy závadný výrok pronesen ani veřejně ani před více lidmi, a není tu tedy skutkové podstaty přestupku podle § 491 tr. zák. Krajský jako odvolací soud v Jičíně k odvolání soukromé obžalobkyně rozhodnutím ze dne 26. srpna 1930 rozsudek prvního soudu změnil, a uznal obviněnou vinnou přestupkem podle § 491 tr. zák. V důvodech uvádí odvolací soud, že vychází ze skutkových zjištění soudu první stolice, že však náležitost skutkové podstaty § 491 tr. zák. veřejnosti pokud se týče spáchání před více lidmi má za dánu, neboť urážlivý výrok byl pronesen za okolností, za nichž obviněná s plnou určitostí musila počítati s tím, že Filomena D-ová již s ohledem na svého syna, jemuž byl předhazován styk s osobou pohlavně nenormální, toho použije, a že se obzvláště také soukromá obžalobkyně a celá její rodina o tom dozví. Za takových okolností není dovoleno dotýkati se cti druhé osoby, ano již předem jest jisto, že se urážlivý výrok rozšíří.

Rozhodnutím odvolacího soudu byl porušen zákon. § 491 tr. zák. požaduje ke skutkové podstatě, by čin byl spáchán veřejně nebo před více lidmi; v souzeném případě nejde o čin spáchaný veřejně, neboť příběh se udál v soukromém bytě, může tedy jíti jen o čin spáchaný před více lidmi. Před více lidmi značí, že urážlivý výrok mohl býti slyšen aspoň dvěma přítomnými osobami, toho však tu není, neboť podle skutkového zjištění prvního soudu, které bylo převzato i soudem odvolacím, pronesla obviněná závadná slova takovým způsobem, že je kromě Filomeny D-ové nikdo z přítomných nemohl slyšeti. Jestliže závadný výrok přišel dodatečně k vědomí více lidí bez přičinění obviněné (že obviněná závadný výrok rozšiřovala anebo se jakýmkoli způsobem o to přičinila,

není vůbec ani tvrzeno, tím méně zjištěno), nemůže to nahraditi složku zákonem požadovanou, spáchání činu samého buď veřejně nebo před více lidmi. Neveřejně spáchání činu nestane se veřejným tím, že se dalším sdělováním dostane na veřejnost.

Čís. 4167.

Odvolání podané výslovně jen z nízké výměry trestu nelze později (alespoň po uplynutí lhůty ku provedení odvolání) rozšířiti na výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu.

V opovědi odvolání z výše trestu není zahrnuto i odvolání z výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu.

(Rozh. ze dne 16. května 1931, Zm I 1002/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 31. října 1930, pokud jde o výrok, jímž bylo odvolání veřejného obžalobce vyhověno, podmíněný odklad výkonu trestu obžalovaným odňat a trest uložen nepodmínečně, byl porušen zákon v ustanoveních § 477 tr. ř.; výrok ten se zrušuje a odvolání veřejného obžalobce se zamítá jako opožděné.

D ů v o d y :

Rozsudkem okresního soudu v Nepomuku ze dne 29. srpna 1930 byly obžalované uznány vinnými přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. a odsouzeny podle téhož § Marie B-ová do vězení na 24 hodin a Terezie T-ová do vězení na 48 hodin, a povolen obžalovaným podmíněný odklad trestu se zkušební dobou, Marii B-ové na dobu 1 roku a Terezii T-ové na dobu 2 let. Do rozsudku toho podaly obě obžalované odvolání co do viny a trestu, a zmocněnec státního zastupitelství odvolání »do nízké výměry trestu«. Při odvolacím roku dne 31. října 1930 před krajským jako odvolacím soudem v Plzni vzala Terezie T-ová odvolání co do viny a trestu zpět, Marie B-ová navrhla změnu rozsudku první stolice, zproštění z obžaloby, po případě snížení trestu, veřejný obžalobce pak navrhl, by bylo vysloveno, že se trest ukládá nepodmínečně, jinak co do výroku o trestu vzal odvolání zpět. Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 31. října 1930 bylo odvolání Marie B-ové jako bezdůvodné zamítnuto, odvolání veřejného obžalobce vyhověno, podmíněný odklad trestu oběma obžalovaným odňat a trest uložen nepodmínečně.

Rozsudkem odvolacího soudu, pokud jde o výrok, jímž se vyslovuje, že se podmíněný odklad trestu oběma obžalovaným odnímá a trest se ukládá nepodmínečně, byl porušen zákon. Podle § 477 první věty tr. ř. má se odvolací soud omeziti na body rozsudku prvního soudu, proti

nimž odvolání směřuje. Odvolání zmocněnce státního zastupitelství bylo podle protokolu o hlavním přelíčení vneseno výslovně jen co do nízké výměry trestu. Návrh státního zástupce teprve při odvolacím přelíčení podaný jest opožděný, nebylť podán ve lhůtě § 466 tr. ř. Odvolání podané výslovně jen z nízké výměry trestu nelze později (alespoň po uplynutí lhůty ku provedení odvolání) rozšířiti na výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu. Bylo-li odvolání ohlášeno z výroku o trestu vůbec, pak ovšem zahrnuje odvolání do trestu i odvolání z výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu, než v souzeném případě se má věc jinak; tu nebylo ohlášeno odvolání co do trestu vůbec, nýbrž jest ohlášení to omezeno na výrok o výši přičteného trestu, tedy na určitou, zřejmě poznačenou část výroku o trestu, která jest od druhé části výroku o trestu naprosto rozdílná; není tedy zahrnuto v ohlášení odvolání z výše trestu také i odvolání z výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu (srov. rozh. býv. vídeň. nejv. s. úř. sb. č. 3914).

Čís. 4168.

Skutková podstata přestupku podle § 497 tr. zák. předpokládá přímý úmysl pachatelův hanobiti napadeného; k přičítání útoku na čest jiné osoby s hlediska § 497 tr. zák. zodpovědnému redaktoru periodického časopisu, v němž útok uveřejněn, nestačí nedbalost redaktorova (zanedbání povinné péče.)

(Rozh. ze dne 16. května 1931, Zm I 216/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 27. března 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 497 tr. zák., a rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 10. října 1930, pokud jím bylo odvolání obžalovaného z výroku o vině zamítnuto a rozsudek první stolice v tomto výroku potvrzen, porušen byl zákon v ustanovení § 497 a § 7 (239) tr. zák.; rozsudky ty se v celém rozsahu zrušují a okresnímu soudu trestnímu v Praze se ukládá, by o obžalobě soukromého obžalobce znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 27. března 1930 byl obžalovaný redaktor uznán vinným, že v čísle 231 periodického tiskopisu »P. I.« ze dne 3. října 1929 učinil soukromému obžalobci v úmyslu, by ho pohanil, výčitku, že byl asi měsíc na Pankráci ve vyšetřovací vazbě, čímž spáchal přestupek podle § 497 tr. zák. V důvodech se praví, že se sice obžalovaný hájí tím, že článek s onou výčitkou ani nenapsal, ani nečetl, ani do tisku nedal, že však podle názoru soudu

jako zodpovědný redaktor za souzené projevy trestně zodpovídá, ano bylo jeho povinností dbáti toho, by souzené projevy, zakládající skutkovou podstatu přestupku § 497 tr. zák., nebyly v časopisu uveřejněny, nehledíc k tomu, že platí — an obžalovaný neudal, kdo mu dal pro článek informaci, a nevedl důkazy — domněnka, že je sám pisatelem článku, pročež ho uznal soud vinným. Do rozsudku podali včas odvolání soukromý obžalobce proti výrokům o trestu a o podmíněném odkladu trestu, obžalovaný do výroku o vině. K poukazu odvolacího soudu byli soudem první stolice o obhajobě obžalovaného slyšeni svědci Hugo V., Vladimír R. a Vojtěch L., a při veřejném přelíčení u odvolacího soudu čteny zápisy o těchto výsleších. Rozsudkem ze dne 10. října 1930 zamítl krajský soud trestní v Praze jako soud odvolací odvolání obžalovaného, potvrdiv rozsudek první stolice. V důvodech rozsudku odvolacího soudu jest uvedeno, že i soud odvolací shledává v souzené části článku skutkovou podstatu přestupku podle § 497 tr. zák.; že se obžalovaný hájí tím, že článek nepsal, nečetl a do tisku nedal, a že vývodní svědci mluví ve prospěch této obhajoby, udávajíc, že by si byli všimli rukopisu obžalovaného, který z technických důvodů nemůže čísti všechny lokálky; že však odvolací soud obhajobě v tomto směru nevěří, neníť prý myslitelné, že by zodpovědný redaktor nechal nepovšimnutý a nečetl článek uveřejněný v listu samostatně a nezařazený do lokální části; že odvolací soud jest toho přesvědčen, že obžalovaný četl dotčený článek a byl si při tom vědom, že pisatel článku měl úmysl potupiti soukromého obžalobce výčitkou skončeného soudního vyšetřování. Uvažujíc pak o tom, zda obžalovaný i v tomto případě za obsah článku trestně zodpovídá, praví rozhodovací důvody druhé stolice dále, že jest podle § 7 tr. zák., byl-li obsahem tiskopisu spáchán zločin, viněn tímto zločinem při periodických tiskopisech i zodpovědný redaktor, že se ustanovení to vztahuje podle § 239 tr. zák. i na přečiny a přestupky; že z těchto dvou ustanovení má odvolací soud za to, že zodpovědný redaktor — i když se nepodaří důkaz, že článek psal nebo četl — přece za jeho obsah trestně zodpovídá; vždyť by se prý v opačném případě staly veškeré přestupky proti bezpečnosti cti, pokud nepodléhají tiskové nověle z roku 1924, vůbec beztrestnými popíráním zodpovědného redaktora, že je psal, četl nebo dal do tisku, a uražené osoby nemohly by se vůbec dovolávati práva.

Oněmi rozsudky byl porušen zákon. Ponechává-li se v rozsudku okresního soudu stranou jeho další, ostatně jen podpůrný poukaz na uvedenou v něm domněnku, již naprosto nelze uvést v soulad se zásadami § 258 tr. ř., jest kladný výrok okresního soudu o vině obžalovaného zřejmě výronem názoru, že k přičítání útoku na čest jiné osoby s hlediska § 497 tr. zák. zodpovědnému redaktoru periodického časopisu, v němž útok uveřejněn, stačí nedbalost redaktorova (zanedbání povinné péče), při jejíž osvědčení redaktorem nebyl by závadný útok pojat do tiskopisu. Názor ten jest v rozporu s ustanovením § 497 tr. zák., jež předpokládá pro skutkovou podstatu tohoto přestupku kromě činnosti tam uvedené i přímý úmysl pachatelův, hanobiti napadenou osobu, a jest

jím (obdobou podle čl. IV. uvozovacího zákona k tr. zák. nepřipustně) rozšiřována zodpovědnost redaktora za obsah tiskopisu z důvodů nedbalosti nad rozsah čl. III. odst. čís. 1 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. (srovnej i § 6 tiskové novely z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.). Právní omyl, jenž byl takto pramenem odsuzujícího rozsudku první stolice, nebyl napraven ani rozsudkem odvolacího soudu, ač se toho domáhalo odvolání obžalovaného, — naopak přešel i do důvodů rozsudku druhé stolice, a byl tam dokonce vystupňován tím, že se nepředpokládalo ani zanedbání péče, již jest zodpovědný redaktor povinen, by obsah tiskopisu jím redigovaného byl s hlediska trestního zákona nezávadný. Poukaz odvolacího soudu, že by při opačném názoru byla mezera v zákonných ustanoveních o trestnosti útoků na právní statek cti (rozuměj spáchaných tiskopisy), jest lichý; není úkolem soudů a jest jim naopak čl. IV. uv. zák. k tr. zák. přímo zakázáno vyplňovati mezery trestního zákona, najmě, jde-li o mezeru chtěnou, jak tomu ve směru touto věcí dotčené; tresce-li čl. III. odst. čís. 1 zákona čís. 142 ř. zák. z roku 1868 zanedbání povinné péče redaktorem jen, zakládá-li obsah tiskopisu skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu, je zřejmé, že se toto omezení zodpovědnosti redaktora jen za nedbalost stalo zákonodárcem úmyslně z úvahy, že poruchy právního řádu, nastavší obsahem tiskopisu, který zakládá skutkovou podstatu jen přestupku, nejsou tak vážné, by vyžadovaly trestní represe proti osobě zodpovědné za obsah tiskopisu i jen při její nedbalosti. Důsledkem této »mezery« není v případech, ve kterých nepřichází v úvahu povšechná výjimka čl. III. zákona čís. 142 ř. zák. z roku 1868, po případě zvláštní výjimka § 6 zákona čís. 124 sb. z. a n. z roku 1924, najmě i, jde-li v obsahu periodického tiskopisu o přestupek § 497 tr. zák., stanoviti předpoklady zodpovědnosti a trestnosti zodpovědného redaktora jinak, než jde-li o zodpovědnost a trestnost osob, jimž se dává za vinu spáchaní dotčeného trestného činu jiným způsobem než tiskopisem. Jestliže na trestný čin, spáchaný tiskopisem, užití toho, co jest nařízeno v zákonech trestních, najmě jest podle těchto zákonů uvažovati o trestnosti osob, které spolupůsobily při tisku nebo při rozšiřování tiskopisu (odst. 1 a 2 § 28 zákona o tisku, srovnej i čl. II. uv. zákona k tr. zák.). A podle zvláštního předpisu § 7 tr. zák., jehož jest podle § 239 tr. zák. použití i na přečiny a přestupky, jsou (rozuměj s výjimkou shora uvedenou) zločinem (přečinem anebo přestupkem), spáchaným obsahem tiskopisu vinny veškeré osoby, spolupůsobivší při tisku nebo při rozšiřování trestného tiskopisu, najmě i zodpovědný redaktor jen, lze-li na ně vztahovati všeobecná ustanovení §§ 1, 5, 6, 8, 9, 10, 11 tr. zák. Ponecháváje tuto poslední větu § 7 nepovšimnutou, dává i rozsudek odvolacího soudu ustanovení § 7 (239) tr. zák. výklad touto větou vyloučený a proto zřejmě nesprávný, že zodpovědný redaktor zodpovídá (rozuměj ve směru § 497 tr. zák.) trestně za obsah tiskopisu, třebaže není zjištěno, že článek, zakládající přestupek § 497 tr. zák., psal anebo četl, třebaže tedy jest předpokládati, že se článek dostal do tiskopisu bez přičinění, ba bez vědomí redaktorova. Arciž uvažuje rozsudek odvolacího soudu

o obhajobě obžalovaného, že článek nepsal a nečetl, i po stránce skutkové a bere (ponechávaje nevyvrácenou další obhajobu, že nedal článek do tisku) za prokázáno, že obžalovaný četl článek a uvědomil si úmysl pisatele (původce) článku potupiti soukromého obžalobce výčitkou skončeného soudního vyšetřování. Leč tím je zjištěn jen pramen a skutečnost vědomí obžalovaného o tom, že došel pro tiskopis článek, o který jde, a jeho vědomí o protiprávním smyslu a směru (účelu) článku. Není však rozsudkem odvolacího soudu vyvrácena obhajoba obžalovaného, že článek do tisku nedal, a není jím zjištěno, že obžalovaný nařídil, by byl článek, o který jde, pojat do tiskopisu jím redigovaného, nebo předsevzal jiný (positivní) čin, který by bylo podřaditi pod pojem přímého pachatelství (spolupachatelství) nebo spoluviny na vyčítání skončeného soudního vyšetřování. Pro tento nedostatek skutkových zjištění po stránce objektivní, přesněji po stránce otázky, zda obžalovaný spolupůsobil při tisku závadného tiskopisu, pokud byl v něm uveřejněn souzený článek, zůstává přes zjištění, že obžalovaný článek četl a protiprávní smysl a účel si uvědomil, základem odsuzujícího rozsudku odvolacího soudu výklad § 7 (§ 239) tr. zák., jehož nesprávnost dokázána.

Čís. 4169.

Mimořádnými válkou vyvolanými poměry rozumí se stav povšechné tísně spotřebitelstva, nastavší tím, že se výše cen předmětů potřeby následkem hospodářského rozvratu nepřizpůsobuje jako před válkou souhrnu nejnižších naprosto nutných nákladů a zisků výrobců a potřebných činitelů, obstarávajících převod zboží z výroby do spotřeby. V tísní té jde o (válkou způsobenou) poruchu souhry mezi nabídkou a poptávkou, která má příčinu ve změnách na straně nabídky.

Nespadá sem stav hospodářské stagnace a deprese a spojený s ním vzestup počtu nezaměstnaných, ana tu má porucha oné souhry svůj vznik a svou původní příčinu ve změnách na straně poptávky.

(Rozh. ze dne 16. května 1931, Zm II 110/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu jako soudu odvolacího v Uherském Hradišti ze dne 24. února 1930, jímž byl k odvolání veřejného obžalobce do zprošňujícího rozsudku okresního soudu v Uherském Brodě ze dne 10. ledna 1930 obžalovaný uznán vinným přestupkem § 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., spáchaným tím, že žádal v měsíci říjnu 1929 v U. B., využívaje mimořádných poměrů vyvolaných válkou, za pečivo a chléb, tedy za předměty potřeby ceny zřejmě přemrštěné, byl porušen zákon v ustanovení § 7 odst. čís. 1 zákona o trestání válečně lichvy ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.; rozsudek ten se zrušuje a obžalovaný se podle § 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby osvobozuje.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Uherském Brodě ze dne 10. ledna 1930 byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že žádal v měsíci říjnu 1929 v U. B., využívaje mimořádných poměrů vyvolaných válkou za pečivo a chléb, tedy za předměty potřeby ceny zřejmě přemrštěné, čímž se prý dopustil přestupku předražování podle § 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. Důvodem zproštění byl v podstatě předpoklad soudu, že údaje obviněného o výrobních nákladech nebyly vyvráceny, že za těchto výrobních nákladů byla váha rohlíků skoro úplně přiměřená — nešlo-li dokonce, co vyvráceno není, o rohlíky mastné —, a že zbýval u chleba rozdíl jen 5 h, který vzhledem k různému vypečení chleba a k jeho výrobě v dílně nelze vůbec kontrolovati. Odvolání veřejného obžalobce bylo po ústním líčení, při němž byla část průvodního řízení znovu provedena, rozsudkem krajského soudu jako soudu odvolacího v Uherském Hradišti ze dne 24. února 1930 vyhověno a obžalovaný byl uznán vinným oním přestupkem. V důvodech tohoto rozsudku se praví, že odvolací soud má za prokázáno, že ceny, za něž obžalovaný své výrobky prodával, byly přemrštěné; dále, že obžalovaný musil vědět, že za dnešních poměrů hospodářské deprese a stagnace při vzrůstajícím počtu nezaměstnaných tím spíše budou jednáním obžalovaného postíženy právě vrstvy majetkově nejslabší, které jsou tak zkracovány o předměty nejnnutnější potřeby (chléb a pečivo) a musejí je platiti nepřiměřeně draho.

Rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon. Budiž ponecháno stranou, že v rozhodovacích důvodech odvolacího soudu není zjištěno, že přemrštěnost cen obžalovaným požadovaných byla zřejmá, a že si byl obžalovaný této zřejmě jejich přemrštěnosti vědom, jakož i, že citovanou větou rozhodovacích důvodů o vědomí obžalovaného sotva došel náležitého opodstatnění zlý úmysl využítovati mimořádných poměrů vyvolaných válkou, neboť nejpodstatnější vadou rozsudku odvolacího soudu jest, že kladný výrok o vině je stížen právním omylem ohledně zákonného pojmu využítování mimořádných, válkou vyvolaných poměrů. Rozsudek odvolacího soudu shledává tuto skutkovou náležitost zřejmě v tom, co řečeno ve shora citované větě o hospodářské depresi a stagnaci, a o spojeném s ní vzestupu počtu nezaměstnaných. Je-li tomu tak, řídil se odvolací soud nesprávným výkladem onoho pojmu. Mimořádnými válkou vyvolanými poměry rozumí se stav povšechné tísně spotřebitelstva, nastavší tím, že se výše cen předmětů potřeby následkem hospodářského rozvratu nepřizpůsobuje jako před válkou souhrnu nejnižších naprosto nutných nákladů a zisků výrobců a potřebných činitelů, obstarávajících převod zboží z výroby do spotřeby. V tísní té jde o (válkou způsobenou) poruchu souhry mezi nabídkou a poptávkou, která má příčinu ve změnách na straně nabídky (poklesu tuzemské výroby a poklesu, ne-li úplném zániku dovozu při neztenčené, ne-li širší možnosti odbytu), a zračí se v tom, že spotřebitelstvo sesiluje poptávku a uvoluje se spíše než v dobách normálních k placení i vyšších

než přiměřených cen, jsouc k tomu nutkáno poklesem nabídky a obavou, že nabídka klesne ještě více. Že jest jedním z následků světové války i stav hospodářského života, který má rozsudek na zřeteli, není v rozsudku vysloveno. Než nehledíc k tomu, jde sice i ve stavu hospodářské stagnace a deprese (šířící se nezaměstnanosti) o poruchu souhry mezi nabídkou a poptávkou, avšak porucha ta má svůj vznik a svou původní příčinu ve změnách nastavších na straně poptávky, v tom, že poptávka, snad i sama potřeba nezvýšila se v náležitém poměru ke zvýšené výrobě (tu- i cizozemské) a nabídce, jež jsou pak poklesem odbytu nuceny k omezení další výroby a k propouštění dělníků, což zase sníží možnost odbytu, a zračí se v tom, že při chabější poptávce sesiluje nabídka, jsouc v důsledku toho více než za doby normálního hospodářského života ochotna snížit cenu na míru nezbytných nákladů a zisků. Jsou-li tudíž pro stav hospodářského života, jaký má na zřeteli pojem předražování, příznačnými zdrženlivost nabídky (výroby a obchodu) a tendence na vzestup cen, vyznačuje se stav hospodářské stagnace a deprese zdrženlivostí poptávky (spotřebitelstva a při delším trvání deprese i obchodu), a tendencí na pokles cen. Opírá-li pak rozsudek odvolacího soudu kladný výrok o vině obžalovaného v dotčeném směru poukazem na stav hospodářské stagnace a deprese s rostoucím počtem nezaměstnaných, používá zákona nesprávně v příčině pojmu mimořádných, válkou vyvolaných poměrů.

Čís. 4170.

Rozsudek nejvyššího soudu a v něm projevené názory o různé podstatě dvojí činnosti obžalovaného jsou pro soud první stolice pro jakékoli další řízení závaznými; tento soud nesmí položit novému rozhodování za základ odchylný názor, že obojí činnost obžalovaného jest účelově jediným aktem.

Zmatek čís. 9 b) § 281 tr. ř., uznal-li soud obžalovaného vinným, ač bylo stíhací právo veřejného obžalobce vyloučeno předpisem § 263 odst. 2 tr. ř., an si při prvním projednávání a před prvním rozsudkem podle předpisů onoho § nezajistil možnost stíhati obžalovaného pro činnost odchylnou od původně zažalovaného skutku, ač mu byla již tehdy známa.

(Rozh. ze dne 19. května 1931, Zm I 603/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 27. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 3 zákona o maření exekuce ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. zprostil z obžaloby pro onen přestupek, jehož se prý dopustil tím, že v roce 1926 v P. zabavené věci zaznamenané ve zájemném protokole exekučního soudu v Praze pod pol. čís. 1 (tvrdý

psací stůl), čís. 28 (dva dřevěné sudy), čís. 32 (decimálku) odstranil, takže s nimi úřad nemohl nakládati.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud uznal ve svém rozsudku ze dne 30. října 1929, č. j. Zm I 46/29, že obžaloba státního zastupitelství o zažalovaném činu, za který považoval jen podepsání plné moci a podání vylučovací žaloby, byla soudem první stolice vyřízena tím, ve v činu tom nebyl shledán ani přečin podle § 1 zák. o maření exekuce, ani jiný trestný čin. Vyslovil dále, že skutečné odevzdání některých zabavených věcí Josefu D-ovi, pro něž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 3 cit. zák., bylo činem svojí podstatou od zažalovaného zcela odlišným, a poněvadž naň obžaloba ani původně nezněla, ani za líčení nebyla rozšířena nebo pozměněna, zrušil odsuzující rozsudek pro zmatečnost podle § 281 čís. 8 tr. ř. Tento rozsudek a v něm projevené právní názory o různé podstatě obojí činnosti obžalovaného byly podle § 293, 2. odst. tr. ř. pro soud první stolice pro jakékoli další řízení závazné, a nesměl tento soud položit svému novému rozhodování za základ odchylný názor, že obojí činnost obžalovaného jest účelově jediným aktem, za jaký jí v nyní napadeném rozsudku označil. Pro nové řízení nebylo vůbec podkladu, neboť zjištěním nejvyššího soudu, že původní obžaloba byla vyřízena a zrušením rozsudku o nezažalovaném činu, o němž nejvyšší soud nové řízení ve smyslu předpisů §§ 288 a 293 tr. ř. naříditi nemohl, ani nenařídil, byla trestní věc o původní obžalobě státního zastupitelství ukončena, a nebylo proto ani v zákoně ani v rozhodnutí nejvyššího soudu podkladu k tomu, by po dojití spisů soudu první stolice bylo nařizeno hlavní přelíčení; nebyloť předmětu (obžaloby), o němž by při hlavním přelíčení mohlo býti jednáno. Právem se proto ohražoval obhájce proti novému projednávání věci po rozhodnutí nejvyššího soudu. Důvod zmatečnosti, uplatněný stěžovatelem podle § 281 čís. 4 tr. ř. v tomto směru nepřichází však v úvahu, neboť rozsudek, vydaný o obžalobním návrhu státního zastupitelství, jímž byla obžaloba teprve v tomto období rozšířena na čin, který byl předmětem prvního odsuzujícího a nejvyšším soudem zrušeného rozsudku, trpí zmatkem podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., jenž je mylně ve zmateční stížnosti pojímán za zmatek podle § 281 čís. 8 tr. ř. Nyní byl tu již sice obžalobní návrh státního zastupitelství, o němž bylo soudu rozhodnuto, jakmile projednávání o něm připustil; odsouditi podle něho bránil však předpis § 263, 2. odst. tr. ř., jímž bylo stíhací právo veřejného obžalobce vyloučeno, an si při prvním projednávání a před prvním rozsudkem podle o tom platných předpisů cit. § nezajistil možnost stíhání obžalovaného pro tuto činnost, od původně zažalovaného činu odchylnou, ač mu byla již tehdy známa. O obžalobním návrhu, který veřejný obžalobce podal nepřipustně teprve v tomto období, měl proto býti vynesena rozsudek osvobozující podle posledního případu § 259, čís. 3 tr. ř., že jest tu důvod, pro který bylo stíhání obžalovaného vyloučeno. Odsuzujícím rozsudkem založil soud první stolice zmatek

shora označený, pro který bylo podle § 288 čís. 3 tr. ř. rozhodnuto ve věci samé, rozsudek zrušiti a obžalovaného od nepřipustně podané obžaloby osvoboditi.

Čís. 4171.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 99 tr. zák. stačí i podmíněná pohrůžka, závisí-li její splnění na vůli hrozícího, nikoliv jen ohroženého, nebo lze-li z jiných důvodů s jistotou očekávati, že podle obyčejného běhu věci bude podmínka splněna.

Způsobilost vzbuditi veřejné pohoršení (§ 516 tr. zák.) není podmíněna veřejností místa činu; jest opodstatněna i, byl-li čin spáchán sice neveřejně, ale za okolností, že si pachatel musel býti vědom možnosti, že se o něm doví větší počet lidí.

(Rozh. ze dne 20. května 1931, Zm I 495/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 3. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 99 tr. zák. a přestupkem proti veřejné mravopěstnosti podle § 516 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá oba odsuzující výroky (pro zločin podle § 99 tr. zák. a pro přestupek § 516 tr. zák.) z důvodů zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Proti odsouzení pro zločin podle § 99 tr. zák. namítá, že vyhrůžku obžalovaného nelze pokládati za nebezpečnou ve smyslu § 99 tr. zák.; vyhrůžka nebyla prý způsobila vzbuditi důvodné obavy, což prý plyne z toho, že Anna Sch-ová ohrožovala obžalovaného nožem, a že obžalovaný, by odvrátil od sebe hrozící nebezpečí, použil slov: »Bodnete-li mne, střelím!« Tim prý ponechal splnění podmíněné pohrůžky zcela na vůli ohroženého. Z důvodů, jež uvádí rozhodnutí čís. 2119 sb. n. s., nelze prý takovou vyhrůžku pokládati za nebezpečnou ve smyslu § 99 tr. zák. Zmateční stížnost jest na omylu. I podmíněná vyhrůžka stačí k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 99 tr. zák., závisí-li její splnění na vůli hrozícího, nikoliv jen ohroženého, nebo lze-li z jiných důvodů s jistotou očekávati, že podle obyčejného běhu věci bude podmínka splněna. O takový případ jde i tu, vychází-li se ze skutkových zjištění rozsudku, což zmateční stížnost nečiní, ač je po formální stránce nenapadá. Nálezací soud zjistil, že obžalovaný chtěl svěsti Annu Sch-ovou, 18leté bezbranné děvče, když byla sama doma, nemravnými řečmi a ohmatáváním k souloži, a když se mu to nepodařilo, že uvedl děvče v nesmírný strach hrozbou, že je zastřelí, při čemž hrozbu zdůrazňoval tím, že vytáhl z kapsy zbraň, zřejmě jen proto, by se mstil za odmítavé chování děvčete. Soud zjišťuje, že Sch-ová měla ještě od svačiny v ruce

nůž (kterým si krájela chleba), když jí obžalovaný hrozil slovy: »Wenn sie mich mit dem Messer stechen, so schiesse ich, das erstemal ginge es in den Fussboden und das zweitemal auf sie,« zjišťuje však také, že obžalovaný k takovému vyhrožování neměl vůbec příčiny, an musel sám připustiti, že ho dívka nožem bodnouti ani nechtěla. Z těchto zjištění plyne, že Anna Sch-ová obžalovaného nožem neohrožovala, a že jí obžalovaný nehrozil, by odvrátil od sebe hrozící nebezpečství, jehož ve skutečnosti nebylo, a jež zcela libovolně a v rozporu s rozsudkem tvrdí zmateční stížnost, — nýbrž naopak, že obžalovaný svou vyhrůžkou chtěl již předem znemožniti případnou obranu ohrožené proti svému útočnému jednání. Poněvadž napadená Sch-ová měla právo brániti se proti bezprávným útokům obžalovaného, nezáviselo splnění podmíněné vyhrůžky jen na její vůli, nýbrž zásadně na vůli a chování se obžalovaného. Nevylučuje proto podmíněná forma vyhrůžky v souzeném případě o sobě, by nebyla kvalifikována jako nebezpečná ve smyslu § 99 tr. zák., tím méně, an soud zjišťuje objektivní okolnosti, které odůvodňují závěr, že byla způsobila vzbuditi v ohrožené důvodnou obavu, že by mohla býti ihned splněna, totiž že bylo vyhrožováno závažným zlem, že vyhrůžka byla zároveň zdůrazněna vytažením zbraně, že ohrožená byla sama doma, že jí obžalovaný chtěl svésti atd., nehledíc ani k subjektivní individualitě Anny Sch-ové, osoby nervově choré.

Proti odsouzení pro přestupek § 516 tr. zák. namítá zmateční stížnost, že smilné činy obžalovaného, zjištěné v rozsudku, nebyly způsobily vzbuditi veřejné pohoršení, any nebyly spáchány veřejně, nýbrž v bytě rodičů Anny Sch-ové a v době, kdy nebyl v bytě ani v domě nikdo přítomen, takže již proto prý bylo vyloučeno, že by mohly vyvolati veřejné pohoršení. Stížnost má za to, že z toho důvodu odsouzení pro přestupek § 516 tr. zák. porušuje zákon. Ani v této příčině nelze s ní souhlasiti. Způsobilost vzbuditi veřejné pohoršení není podmíněna veřejností místa činu; jest opodstatněna i, byl-li čin spáchán sice neveřejně, ale za okolností, že si pachatel musel býti vědom možnosti, že se o něm doví větší počet lidí. V souzeném případě zjistil soud nejen, že se čin dodatečně dostal do veřejnosti, nýbrž i, že tento účinek jest v příčinné spojitosti s okolnostmi, za nichž byl čin spáchán, a že si obžalovaný toho musel býti vědom (rozh. vid. čís. 4341/16 a čís. 3565, 3727 sb. n. s.), ježto podle přesvědčení soudu obžalovaný mohl počítati s tím, že Anna Sch-ová učiní o jeho činech sdělení při nejmenším svým rodičům, a že tak se věc může dostat do veřejnosti a vyvolati veřejné pohoršení; že si obžalovaný těchto možných účinků svého jednání musel býti vědom a také byl vědom, usuzuje soud zejména také z toho, že žádal Annu Sch-ovou při odchodu, by z věci nedělala žádné řeči. Jsou tu tudíž předpoklady, které dopouštějí závěr, že smilné činy obžalovaného, mravopoděstnost hrubě urážející, byly způsobily vzbuditi veřejné pohoršení.

Čís. 4172.

Ke kvalifikaci podle § 175 I b) tr. zák. není třeba, by nebezpečí pro provoz odnětím věci skutečně nastalo nebo bezprostředně nastati mohlo;

ona kvalifikace byla by vyloučena jen, kdyby bylo lze za daných poměrů naprosto vyloučiti možnost tohoto účinku.

Krádež součástek kolejového autobusu státních drah (rozvodové skřínky a elektrické houkačky) spadá pod ustanovení § 175 I b) tr. zák., třebaž autobus nebyl v provozu, jsa dopravován na otevřeném železničním vagonu do dílen státních drah k opravě.

(Rozh. ze dne 20. května 1931, Zm I 506/30.)

Nejvyšší soud jako soudu zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 29. dubna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 99 tr. zák. a zločinem krádeže podle §§ 171, 175 I b), 180 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti odsouzení pro zločin krádeže namítá zmateční stížnost podle čís. 10 § 281 tr. ř., že soud neprávem kvalifikoval krádež jako zločin podle § 175 I b) tr. zák., ačkoliv nejde o krádež součástek sloužících k železničnímu provozu, nýbrž o součástky dopravovaného zboží, ježto byly sice odcizeny věci z kolejového autobusu státních drah, který však nebyl v provozu, nýbrž byl dopravován na otevřeném železničním vagonu z K. do dílen státních drah v N. k opravě, takže prý chybí předpoklad oné kvalifikace, že krádež může míti vliv na bezpečnost provozu železnic. Se zmateční stížností nelze souhlasiti. Podle § 175 I b) tr. zák. se stane krádež zločinem nehledíc k částce, spáchána-li na věcech jmenovaných v §§ 85 c) a 89 tr. zák. V souzeném případě jde o krádež tří součástek dopravního prostředku, kolejového autobusu státních drah, totiž kusu rozvodové skřínky, elektrické houkačky a zelené pokrývky. Ony dvě věci jsou nesporně v souvislosti s bezpečností provozu a odnětí jich nepochybně může míti nepříznivý účinek na bezpečnost provozu, předpokládajíc, že dotýčný dopravní prostředek jest v provozu. Okolnost, že v souzeném případě byl autobus dočasně na dobu opravy z provozu vyloučen, nevylučuje zvýšenou trestní ochranu jeho součástek. Ke kvalifikaci podle § 175 I b) tr. zák. není totiž třeba, jak vyslovuje rozhodnutí nejv. soudu čís. 739 sb. n. s., by nebezpečí pro provoz odnětím věci skutečně nastalo nebo bezprostředně nastati mohlo; naopak řečené vlastnosti není tu jen tehdy, lze-li možnost onoho účinku za daných poměrů naprosto vyloučiti. Autobus, o který jde, byl na cestě k opravě, po opravě měl býti zase dán do provozu. I když lze předpokládati, že při opravě, třebaže k ní došlo z jiných důvodů, než pro poškození způsobené krádeží, chybící kus rozvodové skřínky a elektrická houkačka budou nahrazeny, takže by bezpečnost nového provozu autobusu krádeží nutně neutrpkla, může tento předpoklad selhati, ano se může státi, že se buď z nedbalosti zřízence opravou pověřeného nebo z jiné nahodilé příčiny náprava nestane, takže abstraktně nelze vyloučiti, že krádež oněch sou-

částek, i když neměla a nemohla mítí bezprostředně v zápětí nebezpečí pro provoz autobusu, nebezpečí takové po případě přece mohla způsobiti, a nelze proto souvislost krádeže s bezpečností budoucího provozu spolehlivě a naprosto vyloučiti za všech okolností. Nelze proto shledati právně mylným názor prvního soudu, shledal-li v odcizených součástkách věci v § 85 c) tr. zák. jmenované, a kvalifikoval-li krádež podle § 175 I b) tr. zák.

Čís. 4173.

Týká-li se urážlivý výrok (že za příslibení domovského práva židům byla slíbena odměna) celého obecního zastupitelstva, jest oprávněn k soukromé obžalobě pro urážku na cti i starosta.

(Rozh. ze dne 20. května 1931, Zm II 146/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Moravské Ostravě ze dne 27. února 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a § 1 zákona čis. 124/1924, vyhověl, pokud čelila proti zproštění obžalovaného co do výroku »Kolik slíbili, není nám dosud známo«, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pokud jde o výrok »kolik slíbili, není nám dosud známo«, zprostil kmetský soud obžalovaného jen z toho důvodu, že prý nelze tento výrok vztahovati na soukromého obžalobce, ano příslibení domovského práva nepřisluší jen starostovi samému, a mohl by se tedy výrok vztahovati na kohokoli z obecního zastupitelstva. Zmateční stížnost soukromého obžalobce napadá tento úsudek nalézacího soudu, tvrdíc mimo jiné, že je sice správné, že o příslibu domovského práva v obci nerozhoduje soukromý obžalobce sám, nýbrž celé obecní zastupitelstvo, že však soukromý obžalobce jako starosta je za vše zodpovědný, a to i za jednání těch, kdož o tom spolurozhodují, takže, byl-li kdo v tomto směru vydán v opovržení, byl to i soukromý obžalobce; že se mohli oním výrokem cítiti uraženi i jiní členové obecního zastupitelstva, je prý vedlejší, a nežalovali-li, je to jejich věcí. Těmito vývody provádí zmateční stížnost vlastně hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 c) tr. ř., vytýkajíc, že nalézací soud nesprávně řešil otázku, zda je soukromý obžalobce, vystoupivší ohledně onoho výroku jako obžalobce, k tomu oprávněn. Stížnosti jest přisvědčiti, neboť kmetský soud neprávem upěl soukromému obžalobci v tomto bodu oprávnění k soukromé obžalobě z úvah, které nevedou k tomuto výsledku. Podle ustálené judikatury zrušovacího

soudu (viz na př. rozh. čis. 2604 sb. n. s.) je v případech, kde se obviňování děje znamenáními připadajícími na více osob náležejících jistému sboru, okruhu a pod., aniž je patrné, na kterou z nich se urážlivý útok vztahuje, každá z těchto osob dotčena na své cti, a je následkem toho k podání soukromé obžaloby oprávněna každá z nich, jež se podle způsobu výtky musí obávat, že bude třetími osobami pokládána za osobu nebo za jednu z osob, na něž se urážlivý projev vztahuje. V souzeném případě vztahuje se výrok »kolik slíbili (t. j. několik cizích neznámých židů za příslibení domovského práva), není nám dosud známo« na obecní zastupitelstvo v K., jež rozhoduje o příslibení domovského práva v obci. Je tedy k podání soukromé obžaloby oprávněn každý člen tohoto zastupitelstva, tudíž i starosta obce jako jeho čelný člen a představitel, který se ještě více než ostatní členové obecního zastupitelstva musel obávat, že pozastavený výrok bude čtenáři letáku pokládán za výtku, vztahující se i na něho.

Čís. 4174.

Lhůta § 281 (294) tr. ř. k provedení zmateční stížnosti (odvolání) počíná pro státní zastupitelství dnem, kdy mu byl (lhůtejně, zda z podnětu opovědi opravného prostředku či z jiného podnětu) dodán prvopis rozsudku k nahlédnutí (§ 78 tr. ř.).

Účinek tohoto doručení nemůže odvrátiti ani státní zastupitelství prohlášením při vrácení spisů, že jich použilo pro jinou trestní věc, ani soud doručením spisů státnímu zastupitelství ještě jednou s poukazem na opověď opravných prostředků.

(Rozh. ze dne 21. května 1931, Zm I 328/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném sezení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 20. června 1929, pokud napadla výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným jen přestupkem podle §§ 197, 461 tr. zák., nikoliv zločinem podle §§ 197, 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Státní zastupitelství opovědělo dne 22. června 1929, druhý den po vynesení napadeného rozsudku, tedy včas zmateční stížnost a odvolání do výše trestů všech obžalovaných, a žádalo současně o opis rozsudku a o sdělení spisů. K další jeho žádosti, by mu byly spisy bez rozsudku zaslány k nahlédnutí pro jinou trestní věc proti neprodlenému vrácení, byly nalézacím soudem dne 11. listopadu 1929 doručeny státnímu zastupitelství spisy i s rozsudkem, při čemž soud podotkl, že rozsudek není dosud opsán. Státní zastupitelství vrátilo spisy 17. listopadu 1929 soudu po nahlédnutí, podotknuvši, že jich upotřebilo pro jiné spisy. Dne 18. prosince 1929 dodal soud státnímu zastupitelství »prvopis roz-

sudku i se spisy následkem opovězené zmáteční stížnosti a odvolání z 25. června 1929«. Spisy s rozsudkem došly dne 19. prosince 1929 k státnímu zastupitelství, jež pak podalo 24. prosince 1929 u soudu provedení zmáteční stížnosti a odvolání. Provedení obou opravných prostředků stalo se opožděně. Podle § 78 tr. ř. děje se doručení soudních opatření státnímu zastupitelství jich sdělením v prvopisu. Doručení opisu rozsudku státním zastupitelstvím žádané bylo tedy nahrazeno sdělením prvopisu, a lhůta § 281 (294) tr. ř. k provedení opovězené zmáteční stížnosti a opovězeného odvolání počnala pro státní zastupitelství dnem, kdy mu byl (lhostejno, zda z podnětu opovědi opravného prostředku či z jiného podnětu) dodán prvopis rozsudku k nahlédnutí. To se stalo po prvé 11. listopadu 1929, dokonce s výslovným upozorněním, že jest ve spisech i prvopis rozsudku. Účinek tohoto doručení, že totiž osmidenní lhůta k provedení zmáteční stížnosti i odvolání počala dnem tohoto doručení a končila 19. listopadu 1929, nemohly odvrátiti ani státní zastupitelství tím, že prohlásilo při vrácení spisů, že jich použilo pro jinou trestní věc, ani nalézací soud tím, že doručil státnímu zastupitelství spisy ještě jednou, a to tentokrát s poukazem na opověď opravných prostředků. Zmateční stížnost a odvolání, podané soudu teprve po uplynutí lhůty 24. prosince 1929, byly tudíž opožděny. Měl proto nalézací soud zmáteční stížnost, poněvadž nebyl v opovědi zmáteční stížnosti naznačen určitě žádný z důvodů zmátečnosti, vypočtených v § 281 čis. 1 až 11 tr. ř., odmítnouti ihned podle § 1 čis. 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. na rok 1878. Ano se tak nestalo, bylo ji zamítnouti podle § 4 čis. 1 téhož zák. soudem zrušovacím (srov. rozh. čis. 824, 3441 sb. n. s.).

Čís. 4175.

Objektivní skutková podstata přestupku podle § 320 f) tr. zák. je naplněna a dokonána již tím, že nepovolanou změnou veřejné listiny bylo propůjčeno nesprávnému obsahu zdání oficiálního původu; nevyžaduje se konkrétní způsobilost padělání přivoditi účinek; nepovolaná změna může býti provedena jakýmkoli způsobem, přepsáním nebo přeškrtnutím původního textu a napsáním jiného.

Ani ne zcela podařené provedení padělku nevyklučuje o sobě skutkovou podstatu přestupku § 320 f) tr. zák., která nepředpokládá konkrétní způsobilost uvéstí v omyl.

Subjektivní skutková podstata přestupku § 320 f) tr. zák. vyžaduje úmysl uvéstí koho nepovolanou změnou textu veřejné listiny v omyl (oklamati třetí osobu).

(Rozh. ze dne 21. května 1931, Zm I 708/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 31. května 1930, jimž byl stěžovatel uznán vinným

přestupkem podle § 320 f) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc přikázal k opětovnému projednání a rozhodnutí na příslušný nyní okresní soud v Ledči.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmátečnosti čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Zrušovací soud vyslovil a odůvodnil, že objektivní skutková podstata přestupku podle § 320 f) tr. zák. je naplněna a dokonána již tím, že nepovolanou změnou veřejné listiny bylo propůjčeno nesprávnému obsahu zdání oficiálního původu, a že se nevyžaduje konkrétní způsobilost padělání přivoditi účinek (sb. n. s. čis. 2859). Nepovolaná změna může býti provedena jakýmkoli způsobem (sb. n. s. čis. 1844), tedy přepsáním původního textu veřejné listiny nebo, jak se stalo v souzeném případě, přeškrtnutím původního textu a napsáním jiného. Mluví-li se proto v rozsudku ne zcela případně o přepsání číslíc, nepadá to na váhu a nezakládá rozpor podle čis. 5 § 281 tr. ř. s obsahem padělaného certifikátu, ana i změna v té formě, jak ji obžalovaný provedl, opodstatňuje pojem padělání veřejné listiny. Z citovaného nálezu zrušovacího soudu plyne také, že ani ne zcela podařené provedení padělku nevyklučuje o sobě skutkovou podstatu přestupku podle § 320 f) tr. zák., která nepředpokládá ani konkrétní způsobilost uvéstí v omyl (vid. sb. čis. 3336, Sb. n. s. čis. 2859, 3742). Ostatně připouští sama stížnost, že následkem změn provedených obžalovaným v certifikátu mohla vzejíti pochybnost o tom, která číslice skutečně platí; tím je však již dána stížností popíraná způsobilost oklamati. Nicméně nelze zmáteční stížnosti upřítí oprávnění, pokud namítá vadnost rozsudku po stránce subjektivní. Stížnost uplatňuje právem, že se ke skutkové podstatě přestupku podle § 320 f) tr. zák. vyžaduje úmysl pachatele uvéstí někoho nepovolanou změnou textu veřejné listiny v omyl (oklamati třetí osobu). Tento úmysl nalézací soud nezjišťuje; otázkou subjektivního zavinění s hlediska § 320 f) tr. zák. se vůbec neobírá, ač to bylo nutné již se zřetelem na obhajobu obžalovaného (čis. 9 a § 281 tr. ř.). Hájit se obžalovaný, jak stížnost vytýká, uplatňujíc tak zjevným poukazem neúplnost rozsudku podle čis. 5 § 281 tr. ř., tím, že onu změnu v certifikátu provedl proto, by nezapomněl při zdanění vozu a v případě jeho prodeje na ony správné výměry, pokud se týče, že si ony změny poznamenal na certifikát, by nezapomněl při příštím hlášení zdanění u důchodkové kontroly na skutečné výměry vozu. Subjektivní stránka musí však býti v rozsudku výslovně zjištěna a po zákonu (§ 270 čis. 5 tr. ř.) odůvodněna, poněvadž jinak neodpovídá odsuzující výrok zákonu. Kromě toho bude nalézacímu soudu již se zřetelem na dobu spáchání činu (první polovice roku 1928), jenž je dokonán arci teprve použitím padělané listiny, a vydání obsílky na obžalovaného (4. června 1929) zkoumati i, zda čin nepřestal býti trestným promlčením (§§ 531 a 532 tr. zák.; Sb. n. s. čis. 3742).

Čís. 4176.

Stav úplného opilství nepředpokládá nutně úplné zrušení, nýbrž stačí i zkalení pachatelova vědomí o skutkových okolnostech, za kterých jedná, a o protiprávních následcích, které nastanou z jednání, k němuž ho pohánějí pudy v jeho mysli se zrodí.

Spolehlivým předpokladem přičetnosti nemusí býti, že opilý delší kus cesty běžel, ani, že poznal strážníky jako takové.

Nemožnost upamatovati se na to, co se za opilosti sběhlo, nasvědčuje stavu bezvědomí.

I opilost, jež o sobě nezakládá ještě nepřičetnost, může se, přistoupí-li k ní afekt, vystupňovati tak, že vylučuje přičetnost.

Množství vypitých lihovin a jejich účinek nejsou vždy v přímém poměru.

(Rozh. ze dne 22. května 1931, Zm I 301/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 13. února 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by jí znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud obíral se v rozsudku správně především základní otázkou, zda obžalovanému přichází k dobru trestnost vylučující důvod ve smyslu § 2 písm. c) tr. zák. pro úplnou opilost. Otázku tu rozřešil v tom smyslu, že opilost obžalovaného v době činu nebyla takového stupně, jak předpokládá ustanovení § 2 c) tr. zák., a že proto obžalovaný je zodpovědný za trestné činy, z nichž je vinný. Svě úvahy shrnul nalézací soud v tento konečný závěr: »Nebyl tudíž obžalovaný v době činu požitím alkoholu v takovém stavu, že by jeho duševní schopnosti vzhledem k orientaci byly úplně potlačeny až na hranici nezodpovědnosti.« Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čis. 9 a), pokud se týče čis. 9 b) § 281 tr. ř., vytýká zmateční stížnost, že tento názor nalézacího soudu nemůže obstát před zákonem, poněvadž by podle něho obžalovaný mohl býti z trestnosti vyloučen jen, kdyby jeho duševní schopnosti byly úplně potlačeny; v takovém stavu nemohl by se však prý člověk dopustiti vůbec žádného trestného činu, poněvadž by jeho mozkové funkce byly úplně ztlumeny. Stížnosti, jež vytýká taktó rozsudku právní pochybení v pojetí zákonného pojmu úplného opilství, nelze upříti oprávněně. Zrušovací soud vyslovil již opětovně a odůvodnil ve svých rozhodnutích, že stav úplného opilství nepředpokládá nutně úplné zrušení, nýbrž že stačí i zkalení pachatelova vědomí o skutkových okolnostech, za nichž jedná, a o protiprávních následcích, které nastanou z jednání,

k němuž ho pohánějí pudy v jeho mysli se zrodí (sb. n. s. čis. 2017, 2233, 2236, 3062). Nelze tudíž stav úplného opilství vykládati ve smyslu obvyklém, jakoby musilo jíti o toho, kdo je pro opilost zcela beze smyslu, jehož veškerá duševní činnost je odstraněna, nýbrž jest zákonný znak »úplného opilství, v němž si pachatel svého činu nebyl vědom«, pojímáti ve smyslu právníko-psychologickém, tedy tak, že pachatel byl zbaven schopností, uvážiti náležitě a správně význam a obsah svého činu, jinými slovy, rozpoznati protiprávnost svého skutku (sb. n. s. čis. 2236; Finger: »Das Strafrecht« I. díl, str. 311 z roku 1912). Podle zákona neomlouvá jen úplné zrušení vědomí v době činu, nýbrž i jeho zkalení, v němž pachatel nepostřehuje buď vůbec neb aspoň úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jedná, a nemá správné představy o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin (sb. n. s. čis. 2233). Z rozsudku není s úplnou bezpečností patrné, zda nalézací soud při řešení otázky úplné opilosti obžalovaného a tím i jeho přičetnosti postupoval přesně z vyloženého právního hlediska; naopak onen jeho závěr vzbuzuje v tomto směru důvodné pochybnosti. Rozsudek je proto stížen vadou stížností vytýkanou; vada ta padá tím více na váhu, an rozsudek patrně přikládá zvláštní význam okolnostem, jehož nemají, pokud se týče nepřihlíží vůbec nebo ne dostatek k okolnostem, jimž nelze upříti důležitosti. Budiž poukázáno jen k tomu, že i úplně opilý, jak zkušenost učí, jsou s to běžeti mechanicky delší kus cesty, nestaví-li se jim v cestu překážka. Svědek Václav O. se vyjádřil, že obžalovaný je z druhu lidí, kteří, i když jsou opilí, venku na vzduchu dobře běží. Nemusí býti spolehlivým znakem přičetnosti ani, že obžalovaný poznal strážníky Josefa N-a a Václava O-a jako takové. Wulffen na př. praví ve svém díle »Kriminal-psychologie« z roku 1926 na str. 57: »Dass das Individuum mechanisch geistig und körperlich tätig sein kann, zum Beispiel noch ziemlich aufrecht geht . . . über seine Umgebung einigermaßen orientiert ist . . . kann allein für das Vorhandensein eines Bewusstseins nicht ausschlaggebend sein.« Nesmí býti dále při posuzování stupně opilosti ponecháno bez uvážení, že se opilost, jež o sobě nezakládala ještě nepřičetnost, může, přistoupí-li k ní afekt, vystupňovati tak, že vylučuje přičetnost (Finger: »das Strafrecht« I. díl, str. 312: das blosse Auftreten eines Ruhe gebietenden Schutzmannes kann zu echten pathologischen Rausch zuständen Anlass geben; Kraft Ebing »Grundzüge der Kriminalpsychologie« z r. 1882, str. 181: kombinierte Wirkung von Rausch und Affekt). V tomto ohledu nebyla by bez významu výpověď svědka strážníka Josefa N-a: »Najednou to naň sedlo, lehl si na zem. . . .«. Je jisto, že množství požitých lihovin a jejich účinek nejsou vždy navzájem v přímém poměru (Kraft-Ebing, str. 181); nerozhoduje proto o sobě množství požitých lihovin, naopak jest hleděti hlavně k jejich účinku na duševní činnost; nicméně není ono množství bez významu, nanejvýse se zřetelem na zvláštní okolnosti případu. V tomto ohledu nebylo dosti přihlíženo k tomu, že obžalovaný vypil svědkem O-em potvrzené množství piva v den před činem, že však již před tím asi po dva dny vyhrával jako hudebník, pil, nevyspal se a po celý čas nemnoho

jedl. Obžalovaný se hájil i tím, že byl z piva a z toho, že se nevyspal, docela zblblý. K tomu přistupuje, že se dopustil činů, z nichž je viněn, ve zcela krátké době (asi ¼ hodině) po té, když byl vojny vyveden z hostince O-ova, jsa podle výpovědi svědka O-a již tak zmořen, že se nemohl udržeti na nohou. Nehledíc k tomu hájil se obžalovaný od prvo-počátku tím, že se nepamatuje na nic z toho, z čeho je viněn. Tuto obhajobu co do její pravdivosti, arci se zřetelem na ostatní průvodní výsledky, měl nalézací soud podrobiti pečlivému zkoumání a zjednatí si po případě bezpečný podklad slyšením znalců lékařů. Neboť nemožnost upamatovati se na to, co se za opilosti sběhlo, nasvědčuje stavu bezvědomí (srov. sb. n. s. čís. 2236; Kraft-Ebing, str. 179 citov. díla: Das sicherste Kriterium zur Unterscheidung . . . . bietet das Verhalten der Erinnerung).

Čís. 4177.

Ke vzniku smlouvy komisionářské není třeba zvláštního výslovného ujednání smluvních stran; stačí jednání, poukazující na jejich shodnou vůli uzavřít smlouvu toho druhu (přijal-li kdo zboží a účet za ně s doložkou »zboží do komise«, aniž se proti takovému závazku ohradil, znaje jeho význam).

Pod trestní předpis o zpronevěře spadá i komisionář, jenž výtěžek za zboží do komise dané ve zlém úmyslu § 183 tr. zák. za sebou zadrží nebo si přivlastní.

Komisionář si však může odečísti skutečné výlohy, k nimž jest počítati i útraty udržování komisiního zboží v dobrém stavu. Byla-li zboží živá zvířata (drůbež), náležejí k těmto výlohám i útraty krmení.

(Rozh. ze dne 23. května 1931, Zm I 75/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 12. prosince 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmátečnosti podle čís. 4 a 5 § 281 tr. ř. Rozsudek osvobodil obžalovaného z obžaloby, že zpronevěřil zboží do komise mu dané, pokud se týče výtěžek za ně, v podstatě z důvodu, že prý nebylo lze zjistiti, zda a kdy, pokud se týče před kterou zásilkou bylo s obžalovaným umluveno, že zboží mu zasilané jest zbožím daným do komise s výhradou práva vlastnického, a zda skutečně byla výhrada vlastnictví umluvena před odesláním zboží, a které zásilky se tato výhrada týkala. Jest ovšem pravda, že ve výpovědích manželů

D-ových jsou jisté rozpory, ty se však netýkají v podstatě osudných zásilek zboží, a mohou míti původ ve spletilosti případu, jednajícího o větším počtu zásilek dodaných již před delší dobou. Nalézací soud však nevzal vůbec zřetele, jak zmáteční stížnost právem vytýká, k rozporům ve zodpovídání se obžalovaného sama a k jeho původnímu doznání. Rozsudek při úvaze, že nebylo lze zjistiti, zda a kdy byla umluvena mezi stranami výhrada vlastnictví a které zásilky se výhrada ta týkala, nepřihlédl k původním údajům obžalovaného, že drůbež (z oněch posledních tří zásilek) považoval za statek jemu svěřený, ježto v účtech byla doložka, že jde o zboží dané do komise. Vždyť ke vzniku smlouvy komisionářské není třeba zvláštního výslovného ujednání smluvních stran; stačí již takové jejich jednání, které poukazuje na jejich shodnou vůli uzavřít smlouvu toho druhu. Zaslala-li Kateřina B-ová, po případě manželé D-ovi obžalovanému drůbež a účet za ni s doložkou »zboží do komise«, přijal-li je obžalovaný, aniž se proti tomuto závazku ohradil, znaje jeho význam, naopak, jak doznává, »betrachtete das Geflügel als anvertrautes Gut«, může tato skutečnost býti dostačujícím příkazem srovnalé vůle smluvních stran. Ony skutečnosti rozsudkem pomínuté dotýkají se takto nejen základu rozsudku, zda obžalovaný přijal drůbež do komise a zda o tomto právním stavu též věděl, nýbrž mohou míti též vliv na otázku zlého úmyslu, an obžalovaný drůbež podle vlastního doznání až na nepatrnou část rozprodal, peníze si však ponechal a zadržel.

Avšak zmatek podle čís. 4 § 281 tr. ř. jest opodstatněn. Zmatek ten spatřuje stížnost v tom, že byl zamítnut návrh veřejného obžalobce, by byl slyšen jako znalec obchodník s drůbeží o tom, zda a pokud údaje obžalovaného ohledně zkrmeného množství odpovídají pravdě. Pod trestní předpis o zpronevěře spadá ovšem i komisionář, jenž výtěžek za zboží do komise mu dané ve zlém úmyslu podle § 183 tr. zák. předpokládánem za sebou zadrží nebo si přivlastní. Předmětem zpronevěry jest tu výtěžek za zboží do komise dané po odečtení skutečných výloh komisionáře, do nichž lze započítati i útraty udržování komisiního zboží v dobrém stavu. Byla-li zboží živá zvířata, náležejí k těmto výlohám nepochybně i útraty krmení. Obžalovaný byl tudíž oprávněn (nebylo-li jinak ujednáno, což rozsudek nezjišťuje) odečísti si z výtěžku za drůbež jemu do komise danou prokázatelné výlohy, jež mu nastaly jejím chováním a krmením až do jejího prodeje. Nalézací soud však nezjistil, zda a v jaké výši obžalovaný výlohy ty měl, spokojiv se jen jednostrannou obhajobou obžalovaného, jež nebyla ani žádnými průvody podepřena, a zamítl návrh veřejného obžalobce, směřující k zjištění výloh těch a jejich výše. Tím byly porušeny zásady trestního řízení, jichž šetření káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje trestní stíhání, a jest proto dán uplatňovaný zmatek podle čís. 4 § 281 tr. ř.

Čís. 4178.

Přechinu podle § 27 zákona o nekalé soutěži může se dopustiti každý, i nesoutěžitel; musí tak činiti vždy za účelem soutěže, jeho jednání musí

směřovati k tomu, by posice zlehčovaného podniku byla v soutěži se-
slabena.

Pachatel nemusí mít zájem na konkurenčním podniku; může jej
zlehčovati (za účelem soutěže) i z jiných důvodů a pohnutek (závist,
pomstychtivost).

Není třeba, by škoda ze zlehčování podniku zlehčovanému skutečně
vznikla; stačí již možnost škody jako následek zlehčovacích údajů.

Přečin podle § 27 zák. čís. 111/1927 není deliktem výsledným, ný-
brž ohrožovacím.

Stěžuje-li se nebo podkopává-li se podnikateli úvěr, seslabuje se jeho
posice v poměru soutěžitelském.

Zásada platná v řízení pro urážky na cti, že jest obžalovanému ulo-
ženo, by tvrdil a dokázal pravdivost (pravděpodobnost) závadných
tvrzení, neplatí v trestním řízení o nekalé soutěži.

Nedostatek důvodů ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř.

(Rozh. ze dne 23. května 1931, Zm II 60/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení
zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uher-
ském Hradišti ze dne 18. prosince 1929, jímž byl stěžovatel uznán vin-
ným přečinem zlehčování podle § 27 zákona ze dne 15. července 1927,
čís. 111 sb. z. a n. Podle § 290 tr. ř. zrušil však rozsudek nalézacího
soudu v celém rozsahu, a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu pro-
jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Přečinu podle § 27 zákona o nekalé soutěži může se dopustiti, jak
vyplývá jasně ze slov zákona »kdo za účelem soutěže«, každý, tedy i ne-
soutěžitel, ovšem musí tak činiti vždy za účelem soutěže, t. j. jeho jed-
nání musí směřovati k tomu, by posice zlehčovaného podniku byla v sou-
těži se slabena. Pachatel nemusí mít ani zájem na konkurenčním pod-
niku; může konkurenční podnik zlehčovati (ovšem vždy za účelem sou-
těže) i z jiných důvodů a pohnutek, jako ze závisti, z pomstychtivosti
atd. Z toho plyne, že pachatelem mohl býti i obžalovaný bez ohledu na
to, zda jeho manželka měla podnik konkurující zlehčovanému podniku
čili nic. Tím stávají se bezpředmětnými veškeré vývody stížnosti, jimiž,
uplatňujíc zmateční důvod podle § 281 čís. 5 tr. ř., dokazuje, že obžalo-
vaný neměl zájem na podniku své manželky, an podnik ten byl pronajat
jiné osobě, a že obžalovaný sám soutěžitelem nebyl. Zjištění soudu, že
obžalovaný napsal, pokud se týče dal napsati korespondenční listky fir-
mě B. a firmě L. »za účelem soutěže«, napadá stížnost, dokazujíc tím
správnost obhajoby obžalovaného, že nejednal za účelem soutěže, nýbrž,
by ony firmy informoval, by nepřišly u soukromého obžalobce o peníze,
jednak s hlediska zmatečního důvodu podle § 281 čís. 4 tr. ř., jednak
s hlediska zmatečního důvodu podle § 281 čís. 5 tr. ř. S hlediska onoho

vytýká, že nebylo vyhověno návrhu stěžovatelovu na výslech svědků
Rudolfa S-ého, Miloše S-y, Tomáše B-a a Antonína C-e, pokud se týče,
že nebylo o návrhu tom rozhodnuto. Návrh na výslech těchto svědků
byl právem zamítnut, ani měli býti svědci ti slyšení o různých zamýšle-
ných, avšak neuskutečněných koupích a podnicích soukromého obža-
lobce, nasvědčujících jeho finanční slabosti, nebyli však vedeni o těch
údajích o situaci soukromého obžalobce, jež byla uvedena v závadných
třech anonymních korespondenčních listcích, nýbrž o okolnostech úplně
jiných, s tvrzením na oněch listcích naprosto nesouvisejících. S hlediska
druhého vytýká stížnost dotyčným zjištěním jednak nedostatek důvodů,
jednak neúplnost, an soud nehodnotil výpověď Jaroslava Ž-a, že Ž-ovi
a obžalovanému šlo jen o informování řečených firem, by nepřišly o pe-
níze. Než soud uvádí pro dotyčné své předsvědčení, že totiž obžalovaný
psal (dal napsati) ony tři listky řečeným firmám za účelem soutěže, dů-
vody nejen obsáhlé, nýbrž i logické, a nejsou dotyčné vývody stížnosti
větším dílem ničím jiným než nepřipustným brojením proti hodnotění
průvodů nalézacím soudem. Obžalovaný netvrdil, že nevěděl, že sou-
kromý obžalobce požívá úvěru u řečených firem, a nemusil soud zvláště
ještě odůvodňovati, že obžalovanému tato okolnost byla známa, najm-
e an zjišťuje na základě vlastních údajů obžalovaného, že obžalovaný po-
měry soukromého obžalobce znal, a ana se svědkem Ž-em potvrzená
obhajoba obžalovaného nesla k tomu, že jim šlo o to, by firmy informo-
vali, by nepřišly o peníze. Výpovědi Ž-ovou se soud zabýváti nemusil,
neboť Ž. udal jen to, co mu obžalovaný o svém úmyslu řekl. Obžalovaný
však mohl před Ž-em svůj úmysl zakrývati a sděliti mu jiný úmysl, než
pravý, totiž úmysl soukromého obžalobce v soutěži poškoditi. Pro to, že
obžalovaný tento úmysl měl, měl soud dosti závažných důvodů, svěd-
čících i tomu, že obžalovaný Ž-ovi svůj pravý úmysl sděliti nechtěl. Ja-
kým úmyslem Ž. byl veden, je pro posouzení viny stěžovatelovy lho-
stejně. Ke skutkové podstatě přečinu podle § 27 zákona o nekalé soutěži
není potřebí, by škoda ze zlehčování podniku zlehčovanému skutečně
vznikla. Přečin ten není deliktem výsledným, nýbrž ohrožovacím
(stejně Rosenthal, str. 332); stačí již možnost škody jako následek
zlehčovacích údajů. Čeho se údaje ty musí týkati, uvedeno v § 2 odst. 2
zákona o nekalé soutěži, jenž jest v § 27 téhož zákona citován. Tam se
mimo jiné uvádějí jako takové údaje, týkající se poměrů majetkových a
úvěrových, o něž podle rozsudečných zjištění v souzeném případě šlo.
Každý obchodník a podnikatel až na nepatrné výjimky je nucen počítati
s úvěrem. Stěžuje-li se nebo podkopává-li se podnikateli úvěr, sesla-
buje se jeho posice v poměru soutěžitelském, an je pak nucen opatřovati
si úvěr za podmínek proti jiným soutěžitelům nepříznivějších, musí vy-
ráběti nebo prodávati draže, nebo se vůbec podnikání vzdáti. Nalézací
soud zjistil tuto způsobnost zlehčovacích údajů obžalovaného. Tato
zjištění napadá stížnost s hlediska zmatečního důvodu § 281 čís. 5 tr. ř.
výtkou nedostatku důvodů, ano není v rozsudku uvedeno, z čeho jest
zřejmo, že by se pro případ pravdivosti údajů stěžovatelových musily
obě firmy domáhati zaplacení zboží jim na úvěr daného, a s hlediska

§ 281 čís. 4 tr. ř. vytýkajíc, že nebyl připuštěn důkaz výsledkem informovaných zástupců firem B. a L. o tom, že tyto firmy obchodní spojení se soukromým obžalobcem nepřerušily, obdrževše korespondenční listky, takže soukromý obžalobce škodu neutrpěl a utrpěti nemohl, a Ferdinanda V-y o tom, že mu soukromý obžalobce řekl, že nemohl žádnou škodu utrpěti, že firmy L. a B. na to nic nedaly, že chce obžalovaného potahati. Stížnost není ani tu v žádném směru odůvodněna. Soud není povinen uváděti důvody pro samozřejmé okolnosti. Zmatek podle § 281 čís. 5 tr. ř. pro chybení důvodů je dán jen, nejsou-li pro zjištění soudu a pro jeho přesvědčení o vině nebo nevině obžalovaného žádné důvody, nebo důvody nehovící pravidlům logiky. Není však dán, zdají-li se důvody ty býti stěžovateli nedostatečnými. Soud zamítl právem nabízené důkazy, neboť týkají se nezávažných okolností. I když řečené firmy se žalobcem styky nepřerušily, není tím ještě řečeno, že poskytované úvěry neomezily, nebo že za ně nežádaly záruky, a, i kdyby se byl soukromý obžalobce vyjádřil tak, jak uvedeno, nepadalo by to na váhu, neboť, nehledíc k tomu, že soukromý obžalobce u soudu udal, ovšem ne jako svědek, nýbrž jen ad informandum, že byl tímto jednáním poškozen, byl by se opačným vyjádřením sám ve svém podnikání poškodil. Ostatně by pachatele vyvíňovala jen abstraktní nezpůsobilost údajů škodu způsobiti, nikoliv nezpůsobilost konkrétní. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti.

Přezkoumav napadený rozsudek podle § 290 tr. ř., shledal však zrušovací soud, že bylo trestního zákona v neprospěch obžalovaného nepravdě použito ve směru stížností neuplatňovaném, an rozsudek nalézacího soudu nezjistil objektivní nepravdivost údajů obžalovaného v korespondenčních listkách, a dospěl k zjištění o vědomí jejich nepravdivosti jen zřejmým omylem, že důkaz pravdy k tomuto bodu náležej obžalovanému. Otázkou objektivní nepravdivosti údajů obžalovaného se nalézací soud vůbec nezabýval, vycházejce při ostatních zjištěních z předpokladu, že udání ta jsou nepravdivá, aniž by jejich objektivní nepravdivost vůbec zjišťoval, a uváděl důvody, proč k tomu závěru dospěl. Vědomí obžalovaného o nepravdivosti těchto údajů nalézací soud sice zjišťuje, a dospívá ke zjištění tomu proto, že se obžalovaný ani nepokusil nabídnouti o nich důkaz pravdy a že dobře znal hospodářské poměry soukromého obžalobce. Z těchto okolností bylo by lze usuzovati na vědomí obžalovaného o nepravdivosti údajů, a to i, kdyby šlo jen o dolus eventualis, jen, kdyby byl nalézací soud napřed zjistil, že zprávy ty byly objektivně nepravdivé, což však rozsudek neučinil. Rozsudek nalézacího soudu dospívá však ke zjištění vědomí obžalovaného o nepravdivosti jeho údajů z mylného právního názoru, že jest obžalovanému, jako v řízení pro urážky na cti (§ 490 tr. zák.) uloženo, by tvrdil a dokázal skutečnosti, vylučující jeho vinu (trestnost), najmě pravdivost neb aspoň t. zv. pravděpodobnost závadných tvrzení, a že obžalovaný tak neučinil. Tato zásada však v trestním řízení o nekalé soutěži neplatí, nýbrž, pokud lze vzhledem k zásadě oficiálnosti a pravdy materiální, platné pro obor trestního řádu, mluvit vůbec o formálním břemenu průkazním,

jest primerním důkaz se strany obžalobcovy, a na něm záleží, by byl proveden důkaz obžalovací (viz rozh. čís. 3475 sb. n. s.). Nalézací soud se však těmito otázkami jednak vůbec nezabýval, jednak vycházel z mylného právního názoru, a zatížil tím rozsudek zmatečností po stránce hmotněprávní podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., k níž jest hleděti z moci úřední (§ 290 tr. ř.). Bylo proto rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4179.

Pokud jsou proletářské obranné formace (P. A. F.) komunistické strany tajnou organizací ve smyslu § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. a pokud jejich zřizování jest zločinem nedovoleného ozbrojování podle § 13 čís. 1 odst. 3 a čís. 2 zák. na ochr. rep.

S hlediska posl. věty odst. 2 § 281 tr. ř. stačí výhrada zmateční stížnosti po prohlášení průvodního řízení za skončené, bylo-li usnesení, zamítající průvodní návrh veřejného obžalobce, prohlášeno až současně s oním usnesením.

(Rozh. ze dne 28. května 1931, Zm I 455/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 1. dubna 1930, jímž bylo podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěno osm obžalovaných z obžaloby pro zločin nedovoleného ozbrojování podle § 13 čís. 1 odst. 3 a 2 zák. na ochranu republiky z 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., a pro přečin sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 cit. zák., zrušil napadený rozsudek a věc odkázal na nalézací soud, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Předem jest uvést, že státní zastupitelství vyhovělo předpisu § 281 odst. 2 tr. ř., an si veřejný obžalobce ihned, když bylo prohlášeno usnesení zamítající jeho průvodní návrhy, vyhradil zmateční stížnost, a je nerozhodné, že tak učinil teprve, když průvodní řízení prohlášeno za skončené, neboť prohlášení obou usnesení stalo se současně a veřejný obžalobce nesměl předsedu rušiti v jeho projevech, a mohl mluvit, až dostal slovo (§ 232 tr. ř.). Státní zastupitelství uplatňuje důvody zmatečností čís. 4, 5, 9 a) § 281 tr. ř. Důvod čís. 4 spatřuje v tom, že nalézací soud zamítl návrh veřejného obžalobce, by byly opatřeny spisy Tk 753/27 a Tk 2631/27 krajského soudu v Litoměřicích a Tk 2034/27 krajského soudu v Mostě a, nebude-li mu vyhověno, by byl slyšen Rudolf F. jako svědek o účelu, povaze a podstatě P. A. F., a by byl dále slyšen S. jako svědek o okolnostech uvedených svědkem B-ým. Státní zastupitelství právem vytýká, že mělo býti vyhověno těmto návrhům. Soud nalézací projevuje mínění, že súčasněným osobám nebyl úplně

jasný způsob, rozsah, účel a vůbec pojem proletářských obranných formací (P. A. F.), jak měla být obrana zařízena, jak měla působit, v čem měla záležet, zda měla být aktivní nebo pasivní, a tvrdí, že to jasné nevěděli ani původcové myšlenky, má však za dokázáno, že myšlenka vytvoření organizací P. A. F. vyšla z centrály komunistické strany, a že bylo jejich úkolem, by chránili dělnické podniky (zábavy, schůze, dělnické domy a jiné jejich podniky, jako tiskárny, sportovní hřiště, tělocvičny), mobilisovali masy proti válečnému nebezpečí, reakci a fašismu, a by pod heslem zájmů všeho dělnictva získali do svých řad i dělníky sociálně demokratické a indiferentní. Bylo-li zřizování formací vyvoláno touto centrálou, jistě se to dalo pro všechny jí podřízené jednotky způsobem stejným a, kdyby se zjistilo, že v kraji litoměřickém a mosteckém měly tyto organizace vytvořit ozbrojené skupiny k účelům pozdvižení a vzbouření, byl by na snadě závěr, že tomu tak mělo být i na Liberecku. Pokud jde o zjištění pravého účelu formací, mohla by být výpověď svědka S-eho závažnou. Zamítnutím průvodního návrhu byly tudíž porušeny zásady trestního řízení, jichž šetření káže podstata řízení, zabezpečující trestní stíhání, ano nelze již předem tvrdit, že ony průvody budou bez významu pro souzenou věc. Státní zastupitelství uplatňuje dále právem zmatek čis. 5. Soud nalézací uvádí, že může být nejvýše považováno za prokázáno (ač se přesně nevyslovuje, zda to má za dokázáno, že ve smyslu směrnic, vydaných pro organizování P. A. F., byly vytvořeny komise, že na mnohých místech existovaly čtyři a oddělení, že obžalovaní B., M., B-a, K. a K-e byli předsedy a členy těchto komisí, obžalovaný K-z, F. a S. vůdci oddílů nebo čet, krátce, že všichni byli nějak účastněni na výstavbě oněch formací a v nich, nemá však za prokázáno, že v libereckém kraji byla organizace úplně vybudována, jak daleko se vůbec výstavba P. A. F. podařila, zda zahájila činnost, v čem záležela nebo měla záležet a jak se projevovala na venek, a soudí, že vše bylo zřejmě teprve v běhu a nevyšlo z období příprav, a že jiný závěr výsledky průvodního řízení nedopouštějí. Tento závěr jest zřejmě ve vnitřním rozporu s tím, co právě uvedeno, neboť nalézací soud sám praví, že organizace formací byla již částečně provedena, připouští, že byly již vytvořeny komise pro formace a zřízeny čtyři a oddělení, a že v nich byli obžalovaní činnými. Nalézací soud nemá za prokázáno, že byly vytvořeny ozbrojené skupiny nebo že bylo zamýšleno jejich vytvoření, a že měly sloužit k účelu povstání nebo vzbouření. Právem vytýká státní zastupitelství, že soud pomíjí mlčením a nehodnotí vůbec z dopisu nadepsaného »Komise pro vybudování organizace P. A. F.«, jehož obsah je v rozsudku citován, části, z nichž je patrné, že měly být organizovány po vojensku, měly být uniformovány, měly mít sanitní a cyklistické oddíly, že jejich členy měli být všichni organizovaní komunisté od 18 do 40 let, že měl být veden záznam o tom, kteří členové formací sloužili na vojně, jak dlouho, u jakého druhu zbraní, jaké mají vojenské vzdělání, jakou měli hodnost a zda absolvovali zvláštní kursy. To vše nutí k tomu, by bylo uvažováno, zda nebylo pomýšleno na ozbrojení těchto formací, jež měly nastoupit na

místo dřívějších organizací uniformovaných pořadatelů, jež byly zakázány, když se množil jejich počet a počaly konati i cvičení po vojenském vzoru, to tím spíše, že jádrem oněch formací měli být dřívější pořadatelé. Při tom bude vzít i v úvahu, že P. A. F. měly podle dopisu ústředního sekretariátu, citovaného v důvodech, za úkol mobilisovat masy proti válečnému nebezpečí, reakci a fašismu, a bude přihlédnouti i k cílům strany komunistické a k prostředkům, jimiž jich hledí dosáti. To vše bude uvážiti, i pokud jde o otázku, zda se obžalovaní účastnili na zřizování formací a v nich zůstali, věduce, že jejich účelem je pozdvižení nebo vzbouření, při čemž nebylo by bez významu, zda je pravdou, co jeden z pořadatelů (S.) sdělil svědku B-ému, že úkolem formací by bylo i zprotiviti se vládnímu komisaři a strážníkům, by jim překáželi ve výkonu veřejného rozkazu (§ 68 tr. zák.), takže by se dalo souditi, že členům organizačních komisí a vůdcům oddílů byl pravý účel formací znám. Poněvadž řízení bylo neúplné a rozsudek trpí, pokud jde o rozhodné skutečnosti, vadou čis. 5 § 281 tr. ř., není tu spolehlivého podkladu pro rozhodnutí o vině, a to i ohledně zločinu podle § 13 odst. 3 a 2 zák. na ochranu republiky i v tom směru, nešlo-li snad jen o pokus, ani pokud jde o přečin § 17 téhož zákona, neboť není v tomto bodě spolehlivě vyřešena otázka, zda nešlo o tajnou organizaci ve smyslu téhož ustanovení (sb. n. s. čis. 1647, 2626, 2780, 2958), a zda ji obžalovaní nezaložili nebo se k ní nepřipojili, znajíce její účel. Bylo proto rozhodnouti ve smyslu § 288 čis. 1 odst. 1 tr. ř., aniž třeba zabývat se dalšími vývody stížnosti.

Čís. 4180.

Skutková podstata zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. je splněna, působí-li pachatel na vůli a na cit jiných osob způsobem, jímž podle jeho úmyslu má být v nich vyvoláno neb aspoň posíleno rozhodnutí k trestným činům tam uvedeným, třebaže časově a individuálně neurčitým.

Nerozhoduje, zda osoby, na něž bylo nebo mělo být působeno, byly při projevu osobně přítomné, zda se dozvěděly o jeho obsahu, či se jen o něm dozvědět mohly jeho dalším rozšířením.

Při podněcování ke zločinu vojenskému stačí, bylo-li pachatelovou činností působeno na vůli a na cit osob, které samy vojenský zločin spáchat nemohou, ale mohou v budoucnosti působit na takové osoby.

Odepření souhlasu sněmovny ke stíhání jejího člena jest úkonem pozitivním; nelze mluvit o odepření, nebyla-li žádost soudu za souhlas k trestnímu stíhání vůbec vyřízena před rozpuštěním dotyčné sněmovny (nebylo-li o žádosti sněmovnou jednáno).

Člen Národního shromáždění nepoživá imunity pro trestný čin spáchaný v době tohoto členství, byla-li dotyčná sněmovna rozpuštěna, aniž odepřela souhlas k trestnímu stíhání pro onen čin, a obžalovaný nebyl zvolen členem nového Národního shromáždění.

I když bylo účelem pachatelovým šířiti zásady strany, jejímž jest přivržencem, jednal z pohnutky nízké a nečestné, byl-li k činu (§ 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) sveden nepřátelstvím a záštim ke státu (k jeho ústavnímu zřízení).

(Rozh. ze dne 28. května 1931, Zm I 524/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 4. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., a zamítl v poradě neveřejné odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního, mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek obsahuje doslov závadného projevu a výklad, jež nalézací soud dává jeho smyslu. Podle názoru soudu vyzýval obžalovaný svoji řečí přítomné posluchače, by se zásadami projevu řídil revoluční odboj proletariátu v Československé republice, kdyby došlo k válce s Ruskem, a vyzýval tak nepokrytě přítomné, by se v takovém případě dopustili zločinu vojenské vzpoury. Soud shledal v tomto vyjádření obžalovaného skutkovou povahu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. a uznal ho vinným tímto zločinem. Zmateční stížnost napadá toto skutkové zjištění a právní podřadění výtkami zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9 písm. a) a b) tr. ř. Není v právu. Pokud zmateční stížnost s hlediska zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. vytýká rozsudku nedostatek zjištění, kdo byli posluchači obžalovaného, zda to byli starci, ženy, či branci, pokud se týče vojenské osoby, »které byly vzaty do přísahy na válečné články nebo na zvláštní stanovy«, a které se prý jen mohou dopustiti zločinu vojenské vzpoury (podle § 159 voj. tr. zák.), je tato výtka neodůvodněná. Takové zjištění zákon nevyžaduje. Skutková podstata zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. je splněna, působí-li pachatel na vůli a na cit jiných osob způsobem, jímž podle jeho úmyslu má býti v nich vyvoláno neb aspoň posíleno rozhodnutí k trestným činům tam uvedeným, třebaže časově a individuálně neurčitým. Nerozhoduje, zda osoby, na něž bylo nebo mělo býti působeno, byly při projevu osobně přítomné, zda se dozvěděly o jeho obsahu, či se jen o něm dozvěděti mohly jeho dalším rozšířením. Při podněcování ke zločinu vojenskému stačí, bylo-li činností pachatelovou působeno na vůli a na cit osob jakýchkoliv, které, třebaže samy dotyčný vojenský zločin spáchatí nemohou, oťřeseny nebo zvráceny ve svých právních názorech o pocitu občanské povinnosti konati brannou službu svému vlastnímu státu, mohou v budoucnosti působiti se stejným zločinným úmyslem na jiné osoby, nebo po případě i jen opakováním a dalším rozšiřováním trestného projevu mohou takové působení vyvolati, a to u osob, jež jsou nebo mohou vejíti ve vztah k oněm právním statkům,

o jichž poškození právě pachatel trestného činu usiloval. Každý projev trestného obsahu v onom směru pronesený před větším shromážděním jest takto způsobilý, by jeho zhoubný a trestný vliv zasáhl v dalším postupu i osoby povinné službou vojenskou a přivodil škodu, před níž chrániti jest právě účelem tohoto zákonného předpisu.

Zmateční stížnost provádí výtku zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. námitkou, že se obžalovaný dopustil domnělého trestného činu jako senátor Národního shromáždění, že do rozpuštění Národního shromáždění nebylo rozhodnuto o jeho vydání, a že tedy jeho poslanecká imunita nepominula. Názor stížnosti o možnosti odepření souhlasu příslušné sněmovny Národního shromáždění k trestnímu stíhání jen »mlčky« nelze dovoditi z jasného doslovu předpisů ústavní listiny. Trestní stíhání člena Národního shromáždění je podle § 24 odst. 1 Úst. list. vyloučeno jen, odepře-li příslušná sněmovna souhlas ke stíhání. »Odepření« jest však úkonem pozitivním, a nelze mluvit o odepření, nebyla-li žádost soudu za souhlas k trestnímu stíhání vůbec vyřízena před rozpuštěním dotyčné sněmovny, nebylo-li o žádosti sněmovnou jednáno. Třebaže obžalovaný byl v době spáchání trestného činu senátorem, rozpuštěním Národního shromáždění přestal býti jeho členem a, poněvadž souhlas k trestnímu stíhání nebyl senátem odepřen, obžalovaný pak nebyl nově zvolen členem nového Národního shromáždění, nepožívá již co do spáchaného trestného činu imunity.

Odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního nelze přiznati důvodnost. Podmínkou výroku toho (správně podle § 32 cit. zák. výroku o ztrátě čestných práv občanských) při odsouzení pro zločin podle zákona na ochranu republiky k trestu kratšímu jednoho roku jest, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Takovým pohnutkám sice nenasvědčuje o sobě to, že účelem obžalovaného bylo šířiti zásady strany, jejímž jest přivržencem, přistoupí-li však okolnost prvním soudem nikoli neprávem shledaná, že obžalovaný byl k závadnému projevu sveden nepřátelstvím a záštim ke státu, pokud se týče k jeho ústavním zřízením, a spatřuje-li soud v tom pohnutky nízké a nečestné, jest uznati, že výrok nalézacího soudu není ani mylný ani neporušuje zákony o právu volebním čís. 75/19, 163/20, 253/22.

Čís. 4181.

Ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák. se nevyhledává zvláštní, těžko seznatelná lstivost; stačí již oklamání důvěry v denním životě obchodním obvyklé; leť může záležeti již ve slibu, že bude kupní cena do určité doby hotově zaplácena.

Musí však býti zjištěno jednak, že si byl pachatel v době činu vědom neváznosti svého slibu, že mezi lstivým předstíráním pachatelovým a počináním si oklamané osoby byla příčinná souvislost, že omyl v oklamáném lstivým předstíráním vyvolaný byl pro oklamání pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí.

Po stránce subjektivní musí býti zjištěno, že pachatel jednal v úmyslu způsobiti jiné osobě škodu, a to již v době, kdy se dopustil šálivého jednání.

(Rozh. ze dne 28. května 1931, Zm I 759/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 5. srpna 1930, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu ve smyslu §§ 197 a 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Zmateční stížnosti obžalované nelze upříti oprávnění, pokud, dovolačavajíc se číselně důvodu zmatečnosti čís. 5 (správněji čís. 9 a) § 281 tr. ř., postrádá v rozsudku zjištění, rozhodná pro posouzení otázky, zda čin, z něhož jest obžalovaná viněna, jest jen bezprávním civilněprávním, či zda vykazuje skutkové znaky zločinu podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák. Ke skutkové podstatě tohoto zločinu nevyhledává se zvláštní, těžko seznatelná lstivost; stačí již oklamání důvěry v denním životě obchodním obvyklé; lest může záležeti již ve slibu, že bude kupní cena do určité doby hotově zaplácena. Leč vždy musí býti zjištěno jednak, že si byl pachatel alespoň v době činu vědom nevážnosti svého slibu; jednak, že mezi lstivým předstíráním pachatelovým a počínáním si oklamané osoby byla příčinná souvislost, že omyl v oklamáném lstivým předstíráním vyvolaný byl pro oklamáného pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí. Zda si soud tyto skutkové náležitosti v souzeném případě řádně uvědomil, nelze však jen ze zjištění, že obžalovaná slíbila, že zaplatí kupní cenu ihned po obdržení druhé zásilky, a že tak neučinila, seznati, ano ani ze spisů ani z rozsudku nevysvítá, komu a jakým způsobem (ústně nebo písemně) a kdy (před první objednávkou) obžalovaná slíbila, že »zaplatí zboží po obdržení druhé zásilky«. O subjektivní lstivosti, jak byla shora naznačena, jakož i o příčinné souvislosti mezi šálivým jednáním a počínáním si oklamané firmy se rozsudek vůbec nevyjadřuje. Kromě těchto náležitostí musí býti dále zjištěno po stránce subjektivní, že pachatel jednal v úmyslu způsobiti jiné osobě škodu, a to již v době, kdy se dopustil šálivého jednání. I tu rozsudek zjišťuje jen objektivní výsledek činnosti obžalované, záležející v tom, že škoda nastala; neobsahuje však potřebná zjištění, z nichž by bylo lze seznati, že tato škoda byla obžalovanou zamýšlena, a to již, když učinila jednotlivé objednávky zboží; naopak poukazuje poznámka v důvodech rozsudkových, že obžalovaná jest úplně nemajetná (roz. v době vydání rozsudku) na to, že si soud tuto náležitost vůbec neuvědomil. Právem vytýká v tomto směru stížnost rozsudku i nejasnost, pokud uvádí, že obžalovaná je »podle sdělení četnické stanice známou podvodnicí, která láká od obchodníků podvodným způsobem zboží a nikdy je nezaplatí«, aniž

zjistil konkrétní případy, v nichž se obžalovaná takové činnosti dopustila. Bylo proto zmateční stížnosti obžalované vyhověti, a za předpokladů § 5 nov. k tr. ř. uznati již v zasedání neveřejném, jak se stalo, aniž bylo třeba zabývatí se dalšími vývody zmateční stížnosti.

Čís. 4182.

Nezbytným předpokladem skutkové podstaty § 99 tr. zák. není, že bylo vyhrožováno osobě bojácné; záleží na tom, zda při objektivním uvážení všech okolností má ohrožený důvod míti za to, že vyhrůžka bude splněna, což lze vyvozovati nejen z povahy ohroženého, nýbrž i z důležitosti zla, jímž bylo hrozeno.

Nestačí, že výrok, vykazující objektivní znaky nebezpečné vyhrůžky, byl pronesen »úmyslně«, nýbrž se vyhledává, by se projev stal v úmyslu, by byl ohrožený uveden ve strach a nepokoj.

(Rozh. ze dne 28. května 1931, Zm I 909/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 19. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 99 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost obžalovaného, dovolačavajíc se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., není v právu, pokud se domnívá, že tu není způsobilost vyhrůžek, vzbuditi důvodnou obavu, ano nebylo zjištěno, že osoby, jímž bylo vyhrožováno, jsou zvláště bojácné povahy; není nezbytným předpokladem skutkové podstaty § 99 tr. zák., že bylo vyhrožováno osobě bojácné, nýbrž záleží vždy na tom, zda při objektivním uvážení všech okolností má ohrožený důvod míti za to, že vyhrůžka bude splněna, což lze vyvozovati nejen z povahy ohroženého, nýbrž i z důležitosti zla, jímž bylo hrozeno. Avšak ke skutkové podstatě onoho zločinu se vyhledává kromě toho, že vyhrůžka oné povahy byla pronesena v úmyslu, by byla ohrožená osoba uvedena ve strach a nepokoj. A tuto náležitost rozsudek nezjišťuje, jak zmateční stížnost právem vytýká, a to ohledně první vyhrůžky výslovně, ohledně druhé vyhrůžky alespoň jasným poukazem, namítajíc, že šlo o pouhé chvástání napilého člověka, a že věc nebyla vážná. Tuto náležitost nezjišťuje rozsudek ani úvahami, jimiž vylučuje úplnou opilost obžalovaného, ano z těchto úvah vysvítá jen, že obžalovaný jednal ve stavu přičetném, ani úvahou, že jeho vyhrožování bylo »úmyslné«, ano k naplnění skutkové podstaty § 99 tr. zák. nestačí, že výrok, vykazující objektivní znaky nebezpečné vyhrůžky, byl pronesen »úmyslně«, nýbrž se vyhledává, by

projev stal se v úmyslu, by byl ohrožený uveden ve strach a nepokoj; o této náležitosti se však soud vůbec v rozsudkových důvodech nezmiňuje. Při tom jest uvážiti, že první vyhrůžka byla dokonce kvalifikována jako vyhrůžka vraždou, aniž se soud vyjádřil o tom, zda a proč obžalovaný do svého projevu právě onen dalekosáhlý smysl vkládal.

Čís. 4183.

Svědkovsko právo vzdáti se svědeckví záleží v případě druhého odstavce § 152 tr. ř. v tom, že se svědek může vzdáti svědeckví vůbec, nelze-li odloučiti výpovědi, které se týkají ostatních obviněných, což zpravidla bude moci posouditi jen svědek sám.

Pokud nejde o zmatek čís. 4 § 344 tr. ř. pro porušení předpisu § 152 odst. 2 tr. ř., usnesl-li se porotní soud (nesprávně), že svědek má právo vzdáti se svědeckví jen ohledně příbuzného, aniž rozhodl, zda lze odloučiti výpověď ohledně ostatních obžalovaných.

Porušení předpisu § 325 odst. 2 tr. ř. tím, že byl porotcům do poradní síně dán i protokol svědka z přípravného vyšetřování, který nebyl při hlavním přelíčení čten (svědek se vzdal svědeckví), nezakládá zmatek čís. 4 § 344 tr. ř.

Pojetí konkrétních okolností do hlavní otázky má za účel individualisovati žalobní čin, nikoliv umožniti obhajobu; stačí pojetí oněch okolností v té míře, by se zamezila záměna žalobního činu s jiným podobným trestným jednáním, a tím se vyloučilo nebezpečí, že by obžalovaný mohl býti stíhán znovu pro týž čin.

Pokud nebyl porušen předpis § 320 tr. ř., (§ 344 čís. 6 tr. ř.), nepřipustil-li soud k hlavní otázce na vraždu eventuální otázku na vzdálenou spoluvinu.

(Rozh. ze dne 29. května 1931, Zm II 52/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského jako porotního soudu v Opavě ze dne 18. října 1930, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 344 čís. 4, 5, 6, 8 a 11 tr. ř. Nejzávažnější výtka zmateční stížnosti je její námitka z důvodu zmatečnosti podle čís. 4 § 344 tr. ř., že byl při porotním líčení porušen předpis § 152 tr. ř. tím, že Gertruda B-ová, která je příbuznou spoluobžalované Vilemíny F-ové, vypovídala při hlavním přelíčení jako svědkyně ohledně stěžovatelky přes to, že prý nelze odloučiti její výpověď, týkající se stěžovatelky, od výpovědi, vztahující se na spoluobžalovanou Vilemínu F-ovou, ohledně níž se svědkyně podle § 152 čís. 1

tr. ř. vzdala práva svědčiti. Podle protokolu o hlavním líčení prohlásil předseda, když svědkyně Gertruda B-ová udala své generalie, usnesení porotního soudního sboru, že svědkyně má právo podle § 152 tr. ř. vzdáti se svědeckví, ale jen ohledně Vilemíny F-ové, — načež se svědkyně ohledně této spoluobžalované vzdala svědeckví a vypovídala ohledně ostatních obžalovaných. Lze připustiti, že tento postup porotního soudního sboru neodpovídal úplně předpisu § 152 tr. ř., který v prvním odstavci praví, že povinnosti vydati svědeckví jsou sprostě osoby uvedené pod čís. 1 a 2, který pak v druhém odstavci stanoví, že, je-li osoba, obeslaná za svědka, v některém z poměrů uvedených pod čís. 1 a 2 jen k některému z několika obviněných, může se vzdáti svědeckví, pokud jde o ostatní, jen, nelze-li odloučiti výpovědi, které se jich týkají, a který v posledním odstavci praví, že vyšetřující soudce (předseda hlavního líčení) má osoby pod čís. 1 uvedené, příbuzné a sešvakřené obviněného, jsou-li povolány za svědky, před výsledkem neb alespoň, jakmile se dozví o jejich poměru k obviněnému, poučiti o jejich právu vzdáti se svědeckví, a zapsati do protokolu prohlášení, jež o tom učiní. Z řečeného ustanovení druhého odstavce § 152 tr. ř. tedy plyne, že svědkovsko právo na vzdání se svědeckví záleží v případě, o němž pojednává toto ustanovení, v tom, že se svědek může vzdáti svědeckví vůbec, nelze-li odloučiti výpovědi, které se týkají ostatních obviněných, což zpravidla bude moci posouditi jen svědek sám (srv. Lohsing, str. 330). Bylo proto povinností soudu, by svědkyni B-ovou v tomto smyslu poučil, a teprve, kdyby byla svědkyně prohlásila, že se vzdává svědeckví vůbec, měl porotní soudní sbor, hledě k okolnostem případu, rozhodnouti, zda lze odloučiti výpověď ohledně ostatních obviněných, — k nimž svědkyně není v žádném z poměrů uvedených v § 152 odst. 1 čís. 1, — a zda proto přes to, že se svědkyně vzdala svědeckví vůbec, přece nenastává její povinnost, vypovídati ohledně těchto obžalovaných. Přes to však, že shora vylíčený postup porotního soudního sboru nehoví úplně předpisu § 152 tr. ř., neshledává zrušovací soud, že tento postup zakládá vytýkaný důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 4 tr. ř., a to vzhledem k předposlednímu odstavci § 344 tr. ř., podle něhož nemohou důvody zmatečnosti, uvedené pod čís. 3 až 6 § 344 tr. ř., býti uplatňovány na prospěch obžalovaného, je-li nepochybně patrné, že formální vada nemohla na rozhodnutí působiti způsobem obžalovanému nepříznivým. O tom, že v souzeném případě nemohl vytčený formální poklesk porotního soudního sboru působiti na rozhodnutí způsobem stěžovatelce nepříznivým, nemůže býti pochybnosti, poněvadž výpověď svědkyně B-ové při hlavním přelíčení vyzněla zcela záporně. Na správnosti tohoto názoru nemění nic ani okolnost, vytýkaná zmateční stížností s hlediska § 344 čís. 8 tr. ř., že prý porotcům byl dán do poradní síně také protokol svědkyně Gertrudy B-ové, sepsaný v přípravném vyšetřování, ačkoli nebyl čten při hlavním přelíčení, čímž prý bylo porušeno ustanovení § 325 odst. druhý tr. ř. Tento tvrzený nesprávný postup porotního soudního sboru sám o sobě nezakládá zmatečnost podle § 344 čís. 4 tr. ř., ježto předpis § 325 odst. druhý tr. ř. nevyslovuje sankci zmatečnosti, —

a o zmatku podle čis. 8 nemůže tu býti vůbec řeči. Okolnost, že snad byl dán porotcům, jak tvrdí zmateční stížnost, proti předpisu § 325 odst. druhý tr. ř. do poradní síně také protokol svědkyně Gertrudy B-ové z přípravného vyšetřování, ač nebyl čten při hlavním přelíčení, není s to, by vyloučila nebo bránila použití předposledního odstavce § 344 tr. ř. co do ne zcela správného postupu soudu při výslechu svědkyně B-ové u hlavního líčení, neboť je jisto, že by stěžovatelčino postavení bylo bývalo spíše nepříznivější, kdyby byl porotní soudní sbor zprostil svědkyni vůbec povinnosti vydati svědeckví, tedy i co do ostatních obžalovaných, neboť pak by byli porotci, když jim byl snad dán — arci neprávem — do poradní síně i její protokol z přípravného vyšetřování, měli při svém hlasování po ruce jen tuto její původní, usvědčující, žádným pozdějším seznáním neseslabenou výpověď, kdežto tak, jak se věc skutečně sběhla, byl případný dojem porotců z původní, při hlavním líčení nepřečtené výpovědi svědkyně B-ové ne-li setřen, tedy alespoň seslaben tím, že svědkyně, vzdavši se ohledně obžalované Vilemíny F-ové svědeckví, ohledně ostatních obžalovaných, tedy i ohledně stěžovatelky vypovídala nejen úplně negativně, nýbrž i výslovně udala, že vše to, co vypověděla dříve u vyšetřujícího soudce a u četnictva, není pravda a že prý tehdy lhala. Z toho všeho plyne, že první vytčená formální vada ani ve spojení s případnou druhou vadou nemohla na rozhodnutí působiti způsobem stěžovatelce nepříznivým, takže výtka zmateční stížnosti, uplatňující porušení předpisů § 152 tr. ř., není opodstatněna.

Zmatek podle čis. 6 § 344 tr. ř. shledává zmateční stížnost v tom, že porotní dvůr soudní porušil: a) předpis § 318 tr. ř., nepojav do hlavní otázky na zločin vraždy bližší označení doby podle hodiny denní nebo noční, kdy byla vražda spáchána, a že v ní nevedl, jakým způsobem obžalovaní vztáhli ruku na H-a a jakým činným způsobem při jeho usmrcení spolupůsobili; b) předpis § 320 tr. ř., nepřipustiv ohledně stěžovatelky eventuální otázku na vzdálenou spoluvinu, navrženou státním zástupcem, k jehož návrhu se připojil obhájce obžalované. Obě výtky jsou bezpodstatné. K a): pojetí konkrétních okolností do hlavní otázky má v § 318 tr. ř. za účel jen individualisovati žalobní čin (nikoliv tedy také umožniti obhajobu, jak mylně tvrdí zmateční stížnost, při čemž ostatně nelze vůbec seznati, jak by větší nebo menší měrou individualisace mohla býti dotčena obhajoba obžalované); tomuto zákonnému požadavku vyhoví porotní soudní dvůr úplně, pojme-li do hlavní otázky konkrétní okolnosti v té míře, by se zamezila záměna žalobního činu s jiným podobným trestným jednáním, a tím se vyloučilo nebezpečí, že by obžalovaný mohl býti stíhán znovu pro týž čin. V souzeném případě individualisoval soud žalobní čin v první hlavní otázce dostatečně, pojav do ní místo a den spáchaného činu, a vytknuv, že stěžovatelka a její manžel společně s dalšími spolupachateli jednali proti Josefu H-ovi v úmyslu, by ho usmrtili, — uskrtivše ho, — takovým způsobem, že z toho vzešla jeho smrt. Jest zřejmo, že touto úpravou hlavní otázky, souhlasící s obžalobou, jest náležitě postaráno o zřetelné označení činu i po stránce skutkové, a tak zabezpečen účel, sledovaný ustanovením

§ 319 tr. ř. K b): Podle ustanovení § 320 tr. ř. jest porotní dvůr soudní povinen dáti otázku eventuální, byly-li při hlavním přelíčení buď tvrzeny neb aspoň naznačeny nebo vůbec vyšly najevo takové okolnosti, jež by, kdyby byly pravdivé, podmiňovaly jiné, mírnější posouzení činu, z něhož byl obžalovaný obviněn; zmateční stížnost se ani nepokouší doličiti, že v souzeném případě jest tento zákonný předpoklad pro eventuální otázku splněn. Poukazujíc jen na domnělou nejasnost a neurčitost výsledků průvodního řízení, z nichž prý nelze posouditi, kdo je přímým a kdo vzdáleným pachatelem, na »neplatný« protokol desetileté svědkyně Gertrudy B-ové z přípravného řízení (který při hlavním přelíčení vůbec nebyl čten), na domnělý nedostatek pohnutky k zavraždění H-a obžalovanými, na protokol manželů F-ových — dovozuje, že eventuální otázka měla býti dána v zájmu spravedlnosti a lidskosti. Než tímto způsobem nedoličuje uplatněný zmatek po zákonu, ježto ani z výpovědi svědkyně B-ové při hlavním přelíčení (její výpověď z přípravného řízení nebyla vůbec čtena a musí zůstatí bez povšimnutí), ani ze seznání manželů F-ových, ani z obhajoby obžalovaných, kteří čin popřeli vůbec a nehájili se způsobem, který by odůvodňoval dáti navrženou eventuální otázku, a ani z ostatních výsledků provedeného řízení nevyšly najevo okolnosti, jež by poukazovaly na vzdálenější jen účast stěžovatelky při usmrcení H-ové, a odůvodnily eventuální otázku. Soud tedy právem zamítl návrh s odůvodněním, že průvodní řízení nedalo žádnou oporu pro takovou eventuální otázku ohledně obžalovaných, pro něž byla otázka žádána.

Čís. 4184.

Shledal-li soud v jednání, kvalifikovaném obžalobou jako zločin § 81 tr. zák., jen urážku skutkem, jest povinen učiniti skutkové zjištění i ohledně okolností, podmiňujících podle druhého odstavce § 313 tr. zák. použití vyšší trestní sazby; neučinil-li tak, nehodnotiv svědeckou výpověď v tomto směru, jde o vadu neúplnosti rozsudku podle § 281 čis. 5 tr. ř., sloužící k doličení předpokladu zmatku čis. 11 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 30. května 1931, Zm II 255/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 26. dubna 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc přikázal nyní příslušnému okresnímu soudu ve Slavkově, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podle § 262 tr. ř. má nalézací soud, má-li za to, že skutečnosti, na nichž se zakládá obžaloba, netvoří samy o sobě ani ve spojení s okol-

nostmi vyššími na jevo při hlavním přeličení skutkovou podstatu zažalovaného trestného činu, nýbrž jiného deliktu, který nenáleží k příslušnosti porotního soudu, vynésti rozsudek podle svého právního přesvědčení. Přísnější hlediska obžalovacího návrhu jsou však vzhledem k zásadám předpisů §§ 259 čis. 3, 262 a 267 tr. ř. do té míry směrodatná pro nalézací soud, že, shledav ve skutku pachatelově souhrn zákonných znaků určitého trestného činu s mírnější trestní sankcí, nemůže nechati beze zřetele další skutečnosti vyšedší na jevo z výsledků řízení, jež, rovněž skutkově zjištěny, pozměnily by ve spojení s ostatními jednání pachatelovo v přísněji trestný čin, pokud se týče aspoň při témže druhu deliktu odůvodňovaly by použití vyšší trestní sazby. Obžalovaný byl obžalován mimo pro přestupek slovní urážky úřední osoby podle § 312 tr. zák. též pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. Soud však v jeho činnosti, obžalobou kvalifikované jako zločin podle § 81 tr. zák., shledal jen skutkovou podstatu urážky úřední osoby též skutkem. Právnem však vytýká zmateční stížnost státního zastupitelství, že rozsudek při údajích svědka Josefa P-a, potvrzujícího, že pro ono počínání obžalovaného, v němž soud shledal podstatu přestupku § 312 tr. zák., nemohl ihned vykonati úřední úkon, nýbrž že se musel odebrati pro četnickou asistenci, opomenul učiniti skutkové zjištění i ohledně dalšího trestní sazbu jakožto přítěžující okolnost v zákoně jmenovitě uvedenou, zda totiž trestná činnost obžalovaného (urážka úřední osoby) byla spojena s následkem, že se jí buď skutečně překazilo vykonání příkazu vrchnostenského, neb aspoň pouhé konání služby osoby v § 68 tr. zák. jmenované. Nedostatek tohoto hodnocení svědectví P-ova a skutkového zjištění týká se okolnosti rozhodné, v zákoně vytčené pro použití vyšší trestní sazby. Uplatněný formální zmatek neúplnosti rozsudku podle § 281 čis. 5 tr. ř. slouží tedy k dolíčení předpokladu hmotněprávního zmatku podle § 281 čis. 11 tr. ř. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti a uznati, jak se stalo. Podle § 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř. byla pak věc přikázána nyní příslušnému okresnímu soudu ve Slavkově, by jí znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4185.

Neoprávněné obchodování s umělými sladidly (sacharinem, cukerinem) není soudním přestupkem podle § 10 zák. o potravinách (čís. 89/1897), nýbrž přestupkem důchodkovým (§ 4 odst. 1 čis. nař. čis. 37/1917).

(Rozh. ze dne 1. června 1931, Zm I 818/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právnem: Rozsudkem okresního soudu v Horní Plané ze dne 9. srpna 1930, jímž byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem neoprávněného obchodování

s cukerinem podle § 10 zákona ze 16. ledna 1896, čis. 89 ř. zák., byl porušen zákon v ustanovení čl. IV. a V. uvoz. patentu k trestnímu zákonu a § 10 zákona ze 16. ledna 1896, čis. 89 ř. zák. z roku 1897; rozsudek ten se zrušuje a obžalovaná se podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštuje z obžaloby pro přestupek podle § 10 zákona čis. 89/1897. Okresnímu soudu v Horní Plané se nařizuje, by spisy postoupil příslušnému okresnímu finančnímu ředitelství k dalšímu případnému řízení.

Důvody:

Záznamovým rozsudkem okresního soudu v Horní Plané ze dne 9. srpna 1930 byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem neoprávněného obchodování s cukerinem podle § 10 zákona ze 16. ledna 1896, čis. 89 ř. zák. Podle trestního oznámení, jehož se rozsudek dovolává, byla obviněná finančním orgánem přistižena v držení 1½ kg cukerinu rakouského a německého původu, který koupila k dalšímu prodeji. Rozsudkem tím, jenž, nebyv napaden, vešel v moc práva, byl porušen zákon. Podle § 10 zákona o potravinách ze 16. ledna 1896, čis. 89 ř. zák. z roku 1897 dopustí se přestupku, kdo jedná proti nařízením vydaným podle §§ 6 a 7 tohoto zákona. Zákaz chovati na prodej a prodávati sacharin a umělá sladidla obsahovalo nařízení ministerstva vnitra, obchodu a zemědělství z 20. dubna 1898, čis. 52 ř. zák. (v § 1), jež bylo podle své úvodní věty vydáno na základě § 7 zákona o potravinách čis. 89/1897. Zakládalo proto jednání proti tomuto zákonu skutkovou podstatu přestupku podle § 10 cit. zákona, jenž patřil do příslušnosti soudů. Tento stav se změnil vydáním císařského nařízení ze dne 25. ledna 1917, čis. 37 ř. zák., jež v § 7 výslovně zrušilo veškerá dotud platná na obchod s umělými sladidly se vztahující nařízení, najmě min. nařízení ze dne 20. dubna 1898, čis. 52 ř. zák., a jež v § 4 odst. 1 ustanovuje, že se na přestupky tohoto císařského nařízení vztahuje ustanovení trestního zákona o důchodkových přestupcích s jeho dodatky. Toto císařské nařízení není vydáno na základě §§ 6 a 7 zákona o potravinách čis. 89/1897, a nelze již proto překročení ustanovení tohoto čis. nařízení podřaditi pod ustanovení § 10 zákona o potravinách čis. 89/1897.

Čís. 4186.

Jde-li o přestoupení § 4 zák. čis. 177/1909, nestačí ohrožení jako při jednání proti ustanovení § 5 cit. zák., nýbrž musí býti prokázáno, že nebezpečí rozšíření nákazy v souzeném případě skutečně nastalo. Zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř. z důvodu zmatku čis. 5 § 281 tr. ř. (rozpor se spisy).

(Rozh. ze dne 1. června 1931, Zm II 276/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právnem:

Rozhodnutím krajského soudu jako soudu odvolacího v Opavě ze dne 26. července 1928 ve výroku, jímž se vyslovuje propadnutí selat, proti předpisu § 4 zákona ze 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák. dopravených, byl porušen zákon v ustanovení § 71 odst. 2 tohoto zákona; výrok ten a v důsledku toho všechna usnesení a opatření na základě tohoto výroku vydaná, najmě usnesení okresního soudu v Osoblaze ze dne 4. prosince 1928, jímž bylo za propadlé prohlášeno 525 Kč, stržených za ona selata, a usnesení téhož soudu ze dne 17. prosince 1928, jímž bylo povoleno zaplatiti tuto částku ve splátkách, se zrušují a věc se vrací krajskému jako odvolacímu soudu v Opavě, by o odvolání veřejného obžalobce o zrušené části rozhodnutí znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Osoblaze ze dne 2. června 1928 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §§ 4 a 64 zákona ze dne 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák., jehož se dopustil tím, že v lednu 1928 z cizozemsko bez úředního povolení dopravil dvě selata do zdejšího území (do N. P.); na propadnutí podloudně dopravených dvou selat nebylo uznáno, a to, jak v důvodech rozsudku uvedeno, protože podle názoru soudu nebylo prokázáno, že jednáním obviněného bylo přivoděno nebezpečí rozšíření nakažlivé zvířecí nemoci. K odvolání veřejného obžalobce vyhověl krajský jako odvolací soud v Opavě rozhodnutím v neveřejném sezení ze dne 26. července 1928 odvolání kromě ve výroku o podmíněnosti odsouzení i v tom směru, že vyslovil propadnutí selat proti předpisu dopravených. Tento výrok odůvodnil tím, že podle vyjádření okresní správy politické v Krňově jde o selata, jejichž původ nebyl prokázán, a jež obviněný jmenovatí nechce; bylo tedy ona selata se zvěrolékařského stanoviska pokládati za podezřelá, a bylo tu v tomto případě nebezpečí rozšíření zvířecí nákazy. Tímto rozhodnutím odvolacího soudu byl porušen zákon. Vyjádřením okresní politické správy v Krňově, k němuž odvolací soud poukazuje, může být míněn jen přípis tohoto úřadu ze dne 2. května 1928, ano jiné vyjádření tohoto úřadu ve spisech není. Avšak to, co odvolací soud uvádí jako obsah tohoto vyjádření, nekryje se, a to právě v podstatné části, s jeho obsahem; přípis ten uvádí: »není tudíž vyloučeno, že v tomto případě přece bylo podloudně dopravenými prasaty přivedeno nebezpečí rozšíření se zvířecí nákazy«, odvolací soud však uvádí jako domnělý obsah přípisu, »že v tomto případě nebezpečí rozšíření se zvířecí nákazy bylo (dass in diesem Falle eine Gefahr der Weiterverbreitung der Tierseuche bestanden hat)«. Rozdíl obou těchto vět jest patrný, neboť přípis okresní správy politické připouští jen možnost, že nebezpečí rozšíření se zvířecí nákazy bylo přivedeno, kdežto odvolací soud praví, že podle tohoto přípisu nebezpečí rozšíření zvířecí nákazy tu vskutku bylo, jinými slovy že nastalo. Závažnost tohoto rozdílu plyne z této úvahy: § 71 zákona čís. 177/1909 rozeznává dva případy: Podle odst. 1 musí být soudem prohlášena za propadlá zvířata, byla-li dopravena proti některému nařízení na základě § 5 cit. zák. vy-

danému do obvodu, kde zákon ten platí. Odstavec 2 ustanovuje: »Totéž platí o zvířatech . . . , byla-li dopravena proti předpisu § 4 nebo proti některému nařízení na základě toho předpisu vydanému a nastalo-li jejich dovezením nebezpečí, že se nakažlivá zvířecí nemoc rozšíří.« Podle § 5 cit. zák. mohou být vydány zákazy dovozu a průvozu, vypukla-li v území, jež nepatří k oblastí tohoto zákona, zvířecí nákaza a jest obava, že se rozšíří do území platnosti tohoto zákona. Je tedy jasno, že při dopravení zvířat proti předpisu, vydanému na základě ustanovení § 5 cit. zák., nebezpečí rozšíření nákazy vždy tu jest. Bylo by tedy zbytečno, by se v § 71 cit. zák. znovu tento předpoklad uváděl jako podmínka propadnutí zvířete. Předpis § 71 odst. 1 nařizuje proto kategoricky a bezpodmínečně propadnutí zvířete, dopraveného proti nařízení, vydanému podle § 5 cit. zák. Jde-li však o přestoupení § 4 cit. zák., činí § 71 opatření to závislým teprve na tom, že nedovoleným dopravením zvířete nebezpečí rozšíření nákazy bylo přivoděno, t. j. že nastalo, a že nastalo dopravením, k němuž došlo s porušením předpisu § 4. Tu nestačí ohrožení jako při jednání proti ustanovení § 5, nýbrž tu musí být prokázáno, že nebezpečí skutečně nastalo. Že nebezpečí rozšíření nákazy v souzeném případě nastalo, není v přípisu okresní správy politické v Krňově, na nějž se odvolací soud jako na důkaz o tom odvolává, tvrzeno. Je tu tedy zjevný rozpor mezi údaji rozhodovacích důvodů o obsahu listiny při spisech se nacházející, a obsahem listiny samé; tím jest založen důvod § 281 čís. 5 tr. ř., jenž činí dotyčný výrok zmatečným, a to tím spíše, ano z ostatního obsahu trestních spisů nejde nic najevo, z čeho by se dalo souditi na to, že jednáním obviněného nebezpečí rozšíření nákazy vskutku nastalo. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. zrušiti výrok odvolacího soudu, o nějž jde, a důsledkem toho bylo zrušiti i veškerá další usnesení, jež se na tomto výroku odvolacího soudu zakládají.

Čís. 4187.

Zubních techniků, kteří nevykonali s úspěchem praktickou zkoušku, nebo kteří nebyli od ní v době, kdy zákon čís. 303/1920 nabyt platnosti, osvobození, může zubní lékař použití jen k činnosti, kterou nelze označiti za »lékařský výkon«; nemohou konati práce, jimiž jest zasahováno do funkční činnosti orgánů lidského těla a jimiž jest porušována stavba jeho součástí.

To, že kdo jako pomocná síla zubního lékaře za pevný plat koná (pod lékařským dozorem) úkony zubního lékařství a techniky, které podle zákonných předpisů není oprávněn vykonávati, není překážkou, by jeho činnost neměla znak provozování lékařství »po živnostensku« ve smyslu § 343 tr. zák.

Pojem »po živnostensku«.

(Rozh. ze dne 1. června 1931, Zm II 409/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu trestního v Brně ze dne 29. srpna 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 343 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že v poslední době v R., nenabyv lékařského učení a nemaje podle zákona právo jako lékař nebo hojič léčit nemocné, po živnostensku lékařství provozoval, byl porušen zákon v ustanovení § 343 tr. zák.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Židlochovicích ze dne 9. srpna 1929 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 343 tr. zák., jehož se dopustil tím, že nenabyv lékařského učení a nemaje podle zákona právo jako lékař a hojič léčit nemocné, provozoval po živnostensku lékařství tím, že v únoru 1928 vytrhl zub Alžbětě S-ové a z jara 1929 trhal zubní kořeny Stanislavu D-ovi a Alžbětě D-ové, této pak i obrušoval zuby a trhal z nich nervy. V důvodech zjišťuje soud, že obviněný trhal zuby a prováděl jiné shora uvedené operativní zákroky jako zubní technik v ordinaci lékaře, že byl jeho zaměstnancem, a že jest jen vyučen zubním technikem, nemá vyšší vzdělání, nanejvýš nevystudoval lékařskou fakultu, a nemůže tedy lékařskou praxi provádět; vládním nařízením ze dne 27. února 1922, čís. 132 sb. z. a n. ku provedení zákona čís. 303/1920 bylo zubním technikům výslovně zakázáno provádět jakékoliv lékařské zákroky, k nimž patří trhání zubů a resekce zubních kořenů; posléze zjišťuje soud, že obviněný prováděl ony zákroky sám. Krajský trestní soud jako odvolací soud v Brně rozsudkem ze dne 29. srpna 1929 vyhověl odvolání obviněného a zprostil ho podle § 259, čís. 3 tr. ř. z obžaloby. Odvolací soud vychází ze skutkového zjištění soudu prvního stolice, že obviněný jako zubotechnický pomocník lékaře prováděl operativní zákroky v rozsudku prvního soudu uvedené, a sdílí názor prvního soudu, že obviněný k tomu nebyl oprávněn proto, že podle prováděcího nařízení k § 4 zák. ze 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n. zkoušení zubní technikové, jímž (jak odvolací soud uvádí) obviněný nesporně jest, jsou mimo jiné v § 2 tohoto prov. nařízení blíže vyčleněny zubotechnické výkony oprávnění obrušovati zuby a kořeny, plnit zuby a kořeny se zákroky s tím spojenými, čítajíc v to ošetření kořenů, ano i vytažování zubů a kořenů jen, jsou-li umělé náhradě zubů a chrupu na závalu; obviněný konal určité zákroky, k nimž podle cit. zákona nebyl oprávněn, protože tyto nebyly absolutně nutné, by se mohla provést umělá náhrada zubů a chrupu. Avšak odvolací soud má za to, že se ke skutkové podstatě přestupku podle § 343 tr. zák. nedostává jedné z nejdůležitějších náležitostí, totiž, že to obviněný provozoval po živnostensku. Odvolací soud zjišťuje, že obviněný byl jen pomocnou silou lékaře J-a, že pobíral plat 800 Kč měsíčně, že sice v jeho nepřítomnosti i odměnu za zubolékařské práce s pacienty vyjednával, ano i peníze od nich přijímal, leč svému zaměstnavateli je odváděl a ho vůbec o všem, co sám s pacienty vyjed-

nal, uvědomil; dovozuje pak, že podle poslední věty druhého odstavce § 1 zákona ze 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n. jsou zubní lékaři oprávnění míti i pomocné síly, bere za prokázáno, že obviněný konal zubotechnické (zubolékařské) práce jako pomocník Dr. J-a z jeho příkazu a pod jeho dozorem, a dovozuje, že tyto práce obviněného neměly pro něho živnostenský význam, protože nebyl ani společníkem Dr. J-a, ani na zisku nebyl nijak účastněn; nedospěl proto odvolací soud k přesvědčení, že obviněný provozoval ony zákroky po živnostensku, pokud se týče sám a ne jako pomocná síla Dr. J-a.

Tímto rozhodnutím odvolacího soudu byl porušen zákon. Především jest chybný předpoklad odvolacího soudu, že obviněný jest nesporně zkoušeným zubním technikem podle § 2 zákona čís. 303/1920 a nařízení čís. 673/1920 a čís. 132/1922. Podle stavu spisů se obviněný vyučil jen zubním technikem, o čemž mu byl vydán výučný list gremia zubních techniků pro Moravu ze dne 26. ledna 1929, avšak nesplnil a nemohl splnit podmínky zákona čís. 303/1920, an v době, kdy zákon nabyl účinnosti, nebyl ještě vyučen, tak že se předepsané a pro dosažení oprávnění k provozování živnosti zubní techniky předepsané zkoušky nemohl podrobiti a nemohl také dosáhnouti předepsaného vysvědčení zkušební komise pro praktické zkoušky zubních techniků při ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy. Za tohoto stavu věci nemohl býti pomocnou silou Dr. J-a při provádění zubního lékařství ve smyslu § 1 zák. čís. 303/1920 Sb. z. a n., nýbrž mohl býti jen pomocníkem při ryze technických (mechanických) pracích lékaře, avšak přímo nijak nesouvisějících s vlastním léčením a se zákroky v dutině ústní. Podle toho Dr. J. nemohl a nebyl oprávněn a ani nesměl podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n. použití obviněného k žádným pracím na chrupech pacientů, tedy ani k těm pracím, které smějí provádět oprávnění »zkoušení zubní technikové« podle nařízení čís. 132/1922. Nepřicházejí tedy ona ustanovení zákona čís. 303/20 a nařízení čís. 132/1922 v souzeném případě vůbec v úvahu, a netřeba se proto ani zabývatí otázkou, zda jest správný názor odvolacího soudu, že oprávnění zubní technikové mohou zákroky v § 2 nařízení čís. 132/1922 uvedené provádět jen, jsou-li zákroky ty na závalu umělé náhradě zubů a chrupu. Dále jest proti názoru odvolacího soudu zdůraznit, že z předpisů § 1 odst. 2 zák. čís. 303/1920 Sb. z. a n. nelze vyvoditi závěr, že lékaři, vykonávající zubní lékařství, mohou míti pomocné síly nelékaře, které by již v důsledku tohoto svého povolání byly oprávněny konati práce podobného druhu, jak jest zjištěno o obžalovaném, třebaže pod lékařským dozorem. Doslov předpisu, že k výkonům lékařským mohou býti přibráni jen lékaři, neponěchává pochybnosti o tom, že ostatní pomocné síly, které nemají znalosti a oprávnění stavu lékařského, nesmějí podle předpisů zákona (pokud nestanoví výjimky) vůbec býti přibírány k lékařským výkonům. Takovou výjimku stanoví § 4 cit. zákona pro ty zubní techniky, kteří vykonali s úspěchem praktickou zkoušku neb kteří pro dlouholetost své zubotechnické praxe v době, kdy zákon čís. 303/1920 Sb. z. a n. nabyl platnosti, byli od zkoušky osvobozeni. Ostatních sil pomocných může

proto zubní lékař použití jen k takové činnosti, kterou nelze označiti za »lékařský výkon«; nemohou proto konati práce, jimiž zejména jest zasahováno do funkční činnosti orgánů živého lidského těla a jimiž jest porušována stavba jeho součástí (extrakce zubů a kořenů, jejich obrušování, čištění zubních kanálků, spojené s odstraňováním (porušením) nervů a cév, vrtání zubů a výplň jejich dutin a pod.).

Soud odvolací řeší dále nesprávně otázku, zda obviněný provozoval léčení po živnostensku. V zásadě jest vytknouti, že provozování lékařství po živnostensku předpokládá, by provozování poskytovalo pachatel aspoň částečný zdroj příjmů, jichž by používal buď k rozmnožení svého majetku nebo jmění jiné osoby, nebo k výživě vlastní nebo jiné určité osoby, při čemž není zapotřebí, by tento zdroj příjmů byl pravidelným a stálým (srov. rozh. nejv. soudu čís. 1777 Sb. n. s.). To, že obžalovaný jako pomocná síla zubního lékaře za pevný plat konal, třebaže pod lékařským dozorem, úkony zubního lékařství a techniky, které podle zákonných předpisů nebyl oprávněn vykonávati, není překážkou, by jeho činnost neměla znak provozování lékařství »po živnostensku«. Povoláním obžalovaného bylo právě ono pomocnictví a za ně pobíral měsíčně 800 Kč. Z celého výsledku řízení jest zřejmo, že ta činnost obžalovaného, která byla předmětem trestního řízení, náležela k podstatě smluvního poměru mezi obžalovaným a lékařem Dr. J-em. Obžalovaný sám zodpovídal se tím, že podle jeho názoru by ho Dr. J. ani nezaměstnával, kdyby odepřel konati takové operativní zákroky, pro něž se zodpovídal. Třebaže tudíž nebylo obžalovanému placeno zvláště za jednotlivé lékařské výkony, byla peněžitá odměna za ně pojata již do jeho celkového měsíčního platu; ten nedosáhl by té výše, kdyby obžalovaný nekonal řečené lékařské výkony, po případě by obžalovaný vůbec ztratil tento určitý pramen své výživy. Měla takto činnost, která byla předmětem trestního řízení, znak opětovného lékařského výkonu za úplatu; odměna pak, kterou obžalovaný dostával, třebaže ve formě stálého platu i za jiné, snad dovolené zubotechnické výkony, tvořila pramen jeho výživy. Činnost jeho vykazovala tudíž veškeré náležitosti, které podle stálé judikatury zrušovacího soudu vyznačují živnostenské provozování neoprávněného léčení. Odvolací soud, přehlížeje tyto podstatné znaky skutku, porušil tudíž svým citovaným výrokem zákon, pokud jde o otázku, je-li skutek obžalovanému za vinu kladený a soudem též zjištěný přestupkem podle § 343 tr. zák. (srov. rozh. býv. víd. nejv. soudu úř. sb. č. 4005). Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4188.

Byla-li jádrem útoků článku povšechná výtka, že se správa (pivovaru) vede nepořádně a nedbale, any jednotlivé ve článku uvedené skutečnosti sloužily zřejmě jen jako doklady pro správnost oné povšechné výtky, a byly-li ony útoky označeny všeobecně za neomalené a lživé, aniž bylo vysloveno, ve kterých určitých směrech jsou takovými, nejde

v tomto projevu o vinění ve smyslu § 488 tr. zák., nýbrž ve smyslu § 491 tr. zák.

Podle druhého odstavce § 491 tr. zák. není tu třeba, by byl proveden důkaz pravdy o neomalenosti a lživosti každého jednotlivého útoku, nýbrž stačí, prokázáno-li, že jsou ony útoky v podstatě takové povahy.

Otázku, zda se důkaz pravdy podařil, nelze tu posuzovati podle číselného poměru dokázaných (nedokázaných) skutečností, ve článku tvrzeňých, nýbrž jest přihlížeti k výsledkům průvodního řízení jako k celku, uvážiti opodstatněnost a závažnost zjištěných okolností a zkoumati, zda neospravedlňují aspoň subjektivně povšechnou výtku článku, že se správa (pivovaru) jako celek vede nepořádně a nedbale.

(Rozh. ze dne 2. června 1931, Zm I 262/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 18. ledna 1930, jímž bylo dvanáct obžalovaných podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěno z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 3, 4, 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř., nelze s hlediska důvodů čís. 9 a) tohoto § upříti oprávnění. Pokud ovšem uplatňuje, že důkaz pravdy měl býti prováděn podle 1. odst. § 490 tr. zák., nikoli podle 2. odstavce § 491 tr. zák., poněvadž prý stěžovatelka byla obžalovanými křivě viněna z neomalenosti a ze lži, tedy z určitého nepočestného a nemravného činu (§ 488 tr. zák.), nikoli z opovrhlivých vlastností bez uvádění určitých skutečností (§ 491 tr. zák.), nelze dáti stížnosti za pravdu, naopak jest souhlasiti s nalézacím soudem. Nalézací soud uvažuje správně, že v prohlášení obžalovaných jsou útoky stěžovatelčiny označeny zcela všeobecně za neomalené a lživé, a že není v něm vysloveno, ba ani napovědno, ve kterých určitých směrech jsou neomalenými a lživými. Podle přesvědčení nalézacího soudu nebylo účelem pozastaveného prohlášení, by o každém jednotlivém útoku neb o každém jednotlivém tvrzení, jak jsou vylíčeny v »Zaslánu« stěžovatelčině, byla zvláště projevna výtka neomalenosti a lživosti, nýbrž byl jím zamýšlen a sledován jen ten účel, by byla s ohledem na celou povahu článku, třebaže se zřetelem na určité případy, vyslovena jen povšechná kritika a charakteristika jednání stěžovatelčina. Je-li tomu tak, nejde o skutkovou povahu § 488 tr. zák., o vinění z určitého nepočestného nebo nemravného činu, nýbrž o skutkovou podstatu podle § 491 tr. zák., o vinění z opovrhlivých vlastností (jen tyto přicházejí v úvahu) bez uvádění určitých skutečností. Za tohoto stavu věci nebylo podle 2. odstavce § 491 tr. zák. zapotřebí, by byl proveden důkaz

pravdy o neomalnosti a lživosti každého jednotlivého útoku stěžovatelčina, ano se v prohlášení netvrdilo, že každý jednotlivý útok je neomalný a lživý, nýbrž se zřetelem na to, že obžalovanými byla jen ve zcela všeobecné formě vytýkána a zdůrazňována neomalnost a lživost útoků stěžovatelčiných, stačilo, když prokázána byla v podstatě tato vlastnost útoků stěžovatelčiných. S tohoto právního stanoviska nesejde ovšem na tom, že důkaz pravdy obžalovanými nabízený v některých z patnácti bodů, na které nalézací soud rozložil obsah »Zaslána« stěžovatelčina, selhal, nerozhoduje však o sobě ani to, že obžalovaní o většině těchto bodů dokázali, že stěžovatelka napsala vědomě nepravdu. Bylo již naznačeno, že tu jde jen o povšechnou kritiku jednání stěžovatelčina, vytýkající soukromé obžalobkyni lživost a neomalnost pro obsah článku v jeho celistvosti, nikoli pro jednotlivé určité skutečnosti v něm uvedené. Jádrem celého článku byla však povšechná výtka, že se správa pivovaru vede celkem způsobem aspoň nepořádným a nedbalým, any jednotlivé skutečnosti v »Zaslánu« uvedené sloužily zřejmě jen jako doklady pro správnost tohoto tvrzení. Podle toho bylo by lze přiznati obžalovaným beztrestnost podle druhého odstavce § 491 tr. zák. jen, kdyby dokázali, že právě toto tvrzení, v němž vrcholí celý článek, bylo stěžovatelkou proneseno vědomě nepravdivě. K tomuto důkazu však nestačí o sobě, že obžalovaní ve většině jednotlivých případů, v »Zaslánu« uvedených, dokázali jejich subjektivní a objektivní nepravdivost, neboť okolnost, že se správa pivovaru v těchto případech nedopustila nepořádností jí vytýkaných, nevyklučuje ještě (nejmň, jde-li o skutečnosti rázu méně závažného) možnost, že se jinak správa pivovaru jako celek vede nepořádně a nedbale. Otázku, zda se obžalovaným podařil nabízený důkaz pravdy, nelze tedy posuzovati jen podle počtového poměru dokázaných a nedokázaných skutečností, v »Zaslánu« uvedených, nýbrž jest přihlížeti k výsledkům průvodního řízení jako k celku, uvážiti opodstatněnost a závažnost zjištěných okolností a zkoumati, zda ospravedlňují aspoň subjektivně povšechnou výtku stěžovatelčinu, že se správa pivovaru jako celek vede nepořádně a nedbale čili nic. S tohoto správného právního hlediska však nalézací soud věc neposoudil, maje mylně za to, že rozhoduje již počtový poměr mezi dokázanými a nedokázanými skutečnostmi v »Zaslánu« uvedenými. Ježto důsledkem toho soud nezjistil skutečností, jež při správném použití zákona měly by býti základem nálezu, nezbylo než vyhověti zmáteční stížnosti a uznati dále, jak se stalo, aniž bylo zapotřebí, obíratí se i ostatními vývody zmáteční stížnosti.

Čís. 4189.

Není závadou, že ve výroku rozsudku není slovně uveden celý výrok, v němž soud spatřuje skutkovou podstatu trestného činu.

Důvody jsou integrující součástí rozsudku.

Činnost v národních obranných spolicích nevyklučuje, by dotyčná osoba, podnícena nějakou pohnutkou, byl i soudem nezjištěnou, nehanočila surově vlastní národ a stát, najmň, je-li její soudnost do té míry

pod vlivem napilosti, že ony vnitřní představy, které za normálních poměrů určují její myšlení a jednání, ustupují do pozadí, jsouce zatlačeny primitivnějšími myšlenkovými pochody a způsobem cítění, při nichž okamžitá zloba, nenávisť, urážlivost nebo jiné hnutí mysli ovládnou celkový duševní život a též jeho vyjadřování.

Při nadávkách, které i samy o sobě jsou již způsobilé býti hanobením ve smyslu § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep., není podstatnou náležitostí jejich souvislost; mohou naplniti onu skutkovou podstatu i když jsou pronášeny jednotlivě, zdánlivě bez zevní příčiny a vnitřně nesouvisejí.

V zákonech popřevratových nelze užiti mimořádného práva zmírňovacího tou měrou jako při sazách starého trestního zákona.

(Rozh. ze dne 3. června 1931, Zm I 184/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 3. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. čís. 50/23 Sb. z. a n., a nevyhověl v zasedání neveřejném odvolání obžalovaného z výše trestu, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost vytýká rozsudku číselně zmátečnost podle § 281 čís. 9 písm. a) a b) tr. ř., obsahem svého provedení i zmátečnost podle čís. 5. Formelní výtky jsou neodůvodněné. Není závadou, že ve výroku rozsudku není slovně uveden celý výrok, v němž nalézací soud spatřuje skutkovou podstatu trestného činu. Předpisům §§ 260 čís. 1 a 270 čís. 4 tr. ř. jest vyhověno, uznává-li se rozsudkovou větou obžalovaný vinným, že se v určitý čas a na určitém místě dopustil jednání, které jest vyjádřeno veškerými zákonnými znaky dotyčného trestného činu; čin obžalovaného jest takto dostačujícím způsobem individualisován, by nemohl býti zaměněn za jiný čin. Důvody rozsudkové, v nichž jest trestný výrok skutkově zjištěn podle jednotlivých slov, po případě podle obsahu a smyslu, jsou pak rovněž integrující součástí rozsudku. Nelze přisvědčiti zmáteční stížnosti, že rozsudek ponechává nejistotu a je nejasný v tom, které výroky a řeči považoval soud za prokazané. To, že jsou v rozsudku podle jednotlivých svědectví uváděny různé výroky, nemůže býti ještě důvodem k oné výtce, jakmile rozsudek zjišťuje jasně a určitě na podkladě uvedených průvodů, že obžalovaný pronesl veškeré ony nadávky, které před tím byly citovány podle doslovu obžaloby a podle jednotlivých údajů svědeckých. Jest třeba míti při tom na mysli, že podle obsahu oněch svědectví obžalovaný nadával téměř po dvě hodiny a byl různě od jednotlivých osob slyšen; výrazem »podle souhlasného skoro seznání svědků« chtěl rozsudek nepochybně jen vyjádřiti, že v podstatě jde o dosvědčení těchž nadávek, jak svědky jednotlivě byly zaslechnuty, odchylujících se jen v podružnějších odstínech. Popírajíc zlý úmysl na-

mitá zmateční stížnost, že stěžovatel jest již po 20 let místním jednatelem odboru Pošumavské jednoty, že podle vysvědčení obecního úřadu »má pověst dobrou, ale při více pívech má více řeči, která nemá smyslu«, a že jeho závadné výroky byly pronášeny nesouvisle. Kdyby i tato námitka vzhledem k tomu, že tyto okolnosti podle zodpovídání se obžalovaného a podle výsledků řízení vyšly na jevo při hlavním přelíčení, byla pojmána jako výtka neúplnosti, netýká se okolností rozhodných, a není tudíž s hlediska zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř. odůvodněná. Činnost v národních obranných spolicích ještě nevylučuje, by dotyčná osoba, podnícená nějakou pohnutkou, byl i soudem nezjištěnou, nehanobila surově vlastní svůj národ a stát, nanejvýš, je-li její soudnost do té míry pod vlivem napilosti, že vnitřní představy, které za normálních poměrů určují její myšlení a jednání, ustupují do pozadí, jsouce zatlačeny primitivnějšími myšlenkovými pochody a způsobem cítění, při nichž případná okamžitá zloba, nenávist, urážlivost nebo jiné hnutí myslí ovládnou celkový duševní život a též jeho vyjadřování. Při nadávkách, které již o sobě jsou způsobilé býti hanobením ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., není podstatnou náležitostí jejich souvislost, a mohou naplniti skutkovou podstatu dotyčného trestného činu, i když jsou pronášeny jednotlivě, zdánlivě bez zevní příčiny a vnitřně nesouvisle. Tvrdí-li zmateční stížnost při této námitce, že domnělé výroky stěžovatelovy neměly ani žádného smyslu, popírá vlastně způsobem, který po zákonu neodpovídá přípustnému provádění zmateční stížnosti, rozsudkové skutkové zjištění, že nadávky obžalovaného měly určitý smysl a jaký, že totiž byl jimi surovým a štvavým způsobem hanoben československý národ a republika.

Odvolání obžalovaného není odůvodněno. Stačí poukázati na správné důvody prvního soudu, jenž správně uvažoval okolnosti přitěžující a polehčující a podle nich vyměřil trest přiměřeně. Podotýká se ještě, že v zákonech popřevratových nelze užití mimořádného zmírňovacího práva tou měrou, jak se to stalo při sazách starého trestního zákona, které byly mnohdy nepřiměřeně vysoké, což neplatí u řečených novodobých zákonů.

Čís. 4190.

Jde o zpronevěru v úřadě (§ 181 tr. zák.), ponechal-li si poštovník posel peníze, dané mu se složenkou a s příkazem, by je odevzdal na poštovním úřadě.

Nezáleží na tom, zda byl oprávněn peníze přijmouti, stačí, že strana toto oprávnění předpokládala.

(Rozh. ze dne 3. června 1931, Zm I 42/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 23. prosince 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 181 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čis. 5, 9 a), 9 b), 10 § 281 tr. ř. Po stránce formální provádí z uplatňovaných zmatků čis. 5 § 281 tr. ř. jen výtku nedostatku důvodů pro výrok, že obžalovanému byly peníze svěřeny jako veřejnému úředníku. Výtka neobstojí, an soud odůvodňuje dotyčný výrok zjištěním, že František K. svěřil obžalovanému 2050 Kč se složenkou s příkazem, by to i ono odevzdal na poštovním úřadě ve S. P., jako poštovnímu poslovi, nikoliv jako osobě soukromé. Z tohoto zjištění vyplývá, že peníze byly obžalovanému svěřeny jako orgánu poštovního úřadu, tedy z důvodu jeho veřejného úřadu. S hlediska § 181 tr. zák. nesejde ani na tom, jak mylně má za to zmateční stížnost, zda byl obžalovaný oprávněn peníze převzít čili nic, ano za řízení nebylo ani tvrzeno, že snad svěřiteli bylo známo, že by poštovní posel k tomu oprávněn nebyl (srov. rozh. sb. n. s. čis. 1835, 1748). Budiž dodáno, že ze svědeckého seznání poštmistra Š-a, že obžalovaný neměl ve svém archu zapsanou přijatou částku, ačkoli měl složenku a úhradu dostal, a že odesílateli nevystavil stvrzenku, ačkoli byl k tomu služebně povinen — vyplývá logický závěr, že obžalovaný byl nejen oprávněn, nýbrž i povinen zásilku přijati a podle svých služebních povinností vyřídit, t. j. odevzdati na poštovním úřadě k dopravě a doručiti odesílateli stvrzenku. Neobstojí proto ani věcná námitka uplatňovaná s hlediska čis. 9 a) § 281 tr. ř., že nešlo o úřední výkon přejímání peněz za účelem jejich odevzdání poštovnímu úřadu (správně o svěření peněz z důvodu veřejného úřadu), a není po zákonu provedena další námitka podle čis. 10 § 281 tr. ř., pokud zmateční stížnost dovozuje, že jde o obecnou zpronevěru podle § 183 tr. zák., nikoliv zpronevěru v úřadě podle § 181 tr. zák. proto, že prý obžalovaný převzal svěřené peníze jen z laskavosti, nikoliv z úřední povinnosti, poněvadž rozsudek nic takového nezjistil. Proti zákonu je provedena i další námitka podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., že není zjištěna trestná činnost, odpovídající pojmu zadržetí ve smyslu § 181 tr. zák., — t. j. takové chování pachatele, jímž projevuje rozhodnutí svěřenou věc oprávněnému vůbec nevydati a stav, jímž odňal věc dispozici oprávněného, učiniti trvalým, — an prý obžalovaný peníze sice ihned nedešlal, ale chtěl tak učiniti později, poněvadž zmateční stížnost nedbá tu rozhodného skutkového zjištění soudu, že obžalovaný použil svěřených peněz, jež měl podle své úřední povinnosti ihned odvésti, pro sebe, tedy že si je přivlastnil, ačkoliv byl povinen je odvésti ihned po návratu k poštovnímu úřadu, týž den, kdy je převzal, totiž 26. června 1930, čímž se právě dopustil zpronevěry.

Čís. 4191.

Ustanovení § 248 tr. ř., že dosud nevyslechnutý svědek nemá býti přítomen při průvodním řízení při hlavním přelíčení, nevztahuje se na toho, ohledně něhož se soud ještě neusnesl, že bude jako svědek slyšen.

(Rozh. ze dne 5. června 1931, Zm II 232/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku krajského trestního soudu v Brně ze dne 2. května 1931, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem spoluviny na podvodu podle §§ 5, 197, 199 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční důvod podle § 281 čis. 4 tr. ř. spatřuje stížnost mimo jiné v tom, že přes ohrazení stěžovatelky byli slyšeni jako svědci Rudolf a Růžena P-ovi, ač byli po celé hlavní přelíčení v soudní sni přítomni. Je pravda, že podle §§ 244, 248 tr. ř. nemají býti dosud nevyslechnuti svědci přítomni při průvodním řízení, prováděném při hlavním přelíčení; tato ustanovení nemohou se však vztahovati na osoby při přelíčení přítomné, které jsou teprve později jako svědci vedeny, před tím, než se soud usnesl je jako svědky vyslýchat. Nemůže proto tato okolnost býti výsledkem těchto osob na závalu, nanejvýš tyto předpisy nejsou ani pod sankcí zmatečnosti. Není proto zmateční důvod podle § 281 čis. 4 tr. ř. odůvodněn.

Čís. 4192.

Ideální souběh zločinu podle § 132 tr. zák. s přestupkem podle § 20 čis. 2 zák. čis. 241/1922 jest vyloučen.

(Rozh. ze dne 6. června 1931, Zm I 320/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 8. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 - III tr. zák. a přestupkem vyzývání ke smilstvu podle § 20 čis. 2 zákona ze dne 11. července 1922, čis. 241 sb. z. a n., zavrhl, pokud napadla rozsudek pro odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 132 - III tr. zák.; vyhověl jí však, pokud čelila proti odsouzení pro přestupek podle § 20 čis. 2 zákona ze dne 11. července 1922, čis. 241 sb. z. a n., zrušil rozsudek v této části ve výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu a v dalších výrocích s tím souvisejících jako zmatečný, a zprostil obžalovaného podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podle § 20 čis. 2 zákona čis. 241/1922 sb. z. a n., jehož se prý dopustil tím, že ve V. Ch. vícekrát své vlastní dcery, tedy osoby svěřené jeho doзору a vychování a nedosáhnoucí 16 let, a to Marii O-ovou od července 1925 a Karolinu O-ovou od června 1927 svedl a přiměl k dopuštění smilných činů. Vzhledem k pravoplatnému výroku rozsudku o vině obžalovaného ve směru zločinu podle § 132 tr. zák. vyměřil obžalovanému nový trest. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost právem vytýká, že stěžovatel byl odsouzen pro zločin podle § 132 tr. zák. i pro přestupek podle § 20 odst. 2 zák. čis. 241/1922 sb. z. a n. Skutkovým podkladem rozsudkového výroku i pro zločin podle § 132 tr. zák., i pro onen přestupek jest zjištění, že obžalovaný vícekrát své vlastní dcery Marii a Karolinu, nedosáhnoucí ještě 16 let a svěřené jeho doзору a vychování, svedl a přiměl k dopuštění smilných činů. Nálezací soud patrně přehlédl ustanovení posl. odst. § 20 čis. 2 cit. zák., že platí přísněji trestný předpis obecného trestního zákona, lze-li trestný čin pachatelův právně pod něj podřaditi, byť i jinak svými znaky naplňoval skutkovou podstatu onoho přestupku. Podle zákona jest výslovně vyloučena možnost ideálního souběhu zločinu podle § 132 a přestupku podle § 20 čis. 2 zák. čis. 241/1922 sb. z. a n., když touž činností pachatel svede a přiměje k dopuštění smilných činů osoby nedosáhnoucí 16 let, současně však též svěřené jeho doзору a vychování. Trestný čin obžalovaného byl takto zjištěním zákonných znaků zločinu § 132 tr. zák. a podřazením pod tento právní hmotněprávní předpis zcela vyčerpán a zhodnocen. Rozsudek trpí tudíž zmatečností podle § 281 čis. 10 tr. ř., a jest jej v oně části výroku o vině zrušiti, současně však v důsledku toho zrušiti také výrok o trestu a další výroky s ním související; na základě skutkových zjištění prvního soudu lze ihned (§ 288 čis. 3 tr. ř.) obžalovaného zprostiti podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podle § 20 čis. 2 cit. zák., a za zbývající pravoplatné již odsouzení pro zločin § 132 tr. zák. vysloviti nový trest.

Čís. 4193.

Učitel náboženství (katecheta) je státním úředníkem ve smyslu druhého odstavce § 101 tr. zák. a veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. zák.

Koná svůj úřad i na chodbě, kam vyšel za pachatelem, vstoupivším před tím do třídy, by ho upozornil na nepřipustnost jeho počínání.

(Rozh. ze dne 6. června 1931, Zm I 554/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 20. května 1930, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost opírá se číselně o důvody zmatečnosti podle čis. 5 a 10 § 281 tr. ř.; svými vývody, označenými jako doličování onoho důvodu zmatku formálního, uplatňuje vlastně téměř napořád z části přímo, z části nepřímou důvod zmatečnosti hmotněprávní podle čis. 9 a) § 281

tr. ř. Tomu jest tak zejména, pokud, vycházejíc ze správného jinak právního názoru, že pojem veřejného úředníka ve smyslu § 153 tr. zák. jest řešiti tak, jak je vymezen v § 101 tr. zák., jednak namítá, že katecheti (učitelé náboženství) na obecných školách nespádají pod řečený pojem proto, že nevykonávají práce vlády, nýbrž obstarávají záležitosti církve svého vyznání, jednak shledává rozsudek nejasným a neúplným, tudíž i zmatečným podle čis. 5 § 281 tr. ř. proto, že se v něm nezjišťuje, zdali Bohumil M. jest ustanoven katechetou v pravém slova smyslu, zvláštním učitelem náboženství ve smyslu § 17 zákona o služebních příjmech učitelstva na školách obecných ze dne 23. května 1919, čis. 274 Sb. z. a n. a § 5 zákona o služebních poměrech učitelstva škol obecných ze dne 13. července 1922, čis. 251 Sb. z. a n., či zda jako kaplan vyučuje náboženství jen příležitostně. Zmateční stížnosti nelze však ani v tom ani v onom směru přiznati oprávnění. Podle druhého odstavce § 101 tr. zák. jest ovšem za úředníka (státního neb obecního), pokládati toho, kdo moci veřejného příkazu, přímo nebo nepřímo daného, ať jest pod přísahou nebo není, jest povinen obstarávati práce vlády. Než nebylo by správné ani by neodpovídalo duchu zákona, kdyby byl pojem prací vlády vykládán jen v užším slova smyslu a byly z něho vylučovány záležitosti, jež, dotýkajíc se svým významem zájmů veškerenstva státních občanů neb aspoň převážné jich většiny, vyhovují dotčenému pojmu rovněž zcela nepochybně. Že je tomu tak zejména i v příčině obecného školství, toho dokladem je již ustanovení § 1 zákona ze dne 14. května 1869, čis. 62 ř. zák., zásadně až dosud platného, podle něhož se obecné školy zřizují k tomu cíli, by vychovávaly děti v mravnosti a nábožnosti, vyvíjely jejich ducha, poskytovaly jim vědomosti a zběhlosti, jichž mají zapotřebí k dalšímu vzdělání v životě, a byly základem, by se z nich stali zdatní lidé a občané. Podle druhého odstavce § 120 Ústavní listiny přísluší státní správě vrchní vedení a dozor na veškeré vyučování a vychovávání, obdobně pak se stanoví též v § 1 zákona o správě školství ze dne 9. dubna 1920, čis. 292 Sb. z. a n., upravujícího správu školství, že státu přísluší nejvyšší správa veškerého vychovávání a vyučování a dozor k němu, a že správu tu vykonává stát ministerstvem školství a národní osvěty, pokud se týče ministerstvem zemědělství. Z toho je však zároveň již také zjevno, že zmateční stížnost dovozuje neprávem, pokud jde o osoby povolání učitelského, že jakožto o osobách, vykonávajících práce vlády, lze mluvití nanejvýš o vysokoškolském profesoru (asistentovi) neb o učiteli na gymnasiu. Výsledky průvodního řízení nezavdaly podnět k pochybnostem o správnosti rozsudkového zjištění, podle něhož kaplan Bohumil M. vyučoval osudného dne ve IV. třídě obecné školy ve V. jako katecheta, neboli ve smyslu vývodů zmateční stížnosti jako zvláštní učitel náboženství. Zejména jest jako nesprávné odmítnouti tvrzení zmateční stížnosti, že nejen svědek M., nýbrž i rozsudek (soud) používají výrazu »katecheta« promiscue s výrazem »kaplan«. Udalť řečený svědek při výslechu v přípravném vyhledávání i u hlavního přelíčení, že je katechetou ve škole ve V., pokud se týče že vyučuje v této škole jako kaplan duchovní správy, rozsudek pak zjišťuje sice rovněž,

že osudného dne vyučoval kaplan Bohumil M. jako katecheta ve IV. třídě řečené obecné školy, v zápětí označuje ho však znovu a důsledně jen jako katechetu. Onen údaj svědka M-y, že vyučuje v dotčené škole »jako kaplan duchovní správy«, a na něm zbudované rozsudkové zjištění nemá pro posouzení otázky, o níž jde, význam vzhledem k tomu, že také v třetím odstavci § 9 vládního nařízení ze dne 4. dubna 1925, čis. 64 Sb. z. a n. (prováděcího nařízení k zákonu o změně a doplnění zákonů o školách obecných ze dne 13. července 1922, čis. 226 Sb. z. a n.) je řeč o školách, kde náboženství vyučují členové duchovní správy. Nemůže býti sporu o tom, že se i na tyto učitele náboženství (členy duchovní správy) vztahuje i předpis třetího odstavce § 3 zákona čis. 226 Sb. z. a n. z roku 1922, podle něhož jsou mimo jiné i učitelé náboženství povinni šetřiti zákonů jakož i předpisů, které v mezích zákonů vydají úřady školní, i ustanovení § 5 vládního nařízení čis. 64 Sb. z. a n. z roku 1925, podle něhož se státní dozor nad vyučováním náboženství, vykonávaný školními inspektory, týká zejména toho, šetřili-li učitelé náboženství zákonů a předpisů, vydaných v jejich mezích (§ 3 odst. 3 zákona čis. 226/1922). Dovolávajíc se oněch ustanovení obou shora citovaných zákonů (čis. 274/1919 a čis. 251/1922), zmateční stížnost přehlíží, že ustanovení ta byla formálně zrušena § 46 zákona o úpravě platových a služebních poměrů učitelstva obecných škol ze dne 24. června 1926, čis. 104 Sb. z. a n. (učitelského zákona), což však nemění na věci nic vzhledem k tomu, že se i v tomto zákonu vyskytují četné předpisy, na př. jeho §§ 7, 8, 12, 36 (odst. 2) a 37 (odst. 3 a 4), vztahující se výslovně na zvláštní učitele náboženství. Důležitým je v tomto ohledu i ustanovení čtvrtého odstavce jeho § 3, jímž jsou upraveny odměny jednak náležitě kvalifikovaných, jednak nekvalifikovaných výpomocných učitelů, zastupujících zvláštní učitele náboženství, a který za naprostého nedostatku jakéhokoliv opačného nebo odchylného ustanovení dovoluje souditi zcela bezpečně, že dokonce i tito výpomocní učitelé náboženství jsou státními úředníky ve smyslu druhého odstavce § 101 tr. zák., důsledně tudíž i veřejnými úředníky podle § 153 tr. zák., že tedy tím spíše jsou jimi oni zvláštní učitelé náboženství, neboli katecheti. Na obě tyto skupiny učitelů náboženství vztahuje se proto také předpis § 1 zákona o změně § 48 říšského zákona o školách obecných ze dne 10. dubna 1919, čis. 205 Sb. z. a n., jímž byl změněn § 48 říšského zákona o školách obecných ze dne 14. května 1869, čis. 62 ř. zák., který totiž stanoví, že služba na (obecných) školách veřejných jest úřadem veřejným. Závažným je i ustanovení § 104 ministerského nařízení ze dne 29. září 1905, čis. 159, jímž byl vydán definitivní řád školní a vyučovací pro školy obecné a měšťanské (občanské), a z jehož předpisů pozbyly podle § 1 a) vládního nařízení (prov. nař. k zákonu čis. 205/19) ze dne 5. srpna 1919, čis. 473 Sb. z. a n. platnosti jen §§ 111 a 112, neboť podle něho skládá se učitelský sbor obecné školy nejen ze školního správce a z učitelských osob, nýbrž i z učitelů náboženství, zřízených pro třídy a expositury jakož i pro vyučování náboženské. Jeť i z tohoto ustanovení právě tak jako z některých jiných předpisů, najmě z onoho shora již citovaného § 37

odst. 3 a 4 učitelského zákona zjevno, že zvláštní učitelé náboženství (katecheti) jsou v ohledu právním zásadně úplně na roveň postavení jiným učitelským osobám, jmenovitě (podle čtvrtého odstavce § 37 učitelského zákona) i učitelům literním. Nad jiné výmluvného výrazu, vylučujícího jakoukoli pochybnost, došlo však toto stanovisko v druhém odstavci čl. II. vládního nařízení ze dne 14. září 1928, čís. 162 Sb. z. a n. (služební pragmatiky učitelstva národních škol), podle něhož rozumějí se v tomto nařízení slovem »učitelé« mimo jiné (čís. 3) zvláštní učitelé náboženství, ustanovení školními úřady. Z toho plyne především, že veškerá ustanovení tohoto vládního nařízení mají ohledně nich stejnou platnost jako v příčině ostatních učitelů, dále však též, že i pro ně je závazným i vládní nařízení ze dne 26. srpna 1919, čís. 495 Sb. z. a n. o služební přísaze učitelstva škol obecných a občanských (měšťanských), i zákon ze dne 12. února 1920, čís. 103 Sb. z. a n. o služebním slibu učitelstva těchto škol. Ustanovení třetího odstavce čl. II. vládního nařízení čís. 162 Sb. z. a n. z roku 1928, že se na učitele náboženství, povolané ke školní službě jen orgány církve a náboženských společností, vztahují ustanovení tohoto nařízení jen v míře stanovené v § 152, nepřichází tu vůbec v úvahu, neboť ani v řízení v první stolici nebylo tvrzeno ani zmateční stížnost nedovozuje, že kaplan M. byl povolán ke školní službě jen některým orgánem církevním, že nebyl tudíž ustanoven katechetou (učitelem náboženství) příslušným úřadem školním, jak o něm rozsudek zjišťuje, pokud se týče běže jeho svědeckou výpovědí za prokázáno. Ze všech těchto úvah je patrné, že zmateční stížnost není v právu ani, pokud se všeobecně snaží dovodit, že katecheti (učitelé náboženství) nevykonávají práce vlády, nejsou (státními) úředníky podle druhého odstavce § 101 tr. zák., že tudíž nepoživají ani ochrany, zaručené veřejným úředníkem předpisem § 153 tr. zák., ani, pokud vytýká rozsudku zmatečného, rovněž neprávem pohřešovaných, ač i tu by po případě spíše mohl přijít v úvahu důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) téhož §, nanejmen, přihlíží-li se k právnímu hledisku, uplatňovanému zmateční stížností jakožto celku.

Zdůrazňujíc zásadně správně dále, že náležitostí skutkové podstaty zločinu podle § 153 tr. zák. jest výkon povolání, slovy zákona řečeno, že se ke skutkové podstatě řečeného zločinu vyžaduje, by veřejnému úředníku bylo úmyslně na těle ublíženo, když vykonává své povolání, zmateční stížnost namítá, že, když obžalovaná vyšla na chodbu, katecheta M. nebyl již ve výkonu svého povolání, ano prý povinností učitelské osoby jest udržovati kázeň ve třídě, nikoli pořádek na chodbě. Před tím vytýká již rozsudku s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. rozpor se spisy, zračící se prý v tom, že v jeho rozhodovacích důvodech není zmínky o svědeckém údaji katechety M-y, podle něhož vyšel za obžalovanou na chodbu, vytýká jí nepřipustnost jejího počínání, načež se vrátil do třídy, by zjednal pořádek, a pak vyšel znovu na chodbu a znova vytýkal obžalované její počínání. Navazujíc pak na ony své pozdější shora již nastíněné vývody, zmateční stížnost vytýká rozsudku ne-

jasnost a neúplnost, činící jej prý zmatečným podle čís. 5 § 281 tr. ř. proto, že v něm nejsou zjištěny důležité skutkové okolnosti, a že se rozsudek ani slovem nezmiňuje o tom, jaké jsou (byly) povinnosti katechety M-y na chodbě. Jak patrné, neuplatňuje zmateční stížnost svými vývody zase důvod zmatku podle čís. 5, nýbrž spíše důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., leč vesměs neprávem. Podle skutkového zjištění rozsudkového vstoupila obžalovaná mezi vyučováním do IV. třídy obecné školy ve V., kde vyučoval kaplan Bohumil M. jako katecheta, a prohlásila, že si přichází odvésti svého syna domů. Jak rozsudek dále zjišťuje, vyvolal katecheta obžalovanou, by předešel ve třídě výstupu před žáky, ven ze třídy, a upozorňoval ji znovu na nepřipustnost jejího počínání si, obžalovaná však ho udeřila úmyslně rukou do tváře tak, že mu srazila brýle, které mu způsobily v krajně levého oka menší oděrky a sliznice levého oka byla značně překrvena; obžalovaná tudíž, ubliživši mu podle dalšího rozsudkového zjištění úmyslně na těle, způsobila mu lehké tělesné poškození. Výslovně zjišťuje rozsudek dále, že obžalovaná, která si byla vědoma toho, že katecheta vyučuje náboženství ve třídě, do níž vstoupila, by svého syna odvedla, byla si také toho vědoma, že katecheta M. koná svůj úřad i na chodbě, kam za ní vyšel, neboť ji tam upozorňoval na nepřipustnost jejího počínání. Jelikož rozsudek, jak z tohoto nástinu jeho zjištění vychází na jevo, zjišťuje veškeré ostatní složky objektivní i subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 153 tr. zák. způsobem bezvadným po stránce skutkové i právní, zbývá řešiti jen otázku, zda vyhovuje zákonu i, pokud dospívá k závěru, že katecheta M. konal své povolání (svůj úřad), i, upozorňuje obžalovanou na chodbě na nepřipustnost jejího počínání. Tuto otázku povahy po výtce právní jest zodpověděti kladně. Rozhodnými jsou v té příčině ustanovení nařízení ministerstva kultu a vyučování ze dne 29. září 1905, čís. 159 ř. zák., jímž byl vydán definitivní řád školní a vyučovací pro školy obecné a měšťanské (nyní občanské). Jeho §§ 20 až 32 jednají o zákonné povinnosti k návštěvě obecné školy, a jsou podle druhého odstavce § 63 rodiče nebo jejich zástupci zavázáni přidržovati dítky k pravidelné a včasné návštěvě školy. Jak nařizuje druhý odstavec § 64, nesmí za vyučování žádné dítko odejít z učebny bez dovolení učitelova, učitelům pak ukládá § 67 za povinnost, působiti nepřetržitě k tomu, by bylo dosaženo pravidelné a včasné návštěvy školní; jeho třetí odstavec předpisuje učitelům zejména, by, je-li potřeba, dali podle IV. hlavy školního a vyučovacího řádu podnět k zakročení opatrovníckého soudu proti rodičům nebo jejich zástupcům svých povinností nedbalým. V úvahu přichází tu především ustanovení § 214, podle něhož povinnost požádati opatrovnícký soud o nápravu nastává školním úřadům i tehdy, nekonají-li rodiče (nebo jejich zástupci) přes opětne potrestání své povinnosti vzhledem ke školní návštěvě dítek (nebo svěřenců). Zvlášť důležitým je předpis druhého odstavce § 74, podle něhož se vztahuje dozor nad dítkami ve škole nejen k dohledu před počátkem vyučování a v přestávkách na zotavenou, nýbrž i, když děti opouštějí školní budovu, a uzavírá v sobě také dohled nad dítkami při závazných náboženských cvičeních. Proti

všem těmto předpisům prohřešila se obžalovaná buď přímo nebo nepřímo tím, že vstoupivši podle rozsudkového zjištění, které zmáteční stížnost vůbec nenapadá, do třídy bez udání příčiny prostě prohlásila, že si přichází odvésti svého syna domů. Jeť na bíledni, že již tímto svým prohlášením dotkla se velmi povážlivě autority katechety M-y, který proto v pochopitelné snaze, by předešel ve třídě výstupu před žáky, vyvolal obžalovanou ven ze třídy a upozorňoval ji podle dalšího rozsudkového zjištění na chodbě opětovně na nepřipustnost jejího počínání. Nejde na tom, že se pak katecheta vrátil podle onoho svého svědeckého údaje, zdůrazňovaného zmáteční stížností, zase do třídy, načež však znova vyšel na chodbu, a opětovně vytýkal obžalované její počínání. Nelze nahlédnouti, proč by bylo na místě říci, že katecheta ustal proto ve výkonu svého povolání, nebo jej přerušil, nanejvýš ana se ani zmáteční stížnost nesnaží dovoditi, že by se katecheta, vrátiv se do třídy, by tam zjednal pořádek, nebyl snad ani při tom nalézal u výkonu svého povolání. Není tudíž zmáteční stížnost v právu, vytýká-li v tom ohledu rozsudku s hlediska důvodu zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř. rozpor se spisy, správně neúplnost, spočívající prý v tom, že se v důvodech nezmiňuje o onom svědeckém údaji katechety M-y. Než ani rozsudkovému závěru, že katecheta M. konal, vytýkáje obžalované znovu na chodbě nepřipustnost jejího počínání, své povolání (svůj úřad), nelze důvodně vytýkati právní omyl, který by jej činil zmátečným podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., neličíc ani k tomu, že se zmáteční stížnost aspoň číselně tohoto důvodu zmátečnosti vůbec nedovolává. Mimo chodem budíž připomenuto, že katecheta M. podle svého svědeckého údaje upozorňoval obžalovanou již ve třídě, že se její počínání přiči školnímu řádu; byl proto nalézací soud tím spíše oprávněn k onomu svému rozsudkovému závěru, poněvadž mohl takto právem dospěti k přesvědčení, že katecheta pokračoval na chodbě ve výkonu svého povolání (úřadu), k němuž byl před tím přikročil již ve třídě. Není proto zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř., zmáteční stížností rozsudku vytýkaný, ani v tom, že se nezmiňuje o tom, jaké jsou (byly) povinnosti katechety M-y na chodbě. Jeť v tom ohledu závažné již ono skutkové zjištění rozsudkové, jehož správnost zmáteční stížnost rovněž nepopírá, že katecheta vyvolal obžalovanou ven ze třídy, by předešel ve třídě výstupu před žáky. Zmateční stížnost připouští ostatně výslovně jednak, že, vkročila-li obžalovaná do třídy neoprávněně, náleželo k výkonu jeho povolání vykázati ji ze třídy, jednak, že povinnosti učitelovou jest udržovati kázeň ve třídě; její další stanovisko, že na chodbě katecheta nebyl u výkonu svého povolání, jest však vzhledem k předchozím úvahám právně neudržitelné. Zjišťuje-li pak rozsudek způsobem, jak právě dovedeno, bezvadným po stránce skutkové i právní nejen, že katecheta M. konal své povolání (svůj úřad) i na chodbě, nýbrž i že si toho byla obžalovaná vědoma, a že obžalovaná mu jako veřejnému úředníku v době, kdy toto své povolání vykonával, úmyslně na těle ublížila, není místa pro námitku, uplatňovanou zmáteční stížností s hlediska důvodu zmátečnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř. v ten rozum, že čin obžalované zakládá jen skutkovou podstatu přestupku podle § 411

tr. zák. Její dotčené vývody neobstojí již proto, že se zmáteční stížnost prohřešuje v nich proti předpisu § 288 čis. 3 tr. ř., závaznému i pro stěžovatele, uplatňujícího kterýkoli z důvodů hmotněprávní zmátečnosti, velicím, by při tom bylo dbáno veškerých skutkových zjištění rozsudkových.

Čís. 4194.

Podněcovati (§ 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.) lze i výroky ve formě oznamovací, i projevováním myšlenek již jinou osobou vyjádřených.

(Rozh. ze dne 6. června 1931, Zm I 672/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 6. června 1930, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 Sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Vadu nedostatku důvodů spatřuje stížnost v tom, že rozsudek neuvádí náležité důvody pro zjištění, že činnost stěžovatelova, záležející v pronesení zjištěných výroků, byla »podněcováním«, a to »podněcováním« k pokusu změnití násilím ústavu republiky, pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státu. Jde o výtku bezdůvodnou. »Podněcováním« ve smyslu § 15 zák. na ochranu republiky jest rozuměti jakékoliv působení na vůli nebo na cit neurčitého počtu lidí, jež je způsobilé a směřuje podle pachatelova úmyslu k tomu, by v těchto lidech bylo vyvoláno rozhodnutí porušiti zákon v určitém směru. Z rozhodovacích důvodů, nanejvýš z odstavce počínajícího slovy »Soud nabyl také přesvědčení...«, plyne, že rozsudek má na mysli takové působení stěžovatelovo na neurčitý počet lidí, označuje činnost stěžovatelovu jako »podněcování«. Tento skutkový předpoklad rozsudku, že šlo o působení tohoto druhu, má však dostatečnou oporu ve skutkových zjištěních rozsudku, že stěžovatel pronesl výroky v doslovu rozsudkem zjištěném, jež, jak rozsudek uvádí, musily nutně v posluchačích vyvolati nepřátelskou náladu proti demokraticko-republikánské formě státu, na veřejné schůzi, ač si byl dobře vědom jejich významu a dosahu. Další skutkový předpoklad rozsudku, že stěžovatel působil oním způsobem na dělnictvo v tom směru, by se pokusilo násilím změnití ústavu republiky, pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státu, opírá se zřejmě o skutkové zjištění rozsudkové, že bylo na dělnictvo působeno v tom směru, by se zúčastnilo revoluce za účelem nastolení diktatury proletariátu. Námitka stížnosti, že nešlo o »podněcování« po rozumu § 15, čis. 3 zák. na ochranu republiky, any zjištěné výroky stěžovatelovy neměly mluvnickou formu rozkazovací nebo pobízející, nýbrž obsahovaly jen tvrzení stěžovatelovo, že

se to neb ono děje nebo stane, takže byly proneseny ve formě oznamovací, je právně bezpodstatná. Rozkazovací nebo pobízející forma není podstatným znakem pojmu »podněcování«. Forma podněcování může být naopak jakákoliv; zákon v tomto směru nerozlišuje a neobmezuje svou sankci na určité způsoby podněcování. Rozhodnými jsou obsah, smysl a účel projevu. Z toho plyne, že »podněcovati« lze i výroky ve formě oznamovací. V tom, že se rozsudek nezmiňuje o tvrzení stěžovatelově, že opakoval ve své řeči část výroku jiného řečníka (Karla P-y), nelze spatřovati vadu neúplnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., poněvadž tato stěžovatelem tvrzená skutečnost je pro posouzení věci nerozhodnou, ano lze »podněcovati« po rozumu § 15, čís. 3 zák. na ochranu republiky i projevováním myšlenek již jinou osobou vyjádřených.

Čís. 4195.

Soud není povinen ani oprávněn, by dal eventuální otázku, je-li podle výsledků hlavního přelíčení dotčená eventualita (kvalifikace činu), k níž by otázka hleděla, přímo vyloučena.

Pokud jde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., byly-li k obžalobě (a jí přízpůsobeným otázkám hlavním a dodatkovým) na zločin loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. dány eventuální otázky na krádež a na přestupek § 411 tr. zák.

Rozlišení skutkových podstat dokonané loupeže a krádeže (uškození na těle podle § 411 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 6. června 1931, Zm I 943/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu porotního v Praze ze dne 25. září 1930, pokud jím byl obžalovaný Josef B., byv obžalován pro zločin loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák. a přestupkem lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák., zrušil výrok porotců, pokud se týče obžaloby podané na obžalovaného pro zločin loupeže, tedy v odpovědích na otázky uvedené v seznamu pod čís. 5 (druhá otázka hlavní), č. 11 (druhá otázka eventuální), čís. 12 (osmá otázka dodatková) a čís. 14 (čtvrtá otázka eventuální), a v důsledku toho i rozsudek první stolice, pokud spočívá na této části výroku porotců, tudíž ve výroku o vině, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupky krádeže podle § 460 tr. zák. a lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák., jakož i — vyjímajíc výrok o propadnutí zabaveného revolveru — ve výroku o trestu obžalovaného a ve výrociích s tím souvisejících. Věc odkázal do příštího porotního zasedání u krajského soudu trestního v Praze k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení, při čemž bude dbáti nezrušené části napadeného rozsudku o vině a trestu Josefa B-a.

Důvody:

Zmateční stížnost veřejného obžalobce napadá rozsudek první stolice jen, pokud jím byl obžalovaný Josef B. k obžalobě pro zločin dokonané loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. uznán vinným jen přestupky krádeže podle § 460 tr. zák. (v doslovu § 1 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 Sb. z. a n.) a úmyslného lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák., a vytýká mu zmatečnost podle § 344, čís. 6 tr. ř. Stížnosti jest přiznati oprávnění. Porotcům byly sice ohledně obou obžalovaných Josefa B-a a Ignáce K-y dány otázky přízpůsobené podle §§ 318, 322 tr. ř. obžalobě, podané na oba obžalované pro zločin dokonané loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák., totiž ohledně každého obžalovaného hlavní otázka na zločin loupeže (otázka č. 1 a 5), dodatková otázka o spáchání loupeže spolupachatelí (otázky č. 2 a 6), dodatková otázka o dokonání loupeže předsevzaté násilným vztážením ruky (otázky č. 3 a 7), a dodatková otázka o pohnutkách činu (otázky č. 4 a 8), a ohledně Josefa B-a i otázka na přestupek podle § 36 zbr. pat., avšak k otázkám těm byly ohledně každého z obou obžalovaných připojeny otázky eventuální, jimiž byl skutek tvořící předmět hlavní otázky č. 1 a 5 přiveden pod hledisko jednak přestupku krádeže (otázky č. 9 a 11), jednak přestupku úmyslného lehkého uškození na těle (otázky č. 13 a 14); k oněm otázkám eventuálním pak připojeny dodatkové otázky na pohnutky činu (otázky č. 10 a 12). Po přečtení otázek navrhl státní zástupce, by byly ony eventuální otázky vypuštěny. Návrh byl usnesením soudního dvoru zamítnut s odůvodněním, že vypuštění eventuálních otázek by mělo v případě záporných odpovědí porotců na otázky hlavní v zápětí neodsouzení obžalovaných. Po vyhlášení zamítacího usnesení vyhradil si veřejný obžalobce zmateční stížnost. Porotci přisvědčili ke hlavní otázce č. 1 a k dodatkovým otázkám č. 2, 3, 4, týkajícím se vesměs obžalovaného Ignáce K-y a — po záporné odpovědi na hlavní otázku č. 5 — k eventuálním otázkám č. 11 a 14 a k dodatkové otázce č. 12, týkajícím se vesměs obžalovaného Josefa B-a, pročež zodpovězení otázek č. 6, 7, 8, 9, 10, 13 odpadlo. Na základě tohoto výroku porotců byli uznáni vinnými obžalovaný Ignác K. zločinem loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. a obžalovaný Josef B. jen přestupky krádeže podle § 460 a úmyslného lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák. Eventuálními otázkami byly nejen řízení první stolice, nýbrž, pokud došlo k odpovědi porotců na tyto otázky, i výrok porotců a (ana odpověď ta byla kladná) v témže rozsahu i rozsudek první stolice zatíženy zmatkem § 344, čís. 6 tr. ř. Důvody, jimiž porotní soudní dvůr opřel usnesení, že zůstane přes odpor obžalobcův při oněch otázkách eventuálních, jsou zřejmě liché. Kladný výrok o vině musí býti i, pokud se zakládá na kladné odpovědi porotců k některé eventuální otázce, výronem správného použití zákona na skutkový děj, který lze vzíti za prokázaný výsledky hlavního přelíčení. K porušení této zásady nesmí býti porotcům poskytována možnost eventuální otázkou ani z obavy, že zodpoví záporně hlavní otázku, a že pak bude obžalovaného z obžaloby zprostiti. Rozsah, ve kterém jest a

Ize použití právního zařízení eventuálních (náhradních) otázek, jest určen výhradně obdobou ustanovení §§ 262, 263 tr. ř. výsledky průvodního řízení. Jimi má býti porotcům umožněno uvažovati o stíhaném činu se všech právních hledisek, přicházejících v úvahu podle skutkových okolností vyšších na jevo při hlavním přelíčení, a zjednati po případě — zápornou odpovědí na hlavní a kladnou odpovědí na eventuelní otázku — průchod jiné právní kvalifikaci stíhaného skutku, než která jest uplatňována obžalobou a k níž v důsledku toho hledí i hlavní otázka. Bylo-li k takové odchylné kvalifikaci skutku výsledky hlavního přelíčení přímo poukázáno, byly-li (jak praví § 320 tr. ř.) tvrzeny neb alespoň napovězeny skutkové okolnosti, podle nichž by — předpokládajíc jejich pravdivost — spadal stíhaný skutek pod jiný, nikoliv přísnější zákon, než který jest uveden v obžalobě, jest soud povinen, by dal porotcům eventuelní otázku takovému tvrzení odpovídající. Stačí, jak vysloveno v rozhodnutí čís. 2323 sb. n. s. (srovnej i rozhodnutí čís. 295C, 2716, 2896 sb. n. s.), že byla výsledky hlavního přelíčení napovězena možnost jinakého právního hodnotění skutku, než jakým se řídí obžaloba, a přimykající se k ní hlavní otázka. Porotcům nesmí však býti umožněno právní hodnotění skutku, neopírající se o výsledky hlavního přelíčení. Soud není oprávněn, tím méně pak povinen, by dal eventuelní otázku, je-li podle výsledků hlavního přelíčení dotčená eventualita (kvalifikace skutku), k níž by otázka hleděla, přímo vyloučena.

Tak tomu bylo v souzené trestní věci. Skutkovým podkladem obžaloby na oba obžalované (stíhaným skutkem obou obžalovaných) byl děj pozůstávající v podstatě ze dvou složek sice povahou svou různých, avšak na témže místě, v téže době a v téže osobě se udávších, totiž zlého nakládání (fysického násilí), jež mělo v zápětí lehké uškození na těle napadeného Ondřeje P-a a odnětí tobolky s penězi jejich majiteli Ondřeji P-ovi bez jeho svolení a z jeho držení. Se zřetelem na vnitřní souvislost obou složek děje, totiž, že složka na prvním místě uvedená — zlé nakládání, neboli fysické násilí — byla úmyslným prostředkem k uskutečnění druhé složky — odnětí, neboli zmocnění se tobolky P-ovy — shledávala obžaloba ve stíhaném skutku zločin dokonané loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák., kterémužto směru obžaloby byly správně přizpůsobeny hlavní otázky a připojené k nim otázky dodatkové. Podstanou otázkou, k nimž hleděly otázky eventuelní, mohl stíhaný skutek, přesněji mohly ony jeho složky při správném použití zákona býti podřaděny jen za předpokladu, že se nedostává řečené vnitřní souvislosti obou složek skutku, že fysické násilí (zlé nakládání) nebylo prostředkem k odnětí P-ovy tobolky s penězi, nýbrž že se neslo za jiným účelem, a že nesměřovalo podle úmyslu pachatelů vůbec k žádnému dalšímu účinku, než který z něho přímo na těle napadeného nastal. Lišil se — při jinak společných znacích — skutková podstata dokonané loupeže od skutkové podstaty krádeže tím, že na místo zdolání opačné vůle (odporu) držitele odnímané věci fysickým nebo psychickým násilím vstupuje jen nedostatek svolení držitelova. Samostatné hodnocení fysického násilí (zlého nakládání) a jeho ná-

sledků s hlediska § 411 tr. zák. jest podmíněno tím, že nebylo prostředkem zmocnění se cizí věci a tím složkou loupeže. Tento předpoklad byl však podle výsledků hlavního přelíčení naprosto vyloučen, any veškeré výsledky hlavního přelíčení poukazovaly na loupež, na úmysl obou obžalovaných zmocniti se cizích věcí movitých násilím při společné činnosti. Jelikož nebylo při činu dalších svědků, přicházejí v úvahu jen výpovědi svědka P-a a obou obžalovaných. V žádné z těchto výpovědí není údaj, který by — třeba jen vzdáleně — poukazoval na jinaký než obžalobou uplatňovaný účel vykonaného násilí, neb alespoň vzbuzoval pochybnosti o tom, že se násilí neslo za takovým účelem. Naopak jest předpoklad jiného účelu násilí přímo vyloučen všemi výpověďmi řečených osob. Výpovědi ty shodují se v tom, že byla P-ovi odňata tobolka právě v době, kdy mu bylo čineno násilí, a rozcházejí se jen v údajích, kdo z obžalovaných a jakým způsobem učinil mu násilí a vytáhl mu ze šatů tobolku s penězi. Rozpory ty jsou však i s hlediska loupeže, i s hlediska krádeže, tím spíše s hlediska možnosti zmíněného předpokladu bezpodstatné, ana zodpovědnost spolupachatelů není rušena tím, že jejich činnost nebyla stejnorodá a pro způsobení trestného výsledku rovnocenná. Pro posouzení, zda byl či nebyl podle výsledků hlavního přelíčení možný předpoklad, že se odnětí tobolky nestalo násilím, které naopak sloužilo jinému účelu, jest bez významu i dokazování odvodního spisu Josefa B-a, že se tento obžalovaný podle výsledků hlavního přelíčení domníval, že spoluobžalovaný K. dobývá (násilím) na P-ovi své peníze, a že hozená mu K-ou peněženka jest peněženkou K-ovou, neboť toto domnění B-ovo vztahuje se k otázce, zda šlo o cizí věc, nikoliv ke znaku násilí, kterým se liší loupež od krádeže. Podle výsledků hlavního přelíčení byl tudíž předpoklad, že nebylo vnitřní souvislosti mezi vykonaným násilím a odnětím tobolky, naprosto nemožný, a podřadění zažalovaného skutku jen pod pojmy krádeže a lehkého uškození na těle bez porušení zákona přímo vyloučeno. Soud mohl, ba měl se zřetelem k obhajobě obžalovaného po případě snad dáti eventuelní otázku na podílíctví na loupeži (§ 196 tr. zák.), avšak nebylo místa pro ony eventuelní otázky, a byly-li otázky ty přes to dány, byl tím porušen předpis § 320 tr. ř. a způsoben zmatek podle § 344 čís. 6 tr. ř. Porušení formy tím nastavší mohlo míti, pokud jde o obžalovaného Josefa B-a, na konečné rozhodnutí účinek, jenž byl obžalobě na újmu; neboť ohledně něho odpověděli porotci na hlavní otázku na zločin loupeže záporně, a na dané pro tento případ eventuelní otázky na přestupky krádeže a lehkého uškození na těle kladně. Jelikož jsou, jak shora dovozeno, dány i ostatní formální předpoklady posledního odstavce § 344 tr. ř. (opření se otázkám a včasná výhrada stížnosti), bylo zmateční stížnosti veřejného obžalobce vyhověti a uznati, jak se stalo. Budiž jen podotčeno, že přes zrušení části výroku o vině a trestu nebylo zrušiti i výrok o propadnutí zbraně, ana tato část výroku o trestu Josefa B-a nezávisí nikterak na zrušené části výroku o vině tohoto obžalovaného, nýbrž jest výhradně důsledkem nezrušeného výroku o přestupku § 36 zbrojního patentu. K současnému zrušení výroku porotců a napadeného rozsudku o vině spoluobžalova-

ného Ignáce K-y není příčiny, an výrok ten není doličeným zmatkem nikterak dotčen a může býti oddělen od výroku o vině Josefa B-a. Není ani třeba vypořádati se s obsahem vyjádření, jež (neoprávněně) podal o stížnosti obžalobcově obhájce Ignáce K-y, to tím méně, an obhájce ten žádá zrušení výroku porotců a rozsudku nikoliv z důvodů zmatku obžalobcem uplatňovaného, nýbrž z důvodu vnitřního rozporu výroku porotců.

Čís. 4196.

Zákon pokládá poškození na těle způsobené jen ve rvačce za poškození samo o sobě nikoliv úmyslné, nýbrž nedbalé.

Nelze proto poškození na těle způsobené ve rvačce považovati za zločin podle § 153 tr. zák., který předpokládá úmyslnost poškození.

I když svědek odepřel při hlavním přelíčení výpověď, použiv dobrodiní § 152 čis. 1 tr. ř., jest přihlížeti k jeho mimosoudnímu údaji, uvedenému v četnickém oznámení, které bylo při hlavním přelíčení čteno.

Rozpor se spisy (§ 281 čis. 5 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 6. června 1931, Zm II 126/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 28. února 1930, jímž byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem lehkého ublížení na těle podle § 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by jí znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost z důvodů čis. 5 a čis. 10 § 281 tr. ř. Výtkou zmatečnosti podle čis. 10 je stížnost v nepravu. Nesprávnost názoru jí uplatňovaného, že k přičítání lehkého poškození na těle jako zločinu stačí, bylo-li pachatelem způsobeno některé z osob požívajících zvláštní ochrany § 153 tr. zák. ve rvačce, plyne nutně již z toho, že způsobení poškození na těle ve rvačce jest výslovně uvedeno v § 411 tr. zák. vedle způsobení úmyslného. Z toho je zjevno, že zákon pokládá poškození na těle způsobené jen ve rvačce za poškození samo o sobě nikoliv úmyslné, nýbrž nedbalé (tak i rozh. byv. zrušovacího soudu ve Vídní čis. 2454 úř. sb.). Nelze proto poškození na těle způsobené ve rvačce považovati za zločin podle § 153 tr. zák., jímž jest jako znak zločinu vytčena úmyslnost způsobení poškození. Tato úmyslnost musí proto býti zvláště zjištěna, má-li býti pachateli přičítán jako zločin účinek způsobený ve rvačce, přesněji za rvačky. Porovnání skutkových podstat § 153 a § 413 tr. zák. ve stížnosti jest nevhodné; nemá § 413 vůbec na zřeteli úmyslná nebo ve

rvačce způsobená poškození na těle dětí rodiči, nýbrž poškození, která se stala při výkonu domácí kázně, přesněji při vykročení z mezi této kázně. Jelikož jest rozsudkem popřen zlý úmysl obžalovaného i jen ve formě úmyslu zle nakládati s vlastním otcem, vyhovuje podřadění souzeného činu ustanovení § 411 tr. zák. správnému použití zákona a námitka mylnosti rozsudku jest pochybena. Na zcestí jest stížnost i, vytýkajíc podle § 281 čis. 5 tr. ř. jednak povšechně »odůvodnění« rozsudku rozpor se spisy, jednak zvláště rozpor s obsahem četnického oznámení, pokud se v důvodech uvádí, že se nedalo zjistiti, kdo byl útočníkem a kdo napadeným. Napadené věty rozsudku jsou projevy volného přesvědčení soudu, k němu snad dospěl volnými úvahami o celé průvodní látce a též o výpovědích svědků, rozsudkem správně reprodukováných. Takové závěry soudu nehodí se k přímému porovnání se spisy, s nimiž lze s hlediska čis. 5 § 281 tr. ř. porovnatí jen, co jest rozsudkem uvedeno jako obsah listiny nebo soudní výpovědi. Avšak v právu je stížnost s výtkou, že soud vůbec neuvážil výpověď Marie K-ové při výslechu četnictvem, zaznamenanou v četnickém oznámení větami, že otec bránil obžalovanému v odnášení pluhu, že se obžalovaný vrhl na otce, uchopil ho oběma rukama pod krk, potom že obžalovaný otce jednou rukou pustil, avšak uchopil ho za přirození, popadl na to bič a počal silným koncem bičíště otce tlouci. Četnické oznámení bylo při hlavním přelíčení čteno, a staly se tím složkou průvodní látky i tam uvedené mimosoudní údaje K-ové. Tyto údaje nesměl soud ponechatí mimo okruh svých úvah, třeba že Marie K-ová odepřela při hlavním přelíčení svědectví, používajíc dobrodiní § 152 čis. 1 tr. ř. (viz rozh. čis. 3232 sb. n. s. a další rozhodnutí tam citovaná). Kdyby k opomenuté složce průvodní látky bylo řádně přihlíženo, mohlo to nesporně dáti úvahám soudu o nepřátelském úmyslu obžalovaného jiný směr a zabrániti oněm obžalobě nepříznivým závěrům, to tím spíše, any údaji K-ové došly podpory mimosoudní údaje poškozeného, o jejichž pravdivosti rozsudek pochybuje. Nelze se zřetelem na tyto údaje vyloučiti s úplnou jistotou, že útočníkem byl obžalovaný, nikoliv jeho otec, a lze s nimi uvéstí v soulad i použití biče obžalovaným a rozsah, jakož i místa způsobených krevních podlitin a oděrků. Pro vylíčený důvod zmatečnosti podle čis. 5 § 281 tr. ř. bylo stížnosti, aniž třeba zabývati se dalšími jejími vývody, vyhověti a podle § 288 čis. 3 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 4197.

Správnou volbu rychlosti ve smyslu všeobecného předpisu § 45 min. nař. čis. 81/1910 jest posuzovati vždy podle dané situace.

Řidič automobilu musí počítati s obecně známým zjevem, že děti přebíhají přes silnici bezprostředně před jedoucimi auty; vidí-li hrajeví si děti po jedné straně silnice, súžené po druhé straně hroudami země z vykopávek, musí voliti takovou rychlost, při které by mohl vůz zasta-

viti i na krátkou vzdálenost; ona místní situace opodstatňuje pojem »zvláště nebezpečných okolností« ve smyslu § 337 tr. zák. Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 9. června 1931, Zm I 584/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 13. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 a 337 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost poukazuje sice správně důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. k tomu, že pro zjištění místní situace na silnici, až do jaké šířky byla vykopávkou zatarasena a zda zbývalo volné místo pro vyhýbání nebo předjíždění dvou povozů, a zda tedy šlo o úzkou ulici (silnici), bylo přihlížeti k přesnějším výsledkům místního ohledání, které provedl sám nalézací soud, příbrav znalce, a ke svědeckým výpovědím Františka D-a, Jana H-e, Jana M-ého a Františka L-a. Než okolnost, kterou stěžovatel z těchto průvodů chce mít dokázanu, že volné místo na silnici bylo širší, než jak zjistil nalézací soud, nelze při správném posuzování souzeného případu s hlediska platných předpisů a jiných výsledků průvodního řízení uznati za rozhodnou, jmenovitě ne ve prospěch obžalovaného, a nelze proto uznati za odůvodněnou výtku neúplnosti, jež by jinak záležela v tom, že nalézací soud nepřihlížel k oněm průvodům. Jak jest zjištěno, leželo usmrcené pak dítě, když obžalovaný zastavil, za pravým zadním kolem automobilu. Poněvadž přebíhalo podle doznání obžalovaného s levé strany za silnicí a obžalovaný, jak ze spisů vychází, zůstal státi u samého kraje vykopávky, po pravé straně silnice naházené, musilo dítě z místa za silnicí až na místo, kde bylo automobilem sraženo, přeběhnouti celou volnou šířku silnice. Čím by byla tato volná strana silnice, kterou dítě přebíhalo, zjištěna širší, tím by nutně byla dána i větší vzdálenost auta od dítěte, když na silnici vběhlo, po případě, když s místa, kde si hrálo, začalo na silnici přebíhati, a tím více času i místa by měl tedy obžalovaný na zabrzdění a zastavení vozu před přebíhajícím dítětem. Čím širší by tudíž bylo zjištěno volné místo na silnici, tím by bylo zřejmější i zavinění obžalovaného, ať již bylo v tom, že začal pozdě brzditi, nebo v tom, že jel takovou rychlostí, při níž vůz i při okamžitém brzdění ani na větší vzdálenost nemohl zastaviti. Snažili se tudíž zmateční stížnost výtkou neúplnosti o zjištění, že volný prostor na silnici byl širší než jak uvádí rozsudek, není to okolnost rozhodná pro prospěšnější posuzování viny obžalovaného, ale právě naopak, a zmateční stížnost nemůže se domáhati ve prospěch obžalovaného zjištění okolnosti v tomto směru nerozhodné. Nalézací soud ovšem dovozuje vinu obžalovaného i z toho, že v úzké ulici, za níž považuje zbývající prostor na silnici, nedodržel rychlost 6 km za hodinu, předepsa-

nou v § 46 min. nař. čís. 81/1910 ř. zák. Kromě toho však se rozsudek správně dovolává i všeobecného předpisu § 45 cit. min. nař., podle něhož soud mohl i bez zřetele k tomu, zda měl obžalovaný v úzkém prostoru na silnici jeti podle § 46 nař. rychlostí nikoli přes 6 km, či zda směl jako v jiném uzavřeném místě jeti zjištěnou rychlostí mezi 10—15 km, správně uznati na zavinění obžalovaného v tom, že rychlost neovládal. Správnou volbu rychlosti ve smyslu všeobecného předpisu § 45 min. nař. jest posuzovati vždy podle dané situace. Ta byla v souzeném případě taková, že po levé straně silnice viděl obžalovaný již ze vzdálenosti asi 50 kroků hrající si děti; z nich usmrcená Marie H-ová byla podle zjištění čtyřletá, druhé dítě podle spisů asi ve stejném stáří. Na pravé straně silnice byla podle zjištění naházena země z vykopávky do hromad až do výše 1 m, a silnice byla takto asi do polovice zúžena; na ony hromady obžalovaný přirozeně s autem v případě potřeby vjeti nemohl, a měl tak úplně znemožněno, by se mohl vyhnouti do prava před překážkou, která by mu přišla do cesty s levé strany. Právě odtud hrozila mu však překážka ze zjevu zcela obvyklého, že malé děti, hrající si tam bez dozoru, mohou pro blízkost od jízdní dráhy vběhnouti před přijíždějící auto zcela nenadále. Poněvadž pak ani dítě nemohlo by silnici úplně přeběhnouti pro hromady na cestě naházené, bylo tím větší nebezpečí, že dítě přijde právě do úzké jízdní dráhy auta na vzdálenost zcela krátkou. Aby obžalovaný mohl čeliti takovému poměrně bezprostřednímu ohrožení bezpečnosti dětí, které viděl, k tomu při nemožnosti vyhnouti na pravou stranu zbýval mu jediný prostředek, totiž volba takové rychlosti, při které by mohl vůz zastaviti i na krátkou vzdálenost, úměrnou malé vzdálenosti úzké jízdní dráhy od místa, kde si děti u silnice hrály. Ze znaleckého posudku vyplývá, že na vzdálenost 4 m, na kterou obžalovanému dítě na silnici vběhlo, mohl zastaviti při rychlosti asi 6 km za hod.; obžalovaný však jel rychlostí 10 až 15 km, při níž na tuto vzdálenost zastaviti nemohl. Při malé vzdálenosti místa, kde si děti hrály, od jízdní dráhy musil však při povinné opatrnosti počítati s možností, že mu dítě bez dozoru u silnice si hrající může před auto vběhnouti i na tak malou vzdálenost, a měl tudíž se zřetelem na tuto situaci bez ohledu na to, zda by za jiné situace směl jeti rychlostí až 15 km, voliti rychlost, při které by podle znaleckého posudku na tuto krátkou vzdálenost mohl vůz zastavením ovládnouti. Jest tudíž bez ohledu na to, zda otázka úzké ulice (silnice) ve smyslu § 46 min. nař. byla po stránce skutkové i právní nalézacím soudem správně řešena, dán pro posouzení viny obžalovaného dostatečný základ ve zjištěních, která byla nalézacím soudu rozhodná pro dovolávání se všeobecného předpisu § 45 min. nař. Znalec nepřihlížel k této zvláštní situaci, jak právě byla vylíčena, a jeho posudek, při němž vycházel jen z toho, zda obžalovaný při rychlosti 15 km, za přípustnou považované, mohl zastaviti na tak krátkou vzdálenost, není věcně rozhodný. Ve všech směrech, vztahujících se ke zjištěním, zda obžalovaný mohl zastaviti na tak krátkou vzdálenost, vytýká tudíž stěžovatel rozsudku neúplnost bezpodstatně, nehledíc ani k tomu, že nalézací soud podstatný výsledek

znaleckého posudku v rozsudku uvedl a hodnotil jej v souvislosti se všemi zjištěnými skutečnostmi, k nimž stěžovatel nepřihlíží. Dovojuje-li stěžovatel, dovolává se znalcov posudku, svoji nevinu, není to než nepřipustným hodnocením významu tohoto průvodního prostředku.

Subjektivní stránka viny obžalovaného není dovozována jen z toho, že si povšiml výstražného znamení, které se ovšem vztahovalo k jiné překážce v jízdní dráze (k rigolu), s níž tento úraz není v žádné spojitosti. Pro zjištění, že obžalovaný předvídal nebo měl předvídati nebezpečí, způsobené rychlostí jeho jízdy, jsou uvedeny v rozsudku jiné okolnosti, jež jsou za dané situace rozhodného významu; že obžalovaný seznal, že se staví v osudném místě v cestu překážka (zúžení jízdní dráhy naházenou vykopávkou), že ho otec napomínal k opatrné jízdě, a že spatřil na vzdálenost asi 50 kroků po levé straně silnice hrající si děti. Předvídatelnost konkrétního nebezpečí jest zjištěním těchto okolností zdůvodněna úplně dostatečně, a nebylo třeba v tomto směru bližšího rozboru, neboť přebíhání dětí přes silnici bezprostředně před jedoucimi auty je okolnost tak obecně známá, že není třeba blíže odůvodňovati, že v bezprostřední blízkosti silnice bez dozoru si hrající děti jsou rychlou jízdou auta po silnici uvedeny do konkrétního nebezpečí, které automobilistovi pro přirozenou svoji povahu musí býti zřejmé, a s nímž musí počítati, třebaže bylo spoluzaviněno nedostatečným dozorem na děti. Jest pak přirozeno a netřeba to zvláště zjišťovati, že i obžalovaný, jezdící autem, měl si toto nebezpečí uvědomiti. U tak malých a proto nerozumných dětí, jako v souzeném případě, najmě any si hrály bez dozoru, jest toto nebezpečí dáno, i když jsou jinak normální, a to i tam, kde snad je automobilový provoz značný. Jsou proto pro posouzení věci bezvýznamnými okolnosti, jež zdůrazňuje zmatečnou stížnost, že usmrčená Marie H-ová byla normální dítě, že obcí S. jezdí mnoho automobilů, a že jsou tam 3 benzinové pumpy. Ani v těchto směrech není tedy odůvodněna výtká neúplnosti, zmatečnou stížností podle § 281 čís. 5 tr. ř. uplatněná. Pokud se stěžovatel na základě okolností, o nichž bylo dovedeno, že v souzeném případě právem nebyly zjišťovány, po případě právem byly pomínuty, snaží vlastními úvahami dokazovati svoji nevinu, jde v těchto námitkách o nepřipustné provádění důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., pod nějž, třebaže číselně nebyl uveden, jest zařaditi i výklad předpisu § 46 min. nař., že se vztahuje jen k jízdě v úzké ulici, a nikoliv k jízdě v úzké silnici. Při tvrzení, že šlo o státní silnici, zmatečnou stížnost vychází částečně z určitých skutečností místní situace se týkajících, které v rozsudku zjištěny nebyly. Poněvadž však právní otázka, zda jde o úzkou ulici nebo silnici, je podle hořejších vývodů pro správné posouzení věci bezvýznamná, není třeba tyto okolnosti zjišťovati, a zmatečnou stížnost, jež na nich buduje, jest v těchto výtkách zamítnouti jako neprovedenou podle zákona. Důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. jest popřeno, že by byla dána kvalifikace činu podle § 337 tr. zák. Nalézací soud však v tom, že jízdní dráha naházenou vykopávkou byla pro její použití obmezena takřka na nejzazší možnou míru, shledal správně základ pro uznání okolností zvláště nebezpečných,

neboť nebezpečí, které je při rychlé jízdě automobilem v městě v blízkosti malých dětí samo o sobě značné, bylo tu zvýšeno nemožností jakéhokoliv vybočení do prava před překážkou, která právě z levé strany hrozila. V této námitce je tudíž zmatečnou stížnost bezdůvodná a bylo jí proto v celém rozsahu zavrhnouti.

Čís. 4198.

Nevyplývá-li z plné moci, že byla udělena před hlavním přelíčením, jest doručiti kontumační rozsudek obžalovanému.

(Rozh. ze dne 9. června 1931, Zm I 616/30-1.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací poukázal v trestní věci proti Arnoštu D-ovi pro zločin podle § 85 b) tr. zák. krajský soud v Liberci, by vyžádal od Dra Edmunda P-a plnou moc obžalovaného. Podotkl, že z plné moci musí vycházeti, že byla udělena Dr. P-ovi před hlavním přelíčením, t. j. před 3. červnem 1930, neboť jinak by bylo kontumační rozsudek s poučením o opravných prostředcích doručiti obžalovanému.

Čís. 4199.

Vyhrožovala-li manželka manželovi (v době rozvodu) děláním dluhů na jeho jméno a na jeho účet, nedopouští se ani manžel ani ten, kdo na jeho žádost napsal a v novinách uveřejnil výstrahu, by jí nikdo nedával nic na dluh, urážky na cti.

(Rozh. ze dne 10. června 1931, Zm I 210/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. prosince 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 489, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 Sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Uplatňované hmotněprávní důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) a b) tr. ř. nejsou opodstatněné, neboť, vezmou-li se za základ právního posouzení formálně bezvadná skutková zjištění napadeného rozsudku, nelze mu důvodně vytýkati, že právně mylně dospěl ke zprošťujícímu výroku. Nalézací soud zhodnotil význam, dosah a smysl pozastavených článků tak, že v nich nejsou uvedeny činy nepočestné, kterých by se byla dopustila soukromá obžalobkyně, že se v nich nemluví o skutečnostech ze soukromého života, které by se dotýkaly cti soukromé obžalobkyně,

a že by se jen z poslední věty: »Varuji každého, by jí — t. j. soukromé obžalobkyni — nic na můj účet na dluh nedával,« dalo souditi na hanění soukromé obžalobkyně, t. j. vinění z (určitých) opovrhlivých vlastností, neměl-li původce zpráv příčiny k výstraze. Tento výklad je výronem skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, a zrušovací soud je jím vázán, nelze-li mu vytýkati nelogičnost. Tím jsou vyloučeny objektivní skutkové podstaty §§ 488, 489 a 490 tr. zák. a mohlo by jíti jen o skutkovou podstatu § 491 tr. zák. V tomto směru byl přípustný důkaz pravdy, t. j. důkaz o takových projevech a jednáních soukromé obžalobkyně, které by nasvědčovaly možnosti, že bude v budoucnu na účet svého manžela dělati dluhy. Důkaz ten se obžalovanému zdařil. Nalézací soud zjišťuje, že původcem pozastavených zpráv byl Adolf M., manžel soukromé obžalobkyně. Tím není ovšem podle obecných zásad trestního zákona a podle zjištění napadeného rozsudku vyloučeno, že obžalovaný František M., — jenž na žádost a zmocnění Adolfa M-e napsal ony zprávy i s podpisem Adolfa M-e na stroji, dal je do tisku a zaplatil náklady tisku — je spolupůvodcem zpráv a jako takový za ně spoluzodpovědný. V tom má stěžovatelka pravdu. Ale, je-li obžalovaný právě tak zodpovědný, jako by byl Adolf M., jest přiznati, že mu prospívá také vše, co vyvíjuje Adolfa M-e (§ 5 tr. zák.). Soud nalézací pak usoudil, že Adolf M. byl jako manžel soukromé obžalobkyně oprávněn uveřejniti pozastavené výstrahy, ana mu soukromá obžalobkyně hrozila děláním dluhů. Podle toho, co uvedeno, je tedy i obžalovaný prost trestné zodpovědnosti, je-li správným zmíněný předpoklad prvního soudu o Adolfu M-ovi. V té příčině se zrušovací soud přidává k soudu nalézacímu. Je zjištěno, že soukromá obžalobkyně žádala na svém manželu Adolfu M-ovi den před uveřejněním oněch výstrah 3.000 Kč na domácnost, jinak »že mu nadělá dluhů, až ho z toho bude hlava bolet«, a že Adolfu M-ovi hrozilo nebezpečí, že si soukromá žalobkyně nakoupí věci a že on je pak bude musiti zaplatiti. Adolf M. se tedy chtěl výstrahami v novinách jen uchrániti proti nepříjemným následkům toho, čím mu jeho manželka vyhrožovala (děláním dluhů na jeho jméno a na jeho účet). K tomu byl zajisté oprávněn. Adolf M. nevinil v uveřejněných zprávách soukromou obžalobkyni z nějaké opovrhlivé vlastnosti, snad z náklonnosti k děláním dluhů, z děláním dluhů ze zvyku, nýbrž varoval jen jako manžel soukromé obžalobkyně každého, by jí nedával nic na dluh (na jeho účet), poněvadž on nebude za ní nic platiti. Že se výstraha týkala budoucnosti, je samozřejmé, ana soukromá obžalobkyně hrozila Adolfu M-ovi do budoucnosti. Poukaz ke společenským vrstvám, do nichž strany patří, není s to, by vylučoval oprávnění Adolfa M-e k uveřejnění výstrah, neboť nelze tvrditi, že by takové uveřejnění bylo v příslušných společenských kruzích něco neobvyklého.

Čís. 4200.

Zavinil-li si odsouzený sám, že byl jiným než k výkonu trestu příslušným soudem držen ve vazbě po tak dlouho, dokud soud pro nařízení výkonu trestu příslušný o tom nezvěděl a výkon trestu nenařídil, tím, že

musel býti za účelem výkonu trestu stíhán zatykačem, nelze mu započítati podle § 400 tr. ř. vazbu hned od jeho zadržení, jest jí však započítati od doby, kdy soud k výkonu trestu příslušný o tom zvěděl, a kdy podle řádného běhu věci učinil včasné opatření, směřující k neprodlenému výkonu trestu (dožádal jiný soud o výkon trestu).

(Rozh. ze dne 10. června 1931, Zm II 193/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o znateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského soudu trestního v Brně ze dne 4. března 1931, jímž nebylo vyhověno žádosti odsouzeného, by mu byla do trestu započtena vazba následkem zatykače ze dne 15. listopadu 1929, vydaného za účelem výkonu trestu, byl porušen zákon v ustanovení první věty § 400 tr. ř. potud, že mu měla býti započtena vazba ode dne 19. února 1931 do 10. března 1931 12¾ hod. odpol. V tomto rozsahu se toto usnesení zrušuje a obdobným použitím poslední věty § 292 tr. ř. se odsouzenému započítává tato část vazby do trestu těžkého tříměsíčního žaláře, jenž mu byl rozsudkem zemského soudu trestního v Brně ze dne 19. ledna 1925 uložen pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák.

D ů v o d y:

Odsouzený byl stíhán zatykačem krajského trestního soudu v Brně z 15. listopadu 1929 za účelem odpykání trestu těžkého žaláře tři měsíců, právoplatně mu uloženého rozsudkem z 19. ledna 1925 pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. Na tento zatykač byl 14. února 1931 o 15. hod. 15 min. zatčen v Ú. Při výslechu dne 16. února 1931 u okresního soudu v Ústí n. L., kam byl dodán do vazby, přiznal odsouzený, že má tento trest odpykati. Telegraficky žádal z Ústí n. L. hned svého obhájce v Brně, aby zařídil, by si odpykal trest tam nebo by byl převezen do Brna. Obhájce zažádal u krajského soudu trestního v Brně dne 17. února 1931 o delegaci krajského soudu v Litoměřicích k výkonu trestu. Tuto žádost a zároveň sdělení okresního soudu v Ústí n. L. o vazbě odsouzeného, jež jej došlo 18. února 1931, vyřídil krajský soud trestní v Brně dne 19. února 1931 dožádáním krajského soudu v Litoměřicích o výkon trestu, za kterýmžto účelem bylo podle konceptu onoho dožádání přiloženo i nařízení výkonu trestu, které však ve spisech nelze nalézt. Podle vyjádření ze dne 23. února 1931 souhlasilo presidium krajského soudu v Litoměřicích s výkonem trestu; k výkonu tomu však nedošlo a ze spisů není patrné, že by vůbec ke skutečnému provedení tohoto výkonu bylo zařízeno, čeho třeba, jmenovitě nezařídil krajský soud v Litoměřicích dopravení odsouzeného od okresního soudu v Ústí n. L. do Litoměřic, ač jej o to krajský soud trestní v Brně žádal. Teprve dne 7. března 1931 na žádost odsouzeného, by byl dopraven do Brna, bylo toto dopravení zařízeno, a byl nařízen výkon trestu u krajského soudu trestního v Brně. Jeho počátek se podle oznámení správy věznic tohoto soudu počítá od

10. března 1931 12 $\frac{3}{4}$ hod. odp., zřejmě až po dodání odsouzeného do této věznice. Žádost odsouzeného, by mu vazba od 14. února 1931 byla započtena do trestu, byla usnesením krajského soudu trestního v Brně ze 4. března 1931 zamítnuta, jelikož prý nemá v zákoně opory. Tímto usnesením byl porušen zákon v ustanovení první věty § 400 tr. ř. potud, že odsouzenému měla být započtena z vazby, vytrpěné od zadržení na základě zatykače až do skutečného nastoupení trestu ta doba, o níž se nastoupení trestu zdrželo okolnostmi na vůli odsouzeného nezávislími. Že obžalovaný byl jiným než k výkonu trestu příslušným soudem držen ve vazbě po tak dlouho, dokud soud pro nařízení výkonu trestu příslušný o tom nevěděl a výkon trestu nenařídil, zavinil si odsouzený sám tím, že musil být za účelem výkonu trestu stíhán zatykačem. Nelze proto tvrdit, že by mu vazba měla být počítána hned od jeho zadržení, jak o to žádal. Od té doby však, kdy soud k výkonu trestu příslušný — dokonce na žádost samého odsouzeného o výkon trestu — zvěděl o tom, že odsouzený jest za účelem výkonu trestu držen ve vazbě u okresního soudu v Ústí n. L. a kdy podle řádného běhu věci učinil včasné opatření směřující k výkonu trestu tím, že dožádal o výkon trestu krajský soud v Litoměřicích, zdrželo se skutečné nastoupení trestu okolnostmi na vůli odsouzeného nezávislími; měla tudíž být odsouzenému podle onoho místa zákona započtena při skutečném započtení výkonu trestu doba, o kterou se takto začátek výkonu trestu zdržel, tudíž ode dne 19. února 1931 jako dne, kdy podle řádného vyřízení krajský soud trestní v Brně učinil opatření směřující k neprodlenému výkonu trestu.

Čís. 4201.

Subjektivní skutková podstata podle § 99 tr. zák. vyžaduje, by pachatel použil nebezpečného vyhrožování v úmyslu, by jím vyvolal v napadeném vyšší stupeň tísnivého pocitu z nastávajícího zvláště vážného zla (uvedení ve strach a nepokoj).

(Rozh. ze dne 11. června 1931, Zm I 678/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 11. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. zák. a přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 411 tr. zák., pokud napadla odsuzující výrok pro zločin podle § 99 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v této části výroku o vině jako zmátečný, dále ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti nelze upřít oprávnění, pokud s hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. uplatňuje, že se ke skutkové po-

vaze zločinu podle § 99 tr. zák. po stránce subjektivní vyžaduje, by pachatel použil pohrůžky v úmyslu uvésti ohroženého ve strach a nepokoj. Nalézací soud sice zjistil, že obžalovaný pronesl proti Antonínu K-ovi pohrůžky ublížením na těle, že pohrůžky ty byly objektivně způsobitelné, by vzbudily v něm důvodné obavy, avšak v důvodech rozsudkových není zjištěno, že obžalovaný použil pohrůžek v úmyslu, by Antonína K-a uvedl ve strach a nepokoj, to jest, by vyvolal u něho nebezpečným vyhrožováním vyšší stupeň tísnivého pocitu z nastávajícího zvláště vážného zla (srov. víd. sb. čís. 260 a 790). Tvrdí-li stěžovatel ve zmáteční stížnosti, že v jeho počínání tento zločinný úmysl obsažen není, vytyká tím zřejmě, třebaže ne výslovně, nedostatek tohoto zjištění. Ježto pak tento subjektivní předpoklad je nezbytný ke skutkové povaze zločinu podle § 99 tr. zák., bylo důvodné zmáteční stížnosti vyhověno a uznáno právem, jak se stalo, již v neveřejném zasedání, neboť jsou splněny podmínky § 5 zákona čís. 3/1878 ř. zák.

Čís. 4202.

Formální oprávnění k výkonu, který jest provéstí jen na žádost strany, závisí na tom, že tu byla v době provádění výkonu tato žádost neb aspoň svolení k němu.

Ohledač dobytka a masa jest veřejným úředníkem ve smyslu § 68 tr. zák.; není však formálně oprávněn (§ 81 tr. zák.) provéstí ohledání dobytčete (stáje), projevila-li strana způsobem pro něho zjevným vůli, že si již dobytčího pasu nepřeje (prohlásivši, že dobytče prodati již nechce).

(Rozh. ze dne 11. června 1931, Zm II 193/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 9. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska důvodu zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. napadá zmáteční stížnost rozsudkový závěr, že jest Jana V-a, ohledače dobytka, považovati za úřední osobu ve smyslu druhého odstavce § 68 tr. zák. Kladné řešení této otázky opírá rozsudek v důvodech jednak o zprávu okresního úřadu, jednak o svědeckou výpověď Adolfa K-a, který byl v době, kdy se V. stal ohledačem dobytka a masa, obecním zapisovatelem v K. Rozsudek má v tom i onom průvodním prostředku plnou oporu, neboť okresní úřad sdělil, že Jan V. byl v roce 1913 obcí K. ustanoven ohledačem dobytka a masa a že ustanovení to bylo okresním hejtmantvím schváleno, svědek K. pak potvrdil, že V. byl za ohledače dobytka

d ů v o d e c h:

Zmateční stížnosti obžalovaného Ervína G-a nebylo lze odepřít oprávnění. Nalézací soud zjišťuje, že obžalovaný slovy »Ať žije policejní reakce« kritisoval činnost policejní stráže, jež jest veřejným orgánem; že kritika tohoto veřejného orgánu je hanobením republiky; že závadný výrok byl pronesen právě při odvádění poslance B-a, a že z této souvislosti je nepochybně, že směřoval proti policii jako veřejnému činiteli republiky; že proto soud dospěl k přesvědčení, že výrokem tím chtěl obžalovaný vyvolat nepřátelskou náladu proti policii, jsa přesvědčen o způsobilosti tohoto projevu, snížit vážnost republiky a ohrožit obecný mír. Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., vytýká zmateční stížnost tomuto rozsudkovému výroku, že případné hanobení policie jako úřadu není ještě vždy totožné s hanobením republiky samé, a že kritiku policejní stráže jako veřejného orgánu nelze vždy rovnati hanobení republiky. Zrušovací soud vyslovil již opětovně, že prostředkem k hanobení státu mohou být i útoky proti jeho orgánům nebo úřadům, zdůraznil však při tom, že je tomu tak jen, směřoval-li na venek poznatelný úmysl pachatelův k tomu, by hanobením takového orgánu nebo úřadu byla hanobena rep. blikla sama, nikoli však, směřoval-li úmysl pachatelův výhradně k tomu, by bylo útočeno jen na úřad, veřejný orgán a podob. Rozhodným pro rozlišování je proto úmysl, v němž pachatel jednal. Z rozsudku však nelze spolehlivě seznati, zda nalézací soud uvažoval věc s vyloženého hlediska právního, naopak odůvodnění rozsudku zdá se nasvědčovat tomu, že nalézací soud klade prostě hanobení policie jako veřejného orgánu v § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. nechráněného, na roveň hanobení republiky, jež arci jest předmětem ochrany tohoto ustanovení. Zmateční stížnost je proto důvodná. Poněvadž však otázka, kterým z naznačených směrů nesl se úmysl obžalovaného, spadá do oboru otázek rázu skutkového, o nichž rozhoduje nalézací soud na základě volného hodnocení průvodů a čerpaného z nich volného přesvědčení (§§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.), nelze rozhodnouti ihned ve věci samé, nýbrž jeví se potřeba rozsudek, pokud jde o obžalovaného Ervína G-a, zrušiti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4204.

Ustanovení § 8 čis. 1 odst. 2 a) zák. čis. 568/1919 (v doslovu zákona čis. 80/1924) vztahuje se jen na byty, nikoliv i na jiné místnosti (na obchodní nebo živnostenské provozovny).

Předpokladem trestnosti jednání není, by byla žádána částka zřejmě přespřílišná, ani, by se využívalo mimořádných poměrů, vyvolaných válkou.

Jde-li o krám (o obchod) s bytem, není majetkovým prospěchem ve smyslu § 8 čis. 1 odst. 2 a) zák. čis. 568/1919 sb. z. a n. celý peníz, nýbrž jen ta jeho část, kterou lze počítati na byt.

(Rozh. ze dne 12. června 1931, Zm I 815/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování podle § 8 čis. 1 a) a čis. 3 zák. ze 17. října 1919, čis. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc odkázal na soud prvě stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Stěžovatel byl obžalován pro přečin předražování podle § 8 čis. 1 odst. 2 a) a čis. 3 zákona čis. 568/19, spáchaného tím, že si dal poskytnouti jako nájemník bytu s krámem za jich postoupení majetkový prospěch, při čemž neoprávněný zisk, jehož bylo trestným činem dosaženo, převyšoval 2.000 Kč. Z doslovu 2. odst. čis. 1 cit. §, jenž vsunut do zákona článkem I. čis. 1 zákona ze dne 25. dubna 1924, čis. 80 sb. z. a n., a z materiálu k němu je patrné, že se ono ustanovení pod a), jímž má být členo bytové lichvě, vztahuje jen na byty, nikoliv však na jiné místnosti, na př. na místnosti určené k provozování obchodu nebo živnosti (sb. n. s. civ. čis. 8829), a že předpokladem trestnosti jednání není, by byla žádána částka zřejmě přespřílišná, ani, by se při onom jednání využívalo mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, neboť nelze ustanovení prvého odstavce čis. 1 cit. § 8 vztahovati i na odst. 2. (sb. n. s. tr. čis. 1917, 2615, 2895). Při vypočtení prospěchu majetkového, ať slibovaného, ať daného, je přihlížeti k újmě, již nájemník utrpěl postoupením (odst. 3 čis. 1). Je proto pro posouzení trestnosti obžalovaného lhotejno, zda celkový peníz, jež si dal poskytnouti od Boženy S-ové, je (zřejmě) přemrštěným, neboť nesejde na tom, v jakém je poměru to, co dostal, k tomu, co sám dal, nebo v jaké výši utrpěl újmu; rovněž jest bez významu, zda v místě, kde jest byt s krámem, byla tehdy nouze o krámy, a zda ji lze přičísti na vrub mimořádných poměrů, vyvolaných válkou. Soud nalézací tudíž právem zamítl návrh obžalovaného na výslech znalce o těchto okolnostech, a není tu uplatňované zmatečnosti čis. 4 § 281 tr. ř. Obžalovaný tvrdí, že je podstatný rozpor mezi údaji důvodů, rozsudku a obsahem listin a protokolů, pokud soud dochází k závěru, že prý obžalovaný koupil krám v úmyslu, by jeho prodejem získal značnější část peněz (čis. 5 § 281 tr. ř.). Než tato výtky jest pochybena, srovnávajíc se spisy skutkově zjišťovací výrok (závěr) rozsudku. Je sice pravda, že Josef R. dostal od obžalovaného kromě 9.324 Kč předem ještě 2.000 Kč, jež nalézací soud neodečítá obžalovanému, ale i po odečtení jich zbývá podle jeho vlastního doznání 2.186 Kč, tedy částka přes 2.000 Kč, takže tvrzená v tomto směru neúplnost podle čis. 5 netýká se rozhodných skutečností. Než tento peníz nelze označiti jako majetkový prospěch obžalovaného ve smyslu odst. 2 a) cit. zák. ustanovení, neboť nešlo tu jen o byt, nýbrž o krám s pokojem, a o obchod v krámě provozovaný, o jeho příslušenství a zásoby. Rozhodným pro posouzení trestnosti je jen, zda v částce, již lze z celkového peníže počítati na byt (pokoj), měl obžalovaný nějaký majetkový prospěch;

rozsudek nemá v tomto směru zjištění, ani průvodní řízení neposkytuje pro rozpočtení částky 2.186 Kč podkladu; jest uvážiti zejména, že Boženě S-ové podle jejího tvrzení šlo o koupi obchodu. Obžalovaný právem vytýká rozsudku nalézacího soudu, že ze skutkových okolností jím zjištěných nelze dospěti k závěru, že jde o zažalovaný přečin. Poněvadž za tohoto stavu věci nelze se vyhnouti nařízení nového hlavního přelíčení, a zrušovací soud sám nemůže ještě rozhodnouti ve věci samé, bylo za souhlasu generálního prokurátora v neveřejném sedění ihned vyhověti zmateční stížnosti, a podle § 5 zák. z 31. prosince 1877, čís. 3 zák. z roku 1878 rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 4205.

Výkon trestu, jehož podmíněný odklad byl — třeba pro nevědomost o souběhu s jinými trestnými činy téhož vinníka — vinníku právoplatně povolen, nemůže zpravidla býti nařízen pro skutečnosti, jež nastaly dříve, než byl odklad trestu vysloven, třebaže byly soudu, když učinil tento výrok, neznámé a dostaly se k jeho vědomosti teprve po onom výroku. Totéž platí pro opomenutí některého výroku v onom rozhodnutí (v rozsudku, v usnesení), v němž mohl (měl) býti výrok ten podle zákona učiněn, nanejmé i pro výrok pozdějšího rozsudku, že má býti vykonán i trest uložený předchozím rozsudkem.

Výrok, jímž v případě § 265 tr. ř. rozhodl podle čtvrté a šesté věty § 6 zák. o podm. ods. soud, vynesší pozdější rozsudek, o tom, zda mají býti vykonány oba tresty, či zda má býti podmíněně odložen i trest dodatečně přisouzený, nelze napadati stížností podle § 8 (3), § 20, nýbrž opravnými prostředky podle § 7 (3) zák. čís. 562/1919.

Nejde-li o prvotní určení podmíněnosti (nepodmíněnosti) odsouzení v případech § 265 tr. ř., nýbrž o nařízení výkonu trestů, jichž výkon byl již právoplatně odložen, nepřichází v úvahu předpis § 7 (3), nýbrž § 8 (3) a § 20 zák. čís. 562/1919.

Pro stížnost podle § 8 (3) a § 20 zák. čís. 562/1919 neplatí povinnost určitě označiti stížnostní body a okolnosti stížnost odůvodňující.

(Rozh. ze dne 12. června 1931, Zm I 300/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 3. března 1931, jímž bylo stížnosti státního zastupitelství v Jičíně do usnesení krajského soudu v Jičíně ze dne 24. listopadu 1930 vyhověno a napadené usnesení změněno tak, že se návrhu státního zástupce vyhovuje a nařizuje podle § 6 čís. 4 zákona čís. 562/1919 výkon trestů, uložených podmíněně Jaroslavu P-ovi rozsudkem krajského soudu v Liberci ze dne 9. května 1930, č. j. Tk 451/30-8 a rozsudkem krajského soudu v Jičíně ze dne 8. srpna 1930, č. j. Tk V 309/30-17, byl porušen zákon v ustanovení § 6 čís. 4

(druhá věta) a § 8 zákona o podmíněném odsouzení ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.; usnesení to se zrušuje a vrchnímu soudu v Praze se ukládá, by znovu rozhodl o stížnosti státního zastupitelství v Jičíně.

Důvody:

Obžalovaný Jaroslav P. byl 1. rozsudkem krajského soudu v Liberci ze dne 9. května 1930, č. j. Tk 451/30-8 uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II. c) tr. zák. (spáchaným v noci na den 15. ledna 1930), a odsouzen podle §§ 178, 54, 55 tr. zák. k dvouměsíčnímu, jedním postem měsíčně zostřenému těžkému žaláři podmíněně se zkušební nou lhůtou tři let; 2. rozsudkem krajského soudu v Jičíně ze dne 8. srpna 1930, č. j. Tk V 309/30-17 uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II. c) tr. zák. (spáchaným v lednu 1930), a odsouzen podle §§ 178, 54, 55 tr. zák. k dvouměsíčnímu, jedním postem měsíčně zostřenému těžkému žaláři podmíněně se zkušební dobou dvou let. Oběma rozsudky uznáno i na ztrátu práva volebního a obžalovanému uloženo, by nahradil ve zkušební době podle svých sil škodu souzenými činy způsobenou. Oba rozsudky vešly bez opravných prostředků v moc práva. Zvěděvši dodatečně o odsouzení pod 1., navrhlo státní zastupitelství v Jičíně dne 16. října 1930 u krajského soudu v Jičíně, by bylo podle § 6 čís. 4 zákona čís. 562/1919 rozhodnuto, že mají býti vykonány oba tresty. Krajský soud v Jičíně ustanovil rok k veřejnému jednání o tomto návrhu, obeslal k němu obě strany, z nichž se dostavil jen veřejný obžalobce, a prohlášeno pak v přítomnosti obžalobce samosoudcem krajského soudu v Jičíně usnesení ze dne 24. listopadu 1930, jímž byl návrh obžalobcův zamítnut a podle páté věty § 6 čís. 4 zákona o podm. odsouzení bylo vysloveno, že lhůta zkušební, stanovená rozsudkem krajského soudu v Jičíně, platí i pro odsouzení první (vyslovené krajským soudem v Liberci). V důvodech usnesení se praví, že jsou tu předpoklady pro použití § 265 tr. ř. a pro postup podle čtvrté věty § 6 čís. 4 zákona o podmíněném odsouzení a že soud — se zřetelem na zachovalost odsouzence před souzenými krádežemi, na jeho doznání, mladistvý věk a nedostatek vědomí o dosahu trestných činů — měl za to, že se odsouzený polepší. Do tohoto usnesení veřejný obžalobce opověděl dne 27. listopadu 1930 a (když mu byly k žádosti doručeny dne 31. ledna 1931 spisy) provedl dne 6. února 1931 stížnost, jejíž provedení zdůrazňuje, že odsouzenec spáchal v jednom měsíci tři krádeže, z nichž byly dvě samy o sobě zločiny, a žádá, by bylo usnesení soudu prvé stolice změněno a uznáno, že se nařizuje podle § 6 čís. 4 zákona čís. 562/1919 výkon obou trestů, po případě, že se zkušební lhůta pro oba tresty stanoví na tři roky. Stížnosti bylo usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 3. března 1931 vyhověno a napadené usnesení změněno tak, že se návrhu státního zástupce vyhovuje a nařizuje podle § 6 čís. 4 zákona čís. 562/1919 výkon trestů, o které jde, protože (jak se v důvodech praví čís. 562/1919 výkon trestů, o které jde, protože (jak se v důvodech praví a podrobněji vykládá) odsouzenec nejen projevil sklon ke zločinnosti,

ale vůbec dal najevo takové mravní nedostatky, že nelze říci, že by u něho stačila jen výstraha trestem k tomu, by se napravil a vedl dále řádný život.

Tímto usnesením vrchního soudu byl porušen zákon. Návrh veřejného obžalobce ze dne 16. října 1930 neměl opory v zákoně, nanejvýš v ustanovení, jehož se dovolával a k němuž poukazuje i rozhodnutí soudů o něm vydaná, totiž v ustanoveních druhé části (čtvrté až poslední věty) § 6 čis. 4 zákona o podmíněném odsouzení. Třebaže jsou přičleněna bezprostředně k první části (první až třetí větě § 6 cit. zák.), t. j. k ustanovením, ze kterých příčin jest naříditi výkon trestu právoplatně (a s konečnou platností) odloženého, nejsou předpisy druhé části § 6 čis. 4 zákona pokračováním v úpravě otázky, kdy a ze kterých příčin jest naříditi výkon trestu, jehož výkon byl odložen, nýbrž použitím povšechného předpisu § 1 zákona na případy, které má na zřeteli § 265 tr. ř., a ve kterých jde v trestech uložených postupně dvěma nebo několika soudy v pravdě jen o trest jediný a jednotný, jehož osud musí proto býti v celém jeho rozsahu stejný i co do otázky podmíněnosti nebo nepodmíněnosti odsouzení, takže musí býti buď nařízen výkon všech trestů, nebo na tutéž zkušební dobu výkon trestů podmíněně odložen. Nedošlo-li z té či oné příčiny k jednotné úpravě otázky podmíněnosti odsouzení v pozdějším (posledním) z rozsudků, jsoucích v poměru předpokládaném § 265 tr. ř., nebo podle § 7 cit. zákona v dodatečném usnesení rozsudkem tím vyhrazeném, a nabyly-li soudní výroky o podmíněnosti toho kterého odsouzení právní moci, nemůže skutečnost, že tu jsou dva nebo několik trestných činů, které měly býti podle § 56 tr. ř. souzeny jedním rozsudkem, býti podnětem k přezkoumání řečených právoplatných výroků, k opětovnému nadhození, projednání a řešení otázky již s konečnou platností vyřízené, zda jest naříditi nebo podmíněně odložit výkon trestů postupně uložených, přesněji jejich celku. Výkon trestu, jehož podmíněný odklad byl — třeba pro nevědomost o souběhu s jinými trestnými činy téhož vinníka — vinníku právoplatně povolen, nemůže z pravidla (jak v obdobném případě vyslovilo rozh. čis. 3154 sb. n. s.) býti nařízen pro skutečnosti, jež nastaly dříve, než byl odklad trestu vysloven, třebaže byly soudu, když učinil tento výrok, ony skutečnosti neznámy a dostaly se k jeho vědomosti teprve po onom výroku. Totéž platí pro opomenutí některého výroku v onom rozhodnutí (v rozsudku, v usnesení), v němž mohl (měl) býti výrok ten podle zákona učiněn, nanejvýš i pro výrok pozdějšího rozsudku, že má býti vykonán i trest uložený předchozím rozsudkem. S přirozenou a obecně uznanou zásadou nezměnitelnosti právoplatných rozhodnutí nelze — pokud (čemuž v souzeném případě tak není), nepropůjčuje sám zákon soudu právo k takovému postupu, pokud se týče neukládá mu takový postup — uvést v soulad dodatečné přezkoumání správnosti právoplatného rozhodnutí, třebaže na podkladě širších skutkových (průvodních) prostředků, a změnu právoplatného rozhodnutí nebo třeba jeho zrušení, jeví-li se nesprávným vzhledem ke skutečným, o nichž dodatečně soud zvěděl. Tím méně lze s onou zásadou uvést v soulad změnu (právoplatného) rozhodnutí soudu prvě sto-

lice jiným soudem prvě stolice mimo případy, ve kterých, a dobu, po kterou to sám zákon připouští nebo přikazuje. Proto se přiči správnému použití zákona, že krajský soud v Jičíně učinil — nedbaje pravoplatnosti oněch rozsudků, návrh veřejného obžalobce předmětem věcného jednání a rozhodnutí, a změnil dokonce zkušební dobu právoplatně stanovenou krajským soudem v Liberci pro trest jím uložený, a že vrchní soud nařídil výkon trestů právoplatně podmíněně přisouzených jen proto, že dodatečně byl objeven souběh dvou rozsudků, jsoucích v poměru § 265 tr. ř. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti na záštitu zákona, směřující k tomu, by ono usnesení vrchního soudu, spočívající na mylném výkladu zákona, bylo zrušeno, a bude na vrchním soudu, by, řídě se právě vylouženými zásadami právními, znovu rozhodl o stížnosti státního zastupitelství.

K tomu se připomíná, že se zřetelem na ustanovení § 7 odst. (3) zákona o podmíněném odsouzení ze dne 17. října 1919, čis. 562 Sb. z. a n., ani, kdyby se takový výrok stal podle předpisů § 7 odst. (2) zákona po rozsudku zvláštním usnesením, nebyla by stížnost vhodným opravným prostředkem, jímž by bylo lze napadati výrok, jímž v případech § 265 tr. ř. rozhodl podle čtvrté až šesté věty § 6 zákona soud, vynášející (vyněšší) pozdější rozsudek, o tom, zda mají býti vykonány oba tresty či zda má býti podmíněně odložen (jak se již stalo v předchozím rozsudku ohledně trestu jím uloženého) i trest dodatečně přisouzený. Leč v úseku trestního řízení, který byl v tomto případě zahájen a proveden k návrhu státního zastupitelství v Jičíně ze dne 16. října 1930, nešlo vůbec o jednání, upravené předpisy čtvrté až poslední věty § 6 zákona, totiž o prvotní určení podmíněnosti (nepodmíněnosti) odsouzení v případech § 265 tr. ř., nýbrž o nařízení výkonu trestů, jichž výkon byl již právoplatně odložen, tak že se k usnesení, které bylo vydáno o zmíněném návrhu, nevztahuje předpis § 7 odst. (3), nýbrž předpis § 8 odst. (3) a § 20 zákona, podle něhož jest ovšem stížnost příslušným opravným prostředkem. Tuto stížnost jest podati ve lhůtě osmidenní, počítajíc od prohlášení usnesení, byl-li stěžovatel při prohlášení přítomen, a veřejný obžalobce vyhověl tomuto požadavku, ohlásiv stížnost třetího dne po prohlášení usnesení. Pokud podal drahnou dobu po uplynutí osmidenní lhůty § 20 zákona provedení stížnosti, nebude ovšem vrchní soud moci k němu hleděti; nesměl by však stížnost odmítnouti jako opožděnou jen proto, že byly soudu teprve po uplynutí osmidenní lhůty sděleny důvody, z nichž si veřejný obžalobce stěžuje; vždyť v opovědi stížnosti, jež se stala včas, uvedl veřejný obžalobce, že ohlašuje stížnost do usnesení krajského soudu v Jičíně Tk 309/30 z 24. listopadu 1930, jímž byl návrh na nařízení výkonu trestů (již uvedených) zamítnut, a pro oba tresty ustanovena zkušební doba na dva roky. Tato opověď již zavazuje vrchní soud, by se podjal věcného vyřízení, by přezkoumal zákonitost a důvodnost všech opatření, vyslovených napadeným usnesením. Není pro stížnost obdobného předpisu, jaký je pro zmateční stížnost v § 285 tr. ř. (druhá věta), pokud se týče v § 1 čis. 2 zákona čis. 3 ř. zák. na rok 1878, a pro odvolání v druhém odstavci § 294 tr. ř. (nové znění), totiž povin-

nosti určitě označiti stížní body a okolnosti stížnost odůvodňující. Proto bude na vrchním soudu, by nyní též podrobil rozboru otázku (která se ovšem původně stala pro vrchní soud bezpředmětnou tím, že mylně nařídil výkon trestů), zda vyhovuje správnému použití zákona o podmí-
něném odsouzení (nejmž předpisů § 1 odst. (1), § 3 odst. (1), § 6
čís. (4) čtvrtá věta), že napadené usnesení určilo zkušební dobu pro
obě odsouzení znova, a to kratší z různých lhůt rozsudky stanovených.
V tomto směru brání včas podaná stížnost obžalobcova tomu, by odsou-
zenec nabyl i pro první odsouzení práva na kratší dobu zkušební než
v něm stanovenou.

Čís. 4206.

**Při odsouzení pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. jest vy-
sloviti ztrátu čestných práv občanských podle § 32 zák. na ochr. rep.,
byli-li četníci a vojáci hromadně podněcováni k vojenskému zločinu le-
táky, z nichž jest zřejmo nepřátelství proti republice a snaha, by byla
poškozena.**

(Rozh. ze dne 12. června 1931, Zm I 452/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zase-
dání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Li-
berci z 21. dubna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem po-
dle § 15 čís. 3, přečinem podle § 15 čís. 1, přečinem podle § 14 čís. 5,
přečinem podle § 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky z 19. března
1923, čís. 50 Sb. z. a n., a přestupkem § 23 zák. o tisku ze 17. prosince
1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863, vyhověl však odvolání státního zastu-
pitelství, a rozsudek nalézacího soudu změnil tak, že vyslovil jako ve-
dlejší trest, že obžalovaný pozbývá čestných práv a to, pokud jde
o ztrátu způsobilosti k nabytí a k opětnému nabytí akademických hod-
ností a povolání, pro něž taková hodnota je podmínkou, od právní moci
rozsudku až do vykonání trestu, a pokud jde o ztrátu ostatních práv
v § 32 odst. 2 čís. 1 zákona na ochranu republiky uvedených na dobu
5 let, počínajíc od vykonání nebo prominutí trestu nebo promlčení jeho
výkonu. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Odvolání státního zastupitelství, pokud rozsudkem nebyla vyslovena
ztráta čestných práv občanských, je odůvodněné. Zločin § 15 čís. 3 zák.
na ochr. rep., spáchán tím, že byli četníci a vojáci hromadně podněco-
váni k vojenskému zločinu, k tomu, by neplnili uložené jim povinnosti a
neposlouchali rozkazů představených. Z obsahu letáku je zřejmo nepřá-
telství proti republice a snaha, by byla poškozena. Pohnutky, jež vedly
obžalovaného k tomu, by rozšiřoval u vojáků takové nazírání a vočko-
val jim protistátní smýšlení, lze s hlediska státních občanů, stojících na
půdě zákona a domáhajících se svých politických cílů způsobem záko-

nem přípustným, označiti jako nízké a nečestné, neboť staví se tu nad
legální pořádek násilí, bez ohledu na to, jaké z toho vzejdou následky
pro celek. Výrok o ztrátě dotyčných práv spočívá na § 32 zákona na
ochranu republiky.

Čís. 4207.

**Podle § 410 tr. ř. lze postupovati i, vyšla-li po pravomoci rozsudku
na jevo i jen jediná závažná polehčující okolnost.**

(Rozh. ze dne 12. června 1931, Zm II 118/28-2.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl po rozumu 3. odst.
§ 410 tr. ř. o návrhu krajského soudu v Moravské Ostravě z 1. června
1930, by Rudolfu S-ovi, rozsudkem krajského jako porotního soudu v Mo-
ravské Ostravě ze dne 16. února 1928, č. j. Tk V 459/28 za zločin ne-
dokonané vraždy podle §§ 8, 134, 135 čís. 4 tr. zák., zločin krádeže po-
dle §§ 171, 173, 174 II. písm. c) tr. zák. a přestupek §§ 32, 36 zbroj.
pat. uložený trest, zvýšený k odvolání státního zástupce rozsudkem Nej-
vyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 3. května 1928, na dva-
náct let těžkého žaláře, zostřeného jedním postem čtvrtletně a tmavou
komorou každého 7. prosince, nehledě k peněžitě pokutě 200 Kč, na jejíž
místo nastupuje pro případ její nedobytnosti vězení na dobu 20 dnů,
zmírněn byl na trest těžkého žaláře v trvání osmi let, ke kterémužto ná-
vrhu se přidal vrchní soud v Brně usnesením z 25. července 1930, takto:
Trest Rudolfa S-y se zmírňuje na osm let těžkého žaláře, zostřeného jed-
ním postem čtvrtletně a tmavou komorou každého 7. prosince.

D ů v o d y:

V trestní věci Tk XV 1110/28, vedené proti Rudolfu S-ovi u kraj-
ského soudu v Moravské Ostravě pro jiné trestné činy, byl po onom
usnesení Nejvyššího jako zrušovacího soudu podán posudek soudních
psychiatrů, podle něhož Rudolf S. spáchal také těžké zranění své ženy
a své švakrové dne 7. prosince 1927 (trestní věc Tk V 459/28) ve stavu
zmatenosti, jež jest hodnotiti ve smyslu § 2 písm. b) tr. zák.; posudek
ten doplnili znalci v ten rozum, že i vražedný útok na tchýni spáchal S.
v chorobném výjimečném stavu, který je hodnotiti ve smyslu § 2 písm. b)
tr. zák. Posudek soudních znalců byl přezkoumán soudní lékařskou ra-
dou v Brně, jež shledala, že veškeré Rudolfu S-ovi za vinu kladené trestné
činy byly spáchány individuem duševně méněcenným, a že jest je jako
takové posuzovati. Že jest Rudolf S. dědičně zatížený, affektivně labilní,
vznetlivý psychopat s hysteroepileptickými rysy. Že tato úchylná kon-
stituce činí a v minulosti ho činila disponovaným k přenáhleným a proti-
zákonným konáním v rozčilení, a podporovala u něho selhávání proti do-
léhajícím citově silným popudům, jelikož může své affektivní labilitě
postaviti proti motivům málo tlumících protimotivů (méně než průměrný

člověk). S toho stanoviska že byl zločin pokusu vraždy na manželce a na jiných osobách spáchán v affektu vyššího stupně, blížího se hranicím nepřičetnosti, který mohl přičetnost snížit, třebaže ne podle § 2 písm. a), b), c) tr. zák. zrušiti. O posudek soudních znalců v Moravské Ostravě opíraný návrh obhájce obžalovaného na povolení obnovy trestního řízení ve věci Tk V 459/28 byl zamítnut, čímž je v otázce viny obžalovaného rozhodnuto právoplatně. Co se však týče otázky trestu obžalovaného na svobodě, shledal nejvyšší jako zrušovací soud, že nastaly podmínky 1. odst. § 410 tr. ř. pro jeho zmírnění. Podle výsledků šetření o duševním stavu odsouzeného prospívá mu při posuzování míry jeho trestuhodnosti podle zásady § 48 tr. zák. závažná polehčující okolnost podle § 46 písm. a) tr. zák., a to v míře velmi značné, jak plyne z posudku soudní lékařské rady, podle něhož se dále dodatečně ukázalo, že byl pokus trojnásobné vraždy, jenž byl pro vyměření trestu podle zásady §§ 34, 35 tr. zák. významu rozhodujícího, spáchán na podkladě duševního založení obžalovaného v affektu vyššího stupně, blížího se hranicím nepřičetnosti, jenž, třebaže přičetnost nezrušoval podle § 2 písm. a), b), c) tr. zák., přece ji mohl snížit. Tyto polehčující okolnosti, jež v době vyměření trestu Nejvyšším jako zrušovacím soudem ještě nebyly známy, ospravedlňují při své významnosti a důležitosti ve spojení s polehčujícími okolnostmi, přiznanými obžalovanému již ve stolici prvé (částečným doznáním, zachovalostí, rozčilením z trpkosti otráveného života) předpokládati takovou převahu jejich nad shledanými okolnostmi přitěžujícími, že dány jsou podmínky, by při nezbytně nutném snížení vyměřeného trestu sestoupeno bylo podle § 338 tr. ř. i pod nejnižší mez zákonné sazby. Na tomto podkladě shledal pak Nejvyšší jako zrušovací soud nahoře uvedený zmírněný trest za přiměřený zavinění obžalovaného.

Čís. 4208.

Pod ustanovení § 174 I c) tr. zák. spadá krádež z »hořícího obchodu« v čase požáru; krádež po požáru spadala by pod pojem »nesnáze okradeného zvláště potkavší«, kdyby bylo zvláštními okolnostmi případu poškozenému znemožněno nebo stíženo, by svůj majetek chránil, a pachatel si byl toho vědom.

(Rozh. ze dne 12. června 1931, Zm II 237/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání odpor a zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 17. května 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 I c) tr. zák., nařídil však podle § 362 tr. ř. mimořádnou obnovu trestního řízení ve prospěch obžalovaného, zrušil rozsudek ve výroku o vině a vrátil věc sborovému soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení po zákonu dále jednal (§ 359 tr. ř.). V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Rozsudek uznává obžalovaného vinným krádeží kvalifikovanou na zločin podle § 171 I c) tr. zák., poněvadž dne 20. ledna 1930 »v čas požáru« obchodu K-ova odňal z držení a bez přivolení K-ova pro svůj prospěch cizí movitou věc v ceně 200 Kč. V důvodech rozsudku odvoláváno je se na úplné prý doznání se obžalovaného ke krádeži. V podstatě na podkladě tohoto doznání vzal soud za zjištěno, že obžalovaný ukradl plátno tak, jak mu to za vinu klade obžaloba, jež ho vinila, že odcizil plátno »při hašení požáru«. Než obžalovaný vyličil případ v ten smysl, že, když bylo po ohni, zanechána byla velitelem hasičů u spáleniště hlídka, obžalovaný s jinými popíjel pak v hostinci do 1/2 4. hod. ranní, pak se šel podívat na spáleniště, kde mu prý hlídka řekla, že starý K. jím říkal, by si vzali, co je dobrého, a na to že si obžalovaný vzal kusy plátna, ležící na zemi. Podle toho, an požár vypukl dne 19. ledna, a podle samé obžaloby byl dosti brzy udušen, naskytují se závažné pochybnosti o správnosti rozsudkového předpokladu, že krádež byla spáchána »z hořícího obchodu« v čas požáru (jakožto nesnáze, která okradeného zvláště potkala). O tom, zda ještě později byla situace pro poškozeného taková, že by rovněž spadala pod pojem nesnáze okradeného zvláště potkavší, poněvadž v důsledcích zvláštních okolností případu bylo poškozenému znemožněno nebo stíženo svůj majetek chrániti (srv. Finger II, str. 430, Altmann I, str. 437, rozhod. býv. víd. zruš. s. Sb. čís. 4130), a zda si byl obžalovaný toho vědom, se rozsudek vůbec nevyslovuje. Bylo proto podle § 362 tr. ř. učiniti ono opatření.

Čís. 4209.

Násilím ve smyslu § 190 tr. zák. může býti i násilí (svázání nohou) vykonané na osobě bezvědomé, slouží-li k tomu, by osoba ta, kdyby včas nabyla vědomí, nebyla s to brániti loupežníkovi, by se věci nezmocnil a s ní se nevzdálil.

Spolupachatelství zločinu loupežného zabití.

Vzdálená spoluvina jest při zločinu loupežného zabití vyloučena.

Pokud nejde o zmátek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázky na krádež a na vzdálené spolupomocnictví, a dodatková otázka (kontrolní), zda jest skutečně ublížení násilím spatřovati v tom, že pachatel svázal napadenému nohy, když již byl v bezvědomí.

Soud není oprávněn umožniti porotcům otázkou k tomu čelící kvalifikaci skutku, která je podle výsledků hlavního přeličení nemožná.

(Rozh. ze dne 12. června 1931, Zm II 111/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního

v Brně jako soudu porotního ze dne 21. února 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupežného zabití podle §§ 140, 141 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stížnosti nelze přisvědčiti, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř., pozastavuje se nad tím, že nebyly porotcům dány kromě otázek, stanovených poradou soudního dvoru, další otázky a to: 1. eventuální otázka na krádež; 2. eventuální otázka, zda (stěžovatel) Ferdinand Č. při činu, uvedeném v první hlavní otázce (t. j. při loupeži dávané za vinu spoluobžalovanému Maxmilianu T-ovi) spolupůsobil jen vzdáleným spolupomocnictvím; 3. dodatková otázka (kontrolní) v doslovu obhajobou navrženém, zda skutečně ublížení násilím jest spatřovati jen v tom, že obžalovaný Č. svázal Františku K-ému, když již byl v bezvědomí, ručníkem nohy. Tím, že nebyly dány otázky 1. a 2., nebyly porušeny předpisy §§ 318 až 323, přesněji předpis § 320 tr. ř. Stížnost je sice v právu, tvrdíc, že i právní kvalifikace stíhaného a souzeného činu jest úkolem a právem porotců, avšak přehlídí, že i porotci jsou vázáni zákonem, jemuž mají zjednati platnost a průchod (§ 313 tr. ř.), a nesmějí podřaditi čin pod zákon, který se k němu při jeho správném použití nevztahuje. Proto není soud ani oprávněn, umožniti porotcům k tomu čelící otázkou takovou kvalifikaci činu, která je podle výsledků hlavního přelíčení nemožná, a povinnost, jejíž porušení působí podle §§ 320, 344 čís. 6 tr. ř. zmatečnost rozsudku, totiž povinnost umožniti porotcům a přiměti je k tomu, by uvažovali a se vyslovili o tom, zda jest souzený čin kvalifikovati jinak, než jej kvalifikuje obžaloba, nastává podle jasného doslovu § 320 tr. ř. pro porotní soudní dvůr jen, byly-li tvrzeny skutečnosti, podle nichž (předpokládajíc jejich pravdivost . . . .) by ten, kdo byl obžalován jako pachatel, měl se pokládati jen za spoluvinníka, ... anebo podle nichž by stíhaný čin spadal pod jiný zákon trestný, který není přísnější, než zákon uvedený v obžalobě. Ponechávána-li prozatím stranou případná zodpovědnost stěžovatele za násilí, vykonané spoluobžalovaným T-em z důvodu spolupachatelství, bylo by dáti porotcům eventuální otázku na zločin krádeže spáchané stěžovatelem, kdyby bylo tvrzeno, že stěžovatel uskutečňoval doznaný úmysl, odniti z držení Františka K-ého bez jeho svolení pro svůj užitek jeho věci v jeho domě jsoucí, zmocniti se těchto cizích věcí movitých, bez jakéhokoliv (vlastního) ať fyzického ať psychického násilí rázu uvedeného v § 190 tr. zák. O tom, co se dalo v osudné době mezi obžalovanými a K-ým, není zpráv než z úst obžalovaných. Obžalovaný T. usvědčuje stěžovatele v celém rozsahu obžaloby, proto lze učiniti podkladem úvah, zda tu bylo tvrzení onoho směru, výlučně výpověď stěžovatele. Ten pak udal při hlavním přelíčení, že skočil na výkřik T-ův »pojď sem, ty potvoro«, k T-ovi, otevřevšímu dveře budovy, překročil K-ého, který ležel hlavou mezi dveřmi, měl krev na hlavě a chrčel, že T. vtáhl K-ého dovnitř a řekl mu »honem, dones něco, svážeme ho«, že stěžovatel přinesl kazajku a ručník, a dal kazajku K-ému pod hlavu; že T. svázal K-ému ruce na zádech řemenem

a že stěžovatel k rozkazu T-ovu svázal K-ému, který byl v bezvědomí a vůbec se nehýbal, nohy ručníkem; pak že sebrali peníze a co jinak ukradli. Ani sám stěžovatel tudíž netvrdil, že se zdržel před zmocněním se cizích věcí movitých jakéhokoliv vlastního násilí proti držiteli věcí těch, naopak doznal výslovně, že svázal K-ému nohy, tedy porušil — jak předpokládá pojem násilí skutečným ublížením (nález č. 3069 sb. n. s.) — tělesnou nedotknutelnost K-ého jednáním, které směřovalo přímo proti jeho tělu. Pro předpoklad, že byl K. v době, kdy mu stěžovatel svázal nohy, již mrtev, a proto nezpůsobilým předmětem násilí, není ve spisech, nanejvýš v posudku znalců lékařů opory. Že byl v oné době podle stěžovatelova tvrzení bez vědomí, není na závadu, by svázání nohou nebylo podřaděno pod pojem násilí; vždyť loupežné násilí nemusí směřovati k tomu, by byl dán vůli olupované osoby směr jí nechtěný, nýbrž může naopak směřovati i k tomu, by nemohla vůbec vzniknouti neb alespoň nemohla býti uvedena ve skutek vůle olupované osoby zabrániti odnětí věci, a záležeti v tom, že se jím olupované osobě vnucuje stav nečinnosti po dobu, ve které se loupežník zmocní věci a se vzdálí i s věcí tou v bezpečí. Vhodným násilím po rozumu § 190 tr. zák. může proto býti i násilí vykonané na osobě bezvědomé, slouží-li k tomu, by osoba ta, kdyby včas nabyla vědomí, nebyla s to, brániti loupežníkovi, by se věci nezmocnil a s ní se nevzdálil. Namítá-li stížnost v této souvislosti, že účelem svázání nohou K-ého mohlo býti nanejvýš, by se stěžovatel zachoval v držení peněz K-ého, a že tudíž může jíti jen o případ kvalifikované krádeže podle § 179 tr. zák., stačí jí připomenouti, že se veškeré násilí, vykonané na K-ém, i svázání jeho nohou, stálo podle souhlasných v tom směru údajů obou obžalovaných před tím, než prohledali místnosti K-ého, pátrajíce po penězích a peněz se zmocnili. Než, nehledíc k tomu, že tu jest i vlastní násilí stěžovatelovo po rozumu § 190 tr. zák., odpovídá stěžovatel i podle své obhajoby alespoň za část násilí vykonaného spoluobžalovaným T-em z důvodu spolupachatelství, jímž se rozumí tímž úmyslem nesené, vědomé, třebaže náhodné spolupůsobení při samotném páchání zločinu, a pro které se nežadá ani předchozí úmluva spolupachatelů, ani stejnorodost, a s hlediska protiprávního účinku rovnocennost jejich jednání. Spolčiv se se spoluobžalovaným T-em, původně arcit' jen ke krádeži na K-ém, přidruživ se však po začátečním hlídání mimo budovu k T-ovi, činicímu K-ému násilí uvnitř budovy, opatřiv k výzvě T-ově věci ke svázání K-ého a svázav sám nohy K-ého, jehož ruce a ústa (hlavu) svázal současně T., spolupůsobil stěžovatel podle vlastní obhajoby, jsa veden úmyslem odniti cizí věci movité, vědomě při druhém úseku znásilnění K-ého, sloužícího účelu odnětí jeho věcí movitých, a zodpovídá proto i za dotčenou část násilí T-ova z důvodu spolupachatelství na loupeži. Nebylo tu ani tvrzení, poukazujícího k tomu, že jde ve stěžovatelově činu jen o krádež, ani tvrzení, poukazujícího k tomu, že nejde ve stěžovatelově činu o přímé pachatelství loupeže, nýbrž jen o spoluvinu na ní, takže tím, že nebyly dány otázky, uvedené pod č. 1 a č. 2, nebyl porušen předpis § 320 a nenastal zmatek § 344 čís. 6 tr. ř. Budiž ještě podotčeno, že vzdálená spoluvina, jak ji má na

myslí asi obhajoba podle doslovu průvodního návrhu ohledně druhé eventuální otázky, jest při zločinu loupežného zabití vyloučena, neboť zákon nemá (obdobně jako pro vraždu v § 137 tr. zák.) zvláštní ustanovení o potrestání osob, které, nespolutpůsobivše k usmrcení člověka, usmrceného při podnikání loupeže, jiným vzdálenějším způsobem k tomu přispěly.

Kontrolní otázku lze dáti porotcům podle poslední věty § 323 tr. ř. jen k tomu konci, by některá známka v zákoně uvedená a v otázku pojatá byla uvedena na skutečnou míru s ní se srovnávající. V souzeném případě směřovala snaha obhajoby k tomu, by do páté hlavní otázky pojatý zákonný znak »skutečným ublížením učiněného násilí« byl vyjádřen skutečnými poměry tomu odpovídajícími, a mělo se to státi podle návrhu obhajoby otázkou, zda jest skutečné ublížení násilím spatřovati jen v tom, že stěžovatel svázal Františku K-ému ručnícem nohy, když již byl v bezvědomí. Při tom obhajoba přehlíží, že v osmé otázce byla porotcům dána příležitost, by se vyslovili po stránce skutkové o tom, v čem záleželo násilí, spáchané stěžovatelem při loupeži; zněla otázka ta v ten smysl, zda stěžovatel při předsevzetí loupeže v páté hlavní otázce uvedené s Františkem K-ým, zasadiv mu ránu do hlavy, položiv ho hlavou dolů, svázav ho a zavázav mu hlavu kazajkou tak násilně jednal, že z toho nastala jeho smrt atd. Touto úpravou otázek byl zákonný znak »skutečného ublížení násilím«, uvedený v páté otázce, způsobem co nejpodrobnějším v osmé otázce rozveden ve skutkové prvky jemu odpovídající, ano vše, co mohlo býti podle stavu věci přičítáno stěžovateli skutkově jako »násilí učiněné skutečným ublížením«, tedy i svázání nohou, bylo v osmé otázce a mohl tedy býti kontrolní otázkou v tomto případě jen přivoděn zmatek do souboru otázek co do stránky skutkové. Nebylo proto vůbec zákonných předpokladů, by byla kontrolní otázka porotcům dána, to tím méně, ano, jak zdůrazněno, ve směru právním to, zda byly K-ému svázány nohy v době, kde byl podle stěžovatelova tvrzení v bezvědomí, není na závadu podřadění závadného jednání pod pojem násilí. Právě tato úvaha jest i nejpádnejším důvodem, že by, i kdyby porotní soudní dvůr byl porušil předpis druhé věty třetího odstavce § 323 tr. ř. tím, že dal porotcům kontrolní otázku nikoliv v doslovu, ve kterém ji žádal obhájce, a ve kterém by byla uplatňována obhajoba stěžovatelovu, nýbrž v doslovu značně širším a přízpůsobeném výpovědi spoluobžalovaného T-a, nemohl býti zmatek § 344 čis. 6 tr. ř. tím nastavší uplatněn ve prospěch obžalovaného podle předposlední věty § 344 tr. ř., ano jest nade vši pochybnost zřejmo, že nedání otázky obhájcem žádané, pokud se týče dáni jí v jiné než v obhájcem žádané úpravě, nemohlo míti na rozhodnutí účinek obžalovanému škodlivý; neboť, stačila-li podle toho, co uvedeno, již skutečnost, že stěžovatel svázal Františku K-ému, když již byl v bezvědomí, ručnícem nohy, při správném výkladu zákona k naplnění zákonné známky loupeže, která jest v § 190 tr. zák. uvedena slovy »násilí« a »ublížení skutkem«, nebyla by ani kladná odpověď porotců na kontrolní otázku obhájcem žádanou bránila tomu, by nebyl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže.

Čís. 4210.

Řidiči povozu i motoru jest vyjimečně dovoleno předjížděti a se vyhýbatí na nesprávnou stranu (předjížděti po levé a vyhýbatí se po pravé straně), avšak jen, je-li trať po této nedovolené straně naprosto volná a děje-li se předjíždění (vyhýbání) s náležitou opatrností.

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 13. června 1931, Zm I 542/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 13. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že soud posoudil nesprávně především otázku objektivního zavinění; má za to, že mu nelze dávatí za vinu, že se vyhýbáí cyklistovi na volnou pravou stranu, an cyklista sám jel po nesprávné straně levé; poukazuje na rozhodnutí nejvyššího soudu čis. 3230 a 2665, která řeší otázku, za jakých předpokladů je dovoleno předjížděti po nesprávné straně, a dovozuje, že totéž musí platiti i o vyhýbání se po nesprávné straně pro souzený případ, v němž podle názoru zmateční stížnosti byly splněny ony předpoklady. Ve směru subjektivní viny namítá, že obžalovaný nemohl předvídati, že cyklista, vyhýbající se ve směru své jízdy na pravo, náhle a v posledním okamžiku strhne kolo pozdě na správnou stranu; znalec sám prý připouští, že obžalovaný nepřekročil dovolenou rychlost. Namítá posléze, že trestný čin není dán »následkem přerušení příčinné souvislosti«, nanejmé ne, pokud jde o těžké poranění Konráda a Rudolfa Č-a, aniž by tuto poslední námitku blíže odůvodnila. Pokud je zmateční stížnost po věcné stránce dolíčena formálně správně, není odůvodněna. Lze připustiti, že je řidiči povozu i motoru vyjimečně dovoleno předjížděti a se vyhýbatí na nesprávnou stranu, tedy předjížděti po levé a vyhýbatí se po pravé straně, avšak jen, je-li trať po této nedovolené straně naprosto volná a děje-li se předjíždění (vyhýbání) s náležitou opatrností. (Srovn. rozh. čis. 2665.) Lze dále připustiti, že v souzeném případě byl splněn první z těchto předpokladů (volná, dostatečně široká silnice), nikoli však druhý, an soud zjistil, že obžalovaný, zpozorovav proti sobě jedoucího cyklistu K. Č-a na nesprávné straně silnice, zmírnil sice rychlost, činící asi 30 km, avšak jen na 20 km, a že zůstal, předjížděje chodce T-a, jdoucího po levé straně, uprostřed silnice, při tom však nezmírnil rychlost vydatně tak, by zůstal pánem vozidla a byl s to v každé chvíli zastaviti a mohl po případě zatočiti na svou levou stranu, jak kázala nutná opatrnost v dané situaci, tím spíše, an obžalovaný nemohl věděti, jak se zachová při vyhýbání cyklista po nesprávné straně jedoucí, bude-li

se vyhýbati napravo, či nalevo. Soud zjišťuje, že touto neopatrností obžalovaného byla vyvolána jedna z příčin srážky — vedle spoluzavinění cyklisty, — která měla v zápětí úraz tří osob, z něhož vzešla u Václava R-a smrt, u Konráda a Rudolfa Č-ových těžká poranění. Z těchto zjištění vyplývá, že obžalovaný spoluzavinil srážku spojenou s oněmi úrazy, ne tak vyhýbáním se cyklistovi na nesprávné straně o sobě, jako jízdou za dané nevyjasněné situace příliš rychlou a nedovolující včas předejiti nebezpečí, a neopatrným vyhýbáním se, přičím se základnímu předpisu § 45 min. nař. čís. 81/1910. Soud nalézací posoudil správně otázku viny obžalovaného ve směru objektivním, zjistil formálně bezvadně a odůvodnil náležitě i subjektivní zavinění obžalovaného i příčinnou spojitost mezi neopatrnou jízdou a nastalými následky. Že cyklista náhle a v posledním okamžiku strhl kolo na správnou stranu, takže to obžalovaný nemohl předvídati, soud nezjistil a znalec netvrdil; znalec jen udal, že cyklista zahnul pozdě na levou stranu, což však nevyklučuje zavinění obžalovaného ani v objektivním ani v subjektivním směru, poněvadž zpozoroval vyklistu nesprávně jedoucího včas a podle toho měl povinnost zaříditi svou jízdu vzhledem k ustanovení § 45 min. nař. co do rychlosti a opatrnosti tak, by úrazu předešel, a měl také možnost si uvědomiti, že, neučiní-li tak, může ohroziti život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí.

Čís. 4211.

Zřízenec státního úřadu policejního (inspektor) jest úředníkem veřejným ve smyslu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák.; zakročuje-li v čele policejního mužstva proti pouličním demonstrantům, vykonává své povolání a požívá zvýšené ochrany § 153 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. června 1931, Zm I 217/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 10. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) po případě 10 § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že obžalovaný neměl býti odsouzen pro zločin podle § 153 tr. zák., nýbrž nejvýše pro přestupek § 411 tr. zák., a to proto, že prý inspektora Z-ého nelze pokládati za veřejného úředníka ve smyslu § 101 tr. zák., požívajícího zvýšené ochrany podle § 153 tr. zák., an jen zakročením při pouličních výtržnostech, jimiž nemohla býti ohrožena ani bezpečnost osob ani majetku, nebo způsobena škoda na majetku, neobstarával práce vládní, jak žádá § 101 tr. zák. Zmateční stížnost jest na omylu. Úředníkem ve smyslu 2. odst. § 101 tr. zák. je každý, kdo mocí

veřejného příkazu přímo nebo nepřímo daného jest povinen obstarávati práce vlády. Za »práce vlády« jest pak považovati všechny obory činnosti, jež se podnikají subjektem veřejnoprávním v zájmu veřejném. Náleží sem tedy úředníci i státní i samosprávní — zemští, okresní, obecní (arg. § 101, 1. odst.), ať náležejí do skupiny vlastních úředníků nebo zřízenců (úředníci obecní i starostové náležejí sem nejen, pokud jde o přenesenou, nýbrž i pokud jde o vlastní působnost obce). Napadený František Z. jest, jak soud zjišťuje, inspektorem státního policejního úřadu. Úkolem tohoto úřadu jest podle § 2 zákona ze 16. března 1920, čís. 165 Sb. z. a n. pečovati o veřejnou bezpečnost a o vnitřní klid, starati se o bezpečnost osob a majetku, udržovati veřejný řád a vésti v partnosti obyvatelstvo a cizince. Úřady státní policie vykonávají zpravidla policii bezpečnostní, mravnostní a čelední (která jinak patří k působnosti obecních úřadů), jednak také správu policejní v užším smyslu, kterou jinak vykonávají okresní úřady politické. V každém případě jsou subjekty veřejnoprávními a úřady státními, veškerá jejich činnost se podniká v zájmu veřejném. Nalézací soud má pravdu, že výkon bezpečnostní policie jest a zůstává »prací vládní« bez ohledu, zda ji vykonávají zřízenci obecního či státního úřadu policejního. Z toho plyne, že zřízenec státního úřadu policejního, inspektor František Z., jest v každém případě úředníkem veřejným ve smyslu § 153 tr. zák. Poněvadž pak, jak soud zjišťuje, byl poraněn, třebaže lehce, když vykonával své povolání, t. j. když konal bezpečnostní policii tím, že v čele policejního mužstva zakročoval proti pouličním demonstrantům k vůli udržení veřejné bezpečnosti a vnitřního klidu, požívá zvýšené ochrany podle § 153 tr. zák. Ježto nalézací soud formálně bezvadně zjišťuje, že obžalovanému byla známa úřední vlastnost i činnost inspektora Z-ého, jehož při výkonu služby úmyslně lehce zranil, odpovídá odsuzující výrok zjištěnému stavu věci a správnému výkladu zákona.

Čís. 4212.

Padělání veřejné listiny o sobě nestačí ke skutkové podstatě zločinu podle § 199 d) tr. zák., nýbrž jest třeba, by bylo padělané veřejné listiny použito v úmyslu poškoditi.

Při odsouzení pro přestupek podle § 269 a) tr. zák. nelze vysloviti ztrátu práva volebního.

(Rozh. ze dne 16. června 1931, Zm I 370/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Dolních Kralovicích ze dne 17. prosince 1930 porušen byl zákon, a to výrokem o vině v ustanovení §§ 197, 199 písm. d), 320 písm. f) tr. zák., a výrokem o ztrátě volebního práva v ustanovení prvního odstavce § 3 zákona ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 Sb. z. a n. (v doslovu § 1 zákona z 18. března 1920, čís. 163 Sb. z. a n. a

čl. II zákona ze dne 14. července 1922, čís. 253 Sb. z. a n.); rozsudek ten se zrušuje a ukládá se okresnímu soudu v Dolních Kralovicích, by znova o věci jednal o rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Dolních Kralovicích ze dne 17. prosince 1930 byl obžalovaný, 13letý školák, uznán vinným přestupkem nedospělých podle § 269 a) tr. zák., jehož se dopustil tím, že v červenci 1930 v Ch. školní vysvědčení měšťanské školy v Č. ze dne 28. června 1930, tudíž veřejnou listinu padělal, a že se tudíž dopustil trestného činu, který by podle povahy své byl zločinem, který však vzhledem k nedospělosti obžalovaného jest přestupkem, a byl odsouzen podle § 270 tr. zák. s použitím § 266 tr. zák. k trestu zavření v odděleném místě na dobu 4 dnů podmíněčně se zkušební dobou 3 roků, a ke ztrátě práva volebního. Zmateční stížnost generální prokuratury podle § 33 tr. ř. na záštitu zákona právem vytýká, že rozsudkem tím, který vešel v moc práva, byl porušen zákon ve dvojím směru. Předně jest rozsudek pochyben ve výroku o vině, maje za to, že padělání veřejné listiny o sobě zakládá skutkovou podstatu zločinu, patrně zločinu podle § 199 d) tr. zák.; padělání veřejné listiny jest jen jednou složkou skutkové podstaty tohoto zločinu, jež však o sobě — jak plyne z úvodní věty § 199 tr. zák. a ze srovnání ustanovení §§ 197, 199 písm. d) tr. zák. s ustanovením § 320 písm. f) tr. zák. — k naplnění jeho skutkové podstaty nestačí, nýbrž musí k ní přistoupiti další složka, že se padělané veřejné listiny použije v úmyslu podvodném, t. j. v úmyslu poškozovacím. V tomto směru neobsahuje rozsudek žádné zjištění, a to ani ve výroku ani v důvodech; soud se s touto podstatnou známkou skutkové podstaty vůbec nezabýval, ač obhajování se obviněného, jež vylučovalo úmysl poškozovací, činilo nutným zřetelný výrok v tomto směru; hájil se obviněný podle zápisu o hlavním přelíčení tím, že se postupu do vyšší třídy sám nedomáhal, a že školní vysvědčení padělal jednak z obavy, by ho tatínek nebil, zvěděv, že má špatné známky, jednak k vůli kamarádům, by neviděli, až jim ukáže vysvědčení, že má špatné známky, a by se nesmáli. Rozsudek jest vadný dále i ve výroku, jimž byla vyslovena ztráta práva volebního; odsouzení se stalo pro přestupek podle § 269 a) tr. zák. a pro toto odsouzení, i kdyby bylo správné, nemohla by vzhledem na rozsah ustanovení § 3 čís. 3 odst. 1 zákona ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 sb. z. a n. (v doslovu § 1 zákona z 18. března 1920, čís. 163 sb. z. a n. a čl. II. zákona ze dne 14. července 1922, čís. 253 sb. z. a n.) nastati, ana podle zákonů dosud platných nenastávala ztráta práva volebního ani tehdy, kdyby výrok rozsudku, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, byl nezavadný, ač ani v tomto směru nelze rozsudek považovati za správný, poněvadž nejsou pro výrok ten uvedeny důvody, nehledíc ani k tomu, že podle stavu spisů není ani věcně opodstatněn. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti a podle § 292 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 4213.

Osmidenní lhůta § 285 tr. ř. k provedení zmateční stížnost je neprodlužitelná a nepřekročitelná (§ 6 tr. ř.).

Po jejím uplynutí je vyloučeno podati zmateční stížnost do protokolu (§ 1 čís. 3 zák. čís. 3/1878), i přidělení obhájce chudých k podpisu zmateční stížnosti.

Nezáleží na tom, že byla zameškána proto, že obžalovaný nebyl vyrozuměn o tom, že k provedení zmateční stížnosti ustanovený zástupce chudých ji neprovede.

(Rozh. ze dne 16. června 1931, Zm I 481/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného do usnesení krajského jako nalézacího soudu v Hradci Králové ze dne 13. května 1931, jimž byla odmítnuta jeho zmateční stížnost do rozsudku téhož soudu ze dne 11. prosince 1930.

Důvody:

Obžalovaný po prohlášení rozsudku opověděl povšechně zmateční stížnost a odvolání, žádaje, by opis rozsudku byl doručen zástupci chudých jemu ex offio zřízenému k provedení zmateční stížnosti a odvolání. K provedení těchto opovězených opravných prostředků byl ustanoven jako obhájce chudých Dr. K., jemuž byl opis rozsudku doručen dne 20. prosince 1930. Končila tedy 8denní lhůta k provedení zmateční stížnosti dne 29. prosince 1930, ana byla dne 28. prosince 1930 neděle (§§ 285 a 6 tr. ř.). V této lhůtě ustanovený zástupce chudých zmateční stížnost neprovedl, a podle spisového záznamu ze dne 9. ledna 1931 soudu telefonicky sdělil, že ji prováděti nebude. Zákonná 8denní lhůta je lhůtou neprodlužitelnou a nepřekročitelnou (§§ 285 a 6 tr. ř.). Proto po jejím bezvýsledném uplynutí je vyloučeno podati zmateční stížnost do protokolu (§ 1 čís. 3 zákona čís. 3/1878 ř. zák.), i přidělení obhájce chudých k podpisu zmateční stížnosti, kterou prý obžalovaný hodlá sepsati, jak žádá stěžovatel, neboť tímto nepřipustným postupem, směřující k obcházení ustanovení §§ 6 a 285 tr. ř., bylo by lze zákonnou lhůtu již propadlou libovolně prodlužovati a měniti. Při tom je nerozhodno, že stěžovatel nebyl ani obhájcem chudých ani soudem vyrozuměn o tom, že obhájce chudých zmateční stížnost neprovede, nehledíc ani k tomu, že soud podle spisového záznamu zvěděl o tom teprve dne 9. ledna 1931, tedy již po uplynutí lhůty. Ježto se pak opověď zmateční stížnosti stala jen povšechně bez jasného a určitého označení některého z důvodů zmatečnosti uvedených v § 281 čís. 1 až 11 tr. ř., a nebyla též ani výslovně ani aspoň jasným poukazem uvedena skutečnost, jež má býti důvodem zmatečnosti (§ 1 čís. 2 zákona čís. 3/1878 ř. zák.), byla napadeným usnesením právem zamítnuta zmateční stížnost, která byla sice včas ohlášena, avšak nebyla včas provedena (§ 1 čís. 2 a § 2 odst. 1 zák. čís. 3/1878 ř. zák.).

Čís. 4214.

Ustanovení § 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924 zakazuje a ohrožuje trestem každé přechovávání radiotelefonních zařízení vůbec (bez povolení), tedy nejen přechovávání celého aparátu k provozu schopného a již vyzkoušeného, nýbrž i jednotlivých součástí, jichž lze snad použití i k jiným účelům.

Postavil-li si 16letý syn o své újmě v domě svého otce antenu a začal pak sestavovati přijímací přístroj tím, že si postupně opatřil součástky, byl by přechovavatelem ve smyslu § 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924 i jeho otec jen, kdyby svým jednáním (výslovným projevem nebo konkludentním činem) dal na jevo, že se stotožňuje s protiprávním jednáním svého syna, nebo kdyby jinak bylo jeho vůlí mítí přístroj, třeba jen fakticky u sebe (ve své moci).

(Rozh. ze dne 16. června 1931, Zm II 339/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Miloslava K-a do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 24. července 1930, jímž byli stěžovatelé Jan K. a Miloslav K. uznáni vinnými přečinem podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, výhověl však zmateční stížnosti Jana K-a, zrušil napadený rozsudek ohledně tohoto obžalovaného jako zmatečný a zprostil ho podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, jehož se prý dopustil tím, že v J. v roce 1929 až do května 1930 bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po právní stránce namítá stížnost podle čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., že radiotelefonním zařízením, jehož přechovávání bez povolení tresce § 24 odst. 1 zák. z 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 za přečin, jest teprve souhrn všech součástí, tvořících dohromady celek, způsobily k přijímání rozhlasu, takže nemůže býti řeči o chování radiotelefonního zařízení, pokud není (přijímací) stanice upravena takovým způsobem, že jí lze použití k přijímání (k poslouchání) radiotelefonních zpráv. Netřeba stížnosti zvláště připomenouti, že sám zákon čís. 9/1924 rozeznává mezi pouhými zařízeními radiotelegrafními (radiotelefonními) a stanicemi radiotelegrafními (radiotelefonními), o nichž mluví zejména v § 23 odst. čís. 2, a že jest rozeznávati přečin (vyrábění, prodávání) přechovávání (a dovážení z ciziny) radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení (dříve § 18 odst. čís. 4 ve spojení s § 5 zák. ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n., nyní § 24 odst. čís. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. 1924) od přečinu zřízení neb provozování telegrafu (§ 18 odst. čís. 1 a 2 zák. ze dne 20. března 1923, čís. 60 sb. z. a n.),

jímž jest i telegraf a telefon bezdrátový (§ 2 zák. čís. 60/1923), najmě i přijímací stanice radiotelefonní (viz vlád. nař. ze dne 16. dubna 1923, čís. 82 sb. z. a n., obzvláště § 3). Tím méně třeba klásti důraz na to, že oběžník ministerstva obchodu — příslušného to úřadu k udílení nutných povolení (§ 1 odst. čís. 2 zák. čís. 9/1924) ze dne 2. srpna 1927, čís. 35.081 (viz sdělení čís. 116 Věstníku min. sprav. z roku 1927) — řadí k věcem, jež jest pokládati za radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení ve smyslu zákona čís. 9/1924 i otočné kondensátory, samoindukční cívky, elektronové lampy všeho druhu a úplně sestavené anteny všeho druhu, tedy součástky přijímací stanice, jejichž opatření a přechovávání zjišťuje v souzeném případě rozsudek větou, že stěžovatel Miloslav K. postavil v domě otce Jana K-a radioantenu a začal pak sestavovati přijímací přístroj tím, že si postupně opatřil jednu radiolampu, 3 samoindukční cívky a 2 kondensátory. Neboť lze odkázati onu námitku stížnosti na vývody, kterými podrobně odůvodňuje zrušovací soud v rozhodnutích čís. 3845, 3427, 2997, 2829 a j. výklad § 24 odst. čís. 1 zák. čís. 9/1924 — ustálený v jeho judikatuře —, že ustanovení to zakazuje a ohrožuje trestem každé přechovávání radiotelefonních zařízení vůbec, pro něž nemá přechovavatel úředního povolení, tedy nejen přechovávání celého aparátu k provozu schopného a již vyzkoušeného, nýbrž i jednotlivých součástí, kterých lze snad použít i k jiným účelům. Jinak zmateční stížnost rozsudek nenapadá, pokud se jeho odsuzující výrok týká Miloslava K-a, a poněvadž uplatněné výtky byly shledány neodůvodněnými, bylo ji ohledně tohoto obžalovaného zavrhnouti.

V právu je však stížnost, pokud svými vývody s dostatek zřetelně namítá, že to, co rozsudek zjistil o Janu K-ovi, není přechováváním ve smyslu zákona. Ze zjištění napadeného rozsudku vyplývá, že to byl obžalovaný Miloslav K., který o své újmě postavil v domě otce Jana K-a antenu a začal pak sestavovati přijímací přístroj tím, že si postupně opatřil součástky. Miloslavu K-ovi bylo tehdy asi 16 roků, byl tedy vzhledem ke svému věku i podle občanského práva schopen samostatné detence (§ 310 obč. zák.), i s hlediska trestního práva zodpovědný za své činy (§§ 2 písm. d), 237, 269 tr. zák.), a nebylo mu příslušnými předpisy zákona (§ 6 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n.) ani bráněno v tom, by se sám nepostaral o získání potřebného úředního povolení. Aby za tohoto stavu věci bylo lze právem tvrditi, že i otec Jan K. byl přechovavatelem radiotelefonního zařízení, opatřeného jeho synem, k tomu by bylo nutno zjistiti, že Jan K. svým jednáním, ať již výslovným projevem nebo aspoň konkludentním činem dal na jevo, že se stotožňuje s protiprávním jednáním svého syna, nebo, že jinak bylo jeho vůlí, mítí přístroj, třeba jen fakticky u sebe, pokud se týče ve své moci. Nic takového však v souzeném případě zjištěno nebylo, naopak nalézací soud uvěřil obhajobě Jana K-a, že vytykal svému synovi, by upustil od zhotovování radiového přijímače, třebaže odůvodnil výtku jen tím, že to stojí mnoho peněz. Proto, hledí-li se zároveň i k tomuto odmítavému projevu — o němž není zjištěno, že byl snad jen předstírán k obcházení zákona — nelze uznati, že tím, co rozsudek zjistil o Janu K-ovi, byl u něho

opodstatněn takový skutkový vztah k zařízení, opatřenému jinou osobou, jaký zákon vyžaduje k pojmu přechovávání. Podle toho spočívá výrok odsuzující stěžovatele Jana K-a pro přečin podle § 24 odst. 1 zákona č. 9/1924 sb. z. a n. na mylném výkladu a použití zákona, a je zmatečný podle č. 9 a) § 281 tr. ř. Bylo proto zmatečnou stížností Jana K-a vyhověti, napadený rozsudek v dotčené části zrušiti a podle § 288 odst. 2 č. 3 tr. ř. dále uznati, jak se stalo.

Čís. 4215.

Urážlivý útok jest zkoumati jako celek, aniž lze se spokojiti jen zkoumáním toho, zda mají urážlivou povahu jednotlivé úseky, věty nebo slova zprávy.

V § 491 tr. zák. jest dvojí skutková podstata: hanění (Schmähung) a sesměšňování (Verspottung).

Hanění (§ 491 tr. zák.) záleží v obvinění, že kdo předsevzal zneuctivající jednání, nebo že jest alespoň takového jednání schopen, aniž by se při obviňování tom uváděly určité okolnosti.

Sesměšňování (§ 491 tr. zák.) záleží zpravidla ve vyzdvihování tělesných nebo duševních vad, by tím byl kdo ve veřejném mínění učiněn směšným a by tím byl snižován ve vážnosti a účtě; duševní vady, tvořící podklad sesměšňování, nesmějí se zakládati na zneuctivajícím jednání nebo činění postiženého, nebo tkvíti v jeho povaze, takového jednání schopné; při vytýkání takových vad by nešlo o sesměšňování, nýbrž o hanění.

Označení koho jako nepravdomluvného (ironicky »pravdomluvka«) a nactiutřhače spadá pod pojem »hanění«, nikoliv »sesměšňování«.

Výraz »klerikál« je poukazem na určité politické přesvědčení.

Ustanovení § 490 tr. zák. o vyloučení důkazu pravdy, vztahuje-li se obvinění na čin, který lze stíhati jen k žádosti třetí osoby, chce zameziti, by soud nemohl oklikami zjistiti, že se kdo stal vinným soukromožalobním deliktem.

Odhodlal-li se k žalobě oprávněný stíháním pro soukromožalobní delikt vydati okolnosti soukromého deliktu veřejnosti soudního líčení, lze prováděti důkaz pravdy i soudními spisy (svědeckými výpověďmi), vztahujícími se na tyto soukromé delikty.

(Rozh. ze dne 20. června 1931, Zm II 13/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížností soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako tiskového soudu v Moravské Ostravě ze dne 31. října 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 č. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák.

Důvody:

Jak výslovně ve stíhacím návrhu uvedeno a jak z obžalovacího spisu jasně na jevo vychází, cítil se soukromý obžalobce na cti dotčen jen těmito, ve článku, uveřejněném pod nadpisem »Kdo měl pravdu« v č. 3 periodického tiskopisu N. k. ze dne 17. ledna 1929 obsaženými slovy: »klerikální pravdomluvka se nedostavil« a »jímž se obžalovaný lidovec nactiutřhač Matěj D.«. Musí proto zůstatí nepovšimnuté vývody stížnosti, jimiž se domáhá zrušení rozsudku a odsouzení obžalovaného i pro věty (slova) onoho článku: »lidovec, který vyznává Boha, denně k němu se modlí, lže«, a »že se soukromý obžalobce vyhnul hlavnímu přelíčení v R., jak prý se dalo očekávati, a že pronesl své výroky proti H-ovi jen za tím účelem, by lidovci získali více hlasů«. Jak již nejvyšší soud opětovně vyslovil, jest při posuzování základní otázky, zda se pozastaveným útokem snižuje neb aspoň ohrožuje způsobem v trestním zákoně vyčleněným v očích spoluobčanů ona vážnost a úcta postiženého, na kterou má nárok podle své osobnosti (rozh. sb. n. s. č. 2962), zkoumati obsah, smysl a dosah pozastavené zprávy (rozh. sb. n. s. č. 2995 a 3066). Zprávu jest zkoumati jako celek, a nelze se spokojiti jen zkoumáním toho, zda onu urážlivou povahu mají jednotlivé úseky nebo věty zprávy, neb i jen jednotlivá slova; vždyť slova nebo věty na první pohled urážlivé mohou, hledíc k obsahu a smyslu celé zprávy, této urážlivé povahy pozbýti, a mohou naopak slova nebo věty, jež o sobě nejsou urážlivé, hledíc k souvislosti s obsahem a smyslem celé zprávy zakládati nejtěžší a nejcitelnější urážky. Zhodnocení smyslu a obsahu celé zprávy je nutné i k posouzení otázky, zda a jak dalece je přípustný důkaz pravdy a pravděpodobnosti, a zda a jak dalece se tento důkaz podařil. Kmetický soud zjistil smysl, dosah a obsah zprávy, hodnotě ji jako celek v tom směru, že se ve článku pojednává o politické schůzi sociálních demokratů ve V. B., jak tam vystoupil soukromý obžalobce Metoděj D. jako opoziční řečník, a jak tam útočil na vůdce sociálních demokratů H-a, a že je tam popsán proces, vedený proti Metoději D-ovi pro urážky na cti na této schůzi pronesené, v němž byl Metoděj D. odsouzen. Soud zjistil dále, že se v této souvislosti označuje Metoděj D. jako »klerikální pravdomluvka« a »obžalovaný lidovec, nactiutřhač D.« Podle těchto zjištění dospívá kmetický soud k závěru, že slovy těmi je viněn soukromý obžalobce z opovrhlivých vlastností, jakoby poškozoval a napadal čest jiných lidí a z toho, že mluví nepravdu. Zmatečnou stížností vytýká tomuto závěru soudu s hlediska zmatečného důvodu podle § 281 č. 9 a), správně 10 tr. ř., že soud věc nesprávně posoudil, ježto se slovy těmi uvádí soukromý obžalobce ve veřejný posměch, kde je důkaz pravdy vůbec nepřipustný, a poukazuje, uplatňujíc tak patrně zřejmým poukazem zmatek podle § 281 č. 5 tr. ř., že účel soukromého obžalobce sesměšnití, vychází najevo i ze slov »lidovec, který vyznává Boha, denně se k němu modlí — lže«, »on se vyhnul hlavnímu přelíčení v R., jak prý se dalo očekávati« a »pronesl své výroky proti H-ovi jen za tím účelem, by lidovci získali více hlasů«. Soud nalézací, hodnotě článek

jako celek, nemusil se zvláště zabývat každým slovem článku, pokud by se to které slovo nebo věta nepřičila jeho nazírání na smysl a dosah článku. Ony stati nepřičí se tomuto nazírání, naopak je podporují, neboť se v nich uvádí, jak se choval soukromý obžalobce v řečeném sporu, a tvrdí se o něm, že lže, tudíž viní se soukromý obžalobce z opovržlivé vlastnosti, nepravdomluvnosti. Nemusil proto soud tato slova zvlášť hodnotiti a není proto zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř. odůvodněn.

V § 491 tr. zák. jest uvedena dvoji skutková podstata: hanění (Schmähung) a sesměšňování (Verspottung). Hanění po rozumu § 491 tr. zák. záleží v obvinění, že kdo předsevzal zneuctivající jednání, nebo že jest alespoň takového jednání schopn, aniž by se při obviňování tom uváděly určité okolnosti. Sesměšňování záleží z pravidla ve vyzdvihování tělesných nebo duševních vad, by tím byl kdo ve veřejném mínění učiněn směšným a by tím byl snižován ve vážnosti a účtě. Jest samozřejmé, že se duševní vady, tvořící podklad sesměšňování, nesmějí zakládati na zneuctivajícím jednání nebo činění postiženého, nebo tkviti v jeho povaze, takového jednání schopné, krátce řečeno, nesmějí býti opovržlivými vlastnostmi nebo výronem opovržlivého smýšlení. Při vytýkání takových vad by nešlo o sesměšňování, nýbrž o hanění. Že nepravdomluvnost, lživost a nactiutřačnost jsou duševními vadami, které vyvěrají ze špatné povahy a jsou opovržlivými vlastnostmi, leží na bíledni. Nemohl tudíž kmetský soud ironické označení soukromého obžalobce jako »pravdomluvky« a jeho další označení jako »nactiutřače« podřaditi pod pojem sesměšňování, a není proto stížnost, pokud se s hlediska zmatku podle § 281 čis. 10 tr. ř. dotýká tohoto podřadění, odůvodněna. Hanění může se státi dvojm způsobem: buď tím, že se uvádějí o postiženém určité skutečnosti, nebo všeobecně. V souzeném případě, kde se soukromému obžalobci vytýkaly určité činy, jednak jeho chování se na schůzi, které zavdalo příčinu ke sporu pro urážku na cti, jednak jeho chování v tomto sporu, spíše by šlo o skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. To však zmateční stížnost nevytýká, a, i kdyby to vytýkala, nepadalo by to na váhu, an byl obžalovaný zproštěn, poněvadž o opovržlivých vlastnostech soukromého obžalobce (o jeho nepravdomluvnosti a nactiutřačnosti) provedl důkaz pravdy. Důkaz ten musil býti v podstatě stejný, ať se jednání obžalovaného kvalifikovalo podle § 488, nebo jako hanění podle § 491 tr. zák., musil totiž v tom i onom případě býti dokazován nemravný nebo nepočetný čin soukromého obžalobce. Důkaz ten byl veden spisy okresního soudu v R., týkajícími se řečené soukromé obžaloby Gustava H-a na Metoděje D-u pro přestupek proti bezpečnosti cti, a výslechem svědků Josefa N-ého a Josefa M-a o průběhu oné schůze a řečeného sporu. Jak v rozsudku doslovně uvedeno, »podařil se obžalovanému důkaz pravdy o tom, že Metoděj D. na dotyčné schůzi, o níž jest v pozastaveném článku psáno, nemluvil pravdu, neboť, jak ze spisů okresního soudu v R. plyne, byl právě Metoděj D. pro svá nepravdivá tvrzení odsouzen, při dotyčném procesu je také odvolal, a jen v souvislosti s tím nazval ho obžalovaný ve článku klerikálním pravdomluvkou, jak v článku je uve-

deno až při zprávě o sporu, a podařil se mu též ohledně slova nactiutřač, ježto Metoděj D. na dotyčné schůzi napadl bývalého ministra Gustava H-a, pročež byl jím u okresního soudu v R. zažalován pro urážku na cti. Metoděj D. se ani nepokusil o provedení důkazu pravdy, a byl odsouzen za to, že urazil H-a, nebo-li, jak se na venkově říká, že mu na cti utřhal.«

Uplatňujíc zmateční důvod podle § 281 čis. 9 b) tr. ř., vytýká stížnost, že tento důkaz pravdy byl nepřipustný, ježto se obvinění vztahovalo na takový trestný čin, který soud může stíhati jen k žádosti třetí osoby. Toto ustanovení chce zameziti, by soud oklikami nemohl zjistiti, že se kdo stal vinným soukromožalobním deliktem; prováděním důkazu pravdy nemá býti dotčeno právo k obžalobě oprávněného, volně rozhodovati o tom, zda chce vydati okolnosti soukromého deliktu veřejnosti soudního líčení (Finger, Strafrecht z roku 1914, II díl, str. 304). Z tohoto účelu ustanovení § 490 tr. zák. a z jeho doslovu: »který trestní soud stíhati může jen k žádosti osoby třetí«, vyplývá, že lze prováděti důkaz pravdy i soudními spisy, i svědeckými výpověďmi, vztahujícími se na soukromé delikty, jakmile tento účel přestal tím, že se k obžalobě oprávněný odhodlal koho pro soukromý delikt stíhati a vydati okolnosti soukromého deliktu veřejnosti soudního líčení. To se v souzeném případě stalo, a byl též na obžalobu Gustava H-a k soukromé obžalobě oprávněného vynesen veřejně odsuzující rozsudek. Mohl proto obžalovaný prováděti oním způsobem důkaz pravdy, a není proto zmatek podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. odůvodněn. (Podobně Ruber: Kriminalistische Fragmente GZ 1895, No 21, str. 178; Lamasch: Beleidigung 68.) Pokud stížnost s hlediska zmatku podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. napadá výklad soudu o smyslu označení obžalovaného jako »klerikálního pravdomluvky«, brojí jen nepřipustně proti zjištění soudu, že tím byl soukromý obžalobce označen jen za příslušníka strany klerikální. Totéž platí o výkladu, který se stížnost snaží dáti slovu »nactiutřač«. Ostatně, i kdyby výklad soudu o tom, že označení »klerikální« znamená příslušnost ke straně, byl snad vadný, ježto, jak přednesl zástupce soukromého obžalobce při zrušováním líčení, takové strany není, nebyla by stížnost odůvodněna, neboť pak by označení soukromého obžalobce jako »klerikála« bylo poukazem na jeho politické přesvědčení. Ježto přesvědčení to není ničím nečestným, nevytýkala by se mu tím se zřetelem na okolnosti souzeného případu žádná opovržlivá vlastnost, a nebyla by tím znižována jeho vážnost ve veřejném mínění a v očích spoluobčanů.

Čís. 4216.

Vzдал-li se jeden obžalovaný opravných prostředků, prohlásiv, že trest přijímá, nepozbývá toto prohlášení platnosti ani tím, že obhájce všech obžalovaných ihned po onom prohlášení opověděl zmateční stížnost, neuváděje, za kterého z obžalovaných.

(Rozh. ze dne 23. června 1931, Zm I 157/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného Jana E-a do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 15. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle §§ 152 a 157 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

V zápise protokolu o hlavním přelíčení jest uvedeno po prohlášení rozsudku, že obžalovaný Jan E. trest přijímá, že obžalovaný Jindřich E. trest nepřijímá a že obhájce ohlašuje zmáteční stížnost a žádá doručení písemného rozsudku. Po doručení opisu rozsudku provedli oba obžalovaní zmáteční stížnost. Protokol o hlavním přelíčení je úředním dokladem o všech prohlášeních a tvoří podle § 271 tr. ř. plný důkaz o tom, co se za hlavního přelíčení událo. V souzeném případě jest správnost záznamu v protokolu o hlavním přelíčení, že obžalovaný Jan E. po prohlášení rozsudku výslovně trest přijal, mimo to potvrzena zprávou krajského soudu v Plzni. V tomto prohlášení obžalovaného Jana E-a, učiněném po prohlášení rozsudku, jest spatřovati vzdání se opravných prostředků, neboť přijetím trestu dal obžalovaný Jan E. určitě a jasně najevo, že uznává rozsudek i co do viny i co do trestu a že se jím necítí stížen v žádném směru (rozh. čís. 3123 sb. n. s.). Takové určité a jasné prohlášení, rovnající se vzdání se opravných prostředků, nelze později již odvolati, a nemohla jeho platnost a závaznost býti pozměněna tím, že obhájce obou obžalovaných po tomto prohlášení obžalovaného Jana E-a ihned ohlásil zmáteční stížnost, neuváděje ani za koho, a že pak též obžalovaný Jan E. provedl zmáteční stížnost v zákonné lhůtě. Bylo proto zmáteční stížnost obžalovaného Jana E-a zamítnouti podle § 4 čís. 1 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 v neveřejné poradě, když tak neučinil již soud první stolice podle § 1 čís. 1 téhož zákona.

Čís. 4217.

Odpor se činí se zbraní (§ 82 tr. zák.) nejen, použil-li pachatel zbraně skutečně k útoku na vrchnostenskou osobu, nýbrž i když zbraní jen hrozil.

Pojem »zbraně«; spadá se i hůl.

Jde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., nebyl-li vyměřen trest podle druhé sazby § 82 tr. zák., ač se odpor stal se zbraní.

Uplatňování tohoto zmatku veřejným obžalobcem nebrání, že nenavrhl použití oné sazby, a že v obžalobě uvedl (a rozsudek zjistil) skutkové okolnosti, podmiňující její použití, jen v důvodech.

(Rozh. ze dne 23. června 1931, Zm I 365/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 23. března 1931, pokud jím byl obžalovanému, odsouzenému pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., přestupek proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák. a přestupek žebroty podle § 2 zák. ze dne 24. května 1885, čís. 89 ř. zák. vyměřen trest podle první, místo podle druhé trestní sazby § 82 tr. zák., zrušil rozsudek první stolice ve výroku o trestu obžalovaného a ve výroci s tím souvislých jako zmátečný a obžalovanému vyměřil trest podle § 82, druhé sazby tr. zák.

D ů v o d y:

Napadenému rozsudku je zmáteční stížností vytýkána zmatečnost podle § 281 čís. 1 tr. ř. proto, že obžalovanému byl vyměřen trest podle 1. (mírnější), na místě podle 2. (přísnější) trestní sazby § 82 tr. zák. Důvodnosti námitky není na újmu, že veřejný obžalobce nenavrhl ani v obžalovacím spise, ani v konečném návrhu při hlavním přelíčení vyměření trestu podle 2. věty § 82 tr. zák., jak mu náleželo podle § 207 odst. 1 čís. 3 a podle 1. věty § 255 tr. ř., an — ovšem ne ve záhlaví (viz § 207 odst. 1 čís. 2 tr. ř.), nýbrž jen v důvodech obžaloby uplatňoval, že obžalovaný byl při násilném zprotivení se vrchnostenské osobě ozbrojen hůl. Soud jest návrhy obžalobcovými vázán jen potud, že nesmí uznati vinným obžalovaného skutkem, k němuž obžaloba původně nesměřovala a na který nebyla rozšířena při hlavním přelíčení. Jinak má soud podle § 262 tr. ř. použití na zjištěný jím skutek v otázce viny a tím více v otázce trestu těch ustanovení zákona, která se při správném jejich výkladu na skutek ten vztahují, třebaže se jich obžalobce nedovolával. (Srovn. k tomu rozhodnutí býv. nejv. soudu vídeňského čís. 3139 úř. sb.) Důvodnosti stížnosti není na újmu ani, že napadený rozsudek neuvádí — ač tak podle § 260 čís. 1 tr. ř. měl učiniti — již v rozsudečné větě (ve výroku o zločinu § 81 tr. zák.) skutkové okolnosti, podmiňující použití druhé, přísnější sazby § 82 tr. zák.; neboť pro posouzení, zda byl rozsudkem právem či neprávem vyměřen trest podle první věty (sazby) § 82 tr. zák., mohou vzhledem na ustanovení § 288 čís. 3 tr. ř. býti rozhodnými jen skutková zjištění rozsudku. V nich jest při vylíčení zjištěného děje uvedeno, že obžalovaný, byv obecním strážníkem K-em upozorněn, že musí s ním jíti, an jest zatčen, počal strážníkovi hroziti a hůl mu před obličejem šermovati, a že chtěl také strážníka K-a hůl udeřiti, v čemž mu však strážník úderem obuškem zabránil. Rozhodovací důvody vyslovují dále, že soud má za to, že obžalovaný měl v úmyslu šermováním hůl před obličejem policejního strážníka zmařiti služební výkon tohoto strážníka, záležející v předvedení obžalovaného a Marie R-ové na obecní úřad. Podle ustálené judikatury zrušovacího soudu — viz obzvláště rozhodnutí čís. 3952 sb. nejv. s. — činí se odpor se zbraní nejen, použil-li pachatel zbraně skutečně k útoku na vrchnostenskou osobu, nýbrž i když zbraní jen hrozil. Zbraní pak jest — srov. obzvláště rozh. čís. 3897 sb. n. s. — podle stálé praxe zrušovacího soudu jaký-

koliv předmět, způsobilý sesílití útok proti vrchnostenské osobě nad míru pouhých tělesných sil pachatelových a ohroziti tělesnou bezpečnost této osoby, tudíž i hůl, jakou měl v ruce obžalovaný. Ježto podle těchto rozsudečných zjištění obžalovaný kladl obecnímu strážníku K-ovi odpor zbraní, bylo zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. tímto odporem spáchaný potrestati podle druhé věty § 82 tr. zák. těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let. Vyměřil-li nalézací soud trest podle první věty § 82 tr. zák. — a to, aniž použil mimořádného práva zmírňovacího nebo změnovacího — těžkým žalářem v trvání 6 měsíců, vykročil tím z mezi zákonné sazby, zakládající se na přitěžující okolnosti zákonem zejména uvedené a rozsudkem zjištěné. Proto bylo k oprávněné stížnosti veřejného obžalobce napadený rozsudek z důvodu § 281 čís. 11 tr. ř. zrušiti ve výroku o trestu a ve výrocih s tím souvisejících a vyměření obžalovanému znova trest podle přísnější sazby § 82 tr. zák.

Čís. 4218.

Nezachování organizačních předpisů, směrodatných pro sestavení sborového soudu (§ 32 zák. o organizaci soudů) nezakládá zmatek čís. 1 § 281 tr. ř.

Veřejnost líčení neznamena jeho neobmezenou přístupnost; jest otázkou praktikability, do jaké míry může být obecnstvu zjednan přístup k líčení.

Skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. (výkřikem »jen skrz« k demonstrantům, jimž bránil četnický kordon vstupu do města) je dána i, jestliže nebezpečí v zákoně uvedené z činu pachatelova ani nenastalo, mohlo však jím být přivedeno nebo se z výsledku činu vyvinouti.

Stačí i jen možnost vzniku nebezpečí.

Subjektivní skutková podstata nevyžaduje zvláštní zlomyslnost; stačí i t. zv. dolus ohrožovací (pachatelovo vědomí, že svou činností ono nebezpečí způsobuje).

Zločin podle § 81 tr. zák. (taháním se o pušku s četníkem) je spáchan i dokonán i, nevedlo-li skutečné násilné vztazení ruky (nebezpečná pohružka) k cíli.

Skutková podstata přečinu podle § 283 tr. zák. předpokládá, že pachatel výzvu k rozchodu slyšel.

Okolnost, že pachatelem (zločinu podle §§ 87, 81 tr. zák. a přečinu podle § 283 tr. zák.) jest senátor, mluví v jeho neprospěch (s hlediska § 1 zák. o podm. ods.), neboť právě od člena zákonodárského sboru jest nezbytně požadovati, by se vystříhal hrubého porušení zákona a své spoluobčany k protizákonným činům nepodněcoval.

Jde o pohnutku nízkou a nečestnou, šlo-li pachateli (zločinu podle §§ 87, 81 tr. zák. a přečinu podle § 283 tr. zák.) přímo o zlehčení státní autority a o porušení veřejného pořádku a řádu.

(Rozh. ze dne 24. června 1931, Zm I 396/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 3. března 1931, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinu veřejného násilí podle § 87 tr. zák. a podle § 81 tr. zák., jakož i přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák.; v zasedání neveřejném zamítl odvolání obžalovaného z výroku o nepřiznání podmíněného odkladu výkonu trestu, vyhověl však odvolání státního zastupitelství, podaném proto, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, a změnil napadený rozsudek v ten smysl, že vyslovil ztrátu práva volebního do obcí, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti podle čís. 1, 3, 4, 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Důvod zmatku podle čís. 1 tohoto § spatřuje v tom, že sborový soud nebyl náležitě obsazen, ani byli předsedou a přísedícími senátu soudcové, kteří podle rozdělení práce nebyli příslušni rozhodovati v souzené trestní věci. Není popřeno, že v souzeném případě byli tři soudci, že byli řádně kvalifikováni a pro soud ustanoveni. Jest věcí administrativy, by se starala o doplnění senátu, nemohou-li někteří členové původního obsazení zasedati. O zmatku podle § 281 čís. 1 tr. ř. a o odejmutí obžalovaného jeho soudci nemůže být v souzeném případě řeči. Ostatně podle rozh. Nejvyššího soudu čís. 933 sb. Manzovy ani nezachování organizačních předpisů, směrodatných pro sestavení sborového soudu (v souzeném případě tudíž předpisu § 32 zákona o organizaci soudů) není oním zmatkem. Výtku důvodu zmatku podle čís. 3 § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost tvrzením, že byl porušen předpis § 228 tr. ř. o veřejnosti hlavního přelíčení. Jest předeslati, že obhájce obžalovaného navrhl různé opravy a doplňky protokolu o hlavním přelíčení podle § 271 tr. ř., a ve zmateční stížnosti jest se dovoláváno zejména bodu 11, kterým bylo navrhováno protokolární zjištění některých okolností, týkajících se právě porušení předpisu § 228 tr. ř. Tomuto návrhu bylo však soudním usnesením ze dne 5. května 1931 vyhověno jen v jednom bodě formálně i věcně bezvýznamném, kdežto ve všech ostatních směrech, tudíž i v onom bodě 11. byl návrh ten zamítnut. Usnesení to nabylo právní moci, je proto závazné i pro stěžovatele, a je tomu tak i ohledně druhého podobného návrhu obhájce, soudním usnesením rovněž zamítnutého. Jest proto jako ničím neosvědčené, ba přímo svévolné odmítnouti tvrzení zmateční stížnosti, že přístup ke hlavnímu přelíčení byl odepřen každému, kdo se nelíbil četnictvu, obklopujícímu soudní budovu a jednací síň. Pravdu má zmateční stížnost jen, pokud tvrdí, že přístup ke hlavnímu přelíčení byl odepřen každému, kdo se nemohl četnictvu legitimovati, dovozujíc v zápětí, že do soudní síně byla vpuštěna jen ta část veřejnosti, která byla připuštěna četnictvem, kdežto jiná část veřejnosti byla z účasti na hlavním přelíčení v pravdě s vědomím senátu vyloučena. Než takto přiznává zmateční stížnost nepřímou sama, že o porušení předpisu § 228 tr. ř., které by bylo důvodem zmatku podle čís. 3 § 281 tr. ř., nemůže tu vůbec být řeči.

Neznamenat' veřejnost líčení jeho neobmezenou přístupnost, nýbrž jest tento pojem vymezení jinak, a to s hlediska účelu veřejnosti líčení a za předpokladu, že zákonem je vyloučeno, co přesahuje účel jím sledovaný. Tímto účelem je veřejná kontrolovatelnost konání spravedlnosti. Je tudíž pojem veřejnosti protikladem tajnosti a je jen otázkou praktikability, do jaké míry může býti obecnstvu zjednáán přístup k líčení (rozh. čís. 1729 sb. n. s.). Při hlavním přelíčení ze dne 24. února 1931 nepřišla otázka porušení předpisu § 228 tr. ř. podle jednacího protokolu vůbec na přetřes, při hlavním přelíčení ze dne 3. března 1931 pak jen potud, pokud předseda podle jednacího protokolu zjistil, že postavení četnické hlídky v budově krajského soudu jest opatřením presidia tohoto soudu, které se tudíž vymyká pravomoci předsedy senátu. Je proto zjevné, že i důvod zmatku podle čís. 3 § 281 tr. ř. uplatňuje zmáteční stížnost neprávem.

Čin obžalovaného, podřaděný skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák., spočíval podle rozsudku v tom, že obžalovaný podněcoval rozčilený dav několika set slovy: »Jen skrz — nur durch«. Nelze proto seznati, proč vytyká zmáteční stížnost rozsudku kromě rozporu se spisy a vnitřního rozporu i neúplnost proto, že se nezabývá údajem svědka E-a, podle níž po jeho výzvě: Jménem zákona stát! nastal ihned mezi davem hluk a ozvaly se z něho různé výkřiky, ano tu jde v obojím směru o zjevy, nasvědčující tomu, že zejména ona výzva obžalovaného »jen skrz — nur durch« měla bezprostředně na to i účinek, a zmáteční stížnost snaží se marně dovoditi, že obžalovaný hluk nemohl překřičeti, což v pozdějších svých vývodech znovu opakuje. Rozsudek zjišťuje na základě výpovědi celé řady nejen svědků četníků, mezi nimi i svědka D-a, nýbrž i některých jiných svědků, že úmyslem demonstrantů bylo četnictvo odzbrojiti a vniknouti do D. I tu jde o důležité rozsudkové zjištění, neboť rozsudek dochází na jeho základě k závěru, že takto nastalo veliké nebezpečí pro tělesnou bezpečnost i velitele E-a a strážmistra D-a i ostatních četníků. Nepadá tudíž na váhu výtka neúplnosti a rozporu se spisy, činěná rozsudku proto, že jediný svědek D. udal, že podle toho, jak si demonstranti počínali, dalo se předvídati, že chtějí četníky odrazit do zadu nebo odzbrojit. Pokud zmáteční stížnost, která shledává rozsudek zmátečným podle čís. 9 a) § 281 proto, že soud nedbá údaje svědka G-a, podle něhož se dav vrhl ku předu po výzvě E-ově: »Jménem zákona stát!«, takže ve spojitosti s dotčenou částí svědecké výpovědi E-ovy není tu příčinná spojitost mezi jednáním obžalovaného a nastalým nebezpečím, t. j. útokem na četnictvo, stačí odkázati zmáteční stížnost na rozsudek, v němž se příčinná souvislost mezi oběma činy obžalovaného a nastalým nebezpečím zjišťuje způsobem po stránce skutkové i právní bezvadným. Dovolává-li se zmáteční stížnost výpovědi svědků, kteří potvrdili, že výkřiky »jen skrz — nur durch« padly také z davu, což ostatně i rozsudek považuje za prokázané, lze již vzhledem na úplnou slovní shodu těchto výkřiků se slovy, kterými podněcoval dav podle rozsudkového zjištění obžalovaný, důvodně míti za to, že ony výkřiky byly jen ohlasem těchto slov obžalovaného. Ne-

jinak je tomu, pokud se zmáteční stížnost dovolává údaje svědka G-a, podle něhož četníci onen útok (davů na četnický kordon) neočekávali, neboť i z tohoto jeho údaje dá se bezpečně souditi, že útok ten vyvolal svými slovy právě obžalovaný. Neprávem zdůrazňuje zmáteční stížnost skutečnost, kterou jako zjištěnou zřejmě předpokládá i rozsudek, že četníci v počtu 11 byli ozbrojeni každý karabinou, šavlí a 20 náboji, kdežto proti nim stál zástup demonstrantů, kteří zbraně neměli. Než dokladem toho, že ani řečená skutečnost neunikla pozornosti soudu, je rozsudkové zjištění, podle něhož ono podněcování davu výkřiky obžalovaného: »jen skrz, nur durch« přivodilo pro četníky velmi vážné, ba přímo kritické nebezpečí, že budou rozvášněným davem (několika set), na ně dorážejícím a o zbraně s nimi zápasícím odzbrojeni a tím vydáni rozlícenému davu na milost a nemilost tak, že tím byla jejich tělesná bezpečnost v nejvyšší míře ohrožena.

Zmateční stížnost dovozuje, že, tahal-li se obžalovaný s četníky o zbraň a vykřikl-li slova »jen skrz — nur durch«, neznamená to o sobě ještě, že tím bylo přivoděno nebezpečí ve smyslu § 87 tr. zák., dále pak, že se rozsudek nezabývá otázkou příčinné souvislosti ve směru objektivním. Zmateční stížnost nelze přiznati oprávněni, naopak lze říci, že se to i ono tvrzení zmáteční stížnosti přičí předpisu § 288 čís. 3 tr. ř., poněvadž rozsudek zjišťuje obě ony záležitosti skutkové podstaty zločinu bezvadně po stránce nejen skutkové, nýbrž zejména i právní, jak bylo již dovoděno. Za tohoto stavu věci nebylo ani třeba zjišťovati v rozsudku zvlášť, zda demonstranti slyšeli volání obžalovaného »jen skrz — nur durch«, neboť rozsudek to zřejmě a to právem předpokládá, jak tomu nasvědčuje to, co bylo již řečeno o ohlasu slov obžalovaného výkřiky davu. Proto jen mimochodem budiž připomenuto, že skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. je dána i tehdy, když nebezpečí tam nastíněné z činu pachatelova ani nevzniklo, mohlo však jím býti přivoděno nebo se z výsledku činu toho mohlo vyvinouti. Formálně i právně neudržitelnými jsou i vývody, jimiž se snaží zmáteční stížnost dovoditi nejen, že četníci, jsouce ozbrojeni, byli s to každé nebezpečí odrážeti, a že skutečně je také odvrátili tak, že nikomu nebylo ublíženo, nýbrž i, že by nebezpečí tu bylo, kdyby četníci byli skutečně odzbrojeni. V onom směru zmáteční stížnost přehlíží, že rozsudek zjišťuje výslovně jen, že činem obžalovaného byla ohrožena jen tělesná bezpečnost četníků, nikoli tedy osob z davu, jak se v ní na jiných místech tvrdí. Jinak stačí odkázati zmáteční stížnost na dřívější úvahy a na shora vyslovený právní názor, že stačí i jen možnost vzniku nebezpečí. Nejinak je tomu, pokud zmáteční stížnost, rozlišujíc mezi nebezpečím mimořádným, abnormálním, zejména takovým, které nenáleží k povolání, a nebezpečím adaequatním, uplatňuje, že pro četníky není nebezpečí ničím mimořádným, ano plyne již z jejich povolání a z jejich (služební) povinností. Bylo by zbytečné dovozovati neudržitelnost tohoto stanoviska; nedotýkáť se ani správnosti skutkového zjištění a zároveň výroku rozsudkového, podle něhož nebezpečí pro tělesnou bezpečnost četníků způsobil svým činem právě jen obžalovaný. Zmateční stížnost namítá s hlediska dů-

vodu zmatku čis. 9 a) § 281 tr. ř., že nestačí zjistiti v rozsudku jen, že si obžalovaný nebezpečí pro četníky musil býti vědom, nýbrž i, že svým jednáním nebezpečí to úmyslně přivodil. Než i tu jest zmateční stížnost v rozporu s předpisem § 288 čis. 3 tr. ř., an rozsudek zjišťuje i tento nezbytný pojmový znak subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 87 tr. zák., jednak, pokud praví ve svých důvodech, že ke zločinu tomu stačí, že pachatel vytvořil úmyslným jednáním stav zavdávající příčinu k obavám, že bude míti v zápětí následky § 85 b) tr. zák., neméně správně pak, že se po stránce subjektivní nevyžaduje, by pachatelův úmysl směřoval k přivodění tohoto nebezpečí, nýbrž stačí, byl-li si vědom možnosti jeho vzniku, předsevzal-li však přes to dotčený čin. Vzhledem k dalším vývodům zmateční stížnosti jest připomenouti, že se k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. nevyžaduje zvláštní zlomyslnosti, nýbrž stačí i t. zv. dolus ohrožovací, pachatelovo vědomí, že svou činností ono nebezpečí způsobuje.

Skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. shledává rozsudek podle svého výroku v tom, že se obžalovaný veliteli četnického kordonu Ferdinandu E-ovi u vykonání jeho služby a přímého vrchnostenského rozkazu zprotivil skutečným násilným vztazením ruky v úmyslu, by výkon ten byl zmařen. Z rozhodovacích důvodů vyplývá, že čin obžalovaného, pokud jde o skutečné násilné vztazení ruky, shledává rozsudek v jednom z oněch jeho činů, který podřadil též skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák., totiž v tom, že uchopil oběma rukama pušku strážmistra E-a, snaže se mu ji vyrvatí, pročez se také v rozsudkových důvodech praví, že oba tyto zločiny tvoří ideální souběh. Vývody, jimiž napadá zmateční stížnost dotčený výrok rozsudkový výtkou rozporu se spisy, jakožto důvodu zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř., proto, že zjištění, zbudované v rozsudku na výpovědi svědka E-a, podle něhož se s ním o zbraň tařhal jen obžalovaný, je v rozporu s údajem téhož svědka, nemají pro otázku zavinění obžalovaného s hlediska zločinu podle § 81 tr. zák. vůbec významu, an by se byl obžalovaný dopustil zločinu toho i, kdyby se E-ovi bylo skutečně podařilo zbraň z rukou obžalovaného vytrhnouti. Jak tomu nasvědčuje již doslov § 81 tr. zák., je čin ten spáchan i dokonán i, nevedly-li skutečné násilné vztazení ruky (nebo nebezpečná pohrůžka) vůbec k cíli.

Rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., napadá zmateční stížnost, namítajíc, že jest zjistiti, zda obžalovaný výzvu k rozchodu skutečně slyšel. Zmateční stížnost dovolává se v tom směru výpovědi svědka E-a, který potvrdil jednak, že v té době, »kdy se celá událost odehrála«, jely vlaky od viaduktu, jednak, že ihned na výzvu »Jménem zákona stát a rozejít se« byl v davu hluk a byly proneseny různé výkřiky. Než ona okolnost nemá pro posouzení věci vůbec významu, neboť svědek E. nepotvrdil, že vlaky jezdily již v době jeho výzvy k rozchodu, uvedl naopak, že výzvu pronesl docela hlasitě a že ji opakoval několikrát (asi 3—4krát) a s náležitým důrazem, jak toho vyžadovala situace. Nebylo proto příčiny k pochybnostem o tom, že výzvu slyšel i obžalovaný, který podle dalšího

svědkova údaje šel u prvé řady průvodu na levo, přes to, že podle tvrzení zmateční stížnosti na pravé ucho neslyší (viz k tomu údaj obžalovaného). Připustil obžalovaný sám, že další povel E-ův »Stát« slyšel dobře. Ale i druhá okolnost je zřejmě bezvýznamná, neboť z výpovědi svědka E-a vyplývá, že hluk nastal a výkřiky byly proneseny až po jeho výzvě k rozchodu. Byl to ostatně sám obžalovaný, který udal, že byl v davu úplný klid dokonce až do onoho zákazu »Stát«. Ze všeho, co posud uvedeno, je tudíž patrné, že rozsudek není zmatečný podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., ano v něm, jak namítá zmateční stížnost, chybí výslovné zjištění, zda obžalovaný rozkaz k rozchodu slyšel. Ostatně rozsudek výslovně zjišťuje, že obžalovaný, jda v levo v předních řadách zástupu, neuposlechl výzvy vrchního strážmistra E-a, vyzývajícího postupující shluklý dav k rozchodu, nýbrž že na onu výzvu podněcoval dav slovy »jen skrz, nur durch, v před«. Tím soud zjistil implicitně nade vši pochybnost, že obžalovaný výzvu k rozchodu slyšel, jí též porozuměl a na ni odpověděl. Že k rozchodu bylo nejen dosti času, nýbrž i místa, rozsudek zjišťuje jednak na základě svědecké výpovědi E-ovy, jednak samostatně, pravě, že přední řady (průvodu) šly v trojstupech, pokud se týče ve čtyřstupech, a obyčejná okresní silnice má, jak jest obecně známo, rozměry (šířku) až i 7 m, a kromě toho byl ještě podle silnice chodník. Dovolává-li se zmateční stížnost proti tomuto skutkovému zjištění rozsudkovému opačných výpovědi svědků, jest připomenouti, že tu jde vesměs o svědky vývodní, jímž však nalézací soud z příčin nastiněných v rozsudkových důvodech nepřiznal věrohodnost, tak že i v tomto směru vytýká zmateční stížnost vedle vůbec nedolíčeného důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. s hlediska důvodu zmatku podle čis. 5 téhož § také neúplnost, nejasnost a rozpor se spisy neprávem, ba zřejmě bezdůvodně.

Odvolání obžalovaného z výroku o odepření podmíněného odkladu výkonu trestu nelze přiznati oprávnění. Odvolání jest sice přisvědčiti, že zapírání obžalovaného a nedostatek projevu lítosti o sobě nejsou ještě postačujícím důvodem pro odepření podmíněného odsouzení. Než podmíněné odsouzení jest omezení jen na případy odůvodněné závažnými a podstatnými okolnostmi. Těch tu však není. Zachovalost, které obžalovaný nabyl v důsledku povoleného zahlazení jeho předchozích dvou odsouzení (§ 5 zák. čis. 111/28) nepadá zvláště na váhu. V souzeném případě nejde o nahodilý poklesek, z něhož by se arci nedalo usuzovati na sklon k trestným činům, nýbrž o těžké provinění proti právnímu řádu, které vzhledem k povaze trestného činu a způsobu jeho provedení nenasvědčuje bezvadnému rysu povahy, který by nebylo nutno napravití výkonem trestu. Okolnost, že obžalovaný je senátorem, mluví spíše v jeho neprospěch, neboť právě od něho jako člena zákonodárneho sboru jest nezbytně požadovati, by se vystříhal hrubého porušení zákona a své spolu občany k protizákonným činům nepodněcoval. Podmíněné odsouzení je vždy jen výjimkou, přípustnou jen tam, kde ji opodstatňují závažné důvody, z nichž by se dalo důvodně očekávati, že k polepšení postačí jen pohrůžka trestem. Tento předpoklad není však u obžalovaného, i když

má dobrou pověst, dán vzhledem k shora uvedenému, takže výkonu trestu je zapotřebí (§ 1 odst. 1 zák. čís. 562/19). Bylo proto odvolání obžalovaného jako bezdůvodné zamítnouti.

Nelze však upřít oprávnění odvolání státního zastupitelství z výroku, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního do obcí, pokud jde o zločiny podle §§ 87 a 81 tr. zák. Veřejný obžalobce podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení navrhl vyslovení ztráty práva volebního. Nalézací soud nevyhověl tomuto návrhu, jsa toho názoru, že obžalovaný nejednal z pohnutek nízkých a nečestných, nýbrž z rozčilení ze situace. Než odvolání právem poukazuje na rozsudkové zjištění: »Z prokázaného však způsobu, jaký si obžalovaný po celou dobu svého příjezdu do D. až k okamžiku srážky s četnictvem počínal, je zřejmo, že chtěl na každý způsob provést a prosadit svou, t. j. by se zástup, v jehož popředí kráčeř, dostal do D., a to proti úřednímu zákazu.« Nešlo mu tedy o to, by v zájmu nezaměstnaných zakročil na okresním úřadě v D., k čemuž zřejmě postačila deputace několika osob, nýbrž, by velký dav demonstrantů za všech okolností přivedl do D. přes to, že četnický kordon uzavíral cestu. Toto jednání obžalovaného, které zřejmě nesledovalo jen účel ujmouti se nezaměstnaných ve shodě se zásadami jeho politické strany, svědčí jednak o velké bezohlednosti k orgánům bezpečnostním, plnícím za těžkých okolností příkaz jim daný, jednak o naprosté neuctě k veřejnému pořádku a řádu, a je tedy zřejmo, že obžalovanému šlo přímo o zlehčení státní autority a o porušení veřejného pořádku a řádu. Pohnutky jeho počínání byly tedy nízké a nečestné. Odůvodněnému odvolání státního zastupitelství bylo proto vyhověno a uznáno na ztrátu práva volebního do obcí.

Čís. 4219.

Zákon (§ 24 zák. čís. 9/1924) nestihá jen toho, kdo bez povolení přechovává radiotelefonní stanici schopnou k provozu nebo v provozu jsoucí, po případě toho, kdo přechovává veškeré součástky, jichž je nevyhnutelně potřeba, by radiostanice byla k provozu způsobilá, nýbrž každé neoprávněné přechovávání radiotelefonních zařízení vůbec.

Jednolampová stanice může býti zařízením, jež má zákon o telegrafech (§ 24 zák. čís. 9/1924) na mysli, skládá-li se skutečně ze součástek, které ve svém celku odpovídají obvyklému označení »jedinolampová stanice«, nebo které již samy o sobě jsou radiotelefonním zařízením ve smyslu zákona.

(Rozh. ze dne 25. června 1931, Zm I 583/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. června 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek jest právně vadný s hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř. Důvodem osvobozujícího výroku jest nedostatek skutkového zjištění, že obžalovaný měl »radiostanici v provozu«, nebo že měl »v držení i ostatní součástky, jichž je nevyhnutelně potřeba, by radiostanice byla k provozu způsobilá«. Tato úprava důvodů pro osvobození obžalovaného nasvědčuje však mylnému pojetí objektivní skutkové podstaty přečinu podle § 24 zák. čís. 9/1924 Sb. z. a n. nalézacím soudem. Zákon nestihá jen toho, kdo bez dovolení přechovává radiotelefonní stanici schopnou k provozu nebo v provozu jsoucí, po případě toho, kdo přechovává veškeré součástky, jichž je nevyhnutelně potřeba, by radiostanice byla k provozu způsobilá, nýbrž každé neoprávněné přechovávání radiotelefonních zařízení vůbec. Pojem ten vyložen byl již stálou judikaturou zrušovacího soudu (srovnej rozh. č. 3427, 3500, 3539), a nelze pochybovati, že »jedinolampová stanice«, kterou obžalovaný podle skutkového zjištění rozsudku přechovával bez úředního povolení, může býti takovým zařízením, jaké má zákon na mysli, skládá-li se skutečně z takových součástek, které ve svém celku odpovídají obvyklému označení »jedinolampová stanice«, nebo které již o sobě jsou radiotelefonním zařízením ve smyslu zákona. S tohoto hlediska však rozsudek skutková zjištění pro rozhodnutí potřebná neobsahuje, jak zmáteční stížnost právem vytýká, najmé ano z ostatního vyličení případu a skutečností rozsudkem zjištěných jest zřejmo, že ona domnělá jednolampová stanice patrně obsahovala mimo antenní drát, neznámo zda uzemněný, jen indukční cívku, o níž však nalézací soud rovněž opomenul zjistiti, zda byla řádně zhotovena a zda vzhledem ke své povaze sama o sobě jest již takovou součástkou zařízení radiového, k jejímž přechovávání jest třeba úředního povolení (srov. rozh. 3539).

Čís. 4220.

Propadnutí radiotelefonního zařízení ve smyslu § 24 odst. (5) zák. čís. 9/1924 nelze vysloviti, nemá-li je již ten, kdo je bez povolení přechovával, ana ho nabyla před zahájením trestního řízení bezelstně třetí osoba, již bylo dáno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení.

(Rozh. ze dne 25. června 1931, Zm II 210/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 4. dubna 1930, pokud jím byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, aniž bylo uznáno na propadnutí radio přístroje, obžalovanými bez povolení přechovávaného.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle § 24 zákona ze 20. prosince 1923, čís. 9/24, jelikož do listopadu 1928 pokud se týče v listopadu a v prosinci 1928 bez povolení přechovávali radiotelefonní zařízení; propadnutí radiového přístroje však nebylo vysloveno. Tento výrok napadá zmateční stížnost veřejného obžalobce, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 11 § 281 tr. ř. a namítajíc, že radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení v případech uvedených v odst. (1) a (2) § 24 cit. zákona propadají podle jeho kategorického ustanovení ve prospěch státu vždy a bez ohledu na to, zda jsou vlastnictvím pachatelovým či třetí osoby; neboť při propadnutí nejde jen o vedlejší trest, nýbrž i o opatření administrativní, především policejní, které může postihnouti i třetí osobu na trestném činu nesúčastněnou, je-li vlastníkem věci, které byly předmětem trestného činu. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Předdeslati jest, že se zrušovací soud otázkou propadnutí radiotelefonních zařízení již zabýval v rozhodnutích sb. n. s. čís. 1809, 1834, 2325 a 2829, a v podstatě se ustálil na názoru, že propadnutí zařízení je obligatorní, a to bez ohledu na to, zda jest vlastnictvím pachatelovým či osoby třetí. Tuto právní větu jest však posuzovati ve spojitosti se skutkovým dějem, k němuž se v tom kterém případě vztahovala, a nelze ji paušálně rozšiřovati na případy, které dosud předmětem rozhodování zrušovacího soudu nebyly, a k nimž náleží právě i souzený případ. Skutkový podklad tohoto případu jest zcela odlišný od trestných věcí dosud souzených. Jde totiž o řešení otázky, zda lze vysloviti propadnutí radiotelefonních zařízení i tehda, když obžalovaný, který je bez povolení přechovával, zařízení již nemá, nýbrž když zařízení nabyla, a to před zahájením trestního řízení a bezelstně, osoba třetí, které bylo příslušnou vrchností uděleno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení. Aby případ ten byl řádně posouzen, jest si dáti otázku, jaké povahy je zákonem stanovené »propadnutí« zařízení. Není pochyby, že propadnutí, když se ho v trestním právu použije, má sloužiti jednak k účelu trestnímu, jehož účinek projevuje se jako u každého trestu určitou újmou na právech trestaného, tu újmou majetkovou, leč nemůže býti pochybné — a vyslovuje to i rozhodnutí sb. n. s. č. 2325 —, že jest současně i opatřením administrativním, především policejním, směřujícím k tomu, by bylo propadnutím věci, jež byla prostředkem činnosti, ohrožující právní bezpečnost, pro budoucnost ohrožování této bezpečnosti znemožněno. Toto ohrožování může býti absolutní, t. j., že již věc sama o sobě svou povahou ohrožuje obecně bezpečnost; jest však i možné, že věc jeví se býti nebezpečnou jen za určitých okolností, je-li na příklad v rukou určité osoby atd., že tedy ohrožovací povaha jest jen relativní.

Podle toho budou se v podstatě i řídití zabezpečovací opatření tak, že bude v případech těch postačitelně užší opatření, omezující se na propadnutí věci, pachateli trestného činu náležející, kdežto v oněch případech bude, třeba zásahem po případě co nejširším, i propadnutím věci, nalézajících se v moci osoby třetí, od pachatele rozdílné a na činu

nezúčastněné, čeliti účinkům, ohrožujícím obecnou bezpečnost. Pro užší nebo širší rozsah tohoto opatření musí však vždy býti dán určitý zákonný základ, ano jde o zasažení do soukromých práv, a skutečně též zákonodárce v těch případech, kde obecná neb individuální právní bezpečnost vyžaduje, by bylo na propadnutí uznáno s účinkem proti každému vlastníku nebo držiteli věci, tuto účinnost propadnutí proti třetím osobám vyslovil, po případě zavedl za tím účelem k účelům policejně-bezpečnostním objektivní řízení, od odsuzujícího výroku neodvislé. Jsou to na příklad § 7 zák. o třasakvinách, § 20 zák. o potravinách, §§ 71, 72 o nákazách zvířecích, § 39 a) zákona o dobytčím moru, § 20 zák. o válečné lichvě, § 31 II. odst. zák. na ochr. rep., § 12 zák. o poštovních holubech čís. 2/1924, § 52 zák. o právu autorském čís. 218/1926. Jde v nich ve směr o případy, v nichž ohrožení obecné neb individuální právní bezpečnosti jest již v jsoucnosti předmětů, jež jsou s trestným činem v souvislosti, jmenovitě proto, že jest ona bezpečnost ohrožena těmito předměty, po případě jejich použitím nebo možností tohoto použití v každém případě a kýmkoliv. Soukromý zájem jednotlivců, i když se tento jednotlivec neprovinil ničím, za co by ho měla jako vlastníka nebo jinak majetkově k věcem těm oprávněného postihnouti trestní újma na majetkových právech jejich ztrátou při propadnutí, musí v těchto případech podle výslovného ustanovení zákona ustoupiti obecnému zájmu z důvodů bezpečnostních. Při radiových přístrojích není však takového výslovného předpisu zákona, jako na příklad u zákona o poštovních holubech čís. 2/1924, vydaného téhož dne jako zákon o telegrafech čís. 9/24, a jest proto s ohledem na doslov zákona a hlavně podle účelu zákonem sledovaného míti za to, že není zpravidla dáno ohrožení obecné bezpečnosti již jsoucností radiových přístrojů, nýbrž tím, že je kdo vyrábí, prodává, přechovává nebo dováží z ciziny bez povolení, čímž teprve je založena skutková podstata trestného činu. Právní bezpečnost chrání se zákonem v těchto případech před nekontrolovaným přechováváním, výrobou atd. těchto předmětů; a v případě nekontrolované jejich výroby atd. lze tedy majetkové trestní újmy, která má jako trest pachatele postihnouti jejich propadnutím, shledávati v propadnutí i účel bezpečnostní ochrany před tímto ohrožením právní bezpečnosti. Na téže myšlence jest i zbudováno rozhodnutí čís. 2325 sb. n. s., pokud zdůrazňuje, že obligatorním propadnutím z důvodů policejně bezpečnostních mají býti zamezeny újmy, hrozící bezpečnosti a zájmům státu z toho, že přístroj zůstane v držení osoby, která byla přistižena při jeho nedovoleném přechovávání a mohla by ho zneužiti. Jakmile však předměty ty přešly z nekontrolované výroby, přechovávání, prodeje, dovezení z ciziny do majetkového oprávnění osoby od pachatele rozdílné, která, vyžádavši si povolení, podrobila jejich výrobu atd. nařízené státní kontrole, neohrožuje jejich jsoucnost zpravidla nikterak právní bezpečnost, a není tudíž důvodu, by právní bezpečnost byla jejich propadnutím jako obecně působícím administrativně-bezpečnostním opatřením chráněna. Tyto zásady se shodují právě s případem, o němž jde, a v němž podle nenapadených předpokladů rozsudku jest za to míti, že šlo o radiový přístroj, který přešel do držení

osoby třetí, od pachatele rozdílné, která si vymohla od úřadu povolení k přechovávání. Nelze proto na souzený případ použití předpisů § 24 odst. (5) zák. čís. 9/24 o propadnutí radiotelefonních zařízení, a bylo proto zmateční stížnost státního zastupitelství zavrhnouti jako nedůvodnou.

Čís. 4221.

Slovy »k usmrcení spolupůsobil« rozumí zákon (§ 141 tr. zák.) každé účastenství na zlém nakládání (§ 195 tr. zák.), jímž přijde člověk o život, tedy i pouhé činné spolupůsobení ve smyslu § 136 tr. zák.

Pro zákonný znak »činného spolupůsobení« při zločinu loupežného zabití nevyžaduje se ani vztahem ruky proti osobě, již se násilí děje; stačí každá činnost pachatelova, již při samotném vykonání onoho zločinu hlavního pachatele posiluje a podporuje, ať se to projeví jakýmkoliv způsobem.

Kdo k usmrcení ve smyslu § 141 tr. zák. činně spolupůsobí, nemusí jednati tak, by jeho činnost měla v zápětí smrt napadeného.

Pokud nejde o zmatek čís. 6 344 tr. ř. porušením předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázka na zločin krádeže podle § 174 I b) tr. zák.

Předpisům §§ 318 a 322 tr. ř. je vyhověno, rozčlenil-li porotní soud otázky tím způsobem, že trestný čin dokonané loupeže, spáchané ve společenství, pojal do hlavních otázek ohledně každého ze spolupachatelů zvláště, v otázky dodatkové pak zahrnul onu další náležitost učiněného násilí, která po zákonu zakládá změnu druhu trestu (§ 141 tr. zák.).

Rozlišení skutkových podstat zločinu loupeže a zločinu krádeže podle § 174 I b) tr. zák.

Porušení předpisů §§ 318 až 323 tr. ř. jest samostatným důvodem zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř.; jde proto o tento zmatek, nikoliv podle čís. 5 § 344 tr. ř., nebylo-li vyhověno návrhu na otázku.

(Rozh. ze dne 30. června 1931, Zm II 146/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 17. února 1931, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem loupežného zabití podle § 141 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaných napadají rozsudek jen ve směru odsouzení stěžovatelů pro zločin loupežného zabití podle § 141 tr. zák.; obě uplatňující důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 6 tr. ř., zmateční stížnost Josefa K-a mimo to i podle čís. 5, stížnost Stanislava K-a pak i podle čís. 8. Nelze však přisvědčiti žádné z těchto výtek. Zmateční stížnost Josefa K-a spatřuje vadnost řízení podle § 344 čís. 5 tr. ř. v tom,

že nebylo vyhověno návrhu obhajoby, by ohledně události v Š. byla dána porotcům eventuální otázka na zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 I. a), b), II. a) tr. zák. v ten smysl, zda nepoužil Josef K. při přepadení v Š. násilí, by se zachoval v držení ukradené věci. Poněvadž porušení předpisů §§ 318 až 323 tr. ř. jest samostatným důvodem zmatečnosti (§ 344 čís. 6 tr. ř.), nezakládá domněle vadný postup soudu ve vytýkaném směru důvod zmatečnosti podle čís. 5 § 344 tr. ř., nýbrž lze o této výtce uvažovati jen s hlediska čís. 6. Ale ani takto nelze zmateční stížnosti přisvědčiti. Zda byly tvrzeny skutečnosti, podle kterých, kdyby byly pravdivé, spadal by čin obžalovanému za vinu kladený pod jiný zákon trestní, může zrušovací soud posouditi jen na podkladě protokolu o hlavním přelíčení (§ 271 tr. ř.). A tu nelze ze zodpovídání se obžalovaného vytrhovati určitou část, o níž by oprávněnost navrhované otázky bylo snad lze opíratí, nýbrž jest třeba přihlédnouti k celkovému způsobu jeho zodpovídání se. Podle protokolu udal obžalovaný Josef K. před porotou totéž jako v dřívějších protokolech, doznal se tudíž, že celý loupežný podnik v Š. byl spáchán z jeho podnětu po společném ujednání mezi všemi účastníky trestného činu; že nejdříve měli úmysl přepadnouti Z-a na silnici a tam mu odejmouti násilně peníze, když ho však propásli, chtěli totéž učiniti ve vesnici u lávky přes potok, a posléze že zašli do mlékárny, aby se tam společně zmocnili peněz, jež Z. právě vyplácel. Doznal-li dále, že všichni byli ozbrojeni revolvery ostře nabytými, že v mlékárně, uviděv u přepážky peníze, které měl pokladník ležeti před sebou, byl jako posedlý a že, hmátнув po penězích a uslyšev střelbu, také vystřelil a dal se pak na útěk, nelze ze zodpovídání toho vůbec ustrojiti »tvrzení skutečnosti«, odpovídajících skutkové podstatě § 174 I. b) tr. zák. Ta liší se od zločinu loupeže především dobou, kdy bylo násilí použito, mimo to však i formou zločinného úmyslu. Při loupeži použije pachatel násilí, by se cizí věci teprve zmocnil, zločin podle § 174 I. b) tr. zák. předpokládá krádež již dokonanou. Slovní úprava »při krádeži byv přistižen« naznačuje, že pachatel počítal s možností, že se mu podaří zmocniti se lupu nepozorovaně, a že jen to, že byl při krádeži již dokonané přistižen, vyvolá v něm dodatečně úmysl a činnost směřující k tomu, by se použitím skutečného násilí nebo nebezpečné pohružky proti osobě zachoval v držení věci již ukradené. Obžalovaný vůbec netvrdil, že snahou jeho nebo jeho společníků bylo odciziti peníze v mlékárně tajně, bez přistižení při činu. Odvaha jeho tlupy, projevíví se tím, že všichni vešli ozbrojeni za bílého dne do místnosti, kde pokladník mlékárny peníze právě vyplácel více osobám, by se tam každým způsobem zmocnili těchto vyplácených peněz, neponechává pochybnosti o povaze zločinného úmyslu všech obžalovaných, tedy i stěžovatele Josefa K-a; že totiž byla jejich snaha odejmouti cizí movité věci z držení a bez přivolení jiného provázena i pevným rozhodnutím, předem uváženým, učiniti někomu násilí, by byl trestný útok na cizí majetek provázen zdarem. »Hmátnutí« po penězích, které Z. měl ležeti před sebou, a které právě vyplácel Metoději G-ovi, stalo se podle stěžovatelova zodpovídání se v přítomnosti ostatních společníků ujednaného zločinu, kteří ihned za-

počali se střelbou, a takto nutili dosavadní držitele peněz (Metoděje G-e i Jana Z-a), by protiprávnímu zásahu na jejich věci neodporovali. Činnost ta již sama o sobě zcela naplňuje pojem »učinití někomu násilí, by se zmocnil . . . .«, a nelze tudíž ze zodpovídání se obžalovaného dovodovati, že byly tvrzeny skutečnosti, odpovídající skutkové podstatě zločinu krádeže, kvalifikované i podle § 174 I. b) tr. zák. Nebylo proto důvodů, by soud dal porotcům i eventuální otázku, upravenou tak, jak ji navrhovala obhajoba.

Podle §§ 318 a 322 tr. ř. bylo povinností porotního soudu dáti porotcům ohledně jednotlivých obžalovaných hlavní a dodatkové otázky v takovém doslovu, který by směřoval k odpovědi, zda jsou obžalovaní vinní zločinem, na který zněla obžaloba, totiž zločinem loupežného zabití. Předpisy ty jasně naznačují, co vše má býti do otázek pojato. Rozčlenil-li proto porotní soud otázky tím způsobem, že trestný čin dokonané loupeže, spáchané ve společenství (§§ 190, 192 a 194 tr. zák.) pojmal do hlavních otázek I. a III. (též V.) ohledně každého ze spolupachatelů zvláště, v otázky dodatkové II. a IV. (též VI.), pak zahrnul další okolnost násilí učiněného Metoději G-ovi, která po zákonu zakládá změnu druhu trestu (§ 141 tr. zák.), vyhověl plně s hlediska předpisů §§ 318 a 322 tr. ř. své povinnosti, pojav do otázek všechny zákonné znaky trestného skutku s připojením nezbytných individualisačních okolností skutkových, a doslov dodatkových otázek o okolnostech přitěžujících přimyká se též doslovu zákona. Zmateční stížnosti obžalovaných Josefa a Stanislava K-a napadají s hlediska § 344 čís. 6 tr. ř. jen dodatkové otázky (II. a IV.). Neprávem. Místo trestu na svobodě, obvyklého při zločinu loupeže, mají býti podle § 141 tr. zák. potrestáni smrtí všichni, »kdo spolupůsobil k usmrcení« toho, s nímž bylo při loupeži tak násilně jednáno, že z toho vzešla jeho smrt. Dal-li tudíž porotní soud dodatkovou otázku v doslovu: »Jednalo se při podniknutí loupeže v I. (III.) hlavní otázce uvedené s Metodějem G-em v nepřátelském úmyslu tak násilně, že z toho nastala jeho smrt, a spolupůsobil k usmrcení Josef K. (Stanislav K.) střelením?« — pak tato úprava úplně vyhovuje podle § 322 tr. ř. doslovu § 141 tr. zák., pojímajíc nad to (přebytečně) ještě do otázky jednak zákonný znak zločinu prostého zabití »v nepřátelském úmyslu«, jednak i další okolnost, vyjadřující skutečný stav (»střelení«), aniž by ovšem tím byla nějak dotčena ona přitěžující okolnost, podmiňující změnu druhu trestu. Obhajoba žádala, by do všech dodatkových otázek bylo vloženo, zda je obžalovaný též vinen, »že jeho střelením byl G. poraněn tak, že i toto poranění mělo za následek smrt G-ovu«. Bylo již doloženo, že se doslov hlavních otázek (I. a III.) a též dodatkových otázek (II. a IV.) přimyká úplně k obžalobě, a že tyto otázky musily proto podle předpisů §§ 318 a 322 tr. ř. býti dány v doslovu, jak se stalo, při čemž by u dodatkových otázek bylo stačilo i vynechání slov »v úmyslu nepřátelském« a »střelením«, že tudíž výtka zmateční stížností o porušení předpisu § 318 tr. ř. jest zcela bezdůvodná. Bylo by proto jen ještě zkoumati, zda návrh obhajoby a námitky zmateční stížností v tomto směru uplatňované nelze shledati oprávněnými s hle-

diska ostatních předpisů o dávání otázek. Ani v tomto směru však nelze souhlasiti s úvahami zmatečních stížností. Požadovala-li obhajoba výrok poroty o tom, zda střelení obžalovaného Josefa K-a, Stanislava K-a nebo Oldřicha N-a mělo za následek smrt G-ovu, vybočovala tím již z rámce obžaloby, jež obžalované jednotlivě z takového činu jednak vůbec nevinila, jednak však taková skutečnost nebyla ani toho druhu, by jakákoliv odpověď na otázku obhajobou navrženou při kladném zodpovědění I. a III. hlavní otázky a II. a IV. dodatkové mohla působiti na rozhodnutí porotního soudu způsobem pro stěžovatele výhodnějším.

Doslov návrhu, obsah obhajoby v podstatné části protokolované a obsah zmatečních stížností zřejmě poukazují k tomu, že stěžovatelé měli a mají na mysli něco jiného, aniž by si uvědomili právní podstatu svého návrhu a námitky; že se totiž svojí žádostí o změnu otázek nedomáhali otázky eventuální nebo dodatkové, nýbrž že jejich návrh směřoval vlastně k tomu, by byla dána kontrolní otázka ve smyslu § 323 tr. ř. posl. věta. A jen s tohoto hlediska lze posuzovati onen návrh obhajoby a námitky zmatečních stížností z něho odvozované. Tu však zmateční stížnost právě tak jako návrh obhajoby spočívá na nesprávném pojetí zákonného znaku »k usmrcení spolupůsobil«. Rozumit zákon těmito slovy každé účastenství na zlém nakládání (§ 195 tr. zák.), jímž přijde člověk o život, tedy i pouhé činné spolupůsobení ve smyslu § 136 tr. zák. Předpis § 136 tr. zák. rozlišuje mezi »vztažením ruky« při samotném vykonání zločinu vraždy a mezi takovým jednáním pachatelovým, které zákon vyjadřuje slovy »způsobem činným spolupůsobil«. Zákon tudíž pro zákonný znak činného spolupůsobení při zločinu loupežného zabití nevyžaduje ani vztažení ruky proti osobě, již se násilí děje; stačí každá činnost pachatelova, kterou při samotném vykonání tohoto zločinu jeho hlavního pachatele posiluje a podporuje, ať již se to projeví jakýmkoliv způsobem. Kdo k usmrcení ve smyslu § 141 tr. zák. činně spolupůsobí, nemusí proto ještě jednat tak, by jeho činnost měla v zápětí smrt dotčené osoby. Proto souzený případ nevyžadoval skutkové zjištění, zda jest obžalovaný vinen, že jeho střelením byl G. tak poraněn, že i toto poranění mělo za následek smrt G-ovu, jak mylně za to mají zmateční stížnosti, vycházejíce zřejmě z nesprávného výkladu zákona, že zákonný znak činného spolupůsobení při zločinu loupežného zabití jest naplněn jen skutečným vztažením ruky proti napadené osobě. Pokud zástupce zmateční stížnosti Stanislava K-a při veřejném roku v této souvislosti ještě poukázal k ustanovení § 137 tr. zák. o trestu na vzdálené spoluvinníky a účastníky při zločinu vraždy, nelze mu přisvědčiti, poněvadž tento předpis zákona s hlediska § 141 tr. zák. vůbec nemá významu a nelze proto z něho nic dovoditi pro otázku, o níž tu jde. Z toho, co uvedeno, plyne, že navržená otázka nevyjadřovala vůbec skutkově to, co odpovídá zákonnému znaku do otázky pojatému (»k usmrcení spolupůsobil«), a posuzována s hlediska povahy otázky kontrolní, nemohla proto v doslovu obhajobou požadovaném býti soudem vůbec připuštěna. Snaží-li se zmateční stížnost Stanislava K-a dovoditi, že on G. nezasáhl a že jeho pouhé střelení do stropu nemohlo G-ovi přivoditi smrtelnou

ránu, pokouší se svémocně hodnotiti výsledky průvodů a brojí takto způsobem po zákonu nepřípustným proti skutkovému zjištění, obsaženému ve výroku porotců, že i tento obžalovaný spolupůsobil (střílením) k usmrcení G-ovu, když se s ním při loupeži jednalo tak násilně, že mu z toho nastala smrt. Pokud posléze uplatňuje zmáteční stížnost Stanislava K-a též výtku nesprávného právního poučení podle § 344 čis. 8 tr. ř., může zrušovací soud oprávněnost námitky té přezkoumati jen z obsahu protokolu o právním poučení předsedy porotního soudu. Ten však výtku neopodstatňuje. Zmateční stížnost i tu vychází jen z pojmu »k usmrcení spolupůsobil«, a ohledně právní povahy tohoto zákonného znaku a jeho mylného výkladu stěžovatelem stačí proto poukázati prostě na to, co bylo již shora řečeno. Reprodukují-li protokol právní poučení předsedovo v napadené části slovy: »Zabývá se (předseda) otázkou spolupůsobení ve smyslu § 141 tr. zák. Předčítá toto místo zákona a poučuje porotce, že slova »k usmrcení spolupůsobiti« vykládati jest ve smyslu § 136 tr. zák., kterážto místo zákona rovněž předčítá a slovo od slova vysvětluje, odpovídá toto poučení předsedovo plně zákonu. Další věta předsedova přednesu po sdělení hledisek obžaloby i obhajoby rovněž do protokolu pojatá, že záleží na uvážení samých porotců, jak široce si vyloží rozsah pojmu »k usmrcení spolupůsobiti« na základě průvodních prostředků před nimi provedených, a že výklad onoho pojmu je i v odborných právnických kruzích sporný, jednak není již právním poučením ve smyslu § 325 tr. ř. 2. věty, jednak odpovídá skutečnosti i předpisu o právech porotců při jejich poradě a usnášení se podle § 326 tr. ř.

Čís. 4222.

I společník, který peníze převzaté pro společnost si zadrží a převlastní, může se ohledně částky, překračující jeho podíl na penězích, státi vinným zločinem podle § 183 tr. zák.; za zpronevěřenu může však býti pokládána jen částka, která by připadala na ostatní společníky.

Ke skutkové podstatě zpronevěry nestačí v subjektivním směru jen úmysl, svěřenou věc za sebou zadržeti nebo si převlastniti, nýbrž kromě toho musí míti pachatel také vědomí o hmotné protiprávnosti zadržetí nebo převlastnění si svěřené věci.

(Rozh. ze dne 1. července 1931, Zm II 347/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 21. května 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. a přestupkem podle § 1 zák. o maření exekuce, zrušil napadený rozsudek a věc v rozsahu zrušení vrátil soudu prvé stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Nalézací soud zjišťuje, že v srpnu 1928 ujednal obchodník Josef K. s obžalovaným společenskou smlouvu, podle níž se měl Josef K. jako společník (podle písemné smlouvy ve spisech uložené jako tichý společník) zúčastniti v »kamenolomu« se štěrkárnou a s výrobou cementového zboží; zisk a ztráta měly se dělit; že později Josef K. koupil od obžalovaného polovičku kamenolomu a že rovněž koupil získal polovičku staveb, nacházejících se na staveništi obžalovaného a zařízení cementárny. Rozsudek bere dále za prokázáno, že obžalovaný asi v měsíci březnu 1929, nemaje peněz, ujednal s K-em, že od této doby ponese všechny výlohy společného podniku Josef K., že však obžalovaný bude K-ovi odváděti peníze, docházející pro podnik; že obžalovaný v době od 26. března 1929 do 1. prosince 1929 vybral od různých zákazníků společného podniku celkem 41.793 Kč, a pak 3.918 Kč. Soud vyslovuje, že podle úmluvy s Josefem K-em bylo povinností obžalovaného tyto peníze, vybrané od zákazníků společného podniku, odvésti Josefu K-ovi na společný účet, a že neměl právo použití těchto peněz k jinému účelu; že však obžalovaný vybral ze společného podniku asi 15.000 Kč, neodvedl je ani Josefu K-ovi ani pro společný podnik, nýbrž použil jich pro sebe, pro svůj soukromý podnik stavitelský, ve kterém K. nebyl společníkem. Pokud zmáteční stížnost, dovolávajíc se důvodu zmátečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., uplatňuje proti rozsudku, že obžalovaný byl podle čl. 252, 256 obch. zák. oprávněn mocí vlastního práva pohledávky od zákazníků vybrati, jsou její vývody vpravdě bezpředmětné; vždyť nalézací soud toto oprávnění obžalovaného bere beztak za prokázané a neklade mu v této příčině nic za vinu. Za vinu klade mu jen, že proti úmluvě z měsíce března 1929 vybrané peníze neodváděl ani svému společníku K-ovi, ani pro společný podnik, nýbrž že jich použil pro svůj soukromý podnik stavitelský. Že by se porušení této povinnosti smělo posuzovati jen podle zásad práva soukromého, jak zmáteční stížnost uplatňuje, nelze uznati. Neboť i společník, jenž si peníze převzaté pro společnost zadrží a převlastní, může se ohledně částky, převyšující jeho podíl na penězích, státi vinným zločinem podle § 183 tr. zák. (vid. sb. čis. 3332, sb. n. s. 3317). Nicméně nelze zmáteční stížnosti upříti oprávnění. Jak řečeno, zjišťuje rozsudek, že obžalovaný vybral ze společného podniku asi 15.000 Kč a neodvedl je ani společníku K-ovi ani pro společný podnik. Ani z tohoto zjištění ani z ostatních zjištění rozsudkových není však s bezpečností patrné, zda celá tato částka příslušela podle smlouvy K-ovi, či zda a co z ní připadalo snad i na obžalovaného. O tom se měl nalézací soud v rozsudku zřetelně vysloviti. Neboť za zpronevěru může býti pokládána jen ta částka, která by připadala jen na Josefa K-a, ana jen ta byla obžalovanému věci cizí a jen s ní nesměl obžalovaný nakládati vědomě protiprávně. Zmateční stížnost je však i potud v právu, pokud celkovým smyslem svých vývodů, najmě námitkou, že jde jen o civilněprávní poměr, vytýká vpravdě nedostatek subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 183 tr. zák. Napadený rozsudek neobsahuje

vůbec zjištění o vině obžalovaného po stránce subjektivní, ač to bylo nutné již se zřetelem na právní poměr stran, dále se zřetelem na zodpovídání se obžalovaného, jenž popíral vinu a uplatňoval, že nebylo ještě provedeno ujednané předchozí vyúčtování, a že měl proti K-ovi vzájemné pohledávky. Nestačíť podle zákona a podle ustálené judikatury ke skutkové podstatě zločinu podle § 183 tr. zák. v subjektivním směru jen úmysl, svěřenou věc za sebou zadržeti nebo si přivlastniti, nýbrž kromě toho musí míti pachatel také vědomí o hmotné protiprávnosti zadržetí nebo přivlastnění si svěřené věci (sb. n. s. čís. 2150, víd. sb. čís. 3321 a m. j.). Toto vědomí musí býti v rozsudku výslovně zjištěno a podle zákona odůvodněno; jinak neodpovídá odsuzující výrok zákonu. Opomenutí nalézacího soudu zakládá proto neúplnost výroku soudcovského podle čís. 5. § 281 tr. ř., zmateční stížností zjevným poukazem uplatňovanou, a v souvislosti s tím i zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Čís. 4223.

Byly-li včas opovězeny a provedeny dvě zmateční stížnosti, jednak obžalovaným samým protokolárně ještě před doručením opisu rozsudku, jednak obhájcem písemně po doručení opisu rozsudku, jest tu i omu pokládati za stížnost jednotnou, opakuje-li podání obhájcovo výtky obžalovaného.

(Rozh. ze dne 2. července 1931, Zm I 287/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Hradci Králové ze dne 21. března 1931, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. a přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost byla obžalovaným včas opovězena i včas provedena, jednak jím samým ještě před doručením opisu rozsudku protokolárně dne 24. a dne 28. března 1931, jednak po doručení opisu rozsudku obhájcem písemně dne 3. dubna 1931. Veškeré tyto projevy jest pokládati za stížnost jednotnou, ano podání obhájcovo opakuje (s jedinou výjimkou) též výtky učiněné samým obžalovaným.

Čís. 4224.

Přestupku podle § 399 tr. zák. mohou se dopustiti jen živnostníci, kteří jsou oprávněni prodávati maso buď syrové nebo jakkoliv připravované (řezníci, uzenáři, hostinští, vyvážeci a pod., po případě jejich pomocníci v živnosti); jiné osoby (domkáři, rolníci, pachtýři selských pozemků) se přestupku toho dopustiti nemohou.

Jest nutno, by se prodej stal oněmi osobami při provozování živnosti, která k prodeji masa opravňuje.

Dal-li domkář zabítí vepře ve svém hospodářství vypěstěného a rozprodal z něho maso a jaternice, aniž dal maso podle předpisu ohledati, nedopouští se ani přestupku § 399 tr. zák., ani soudně trestného činu podle zák. čís. 277/1909 ř. zák., ani správního přestupku (podle § 13 cit. zák.).

(Rozh. ze dne 2. července 1931, Zm I 461/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu ve Cvikově ze dne 19. února 1931, jimž byl obžalovaný Rudolf O. uznán vinným přestupkem § 399 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení úvodní věty § 399 tr. zák. Rozsudek ten se zrušuje jako zmatečný a obžalovaný Rudolf O. se podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby zproštuje.

Důvody:

V trestní věci T 64/31 okresního soudu ve Cvikově byl domkář Rudolf O. viněn, že 10. prosince 1930 v H. L. dal zabítí vepře ve svém hospodářství vypěstěného a rozprodal z něho maso a jaternice, nenechav maso podle předpisu ohledati. Záznamem o rozsudku ze dne 19. února 1931 byl proto Rudolf O. uznán vinným přestupkem § 399 tr. zák. Odsuzující rozsudek spočívá na právně mylném výkladu ustanovení úvodní věty § 399 tr. zák., jež zní: »prodá-li se při nějaké živnosti, která má právo prodávati maso syrové nebo jakkoliv připravované nebo svažené, něco z takového dobytčete...« Podle tohoto doslovu mohou býti podmětem přestupku toho jen živnostníci, kteří jsou oprávněni prodávati maso buď syrové nebo jakkoliv připravované, tedy řezníci, uzenáři, hostinští, vyvážeci a pod., po případě jejich pomocníci v živnosti (srov. rozh. čís. 3030 sb. n. s.); jiné osoby se přestupku toho dopustiti nemohou. Dále jest nutné, by se prodej stal těmito osobami při provozování živnosti, ku prodeji masa opravňující. Domkář, rolník, majitel selské usedlosti, pachtýř selských pozemků, nejsou živnostníky ve smyslu § 399 tr. zák., neboť jejich »živnost« neopravňuje ku prodeji masa po živnostensku, což ostatně také potvrzuje přípis okresního úřadu v České Lípě ze dne 27. března 1931. Čin, který se klade obviněnému za vinu, nezakládá skutkovou povahu trestného činu soudy stíhatelného ani se stanoviska zákona ze 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák. (o zamezení a potlačení nakažlivých nemocí zvířecích). Neboť z trestných činů, spadajících podle § 68 cit. zákona pod pravomoc soudů a uvedených v §§ 64 až včetně 67 zákona, nepřichází v úvahu žádný, kdežto případné jednání proti předpisu § 13 podléhá ve smyslu §§ 68 a 63 čís. 3 potrestání úřady politickými, nikoli soudy (srov. rozh. býv. vídeňského zruš. soudu sb. čís. 3695). Avšak ani o překročení předpisu § 13 nejde, takže není za-

potřebí postoupiti spisy příslušnému okresnímu úřadu k úřednímu jednání. Nařizuje § 13 citov. zákona všeobecné provádění ohledání jen ohledně dobytka velkého jatečního, nikoli však ohledně bravu (malého jatečního dobytka); ohledně tohoto jest předepsáno ohledání jen v živnostenských jatečných místnostech a pak podle třetího odstavce téhož § při porážení z nouze. O žádný z těchto případů tu nejde. Z toho, co uvedeno, plyne, že odsuzující výrok je zmatečný podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.

Čís. 4225.

Uprava otázek v ten způsob, že první a druhá hlavní otázka byla co do obou obžalovaných tak formulována, že v první otázce, týkající se prvního obžalovaného a znějící na zločin loupeže, jest jako jeho spoluloupežník uváděn přímo druhý obžalovaný, v druhé otázce pak, týkající se druhého obžalovaného, jako jeho spoluloupežník první obžalovaný, nezakládá o sobě zmatečnost rozsudku (§§ 323, 344 čis. 6 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 15. července 1931, Zm II 121/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Štěpána S-e a Augustina J-a do rozsudku porotního soudu v Moravské Ostravě ze dne 27. února 1931, pokud jím byli oba stěžovatelé uznáni vinnými zločinem loupeže podle §§ 190, 192, 193 tr. zák. a Štěpán S. též podle § 195 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného Augustina J-a vytýká zmatky podle § 344 čis. 4, 6 a 9 tr. ř. z důvodu, že první a druhá hlavní otázka byla ohledně obou obžalovaných tak upravena, že v první otázce, týkající se Štěpána S-e a znějící na zločin loupeže, jest jako jeho spoluloupežník uváděn přímo stěžovatel Augustin J., v druhé hlavní otázce pak, týkající se Augustina J-a, jako jeho spoluloupežník Štěpán S. I kdyby snad byl vhodnější doslov první a druhé hlavní otázky »ve společnosti s jinou osobou jako spoluloupežníci« . . . . bez uvedení jména onoho spolupachatele, nezakládá ještě úprava první a druhé hlavní otázky zmatečnost rozsudku, jak se stížnost domnívá. Podle § 323 tr. ř. jest ovšem dáti otázku porotcům tak, by bylo lze na ni odpověděti »ano« nebo »ne«, § 328 odst. druhý tr. ř. však dovoluje porotcům připojit stručné omezení ke kladné odpovědi. Bylo tudíž porotcům volno, kdyby byli sice přesvědčeni o vině Štěpána S-e, avšak zároveň o nevině stěžovatelově, vyloučiti při kladném zodpovědění první hlavní otázky spoluúčast obžalovaného Augustina J-a, po případě vyžádati si ve smyslu § 327 odst. druhý tr. ř. potřebné poučení soudu. Že porotcům bylo známo, jak si ve směru tom mají a mohou počínati, jest předpokládati jednak z předpisu § 326 posl. odst. tr. ř., podle něhož má býti v poradní síni porotců

přibíto v několika výtiscích poučení v tomto směru, jednak i ze záznamu protokolu, že předseda porotního soudu jim udělil právní poučení ve smyslu § 325 tr. ř.; podle této úpravy protokolárního zápisu, jež není napadena, jest usuzovati, že porota byla upozorněna i na předpisy o poradě a o hlasování. Nelze proto tvrditi, že doslov otázek uváděl porotce do rozporů a bránil jim dáti výraz pravému přesvědčení. Vnitřní rozpor a nejasnost výroku porotců nelze vůbec dovozovati z odchylného poměru hlasů při zodpovědění první a druhé hlavní otázky, neboť při zásadách § 326 tr. ř. jest vůbec nekontrolovatelná a nepodléhá přezkoumání soudem zrušovacím, jakými úvahami se řídili jednotliví porotci při hlasování. Nejasnost a vnitřní rozpor výroku porotců bylo by při doličování zmatečnosti podle čis. 9 § 344 tr. ř. dovésti po zákonu jen z doslovu otázek a z odpovědi k nim; v tom směru však zmateční stížnost rozsudku nečiní výtky.

Čís. 4226.

Pro posouzení, zda má býti zásadě stanovené v §§ 34, 35, 267 tr. zák. přes nešetření zásady § 56 tr. ř. zjednan průchod při vyměření trestu za čin později odděleně souzený, jest rozhodný časový poměr doby, kdy byl čin ten spáchán, k době vynesení, nikoliv k době počátku právní moci rozsudku o jiném činu. Byl-li souzený čin spáchán po vynesení dřívějšího rozsudku v prvé stolici, nelze při výměře trestu za souzený čin přihlížeti k trestu uloženému za onen čin, — a to ani, kdyby byl býval rozsudek o onom činu již v moci práva. Oba rozsudky jest v tomto případě pokládati za rozsudky zcela samostatné, mezi nimiž není poměru předpokládaného ustanovením § 265 tr. ř. Důsledkem toho je sčítání trestů nepřipustné a nebyla použiti amnestie z r. 1928 na závadu skutečnost, že součet trestů na svobodě uložených oběma rozsudky činí více než jeden měsíc.

V případech, kde nejde o dodatečný trest podle § 265 tr. ř., jest u každého rozsudku zvlášť zkoumati, zda nejde o trest, na který se vztahuje čl. II. amnestie, bez ohledu na to, zda obžalovaný byl v době před 28. říjnem 1928 pravoplatně odsouzen více než jednou.

Pro rozhodnutí okresních soudů o použití rozhodnutí presidenta republiky o amnestii z 19. října 1928 na ten který případ platí povšechná zásada § 481 tr. ř.

(Rozh. ze dne 24. července 1931, Zm I 294/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením: a) okresního soudu v Litoměřicích ze dne 21. října 1930, č. j. T 1632/26-41, jímž bylo vysloveno, že amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928 nemá místa ohledně trestu jednoměsíčního vězení, uloženého Janu Č-ovi rozsudkem tohoto soudu z 19. října 1927, č. j. T 1632/26-9, b) krajského soudu jako soudu odvolacího v Litoměřicích

řicích ze dne 13. ledna 1931, č. j. Ts 66/30-45, jímž byla stížnost Jana Č-a do usnesení a) jednak jako nepřipustná, jednak jako bezdůvodná zamítnuta a zároveň bylo vysloveno, že se tím stala bezpředmětnou další stížnost Jana Č-a do usnesení ze dne 16. října 1930, č. j. T 1632/26-40, jímž byl vyzván k nastoupení trestu, porušen byl zákon v ustanovení a) § 265 tr. ř., a), b) § 411 tr. ř. ve spojení s čl. II. rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, b) § 481 tr. ř.; obě usnesení a v důsledku toho i výzva okresního soudu v Litoměřicích, by Jan Č. nastoupil trest, se zrušují a vyslovuje se, že byl Janu Č-ovi rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928 prominut trest jednoměsíčního vězení, jenž mu byl uložen rozsudkem okresního soudu v Litoměřicích ze dne 19. října 1927, č. j. T 1632/26-9, pro přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491 tr. zák.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Litoměřicích ze dne 19. října 1927, č. j. T 1632/26-9 byl obžalovaný Jan Č. k soukromé obžalobě Arnošta S-a a Františka V-a uznán vinným přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491 tr. zák., a odsouzen podle § 493 tr. zák. se zřetelem na § 267 tr. zák. nepodmíněně do vězení na jeden měsíc, a podle § 389 tr. ř. k náhradě útrat trestního řízení, najmě k náhradě útrat/právního zastoupení a nákladů soukromým obžalobcům k rukám právního zástupce Dr. Jana K-e ve výši 4.239 Kč 46 h. Z rozsudku se odvolali jednak soukromí obžalobci do výroku o výši trestu a že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, jednak obviněný Jan Č. do výroků o vině, o trestu, o nepřiznání podmíněného odkladu trestu a o útratách. Obžalovaným a soukromým obžalobcem S-em byla odvolání dne 31. října 1928 vzata zpět; odvolání soukromého obžalobce V-a bylo usnesením krajského soudu v Litoměřicích jako soudu odvolacího ze dne 17. listopadu 1928, č. j. To 770/28-18 zamítnuto jako nepřipustné. Dodatečně se usnesl též odvolací soud dne 18. ledna 1929, č. j. To 770/28-19, že jest obžalovaný Jan Č. podle § 390 tr. ř. povinen zaplatiti útraty odvolacího řízení, najmě oběma soukromým obžalobcům útraty právního zastoupení v řízení odvolacím úhrnem 262 Kč. Mezi tím byl Jan Č. rozsudkem okresního soudu v Roudnici n. L. ze dne 4. října 1928, č. j. T IV 573/28 pro přestupek § 312 tr. zák. (spáchaný dne 31. května 1928) podle § 313 tr. zák. nepodmíněně odsouzen do vězení na čtyři dny, a rozsudek ten nabyt právní moci, an obviněný vzal odvolání zpět podáním, jež došlo k tomuto soudu dne 4. listopadu 1928. K návrhu státního zastupitelství v Litoměřicích, by bylo uznáno, že amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928 nemá místa, nařídil okresní soud v Litoměřicích usnesením ze dne 16. října 1930, č. j. T 1632/26-40, by byl obviněný Jan Č. vyzván k nastoupení trestu, a usnesl se dne 21. října 1930 pod č. j. T 1632/26-41, že amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928 nemá ohledně trestu jednoměsíčního vězení, uloženého Jan Č-ovi rozsudkem tohoto soudu z 19. října 1927, č. j. T 1632/26-9 místa, protože tento rozsudek a roz-

sudek okresního soudu v Roudnici n. L. — uvedený v předchozím odstavci — jest považovati vzhledem na předpis § 265 tr. ř. za rozsudek jediný, celkový trest uložený oběma rozsudky činí jeden měsíc a čtyři dny vězení, a pro tuto výši trestu jest použití amnestie vyloučeno. Do tohoto usnesení a do oné výzvy k nastoupení trestu podal obžalovaný Jan Č. stížnost. Usnesením krajského soudu jako soudu odvolacího v Litoměřicích ze dne 13. ledna 1931, č. j. Ts 66/30-45 byla stížnost do usnesení T 1632/26-41 jednak jako nepřipustná, jednak jako bezdůvodná zamítnuta, a bylo zároveň vysloveno, že se tím stala bezpředmětnou další stížnost Jana Č-a do usnesení, jímž byl Č. vyzván k nastoupení trestu. V důvodech usnesení odvolacího soudu jest uvedeno, že stížnost, o níž bylo rozhodnuto, jest nepřipustná, jelikož rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928 jest úkonem správním, pročež jest podle pořadu instančního stížnost ke krajskému jako odvolacímu soudu vyloučena; že v onom rozhodnutí není ustanovení o právu stížnosti k nadřízenému soudu; že však nemohlo by býti stížnosti vyhověno ani, kdyby byla přípustná, jelikož tu není předpokladů amnestie; jsou tu dva tresty, které překročí hranici, která jest ustanovena podle čl. II. rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928.

Soudními usneseními, uvedenými v předchozím odstavci, byl porušen zákon. Předem nelze se správným výkladem ustanovení § 265 tr. ř. uvést v soulad názor, vyslovený v usnesení okresního soudu v Litoměřicích ze dne 21. října 1930, č. j. T 1632/26-41, že odvolací soud měl při vyměřování trestu ve věci To 770/28 přihlížeti k ustanovení § 265 tr. ř., ježto prý jest pokládati rozsudek tohoto soudu T 1632/26-9, an nabyt právní moci teprve 17. listopadu 1928 (zpětvzetím odvolání obžalovaného a zamítnutím odvolání soukromého obžalobce), za pozdější, než rozsudek okresního soudu v Roudnici n. L. T IV 573/28-13. Neboť — nehledíc k tomu, že odvolací soud, zamítnuv odvolání jako nepřipustné, trest vůbec nevyměřoval — jest podle jasného doslovu a smyslu §§ 265, 56 tr. ř. pro posouzení, zda má býti zásadě stanovené v §§ 34, 35, 267 tr. zák. přes nešetření zásady § 56 tr. ř. zjednáán průchod při vyměření trestu za skutek později odděleně souzený, rozhodný časový poměr doby, kdy byl čin ten spáchan, k době vynesení, nikoliv k době počátku právní moci rozsudku o jiném skutku. Jelikož čin, jenž byl souzen okresním soudem v Roudnici n. L., byl spáchan po vynesení rozsudku okresního soudu v Litoměřicích, nemohl onen soud při výměře trestu přihlížeti k trestu uloženému tímto soudem — a to ani, kdyby byl býval rozsudek tohoto soudu již v moci práva (viz rozh. č. 2140 sb. n. s.) — (tím méně odvolací soud v Litoměřicích při pouhém zamítnutí odvolání k trestu uloženému okresním soudem v Roudnici n. L.), a jest pokládati ony dva rozsudky okresních soudů za rozsudky zcela samostatné, mezi nimiž není poměru předpokládaného ustanovením § 265 tr. ř., a důsledkem toho sečítání trestů jimi Janu Č-ovi uložených za nepřipustné. Šlo-li však v oněch rozsudcích o rozsudky zcela samostatné, nebyla použití amnestie z roku 1928 i na rozsudek okresního soudu v Litoměřicích na závadu skutečnost, že součet trestů na svobodě uložených oběma roz-

sudky činí více než jeden měsíc. Rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928 promíjí podle čl. II. osobám, odsouzeným před 28. říjnem 1928 právoplatně k trestu za svobodu ne delšímu než jeden měsíc, trest vůbec. Podle čl. VII. tohoto rozhodnutí vztahuje se čl. II. také na rozsudek okresního soudu v Litoměřicích z 19. října 1927, č. j. T 1632/26-9. Z odstavce IV. výnosu ministerstva spravedlnosti z 19. října 1928, č. 32 Věstníku, vychází najevo, že v případech, kde nejde o dodatečný trest podle § 265 tr. ř., jest u každého rozsudku zvláště zkoumati, zda nejde o trest, na který se vztahuje čl. II. amnestie, bez ohledu na to, zda obžalovaný byl v době před 28. říjnem 1928 právoplatně odsouzen vícekrát než jednou. Nemáť v rozhodnutí presidenta republiky věcné opory a odporoval by zásadě »in dubio mitius« případný opačný názor, že rozhodnutí presidenta republiky promíjí v čl. II. jen trest jediný a že jest bez ohledu na výši součtu trestů milost podle tohoto článku vyloučena, je-li tu více než jeden odsuzující rozsudek. Porušení předpisů § 265 tr. ř. a § 411 tr. ř. ve spojení s čl. II. rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, k němuž takto došlo v usnesení okresního soudu v Litoměřicích ze dne 21. října 1930, č. j. T 1632/26/41, nebylo napraveno ani usnesením krajského soudu v Litoměřicích jako soudu odvolacího ze dne 13. ledna 1931, č. j. Ts 66/30/45. Zřejmě nesprávný jest předně názor odvolacího soudu o nepřipustnosti stížnosti. Neboť na povaze usnesení, do něhož bylo si stěžováno, jakožto soudního a soudcovského úkonu nemění nic skutečnost, že jest jeho základem úkon presidenta republiky, přidruživši se jako zvláštní ustanovení (lex specialis) k povšechnému ustanovení prvního odstavce § 411 tr. ř., a není-li v dotčeném rozhodnutí zvláštního ustanovení o právu stížnosti, platí pro rozhodnutí okresních soudů o použití rozhodnutí toho na ten který případ povšechná zásada § 481 tr. ř. Porušení zákona v tomto ustanovení zamítnutím stížnosti jako nepřipustné se nestalo bezpodstatným ani tím, že se odvolací soud podjal přes to podpůrnými úvahami věcného vyřízení stížnosti, řídě se při tomto věcném vyřízení stížnosti názorem — podle toho, co uvedeno, nesprávným —, že použití amnestie brání výše sečtených dvou trestů, nevysloviv však, zda pokládá i on dotčené dva tresty za jediný a jednotný trest po rozumu § 265 tr. ř., či za dva tresty úplně samostatné. Neobstojí-li podle dosavadních úvah před správným výkladem zákona názor obou soudů, že se amnestie z roku 1928 nevztahuje na trest, o jehož výkon jde, nemůže obstáti ani příkaz okresního soudu, by odsouzenec trest ten nastoupil, ani příslušná část usnesení odvolacího soudu, že se stížnost do tohoto příkazu stala bezpředmětnou. Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4227.

Není důvodu k postupu podle § 13 tisk. nov. (zák. čís. 124/1924), zprošťuje-li soud obžalovaného vlastně proto, že tvrzení pozastaveného

článku jest jednak pravdivé, jednak není urážkou na cti, a jen nadbytečně přiznává obžalovanému beztrestnost podle § 4 tisk. nov.

(Rozh. ze dne 28. července 1931, Zm II 238/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Novém Jičíně ze dne 17. května 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák., pokud se týče pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 zák. z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká s hlediska § 281 čís. 11 tr. ř., že soud nepoužil § 13 tisk. nov. čís. 124/24. Tu jest zdůrazniti, že kmetský soud — třebaže nadbytečně přiznává obžalovanému beztrestnost podle § 4 cit. zák. — přece bere za prokázáno, že soukromý obžalobce mluvil tak, jak je v první větě pozastaveného článku uvedeno, bere za prokázáno pravdivost třetí věty článku o obžalobcově bratru, a uvádí, že v poslední větě článku není soukromý obžalobce viněn z ničeho nečestného aniž jest haněn. Soud zprošťuje tedy podle § 259 čís. 3 tr. ř. vlastně proto, že tvrzení článku jest jednak pravdivé jednak nezakládá urážku na cti. Za tohoto stavu, obmezil-li se kmetský soud jen na osvobození podle § 259 čís. 3 tr. ř. a nepostupoval-li dále podle § 13 tisk. nov., neporušil toto ustanovení. Odůvodnění jeho ovšem není potud správné, že přehlíží, že zrušovací soud ve svém rozhodnutí čís. 2260 sb. n. s. dí jen, že zrušovací soud neshledal důvodu, by postupoval podle § 13 tisk. nov., ježto ve zmateční stížnosti (soukromých obžalobců) není v tom směru ani výtky ani návrhu, a dále přehlíží prvý soud, že předpis § 13 tisk. nov. jest velící (soud . . . »uvede — vysloví — uloží . . .«).

Čís. 4228.

Pro posouzení otázky, zda byl pozastaveným článkem uražen list (periodický tiskopis) jako takový (§ 27 tisk. nov.), či zodpovědný redaktor (jiní členové redakce), jest přihlížeti nejen k souvislosti jednotlivých míst soukromou obžalobou pozastavených, nýbrž i k souvislosti s nepozastaveným obsahem článku; rozhoduje způsob, jak nepředpojatý čtenář listu při rozumném výkladu bude chápat, kdo byl vlastně uražen.

(Rozh. ze dne 30. července 1931, Zm I 638/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti dvaadvaceti soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu kmetského v Praze ze dne 28. května

1930, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák., pokud se týče pro přestupek podle § 6 zákona z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 z obžaloby ohledně odstavců b) a c) obžalovacího spisu, a věc vrátil témuž soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Výrok, že se pozastavená místa článku nedotýkají cti žalujících redaktorů Č. S., nýbrž jen periodického tiskopisu Č. S. (§ 27 tisk. nov. čís. 124/24), odůvodňuje kmetský soud poukazem k nadpisu »List, který nelže . . . .« a k poslední větě dodatku »Zasláno«, v němž se mluví o »listě«. Pokud jde o místa, jsoucí předmětem soukromé obžaloby (b) výroku), spokojuje se kmetský soud s poukazem k tomu, že se ve článku výrazů »list« a »redakce« užívá střídavě (promíseně), a že v »Zasláno« při zmínce o nedodržování kolektivních smluv pisatel nemíní redakci, nýbrž vydavatelstvo časopisu. § 27 tisk. nov. čís. 124/24 dává oprávnění k obžalobě i periodickému tiskopisu, ač vlastně není osobou ani fysickou ani právníkou. Zákon uznává, že i periodický tiskopis má čest, a stanoví v § 27 cit. zák., kdo jej zastupuje jako obžalobce. Zástupcem tím jest po případě i (zodpovědný) redaktor. Skutečnost, že vztah zodpovědného redaktora k periodickému listu jest těsný, dále, že čest listu jest zpravidla i osobní ctí toho, kdo jako zodpovědný redaktor vykonává rozhodující vliv na obsah listu, zkoumá a kontroluje články a statě časopisu co do jejich nezávadnosti před trestním zákonem, a za list také před zákonem zodpovídá, a posléze, že se i ve veřejnosti většinou čest listu posuzuje jako čest jeho redaktora, — ukládá kmetskému soudu povinnost, by výrok o tom, proti komu směřuje pozastavený článek, zda proti tiskopisu samému (podle § 27 cit. zák.), či proti jeho zodpovědnému redaktoru (redaktorům), byl nejen jasný a určitý a odpovídal zásadám logického myšlení, nýbrž by zejména a hlavně obsahoval náležité odůvodnění (§ 270 čís. 5 tr. ř.), z něhož lze seznati, jakým logickým postupem dospěl soud od doslovu článku k úsudku o jeho smyslu a k závěru o tom, či cti se článek dotýká, při čemž jest přihlížeti nejen k souvislosti jednotlivých míst soukromou obžalobou pozastavených, nýbrž i ke spojitosti a nepozastaveným obsahem článku; při tom bude rozhodovati způsob, jak nepředpojatý čtenář listu při rozumném výkladu bude chápati, kdo vlastně jest uražen, zda list jako takový, či snad zodpovědný redaktor, nebo snad i jiní členové redakce. Zprošťující rozsudek kmetského soudu nevyhovuje tomuto požadavku, a zmateční stížnost soukromých obžalobců právem mu podle § 281 čís. 5 tr. ř. vytýká formální vadu chybějících důvodů, pokud se týče důvodů tak nedostatečných, že jest tomu tak, jakoby vůbec důvody nebyly uvedeny. Tak rozsudek ponechává zcela mimo zřetel to, že článek »List, který nelže . . . .« (Zasláno) již prvou větou prvního odstavce začíná podmětem »Redakce Č. S. . . . . uveřejnila sdělení,« a že i začá-

tek druhého odstavce mluví o neresiosnosti redakce Č. S. Soukromou obžalobou pozastavená místa třetího a čtvrtého odstavce mluví výslovně o tom, že »slavná redakce Č. S. hodila blátem po odborové organizaci, — že je více než ironií, když redakce Č. S. píše . . . .«, rovněž i další nezažalovaná věta odstavce čtvrtého, »že redakce Č. S. měla by postupovati seriosněji . . . .«. Soud kmetský tato místa nevztahuje na redakci Č. S., nýbrž na list sám, neukazuje však, kde se v místech těch mluví střídavě (promíseně) též o listu samém, a dluhuje vůbec logický důkaz o tom, že tu — ač výslovně třikráte po sobě vyjádřena — přece vůbec není míněna redakce, což jest vzhledem k rozporu, ba pravému opaku úsudku kmetského soudu k doslovu článku tím důležitější a nutnější, by po této stránce bylo přezkoumání rozsudku možné. Rozsudek také přehlídí a neuvažuje, že i Zasláno i dodatek mluví o senátoru P-ovi, jenž jest, jak tvrzeno, též členem redakce Č. S. a soukromým obžalobcem. Tyto nedostatky a vady činí rozsudek zmatečným podle § 281 čís. 5 tr. ř. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a dále rozhodnouti podle § 288 čís. 1 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 4229.

Aby byla naplněna skutková podstata přečinu zlehčování podle § 27 zákona čís. 111/1927, musí býti dokázáno: a) že údaje o poměrech podniku byly objektivně nepravdivé a způsobily poškodit podnik; b) že směřovaly k tomu, by postavení zlehčeného podniku v soutěži bylo seslabeno a že byly k tomu způsobily; c) že si byl pachatel vědom nepravdivosti údajů a jejich způsobivosti poškodit zlehčovaný podnik.

Tvrzení, že podnik (pojišťovna) je v likvidaci, může se podle povahy případu dotknouti nepříznivě hospodářského postavení podniku, jež může zhoršiti i poškoditi; může proto býti zlehčováním ve smyslu § 27 zák. čís. 111/1927.

(Rozh. ze dne 4. srpna 1931, Zm I 626/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 22. dubna 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži z 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil témuž soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudek skutkově zjišťuje, že jednoho večera koncem srpna 1929 v hostinci v J. obžalovaný, jenž jest podjednatel. vídeňské akciové pojišťovny D. v J., mluvil s Benediktem H-em, jenž jest pojištěn u žalující pojišťovny S., a to především o pojištění proti ohni, při čemž přišli za

řeči na S. a na jejího zástupce Václava H-a v O., a že se obžalovaný vyjádřil, že banka S. likviduje (dass die S. liquidiert), a že pak svědek Hanuš F. vložil H-ovi význam slova »Liquidation«, totiž »Auflösung und Auszahlung«. Osvobozující rozsudek první stolice uvádí, že nelze shledati, že pozastavený výrok — že banka S. likviduje — jest způsobily vzbuditi obavu a pochybnosti o bance S. a tím poškoditi tuto pojišťovnu, — že není prokázán úmysl obžalovanému za vinu kladený, — a že nelze vzítí za zjištěno, že obžalovaný z důvodu soutěže (za účelem soutěže) mluvil o bance S. Zprošťujícímu rozsudku vytýká zmatečnii stížnost soukromé obžalobkyně formální vady § 281 čís. 5 tr. ř., totiž neúplnost a chybějící důvody pro rozhodné skutečnosti, pokud se týče důvody tak nedostatečné, že jest věc pokládati tak, jakoby žádné důvody nebyly uvedeny. Výtky ty jsou důvodné. Aby byla naplněna skutková podstata přečinu zlehčování podle § 27 zákona čís. 111/27, musilo by býti dokázáno, a) že údaje o poměrech podniku žalující banky byly objektivně nepravdivé a způsobily poškoditi podnik; b) že údaje o poměrech podniku byly obžalovaným učiněny »za účelem soutěže«, t. j. že údaje směřovaly k tomu, by postavení zlehčeného podniku v soutěži bylo zeslabeno, a že údaje ty byly k tomu i způsobily; c) že si obžalovaný byl vědom nepravdivosti údajů a jejich způsobilostí poškoditi zlehčovaný podnik.

K a): Nalézací soud nezjišťuje v rozsudku, že zjištěný údaj obžalovaného o poměrech podniku žalující pojišťovny byl objektivně nepravdivý, ač obžalovaný výslovně doznal, že ví, že si banka S. dobře stojí a vůbec nelikvidovala. Soud první stolice neuvádí důvody pro výrok, že údaj obžalovaného není způsobily poškoditi podnik. Soud neuvazuje o pojmu a smyslu slova »likvidace«. Likvidace jest řízením, nastávajícím podle zákona po zrušení obchodní společnosti, — vyjmouc případ úpadku, — jehož účelem jest skoncování zrušené společnosti a vzájemné vypořádání se společníků v jejich zájmu, ale i v zájmu věřitelů. Jest rozdíl v tom, o jakou obchodní společnost jde. Řekne-li se na př. o společnících veřejně společnosti obchodní, že jsou v likvidaci, může to po případě znamenati jen, že se rozešli po dobrovolné vzájemné úmluvě, po výpovědi společníka, po uplynutí určené doby, následkem úmrtí společníka (srov. čl. 123 obch. zák.). Použije-li se však výroku toho na př. o akciové společnosti, může poukazovati k tomu, že se základní kapitál zmenšil o polovici, že představenstvo musilo to oznámiti příslušnému úřadu správnímu, po případě musilo zažádati o vyhlášení úpadku (čl. 242, 240 obch. zák.). Při společnosti s ručením obmezeným může tím býti míněno dokonce, že jednatelé překročili meze okruhu působnosti společnosti nebo se dopustili činu stíhaného trestním zákonem, nebo že provozují nedovolená jednání, k nimž nemají státní koncese (§ 86 zák. ze 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.) atd. Ani v běžné mluvě nemá závadný údaj vždy, za všech okolností význam naprosto nezávadný, nevrhající stín na podnik, o němž jest řeč, nepodryvající důvěru v podnik, jeho dobrou pověst, solidnost, prosperitu. Vždy jest v pozastaveném údaji obsaženo, že se mluví o podniku zanikajícím. Začasté

je ve výroku tom obsaženo, že zánik se neděje z příčin s hlediska cti bezvadných. Může se tedy podle povahy případu pozastavený údaj dočknouti nepříznivě hospodářského postavení podniku a může je zhoršiti, ba i poškoditi. Vše to soud neuvážil, ba ani si neuložil odpověď na otázku, jakým podnikem jest žalující pojišťovna.

K b): Soud nemá za prokázáno, že se obžalovaný vyjádřil za účelem soutěže. Odůvodnění výroku toho jest však tak nedostatečné, že jest je pokládati na roveň, jakoby nebyly uvedeny vůbec žádné důvody. Soud nalézací si neuvědomuje, o jaký podnik jde, že žalující pojišťovna jest z největších v Československé republice, trvající již dlouhá desetiletí, prospívající atd. Soud nehodnotí dostatečně okolnost, že obžalovaný jest jednatel (podjednatel) vídeňské akciové pojišťovny D., tedy zástupcem konkurenční pojišťovny. Soud se nezabývá výpovědí svědka Benedikta H-a, že obžalovaný věděl již předem, že svědek jest pojištěn u banky S. Soud k tomu všemu, co uvedeno, nehledí při zjištění řeči H-a s obžalovaným o pojištění proti ohni, o S. a o jejím zástupci Václavu H-ovi. Soud nedbá výpovědi H-ovy a B-ovy, že se H. dotazoval B-a, jak je to vlastně s likvidací banky S., a že se H. řečí s obžalovaným v hostinci ocitl v pochybnostech. Kdyby soud vše to náležitě byl zjistil, uvážil a v souvislosti hodnotil, není vyloučeno, že by byl dospěl k jinému závěru než se stalo, totiž k závěru, že údaj obžalovaného cílil k tomu, by bylo postavení podniku soukromé obžalobkyně v soutěži zeslabeno, a že údaj byl k tomu i způsobily.

K c): Nalézací soud nemá za prokázáno, že obžalovaný učinil pozastavený údaj v úmyslu »mu za vinu kladeném«, to tím méně, an Benedikt H. potvrdil, že nevěděl, že obžalovaný jest zástupcem pojišťovny D. Nezjišťuje však, zda si obžalovaný byl či nebyl vědom nepravdivosti údaje toho a jeho způsobilostí, poškoditi zlehčovaný podnik, při čemž to, zda H. věděl, že obžalovaný jest zástupcem D., ustupuje do pozadí. Všechny tyto vady a nedostatky zmatečnii stížnosti výslovně neb aspoň jasným poukazem uplatňované činí rozsudek zmatečným podle § 281 čís. 5 tr. ř. Bylo proto odůvodněné zmatečnii stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a dále rozhodnouti podle § 288 čís. 1 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 4230.

K nedokonanému svádění ke zločinu vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák. není třeba, by sváděné osobě byla pojmenována žena, již mělo býti od plodu pomoženo, aniž se vyžaduje, by osoba, již má býti od plodu pomoženo, s vyhnáním plodu předem nebo dodatečně souhlasila.

(Rozh. ze dne 4. srpna 1931, Zm II 285/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnii stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 6. června 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem ne-

dokonaného svádění ku spoluvině na zločinu vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Při hmoněprávním důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. jest vycházeti ze skutkových zjištění rozsudku prvé stolice, podle nichž obžalovaný požádal Annu P-ou (jak ostatně sám doznal), by za odměnu pomohla určité ženě od těhotenství. Pokud zmateční stížnost napadá toto skutkové zjištění rozsudku prvé stolice, není provedena po zákonu a nelze k ní přihlížeti. Pokud důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. byl doložen po zákonu, neobstojí výtky zmateční stížnosti. Ve své podstatě popírají, že šlo o navádění Anny P-é k určitému činu trestnému, an se obžalovaný Františka K-ové ani slovem nezmínil o svém úmyslu hledati pomoc proti jejímu těhotenství, nejmenoval P-é, na kom by měl býti zákrok proveden, a po zamítavé odpovědi P-é ihned odešel. Při tom pomíjí stěžovatel další významnou, rozsudkem zjištěnou skutečnost, že P-é při své žádosti řekl, že by to mohlo státi i 1.000 Kč. Na tomto základě, který dodává žádosti obžalovaného ráz pro právní posouzení pojmu návodu zcela odlišný, stěžovatel onu náležitost trestného činu podle § 9 tr. zák. nepopírá. Výtka, že obžalovaný nesváděl k určitému činu trestnému, není odůvodněna. Trestný čin, k němuž obžalovaný hleděl Annu P-ou svést, byl určitě označen i bez pojmenování ženy, již měla P-á od plodu pomoci. Obžalovaný, dodávaje svému svodu důraz nabízením značné odměny, žádal porodní asistentku, jež nikdy není povolána a oprávněna těhotenství přerušiti, o pomoc od těhotenství nějaké ženy, tudíž o zákrok, který by byl u ní trestný v každém případě, ať byl podniknut na kterékoliv těhotné osobě. Vyznačil tedy návodce všechny podstatné složky zločinu podle §§ 5, 144 tr. zák., kterého se P-á měla dopustiti a který byl takto obžalovaným dostatečně konkretisován. Pojmenování předmětu zákroku, udání adresy a t. d. bylo by již specialisací, které není třeba k pojmu svádění k určitému zločinu. V rozsudku není zjištěno, že by K-á v žádném případě nebyla se zákrokem souhlasila, a nemůže proto po zákonu na tomto tvrzení ani zmateční stížnost budovati námitku, že vykonání činu bylo objektivně nemožné a neproveditelné. Ostatně jest zjištěno ať již předchozího nebo dodatečného souhlasu nebo nesouhlasu Františky K-ové pro skutkovou podstatu zločinu obžalovanému přiřítaného nerozhodné, neboť zákon v § 9 tr. zák. nerozeznává mezi příčinami, proč působení návodce k trestnému činu zůstalo bezvýsledným; stačí, že návodce působil na vůli jiné osoby, by se dopustila činnosti, která má vésti k trestnému výsledku, pokud jen tato konkrétní činnost není k jeho dosažení naprosto nezpůsobilá, jako by byl na př. návod k zákroku na ženě, která není vůbec těhotná a pod. Takovou naprosto nezpůsobilost nelze shledati v nesouhlasu ženy těhotné, na níž by podle návodu zákrok měl býti proveden, a to již proto, že po případě i bez tohoto souhlasu mohla by sváděná osoba — na příklad při předstírané prohlídce těhotné ženy —

provésti na ní zákrok, trestný podle §§ 147, 148 tr. zák. Trestný čin podle § 9 tr. zák. jest vykonán, když se pachatel dopustil svádění, které pro příčinu jsoucí mimo jeho osobu zůstalo bezvýsledným. Poněvadž není zjištěno nic, z čeho by se dalo dovoditi, že se obžalovaný v tomto období své činnosti dopustil nějakého jednání, kterým by z jeho vůle bylo působen k zahlazení jeho svádění ještě dříve, než by se ukázala bezvýslednost svádění, založená jinými, mimo svůdcovu vůli jsoucími příčinami, nemůže se stěžovatel dovolávati beztrestnosti pro domnělé dobrovolné odstoupení na tom základě, že po odmítnutí P-é odešel a že není jisto, co by byl učinil, kdyby P-á byla přivolila. Tvrzené přestrašení jeho po sdělení K-ové o jejím těhotenství jako pohnutka činu nemůže pro otázku viny přijíti v počet.

Cís. 4231.

Nebezpečná železniční služba vyžaduje zvýšenou opatrnost a přísné dodržování předpisů, daných v zájmu bezpečnosti služby; tyto bezpečnostní předpisy předcházejí jiným předpisům pořádkovým (na př. které nařizují co nejrychlejší provedení posunu); oněch předpisů jest zvýšenou měrou dbáti zvláště za nepříznivých poměrů povětrnostních, třeba i na úkor rychlosti výkonu služby, nelze-li za daných poměrů jinak služební úkon provésti.

S hlediska trestního zákona nelze posunovači, který měl obstarati současně výkony několika posunovačů, z nichž jeden měl běžeti před soupravou a ostatní se měli rozdělití podle vozů, vytýkati, že stoje na stupátku prvního vozu hleděl obstarati i pozorování jízdní dráhy, i spojovací službu se strojuvdcem.

Tím však, že dal posunovač znamení k pohybu posunované soupravy, nepřesvědčiv se dříve bezpečným a všelikou pochybnost vylučujícím způsobem o tom, zda jest kolej volná, způsobil situaci, za jejíž další průběh nese zodpovědnost v rámci §§ 335, 337 tr. zák.

Pokud nebyla správně a výstižně vyřešena nalézacím soudem otázka, že obžalovaný mohl i po subjektivní stránce postřící, že jeho jednáním může nastati zjištěný výsledek trestně závažný.

(Rozh. ze dne 7. srpna 1931, Zm I 819/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 2. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přčinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil témuž soudu prvé stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Podle čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká, že rozsudek je neúplný, nevypovídá se úplně s posudkem znalce inspektora S-a o sobě a ve spojení

s protokolem o místním ohledání, s posudkem znalce inž. Josefa E-a, najmě při posuzování zavinění obžalovaného po stránce subjektivní, dále s posudkem znalce vrchního inspektora Jana H-a a posléze s výsledkem místního ohledání a s obsahem svědecké výpovědi strojníka K-a. Po věcné stránce — čis. 9 a) § 281 tr. ř. — namítá stěžovatel, že soud posoudil nesprávně otázku subjektivního zavinění. Soud prvě stolice zjišťuje, že obžalovaný překročil ve dvou směrech služební povinnost; jednak tím, že dal posunovací soupravě čis. 1220/1115 znamení »vpřed«, nepřesvědčiv se, jakž bylo jeho povinností, že vlak čis. 1801, který stál na téže koleji jako posunovaná souprava, opravdu již odjel, jednak tím, že nešel, jak předepsáno, před posunovanou soupravou, a dovozuje z toho, že tím i oním opomenutím zavinil srážku posunované soupravy čis. 1220/1115 s vlakem čis. 1801, a při tom nastavší smrt zámečnicka Š-y. Zrušovací soud sdílí stanovisko prvního soudu, že nebezpečná železniční služba vyžaduje zvýšenou opatrnost a přísné dodržování předpisů, daných v zájmu bezpečnosti služby. Při tom jest trvati i na tom, že tyto bezpečnostní předpisy předcházejí jiným předpisům pořádkovým, které na příklad pro souzený případ nařizují co nejrychlejší provedení posunu. Zvláště za nepříznivých poměrů povětrnostních bylo povinností obžalovaného dbáti zvýšenou měrou bezpečnostních předpisů služebních, třeba i na úkor rychlosti výkonu služby, nebylo-li lze za daných poměrů jinak služební úkon provést. Z oněch dvou překročení služebních předpisů přichází s hlediska zavinění v úvahu hlavně první z nich, totiž, že obžalovaný dal pokyn k pohybu posunované soupravy, nepřesvědčiv se, je-li jízdní dráha volná. Druhé překročení, že totiž stál na stupátku prvního vozu a neběžel před vlakem, jest podřadného významu. Jak bylo znalcem H-em uvedeno, musel obžalovaný obstarati současně výkony několika posunovačů, z nichž jeden měl běžeti před soupravou a ostatní se měli rozdělití podle vozů. Sotva lze proto obžalovanému a ostatním se měli rozdělití podle vozů. Sotva lze proto obžalovanému s hlediska trestního zákona vytýkati, že, stoje na stupátku prvního vozu, hleděl obstarati i pozorování jízdní dráhy, i spojovací službu se strojvůdcem. Za zjištěných poměrů povětrnostních mohl se stupátka vozu jízdní dráhu daleko lépe pozorovati, než kdyby byl šel před posunovanou soupravou, kde by jeho pozornost byla částečně odvrácena pozorováním vlastní neschůdné cesty, a pro menší vzdálenost znamení jim dávaná mohla býti strojvůdcem lépe postřehnutá. Avšak tím, že obžalovaný dal znamení k pohybu posunované soupravy, nepřesvědčiv se dříve bezpečným a všelikou pochybnost vylučujícím způsobem o tom, zda vlak 1801 odejel již ze třetí koleje, způsobil situaci, za jejíž další průběh nese zodpovědnost v rámci §§ 335, 337 tr. zák. V tom směru soud prvě stolice zcela správně v rozsudku zjistil všechny všeobecné předpoklady přečinu podle § 335 tr. zák., a zmateční stížnosti nelze přiznati důvodnost, pokud se v tomto směru snaží rozsudku vytýkati rozpor se spisy, neboť posudky znalců a výsledky místního ohledání jsou v rozsudku věcně správně citovány. Není třeba, by soud znalecké posudky a obsah svědeckých výpovědí do důvodu rozsudku opisoval celé, stačí, činí-li z nich ve shodě se spisy potřebná skutková zjištění.

Zmateční stížnosti jest však přisvědčiti, pokud vytýká rozsudku právní nesprávnost po stránce subjektivní. Rozsudek se sice zabývá podrobně objektivními předpoklady § 335 tr. zák., odůvodňuje též subjektivní požadavek skutkové podstaty, že totiž obžalovaný mohl postřici, že svým jednáním, pokud se týče překročením služebních předpisů může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, to však jen všeobecným poukazem na povolání obžalovaného »jako zřízence dráhy«, nechává nepovšimnuty okolnosti případu, které by mohly míti vliv na možnost seznaní nebezpečí s postupem obžalovaného spojené v souzeném případě. Prvý soud se nezabýval vzdáleností 420 kroků mezi vlakem čis. 1801 a posunovanou soupravou 1220/1115 v době, kdy obžalovaný dal znamení k jízdě. Tato vzdálenost sice sama o sobě nezmenšuje zodpovědnost obžalovaného, a nemůže ho vyviníti po stránce objektivní ani další s tím související skutečnost, že totiž strojvůdce posunovanou soupravu na znamení obžalovaného včas nezastavil. An obžalovaný dal k jízdě sám podnět, nelze v případném spoluzavinění strojvůdce shledati přerušeni příčinné souvislosti, jak se zmateční stížnost snaží dovoditi (srovnej rozh. čis. 332 sb. n. s.). Přes to však ona vzdálenost mohla obžalovanému sjednati subjektivní uklidnění, že bude moci za všech okolností posunovanou soupravu v čas zastaviti, a že tedy i v případě, že jeho předpoklad o tom, že vlak čis. 1801 již odejel, byl mylný, může posunovanou soupravu ještě vždy tak zastaviti a s posunem vyčkati, by k nárazu na vlak čis. 1801 bezpečně nedošlo. Obžalovaný se sice při zahájení posunu bezpečně nepřesvědčil, že jízdní dráha je volná, nýbrž spokojil se jen tím, že nabyl subjektivního dojmu, že není v cestě překážek. Avšak když po ujetí 120 kroků, kdy byla mezi posunovanou soupravou a vlakem čis. 1801 ještě vzdálenost téměř 300 kroků, tedy vzdálenost, kde souprava, pohybující se jen rychlostí 10 km, asi ještě snadno mohla býti zastavena, seznan svůj omyl, činil vše možné, by posunovanou soupravu zastavil, a jen okolnost, že strojvůdce neslyšel jeho návěsti »stůj«, ačkoliv jeho slyšitelnou návěst slyšelo celé okolí, a nepostřehl v čas jeho znamení svítilnou, zmařila úspěch jeho snahy. Tato vzdálenost, na kterou obžalovaný posun soupravy zahájil, mohla míti v souzeném případě podstatný vliv na vědomí obžalovaného o nebezpečnosti jeho postupu, všeobecně ovšem již jeho povoláním jako zřízence dráhy založeného. Ježto tedy v souzeném případě nebyla rozsudkem správně a výstižně řešena otázka, zda obžalovaný mohl postřici, že jeho jednáním může nastati zjištěný výsledek trestně závažný, a ježto se touto otázkou souzeného případu soud prvě stolice nezabýval, jest řešení subjektivní stránky trestného činu a zavinění obžalovaného pochybené a rozsudek zmatečný podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Zmatečný rozsudek bylo podle § 288 odstavec druhý tr. ř. zrušiti. Poněvadž pak nejsou v rozsudku a v jeho důvodech zjištěny skutečnosti, které měly býti v tomto směru při správném použití zákona základem rozhodnutí, bylo věc podle § 288 odstavec druhý čis. 3 tr. ř. přikázati soudu prvě stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 4232.

Soud není při posudku podle § 341 tr. ř. co do výměry náhradního trestu vázán ustanovením § 17 tr. zák., nýbrž může navrhnouti i delší náhradní trest než dvacet let.

(Rozh. ze dne 7. srpna 1931, N I 103/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací podává posudek podle § 341 tr. ř. o rozsudku smrti, vyneseném krajským jako porotním soudem v České Lípě dne 1. června 1931 nad Eduardem E-em pro zločin žhářství podle §§ 166, 167 písm. a), b), c) tr. zák., připojil se k návrhu porotního soudu, doporučujícímu udělení milosti Eduardu E-ovi, a pro případ, že se tak stane, navrhl náhradní trest těžkého, čtvrtletně jedním postem a každoročně dne 6. září uzavřením o samotě v temné komůrce na tvrdém loži zostřeného žaláře dvacet let. Generální prokurátor projevil tento názor: »Udělením milosti může býti trest zcela nebo z části prominut, anebo může na místě přísnějšího trestu stanoven býti mírnější zákonu známý trest; zákon stanoví nejdelší dobu trestu dočasného dvacet lety těžkého žaláře, není tedy delší než dvacetiletý těžký žalář (jako trest dočasný) podle zákona přípustný. Aniž by bylo zapotřebí pouštět se do řešení otázky, zda by president republiky u výkonu svého práva, udíletí milost, mohl určit náhradní trest vyšší, než jest zákonem připuštěn, má za to, že nejvyšší soud jest ve svém návrhu oním způsobem omezen, takže nemůže navrhopati náhradní trest ve výši, která přesahuje nejvyšší míru zákona. Má proto za to, že nejvyšší soud by mohl jako náhradní trest, chce-li se spokojiti s trestem dočasným — a v tomto směru projevil i svůj souhlas — navrhnouti trest těžkého žaláře v trvání nejvýše 20 let«. Nejvyšší soud nesouhlasil s názorem generálního prokurátora, maje za to, že soud není při svém posudku ohledně výměry náhradního trestu vázán ustanovením § 17 tr. zák., neboť toto ustanovení již podle svého doslovu (»Zur Kerkerstrafe wird . . . verurteilt«) platí jen pro výměru trestu při odsuzování k trestu žaláře, nikoliv pro výměru náhradního trestu pro případ udělení milosti presidentem republiky. President republiky není ve svém ústavním právu (§ 103 úst. l.), zmírniti trest, nijak omezen. Tu pak vyplývá již z pojmu posudku (přiměřenosti náhradního trestu, § 341 tr. ř.), že ani pro soudy posudek ten podávající nemá omezení § 17 tr. zák. platnosti.

Čís. 4233.

Zákon mluví v § 187 tr. zák. o »soudu« vůbec, všeobecně, bez bližšího označení neb omezení co do oboru působnosti; v zákoně není podkladu pro názor, že slovem soud jsou tu míněna jen ta oddělení a ony orgány soudu, jež jsou povolány k trestnímu stíhání.

Přednosta soudu, revidující věci doličné, jest »soudem nebo jinou vrchností« ve smyslu § 187 tr. zák.

(Rozh. ze dne 12. srpna 1931, Zm I 617/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 9. května 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zpronevěry podle §§ 181, 461 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Námítka uplatňovaná s hlediska zmatku čís. 9 b) § 281 tr. ř., že se obžalovaný stal beztrestným podle § 187 tr. zák. — aspoň ohledně pistole »Steyer« proto, že ji dodatečně vrátil vojenské správě, a to ještě dříve, než bylo proti němu zahájeno trestní řízení, — neobstojí. Rozsudek sice nemá výrok o beztrestnosti obžalovaného z důvodu náhrady škody z účinné lítosti podle § 187 tr. zák., ale zjišťuje okolnosti, které by pro tuto otázku přicházely v úvahu, jednak, že si obžalovaný bezprávně přivlastnil a tím zpronevěřil pistoli »Steyer«, kterou měl podle soudcova rozkazu z 10. května 1928 zaslati vojenské hospodářské správě, neučinil tak a soudci nepravdivě tvrdil, že ji zaslal; jednak že při revisi ze dne 28. června 1929 vyšla tato zpronevěra na jevo a o činu obžalovaného nabyt vědomostí přednosta soudu, revisi provádějící. Marně se snaží zmateční stížnost dokázati, že přednostu soudu, revidujícího věci doličné, nelze pokládati za »soud nebo jinou vrchnost« ve smyslu § 187 tr. zák. Zákon tu totiž mluví o »soudu« vůbec, všeobecně, bez bližšího označení neb omezení co do oboru působnosti. Není proto v zákoně podkladu pro názor, že slovem »soud« jsou míněna jen ta oddělení a ony orgány soudu, které jsou povolány k trestnímu stíhání. Představujeť soud, ať vykonává tu či onu soudní pravomoc, jednotný veřejný úřad, který je na venek představován přednostou soudu. Podle § 25 zák. o org. soudu jest přednosta soudu oprávněn vykonávati veškerou pravomoc okresnímu soudu přidělenou, tedy i trestní, a to vedle všeobecného služebního dozoru, jest tedy oprávněn a zároveň i povinen přijímati trestní oznámení a dávatí podnět k zavedení trestního řízení pro trestné činy, které dojdou k jeho vědomosti, ať jakýmkoliv způsobem. Z toho plyne, že i v souzeném případě nešlo jen o administrativního představeného soudu, když přednosta okresního soudu, vykonávaje revisi, zjistil trestný čin obžalovaného. Odeslal-li tudíž, jak rozsudek zjišťuje, obžalovaný pistoli »Steyer« vojenské správě teprve 10. července 1929, tedy 12 dní po tom, kdy se přednosta soudu — tedy soud ve smyslu § 187 tr. zák. — dověděl o jeho činu, nenahradil včas celou škodu z trestního činu, a nestal se beztrestným podle § 187 tr. zák., třebaže trestní udání o činu došlo státnímu zastupitelství teprve 15. července 1929.

Čís. 4234.

S hlediska § 531 b) tr. zák. netřeba za všech okolností úplné náhrady škody, nýbrž jen náhrady podle sil [§ 229 b) tr. zák.].

Pokud však nestačí k beztrestnosti promlčení o sobě, že obžalovaný (rolnický syn), jsa nemajetný, nebyl s to, by škodu nahradil.

Nejde o zmatek čís. 10 b) § 344 tr. ř., nezabýval-li se porotní soud otázkou promlčení, ač z výroku porotců a ze spisů vyplývá, že promlčecí doba uplynula, schází-li podmínka promlčení dobrovolná náhrada škody. Předmětem dodatkové otázky není zjišťování předpokladů beztrestnosti z důvodů § 317 tr. ř. (promlčení).

(Rozh. ze dne 12. srpna 1931, Zm II 221/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Uherském Hradišti ze dne 4. června 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 411 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, nechávajíc nedotknutým odsouzení obžalovaného pro přestupek § 516 tr. zák., uplatňuje proti odsuzujícímu výroku pro přestupek § 411 tr. zák. důvod zmatečnosti čís. 10 b) § 344 tr. ř. Věcně provádí i zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. Nelze jí přiznati oprávnění v žádném směru. 1. Neprávem vytýká, provádějíc tak věcně zmatek čís. 6, že (hlavní) otázka na přestupek § 411 tr. zák. neměla být vůbec dána, a to, hledíc ku předpisu § 317 tr. ř.; byla-li dána, stalo prý se tak mylným výkladem zákona. Podle § 318 tr. ř. jest zásadně dáti otázku hlavní na každý trestný čin, naznačený v obžalobě, a příčinnosti ji obžalobě i co do skutkového stavu věci, i co do zákonných známek trestného činu. Těmto požadavkům soud vyhověl, dav porotcům VI. (hlavní) otázku na přestupek § 411 tr. zák.; byl by porušil zákon, kdyby tuto otázku (jak si přeje zmateční stížnost) nedal. Z ustanovení §§ 317 a 319 tr. ř. vyplývá, že není předmětem dodatkové otázky zjištění předpokladů beztrestnosti z důvodů § 317 tr. ř. Příkazuje tento § výslovně porotnímu soudu, nikoliv porotcům, samostatně rozhodování o těchto otázkách, tedy zejména také zjištění a posouzení předpokladů směrodatných pro promlčení trestného činu, a to i tehdy, když porotci odpověděli na otázku o vině kladně (srov. rozh. čís. 2062, 2644 sb. nejv. s.). Neporušil tudíž soud předpis § 317 tr. ř., nedav porotcům dodatkovou otázku na promlčení, již dáti tento § přímo zakazuje.

2. Důvodu zmatečnosti podle čís. 10 b) § 344 tr. ř. se dovolává zmateční stížnost proto, že se soud nezabýval otázkou promlčení přestupku podle § 411 tr. zák. přes to, že z výroku porotců k VI. hlavní otázce a z obsahu spisů vyplývá, že trestný čin byl spáchán 11. srpna 1929 a první soudní procesní úkon proti obžalovanému byl předsevzat 15. ledna 1930, tedy po uplynutí více než 5 měsíců, kdežto promlčecí lhůta onoho přestupku, který je v § 412 tr. zák. ohrožen trestem prostého vězení, činí podle § 532 tr. zák. 3 měsíce. Jest přípustiti, že tomu tak jest, avšak soud porotní, nerozhodnuv o otázce promlčení, k němuž jest podle výslovného ustanovení § 317 tr. ř. samostatně povolán, neporušil zákon, ana schází další podmínka promlčení, dobrovolná náhrada škody obžalovaným. Ze

spisů vyplývá, že z činu obžalovaného vzešla Františce M-ové škoda; ve svém protokole žádá na bolestném 500 Kč, 30 Kč za vysvědčení lékaři, jež dosud diuhuje, a vyhrazuje si domáhati se další náhrady pořadem práva civilního. Zmateční stížnost ovšem praví, že obžalovaný, jsa nemajetný, nebyl s to, by škodu nahradil; tato okolnost však o sobě s hlediska § 531 b) tr. zák. ještě nestačí, chce-li obžalovaný býti účasten promlčení. Arci netřeba za všech okolností úplné náhrady škody, nýbrž jen náhrady škody podle sil, ježto omezení náhrady podle § 229 b) tr. zák. dodatkem »podle svých sil« platí i pro případy § 531 odst. 2 b) tr. zák. Než že by stěžovatel, který je podle vlastního udání rolnickým synem, vůbec nebyl s to ani část škody nahraditi, nebo že by se aspoň byl pokusil podle svých sil tak učiniti, ani zmateční stížnost sama ne tvrdí. I když se podle obsahu trestních spisů obžalovaný nedopustil v promlčecí době žádného trestného činu [§ 531 c) tr. zák.], není splněna zákonem požadovaná podmínka odst. 3 téhož §, a obžalovanému tudíž nepřichází k dobru promlčení, zrušující trestnost.

Čís. 4235.

V případě § 25 zák. na ochr. zn. nepadá na váhu, že označení zboží obžalovaného bylo proň zapsáno jako známka, aniž se jde na tom, že v kombinovaném označení zboží obžalovaného přichází i jeho firma.

Okolnost, že se v kombinovaném označení zboží obžalovaného vyskytuje i slovo chráněné za známku pro soukromého obžalobce, nemusí o sobě býti pokleskem proti zákazu §§ 23, 25 zák. na ochr. zn. Záleží na tom, jaký má chráněné slovo význam v pozastaveném kombinovaném označení pro obvyčejného kupitele, kupujícího sice podle známky, ale jen po paměti, podle celkového výsledku jeho dojmu, a s ním porovnávaného zboží ke koupi mu nabízené, a to s pozorností obvyklou, nezbytnou ani podezřením ani odbornými znalostmi.

(Rozh. ze dne 18. srpna 1931, Zm I 479/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. dubna 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 ř. tr. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 23 zákona na ochranu známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák.

D ů v o d y:

Trestní zákaz § 23 zákona na ochranu známek čelí proti tomu, kdo do oběhu dá nebo na prodej chová zboží, bezprávně označené známkou, již výhradně užívati oprávněn je někdo jiný. Podle § 25 téhož zákona platí zákaz ten i tehdy, je-li známka uvedena s tak malými změnami nebo tak nezřetelným způsobem, že by obvyčejný kupitel zboží rozdíl seznati mohl jen, užívaje zvláštní pozornosti. Obžaloba zněla v souzeném pří-

padě skutkově i právně na případ § 23 zákona o ochraně známek. V tom smyslu zní i zprošťující rozsudek, ač vyšlo najevo, že obžalovaný neoznačuje své zboží jen slovní známkou, zapsanou pro soukromou obžalobkyni, nýbrž vignetou, obsahující známkové slovo soukromé obžalobkyně ve spojení se slovem kanafas pod obrazcem psa, sedícího na stůlce zboží před amplionem. Vpravdě jde tedy o případ § 25 zákona o ochraně známek, i jest porovnávati podle měřítka této stati zákona se slovní známkou soukromé obžalobkyně obžalovaným vskutku používané kombinované označení jeho zboží. Tak si ostatně počíná v podstatě i rozsudek. Při tom nepadá na váhu, že označení zboží obžalovaného bylo pro něho zapsáno jako známka (srovnej rozhodnutí sb. tr. čís. 1646, 3245, 3942), a nesejde dále zpravidla na tom, že v kombinovaném označení zboží obžalovaného přichází i jeho firma (srovnej rozhodnutí sb. tr. 3436, 4004). Okolnost, že se v kombinovaném označení zboží obžalovaného vyskytuje i slovo chráněné jako známka pro soukromou obžalobkyni, nemusí o sobě býti pokleskem proti zákazu §§ 23, 25 zákona o ochr. známek. Zda tomu tak, záleží na odpovědi na otázku, jaký význam má chráněné slovo v pozastaveném kombinovaném označení pro obvyčejného kupitele, kupujícího sice podle známky, ale jen po paměti, podle celkového výsledku jeho dojmu, a s ním porovnávajícího zboží, ke koupí mu nabízené, a to s pozorností obvyklou, nezbystřenou ani podezřením, ani odbornými znalostmi (srovnej Abel, Das Oesterreichische Markenrecht str. 195 a násl., Adler, v díle téhož názvu str. 234 a násl., pak rozhodnutí sb. tr. čís. 3245, 3327, 3399, 3436, 3942, 3949 a j.). V souzeném případě zjistil nalézací soud, přijímaje za své stanovisko znalcovu, že na známce (správněji na označení zboží) obžalovaného převládá obrazec psa s amplionem, že se známka obžalovaného nápadně liší od slovní známky soukromého obžalobce, takže obvyčejný kupitel nemůže býti uveden v omyl o původu zboží. Toto zjištění napadá zmáteční stížnost soukromé obžalobkyně s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. pro »rozpor se skutečností«, a to ve znalcovu předpokladu, přejatém i nalézacím soudem do odůvodnění zjišťovacího výroku, že slovo »Radio« v době zápisu známky pro soukromou obžalobkyni znamenalo prvek, a mělo značiti čistotu a jakost zboží, kdežto obrázek na označení zboží obžalovaného poukazuje k použití slova »Radio« ve významu rozhlasu. Je pravda, že v prvé části této argumentace, co do významu slova radio jako označení prvku, vychází nalézací soud spolu se znalcem z představy mylné a ničím neodůvodněné. Ale zmáteční stížnost příkládá této vadě zjišťovacího výroku neprávem tak veliký význam, že vlastně jen na ní buduje své vývody proti rozsudku. Neboť z rozsudku nelze seznati, že by onen zjišťovací výrok, odvozovaný v podstatě přece hlavně z toho, že obžalovaný označuje své zboží způsobem kombinovaným, v němž převládá obrazec psa s amplionem, stál a padal s řečeným mylným předpokladem. Je naopak zřejmo, že na výrok o výsledku porovnávání smyslových vjemů z obojího označení zboží podle měřítka § 25 zákona o ochraně známek nemohl mítí vliv ať mylný ať správný předpoklad o významu slova »radio« v době zápisu ochranné známky soukromé obžalobkyně, neb o důvodu,

pro který si soukromá obžalobkyně slovo to zvolila za známku, že předpoklad ten, třebaže byl nalézacím soudem uváděn mezi důvody zjišťovacího výroku, vpravdě není premisou jeho zjišťovacího závěru o nezačitatelnosti označení zboží obžalovaného se známkou soukromé obžalobkyně, a že proto jeho nesprávnost, netýkajíc se závažné okolnosti, nečiní vratkým samo řečené zjištění rozsudku. Že rozsudek pochybil v oněch složkách výroku, jež jsou povahy právní, že zejména pochybil v představě obvyčejného kupitele, v představě míry jeho pozornosti a způsobu jeho porovnávání obojího označení zboží, jak žádá § 25 zákona o ochraně známek, stížnost netvrdí. Zmateční stížnost také nijak nepadá argumentací, již rozsudek vyřizuje a tedy nepřehlíží znalcovu zmínku o tom, že by za určitých okolností mohl kupitel, žádající Radio-kanafas, dostati kanafas obžalovaného místo kanafasu soukromé obžalobkyně; s hlediska čís. 5 je tedy dotyčná ostatně málo jasná výtku zmáteční stížnosti bezdůvodná. Z toho pak, jak stížnost, uvádějíc a pozpůsobujíc tento znalcův výrok, dospívá k závěru, že záměna je možna, plyne, že si stěžovatelka pro tento závěr představuje kupitele neznajícího vůbec známky, a tedy vlastně nekupujícího podle známky; tu pak arci pojmově nemůže býti řeči o záměně, o šalivosti označení zboží. Je tedy stížnost sama v té příčině na právním omylu. Stížností se nepodařilo dovoditi zmátečnost rozsudku podle čís. 5 § 281 tr. ř. v jeho skutkově zjišťovací části a nepokusila se ani o doličení jeho právní mylnosti. Budiž podotčeno, že otázka správnosti znaleckého posudku nemůže býti ve zmáteční stížnosti nadhazována, nezajistil-li si stěžovatel alespoň důvod zmátečnosti podle čís. 4 § 281 tr. ř. způsobem, na nějž pomýšleno v § 125, 126 tr. ř. Bylo proto zmáteční stížnost zavrhnouti.

Čís. 4236.

Sešměšňování spadá jen tehdy pod § 491 tr. zák., je-li napadený projevem uváděn v nebezpečí, že v očích jiných lidí ztratí na předpokladech vážnosti a úcty, na niž má nárok podle své osobnosti, jak se projevuje v jeho vlastnostech a smýšlení, při časopise podle úrovně, jak se projevuje zejména v zastávaných tendencích, ve způsobu psaní a v hodnotě článků.

Nestačí pouhý nepřístojný výraz, ani pouhé obraty rázu humoristického, dobírání si, úsměšky a pod.

V drobné zmínce o časopise, že si rád pokecá, nelze spatřovati sešměšňování podle § 491 tr. zák.

(Rozh. ze dne 18. srpna 1931, Zm II 185/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Novém Jičíně ze dne 26. dubna 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bez-

pečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti lze přisvědčiti, vytýká-li věcně nalézacímu soudu s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., že se v rozsudku neobírá výkladem, který soukromý obžalobce dával pozastavenému výrazu již v obžalovacím spisu, a že neodůvodňuje výrok, podle něhož slovo »kecati« znamená mnoho mluvíti. Přes to nebylo zmateční stížnosti vyhověti, neboť nebylo shledáno, že by náprava seznané formální vady mohla vésti k úspěchu zmateční stížnosti. Soukromý obžalobce shledával v pozastaveném výroku sesměšňování ve smyslu § 491 tr. zák. Nalézací soud správně přihlížel i k otázce, zda v pozastavených slovech není také vinění soukromého obžalobce z opovržlivých vlastností. Dbal tím toho, že projev, v němž shledáváno sesměšňování, jen tehdy spadá pod hledisko trestního zákazu § 491 tr. zák. jakožto vydávání ve veřejný posměch, postihují-li jeho možné účinky čest a vážnost napadeného po týchž stránkách, jak by tomu bylo při hanění ve smyslu prvních dvou případů § 491 tr. zák., je-li tedy napadený projevem uváděn v nebezpečí, že v očích jiných lidí ztratí na předpokladech vážnosti a úcty, na niž má nárok podle své osobnosti, jak se projevuje v jeho vlastnostech a smýšlení, při časopise tedy podle úrovně, jak se projevuje zejména v zastávaných tendencích, ve způsobu psaní a v hodnotě článků; je tudíž třeba, by projev směřoval k těm hodnotám, jež zakládají čest napadeného; nestačí však o sobě k naplnění onoho pojmu pouhý nepřístojný výraz, ani pouhé obraty rázu humoristického, dobírání si, úsměšky a pod. (srov. sb. tr. čís. 1674, 2138, 2340, 2359, 2735, 2826, 2868, 3066, 3207, 3299, 3763, 3785, 4007, 4027, dále Altmann, Kommentar I. str. 971). S tohoto hlediska nelze důvodně tvrditi, že pozastavenými slovy — pouhou drobnou zmínkou, vsunutou do souvislosti jinak na soukromého obžalobce nijak neútočící — mohl býti časopis vystupující jakožto soukromý obžalobce (o stranu, již časopis slouží, tu nejde, pročť jsou dotyčné poukazy zmateční stížností bezpředmětné) snižen ve vážnosti v onom smyslu. I když se předpokládá ten smysl slova kecati, který s ním spojuje soukromý obžalobce, že totiž znamená mluvíti nejen mnoho, nýbrž i nehodnotně, žvaniti, a nepřehlédne-li se, že výrok zněl »No, Noviny z R. si rády pokecají«, že tedy byla tu soukromému obžalobci přikládána opětovnost kecání, — nepozbývá pozastavená poznámka ráz pouhého posměšku, jímž se nepřikládají (formou sesměšňující) soukromému obžalobci v podstatě vlastnosti nebo smýšlení opovržlivé, aniž vystupuje pozastavená poznámka z mezi úštěpků ve vzájemném časopiseckém škorpení se tak obvyklých a běžných, že již nejsou pocítovány veřejnosti jako vážný projev, mícíci na samu onu hodnotu listu, jež zakládá jeho nárok na vážnost a úctu, a jež nemůže býti pozastavenými slovy pokládána za dotčenu. Nemýlil-li se takto napadený rozsudek v posouzení objektivní skutkové podstaty případu, bylo zmateční stížnost zavrhnouti, aniž třeba zabývati se ostatními jejími vývody.

Čís. 4237.

Souběh zločinu podle § 153 tr. zák. se zločinem podle § 99 tr. zák.

(Rozh. ze dne 20. srpna 1931, Zm II 256/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 16. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. zák. a zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Hmotněprávním důvodem zmatečnosti se vytýká, že vyhrůžky obžalovaného, pronášené současně se zlým nakládáním, jsou vyčerpány skutkovou podstatou zločinu podle § 153 tr. zák., a že skutková podstata zločinu podle § 99 tr. zák. odpadá. Nánitce nelze přisvědčiti. Kdežto § 153 tr. zák. trestá porušení tělesné integrity již skutečně nastalé, je předmětem právní ochrany podle § 99 tr. zák. (mimo jiné) bezpečnost napadeného před budoucím ohrožením této integrity, v níž jest napadenému ublíženo vyhrůžkami způsobilými vzbuditi důvodné obavy před ublížením teprve nastávajícím. Vyhrůžka do budoucnosti, spáchaná u příležitosti přítomného poškození na těle, měla-li náležitosti podle § 99 tr. zák. (které nejsou zmateční stížností popírány), není tedy vyčerpána trestem za poškození již nastalé, a na souběh obou trestných činů za obojí způsob porušení různých právních statků jest tím spíše uznati, že bylo vyhrožováno ublížením nepoměrně těžším než bylo ublížení skutečně způsobené. Správně byla tudíž vyhrůžka kvalifikována samostatně podle § 99 tr. zák. a zmateční stížnost je bezdůvodna.

Čís. 4238.

Pojem »ukrývání« ve smyslu § 201 c) tr. zák. nepředpokládá nutně, by byla pachatelem zřízena mezi věcí a jejím vlastníkem (uschováním, zpracováním nebo jinak) nepřekonatelná překážka, takže je vlastníku přímo nemožné vypátrati věc, již pozbyl (znova se jí ujati); stačí již stěžování znovunabytí věci oprávněnou osobou, která jí pozbyla, způsobením takových změn v zevnějšku nebo v umístění věci, které i jen znesnadňují vlastníku vypátrati věc, poznati jí a zmocnití se jí uplatněním a dokázáním vlastnického práva.

(Rozh. ze dne 27. srpna 1931, Zm II 283/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 7. června 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 201 c), 461 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný opatřil značkou své firmy cizí láhve omylem ho došlé (že byly láhve ty buď obžalovaným samým anebo za jeho souhlasu značkou jeho firmy opatřeny). Po právní stránce namítá stížnost, že tu není podstatné náležitosti přestupku podle §§ 461, 197, 201 písm. c) tr. zák., ukryvání; čtrnáct lahví, označených písmenami F. Č., nebylo prý ukryto, nebylo — jak zákon žádá — učiněno nepřístupným zrakem a fyzickému dosahu pravého vlastníka, nýbrž kolovalo v okolí pravého vlastníka, a to na místech, kam měl přístup, kde byl v obchodním spojení a kde se sám přesvědčil o tom, že s jeho lahvemi bylo nesprávně manipulováno. Nehledíc k tomu, že rozsudek předpokládá kromě ukryvání i, že si obžalovaný láhve přivlastnil, a že by stačil tento předpoklad o sobě, an zákon uvádí sice znaky ukryvání a přivlastnění hromadně, spatřuje však zřejmě v ukryvání činnost, kterou se přivlastnění zpravidla projevuje a uskutečňuje, je námitka i jinak pochybena. Pojem ukryvání nepředpokládá nutně, by byla pachatelem zřízena mezi věcí a jejím vlastníkem — uschováním, zpracováním nebo jinak — nepřekonatelná překážka, takže je vlastníku přímo nemožné, vypátrati věc, již pozbyl, a ujeti se jí znova; postačuje (srovnej rozhodnutí čis. 2267, 2806 sb. nejv. s.) již stěžování znovu-nabytí věci oprávněnou osobou, která jí pozbyla, způsobením takových změn v zevnějšku nebo v umístění věci, které jen znesnadňují vlastníku vypátrati věc, poznati jí a zmocnití se jí uplatněním a dokázáním vlastnického práva. Této povahy byla i zjištěná činnost stěžovatelova, neboť byly jí — třebas po případě prostřednictvím jiné osoby podle příkazu a za souhlasu stěžovatele činné — skoro úplně zničeny značky, poukazující na osobu pravého vlastníka, kterému bylo tím při nejmenším značně stěžováno poznati svůj majetek a dokázati své vlastnictví, třebaže se s dotčenými lahvemi u svých zákazníků mohl setkat i měl tak příležitost pátrati po svém ztraceném majetku a po značkách prokazujících jeho vlastnictví.

Čís. 4239.

I všeobecná výzva, by se dělnictvo snažilo dosíci splnění svých (krajních) požadavků revolučním třídním bojem (občanskou válkou), je po případě podněcováním ve smyslu § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.

Subjektivní stránka.

Hanobení republiky ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. výtkou, že zákony republiky jsou dělány proti dělnictvu, že dělníci jsou utlačováni ve prospěch továrníků a že to republika trpí a podporuje.

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 27. srpna 1931, Zm II 287/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 16. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky a přečinem podle § 14 čis. 5 téhož zákona, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čis. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel proti odsouzení pro zločin podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., že ve zjištěném jeho výroku: »Dělnictvo si musí pomoci samo, musí se spojit, musí se dáti do třídního revolučního boje, jen tak zvítězí nad kapitalisty« — nelze spatřovati podněcování k občanské válce a k násilné změně demokracie republikánské ústavy, jak za to má prvý soud, poněvadž výrok je jen kritikou vládnoucího hospodářského systému, »použitím socialistického učení na praktické soutěžení mezi dělnictvem a kapitalisty«, není v něm vůbec zmínky o republice, a pro svou povšechnou povahu není ani způsobilý vyvolati v posluchačích náladu pro páchaní zločinu podle § 1 zák. na ochr. rep. Než zmáteční stížnost nedbá skutkového zjištění napadeného rozsudku, z něhož by měla vycházeti, kdyby prováděla hmotněprávní zmatek po zákonu. Soud nalézací totiž, uváživ doslov výroku, obhajobu obžalovaného a okolností, za nichž výrok pronesl, nanejmé známý revoluční program komunistů, jichž exponentem byl v osudnou dobu obžalovaný, dospěl k přesvědčení, že obžalovaný, mluvě o revolučním třídním boji, měl na mysli občanskou válku a v důsledku jejím násilnou změnu demokraticko-republikánské formy státní ve stát komunistický; proto odmítl obhajobu obžalovaného, že minil jen boj výzvalový, jako nepravděpodobnou. Z tohoto skutkového zjištění jest vycházeti při věcném přezkoumání rozsudku. I všeobecná výzva, by se dělnictvo snažilo dosíci splnění svých (krajních) požadavků revolučním třídním bojem, tedy občanskou válkou, je podněcováním, způsobilým vyvolati v posluchačích duševní stav náchylný k budoucímu poškozování statků chráněných v § 1 zák. na ochr. rep. Nezáleží na tom, zda obžalovaný při tom jmenoval republiku výslovně čili nic, ana se jeho řeč týkala poměrů v republice, jak soud zjišťuje; i kdyby obžalovaný opravdu aplikoval socialistické učení nebo program strany komunistické na hospodářské poměry ve státě, nesmí se to státi způsobem zakládajícím skutkovou podstatu trestného činu, jak se stalo v souzeném případě, vychází-li se ze skutkových předpokladů rozsudku. Ve směru subjektivním zjistil soud, že obžalovaný svými výroky chtěl podněcovati své posluchače k násilnému převratu ve státě, by jím byla odstraněna demokraticko-republikánská forma státní a nahrazena státem komunistickým po způsobu sovětů. Mělo-li podněcování účinek čili nic, na tom nezáleží. Stačí, že bylo objektivně způsobilé vyvolati účinky, jimž chce zákon zabrániti trestní sankcí § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.

Proti odsouzení pro přečín podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. namítá zmáteční stížnost, že část pozastaveného výroku, proneseného obžalovaným, v němž soud shledal skutkovou podstatu tohoto přečínu, totiž »zaměstnavatelé neplatí dělnictvu tolik, by mohlo býti slušně živo, to-várníci vydělávají miliony, daně však neplatí«, — jest trestně nezavadná, ana prý jest jen zjištěním zjevů dnes se vyskytujících, — a druhá část výroku (že »v Československé republice jsou dělníci dělnictvu«), otroky, že máme celou řadu zákonů, které jsou dělány proti dělnictvu«),

nebyla prý pronesena způsobem, by mohla vyvolati v posluchačích nepřátelské smýšlení proti republice, nýbrž spíše roztrpčení proti osobám obcházejícím zákon; obžalovaný prý jimi vysvětloval jen hospodářskou stísněnost pracujících lidí a kritisoval ostře, ale případně hospodářsky silné třídy, ale nehanobil republiku. Než ani toto provedení hmotně-právního zmatku nedrží se skutkových zjištění rozsudku, který vyslovil a náležitě odůvodnil, že obžalovaný svými výroky vytýká republice, že její zákony jsou dělány proti dělnictvu, že dělníci jsou utlačováni ve prospěch továrníků, že to republika trpí a podporuje; soud zjistil, že tyto skutečnosti, obžalovaným tvrzené, pravdě neodpovídají, a že byly způsobily vyvolati rozruch a pohoršení. Tato zjištění odůvodňují právní závěr, že obžalovaný hanobil republiku způsobem štvavým a způsobilým snížití její vážnosti i ohrožití obecný mír v ní. Poněvadž soud zjistil formálně bezvadně i subjektivní stránku viny výrokem, že obžalovaný hanobil republiku úmyslně a u vědomí, že jeho štvavá řeč může u posluchačů vyvolati nepřátelské smýšlení a tím ohrožit obecný mír, — odpovídá odsuzující výrok zjištěnému stavu věci i správnému použití zákona.

Čís. 4240.

Bylo-li pro trestný čin (pro nedovolené rozšiřování/závadných letáků) učiněno trestní oznámení proti několika osobám a proti některým z nich vydána před uplynutím promlčecí doby obsílka k zodpovědnému výsledku, působí tím nastalé přerušení běžícího promlčení podle § 40 zák. o tisku proti všem vinníkům, i proti těm, proti nimž nebyla obsílka vydána (§ 531 tr. zák.).

Dnem, kdy soud požádal předsednictvo senátu o souhlas ke stíhání obviněného senátora, staví se podle § 1 zák. čís. 126/1924 promlčecí doba až do dne, kdy soud úředně zvěděl, že nastala událost, jež má v zápětí, že onoho souhlasu k trestnímu stíhání není již zapotřebí (kdy bylo vydáno rozhodnutí presidenta republiky, jimž byl senát rozpuštěn).

(Rozh. ze dne 27. srpna 1931, Zm II 438/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 25. srpna 1930, jimž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle čl. III. čís. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. a § 42 odst. 3 zákona na ochranu republiky.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti čís. 8, 9 b) a 10 § 281 tr. ř., provádí však jen zmatek čís. 9 b) téhož zákonného ustanovení, nenaznačujíc, v čem by měly záležitosti zmatky čís. 8 a 10.

Důvod zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. shledává stěžovatel v tom, že nalézací soud neprávem vynesl odsuzující rozsudek o činu, jehož trestnost prý pominula promlčením podle §§ 531 a 532 tr. zák., an čin — nedovolené rozšiřování závadných letáků, jichž obsah naplňuje skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 a přečinu podle § 14, čís. 1 a 5, podle § 15 čís. 2 a podle § 18 čís. 1 a 2 téhož zákona, a § 300 tr. zák. a čl. IV. zák. čís. 8/1863 — byl spáchán 24. června 1928 a obžalovaný od tohoto dne po dobu jednoho roku nebyl vzat trestním soudem do vyšetřování, aniž proti němu byla vydána obsílka, postavovací nebo zatýkácí rozkaz, a aniž byl jako obviněný již vyslechnut nebo zatčen. Nenastala prý ani okolnost, která by podle zákona promlčení přerušila nebo vyloučila; zmateční stížnost zejména neshledává důvod přerušení promlčení v tom, že krajský soud v Jihlavě požádal 31. ledna 1929 senát Národního shromáždění o souhlas ke stíhání obžalovaného, a dostal vyřízení, že obžalovaný pozbyl imunity rozpuštěním senátu dne 25. září 1929. Zmateční stížnost je na omylu. Hledíc k předpisům § 7 tr. zák., § 28 odst. 1 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 a čl. III čís. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., jest v souzeném případě otázka promlčení posuzovati podle § 40 zákona o tisku. Podle tohoto ustanovení mají sice co do promlčení trestného činu, spáchaného tiskopisem, vůbec platnost zásady trestního zákona; avšak, i když podle těchto zásad promlčení takového činu ještě nenastalo, je každé další stíhání vyloučeno, uplynulo-li od doby, co byl spis vydán nebo co bylo započato v tuzemsku s jeho rozšiřováním, šest měsíců, a nebylo-li po tuto dobu proti žádnému z vinníků zahájeno stíhání trestním soudem v tuzemsku, ač se tak mohlo státi, nebo nebylo-li v zahájeném řízení po takovou dobu pokračováno. V souzeném případě počala běžeti řečená šestiměsíční promlčecí lhůta dnem, kdy byl čin spáchán, tedy 24. června 1928. Podle trestních spisů krajského soudu v Jihlavě bylo pro tento trestný čin — pro nedovolené rozšiřování závadných letáků — podáno trestní oznámení proti čtyřem osobám, proti Čeňku D-ovi, Janu V-ovi, Josefu G-ovi a proti stěžovateli. Proti prvé třem jmenovaným osobám byla vydána dne 10. října 1928, tedy před uplynutím šestiměsíční promlčecí doby, obsílka k zodpovědnému výsledku. Tím bylo promlčení co do obviněných D-a, V-e a G-a podle § 531 tr. zák. přerušeno. Toto přerušení běžícího promlčení proti řečeným třem obviněným působilo však podle ustanovení § 40 zákona o tisku proti všem vinníkům, tudíž i proti stěžovateli, třebaže proti němu nebyla vydána obsílka (srov. Liszt, Lehrbuch des österreichischen Pressrechts, str. 309, a rozh. bývalého vídeňského zrušovacího soudu úř. sb. čís. 4221).

Po dni 10. října 1928 počala šestiměsíční promlčecí doba § 40 zákona o tisku běžeti znovu. Poněvadž stěžovatel byl v době spáchaní činu členem senátu Národního shromáždění, požádal krajský soud v Jihlavě předsednictvo senátu Národního shromáždění v Praze o souhlas ke stíhání, což se stalo dne 31. ledna 1929. Podle výslovného ustanovení § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 126 sb. z. a n. staví se v trestních věcech, v nichž je k zahájení trestního řízení proti členu Národního shro-

máždění nebo k pokračování v něm potřebí souhlasu příslušné sněmovny, promlčení trestního stíhání ode dne, kdy bylo žádáno o souhlas ke stíhání, až do dne, kdy došla soudu neb úřadu, jež o souhlas žádal, úřední zpráva o tom, že sněmovna o žádosti rozhodla, nebo do dne, kdy jejího souhlasu ke stíhání nebylo již zapotřebí. Z toho plyne pro souzený případ, že ode dne 31. ledna 1929, — kdy soud požádal předsednictvo senátu o souhlas ke stíhání stěžovatele, — byla promlčecí doba, běžící znova ode dne 10. října 1928, podle citovaného zákona stavena, a to až do dne 25. září 1929, kdy bylo vydáno rozhodnutí presidenta republiky, jímž byl senát Národního shromáždění rozpuštěn, čímž stěžovatel přestal býti členem senátu a pozbyl imunity, nastala událost, jež měla v zájmu, že souhlasu senátu k trestnímu stíhání stěžovatele nebylo již zapotřebí (srv. rozh. 3048 sb. n. s.). Budiž podotčeno, že podle dopisu ministerstva vnitra ze dne 16. listopadu 1929 nebyl stěžovatel při volbách do Národního shromáždění, konaných dne 27. října 1929, zvolen ani poslancem, ani senátorem. Po dni 25. září 1929, kdy měl soud možnost pokračovati v trestním řízení a prováděti další stíhací úkony, běžela promlčecí lhůta dále, ale byla přerušena dne 27. listopadu 1929 obesláním stěžovatele jako obviněného k zodpovědnému výslechu. Podle toho uplynuly tedy ze šestiměsíční promlčecí doby ode dne 10. října 1928 — kdy bylo promlčení přerušeno nejen proti ostatním obviněným, nýbrž i proti stěžovateli — do 31. ledna 1929, kdy bylo žádáno o souhlas ke stíhání stěžovatele, a kdy byla promlčecí doba stavena, 3 měsíce a 21 den, a od 25. září 1929, — kdy měl soud možnost pokračovati v trestním řízení — až do 27. listopadu 1929, kdy byla vydána proti stěžovateli obsílka k zodpovědnému výslechu, 2 měsíce a 2 dny, úhrnem tedy jen 5 měsíců a 23 dny. Z toho je patrné, že neuplynula ani promlčecí lhůta § 40 tiskového zákona, a že promlčení již z tohoto důvodu nenastalo, pročez není zapotřebí zabývat se otázkou, jak by se měla věc, kdyby v souzeném případě platila obecná (jednorozční) lhůta promlčecí podle § 532 tr. zák., již se ve své zmateční stížnosti dovolává stěžovatel.

Čís. 4241.

Oprávnění zástupce chudých, zřízeného pro hlavní přelíčení, pomíjí skončením hlavního přelíčení; nového zástupce chudých k provedení zmateční stížnosti nelze zříditi, nežádal-li o to obžalovaný.
Zákon nepředpisuje, by byl obžalovaný poučen o právu žádati o zřízení obhájce chudých.

(Rozh. ze dne 28. srpna 1931, Zm II 257/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v veřejném zasedání stížnost obžalovaného proti usnesení krajského soudu v Nov. Jičíně z 10. července 1930, jímž byla odmítnuta zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu ze 6. června 1930.

Důvody:

Proti odmítnutí zmateční stížnosti, jež byla přesně podle zákonných předpisů § 285 tr. ř. a § 1 čis. 2 nov. k tr. ř. odmítnuta, ana nebyla v zákonné osmidenní lhůtě od doručení rozsudku obžalovanému provedena, ani jinak nebyly důvody zmatečnosti vyznačeny, stěžuje si obžalovaný neprávem, a stačí poukázat na právě citované ustanovení zákona. Na povinnosti, by zmateční stížnost byla řádně provedena, nemůže změnit nic ta okolnost, ve stížnosti zdůrazněná, že stěžovatel nemohl získati snadno právního zástupce ku provedení zmateční stížnosti, k čemuž mu ani obhájce chudých zřízen nebyl. Obžalovaný při ohlášení zmateční stížnosti nežádal o zřízení obhájce chudých k jejímu provedení, jak by to podle § 41 odst. třetí tr. ř. bylo třeba, a oprávnění zástupce chudých, který mu byl na jeho žádost zřízen pro hlavní přelíčení, pominulo skončením hlavního přelíčení. Nového zástupce chudých k provedení zmateční stížnosti soud nemohl zříditi, an obžalovaný o to nežádal (§ 41 tr. ř.). Zákon nepředpisuje, jak stížnost žádá, by byl obžalovaný poučen o právu žádati o zřízení obhájce chudých; že se mu dostalo poučení, odpovídajícího zákonným předpisům § 1 čis. 3 nov. k tr. ř., že provedení zmateční stížnosti musí býti podepsáno oprávněným obhájcem, připouští stěžovatel sám, a podle toho byl jistě poučen i o tom, že může podati provedení zmateční stížnosti i do protokolu, čímž by mu bylo lze i bez obhájce zmateční stížnost provésti.

Čís. 4242.

Předpis § 118 tr. ř. stanoví jako pravidlo přibrati dva znalce, je-li při ohledání potřebí odborné znalosti. Jeden znalec dostačí, jde-li o zjištění skutečnosti méně důležitých. Posouzení důležitosti případu ponechává zákon uvážení soudu, nestanově určité přesné zásady a směrnice.

Pokud jest přibrati dva znalce ke zjištění příčiny, proč se sřítlo lešení.

Pokud byl nevyhověním návrhu na přibrání dalšího znalce místo znalce, který pozbyl způsobilosti, by mohl býti jako znalec při hlavním přelíčení vyslechnut, přivoděn zmatek čis. 4 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1931, Zm I 265/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 13. února 1930, jímž byli obžalovaní podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Předpis § 118 tr. ř. stanoví jako pravidlo přibrati dva znalce, je-li při ohledání potřebi odborné znalosti. Jeden znalec dostačí, jde-li o zjištění skutečnosti méně závažné. Posouzení důležitosti případu ponechává zákon uvážení soudu, nestanově určité, přesné zásady a směrnice. V souzeném případě nalézací soud patrně sám nepovažoval okolnosti, jež měly býti znaleckým nálezem a posudkem objasněny a zjištěny, za méně závažné, neboť, ač původně v předběžném vyhledávání byl přibrán jen jeden znalec, později povolal též druhého znalce, a ke hlavnímu přeličení předvolal oba, by podali nalézacímu soudu nález a posudek. Nastala-li u znalce Františka H-a překážka ve smyslu § 120 tr. ř., takže u hlavního přeličení již nemohl býti soudem jako znalec vyslechnut, nebyla touto nahodilou okolností příhodivší se v osobě znalce nikterak dotčena sama závažnost případu, nalézacím soudem rovněž uznaná, a tudíž zákonem uložená potřeba vyslechnouti znalce dva. Zjistiti příčinu, proč se sítílo lešení, postavené pro nástavbu pátého poschodí budovy, zda jakost používaného dřeva, konstrukce stavby a upevnění jednotlivých částí vyhovovaly v každém směru způsobu a potřebě déle trvajících používání, a zda byl vzat zřetel i na obvyklé možnosti při takové práci se vyskytující (otřesy motorem vytahovadla, zachycování nádob nedbale postavených o vyčnívající desky a svěráky a pod., a tím zvyšování tlaku na podpěrnou část), vyžaduje zajisté odborných znalostí, a pro řešení otázky zavinení osob stavbu lešení provedších jest tato skutečnost nejen důležitá, nýbrž povahy rozhodné. Podle rozsudkových důvodů ovšem nalézací soud běře za podklad svého rozhodnutí nejen znalecký posudek znalce K-a, nýbrž i posudek znalce Františka H-a. Uznáv, že František H. pozbyl způsobilosti, by mohl býti při hlavním přeličení jako znalec vyslechnut (§ 120 tr. ř.), vyslechl ho nalézací soud jen jako svědka, přečetl, — aniž strany tomu odporovaly — jeho písemné znalecké posudky, které v rozsudku rovněž skutkově hodnotí, a pokusil se takto obejítí své vlastní dřívější rozhodnutí o nepřípustnosti slyšení ho jako znalce. Leč tímto postupem nebyla zeslabena závažnost návrhu veřejné obžaloby, by k posouzení věci byl přibrán třetí znalec z oboru stavitelství (správně druhý). Vyřazením Františka H-a z působení jako znalec při hlavním přeličení bylo znemožněno soudu a tím i obžalobě domáhati se ve smyslu § 126, odst. 1 tr. ř. potřebných vysvětlení a doplňků posudku obou znalců, při čemž by bylo na váhu padalo, že znalec H. svůj úsudek o vadnosti dřeva a konstrukce lešení nevybudoval jen na základě prozkoumání dřev spadlých na hromadu, nýbrž i při místním ohledání ihned po nehodě, kdy z oken jednotlivých poschodí pozoroval a měřil stavbu lešení a dřeva při něm použitá. Návrh státního zastupitelství na přibrání dalšího znalce nalézacím soudem zamítnutý sloužil podstatně k případnému usvědčení obžalovaného, to tím spíše, an jediný znalec u hlavního přeličení skutečně slyšený (K.) dal svému posudku již jeho úpravou rámeč značně užší, než by mohl býti považován za posudek plně vyčerpávající trestní případ, stíhaný obžalobou. Ač K. podle konečného závěru vyslovuje cel-

kový úsudek o příčinách sřícení lešení, přes to v podstatě činí předmětem posudku jen vyjádření se k důkazům, které nabídl obžalovaný §. třemi návrhy svého podání ze dne 22. března 1929. Jest proto přisvědčiti zmateční stížnosti státního zastupitelství uplatňující vzhledem na zamítavé usnesení nalézacího soudu zmatek neúplnosti řízení podle § 281 čis. 4 tr. ř., rozsudek z důvodu toho zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, aniž bylo zapotřebí obírati se i dalšími vývody zmateční stížnosti, uplatňovanými s hlediska důvodu čis. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 4243.

Zákonnou překážkou podmíněného odkladu nového trestu ve smyslu § 2 zákona o podmíněném odsouzení jest dřívější odsouzení, tudíž konečné rozhodnutí věci podle zákonů tehdy platných, které nelze přezkoumávati s hlediska pozdějších zákonů.

Vylučuje proto dřívější odsouzení pro zločin povahy § 2 zák. čis. 562/1919 před uplynutím lhůty tam naznačené podmíněné odsouzení, i kdyby byl tento trestný čin podle nyní platných zákonů jen přestupkem.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1931, Zm I 666/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 5. června 1930, pokud jim byl obžalovanému, odsouzenému pro zločin zpronevěry podle § 181 tr. zák., přiznán podmíněný odklad výkonu trestu, zrušil rozsudek nalézacího soudu v napačeném výroku a vyslovil, že trest obžalovanému prvním soudem uložený jest bezpodmínečně vykonatelný.

D ů v o d y:

V § 2 zák. o podmíněném odsouzení jest trestní oprávnění soudu, povolití podle § 1 tohoto zákona za určitých podmínek odklad výkonu trestu, vyloučeno zákazem podmíněného odkladu trestu mimo jiné u toho, kdo již dříve byl odsouzen podminečně pro zločin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné, a to až do uplynutí 10 let do nového trestného činu ode dne, kdy bylo podle tohoto zákona vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil. Nalézací soud zjistil o obžalovaném, jenž nový trestný čin spáchal 1. února 1930, že byl rozsudkem ze dne 23. června 1920 odsouzen podminečně pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II. a), c) tr. zák. do žaláře na 14 dnů se ztrátou práva volebního, — tudíž pro čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné — a že dne 3. ledna 1924 bylo vysloveno, že se osvědčil. Poněvadž zákonem stanovená lhůta 10 let od vyslovení osvědčení až do spáchání nového zločinu neuplynula, nesměl nalézací soud podle striktního předpisu zákona trest obžalovanému odložití, a to ani na podkladě úvahy, že by

dřívější trestný čin byl podle nyní platných zákonů jen přestupkem, neboť zákonnou překážkou podmíněného odkladu nového trestu jest dřívější odsouzení, tudíž konečné rozhodnutí věci podle zákonů tehdy platných, které s hlediska pozdějších zákonů nelze nijak přezkoumávat. Státní zastupitelství uplatňuje tudíž proti této části rozsudku právem důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 11 tr. ř. — vykročení z mezi trestní pravomoci, na základě něhož bylo nezákonný výrok o povolení podmíněného odkladu výkonu trestu zrušiti a bez zkoumání, zda by jinak byly jeho podmínky podle § 1 cit. zák. dány, naříditi bezpodmínečný výkon uloženého trestu.

Čís. 4244.

Ke zločinu kuplířství podle § 132 IV. tr. zák. stačí jakékoliv nadržování cizímu smilstvu vůbec; nezáleží na pohnutce.

Spoluvina osob, na nichž bylo kuplířství spácháno, jest vyloučena; u třetích osob platí však plně zásada § 5 tr. zák.

Nadržování cizímu smilstvu s vlastní dcerou je dokonáným zločinem kuplířství podle § 132 IV. tr. zák., nikoliv jen spoluvinou nebo pokusem.

Ideální souběh zločinu podle §§ 5, 127 tr. zák. se zločinem podle § 132 IV. tr. zák. jest možný.

Nejsou-li v protokolu o hlavním přelíčení zjištěny jazykové nezalosti porotců nebo menší jazykové znalosti zapisovatele, nelze okolnost tu uplatňovati jako zmatek čis. 1 § 344 tr. ř. Měl-li obhájce v tom směru důvody k pochybnostem, bylo na něm, by možným nepříznivým následkům včas čelil vhodnými návrhy nebo jinými procesními prostředky (výkonem odmítacího práva).

(Rozh. ze dne 29. srpna 1931, Zm II 251/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského jako porotního soudu v Jihlavě ze dne 6. června 1930, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou spoluvinou na zločinu násilného smilstva podle §§ 5, 127 tr. zák., zločinem kuplířství podle § 132 IV. tr. zák. a zločinem nadržování zločinu podle § 214 tr. zák., jakož i spoluvinou na přestupku proti veřejné mravopoctnosti podle §§ 5, 516 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čis. 1, 8, 10 a), 11 § 344 tr. ř. Zmatek čis. 1 § 344 tr. ř. shledává v tom, že prý nelze mluvíti o plném obsazení lavice porotců, ani porotci, — jak se prý obhájce dověděl teprve po hlavním přelíčení — byli vesměs české národnosti a neuměli německy, nanejmé nebyli znalí jihlavského německého nářečí, takže prý nerozuměli ani obžalované ani svědkům, vyjímajíc jediného svědka C-y, který vypovídal česky a jediný obžalovanou zatěžoval, a že

porotcům proto patrně (»scheinbar«) ušly okolnosti při hlavním přelíčení německy projednané, svědčící ve prospěch obžalované; kromě toho prý nebyl náležitě obsazen ani soudní sbor porotní, an zapisovatel rovněž prý nedokonalě (»vollkommen«) znalý německého jazyka. I kdyby se přičteno, že by tvrzené okolnosti mohly přijíti v úvahu s hlediska, že lavice porotců nebyla plně obsazena, pokud se týče že soudní dvůr porotní nebyl náležitě obsazen (osobami pro nezalost nebo menší znalost jazykovou duševně nepřítomnými), — jsou obě výtky již proto bezdůvodné, že v protokolu o hlavním přelíčení není zjištěno jazykové nezalosti porotců nebo menší jazykové znalosti zapisovatele, jež tvrdí teprve zmateční stížnost, a neuvádí, že někým byly v tom směru vysloveny pochybnosti, nebo že se někdo z porotců závady té dovolával. Není proto pro tvrzení zmatečnosti stížnosti ve spisech podkladu. Zmateční stížnost sama uvádí, že se předseda soudu výslovně otázal porotců, zda umějí německy, a zda vzhledem k tomu, že obžalovaní a svědci budou vypovídati německy, má porotcům jejich seznání zopakovati v řeči státní, a že na to několik porotců kývlo hlavou, takže obhájce sám měl za to, že porotci budou s to sledovati hlavní přelíčení. Po sčelení svědkyně R-ové s Kateřinou R-ovou, jež bylo provedeno v řeči německé, zjišťuje zmateční stížnost sama, že výpovědi obou svědkyň byly dodatečně protokolovány v řeči státní. Měl-li obhájce ohledně jazykových znalostí porotců a zapisovatele důvody k pochybnostem, bylo na něm, by možným nepříznivým následkům včas čelil buď vhodnými návrhy nebo jinými procesními prostředky, na př. výkonem práva odmítacího. To se však nestalo a nelze proto dodatečně uplatňovati domnělý zmatek podle čis. 1 § 344 tr. ř. (srov. rozhodnutí čis. 514, 709 a j. sb. n. s.).

Po věcné stránce (čis. 10 § 344 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že obžalovaná byla neprávem uznána vinnou zločiny podle §§ 5, 127 a 132 IV. tr. zák., poněvadž prý to i ono odsouzení jest v tomto případě podle zákona i pojmově nemožné. Zmateční stížnost vychází z mylného právního názoru, že pomáhání obžalované (nadržováním k vykonání zločinu násilného smilstva spáchaného Aloisem P-ým na její nedospělé dceři) jest beztrestné, vykládajíc si nesprávně slova Lammaschova — Grundriss des Strafrechtes str. 39: »Nur liegt es im Wesen gewisser Gattungen von Straftaten, dass deren Bestrafung den Zweck verfolgt, die wahren Interessen gewisser Personen gegen ihren eigenen irrefeleiteten Willen und gegen ihre eigene Verblendung zu schützen, und dass daher eben diese, von der Straftat passiv betroffenen Personen sich ihrer nicht mitschuldig machen können und deshalb weder wegen Anstiftung, noch wegen Beihilfe zu diesem Delikte strafbar sind. So gilt dies von der Entführung, Kuppelei, Wucher und Notzucht sowie Schändung hinsichtlich eines noch nicht 14 jährigen Kindes.« Smysl těchto slov je však zcela jiný, než jak je vykládá zmateční stížnost, totiž, že když při trestném činu spolupůsobila právě ta osoba, k jejíž ochraně příslušná zákonná norma má sloužiti, na př. při únosu, při ublížení na těle, pokusu usmrcení na žádost, při násilném smilstvu nebo zprzněni na osobě nedospělé, — nelze tuto činnost kvalifikovati jako

trestnou spoluvinu. V souzeném případě jest zjištěno výrokem porotců ke třetí hlavní otázce, že obžalovaná nadržovala k vykonání zlých činů Aloisa P-ého, uvedených v první hlavní otázce, totiž k opětnému vykonání mimomanželské soulože s Kateřinou R-ou, která nedokonała 14. rok svého věku; tím je zjištěno, že obžalovaná nebyla osobou »trestným činem pasivně dotčenou«, osobou, k jejíž ochraně má trestní norma sloužiti, a není tu onoho důvodu beztrestnosti. Vzhledem k obsahu zmáteční stížnosti budiž dodáno, že k odsouzení obžalované pro zločin podle § 214 tr. zák., jež ostatně zmáteční stížnost nenapadá, nedošlo pro spoluvinu nebo pro účast na zločinu podle § 127 tr. zák., nýbrž pro přechovávání zločince Aloisa P-ého, obžalované známého, a pro jeho ukryvání před policií (viz odpověď porotců na VI. hlavní otázku). Pokud obhájce obžalované teprve při zrušovacím líčení vyslovil právní názor, že jest vyloučen ideální souběh zločinu podle §§ 5, 127 a § 132 IV. tr. zák., je i tento názor zřejmě nesprávný, poněvadž skutková podstata zločinu podle §§ 5, 127 tr. zák. nezahrnuje v sobě veškeré složky skutkové podstaty zločinu podle § 132 IV. tr. zák. (svedení s věřené osoby), tato pak nezahrnuje v sobě veškeré znaky skutkové podstaty zločinu podle §§ 5, 127 tr. zák. (mimomanželské souložení s osobou ženskou, která nedokonała čtrnáctý rok svého věku), takže odsouzení obžalované jen pro jeden z oněch dvou zločinů nebylo by plně vyčerpalo trestný obsah skutku, za vinu jí kladeného a výrokem porotců zjištěného.

Bezodůvodně namítá zmáteční stížnost podle čís. 10 § 281 tr. ř., že pro odsuzující výrok pro zločin kuplířství chybí činnost v zákoně předpokládaná, totiž taková činnost obžalované, kterouž by svedená osoba byla učiněna povolnou ke smilstvu, a že také chybí jakákoliv pohnutka pro takové jednání obžalované. Než ke kuplířství stačí jakékoliv nadržování cizímu smilstvu vůbec, jímž buď byla svedena osoba nevinná, nebo dopustí-li se ho (nadržování) rodiče atd. na svých dětech. A tyto náležitosti jsou zjištěny výrokem porotců k V. hlavní otázce. Otázka pohnutky je pro trestnost činu lhotejná. Spoluvina osob, na nichž bylo kuplířství spácháno, jest vyloučena; u osob třetích platí však plně zásada § 5 tr. zák.; v souzeném případě jest zjištěno výrokem porotců, že se kuplířství dopustila vlastní matka svedené dívky; její nadržování cizímu smilstvu s vlastní dcerou je tedy dokonáným zločinem kuplířství podle § 132 IV. tr. zák., nikoliv jen spoluvinou nebo pokusem, jak tvrdí zmáteční stížnost, aniž by blíže svůj názor odůvodnila; jest tedy i zmatek čís. 11 § 344 tr. ř. bezpodstatný.

Čís. 4245.

K objektivní skutkové podstatě zásahu do práv patentových ve smyslu § 95 zák. pat. není třeba, by byl patent porušen ve všech svých nárocích, ani, by tu byl úplný souhlas pozastaveného předmětu s jednotlivými patentovými nároky.

Činnost uvedená v § 95 pat. zák. jest zásahem do patentu, i když se vztahuje jen na některý z patentových nároků (zejména kombinovaných), aniž třeba, by jí byly dotčeny patentové nároky všechny, patent ve svém celku.

Otázku zásahu lze řešiti jen v poměru ke konkrétnímu patentu, jehož udělením na podkladě patentového popisu je se již vysloveno o průmyslové upotřebitelnosti vynálezu (§ 1). Zároveň však je udělením patentu zřízena ochrana patentových práv pro technické uskutečnění myšlenky, jak je podáno v popise vynálezu po rozumu § 52. S ním jest podle § 98 porovnávatí předmět, z něhož se odvozuje zásah do patentu.

K zásahu se nevyžaduje shoda mezi pozastaveným předmětem a předmětem vynálezu. Záleží jen na tom, zda pozastavený předmět vykazuje význačné znaky předmětu vynálezu s hlediska technického jejich významu, nikoli podle způsobu provedení.

Teprve kdyby se (při patentu na výrobní prostředek nebo na průmyslový výrobek) pozastavený předmět odchyloval do té míry od předmětu vynálezu, že by jej bylo uznati za uskutečnění odlišné tvůrčí myšlenky, tak samostatné, že by jej nebylo lze prohlásiti ani za vynález závislý, nemohlo by býti řeči o zásahu.

Proti žalobě, ať civilní (§ 96), ať trestní (§ 97) lze se obranou dovolávati práva předchozího uživatele po rozumu § 9 pat. zák.

I když trestní soud nevyčkal ve smyslu prvního odstavce § 107 pat. zák. s rozsudkem, až dojde právoplatné rozhodnutí patentového úřadu o předběžné otázce, jest přece rozhodnutí to položiti za základ rozsudku, došlo-li k soudu dříve, než spor pokročil do té míry, že zbývalo již jen vynéstí rozsudek.

Spoluvina (§ 5 tr. zák.) nadržováním, pomáháním a přispíváním k bezpečnému vykonání musí se odnáseti k trestnému činu hlavního pachatele.

Účastenství ve smyslu posl. věty 1. odst. § 5 tr. zák. předpokládá předchozí úmluvu o podílu na zisku a užítku pachatelovu z trestného činu.

Spoluvina na přečinu podle § 97 pat. zák. předpokládá (mimo jiné), že obžalovaný úmyslně umožňoval hlavnímu pachateli uskutečňovati alespoň onu složku skutkové podstaty § 97 pat. zák., jež záleží v ž i v n o s t e n s k é m užívání předmětu vynálezu.

Přestupek podle § 307 tr. zák. nemůže býti stíhán soukromým obžalobcem.

Předpis § 118 tr. ř. (v doslovu zák. čís. 107/1927) o slyšení dvou znalců není chráněn zmátečností čís. 3 § 281 tr. ř., jest však ve službách zásady § 3 tr. ř., chráněné i hlediskem čís. 4 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 2. září 1931, Zm I 323/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného Josefa M-y do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 13. ledna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán

vinným přečinem podle § 95 a) zákona ze dne 11. ledna 1897, čís. 30 ř. zák., i zmateční stížnost soukromého obžalobce do téhož rozsudku, pokud jím byli Bohumil H. a Oldřich K. podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin podle § 95 a) patentového zákona.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnost obžalovaného Josefa M-y: Osvojuje si stanovisko znalcovi dospívá rozsudek k výroku, že obžalovaní byli v držení a používali strojů, jimiž byl patent soukromého obžalobce porušen, a to alespoň ve dvou bodech, i když ne v celku. Body těmi je — jak z rozsudku vyplývá s dostatečnou zřetelností, takže výtká nejasnosti není tu oprávněna — použití gumových válečků (mezi něž se stisknou skleněné kroužky) a použití mřížky (v níž jsou kroužky držány v potřebné poloze k ose brusu). Nalézací soud poukazem k znalcovu rozsudku zjistil, že všechny stroje u obžalovaných nalezené založeny jsou na též principu jako stroj soukromého obžalobce, a že se od něho (přesněji od patentu podle patentového spisu čís. 24.612) liší jen podrobným provedením součástí, z nichž hlavní je spojení dvou mřížek v mřížku jednu. Zmateční stížnost obžalovaného Josefa M-y vytýká rozsudku právní mylnost. Je toho názoru, že předmětem patentové ochrany není princip mřížky, nýbrž že je chráněno právě použitím dvou mřížek, z nichž jedna jest pevná a druhá sklopná, a dále, že posouvání a sklápění kroužků je automatisováno; obžalovaný se prý mohl dopustiti zásahu do patentových práv jen, porušil-li nároky chráněné patentovým spisem; to se prý nestalo. Ve vývodech zmateční stížnosti k důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. projevují se tedy dva názory, jimž se třeba opřít. Je to jednak mínění, vyslovené ve stížnosti sice ne zřetelně, ale zřejmě v ní zastávané, že je k objektivní skutkové podstatě zásahu do patentových práv ve smyslu § 95 zák. pat. třeba, by byl patent porušen ve všech svých nárocích, jednak mínění povahy spíše eventuelní, že je k tomu alespoň třeba, by tu byl úplný souhlas pozastaveného předmětu s jednotlivými patentovými nároky. Ten i onen názor je mylný.

1. Předmětem zásahu je předmět chráněného vynálezu. Co jest předmětem vynálezu, uvedeno jest na konci popisu v jednom nebo v několika patentových nárocích (§ 52 pat. zák.). Rozsah ochrany patentu proti zásahu do patentu shoduje se co do svého předmětu s rozsahem a s obsahem práva, jehož nabyl majitel patentu jeho udělením (§ 8 pat. zák.); omezení, ostatně v nauce sporné, vyvozované z toho, že obsah druhého odstavce § 8 není uveden v § 95, nepřichází tu v počet. Z toho plyne, že činnost uvedená v § 95 pat. zák. jest zásahem do patentu, i když se vztahuje jen na některý z patentových nároků (zejména kombinovaných, o čemž v rozsudku není skutkového zjištění), aniž třeba, by jí byly dotčeny patentové nároky všechny, patent ve svém celku (srovnej: Kisch, Handbuch des deutschen Patentrechtes, str. 414 a násl.). 2. Jest připustiti, že se patentové ochrany nedostává jen myšlence, principu,

nýbrž teprve jejímu technickému vtělení se. Přesněji řečeno: otázku zásahu lze řešiti jen v poměru ke konkrétnímu patentu, jehož udělením na podkladě patentového popisu jest se již vysloveno o průmyslové upotřebitelnosti vynálezu (§ 1). Zároveň však je udělením patentu zřízena ochrana patentových práv pro technické uskutečnění myšlenky, jak je podáno v popise vynálezu po rozumu § 52. S ním jest podle předpisu § 98 porovnávatí předmět, z něhož se odvozuje zásah do patentu. K zásahu se nevyžaduje shoda mezi pozastaveným předmětem a předmětem vynálezu. Záleží jen na tom, zda pozastavený předmět vykazuje význačné znaky předmětu vynálezu s hlediska technického jejich významu, nikoli podle způsobu provedení (srovnej Munk, Das oesterr. Patentgesetz, Kommentar, str. 343). Teprve kdyby se (při patentu na výrobní prostředek nebo na průmyslový výrobek) pozastavený předmět odchyloval do té míry od předmětu vynálezu, že by jej bylo uznati za uskutečnění odlišné tvůrčí myšlenky, tak samostatně, že by jej nebylo lze prohlásiti ani za vynález závislý, nemohlo by býti řeči o zásahu (srov. Bettelheim, Das Recht des Erfinders in Oesterreich, str. 336, a Kisch na uvedeném místě). Rozsudek neprojevuje po právní stránce názory, přičítící se hlediskům tuto vytčeným, i je zmateční stížnost v této příčině bezdůvodna.

Zmateční stížnost uplatňuje zmatečnost rozsudku podle čís. 4 § 281 tr. ř. proto, že nebyly provedeny důkazy o okolnostech vylučujících trestnost. Této výtky schází formální podklad, zákonná podmínka její uplatňovatelnosti, totiž nevyřízený nebo zamítnutý návrh na provedení důkazů, neboť v protokolu o hlavním přelíčení nejsou v tomto směru zapísány žádné vývodní návrhy. Toho je si zmateční stížnost patrně vědoma, neboť praví, že soud měl již sám od sebe provést důkazy o okolnostech vylučujících trestnost podle § 9 zák. pat. S touto výtkou je věcně spojena i výtká neúplnosti rozsudku v jeho výroku, jímž nalézací soud vyřídil o § 9 zák. pat. opíranou obranu odsouzených obžalovaných, a tou jest se obíratí. Obžalovaní M., W. a N. hájili se totiž mimo jiné v podstatě v ten smysl, že si již před opovědí patentu soukromého obžalobce sestrojili nezávisle na jeho přípravných pracích a nevědouce o jeho vynálezu — tedy bezelstně — stroje téhož druhu a určení, spočívající na téže myšlence a provedené v podstatě tímž způsobem. Hájili se tedy (a to i výslovně) námitkou relativní bezúčinnosti patentu soukromého obžalobce proti nim po rozumu § 9 a § 33 odst. 1 pat. zák. Nelze pochybovati o tom, že proti žalobě, ať civilní (§ 96) ať trestní (§ 97) lze se obranou dovolávati práva předchozího uživatele po rozumu § 9 pat. zák. (Srovnej Kisch str. 463, Isay, Patentgesetz str. 519, Bettelheim str. 317 a násl.) Plyne to ostatně jasně z předpisů § 107 pat. zák. V průvodním řízení byla přečtena ze spisů patentového úřadu P 4845/25 rozhodnutí zrušovacího oddělení tohoto úřadu, jimiž byly zamítnuty návrhy Josefa M-y, Františka N-ého a Josefa W-a na přiznání práva předchozího uživatele podle § 9 pat. zák. k patentu (soukromého obžalobce) čís. 24.612. Rozsudek vyřizuje onu obranu obžalovaných prostým poukazem na toto rozhodnutí patentního úřadu; jinak se námitkou vůbec

nezabývá, nanejvýš nezkoumá, zda tu jsou její právní náležitosti po objektivní i subjektivní stránce. To mu v podstatě zmateční stížnost Josefa M-y vytýká jako neúplnost pro nevyřízení obrany obžalovaného, vytýkajíc dále s téhož hlediska, věcně i s právního hlediska, že rozsudek pokládá onu otázku za rozřešenu poukazem na rozhodnutí patentního úřadu, nedbaje toho, že patentní úřad tak rozhodl maje za to, že obžalovaný užívá stroje podstatně odlišného od stroje chráněného patentní listinou. Nalézací soud zaujal správné stanovisko. Podle § 107 pat. zák. je sice trestní soud oprávněn rozhodnouti i o předběžné otázce o (platnosti nebo) účinnosti porušeného patentu; byla-li však předběžná otázka již před rozepří nebo za rozepře vznesena na patentový úřad návrhem dostatečně odůvodněným, může trestní soud s rozsudkem sečkat, až dojde pravoplatné rozhodnutí o předběžné otázce, kteréžto rozhodnutí pak jest učiniti základem rozsudku. V souzeném případě byla v skutku za rozepře předběžná otázka vznesena na patentový úřad řečenými již návrhy obžalovaných M-y, W-a a N-ého na přiznání předchozího práva užívacího po rozumu § 9 zák. pat., a vyšlo i za rozepře a došlo k soudu rozepří projednávajícímu rozhodnutí patentového úřadu o této otázce; v době, kdy rozhodnutí došlo k nalézacímu soudu, bylo pravoplatné. Třebaže nebylo nalézacím soudem usneseno vyčkati s rozsudkem, až dojde pravoplatné rozhodnutí patentového úřadu o předběžné otázce (k čemuž se nalézacímu soudu zřejmě nenaskytovala příležitost, an spor před dojitím rozhodnutí patentového úřadu nepokročil do té míry, by zbývalo již jen vynést rozsudek), jest přece pokládati za to, že i tu platí poslední věta 1. odst. § 107 zák. pat., podle níž jest rozhodnutí patentního úřadu o předběžné otázce učiniti základem rozsudku. Zákon tu sám bere z ruky trestního soudce, jenž je jinak podle zásady § 5 trestního řádu oprávněn řešiti pro potřebu souzeného případu i otázky předběžné, řešení takové otázky, vyslovil-li se o ní již pravoplatně patentový úřad (srovnej Munk, Das österreichische Patentgesetz, str. 391). Poněvadž pak ona obrana obžalovaných spadá v jedno s otázkou, vznesenou na patentový úřad žádostí obžalovaných za přiznání práva předchozího uživatele, nezmyslil se nalézací soud, vyřídív obranu tu poukazem na rozhodnutí patentového úřadu o oné žádosti; nalézací soud nebyl dále ani oprávněn přezkoumávati důvody rozhodnutí patentového úřadu a porovnávat je s odůvodněním obrany obžalovaných v rozepří, poněvadž by tím byl porušil zákonný předpis, podle něhož musil rozhodnutí patentového úřadu učiniti základem rozsudku. Obžalovaní musejí přičísti jen sobě, nepokusili-li se oprávněným pořadem o zvrácení rozhodnutí, jež nepokládají za správné, a jehož odůvodnění jest ovšem na jiném právním stanovisku, než zaujímá zrušovací soud v první části tohoto rozhodnutí. Vytýká se tedy rozsudku i v této příčině bezdůvodně zmatečnost i s hlediska čís. 9 a), i podle čís. 4 a 5 § 281 tr. ř.

Neúplnost řízení podle čís. 4 téhož paragrafu vytýká dále stížnost rozsudku pro zamítnutí návrhu obžalovaného M-y na slyšení druhého znalce, jenž byl odůvodňován podle rozhodujícího v tom směru zápisu v protokole o hlavním přelíčení tím, že se posudek slyšeného znalce liší

od rozsudku (správně rozhodnutí) patentového úřadu ve věci práva předchozího uživatele, že znalec vychází z domnělého principu myšlenky, což však chráněno není, a že slyšený znalec je znalcem technickým, nikoliv patentovým. K dalším okolnostem, jimiž odůvodňuje návrh teprve zmateční stížnost, nelze přihlížeti, třebaže bylo se stížností uznati za správné, že v souzeném případě, kde nešlo o zjištění skutečnosti méně důležité, ani nebylo nebezpečí v prodlení, ani nebylo lze jen stěží zjednatí druhého znalce, měl býti nalézacím soudem zachován předpis § 118 tr. ř. v doslovu zák. čís. 107/27 o slyšení dvou znalců, jenž, třebaže o sobě není chráněn zmatečností (§ 281 čís. 3 tr. ř.), jest ve službách zásady § 3 trestního řádu, chráněné i hlediskem čís. 4 § 281 tr. ř. Tak, jak je návrh protokolován, je z něho zjevno, že obžalovanému nešlo o zachování oné zásady § 118 tr. ř., o to, by byli slyšeni dva znalci, nýbrž o nahrazení slyšeného znalce (a jeho posudku) jiným znalcem. S tímto svým obsahem nebyl však návrh odůvodněn a směl býti nalézacím soudem zamítnut bez újmy práv obžalovaného na nezkrácenou obranu. Neboť výtkou rozporu mezi znalcovým posudkem a zmíněným již rozhodnutím patentového úřadu nebyl vytýkán vnitřní rozpor znalceva posudku, jak předpokládá § 126 trestního řádu v doslovu zák. čís. 107/27, ani rozpor dvou znaleckých posudků mezi sebou, poněvadž rozhodnutí patentového úřadu nebylo znaleckým posudkem; v dalším důvodu návrhu, že znalec vychází z domnělého principu myšlenky, což však chráněno není, je uplatňován určitý právní názor, netvrdí se však vadnost posudku po rozumu téže stati zákona. Ostatně neodůvodněnost návrhu v těchto směrech vyplývá již z právních hledisek vpředu uvedených. To platí i o třetím důvodu návrhu. Nehledíc k tomu, že sotva lze jej podřaditi pod některý z důvodů, pro které jest podle § 126 tr. ř. opatřiti posudek jiných znalců, a že obžalovaný nic nenamítal proti způsobilosti slyšeného znalce za přípravného řízení, v němž již měl příležitost seznati znalcův názor, při hlavním přelíčení v podstatě jen opakovaný — nelze shledati, že obžalovaný utrpěl újmu proto, že nebylo dbáno onoho důvodu jeho návrhu. Že znalec nestačil na svou úlohu technickou, v návrhu se netvrdí; nalézací soud potřeboval však právě znalce technického, nikoli odborného poradce právního, a za znalce technického je slyšený znalec v návrhu samém uznáván. Pokud se znalec kromě svého nálezu a posudku po stránce technické vyslovuje o případu i po stránce právní, nezavedl soud nalézací na scestí, jak bylo již vpředu dovedeno při rozboru právních námitek zmateční stížnosti. Je-li takto zřejmo, že zamítnutí návrhu na důkaz jiným znalcem nemělo pro obžalovaného škodlivé následky, nemůže zmateční stížnost ani v tomto směru dojíti úspěchu.

II. Zmateční stížnost soukromého obžalobce: Bohumil H. a Oldřich K. byli obžalováni právě tak jako M., W. a N. pro přečin podle § 97 pat. zák., spáchaný tímž způsobem. Zproštění byli proto, že podle přesvědčení soudu nepoužívali po živnostensku strojů, jimiž byl porušen patent soukromého obžalobce. Zmateční stížnost soukromého obžalobce uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř.; má za to, že oba obžalovaní měli býti uznáni vinnými spoluvinnou a účastenstvím ve

smyslu § 5 tr. zák. na trestném činu M-ově, tedy na přečinu podle § 97 pat. zák., poněvadž prý nadřžovali činu M-ovu, pomáhali a přispěli k bezpečnému vykonání jeho trestného činu, a měli podíl na zisku z využití obžalobcova patentu obžalovaným M-ou. To prý plyne z doznání obžalovaných K-y i M-y, a ze svědeckých výpovědí D-ého a L-y, k nimž prý nalézací soud nepřihlížel, proč se jeho rozsudku vytýká neúplnost. Právní vývody stížnosti jsou sice v té podobě, jak jsou uplatňovány na doličení právní mylnosti rozsudku podle § 281 tr. ř. čís. 9 a), s hlediska zásady § 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř. pochybeny, ana se zmateční stížnost nemůže domáhati jiného právního posouzení případu, když sama vytýká, že pro toto právní posouzení nebyl dosud zřízen skutkový podklad. Ale nejsou bez významu pro posouzení, zda se uplatňované formální výtky týkají okolností právně závažných, a k této otázce nemůže býti odpověděno kladně. Neboť spoluvina nadřžováním, pomáháním a přispíváním k bezpečnému vykonání musila by se odnášeti k trestnému činu hlavního pachatele. Podobně předpokládá účastenství ve smyslu poslední věty 1. odst. § 5 tr. zák. předchozí úmluvu o podílu na zisku a užítku pachatelovu z trestného činu. Činem tím bylo podle obžaloby i rozsudku, že M. (beze svolení majitele patentu) po živnostensku užíval (vědomě) předmětu chráněného vynálezu. Sama zmateční stížnost však netvrdí, že z uváděných jí výsledků hlavního přeličení a průvodního řízení plyne, že obžalovaný H. a K. nadřžovali, pomáhali a přispívali k tomu, co bylo podstatou trestného činu kladeného za vinu M-ovi. Neboť ve stížnosti uváděné zachování se obžalovaného H-a a K-y nemá povahu příčiny (jedné z příčin), pro kterou M. ve své živnostenské výrobě kroužků používal stroje, o němž se rozsudek vyslovil, že jim je porušen patent soukromého obžalobce. Zejména však nepoukazují zmíněné výsledky hlavního přeličení na to, že obžalovaní H. a K. úmyslně umožňovali hlavnímu pachateli uskutečňovati alespoň onu složku skutkové podstaty § 97 zák. pat., jež spočívá v živnostenském užívání předmětu vynálezu. Rovněž netvrdí sama stížnost takové výsledky hlavního přeličení, jež by poukazovaly na předchozí úmluvu s pachatelem o podílu na zisku pachatelovu z vykonaného trestného činu. Že snad mohl M. dodávati obžalovaným H-ovi a K-ovi práci laciněji, a že tak i jim vycházel z jednání M-ova zisk a prospěch, nečiní proto ještě obžalované trestně zodpovědnými ve smyslu oné státi zákona. Pokud posléze zmateční stížnost, hodnotíc již předem právně, co prý mělo býti podle výsledků hlavního přeličení skutkově zjištěno, vyjadřuje svůj soud slovy, že jmenování spoluobžalovaní kryli a kryjí trestný čin M-ův, stačí poukázati na to, že ani s naznačeného tím právního hlediska nejsou uváděné a soudem nalézacím pominuté výsledky hlavního přeličení závažné, poněvadž přestupek podle § 307 tr. zák., jež tu patrně zmateční stížnosti tane na mysli, nemůže býti stíhán soukromým obžalobcem, nehledíc ani k tomu, že o jeho skutkové podstatě nemůže tu býti řeči. Nelze tudíž rozsudku vytýkati důvodně vadnost ani po stránce formální a je proto zmateční stížnost soukromého obžalobce neoprávněna. Bylo proto obě stížnosti zahrnouti.

Čís. 4246.

Ustanovení § 102 železničního provozního řádu (cís. nař. ze 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. z roku 1852) o oprávnění železničních zřízenců zadržeti osoby, přestoupivši předpisy onoho řádu, platí i pro zřízence elektrických pouličních drah; k oněm předpisům patří i zákaz poškoditi nebo znečistiti vozidla.

Pokud jde o zmatek čís. 4 § 281 tr. ř., nevyhověl-li soud návrhu na slyšení soudních znalců lékařů o tom, že obžalovaný trpí opilostí, že, napije-li se alkoholu, ochabují jeho inteligence a jeho intelektuální schopnosti, že vnímá (v takových případech) svoje okolí, není si však vědom svého jednání a jeho následků, a že to je v souvislosti s úrazem na hlavě, který kdysi utrpěl.

(Rozh. ze dne 3. září 1931, Zm I 205/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze 14. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 4, 5, 9 a) a b) tr. ř. S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., jímž napadá jen výrok rozsudku odsuzující obžalovaného pro zločin podle § 81 tr. zák., namítá především, že prý předání obžalovaného strážní, v němž rozsudek shledává služební úkon zřízenců elektrických drah hlavního města Prahy Františka K-e, Josefa P-y a Bedřicha H-a, k jehož zmaření jednání obžalovaného směřovalo, nespadlo vůbec do okruhu pravomoci těchto zřízenců elektrických drah; neboť, znečistil-li prý obžalovaný vůz elektrických drah tím, že v něm vrhl, a bylo-li zřejmo, že obžalovaný jest opilý, byli prý zřízenci elektrických drah jen oprávněni předepsati obžalovanému pokutu za znečištění vozu a vyloučiti ho z další dopravy. Stížnosti, jež chce touto námitkou zřejmě vyjádřiti, že oni zřízenci nebyli ani formálně oprávněni obžalovaného zadržeti a předati policejní strážní, nelze přiznati oprávnění. Podle § 102 železničního provozního řádu, vydaného cís. nařízením ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. z roku 1852, jsou železniční zřízenci ve všech případech, v nichž není pomoc policejního (politického) úřadu nebo soudu ihned po ruce, oprávněni osoby, jež přestupují předpisy tohoto řádu — k těmto předpisům patří i zákaz jakéhokoliv poškozování (tedy i znečištění) železničních vozidel v § 98 tohoto provoz. řádu uvedený — a nedbají napomenutí železničních zřízenců, nebo jež vykonaly již čin rušící neb ohrožující bezpečnost dopravy, zadržeti a odevzdati je nejbližšímu policejnímu

(politickému) nebo návladnickému nebo soudcovskému úřadu. Toto ustanovení citovaného železničního provoz. řádu, jež propůjčuje železničním zřízencům za uvedených předpokladů určitou moc policejní, platí i pro zřízence elektrických pouličních drah. (Rozh. čís. 3397 vid. sb.) V souzeném případě došlo k zadržení a předání obžalovaného policejní strážnici zřízenci elektrických pouličních drah proto, že obžalovaný znečistil vůz elektrické dráhy tím, že v něm vrhl, urazil slovem průvodčího vozu Františka K-e, jenž, konaje svou službu, žádal na něm zaplacení pokuty za toto znečištění vozu, a vyskočil z vozu, nezaplaciv pokutu. Z toho plyne, že zadržení a předání obžalovaného policii spadalo za tohoto stavu věci podle § 102 železničního provoz. řádu do okruhu služebních oprávnění zřízenců elektrických pouličních drah. Namítá-li dále stížnost v tomto směru, že zřízenci elektrických drah zadrželi obžalovaného a předali ho policejní strážnici teprve po předchozím vyloučení ho z dopravy, neprovádí tím zmatek podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. po zákonu, nedrží se skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Ostatně by zřízenci elektrických drah byli (podle shora uvedeného) formálně oprávněni obžalovaného zadržeti a předati ho policii i, kdyby ho byli před tímto zakročením proti němu vyloučili z další dopravy. Důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 b) tr. ř. nedostává se ve vývodech stížnosti vůbec provedení odpovídajícího zákonu; neboť stížnost nedokazuje a ani nětvrdí, že nalézací soud porušil zákon nebo použil ho nesprávně, vyloučiv úplně opilství obžalovaného v době činů obžalovanému za vinu kladených, nýbrž vyslovuje jen názor, že by nalézací soud byl dospěl k přesvědčení, že obžalovaný byl v době, kdy vykonal skutky tu v úvahu přicházející, úplně opilý, kdyby byl vyhověl návrhu obžalovaného při hlavním líčení, by byli slyšení znalci lékařů o okolnostech, o nichž byli vedeni.

Stížnosti nelze však upříti oprávnění, pokud uplatňuje formální důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 4 tr. ř. Podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení, jenž jediné rozhoduje o tom, zda byl při hlavním přelíčení učiněn stranou nebo jejím zástupcem průvodní návrh a jaký byl jeho obsah (§ 271 tr. ř.), navrhl obhájce obžalovaného při hlavním přelíčení, »by byli slyšeni soudní znalci o tom, že obžalovaný trpí opilostí, že, když se napije alkoholu, ochabují jeho inteligence a jeho intelektuální schopnosti, že vnímá (v takových případech) svoje okolí, ale není si vědom svého jednání a jeho následků, a že je to v souvislosti s úrazem na hlavě, který kdysi utrpěl.« Tento návrh (k odchýlným údajům stížnosti o jeho obsahu nelze přihlížeti) bylo ve spojení se zodpovídáním se obžalovaného, jenž tvrdil při hlavním přelíčení v souhlasu s údaji, jež učinil v přípravném vyhledávání, »že spadl v říjnu 1925 se stavby a natloukl si hlavu, že utrpěl později ještě jednou podobný úraz, že byl (následkem těchto úrazů) dvakrát na hlavě operován, že má od té doby zakázáno pít alkohol, že je, vypije-li sebe nepatrnější množství alkoholu, ihned opilý a neví, co se s ním děje, že opilost není na něm

viděti, že třetí osoby mají nanejvýš dojem, že je jen poněkud napilý, ač je ve skutečnosti tak opilý, že vůbec neví, co dělá, že vypil osudného dne 4 piva a kávu s rumem, a že se vůbec nepamatuje na to, co pak dělal, protože byl úplně opilý«, pojímají v ten smysl, že mají býti slyšeni znalci lékařů o tom, že obžalovaný jeví následkem úrazu, jež utrpěl, neb úrazů, jež utrpěl, intoleranci proti alkoholu, že bývá již po požití poměrně nepatrného množství alkoholu úplně opilý, ač vzbuzuje v takových případech dojem, jako by byl jen podnapilý, že byl i v souzeném případě úplně opilý. Dovolává-li se nalézací soud na odůvodnění mezitímního nálezu, jímž byl tento návrh zamítnut, toho, »že se obžalovaný u vyšetřujícího soudce duševní chorobou nehánil, že ani nečiní dojem, že by byl duševně zatížen, a že je o místu a o ději časově přesně orientován« (vzhledem k onomu zodpovídání se obžalovaného jest míti za to, že nalézací soud nemá na mysli děj tvořící předmět obžaloby, zmiňuje se o tom, že obžalovaný jest o ději přesně orientován), jest k tomu poznamenati, že tyto skutečnosti nevylučují možnost, že obžalovaný byl v době, kdy vykonal skutky, z nichž je viněn, úplně opilý; uvádí-li dále nalézací soud na odůvodnění nálezu, »že obžalovaný neprokázal, že přišel k úrazu«, stačí k tomu uvést, že nalézací soud v rozhodovacích důvodech rozsudku sám připouští, že obžalovaný utrpěl podle dokladu jím předloženého úraz v roce 1925. Ač vyšlo, jak rozsudek v rozhodovacích důvodech zdůrazňuje, na jevo, že obžalovaný naskočil mezi jízdu do vozu elektrické dráhy, že říkal tenkrát shora řečeným zřízencům, které podle výpovědi svědka Josefa P-y jako takové poznal, že není opilý, že opilí jsou oni, že svědci pozorovali na něm nanejvýše podnapilost, že mu byl pro úraz, jež utrpěl v roce 1925, přiznán jen 20%ní důchod, a že i ten byl od 15. listopadu 1929 snížen na polovici (10%), bylo přece vzhledem k onomu způsobu zodpovídání se obžalovaného a vzhledem k tomu, že obžalovaný dokázal, že utrpěl dne 27. října 1925 v mostárně Škodových závodů úraz, za účelem bezpečného zjištění, zda obžalovaný nevykonal skutky, z nichž je viněn v úplném opilství na podkladě pathologickém, třeba výslechu znalců lékařů o oněch okolnostech, o nichž byli podle shora uvedeného smyslu návrhu vedeni. Zamítl-li tedy soud tento návrh, porušil tím na úkor obžalovaného zásadu trestního řízení podle § 3 tr. ř. a zkrátil tím obhajobu obžalovaného. Poněvadž tudíž napadený rozsudek trpí zmatkem podle § 281 čís. 4 tr. ř. mu vytýkaným, a poněvadž za tohoto stavu věci nelze se obejít bez nařízení nového hlavního přelíčení, takže Nejvyšší soud jako soud zrušovací ve věci samé rozhodnouti nemůže, bylo podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, za souhlasu generálního prokurátora zmatečnými stížnostmi, podané ve prospěch obžalovaného, při neveřejné poradě ihned vyhověti a uznati právem, jak se stalo, aniž bylo třeba obírat se i zmatkem podle § 281 čís. 5 tr. ř. stížnostmi uplatňovaným.

Čís. 4247.

Zločin násilného smilstva jest v případech § 127 tr. zák. dokonán již předsevzetím soulože; nevyžaduje se (jako v případech § 125 tr.

zák.) vniknutí pyje pachatelovy do pohlavního ústrojí ženy; stačí jakýkoliv čin, směřující k provedení soulože, i dotýkání se zevních rodidel pyjí za účelem vniknutí do nich.

(Rozh. ze dne 3. září 1931, Zm II 471/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Olomouci ze dne 23. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 127 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku zmatečnost podle § 281 čís. 6 tr. ř. z důvodu, že porotcům nebyla dána eventuální otázka na pokus násilného smilstva podle §§ 8, 127 tr. zák., ač prý bylo obžalovaným tvrzeno, že soulož nebyla jím ani započata, ani dokonána. Výtka jest lichá. Zločin násilného smilstva jest v případech § 127 tr. zák. dokonán již předsevzetím soulože. Nevyžaduje se, jakž tomu v případech § 125 tr. zák., podle stále judikatury zrušovacího soudu ani vniknutí pyje pachatelovy do pohlavního ústroje ženy, jež jest pro stav bezbrannosti, bezvědomí nebo nedospělosti chráněna zvláštním ustanovením § 127 tr. zák.; stačí jakýkoliv čin, směřující k provedení soulože, tudíž i dotýkání se zevních rodidel pyjí za účelem vniknutí do nich, tím spíše pokus vpraviti ztopořený mužský úd strkáním ho mezi stydké pysky do pochvy ženy. Tak dalece postoupila však činnost stěžovatelova i podle vlastní jeho obhajoby. Udal, že, lehnuv si na K-ovou, vytáhl ztopořený úd, chtěje s ní souložit, a začal jí pohlavní úd strkat do přirození, do něhož se prý nedostal, ana K-ová špatně ležela, že se dostal svým údem do jejího přirození na kraj, že chtěl tam vniknouti, a že, když tam nemohl vniknouti, vstal, a v tom že přišla Růžena D-ová, dříve než se mohl do K-ové dostat; dále doznal dokonce, že měl pohlavní úd v přirození K-ové, ale k výtoku semene že nedošlo. I samou obhajobou stěžovatelovou byly tedy tvrzeny okolnosti, jež naplnily skutkovou podstatu dokonaného zločinu § 127 tr. zák., nikoliv jen pokusu tohoto zločinu podle §§ 8, 127 tr. zák. Ani obhajoba nemohla proto odůvodniti eventuální otázku, jejímž opomenutím nebylo porušeno ustanovení § 320 tr. ř., a nebyl přiveden uplatňovaný zmatek § 344 čís. 6 tr. ř.

Čís. 4248.

I užívání jména (společníka) v označení podniku spadá po případě pod ustanovení § 29 odst. 1 zákona o nekalé soutěži, děje-li se způsobem, který je s to, by přivedil záměnu ve styku zákaznickém se jménem (firmou), užívaným jiným soutěžitelem.

Proti trestnímu zákazu § 29 odst. 1 zák. čís. 111/1927 není se přešeno teprve, až k záměně vskutku došlo, nýbrž stačí způsobilost k záměně.

Podle § 5 zákona na ochranu známek není zápisem ochranné známky jiný omezen na právu označovatí své zboží svým (občanským) jménem; cizího občanského jména nelze však nabyti smlouvou.

I když živnostenský podnik obžalovaného nese podle smlouvy občanské jméno jiného (Brunner), není po případě tento podnik (sýrárna) pokud se týče jeho majitel oprávněn používatí onoho jména na svých výrobcích ve smyslu § 5 zák. čís. 19/1890.

(Rozh. ze dne 4. září 1931, Zm I 153/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 18. prosince 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zneužívání podnikových značek podle § 29 odst. 1 zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. a přečinem zásahu do práva známkového podle § 23 zákona o ochraně známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dovolávajíc se věcně důvodu zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., napadá zmateční stížnost předpoklad rozsudku o objektivní skutkové podstatě přečinu podle § 29 odst. 1 zákona o nekalé soutěži v její složce způsobilosti pozastaveného jednání přivoditi záměnu se statky chráněnými v této stati zákona. Povaze uplatňovaného hmotně-právního důvodu zmatečnosti vyhovují jen ty vývody zmateční stížnosti, v nichž se dovozuje, že ochrana podle zákona proti nekalé soutěži nemůže jíti tak daleko, by bylo znemožňováno někomu užívati jména; užívání jména svého nebo společníkova prý není nekalou soutěží. Obsahově spadá sem také, co stížnost uplatňuje formálně nepřipadně na jiném místě, kde praví, že použití jména není o sobě ještě vadným podle § 29 odst. 1 zák. proti nek. s., že je ke skutkové podstatě tohoto § nutno, by jména bylo použito tak, by byla možna záměna se jménem a s označením podniku soukromé obžalobkyně, že zákon nestihá používání jména, nýbrž způsob, jímž ho kdo v souvislosti používá. Tím si dala stížnost sama správnou odpověď na svou první výtku. Neboť rozsudek shledává objektivní vinu obžalovaného (ve směru oné způsobilosti) právě v tom, že a jak obžalovaný užíval jména Brunnerova — jež nebylo jménem obžalovaného, ani obchodně nebo živnostensky oprávněným označením jeho podniku — ve styku zákaznickém v obchodních tiskopisech. Z § 11 zákona proti nekalé soutěži, jehož je § 29 trestním rubem, a z § 36 téhož zákona plyne jasně, že v zákaznickém styku proti jménu, firmě nebo zvláštnímu označení podniku nebo závodu, užívaným již po právu jiným soutěžitelem, vskutku je právo na užívání jména, firmy nebo

zvláštního označení podniku obmezeno na takové způsoby užívání, jež nejsou s to, by přivodily záměnu, a že soutěžiteli může být dokonce vnučeno, aby i při svém jméně ve styku zákaznickém učinil změnu zabezpečující rozeznatelnost. Nehledíc tedy ani k tomu, že obžalovaný nepoužíval jména svého a že neměl firmu, nemůže se ani theoreticky dovolávat názoru, že užívání stejného jména nepřichází v počet s hlediska zákona proti nekalé soutěži. Řešení otázky, zda způsob, jak obžalovaný užíval jména a firmy »Sýrárna L. Brunnera, sklady a písárna v B.«, byl s to, by přivodil záměnu ve styku zákaznickém se jménem a s firmou, užívanými soukromou obžalobkyní, nemůže stížnost napadati hmotněprávní důvodem zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., pokud nevytýká, že nalézací soud, řeše onu otázku, nevycházel ze správných hledisek právních. Jeť dotýčný výrok nalézacího soudu výrokem skutkově zjišťovacím, a jsou proto vývody zmateční stížnosti, jimiž má být dolíčeno, že klamavost byla vyloučena, věcně uplatňováním neúplnosti rozsudku, jemuž se vytýká, že nedbal okolností ve stížnosti zdůrazňovaných. Ale i s tohoto stanoviska je stížnost bezdůvodna vzhledem ke správnému právnímu hledisku rozsudku, jenž, třebaže se blíže neobírá vším, co uvádí stížnost, praví, že se zákazník, jenž takový účet nebo tiskopis obdržel, mohl domnívati, že známá sýrárna Brunnerova má sklady a písárny v B. nebo také v B. Poněvadž proti trestnímu zákonu § 29 odst. 1 cit. zák. není se prohřešeno teprve, až k záměně vskutku došlo, nýbrž stačí způsobnost k záměně (»je s to, by přivodil...«), neuplatňuje stížnost okolností s právního hlediska závažné, nanejvýš ano jest i na tuto otázku vztahovati zjištění nalézacího soudu, jenž ve shodě s citovaným v rozsudku rozhodnutím ministerským pokládá za rozhodující slovo Brunner, pokud se týče jeho obměnu. Po právní stránce stížnost zastává názor, že pro otázku objektivní zaměnitelnosti jest zkoumati také, pro koho bylo určeno pozastavené označení: obchodní tiskopisy, o něž tu jde, nebyly prý určeny pro široké obecenstvo, nýbrž pro obchodníky, kteří se zabývají prodejem sýra. Názor ten o sobě nemůže být odmítnut jako nesprávný. Ale z rozsudku není patrné, že nalézací soud, třebaže o tom v důvodech blíže neuvažuje, vycházel z opačného názoru, nanejvýš že předpokládal, že obchodní tiskopisy byly určeny pro drobné kupce. To přece již podle povahy věci (při tiskopisech, nanejvýš při účtech a cenících) nemohl nalézací soud míti na mysli. Platí tedy ono jeho zjištění právě o obchodnících, pro něž byly ve styku zákaznickém určeny tiskopisy obžalovaného, a, nechce-li stížnost připustiti způsobnost k záměně ve styku s takovými zákazníky, popírá jen nepřipustně skutkově přesvědčení nalézacího soudu.

K § 23 zákona o ochraně známek: Zmateční stížnost vytýká rozsudku především zmatečnost z důvodu čís. 5 § 281 tr. ř. Zmatekem tím však není, že prý nebylo v rozsudku zjištěno, zda zboží, jež obžalovaný dával do oběhu, jest zbožím ve smyslu § 5 zákona o ochr. známek, pokud se týče, že rozsudek rozhodl, že zboží to není zbožím obžalovaného, protože ho nevyrobí. Vpravdě jde tu o námitku hmotněprávní a zmateční stížnost ji také jako takovou provádí na příslušném místě.

Výtka ta není oprávněna. Rozsudek se zabývá obranou obžalovaného, že podle § 5 zák. o ochr. zn. byl oprávněn užívat na svých výrobcích jména, pod nímž obchod provozoval. Nalézací soud však jednak uznává stanovisko, že nešlo o vlastní výroby obžalovaného, nýbrž vlastně jen o meziobchod, jednak, že obžalovaný neuváděl zboží do obchodu pod svým jménem (vlastním). Tento druhý důvod stačí vlastně sám o sobě k vyvrácení oné obrany obžalovaného. Neboť ustanovení § 5 zák. na ochr. zn., jež znamená obmezení zásadní výlučnosti práva tak zv. chránitele známky k jejímu užívání k označování zboží pro obchodní jeho oběh, dovoluje jiným osobám jen užívat svého jména, pokud se týče své firmy k označování svého zboží. Je zjištěno, že obžalovaný neměl firmu ve smyslu čl. 16 obch. zák., a že se jmenuje Jan V., nikoli L. Brunner. Zápisem ochranných známek soukromé obžalobkyně nebyl by tedy ovšem mohl být obmezen na svém právu označovati své zboží tímto svým občanským jménem, ale jméno, jehož obžalovaný vskutku užíval při označování zboží, není občanským jménem obžalovaného, a nemohlo se jím státi ani smlouvou s L. Brunnerem, poněvadž takovým způsobem nelze nabýti občanského jména. Třebaže živnostenský podnik obžalovaného nesl podle smlouvy jméno Brunnerovo, nelze z toho dovozovati ani oprávnění samého živnostenského podniku k používání tohoto jména na jeho výrobcích ve smyslu § 5 zák. na ochr. zn., ano jest zjištěno, že se Leopold Brunner sám nikdy výroby ani prodeje sýra nesúčastnil, že si vše obstarával obžalovaný a že Leopold Brunner propůjčil právě jen své jméno k utvoření firmy k tomu účelu, by mezi kupujícími vznikl dojem, že, kupující sýr obžalovaného (nebo sýr tohoto podniku), kupují sýr soukromé obžalobkyně. Za těchto okolností šlo výhradně o podnik obžalovaného, zboží z něho do obchodu uváděné nebylo zbožím Brunnerovým, nýbrž zbožím obžalovaného, jemuž jako svému zboží byl obžalovaný oprávněn dáti jen své jméno; při jiném výkladu § 5 zák. by bylo lze zákonem zajištěnou ochranu známek snadno zmařiti. Schází-li tu proto již první z obou souřadných podmínek § 5 zák. o ochr. zn., a nemůže-li se tedy již z tohoto důvodu obžalovaný dovolávat ochrany této státi zákona, netřeba se blíže obíratí tím, jaký smysl a dosah jest přikládati zákonnému výrazu »své zboží«, zda jest tím rozuměti zejména také vlastní výroby, a důsledně nesejde na tom, jak, pokud se týče na jakých průvodních podkladech byla nalézacím soudem řešena tato otázka. Je proto beze všeho významu otázka zcela zbytečně prováděného znaleckého důkazu. Nebude se tudíž ani zabýváno vývody zmateční stížnosti, pokud směřují k řešení řečené otázky vůbec a k důkazu znaleckému zvláště, nanejvýš ani vývody, zda byl správně pojat pojem sýrárný. Proto též odpadá jako bezpředmětné vyřízení důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. pro zamítnutí návrhu na výslech jiného znalce, jehož bylo třeba tím méně, an výslech znalce byl vůbec zbytečný.

Čís. 4249.

O »tvrzení« ve smyslu § 319 tr. ř. jde nejen, byly-li stav nebo skutečnost trestnost vylučující nebo rušící přímo (výslovným tvrzením)

uplatňovány, nýbrž i, byly-li pozitivními výsledky hlavního přelíčení napovězeny.

Porotní soud je povinen dáti dodatkovou otázku ve smyslu § 319 tr. ř. i, byly-li onen stav (skutečnost) jen obžalovaným tvrzeny, nikoliv jen, bylo-li takové tvrzení podepřeno pozitivními výsledky trestního řízení.

(Rozh. ze dne 5. září 1931, Zm I 570/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 24. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodu zmatečnosti podle § 344, čís. 6 tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení zamítl soudní sbor porotní návrh obhájce obžalovaného při hlavním přelíčení, by byla porotcům pro případ kladného zodpovědění hlavní otázky na zločin nedokonaného násilného smilstva podle § 8, 125 tr. zák. nebo eventuální otázky na zločin veřejného násilí podle § 93 tr. zák., dána dodatková otázka, zda obžalovaný spáchal skutek ve hlavní pokud se týče v eventuální otázce uvedený v úplném opilství, v němž se připravil, nemaje zločin v úmyslu, a uvedl v odůvodnění tohoto usnesení mimo jiné, »že hájení se obžalovaného, že byl opilý, o sobě nestačí, že musí býti podepřeno pozitivními výsledky trestního řízení, a že se to v souzeném případě nestalo.« Zmateční stížnost shledává v zamítnutí onoho návrhu porušení předpisu § 319 tr. ř. a v důsledku toho zmatek jí uplatňovaný. Trestní řád ustanovuje v § 319: »Bylo-li tvrzeno, že tu byl takový stav nebo že nastala taková skutečnost, jež trestnost vylučují nebo ruší, jest dáti otázku tomuto tvrzení vyhovující, ač nejde-li o některý z případů § 317 tr. ř.« Stav úplného opilství po rozumu § 2 písm. c) tr. zák. nenáleží k případům, o nichž se zmiňuje § 317 tr. ř. Podle toho je soudní sbor porotní povinen dáti porotcům pro případ kladného zodpovědění otázky o vině obžalovaného dodatkovou otázku, zda obžalovaný vykonal skutek v otázce o vině (v otázce hlavní, po případě eventuální) uvedený ve stavu úplného opilství po rozumu § 2 písm. c) tr. zák., již, bylo-li obžalovaným ve smyslu § 319 tr. ř. »tvrzeno«, že jednal v tomto stavu. O »tvrzení« stavu nebo skutečnosti trestnost vylučujících nebo rušících ve smyslu tohoto ustanovení zákona jde však podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího nejen, byly-li takový stav nebo taková skutečnost přímo, tedy výslovným tvrzením, uplatňovány, nýbrž i, byly-li pozitivními výsledky hlavního přelíčení napovězeny. Stížnost má tudíž pravdu, tvrdíc, že je právně mylný názor vyslovený soudním sborem porotním v důvodech onoho usnesení, podle něhož prý tvrzení obžalovaného, že tu byl stav nebo že tu nastala skutečnost trestnost vylučující nebo rušící, nezavazuje soudní

sbor porotní k tomu, by dal porotcům v tomto směru dodatkovou otázku podle § 319 tr. ř., nýbrž že povinnost dáti porotcům takovou otázku nastává jen, je-li takové tvrzení obžalovaného podepřeno pozitivními výsledky trestního řízení.

Zmateční stížnost musí však přes to zůstat bez úspěchu, ano nelze souhlasiti s jejím názorem, že v souzeném případě bylo v naznačeném smyslu »tvrzeno«, že obžalovaný vykonal skutek v eventuální otázce uvedený (hlavní otázka byla porotci zodpověděna záporně) v úplném opilství po rozumu § 2 písm. c) tr. zák.

Čís. 4250.

Předpisy prvního odstavce (čís. 1—4) § 252 tr. ř. stanoví jen předpoklady, za nichž lze při hlavním přelíčení čísti protokoly o výsledku spoliuobviněných a svědků a posudky znalců; druhý odstavec § 252 tr. ř. označuje ony spisy, jež musí býti při hlavním přelíčení čteny, nezřekly-li se toho obě strany (obžalobce a obžalovaný), nenaznačuje však, že by se takové spisy čísti nemohly a nesměly.

O porušení zásady ústnosti a bezprostřednosti může jíti jen, spadají-li spisy, jež byly na základě mezitímního nálezu při hlavním přelíčení předčítány, pod spisy v prvním odstavci § 252 tr. ř. vypočtené.

Tomu tak není a nejde o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., byly-li při hlavním přelíčení přes odpor obžalovaného pro zločin nedokonaného násilného smilstva čteny obžaloba a nepravoplatný rozsudek, odsuzující téhož obžalovaného pro zločin § 93 tr. zák., spáchaný smilným útokem na ženu, jichž se obžaloba dovolávala na důkaz toho, že obžalovaný není neschopen zažalovaného činu, a upozornil-li předseda soudu porotce na to, že rozsudek ten nenabyl ještě právní moci.

Rozsudek ten není sice »trestním nálezem«, kterýžto pojem předpokládá pravoplatný rozsudek, spadá však pod pojem »spisy, které jsou pro věc důležité« ve smyslu druhého odstavce § 252 tr. ř.

(Rozh. ze dne 5. září 1931, Zm I 547/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 19. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného násilného smilstva podle § 8, 125 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek porotního soudu jen důvodem zmatečnosti podle § 344, čís. 5 tr. ř., jež shledává v tom, že při hlavním přelíčení byly přes odpor obhájce obžalovaného čteny spisy Tk 208/30 krajského soudu v Mladé Boleslavi, ač rozsudek v této věci vydaný ne-

byl ještě právoplatný, při čemž tvrdí, že obhajoba obžalovaného byla přečtením těchto spisů značně stížena, an prý tento rozsudek, který nebyl ještě právoplatný, působil na porotce nesporně takovým způsobem, že hlasovali pro vinu obžalovaného. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. To, že podle onoho mezitímního nálezu, vydaného při hlavním přelíčení, byly předčítány obžaloba a rozsudek ze spisů Tk 208/30 krajského soudu v Mladé Boleslavi, jest zkoumati jen s hlediska § 344, čís. 5 tr. ř.; zmatky podle § 344, čís. 3 a 4 tr. ř. nepřicházejí vůbec v úvahu; onen proto ne, poněvadž nešlo o čtení spisů o vyhledávacích nebo vyšetřovacích úkonech po zákonu neplatných; tento proto, že § 252 tr. ř., jenž jedná o čtení spisů při hlavním přelíčení, nenáleží k oněm v § 344, čís. 4 tr. ř. vypočteným předpisům, jichž porušení zákon ohrožuje výslovně zmatečností. O zmatek podle § 344, čís. 5 tr. ř. šlo by však jen, kdyby o mezitímním nálezu, jenž byl vynesena proti návrhu nebo přes odpor obžalovaného nebo jeho obhájce, mohlo býti důvodně tvrzeno, že jím byly na úkor obhajoby zanedbány nebo nesprávně vyloženy zákony nebo zásady trestního řízení, jichž šetřiti káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje vedle trestního stíhání i obhajování. Státní zastupitelství zaujímá v odvodu na zmatečnou stížnost stanovisko, že ohrazení se obhájce proti návrhu veřejného obžalobce při hlavním přelíčení nelze pokládati za platný odpor po rozumu § 344, čís. 5 tr. ř., an prý se tento návrh kryl se stejným návrhem, obsaženým již v obžalovacím spise ze dne 28. dubna 1931 v této trestní věci podaným, a an obžalovaný projevil s tímto návrhem mlčky souhlas tím, že nevzněl proti němu až do hlavního přelíčení námitky. V onom obžalovacím spise bylo totiž mimo jiné tvrzeno, že obžalovaný byl již před tím obžalován před porotou v Mladé Boleslavi, že se dne 22. března 1930 v M. dopustil zločinu nedokonaného násilného smilstva na Anně J-ové, že se hlavní přelíčení o této obžalobě konalo 24. května 1930 a že obžalovaný byl rozsudkem ze dne 24. května 1930 uznán vinným zločinem veřejného násilí omezováním osobní svobody podle § 93 tr. zák. a odsouzen za to do žaláře na tři měsíce, při čemž bylo podotčeno, že rozsudek ten není dosud právoplatný, an obžalovaný podal proti němu zmatečnou stížnost. Otázkou, zda je onen právní názor státního zastupitelství správný či nikoli, netřeba se obírat; neboť i kdyby jej bylo pokládati za nesprávný, nebylo by tu zmatečností rozsudku vytýkané již proto, že schází další předpoklad zmatku podle § 344, čís. 5 tr. ř. Nedokazujeť stížnost, že mezitímním nálesem, o nějž jde, byly zanedbány nebo nesprávně vyloženy zákony nebo zásady trestního řízení, jichž šetřiti káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje vedle trestního stíhání i obhajování, nýbrž zdůrazňuje jen, že rozsudek krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 24. května 1930, jenž byl při hlavním přelíčení čten, nebyl ještě právoplatný, a tvrdí, že je nesporné, že tento rozsudek působil na porotce tak, že hlasovali pro vinu obžalovaného, aniž uvádí skutečnosti, nasvědčující tomu, že toto tvrzení odpovídá pravdě. V pravdě nelze důvodně tvrditi, že oním mezitímním nálesem byly na úkor obhajoby zanedbány nebo nesprávně vyloženy zákony nebo zásady § 344, č. 5 tr. ř.

O čtení spisů při hlavním přelíčení jedná, jak bylo již poznamenáno, § 252 tr. ř. Jest tedy zkoumati, zda byly porušeny předpisy tohoto ustanovení zákona. Jisto jest, že předpisy prvního odstavce tohoto § (předpisy pod č. 1—4) v souzeném případě porušeny nebyly; neboť tyto předpisy stanoví jen předpoklady, za nichž lze při hlavním přelíčení čísti protokoly o výsledku spoluobviněných a svědků a posudky znalců, nemají tedy významu pro řešení otázky, zda bylo lze při hlavním přelíčení čísti obžalobu a rozsudek ze spisů Tk 208/30 krajského soudu v Mladé Boleslavi. Nejde však ani o porušení předpisu druhého odstavce § 252 tr. ř., jenž označuje ony spisy, jež musí býti při hlavním přelíčení čteny, nezřekly-li se toho obě strany (obžalobce a obžalovaný), nenačtuje však, že by se takové spisy čísti nemohly a nesměly; a jen v takovém případě, kdyby tu byl takový předpis, a kdyby jej porotní soudní sbor porušil, mohlo by se snad mluvit o zmatečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř., kdyby tu byly i ostatní předpoklady tohoto ustanovení. Spisy, které se podle § 252 odst. 2 tr. ř. musí předčítati, jsou: protokoly o ohledání a nálezu, trestní nálezy proti obžalovanému dříve vydané, a listiny a písemnosti jiného druhu, které jsou pro věc významné. Nelze arci tvrditi, že by rozsudek krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 24. května 1930, který byl při hlavním přelíčení přečten, spadl pod »trestní nálezy proti obžalovanému dříve vydané«, an tento pojem předpokládá právoplatné trestní nálezy, kdežto řečený rozsudek nebyl tehdy ještě právoplatný. Leč z toho, že soudní sbor porotní vyhověl návrhu veřejného obžalobce, by byly přečteny obžaloba a rozsudek ze spisů Tk 208/30 krajského soudu v Mladé Boleslavi »za účelem zjišťování skutečností, jež souvisí s obžalobou«, lze souditi, že soudní sbor porotní pokládal onu obžalobu a onen rozsudek za »spisy, které jsou pro věc důležité«, tedy za spisy, které musí býti podle druhého odstavce § 252 tr. ř. čteny, nezřeknou-li se toho obě strany. S tímto názorem jest souhlasiti; neboť obžaloba a rozsudek ze spisu Tk 208/30 krajského soudu v Mladé Boleslavi, jichž se dovolával obžalovací spis ze dne 28. dubna 1931 na důkaz toho, že obžalovaný není neschopen činu tímto obžalovacím spisem za vinu mu dávaného, byly, ač rozsudek ten nebyl ještě právoplatným, důležitými pro posouzení otázky, zda obžalovaného lze pokládati za schopna činu za vinu mu dávaného; podle toho šlo o spisy, které jsou »pro věc důležité«, tedy o spisy, jež musily býti podle druhého odstavce § 252 tr. ř. při hlavním přelíčení čteny již proto, že se obě strany toho nezřekly. Pokud jde o zásady trestního řízení, jež má ustanovení § 344 čís. 5 tr. ř. na mysli, stačí zkoumati, zda nebyla porušena zásada, podle níž má býti v trestním řízení vyšetřena materiální pravda (zásada plynoucí z § 3 tr. ř.) nebo zásady ústnosti a bezprostřednosti hlavního přelíčení. Porušení oné zásady přicházelo by v úvahu jen, kdyby porotci nebyli upozorněni na to, že přečtený rozsudek krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 24. května 1930 nenabyl ještě právní moci. Porotci byli však podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení předsedou soudního sboru porotního výslovně upozorněni, že rozsudek ten není ještě v právní moci, a že tedy nelze k němu přihlížeti jako k právoplatnému. Co se pak

týče zásad ústnosti a bezprostřednosti, mohlo by o jejich porušení jíti jen, kdyby spisy, jež byly na základě onoho mezitímního nálezu při hlavním přelíčení předčítány, spadaly pod spisy v prvním odstavci § 252 tr. ř. vypočtené, tomu však tak není. (Srov. rozh. čís. 2804 vid. sb. a vývody generální prokuratury v něm uvedené.) Z toho, co uvedeno, vysvítá, že mezitímním nálezem, o němž jde, nebyly na úkor obhajoby zanedbány nebo nesprávně vyloženy zákony nebo zásady § 344, čís. 5 tr. ř., tak že tu není zmatku stížností vytýkaného. Budiž ostatně poukázáno i k tomu, že skutečnost, že obžalovaný byl pro zločin pokusu násilného smilstva na Anně J-ové obžalován a pro to porotou zločinem veřejného násilí omezováním osobní svobody vinným uznán, a byl i dosud nepravoplatně, na tři měsíce odsouzen, byla porotcům na vědomí přivedena již v důvodech obžalovacího spisu, jenž musil býti i s důvody podle § 314 tr. ř. pod zmatečností při porotním přelíčení přečten. Bránil tudíž uplatnění zmatku čís. 5 § 344 tr. ř. i předpis předposl. odst. § 344 tr. ř. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Čís. 4251.

Nezbytným předpokladem pro vyslovení ztráty volebního práva do obcí je odsouzení pro trestný čin, pro který podle platných ustanovení nastává tento účinek.

Při odsouzení pro přestupky podle § 11 zákona o potravinách (čís. 89/1897 ř. zák.) nelze vysloviti ztrátu práva volebního ani, uznáno-li, že čin byl spáchán ze ziskuchtivosti.

(Rozh. ze dne 5. září 1931, Zm II 192/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Šumperku ze dne 8. dubna 1930, pokud jím bylo vysloveno, že u odsouzené nastává ztráta práva volebního, byl porušen zákon v ustanovení § 3, čís. 3 zákona z 31. ledna 1919, čís. 75 Sb. z. a n., v doslovu zákona ze dne 18. března 1920, čís. 163 Sb. z. a n., a zákona ze dne 14. července 1922, čís. 253 Sb. z. a n.; výrok ten se zrušuje.

Důvody:

Okresní soud v Šumperku uznal rozsudkem ze dne 8. dubna 1930 obžalovanou vinnou přestupky podle § 11, čís. 1 a 4 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897 o obchodu s potravinami, odsoudil ji za to s použitím § 261 tr. zák. k peněžitému trestu 100 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 2 dny, povolil jí podmíněný odklad trestu se zkušební dobou na dvě léta a vyslovil, že obžalovaná ztrácí právo volební. Výrokem rozsudku, že obžalovaná ztrácí právo volební, byl porušen zákon v ustanovení § 3, čís. 3 zákona ze dne 31. ledna 1919,

čís. 75 Sb. z. a n., v doslovu zákona ze dne 18. března 1920, čís. 163 Sb. z. a n., a zákona ze dne 14. července 1922, čís. 253 Sb. z. a n. Podle prvního odstavce čís. 3 § 3 zákona ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 Sb. z. a n., v doslovu citovaných dvou zákonů, jsou z práva voliti vyloučeni, kdož byli pravoplatným rozsudkem trestního soudu odsouzeni pro takový zločin anebo pro takový přečin anebo přestupek, pro který podle platných ustanovení nastává ztráta práva volebního do obcí. Druhý odstavec čís. 3 téhož § pak stanoví, že, není-li zvláštním zákonem výslovně ustanoveno, že ztráta práva volebního nastává bezpodmínečně, může býti tato ztráta vyslovena jen, byl-li trestný čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Nezbytným předpokladem pro vyslovení ztráty práva volebního do obcí je tedy odsouzení pro trestný čin, pro který podle platných ustanovení nastává tento účinek. Přestupky podle § 11 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897 o obchodu s potravinami nejsou však takovými trestnými činy, pro něž by v případě odsouzení byla podle ustanovení, platných v době, kdy zákon ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 Sb. z. a n. nabyt účinnosti — podle § 76 dnem vyhlášky, t. j. dnem 18. února 1919 — nastávala ztráta práva volebního do obcí, a ztráta tohoto práva nebyla na ně rozšířena ani pozdějšími zákony, takže při odsouzení pro přestupky, jimiž byla obžalovaná uznána vinnou, nemůže podle platného práva vůbec nastati ztráta práva volebního. Z toho, co uvedeno, plyne, že zjištění, podle něhož obžalovaná jednala ze ziskuchtivosti, a jímž rozsudek odůvodňuje výrok o ztrátě práva volebního, tento výrok neospravedlňuje (srv. sb. n. s. čís. 1634). Výrok citovaného rozsudku o ztrátě práva volebního stal se pravoplatným, an se z tohoto rozsudku odvolal jen veřejný obžalobce, a to z výroku o podmíněném odsouzení, a krajský soud v Olomouci, — jenž jako soud odvolací ve všech přestupkových rozsudcích ze dne 15. května 1930 tomuto odvolání vyhověl a prohlásil odsouzení za bezpodmínečné, — neobíral se v rozsudku otázkou, zda vyslovil soud první stolice ztrátu práva volebního právem, či neprávem. Bylo proto zmateční stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. na záštitu zákona vyhověti, a podle § 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4252.

Jest obecně známo, že při sovětském zařízení jest veškerá moc zákonodárná a výkonná v rukou výlučně dělníků a maloročníků, kdežto demokraticko-republikánská forma státu (nejm. i Čsl. republiky) spočívá v úměrné účasti všeho občanstva na moci zákonodárné a výkonné, aniž jest i jen některá vrstva občanstva z účasti té vyloučena. Jest proto přímý rozpor mezi idejemi, pro něž se vyvolává nadšení nápisem »ať žije sovětské Rusko«, a ideou Čsl. republiky, založené na demokraticko-republikánské formě, a jest takový výrok po případě pobuřováním ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.

Bezpečnost platné ústavy jest ohrožena již snahou vyvolati v oso-

bách, jimž pobuřovací projev svědčí, nepříznivé smýšlení proti platné formě státu.

(Rozh. ze dne 7. září 1931, Zm I 642/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení vzmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 3. června 1930, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem rušení obecného míru podle § 14 č. 1 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Námítka, že podstata sovětského zařízení, již jest prý zastupitelská demokracie, není v rozporu ani s demokratickou, ani s republikánskou formou státní, neobstojí. Jest obecně známo a bylo též rozhodnutí zrušovacího soudu opětně zdůrazněno, že při sovětském zařízení jest veškerá moc zákonodárná a výkonná v rukou výlučně dělníků a maloročníků, kdežto demokraticko-republikánská forma státní, najmě i Čsl. republiky, spočívá v úměrné účasti všeho občanstva na moci zákonodárné a výkonné, aniž jest i jen některá vrstva občanstva z účasti té vyloučena. Proto jest setrvati na stanovisku napadeného rozsudku, že jest přímý rozpor mezi idejemi, pro něž vyvoláváno nadsnění závadným nápisem, a ideou Čsl. republiky, založené na demokraticko-republikánské formě. Při všeobecné známosti podstaty sovětského zařízení nezáleží na tom, že nápis nemluvil přímo o diktatuře proletariátu; jestiž požadavek takové diktatury, neboli přeměny demokraticko-republikánské vlády ve vládu maloročníků a dělníků více méně zjevně uplatňován komunistickou stranou, k níž se i stěžovatelé hlásí. Lze připustiti, že s demokraticko-republikánskou formou státu je v rozporu neb alespoň se podstatně od ní liší též ústava monarchistická, tím více absolutistická, i režim fašistický. Než pro souzenou trestní věc nemá významu a zůstane proto stranou otázka, zda by vůbec a za jakých okolností mohly býti podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. stíhány výkřiky »ať žije královská Jugoslavie«, nebo »ať žije fašistická Itálie«. Lze přiznati, že každý projev zdaru sovětskému Rusku, najmě slovy »ať žije sovětské Rusko«, nemusí býti vždy a bezvýjimečně pobuřováním po rozumu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. Záleží na tom, zda stal se projev za účelem a s úmyslem tímto ustanovením zákona předpokládanými. Proto je nemístný poukaz stížnosti k tomu, že by museli býti trestně stíháni i přední představitelé Čsl. republiky, přejí-li při oficiálních příležitostech v jednání se zástupci sovětského Ruska tomuto státu zdar. Jestliž u takových projevů vyloučen předpoklad onoho protiprávního (pobuřovacího) účelu projevů a onoho vědomí (zlého úmyslu) mluvčího, jež jsou rozsudkem zjištěny ohledně souzeného skutku a stěžovatelů. Rozhodovací důvody vyslovují, že bylo v závadném nápisu obsaženo přání stěžovateli sledované, by zanikla Čsl. republika a její demokraticko-republikánská forma, a místo ní by nastoupil nový státní útvar ruský. Smysl výroku

je zřejmý. Výrok nemá na zřeteli zánik Čsl. republiky jako samostatného státu a přivtělení jejího území k sovětskému Rusku, nýbrž zánik Čsl. republiky jen jako státu demokraticko-republikánské, přeměnu Čsl. republiky v říši téže státní formy, jakou má sovětské Rusko, ve stát s diktaturou proletariátu nebo s vládou výlučně maloročníků a dělníků. Proto je nemístnou i další výtka směřností onoho výroku a bezpřemětnou úvaha stížnosti, že Čsl. republika, přesněji její území, nebyly nikdy územím ruským a že sovětské Rusko neprohlásilo nikdy zájem na zániku Čsl. republiky, jejíhož zániku ani není nutně třeba k úspěšnému životu sovětského Ruska. Stížnost vytýká po této stránce ještě dále, že by se byl rozsudek mohl pokusiti o »nějakou logickou konstrukci pobuřování« jen, kdyby byl závadný nápis vyvěšen spolu s nápisem kritisujícím demokraticko-republikánskou formu čsl. státu, nebo jiným způsobem uveden v souvislost s platným režimem Čsl. republiky. Avšak výtka ta zkoumá jen dostatečnost toho, co bylo podkladem onoho výroku pro výrok ten, nebdajíc zásady § 258 tr. ř., že nalézací soud není ve své skutkově zjišťovací činnosti, tudíž ani při výkladu souzených projevů, vázán průkazními pravidly. Přímý nedostatek logické souvislosti mezi podkladem výroku (souzeným nápisem a ostatními výsledky hlavního přelíčení) a výrokiem samým tu není; i za šetření zásad logického myšlení lze z předpokladu, že někdo projevil sympatii s cizím státem, dospěti k závěrům, že má zálibu ve státní formě tam platné, naproti tomu však že má v nelibosti jinou státní formu, platnou v tuzemsku, a že — stal-li se projev veřejně — hledí onu zálibu a tuto nelibost rozšířiti, neboli proti tuzemské ústavě pobuřovati.

Právním statkem, který jest ve směru souzenou trestní věcí dotčeném chráněn ustanovením § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., není ovšem politický názor toho neb onoho jednotlivce, nýbrž demokraticko-republikánská forma čsl. státu. Než jiným názorem neřídil se (jak z rozhodovacích důvodů nadapeného rozsudku zřejmo) ani nalézací soud, jenž si ovšem při tom správně uvědomil, že bezpečnost platné ústavy jest ohrožena již snahou vyvolati v osobách, jimž pobuřovací projev svědčí, nepříznivé smýšlení k státu, přesněji ku platné formě státu, snahou směřující k přeměně politického smýšlení oněch osob ze stavu vážnosti i ku platné ústavě ve stav nevážnosti a nepřízně, ne-li dokonce nepřátelství k ní. Zjišťuje-li tedy rozsudek, že na zábavě byli též účastníci, již nejsou organizováni ve straně komunistické, činí tak patrně proto, by naznačil, že tu byly i osoby, na jichž mysl mohlo býti působeno v tomto protiprávním směru. Dalším rozsudečným zjištěním, že si svědek S. stěžoval, že se nápis dotýká citelně demokraticko-republikánské smýšlení většiny občanstva, poukazuje se k tomu, že protiprávní směr nápisu byl poznán při nejmenší části osob, jimž svědčil. Je lhotejně, že se setkal v myslí S-a, a snad i jiných osob s nespokojeností, s odporem a s neúspěchem. Stačilo k naplnění skutkové podstaty přečinu, o který jde, ono vzdálené nebezpečí, třebaže nepostoupilo ani až ke skutečnému vyvolání duševního stavu, nepřejícího dalšímu trvání platné ústavy. Mimo to navzděčená zjištěná stížnost S-ova a skutečnost dále zjištěná, že přes tuto

stížnost a přes zákrok obecního strážníka B-a nebyl závadný nápis odstraněn, tomu, že tu byl účel nápisu a úmysl stěžovatelů, které jsou napadeným rozsudkem zjištěny.

Čís. 4253.

Zločin nadržování zločinu ve smyslu § 212 tr. zák. zločinným opomenutím řidiče auta překaziti zločin násilného smilstva, spáchaný v jeho autu.

S hlediska § 212 tr. zák. stačí k trestnosti, že čin hlavního pachatele naplňuje v objektivním směru skutkovou podstatu zločinu podle § 125 tr. zák., a že obžalovaný ze zločinnosti opomenul jej překaziti, ačkoliv snadno tak mohl učiniti.

Nezáleží na tom, zda hlavní čin, který se jeví býti zločinem v objektivním smyslu, může býti hlavnímu pachateli přičítán ve směru subjektivním, ani na tom, že jeho trestnost pominula smrtí pachatelovou.

K pojmu »ze zločinnosti« ve smyslu § 212 tr. zák. stačí zlý úmysl ve smyslu § 1 tr. zák.

(Rozh. ze dne 7. září 1931, Zm II 190/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 12. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nadržování zločinu podle § 212 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Neodůvodněné jsou věcné námitky uplatňované s hlediska zmatků čis. 9 a) § 281 tr. ř., že prý nemůže býti odsouzen pachatel pro podpurný zločin § 212 tr. zák., dokud nebyl prokázán hlavní zločin buď odsuzujícím rozsudkem, neb aspoň doznáním jeho pachatele, kterýžto předpoklad není prý v souzeném případě splněn, — a dále, že prý se čin obžalovaného jako podpurný stal beztrestným tím, že smrtí pachatele hlavního zločinu pominula i trestnost podpurného zločinu —, poněvadž trestní norma § 212 tr. zák., majíc za účel chrániti právní statky před jich porušením, byla vydána z ohledu na osoby, jichž práva byla trestným činem porušena, nikoliv z ohledu na zločince. Zákon nepodřadil úmyslné nezabránění zločinu (kromě případu § 213 tr. zák.) pod pojem spoluviny podle § 5 tr. zák., nýbrž prohlásil je za samostatný zločin, nezávislý na dokonání nebo na subjektivní přičitatelnosti hlavního činu. Zločinné opomenutí spadá tudíž zejména také tenkrát pod trestní zákon, když hlavní čin, jenž se jeví býti zločinem v objektivním smyslu, nemůže býti pachateli přičítán ve směru subjektivním, nebo když jeho trestnost pominula smrtí pachatelovou. Předpokladem skutkové podstaty § 212 tr. zák. není ani, by byl pachatel hlavního činu odsouzen, což vyplývá již z úvahy, že by byl dán, i kdyby na př. pachatel útekem zmařil své odsouzení. Stačí, že čin Aloisa J-a, zjištěný v roz-

sudku, naplňuje v objektivním směru skutkovou podstatu zločinu podle § 125 tr. zák., a že obžalovaný ze zločinnosti jej opomenul překaziti, ačkoliv snadno tak mohl učiniti (srov. rozh. čis. 2299 víd. sb.). K pojmu »ze zločinnosti« ve smyslu § 212 tr. zák. stačí zlý úmysl ve smyslu § 1 tr. zák. (sb. n. s. čis. 1686). V souzeném případě zjišťuje napadený rozsudek, že obžalovaný v době, kdy Alois J. Liu G-ovou skutečně vykonaným násilím učinil neschopnou, by mu kladla odpor, a v tomto stavu ji zneužil k mimomanželské souloži, vystoupil ze stojícího auta, jež jako šofér na dané znamení J-ovo zřejmě podle předchozí úmluvy zastavil, chodil podél auta sem a tam, nečinně se choval a trestný čin J-ův nepřekazil, ačkoliv snadno mohl tak učiniti, z čehož soud usuzuje logicky správně, že obžalovaný jednal úmyslně.

Čís. 4254.

Skutková podstata zpronevěry spočívá v tom, že pachatel nakládá se svěřenou věcí jinak, než mu bylo svěřitelem nařízeno, nebo k jinému účelu, než k jakému mu byla věc svěřena (prodána).

Nezaplacení dluhu o sobě není trestné ani s hlediska § 183 tr. zák., ani s hlediska jiného předpisu trestního zákona.

Byla-li věc (kamna) dodána, by jí bylo použito pro stavbu, což se stalo, nemůže tu ani výhrada vlastnictví učiniti takové nakládání s věcí bezprávným, ano se pohybovalo ve směru svěřitelem chtěném.

(Rozh. ze dne 8. září 1931, Zm I 933/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. října 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu prvé stolice jen, pokud jím byl obžalovaný podle § 259, čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák., spáchaný tím, že za sebou zadržel a sobě přivlastnil 20 kusů kamen firmou P. mu svěřených v úhrnné ceně 6.000 Kč, a uplatňuje v tomto směru číselné důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř. Rozsudek uvádí, pokud jde o zpronevěru kamen, v rozhodovacích důvodech toto: »Pokud se týče 20 kusů kamen v ceně 6.000 Kč, které obžalovanému dodala firma P., zjistil soud podle výpovědi svědků Eduarda H-a a Bedřicha W-a a podle výpisu z knih, že tato firma dodávala obžalovanému kamna, a že obžalovaný dluh splácel, že pak při poslední objednávce (při objednávce týkající se oněch 20 kamen), jež byla ujednána krátce před ohlášením vyrovnání, vyjednal svědek H. (zástupce řečené firmy) s obžalovaným, že kamna musí býti

zaplacená hned po dodání, že si dodávající firma vyhrazuje vlastnictví na nich až do úplného zaplacení, a že obžalovaný kamna přijal, nezaplatil a použil jich (jako stavitel) na stavbu. Ani v tomto směru neshledal soud, že obžalovaný za sebou zadržel a si přivlastnil věc svěřenou, a je přesvědčen, že i tu jde o soukromoprávní závazek obžalovaného. Slovy je přesvědčen, že i tu jde o soukromoprávní závazek, poukazuje rozsudek zřejmě a zřetelně na důvody, z nichž zprostil obžalovaného z obžaloby pro zpronevěru cihel v ceně 30.220 Kč. Plyne tedy z rozsudku, že obžalovaný byl zproštěn z obžaloby pro zpronevěru z týchž důvodů, jež soud nalézací uvedl pro zprošťující výrok ohledně zpronevěry cihel, tedy proto, »že se výhrada vlastnického práva vztahovala jen na to, že obžalovaný s kamny s výhradou tohoto práva dodanými nesměl naložit jinak, než použití jich pro stavbu« (což učinil), »že je zejména nesměl prodati nebo zastaviti«, což se mu za vinu ani nedává. Formální důvod zmatečnosti podle čis. 5 § 281 tr. ř., pokud lze jej vůbec shledati ve vývodech zmateční stížnosti, obírajících se nedostatkem důvodů, tedy neobstojí. Pokud však zmateční stížnost s hlediska tohoto zmatku vytýká rozsudku spíše zmatek podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., namítajíc, že rozsudek vyloučil v souzeném případě skutkovou podstatu zločinu zpronevěry, nezjistiv skutečnosti toto právní posouzení případu opodstatňující, bude tato námitka vyřízena vývody věnovanými hmotněprávnímu posouzení věci. A tu při správném právním posouzení případu jest vycházeti z toho, že skutková podstata zpronevěry spočívá v tom, že pachatel nakládá se svěřenou věcí jinak, než mu bylo svěřitelem nařízeno nebo k jinému účelu, než k jakému mu byla věc svěřena (prodána). Takové nakládání proti vůli firmy, dodávající kamna, nebylo však zjištěno, naopak rozsudek, jak řečeno, bezvadně zjistil, že kamna byla dodána, by jich bylo použito pro stavbu, což se stalo. Výhrada vlastnictví nemá tu proto s hlediska trestního práva významu, ano by se pro spáchání zpronevěry bylo vyžadovalo nakládání s věcí způsobem svěřitelem nechtěným, a výhrada vlastnictví nemohla v souzeném případě učiniti nakládání obžalovaného bezprávným, ano se pohybovalo ve směru svěřitelem chtěném. Zmateční stížností nelze proto přisvědčiti, namítá-li, že obžalovaný s kamny naložil tak, že s nimi pak již nakládati nemohl, an k takovému nakládání byl podle smlouvy s firmou P. oprávněn, ba dokonce povinen. Nezaplacení dluhu o sobě není však trestné ani s hlediska § 183 tr. zák., ani s hlediska jiného předpisu trestního zákona. Pokud by však skutková podstata zločinu zpronevěry mohla snad býti spatřována ve zpronevěření výtěžku za kamna, nelze se touto otázkou obírat, ana zmateční stížností státního zastupitelství rozsudek po stránce té nenapadá.

Čís. 4255.

Převzetí plnění, k němuž se oklamáný odhodlal jen proto, že vycházel z předpokladu, jehož tu ve skutečnosti nebylo, a jež na sebe vzít nechtěl, protože není pro jeho majetkové cíle užitečným, zmenšuje pe-

něžní hodnotu jmění oklamáného a znamená proto pro oklamáného újmu odpovídající pojmu škody po rozumu § 197 tr. zák.

Pokud lze spatřovati podvod v přehnaném vychvalování prosperity obchodu při jeho prodeji.

(Rozh. ze dne 8. září 1931, Zm II 159/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 24. ledna 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížností napadá rozsudek soudu první stolice jen, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., spáchaný prý na Vojtěchu K-ovi a Ladislavu V-ovi, a uplatňuje v tomto směru číselné důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř. Ve vývodech věnovaných tomuto důvodu zmatečnosti vyslovuje názor, že obžalovaný měl býti odsouzen pro zločin podvodu (podle §§ 197, 200, 203 tr. zák.), spáchaný na K-ovi a V-ovi; neboť údaje obžalovaného K-ovi a V-ovi, že docílil ve svém obchodu ročního obrátu 500.000 Kč, ba dokonce 580.000 Kč nebo skoro 600.000 Kč, a že jeho obchod velmi dobře prosperuje, byly prý nepravdivé, K. a V. nebyli by se prý odhodlali k převzetí obchodu obžalovaného a k zaplacení části kupní ceny za zboží od obžalovaného odebrané, t. j. splátky 20.000 Kč převyšující, kdyby nebyli lstivým předstíráním obžalovaného oklamáni, a obžalovaný měl prý zřejmě úmysl K-a a V-u oklamáním poškoditi na majetku. Těmito vývody neprovádí stížností zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. způsobem odpovídajícím zákonu, ana se nedrží skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných, ba jím částečně vyloučených (§ 288, odst. 2 čis. 3 tr. ř.). S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř. vytýká stížností rozsudku vady neúplnosti, nejasnosti a vnitřního rozporu. Vady neúplnosti shledává mimo jiné v tom, že rozsudek: 1. nehodnotí při zkoumání otázky, zda byly pravdivé údaje obžalovaného K-ovi a V-ovi, že jeho obchod velmi dobře prosperuje, a otázky, zda obžalovaný jednal, čině tyto údaje, v úmyslu směřujícím ke způsobení majetkové škody K-ovi a V-ovi, skutečnost v rozhodovacích důvodech zjištěnou, že obžalovaný dlužil v době, kdy postoupil K-ovi a V-ovi zboží a inventář v úhrnné ceně asi 87.000 Kč, za zboží asi 50.000 Kč, že byl v roce 1927 a začátkem roku 1928 postupně o zaplacení těchto pohledávek žalován, a že tyto pohledávky byly na něm potom též skutečně vymáhány; 2. nepřihlíží při zkoumání otázek pod 1. ke skuteč-

nostem obžalovaným tvrzeným, že měl v červnu 1926, kdy si zařizoval obchod, hotovost asi 140.000 Kč, a že po zanechání obchodu, a to v době svého výslechu ze dne 7. května 1928, jakož i v době, kdy se konalo poslední hlavní přelíčení v této věci (24. ledna 1930) měl čistého jmění jen asi 11.000 Kč. Skutečnost pod 1. jest vzhledem k její povaze považovati za důležitou pro posouzení, zda údaje obžalovaného K-ovi a V-ovi, že jeho obchod velmi dobře prosperuje, spočívaly na pravdě, či nikoli. Vzhledem k tomu bylo na nalézacím soudu, by věc po této stránce v rozhodovacích důvodech náležitě probral a vyslovil se o tom, zda tato skutečnost nepoukazuje k tomu, že obchod obžalovaného nemohl velmi dobře prosperovati. Nalézací soud se však s touto skutečností po této stránce v rozhodovacích důvodech vůbec neobírá. Skutečnosti pod 2. pomíjí rozsudek mlčením, ač vyšly při posledním hlavním přelíčení na jevo, a ač jsou takové povahy, že jest je pokládati za důležité pro posouzení, zda obchod obžalovaného velmi dobře prosperoval, či nikoli. Podle toho jsou skutečnosti, o nichž se stala zmínka pod 1.—2., a jež rozsudek nehodnotil, pokud se týče pomínutí mlčením, rozhodné pro řešení otázky, zda byly údaje obžalovaného K-ovi a V-ovi o velmi dobré prosperitě obchodu obžalovaného pravdivé či nikoli, a tím i rozhodné pro řešení otázky, zda obžalovaný užil v těchto směrech proti K-ovi a V-ovi lstivého předstírání či nikoli. Ony skutečnosti jest však ve spojení se skutečností V-ou jako svědkem potvrzenou, že by nebyl nikdy s K-em obchod obžalovaného převzal, kdyby byl věděl, že obchod obžalovaného nejde tak dobře, by měl roční obrát 500.000 Kč, o níž se rozsudek nezmiňuje, ač vyšla při posledním hlavním přelíčení na jevo, pokládati za důležité i pro posouzení otázky, zda obžalovaný jednal v úmyslu, by způsobil K-ovi a V-ovi oklamáním jich škodu na majetku. S názorem stížnosti, že oklamáný je po rozumu § 197 tr. zák. na majetku poškozen, vzal-li na sebe plnění, k němuž by se nebyl odhodlal, kdyby nebyl oklamán, jest souhlasiti; neboť převzetí plnění, k němuž se oklamáný odhodlal jen proto, že vycházel z předpokladu, jehož tu ve skutečnosti nebylo, a jež tedy na sebe vzíti nechtěl, protože není pro jeho majetkové cíle užitečným, zmenšuje peněžní hodnotu jmění oklamáného a znamená proto pro oklamáného újmu odpovídající pojmu škody po rozumu § 197 tr. zák. Nelze tudíž vyloučiti možnost, že by byl nalézací soud dospěl k závěru, že obžalovaný zamýšlel přiměti K-a a V-u oklamáním ku převzetí plnění jim hospodářsky škodlivého, t. j. že zamýšlel jim způsobil škodu na majetku, kdyby byl náležitě přihlížel ke skutečností pod 1.—2. uvedeným.

Čís. 4256.

Jde o štvavé hanobení republiky ve smyslu § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep., dovozuje-li komunistický řečník, že Čsl. republika je státem buržoasie, a staví-li ji jako udánlivého nepřitele dělnictva proti státnímu útvaru podle komunistického programu.

Znaky »štvavosti« nebo »surovosti« jsou tu uvedeny střídavě, nikoliv hromadně.

I poukaz na hospodářskou krizi může býti ve vhodné souvislosti způsobným prostředkem k podněcování politického boje.

I kritika (tendenční a nevěcná) může býti vhodným prostředkem hanobení, najmě, staví-li proti sobě různý prý postup státu proti kapitalistům a proti dělnictvu.

Skutkovým zjištěním není jen určení doslovu projevu, nýbrž i výklad projevu, určení a výrok rozsudku o tom, jaký byl smysl, směr, dosah a účel projevu a úmysl mluvčího.

Výklad souzeného projevu může býti úplný jen, není-li smysl, význam, dosah, směr a účel projevu určen jen podle ojedinelých, ze souvislosti vytržených vět, nýbrž zároveň s toho hlediska, že jednotlivé věty jsou články logicky souvislého celku; porušení této zásady je ohroženo zmatečností neúplnosti ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř.

Ona zásada není porušena, uvádí-li rozsudek při rozboru projevu s hlediska toho kterého dotčeného ustanovení zákona (na ochranu republiky) zvláště závadné věty projevu bezprostředně po sobě, po případě v jiném pořadí, než ve kterém byly proneseny.

(Rozh. ze dne 9. září 1931, Zm II 429/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 30. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 a přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čís. 1 a 3 téhož zákona.

Důvody:

Zmatečnou stížnost, jež uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a čís. 9 písm. a) tr. ř., jest si patrně dobře vědoma, že podkladem úvah, jimiž se po zákonu doličuje právní mylnost rozsudku, najmě zmatečnost podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., mohou býti jen skutečnosti napadeným rozsudkem zjištěné. Neuvědomuje si však, že skutkovým zjištěním rozsudku není jen určení doslovu souzeného projevu, nýbrž i výklad projevu, určení a výrok rozsudku o tom, jaký byl smysl, směr, dosah a účel projevu, a jaký byl úmysl mluvčího. Polemisuje-li stížnost — jak tomu jest ve větší části jejích vývodů — s rozsudkovým výkladem souzeného projevu, dokazuje-li jeho nesprávnost a dovozuje-li přímo z doslovu projevu, — jak byl obsahově soudem zjištěn —, že jím nejsou opodstatněny skutkové podstaty trestných činů, jimiž byl stěžovatel uznán vinným, odchyluje se od (konečných) skutkových zjištění rozsudku, uplatňuje beztrestnost projevu jiného smyslu, než jak jej závažně pro nejvyšší soud i pro stěžovatele zjistil rozsudek, a vybočuje z mezí zákonného doličení zmatečného důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. Proto přicházejí s hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř. v úvahu jen dvě námitky stížnosti, jež však jest pokládati za liché. Předem není důvodnou námitka,

že soud neuvádí v rozboru souzeného projevu, v čem shledává skutkovou podstatu jednotlivých trestných činů. Arciř poukazuje rozsudek na dotčená ustanovení trestního zákona jen souhrnově v konečném závěru rozhodovacích důvodů, kde vysloveno, že jsou vším tím, co uvedeno, nejen po stránce objektivní, nýbrž i po stránce subjektivní splněny skutkové podstaty zločinu podle § 15 čis. 3 a přečinu podle §§ 14 čis. 5, a 18 čis. 1, 3 zákona na ochranu republiky. Než v předchozích odstavcích rozhodovacích důvodů jest jednáno o jednotlivých, v citovaných místech zákona stanovených znacích těchto trestných činů, a jest tam i uvedeno, čím je ten který znak opodstatněn. V úvahách o přečinu šíření nepravdivých zpráv pak vyslovuje rozsudek, že si byl obžalovaný zajisté vědom, že »tyto« (právě uvedené) zprávy jsou nesprávné, již objektivně nepravdivé. Touto větou, poukazující výslovně na nesoulad vědomí obžalovaného s objektivními skutečnostmi, je zjištěna i objektivní nepravdivost zpráv, jejichž rozšiřování dává rozsudek stěžovateli za vinu, takže jest neodůvodněna i druhá věcná námitka stížnosti, že soud nezjistil, že dotčené zprávy jsou nepravdivé, ač to jest prvním předpokladem pro skutkovou podstatu § 18 čis. 1 a 3 zákona na ochranu republiky.

Zmíněnými již vývody, usilujícími o jinaký výklad souzeného projevu tvrzením, že je věcně nesprávný ten výklad, který mu dává rozsudek, nedolichuje stížnost po zákonu ani zmateční důvod § 281 čis. 5 tr. ř., jež zakládají jen formální vady tam vypočtené. Výklad souzeného projevu může být arcíř úplný jen, není-li smysl, význam, dosah, směr a účel projevu určen jen podle ojedinelých, ze souvislosti projevu vytržených vět, nýbrž zároveň s toho hlediska, že jednotlivé věty jsou články logicky souvislého celku. Avšak zásady té, jejíž porušení bylo by ohroženo zmatečností neúplnosti, dbá i napadený rozsudek, opakuje hned na začátku rozhodovacích důvodů souzený projev v celém zjištěném doslovu. Tato zásada nebyla porušena tím, že pak rozsudek uvádí při rozboru projevu s hlediska toho kterého z dotčených ustanovení zákona na ochranu republiky věty projevu zvláště závadné bezprostředně po sobě, a snad někdy i v jiném pořadí, než byly v projevu proneseny; byloť toho třeba, ano jen seskupením vět těch a srovnáním jich obsahu bylo lze dospěti k poznání smyslu, směru a účelu celého projevu. V tomto směru chybuje naopak stěžovatel, že — jak řečeno, nepřipustně — dokazuje smysl jednotlivých výroků, najmě o boji hospodářském, pomíjeje jich souvislost s jinými výroky o prostředcích a o konečném účelu tohoto boje. K těmto výtkám stížnosti budiž zvláště podotčeno, že i poukaz na hospodářskou krizi může být ve vhodné souvislosti způsobitým prostředkem k podněcování politického boje; jmenovitě pak slib, že bude napravena výroba a zabráněno opětné hospodářské krizi, jest jistě lákavým prostředkem politického boje, najmě, naznačuje-li se možnost přivoditi tuto nápravu jakožto účinek ústavního převratu; i kritika, najmě tendenční a nevěcná, může být vhodným prostředkem hanobení, najmě, staví-li se proti sobě různý prý postup státu proti kapitalistům a proti dělnictvu. Pro výklad závadného projevu má právě význam nejen projev sám ve svém doslovu, nýbrž i okolnosti, za nichž se stal a jimiž byl pod-

míněn a doprovázen. Proto bylo rozsudku — jak stížnost naznačuje — přihlížeti i k výpovědi svědka Adolfa Ž-a; než výpověď ta nebyla — ač to stížnost vytýká — rozsudkem opomenuta; naopak se rozsudek o ní zmiňuje a patřičně se s ní vypořádává. Právem přihlížel rozsudek při výkladu projevu, i k celému programu komunistické strany, jejímž tajemníkem a — jak rozsudek uvádí — exponentem stěžovatel jest; nelze souhlasiti s názorem stížnosti, že jest při posuzování trestného činu lhostejno, zda je řečník příslušníkem té oné strany; naopak jest zcela zřejmý úsudek, že se příslušník, najmě však činitel politické strany snaží vyvolati nebo prohloubiti v myslích posluchačů stav, přející si uskutečnění programu a politických cílů strany, že volí poukazy a popudy s hlediska programu strany, a že dochází u posluchačů, jsou-li příslušníky téže strany, porozumění již naznačením toho, k čemu projev směřuje, a jakou cestou cíl ten má být uskutečněn. Uvedl-li soud v rozsudku — jakž se stalo — důvody, proč dal projevu výklad v rozsudku uvedený, nedopustil-li se — což stížnost nedokázala — ani jinak formálních vad, a šetřil-li zejména ustálených zásad o výkladu souzených projevů, ztroskotá úsilí stížnosti o jiný než rozsudečný výklad souzeného projevu na ustanovení druhého odstavce § 258 tr. ř., které zaručuje nalézacím soudům pro obor činnosti skutkově-zjišťovací, tudíž i pro výklad souzených projevů, volnost úvah a přesvědčení, a vyjímá tím věcnou správnost výkladu z možnosti přezkoumání procesními stranami i zrušovacím soudem.

Zbývající ještě výtky jsou liché. Není správná výtka, že soud neuvádí, v čem vidí surové a štvavé hanobení republiky. Rozhodovací důvody vyslovují, že stěžovatel užil k hanobení státu hrubých prostředků, působících přehnaným a překrouceným obsahem, a že z hanobení mohlo vzejíti nepřátelské smýšlení proti státu; připojený další závěr rozsudku, že hanlivá slova byla objektivně způsobila vyvolati u přítomných nepřátelské smýšlení proti státu, došel odůvodnění nejen tím, co je v předchozích větách opakováno s hanlivých výroků, nýbrž i následující větou, že účastníci schůze uvěřili slovům stěžovatele, který dovozoval, že Čsl. republika je státem buržoasie, a stavěl ji jako udánlivého nepřítele dělnictva proti státnímu útvaru podle komunistického programu. Tím došel znak štvavosti náležitě, formálně bezvadného a právně nezavadného opodstatnění; jelikož znaky štvavosti nebo surovosti jsou stanoveny pro skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čis. 5 zákona na ochr. rep. střídavě, nikoliv hromadně, netřeba se vypořádati s námitkou, že hanobení republiky nebylo též surové. Nesprávná jest i další výtka, že soud neuvádí důvody pro výroky, že bylo úmyslem stěžovatelovým hanobiti republiku, a že si byl vědom, že hanlivé výroky jsou způsobily vyvolati účinky uvedené v § 14 čis. 5 cit. zákona. Odůvodněním i těchto výroků jsou úvahy rozsudku shrnuté ve zvláštním odstavci rozhodovacích důvodů o subjektivní stránce souzených trestných činů, a nelze důvodně pochybovati o tom, že předpoklady tam uvedené — že stěžovatel jest tajemníkem komunistické strany, jejím exponentem, jenž je si vědom vždy celého programu strany, je osobou inteligentní a zkušeným řečníkem politických schůzí — umožňují závěry, o něž jde, i za přísného

šetření zásad logického myšlení. Tímto odstavcem rozhodovacích důvodů došly nejen zákonem nařízeného formálního, nýbrž i logicky vhodného a dostatečného odůvodnění další závěry rozsudku o subjektivních složkách přečinu § 18 čís. 1 a 3 cit. zák., takže jest lichou i výtkou stížnosti, že soud neuvádí ani domněnky proto, že stěžovatel věděl, že ony zprávy jsou způsobilé vážně znepokojiti obyvatelstvo neb aspoň jeho část, a neuvádí, z čeho čerpá názor, že stěžovatel věděl, že zpráva, kterou rozšiřoval, je nepravdivá. Podotýká se, že nalézací soud neměl důvodu obíratí se otázkou, zda obžalovaný použil slova »bolševici«, an proti dotyčnému údaji svědka Adolfa Ž-a, odvolavšího se na svoji relaci, obžalovaný nijak ve své výpovědi nebrojil.

Čís. 4257.

Souhlas sněmovny k trestnímu stíhání jejího člena vztahuje se na konkrétní skutek, nikoliv na určitou právní kvalifikaci tohoto skutku.

Sněmovna může dáti souhlas ke stíhání určitého skutku též s omezením na určitou kvalifikaci; toto omezení musí však býti z jejího rozhodnutí výslovně patrné.

Je otázkou případu, kterou jest řešiti vždy zvláště, pro které skutky byl souhlas ke stíhání dán; rozhoduje obsah usnesení sněmovny, s nímž buďe zpravidla srovnati i obsah příslušného soudního dožadání; důležitým jest i parlamentní jednání o dožadání; jen tak lze zpravidla posouditi význam citace zákonného ustanovení ve sněmovním usnesení; různý význam této citace.

Byl-li v případech, kde trestní zákon byl porušen jednotlivým skutkem v několika směrech, a právní kvalifikace trestných činů tím založených jsou podle předmětu právem chráněného, nebo podle způsobu trestné činnosti a pod. jednotlivě od sebe naprosto odlišné, — souhlas ke stíhání pachatele dán ve smyslu dožadání jen hromadně a bez specialisace na určitou složku činnosti, v té formě, že se vyhovuje žádosti soudu za souhlas s trestním stíháním poslance pro určitý trestný čin nejtěžší, je v takových případech po případě předpokládati, že sněmovna měla na mysli jen ty složky činnosti pachatelovy, které skutečně zakládají skutkovou podstatu tohoto nejtěžšího trestného činu.

(Rozh. ze dne 9. září 1931, Zm. II 213/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 11. dubna 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem nedokonaného rušení obecného míru podle § 8 tr. zák. a § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, přečinem nedokonané výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a § 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky, a přestupkem nedokonané výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a § 15 čís. 4 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a zprostil obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro ony trestné činy.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud, dovolávajíc se důvodu zmátečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., namítá, že obžalovaný neměl býti uznán vinným oněmi trestnými činy, ana ho poslanecká sněmovna vydala k trestnímu stíhání jen pro rozšiřování letáků, obsahujících výzvu k trestným činům ve smyslu § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. Po skutkové stránce třeba předem podle obsahu rozsudku a republiky. Po skutkové stránce třeba předem podle obsahu rozsudku a republiky. Po skutkové stránce třeba předem podle obsahu spisů (což je přípustné, ano jde o zjištění procesních úkonů) uvést, že se imunitní výbor poslanecké sněmovny usnesl podle zprávy ze dne 20. února 1931 — 975 ve své schůzi ze dne 20. února 1931, by poslanecká sněmovna dala souhlas s další vazbou a s trestním stíháním obžalovaného poslance, který je podle prvního odstavce této zprávy na základě trestního oznámení, které bylo podáno u státního zastupitelství dne 19. února 1931, podezřelý, že se pokusil rozšířiti letáky, které zakládají podstatu pokusu zločinu výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, jak uvedeno v záhlaví téže zprávy. Podle přípisu předsednictva poslanecké sněmovny Národního shromáždění ze dne 21. února 1931 usnesla se pak poslanecká sněmovna ve 108. schůzi dne 21. února 1931 vyhověti žádosti krajského soudu v Olomouci ze dne 19. února 1931 o souhlas s další vazbou a s trestním stíháním obžalovaného pro pokus zločinu výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. Tím byla vyřízena žádost o souhlas s trestním stíháním, podaná předsednictvu posl. sněmovny N. S. krajským soudem v Olomouci dne 19. února 1931, v níž bylo uvedeno, že je tento člen poslanecké sněmovny podezřelý, že se dne 18. února 1931 pokusil rozšířiti letáky I. až VII., kteréžto tiskopisy, najmě letáky V., VI., VII., podněcují ke zločinu vojenskému, po případě k jiným zločinům, uvedeným v § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, že tedy je podezřelý ze zločinu podle § 8 tr. zák. a § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. K tomu jest podotknouti, že pro pokus rozšiřování letáku VI. nebyl obžalovaný pak vůbec stíhán, an leták prošel, jak i rozsudek zjišťuje, nezávadně tiskovou censurou. Obžalovacím spisem státního zastupitelství v Olomouci ze dne 11. dubna 1931 byla na obžalovaného podána obžaloba pro nedokonaný zločin výzvy k trestným činům podle § 8 tr. zák. a § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky jen, pokud šlo o letáky čís. V. a VII., rozsudkem byl však obžalovaný v tomto směru z obžaloby pravoplatně zproštěn. Rozhodnou otázkou je, pokud lze v usnesení poslanecké sněmovny spatřovati též souhlas ke stíhání obžalovaného pro nedokonané přečiny podle §§ 14 čís. 5 a 15 čís. 2, jakož i pro nedokonaný přestupek podle § 15 čís. 4 zák. na ochr. rep., kteréžto trestné činy shledala pak obžaloba i rozsudek v tom, že obžalovaný nesl letáky čís. I.—IV., zakládající skutkové podstaty jen těchto trestných činů. Důvody napadeného rozsudku odmítají stěžovatelovu námitku, která byla patrně přednesena již za řízení v prvé stolici, najmě při hlavním přelíčení, úvahou, že se souhlas sněmovny

nevztahuje na určitou právní kvalifikaci a, pokud jde o případ obžalovaného, na určité letáky s vyloučením ostatních letáků u obžalovaného též nalezených, nýbrž vztahuje se na činy, které obžalovaný rozšířením letáků těch (správně arci pokusem o jejich rozšíření) spáchal.

Nejvyšší soud trvá ovšem na zásadě, vyslovené v rozhodnutí čís. 3224 sb. n. s., jež má i nalézací soud zřejmě na zřeteli, že se souhlas sněmovny k trestnímu stíhání jejího člena vztahuje na konkrétní skutek, jak to bezpochyby vysvítá z § 24 úst. list. («pro jiné činy nebo opomenutí»), nikoliv na určitou právní kvalifikaci tohoto skutku. Připouští přitom, máje zřetel k tomu, že sněmovna může odepřít souhlas ke stíhání vůbec, že by sněmovna mohla dáti souhlas ke stíhání určitého skutku též s omezením na určitou kvalifikaci, jak bylo již naznačeno v rozhodnutí čís. 1187 sb. n. s.; toto omezení by však musilo býti z jejího rozhodnutí výslovně patrné, neboť prosté označení právní kvalifikace skutku, pro který byl obžalovaný vydán, je o sobě pro obžalobce a pro trestní soud nerozhodné. Je však otázkou případu, kterou jest řešiti vždy zvláště, pro které skutky vůbec byl dán souhlas ke stíhání člena sněmovny. Je tu rozhodující obsah usnesení sněmovny, jímž byl souhlas dán; zpravidla pak bude srovnati s ním i obsah příslušného soudního dožádání, o něž se usnesení obvykle jeho citací opírá. Důležité jest tu i parlamentní jednání o tomto dožádání. Jen tak bude též lze zpravidla posouditi význam citace určitého zákonného ustanovení (poznačení trestného činu) v usnesení sněmovny. Tento význam může býti rozdílný: buďto nemá citace právního označení skutku vůbec význam, byly-li skutky, o jejichž stíhání bylo žádáno a k němu svoleno, při tom vyznačeny tak určitě, že by jen výslovné omezení souhlasu ke stíhání na určitou kvalifikaci těchto činů vyloučilo odsouzení (potrestání) pachatele pro ně podle jiné právní kvalifikace; nebo má citace ta, je-li to z usnesení výslovně patrné, právě tento význam omezení stíhání i při kvalifikaci činu, jež je jinak v usnesení též určitě vyznačen; nebo posléze může míti i ten význam, že určuje i sám skutek, pro který bylo stíhání povoleno, vyznačuje-li jej takto ze dvou nebo z několika skutků, v dožádání uvedených jen souhrnně, na rozdíl od ostatních. O tom, jaký význam je takové citací přiznati, nebude zpravidla pochybnosti tehdy, jde-li jen o jeden skutek, který však lze podřaditi pod několik ustanovení trestního zákona; tu by jen výslovné omezení v usnesení sněmovny, že se souhlas vztahuje jen na právní podřazení skutku pod určité z několika v úvahu přicházejících ustanovení zákona, omezovalo soud při posuzování trestnosti činu. Podobně by tomu bylo při několika činech, byly-li v usnesení zřetelně jako jednotlivé skutky trestněprávně závažné konkretisovány. Ani tu pouhá citace zákonných ustanovení v úvahu přicházejících nebránila by bez výslovného omezení příslušnou sněmovnou zřetelně vyjádřeného, by soud neposoudil skutky podle jiné právní kvalifikace. Byl-li však v těch případech, kde byl trestní zákon porušen jednotlivým skutkem v několika směrech a právní kvalifikace trestných činů tím založených jsou podle předmětu právem chráněného, nebo podle způsobu trestné čin-

nosti a pod. jednotlivě od sebe naprosto rozlišné, — souhlas ke stíhání pachatele ve smyslu dožádání soudního dán jen hromadně a bez specialisace na určitou složku činnosti, v té formě, že se vyhovuje žádosti soudu o souhlas s trestním stíháním poslance pro určité kvalifikovaný trestný čin nejtěžší, je, pokud snad ze sněmovního jednání nevyplývá opak, při nejmenším pochybné, zda by sněmovna byla poslance vydala ke stíhání pro ty složky jeho činnosti, které zakládají skutkovou podstatu trestných činů lehčího rázu, u nichž by snad sněmovnou nebyla shledána ratio legis imunitního práva, by totiž žalobce nebyl trestním stíháním pro méně význačné trestné činy zbavován možnosti nerušeného výkonu poslaneckého mandátu. Proto je v takových případech ve prospěch obžalovaného podle zásady in dubio pro reo předpokládati, že sněmovna měla při usnesení, jímž dala souhlas ke stíhání poslance za čin nejtrestnější, na zřeteli jen ty složky činnosti pachatelovy, které skutečně zakládají skutkovou podstatu toho těžkého trestného činu, pro který bylo žádáno o souhlas ke stíhání, a který podle této žádosti ve svém usnesení výslovně vyznačila jeho právní kvalifikaci; není v těchto případech bezpochybně vyjádřen potřebný souhlas sněmovny ke stíhání člena Národního shromáždění též za složky činu, které, obsahující sice skutkovou podstatu méně významných trestných činů, od vytčeného nejtěžšího trestného činu podstatně odlišných, nejsou tímto trestným činem. Vytčení právní kvalifikace jest v tomto případě přisouditi obdobný význam, který byl výše přiznán výslovnému omezení souhlasu příslušné sněmovny ke stíhání určitého skutku též jen podle určité právní kvalifikace, ba ještě spíše význam samé konkretisace činu, pro který je stíhání přípustné.

V souzeném případě žádal soud o souhlas ke stíhání obžalovaného sice pro ty činy, že se pokusil dne 18. února 1931 v Š. rozšířiti letáky čís. I. až VII., tudíž též letáky čís. I. až IV., pro které byl pak obžalovaný odsouzen. Při tom bylo tvrzeno, že tyto tiskopisy, tedy všechny u obžalovaného zabavené letáky, podněcující ke zločinu vojenskému, po případě k jiným zločinům uvedeným v § 15 čís. 3 zákona na ochranu rep., a na tomto základě bylo dovozováno, že obžalovaný je proto podezřelý z nedokonaného zločinu podle § 8 tr. zák., § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Ze zprávy imunitního výboru, na jejímž základě bylo pak sněmovnou usneseno dáti souhlas ke stíhání obžalovaného pro trestný čin právě uvedený, je zřejmo, že i jednání v poslanecké sněmovně o této žádosti bylo vedeno právě jen s toho hlediska, že letáky zakládají skutkovou podstatu oněch trestných činů. Zřetelně to vysvítá z toho, že bylo zdůrazňováno, že zvláště dva letáky, adresované vojákům a četníkům, vyzývají ke vzpouře, jak i soud ve svém dožádání právě též obsah těchto letáků čís. V. a VII. zvláště zdůraznil; skutečně pak jen tyto dva letáky obsahovaly skutkovou podstatu inkrimovaného těžkého zločinu podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky. Tento zločin jest od trestných činů, které byly shledány v letáčích čís. I. až IV. (a jen pro pokus jich rozšiřování byl obžalovaný odsouzen), tak podstatně odlišný trestněprávně závažností, že lze za tohoto stavu věci souditi, že posla-

neckou sněmovnou byl dán souhlas ke stíhání obžalovaného pro pokus rozšiřování jen těch letáků, které ve skutečnosti obsahovaly skutkové podstaty zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., a že výslovné vyznačení této právní kvalifikace v usnesení, v němž byl dán souhlas ke stíhání, má tu též význam, jako konkrétní určení skutků, pro které bylo stíhání obžalovaného povoleno. Poněvadž v letáčích čis. I. až IV. ani podle obžaloby ani podle rozsudku skutková podstata zločinu podle § 15 čis. 3 zákona na ochr. rep. není ztělesněna, jest přisvědčiti stěžovateli, že svolení ke stíhání obžalovaného pro pokus rozšiřování letáky, třebaže byly v dožádání soudu citovány a sněmovně předloženy, sněmovnou dáno nebylo. Stíhání obžalovaného pro pokus rozšiřování těchto letáků, třebaže obsahovaly skutkovou podstatu jiných méně závažných trestných činů než onoho podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., s hlediska kterého sněmovna při posuzování potřeby a účelnosti trestního stíhání vycházela, vylučoval tudíž předpis § 24 ústavní listiny; odsuzující rozsudek, jenž nedbal tohoto důvodu vylučujícího stíhatelnost obžalovaného, trpí tedy zmatkem podle § 281 čis. 9 b) tr. ř., pro který bylo jej v odsuzující části zrušiti, a ano lze hned rozhodnouti ve věci samé, bylo obžalovaného podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro pokus rozšiřování těchto letáků zprostiti.

Čís. 4258.

Pokud jde o zmatek čis. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na zločin úkladné vraždy (jedem) dána eventuální otázka na přečin podle § 335 tr. zák. (neopatrným uložením jedu).

Poučení předsedy porotcům, že si mohou vyžádati otázku na onen přečin, dojdou-li k přesvědčení, že smrt usmrčeného nastala činem z neobalosti, nemůže nahraditi povinnost soudu, dáti eventuální otázku, jsou-li tu předpoklady § 320 tr. ř.

(Rozh. ze dne 11. září 1931, Zm I 527/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Klatovech ze dne 13. května 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák., zrušil výrok porotců ohledně stěžovatele, t. j. v odpovědi na první otázku hlavní a na první otázku dodatkovou, a důsledkem toho zrušil též napadený rozsudek, pokud se zakládá na zrušených částech výroku porotců, totiž ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a ve výroci s ním souvisejících jako zmatečný, a věc odkázal do příštího zasedání porotního soudu při krajském soudě v Klatovech, by byla při něm v rozsahu zrušení znovu projednána a rozhodnuta.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti čis. 4, 5, 6 § 344 tr. ř., nelze upříti oprávnění, pokud podle čis. 6 § 344 tr. ř. vytýká, že porotcům nebyla dána podle § 320 tr. ř. eventuální otázka na přečin podle § 335 tr. zák. Předpis § 320 odst. 1 tr. ř. je porušen, byly-li po rozumu tohoto ustanovení zákona tvrzeny, t. j. buď výslovně tvrzeny, neb alespoň výsledky hlavního přelíčení napovězeny skutečnosti, pro které, kdyby byly pravdivé, by čin obžalovanému za vinu dávaný spadal pod jiný trestní zákon, který není přísnější, než zákon uvedený v obžalovacím spise, v souzeném případě pod § 335 tr. zák. V přípravném vyšetřování udal obžalovaný při vyšetřování duševního stavu podle nálezu při porotním líčení přečteného, že myslí, že se tchán otrávil sám, ačkoliv doznává, že neměl k tomu příčiny, pak nejprve, že náhodou se otrava u Josefa F-a státi nemohla, jelikož měl (obžalovaný) arsen dobře uzavřený, ale hned na to podotýkal, že v kufru to neměl zavřené, a že si to tchán mohl odtamtud vzíti. Při porotním líčení trval obžalovaný na tom, že Josefa F-a neotrávil, nanejvýš udal, že on (obžalovaný) sladil osudného dne svůj šípkový čaj práškovým cukrem, že F. měl do komory, kde byl uložen arsenový prášek v šatníku, volný přístup, že neví, kdo mu sladil čaj, že F. měl cukr v kufru, že se však po jeho smrti žádný cukr u něho nenašel, a že žena ho neotrávila, on také ne, že nikdo k nim ten den nepřišel, že si to tedy musel udělati sám, a opakoval jen, že si to musel udělati sám. Spoluobžalovaná Marie W-ová udala při porotním líčení, že »si to mohl udělati děda (Josef F.) sám nebo náhodou« — měl ke všemu přístup a skříň, v níž byl jed, nebyla uzamčena. V tomto zodpovídání se obžalovaného a jeho manželky jest shledávati též tvrzení, že se Josef F. otrávil sám bez úmyslné činnosti obžalovaného následkem neopatrného zacházení obžalovaného s jedem arsenem. Při nejmenším byla tato skutečnost zodpovídáním se obžalovaného a jeho manželky napovězena. Skutečnost ta by zakládala, kdyby byla pravdivá, objektivně skutkovou podstatu přečinu § 335 tr. zák. Poněvadž podle § 320 odst. 1 tr. ř. jest, jsou-li tvrzeny skutečnosti tam uvedené, dáti porotcům eventuální otázku na trestný čin, jež by tvrzené skutečnosti zakládaly, tudíž v souzeném případě na přečin podle § 335 tr. zák., porušil porotní soud, nepřipustiv tuto otázku, velcí předpis § 320 tr. ř., a zatížil tím rozsudek zmatkem podle § 344 čis. 6 tr. ř. Podle protokolu o hlavním přelíčení poučil arcí předseda porotce po konečném přednesu, že by si mohli vyžádati otázku na přečin podle § 335 tr. zák., kdyby došli k přesvědčení, že smrt Josefa F-a nastala nějakým kulposním činem obžalovaných. Porotci tak neučinili. Tento poukaz předsedy porotního soudu nemůže však nahraditi povinnost soudu dáti eventuální otázku, jsou-li tu předpoklady § 320 tr. ř. Nelze ani důvodně tvrditi, že je nepochybně patrné, že formální vada nemohla působiti na rozhodnutí způsobem obžalovanému nepříznivým, a že proto nemůže býti zmatek čis. 6 § 344 tr. ř. ve prospěch obžalovaného uplatňován (§ 344 předposl. odst. tr. ř.). Neboť skutečnost, že předseda dal porotcům ono poučení, není zárukou

toho, že porotci zkoumali věc ve směru případného provinění podle § 335 tr. z. tak důkladně, jak by se bylo stalo, kdyby porotci byli zvláštní otázkou vedeni k tomu, by o této stránce věci zvláště uvažovali, jak to jen odpovídá velikému předpisu § 320 tr. ř. Bylo proto zrušiti výrok porotců, týkající se obžalovaného Alfonse W-a, a na něm se zakládající rozsudek proti tomuto obžalovanému jako zmatečný, a věc odkázati do příštího porotního zasedání krajského soudu v Klatovech k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení, aniž bylo třeba zabývat se ještě dalšími stěžovatelem uplatňovanými důvody zmatečnosti.

Čís. 4259.

Skutková podstata zločinu loupežné úkladné vraždy, spáchané několika osobami, nevyžaduje, by každý z přímých pachatelů bezprostředně sám vztáhl ruku na osobu, která má býti podle společného úmyslu útočníků usmrcena (§ 136 tr. zák.), nýbrž stačí, spolupůsobil-li při vraždě činným způsobem; činným spolupůsobením jest každá činnost, která při společném zločinném úmyslu a při skutečném provádění zločinu předního jednajícího pachatele posiluje (utvrzuje) ve zločinném rozhodnutí, takže jedná v pevném vědomí, že jeho přítomný druh jest jeho oporou a ochoten kdykoliv přispěti jakoukoliv podle okolností nutnou pomocí.

Pokud nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána dodatková otázka na stav poděšení, strachu a leknutí.

Pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána eventuální otázka na zločin účastenství na loupeži podle § 195 tr. zák.

(Rozh. ze dne 12. září 1931, Zm I 623/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského jako porotního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 21. května 1931, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 1 a 2 tr. zák.

D ů v o d y:

1. Zmateční stížnost obžalovaného Víta B-ého na rozdíl od skutkového zjištění, vyjádřeného doslovem otázek a odpovědí porotců na ně a proti výsledkům řízení snaží se trestný čin stěžovatelů vylicíti tak, že prý úmyslně a vědomě udeřil spícího Jaromíra H-a jen jednou, že prý úder vedl vědomě umírněně, chtěje jen vyloučiti možnost odporu, že však teprve výzva spolupachatele Petra Š-y: »Uhoď ještě, ještě jednu« vyvolala v něm představu zděšení, že se H. vzpamatoval a snad i ozbrojil a že podnikne na svoji obranu útok. Jen pod vlivem tohoto zděšení a

pod sugescí výzvy Š-ovy uchopil prý znovu sekerku a zasadil novou ránu H-ovi, jsa si vědom jen toho, že se brání proti někomu, kdo na něho útočí; tento druhý úder, podle posudku znalců jedině smrtelný, byl prý takto vykonán nevědomky, jen jako reflexivní pohyb obranný ve zděšení, vyvolaném právě oním zvoláním spolupachatele Petra Š-y. Pokud se zmateční stížnost snaží na tomto základě doličovat hmotněprávní zmatečnost podle § 344 čís. 11 tr. ř. z důvodu, že druhý jedině smrtelný úder nelze stěžovateli podle § 2 tr. zák. vůbec přičítati, a pokud si tak ustrojuje skutkový stav, že vědomá a úmyslná činnost obžalovaného spadá sice pod pojmové znaky § 195 tr. zák., vše další však, co ji kvalifikuje jako zločin podle §§ 134 a 135 tr. zák., že se stalo ve stavu, ve kterém jest přičitatelnost skutku zrušena, — není po zákonu provedena, neboť nevychází ze skutkového zjištění vyjádřeného doslovem otázek a odpovědí porotců. Hmotněprávní zmatečnosti lze budovati jen na tomto skutkovém základě (§§ 350, 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.), nikoli však jen na předpokladu, že při případném vyvarování se domnělých formálních vad byl by základ ten jiný. Nelze však přisvědčiti ani zmateční stížnosti, že porotní soud byl povinen v naznačeném směru dáti otázku dodatkovou, a že porušiv předpis § 319 tr. ř., zatížil řízení zmatečností podle čís. 6 § 344 tr. ř. I když obhajoba učinila návrh, by byla porotcům dána dodatková otázka v doslovu: »jednal Vit B., udeřiv spícího Jaromíra H-a po druhé na vyzvání spolupachatele Petra Š-y, kteréžto druhé udeření bylo smrtelné, pod vlivem tohoto vyzvání Petra Š-y z poděšení, ze strachu nebo leknutí, tudíž z neodolatelného donucení, pokud se týče povstalo zlo, způsobené druhým úderem po vyzvání spolupachatele Petra Š-y jen náhodou, z nedbalosti nebo z neznalosti následků činu?«, není toto tvrzení obhajoby, upravené doslovem navrhované otázky, pro porotní soud směrodatné, pokud není samotným výsledkem řízení dán předpoklad § 319 tr. ř., že totiž byl tvrzen stav nebo skutečnost, vylučující nebo rušící trestnost pachatelovu. A tu nelze vytrhovati určitou větu ze zodpovídání se pachatelova, nýbrž jest podrobiti zkoumání celé jeho vylicení trestného příběhu i okolností čin provázejících, rovněž i ostatní výsledky řízení. Stěžovatel ovšem uvedl při hlavním přelíčení, že ho ke druhé ráně Š. pobídl, že při ní nevěděl již ani, co činí, a že byl zbaven smyslu. Leč obžalovaný vůbec netvrdil, ani jinak nebylo naznačeno, že ho tato pobídka Š-ova uvedla ve stav zděšení, a že v okamžiku tom byl aneb aspoň se domníval, že je nějak ohrožen na tělesné bezpečnosti, již mohl chrániti jen dalším útokem proti H-ovi. Zmínil-li se obžalovaný, že spící H. měl ruce pod peřinou, že se domníval, že tam drží revolver, a že H-a uhořil do čela, protože se ho bál, vztahuje se toto vylicení případu na dobu již před prvním zločinným útokem stěžovatelovým. Neodvrátily-li tyto skutečnosti obžalovaného od toho, by upustil od zločinného rozhodnutí, ač mohl tak učiniti zcela volně a opustiti místnost, v níž zastihl H-a klidně spícího, nýbrž postupoval-li rozvázně podle předem promyšleného plánu dále, nemohou skutečnosti ty býti vůbec uváděny na jeho omluvu. Celkový způsob zodpovídání se obžalovaného Víta B-ého (a podle protokolu o porotním líčení udal před porotou totéž

jako v přípravném vyšetřování), nanejvýš to, že dovedl podrobně vylíčit celý průběh zločinu, že mu nešla žádná podrobnost případu, ani žádný pohyb H-ův, ani to, že se těžce již prvou ranou zraněný H. vzpřímil na posteli a podíval se ne na něho, nýbrž na Š-u, neobsahuje nic, čím by byl tvrzen stav nouze (neodolatelného donucení), nebo stav skutečné nebo aspoň putativní nutné sebeobranu. To tím méně, přihlédne-li se též k zodpovídání se spolupachatele Petra Š-y, podle něhož stěžovatel při druhé ráně ležícího H-u také škrtil (což jest potvrzeno pítevním náležením), jakož i k posudku znalců, podle něhož známky sebeobranu shledány nebyly. Poněvadž nebyly tu podmínky pro dodatkovou otázku, jak byla obhajobou navržena a jak se zmateční stížnost snaží její potřebu doložit, jest zmateční stížnost ve směru tom (§ 344 čis. 6 tr. ř.) neodůvodněna, s hlediska zmatku § 344 čis. 11 tr. ř. pak, jak již shora podotčeno, neprovedena po zákonu.

II. Nelze souhlasiti ani s výtkami zmateční stížnosti spoluobžalovaného Petra Š-y. Tato stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 344 čis. 10, 11 a 12 tr. ř., obsahem provedení i podle čis. 6. Co do povahy hmotněprávních zmatečností bylo již podotčeno, že pro zrušovací soud jest závazné skutkové zjištění, jak jest vyjádřeno doslovem otázek a výrokem porotců, a nelze proto vůbec přihlédnouti k odchýlným údajům stížnosti o skutkovém ději a k pokusu svémocně si hodnotiti výsledky průvodů. I úmysl vražedný, výslovně v otázce vyjádřený, jest takovým skutkovým zjištěním. V tom směru výrok porotců vzhledem k předpisu § 326 tr. ř. nepodléhá dalšímu přezkumu zrušovacího soudu, netrpí-li rozsudek jinak zmatečností v zákoně naznačenými. Namítá-li proto stížnost, že není správné podřazení jednání stěžovatelova pod ustanovení § 135 čis. 2 tr. zák. a kvalifikace jako vražda loupežná, a že stěžovatel, nemaje přímý úmysl dopustiti se vraždy člověka, by násilnostmi proti osobě převedl na sebe cizí věci movité, měl býti odsouzen jen pro účastenství na loupeži, po případě na krádeži, jest třeba druhou hlavní otázku podrobiti zkoumání, pokud skutková zjištění tam vyjádřená odpovídají zákonným znakům zločinu úkladné a loupežné vraždy, jíž byl obžalovaný uznán vinným. Ustanovení § 135 čis. 2 tr. ř. vyjadřuje nejen kvalifikaci vraždy podle § 134 tr. zák. přistoupením dalších zákonných znaků zločinu loupeže podle § 190 a násl. tr. zák., nýbrž jest zároveň i nejvyšší kvalifikaci zločinu loupeže (§ 195 tr. zák.). Skutková podstata zločinu loupežné úkladné vraždy, spáchané několika osobami, nevyžaduje, by každý z přímých pachatelů bezprostředně sám vztáhl ruku na osobu, která má býti podle společného úmyslu útočníků usmrcena (§ 136 tr. zák.), stačí, jednal-li ve vražedném úmyslu proti člověku takovým způsobem, že z toho nastane smrt jeho nebo jiného člověka, spolupůsobil-li při vraždě činným způsobem. Činným spolupůsobením jest však každá činnost, která při společném zločinném úmyslu a při skutečném provádění zločinu předního jednajícího pachatele posiluje, po případě utvrzuje ve zločinném rozhodnutí, takže jedná v pevném vědomí, že jeho přítomný druh jest jeho oporou a že jest kdykoliv ochoten přispěti jakoukoliv podle okolností nutnou pomocí. Vyjadřuje-li druhá hlavní otázka

toto činné spolupůsobení stěžovatelovo slovy, že »ve vzájemném srozumění s jedním spolupachatelem (Vítelem B-ým), svítě při tom, když byl spící Jaromír H. udeřen dvakráte sekerkou do hlavy a škrcen jiným spolupachatelem, a vybědnuv tohoto spolupachatele po prvé ráně, by ještě jednou Jaromíra H-a uhodil sekerkou, a prohledáváje mu kapsy u kabátu v úmyslu, by ho usmrtil, a by se násilím, skutečným ublížením mu učiněným zmocnil jeho peněz, tedy cizí věci movité, a odňav mu 36.500 Kč jednal tak proti člověku takovým potměšilým způsobem, že z toho nastala smrt Jaromíra H-a«, — jest kladnou odpovědí na otázku tu skutkově zjištěno, že ona osobní přítomnost stěžovatelova při vraždě, projeví se jednak svícením druhému spolupachateli při smluveném vražedném útoku, jednak zjištěním, že prvá rána sekerou nebyla s dostatek úspěšná, a že jest proto třeba ještě druhé rány, jest takovou činnou spoluúčastí, která podle zásad § 134 tr. zák. jest v příčinné souvislosti s trestným výsledkem, že totiž z toho nastala smrt člověka. Podřadí činnost stěžovatelovu takto skutkově zjištěnou pod předpisy §§ 134, 135 čis. 1 a 2 tr. zák., postupoval porotní soud podle zákona. Na zločin ten ukládá trestní zákon jen trest smrti (§ 136 tr. zák.). Všeobecné zásady o vyměřování trestu, o zřeteli na okolnosti polehčující a přitěžující v případě tom pozbývají významu; soud při tomto druhu trest nevyměřuje, nýbrž prostě jej podle zákona ukládá. Zmateční stížnost domnívá, že uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 12 tr. ř., domáhá-li se toho, by byl pro polehčující okolnosti vymeřen obžalovanému za zločin úkladné vraždy loupežné jen trest na svobodě; přehlíží, že bylo by pak jejím úkolem dokázati, že soud vykročil z mezí zákonné sazby; o to se ani nepokouší.

Zmateční stížnost namítá dále, že porotní soudní sbor měl ohledně obžalovaného Petra Š-y dáti otázku na jeho účastenství na loupeži, čímž zřejmým poukazem uplatňuje zmatek podle § 344 čis. 6 tr. ř. Jest tedy zkoumati, zda porotní soudní sbor, nedav porotcům eventuelní otázku na zločin účastenství na loupeži podle § 195 tr. zák., porušil velící předpis § 320 tr. ř. Zmateční stížnost — zejména při ústním provedení — odvolává se k doložení tohoto zmatku na hájení se obžalovaného při hlavním přelíčení. Při něm uvedl obžalovaný Petr Š. mimo jiné, že se na vybízení Víta B-ého odhodlal jíti s ním na krádež u H-a, že B. i on měli s sebou revolvery s náboji, že říkal B-ému před tím, než vlezl do záchodu: »Vitouši, nech toho být a pojď domů,« načež mu B. odpověděl: »Já si na něho počkám třeba do rána,« že na další výzvu Š-ovu, by šli raději domů, B. odpověděl: »Já si ho ťuknu,« a že, když slyšeli, jak se hlavní dveře otvírají, B. řekl: »H. je tady, já si ho klepnu.« Již z této obhajoby plyne, že obžalovaný Petr Š. věděl a musel věděti, že jde o loupež, při níž má býti učiněno násilí přineseným nástrojem. Obžalovaný Š. dále doznal, že rovněž vešel do ložnice, že viděl, jak B. po první ráně sekerkou uchopil H-a za hrdlo a škrtil ho, a že pak B. zasadil H-ovi ještě jednu ránu, že dále B. uchopil H-a, nadzvedl ho, pod polštářem hledal peníze a říkal Š-ovi: »Pojď mi pomoci hledat peníze,« načež Š. sáhl do kabátu, nahmatal tam tašku s penězi, pootevřel kapsu svého kabátu a

B. mu tam peníze dal, a že se o peníze rozdělili. Vzhledem k těmto údajům zodpovídal by obžalovaný Petr Š. podle zásad spolupachatelství nejen za vlastní činnost, nýbrž za celý výsledek vědomě společného jednání, které by opodstatňovalo alespoň skutkovou podstatu zločinu loupežného zabití podle § 141 tr. zák., nanejmeně ani se pachatelé ani nepokusili odejmouti spicím H-ovi peníze z jeho kabátu, volně visícího přes židli, před útokem. V tomto směru byla porotním soudním sborem též dána eventuální otázka na loupežné zabití, ta však zůstala nezodpověděna, ani porotci na první a druhou hlavní otázku, znějící na úkladnou vraždu loupežnou, odpověděli kladně. Z onoho hájení se obžalovaného Š-y nevyplývá, že jím byly tvrzeny takové skutečnosti, při jejichž pravdivosti bylo by činnost stěžovatelovu posuzovati jen jako účastenství na prosté loupeži. Nebylo proto důvodu, by porotní soud dal porotcům onu eventuální otázku. Otázky porotcům dané, přimykající se k doslovu obžaloby, vyhovují předpisům zákona. Bylo tudíž zavrhnouti i zmatečnii stížnost obžalovaného Petra Š-y jednak jako bezdůvodnou, jednak jako neprovedenou po zákonu.

Čís. 4260.

Svědectvím ve smyslu § 199 a) tr. zák. jest i výslech ad generalia podle § 166 tr. ř. a § 340 c. ř. s.; nezáleží na tom, že soudce dal takovou otázku (na předchozí potrestání svědka), ač toho nebylo nutně třeba.

Po stránce subjektivní se vyžaduje kromě vědomí o křivosti (nepravdivosti nebo neúplnosti) svědecké výpovědi, i vědomí pachatele, že jest vyslýchán jako svědek.

(Rozh. ze dne 14. září 1931, Zm I 321/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnii stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pochybností stížností o tom, zda jsou obsahem svědecké výpovědi i generalie svědka, lze odkázati na rozhodnutí čís. 2353 sb. n. s., v němž zrušovací soud vyslovil, že svědectvím, spadajícím pod trestní sankci § 199 písm. a) tr. zák., jest i výslech ad generalia podle § 166 tr. ř. a § 340 c. ř. s. (srovnej k tomu i rozhodnutí čís. 958 a 2756 víd. úř. sb.). Povinnost svědka — takto trestním právem zajištěná, — by odpověděl podle ryzí a úplné pravdy i na předběžné otázky povšechného směru (ad generalia), a jeho zodpovědnost za případnou křivou (nepravdivou nebo neúplnou) odpověď na některou z těchto otázek, nebyly by rušeny tím, že soudce dal takovou otázku, ač toho nebylo nutně třeba. Proto nezáleží na tom, zda bylo podle zvláštních okolností nevyhnu-

tečně zapotřebí zjistiti případné předchozí potrestání svědka (stěžovatele) před jeho výslechem k věci. Přes to budiž stížnosti, jež nutnost toho s poukazem na druhý odstavec § 166 tr. ř. popírá, připomenuto, že soudce P. dosvědčil, že mu šlo právě o to, zjistiti pravdomluvnost stěžovatele jako vývodního svědka, by mohl (z důvodu příznivé proň výpovědi stěžovatelovy), po případě stěžovatelova šefa D-e propustiti na svobodu. Po stránce subjektivní předpokládá skutková podstata zločinu křivého svědectví kromě vědomí o křivosti (nepravdivosti nebo neúplnosti) svědecké výpovědi i vědomí pachatele, že jest vyslýchán jako svědek. Stížnost sice ohledně tohoto subjektivního znaku namítá, že se stěžovatel považoval za spoluobviněna s D-em, domnívaje se, že byl D. zatčen pro zločin svádění ke křivému svědectví, že si naprosto nebyl vědom, že jest vyslýchán jako svědek, a že zejména výpovědi ad generalia nepřikládal význam svědecké výpovědi, ač si byl vědom toho, že tato výpověď není správná. Než tyto námítky a připojené k nim podrobnější vývody stížnosti jsou v podstatě jen popíráním složek děje zjištěných v napadeném rozsudku větou, že není pochybností o tom, že si byl obžalovaný dobře vědom, že je slyšen jako svědek a že jest povinen i ohledně generalii udati pravdu. Toto rozsudečné zjištění jest řádně odůvodněno předchozím poukazem na výpověď svědka P-a, že ne jednou, nýbrž znovu a znovu obžalovaného upozorňoval a poučil o tom, že vypovídá jako svědek, a o následcích křivé výpovědi, a že ho před podepsáním protokolů zase poučil, věda, že obviněný byl trestán. Vedle této výpovědi svědka P-a nemají pro ono zjištění význam a nemohly mu brániti ani okolnost rozsudkem zjištěná, že stěžovatel nebyl k výslechu, o který jde, obeslán svědeckou obsilkou, nýbrž krátkou cestou, ani případné rozčilení stěžovatelovo, jímž se ostatně před nalézacím soudem výslovně nehájil, a jež bylo svědkem P-em popřeno. Proto nebylo třeba, by se rozsudek zvláště vypořádal s těmito okolnostmi v bezprostředních předpokladech závěru, o který jde. Dovojuje-li stížnost v této souvislosti ještě, že stěžovatel neměl jiný zájem na zamlčení předchozího trestu, než by neztratil jeho prozrazením zaměstnání, a že pro zájem ten stačilo použití práva k odepření odpovědi na příslušnou otázku, že však o tomto právu vzhledem na generalie poučen nebyl, stačí jí připomenouti jednak rozsudečné zjištění, že stěžovatel vypověděl nepravdu, by své svědecké výpovědi (ve prospěch svého zaměstnavatele D-e) ve věci samé dodal věrohodnosti, jednak seznání svědka P-a, že poučil stěžovatele i ve smyslu § 153 tr. ř. ještě před tím, než byl slyšen ad generalia.

Čís. 4261.

Pokud min. nař. čís. 81/1910 platí, jsou soudy povinny k němu přihlížeti a nemohou podrobiti zkoumání otázku jeho vhodnosti a účelnosti se zřetelem na změněné poměry dopravní ani, kdyby snad v praxi policejními úřady k přísnému dodržování jeho předpisů přihlíženo nebylo; nelze se dovolávat zvyklosti ohledně nedodržování předepsané rychlosti.

Ridič automobilu, vida, že křižovatka jest ohrožena autem se strany se k ní řítícím, může vhodně čeliti tomuto ohrožení jen zastavením před ohroženou křižovatkou, a je povinen tak učiniti, nemá-li jistotu, že křižovátku bezpečně přejede dřívě, než ono auto vjede na ohrožené místo.

Jízda na nebezpečné křižovatce se po případě děje za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. září 1931, Zm I 593/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 12. března 1930, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Stěžovatel Karel V. tvrdí, že ministerské nařízení čís. 81/1910 ř. zák. bylo ve svých předpisech o maximální rychlosti via facti zbaveno působnosti a účinnosti, poněvadž prý by policie v Praze a v Liberci pomalé jízdy 6 km za hodinu ani trpěti nemohla, ana by tím veškerá doprava vážla a na motorovém kole je těžko myslitelná možnost zachováti tuto rychlost. Se zřetelem na platné předpisy je však nesprávný názor, že by i soud mohl a měl posuzovati platnost onoho dosud příslušnými úřady nezrušeného ani nezměněného nařízení s vytknutých hledisek časové vhodnosti a účelnosti jeho předpisů; oprávnění dané soudům v § 102 Úst. list. je omezeno na zkoumání platnosti nařízení, tudíž na zkoumání otázek, zda bylo nařízení usneseno, vyhlášeno a dosud nijak nezměněno nebo nezrušeno (§ 9 obč. zák.) orgány státní výkonné moci k tomu oprávněnými a předepsaným způsobem (formální stránka platnosti), a dále, zda je nařízení vydáno ku provedení a v mezích určitého zákona (materiální stránka platnosti nařízení). To vše zmateční stížnost nepopírá, naopak uznává faktickou platnost předpisu § 46 cit. nař. Pokud ono nařízení platí, jsou soudy povinny k němu přihlížeti a nemohou podrobiti zkoumání otázku jeho vhodnosti a účelnosti se zřetelem na změněné poměry dopravní a pod. ani, kdyby snad v praxi policejními úřady k přísnému dodržování jeho předpisů přihlíženo nebylo. Na tom nic nemění, že se připravuje nový řád pro automobily, jak zmateční stížnost na to poukazuje. Pokud není vydán, nemohou býti případná jiná jeho hlediska pro soud směrodatná proti předpisům dosud platným. Nelze tudíž vytýkati rozsudku zmatečnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., pokud je výrok o vině stěžovatelově založen též na platných ustanoveních cit. mín. nařízení. Není-li snad pro město Liberec normována předpisy jízda vlevo, je-li však ve skutečnosti zachovávána podle zvyklosti a přihlížel-li nalézací soud k této zvyklosti, nelze z toho dovozovati rozpor rozsudku v tom, že nepřihlížel též ke zvyklostem ohledně nedodržování předepsané rychlosti; jdeť tu o okolnost upravenou právními předpisy, proti nimž se nelze dovolávati zvyklosti jim odporující, v onom

případě však o okolnost předpisy výslovně neupravenou, kde se však zvyklost plně uplatnila.

O vině stěžovatelově není ostatně uvažováno jen na tom základě, že porušil platný předpis o dodržování přípustné jízdy na křižovatkách; jeho značná lehkomyšlnost a veliká nepozornost byly především shledány v tom, že, ačkoli viděl, že z boční ulice přijíždí zběsilou rychlostí auto, a ač nemohl předpokládati, že auto křižovátku touže rychlostí nepřejede, nýbrž že snad zastaví, přece jel dále. Pro tento způsob svého zavínění nepopírá stěžovatel příčinnou spojitost, jež je dána tím, že stěžovatel vůbec vjel do prostoru, který v tom okamžiku byl ohrožen autem se strany rychle jedoucím. V tomto jeho jednání byla by totiž příčinná souvislost, i kdyby byl na ohrožené místo vjel dovolenou rychlostí, jakmile situace, najmě vzájemná posice obou vozidel byla taková, že by i při této rychlosti hrozilo nebezpečí srážky a v důsledku i ohrožení zdraví a bezpečnosti lidí ve vozidlech, najmě v motorce stěžovatelově sedících. Tím méně lze o příčinné účinnosti činu obžalovaného, že totiž v okamžiku ohrožení vjel na křižovátku, pochybovati, učinil-li tak s porušením platných předpisů o dovolené rychlosti. Když obžalovaný viděl, že křižovatka jest ohrožena autem se řítícím, bylo tomuto ohrožení vhodně čeliti jen zastavením motocyklu před ohroženou křižovatkou, a obžalovaný byl povinen tak učiniti, nemá-li jistotu, že křižovátku bezpečně přejede ještě dřívě, než auto se strany k ní se řítící vjede na ohrožené místo. Stěžovatel nemůže se dovolávati přerušení nebo nedostatku příčinné souvislosti úvahou, že by ke srážce nebylo došlo, kdyby byl rychlost ještě více zvýšil nad míru předpisy dovolenou, jakmile ve skutečnosti nezvýšil ji tou měrou, která by za cenu nedodržení předpisů byla vyloučila nebezpečí hrozící srážky.

Při zrušovacím líčení namítal obhájce obžalovaného Karla V-a s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř., že prý nalézací soud neprávem uznal na kvalifikaci podle § 337 tr. zák., neuváděje k opodstatnění této kvalifikace nic, co by sahalo dále, než čeho jest zapotřebí k opodstatnění viny obžalovaného podle § 335 tr. zák. Zmateční stížnost jest v nepravu. Jak zrušovací soud opětovně vyložil, náležejí silostroje k předmětům, jichž provoz se zpravidla děje za okolností zvláště nebezpečných. Předpoklad zvláštní nebezpečnosti jejich provozu není arci bezvýhradným a bezvýjimečným, any v jednotlivém případě mohou konkrétní okolnosti ono nebezpečí vyloučiti; tomu však v souzeném případě tak není. Zjišťujeť nalézací soud, že křižovatka, kde se úraz stal, jest jedna z nejnebezpečnějších v celém městě, ana ulice Sedmí domků jest hlavní tepnou města L., kde jezdí každých pět minut pouliční dráha z města do Lidových sadů a zpět, a kde vozidla velmi četně projíždějí, najmě však proto, že pouliční dráha v L. jezdí v pravo, ostatní vozidla však v levo, při čemž vozidla přijíždějící proti pouliční dráze pro nedostatek místa v ulici Sedmí domků nemohou se vyhnouti do leva, nýbrž musejí se vyhnouti na pravo do prostřed silnice, ba dokonce zcela do prava, a posléze proto, že ulice Gerharda Hauptmanna ve dvou třetinách délky, počínajíc u reálky, má značný spád, a teprve od Lázeňské ulice,

tedy ve vzdálenosti 85 m před ulicí Sedmi domků přechází do roviny, a že právě z této poslední třetiny, sjíždí-li se dolů, není na pravou stranu výhled, an jest tu 1½ m vysoký plot. Usuzuje-li nalézací soud z těchto okolností, že se jízda se silostrojí na oné křižovatce děje za okolností zvláště nebezpečných, je úsudek ten plně odůvodněn a tím i podřadění skutku obžalovaných pod ustanovení § 337 tr. zák. opodstatněno.

Čís. 4262.

Listinou ve smyslu § 252 předposl. odst. tr. ř. je písemnost, tvořící důkaz o tom, co se v ní potvrzuje.

Písemností jiného druhu ve smyslu předposl. odst. § 252 tr. ř. jest listina, o jejímž obsahu se soud nemůže dovědět jinak než jejím přečtením.

Dopis (strýce obžalovaného), sdělující, že obžalovaný byl po 3 léta nemocen zánětem mozkových blan, a že jeho matka již po dlouhá léta trpí touto chorobou, není listinou ani písemností jiného druhu ve smyslu § 252 předposl. odst. tr. ř.

Zlým nakládáním s mrtvolou ve smyslu § 306 tr. zák. jest jednání, jehož účelem bylo mrtvého pohanět.

(Rozh. ze dne 17. září 1931, Zm I 520/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Litoměřicích ze dne 11. května 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem úkladné vraždy loupežné podle §§ 134, 135 čís. 1, 2 tr. zák. a přečinem proti veřejnému pokoji a řádu podle § 306 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá oba odsuzující výroky (pro zločin úkladné vraždy a pro přečin § 306 tr. zák.), uplatňujíc v onom směru důvod zmatečnosti čís. 5, v tomto čís. 11 § 344 tr. ř. Po stránce formální (čís. 5 § 344 tr. ř.) vytýká, že porotní dvůr soudní nerozhodl o návrhu (správně nevyhověl návrhu obhájcovu při hlavním přelíčení), by byl přečten dopis Václava V-a, strýce obžalovaného (nikoliv Karla V-a, otce obžalovaného, jak mylně tvrdí zmateční stížnost), a že tím zkrátil obžalovaného v jeho obhajobě způsobem, činicím rozsudek zmatečným podle čís. 5 § 344 tr. ř. Z protokolu o hlavním přelíčení je zřejmo, že se veřejný obžalobce vyslovil proti přečtení tohoto dopisu, an není psán osobou oprávněnou zasahovati do řízení, a není průvodním prostředkem. Porotní dvůr soudní zamítl návrh obhájcův z důvodů, uvedených veřejným obžalobcem, avšak dal dopis k použití soudním znalcům lékařům, jímž uložil, by v posudku vzali na tento dopis zřetel vzhledem k jeho obsahu. Zmateční stížnost má za to, že podání mělo být čteno za všech

okolností, ano prý pochází od otce obžalovaného, jemuž přísluší právo samostatně zmateční stížnosti a tudíž i právo zasahovati do trestního řízení, a že okolnosti v podání sdělené (že obžalovaný byl po 3 léta nemocen zánětem mozkových blan a že jeho matka již po dlouhá léta trpí touto chorobou) mohly v porotcích vzbuditi pochybnost o přičetnosti obžalovaného, a dáti podnět k vyžádání nového posudku znalců psychiatrů. Zmateční stížnost má snad na mysli ustanovení § 252 posl. odst. tr. ř., podle něhož jest při hlavním přelíčení přečísti, a to z povinnosti úřední, tedy za všech okolností, listiny, které jsou pro věc významné, nevzdají-li se toho obě strany, totiž listiny, jež mají vztah na čin sám, na způsob jeho provedení a na úmysl pachatelův, a tudíž i na jeho přičetnost (sb. n. s. čís. 1715 tr.). Leč ono podání strýce stěžovatelova není vůbec listinou ve smyslu § 252 předposlední odstavce tr. ř., totiž písemností, tvořící důkaz o tom, co se v ní potvrzuje, ani není písemností jiného druhu, to jest listinou, o jejímž obsahu se nemůže soud dovědět jinak než jejím přečtením (sb. n. s. čís. 2486 tr.), nýbrž je sdělením soukromé osoby o okolnostech, jež lze dokazovati jen výsledkem svědků nebo slyšením znalců. Chtěla-li obhajoba dokazovati správnost obsahu podání, bylo na ní, by o něm učinila příslušné průvodní návrhy, jež by se pak provedly za záruk stanovených pro provádění důkazů v trestním řízení před porotou. Takové podání tudíž není a nemůže být průvodním prostředkem o věcech, jež mohou být dokazovány řádnými průvodními prostředky. Jeho přečtení přičilo by se zásadě přímosti a bezprostřednosti. Avšak nehlédíc k tomu, dostal se obsah podání přes zamítavé usnesení soudní k vědomosti porotců tím způsobem, že soudní znalci v důsledku onoho mezitímního rozhodnutí porotního soudu, pročetše podání, odpověděli naň v posudku, a sdělili při hlavním přelíčení obsah podání soudu i porotcům. Jest tedy nepochybně patrné, že i kdyby skutečně bylo šlo o porušení předpisu § 252 tr. ř., nemohlo toto porušení formy mít nepřiznivý pro obžalovaného vliv na rozhodnutí, pročež jeho uplatňování jako zmatku bránil dojistá předpis předposl. odst. § 344 tr. ř. Nelze proto po stránce té shledati zmateční stížnost odůvodněnou.

Neodůvodněná jest zmateční stížnost, i pokud dovozuje s hlediska zmatku čís. 11 (správně 10) § 344 tr. ř., že jednání obžalovaného, zjištěné ve výroku porotců na II. hlavní otázku, nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu podle § 306 tr. zák. Pouhé rozkouskování mrtvoly za tím účelem, by mohla být nenápadně odnesena, nespadá prý pod pojem zlého nakládání s mrtvolou podle § 306 tr. zák. Než správné provedení hmotně-právního zmatku čís. 10 a) předpokládá, by bylo porušení zákona odvozováno z výroku porotců a v jeho srovnání se zákonem; brojí-li se proti správnosti výroku poukazem na okolnosti do otázek porotců nepojaté, nebo, nedbá-li se všech rozhodných skutečností, výroky porotců zjištěných, jak činí v souzeném případě zmateční stížnost, nelze k takovému doličení přihlížeti. Výrokem porotců je totiž zjištěno, že obžalovaný zle nakládal s lidskou mrtvolou, rozkrájev ji na kusy, a zahodiv jednotlivé části těla K-ova jednak do Labe, jednak do křoví. Výrok ten zcela vyhovuje tomu, co zákon uvádí jako skutkové předpoklady

přečinu podle § 306 tr. zák. Zlým nakládáním s mrtvolou ve smyslu § 306 tr. zák. jest jednání, jehož účelem bylo mrtvého pohaněti (Herbst II. díl, str. 71 a převážná judikatura). Měla-li obhajoba pochybnosti po té stránce, bylo na ní, by použila ustanovení § 323 tr. ř. a učinila návrh, by byla dána porotcům kontrolní otázka v tomto směru, čímž by si byla zjednala po případě podklad pro uplatnění zmatku čís. 10 a) § 344 tr. ř.; zamítnutí návrhu pak bylo by jí umožnilo uplatňovati alespoň zmatek podle čís. 6 § 344 tr. ř. To se však nestalo a není tu proto ve výroku poroty potřebného podkladu pro uplatňování hmotněprávního zmatku ve směru stížnosti naznačeném. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 4263.

Pobuřování ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. výroky »Ať žije vítězná ruská revoluce« a »Budujte svůj dělnický stát, který pro nás znamená záštitu dnes i v budoucnosti« v resoluci, přečtené na konci veřejné schůze na oslavu výročí trvání sovětského Ruska.

Páše-li placený tajemník a předák komunistické strany trestné činy proti zákonu na ochranu republiky (§ 14 čís. 1), nelze mít za to, že jde o ojedinělý poklesek a nahodilé vybočení z mezí řádného života, jaké předpokládá § 1 zák. o podmíněném odsouzení.

(Rozh. ze dne 17. září 1931, Zm II 373/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 19. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., vyhověl však odvolání státního zastupitelství z výroku, jímž byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, výrok ten zrušil a trest obžalovanému nalézacím soudem vyměřený prohlásil za bezpodmínečný.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje jen důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Připouštějíc, že závadná resoluce měla podobný smysl, jaký zjišťuje rozsudek, a že za ni obžalovaný zodpovídá, namítá zmateční stížnost, že soud nedal resoluci správný výklad, a že proto v jejím obsahu nelze spatřovati skutkovou podstatu pobuřování podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., to tím méně, ano se v ní o poměrech zdejšího státu vůbec nemluví; také po subjektivní stránce posoudil prý soud věc nesprávně. Podle výkladu obžalovaného je výrok »ať žije vítězná ruská revoluce« jen projevem sympatií s dělnictvem ruským, jemuž se podařilo revolucí povaliti absolutistický režim carský a uskutečniti ideály sociální rovnosti lidí a stejnoměrného rozdělení statků hmotných i duševních podle individuel-

ních potřeb. Poněvadž v resoluci není srovnání ruských poměrů se zdejšími státem, nelze prý v ní spatřovati ani pobuřování proti Čsl. republice. Druhý výrok »Budujte svůj dělnický stát, který pro nás znamená záštitu dnes i v budoucnosti«, jest prý jen povzbuzením ruského dělnictva, by upevnilo svůj stát vybudovaný na zásadách socialistických, by tím posílilo i myšlenku socialismu u nás; výrok ten neobsahuje podle mínění stěžovatele pohružku bolševickou revolucí, jež by odstranila demokraticko-republikánskou formu státní, jak soudí rozsudek, nýbrž vyjadřuje jen dovoleně myšlenku, že bolševický stát ruský je zdejšímu dělnictvu oporou a záštitou. Než zmateční stížnost nevychází ze skutkových zjištění rozsudku. Nalézací soud, uváživ oba výroky, v přečtené resoluci krátce za sebou následující, v jejich souvislosti, dospěl k přesvědčení, v rozsudku logicky bezvadně odůvodněnému, že se jimi jednak schvaluje bolševická revoluce ruská a oslavuje jako příklad hodný následování (»ať žije vítězná ruská revoluce!«), jednak, že vyjadřují myšlenku, že vítězná ruská revoluce (a její výsledek stát sovětský) znamenají záštitu zdejšího dělnictva nyní i v budoucnosti, a že v tomto poukaze obsahují zároveň pohružku případnou revolucí proti dnes platné ústavě demokraticko-republikánské v Čsl. republice. Uváží-li se, že se těmito výroky (zakončujícími veřejnou schůzi věnovanou oslavě 12letého trvání sovětského Ruska a zároveň ovšem také zlehčování Čsl. republiky) v posluchačstvu vyvolávalo nadšení pro ideje státu komunistického, které jsou v přímém rozporu s ideou československého demokraticko-republikánského státu, kterou resoluce a s ní i zmateční stížnost zřejmě pokládají za nepříznivou pro dělnictvo, i když o čsl. státu resoluce sama výslovně nemluví — jest dáti za pravdu nalézacímu soudu, že řečené výroky pobuřovaly proti čsl. státu, pokud jde o jeho demokraticko-republikánskou ústavu, t. j. že vyvolávaly v posluchačstvu nepřátelský vztah a nepřátelské smýšlení proti tomuto statku chráněnému v § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., a že uváděly posluchačstvo ve stav způsobitý, by se vybil v činech demokraticko-republikánskou formu státu ohrožujících. Po stránce subjektivní zjistil prvý soud, že obžalovaný, předčítaje závadnou resoluci, byl si nejen vědom jejího trestného obsahu, nýbrž že jednal přímo v úmyslu, dáti na jevo nesouhlas s platnou ústavou čsl. státu, a to pohružkou, že vítězná ruská revoluce znamená záštitu našeho dělnictva proti dnes platnému vládnímu (správně ústavnímu) systému, tedy pobuřovati proti němu. Napadenému rozsudku nelze vytýkati důvodně ani právní omyl ani nesprávný výklad zákona. Bylo jí proto zamítnouti z části jako bezdůvodnou, z části jako po zákonu neprovedenou.

Odvolání státního zastupitelství z výroku o povolení podmíněného odkladu výkonu trestu nelze upříti oprávnění. Jest přisvědčiti názoru odvolání, že veřejný zájem vyžaduje výkonu trestu. Nelze souhlasiti s názorem nalézacího soudu, že šlo o projev jen papírový, který beztak již uplynutím značné doby pozbyl vší aktuálnosti a významu, ano takové působení, jakého se dopustil obžalovaný, mohlo mít v zápětí rozjítí posluchačů a tím rušení obecného míru. Jest přisvědčiti názoru odvolání, že právě to, že se takové trestné činy, jakého se dopustil obžalo-

vaný, vyskytují často a pravidelně, vyžaduje výkon trestu, by se zamezilo opakování. Nehledíc k tomu nelze u obžalovaného důvodně očekávat polepšení i bez výkonu trestu, jakž vyžaduje ustanovení § 1 zákona o podmíněném odsouzení, neboť obžalovaný tento druh trestných činů, o něž jde, páše jako placený tajemník a předák komunistické strany, a nelze tudíž míti za to, že šlo o ojedinelý poklesek a o nahodilé vybočení z mezi řádného života. Důvodnému odvolání bylo tudíž vyhověti a trest obžalovanému nalézacím soudem uložený prohlásiti za bezpodmínečný.

Čís. 4264.

Výkon práva hlídače (hajného) podle § 6 zákona ze 16. června 1872, čís. 84 ř. zák., který platí i pro lesní hajné a pro Moravu, není omezen na obvod, pro který jest hajný ustanoven, nýbrž jest mu je přiznati i v bezprostředním okolí služebního obvodu.

Jde proto o výkon onoho práva, odebírá-li lesní hajný na hranicích svého revíru (služebního obvodu) v sousedním lese pilku důvodně podezřelému z krádeže stromku v lese svěřeném jeho dohledu.

(Rozh. ze dne 17. září 1931, Zm II 378/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 14. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. namítá stížnost, že hajný M. neměl právo odniti stěžovatelí pilku v cizím revíru, mimo obvod, pro který jest ustanoven jako lesní hajný, takže odebírání pilky mařeně stěžovatelem nebylo prý služebním úkonem hajného. Nalézací soud opírá názor, že hajný, chtěje odniti stěžovatelí pilku, byl ve výkonu služby, o §§ 55 a 58 lesního zákona z 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák.; s tím však nelze souhlasiti. Podle § 58 cit. zák. mohou sice lesní zřízení stíhati pachatele a odebrati mu nástroje (§ 55 zák.) i mimo obyčejně svěřených jich ochraně, byl-li pachatel přistižen při samém skutku, uprchl-li a byl stíhán. Soud nalézací nezjistil, že stěžovatel byl hajným M-em přistižen při lesní krádeži ve státním lese, že odtamtud uprchl, hajný ho stíhal a dosíhnuv ho chtěl mu odebrati pilku, již pravděpodobně užil stromek ve státním lese, naopak zjistil, že hajný přišel na místo, kde krádež stromku ve státním lese byla spáchána, když pachatel (stěžovatel) byl již v sousedním cizím lese, kde řezal další stromek, a že hajný, jsa přesvědčen, že je pachatelem krádeže v lese svěřeném jeho ochraně, šel do sousedního lesa, by pachatelí odňal pilku, již byla krádež pravděpodobně spáchána. Pravomoc lesních hajných není však upravena výlučně před-

pisy §§ 53—58 citovaného lesního zákona, jež byly sice výslovně zachovány v platnosti předpisem § 8 zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák., aniž byly však na závalu většinu rozsahu pravomoci upravené tímto zákonem pro všechna odvětví zemědělství. Tento zákon platí podle § 1 i pro Moravu, ano bylo § 1 zák. z 29. května 1887, čís. 75 z. zák. nařízeno, jaký odznak mají hlídači zřízení pro ochranu lesů nositi, by byli považováni za veřejné hlídače ve smyslu citovaného říšského zák. čís. 84/1872. Podle § 6 tohoto zákona má hlídač (hajný) i kromě případu, kde byl někdo při skutku samém přistižen, právo lidem, kteří jsou zjevně podezřelí, že spáchali trestný čin na věcech jemu k dohledu svěřených, nebo že takový trestný čin připravují, odejmouti věci, které pravděpodobně z takového trestného činu pocházejí, nebo kterými měl býti (byl) takový trestný čin vykonán. Zákon neomezuje výkon tohoto práva na obvod, pro který jest hlídač ustanoven, a jest mu je přiznati též obzvláště v bezprostředním okolí služebního obvodu, an podle ustanovení § 3 čís. 2 téhož zákona je hlídač (hajný) k mnohem intensivnějšímu zákroku, k zatčení neznámého škůdce oprávněn, přistihne-li podezřelou osobu na cizím pozemku nebo na blízku věcí jeho dohledu svěřených (srovnej rozh. čís. 2458 sb. n. s.). Proto rozsudek právem shledává služební výkon lesního hajného M-a v tom, že odebíral na samých hranicích svého revíru (služebního obvodu), třebaže již v sousedním lese Anny A-ové pilku stěžovateli, který byl důvodně podezřelý z krádeže stromku, spáchané v lese svěřeném dohledu hajného M-a.

Čís. 4265.

Nedbale jedná a škodný výsledek z jednání zavinuje podle § 335 (337) tr. zák. každý, kdo poznává neb alespoň může poznati, že jeho jednání je s to, by způsobilo nebo zvětšilo nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí.

Pro pojem nedbalosti se nevyžaduje poznání (možnost poznání), že z jednání nebezpečí skutečně nastane, nýbrž jen poznání (možnost poznání), že z něho nebezpečí nastati může.

Nedbalost není vyloučena ani, předpokládal-li pachatel, že nebezpečí z jeho jednání hrozící nenastane, ano bude jeho vzniku zabráněno buď opatření osobou, již nebezpečí to hrozí, nebo tím, že jiný splní svoji povinnost, onomu nebezpečí čelící.

Otázka příčinné souvislosti a otázka zavinění (nedbalosti) jsou otázkami smíšenými.

(Rozh. ze dne 17. září 1931, Zm II 433/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 22. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku prvé stolice zmatečnost podle § 281 čis. 5 a čis. 9 písm. a) tr. ř., avšak nezdařilo se jí prokázati ani formální vadnost, ani právní mylnost rozsudečných závěrů, jež jsou podkladem kladného výroku o vině. Povšechně jest připomenouti, že jest přesně oddělití otázku příčinné souvislosti od otázky zavinění (nedbalosti), a že ta i ona otázka jsou otázkami smíšenými, takže lze odpověď rozsudku na tu neb onu z nich napadati i po stránce formální (ovšem jen v mezích § 281 čis. 5 tr. ř.), i po stránce právní — ovšem jen dokazováním, že rozsudek nedbal v úvahách o té či oné otázce všech právních hledisek k ní se vztahujících, nebo se v nich řídil hlediskem právně mylným. Rozhodovací důvody uvádějí, že bylo povinností stěžovatele, by zastavil také sám s lokomotivou u kovárny, před níž zůstal státi zadní vůz soupravy, a čekal na signál posunovače P-a k další jízdě, že však stěžovatel nezůstal státi a jel bez tohoto signálu dále, a že by nebylo došlo k nehodě, kdyby se byl stěžovatel držel onoho předpisu. Poslední částí tohoto výroku jest zjištěna příčinná souvislost mezi jednáním, z něhož jest stěžovatel viněn, a nehodou H-ovou. Tomuto zjištění nevytýká stížnost formální vadnost (§ 281 čis. 5 tr. ř.) po zákonu; pouhým popřením příčinného vztahu je neodstraní. V právním směru (§ 281 čis. 9 a) tr. ř.) je poukaz na neopatrnost H-a s hlediskem otázky příčinné souvislosti pochybený. Třebaže nelze pochybovati o tom, že by k nehodě nebylo došlo, kdyby byl H. dbal výstražného znamení stěžovatelova a blížícího se vlaku, a nebyl vstoupil na koleje, je rovněž nepochybné, že by k nehodě nebylo došlo, kdyby lokomotiva (souprava) nebyla udržena stěžovatelem v pohybu. Jde o souběh dvou příčin téhož výsledku, z nichž jednání poškozeného má povahu náhodné (s hlediska stěžovatele) okolností, za níž stěžovatel jednal; taková příčina neruší však podle druhé věty § 134 tr. zák., citovaného v § 335 tr. zák., předpoklad, že nehoda vzešla též z jednání stěžovatelova. Není-li však závěru, že nehoda H-ova vzešla z jednání stěžovatelova, o sobě na závalu ani to, že byla nehoda spoluzpůsobena současným jednáním poškozeného, jest pro závěr ten tím bezvýznamnější, zda bylo jednání poškozeného více či méně neopatrné (nedbalé), takže jest lhostejno, že poškozený nedbal výstražného znamení stěžovatelova a že by byl (jak stížnost tvrdí) neuposlechl ani výstražných znamení, jež by byl dával P., kdyby se byl nacházel skutečně před strojem (před soupravou). Nedbale jedná a škodný výsledek, jenž pak z jednání vzešel, zavinuje podle § 335 (337) tr. zák. každý, kdož poznává neb alespoň může poznati, že jeho jednání je s to, by způsobilo nebo zvětšilo nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí. Jest tedy o nedbalosti jednotlivce uvažovati zvláště bez ohledu na případnou současnou nedbalost jiných osob súčasněných, a úsudek, že jednotlivec jednal nedbale, není nikterak dotčen zjištěním, že súčasně jednala nedbale i jiná osoba, po případě osoba pak poškozená. Proto není ani v souzené trestní věci kladnému výroku o vině stěžovatelově na újmu, že a jakou měrou jednal

nedbale svědek H., a nebyla by mu na újmu ani okolnost, že snad nedbale jednal i spoluobžalovaný P. Pro pojem nedbalosti se nevyžaduje podle jasného doslovu § 335 tr. zák. poznání (možnost poznání), že z jednání nebezpečí skutečně nastane, nýbrž jen poznání (možnost poznání), že z něho nebezpečí nastati může. Nedbalost není tudíž vyloučena ani, předpokládá-li pachatel, že nebezpečí z jeho jednání hrozící nenastane, ano bude jeho vzniku zabráněno buď opatrností osoby, již nebezpečí hrozí, nebo tím, že jiná osoba splní svoji povinnost, nebezpečí čelící. Takový předpoklad pachatelův jest jen nadějí, že bude vzniku skutečného nebezpečí, které hrozí z jeho jednání, zabráněno přístupem dalších událostí, závislých arci (mimo na jiných okolnostech) zejména na vůli, ostražitosti a svědomitosti jiných osob, jichž si pachatel nemůže býti nikdy zcela jist. Proto nezáleží na tom, že stěžovatel — jak stížnost tvrdí bez opory v rozsudečných zjištěních — předpokládal, prý důvodně, že nebude nikdo přecházeti tak neopatrně přes koleje, jak činil poškozený H., a dále, že se i posunovač P. zachová podle předpisu, že půjde před lokomotivou (posunovací soupravou) a bude dávatí výstražná znamení. Pro otázku, zda jednal nedbale stěžovatel, jest rozhodné jen, zda věděl (neb alespoň mohl věděti), že (nezachování známého mu a platného předpisu) pokračování v jízdě bez zastávky u kovárny a bez signálu P-ova může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí. Toto vědomí stěžovatelovo jest rozsudkem zjištěno, aniž jest mu v tomto směru vytýkána formální vadnost; jmenovitě jest ono zjištění obsaženo ve slovech: »muselo mu býti povědomo, jaké následky to může míti, když se přesně nedbá předpisů platných pro provozování jízdy na železnicích, jmenovitě v továrně, kde mnoho lidí chodí«; tím jest znak nedbalosti stěžovatelovy opodstatněn způsobem vyhovujícím správnému výkladu zákona. Další zjištění, najmě že stěžovatel věděl, že spoluobžalovaný P. není na místě, kde měl býti podle předpisu, nebylo třeba, takže nelze důvodně rozsudku vytknouti ani po stránce právní, že znak nedbalosti jest nedostatečně opodstatněn, ani po stránce formální, že není zjištěno nebo že nejsou uvedeny důvody pro to, že stěžovatel věděl, že posunovač P. není na předepsaném mu místě, přesněji, že nečiní, co bylo jeho povinností. Ve vývodech právě vyvrácených vytýká stížnost i, že jest jen domněnkou, nikoliv přesným zjištěním a že není odůvodněn výrok rozhodovacích důvodů, že se velice podobá pravdě, že si oba obžalovaní již při odjezdu to všechno se zabrzděním vagonu před kovárnou tak představovali, jak se to také stalo, že totiž obžalovaný S. vůbec nezůstane státi a obžalovaný František P., nedaje znamení, ho pak doběhne. Než skutečnost takové dohody mlčky nastavší jest pro posuzování viny stěžovatelovy bezvýznamná, ana ani taková dohoda nemohla ho zprostiti — jak rozsudek správně podotýká — z povinnosti řídití se předpisem pro stěžovatele platným, jehož účelem je právě, by upozornil súčasněné osoby, že z jeho nezachování může nastati nebezpečí pro právní statky zákonem chráněné. Stížnost je ve směru formálním i právním neodůvodněna a byla proto zavržena.

Čís. 4266.

Ustanovení § 174 II a) tr. zák. o spoluzlodějství předpokládá vědomé, společným zlým úmyslem nesené spolupůsobení několika osob při uchopení se věci a jejím vymanění z dosahu skutečné moci dosavadního držitele.

Stačí jakýkoliv ze způsobů trestné pomoci, uvedených v § 5 tr. zák., je-li poskytnuta při odnímání věci, v době a na místě neb alespoň tak blízko místu krádeže, že se tím zajišťuje druhému spoluzloději neb ostatním spoluzlodějům činnost na samotném místě krádeže.

Nestačí jen přítomnost na místě činu bez jakékoliv zjištěné dohody, svědčící o společném zlém úmyslu a bez jakékoliv aktivní činnosti, ani pouhé opomenutí překaziti krádež, lež že by ten, kdo opomenul krádež překaziti, byl jako zaměstnanec držitele věci k tomu povinen a po dohodě s pachatelem tak neučinil.

Uzamčenou věcí po rozumu § 174 II c) tr. zák. je věc opatřena překážkou, jež zamezuje neb alespoň stěžuje přístup k ní nepovolaným osobám, najmě překážkou, již umístil majitel mezi věc a cizí osoby v úmyslu a za tím cílem, by byla před nimi chráněna.

Zamezen neb alespoň stížen musí býti sám přístup k věci, nikoliv jen odloučení věci od jiné věci větších rozměrů nebo větší stability.

Nejde o krádež podle § 174 II c) tr. zák., bylo-li odcizeno kolo připevněné k autu šroubem.

(Rozh. ze dne 18. září 1931, Zm II 313/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 29. dubna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II a), c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvě stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti, vytýkající napadenému rozsudku zmatečnost podle § 281 čis. 5, 9 a), 10 tr. ř., jest přiznati důvodnost již po stránce právní. Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný Rajmund K. a stěžovatel odešli — ponechavše auto K-ovi patřící a jeho šoférem (stěžovatelem) řízené na silnici — do H. pro benzin, že v H. s vědomím stěžovatele K. odšrouboval z auta Julia B-y náhradní kolo v ceně 900 Kč, a že se pak vrátili k vlastnímu autu, k němuž K. odcizené kolo přikutá, kdežto stěžovatel nesl konev s benzinem; později si stěžovatel odvezl odcizené kolo z domu K-ových, kamž bylo tehdy v autu dopraveno. Rozsudek shledává účast stěžovatele jako spolupachatele krádeže K-ovy v tom, že věděl, že K. náhradní kolo od auta B-ova odšrubuje, a s ním také šel, když kutálek ukradené kolo. Než tímto vědomím a touto

přítomnosti při páchání krádeže není závěr o spoluzlodějství stěžovatelově opodstatněn způsobem vyhovujícím správnému výkladu zákona. Ustanovením § 174 II písm. a) tr. zák. o spoluzlodějství používá trestní zákon na zločin krádeže povšechných zásad o spolupachatelství, a předpokládá se tudíž pro onen pojem vědomé, společným zlým úmyslem — odniti cizí věc movitou z držení jiné osoby bez jejího svolení pro vlastní užitek — nesené spolupůsobení několika osob při samotném odnímání věci, t. j. při uchopení se věci a jejím vymanění z dosahu skutečné moci dosavadního držitele. Nezáleží ovšem na tom, zda společnost úmyslu nastala úmluvou nebo jen mlčky, před trestným jednáním či teprve při něm. Předpokladu spoluzlodějství není na újmu ani, že činnost jednotlivých spoluzlodějů nebyla stejnorodá, ani, že nebyla pro způsobení trestného výsledku rovnocenná. Nerozeznává se ani, zda podpora, kterou poskytl jeden ze spoluzlodějů druhému neb ostatním, byla rázu věcného či rázu intelektuálního; stačí jakýkoliv ze způsobů trestné pomoci, uvedených v § 5 tr. zák., je-li poskytnuta při odnímání věci (viz nahoře), tudíž v době a na místě neb alespoň tak blízko místu krádeže, že se tím zajišťuje druhému spoluzloději neb ostatním spoluzlodějům činnost na samém místě krádeže. Nestačí však jen přítomnost na místě činu bez jakékoliv zjištěné dohody, svědčící o společném zlém úmyslu a bez jakékoliv aktivní činnosti, ani pouhé opomenutí překaziti krádež, lež že by ten, kdo opomenul krádež překaziti, byl jako zaměstnanec držitele věci k tomu povinen a po dohodě s pachatelem tak neučinil. Tím, co rozsudek zjišťuje, byl by tudíž předpoklad stěžovatelova spoluzlodějství, jeho součinnosti při krádeži nebo součastněni se jeho na krádeži opodstatněn jen, kdyby bylo dále zjištěno, že se stěžovatel zdržoval na místě, kde kolo z auta odšroubováno, a že doprovodil Rajmunda K-a, kutálejího ukradené kolo k vlastnímu autu v úmyslu (K-ovi povědomém), by ho kryl proti přistižení, a tím pomáhal vědomě a úmyslně K-ovi, jenž si byl této pomoci vědom, ke spáchání a k dokonání krádeže potud, že ho zabezpečoval proti náhlému přistižení, a utvrzoval tím ve zlodějském úmyslu. To však rozsudkem není zjištěno. Shledal-li nalézací soud přes nedostatek tohoto zjištění, již ve přítomnosti stěžovatele při provádění krádeže, o níž věděl, jeho spoluzlodějství, spočívá závěr ten a v důsledku toho i výrok o vině stěžovatele v dotčené části na nesprávném použití zákona v ustanovení § 174 II a) tr. zák.

Ona část výroku o vině spočívá však na nesprávném použití zákona i v jiném, stížností nevytýkaném směru, totiž potud, že používá na krádež, o níž jde, ustanovení § 174 II c) tr. zák. z důvodu, že kolo bylo k autu přišroubováno, a tím byla dána překážka snadného odstranění. Jestliť (jak vyslovil zrušovací soud v rozhodnutí čis. 3342 sb. n. s. s náležitým odůvodněním), uzamčenou věcí po rozumu § 174 II c) tr. zák. věc opatřena překážkou, jež zamezuje neb alespoň stěžuje přístup k ní nepovolaným osobám, najmě překážkou, již umístil majitel mezi věc a cizí osoby v úmyslu a za tím cílem, by byla před nimi chráněna. Zamezen aneb alespoň stížen musí býti sám přístup k věci, nikoliv jen odloučení věci od jiné věci větších rozměrů nebo větší stability. O ta-

kovou překážku však v souzené trestní věci nešlo. Neboť připevnění kola k autu šroubem nestěžuje přístup ke kolu, nýbrž má jen zameziti, by se kolo neodloučilo od vozu a nespadlo při otřesech způsobených jízdou, a rozsudek nezjišťuje nic, co by nasvědčovalo tomu, že v souzeném případě způsobem připevnění kola měl býti a také skutečně byl přístup k němu zamezen nebo stížen ve smyslu právě vyloženém.

Čís. 4267.

§ 199 a) tr. zák. čelí již pouhému nebezpečí, jež nastává právnímu řádu tím, že se (třebaže bez úspěchu) vyvolává v jiné osobě zločinné rozhodnutí vydati křivé soudní svědectví; toto vzdálenější nebezpečí je tu, i když ono rozhodnutí nedoznalo ještě podrobného vyhocení určením jednotlivých údajů o dotčených skutečnostech a o pramenech vědomostí o nich.

Svědectví je vyjevením (sdělením) smyslových postřehů i tehdy, má-li svědek o dosvědčených skutečnostech vědomost jen z doslechu (z druhé ruky).

(Rozh. ze dne 18. září 1931, Zm II 403/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 29. září 1930, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnost namítá, že stanovisko rozsudku, že nerozhoduje, zda jest objektivní pravdou či není to, co L. měl podle žádosti stěžovatelů dosvědčiti, jest v této povšečnosti nesprávné, a že by šlo o zločin § 199 a) tr. zák. teprve, kdyby byli stěžovatelé L-a žádali, by potvrdil, že dosvědčené skutečnosti zná z vlastního »názoru«. Než stížnost přehlíží, že svědectví je vyjevením (sdělením) smyslových postřehů i tehdy, má-li svědek o dosvědčených skutečnostech vědomost jen z doslechu (z druhé ruky), v kterémžto případě jsou přímé postřehy skutečnosti (děje) nahrazeny postřehy projevu toho, od něhož se svědek o skutečnosti dověděl. Ježto nebylo L-ovi o věci, o níž měl svědčiti, nic známo, ani z vlastních přímých postřehů, ani z doslechu —, což bylo podle rozsudečného zjištění stěžovatelům povědomo, — bylo by jeho kladné svědectví křivým bez rozdílu, zda jako pramen své vědomostí o dosvědčených skutečnostech udá vlastní postřehy či sdělení jiných osob. Ostatně jest si uvědomiti, že ucházení se o křivé svědectví ztroskotalo v samých počátcích. Že nedošlo k přesnějšímu naznačení obsahu vyřčeného svědectví, je lhostejno, protože § 199 a) tr. zák. čelí již pouhému nebezpečí, jež nastává právnímu řádu tím, že se (třebaže bez úspěchu) vyvolává v jiné osobě zločinné rozhodnutí vydati křivé soudní

svědectví; toto vzdálenější nebezpečí je tu, i když ono rozhodnutí nedoznalo ještě podrobného vyhocení určením jednotlivých údajů o dotčených skutečnostech a o pramenech vědomostí o nich.

Čís. 4268.

Pojmu »tajení pŕtahů« po rozumu prvé věty § 214 tr. zák. odpovídá jakýkoliv pozitivní čin, jež směřuje podle úmyslu jednajícím k tomu, by známá mu (jednajícím) okolnost, jež je způsobilá k objevení zločinu nebo pachatele, zůstala pátrající vrchnosti utajena.

Spadají sem nejen takové činy, podniknuté přímo proti pátrající vrchnosti, nýbrž i jiné činy oné povahy, jimiž má býti křížováno případné usilování pátrající vrchnosti o objevení zločinu nebo jeho pachatelů.

Pokud jde o zločin nadržování zločinu ukryváním podle § 214 tr. zák., dal-li kdo osobám, o nichž věděl, že se dopustily zločinu (podle § 83 tr. zák.) peněžní prostředky na cestu, by unikly pátrající vrchnosti.

Ke skutkové podstatě zločinu podle prvé věty § 214 tr. zák. se nevyžaduje, by se »tajení pŕtahů« dalo v době, kdy vrchnost zahájila již ve věci pátrání.

»Pátrající vrchnosti« ve smyslu § 214 tr. zák. jest prostě vrchnost povinná a povolána k pátrání.

Osoba, jež se účastnila hlavního trestného činu, nemůže býti činně zodpovědnou za zločin podle prvé nebo druhé věty § 214 tr. zák., dopustila-li se nadržování pachatelů (nebo účastníků) hlavního trestného činu ke své vlastní ochraně (šlo-li jí o to, neb aspoň též o to, by chránila sebe samu).

Otázka záměru, který pachatel sledoval svým činem, jest otázkou skutkovou.

Pokud nejde o překročení obžaloby, podřadil-li rozsudek podle výroku jednání obžalovaného pod ustanovení prvé a druhé věty § 214 tr. zák., ač obžaloba zněla jen na zločin podle druhé věty § 214 tr. zák.

Nejde o porušení předpisů §§ 262, 263 a 267 tr. ř., působící zmatečnost rozsudku podle § 281 č. 8 tr. ř., uznal-li sice rozsudek obžalovaného vinným skutkem, jež byl předmětem obžaloby, avšak podřadil skutek ten pod jiný nebo také jiný trestní zákon, než který naznačovala obžaloba.

Pro posouzení věci v tomto směru jsou rozhodné důvody obžalovacího spisu.

Pohnutku nízkou a nečestnou jest spatřovati i ve snaze pachatelově prorazití se svými stranickými zájmy stůj co stůj, třebas i na úkor veřejného pořádku a nerušeného chodu spravedlnosti ve státě.

(Rozh. ze dne 19. září 1931, Zm I 633/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. června 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem nadržování zločinu ukryváním podle § 214 tr. zák., vyhověl

však odvolání státního zastupitelství z nevyslovení ztráty práva volebního a napadený rozsudek změnil v napadené části v ten smysl, že vyslovil ztrátu práva volebního do obcí, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice potud, pokud stěžovatel byl jím uznán vinným zločinem nadřování zločinu podle § 214 tr. zák., a uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 8, 5 a 9 a) tr. ř. Dovolávajíc se prv uvedeného zmatku, vytýká rozsudku, že vykročil z mezí obžaloby, uvnav stěžovatele vinným zločinem podle první a druhé věty § 214 tr. zák., ač prý obžaloba na stěžovatele zněla jen na zločin podle druhé věty § 214 tr. zák. Stížnosti nelze přiznati důvodnost. Předmětem obžaloby je určitý skutek obžalovaného, účast obžalovaného na určitém příběhu, který podle názoru obžaloby přivodil trestný výsledek, nikoli však určitá právní kvalifikace tohoto skutku. (Rozhodnutí čis. 2933 sb. n. s. a j.) O porušení předpisů §§ 262, 263 a 267 tr. ř., působící zmatečnost rozsudku podle § 281 čis. 8 tr. ř., jde podle toho jen, byl-li obžalovaný uznán vinným skutkem, jenž netvořil předmět obžaloby, skutkem, jenž nebyl stíhán původní obžalobou a na nějž nebyla obžaloba rozšířena ani za hlavního přelíčení, nikoli tedy, uznal-li rozsudek sice obžalovaného vinným konkrétním skutkem, jenž byl předmětem obžaloby, avšak podřadil skutek ten pod jiný nebo také jiný trestní zákon, než který naznačovala obžaloba. (Rozh. čis. 2367, 3317 a j. sb. n. s.). V souzeném případě záležel skutek obžalobou stíhaný podle důvodů obžalovacího spisu, které jsou pro posouzení věci v tomto směru rozhodné (rozh. čis. 2687 víd. sb.) v tom, že stěžovatel dal dne 23. srpna 1927 dopoledne v P. Josefu K-ovi a Karlu H-ovi, o nichž věděl, že se dopustili zločinu (zločinu podle § 83 tr. zák., spáchaného téhož dne ráno na S. na ministerském radovi Dr. Jaroslavu V-ovi a jeho lidech domácích), opatřiti peníze za tím účelem, by mohli neprodleně odjeti z P. (kam se byli vrátili ze S.) na Moravu. Rozsudek podřadil sice podle výroku zjištěné jím jednání stěžovatelovo pod ustanovení první a druhé věty § 214 tr. zák., shledal však, jak vyplývá z rozhodovacích důvodů, závadnou činnost jen ve shora uvedeném konkrétním skutku stěžovatelově, který tvořil předmět obžaloby, takže je zřejmo, že uznal stěžovatele vinným jen tímto konkrétním skutkem. Ježto tudíž rozsudek nevykročil z mezí obžaloby, není tu zmatku podle § 281 čis. 8 tr. ř. Zmateční stížnost ostatně ani netvrdí, že byl stěžovatel uznán vinným skutkem, jenž netvořil předmět obžaloby, nýbrž vytýká jen, že skutek, v němž obžaloba shledala prý jen zločin podle druhé věty § 214 tr. zák., byl v rozsudku podřaděn též pod ustanovení první věty uvedeného §, spatřujíc takto zmateční důvod podle § 281 čis. 8 tr. ř. jen v různosti právní kvalifikace, již se dostalo skutku obžalobou stíhanému jednak v obžalobě samé, jednak v rozsudku. Tím ovšem podle toho, co uvedeno, nepostřehuje zmateční stížnost podstatu uplatňovaného zmatku a neprovádí jej proto vůbec po zákonu. Nezáleží-li s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 8 tr. ř. na tom, zda se právní kvalifikace, již

se dostalo skutku obžalobou stíhanému v rozsudku, kryje s právní kvalifikací tohoto skutku v obžalobě či nikoli, netřeba se ovšem obírat ani otázkou, zda je správné tvrzení stížnosti, že obžaloba spatřovala ve skutku, jenž tvoří předmět obžaloby, jen zločin podle druhé věty § 214 tr. zák. (ukrývání zločinců před pátrající vrchností), nikoli tedy i zločin podle první věty § 214 tr. zák. (tajení pŕtahů, jež by mohly vésti k objevení svrchu zmíněného zločinu podle § 83 tr. zák. nebo jeho pachatelů).

Stížnost snaží se ve vývodech, věnovaných číselně uplatňovanému zmatku podle § 281 čis. 8 tr. ř. a zároveň i zmatku podle § 281 čis. 5 tr. ř., také dokázati, že v jednání stěžovatelově nelze spatřovati skutkovou podstatu zločinu podle první věty § 214 tr. zák.; tím uplatňuje ve spojení s dalšími vývody v pravdě zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Pojmu »tajení pŕtahů« po rozumu první věty § 214 tr. zák. odpovídá jakýkoliv pozitivní čin, jenž směřuje podle úmyslu jednajícího k tomu, by známá mu (jednajícímu) okolnost, jež je způsobila k objevení zločinu nebo pachatele, zůstala pátrající vrchnosti utajena; pod onen pojem spadají nejen takové činy, podniknuté přímo proti pátrající vrchnosti, nýbrž i jiné činy oné povahy, jimiž má býti křížováno případné usilování pátrající vrchnosti o objevení zločinu nebo jeho pachatelů (rozh. čis. 2598 sb. n. s. a j.). Stížnost je na omylu, majíc za to, že v souzeném případě nešlo o pozitivní jednání této povahy. Rozsudek praví, že »stěžovatel dal Josefu K-ovi a Karlu H-ovi, o nichž věděl, že jsou spolupachatelé zločinu na S. spáchaného, peněžní prostředky na cestu do Moravy, by unikli pátrající vrchnosti; tím že zatajil skutečnost, že oba dva krátce po činu ze S. do Prahy přijeli; tím že tajil pŕtah, který by vrchnost mohl vésti k objevení pachatelů s-ského zločinu, hleděl úmyslně překaziti, by pŕtah ten nepřišel na jevo, a hleděl to stížiti«. Poslední věta, jež znamená podřadění činu v prvních dvou větách zjištěného pod zákon, zjišťujíc zároveň záměr obžalovaného, neprojevuje omyl v použití hmotného práva. Neboť podle oněch skutkových zjištění rozsudkových šlo tu o pozitivní jednání stěžovatelovo, jež nebylo sice podniknuto přímo proti pátrající vrchnosti, ale směřovalo přece podle úmyslu stěžovatelova alespoň k tomu, by bylo pátrající vrchnosti stíženo zjištění skutečnosti známé stěžovateli, že K. a H. byli dne 23. srpna 1927 ráno, kdy byl onen zločin na S. spáchan, na S. na místě činu, tedy skutečnosti, jež mohla vésti k objevení K-y a H-e jako pachatelů onoho zločinu, takže šlo o pozitivní jednání stěžovatelovo, jímž mělo býti křížováno alespoň usilování pátrající vrchnosti o objevení řečených dvou pachatelů onoho zločinu, jejichž stopy měly tak býti setřeny. K použitelnosti první věty § 214 tr. zák. na čin obžalovaného stačí již to, co tu ze zjištění rozsudkových a jeho odůvodnění reprodukováno a právně zhodnotěno. Zda bylo správné, když rozsudek podle výroku a snad i podle důvodů — což není zcela jasné, any důvody připouštějí i ten výklad, že nalézací soud shledává v ukrytí K-y a H-e na Moravu jen prostředek k zatajení pŕtahu ve smyslu první věty — uznává obžalovaného vinným také po rozumu druhé věty § 214 tr. zák., — může zůstat stranou, ana

by stížnost musila v tomto směru zůstat bez úspěchu, i kdyby bylo k oné otázce odpověděti záporně. Uváží-li se totiž, že rozsudek uznal stěžovatele právem vinným zločinem podle první věty § 214 tr. zák., a že nevzal při vyměřování trestu za přitěžující, že stěžovatel spáchal zločin podle § 214 tr. zák. dvojím způsobem, t. j. že spáchal zločin podle první i podle druhé věty posléze citovaného ustanovení zákona, nelze důvodně tvrditi, že by nalézací soud byl případ posuzoval v některém směru stěžovateli příznivěji, kdyby byl shledal ve zjištěném jednání stěžovatelově jen skutkovou podstatu zločinu podle první věty § 214 tr. zák. Poněvadž tu tedy není vůbec možnosti, by zmáteční stížností, pokud napadla rozsudkový výrok odsuzující stěžovatele pro zločin podle druhé věty § 214 tr. zák., bylo přivoděno rozhodnutí stěžovateli příznivější, jest pokládati stížnost v tomto směru za neodůvodněnou. S tohoto hlediska jest označiti za nepodstatné námítky týkající se nedostatku odůvodnění pro předpoklad, že obžalovaný ukrýl K-u a H-e na Moravu za účelem jejich alibi.

Námítka stížností, že není zjištěno, že v době, kdy stěžovatel předsevzal jednání, v němž rozsudek spatřuje »tajení pŕtahů«, bylo již vrchností zahájeno pátrání v této věci, je právně bezpodstatná. Účelem ustanovení § 214 tr. zák. je, chrániti výkon spravedlnosti proti jednáním, jichž cílem jest poskytnouti pachatelŕj pomoc po spáchání zločinu. Ohrožení výkonu spravedlnosti může však nastati již v době, kdy vrchnost nezahájila ještě pátrání za účelem objevení zločinu nebo jeho pachatele, a mnohdy je právě činnost zločinci nadřŕžující, jež byla předsevzata ihned po spáchání zločinu, neb alespoň v době, kdy pachatel nebyl vrchností ještě znám, účinnější a proto vykonávání spravedlnosti nebezpečnější. Nevyžaduje se tedy ke skutkové podstatě zločinu podle první věty k § 214 tr. zák., by se »tajení pŕtahů« dalo v době, kdy vrchnost zahájila již ve věci pátrání. »Pátrající vrchností« ve smyslu § 214 tr. zák. je prostě vrchnost povinná a povoláná k pátrání; neboť současně se spácháním zločinu nastává povinnost vrchností jej stihati. (Rozh. čis. 300, 2886 a j. sb. n. s.). Nezáleží tudíž na tom, že rozsudek nezjišťuje, zda v době, kdy stěžovatel spáchal skutek za vinu mu kladený, bylo již vrchností pátrání zahájeno. Další námítka stížností, že stěžovatel nebyl povinen oznámiti, že K. a H. přijeli krátce po spáchání zločinu na S. do P. a, že pak hned na to odjeli na Moravu, je bezpředmětná; neboť rozsudek nezaujímá stanovisko, že stěžovatel byl povinen tyto skutečnosti oznámiti. Vývod k číselně uplatňovanému zmatku podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. snaží se stížnost dokázati, že v jednání stěžovatelově nebylo by lze spatřovati zločin podle § 214 tr. zák. ani, kdyby bylo náležitě zjištěno, že stěžovatel tajil pátrající vrchností pŕtahy, jež mohly vésti k objevení onoho, na S. spáchaného zločinu nebo pachatelŕů (první věta § 214 tr. zák.), nebo že ukrýval zločince před pátrající vrchností (druhá věta § 214 tr. zák.). Lze souhlasiti s názorem stížností v tomto směru, že se dá z ustanovení § 216 tr. zák. dovozovati (závěrem »a minor ad maius«), že osoba, jež se zúčastnila hlavního trestného činu, nemůže býti činně zodpovědnou za zločin podle první nebo druhé věty § 214 tr. zák., dopustila-li se na-

držování pachatelŕi (nebo účastníku) hlavního trestného činu ke své vlastní ochraně, šlo-li jí při takovém nadřŕžování o to, neb alespoň též o to, by chránila sebe samu. Zmateční stížnost však chybuje, pokládajíc za právní otázku, zda obžalovaný jednal jen ve prospěch K-y a H-e, a napadá její řešení z důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Neboť otázka záměru, který obžalovaný sledoval svým činem, je otázkou skutkovou, a tu řeší soud ve vlastním oboru působnosti podle volného uvážení všech výsledků průvodního řízení způsobem vízicím soud zrušovací, a tudíž i zmáteční stížnost, pokud řešení tomu nejsou důvodně vytýkány vady formální. Proto není zmáteční stížnost provedena po zákonu, pokoušejíc se dovoditi, že obžalovaný, odstraňuje K-u a H-e, jednal ve svůj prospěch, pro vlastní záchranu, a chtějíc dolíčiti tvrzenou právní nesprávnost rozsudku na tomto jí samou sestrojeném předpokladu, přičicím se rozsudkovým zjištěním, podle nichž obžalovaný jednal jen ve prospěch řečených pachatelŕů, a že obžalovanému nešlo při tom zároveň o vlastní jeho ochranu. Po zákonu není provedena zmáteční stížnost ani, pokud, ostatně zcela povšechně, popírá proti rozsudkovým zjištěním, že obžalovaný znal čin K-y a H-e a podrobnosti, jež čin ten činí zločinem.

Odvolání veřejného obžalobce z výroku, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, bylo přisvědčiti. Obžalovaný hleděl svým činem ukrýti před vrchností hlavní pachatele odvážného zločinu, ohrožujícího neobyčejnou měrou pokoj a pořádek ve státě. Podnět k tomuto činu zavedla, jak i napadený rozsudek uvádí, skutečnost, že šlo o přívržence fašistického hnutí, v jehož čele byl obžalovaný jako vůdce, a projevuje se tedy jasně v jednání obžalovaného snaha, proraziti se svými stranickými zájmy stŕj co stŕj, třebas i na úkor veřejného řádu a nerušeného chodu spravedlnosti ve státě. V této snaze jest spatřovati pohnutku nízkou a nečestnou, neboť tkví v neúctě k veřejnému pořádku a v negaci platného právního řádu. Bylo proto vysloviti ztrátu práva volebního.

Čís. 4269.

Jest obecně známo, že proražení plodového obalu jest typickou manipulací, která má nutně v zápětí odumřeni živého plodu a se právě za tím účelem provádí.

Zjištěním tohoto typického způsobu umělého potratu je po případě zjištěno přerušeni těhotenství normálně probíhajícího, při němž jest z povahy věci míti za to, že tu byl v době zákroku plod schopný života v těle mateřském.

(Rozh. ze dne 21. září 1931, Zm I 544/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaných Aloisie R-é a Vlasty B-ové do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze 22. dubna 1930, jímž byly stěžovatelky uznány vinnými spoluvinou na zločinu vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pokud jde o případ Vlasty B-ové, lze připustiti, že tu rozsudek nemá výslovné zjištění o schopnosti jejího plodu k dalšímu vývinu v těle mateřském v době, kdy na ní stěžovatelka R-á podnikla zjištěný zákrok. Než tím, že obě stěžovatelky ve svědecké výpovědi Dr. K-a, který prý mohl postihnouti při prohlídce Vlasty B-ové v pátém lunárním měsíci pohyby plodu, a z výpovědi obžalovaných Aloisie R-é a Vlasty B-ové o tom, jak plod po vyjití vypadal, samy dovozují, že jest to pochybné a že spíše lze souditi na to, že plod v těle B-ové byl již odumřelý, není důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. proveden po zákonu. Ze zjištění rozsudku, že obžalovaná R-á doznala, že po tamponování Vlasty B-ové (asi šestkrát) prorazila obal, a že podle výpovědi Vlasty B-ové vyšel pak po silných bolestech plod asi 30 cm dlouhý, tudíž ze zjištění typického způsobu umělého potratu, proti němuž rozsudek neuvádí nic o tom, z čeho by vycházelo na jevo, že plod by byl vyšel i bez zákroku R-é již odumřelý, je bezpochybně zřejmo, že jest tím zjištěno přerušeni těhotenství normálně probíhajícího, při němž jest z povahy věci samozřejmě míti za to, že tu byl v době tohoto typického abortivního zákroku plod, schopný života v těle mateřském, který právě jen následkem zákroku byl z těla mateřského vypuzen a tak před donošením schopnosti k životu pozbaven. V řízení nebyly tvrzeny žádnou z obžalovaných ani jinak na jevo nevyšly pochybnosti o tom, že plod B-ové byl před zákrokem R-é již odumřelý, ani že vyšel z jiné příčiny, než právě následkem zákroku obžalované R-é. Obecně jest známo a nepotřebuje výslovného zjišťování, že taková typická manipulace, jakou provedla v rodilech B-ové obžalovaná R-á — proražení obalu plodového — má nutně v zá-pětí odumření živého plodu a se právě za tím účelem provádí. Nebyla-li tudíž ani tvrzena jiná příčina vyjití plodu ze života Vlasty B-ové než právě manipulace obžalované Aloisie R-é, která byla podnikána právě k docílení umělého potratu, nepotřeboval se nalézací soud blíže obráti tímto zjištěním, které pravidelně, když již ani plod ani matka podle stavu v době zákroku nemohou býti podrobeni přesnému zjištění, může budovatí jen na negativních předpokladech, že se jiná, spontánní příčina potratu nevyskytla.

Čís. 4270.

Vylákání zápůjčky je jednáním podvodným, věděl-li vypůjčitel od prvopočátku, že nebude s to zápůjčku platiti, a přes to ji vylákal v úmyslu způsobiti škodu.

(Rozh. ze dne 21. září 1931, Zm I 710/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 5. června 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) správně dovozuje zmateční stížnost, že vylákání zápůjčky je jednáním podvodným, věděl-li vypůjčitel od prvopočátku, že nebude s to zápůjčku platiti, a přes to ji vylákal v úmyslu způsobiti škodu, neprávem však popírá, že tyto předpoklady nebyly splněny v souzeném případě, nedbajíc vůbec skutkových zjištění napadeného rozsudku. Nalézací soud zjišťuje na základě doznání obžalovaného, jež učinil u policie (takže neobstojí ani případná výtka nedostatku důvodů podle čis. 5 § 281 tr. ř.), že obžalovaný byl v době spáchání činu beze stálého zaměstnání a bez prostředků, z čehož vyplývá logicky bezvadně i další závěr soudu, že věděl, pokud se týče musel věděti, že dluh nebude s to splatiti. Dal-li za tohoto stavu věci P-ovi jako ručiteli podepsati směnku na 2.500 Kč, projevil již tím podle přesvědčení soudu úmysl P-a o tyto peníze poškoditi; nalézací soud je o podvodném úmyslu obžalovaného přesvědčen tím spíše, an P-ovi dosud nic nezaplatil a na jeho upomínky ani neodpověděl. Zjišťuje tedy soud několik skutečností, z nichž vyplývá logicky bezvadný závěr, že obžalovaný zápůjčku vylákal, věda, že ji nebude s to zaplatiti, a že jednal v úmyslu podvodném, poškozovacím. Pouhým brojením proti těmto formálně bezvadným skutkovým předpokladům rozsudku neprovádí zmateční stížnost uplatněný hmotněprávní zmatek po zákonu a tudíž vůbec. K okolnosti, jíž se obžalovaný hájil, že dal dodatečně soukromému účastníku řádný dluhopis a ujednal s ním podmínky zaplacení, rozsudek přihlíží, ale nepřiznává jí rozhodný význam pro otázku viny; jest uvážiti ve směru objektivním, že šlo o náhradu škody z činu, která na jeho trestnosti nic nemění, ve směru subjektivním pak o okolnost, která by si se mohla míti význam pro otázku podvodného úmyslu ve smyslu přísice znívém pro obžalovaného, ale v souzeném případě ho podle přesvědčení soudu nemá, an soud zjišťuje, že obžalovaný P-ovi dosud vůbec nic nezaplatil, ba na jeho upomínky ani neodpovídal.

Čís. 4271.

O krádež kvalifikovanou za zločin »podle příběhu« ve smyslu § 186 a) tr. zák. nejde a podílnictví na takové krádeži není zločinem, záleží-li důvod zločinné kvalifikace krádeže jen v osobní povaze pachatelově (na př. § 176 II c) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 21. září 1931, Zm I 977/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 14. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a) a b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stěžovatel Ladislav V. byl uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185 a 186 a), b) tr. zák., spáchané spoluobžalovaným Václavem P-em, kvalifikované podle §§ 171, 173 a 176 II c) tr. zák. Zjišťuje, že stěžovateli bylo z příběhu povědomo, že krádež byla spáchána způsobem, který ji činí zločinem, soud pomíjí, že při zločinu krádeže jde v tomto případě o kvalifikační okolnost podle § 176 II c) tr. zák., tedy o okolnost jen v osobní povaze pachatelově záležející, kterou nelze podle § 186 a) tr. zák. podílníku přičítati za zločinnou kvalifikaci, nikoli však o krádež podle §§ 174 neb 175 tr. zák., podle příběhu kvalifikovanou jako zločin, a bylo tedy v tomto směru zákona použito zřejmě nesprávně (§ 290 tr. ř.), pokud soud usuzoval z příběhu na kvalifikaci podílnictví podle § 186 a) tr. zák.

Čís. 4272.

Důkaz pravdy musí se krýti s povahou obviňování soukromého obžalobce.

Byl-li soukromý obžalobce viněn ze zneužití veřejné funkce k osobním prospěchům (že se jako člen obecního zastupitelstva a zdravotní komise snažil, by prostřednictvím nemocničního personálu získal co nejvíce pohřbů osob v nemocnici zemřelých pro svůj pohřební ústav), musí se i důkazy, jimiž měla být dokázána správnost tohoto vinění, nésti k činům, spadajícím do doby, kdy onu funkci zastával.

Výrazy přehánějící a zobecňující (na př. aby celý personál byl mu k službám a by se všechny pohřby děly jeho ústavem) nelze bráti doslovně.

(Rozh. ze dne 21. září 1931, Zm II 333/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 12. června 1930, jímž byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti ve smyslu §§ 488, 491 a 493 tr. zák., po případě pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 tiskové novely, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stížnosti nelze přisvědčiti, pokud se dovolává důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 b) § 281 tr. ř. Jádrem výtky v pozastavené stati jest, že se soukromý obžalobce snažil co nejvydatněji využiti své funkce jako člen obecního zastupitelstva a zdravotní sekce tohoto zastupitelstva ku prospěchům osobním, totiž, by prostřednictvím nemocničního personálu získal co nejvíce pohřbů osob v nemocnici zemřelých. Vychází-li se z této podstaty závadného projevu, jest s hlediska cti soukromého obžalobce bezvýznamné, zda se před tím, než se choval způsobem v článku

uvedeným, snažil dostati do zdravotní sekce, čili nic, ano by za těch i oněch okolností zůstalo podstatou pozastaveného útoku na čest vždy obviňování, že se pak v tomto svém oboru veřejnoprávním dopustil jednání s jeho postavením neslučitelného. Tím se stávají bezpředmětnými veškeré ve formálním směru vznesené námitky zmatečnou stížností, směřující proti výroku soudu, že se stěžovatel skutečně snažil dostati se do zdravotní sekce. Zmatečnou stížností v dalších svých vývodech poukazuje právem k tomu, že se důkaz pravdy musí krýti s povahou obviňování soukromého obžalobce, a že se tedy, an byl soukromý obžalobce viněn ze zneužití své veřejné funkce k osobním prospěchům, musely i důkazy, jimiž měla být dokázána správnost tohoto vinění, nésti k činům spadajícím do doby, kdy tuto funkci zastával. Předpokládajíc správnost tvrzení stěžovatelova, že až v březnu 1929 přišel do obecního zastupitelstva, pochybil soud, vyvozuje správnost výtky z toho, že dával Jakubu G-ovi a Janu P-ému za sjednání pohřbů osob v nemocnici zemřelých provise 20—200 Kč; vždyť provise ty dostali G. a P. v letech 1925—1928, až G. musel odejiti, t. j. v květnu 1928, a netýkají se tedy důkazy okolnosti, jejíž pravdivost měla být dokázána, totiž toho, zda se stěžovatel ve své funkci v obecním zastupitelství od března 1929 choval způsobem mu vytknutým. Leč přes to ob stojí výrok soudu, pokud pokládá důkaz pravdy za zdařený. Svědek P. kromě toho udal, že se ho stěžovatel až v červenci 1929 telefonicky ptal, zda někdo nezemřel, načež mu svědek odpověděl, by se šel zeptati v kanceláři, a že mu stěžovatel asi 14 dní potom v kanceláři řekl, že ví (roz. svědek) nejlépe, jak se s mrtvolami obchoduje, že to sám dělá, a dává pohřby Ch-ému a V-ému. Dále zjišťuje soud, že stěžovatel Janu T-ovi podle jeho svědecké výpovědi sliboval za jeho služby chrániti ho svou funkcí v obecním zastupitelstvu a ve zdravotní sekci. Dovojuje-li soud na tomto podkladě, že bylo snahou stěžovatele, by jeho firma byla protežována před ostatními, a by se všechny pohřby děly jeho ústavem (roz. v době, kdy byl členem obecního zastupitelstva a zdravotní sekce), napadá stížnost marně výtkou podle čís. 5 § 281 tr. ř. tento výrok, pomíjejíc jednak důležitou okolnost, rozsudkem na základě výpovědi svědka P-ého pro rozhodnou dobu zjištěnou, a brojíc jen proti hodnověrnosti svědka T-e lichou výtkou, že se vytasil se svou výpovědí až po několika měsících, ač stížnost není s to prokázati, že již dříve měl T. příčinu se o tomto nepřístojném chování se člena zdravotní sekce zmíniti. Zdála-li se ostatně tato okolnost býti stěžovateli tak nápadnou a důležitou, bylo na něm, by se snažil ji za průvodního řízení dotazy na svědka blíže vysvětliti; neučiniv tak, nemůže opomenuti to doháněti až v řízení zrušovacím. Při tom nezáleží ani na tom, že těmito svědky nebylo potvrzeno, že se stěžovatel domáhal toho, by mu byl celý personál k službám a, by se všechny pohřby děly jeho ústavem; vždyť takové poněkud přehánějící a zobecňující výrazy nelze bráti doslovně, a dospěl i nalézací soud, zjistiv smysl pozastavené stati, k závěru, že jejím účelem bylo soukromému obžalobci vytknouti, že chtěl, by se pohřby »přednostně« daly jeho ústavem, a že výraz o »agentuře« je míněn »obrazově«. Toto zjištění smyslu článku

stížnost vůbec nenapadá, musí proto z něho vycházeti i při provádění důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř.; nečiní-li stížnost tak, snažíc se dokázati, že nebyla prokázána pravdivost výtky, o »všech« pohřbech a o »všech« zaměstnancích nemocnice, neprovádí námitku po zákonu.

Čís. 4273.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 15 čís. 3 a přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. stačí, jsou-li osoby, pojavší již předem trestné rozhodnutí nebo samy nepřátelsky smýšlející proti právním statkům v zákoně chráněným, závadným projevem pachatelovým utvrzovány ve svém trestném rozhodnutí nebo v zaujatém nepřátelství.

Oněch trestných činů dopouští se i komunistický řečník, který ke svým stoupencům, znalým programu a cílů komunistické strany, a stejně jako on smýšlejícím, pronáší obvyklá hesla, po případě obvyklý májový projev, aniž by tím v nich vyvolal jakékoli vzrušení a zjevnou odezvu.

(Rozh. ze dne 22. září 1931, Zm I 846/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. září 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 a pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost právem vytýká rozsudku neúplnost námitkou, že nalézací soud nepřihlédl k celkové souvislosti závadné řeči, že ji nehodnotil a že neval zřetel na politickou příslušnost řečnickou a na program strany, za niž na schůzi mluvil; právem vytýká i nedostatek důvodů (logického odůvodnění) pro závěry, že řeč obžalovaného objektivně nezakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 a přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., že obvyklá hesla komunistických řečníků nemohla na posluchače působiti a nepůsobila ve směru nezákonném, a že obžalovaný ani neměl takový úmysl. Rozsudek sám přiznává, že by zažalované výroky mohly objektivně zakládati skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 a přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., kdyby prý celá řeč obžalovaného podle svého obsahu a smyslu měla za účel jednak působiti na vůli a na cit shromážděných, by v nich bylo vyvoláno rozhodnutí porušiti zákon zločinem vojenské vzpoury, jednak vyvolati u přítomných nepřátelský vztah/k platné formě státu ve prospěch nastolení vlády rolníků a dělníků. Rozsudek však zřejmě přibírá mezi náležitosti objektivní skutkové podstaty oněch trestných činů součást skutkové podstaty subjektivní, totiž účel, jaký řečník svým přednesem sledoval. Pro objektivní stránku dostačuje již,

byla-li řeč obžalovaného vůbec jen způsobitou vyvolati účinky v zákoně předpokládané, při čemž nerozhoduje, zda je též vyvolala; v tomto směru ovšem rozsudek ponechává bez povšimnutí větu relace, potvrzenou i svědectvím Viktora B-e, že výrok obžalovaného: »proletariát ví, proti komu má obrátiti zbraně«, byl provázen všeobecným souhlasem posluchačstva. Úmysl pachatelův, účel, proč byla řeč pronesena, je pro onu způsobilost in abstracto nezávažný. Nalézací soud ovšem na základě zjištění, že šlo obyčejný májový projev komunistické strany, při němž obžalovaný sám shromážděné napomínal ke klidu, dospěl k přesvědčení, že za dané situace a podle svého obsahu ona řeč nemohla prý ani na vůli a na cit shromážděných působiti ve směru nezákonném, a že nemohla s hlediska přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. ani vyvolati u posluchačů nepřátelskou náladu proti platné státní formě, že tudíž nebyla ani způsobila přivoditi účinky ve smyslu zákona. Leč ke zjištění tomu mohl nalézací soud dospěti jen tím, že zcela opomenul vzítí za podklad svého hodnocení závadného projevu vzájemnou souvislost závažných vět a smysl z celkového doslovu jasně vyplývající, rovněž i další okolnosti případu, provázející onen projev. Při náležitém zřeteli ku protikladům v zažalovaném projevu (»kapitalistické státy zbrojí k novým válkám, jež směřují proti sovětskému Rusku, a však proletariát, až bude vyzbrojen, ví, proti komu má obrátiti zbraně«. »Tribuna parlamentní nemá pro lid významu . . . , proto volá strana komunistická proletariát k dalšímu boji do jednotné fronty, by se vlády ujalo dělnictvo a rolnictvo, od čeho si slibuje lid splnění svých požadavků«) lze dojíti k závěru, že v onom proslovu je jednak výzva, by proletariát v případě válečného konfliktu sám rozhodoval o způsobu, jak má zbraní použití, a by tudíž nedbal vojenských rozkazů jemu udílených, dále poukaz, že nikoliv systém parlamentarismu, mající základ v demokraticko-republikánské ústavě československého státu, nýbrž jen vláda dělníků a rolníků, jak ji požaduje program strany komunistické, tudíž jen diktatura určité části národa může přinést splnění požadavků dělního lidu. Nezabývá-li se proto rozsudek po této stránce vůbec doslovem projevu, a opomenul-li vůbec hodnotiti jednotlivé myšlenky zřejmě v jeho doslovu obsažené, trpí neúplností; nevyhovuje však ani předpisu § 270 čís. 5 tr. ř., prostě popíraje, že obsah a smysl zažalované řeči není takový, jakým jej vidí obžaloba.

Že jde o májový projev strany komunistické, že závadné věty jsou obvyklá hesla, jimiž končí komunističtí řečníci svoje projevy, a že řeč prošla za stejné nálady, jaká byla dříve, to jest, že mládež vpředu stojící hlučela a pronášela různá hesla, kdežto vzadu mezi staršími byl klid, posléze, že obžalovaný sám po upozornění intervenujícího komisaře napomínal shromážděné ke klidu, to vše nejsou skutečnosti toho druhu, by z nich, jak činí rozsudek, mohlo býti logicky usuzováno na nezpůsobilost projevu ve směru zažalovaných deliktů, a tudíž na nedostatek objektivní skutkové podstaty; tím méně mohou pro onen úsudek sloužiti další skutečnosti v rozsudku rovněž uváděné, že posluchači byli vesměs stoupenci strany komunistické a již předem téhož smýšlení jako řečník. Ke skutkové podstatě zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr.

rep. a přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. zcela dostačuje, jsou-li i osoby pojavši již předem trestné rozhodnutí, nebo samy nepřátelsky smýšlející proti právním statkům v zákoně chráněným, závadným projevem obžalovaného utvrzovány ve svém trestném rozhodnutí nebo v zaujatém nepřátelství. Dopouští se proto oněch trestných činů i komunistický řečník, který ke svým stoupencům, znalým programu a cílů komunistické strany a stejně jako on smýšlejícím, pronáší obvyklá hesla, po případě obvyklý májový projev, aniž by tím v nich vyvolal vzrušení a zjevnou odezvu, pokud ovšem jsou hesla ta, po případě obsah celého projevu objektivně způsobilé vzbuditi účinek uvedený v zákoně, a pokud okolnosti případu prokazují i pachatelův úmysl vzbuditi nebo upevniti v posluchačích ono rozhodnutí nebo smýšlení. Odůvodňuje-li v souzeném případě nalézací soud přesvědčení, že obžalovaný neměl úmysl, by působil na vůli a na cit shromážděných v naznačeném směru tím, že prý mluvil jen krátkou dobu, sotva 10 minut, že byl silně nachlazený, že mluvil chraptivě a s námahou jen, by řeč dokončil a že ji skončil obvyklým heslem o proletariátu, jsou to vesměs okolnosti, které nejsou v logickém vztahu ke skutkovému závěru, který rozsudek z nich vyzvojuje. Rozsudek ovšem odůvodňuje osvobozující výrok i tím, že věří v pravdivost zodpovídání se obžalovaného, že mluvil jen ve všeobecných rysech ve smyslu obyčejných, příležitostných projevů řečníků strany komunistické, bez úmyslu působiti na vůli a na cit shromážděných v onom směru. Tu však, jak zmáteční stížnost správně namítá, bylo povinností nalézacího soudu přihlídnouti jednak k naznačenému již jasnému smyslu a doslovu celého projevu ve vzájemné jeho souvislosti, jednak i k tomu, že obžalovaný mluvil ke svým stoupencům jako příslušník strany komunistické, a vzíti v úvahu i celý program této strany, po případě aspoň jeho základní zásady. Kdyby byl nalézací soud tak učinil, jistě by si byl musil dáti i otázku, jaké cíle sleduje komunistická strana májovými oslavami a svými obvyklými hesly, proč obžalovaný vlastně vůbec na oné oslavě mluvil, a pokud se jako řečník a předák strany, tudíž jako osoba znalá konečného programu a snah komunistické internacionály, snažil nikoli jen povšechným projevem, nýbrž určitými myšlenkami, v jeho řeči obsaženými, zásady onoho programu posluchačům vštípití neb oživití v paměti. Nelze pochybovati, že by úvahy toho druhu mohly působiti na rozhodnutí soudu významným způsobem, a není vyloučeno, že by při náležitém zřeteli k celkovému doslovu projevu, ke vzájemné souvislosti jednotlivých jeho vět, a ke zřejmému jejich smyslu, přihlížejíc k osobě pachatelově a k účelům, jež sleduje strana komunistická jednak svým programem, jednak veřejnými projevy, onen program hlásajícími, byl nalézací soud mohl dospěti k přesvědčení a ke skutkovému zjištění od rozsudku odlišnému, že se totiž obžalovaný, třebaže na obvyklém májovém projevu a obvyklými hesly, pronášenými ke stejně smýšlejícím politickým stoupencům, i při svém chrapatu a snaze svoji řeč brzy skončiti, snažil ve svých posluchačích vyvolati neb utvrditi rozhodnutí, by se v příhodnou dobu, t. j. v případě povolání k vojenské službě, dopustili zločinu vojenské vzpoury, a současně též vyvolati neb utvrditi v nich nepřátelský vztah k platné formě státu ve

prospěch nastolení vlády rolníků a dělníků. Bylo tudíž vyhověti zmáteční stížnosti státního zastupitelství, zrušiti rozsudek jako zmátečný podle § 281 čís. 5 tr. ř. a věc vrátiti soudu své stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4274.

Pobuřování proti státu ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., pokud se týče hanobení ve smyslu § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep., líčil-li komunistický řečník domnělý útisk dělnictva v Československé republice buržoasií a vyzdvihoval-li dělnické poměry v sovětském Rusku; pokud tu jde o pobuřování proti státu pro jeho vznik, poukazoval-li u příležitosti 10letého trvání republiky na to, že se v novém státě utvářely poměry dělnictva tak zle a nepříznivě.

Veřejný úřad ve smyslu čl. V. zák. čís. 8/1863 nelze stotožňovati s jednotlivými, v době urážky u úřadu činnými úředníky, ani s jich souhrnem.

(Rozh. ze dne 22. září 1931, Zm II 340/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaných Metoděje G-y, Františka S-y a Viléma H-y do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 14. května 1930, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými Metoděj G. a František S. přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, Vilém H. přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, vyhověl však zmáteční stížnosti obžalovaného Viléma H-y, pokud napadla rozsudkový výrok, jímž byl tento stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, zrušil tento výrok o vině a důsledkem toho i výrok o trestu a výroky s tím související jako zmátečné, a zprostil obžalovaného Viléma H-a podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro tento přestupek, který prý spáchal tím, že dne 26. října 1928 v B. veřejně a před více lidmi, neuváděje určitých skutečností, hanil policejní ředitelství v B. a vinil je z opovrhlivého smýšlení, totiž ze stranickosti a z nesprávného vykonávání úřední moci, a tím je vydával ve veřejný posměch, a vyměřil mu za zbývající přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky nový trest.

Důvody:

Zmáteční stížnost uplatňuje číselně důvody zmátečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Proti odsouzení obžalovaných Metoděje G-y a Františka S-y pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. namítá, že obsah jejich řečí nenaplnjuje skutkovou podstatu pobuřování proti státu vůbec, a pro jeho vznik a proti jeho demokraticko-republikánské formě zvláště. Nevychází však ze skutkových předpokladů rozsudku, jak by byla povinna při provedení hmotněprávního zmatku, namítá-li, že pobuřování

proti státu nelze shledávati v tom, že »řeči obžalovaných G-y a S-y jsou naplněny výtkami a stížnostmi na domnělý útisk dělnictva v Čsl. republice buržoasií« — ana prý buržoasie není státem; přehlíží, že rozsudek zjišťuje a náležitě odůvodňuje poukazem na souvislost řeči obžalovaného, že obžalovaní užívají slova »buržoasie« záměnou u komunistické strany obvyklou za »stát«, a dále, že obžalovaní (podle přesvědčení nalézacího soudu, v rozsudku rovněž náležitě odůvodněného), ve svých závadných řečech nepravdivě líčili dělnické poměry v republice Čsl. za 10 let jejího trvání, zveličující, přehánějící a překrucující skutečnosti, líčili domnělý útisk dělnictva a jednostranně vytýkali vady a nedostatky republiky, která takové poměry trpí, naproti tomu bezpodmínečně a neobmezeně vychvalovali poměry v sovětském Rusku, které se chová k dělnictvu nadmíru příznivě, a že tím vyvolávali ve svých posluchačích silnými prostředky výrazovými nepřívznivý vztah a nepřívznivé smýšlení proti státu čsl., tedy duševní stav způsobilý k tomu, by se vybil v činech republiku ohrožujících. V této, soudem formálně bezvadně zjištěné činnosti obžalovaných spočívá podstata pobuřování proti státu. Nelze proto shledati v rozsudku právní omyl, vychází-li se ovšem při věcném přezkoumání ze skutkových zjištění rozsudku, což zmateční stížnost z valné části nečiní, a neprovádí tím uplatňovaný hmotně-právní zmatek po zákonu.

Rozsudek připouští, že obžalovaní nebyli přítomni čtení resoluce, a nečiní je zodpovědnými za její obsah nebo za účast při jejím sepsání; to však nevádí, by soud nepoužil obsahu resoluce jako pomůcky při výkladu smyslu závadných projevů, vycházejí ze správného názoru, že resoluce předčítané na konci schůze jsou svým obsahem zhuštěným výtalem předcházejících slovních projevů a shrnutím hlavních jejich myšlenek, jak vyslovuje i rozh. čís. 3511 sb. n. s. Tvrzení zmateční stížnosti, že obžalovaní ve svých řečech mluvili jen všeobecně a podle pravdy o neutěšených poměrech mezdnic a o stísněném stavu pracující třídy, že dovoleným způsobem upozorňovali, že dělnictvo musí stupňovati svůj boj o třídní spravedlnost a o zlepšení existenčních poměrů, že se pro své neutěšené postavení nemůže účastnit oslav 10letého trvání republiky, že při líčení skutkových poměrů nepřeháněli a nepřekrucovali — není vzato z obsahu rozsudku, který podrobným rozbořem řeči obou obžalovaných dospívá k formálně bezvadnému závěru, že obžalovaní nepravdivým a drastickým líčením poměrů dělnictva ve státě a zveličováním, přeháněním a překrucováním působili na mysl posluchačů způsobem nepřátelským proti vlastnímu státu. První soud správně uznal, že obžalovaní pobuřovali proti státu pro jeho vznik, zjistiv okolnosti, dopouštějící závěr, že právě ta okolnost, že se nový stát před 10 lety utvořil a slavil své 10leté trvání, byla oběma obžalovaným důvodem k jejich pobuřovací činnosti. Oba obžalovaní totiž poukazovali na to, že dělnictvo v novém státě musí nastoupiti znovu boj za osvobození od jha kapitalismu, že za 10 let Čsl. republiky dělnictvo ví jen to, že se mu daří zle, že proto je nutno vybudovati dělnické hnutí, že zatím, co buržoasie slaví 10leté trvání státu, dělníci bojují o skývu chleba, trpí hlad a jsou vyko-

řistování atd. Oba tedy nepřívznivě kritisovali následky vzniku samostatného čsl. státu, ukazující proti pravdě na to, že se v novém státě utvářily poměry dělnictva zle a krajně nepřívznivě. Neprávem namítá zmateční stížnost, že obžalovaní nepobuřovali proti čsl. státu pro jeho demokraticko-republikánskou formu státní, poněvadž prý výrok (G-ův), že již 14. října 1928 dělníci byli pro republiku, ale socialistickou, znamená jen, by v republice socialismus dosáhl plného uplatnění. Než rozsudek, vycházejí ze správného výkladu zákona, vyslovuje, že se obžalovaný G. nejen tímto výrokem, nýbrž i dalším, v rozsudku citovaným výrokem snažil u posluchačů vyvolati nepřátelskou náladu proti nyní platné státní formě demokraticko-republikánské, a nahraditi ji jinou formou, t. j. vládou dělníků, a že také S. svým výrokem: »Je nutno, by byl nastolen řád socialistický« pobuřoval proti dnes platné formě státní. Nezáleží na tom, že jejich výroky (hlavně G-ův) nesměřovaly výslovně proti demokraticko-republikánské formě státní, stačí, že z obsahu jejich řeči vyplývá zřetelně přání, by byla nynější forma státu čsl. nahrazena komunistickou republikou po vzoru ruském. Popírajíc, že řeč obžalovaného H-a naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep., namítá zmateční stížnost, že obžalovaný nemluvil vůbec proti státu, že jen žaloval na trudné postavení dělnictva; že neodpovídá za obsah resoluce, při níž nespolutpůsobil; že ve výroku o policii nelze spatřovati přestupek podle § 491 tr. zák. a čl. V zák. čís. 8/1863 uváděním ve veřejný posměch. Než, pokud jde o přečin, zjistil první soud, že obžalovaný, líče domnělý útisk a domnělé křivdy utrpené dělnictvem se strany státu jako bilanci desetiletého trvání Čsl. republiky, mluví o persekuci dělnictva jakož i o tom, že, co neudělá pendrek a četník, dodělá kapitalistická racionalisace, — a uznal na tomto podkladě, vycházejí ze správného výkladu skutkové podstaty onoho trestného činu, právem, že obžalovaný ostrou formou a překrouceným obsahem, tedy surovým a štvavým způsobem vzbuzoval ve svých posluchačích city nevážnosti a neúcty k čsl. státu, který vyličené jím poměry trpí, tedy republiku hanobil. Že jeho jednání bylo způsobilé zmenšiti vážnost k republice a ohroziti obecný mír v ní, soud zjistil a náležitě odůvodnil. Nebylo proto zmateční stížnosti vyhověti, pokud čelí proti odsouzení stěžovatelů pro přečiny proti zákonu na ochranu republiky.

Jest jí však přiznati oprávnění, pokud napadla s hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř. výrok odsuzující obžalovaného Vilému H-u pro přestupek podle § 491 tr. zák. a čl. V zákona čís. 8/1863. Nehledíc k tomu, že výklad slova »vybrakování« v důvodech rozsudku neodpovídá obvyklému pojetí tohoto výrazu v obecné mluvě, jest přisvědčiti zmateční stížnosti v tom, že nelze v něm shledávati hanění policejního ředitelství v B., neboť podle stálé judikatury nejvyššího soudu nelze veřejný úřad stotožňovati ani se souhrnem úředníků v době urážky u úřadu zaměstnaných, natož pak s jednotlivými u něho činnými úředníky nebo zřenci. V tomto případě šlo dokonce, jak rozsudek zjišťuje, jen o výrok namířený proti úředníkům policejního ředitelství v B. k prohlídce vyslaným, tedy proti nepatrnému počtu úředníků policejního ředitelství. Soud nalézací tedy pochybil, stotožňoval-li tyto úředníky s policejním ředitelstvím, uvá-

děje: »... dotýkal se lidské hodnoty úředníků policejního ředitelství v B. k prohlídce vyslaných, tedy policejního ředitelství.« Z tohoto důvodu bylo obžalovaného Viléma H-u podle § 259 čis. 3 tr. ř. osvoboditi od obžaloby pro onen přestupek.

Čís. 4275.

Výkon trestu, jehož podmíněný odklad byl vinníku právoplatně povolen, nemůže zpravidla býti nařízen pro skutečnosti, jež nastaly dříve, než byl odklad výkonu trestu vysloven, třebaže skutečnosti ty nebyly soudu, když učinil tento výrok, známé a dostaly se k jeho vědomosti teprve po onom výroku.

To platí i pro opomenutí některého výroku v onom rozhodnutí (rozsudku neb usnesení), v němž mohl (měl) býti výrok ten podle zákona učiněn, najmě i pro opomenutí výroku v pozdějším (posledním) rozsudku neb usnesení podle § 7 zákona o podmíněném odsouzení, že má býti vykonán i trest předchozím rozsudkem podmíněně uložený.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, Zm I 548/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením okresního soudu v Mimoni ze dne 21. listopadu 1929, jímž byl podle § 6 čis. 1 zák. o podmíněném odsouzení nařízen výkon trestu rozsudkem téhož soudu ze dne 11. června 1929 obžalovanému podmíněně uloženého, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 2 a 6 čis. 1 zák. o podmíněném odsouzení; usnesení to se zrušuje a okresnímu soudu bude nyní (po uplynutí zkušební doby jeho rozsudkem stanovené) zkoumat i vysloviti se o tom, zda se odsouzený ve zkušební době osvědčil.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu ve Varnsdorfu ze dne 3. dubna 1929. byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197 a 461 tr. zák., spáchaným po vánocích 1928 a v lednu 1929, a přestupkem podle § 320 e) tr. zák., spáchaným v noci na den 24. listopadu 1928, a za to odsouzen podle § 460 tr. zák. se zřetelem k ustanovení § 267 tr. zák. a použitím § 266 tr. zák. do vězení na 48 hodin a ke ztrátě práva volebního, a to podmíněně se zkušební dobou jednoho roku. Rozsudkem okresního soudu v Mimoni ze dne 11. června 1929 byl též obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197 a 461 tr. zák., spáchaným dne 26. května 1927, a za to odsouzen podle § 460 tr. zák. použitím § 266 tr. zák. do vězení na 48 hodin a ke ztrátě práva volebního, a to zase podmíněně se zkušební dobou jednoho roku. Oba rozsudky nabyly moci práva. O odsouzení obžalovaného okresním soudem ve Varnsdorfu dověděl se okresní soud v Mimoni teprve 19. září 1929, kdy byl o tom zpraven státním zastupitelstvím v Liberci. Po dojití tohoto sdě-

lení státního zastupitelství navrhl zmocněnec státního zastupitelství u okresního soudu v Mimoni »výkon trestu podle § 6 čis. 4 zák. ze dne 17. října 1919, čis. 562 Sb. z. a n.« Na to nařídil tento soud usnesením ve veřejném sedění dne 21. listopadu 1929 výkon trestu obžalovanému rozsudkem téhož soudu ze dne 11. června 1929 podmíněně uloženého, avšak podle § 6 čis. 1 zák. o podmíněném odsouzení, a to s odůvodněním, že podmíněně odsouzení bylo v tomto případě podle § 2 téhož zákona vyloučeno, an obžalovaný byl před tím rozsudkem okresního soudu ve Varnsdorfu odsouzen pro trestný čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné. Toto usnesení vešlo rovněž v moc práva. Než okresní soud v Mimoni nesměl naříditi výkon trestu, jež svým rozsudkem ze dne 11. června 1929 obžalovanému podmíněně byl uložil, podle § 6 čis. 1 zák. o podmíněném odsouzení. Předpokládáť toto ustanovení zákona, že se dodatečně objevilo, že odklad neměl býti podle § 2 (téhož zákona) povolen. Tento § praví však v odstavci 1., že podmíněně odsouzení je vyloučeno, byl-li vinník již dříve odsouzen pro trestný čin rázu tam naznačeného, a ustanovuje v odstavci 2., že omezení v odstavci 1. uvedené neplatí, uplynula-li určitá doba do dne, kdy vinník spáchal nový trestný čin. Z toho je zřejmo, že první odstavec § 2 zák. o podmíněném odsouzení má na mysli jen případy, v nichž byl trestný čin, pro nějž je vinník znova souzen, spáchan po vynesení předchozího rozsudku, nikoli případy, v nichž, jako v souzeném případě, byl trestný čin, tvořící podklad druhého rozsudku, spáchan již před vynesemím předchozího rozsudku (rozh. čis. 3154 sb. n. s.).

Avšak ani ustanovení čtvrté věty § 6 čis. 4 zák. o podmíněném odsouzení, jež měl, jak se zdá, zmocněnec státního zastupitelství u okresního soudu v Mimoni na mysli, dovolává se ve svém návrhu na nařízení výkonu trestu § 6 čis. 4 citovaného zákona (že tu nepřicházelo v úvahu použití prvé a druhé věty § 6 čis. 4 tohoto zákona, netřeba vůbec dokazovati), — nebylo by okresní soud v Mimoni opravňováno k tomu, by nařídil dodatečně výkon trestu, jež svým rozsudkem obžalovanému podmíněně uložil. Předpisy čtvrté až poslední věty § 6 čis. 4 zák. o podmíněném odsouzení jsou sice přičleněny k předcházejícím předpisům tohoto §, jež ustanovují, za kterých předpokladů je dodatečně naříditi výkon trestu právoplatně odloženého, nepokračují však v úpravě otázky, za kterých předpokladů jest i tu dodatečně naříditi výkon trestu podmíněně uloženého, nýbrž používají povšechného předpisu § 1 zák. o podmíněném odsouzení na případy, které má na mysli § 265 tr. ř., t. j. na případy, v nichž tresty obžalovanému postupně uložené tvoří v pravdě jen trest jediný a jednotný, jehož osud musí proto ve všech směrech býti stejný, tedy i potud, pokud jde o otázku podmíněnosti nebo nepodmíněnosti odsouzení, a ustanovují ony předpisy, že soud jimi určený musí v takových případech buď naříditi výkon všech těchto trestů, neb odložit podmíněně na tutéž zkušební dobu výkon všech těchto trestů. Nedošlo-li však v případě předpokládaném ve čtvrté větě § 6 čis. 4 zák. o podmíněném odsouzení k jednotné úpravě otázky podmíněnosti nebo nepodmíněnosti odsouzení v pozdějším (posledním) z rozsudků, jsou-

cích v poměru podle § 265 tr. ř., nebo v dodatečném usnesení rozsudkem tím podle § 7, odst. 2 zák. o podmíněném odsouzení vyhrazeném a nabyly-li dotčené soudní výroky o podmíněnosti toho kterého odsouzení moci práva, nemůže skutečnost, že jde o dva trestné činy neb o více trestných činů, jež měly býti podle § 56 tr. ř. souzeny jediným rozsudkem, býti podnětem k dodatečnému zkoumání a řešení otázky, zda má býti nařízen nebo podmíněně odložen výkon trestů postupně uložených, přesněji jejich celku. Výkon trestu, jehož podmíněný odklad byl vinníku právoplatně povolen, nemůže býti zpravidla, jak vyslovilo v obdobném případě rozhodnutí čis. 3154 sb. n. s., nařízen pro skutečnosti, jež nastaly dříve, než byl odklad výkonu trestu vysloven, třebaže skutečnosti ty nebyly soudu, když učinil tento výrok, známé a dostaly se k jeho vědomosti teprve po onom výroku. To platí i pro opomenutí některého výroku v onom rozhodnutí (rozsudku neb usnesení), v němž mohl (měl) býti výrok ten podle zákona učiněn, najmě i pro opomenutí výroku v pozdějším (v posledním) rozsudku neb usnesení podle § 7 zák. o podmíněném odsouzení, že má býti vykonán i trest předchozím rozsudkem podmíněně uložený. Právoplatné rozhodnutí soudní smí býti změněno jen v případech, v nichž zákon propůjčuje soudu právo k takovému postupu nebo takový postup ukládá; ve všech jiných případech jsou právoplatná rozhodnutí soudní nezměnitelná. Z toho, co uvedeno, plyne, že pro okresní soud v Mimoni, jenž vynesl pozdější z oněch dvou rozsudků, které byly v poměru v § 265 tr. ř. předpokládán, nebylo by tu možností, by nařídil podle čtvrté věty § 6 čis. 4 zák. o podmíněném odsouzení výkon trestu, jež sám svým rozsudkem ze dne 11. června 1929 obžalovanému podmíněně uložil, a v důsledku toho též výkon trestu obžalovanému předchozím rozsudkem okresního soudu ve Varnsdorfu podmíněně uloženého; neboť rozsudek okresního soudu v Mimoni byl v době, kdy zmocněnec státního zastupitelství učinil onen návrh, již právoplatný, a čtvrtá věta § 6 čis. 4 zák. o podmíněném odsouzení neustanovuje, že soud, vynesší pozdější (poslední) z rozsudků jsoucích v poměru § 265 tr. ř. předpokládán, smí nebo má dodatečně něco změnit na svém právoplatném rozhodnutí o podmíněnosti odsouzení. Z toho, co uvedeno, vysvítá, že oním usnesením okresního soudu v Mimoni byl porušen zákon v ustanoveních §§ 2 a 6, čis. 1 zák. o podmíněném odsouzení.

Čís. 4276.

Podle §§ 231, 268, 458 tr. ř. musí býti každý rozsudek veřejně prohlášen; nestalo-li se tak a rozsudek byl doručen stranám jen písemně, byl porušen zákon (§ 33 tr. ř.) v oněch ustanoveních.

Slo-li o rozsudek zprošťující z obžaloby (s nímž se obžalobce spokojil), nelze učiniti opatření podle poslední věty § 292 tr. ř., nýbrž jen vysloviti, že byl nezákonným postupem porušen zákon.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, Zm I 701/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Postupem okresního soudu v Opočně, jímž byl v trestní věci Anastazie H-ové pro přestupky bezpečnosti cti podle §§ 496, 491 tr. zák. rozsudek ze dne 11. dubna 1931 doručen stranám (zástupcům stran) písemně, aniž byl veřejně prohlášen, porušen byl zákon v ustanoveních §§ 231, 268, 458 tr. ř.

Důvody:

Anna U-ová, zastoupená advokátem Dr. Karlem V-ou, podala na Anastazii H-ovou u okresního soudu v Opočně obžalobu pro urážku na cti. Při hlavním přelíčení dne 3. dubna 1931 skončil soudce průvodní řízení a prohlásil usnesení, že rozsudek bude vydán písemně. Aniž bylo nařízeno veřejné líčení k prohlášení rozsudku, byl dne 11. dubna 1931 vyhotoven a zástupci soukromé obžalobkyně Dr. V-ovi, jakož i obhájci Dr. Františku K-ovi dne 13. května 1931 doručen rozsudek, jímž byla obžalovaná Anastazie H-ová od obžaloby podle § 259 čis. 3 tr. ř. osvobozena. Postup okresního soudu, jenž neprohlásil rozsudek při veřejném roku, nýbrž doručil jej stranám jen písemně, porušil zákon v ustanoveních §§ 231, 268, 458 tr. ř., podle nichž jest pro každý rozsudek nezbytnou podmínkou, by byl veřejně prohlášen. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo. K dalšímu opatření podle poslední věty § 292 tr. ř. neposkytuje zákon opory, ano toto ustanovení zákona předpokládá, že byl obžalovaný odsouzen k trestu, v souzeném případě však jde o rozsudek zprošťující, s nímž se soukromá obžalobkyně spokojila.

Čís. 4277.

I opravný prostředek odvolání z rozsudku okresního soudu předpokládá podle §§ 458 a 463 tr. ř. rozsudek řádně prohlášený (§ 466 tr. ř.). Bylo-li odvolání podáno z rozsudku, jenž nebyl řádně prohlášen, nýbrž stranám doručen jen písemně, jest řízení, jež bylo o něm zavedeno, zmatečné.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, Zm I 702/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Postupem okresního soudu v Opočně, jímž byl rozsudek ze dne 11. dubna 1931 doručen stranám písemně, aniž byl veřejně prohlášen, porušen byl zákon v ustanovení §§ 231, 268 a 458 tr. ř., a rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Hradci Králové ze dne 3. června 1931, jímž bylo odvolání odsouzené odmítnuto, byl porušen zákon v ustanovení § 466 tr. ř. Toto rozhodnutí odvolacího soudu se zrušuje a věc se vrací okresnímu soudu v Opočně s příkazem, by po zákonu dále postupoval.

D ů v o d y:

Anastazie H-ová podala dne 22. ledna 1931 u okresního soudu v Opočně na Julii U-ovou obžalobu pro urážku na cti. Po provedeném hlavním přelíčení dne 3. dubna 1931 prohlásil soudce usnesení, že rozsudek bude vydán písemně. Rozsudek byl vyhotoven, aniž bylo nařízeno veřejné líčení k prohlášení rozsudku až dne 11. dubna 1931, a obžalovaná Julie U-ová byla uznána vinnou přestupkem urážky na cti podle § 488 tr. zák. a odsouzena do vězení na 48 hodin, změněného podle § 261 tr. zák. v pokutu 50 Kč, podmínečně na 1 rok. Rozsudek byl doručen obhájci Dr. Karlu V-ovi dne 13. května 1931. Teprve dne 21. května 1931 ohlásil a provedl Dr. V. odvolání z výroku o vině a trestu. Odvolání to bylo krajským soudem v Hradci Králové v neveřejném sezení dne 3. června 1931 jako opožděné podle § 469 tr. ř. odmítnuto. Postup okresního soudu, jenž rozsudek neprohlásil při veřejném rohu, nýbrž doručil jej stranám jen písemně, porušuje zákon v ustanovení §§ 231, 268 a 458 tr. ř., podle nichž jest pro každý rozsudek nezbytnou podmínkou, by byl veřejně prohlášen. Než ani rozhodnutí krajského jako odvolacího soudu v Hradci Králové, jímž bylo odvolání odsouzené odmítnuto, nevyhovuje zákonu, neboť opravný prostředek odvolání z rozsudku okresního soudu předpokládá podle §§ 458 a 463 tr. ř. rozsudek řádně prohlášený, jehož tu však vůbec nebylo, a jest proto veškeré řízení od písemného vydání rozsudku až do nařízení odvolacího roku a vydání onoho rozhodnutí zmatečné, ano lze podle § 466 tr. ř. podat odvolání jen z prohlášeného rozsudku, nikoli z rozsudku, jenž nebyl podle zákona prohlášen. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4278.

Podle třetího odstavce čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 jsou (za dalších předpokladů tam uvedených) předmětem i veřejné obžaloby jen přečiny, nikoliv i přestupky proti bezpečnosti cti.

Příbráním koho (obecního zřizence — polního hlídače) vrchnostenskou osobou (četnickým strážmistrem) k úřednímu (služebnímu) úkonu (k četnické asistenci) nenabývá příbrány zvláštní ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák.

Urážkou skutkem ve smyslu § 313 tr. zák. jest jednání, směřující přímo nebo nepřímo proti nedotknutelnosti těla vrchnostenské osoby; nespadá sem plivnutí před ní na zem.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, Zm I 703/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: 1. Rozsudkem okresního soudu v Kouřimí ze dne 13. června 1930 a) po-

kud jím byl obžalovaný František Š. uznán vinným přestupkem podle § 491 tr. zák. a čl. V. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8/1863 ř. zák. i pro projevy týkající se četnických strážmistřů Václava N-a a Vojtěcha Š-y, jakož i obecního zřizence Josefa P-a, a pokud jím byl Františku Š-ovi vyměřen trest podle § 313 odst. II tr. zák., b) pokud jím byla obžalovaná Marie Š-ová uznána vinnou přestupkem podle § 312 tr. zák., byl porušen zákon, a to pod a) v ustanovení § 495 odst. 1 tr. zák., čl. V. (třetí odstavec) zák. čís. 8/1863 ř. zák., § 2 odst. 2 tr. ř. a §§ 313, 267, 493 tr. zák., pod b) v ustanovení §§ 312 a 68 tr. zák. 2. I rozsudkem krajského soudu v Kutné Hoře jako soudu odvolacího v přestupcích ze dne 23. září 1930, pokud jím bylo odvolání obžalovaných i ohledně částí výroků o vině uvedených pod č. 1. zamítnuto jako bezdůvodné a odvolání obžalovaných ohledně výroku o trestu odmítnuto jako nepřipustné, byl porušen zákon, a to v ustanoveních uvedených pod 1 a), b), po případě i v ustanovení druhé věty prvního odstavce § 477 tr. ř. Oba rozsudky v oněch částech výroků o vině a důsledkem toho rozsudek pod 1. i ve výroku o trestech uložených oběma obžalovaným a ve výroci s tím souvisejících, jakož i rozsudek odvolacího soudu ve výroku o odvolání obžalovaných ohledně výroku o trestu a výroku o náhradě nákladů řízení odvolacího se zrušují. Podle §§ 259 čís. 3 a 292 tr. ř. zprošťují se: a) obžalovaný František Š. z obžaloby, že dne 9. ledna 1930 v B. obecního zřizence Josefa P-a veřejně a před více lidmi, neuváděje určité skutečnosti, vinil z opovrhlivých vlastností a ve veřejný posměch ho uváděl, a že se tím dopustil přestupku § 491 a čl. V. zák. čís. 8/1863 ř. zák.; b) obžalovaná Marie Š-ová z obžaloby, že dne 9. ledna 1930 v B. obecního zřizence Josefa P-a, tudíž osobu jmenovanou v § 68 tr. zák., když byl ve službě, slovem i skutkem urazila, a že tím spáchala přestupek proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák.

D ů v o d y:

Dne 9. ledna 1930 dopoledne byla k příkazu okresního úřadu v Kolíně ze dne 14. prosince 1929 poskytnuta zřizencům elektrárenského svazu středolabských okresů v K. četnická asistence k provedení prací souvisejících se zřizováním sekundární sítě v obci B., zejména k umístění střešníku na domě manželů Františka a Marie Š-ových. Při úkonu tom asistovali četničtí strážmistři Vojtěch Š. a Václav N. Strážmistr Š. přibral si, an nebyl obecní starosta právě doma, k tomu i Josefa P-a, jenž byl jako polní hlídač okresním úřadem v Kolíně vzat do přísahy, a vykonává funkci obecního zřizence. Práce byly nerušeně montérem provedeny, ani manželé Š-ovi nebyli právě doma. Teprve když se montéři vzdálili, by napnuli dráty, přišel František Š., vystoupil na žebřík a chystal se střešník odmontovat. Strážmistr Š. vyzval Františka Š-a jménem zákona, by od svého jednání upustil, ten sice uposlechl a sestoupil se žebříku, ale pronášel urážlivé výroky proti obecnímu zastupitelstvu. Mimo jiné uvedl, že se s bezpečnostní stráží vloupali do jeho

majetku, že mu sežerou poslední skývu chleba. Když pak strážmistr Š. Františka Š-a napomenul, obořil se na něho slavy: »Co tu chcete s bajonety u mne? Dejte je dolů. Přicházíte na mne jako na vraha, — já byl dřív u žandárů, než vy a zákony znám možná lépe než vy — já si tu ostudu na svém domku nenechám ani kdyby přišlo dvacet žandárů, tak to rozbouřím.« Když četnický strážmistr vysvětloval Františku Š-ovi, že se práce provádějí za četnické asistence z nařízení okresního úřadu v Kolíně, pronesl František Š. posměšně: »Okresní úřad v Kolíně může naříditi co chce, do toho mně nic není — já si z takového nařízení . . . . dělám.« Marie Š-ová vyšla tehdy před domek, obořila se na obecního zřizence P-a slovy: »Ten bejk mně sem nesmí do stavení, já nechci toho kurevníka ani vidět« a plivla před ním na zem. František Š. křičel pak na P-a: »Ano, toho bejka vyhodím, aby mně zase neznásilnil ženu.« Na základě tohoto děje uznal k návrhu zmocněnce státního zastupitelství na použití zákona okresní soud v Kouřimích rozsudkem ze dne 13. června 1930 manžely Š-ovy vinnými a to: a) Františka Š-a 1. přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 9. ledna 1930 v B. četnické strážmistry Václava N-a a Vojtěcha Š-u, když byli ve službě, tedy osoby v § 68 tr. zák. jmenované, slovem na cti urazil, 2. přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a čl. V. zák. čís. 8/63 ř. zák., jehož se dopustil tím, že v téže době a tamže veřejně a před více lidmi četnické strážmistry Václava N-a a Vojtěcha Š-u, když byli ve službě, neuváděje určité skutečnosti, z opovrhlivých vlastností vinil; b) Marii Š-ovou přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., jehož se dopustila tím, že dne 9. ledna 1930 v B. obecního zřizence P-a, tedy osobu v § 68 tr. zák. jmenovanou, když byl ve službě, slovem i skutkem na cti urazila; c) Františka Š-a přestupkem podle § 491 tr. zák. a čl. V. zák. čís. 8/63 ř. zák., jehož se dopustil tím, že v téže době a tamže obecního zřizence Josefa P-a a okresní úřad v Kolíně (a obecní úřad v B.), když byl P. ve službě, tedy osobu v § 68 tr. zák. jmenovanou, veřejně a před více lidmi, neuváděje určité skutečnosti, vinil z opovrhlivých vlastností a ve veřejný posměch uváděl. Z rozsudku se odvolal mimo jiné oba manželé Š-ovi z výroku o vině. Po odvolacím líčení bylo rozsudkem krajského soudu v Kutné Hoře jako soudu odvolacího v přestupcích ze dne 23. září 1930 odvolání obou obžalovaných z výroku o vině zamítnuto jako bezdůvodné.

Oněmi rozsudky byl porušen zákon předem tím, že byl František Š. uznán vinným přestupkem § 491 tr. zák. a čl. V. zák. čís. 8/1863, i, pokud byli souzenými projevy dotčení četnickí strážmístři N. a Š. a obecní zřizenec P. Podle třetího odstavce čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. na rok 1863 jsou — za dalších předpokladů tam uvedených — předmětem i veřejné obžaloby jen přečiny, nikoliv i přestupky proti bezpečnosti cti, o něž jde v souzené trestní věci, v níž nepožádali ani četnickí strážmístři Václav N. a Vojtěch Š., pokud se týče nadřizené jim zemské velitelství četnické (jeho oddělení), ani polní hlídač Josef P. jako soukromí obžalobci o potrestání manželů Š-ových, přesněji Fran-

tiška Š-a, a v níž se omezil zmocněnec státního zastupitelství při hlavním přelíčení první stolice na návrh, by bylo použito zákona, aniž uplatňoval žádost naznačeného směru, takže se pro dotčenou část odsuzujícího výroku soudu první stolice nedostávalo a nedostává — jak bylo třeba podle druhého odstavce § 2 tr. ř. — návrhu na potrestání osobami oprávněnými podle § 495 tr. zák. k soukromé obžalobě. Porušení zákona tím nastavší bylo rozsudkem odvolacího soudu poněkud odčiněno tím, že jeho důvody vyslovily, že odvolací soud shledal ve všech výrocích obžalovaného Františka Š-a proti četnickým strážmistrům jen přestupek § 312, nikoli i přestupek proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a čl. V. zák. čís. 8/1863. Přes tuto nápravu jeví se však i nadále ve směru tom zákon porušen v ustanovení § 260 čís. 2 tr. ř.; zůstala dotčená část výroku rozsudku první stolice zachována, an výrok rozsudku odvolacího soudu vyslovil v odstavci I., že se odvolání obou obžalovaných z viny jako bezdůvodné zamítá, místo by vyslovil, že se v tomto směru odvolání obžalovaného Františka Š-a vyhovuje a zrušuje se rozsudek první stolice, pokud uznal odvolatele vinným přestupkem § 491 tr. zák. a čl. V. zák. čís. 8/1863 i pro výroky proti četnickým strážmistrům Š-ovi a N-ovi (zprostit z této části obžaloby nebylo lze, ano šlo o týž skutek jako v zachovaném výroku o přestupku § 312 tr. zák.). V další části, pokud se odsouzení Františka Š-a pro přestupek § 491 tr. zák. a čl. V. cit. zák. vztahovalo k urázkám spáchaným na polním hlídači P-ovi, nebyla vůbec zjednána náprava ani odvolacím soudem, nanejvýš ne tím, že jeho rozhodovací důvody uvádějí jako předměty přestupku proti bezpečnosti cti, spáchaného Františkem Š-em, jen obecní úřad v B. a okresní úřad v Kolíně, nevyslovující se vůbec o urážce spáchané Š-em na P-ovi. Rozsudky se nevypořádaly ani s názorem obžaloby, že i urážka P-a Františkem Š-em zakládá přestupek § 312 tr. zák.; než opomenutí to nezpůsobuje podstatnou vadu rozsudků, an — jak dole dovedeno — P. nebyl v době urážky účasten zvláštní ochrany § 68 (312) tr. zák. Správnému použití zákona přičítá se dále, že rozsudek odvolacího soudu zamítl — ač uvedl v důvodech, že se obžalovaný František Š. odsuzuje k trestu . . . . podle § 493 a nikoliv podle § 313 tr. zák. — odvolání obžalovaného Františka Š-a z výroku o trestu jako nepřijatelné, neuvědomiv si patrně, že každá změna výroku o vině nebo změna trestní sazby, již použito, nutí k novému vyměření trestu, a že § 493 tr. zák. stanoví trest (jednoduchého) vězení, kdežto rozsudek první stolice uložil Š-ovi — použiv trestní sazby 2. odst. § 313 tr. zák., ačkoliv není zjištěn žádný z následků urážky tamtéž uvedených — trest tuhého vězení.

Výrok rozsudku okresního soudu, jímž byla Marie Š-ová uznána vinnou přestupkem § 312 tr. zák., je zřejmě nesprávný, pokud dává obžalované za vinu i urážku skutkem; není ani rozsudkem zjištěno, ani spisy napovězeno jednání obžalované, které by bylo lze podřaditi pod pojem urážky skutkem, t. j. jednání, které směřovalo přímo nebo nepřímo proti nedotknutelnosti těla oné vrchnostenské osoby; takovým jednáním není, že Marie Š-ová plivla před P-em na zem. Ano pak není rozsudkem ani zjištěno, že souzená urážka měla některý z následků uve-

dených v druhém odst. § 313 tr. zák., stala se rozsudkem okresního soudu obžalované Marii Š-ové zřejmě křivda i tím, že jí byl vyměřen trest podle druhého odstavce § 313 tr. zák. tuhým vězením. Ani v tom ani v onom směru nebyla zjednána náprava odvolacím soudem, jehož rozsudek naopak zamítl i odvolání Marie Š-ové z výroku o vině jako bezdůvodné a z výroku o trestu jako nepřipustné. Než výrok o vině Marie Š-ové jest pochyben i, pokud se jí přičítá za přestupek § 312 tr. zák. slovně urážka obecního zřízence P-a. Rozsudky je zjištěno, že P. je jako polní hlídač okresním úřadem vzat do přísahy a vykonáv. (zřejmě jako polní hlídač) funkcí obecního zřízence. Netřeba se šířiti o tom, že asistence četníkům uvnitř osady při určitém přiběhu —, by nedošlo k porušení veřejného klidu a pořádku, ne-li k horším výtržnostem — není výkonem služby polního hlídače. Že byla P-ovi jako obecnímu zřízenci přikázána i jiná působnost než ochrana polí a polních plodin, najmě služba bezpečnostní, nebo že mu asistence, o kterou jde, byla uložena zvláštním příkazem obecního úřadu (obecního starosty), není rozsudky zjištěno a není ani spisy napovězeno. Věta rozhodovacích důvodů prvé stolice, že Josef P. byl jako obecní zřízenec (rovněž) ve službě, a poukaz rozsudku odvolacího soudu k tomu, že Josef P. byl uražen u výkonu služby, mohou tudíž hleděti jen ke zjištění, že si strážmistr Š. přibrál k tomu i obecního zřízence P-a, an obecní starosta nebyl právě doma. Odvoditi z takového přibrání vrchnostenskou osobou k úřednímu (služebnímu) úkonu jeho zvláštní ochranu §§ 68, 81, 312 tr. zák. i pro osobu přibranou, je sice v souladě s dřívější judikaturou býv. zrušovacího soudu vídeňského, že ochrana ta přísluší i pomocníkům, přibraným k úřednímu úkonu (viz obzvláště rozhodnutí čís. 769, 2220 vid. úř. sb.), nedbá však toho, že § 68 mluví jen o zmocněncích a vyslancích státního neb obecního úřadu, nikoliv i o zmocněncích a vyslancích vrchnostenských osob, jež nelze stavěti na roveň oněm úřadům (srov. k tomu rozhodnutí čís. 4076 vid. úř. sb., čís. 122 a 1982 sb. n. s.). Proto bylo zmatečnī stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona podle §§ 33 a 292 tr. ř. vyhověno a uznáno právem, jak se stalo.

Čís. 4279.

Vysloviti, že odsouzený může býti držán v robotárně, lze jen, odbyl-li si dvakrát trest za některý z přestupků v zákoně uvedených před spácháním souzeného skutku.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, Zm II 235/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečnī stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Ivančicích ze dne 10. září 1930, pokud jím bylo vysloveno, že odsouzený smí býti držán v robotárně, porušen byl zákon v ustanovení § 7 odst. 2 písm. a) zákona o tulácích ze dne

24. května 1885, čís. 89 ř. zák. v doslovu čl. II zákona ze dne 25. června 1929, čís. 102 sb. z. a n.; výrok ten se zrušuje.

Důvody:

Podle záznamu o přeličení a o rozsudku okresního soudu v Ivančicích dne 10. září 1930 byl Antonín H. uznán vinným přestupkem § 6 zákona ze dne 24. května 1885, čís. 89 ř. zák. (zákona o tulácích), spáchaným 27. července 1930, a odsouzen podle § 6 zákona o tulácích použitím § 260 b) tr. zák. do tuhého vězení na 1 měsíc, zostřeného týdně postem, a byla současně vyslovena připustnost dání obžalovaného do robotárny. Rozsudek stal se právoplatným a obžalovaný trest odpykal (podle spisů v době od 29. prosince 1930 do 28. ledna 1931). Výrokem soudu o připustnosti dodání obžalovaného Antonína H-a do robotárny porušen byl zákon ze dne 24. května 1885, čís. 89 ř. zák., v ustanovení § 7 odst. 2 písm. a) v doslovu zákona ze dne 25. června 1929, čís. 102 Sb. z. a n. Podle tohoto zákonného ustanovení může soud, odsuzuje vinníka pro některý z přestupků uvedených v §§ 1—6 zákona čís. 89/85 ř. zák., vysloviti, že odsouzený smí býti držán v robotárně, avšak jen, odbyl-li si odsouzený již dvakrát trest za některý z těchto přestupků. Antonín H. byl sice (aniž tresty ty jsou uvedeny ve výpisu z rejstříku trestů, uložené ve spisech), před vynesením onoho rozsudku odsouzen dvakrát pro přestupek podle § 6 zákona o tulácích, a to jednak rozsudkem okresního soudu v Ivančicích ze dne 12. března 1930, potvrzeným rozsudkem krajského soudu trestního v Brně jako soudu odvolacího ze dne 10. května 1930, k trestu tuhého vězení v trvání 6 dnů, zostřeného jedním postem, jednak rozsudkem okresního soudu v Ivančicích ze dne 4. června 1930, potvrzeným rozsudkem krajského soudu trestního v Brně jako soudu odvolacího ze dne 10. července 1930 (se zřetelem na souběžný přestupek § 312 tr. zák.) k trestu tuhého vězení v trvání jednoho měsíce, zostřeného jedním postem čtrnáctidenně. Avšak tyto tresty byly vykonány teprve v době od 3. do 9. srpna 1930, a v době od 29. prosince 1930 do 28. ledna 1931, tudíž oba teprve po spáchání skutku, který se stal předmětem onoho rozsudku z 10. září 1930, ba druhý trest dokonce teprve po vynesení tohoto rozsudku. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33 odst. 2 a 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4280.

Přestupek podle § 463 tr. zák. je deliktem soukromožalobním; i tu platí ustanovení prvé věty § 530 tr. zák. o subjektivním promlčení.

Skládá-li se rodina z několika sourozenců a krádež spáchal jeden z nich, jest kterýkoli z ostatních oprávněn žádati za potrestání pro přestupek podle § 463 tr. zák., byl-li však pachatel hlavou rodiny, podle § 525 tr. zák.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, Zm II 268/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Hlučíně ze dne 19. května 1931, jímž byl Jan K. uznán vinným přestupkem podle § 463 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení první věty § 530 tr. zák.; rozsudek ten se zrušuje a Jan K. se zprošťuje podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro onen přestupek, spáchaný prý tím, že odejmul v době od polovice prosince 1928 do polovice ledna 1929 v K. pro svůj užitek z držení a bez přivolení svého bratra Františka K-a, s nímž žil tenkrát ve společné domácnosti, cizí věci movité v ceně asi 500 Kč (peří Františku K-ovi náležející).

D ů v o d y :

Okresní soud v Hlučíně uložil trestním příkazem ze dne 22. dubna 1929 Janu K-ovi pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., spáchaný tím, že odejmul v době od polovice prosince 1928 do polovice ledna 1929 v K. pro svůj užitek z držení a bez přivolení svého bratra Františka K-a cizí věci movité v ceně asi 500 Kč, a to peří Františku K-ovi patřící, podle § 460 tr. zák. použitím § 266 tr. zák. trest tuhého vězení v trvání 3 dnů, zostřeného 1 postem, a to podmíněně se zkušebnou dobou 1 roku. Později byl nařízen výkon tohoto trestu, načež si odsouzený tento trest odpykal, a to v době od 13. února 1930 do 16. února 1930. Dne 16. dubna 1931 navrhlo státní zastupitelství v Opavě u okresního soudu v Hlučíně podle § 354 tr. ř. obnovu trestního řízení ve prospěch odsouzeného s odůvodněním, že novým šetřením vyšlo najevo, že odsouzený žil v době, kdy spáchal onu krádež, ve společné domácnosti se svým bratrem Františkem K-em, který byl krádeží tou poškozen, tak, že čin odsouzeného nezakládá skutkovou podstatu přestupku krádeže podle § 460 tr. zák., nýbrž tvoří skutkovou podstatu přestupku podle § 463 tr. zák., jenž může býti trestán jen na návrh poškozeného. František K., jenž pak byl dne 5. května 1931 okresním soudem v Hlučíně vyslechnut jako svědek, potvrdil, že jeho bratr Jan K. ukradl jemu a jeho sestře Anežce K-ové peří, a kromě toho jemu i svetr a plášť (o krádeži svetrů a pláště není v trestním oznámení, na němž se onen trestní příkaz zakládal, zmínky), udal dále, že jeho bratr Jan K. žil v době, kdy se dopustil této krádeže (podle výpovědi svědkovy byly všechny ony věci ukradeny před podáním oznámení, tvořícího základ trestního příkazu) se svědkem a s jeho sestrou Anežkou K-ovou ve společné domácnosti, a prohlásil, že trvá právě tak jako jeho sestra Anežka K-ová na tom, by byl Jan K. za tuto krádež potrestán. Podle záznamu okresního soudu v Hlučíně o líčení a o rozsudku ze dne 19. května 1931 povolil tento soud usnesením při líčení prohlášeným obnovu trestního řízení — usnesení to uzavírá v sobě podle § 358, odst. 1 tr. ř. zrušení onoho trestního příkazu — a vynesl pak ihned rozsudek, jímž byl Jan K. uznán vinným »přestupkem krádeže mezi sourozenci podle § 463 tr. zák., spáchaným, jak vyličeeno v trestním oznámení«, tedy tím, že odejmul v době od polovice prosince 1928 do polovice ledna 1929 v K. pro svůj užitek z držení a bez přivolení svého

bratra Františka K-a, s nímž žil tenkrát ve společné domácnosti, cizí věci movité v ceně asi 500 Kč, a to peří Františku K-ovi patřící, — a za to odsouzen podle § 460 tr. zák. do tuhého vězení na 3 dny s 1 postem, a to bezpodmínečně, při čemž bylo zároveň vysloveno, že tento trest jest odpykán vazbou od 13. února 1930 do 16. února 1930. Po vynesení tohoto rozsudku prohlásili veřejný obžalobce a odsouzený, že se zřikají opravných prostředků. Že by se byl někdo onoho líčení zúčastnil jako soukromý obžalobce, ze záznamu nevyplývá; zda byl František K. k tomuto líčení obeslán jako soukromý obžalobce, není ze spisů zřejmo.

Přestupek podle § 463 tr. zák. je deliktem soukromožalobním; neboť § 463 tr. zák. ustanovuje, že tento přestupek může býti trestán jen, zažádala-li o to hlava rodiny. Rodina, v níž byla krádež tu v úvahu přicházející spáchaná, skládala se podle spisů jen z řečených tří sourozenců. Otázkou, zda lze z údaje v trestním oznámení, že přednostou společné domácnosti řečených tří sourozenců je Anežka K-ová, dovozovati, že ona byla hlavou této rodiny, netřeba se obíratí. Jisto jest, že k podání žádosti o potrestání Jana K-a za krádež, pro niž byl citovaným rozsudkem odsouzen, mohli býti oprávněni jen František K. nebo Anežka K-ová. Byl-li Jan K. sám hlavou rodiny, byl František K. oprávněn žádati jeho potrestání pro přestupek podle § 525 tr. zák. (Dekr. dv. kanc. ze dne 8. října 1846, čis. 989 sb. j. z.). Nebyl-li však Jan K. hlavou rodiny, mohli býti hlavou rodiny, oprávněnou podati soukromou obžalobu proti Janu K-ovi pro přestupek podle § 463 tr. zák. jen František K. nebo Anežka K-ová. Podle první věty § 530 tr. zák. není v případech, v nichž trestní soud smí přečin nebo přestupek stíhati jen k žádosti zúčastněné osoby (soukromého obžalobce), ten, kdo je po zákonu oprávněn tuto žádost podati, již k tomu oprávněn, nežaloval-li po šest neděl od doby, co o trestném činu nabyl vědomosti. František K. a Anežka K-ová učinili podle spisů již dne 16. března 1929 na četnické stanici v K. oznámení o oné Janem K-em spáchané krádeži peří, takže je zřejmo, že již tenkrát o tomto trestném činu svého bratra věděli. V žalobní lhůtě šesti neděl, první větou § 530 tr. zák. stanovené, nebylo však ani Františkem K-em ani Anežkou K-ovou u soudu o potrestání Jana K-a za tuto krádež zažádáno. František K. podal, jak uvedeno, u soudu žádost o potrestání Jana K-a za tuto krádež teprve dne 5. května 1931, při čemž, jak bylo již poznamenáno, prohlásil, že na potrestání Jana K-a pro tuto krádež trvá, t. j. potrestání Jana K-a pro tuto krádež žádá i Anežka K-ová. Odsoudil-li okresní soud v Hlučíně přes to Jana K-a pro přestupek podle § 463 tr. zák., porušil svým rozsudkem zákon, a to v ustanovení první věty § 530 tr. zák. Bylo proto na návrh generální prokuratury podle § 33 odst. 2 tr. ř. uznati podle § 292 tr. ř. právem, jak se stalo.

Čís. 4281.

Přestupek podle §§ 8, 399 tr. zák. není trestným činem, pro který by při odsouzení byla podle ustanovení, platných v době, kdy zákon čis. 75/1919 sb. z. a n. nabyt účinnosti, nastávala ztráta volebního práva do

obcí, a nebyla ani pozdějšími zákony na tento trestný čin rozšířena; nemůže proto při odsouzení pro tento přestupek vůbec nastati ztráta práva volebního.

Zadostiučiněním ve smyslu § 4 zákona o podmíněném odsouzení rozumí se odčinění nehmotné újmy, vzešlé přímo z trestného činu soukromému obžalobci nebo jiné dotčené osobě.

Podmíněně odsouzenému nelze uložit zadostiučinění (po případě ve formě věnování ve prospěch třetích osob nebo nezúčastněného fondu) prostě pro porušení právního řádu, nýbrž jen z důvodu újmy, již utrpěla osoba trestným činem dotčená na jiných než hmotných statcích, právech a zájmech.

(Rozh. ze dne 23. září 1931, Zm II 292/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Městě Libavě ze dne 19. listopadu 1930, 1. pokud jím bylo vysloveno, že se Aloisu L-ovi a Rudolfovi L-ovi, odsouzeným pro přestupek podle §§ 8, 399 tr. zák., oduznává právo voliti do obce, 2. pokud jím bylo téměř odsouzeným uloženo, by dali zadostiučinění, Alois L. složením 50 Kč, Rudolf L. složením 150 Kč okresní péči o mládež v Městě Libavě, porušen byl zákon pod 1. v ustanovení § 3 č. 3 zákona z 31. ledna 1919, č. 75 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 18. března 1920, č. 163 sb. z. a n. a zákona ze dne 14. července 1922, č. 253 sb. z. a n., pod 2. v ustanovení druhé věty § 4 zákona o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění ze dne 17. října 1919, č. 562 sb. z. a n.; výroky ty se zrušují.

D ů v o d y :

Rozsudkem okresního soudu v Městě Libavě ze dne 19. listopadu 1930 byli Alois L. a Rudolf L. uznáni vinnými přestupkem nedokonaného prodeje masa z neohledaného dobytka podle §§ 8, 399 tr. zák., a odsouzení za to podmíněně k trestům; v rozsudku bylo dále vysloveno, že se oběma obžalovaným podle § 3 odst. 4 zákona č. 75/19 v doslovu zákona č. 163/20 oduznává právo voliti do obce, a že jest podle § 4 zákona č. 562/19 na obžalovaných, by dali zadostiučinění, Alois L. složením 50 Kč, Rudolf L. složením 150 Kč okresní péči o mládež v Městě Libavě. K výroku o ztrátě volebního práva podotýkají rozhodovací důvody, že byl skutek spáchán z úmyslu zjištného. Výrok o zadostiučinění není zvlášť odůvodněn. Rozsudek nabytí moci práva. Rozsudečným výrokem o ztrátě volebního práva byl porušen zákon v ustanovení § 3 č. 3 zákona z 31. ledna 1919, č. 75 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 18. března 1920, č. 163 sb. z. a n. a zákona ze dne 14. července 1922, č. 253 sb. z. a n. Podle prvního odstavce č. 3 § 3 zákona ze dne 31. ledna 1919, č. 75 sb. z. a n. v doslovu dalších právě uvedených zákonů jsou z práva voliti vyloučení, kdož byli právoplatným rozsudkem trestního soudu odsouzení pro takový zločin anebo pro takový přečin anebo pře-

stupek, pro který podle platných ustanovení nastává ztráta práva volebního do obcí. Druhý odstavec č. 3 téhož § stanoví, že, není-li zvláštním zákonem výslovně ustanoveno, že ztráta práva volebního nastává bezpodmínečně, může býti tato ztráta vyslovena jen, byl-li trestný čin spáchán z pohutek nízkých a nečestných. Přestupek podle §§ 8, 399 tr. zák. není trestným činem, pro který by při odsouzení byla podle ustanovení, platných v době, kdy zákon č. 75/19 sb. z. a n. nabytí účinnosti, nastávala ztráta volebního práva do obcí, a nebyla ani pozdějšími zákony na tento trestný čin rozšířena; nemůže proto při odsouzení pro tento přestupek vůbec nastati ztráta práva volebního.

Další porušení zákona nastalo rozsudečným výrokem o zadostiučinění. Podle druhé věty § 4 zákona o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění ze dne 17. října 1919, č. 562 sb. z. a n. má sice soud podmíněně odsouzenému zpravidla uložiti též, by dal zadostiučinění. Než zadostiučiněním, k němuž hledí toto ustanovení zákona vedle náhrady škody, rozumí se odčinění immateriální škody (nehmotné újmy), která vzešla přímo z trestného činu soukromému obžalobci nebo jiné, jím dotčené osobě (srovnej rozhodnutí č. 515, 1614 sb. n. s.), takže jím nelze uložiti podmíněně odsouzenému zadostiučinění — po případě ve formě věnování ve prospěch třetích nebo nezúčastněného fondu (viz rozhodnutí č. 515, 602 sb. n. s.) prostě pro porušení právního řádu, nýbrž jen z důvodu újmy, již utrpěla osoba trestným činem dotčená na jiných než hmotných statcích, právech a zájmech. Že taková individuálně vyhocená újma ze souzeného skutku někomu nastala, a že proň věnování rozsudkem uložené znamená odčinění způsobeného mu přikori, rozsudek neuvádí, a ani ve spisech není poukazů na takovou újmu s trestným činem spojenou.

Čís. 4282.

Záleželo-li narovnání ve smyslu § 188 b) tr. zák. v tom, že byly místo hotového placení odevzdány poškozenému směnky, podepsané třetí osobou, čímž byla podle úmyslu stran celá věc vyřízena, bylo narovnání po případě splněno již odevzdáním smének.

Slovu »za« v obratu »třetí z a něj« (§ 187 tr. zák.) nelze rozuměti ve smyslu »v zastoupení«, nýbrž ve smyslu slov »m í s t o a b e z něho«. Jinak podle zákona není rozhodné, odkud si obžalovaný opatřil prostředky na úhradu škody, ani, z čí majetnosti byla náhrada dána; rozhoduje jen, zda pachatel při náhradě škody činně spolupůsobil.

Skutková podstata zpronevěry, spáchané nikoliv zadržením, nýbrž přivlastněním si svěřených peněz, může býti vyloučena tím, že pachatel měl po ruce prostředky, z nichž mohl kdykoliv dodatečně vyhověti příkazu ohledně svěřených peněz.

(Rozh. ze dne 24. září 1931, Zm I 663/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu

v Litoměřicích ze dne 2. června 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. a pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zprošťující výrok ohledně zločinu zpronevěry v případě Roberta H-a odůvodnil nalézací soud jednak tím, že tu zpronevěra ve smyslu §§ 183, 184 tr. zák. vůbec nebyla, poněvadž obžalovaný v rozhodné době mohl volně nakládati s 200.000 Kč, poskytnutými mu smluvně Dr. Z-em, jež Dr. Z. zvýšil koncem roku 1928 na 300.000 Kč, takže obžalovaný měl skutečně k použití částku, o niž šlo, — jednak tím, že, i kdyby se mělo za to, že se obžalovaný v tomto případě dopustil zpronevěry, stal se tento čin beztrestným účinnou lítostí podle §§ 187, 188 b) tr. zák. Pokud jde o prvý důvod zproštění, zmáteční stížnost státního zastupitelství nenamítá, že nalézací soud vychází z mylného pojetí právního, máje za to, že skutková podstata zpronevěry, spáchané nikoliv zadržením, nýbrž přivlastněním svěřených peněz, může býti vyloučena skutečností, že pachatel měl po ruce prostředky, z nichž mohl kdykoliv dodatečně vyhověti příkazu ohledně svěřených peněz (viz rozh. čis. 3899 sb. n. s.), nýbrž vytýká rozsudku jen zmátečnost podle čis. 5 § 281 tr. ř., najmě neúplnost spočívající v tom, že rozsudek pominul v úvahách, vycházejících v uvedeném směru z předpokladu kladného, některé důležité skutečnosti. Vychází-li se v řečené otázce ze stanoviska rozsudku, stížností po právní stránce nenapadeného, nebylo by arci lze výtce neúplnosti upříti oprávnění. Tato výtka stížností pozbývá však rozhodného významu a musí se tudíž, aniž bylo třeba ji blíže rozebírat, minouti s věcným úspěchem již proto, že proti výtce zmáteční stížnosti obstojí další výrok napadeného rozsudku, že skutek obžalovaného, o nějž jde, i když se v něm spatřuje zpronevěra, stal se beztrestným účinnou lítostí podle §§ 187, 188 b) tr. zák. vzhledem ke splnění smíru o náhradě škody směnkami Z-ovými. Tento výrok napadá stížnost důvodem zmátečnosti podle čis. 9 b) § 281 tr. ř., vytýkajíc, že škodu nenahradil sám obžalovaný, nýbrž jiný (t. j. Dr. Z.) za něho, poněvadž směnky k úhradě škody vydal Dr. Z., nikoliv obžalovaný, a dále, že škoda nebyla nahrazena (narovnání nebylo dodrženo) včas a úplně, protože směnky vydané Dr. Z-em H-ovi dne 9. května 1929 nebyly v době splatnosti úplně zaplacený, nýbrž jen až na částku asi 8.000 Kč, na kterou byla za souhlasu H-ova vydána prolongační směnka, jež byla pak úplně zaplacená asi po 14 dnech, — a poněvadž prý vůbec nebyla nahrazena škoda 4.000 Kč, která vzešla Karlu R-ovi dalšími exekučními kroky ž-ské banky v Ú., zaviněnými tím, že R. nedostal peníze, jež H. obžalovanému pro R-a vyplatil. Tyto výtky nejsou odůvodněny. K beztrestnosti podle §§ 187, 188 b) tr. zák. se vyžaduje, by pachatel zpronevěry, učiniv s poškozeným dříve, než soud nebo jiná vrchnost zvěděla o jeho provinění, narovnání o poskytnutí náhrady do určité doby, tuto úmluvu též skutečně dodržel. Při posuzování otázky, zda tyto předpoklady v souzeném případě byly

splněny, jest vycházeti ze skutkových zjištění rozsudku, jež zmáteční stížnost po této stránce nijak nenapadá a jež jsou proto i pro stížnost, i pro zrušovací soud závazná (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.). Hledí-li se k tomu, co nalézací soud zjistil o obsahu a o smyslu dohody, k níž došlo dne 9. května 1929 mezi Robertem H-em a Karlem R-em s jedné strany a obžalovaným, pokud se týče jeho koncipientem Dr. Rudolfem Z-em se strany druhé, jest přisvědčiti stanovisku obhajoby, že narovnání ve smyslu § 188 b) tr. zák. mezi obžalovaným a oběma osobami, jež tu přicházely v úvahu jako osoby poškozené trestným činem, spočívalo v tom, že na místě hotového zaplacení dlužné částky přímo obžalovaným byly H-ovi odevzdány směnky, podepsané Dr. Z-em, čímž podle zjištěného úmyslu stran byla celá věc vyřízena. Za tohoto stavu věci bylo narovnání splněno již odevzdáním směnek, jež byly pak též skutečně zaplacený, a již s tohoto hlediska nesejde na tom, že částka 8.000 Kč byla na základě prolongační směnky, vydané za souhlasu H-ova, zaplacená teprve asi 14 dní po splatnosti původních směnek, při čemž ostatně nebylo rozsudkem zjištěno, zda se úmluva o prolongaci stala po tom, kdy se vrchnost o činu obžalovaného dověděla. Ježto pak rozsudek dále zjišťuje, že i Karel R. úplně souhlasil s narováním, a hned po tom jel k Dr. G-ovi do L., by nepodával oznámení proti obžalovanému, není třeba obírat se blíže otázkou, pokud by bylo lze mluvit u R-a o škodě vzešlé přímo z jednání obžalovaného, jež přichází v úvahu jako zpronevěra, neboť na tom nezáleží, ano plyne z rozsudkových zjištění, že i případná škoda R-ova byla pojata do narovnání ze dne 9. května 1929. Zbývá jen ještě zkoumati, zda vzhledem ke zjištěným skutečnostem jest oprávněna námitka zmáteční stížnosti, že škodu nenahradil obžalovaný, nýbrž za něho Dr. Z., a že proto nelze obžalovanému přiznati beztrestnost z důvodu účinné lítosti. Avšak, nehledíc k tomu, že, jak se věc má, nelze ani bez výhrady schváliti tvrzení, že se úhrada nestala ze jmění obžalovaného, an rozsudek předpokládá, že šlo o dispoici v rámci úvěru poskytnutého obžalovanému Dr. Z-em, — stížnost přehlíží, že vzhledem ke smyslu a účelu předpisu § 187 tr. zák. o účinné lítosti jakožto důvodu vylučujícím trestnost jest slovu »za« v obratu »nikoli však jiný z a něj« rozuměti nikoliv ve smyslu »v zastoupení«, nýbrž ve smyslu »místo a be z něho«. Jinak podle zákona není rozhodné, odkud si obžalovaný opatřil prostředky na úhradu škody, ba ani z čí majetnosti byla náhrada dána. Naopak podle ustáleného rozhodování (srov. čis. 1576, 1654, 3927 sb. n. s.) rozhoduje jen, zda pachatel při náhradě škody činně spolupůsobil. O tom však v souzeném případě podle zjištěného skutkového děje nelze pochybovati.

Čís. 4283.

Ochrany podle § 68 (81, 312) tr. zák. požívá nejen soudce, určuje k návrhu souseda hranice pozemků, a četnický strážmistr při určení tom asistující, nýbrž i pomocník civilního geometra, umísťuje z příkazu soudce mezníky tam, kam soudce nařídil (kopaje jámu pro mezníky).

Poškození veřejného orgánu jest jen objektivní podmínkou přísnější sazby § 82 tr. zák.; přísnější trest stíhá pachatele, i když jeho úmysl k nastalému poškození nesměřoval; předpokládá se však, že poškození bylo výsledkem právě toho jednání pachatele, jímž se vrchnostenská osobě vzepřel v úmyslu, její výkon zmařit.

(Rozh. ze dne 24. září 1931, Zm I 753/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Barbory a Marie Ch-ových do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 1. dubna 1930, pokud jím byly obžalované uznány vinnými zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., Barbora a Marie Ch-ová též přestupkem podle § 312 tr. zák., vyhověl však zmateční stížnosti Ludmily Ch-ové, pokud napadla výrok o trestu, zrušil rozsudek v tomto výroku a ve výroci s tím souvisejících jako zmatečný a obžalované Ludmile Ch-ové vyměřil trest podle první sazby § 82 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Pochybená jest námitka, že soud nelze považovati za úřad konající úřední výkon, nýbrž jen za soukromě vystupující osoby, když se odebral k vyměrování (mezi) pozemku, ač obžalované, byvše slyšeny o návrhu na určení hranice prý neznatelné v řízení nesporném, prohlásily, že hranice jest znatelná, vyznačená mezníkem, odstraněným návrhovatelem, a že nesouhlasí s vyměrováním pozemků z důvodu, že užívají svůj pozemek již po 30 let s dosavadní hranicí, takže prý tu vůbec nebyly podmínky pro nesporné řízení o obnově a opravě hranic, a návrhvatel měl býti odkázán, by se domáhal domnělého práva žalobou. Podle stálé judikatury zrušovacího soudu stačí pro ochranu §§ 68, 81 tr. zák. formální oprávnění k úřednímu (ke služebnímu) výkonu, i kdyby snad materiální správnost konkrétního výkonu mohla býti pochybná. Ze jest soud povšečně povolán (oprávněn a povinen) určit k návrhu jednoho ze sousedů hranice pozemků, neběže stížnost v pochybnost; případný nedostatek ostatních věcných předpokladů pro takový zákrok soudu opravňoval obžalované, by se domáhaly nápravy opravnými prostředky u nadřízeného soudu, nedával jim však právo, by si samy zjednaly nápravu násilným vzpíráním se soudci nebo jeho zmocněncům, když soudce předsebral nebo dal předsebrati úkony nutné k provedení úkolu, spadajícího do jeho formálního oprávnění, do okruhu jeho práv a povinností. V případném předpokladu obžalovaných, že jde v úkonech soudu a jeho zmocněnců o neoprávněný zásah do jejich práv, protože se nedostává věcných předpokladů takového zákroku soudu, šlo by jen o mylný výklad zákonných pojmů »konání úřadu (služby)« a »vykonávání vrchnostenských příkazů« ve smyslu § 68/81 tr. zák., tudíž o neznalost trestního zákona, jež jest podle § 3 tr. zák. bez vlivu na trestnost jednání. Je-li podle toho, co uvedeno, přiznati pro dobu a místo souzených skutků zvláštní ochranu §§ 68, 81, 312 tr. zák. soudci Eduardu S-ovi, jest jí přiznati i osobám k jeho úřednímu příkazu činným pro dobu a místo

nařizené jim činnosti, a to předem četnickým strážmistřům K-ovi a U-ovi, ano jest četnictvo povinno, při nebezpečí v prodlení poskytnouti pomoc i na přímé dožádání soudů (§ 9 odst. 2 zákona o četnictvu ze dne 14. dubna 1920, čís. 299 sb. z. a n.), a má obdržené příkazy bezpodmínečně a bez průtahy vykonati a nepouštíti se do jejich posuzování (§ 11 téhož zákona). Jest však ochranu tu přiznati i svědku Bohuslavu G-ovi. Nelze souhlasiti s námitkou stížnosti, že asistent civilního geometra G. nemůže býti považován za osobu vrchnostenskou z důvodu, že umísťoval mezníky z příkazu soudce S-a tam, kam soudce ten je dáti nařídil. Zvláštní ochrany, o niž jde, jsou podle druhé věty § 68 tr. zák. účastní i úředníci, vyslanci, zřízení a služebníci státního úřadu, t. j. veškeré osoby, jež jsou trvale nebo přechodně činnými z příkazu státního úřadu, po dobu, po kterou konají svůj úřad (svou službu) nebo vykonávají nějaký vrchnostenský rozkaz. Ovšem nestane se nutně vrchnostenskou osobou kdokoliv tím, že byl k pomoci při úředním výkonu, jinak jemu cizím, vyzván veřejným orgánem k dotčenému výkonu povolaným (srovnej rozhodnutí čís. 122, 1982 sb. n. s.). Nestačí zřízení veřejným orgánem, vyžaduje se zřízení veřejným státním neb obecním úřadem. Než zákon uvádí v druhém odstavci § 81 tr. zák. při vypočtení osob zvláště chráněných vedle úředníků, vyslanců, zřízenců a služebníků státních a obecních úřadů zvláště a na prvním místě soudce, ač jsou úředníky soudů, tedy státních úřadů. Z toho zřejmo, že zákon nespátřuje v soudci — a to platí obzvláště o samosoudci — jen úředníka soudu, nýbrž samotný soud, takže v jeho osobě je činným dotčený soud, zřízení soudcem je zřízení soudem a příkaz soudce jest příkazem soudu (státního úřadu), příkazem vrchnostenským. Proto nelze spatřovati právní omyl v tom, že rozsudek shledává v příkazu soudce S-a, by svědek G. vykopal jámu pro mezník, jehož zasazení na místě tom nařídil řečený soudce u výkonu svého úřadu, zřízení G-a státním úřadem k určitému úkonu, a přiznává v důsledku toho svědku G-ovi pro dobu vykonání onoho (vrchnostenského) příkazu povahu a zvláštní ochranu vrchnostenských osob, upravenou §§ 68, 81, 312 tr. zák. Nezáleží na tom, že nelze shledati výkon četnické služby v bití někoho puškou. Rozsudek nezjišťuje, že obžalované bránily zadržováním pušky strážmistra K-a tomu, by je puškou nebil, nýbrž zjišťuje, že se Barbora a Marie Ch-ovy snažily strážmistra K-a (chytнувše za jeho pušku a opírajíce se do něho) odstrčiti z místa, kde měl G. vykopati jámu pro mezník. Ze pobyt K-ův na tomto místě, směřující k zabezpečení práce G-ovy, byl výkonem četnické služby, stížnost nepopírá, právě tak jako nepopírá, že četnický strážmistr K. konal svojí službu, snaže se již před tím na počátku souzeného děje obžalovanou Barboru Ch-ovou přiměřeným příkazem odstraniti z místa, kde měl býti zasazen mezník, a odkud ho obžalovaná Barbora Ch-ová odstrčila štlucem do prsou. Nezáleží ani na tom, zda právě toto odstrkování bylo či nebylo vzhledem na vzájemný stav tělesný a na poměr sil s to zabrániti úřednímu jednání. Zákon tresce podle § 81 tr. zák. již pouhý pokus násilného maření služebního (úředního) výkonu nebo splnění vrchnostenského příkazu, takže

by podle zásad uznaných pro pojem pokusu bylo z ustanovení § 81 tr. zák. vyloučiti jen případy, kdy zmaření výkonu, o něž jde, nemohlo použitým násilím již podle povšechné jeho povahy nikdy a za žádných okolností nastati; o takový případ zřejmě v souzené trestní věci nejde.

Stížnost namítá, že rozsudek nezjišťuje, že obžalovaná Ludmila Ch-ová poranila četnického strážmistra U-a úmyslně, a přes to ji odsuzuje podle druhé sazby § 82 tr. zák.; úmyslu vykonati násilí pryč u obžalované Ludmily Ch-ové nebylo, nanejvýš ne při poranění U-a, jak vyplývá z výpovědi tohoto svědka i ze samého rozsudku. Těmito vývody jest zřejmě uplatňováno, že rozsudek jest ve výroku o trestu obžalované Ludmily Ch-ové stížen zmatkem § 281 čis. 11 tr. ř., protože jí vyměřil trest vzhledem ku poranění svědka U-a podle druhé trestní sazby, ač nebylo předpokladů této sazby. S téhož hlediska zástupce zmateční stížnosti při veřejném rohu ještě dodal, že nalézací soud ani u Marie Ch-ové nezjistil po subjektivní stránce její vědomí o okolnosti opodstatňující použití vyšší sazby § 82 tr. zák. (odpor se zbraní). Zjišťuje-li však rozsudek, že Marie Ch-ová vytrhla ze země trasovací tyč a hnala se s ní proti strážmistru K-ovi, držíc tyč s ostrým hrotem obrácenou proti němu, a vzala na něho i kosu, a vyloučil-li u této obžalované, uznáv jí plně přičetnou, jakýkoliv duševní stav, jenž by jí byl zabraňoval, by si správně neuvědomila směr a dosah svého jednání, nemusel ještě zvlášť zjišťovati a odůvodňovati, že si Marie Ch-ová při oné složce závadného jednání byla vědoma, že má v ruce ony předměty, pokud se týče, jak si počíná s těmito předměty, jež jest objektivně pokládati za zbraně ve smyslu § 82 tr. zák., an podle ustáleného rozhodování pod tento pojem spadá každý předmět, jenž je způsobitý sesílití útok proti vrchnostenské osobě a ohrožovati její tělesnou bezpečnost. Aby si pachatel uvědomil nejen skutečnou povahu, nýbrž i právní kvalifikaci předmětů, o něž jde, t. j. by též věděl, že jde o zbraně, jaké má na mysli § 82 tr. zák., zákon vůbec nevyžaduje vzhledem k zásadě § 3 tr. zák. S obdobnou námitkou písemné zmateční stížnosti, týkající se stěžovatelky Ludmily Ch-ové, nelze souhlasiti, pokud odvozuje mylnost rozsudečného výroku o trestu Ludmily Ch-ové z nedostatku úmyslnosti poranění; podle stálé judikatury zrušovacího soudu jest poškození veřejného orgánu jen objektivní podmínkou přísnější sazby § 82 tr. zák., a přísnější trest stíhá pachatele, i když jeho úmysl k poškození nesměřoval. Avšak zákon předpokládá, že byl odpor spojen s poraněním nebo s jiným poškozením a žádá tím pro použití vyšší sazby, by poškození bylo účinkem odporu, výsledkem právě toho jednání pachatelova, jímž se vrchnostenské osobě vzepřel v úmyslu, její výkon zmařiti. Tento příčinný vztah není rozsudkem zjištěn, nýbrž popřen, jak vidno z toho, že se ono rozsudečně zjištění přimyká proti tvrzení obžaloby, že Ludmila Ch-ová »vrazila« do obličeje U-ova, zřejmě k výpovědi svědka U-a. Rozhodovací důvody vyslovují totiž při vylíčení prokazaného děje, že obžalovaná Ludmila Ch-ová při tom, kdy se spoluobžalované Barbora a Marie Ch-ovy vzepřely četníkům, opřely se do strážmistra K-a a snažily se ho z místa odstrčiti, zasáhla (rozhazujíc rukama) strážmistra U-a....

rukou do obličeje, takže krvácel z úst. Podle toho nastalo poranění, o něž jde, sice na místě, kde, a za děje, v jehož průběhu se dopustila odporu i Ludmila Ch-ová, avšak nastalo v úseku děje, v němž nebylo odporu Ludmily Ch-ové veřejným orgánům, nebylo účinkem takového odporu, nýbrž pouhého rozhazování rukama, v němž ani rozsudek odpor neshledává (srovnej i výpověď U-ovu: »zranila mne, jak živě rozkládala rukama, nadávajíc při tom«, a »poranila mne nahodile při tom, jak rukama rozháněla«). Použil-li přes to rozsudek z důvodu tohoto poranění na Ludmilu Ch-ovou vyšší trestní sazby § 82 tr. zák., vykročil tím z mezí zákonné trestní sazby, zakládající se na přitěžující okolnosti v zákoně zejména uvedené.

Čís. 4284.

Skutková podstata podílnictví na krádeži podle § 185 tr. zák. vyžaduje, by pachatel v době, kdy ukradenou věc na sebe převedl, věděl, že je kradená, po případě, že šlo o krádež zločinnou, nikoliv však zločinnou z důvodu § 176 tr. zák. (§ 186 a) tr. zák.), a je za ostatních podmínek splněna, vztahuje-li se činnost uvedená v § 185 tr. zák. na kradenou věc samu, nikoliv i, vztahuje-li se na to, co bylo za ni získáno.

(Rozh. ze dne 25. září 1931, Zm I 812/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 30. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal v rozsahu zrušení a o ní znovu rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost byla shledána důvodnou, pokud stěžovatel tvrdí, že nelze hleděti k tomu, co dostal od Františka V-a v době, kdy mu nebylo ještě 14 let, a že nelze hodnotiti jako podílnictví na krádeži to, co vydal V. za stěžovatele, kupuje mu lístky do biografu a hostě ho. Skutková podstata podílnictví na krádeži podle § 185 tr. zák. vyžaduje, by pachatel v době, kdy ukradenou věc na sebe převedl, věděl, že je kradená (Sb. n. s. čis. 2403, 3057, 3060), a je za ostatních podmínek splněna, vztahuje-li se činnost uvedená v § 185 tr. zák. na kradenou věc samu, nikoliv i vztahuje-li se na to, co bylo za ni získáno (Sb. n. s. čis. 1253, 2675). Nalézací soud zjišťuje, že stěžovatel nejméně 2.000 Kč nabyl od Františka V-a v době od konce 1927 do února 1930 jednak hotově, jednak tím způsobem, že František V. platil za stěžovatele lístky a útratu. Poněvadž se stěžovatel narodil dne 10. ledna 1914, nelze mu především přičítati za zločinné podílnictví na krádeži to, co dostal hotově před 10. lednem 1928; to bylo by přestupkem § 269 a), 270 tr. zák. nebo činem, jež nemohou soudy stíhati (§§ 273, 269 b) tr. zák.). Po-

něvadž dále nalézací soud nerozeznával mezi tím, co František V. stěžovateli daroval nebo mu hotově půjčil, a mezi tím, co za stěžovatele zaplatil, a jen celkově zjistil, že to činí přes 2.000 Kč, bude nutno, by zjistil, zda to, co stěžovatel vzal od něho po 10. lednu 1928 z ukradených peněz, ač věděl, že jsou kradené, činí přes 2.000 Kč či méně (§ 186 b) tr. zák.), a zda v době, kdy přijal třeba sebe menší částku, věděl, že šlo o krádež zločinnou, nikoliv však zločinnou z důvodu § 176 tr. zák. (§ 186 a) tr. zák.). Stěžovatel poukazuje k tomu, že to nemohl vědět, an František V. platil za něho nepatrné částky za lístky do biografu a nakládal před ním jen s malými částkami.

Čís. 4285.

K pojmu »nastrojení« zločinu ve smyslu § 5 tr. zák. se sice nevyžaduje, by návodce zlý skutek, k jehož spáchání směřují jeho vůle a působení na pachatele, určil do všech podrobností, najmě, pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; jest však nezbytným předpokladem nastrojení, by vybědnutí směřovalo k trestné činnosti určitého druhu; rovněž jest nezbytným předpokladem trestné pomoci podle § 5 tr. zák., by pomocník úmyslně přispěl prostředky § 5 tr. zák. k bezpečnému vykonání zločinu určitého druhu.

Návod a pomoc při zločinu podle § 83 tr. zák., jehož cílem bylo zmocniti se dokumentů (listin), předpokládá, že pachatelé vybídli hlavní pachatele právě k tomu, by se jich zmocnili násilím podle § 83 tr. zák. (násilným vpádem do příbytku držitele listin), a že k bezpečnému vykonání právě tohoto násilného vpádu vědomě svou činností přispěli.

(Rozh. ze dne 25. září 1931, Zm I 232/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaných Jindřicha Ž-ého a Jaroslava T-y do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. dubna 1929, jimž byli uznáni vinnými obžalovaní Antonín H., Josef K. a Rudolf P. zločinem veřejného násilí násilným vpádnutím do cizího nemovitého statku podle § 83 tr. zák., Josef K. i přestupkem podle § 36 zbrojn. patentu, stěžovatelé Jindřich Ž. a Jaroslav T. pro spoluvinu na tomto zločinu podle §§ 5 a 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně stěžovatelů ve výroku o vině jako zmátečný a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalovaných Jindřicha Ž-ého a Jaroslava T-y, dovolávající se číselně důvodu zmátečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., nelze oprávněně. Stěžovatelé byli uznáni vinnými hledíc k § 5 tr. zák. jako návodci a pomocníci zločinu veřejného násilí podle § 83 tr. zák., spáchaného spoluobžalovanými Antonínem H-em, Josefem K-ou a Ru-

dolfem P-em tím, že dne 23. srpna 1927 v S. ve vzájemném srozumění s jinými pomocníky se zbraní vtrhli do cizího domu, do domu Josefa B-a a do příbytku Dr. Jaroslava V-a, a tam vykonali násilí na V-ovi a na jiných lidech domácích. Podle správného výkladu zákona se sice k pojmu »nastrojení« zločinu nevyžaduje, by návodce zlý skutek, k jehož spáchání směřují jeho vůle a působení na pachatele, určil do všech podrobností, najmě, pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; nezbytným předpokladem nastrojení však jest, by vybědnutí směřovalo k trestné činnosti určitého druhu; rovněž jest nezbytným předpokladem trestné pomoci podle § 5 tr. zák., by pomocník úmyslně přispěl různými v § 5 tr. zák. uvedenými prostředky k bezpečnému vykonání zločinu určitého druhu. Použije-li se těchto právních zásad na souzený případ, je na snadě, že předpokladem odsuzujícího výroku pro návod a pomoc při zločinu podle § 83 tr. zák. jest zjištění, že stěžovatelé vybídli hlavní pachatele právě k tomu, by se násilím v § 83 tr. zák. naznačeným zmocnili dokumentů Dr. V-a, a že k bezpečnému vykonání právě tohoto násilného vpádu do domu B-a a do příbytku Dr. V-a vědomě svou činností přispěli. V konečných závěrech rozsudku nalézací soud uvádí, že činnost stěžovatelů jest úplně ve shodě s čelným postavením obou stěžovatelů ve straně fašistické, an T. jest zemským velitelem, Ž. organisátorem omladiny, a že jest přirozeno, že do celé akce byli zasvěceni a proto právě ostatní spoluobžalované do sekretariátu pozvali, je jako spolehlivé fašisty vybrali, o přidělené úloze je poučili a na místě samém se osobně byli přesvědčiti, jak by se dal nejlépe zamýšlený plán provést. Leč tento výrok jest stížen především podstatnou vadou právní, ano z rozsudkových důvodů nelze seznati, co soud má pod oním »zamýšleným plánem« na mysli, a zda má na mysli (což by bylo přece nezbytným předpokladem pro odsuzující výrok podle §§ 5 a 83 tr. zák.) onen násilný vpád do příbytku Dr. V-a za účelem zmocnění se dokumentů. Avšak, i když se vychází z předpokladu, že soud měl na mysli právě onen násilný vpád do cizího domu a příbytku, není udržitelý odsuzující výrok, an není skutkovým zjištěním kryt, jak stížnost právem vytýká, právě onen rozhodný předpoklad, že stěžovatelé úmyslně nastrojili a vědomě přispěli k bezpečnému vykonání určité trestné činnosti, vykazující pojmové znaky zločinu podle § 83 tr. zák. Podle rozsudkových důvodů udála se totiž závadná činnost stěžovatelů v několika úsecích: Především v sobotu dne 20. srpna 1927 dostavili se na písemné vyzvání Antonín H., Josef K. a Josef B. do sekretariátu, kde byli stěžovatelé Ž. a T.; Ž. dal rozkaz B-ovi, by s nimi jel ven, ale pak mu bylo řečeno T-ou i Ž-ým, že se rozhodli provést cestu sami; v neděli dne 21. srpna 1927 byli spoluobžalovaní H. a K., obdrževše od stěžovatele T-y rozkaz, by se dostavili v neděli dne 21. srpna 1927 do sekretariátu a přinesli revolvery, a, přišedše do sekretariátu, vyzvání oběma stěžovateli, by jeli autem s jinými osobami na Wilsonovo nádraží a odtud do Č.; před tím dal Ž. B-ovi 200 Kč na jízdné a stravu, a T. K-ovi 20 Kč na cestu a pak v S. přišel do lesíka za nimi T. a Ž., a tu již se jednalo o tom, jak se mají zmocniti dokumentů, které má Dr. V. u sebe;

že bylo z lesíka viděti na vilu Dr. V-a, navrhovalo se, by se zmocnili dokumentů ihned za nedělního dopoledne, při čemž hlavní slovo vedli T. a Ž.; vše co dosud bylo zjištěno, poukazuje ovšem k tomu, že stěžovatelé vyvinuli jistou činnost, směřující k tomu, zmocniti se dokumentů Dr. V-a, leč nevysvítá z toho ještě, že jejich činnost směřovala k tomu, by se pachatelé zmocnili dokumentů způsobem násilným, vyznačeným v § 83 tr. zák.; tato rozhodná náležitost není zjištěna ani úvahou, že »se jednalo o to, jak se mají zmocniti dokumentů, které má Dr. V. u sebe,« ani další úvahou, že »se navrhlo (kým?), by se zmocnili dokumentů ihned za nedělního dopoledne, při čemž hlavní slovo vedli Ž. a T.«, ano z tohoto zjištění nevychází najevo, že se měli dokumentů zmocniti způsobem v § 83 tr. zák. uvedeným. Podle rozsudku by se zdálo, že takové zločinné zmocnění se dokumentů nebylo při této rozmluvě navrženo vůbec, nanejvýš ne obžalovanými Ž-ým a T-ou, an rozsudek v téže souvislosti zjišťuje, že »se však na žádném plánu nedohodli, proto se vrátili do hostince B-ova, a tam bylo rozhodnuto (kým?), že v S. zůstane H. s K-ou, by pozorovali Dr. V-a, an se měl v nejbližších dnech vrátiti do P., ostatní pak, že odjedou zpět do P.« Podle těchto skutkových zjištění rozsudku nebyl tedy asi až do tohoto okamžiku vůbec ujednan žádný určitý plán, jak se zmocniti dokumentů, a nelze proto z dosavad uvedených úvah rozsudkových seznati, že se snad Ž. a T. již předem dohodli na plánu (»zamýšleném«) zmocniti se dokumentů způsobem v § 83 tr. zák. uvedeným, a že právě v tomto směru působili na ostatní pachatele způsobem s hlediska § 5 tr. zák. zapovězeným; vřdyť, pokud bylo jen navrženo a jednáno »zmocniti se dokumentů«, nepoukazuje taková činnost nutně na podstatu zločinu § 83 tr. zák., ano se lze zmocniti dokumentů nejen způsobem v § 83 tr. zák. uvedeným, nýbrž i způsobem jiným, po případě i vůbec netrestným. Věc se nestává jasnější ani dalším obsahem rozsudkových důvodů. Rozsudek totiž dále zjišťuje, že druhý den v pondělí šli H. a B. znovu do sekretariátu, kde byli stěžovatelé, a bylo jim řečeno, že B. pojedje s Ch-ou do S., pak tam odjeli autem P-ovým, zastavili znovu v hostinci B-ově, kde jim sdělil H., že Dr. V. odjíždí ráno do P., a bylo pak rozhodnuto, že se čin provede ráno před odjezdem vlaku. Nehledíc k tomu, že ani tu není jasně zjištěno, zda B-ovi bylo Ž-ým a T-ou »řečeno«, že pojedje s Ch-ou, nebylo by v tomto rozkazu stěžovatelů podle dosavadní souvislosti rozsudkových důvodů lze spatřovati čin směřující k bezpečnému vykonání zločinu podle § 83 tr. zák., an věcný vztah tohoto rozkazu právě k tomuto určitému zločinu doposud v rozsudku zjištěn není; ba rozsudek zjišťuje dokonce dále, že bylo teprve »pak« — totiž když přijeli B. a jeho soudruzi autem P-ovým do S. — »rozhodnuto, že se čin provede ráno před odjezdem vlaku.« Toto zjištění mohlo by dokonce — jak doličuje zmáteční stížnost — poukazovati k tomu, že plán, zmocniti se dokumentů Dr. V-a násilným vpádem do jeho příbytku, ujednan byl až v pondělí v S. tam shromážděnými pachateli, mezi nimiž však stěžovatelé Ž. a T. vůbec nebyli, ani v pondělí dleli v P. Co se posléze týče úterka dne 23. srpna 1927, stalo se násilné vniknutí do příbytku Dr. V-a podle zjištění rozsudku k 5. ho-

dině ranní, a zjišťuje o činnosti stěžovatelů v tento den rozsudek jen, že Ž. během dopoledne obcházel vilu Dr. V-a, na kteréžto podezřelé počínání bylo upozorněno četnictvo a Ž-ého zatklo. Zda a z jakých důvodů soud v této činnosti, která se udála patrně teprve po provedení hlavního činu, spatřuje jakousi »pomoc« podle § 5 tr. zák., nelze z rozsudku seznati. Následkem těchto závažných nedostatků formálních i hmotně-právních bylo napadený výrok rozsudku zrušiti jako zmátečný a uznati za předpokladů § 5 nov. k tr. ř. již v zasedání neveřejném, jak se stalo. V novém řízení bude na soudu nalézacím, by se náležitě vypořádal i s dosud pomínutými údaji Josefa B-a, týkajícími se činnosti obou stěžovatelů v pondělí dne 22. srpna 1927 v sekretariátě v P.

Čís. 4286.

Pro žádost o doručení opisu rozsudku podle § 285 tr. ř. zákon nepředpisuje zvláštní formality; stačí, přednesl-li obžalovaný po odchodu samosoudce v přítomnosti státního zástupce k zapisovateli prosbu, by byl opis rozsudku doručen zástupci chudých, který mu má býti zřízen, třebaže o této žádosti nedopatřením zapisovatele nebyl zřízen zápis.

(Rozh. ze dne 25. září 1931, Zm II 53/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu trestního v Brně ze dne 13. listopadu 1930, jímž byla odmítnuta zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu ze dne 11. října 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.; zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu první stolice, by o zmáteční stížnosti obžalovaného podle § 285 tr. ř. dále jednal.

Důvody:

Podle obashu spisu opírá se usnesení, jímž byla obžalovaný v přítomnosti samosoudce po prohlášení rozsudku řádně ohlášená zmáteční stížnost, soudem první stolice podle § 1 čis. 2 nov. k tr. ř. odmítnuta, o předpoklad, že obžalovaný nežádal o doručení opisu rozsudku. Leč dodatečným šetřením bylo zjištěno, že obžalovaný teprve, když samosoudce odešel, přednesl v přítomnosti státního zástupce k zapisovateli prosbu, by byl opis rozsudku doručen zástupci chudých, který mu má býti zřízen, a že o této prosbě jen nedopatřením zapisovatele nebyl zřízen zápis. Tímto postupem projevil obžalovaný způsobem jasným u soudu prosbu o doručení opisu rozsudku podle § 285 tr. ř., neboť zákon nepředpisuje zvláštní formality pro takovou žádost. Bylo proto stížnosti obžalovaného vyhověti, odmítací usnesení první stolice, by ve smyslu § 285 tr. ř. dále zařídil, čeho třeba.

Čís. 4287.

Ustanovení § 260 čís. 1 tr. ř. vyhovuje i výrok alternativní.

Nejde o zmatek čís. 3 § 281 tr. ř., ponechává-li rozsudek nerozhodnuté, při kterém ze dvou odporujících si svědectví obžalovaný křivě vypovídal, uznávaje ho vinným alternativně, třebaže při prvním výslechu vypovídal nepřisežně, při druhém (hlavním přelíčení) však pod přísahou, byl-li trest vyměřen podle § 202 tr. zák., nikoliv podle § 204 tr. zák.

Rozsudek, jímž obžalovaný (§ 199 a) tr. zák.) uznán vinným alternativně, není nejasný ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř., ani zmatečný podle čís. 7, čís. 8 nebo čís. 10 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 26. září 1931, Zm I 717/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 17. července 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 3, 5, 7, 8, 9 a), 10 § 281 tr. ř. Podle ustanovení § 260 čís. 1 tr. ř. musí vysloviti odsuzující rozsudek ve výroku pod neplatností, kterým činem byl obžalovaný uznán vinným, a to výslovným označením skutkových okolností, podmíňujících zákonnou trestní sazbu; tomuto požadavku vyhovuje však i výrok alternativní, ana se i jím vylučuje možnost záměny činů, na něž výrok zní, s jiným činem, a tím i nebezpečí opětného stíhání obžalovaného pro ten či onen z činů, pojatých do rozsudkového výroku, kterémužto nebezpečí má právě čeliti zákonný předpis § 260 tr. ř. Nestal se tudíž v souzeném případě rozsudek zmatečným podle čís. 3 § 281 tr. ř. proto, že ponechává nerozhodnuté, kdy obžalovaný vypovídal před soudem jako svědek vědomě křivě, zda 30. prosince 1929 u okresního soudu v Jilemnicích, či 17. února 1930 u krajského soudu v Jičíně, uznávaje ho vinným alternativně, že buď onoho dne u okresního soudu křivě svědectví vydal, nebo tohoto dne u krajského soudu křivou přísahu vykonal. Jest dodati, že jde v obou případech o týž trestný čin [zločin podle §§ 197, 199 a)], třebaže obžalovaný při prvním výslechu vypovídal nepřisežně, při hlavním přelíčení však pod přísahou. Na křivou přísahu stanoví sice zákon trest těžkého žaláře, kdežto na křivé svědectví jen trest jednoduchého žaláře; leč tento rozdíl mezi oběma trestnými činy je tu bez významu, an nalézací soud vyměřil trest podle sazby § 202 tr. zák., nikoli podle přísnější sazby § 204 tr. zák., stanovené pro křivé svědectví složené pod přísahou. Neobstojí ani další výtka uplatňovaná s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., že rozsudek jest nejasný (výtka neúplnosti není vůbec doložena), nevyslovuje, které z obou svědectví vydaných obžalovaných před soudem jest křivé, poněvadž i alternativní odsuzující výrok dopouští

rozsudek přezkoumati a posouditi, zda soud použil zákona správně čili nic, takže nemůže býti řeči o nejasnosti vůbec a dokonce ne o takové, jakou má na mysli čís. 5 § 281 tr. ř. Důvodů zmatečnosti čís. 7 a 8 § 281 tr. ř. dovolává se zmateční stížnost neprávem; onoho proto, že o rozsudku, jímž byl obžalovaný uznán vinným alternativně podle obžaloby, nelze říci, že nechává nepovšimnutým některý čin, na který obžaloba zněla, pokud se týče dodatečně byla rozšířena, že tedy jím obžaloba v té či oné části nebyla vyřízena; rovněž tak nelze důvodně tvrditi, že soud překročil obžalobu, an rozhodl konečným rozsudkem, třebaže alternativně, nejen o skutku, který byl původně předmětem obžaloby, o křivém svědectví vydaném 30. prosince 1929 u okresního soudu v Jilemnicích, nýbrž i o eventuálním dalším skutku, totiž o křivé přísaze složené dne 17. února 1930 u krajského soudu v Jičíně, na kterou rozšířil veřejný obžalobce obžalobu při hlavním přelíčení dne 17. července 1930. Jednáť soud podle předpisů §§ 263, 267 tr. ř. Neprávem namítá posléze zmateční stížnost s hlediska zmatků čís. 9 a) a 10 § 281 tr. ř. (správně jen čís. 10), že soud porušil zákon, odsoudiv obžalovaného v obou případech, ačkoliv obžaloba byla jen eventuálně rozšířena na případ křivé přísahy u krajského soudu v Jičíně; v pravdě byl obžalovaný uznán vinným jen v jednom případě, ovšem alternativně, neboť rozsudek vyslovuje zřetelně, že ho uznává vinným, že buď před okresním soudem v Jilemnicích křivě svědčil, nebo před krajským soudem v Jičíně jako svědek křivě přísahal, — takže provedení tohoto hmotněprávního zmatku nedbá skutkových předpokladů rozsudku a neodpovídá zákonu.

Čís. 4288.

Školou povinné děvče jest svěřeno (§ 132 III tr. zák.) k doзору průvodčímu vlaku, jímž jede.

(Rozh. ze dne 26. září 1931, Zm I 619/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. května 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného svedení ke smilstvu podle §§ 8, 132 III tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po zákonu je provedena námitka, že nešlo při svědkyni Marii Z-ové o osobu svěřenou doзору stěžovatelu. Námitce nelze přisvědčiti. Povinnost k doзору ve smyslu § 132 III tr. zák., při níž jest účelem doзору zabezpečení mravního vývoje a mravní neporušenosti svěřené osoby po stránce pohlavní, nemusí býti — jak stížnost neprávem uplatňuje — pachateli uložena zákonem. Povinnost může býti pachateli uložena i jinak, a to jakýmkoliv způsobem proň závazným; stačí i služební předpisy

vydané v oboru služby, již stěžovatel konal v době souzeného skutku. Zákonný znak, že svědkyně Marie Z-ová byla dozoru stěžovatelovu svěřena, došel tudíž náležitěho a správnému výkladu zákona vyhovujícího podkladu rozsudečným zjištěním, že stěžovatel měl podle služebních předpisů pro průvodčí vlaků, přesněji podle pokynů daných (železničnických) zaměstnancům pro styk s obecností povinnost, věnovati zvláštní péči školní mládeži, jejíž výchova školní a domácí nesmí — jak v dotčeném bodě poukazů řečeno — trpěti újmy jízdami na železnici, a že stěžovatel považoval Marii Z-ovou za školou povinné děvče jeho dozoru v době jeho služby svěřené. S tímto subjektivním zjištěním není v rozporu další výrok rozsudku, že není zjištěno, že stěžovatel určitě věděl, že Z-ové není 14 let. Neníť příslušnost nedospělých a nezletilých osob ke školní mládeži nutně podmíněna stářím nižším 14 let ani podle obecných názorů, tím méně podle citovaného služebního předpisu, jehož článek 12 mluví výslovně o žactvu do 16 let.

Čís. 4289.

»Promlouváním« ve smyslu § 303 odst. 2 tr. zák. jsou jakékoliv úvahy a proslovy, mající na rozdíl od úvah ryze náboženských a mravních, myšlenkový vztah k předmětům v zákoně blíže označeným.

Školská výchova jest věcí nejen státního, nýbrž i politického života ve smyslu druhého odstavce § 303 tr. zák.

Zákon nevyžaduje, by pachatel přečinu podle druhého odstavce § 303 tr. zák., kritisoval platné zákony a nařízení vládní, jmenoval a přesně označil určitý zákon nebo nařízení, které podrobuje kritice.

Jde o kritiku platných zákonů o školství ve smyslu § 303 tr. zák. odst. druhý, mluvil-li kněz, vykonávaje kazatelský úřad, všeobecně o tendenci zákonů jako protináboženských, najmě o zákonné úpravě školské otázky, a tvrdil-li, že škola je vybudována na týchž (protináboženských) základech, a že proto jest škole přičísti k vině veškeré zločiny, o nichž se čte v novinách.

(Rozh. ze dne 30. září 1931, Zm I 835/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 23. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 303 odst. 2 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost považuje rozsudek za právně vadný, domnívajíc se, že zjištěná řeč stěžovatelova nebyla kritikou zákona nebo vládního nařízení, nebyla prý ani »promlouváním« toho druhu, jaké má na mysli zákon v druhém odstavci § 303 tr. zák. Nejen doslov závadného výroku, nýbrž i jeho smysl a účel jsou předmětem skutkového zjištění rozsud-

kového, a s hlediska hmotněprávní výtky jest zkoumati, zda skutková zjištění toho druhu odpovídají právním pojmům zákona. Ve směru tom má nalézací soud za prokázáno, že obžalovaný mluvil s určitého stanoviska proti různým zařízením státní správy a výchovy, že mluvil o věcech, týkajících se státního života, nepatřících k náboženskému úkonu, že kritisoval tak, promlouvaje o parlamentu a v něm o lidech bez vyznání, vydávání zákonů a platné zákony a nařízení, najmě o školství, a směřoval tak svými výroky k tomu, by byly věci a poměry, dotýkající se zájmu všeho obyvatelstva upraveny jinakým způsobem než dosud, a to způsobem odpovídajícím snahám a zájmu náboženského vyznání katolického. K tomuto skutkovému zjištění zmáteční stížnost vůbec nepřihlíží. Zákon nevyžaduje, jak se zmáteční stížnost domnívá, by pachatel onoho přečinu, kritisoval platné zákony a nařízení vládní, jmenoval a přesně označil určitý zákon nebo nařízení, které podrobuje kritice. Stěžovatel mluvil všeobecně o tendenci zákonů jako protináboženských, najmě o zákonné úpravě školské otázky, že prý škola je vybudována na týchž základech, a tvrdil, že proto je škole přičísti k vině veškeré zločiny, o nichž se čte v novinách; tím kritisoval platné zákony o školství; je tudíž předmět jeho kritiky konkrétnějším způsobem. Nevyžaduje podrobnějšího rozboru a úvah, že školská výchova občanstva jest jedním z předních úkolů státního života. Stát se také svým zákonodárstvím a činností svých správních orgánů ujal úpravy školství, najmě i v otázce, na kterých podkladech má býti vybudováno a vedeno. V této příčině je školská výchova také předmětem programů politických stran a politických zájmů, a jest tudíž věcí nejen státního, nýbrž i politického života. Obžalovaný sám doznal a též ve zmáteční stížnosti opakuje přiznání, že poukazoval ve svém proslovu při úkonu náboženském, že beznáboženská výchova v rodinách a částečně i ve škole zavinuje, že se nedospělá mládež dopouští různých zločinů. Zjišťuje-li však kromě toho rozsudek, že obžalovaný výroky, jimiž kritisoval zákony a nařízení o školství, směřoval k tomu, by věci a poměry, týkající se zájmu všeho obyvatelstva, byly upraveny jinakým způsobem než dosud, a to způsobem odpovídajícím snahám a zájmům náboženského vyznání katolického, zasahoval-li tudíž svými úvahami do otázek, jež jsou jednak předmětem státní úpravy, jednak předmětem usilování politických stran, jest proslov toho druhu »promlouváním« ve smyslu § 303 tr. zák. druhý odst. Pojmem tím rozumí zákon jakékoliv úvahy a proslovy, mající na rozdíl od úvah ryze náboženských a mravních, myšlenkový vztah k předmětům, jež zákon blíže označuje.

Čís. 4290.

Předmětem křivého svědectví, trestného podle § 199 a) tr. zák., mohou býti jen skutkové okolnosti, nikoliv úsudky o právní povaze činu.

Nejde o právní úsudek, nýbrž o skutkovou okolnost vnitřního života, způsobitou, by byla předmětem křivého svědectví, vypovídal-li kdo o svém smýšlení o jiné osobě.

Lidé prostí, nanejvýš, nemají-li zvláštního vzdělání, nedovedou se vždy přesně vyjadřovati o svých duševních stavech a neznají mnohdy smysl výrazů, týkajících se takových stavů.

Pokud svědek projevem, že žije s jiným v nepřátelství, nechtěl vyjádřiti, že je nepřátelského smýšlení o něm.

(Rozh. ze dne 30. září 1931, Zm I 838/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 11. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čis. 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř. Zmatek čis. 10 vůbec neprovádí. Jest s ní souhlasiti v tom, že předmětem křivého svědectví, trestného podle § 199 a) tr. zák., mohou býti jen skutkové okolnosti, nikoliv úsudky o právní povaze činu, jak je vysloveno v rozhodnutí sb. nejv. soudu čis. 1232; stížnost však přehlíží, že v souzeném případě nepronášel obžalovaný, byv slyšen jako svědek nejprve v civilní a později v trestní věci, v rozsudku označené, právní úsudky, nýbrž vypovídal o svém smýšlení o vlastním bratru, tedy o skutkové okolnosti, třebaže vnitřního života se týkající, a tudíž způsobilé, by byla předmětem křivého svědectví. Napadeným rozsudkem byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu spáchaného křivým svědectvím, vydaným buď výpovědí ze dne 17. října 1929. v civilním sporu, nebo výpovědí ze dne 16. prosince 1929 v trestní věci. Stěžovatel ve sporu civilním, byv po řádném poučení otázan soudcem na svůj poměr k bratrovi, který byl v onom sporu žalobcem, uvedl: »Bruder des Klägers, mit demselben vielfach im Prozesse verwickelt, selbem jedoch nicht feindlich gesinnt« — kdežto v druhém svém svědectví, v trestní věci proti témuž vlastnímu bratrovi, na dotaz soudce a po poučení podle § 153 tr. ř. prohlásil: »Anton S. und ich leben seit Jahren miteinander in Feindschaft«. Nálezací soud při hodnocení obou výroků vychází z toho, že prý jsou navzájem v rozporu; patrně tedy v ten smysl, že nemůže ten, kdo žije s druhým v nepřátelství, nebýti nepřátelského k němu smýšlení, a naopak, tvrdí-li, že o něm nesmýšlí nepřátelsky, že nemůže tvrditi, že s ním žije v nepřátelství. Stížnost namítá, že není správné toto tvrzení napadeného rozsudku, poukazuje k tomu, že smýšlení jednoho člověka o druhém nemusí ve všech dobách býti stejné, a třeba že je kdo v nepřátelství s druhým, že je možné, že někdy o něm nesmýšlí nepřátelsky. Stížnost poukazuje k tomu, že není vyloučeno, že stěžovatel při výslechu dne 17. října 1929 nesmýšlel o svém bratru nepřátelsky, a naznačuje, že je otázkou, zda si byl stěžovatel vědom významu a dohady svých údajů, jež jsou předmětem souzené trestní věci. Stěžovateli

je dáti za pravdu, že rozsudek je zmatečný podle čis. 5 § 281 tr. ř., neboť nálezací soud po stránce objektivní nevykládá ony dvě výpovědi a neuvádí důvody, proč shledává, že jedna vylučuje druhou; po stránce subjektivní pak se soud nezabýval tím, co stěžovatel chtěl vyjádřiti oněmi tvrzeními, zda si byl vědom toho, že ta či ona jeho výpověď není pravdivá, nanejvýš, zda chtěl údajem, že on a bratr žijí již po léta v nepřátelství, naznačiti, že i on sám je k němu nepřátelského smýšlení. Nelze zneuznati, že lidé prostí, nanejvýš, nemají-li zvláštního vzdělání, nedovedou se vždy přesně vyjadřovati o svých duševních stavech a neznají mnohdy smysl výrazů, týkajících se takových stavů. Bude proto nutno, by se nálezací soud obíral nejen otázkou objektivní, nýbrž i touto subjektivní stránkou, při čemž nebude nedůležité, že od prvního výslechu stěžovatele uplynuly do druhého výslechu (16. prosince 1929) skoro dva měsíce, že stěžovatel měl bratra v podezření, že způsobil úmyslně požár společného domu, a že se tudíž jeho smýšlení o bratru mohlo změnití za této doby, nanejvýš i následkem požáru, jenž vypukl dne 3. prosince 1929, tedy v době mezi oběma výslechy.

Čís. 4291.

Nepovolil-li nálezací soud obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu jednak proto, že jej pokládal za nepřijatelný podle § 2 zák. čis. 562/1919, jednak z důvodů arbitrních (§ 1 zákona), a byl-li onen výrok napaden zmateční stížností, tento pak odvoláním, jest vyhověti zároveň oběma opravným prostředkům, jsou-li odůvodněny, a nerozhodovati o odvolání až po vyřízení zmateční stížnosti (§ 296 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 1. října 1931, Zm I 673/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 24. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. a přestupkem podle § 431 tr. zák. a odsouzen za to podle § 204 tr. zák. s použitím §§ 54, 55 tr. zák. se zřetelem na § 35 tr. zák. do těžkého žaláře na 2 měsíce, zůstřeňého a doplněného postem měsíčně a ke ztrátě práva volebního bezpodmínečně, pokud čelila proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. Vyhověl však zmateční stížnosti a zároveň i odvolání obžalovaného co do výroku o nepřiznání podmíněného odkladu výkonu trestu, výrok ten zrušil a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nálezací soud nepovolil stěžovateli podmíněný odklad výkonu trestu jednak proto, že jej prohlásil podle § 2 zák. ze dne 17. října 1919, čis.

562 sb. z. a n. za vyloučený, an prý byl K. dne 19. června 1929 odsouzen pro přeštek podle § 522 tr. zák., spáchaný ze zjištnosti, tudíž z pohnutek nízkých a nečestných, jednak z důvodů arbitrních, an soud má výkon trestu v souzeném případě, jenž jest jedním článkem ze řetězu křivých svědectví, zjednaných Jaroslavem D-em, za nutný k polepšení odsouzeného. Stěžovatel napadá onen výrok zmateční stížností, uplatňuje při tom věcně zmatek podle § 281 čís. 5 a 11 tr. ř., tento výrok odvoláním. Stěžovatel je v tom i onom směru v právu. Jak plyne ze spisů okresního soudu v Chrudimi T 418/29, byl vydán proti K-ovi trestní příkaz dne 19. června 1929, v němž o pohnutkách činu nebylo zmínky. Tento příkaz vešel v moc práva, a jen ve vyřízení jeho bylo podotčeno k otázce 13 trestního listu: »hráli zakázanou hru — zjištnost«. Přes to však nalézací soud, rozhoduje v souzené trestní věci, prohlásil, že se obžalovaný dopustil přeštku podle § 522 tr. zák. ze zjištnosti, tudíž z pohnutky nízké a nečestné, aniž uvedl, proč má za to, že byl čin ten spáchan z pohnutek nízkých a nečestných, jak mu ukládá § 4 odst. 2 prováděcího nařízení čís. 598/19 k zák. o podm. ods., a aniž se blíže zabýval otázkou, zda snad obžalovaný nehrál zapovězené hry z hráčské vášně nebo z lehkomyšlnosti (rozh. čís. 1115 sb. n. s.). To zmateční stížnost právem vytýká. Stížnost do odepření podmíněného odsouzení podle § 2 zák. byla by arci sama o sobě bezpředmětnou vzhledem ke konkurujícímu odepření podle § 1, kdyby tento druhý výrok nebyl rovněž právem napadán odvoláním. Avšak i odvolání obžalovaného, pokud mu byl odepřen podmíněný odklad výkonu trestu z důvodů arbitrních, je odůvodněno, neboť soud, uvažuje o něm, nezabýval se ani osobou obžalovaného a jeho předchozím životem, ani povahou činu, jak jej obžalovaný spáchal. Bylo proto vyhovětí za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zák. čís. 3 ř. zák. z roku 1878 zmateční stížnosti, pokud směřuje proti výroku, že je podmíněně odsouzen vyloučen, zároveň však bylo vyhovětí i odvolání obžalovaného z výroku, jímž mu byl odepřen podmíněný odklad výkonu trestu, a usnésti se dále, jak se stalo.

Čís. 4292.

Obhájce musí být nepřetržitě přítomen při celém porotním hlavním přelíčení.

Jde o zmatek čís. 2 § 344 tr. ř., odešel-li obhájce po své řeči a nebyl-li přítomen při konečném přednesu a při právním poučení předsedy porotního soudu.

(Rozh. ze dne 1. října 1931, Zm II 282/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Uherském Hradišti ze dne 12. června 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a přeštky podle §§ 32 a 36 zbroj. pat. čís. 223/52 ř. zák., zrušil

napadený rozsudek jako zmatečný a věc odkázal k příštímú zasedání poroty při krajském soudu v Uherském Hradišti, by znovu byla projednána a rozhodnuta.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká s hlediska § 344 čís. 2 tr. ř., že obhájce obžalovaného nebyl při konečném přednesu a právním poučení, jež předsedá podle § 325 tr. ř. porotcům udělil, vůbec přítomen a že tudíž hlavní přelíčení šlo před se bez obhájce. Konaným šetřením bylo zjištno, že obhájce obžalovaného skutečně po své řeči odešel a při konečném přednesu a právním poučení předsedou přítomen nebyl. Podle § 41 odst. druhý tr. ř. jest zříditi obžalovanému z povinnosti úřadu obhájce k hlavnímu přelíčení před soudem porotním, i když si sám obžalovaný obhájce vzít nechce (§ 39 odst. druhý tr. ř.; Storch I, 319), a to pod sankcí zmatečnosti § 344 čís. 2 tr. ř. Z ustanovení toho, které je kategorické, vysvítá, že se obžalovaný obhajování obhájcem před soudem porotním ani sám vzdáti nemůže. Z doslovu § 44 odst. druhý tr. ř. a z pojmu úkolu obhájce, jenž má přivádětí ku platnosti vše, co může býtí na prospěch obžalovanému, a z jasného doslovu § 344 čís. 2 tr. ř. jest zjevno, že obhájce musí býtí přítomen při celém porotním hlavním přelíčení, a to pod zmatečností a že nestačí, by obhájce snad byl jen zřízen a při přelíčení před porotou nebyl nepřetržitě přítomen. Tak Mayer 349 (pozn. 80, 83, 84, 87), Storch 507, Waser GZ. 1881 č. 104. Opačné stanovisko zaujímá sice Lohsing 639; jeho mínění však přisvědčiti nelze, poněvadž se zřetelem na zvláštnosti porotního líčení, které začasť tvoří důvody zmatečnosti, nelze považovati obhajování obžalovaného, práv nezalého, za úplné, nemá-li po ruce obhájce práv znalého, by mohl z porušení formy při porotním líčení přivéstí ku platnosti to, co by mohlo býtí na prospěch obžalovanému po případě při provádění opravných prostředků.

Čís. 4293.

Bylo-li formálně bezvadně zjištno, že obžalovaný ze zločinu podle § 129 I b) tr. zák. je duševně zdrav, neopodstatňuje další zjištní, že je od přírody homosexuální, že vykazuje neuropatické znaky, že pochází z rodiny dědičně zatížená, a že v době činu byl jeho nenormální pohlavní pud podstatně zvýšen požitím alkoholických nápojů, vyvíňující důvody podle § 2 písm. a) až c) tr. zák., ani neodolatelné donucení podle § 2 g) tr. zák.

Nejde o čin spáchaný na místě veřejném a snadno přístupném za okolností, že snadno mohl býtí pozorován od třetích osob, jaký předpokládá skutková podstata podle § 516 tr. zák., byl-li smilný čin spáchan v noci v opuštěné novostavbě, do níž jen náhodou nahlédl policejní orgán.

Čin (§ 129 I b) tr. zák.) spáchaný z vrozeného zrůdného pudu pohlavního nebyl spáchan z pohnutek nízkých a nečestných.

(Rozh. ze dne 2. října 1931, Zm II 334/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 23. července 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem smilstva proti přirozenosti podle § 129 I b) tr. zák. a přestupkem proti veřejné mravopochestnosti podle § 516 tr. zák., pokud napadla výrok rozsudku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem smilstva proti přirozenosti podle § 129 I b) tr. zák. Vyhověl však zmateční stížnosti, pokud napadla výrok rozsudku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti veřejné mravopochestnosti podle § 516 tr. zák., zrušil výrok ten jakož i výrok o trestu a výroky s ním související, a za zbývající zločin smilstva proti přirodě podle § 129 I b) tr. zák. vyměřil obžalovanému nový trest. Ztrátu práva volebního nevyšlovil.

D ů v o d y:

1. Proti odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 129 I b) tr. zák. namítá zmateční stížnost, uplatňující jen hmotněprávní důvod zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř., že nalézací soud porušil zákon, pokud jde o otázku, jsou-li tu okolnosti vylučující trestnost obžalovaného podle § 2 písm. g) a § 2 písm. a) po případě c) tr. zák. Zmateční stížnost poukazuje k tomu, že, jak zjištěno, obžalovaný pochází z rodiny dědičně mnohonásobně zatížené, že je podle výroku soudních lékařů od přírody založen homosexuálně, že homosexualita je podle názoru lékařů podmíněna změnami struktury a s nimi spojenými změnami sekrecí pohlavních žláz, že obžalovaný je následkem svého vrozeného stavu odkázán ukájetí pohlavní pud způsobem homosexuelním od přírody jemu předem určeným, že kromě toho má rysy neuropatické, z čehož prý plyne, že jsou tu předpoklady psychopatického stavu, odůvodňujícího beztrestnost obžalovaného podle § 2 písm. g), ve spojení s § 2 písm. a) po případě c) tr. zák.; zmateční stížnost má za to, že obžalovaný byl odsouzen neprávem. Stížnosti nelze dát za pravdu. Především se neřídí skutkovými zjištěními rozsudku, pokud tvrdí, že byly u obžalovaného zjištěny skutečnosti, poukazující na psychopatické poruchy, an soud naopak zjišťuje v souhlasu s posudkem soudních znalců, že obžalovaný není duševně churavý ani jinak pomatený, ba ani slabomyslný, čímž výslovně vylučuje jakýkoliv duševní stav, podmiňující beztrestnost podle § 2 písm. a) až c) tr. zák. Zmiňují-li se znalci o neuropatických rysech obžalovaného, lze jimi rozuměti jen takový duševní stav, jenž nedosahuje stupně a intensity stavů předpokládaných v § 2 písm. a) až c) tr. zák. a nevylučuje svobodný projev jeho vůle. Soud sice zjišťuje, že obžalovaný je od přírody homosexuální a že jeho nenormální pohlavní pud byl v době spáchání činu podstatně zvýšen pozitivním alkoholickým nápojem; zjišťuje také, že obžalovaný pochází z rodiny dědičně zatížené, to však jsou vesměs okolnosti, jež mohou přijíti v úvahu jako polehčující při výměře trestu, nikoliv jako okolnosti, zprošťující z viny a zakládající beztrestnost podle § 2 písm. a) až c) tr. zák., je-li formálně bez-

vadně zjištěno, že obžalovaný je duševně zdrav, že tedy není stížen ani trvalou ani pomíjející chorobou duševní, a že nespáchal čin ani ve střídavém pomnutí nebo v jiném pomatení smyslů.

2. Zmateční stížnost je provedena pochybeně, pokud směřuje vyvíjející důvod § 2 písm. g) tr. zák., jenž předpokládá normální duševní stav pachatele, se stavy § 2 písm. a) až c), předpokládajícími duševní poruchy, ať již trvalé nebo dočasné. I když je v souzeném případě pro stav § 2 písm. g) splněn předpoklad normálního duševního stavu u obžalovaného, schází další základní podmínka neodolatelného donucení, kolise dvou ohrožených právních statků, a to taková, že je nutné a neodvratitelné porušit jeden z nich, má-li býti zachráněn druhý. Volné ukoujení pohlavního pudu (u homosexuelního člověka zvráceným způsobem) není právním statkem, jenž by se směl zachraňovati porušením jiného právního statku (srov. rozh. sb. nejv. s. čís. 1249). Aby obžalovaný pohlavní pud ukojil, nesmí porušit nějaký právní statek; to se však stalo v souzeném případě tím, že obžalovaný použil k ukoujení své osobní pohlavní vášně jiné osoby téhož pohlaví, což zákon zakazuje a prohlašuje za trestné. Neuropatickými znaky obžalovaného nelze odůvodnit neodolatelné donucení podle § 2 písm. g) tr. zák., poněvadž organické nutkání, jemuž je od přírody obžalovaný podroben, je jen pohnutkou jeho trestných a zákonem zakázaných homosexuálních činů, pohnutkou, třebaže těžko překonatelnou, přece však ovládatelnou. Vždyť zmateční stížnost sama poukazuje na to, že obžalovaný dovedl ovládati svůj zvrácený pohlavní pud od svého odsouzení v roce 1924 až do roku 1929, kdy se dopustil tohoto trestného činu po druhé, a to, jak znalci prohlašují a soud zjišťuje, pod vlivem požitého alkoholu. Ani znalci ani zmateční stížnost nestojí na stanovisku, že jde u obžalovaného o abnormální stav, jenž u něho za všech okolností a absolutně vylučuje možnost ovládnutí a projevu svobodné vůle. Z toho všeho nelze soudit, že obžalovaný v době spáchání činu byl pod neodolatelným tlakem. Za správného výkladu zákona nelze tudíž obžalovanému přiznati k dobru ani trestnost vylučující stav neodolatelného donucení a odsuzující rozsudek není stížen právním omylem. Úvahy zmateční stížnosti v tom směru, že čin obžalovaného měl by býti beztrestný proto, že neporušuje ani veřejné ani soukromé zájmy, an obžalovaný prováděl čin se zletilým mužem, pohlavně normálně založeným, který se mu dobrovolně propůjčil, mohou míti význam s hlediska úpravy budoucího trestního zákona, de lege ferenda, nikoliv se stanoviska platného práva, které zakazuje ukájení pohlavního pudu na osobách téhož pohlaví i v takovýchto případech a za všech okolností. Bylo proto zmateční stížnost co do zločinu podle § 129 I b) tr. zák. zavrhnouti jako neodůvodněnou.

3. Nalézací soud dospěl k přesvědčení, že jest tu i skutková podstata přestupku podle § 516 tr. zák., an se obžalovaný dopustil činu v otevřené novostavbě, kamž mohl každou chvíli někdo vniknouti, jakž se i stalo, neboť i svědek Jan S. se tam bez další překážky dostal a obžalovaného při činu zastihl. S touto možností musel podle názoru nalézacího soudu obžalovaný počítati, an jednal v prostoru tak přístupném. Zmateční

stížnost proti tomu namítá s hlediska zmatku podle č. 9 a) § 281 tr. ř., že zjištěními rozsudku není opodstatněna zákonná známka »způsobilost vzbuditi veřejné pohoršení« ani v subjektivním ani v objektivním směru, uváží-li se, že se čin stal v noci v úplně opuštěné novostavbě, do níž jen náhodou nahlédl policejní orgán, tedy nikoliv na místě veřejně přístupném a za okolností, že obžalovaný nemohl tušiti, že bude viděn. V tomto směru je zmatečnící stížnost odůvodněna. Ke skutkové podstatě přestupku podle § 516 tr. zák. sice stačí, je-li jednání pachatelovo způsobilé dáti příčinu k veřejnému pohoršení. Tato možnost je tu nejen, dostane-li se zpráva o činu do veřejnosti, nýbrž i, byl-li čin spáchán na místě veřejném a snadno přístupném za okolností, že snadno mohl býti pozorován od třetích osob. V souzeném případě však byl čin spáchán v novostavbě za doby noční o 1/2 3. hodině. Podle povšechných zkušeností je známo, že novostavba v době noční není právě místem, o němž by bylo lze tvrditi a míti za to, že jest to místo všeobecně a snadno přístupné; tím méně lze tvrditi, že obžalovaný za těchto okolností a na takovém místě musel počítati s možností, že tam bude při činu v té době zastížen. Že tam vnikl Jan S., nemůže býti důkazem toho, že tam každou chvíli mohl někdo vniknouti, jak tvrdí rozsudek nalézacího soudu, neboť Jan S. tam přišel jako policejní hlídka u výkonu své služby. Ani jinak nebylo zjištěno ani nevyšlo v řízení na jevo nic, z čeho by byl musel obžalovaný předpokládati, že se o jeho činu někdo doví nebo že bude někým pozorován; jeť zřejmo, že se na toto místo uchýlil s D-em právě proto, by se před veřejností ukryl. Z toho vyplývá, že v souzeném případě není dána na základě zjištěných skutečností ani objektivní ani subjektivní skutková podstata přestupku § 516 tr. zák.; bylo proto zmatečnící stížnosti v tomto směru vyhověti a napadený rozsudek ve výroku o vině pro přestupek podle § 516 tr. zák. zrušiti. Důsledkem toho bylo zrušiti i výrok o trestu a výroky s ním související a obžalovanému za zbývající zločin smilstva proti přirozenosti podle § 129 I b) tr. zák. vyměřiti nový trest. Ztráta práva volebního nebyla vyslovena, poněvadž čin nebyl spáchán z pohutek nízkých a nečestných, nýbrž z vrozeného zrudného pudu pohlavního.

Čís. 4294.

Výslech obviněného pro přečin proti bezpečnosti cti (urážkou četnictva) není neplatný a přerušuje promlčení podle poslední věty prvního odstavce § 531 tr. zák., třebaže státní zastupitelství v době tohoto výslechu nemělo ještě svolení ministerstva vnitra podle druhého odstavce čl. V. zák. č. 8/1862 ř. zák. ke stíhání obviněného; stačí, vykáže-li toto svolení před vynesením rozsudku soudem první stolice.

(Rozh. ze dne 3. října 1931, Zm I 936/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnící stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského jako

kmetského soudu v Mostě ze dne 11. října 1930, jimž byl obžalovaný podle § 259 č. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice (kmetskému soudu), by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Kmetský soud shledal, jak vyplývá z rozhodovacích důvodů rozsudku, že obsahem článku »Hlídka zelených psů« v č. 3 »nedovoleného« tiskopisu »S.«, bylo samostatné oddělení čs. armády, četnictvo, jež konalo v L. službu v době stávky, vydáváno ve veřejný posměch, vzal za prokázáno, že obžalovaný dne 24. října 1929 v L. toto číslo tiskopisu »S.« rozšiřoval, ač věděl, že je v něm onen článek a ač obsah článku znal a byl si vědom toho, že se jím vydává četnictvo ve veřejný posměch, a zaujal za tohoto stavu věci stanovisko, že toto jednání obžalovaného zakládá objektivní a subjektivní skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák. a čl. V. zák. ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863. Přes to však zprostil obžalovaného podle § 259, č. 3 tr. ř. z obžaloby pro tento přečin, dospěv k názoru, že tento trestný čin je podle § 531 tr. zák. promlčen, aný ode dne 24. října 1929, kdy obžalovaný spáchal čin, z něhož je viněn, uplynuly tři měsíce, t. j. doba, v níž se promlčuje přečin tu v úvahu přicházející, aniž došlo v tomto čase k soudnímu stíhacímu úkonu, jimž by nastalo přerušení promlčení. Rozsudek kmetského soudu sice připouští, že obžalovaný byl v době promlčecí (dne 5. listopadu 1929) vyšetřujícím soudcem krajského soudu v Mostě vyslechnut jako obviněný i o onom trestném činu, pokládá však tento soudní úkon za neplatný, ano prý státní zastupitelství, jež potřebovalo již k zahájení stíhání obžalovaného pro tento přečin zmocnění ministerstva vnitra, nemělo tenkrát ještě tohoto zmocnění, nýbrž obdrželo je teprve dne 12. listopadu 1929, a zaslalo je krajskému soudu v Mostě ke spisům teprve dne 13. listopadu 1929, a zdůrazňuje, že po řečeném výslechu, jimž podle názoru rozsudku za tohoto stavu věci přerušení promlčení přivoděno býti nemohlo, nebyl v době promlčecí proti obžalovanému vůbec žádný další stíhací úkon předsevzat. Zmatečnící stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek právem důvodem zmatečnosti podle § 281, č. 9 b) tr. ř. S názorem rozsudku, že onen výslech obžalovaného jako obviněného byl neplatný a neměl proto v zápětí přerušení promlčení podle poslední věty prvního odstavce § 531 tr. zák., nelze souhlasiti. Čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863, jenž ve svém prvním odstavci ustanovuje, že přečiny a přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ 487—491 tr. zák. a podle § 496 tr. zák. jest stíhati z povinnosti úřední, byly-li spáchány na císařské (nyní čsl.) armádě nebo na samostatném oddílu této armády, praví sice v druhém odstavci, že ke stíhání pro urážku císařské (nyní čs.) armády nebo samostatného oddílu této armády je třeba svolení příslušného ministerstva, neustanovuje však, že veřejný obžalobce musí toto zmocnění ke stíhání míti a se jím soudu vykážati již při zahájení stíhání

(jinak podle § 24 úst. list. při stíhání členů Nár. Shrom.), takže jest vzhledem k doslovu cit. čl. V. odst. druhý míti za to, že stačí, vykázal-li se veřejný obžalobce — jak se stalo též v souzeném případě — potřebným svolením ministerstva ke stíhání před vynesením rozsudku soudu prvé stolice (rozh. čís. 4313 víd. sb.). »Obviněným« ve smyslu poslední věty prvního odstavce § 531 tr. zák., jež jedná o soudních stíhacích úkonech proti pachateli jako obviněnému, jimiž se promlčení přerušuje, jest ostatně nejen »obviněným« po rozumu prvního odstavce § 38 tr. ř., t. j. ten, proti němuž byl podán obžalovací spis nebo návrh na zahájení přípravného vyšetřování, nýbrž i ten, s nímž bylo v přípravném vyhledávání, an byl podezříván z trestného činu, podle třetího odstavce § 38 tr. ř. nakládáno jako s obviněným, t. j. ten, kdo byl vyslechnut jako podezřelý z trestného činu nebo jako takový k výslechu obeslán nebo vzat do vazby. Nenastává tudíž přerušení promlčení teprve úkony směřujícími k založení procesního poměru mezi obžalobcem a obviněným, nýbrž již tím, že byl tuzemským trestním soudem proti osobě podezřelé z trestného činu předsevzat některý z úkonů v poslední větě prvního odstavce § 531 tr. zák. uvedených, bez ohledu na to, zda došlo k tomuto úkonu na zakročení oprávněného obžalobce, či nikoli. (Stejně Finger, Das Strafrecht, 3. vyd., 1. sv. str. 844 a 845.) Z toho plyne, že názor rozsudku, že onen výslech obžalovaného jako obviněného byl neplatný a že proto nebylo jím přerušeno promlčení, je právně mylný a že v pravdě bylo oním výslechem promlčení trestného činu obžalovaného přerušeno. Bylo proto odůvodněné zmáteční stížností vyhověti a napadený rozsudek zrušiti jako zmátečný. Ve věci samé nemohl nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnouti, any v rozhodovacích důvodech nejsou zjištěny všechny skutečnosti, jež jest při správném použití zákona učiniti základem rozhodnutí. Rozsudek uvádí sice v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný tiskopis, o němž tu jde, »rozšiřoval«, nezjišťuje však činnost obžalovaného, v níž spatřuje »rozšiřování« tiskopisu, takže nelze vůbec posouditi, zda šlo o »rozšiřování« tiskopisu po rozumu §§ 7, 239 tr. zák., o úmyslně předsevzatou činnost, jíž se činí obsah tiskopisu tvořící trestný čin jiným osobám (podle rozh. sb. n. s. tr. čís. 4096 individuálně neomezenému počtu lidí) přístupným za tím účelem, by bylo působeno na jejich smýšlení. Dále nejsou v rozhodovacích důvodech zjištěny skutečnosti, na nichž závisí posouzení otázky, zda obžalovaný směl býti podle § 1, odst. 2 zák. ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., jenž platí pro tiskopisy periodické a s odchylkou v § 24 téhož zákona uvedenou i pro tiskopisy neperiodické, vůbec stíhán pro přečin, z něhož ho obžaloba viní. Šlo-li na straně obžalovaného o spolupůsobení při obvyklém rozšiřování tiskopisu a nebyl-li obžalovaný zároveň původcem závadného článku, směl býti pro onen přečin stíhán jen, nemohl-li býti původce článku nebo, bylo-li původců několik, ani jeden z nich ihned stíhán a postaven před tuzemský soud. Po této stránce nemají rozhodovací důvody žádná zjištění. Proto nezbylo něž věc vrátiti soudu prvé stolice jako soudu kmetskému k novému projednání a rozhodnutí (§ 288, odst. 2 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 4295.

Prohlášení svědka, že používá (nepoužívá) výhody § 152 tr. ř., není nezměnitelné, a může býti v tom i onom směru za řízení odvoláno. Je-li z jeho údajů, byl i postupně měněných, zřejmá jeho konečná vůle vypovídati před soudem jako svědek, jest toto jeho rozhodnutí pro soud směrodatné.

I když svědek prohlásil soudu, že nechce svědčiti (§ 152 tr. ř.), platí další jeho vyjádření, třebaže učiněné na dotaz a na upozornění obhájce, že ono prohlášení odvolává a svědčiti chce; vadný postup soudu, nepřipustil-li přes to výslech onoho svědka, nelze však uplatňovati jako zmatek čís. 5 § 344 tr. ř. ve prospěch obžalovaného, neshloužilo-li ono svědectví obhajobě (předposl. odst. § 344 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 6. října 1931, Zm I 746/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Praze ze dne 8. června 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem úkladné vraždy podle §§ 134, 135, čís. 1 tr. zák., zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II a) tr. zák. a přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák.

Důvody:

Svědčce Marie J-ová, sestra obžalovaného, ač v přípravném vyšetřování nepoužila výhody § 152 tr. ř., prohlásila při hlavním přelíčení, že svědčiti nebude. Upozorněna obhájcem, že předmětem jejího výslechu má býti jen to, co vypovídala u vyšetřujícího soudce, odvolala své vzdání se svědectví. Obhájce pak učinil návrh, by svědkyně byla soudem znovu poučena, ana prý asi poučení neporozuměla. Soud však návrhu tomu nevyhověl s odůvodněním, že svědkyně byla předsedou řádně poučena o významu § 152 tr. ř., že to pochopila a prohlásila, že používá dobrodiní zákona a že svědčiti nechce; toto její prohlášení, jež učinila před předsedou bez zásahu obhájce, jest prý pro soud rozhodné. Výslech této svědkyně pak již nebyl proveden. Zmateční stížnost, napadajíc rozsudek jen ve směru odsouzení obžalovaného pro zločin podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák., uplatňuje pro onen postup soudu zmátečnost podle § 344 čís. 5 tr. ř., an by byl prý výslech svědkyně Marie J-ové doplnil řízení a byly by prý tak zjištěny veškeré okolnosti, jež předcházely vražděnému činu. Nelze popřít, že postup soudu neodpovídal povaze a významu § 152 tr. ř. Prohlášení svědka, že používá (nepoužívá) výhody § 152 tr. ř., není nezměnitelné a může býti v tom i onom směru za řízení odvoláno (srov. rozh. sb. n. s. č. 3133). Je-li z jeho údajů, byl i postupně měněných, zřejmá jeho konečná vůle vypovídati před soudem jako svědek, jest toto jeho rozhodnutí pro soud směrodatné; vždyť základní zásadou trestního řízení jest zjištění materiální pravdy a nemůže býti brá-

něno svědku, by o události nevyprávěl, byť i dříve z toho neb onoho důvodu použil výhody § 152 tr. ř. I když proto svědkyně Marie J-ová prohlásila soudu, že nechce svědčiti, další její sdělení, učiněné sice na dotaz a na upozornění obhajoby, přes to však rovněž před soudem, že toto své prvotní prohlášení odvolává a že tudíž chce svědčiti, mělo být soudem vzato do ohledu, a předseda soudu měl přikročiti k jejímu výsledku. Leč tento zřejmě vadný postup porotního soudu nečiní rozsudek proto ještě zmatečným. Marie J-ová nebyla svědkyní trestné události; v přípravném vyšetřování vypovídala jen o poměru, jaký byl podle jejího poznání mezi obžalovaným (jejím bratrem) a jeho manželkou. Totéž mělo být patrně též předmětem jejího výsledku před soudem porotním, ana byla jako svědkyně vedena samotnou obžalobou, neboť obhajoba nenavrhl její výslech o dalších určitých skutečnostech. Zmateční stížnost nepokouší se ani tvrditi, že výpověď svědkyně Marie J-ové mohla co pozměniti na otázce pachatelství zločinu a trestné viny obžalovaného. Příznává, že skutek stěžovatelův nebyl úměrný jednání zavražděné proti obžalovanému, považuje však za důležité, že ono svědectví bylo by blíže osvětlilo vzájemný poměr obou manželů a tím vysvětlilo i čin sám. To však podstata řízení nevyžadovala. Obžalovaný doznal vražedný skutek, doznal i vražedný úmysl. Podle jeho vlastního zodpovídání se nešlo o čin spáchaný v patologickém afektu, nýbrž o skutek zrale uvážený. Pamatuje si podrobně události předcházející i následující trestnému jednání, též podrobnosti sama činu. Vraždil podle vlastního vyličení události proto, že nechtěl, by jeho žena po rozchodu s ním patřila jinému. Netvrdil vůbec, že vraždu spáchal ve stavu mráкотném nebo při smyslovém pomatení. Ony skutečnosti vzájemného poměru obou manželů, o nichž se zmínila ve svém svědectví před vyšetřujícím soudcem Marie J-ová, a jež patrně má na mysli zmateční stížnost, mluvic o nutnosti zjištění veškerých okolností, jež předcházely násilnému činu, mohly sice přispěti k vysvětlení pohnutek činu pachatele a jeho zaujatosti (nepřátelství) k zavražděné, nedotýkají se však podstatných skutečností, rozhodných pro otázku viny a trestu, o níž jen na základě výsledků hlavního přelíčení bylo rozhodovati. Považoval-li proto soud prvotní prohlášení této svědkyně o vzdání se svědectví za závazné a nepřikročil-li k jejímu výsledku, ač dodatečně chtěla svědčiti, pokud se týče odepřel-li proti návrhu obhajoby znovu ji poučiti o významu § 152 tr. ř. a dotázati se jí po jejím konečném rozhodnutí, chce či nechce-li vzdáti se výhody § 152 tr. ř., nemůže tato vadnost postupu soudu ve směru výkladu § 152 tr. ř. býti uplatňována podle předposl. odstavce § 344 tr. ř. na prospěch obžalovaného; ono svědectví nesloužilo obhajobě obžalovaného v otázce jeho viny na trestném skutku, a je nepochybně zřejmo, že formální vada nemohla na rozhodnutí působiti způsobem obžalovanému nepříznivým. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti.

Čís. 4296.

Jde o neodvratnou překážku ve smyslu třetího odstavce § 427 tr. ř., byla-li obsílka k hlavnímu přelíčení doručena obžalovanému tak, že mu

zbývala jen lhůta dvou dnů, v níž sotva mohl učiniti příslušné opatření, by se uvaroval újmy hrozící mu při kolidujícím líčení v řízení sporném a trestním, ustanoveném na týž den u různých soudů.

(Rozh. ze dne 7. října 1931, Zm II 18/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání odporu obžalovaného proti rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 11. listopadu 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem zprznění podle § 128 tr. zák., přestupkem podle § 516 tr. zák. a přestupkem podle § 6 zák. ze dne 24. května 1885, čís. 89 ř. zák., a nalézacímu soudu uložil, by nařídil nové hlavní přelíčení k projednání věci. Zmateční stížnost a odvolání obžalovaného odkázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Proti rozsudku vynesenému v jeho nepřítomnosti vznesl obžalovaný včas odpor. Potvrzením okresního soudu v Přerově ze dne 23. prosince 1930 je osvědčeno, že v právní věci obžalovaného proti Floriánu J-ovi o 800 Kč s přísl. byl na den 11. listopadu 1930 o 8½ hod. dop. nařízen rok k ústnímu jednání u tohoto soudu, a že obžalovaný jako žalobce byl osobně přítomen. Z dopisu Dr. Jiřího Š-a, advokáta v O., ze dne 23. října 1930 plyne, že obžalovaný byl tímto advokátem vyzván, by se k tomuto roku zcela určitě dostavil. Hlavní přelíčení u krajského soudu v Olomouci bylo ustanoveno na den 11. listopadu 1930 o 10. hod. dopol. Obsílka k tomuto hlavnímu přelíčení byla obžalovanému doručena do vlastních rukou dne 8. listopadu 1930. Vzhledem k těmto zjištěním a dále k tomu, že mezi doručením obsílky a hlavním přelíčením zbývala obžalovanému jen lhůta 2 dnů (§ 221 odst. 1 tr. ř.), v níž sotva mohl učiniti příslušné opatření, by se uvaroval újmy hrozící mu při kolidujícím líčení v řízení sporném a trestním, ustanoveném na týž den u různých soudů, jest míti za to, že obžalovaný prokázal, že mu neodvratná překážka zabránila dostaviti se k hlavnímu přelíčení. Proto bylo včas podanému odporu vyhověti a v důsledku toho uložiti soudu nalézacímu, by nařídil nové hlavní přelíčení (§ 427 odst. 3 tr. ř.). Za tohoto stavu bylo zmateční stížnost a odvolání obžalovaného odkázati na toto rozhodnutí.

Čís. 4297.

Skutková podstata zločinu neoznámení trestných podniků podle § 12 čís. 1 odstavec druhý zákona na ochranu republiky předpokládá nejen zjištění, že se chystal podnik vykazující objektivně skutkové znaky zločinu přípravy úkladů podle § 2 zákona, nýbrž i ve směru subjektivním, by si byl pachatel, jemuž se dává za vinu opomenutí podle čís. 1 odst. 2 § 12 zákona, vědom toho, že závadná činnost, o níž se věrohodným způsobem dověděl, vykazuje objektivně skutkové znaky trestného činu,

který se chystá (po případě i vykonává), a že přes tuto vědomost úmyslně neučinil předepsané oznámení.

Pro pojem »dovéděti se« (§ 12 čis. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep.) nestačí již podezření, nýbrž vyhledává se vědomí pachatelovo, že se chystá podnik zákonem předpokládaný.

Nezáleží na menší nebo větší nebezpečnosti prostředků, použitých k přivodění zločinného účinku, jaký předpokládá § 2 zák. na ochr. rep., nýbrž stačí k tomuto zločinu objektivní způsoblost prostředků přivoditi zákonem zapovězený účinek vůbec; mohlo by proto pachatele zločinu podle § 12 čis. 1 odst. 2 cit. zák. omlouvatí jen, že se dověděl o nějakých přípravách s hlediska § 2 cit. zák. bezvýznamných s ohledem na absolutní nezpůsoblost volených prostředků k dosažení cíle v § 2 naznačeného.

(Rozh. ze dne 8. října 1931, Zm I 173/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem obžalovaných do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 1. prosince 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem neoznámení zločinných podniků podle § 12 čis. 1 odst. 2 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek v odsuzující části ohledně stěžovatelů jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmatečným stížnostem obžalovaných Rudolfa M-a a Alberta H-a nelze upřítí oprávnění, pokud vytýkají rozsudku, dovolávající se důvodů zmatečnosti čis. 5 § 281 tr. ř. — což činí stížnost Alberta H-a věcně pod vývody věnovanými číselně citovaným důvodům čis. 9 a), b) § 281 tr. ř. — nedostatek důvodů ve směru subjektivním. Oba obžalovaní byli uznáni vinnými zločinem podle § 12 čis. 1 odst. 2 zákona na ochranu republiky, spáchaným tím, že dověděvše se věrohodným způsobem, že se chystá zločinný podnik podle § 2 cit. zákona, opomenuli to neodkladně oznámiti předepsaným způsobem úřadu. Podle příslušných předpisů zákona vyhledává se ke skutkové podstatě zločinu, o nějž jde, by bylo nejen zjištěno, že se chystal podnik vykazující objektivně skutkové znaky zločinu přípravy úkladů podle § 2 zákona na ochranu republiky, nýbrž i ve směru subjektivním, by si byl pachatel, jemuž se dává za vinu opomenutí podle čis. 1 odst. 2 § 12 cit. zák., vědom, že závadná činnost, o níž se věrohodným způsobem dověděl, vykazuje objektivně skutkové znaky trestného činu, který se chystá — po případě i vykonává — a že přes tuto vědomost úmyslně neučinil předepsané oznámení. Napadený rozsudek zjišťuje v první části, jakým způsobem pořádal spolek »Sudetendeutscher Heimatbund« tak zvaný letní tábor v B. v srpnu 1925; jak byli účastníci ubytováni; kdo byl představeným tábora; že v něm panovala přísná kázeň, téměř vojenská, a že tělesná cvičení byla větším dílem rázu vojenského, při čemž cvičení vedl poddůstojník říšsko-

německé obrany. Rozsudek zjišťuje, přimykaje se tu v podstatě k posudku vojenských znalců, ohledně řečeného spolku a ohledně četných osobností, vedoucích a navštěvujících onen tábor, jejich politické nazírání a jejich ilegální iredentistickou činnost, směřující proti jsoucnosti Čsl. republiky — a zmiňuje se i o velezrádných výrociích k účastníkům tábora při návštěvě v P. Okolnosti ty opodstatňují závěr a ani zrušovací soud nepochybuje, že skutečně šlo o podnik, chystající přípravu úkladů podle § 2 zák. na ochr. republiky. Nepochybuje ani o tom, že účastníkům tábora muselo vzejítí podezření, že by mohlo jít o takový podnik. Leč zákon předpokládá v § 12, že se pachatel musí dovědětí věrohodným způsobem o takovém podniku. »Dovědětí se« však znamená, že pachatel musí vědětí, že se chystá podnik oné povahy; nestačí proto ke skutkové podstatě § 12 cit. zákona již podezření, nýbrž vyhledává se vědomí pachatelovo, že jde o onen trestný čin. Napadený rozsudek pak v odstavci začínajícím slovy »není však žádné pochyby...« na straně sedmé důvodů se ovšem zabývá tímto vědomím, spokojuje se však úvahami zcela povšechnými, týkajícími se snad vědomí účastníků tábora vůbec, aniž rozřešil otázku zavinění s individuálního stanoviska stěžovatelů a s ohledem na způsob jejich obhajoby. Nelze proto upřítí oprávnění zmatečným stížnostem obžalovaných, pokud vytýkají tomuto výroku nedostatek důvodů podle čis. 5 § 281 tr. ř. Podle úpravy rozsudku nelze pochybovatí o tom, že se rozsudkový výrok ve směru subjektivním, ve směru vědomí stěžovatelů, že se chystá zločinný podnik podle § 2 zák. na ochranu republiky, neopírá jen o postřehy, které učinili obžalovaní v táboře ohledně kázně a výcviku po vzoru vojenském, nýbrž že dalším rozhodným článkem pro závěr soudu o subjektivní zodpovědnosti obžalovaných byly i v první části rozsudku zjištěné okolnosti o ilegální iredentistické činnosti osobností, řídicích a navštěvujících tento tábor, jakož i ony velezrádné výroky k účastníkům tábora při návštěvě v P.

Vždyť pokud by soud, poukazuje prostě k posudku vojenských znalců, měl na mysli svými úvahami vyjádřítí, že již poznatky obžalovaných ohledně kázně v táboře a výcviku v něm po vzoru vojenském byly postačitelné pro jejich vědomí v naznačeném směru, byla by odůvodněna výtka stížnosti, že, pokud bylo k zjištění toho, zda kázeň (výcvik) v táboře poukazuje na podnik povahy § 2 zák. na ochranu republiky, třeba si vyžádatí potřebné vysvětlení výslechem vojenských znalců, nepostačil by k usvědčení obžalovaných jen poukaz na obsah tohoto znaleckého posudku, nýbrž musely by soudem býti uvedeny důvody, že a proč obžalovaní jako laici musili na základě svých postřehů ohledně kázně a výcviku v táboře dospětí k témuž závěru, jako znalci na základě svých odborných vojenských zkušeností. Leč pokud i soud ze spojitosti s dalšími skutečnostmi shora uvedenými — politické nazírání a projevy osobností tábora vedoucích a navštěvujících, výzvy v P. — usuzuje na vědomí obžalovaných o pravém účelu letního tábora, jest výrok ten právem napadán zmatečnými stížnostmi pro formální vadnost. Již shora bylo uvedeno, že rozsudková zjištění ohledně politického smýšlení a podvratné činnosti oněch osobností, směřující právě proti republice,

soud převzal z posudku znalců vojenských, jimž jsou vzhledem k jejich odborným vědomostem veškeré tyto podrobnosti o povaze a činnosti oněch osobnosti známé. Leč podle kterých konkrétních skutečností mohl soud tytéž vědomosti předpokládati u obžalovaných, a podle kterých konkrétních činů, ústních projevů — a pod. — oněch osobností právě stěžovatelé museli vědět, o jaké činitele tu jde, a jaké jest jejich nazírání na Čsl. republiku, a jaké jsou jejich cíle v tomto směru, a že a proč jsou tyto jejich cíle ve zřejmé věcné souvislosti s oním letním táborem, rozsudek neuvádí. Rozsudek ani nezjišťuje, zda právě stěžovatelé byli přítomni a slyšeli a též si uvědomili význam oné výzvy, která byla při návštěvě v P. na konci tábora učiněna. Tohoto zjištění bylo tím spíše zapotřebí, an obžalovaný H. ve svém protokolu tvrdí, že přednášky v táboru nesměřovaly proti svrchovanosti Československé republiky, a že v P. vůbec žádného říšsko-německého důstojníka neviděl, a řeči takového důstojníka přítomen nebyl, a an ani M. nikdy nepřipustil, že v P. onu výzvu slyšel, a jinak alespoň při hlavním přelíčení tvrdil, že řeči v táboru byly podle jeho dojmu teoretické a profesorské, že Čsl. republika podle obsahu přednášky o střední Evropě německé národnosti neměla zmizeti, a že oslovení účastníků »důstojníky« pokládal jen za frázi.

Nalézací soud nesměl se ve svých důvodech spokojiti všeobecnými úvahami, jak jsou v odstavci počínajícím slovy: »Není však žádné pochyby . . .«, nýbrž musil ohledně každého stěžovatele individuálně zjišťovati, z jakých důvodů má za to, že neměl pochybnosti o účelu tábora a o úmyslu pořadatelů. Zejména bylo by důležité v tomto směru uvažovati i o tom, zda stěžovatelům byl znám význam a dosah vlajky v táboru vztýčené ve smyslu nazírání na ni s hlediska pořadatelů, poněvadž by po případě i tato okolnost mohla býti oporou pro posuzování, zda stěžovatelům byl znám i účel tábora a cíle a úmysly pořadatelstva. S ohledem na tyto základní vady rozsudku ve směru subjektivním bylo zmatečným stížnostem obou obžalovaných vyhověti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Hledíc k tomuto opatření, netřeba se zmiňovati o dalších námitkách zmateční stížnosti ve směru formálním, a připomíná se jen po stránce právní, že podle toho, co je v rozsudku zjištěno o přípravách podle § 2 zák. na ochr. republiky, soud neshledává chystání zločinného podniku, o němž se stěžovatelé dověděli věrohodným způsobem a jež opomenuli oznámiti, v chystání zločinného podniku podle § 2 odst. 1 zákona na ochranu republiky, jak se zmateční stížnost obžalovaného M-a mylně domnívá, nýbrž v chystání zločinného podniku uvedeného v odstavci 3 § 2 zákona na ochranu republiky, což vyplývá zejména z odstavce důvodů rozsudkových, počínajících slovy: »Není však žádné pochyby . . .«, kde soud zcela výstižně dovozuje, že šlo o přípravné práce ke sbírání, organisování a cvičení sil pro potřebu budoucí ozbrojené moci určitého národa k cíli násilné změny ústavy Čsl. republiky a t. d. Pokud posléze stížnost Rudolfa M-a naznačuje, že oněmi rozsudkem zjištěnými přípravami úkladů vzhledem k jejich nepatrnosti nikdy nemohla býti vážně ohrožena jsoucnost zdejšího státu, stačí připomenouti, že nezáleží na

menší nebo větší nebezpečnosti prostředků, použitých k přivodění zločinného účinku, jaký předpokládá § 2 zákona na ochranu republiky, nýbrž stačí k naplnění zákonných znaků tohoto zločinu objektivní způsobem přivoditi onen zákonem zapovězený účinek vůbec; pachatele zločinu podle § 12 čis. 1 odst. 2 cit. zák. mohlo by tedy omlouvatí jen, že se dověděl o nějakých přípravách s hlediska § 2 cit. zák. bezvýznamných s ohledem na absolutní nezpůsobilost volených prostředků k dosažení cíle v § 2 naznačeného.

Čís. 4298.

Pojem »rozšiřování« jest způsobem závazným i pro skutkovou podstatu trestného činu podle čl. III čis. 5 zák. čis. 142/1868 vyložen přímo v zákoně (§ 6 tisk. zák.).

Pojmy »odbyt (Vertrieb)« ve smyslu § 6 tisk. zák. a »rozdávání (Verteilen)« ve smyslu § 23 tisk. zák.

Ani naprostá neznalost obsahu tiskopisu nevylučuje odsouzení rozšiřovatele pro přečin § 42 zák. na ochr. rep. (čl. III zák. čis. 142/68).

Ideální souběh tohoto přečinu s přestupkem podle § 23 tisk. zák. jest možný.

(Rozh. ze dne 9. října 1931, Zm II 171/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Uher-ském Hradišti ze dne 26. března 1930, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III. čis. 5 zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. v doslovu § 42 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n. a přestupkem podle § 23 zákona ze dne 17. prosince 1862, čis. 6 ř. zák. z roku 1863.

D ů v o d y:

Rozsudek zavdává podnět zmateční stížnosti k uplatňování formálních zmatečností podle § 281 čis. 5 tr. ř. tím, že pro skutkovou podstatu přečinu zanedbání povinné péče rozšiřovatelem mylně považuje za potřebné a zbytečně snaží se skutkově zjišťovati, že obžalovaným jako rozšiřovatelům závadných brožur byl znám i jejich obsah, že znali protistátní tendenci tiskopisu, věděli, že vyzývá k násilné změně státní formy a vybízí k vojenské vzpouře a pod. Toho však skutková podstata přečinu (a přestupku) zanedbání povinné péče podle § 42 zák. na ochr. rep. (čl. III. čis. 5 zák. čis. 142/1868 ř. zák.) nevyžaduje; vědomí pachatelovo v naznačeném směru poukazovalo by již přímo na skutkovou podstatu samotného zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. (§ 7 tr. zák.). Ani naprostá neznalost obsahu tiskopisu nevylučuje odsouzení rozšiřovatelovo pro přečin podle § 42 zák. na ochr. rep., jsou-li tu zákonné znaky třeba i jen jedině skutkové podstaty tohoto trestného

skutku. Zjistil-li proto nalézací soud skutkově (což zmateční stížnost vůbec nenapadá), že obsah tiskopisu zakládá objektivně zločin podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., a zjistil-li dále skutkově vše, co dostačuje pro pojem »rozšiřování způsobem v zákoně zakázaným (§ 23 tisk. zák.«, zjistil tím zákonné znaky, které již o sobě, bez ohledu na další v úvahu snad přicházející skutkové podstaty téhož přečinu, dostačují pro podřadění činnosti obžalovaných pod přečin zanedbání povinné péče podle čl. III. čis. 5 zák. čis. 142/1868 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep. Doličuje-li tudíž zmateční stížnost ve směru odsouzení obžalovaných domnělou neúplnost a nejasnost rozsudku, po případě zmatečnost nedostatku důvodů podle § 281 čis. 5 tr. ř., popírajíc správnost zjištění, že obžalovaní, než započali s rozšiřováním tiskopisu, znali, pokud se týče musili znáti obsah oněch brožur, jde vesměs o okolnosti pro onen přečin nerozhodné, a není třeba s výtkami těmi se vůbec zabývat. Vědomí pachatelovo, že na spise není místo vydání, jméno spisovatele nebo živnostenského nakladatele, tvoří ovšem zákonný znak další skutkové podstaty téhož přečinu, kterou rozsudek rovněž v činnosti obžalovaných spatřuje; případná formální pochybení v tomto směru nemohou však býti důvodem, by zrušovací soud změnil rozsudek ve prospěch obžalovaného (§ 281 odst. první tr. ř.), jakmile jiná skutková podstata téhož přečinu zůstává zmateční stížností nedotčena (rozšiřování způsobem podle § 23 tisk. zák. zakázaným), nanejmé, an rozsudek nepřičítá obžalovaným za přitěžující okolnost, že se prohřešili proti zákazu čl. III. způsobem dvojným; k námitkám toho druhu není proto ani třeba vůbec přihlížeti. I tu však stačí podotknouti, že výtky zmateční stížnosti, popírající toto vědomí obžalovaných, jsou jen brojením proti volnému hodnocení průvodů soudem nalézacím (§ 258 odst. druhý tr. ř.) a proti skutkovému zjištění na něm vybudovanému, a že nalézací soud tu za důvod pro své zjištění bře zodpovídání se obžalovaných stěžovatelů jakož i spoluobžalovaného Marcelína B-y, a okolnosti onen čin provázevši. Pokud pak zmateční stížnost Oldřicha U-a popírá správnost rozsudku ve větě, že prý věděl, že brožury mu byly odevzdány k rozšiřování, a že se k tomu doznal, jde o okolnost nerozhodnou. Podstatou U-ova odsouzení zůstává, že brožury skutečně rozdával a takto rozšiřoval, a nezáleží na tom, co soudil o tom, že mu byl předán balík tiskopisů.

S hlediska zmatečnosti podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. namítá stížnost, že činnost obžalovaných nelze podřaditi ani pod pojem »rozšiřování«, ani pod zákonné znaky přestupků podle § 23 tisk. zák. Rovněž neprávem. Podstatou předpisu § 23 tisk. zák. jest zápověd' nepovoleného a nekontrolovatelného rozšiřování tiskopisů, a s hlediska toho jest vykládati jednotlivé pojmy v zákoně tom použité. Každý, kdo se vědomě stává jedním článkem v řetězu osob, projevivších činnost odpovídající oněm způsobům rozšiřování, jak jsou v § 23 tisk. zák. vypočteny, dopouští se tohoto přestupku, pokud ovšem skutkové okolnosti v tom kterém případě zjištěné nečiní pachatele jen zodpovědným za spoluvinu na trestném činu osoby jiné (§ 5 tr. zák. a § 23 tisk. zák.). Pojem »rozšiřování« jest způsobem závazným i pro skutkovou podstatu trestného činu

podle čl. III čis. 5 zák. 142/1868 ř. zák. vyložen přímo v zákoně (§ 6 tisk. zák.). Rozsudek zjišťuje, že všichni tři obžalovaní, nemajíce písemné povolení vydané k tomu zvláště úřadem bezpečnosti, brožury rozdávali a je rozšiřovali způsobem v zákoně zakázaným. Tímto skutkovým zjištěním jest zrušovací soud vázán (§ 288 čis. 3 tr. ř.) při řešení případné vadnosti rozsudku s hlediska nesprávného použití zákona (§ 281 čis. 9 a) tr. ř.); pokud zmateční stížnost nevychází z tohoto skutkového základu formálními výtkami neotřeseného, není provedena po zákonu. Zbývalo by jen zkoumati, zda jsou ona skutková zjištění odůvodněna okolnostmi případu. Rozsudek za podklad svého zjištění, že obžalovaní brožury »rozšiřovali«, bře skutečnosti zmateční stížností nedotčené, že Š. dodal do redakce »S.« balík brožur vydaných stranou komunistickou, určených k rozšiřování a zasláný na něho jako na osobu důvěryhodnou, že R. z celého balíku část brožur zabalil a poslal je po B-ovi U-ovi, a že pak U. věda, že mu byly poslány k rozšiřování, několik jich rozdál svým kamarádům. Tato činnost obžalovaných odpovídá nepochybně pojmu »odbyt« (Vertrieb) v § 6 tisk. zák. použitému. Nalézací soud však důvodně posuzoval tuto činnost též jako »rozdávání« (verteilen) ve smyslu § 23 tisk. zák. Oldřich U. doznal, že brožury dal čtyřem kamarádům, a neodpovídá výsledkům hlavního přelíčení, tvrdí-li zmateční stížnost, že je jen prokázáno, že kamarádi byli u něho v bytě a se stolku si brožury vzali, on pak že jim v tom nebránil. Pokud se pak týče obžalovaných R-a a Š-ého, i tu podstatou jejich činnosti bylo takové skutečné předávání tiskopisů jiným osobám, jež směřovalo k hromadnému a bezúplatnému jejich rozšiřování, takže nalézací soud též vzhledem k další skutečnosti z případů na jevo vycházející, že se totiž vše dalo s úplným pomnutím kontroly bezpečnostních úřadů, pověřených dozorem nad tiskem, právem posuzoval jejich jednání s hlediska § 23 tisk. zák., a označil jejich činnost jako »rozdávání« ve smyslu tohoto zákonného předpisu. Popírá-li posléze zmateční stížnost možnost ideálního souběhu přečinů podle § 42 zák. na ochr. rep. a přestupku podle § 23 tisk. zák., stačí jen podotknouti, že tyto trestní předpisy chrání různé právní statky: § 23 tisk. zák. zabezpečuje dozor nad rozšiřováním tiskopisů, a to i obsahově nezávadných, a slouží takto k udržení pořádku ve věcech tiskových; § 42 zák. na ochr. rep. chrání před vlivem a účinky trestného obsahu tiskopisů na veřejnost, jenž by byl zaviněn tím, že osoby jmenované ve čl. III zák. čis. 142/1868 ř. zák. zanedbají povinnou péči uloženou jim zákonem. Nelze proto tvrditi, že by trestná činnost ve směru jedním (§ 42 zák. na ochr. rep.) vyčerpala též provinění rázu druhého (§ 23 tisk. zák.). Stačí poukázati na důvody rozhodnutí nejvyššího soudu sb. čis. 3525, 4096.

Čís. 4299.

Pro pojem »hanobení republiky« ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. se nevyžaduje, by bylo použito slova »republika«; spadá sem i hanobení ústavních činitelů, úřadů nebo veřejných orgánů, bylo-li

úmyslem pachatelovým jich hanobením hanobiti samu republiku.

Hanobení republiky výrokem, že československému ministru nelze věriti ani tolik jako cikánovi.

Legie (leginářské sbory) jsou samostatnou částí (oddělením) československé armády ve smyslu čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863.

Urážka legionářů výrokem, že páchali na Sibíři hanebnosti.

Podle § 24 úst. list. vztahuje se souhlas sněmovny k trestnímu stíhání jejího člena na určitý skutek, nikoli na jeho právní kvalifikaci. Přičítá-li s hlediska též právní kvalifikace v počet několik skutků (samostatných výroků), o nichž se však ani usnesení sněmovny ani sdělení předsednictva nezmiňuje, nelze přikládati citaci právního poznačení skutku význam, že by tím byl určen sám skutek, pro který bylo stíhání povoleno.

Aby obžalovaný mohl býti stíhán a odsouzen pro další výroky, musí býti nepochybně zjištěno, že byl i pro ně sněmovnou vydán. Pro otázku, zda se tak stalo, či nikoliv, rozhoduje obsah usnesení sněmovny; pro jeho zjištění a určení má důležitost i parlamentní jednání o soudním dožadání.

Nelze mítí za to, že sněmovna svolila ke stíhání obžalovaného i pro činy (výroky), o nichž se při jednání, přecházevším jejím usnesení, vůbec nedověděla.

(Rozh. ze dne 9. října 1931, Zm II 289/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Sch-a do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 23. května 1930, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, jakož i zmateční stížnost státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. v jiných směrech zproštěn z obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

I. Zmateční stížnost obžalovaného napadá rozsudkové výroky, jimiž byl stěžovatel uznán vinným jednak přečinem podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, jednak přestupkem podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, a dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a), c), 10 § 281 tr. ř.

Těžiště závadného výroku spočívá ve výtce, že československému ministru nelze věriti ani tolik, jako cikánovi. To zahrnuje v sobě i úsudek o hodnotě státu, o němž se takto tvrdí, že si zjednává takové čelné re-

presentanty, ministry, a právě v tom jest spatřovati zahrocení proti státu, pro něž je závadný výrok způsobitelným prostředkem hanobení republiky bez ohledu na to, zda výtka v něm obsažená byla uváděna v bližší či ve vzdálenější vztah s osobou určitého ministra, to tím spíše, ano se podle ustáleného rozhodování zrušovacího soudu pro pojem »hanobení republiky« nevyžaduje, by bylo použito slova »republika«, nýbrž spadá sem i hanobení ústavních činitelů, úřadů nebo veřejných orgánů, bylo-li úmyslem pachatelovým jich hanobením hanobiti samu republiku. Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný použil závadného výroku úmyslně, by hanobil republiku u vědomí, že jeho slova jsou s to snížit vážnost republiky. Pokud stížnost nevychází z tohoto skutkového zjištění, jemuž formální vadnost podle čís. 5 § 281 tr. ř. nevytýká, nelze k jejím vývodům po zákonu přihlížeti (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Právním nalézací soud v onom projevu obžalovaného shledal hanobení republiky nejen surové, nýbrž zároveň i štvavé. Tato povaha závadného výroku je tak zřejmá a nepopíratelná, že není třeba v tomto směru nic dodávati ke správným úvahám napadeného rozsudku, jež nebyly vývody zmateční stížnosti nijak vyvráceny. Soud první stolice po právní stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) nepochybil, pořadiv jednání obžalovaného, o něž jde, pod ustanovení § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, jehož náležitosti i po objektivní, i po subjektivní stránce bezvadně zjistil. Tím, co dosud uvedeno, je zároveň již vyřízena i námitka stížnosti, podle níž by, směroval-li výrok obžalovaného jen proti jednomu (určitému) čl. ministru, byl jen tento ministr oprávněn k obžalobě pro přestupek podle § 491 tr. zák., po případě podle čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863.

Pokud zmateční stížnost obžalovaného napadá rozsudkový výrok, jímž bylo uznáno na vinu stěžovatelu ve směru přestupku podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, jest předeslati, že nalézací soud podle obsahu rozsudkových důvodů přihlížel k obhajobě obžalovaného, kterou se stížnost znovu snaží přivést k platnosti, ale přes to dospěl k přesvědčení, že obžalovaný svým výrokem myslil legionáře jako celek, neboli, jak se praví na jiném místě rozhodovacích důvodů, že se závadný výrok vztahoval na legionáře jako celek, tedy nikoliv jen na jednotlivé legionáře. Tím je zjištěno více, než co by již o sobě stačilo ke skutkové podstatě trestného činu, jímž byl obžalovaný uznán vinným (§ 491 tr. zák.), že totiž závadný výrok tak, jak zní (bez jakéhokoliv omezení) a jak mu vzhledem k tomu každý musel rozuměti, postihuje i legionáře, kteří se žádných hanebností nedopustili. Zmateční stížnost obžalovaného není v právu, pokud s hlediska čís. 9 a) a 9 c) § 281 tr. ř. namítá, že ministerstvo národní obrany nebylo oprávněno k podání trestního návrhu, ani státní zastupitelství k podání a k zastupování obžaloby pro přestupek podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, an prý se výrok nevztahoval na legionáře, kteří jsou samostatným oddělením československé armády, nýbrž na ty, kteří před právním vznikem republiky byli vojensky činnými v Sibíři, kteří tudíž, poněvadž před

28. říjnem 1918 československé branné moci ještě vůbec nebylo, nemohou být pokládáni za její součást, slovy zákona a rozsudku řečeno, za její samostatné oddělení. V tomto směru je rozhodný doslov výroku obžalovaného, který mluvil podle rozsudkového zjištění jen zcela všeobecně o hanebnostech, jež napáchali legionáři na Sibíři, při čemž co do doby, kdy k těmto hanebnostem prý došlo, zda se tak totiž stalo před 28. říjnem 1918, či po tomto dni, vůbec nerozlišoval. Zmateční stížnost připouští nepřimo sama, což opětně již bylo vysloveno i v rozhodnutích zrušovacího soudu (rozh. čís. 201, 604, 1472, 2097, 2513 sb. n. s.), že legie (legionářské sbory) jsou samostatnou částí (oddělením) československé armády ve smyslu čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost obžalovaného jednak jako bezdůvodnou, jednak i jako ne po zákonu, ba z části vůbec neprovedenou.

II. Proti výroku rozsudku, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, spáchaný prý dalšími výroky v téže schůzi pronesenými, uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství důvod zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., dovozujíc, že rozsudkovým výrokem o otázce, jsou-li tu okolnosti, pro něž by bylo stíhání obžalovaného pro onen trestný čin vyloučeno, byl zákon porušen, pokud se týče bylo ho použito nesprávně. Podle rozsudkových důvodů byl totiž obžalovaný zproštěn v řečeném směru z obžaloby proto, že nebyl poslaneckou sněmovnou N. S. vydán ke stíhání. Věcný podklad tohoto závěru tvoří především zpráva imunitního výboru o žádosti krajského soudu v Moravské Ostravě, žádající o vydání poslance Sch-a, ze dne 21. března 1928 (tisk 1610), podle níž podal zpravodaj Dr. Viktor R. tento návrh: »Na veřejné schůzi v M. O. řečnil dne 11. června 1927 poslanec Sch. a ve své řeči kritisoval činy legionářů na Sibíři a vyslovil se hanlivě o čl. ministrech. Na základě toho žádá krajský soud v Mor. Ostravě, by byl vydán k trestnímu stíhání. Imunitní výbor po přezkoumání věci navrhuje, by byl poslanec Sch. k trestnímu stíhání vydán, poněvadž použil takových výrazů, jimiž porušil svoji imunitu.« Dále se poukazuje v rozsudkových důvodech na zjištění, čerpané z těsnopisecké zprávy o schůzi poslanecké sněmovny N. S. ze dne 28. února 1928, podle níž (str. 67) zpravodaj Dr. R. přednesl také v této schůzi návrh, shodující se doslovně s oním návrhem podle tisku 1610, načež se sněmovna usnesla (str. 71) svoliti k trestnímu stíhání poslance Sch-a. Z toho nalézací soud usoudil, že poslanecká sněmovna nevydala obžalovaného ke stíhání ohledně všech výroků, uvedených v návrhu státního zastupitelství a v dožádání vyšetřujícího soudce, nýbrž jen pro ty výroky, jež přednesl zpravodaj Dr. R., totiž pokud jde o kritisování činů legionářů na Sibíři, jakož i pro to, že se hanlivě vyjádřil o čl. ministrech, že tedy poslanec Sch. nebyl vydán pro další výroky, pronesené jím rovněž na oné schůzi ze dne 11. června 1927, které podle důvodů obžalovacího spisu zakládají též skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu re-

publiky, které však svým obsahem nemají nic společného s výroky o čl. ministrech a o legionářích.

Zmateční stížnost státního zastupitelství proti tomu namítá, že, jak je zřejmo ze žádosti o vydání poslance Sch-a ze dne 8. září 1927, byly v ní závadné výroky uvedeny doslovně a bylo výslovně žádáno o vydání jmenovaného poslance ke stíhání pro přečin podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky a pro přestupek podle § 488 tr. zák. a čl. V. zák. čís. 8/1863 ř. zák., že toto dožádání bylo vyřízeno přípisem předsednictva poslanecké sněmovny N. S. ze dne 1. března 1929, podle něhož se poslanecká sněmovna ve schůzi ze dne 28. února 1929 usnesla vyhověti žádosti krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 8. září 1927 o vydání poslance Sch-a k trestnímu stíhání pro přečin podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. a pro přestupek § 488 tr. zák. a čl. V. zák. čís. 8/1863 ř. zák., a že pro soud není směrodatné, co bylo projednáno v (imunitním) výboru a v plenu poslanecké sněmovny, nýbrž směrodatný může být pro soud jen obsah žádosti o vydání a zejména pak písemné vyřízení (předsednictva) poslanecké sněmovny, jež soudu na onu žádost došlo. Jelikož poslanecká sněmovna nezamítá vydání pro nějaký čin nebo pro část řeči, je prý zřejmo, že obžalovaný byl vydán pro celou skutkovou podstatu, jak bylo žádáno. S těmito úvahami nelze však souhlasit, naopak je přisvědčiti stanovisku nalézacího soudu. Zmateční stížnost přehlíží, že, by obžalovaný mohl být stíhán a odsouzen pro další výroky, o něž jde, muselo by být nepochybně jisto, že byl i pro ně příslušnou sněmovnou vydán. Při řešení otázky, zda se tak stalo, či nikoliv, rozhoduje obsah usnesení sněmovny, jímž byl dán souhlas ke stíhání člena sněmovny. Jde-li o to, zjistiti obsah tohoto usnesení a určití jeho pravý smysl a dosah, nelze zajisté upřít důležitost parlamentnímu jednání o soudním dožádání. Tu však nalézací soud ze zjištění výše uvedených právem usoudil, že nelze míti za to, že sněmovna svolila ke stíhání obžalovaného i pro činy (výroky), o nichž se — jak zjištěno — při jednání, jež předcházelo onomu usnesení, vůbec nedověděla, ano tam bylo jednáno jen o výrocích ve zprávě imunitního výboru a v ústním přednesu a v návrhu zpravodaje Dr. R-e dotčených, s nimiž však výroky, o něž tu jde, obsahově nijak nesouvisejí. Tím pozbývají významu všechny okolnosti zdůrazňované zmateční stížností. Zejména nezáleží na tom, že v přípisu předsednictva poslanecké sněmovny N. S., jímž bylo soudu oznámeno usnesení sněmovny o dožádání za vydání poslance Sch-a, bylo uvedeno, že se sněmovna usnesla »vyhověti žádosti ze dne 8. září 1927 o vydání poslance Sch-a k trestnímu stíhání pro přečin podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky a pro přestupek podle § 488 tr. zák. a čl. V. zákona čís. 8 ř. zák. z roku 1863.« Neboť z toho nic nplyne pro stanovisko zmateční stížnosti, to tím méně, an se podle § 24 ústavní listiny souhlas sněmovny k trestnímu stíhání jejího člena vztahuje na určitý skutek, nikoli na jeho právní kvalifikaci, a citací právního označení skutku nelze tu přikládati význam, že tím byl určen sám skutek, pro který bylo stíhání povoleno, poněvadž s hlediska téže právní kvalifikace přichází tu v počet několik skutků (samostatných výroků),

o nichž se však ani usnesení sněmovny, ani sdělení předsednictva nezmiňuje, takže nezbylo, než zjistiti dosah tohoto usnesení z obsahu příslušného parlamentního jednání, an se obžalovaný hájil tím, že nebyl vydán v celém rozsahu dožadání. Že by toto dožadání usnesením sněmovny o něm vydaným nebylo úplně vyřízeno, veřejný obžalobce v řízení před soudem prvé stolice neuplatňoval a ani ve zmateční stížnosti výtky v tomto směru nečiní. Bylo proto i zmateční stížnost státního zastupitelství zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 4300.

Je-li kdo z té oné příčiny nezodpovědný před trestním zákonem, není tím zbaven své cti; útoky na svou čest může sám stíhati, není-li úplně zbaven svéprávnosti.

Jde o skutečnost života soukromého, o níž jest důkaz pravdy vyloučen (stalo-li se vinění tiskem), bylo-li o kom tvrzeno, že není duševně normální.

O skutečnostech, dotýkajících se soukromého života, jest důkaz pravdy (pravděpodobnosti) vyloučen i s hlediska veřejného zájmu podle § 4 tisk. nov. čís. 124/1924.

Bylo-li prostředkem, jímž kdo uveden ve veřejný posměch, vytknutí skutečnosti ze soukromého života (duševní choroby), je důkaz pravdy vyloučen i, bylo-li by čin podřaditi pod ustanovení § 491 tr. zák.

Otázka, zda byl pachatel zvláštními okolnostmi nucen uvést ve známost skutečnost soukromého života, nepřichází v úvahu, stal-li se projev v díle tiskovém.

(Rozh. ze dne 14. října 1931, Zm I 918/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Táboře ze dne 19. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 489 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje hmotněprávní důvody § 281 čís. 9 písm. b) a čís. 9 písm. c), a námitkou, přednesenou až při líčení před zrušovacím soudem, že obžalovaný, vytknův soukromému obžalobci duševní abnormalitu, neuvedl o něm žádné cti se dotýkající skutečnosti z jeho soukromého života (§ 489 tr. zák.), nýbrž vytkl jeho duševní abnormalitu jen jako jeho osobní vlastnost (§ 491 tr. zák.), pročež prý důkaz pravdy (pravděpodobnosti) není vyloučen, — vytýká tím zmateční stížnost i další hmotněprávní důvod §§ 281 čís. 10 tr. ř. Uplatňující zmateční důvod § 281 čís. 9 b) tr. ř., namítá zmateční stížnost, že se kmetský soud neobírá otázkou duševního stavu soukromého obžalobce, zda je či není normální, a neuvádí, že soukromý obžalobce jest duševně normální,

a že se závadný projev o duševním stavu soukromého obžalobce nekryje se skutečností; u krajského soudu v Táboře jest prý nejméně 10 let notorické, že soukromý obžalobce není normální a není před trestním zákonem zodpovědný. Kmetský soud se však touto otázkou zabývat nemusil, ba nesměl, poněvadž se závadný projev týče skutečnosti ze soukromého života obžalobce, o níž jest podle §§ 489, 490 odst. 1 tr. zák. důkaz pravdy vyloučen, stalo-li se vinění tiskem. A o skutečnosti dotýkající se soukromého života (§ 489 tr. zák.) jest důkaz pravdy (pravděpodobnosti) vyloučen i s hlediska veřejného zájmu podle § 4 zák. čís. 124/24, jak odůvodněno v rozhodnutí čís. 2678 sb. n. s.; opačný názor zmateční stížnosti jest mylný. Vývody ty nejsou zeslabeny ani názorem stěžovatele, že skutek, z něhož je viněn, měl kmetský soud podřaditi pod ustanovení § 491 tr. zák. Prostředkem, jímž byl soukromý obžalobce uveden ve veřejný posměch, bylo vytknutí jeho duševní choroby, tudíž opětně vytknutí skutečnosti ze soukromého života soukromého obžalobce, a jest důkaz pravdy vyloučen i, kdyby se čin obžalovaného podřadil pod ustanovení § 491 tr. zák. Nezáleží proto na tom, zda jest spatřovati v jednání obžalovaného trestný čin podle § 489 tr. zák. či podle § 491 tr. zák., ana v tom i v onom případě platí táž trestní sankce § 493 tr. zák. Bezdůvodná jest námitka stížnosti, že obžalovaný neútočil na osobní čest soukromého obžalobce, nýbrž na jeho veřejné vystupování, neboť útočení na veřejné vystupování obžalobce jest konec konců zase jen útokem na jeho čest. Závadný projev se stal v díle tiskovém, nikoliv jen »veřejně«, ve kterémžto případě jen přicházela by v úvahu otázka, nebyl-li obžalovaný k tomu zvláštními okolnostmi nucen. Stížnost namítá, že soukromý obžalobce, nejsa pro svůj duševní stav před trestním zákonem zodpovědný, nemůže sám bez podpory třetí osoby vystupovati jako soukromý obžalobce. Námitce nelze přiznati důvodnost. Je-li kdo z té oné příčiny nezodpovědným před trestním zákonem, není tím zbaven své cti, a nevyklučuje to, že by čest, tento svůj právní statek, nemohl chrániti a jeho rušení stíhati. Proto, že je soukromý obžalobce úplně zbaven svéprávnosti, a že proto smí podati obžalobu jen svým zákonným zástupcem, není ve spisech podkladu.

Čís. 4301.

Použití druhé sazby § 24 tisk. zák. nepředpokládá opětovné, tedy při nejmenším dvojí předchozí odsouzení pro týž čin; stačí jen zpětnost téhož činu; nezáleží na tom, že šlo jen o pokus.

Je-li tu zpětnost, není ponecháno volnému uvážení soudu, chce-li použiti druhé sazby § 24 tisk. zák., nýbrž jest k tomu povinen (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 14. října 1931, Zm I 43/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu

v Litoměřicích ze dne 5. listopadu 1930, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 8 tr. zák. a § 24 zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 a vyměřen mu trest podle první věty § 24 cit. zák., zrušil rozsudek ve výroku o trestu a obžalovanému vyměřil trest podle druhé věty § 24 cit. zákona, an byl již pro týž přečin jednou odsouzen.

Důvody:

Rozsudek prvního soudu, odsuzující obžalovaného pro přečin podle § 8 tr. zák. a § 24 tisk. zák. obsahuje též skutkové zjištění, že obžalovaný byl již jednou trestán pro týž přečin (§ 24 tisk. zák.). Vyměřil mu trest podle první věty § 24 tisk. zák. jen peněžitou pokutou s odůvodněním, že druhá věta předpokládá opětovně, t. j. vícenásobné předcházející odsouzení pro přečin podle § 24 tisk. zák., a že jest ponecháno volnému uvážení soudu, kdy chce použití přísnějšího trestního ustanovení podle druhé věty. Náзор ten jest v tom i onom směru vadný. Za provinění ve smyslu § 24 tisk. zák. ukládá zákon dvojí trestní sazbu; vyšší podmiňuje přitěžující okolnost v zákoně jmenovitě uvedená, opětovné odsouzení. Je-li dána v souzeném případě, nepodléhá již vdlnému uvážení soudu, zda chce použití této přísnější trestní sazby, nýbrž jest soud k tomu povinen (právě tak jako na př. v případech § 82 tr. zák. druhá věta, § 94 tr. zák. druhá věta, § 100 tr. zák. 2. odst. a pod.). Doslov zákona »bei wiederholter Verurteilung« (byl-li odsouzen opětovně) nelze vykládati tak, že zákon předpokládá opětovné, tedy při nejmenším dvojí odsouzení pro týž přečin, předcházející odsouzení posledního, nýbrž tato úprava vyjadřuje jen zpětnost téhož přečinu, při čemž nerozhoduje, zda v tom či onom případě jde jen o pokus či o skutek dokonaný. Výkladu tomu nasvědčuje doslov § 44 písm. b) tr. zák. (wenn eben dasselbe Verbrechen wiederholt), a § 263 písm. b) tr. zák. (die Wiederholung derselben i. e. strafbaren Handlung auch dann, wenn der Täter wegen eines gleichen Vergehens oder einer gleichen Uebertretung schon gestraft worden ist) a contr. § 176 IIa tr. zák., který mluví o dvojnásobném předcházejícím potrestání pro krádež (srov. též rozh. vid. nejv. s., Nowakova sbírka čís. 2003, 2248, 3784). Jest proto odůvodněná zmateční stížnost státního zastupitelství, uplatňující zmatečnost podle § 281 čís. 11 tr. ř., a bylo jí vyhověti, zrušiti rozsudek ve výroku o trestu a na základě skutkových zjištění nalézacího soudu ihned podle § 288 čís. 3 tr. ř. odsouditi obžalovaného k trestu odpovídajícímu předpisům zákona.

Čís. 4302.

Přečinu podle § 24 čís. 1 zákona čís. 9/1924 dopouští se i cizozemský obchodník, prodávší bez úředního povolení v tuzemsku radiotelefonní zařízení, a to i, opatřil-li si kupitel povolení k dovozu koupeného zařízení. Prodáváním jest jakékoli úplatné zcizování, děje-li se po živnostensku.

(Rozh. ze dne 15. října 1931, Zm I 720/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 15. července 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 čís. 1 zákona čís. 9/24 sb. z. a n.

Důvody:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., namítá zmateční stížnost, že povolení, pro jehož nedostatek shledává napadený rozsudek v prodávání radiotelefonních zařízení stěžovatelem v tuzemsku přečin podle § 24 odst. čís. 1 zák. čís. 9/1924, nebylo třeba, protože prodaná zařízení nebyla v době prodeje v tuzemsku a účel zákona byl zajištěn již tím, že si kupitelé musili opatřiti a skutečně zaopatřili úřední povolení k dovozu koupených zařízení. Námitka neobstojí. Účelem zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 jest — jak stížnost správně uvádí — zajistiti státu kontrolní právo nad jednotlivými radiotelegrafními a radiotelefonními zařízeními, přesněji dozor nad tím, že možnost vysílání a přijímání radiotelegrafních (-fonních) zpráv jest omezena na kruh osob, jež vyhovují podmínkám stanoveným zákonem, a proti jichž spolehlivosti ani jinak nevzešly pochybnosti (srov. povšechně §§ 6 až 9 cit. zák.). Zárukou účinnosti vylíčeného dozoru jest v první řadě předpis, že jest povolení úřadu zapotřebí (již) k přechovávání zařízení (§ 1), že se přechovávatel musí prokázati tímto povolením již při nákupu zařízení (§ 18), a že i přechovávatel potřebuje zvláštní úřední povolení k dovozu zařízení pro vlastní potřebu (§ 20 odst. čís. 1). Než, by zabránil obcházení těchto předpisů, najmě i podloudnému dovozu, zajistil zákon onen účel dalšími předpisy, jimiž zaručena veřejným činitelům k tomu povolaným možnost kontrolovati převod zařízení z výroby k jednotlivým přechovávatelům a touto kontrolou dovědět se o přechovávání zařízení osobami, jež si je zaopatřily obcházením oněch předpisů. Touto zárukou jsou kromě předpisů, týkajících se evidence skladu a odbytu zboží (§ 14 odst. čís. 2 a § 17) a práv dozorcích orgánů (§ 21 odst. 2 a 3) kategorické předpisy §§ 1, 10, 16 a 24, jimiž bezvýmínečně jsou učiněny závislými na zvláštním povolení též výroba a prodávání radiotelegrafních (-fonních) zařízení. Je zřejmé, že výkon této kontroly jest povšechně podmíněn tím, že se vrchnost dověděla o výrobním (obchodním) podniku žádostí podnikatele o povolení k výrobě (k prodávání), a že ve směrech posléze uvedených může býti kontrolní právo státu vykonáno jen v tuzemsku, takže nastává tím otázka, může-li vůbec býti uděleno povolení k prodávání radiotelegrafních (-fonních) zařízení v tuzemsku, k tomu, aby vyhledával kupitele v tuzemsku bydlící a nabízel jim zboží osobně v tuzemsku, státnímu občanu čsl. republiky (§ 6 čís. 1), jenž má — jako stěžovatel — obchodní místnosti, sklady a zásoby, ba snad dokonce i své řádné bydliště v cizozemsku (srov. k tomu § 16 odst. čís. 1 písm. b) a § 6 čís. 2). Než i v případě kladné odpovědi na tuto otázku není ani příčiny zprostiti cizozemského obchodníka — pokud přichází v úvahu

jeho obchodování v tuzemsku — omezení závazků a zodpovědnosti, jež ukládá zákon obchodníku tuzemskému a jež jsou zárukou účelu zákonem sledovaného neméně než omezení, závazky a zodpovědnost, jež ukládá zákon samým přechovávatelům radiotelegrafních (-fonních) zařízení, přesněji již osobám, jež se chtějí státi takovými přechovávateři. Stěžovatel jest na omylu, popíraje trestnost činu, z něhož jest viněn, proto, že prý účel zákona byl v souzeném případě zajištěn již tím, že si kupitelé musili opatřiti a skutečně zaopatřili úřední povolení k dovozu koupených zařízení. Zákon zabezpečuje státu kontrolu nad radiotelegrafními (-fonními) zařízeními, pokud se týče nad osobami je přechovávajícími různými předpisy, stíhaje překročení každého jednotlivého předpisu bez ohledu na to, zda ostatním předpisům bylo vyhověno, čili nic. Je proto lhostejné, že v případech, o které jde, byla zařízení dovezena z ciziny na základě řádných úředních povolení (§ 20 odst. 1, § 1 zák. čís. 9/24 sb. z. a n.), ano je s druhé strany zjištěno, že se obžalovaný prohřešil proti uvedeným předpisům v jiném směru, totiž překročením zákazu prodávání přístrojů bez úředního povolení. Mínil-li stěžovatel, že o ohrožení státního dozoru nelze vůbec mluvit, ana prodaná zařízení v době prodeje nebyla v tuzemsku a byla teprve později na základě dovozních povolení z ciziny dovezena, jest podotknouti, že není věcí soudu, by zkoumal, zda v tom kterém případě kontrolní právo státu bylo skutečně ohroženo čili nic, nýbrž že jest se mu obíratí jen otázkou, zda byl závadnou činností překročen některý předpis vydaný zákonem na ochranu tohoto dozorcího práva, čili nic. Že pak i pouhé sjednání kupních (směnných) smluv v příčině zařízení, jež mají býti teprve dodána z ciziny, jest pokládati za »prodávání« ve smyslu zákona čís. 9/24 sb. z. a n., o tom nelze vážně pochybovati.

Závěru z vylíčených úvah, že souzená činnost provozovaná stěžovatelem bez povolení k tomu nutného na území Čsl. republiky zakládá přečin, jímž uznává rozsudek stěžovatele vinným, nebránila by přirozeně — jelikož každý stát upravuje svými zákony právní poměry v své řadě a zpravidla výlučně pro své území — záporná odpověď na otázku, je-li trestnou a může-li býti tuzemskými úřady stíhána činnost obdobná, avšak provozovaná vůbec neb alespoň částečně mimo území Čsl. republiky a spočívající v tom, že osoba, jež má své bydliště a svůj podnik v cizozemsku a nemá povolení československých úřadů k prodávání radiotelegrafních (-telefonních) zařízení, nabízí své zboží poštou obyvatelům tuzemska a dodává jim zboží jimi objednané (koupené) tím způsobem, že jim zboží zasílá poštou do tuzemska neb odevzdává jim je v cizozemsku, kam si pro ně sami přijíždějí. Proto není třeba vypořádati se s dotyčnou částí vývodů stížnosti a zejména netřeba zkoumati, jaký význam mají pro řešení otázky předpisy §§ 234, 235 tr. zák. Námitka stížnosti prokázala se pochybenou a bylo proto stížnost jako neodůvodněnou zamítnouti. Souzená činnost skládá se z jednoho prodeje a z 5 směn. Není zjištěno, zda při směnách byl doplatek, který kupitel učinil, větší než cena starého přístroje, který dal stěžovatel na účet kupní ceny, tak že nelze posouditi, zda v oněch 5 případech šlo po

rozumu soukromého práva o koupi či o směnu. S hlediska zákona čís. 9/1924 na tom nezáleží, protože vzhledem k vylíčenému účelu zákona, zejména také k účelu koncesionování prodeje třeba vymeziti pro dosah tohoto zákona pojem prodávání v ten smysl, že se jím rozumí jakékoliv úplatné zcizování, děje-li se po živnostensku.

Čís. 4303.

Zákon v § 335 tr. zák. pokládá zvláštní poměry pachatelovy i zvláštní okolnosti, za nichž pachatel jednal, za rozhodné pro posouzení otázky, zda si pachatel byl nebo mohl býti vědom toho, že jeho jednáním (opomenutím) může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečství pro právní statky § 335 tr. zák. chráněné; při řešení této otázky jest přihlížeti i k duševnímu stavu pachatelovu v době činu (§ 2 g) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 16. října 1931, Zm I 734/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném sezení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. června 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc přikázal příslušnému nyní okresnímu soudu v Kostelci n. Orli k novému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud napadá s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. rozsudkový výrok, »že obžalovaný musil jako člověk dospělý, plného rozumu užívající, věděti, že, ožene-li se vsí silou rukou proti osobě vzadu za ním stojící, může tím býti pro ni přivoděno nebezpečství pro tělesnou bezpečnost«. Rozsudek zjišťuje v důvodech, že Josef P. napadl obžalovaného ze zadu, že ho uchopil za krk a tlačil mu hlavu dolů pod nohy nepokojných koní, a že se obžalovaný v této posici ohnal rukou za sebe, při čemž udeřil P-e do nosu tak, že mu způsobil těžké ublížení přeražením nosních kostí, a zaujímá podle rozhodovacích důvodů stanovisko, že šlo o protiprávní útok Josefa P-e na tělesnou bezpečnost (na život) obžalovaného, že obžalovaný byl oprávněn se brániti, že se též skutečně proti útoku bránil tím způsobem, že se ohnal rukou za sebe proti útočníku, že není prokázáno, že při tom jednal v úmyslu nepřátelském, že však jest míti za to, že vykročil z mezí potřebné obrany tím, že se ohnal podle vlastního doznání rukou vsí silou do zadu. Tvrdí-li stížnost v tomto směru, že, uváží-li se postavení, v němž obžalovaný jednal, t. j. postavení rozsudkem zjištěné, nelze mluvit o tom, že se obžalovaný dopustil nedbalosti podle § 335 tr. zák., rozsudkem předpokládané, an za daného stavu nemohl vůbec uvažovati o tom, zda může útočníka zasáhnouti a zraniti, že na uvažování o tom nebylo času, že vše bylo dílem okamžiku, chce tím zřejmě vyjádřiti,

že nalézací soud nepoužil správně ustanovení § 335 tr. zák., nepřihlížev v úvahách rozsudku, týkajících se otázky, zda si byl obžalovaný vědom nebo zda si mohl býti vědom toho, že jeho jednáním může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost Josefa P-e, k oněm zvláštním okolnostem, za nichž obžalovaný podle skutkových zjištění rozsudkových jednal, a k duševnímu stavu, v němž se obžalovaný v době činu nacházel. Z ustanovení § 335 tr. zák. vysvítá, že trestní zákon pokládá zvláštní poměry pachatelovy, tedy zřejmě i zvláštní okolnosti, za nichž pachatel jednal, za rozhodné pro posouzení otázky, zda si pachatel byl nebo mohl býti vědom toho, že jeho jednáním (neb opomenutím) může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro právní statky § 335 tr. zák. chráněné; neboť toto ustanovení označuje slovy »nebo vůbec podle zvláštních svých poměrů« zřejmě hledisko, s něhož jest otázku tu v úvahu přicházející posuzovati. Že pak jest při řešení této otázky obzvláště přihlížeti i k duševnímu stavu, v němž se pachatel právě v době svého jednání (nebo opomenutí) nacházel, plyne z ustanovení poslední věty § 2 písm. g) tr. zák., podle něhož se přičítá pachateli vykročení z mezí potřebné obrany, stalo-li se z poděšení, ze strachu nebo z leknutí, jako nedbalý skutek jen »podle okolností«, t. j. jen tehdy, nebyly-li ony afekty na újmu možnosti uvažování pachatelova o tom, čeho je třeba k odvrácení útoku. Z úvah rozsudku o subjektivní stránce přestupku podle § 335 tr. zák. však vyplývá, že rozsudek opírá závěr, že obžalovaný musil věděti, že jeho jednáním může býti přivoděno nebezpečí pro tělesnou bezpečnost Josefa P-e, jen o to, že se obžalovaný ohnal rukou proti P-ovi do zadu, a to vší silou, a o to, že obžalovaný je »člověk dospělý, plného rozumu užívající«, t. j. člověk duševně normální, a že tedy neposuzuje otázku i se shora zmíněných hledisek zákona, s nichž jest otázku též posuzovati, a v důsledku toho nezjišťuje, zda si obžalovaný mohl i za oněch zvláštních okolností, za nichž podle skutkových zjištění rozsudkových jednal, a přes případný jejich vliv na duševní stav obžalovaného v době činu uvědomiti, že jeho jednáním může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost Josefa P-e. Za tohoto stavu věci spočívá řečený závěr rozsudku a v důsledku toho i odsuzující výrok rozsudku na nesprávném použití zákona (rozh. čís. 2786 sb. nejv. s.). Poněvadž rozsudek trpí v tomto směru zmatkem podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., a poněvadž vzhledem k nedostatku potřebných skutkových zjištění po stránce subjektivní nelze se obejít bez ustanovení nového hlavního líčení, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací ve věci samé rozhodnouti nemůže — v rozsudku schází kromě skutkových zjištění, jichž je tu podle shora uvedeného třeba, i zjištění, zda si byl obžalovaný za daného stavu vědom nebo si mohl býti vědom toho, že vykročuje svým jednáním z mezí potřebné obrany, tedy skutkové zjištění, jehož je tu po stránce subjektivní rovněž nezbytně třeba —, bylo za souhlasu generálního prokurátora zmáteční stížnosti podané ve prospěch obžalovaného podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, ihned při neveřejné poradě vyhověti, napadený roz-

sudek zrušiti a věc vzhledem k tomu, že jde již jen o přestupek, podle § 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř. přikázati příslušnému nyní okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 4304.

Ustanovení § 6 tr. ř. o nevčítání dnů poštovní dopravy do lhůty platí jen pro lhůty práva procesního, nikoliv pro šestinedělní lhůtu § 34 (2) zákona proti nekalé soutěži, která jest výlučně hmotněprávní.

Jest proto výrazu »obžaloba jest podati« v § 34 (2) zák. čís. 111/1927 rozuměti tak, že obžaloba musí býti v oné lhůtě podána již u soudu.

(Rozh. ze dne 21. října 1931, Zm I 971/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 23. října 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem zlehčování podle § 27 zák. ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., zrušil rozsudek nalézacího soudu v celé odsuzující části z důvodů zmátečnosti podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. a obžalovaného zprostil podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že dne 28. února 1930 v D. v závodě lakýrníka Josefa Š-a jako obchodní zástupce výrobce laků firmy J. a K. o soukromé obžalobkyni fě L. prohlásil: »Takové s... y, jako prodává L., můžeme my (t. j. firma J. a K.) dávatí za 3 Kč za 1 kg«, a že tak za účelem soutěže učinil a rozšiřoval o poměrech podniku soukromé obžalobkyně údaje, o nichž věděl, že jsou nepravdivé a způsobilé poškoditi tento podnik, a že tím spáchal přečim zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži čís. 111/1927 sb. z. a n.

Důvody:

Uplatněný důvod zmátečnosti podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. je opodstatněn. Spočívá v tom, že nalézací soud nesprávně vyložil předpis § 34 (2) zákona o nekalé soutěži ve spojitosti s § 530 tr. zák. v otázce, zda jsou tu okolnosti, pro které skutek nemůže býti stíhán, totiž, že žalobní právo soukromé obžalobkyně zaniklo, ana obžaloba nebyla podána do 6 týdnů ode dne, kdy se dověděla o trestném činu a o osobě pachatelově. Nalézací soud považuje za rozhodný pro podání obžaloby den 9. května 1930, kdy byla obžaloba podána na poštu, a jenž byl 41tým dnem potom, kdy se soukromá obžalobkyně o trestném činu a o pachateli dověděla (29. března 1930). Nevčítá při tom do šestinedělní lhůty v § 34 (2) zákona tři dny, po něž byla obžaloba dopravována poštou k soudu, kam došla teprve dne 12. května 1930, tudíž 44tého dne po zjištěném začátku lhůty. Přiznal tedy nalézací soud soukromé obžalobkyni v neprospěch obžalovaného výjimečnou, z běžného počítání lhůty vybočující výhodu § 6 tr. ř. Tato lhůta jako speciální platí však jen pro lhůty stanovené zákonem, v němž jest právě normována, totiž

pro lhůty podle trestního řádu a podle zákonů jej doplňujících, tudíž pro lhůty práva procesního. Nelze ji však vztahovati na lhůty upravené zákonnými předpisy hmotněprávními, pokud jejich běh není upraven v těchto předpisech samých odchylně od obecného nerušeného běhu lhůty. Předpis § 34 (2) zákona o nekalé soutěži neobsahuje úpravu běhu lhůty v podobném smyslu jako § 6 tr. ř., ani na tuto úpravu nepoukazuje; jest též úplně shodného obsahu se všeobecným předpisem § 530 tr. zák. Již tato shoda s předpisem hmotného trestního práva poukazuje k tomu, že jest to předpis výlučně hmotněprávní; svědčí tomu však i jeho povaha, an neupravuje způsob, jak jest k uplatnění právní ochrany postupovati, tedy otázku formálně-právní, procesuální, nýbrž upravuje předpoklady jsoucnosti a případného zániku samého právního nároku obžalobcova na trestně-právní ochranu a tím i předpoklady jsoucnosti a zániku trestněprávního poškození pachatelova, tudíž otázky významu výlučně hmotněprávního. Má proto i lhůta stanovená v zákoně pro trvání a případný zánik tohoto obojího hmotněprávního poměru povahu výlučně hmotněprávní a nelze na ni vztahovati předpisy práva formálního o běhu lhůt procesních, to tím méně, ano by obdobné jejich použití bylo v neprospěch obžalovaného, proti němuž by se trvání žalobního nároku prodlužovalo o dny poštovní dopravy. Zákonnému výrazu »obžalobu jest podati« nelze tudíž rozuměti jinak, než že obžaloba musí býti ve lhůtě zákonem stanovené podána již skutečně u soudu; oděvzdání obžaloby poštovní dopravě nestačí, nedošla-li z jakéhokoliv důvodu v zákonné lhůtě k soudu. Je na obžalobci, by se postaral o její včasné podání u soudu. V souzeném případě došla obžaloba k soudu a byla tedy podle zákona »podána« teprve po uplynutí šestinedělní zákonné lhůty, kdy žalobní právo soukromé obžalobkyně již zaniklo a obžalovaný již nemohl býti stíhán. Rozsudkem, který obžalovaného přes to odsoudil, byl tudíž porušen zákon ve smyslu § 281 čís. 9 b) tr. ř., pročez bylo odůvodněné zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, rozsudek v odsuzující části zrušiti a uznati podle § 288 čís. 3 tr. ř. ihned právem ve věci samé rozsudkem úplně osvobozujícím, aniž by již bylo třeba obřáti se tím, zda rozsudek nalézacího soudu je stížen i zmatkem § 281 čís. 8 tr. ř.

Čís. 4305.

Pořadatelem ve smyslu § 32 čís. 2 zák. čís. 107/1895 jest, kdo dává podnět ku provozování hudebního díla; spadá sem i funkcionář spolku, který hudbu objednal; nevádí, že § 28 nového zákona čís. 218/1926 neuvádí výslovně jako zásah do původského práva pořádání neoprávněného provozování děl umění hudebního.

Již uspořádání provozování hudebních skladeb o sobě stačí k objektivní skutkové podstatě přečinu podle § 45 nového autorského zákona; platí tu dvojitá zodpovědnost za zásah: zodpovědnost provozovatelova i zodpovědnost pořadatelova. V subjektivním směru jest však po případě s ohledem na povahu věci a na technické rozdělení úloh zkoumati i, jak se zachoval pořadatel ke kapelníkovi.

Pořadatel hudební produkce sice trestně zodpovídá za bezprávné uspořádání i, když kapelníkovi provedení zapověděl, avšak o dodržení zákazu s dostatečnou energií se nepostaral; avšak tuto zásadu nelze vykládati tak, že zákaz (upozornění) kapelníka pořadatelem nikdy nestačí, a že se pořadatel musí vždy a za všech okolností postarati kromě toho ještě o dodržování zákazu příslušnou další kontrolou; bude naopak třeba v tom kterém případě řešiti zcela individuálně otázku, zda si pořadatel při svých opatřeních, směřujících k zamezení zásahu do cizího původského práva, počínal způsobem postačitelým, či způsobem tak nedostatečným, že z toho lze usuzovati nejen snad na jistou jeho nedbalost, nýbrž na takové počínání si, které naplňuje již náležitosti »dolus eventualis«.

Ochranné sdružení autorské čl. spisovatelů, skladatelů a nakladatelů hudebních jest oprávněno stíhati zásah do původského práva svých členů.

Pokud pořadatele zábavy vyvíňuje ujištění kapelníkovo, že platí honorář za provozování hudebních děl ochrannému sdružení.

(Rozh. ze dne 21. října 1931, Zm II 431/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce »Ochranné sdružení autorské čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních, zapsané společenstvo s r. o.«, do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 27. srpna 1930, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že při zábavách spolku »F.« v R. uspořádal bezprávně provozování hudebních skladeb, k nimž přísluší provozovací právo výlučně soukromému obžalobci, najmě dne 21. října 1928 skladeb »Snoubenka«, polka od Kolety, »V roztoužení«, valčík od téhož, »Tažní ptáci«, pochod od Potužníka-Koutka, vesměs to členů soukromého obžalobce O. S. A., čímž prý spáchal přečin zásahu do původského práva podle § 45 zákona ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Podle zjištění napadeného rozsudku jest obžalovaný velitelem spolku »F.« v R., který občas pořádá zábavy, při nichž jsou provozovány hudební skladby. Poněvadž při těchto zábavách docházelo též ke hraní skladeb, jejichž původská provozovací práva jsou chráněna soukromým obžalobcem, byl zaslán obžalovanému dne 17. října 1928 zákaz hráti tyto skladby, an obžalovaný nikdy nezaplátil provozovací poplatky. Při zábavě dne 21. října 1928 spolku F. byly hrány chráněné skladby v rozsudku blíže uvedené. Obžalovaný uvádí na svou obranu, že dopis ze dne 17. října 1928 ukázal kapelníku R-ovi, jenž ho ujistil, že honorář za provozování hudebních děl vždy obžalobci řádně platí. Této obhajobě uvěřil nalézací soud, přes to, že nebyla kapelníkem potvrzena, a o tento skutkový stav opírá se závěr soudu, že obžalovaný mohl býti toho mí-

není, že není závady, by ony skladby nemohly býti hrány, an mohl ujištěním kapelníkovým, že je honorář za provozování hudebních děl obžalobci zaplacen, míti za to, že je všem předpisům učiněno zadost. Tento výrok napadá zmateční stížnost soukromého obžalobce, dovolávajíc se číselně důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., výtkou, že ke skutkové podstatě přečinu podle § 45 původského zákona stačí již *dolus eventualis*, a že soud s tohoto hlediska pochybil, spokojiv se pro vyvinění obžalovaného okolností, že dostal od kapelníka ujištění, že honorář za chráněné skladby je zaplacen. Dříve ještě, než zrušovací soud přikročí k věcnému vyřízení tohoto bodu zmateční stížnosti, na němž vlastně je vybudována, musí si napřed vyřešiti některé zásadní otázky, nadhozené i obžalovaným i stěžovatelem v řízení o zmateční stížnosti. Obžalovaný upírá především soukromému obžalobci aktivní oprávnění k obžalobě z důvodu, že autorské právo je právem jen s osobou původcovou spojeným, a že původce díla nemůže právo k němu na nikoho třetího přenést, tudíž v souzeném případě, že nemohlo původské právo, náležející členům žalujícího sdružení, býti přeneseno na toto sdružení samotné. Tyto vývody jsou však právně mylné. Otázka oprávnění ochranného sdružení autorského čl. spisovatelů, skladatelů a nakladatelů hudebních ke stíhání zásahů do původského práva jeho členů byla již rozhodnuta ve smyslu kladném rozhodnutím čís. 3708 sb. n. s. Zrušovací soud nemá ani v souzeném případě příčiny odchýliti se od zásady v citovaném rozhodnutí vytkené, a poukazuje v té příčině na výstižné a věc vyčerpávající důvody tohoto rozhodnutí.

K námitce stěžovatelově, zda stanovisko napadeného rozsudku neznamená vůbec přesunutí trestní zodpovědnosti s pořadatele na toho, kdo skutečně chráněná díla hraje, jest uvésti toto: Podle § 32 čís. 2 zákona ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák. vyslovil sám zákon, že zasáhnutí v původské právo nastává nejen neoprávněným provozováním hudebního díla o sobě, nýbrž i pořádáním takového provozování. Pořadatelem pak je, kdo dává podnět ku provozování hudebního díla, na příklad i funkcionář spolku, jenž hudbu objednal. Na tomto stavu věci nezměnilo se nic novým zákonem autorským ze dne 24. listopadu 1926, čís. sb. z. a n. 218, třebaže tento nový zákon v ustanovení § 28 neuvádí výslovně jako zásah do práva původského pořádání neoprávněného provozování děl umění hudebního. Z toho nikterak neplyne, že jest nyní každému volno takové provozování pořádati. Naopak účelem nového zákona bylo právě rozšíření a utužení ochrany práv autorských. Z toho vyplývá, že nový zákon nepokládal ani za nutné, by tento možný způsob zásahu do původského práva zvláště zdůrazňoval. Dokladem správnosti této úvahy jsou ustanovení §§ 30, 57 a 58 cit. zák., podle nichž se označuje pořadatel veřejného provozování nedivadelního za osobu, na niž lze místo nároku na náhradu škody žádati přiměřený provozovací honorář, což by nebylo myslitelné, kdyby pořadatel nebyl z těch, na něž také dopadají trestní ustanovení nového zákona. Z těchto úvah vyplývá, že již uspořádání provozování hudebních skladeb o sobě podle zákona stačí k objektivní skutkové podstatě přečinu podle § 45 nového autor-

ského zákona, a že tedy, jak dovozoval zástupce soukromého obžalobce při zrušovacím roku, jest uznati dvojí zodpovědnost ze zásahu: zodpovědnost provozovatelovu i zodpovědnost pořadatelovu. Co se však týče stránky subjektivní, bude ovšem nezdědky nevyhnutelné s ohledem na povahu věci a na technické rozdělení úloh zkoumati též, jak se zachoval pořadatel ku kapelníkovi; leč takovýmto postupem »nepřesunuje se« trestní zodpovědnost s pořadatele na toho, kdo skutečně chráněná díla provozuje, nýbrž řeší se jen otázka zavinění pořadatelova s hlediska všech po stránce subjektivní v úvahu přicházejících okolností. Přikročili-li se po těchto úvahách základního rázu k jednotlivým výtkám, jak jsou obsaženy v písemném provedení zmateční stížnosti, jest se především vypořádati s její výtkou rázu formálního. Stížnost v úvodu svých vývodů poukazuje totiž k tomu, že rozsudek vykazuje jistý rozpor, pokud se spojuje pro vyvinění obžalovaného s úvahou, že obžalovaný věřil takřka slepě kapelníkovi, kdežto sám rozsudek prohlašuje, že soud neuvěřil kapelníkovi, poněvadž se kapelník cítil do jisté míry sám zodpovědným. Leč výtka tato neobstojí, poněvadž si stížnost neuvědomuje, s kterého hlediska posuzoval údaje svědka R-a obžalovaný a s kterého soud. Soud dospěl na základě všech výsledků trestního řízení, podle nichž mu obzvláště bylo známo z vlastní výpovědi R-ovy, že se o placení poplatků za chráněné skladby nestaral, k závěru, že z tohoto důvodu není výpověď svědka způsobila ořízásti hodnověrností obhajoby obžalovaného. Opory, jež měl po ruce soud při posuzování svědecké výpovědi, neměl však po ruce obžalovaný, když kapelníkovi ukázal dopis obžalobcův a dostal od něho uspokojující vysvětlení, že sám všechno platí. Z toho jasně vysvítá, že není rozporu ve výroku, nýbrž že jde o různá stanoviska, že jiné je stanovisko soudu, jiné obžalovaného, jež proto spolu porovnatí nelze. Formální výtka stížnosti tedy neobstojí, naopak jde v podstatě jen o nepřipustné brojení proti volnému uvážení soudcovskému (§ 258 tr. ř.). Stížnosti nelze však přisvědčiti ani, pokud uplatňuje hmotněprávní zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Podle stížnosti měl si prý obžalovaný při nejmenším vyžádati od kapelníka doklad o zaplacení, nebo měl alespoň dopsati obžalobci, že autorský honorář platí kapelník, nebo se ho dotázati, zda to je pravda; pokud si obžalovaný tak nepočínal, omeziv se jen na dotaz na kapelníka, a spokojiv se s jeho přisvědčením, že provozovací poplatky zaplatil, nezbavuje ho prý tento postup trestní zodpovědnosti podle § 45 cit. zákona, a měl obžalovaný, an byl jeho zásah spáchán zřejmě způsobem, zahrnujícím v sobě znaky »*dolus eventualis*«, býti uznán vinným podle obžaloby. Lze připustiti správnost stanoviska zmateční stížnosti, že k vědomosti zásahu stačí »*dolus eventualis*«, a jest zdůrazniti, že v judikatuře byl vysloven, jak obzvláště vysvítá z rozhodnutí otštěného v *Löfflerové Zeitschrift für öster. Strafrecht* v ročníku 1913 pod č. 477, ze kterého stěžovatel při svých vývodech patrně též vychází, názor, že pořadatel hudební produkce je trestně zodpověden za bezprávné uspořádání, kdy kapelníkovi sice provedení zapověděl, avšak o dodržení zákazu se s dostatečnou energií nepostaral. Obsah tohoto rozhodnutí nelze si však vykládati tak,

že již zákaz neb upozornění kapelníka pořadatelem nikdy nestačil, a že se pořadatel musel vždy a za všech okolností postarati kromě toho ještě o dodržování zákazu další kontrolou; bude naopak třeba v tom kterém případě řešiti zcela individuálně otázku, zda si pořadatel při svých opatřeních, směřujících k zamezení zásahu do cizího původského práva, počínal způsobem postačitelým, či způsobem tak nedostatečným, že z toho lze usuzovati nejen snad na jistou jeho nedbalost, nýbrž na takové počínání si, které naplňuje již náležitosti »dolus eventualis«. Je nasnadě, že v jednom případě může postačiti již upozornění nebo již zákaz, jde-li o kapelníka, o jehož spolehlivosti co do dodržení udělených mu pokynů neměl pořadatel nejmenší příčiny pochybovati, a že s druhé strany bude třeba v jiných případech nejpřísnější kontroly, po případě i stále osobní kontroly pořadatelem, má-li býti prost trestní zodpovědnosti.

Je-li takto platnost vývodů stížnosti uvedena na patřičnou míru, jest zkoumati, jak se soud zachoval k této otázce v souzeném případě. Rozsudek se sice nezmiňuje výslovně o »dolus directus neb eventualis«, že si však soud tuto právní zásadu vůbec neuvědomil a že při zprošťujícím výroku snad vycházel z mylného právního názoru, že je ke skutkové podstatě onoho přečinu po stránce subjektivní třeba »dolus directus«, že nestačí »dolus eventualis«, z rozsudku nevysvítá a nemůže to tvrditi ani sama stížnost. Podstatou výtky zmatečn. stížnosti vlastně je, že soud podle skutkového děje, tvořícího základ souzeného případu, měl uznati obžalovaného vinným přečinem § 45 cit. zák., poněvadž těmito skutkovými okolnostmi jsou prý naplněny veškeré náležitosti pojmu »dolus eventualis«. V tom nelze zmatečn. stížnosti přisvědčiti. Rozsudku nelze vytknouti zmatečnost již z toho důvodu, že neuvažuje výslovně o »dolus eventualis«; nelze přece na soudu žádati, by vyčerpával případ se všech možných hledisek právních i, nebylo-li tu podle povahy případu vůbec příčiny a nutnosti uvažovati o některé právní složce: O »dolus eventualis« byl by se musel soud v souzeném případě zmíniti jen, kdyby byl k tomu měl příčinu podle výsledků hlavního přelíčení; leč právě v tomto směru selhávají námitky zmatečn. stížnosti. Dospěl-li soud k závěru, že obžalovaný, ukázav kapelníkovi dopis obžalobcův a spokojiv se vysvětlením kapelníkovým, že vše platí, vyhověl všem závazkům s hlediska autorského zákona, bylo by lze výroku tomu vytknouti s úspěchem vadnost jen, kdyby byl soud podle výsledků hlavního přelíčení měl příčinu uvažovati i o tom, zda ono opatření obžalovaného bylo podle okolností konkrétního případu nepostačitelné, jinými slovy, soud by byl musel uvažovati o tom, že pouhé ukázání dopisu a odpověď kapelníka nestačí, by vyloučily trestní zodpovědnost obžalovaného, jen kdyby byly vyšly najevo skutečnosti, poukazující k tomu, že obžalovaný musel míti důvodné pochybnosti o správnosti kapelníkova sdělení, po případě důvodné podezření, že to, co mu kapelník sdělil, není správné, nebo, že kapelník pro budoucnost nebude dbáti toho, nač byl obžalovaným upozorněn. Vždyť, pokud je pořadatel kapelník znám jako osoba zcela spolehlivá, jejíž ujištění lze klidně věřiti, nebo neměl-li aspoň důvodu míti za to, že povaha kapelníkova neposkytuje záruky, že nebudou hrány

chráněné skladby protiprávně, není proč žádati na něm, by přes to ještě prováděl kontrolu, která by se podle konkrétního stavu věci s hlediska pořadatele jevila docela zbytečnou. I když tendence nového autorského zákona svědčí tomu, že účelem zákona jest rozšíření a utužení ochrany práv autorských, nelze přece při výkladu zákona jíti tak daleko, by byly pořadatelé ukládány — nemá-li se vydati v nebezpečí trestního stíhání — úkoly přímo zbytečné. Že pak v souzeném případě obžalovaný měl příčiny, ujištění kapelníkovo bráti důvodně v pochybnost, z obsahu spisů nevysvítá. Měl-li stěžovatel v tomto směru pochybnosti, bylo na něm, by je v řízení před prvou stolicí vhodným způsobem uplatnil a si tak zabezpečil podklady pro případnou zmatečn. stížnost. Leč nic takového stěžovatel neučinil a neměl k tomu zřejmě ani příčinu, poněvadž ani zmatečn. stížnost není s to uvést konkrétní skutečnosti, podle nichž v souzeném případě nestačilo upozorniti na zákaz, a podle nichž pořadatel byl měl důvod přesvědčiti se o tom, že jeho zákaz je zachováván. Při nejmenším nepoukazuje nic na to, že obžalovaný — a o to právě jde při »dolus eventualis« — schválně opomenul se o tom přesvědčiti, počítaje s tím, že by mohlo tímto opomenutím nastati porušení autorského práva a nechtěje se vystříciti ani takové eventuality, třeba mu nešlo přímo o porušení. Tvrdí-li stížnost v této souvislosti, že v dopisu, který obžalovaný obdržel, je výslovně uvedeno, že nestačí na zákaz upozorniti hudebníky, nýbrž že pořadatel je povinen přesvědčiti se o tom, že zákaz je dodržován, ocitá se v rozporu se spisy, podle nichž tento dodatek v dopise ze dne 14. října 1928 není. Naopak obžalovaný byl dopisem tím jen upozorněn, že je v jeho vlastním zájmu, by vyrozuměl kapelníka o zákazu hráti chráněná díla, a je zajisté příznačné pro lichost zmatečn. stížnosti, že se snaží subjektivní zavinění obžalovaného vyvozovati nyní z toho, že obžalovaný učinil přesně vše to, oč byl dopisem stěžovatelem žádán. To, že pak byla přece na zábavě hrána chráněná díla, mohlo by svědčiti vzhledem k dosavadním vývodům nanejvýše snad o nedbalosti pořadatelově, nikoliv však o jeho »dolus eventualis«. Nelze tedy rozsudku, pokud bylo odmítnuto zavinění obžalovaného podle skutkového stavu rozsudkem zjištěného, vytknouti, že spočívá na mylném výkladu zákona, ani, že je stížen některou z vad čís. 5 § 281 tr. ř.; bylo proto zmatečn. stížnost zavrhnouti jako nedůvodnou.

Čís. 4306.

Ke zpronevěře je třeba zlého úmyslu; toho tu není, je-li pachatel přesvědčen, že vlastník věci nebude nic namítati, bude-li pachatel s věcí disponovati, nebo je-li pachatel toho mínění, že jest oprávněn podržeti si věc mu svěřenou; pachatel si musí býti vědom hmotné protiprávnosti svého jednání.

Ponechal-li si zaměstnanec vyšetřený materiál, byla by tu vědomost hmotné protiprávnosti jednání ve smyslu § 183 tr. zák., kdyby si zaměstnavatel výslovně vymínil, že mu musejí býti vráceny všechny zbytky a odpadky.

Podílníku (§ 185 tr. zák.) musí býti známo, že jde o věc zpronevěřenou, nestačí již podezření; v takovém případě by mohlo jíti o přestupek § 477 tr. zák.

Je-li podílník toho mínění, že věc nebyla zpronevěřena (an vyšetřeny materiál není zpronevěřen), není tu u něho po případě zlého úmyslu ve smyslu § 183 a § 1 tr. zák.

(Rozh. ze dne 22. října 1931, Zm I 853/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného Rudolfa S-y do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 29. září 1930, jímž byli stěžovatel a obžalovaný Ludvík B. uznáni vinnými zločinem podílnictví na zpronevěře podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Důvod zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. shledává stěžovatel v tom, že nalézací soud nevyhověl jeho průvodnímu návrhu, 1. by byl vyslechnut Dr. B. o tom, že mu S. sdělil, že stěžovateli prohlásil při/prodeji koží, že jde o kůže poctivě nabyté; 2. by byli vyslechnuti znalci z oboru rukavičkářského a svědek Jaroslav M. o tom, že existoval a po 100 let existuje obyčej, že si dělníci přijatí na domácí práci vždy ponechávali a smějí si ponechávati kůže jimi vyšetřené; 3. by byli slyšeni svědci R., K., H. a V. o tom, že dělníkům, jímž se nedostávalo kůže na předepsaný počet rukavic, buď bylo ze mzdy strhováno, nebo musili nedostávající se kůže koupiti. Nalézací soud zamítl tyto návrhy jako nerozhodné; v důvodech rozsudku jejich zamítnutí odůvodněno mimo jiné i poukazem na výpověď svědků Karla S-e a Pavla F-a; než jejich výpovědi nemohly podle tvrzení stěžovatele stačiti ke zjištění jeho subjektivní viny, an prý vyšetřené kůže kupoval v přesvědčení, že je dělníci mohou prodati, a on že je může koupiti; kdyby byl tento předpoklad mylný, vylučoval by prý zlý úmysl a vědomí protiprávnosti. Návrh pod 1. byl zamítnut neprávem, třebaže se stěžovatel i na policii i u soudu hájil tím, že kupoval t. zv. vyšetřené kůže, a netvrdil, že mu S. říkal, že jde o kůže poctivě nabyté, neboť tvrzené sdělení S-ovo mohlo míti význam pro posouzení, zda stěžovatel věděl, či nevěděl, že S. nabyl koží nepoctivým způsobem. I zamítnutím dalších návrhů bylo porušeno právo obhajoby. Byl obžalován a odsouzen pro podílnictví na zpronevěře a hájil se tím, že nešlo o zpronevěru a že nespátrával v koupi koží nic trestného. Ke zpronevěře je třeba zlého úmyslu; toho tu není, je-li pachatel přesvědčen, že vlastník věci nebude nic namítati, bude-li pachatel s věcí disponovati, nebo je-li pachatel toho mínění, že je oprávněn podržeti si věc mu svěřenou; pachatel musí si býti vědom hmotné protiprávnosti svého jednání (Finger, Strafrecht strana 470; Altmann-

Jakob, Kommentar str. 501); taková vědomost byla by tu v souzeném případě zejména, kdyby si zaměstnavatel výslovně vymínil, že mu musejí býti vráceny všechny zbytky a odpadky. Podílníku musí býti známo, že jde o věc zpronevěřenou; nestačí již podezření; v takovém případě mohlo by jíti o přestupek § 477 tr. zák. (sb. n. s. čís. 606, 1253, 3051); je-li podílník toho mínění, že věc nebyla zpronevěřena, není tu u něho zlého úmyslu ve smyslu § 183 a § 1 tr. zák. Z toho, že stěžovatel nahradil škodu, nelze souditi, že si byl vědom toho, že jde o kůže zpronevěřené, ana povinnost náhrady škody může býti i u přestupku § 477 tr. zák.; ani to, že u značné části koží byly odstraněny značky majitelů, není dokladem takového vědomí, ano nebylo zjištěno, že stěžovatel o tom věděl. Stěžovatel se hájil, že byl toho mínění, že t. zv. vyšetřené kůže nejsou zpronevěřené, a nabízel o tom důkazy pod č. 2 a 3. Práva, by bylo přihlíženo k této obhajobě, a by byla obhajoba ta přezkoumána provedením nabízených důkazů, nepozbyl stěžovatel tím, že při prvním výslechu uvedl, že je částečně vinen, an ihned dodal, že věděl, že šlo o tak zvané vyšetřené kůže, ale nedoznal, že věděl, že zaměstnavatelé žádají, by jim dělníci takové kůže vraceli. Důkazy ty měl nalézací soud připustiti, neboť pro posouzení subjektivní stránky nestačí mínění, jež projeví svědci Karel S. a Pavel F. Je proto řízení ohledně stěžovatele neúplné a bylo rozsudek ohledně něho za předpokladu § 5 zák. čís. 3/1878 ř. zák. zrušiti jako zmatečný.

Čís. 4307.

Jde o nepřekonatelnou překážku, nebyl-li obžalovaný vyrozuměn správně o hodině, na kterou bylo ustanoveno hlavní přelíčení.

(Rozh. ze dne 22. října 1931, Zm II 477/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání odporu obžalovaného Josefa Z-a proti rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 20. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., a nalézacímu soudu uložil, by o obžalobě nařídil nové hlavní přelíčení podle § 427 posl. odst. tr. ř.

Důvody:

Hlavní přelíčení o obžalobě na stěžovatele pro zločin zpronevěry bylo ustanoveno na den 20. listopadu 1930 o 9½ hod. dopol. V obsílce doručené stěžovateli dne 6. října 1930 bylo však omylem uvedeno, že se hlavní přelíčení bude konati dne 20. listopadu 1930 dopoledne o »3½« hod. Stěžovatel žádal dopisem došlým na nalézací soud dne 16. listopadu s poukazem na to, že ustanovení hlavního přelíčení na 3½ hod. »dopoledne« podle jeho mínění není možné, by mu bylo do advokátní kanceláře Dr. B-a sděleno, v kolik hodin se jeho hlavní přelíčení bude konati. Vyřízení této žádosti, jež bylo adresováno na stě-

žovatele osobně, nebylo mu doručeno, poněvadž se mezitím přestěhoval. K hlavnímu přelíčení, jež bylo zahájeno dne 20. listopadu 1930 o 10. hod. dopoledne, se stěžovatel nedostavil, a, když bylo předsedou zjištěno, že obžalovanému obsílka k hlavnímu přelíčení byla včas doručena, a že obžalovaný na svůj dotaz o správné hodině hlavního přelíčení byl zpraven — při čemž však bylo opomenuto zjistiti, že tato zpráva obžalovanému nebyla doručena — bylo k návrhu veřejného obžalobce hlavního přelíčení podle § 427 tr. ř. provedeno v nepřítomnosti obžalovaného a vyneseno proti němu odsuzující rozsudek. Tímto zjištěným dějem jest odpor obžalovaného proti odsuzujícímu rozsudku podle § 427 tr. ř. odůvodněn, neboť stěžovatel nebyl o tom vyrozuměn, že hlavní přelíčení jest ustanoveno 20. listopadu 1930 o 9½ hod. dopoledne, a nelze mu dávat za vinu, že se včas nepostaral o to, by byl patrný omyl v obsílce opraven. Nebyl-li obžalovaný vyrozuměn správně o hodině zahájení přelíčení, jde o nepřekonatelnou překážku po rozumu § 427 tr. ř., kterou bylo stěžovateli znemožněno k hlavnímu přelíčení se dostaviti, a bylo proto odporu vyhověti a po rozumu třetího odstavce § 427 tr. ř. další opatřiti, jak se stalo.

Cis. 4308.

»Škodou« opodstatňující vyšší trestní sazbu § 94 tr. zák. jest i škoda na majetku; nezáleží na jejím větším nebo menším rozsahu; stačí škoda (nebo jinaké zlo), která byla způsobena zároveň s omezením osobní svobody tímto omezujícím jednáním samým, i škoda, která při tom vznikla jen nahodile, nejsou jako taková pachatelem zamýšlena.

(Rozh. ze dne 23. října 1931, Zm I 1012/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 24. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek podle § 281 čís. 11 tr. ř. shledává stížnost v tom, že rozsudek použil na souzený čin druhé, vyšší trestní sazby § 94 tr. zák., shledává škodu povahy tam zmíněné v tom, že svědkyni Č-é byly roztrženy kalhoty a tím způsobena škoda 30 Kč. Námitka není z části provedena po zákonu; nedbá rozsudečného zjištění, že svědkyně utrpěla při zápasu s obžalovaným poranění na koleně a krvavé odřeniny na ruku; netřeba proto znova podrobně dokazovati, že škodou opodstatňující vyšší trestní sazbu § 94 tr. zák. jest i škoda na majetku, jak vyslovil zrušovací soud v rozhodnutí čís. 1391 sb. nejv. s., poukazuje k rozhodnutí čís. 2892 vid. sb., v němž názor ten obsírně odůvodněn. Jelikož pak zákon ve směru tom nerozlišňuje, nezáleží na větším nebo menším rozsahu způsobené škody. Výtka zmateční stížnosti v tomto

směru jest tudíž bezdůvodna. Námitkou, že škoda musí vzniknouti zadržovanému z omezení jeho svobody (ze zadržení), má býti vyjádřeno, že škoda musí býti výsledkem dočasné ztráty svobody a že nestačí škoda nastavší nahodile při jednání, jímž byla osobní svoboda omežována. Na vyvrácení této námítky stačí podotknouti, že zákon neposkytuje pro tento užší výklad opory, naopak vyjadřuje slovy »škodu nebo kromě odnětí svobody ještě jinaké zlo« zřetelně, že stačí k těžší přičitatelnosti škoda nebo jinaké zlo, které bylo způsobeno zároveň s omezením osobní svobody tímto omezujícím jednáním samým, a poněvadž jde o objektivní podmínku vyšší trestnosti, i škoda, která při tom vznikla jen nahodile, nejsou jako taková pachatelem zamýšlena.

Cis. 4309.

Byla-li povolena obnova jen ve prospěch obžalovaného, musí (§ 359 odst. 4 tr. ř.) sejíti z jakéhokoliv uložení trestu, byl-li trest uložený dřívějším rozsudkem mezi tím vykonán. Skutečnému výkonu trestu rovná se jeho prominutí (§§ 226, 529 tr. ř.).

Příčí se ustanovení třetího odstavce § 359 tr. ř., uložil-li soud obžalovanému v obnoveném řízení trest, aniž zjistil, že nebyla splněna podmínka, pod níž byl obžalovanému prominut trest, uložený mu dřívějším rozsudkem.

Okolnost, že při správném použití zákona nebylo při opětném odsouzení uložiti vůbec žádný trest, nebrání (kladnému) výroku o podmíněnosti odsouzení.

Není třeba vyhraditi výrok o podmíněném odsouzení soudu prvního státního soudu, promluvil-li již tento soud v dřívějším řízení v tomto směru na podkladu výměry trestu pro obžalovaného nejnepříznivější ze všech možností, jež mohou v obnoveném řízení nastati.

(Rozh. ze dne 27. října 1931, Zm I 411/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 17. prosince 1930 byl porušen zákon v ustanoveních jednak § 226 a § 55 a) tr. zák., jednak třetího odstavce § 359 tr. ř., po případě i §§ 266, 529 tr. zák.; rozsudek ten se ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících zrušuje a zrušují se v důsledku toho též k němu se vztahující usnesení okresního soudu trestního v Praze ze dne 3. ledna 1931 a rozsudek krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 23. ledna 1931; krajskému soudu trestnímu v Praze se ukládá, by v rozsahu zrušení jeho rozsudku ze 17. prosince 1929 o odvolání veřejného obžalobce do rozsudku okresního soudu trestního v Praze ze dne 4. října 1930 znova jednal a rozhodl, šetře, i pokud jde o podmíněnost odsouzení a zkušební lhůtu, zákazu změny v neprospěch obžalovaného.

Důvody:

Rozsudkem zemského trestního soudu v Praze jako soudu porotního ze dne 23. října 1920 byl obžalovaný, poštovní podúředník, uznán vinným zločinem zneužití moci úřední podle § 101 tr. zák., spáchaným tím, že dne 16. března 1920 v P. na hlavní poště jako úředník státní v úřadě, v němž měl povinnosti ve službě, odciziv poštovní zásilku v ceně 150 Kč, zneužil moci sobě svěřené, by státu škodu způsobil, a odsouzen podle § 103 tr. zák. s použitím §§ 54, 55 tr. zák. do těžkého, měsíčně tvrdým ložem zostřeného žaláře na dobu čtyř měsíců nepodmíněně; vyslovena ztráta práva volebního a vysloveno dále, že se započítá do trestu vyšetřovací vazby od 16. března 1920, 3 hod. odp. do 18. března 1920, 5. hod. odpolední. Zmateční stížnost a odvolání obžalovaného byly rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 22. října 1921 zamítnuty. Trest na svobodě vykonán nebyl; byl odsouzenici prominut rozhodnutím presidenta republiky z 5. května 1923 pod podmínkou, že nebyl a v budoucnosti nebude odsouzen pro zločin anebo přečin ze ziskuchtivosti spáchaný po 16. březnu 1920 do pěti let ode dne tohoto rozhodnutí, jež ponechalo jinak rozsudek netknutým. Zda byla ona podmínka splněna, není dosud ve spisech vysloveno; je však ve spisech úřadem trestního rejstříku státního zastupitelství v Praze dne 15. června 1928 potvrzeno, že po onom udělení milosti není v trestním rejstříku zápisů, a předchozí tresty odsouzeného (pro § 411 a § 496 tr. zák.) spadají do roku 1914 a do roku 1903. Usnesením ze dne 9. září 1930 povolil krajský trestní soud v Praze k žádosti syna odsouzenecova podle § 353 čís. 2 tr. ř. obnovu trestního řízení z důvodu, že odsouzený podle posudku lékařské rady trpí chorobnou mozkovou vložou a chronickým alkoholismem a byl v době trestného činu nepřičetným ve smyslu § 2 písm. c) tr. zák., načež navrhlo dne 12. září 1930 státní zastupitelství, by spisy byly postoupeny okresnímu trestnímu soudu v Praze k potrestání obviněného pro přestupek podle § 523 tr. zák. Rozsudkem ze dne 4. října 1930 zprostil okresní soud trestní v Praze obviněného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby. Odvolání veřejného obžalobce bylo provedení veřejného líčení rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 17. prosince 1930 vyhověno, obviněný byl uznán vinným přestupkem opilostí podle § 523 tr. zák., spáchaným tím, že dne 16. března 1920 v P. na hlavní poště jako úředník státní v úřadě, v němž měl povinnosti ve službě, odciziv poštovní zásilku v ceně 150 Kč, zneužil moci sobě svěřené, by státu škodu způsobil, v opilosti, a že se tak dopustil činu, který by se mu jinak přičítal za zločin zneužití moci úřední podle § 101 tr. zák., a odsouzen podle § 523 tr. zák. použitím § 266 tr. zák. k trestu vězení na 14 dnů; rozhodnutí o podmíněném odkladu trestu ponecháno prvnímu soudci. Usnesením nkresního soudu trestního v Praze ze dne 3. ledna 1931 byl obžalovanému povolen podmíněný odklad trestu a ustanovena zkušební doba na jeden rok. Odvolání veřejného obžalobce z tohoto usnesení bylo rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 23. ledna 1931 zamítnuto.

Rozsudkem odvolacího soudu ze dne 17. prosince 1930, a to jeho výrokem o trestu, byl porušen zákon. Předně jest podle § 266 a § 55 a) tr. zák. (čl. I. odst. čís. 2 a 3 zák. ze dne 20. července 1912, čís. 141 ř. zák.) vazbu zajišťovací a vyšetřovací, již utrpěl odsouzený před vynesením rozsudku, započítati na tresty na svobodě i na tresty na penězích, pokud ji odsouzený nezavinil. Příčí se proto zákonu, že odvolací soud, ukládaje obžalovanému trest, neuvažoval vůbec o započítání zajišťovací vazby (viz nahoře v rozsudku porotního soudu), a že nezapočítal vazbu tu na uložený trest, ač nezjistil, že zajišťovací vazba byla obžalovaným zaviněna. Dále jest, dojde-li v obnoveném řízení k odsouzení obžalovaného, podle třetího odstavce § 359 tr. ř. hleděti při vyměření trestu v odsuzujícím nálezu k trestu, který vinník již vytrpěl. Byla-li, jako v souzené věci, povolena obnova jen ve prospěch obžalovaného, musí — jelikož platí pro tento případ podle čtvrtého odstavce § 359 tr. ř. zákaz opravy (změny) v neprospěch odsouzenec — sejíti z jakéhokoliv uložení trestu, byl-li trest uložený dřívějším rozsudkem mezi tím vykonán. Skutečnému výkonu trestu pak rovná se jeho prominutí (§§ 226, 529 tr. zák.). Proto se příčí ustanovení třetího odstavce § 359 tr. ř., že odvolací soud uložil obžalovanému trest, aniž má zjištěno, že nebyla splněna podmínka, pod níž byl obžalovanému prominut trest uložený mu dřívějším rozsudkem porotního soudu. Ovšem ani to, že při správném použití zákona nebylo při opětném odsouzení uložiti vůbec žádný trest, nebránilo (kladnému) výroku o podmíněnosti odsouzení (srovnej rozh. č. 3154 sb. n. s., č. 594 sb. m. spr.). Podmíněný odklad trestu, přesněji podmíněnost opětného odsouzení o sobě nebyla a nebude obžalovanému na újmu, ana mu umožňuje, zbaviti se osvědčením po zkušební dobu i následků odsouzení, dosud mu neprominutých, jsou-li tu nějaké, nanejvýš však dosíci předpokladu, že (vůbec) nebyl odsouzen. Jelikož se však ono usnesení okresního trestního soudu v Praze — povolujíc podmíněný odklad trestu (přesněji výkonu trestu) 14denního vězení — přimyká přesně k onomu výroku o trestu, bude při zrušení tohoto výroku o trestu zrušiti i ona rozhodnutí soudů obou stolic o podmíněném odkladu výkonu trestu, by bylo odvolacímu soudu umožněno, přizpůsobiti výrok ohledně podmíněného odkladu výkonu trestu (podmíněnosti odsouzení) novému výroku o trestu i v případě, že bude do trestu započítána vazba zajišťovací, neb od uložení trestu vůbec, upuštěno. Vyhraditi onen výrok znovu soudu prvé stolice není třeba, an soud ten již i v tomto směru promluvil na podkladu výměry trestu pro obžalovaného nejnepříznivější ze všech možností, jež mohou nyní nastati. Bylo proto o zmateční stížnosti podle § 33 tr. ř. ve smyslu § 292 tr. ř. rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 4310.

Nejde o zločin podvodu podle § 199 d) tr. zák., nýbrž po případě jen o přestupek podle §§ 205, 461 tr. zák., předložil-li pachatel průvodčímu vlaku padělanou jízdenku, již neplatnou, i kdyby byla vydána dne, na který přepsal datum vydání.

(Rozh. ze dne 29. října 1931, Zm I 755/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 21. července 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zrušil však použitím § 290 tr. ř. podle § 5 novely k trestnímu řádu napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Při jednání o zmateční stížnosti obžalovaného přesvědčil se zrušovací soud, že bylo trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaného. Platí-li jízdenky druhu, o který jde, jen 8 dní — jak udává svědek S., avšak rozsudek nezjišťuje —, byla by jízdenka, již obžalovaný použil a průvodčímu vlaku předložil, v době, kdy se tak stalo, t. j. dne 11. prosince 1929 neplatná, i kdyby byla vydána teprve 29. listopadu 1929, což obžalovaný předstíral, změniv číslici 4 v razítku osvědčujícím, že jízdenka byla vydána 24. listopadu 1929. Souzené padělání listiny, správněji poznamenání (razítkem), zavedení veřejným ústavem a vyvolání jím omyl nemohly proto za předpokladu osmidení platnosti jízdenky zdržeti činitele železniční dráhy od úkonů, které jím podle čl. 23 vl. nařízení čís. 144 Sb. z. a n. 1928 náležejí, přistihnou-li cestujícího bez platné jízdenky, takže byly naprosto nezpůsobilé, způsobiti správě čsl. železnic nebo třeba státu (železničnímu eráru) škodu na majetku nebo na jiných právech. Bude tudíž po případném zjištění doby platnosti jízdenky uvažovati o souzeném skutku s hlediska přestupku podvodu podle §§ 197, 205, 461 tr. zák. (jízda bez platné jízdenky a předložení neplatné jízdenky za účelem zakrývání nedostatku platné). Poněvadž však v rozsudku a v jeho důvodech nejsou zjištěny skutečnosti, které by při správném použití zákona měly býti podkladem rozhodnutí, nemohl zrušovací soud sám ihned ve věci rozhodnouti, a bylo věc podle § 288 čís. 3 tr. ř. vrátiti nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 4311.

Vyšší trestní sazby druhé věty § 82 tr. zák. jest použití, stal-li se odpor se zbraní, bez rozdílu, záležel-li odpor v násilném vztažení ruky či ve vyhrůžce.

(Rozh. ze dne 30. října 1931, Zm I 96/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 1. prosince 1930, pokud jím byl obžalovanému, odsouzenému pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., pro přestupek proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák. a pro

přečin shluknutí podle § 279 tr. zák., vyměřen trest podle první sazby § 82 tr. zák., zrušil rozsudek ve výroku o trestu jako zmatečný a obžalovanému vyměřil znovu trest podle § 82 tr. zák. vyšší sazby.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek prvé stolice jen ve výroku o výši trestu a uplatňuje věcně důvod zmatečnosti podle čís. 11 § 281 tr. ř. Stížnost jest důvodná. Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný skočil k hromadě velkých dlažebních kostek, z nichž jednu uchopil a proti (nadstrážníku) Františku K-ovi napřáhl, načež mu byl kámen odňat strážníkem Č-ou a obžalovaný . . . . odveden. Rozhodovací důvody uvádějí dále, že soud neshledal v onom jednání obžalovaného násilí se zbraní, ano není prokázáno, že se obžalovaný kostkou ohroženého strážníka K-y dotkl, a soud shledává v napražení kamene proti K-ovi jen nebezpečnou vyhrůžku. Důsledkem toho byl pak obžalovanému v napadeném rozsudku vyměřen trest podle první (nižší) sazby § 82 tr. zák. Jelikož rozsudek ani nezjišťuje ani jasným způsobem nepopírá, že obžalovaný měl úmysl skutečně hoditi uchopeným a napraženým kamenem po nadstrážníku K-ovi, budiž ponecháno stranou, zda byla v onom jednání právem či neprávem spatřována jen opověď útoku kamenem na tělo nadstrážníkovy, tudíž vyhrůžka místo pokusu o takový útok (nedokonaného násilného vztažení ruky). Neboť i v onom případě je výrok o trestu pochybný. Nalézací soud — nemaje vzhledem na ustálený výklad tohoto pojmu pochybnosti o tom, že kámen (dlažební kostka) je zbraní ve smyslu § 82 tr. zák., řídil se zřejmě názorem, že druhá, vyšší sazba § 82 tr. zák. nemá v případech použití zbraně místa, bylo-li zbraně použito jen při vyhrůžce, nikoliv k útoku, při násilném vztažení ruky. Názor ten přiči se správnému výkladu zákona, podle něhož jest použití vyšší trestní sazby druhé věty § 82 tr. zák., stal-li se odpor se zbraní, bez rozdílu, záležel-li odpor v násilném vztažení ruky, či ve vyhrůžce. Tomu nasvědčuje nejen jasný smysl slova »odpor«, které jest obměnou slova »zprotivení se«, použitého v § 81 tr. zák., a zasahuje tak oba způsoby zprotivení se (odporu) v § 81 tr. zák. uvedené (násilné vztažení ruky a nebezpečnou pohrůžku), nýbrž i účel onoho ustanovení, které směřuje zřejmě k tomu, by zvýšené nebezpečí, jež propůjčuje použití zbraně i k útoku (k násilnému vztažení ruky), i k opovědi útoku (k vyhrůžce) a stupňovaná tím vážnost odporu byly po rozumu § 43 tr. zák. vyváženy zvýšením trestu. Použil-li tedy nalézací soud v napadeném rozsudku prvé trestní sazby § 82 na vyhrůžku, která se stala při odporu povahy § 81 tr. zák. se zbraní, vykročil tím z mezí trestní sazby, zakládající se na přitěžující okolnosti v zákoně jmenovitě uvedené, a zatížil rozsudek zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř.; pročež bylo důvodné zmateční stížnosti vyhověti a zrušiti rozsudek, pokud je zmatkem tím zasažen, t. j. ve výroku o výši trestu. Podle vyšší sazby druhé věty § 82 tr. zák. bylo pak obžalovanému znovu vyměřiti trest.

Zavinění (§ 335 tr. zák.) řidiče automobilu, jel-li na kluzké půdě nepřipustnou rychlostí, nemaje kola opatřena ochrannými řetězy.

Ve vnitřním městě na kluzké půdě za polední frekvence nesmí jeti větší rychlostí než 6 km, a musí po případě jeti tak pomalu a opatrně, by mohl každou chvíli zastavit. Jízda za takových okolností děje se za zvláště nebezpečných okolností ve smyslu § 337 tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. října 1931, Zm II 277/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 5. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce — čís. 9 a) § 281 tr. ř. — namítá zmateční stížnost, že obžalovaný byl odsouzen neprávem, ježto nemá vinu na úrazě, poněvadž nejel ani rychle ani neopatrně; rychlost 15 km byla přípustná, poněvadž nejsou zjištěny okolnosti odůvodňující snížení rychlosti na 6 km podle § 46 min. nař. čís. 81/1910; použití ochranných řetězů ani o sobě ani za současného snížení rychlosti na 6 km nebylo s to zabránit úrazu; úraz zavinila H-ová sama tím, že přecházela silnici bezprostředně před autem, přes to že byla svědkyní O-ovou v poslední chvíli varována. Než zmateční stížnost není odůvodněna a, pokud, provádějíc hmotně-právní zmatek nevychází ze skutkových zjištění rozsudku, nýbrž z vlastního hodnocení jednotlivých průvodních prostředků — posudku znalce, svědectví O-ové — a pokud zejména se nedrží zjištění rozsudku v jich úplnosti a celistvosti, není provedena po zákonu. Soud právem shledává vinu obžalovaného v tom, že jel rychle a neopatrně; zjišťuje, že jel rychlostí větší než 15, pokud se týče 14 km, a že by rozhodně k neštěstí nebylo došlo, kdyby byl jel přípustnou rychlostí 6 km a měl kola opatřena ochrannými řetězy, nutnými proto, že půda byla kluzká a bylo velké nebezpečí smyku. Soud správně vyložil ustanovení § 46 min. nař., uznáv, že zjištěná situace v jízdní dráze opravňovala obžalovaného jeti rychlostí nejvýše 6 km, an jel vnitřním městem, na půdě kluzké, v poledne, kdy lidé hojně chodili od továrny B-ovy příční uličkou, ústící do jízdní dráhy právě v osudném místě, kde došlo k úrazu, že rozhled v jízdní dráze byl částečně stížen protijedoucími saněmi, vysoko naloženými kůrami, že v jízdní dráze byl v té době také mlékařský vozík a ulice v osudném místě zúžena benzinovou pumpou. Tyto okolnosti vyžadovaly nezbytně, by obžalovaný jel pomalu a tak opatrně, by byl pánem rychlosti, a by každou chvíli mohl zastavit (§ 45 min. nař.); tím spíše nesměl za žádných okolností překročit rychlost 6 km vzhledem k ustanovení § 46 min. nař. Obžalovaný však nedbal této povinné opa-

trnosti, nebrzdil, nezmiřnil jízdu, nedával ani včas ani řádné znamení a zachytil následkem své nedbalé a neopatrné jízdy nejprve H-ovou, která sice v malé vzdálenosti od auta a rovněž neopatrně přecházela ulici, ale kterou by byl mohl, jak soud zjišťuje, rozhodně uchránit před úrazem, kdyby jel opatrně a byl pánem rychlosti. Soud posoudil věc správně i v tom směru, že nepřiznal obžalovanému jako vyvíňující okolnost, že měl mrazem zkřehlé nohy a že, když se již pozdě odhodlal brzditi, mu noha sklouzla z brzdy a znemožnila zabrzdění, poněvadž, když mu, jak soud rovněž zjišťuje, bylo známo, že má nohy mrazem zkřehlé, měl si tím opatrněji počínati, jeti zcela pomalu, dávati včas výstražná znamení a opatřiti kola bezpečnostními řetězy. Nejsou tu tudíž skutečnosti, jež by odůvodňovaly beztrestnost z důvodu § 2 písm. f) a g) tr. zák., jak mylně má za to zmateční stížnost. Neprávem posléze vytýká zmateční stížnost, že soud uznal na kvalifikační okolnost »zvláště nebezpečných okolností« ve smyslu § 337 tr. zák. Hojná frekvence v uličce ústící bezprostředně do místa, kde ke srážce došlo, kluzká půda spojená s nebezpečím smyku, zúžená jízdní dráha v místě srážky stojící tam benzinovou pumpou, zmenšený rozhled v ní dvěma vozidly jedoucími proti směru auta obžalovaného, mezi chodci na ulici ženy jdoucí z továrny B-ovy, následkem mrazu zahalené do vlníku a nevšímající si náležitě okolí — jsou vesměs okolnostmi, jež zvyšovaly v souzeném případě nebezpečí a stupňovaly je až do výše předpokládané v § 337 tr. zák.

Čís. 4313.

Jel-li řidič automobilu v nepřehledném úseku silnice (v prudké zatáčce) proti předpisu § 46 odst. 2 min. nař. čís. 81/1910 rychlostí 6 km za hodinu převyšující, zodpovídá (§ 335 tr. zák.) po případě i za následky (za úraz) způsobené prasknutím nebo sesmeknutím se pneumatiky.

K subjektivní skutkové podstatě přečinu podle § 335 tr. zák. se nevyhledává, by pachatel předvídal právě ten způsob neštěstí, který skutečně nastal; stačí, že mohl postřici, že jeho jednáním (opomenutím) může být způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro právní statky v § 335 tr. zák. uvedené.

(Rozh. ze dne 31. října 1931, Zm II 315/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 25. června 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

S hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že výrok rozsudku, že jednání obžalovaného, záležející v tom, že jel automobilem jím řízeným v nepřehledném úseku silnice, v silném záhybu silnice, rychlostí asi 40 km za hodinu, tedy rychlostí převyšující

daleko rychlost 6 km, kterou řídí automobilu podle § 46 odst. 2 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. při jízdě po nepřehledné cestě překročit nesmí, je v příčinné souvislosti s nehodou rozsudkem zjištěnou, spočívá na právním omylu, přý proto, že nehoda, o níž jde, nastala jen nepředvídanou náhodou, tím, že praskly na dvou kolech auta obžalovaným řízeného pneumatiky, aniž obžalovaný mohl předvídati, že se tak stane. Těmito vývody neprovádí stížnost zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. po zákonu, ana nevychází ze všech skutkových zjištění nalézacího soudu, jak by při správném provádění hmotně-právního důvodu zmatečnosti činiti měla, nýbrž činí podkladem svých úvah zřejmě jen skutková zjištění rozsudková, že nelze vyloučiti možnost, že prasknutí pneumatiky na pravém předním kole nebo sesmeknutí se pneumatiky s něho, po němž se pneumatika vytrhla z pravého zadního kola; nastalo jen náhodou, že mohlo nastati i při pomalé jízdě auta a že obžalovaný nemohl předvídati, že pneumatika praskne nebo se sesmekne s kola, pomíjejíc při tom úplně další skutková zjištění rozsudková, jimž formální vadnost nevytýká a z nichž by jí tudíž bylo při náležitém provádění hmotně-právního zmatku rovněž vycházeti, a to zjištění, že automobil obžalovaným řízený dostal následkem onoho prasknutí pneumatiky na pravém předním kole nebo sesmeknutí se pneumatiky s něho, k němuž došlo v době, kdy obžalovaný jel v nepřehledném silném záhybu silnice proti onomu předpisu rychlostí asi 40 km za hodinu, v tomto nepřehledném úseku silnice smyk, že narazil následkem tohoto náhlého smyku na roh stodoly tam těsně u silnice stojící a že tím došlo ke škodným výsledkům rozsudkem zjištěným, najmě k těžkým zraněním Karla J-a a Hanuše S-ého, jimž tito podlehl, a dále rozsudkové zjištění: »Soud má podle posudku znalce a již z přirozené povahy věci za prokázáno, že, kdyby byl obžalovaný jel rychlostí dovolenou v tomto úseku silnice (t. j. rychlostí 6 km za hodinu nepřevyšující), nebylo by došlo po prasknutí (nebo sesmeknutí se) pneumatiky ke smyku auta, nebo že by aspoň smyk nebyl býval toho stupně, že by se bylo obžalovanému nepodařilo auto vyrovnati v jízdě a tak všelikému ohrožení životů a zdraví zabrániti« (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Posuzuje-li se otázka příčinné spojitosti na základě všech těchto zjištění rozsudku (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.), nelze důvodně tvrditi, že nalézací soud po právní stránce pochybil, vysloviv, že je tu příčinná spojitost mezi oním jednáním obžalovaného, v němž rozsudek spatřuje nedbalost po rozumu § 335 tr. zák., a nastalým škodným výsledkem. V příčinné souvislosti s výsledkem je každá jednotlivá jeho podmínka, tak že nastalý škodný výsledek jest přičítati pachateli již, vyvolal-li i jen jedinou z několika podmínek výsledku. (Rozh. čís. 2083, 3075 a j. sb. nejv. s.). Tento předpoklad však v souzeném případě podle skutkových zjištění rozsudkových nepochybně tu jest; neboť z oněch stížností mlčením pomínutých skutkových zjištění rozsudku plyne, že podmínkou vzniku nehody bylo v souzeném případě vedle onoho — snad nahodilého — prasknutí nebo sesmeknutí se pneumatiky i kulposní jednání obžalovaného, záležející v tom, že jel automobilem jím řízeným v nepřehledném úseku silnice

proti předpisu § 46 odst. 2 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., rychlostí 6 km za hodinu daleko převyšující. Zaujal-li nalézací soud přes to, že připustil, že obžalovaný nemohl prasknutí nebo sesmeknutí se pneumatiky předvídati, stanovisko, že je tu příčinná spojitost mezi oním kulposním jednáním obžalovaného a nastalou nehodou, stalo se tak právem; neboť vyvolal-li obžalovaný, jak je rozsudkem zjištěno, svým kulposním jednáním též jednu z podmínek nastalého výsledku, je tím již příčinná spojitost mezi oním jednáním obžalovaného a nastalým výsledkem dána a nemůže na ní nic změnit skutečnost, že škodný výsledek byl přivoděn i spolupůsobící náhodou, již obžalovaný předvídati nemohl. Na příčinné souvislosti mezi oním kulposním jednáním obžalovaného a nastalým výsledkem nemůže nic změnit ani skutečnost stížností zdůrazňovaná, že ustanovení § 46 odst. 2 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. nařizuje zmírnění rychlosti jízdy silostroji při jízdě v prudkých zatáčkách na 6 km vzhledem k nepřehlednosti cesty, nikoli tedy snad vzhledem k možnosti prasknutí nebo sesmeknutí pneumatik při rychlé jízdě po takové cestě, ano je rozsudkem zjištěno, že v souzeném případě byla i řečená nedovolená rychlá jízda obžalovaného v nepřehledném úseku silnice jednou z podmínek vzniku nehody. Tvrdí-li dále stížnost, že by automobil obžalovaným řízený byl mrštěn k oné stodole i, kdyby silnice byla na onom místě rovná (přehledná), nedolichuje tím uplatňovaný zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. způsobem odpovídajícím zákonu, nedržíc se skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.).

Chce-li posléze stížnost další s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. uplatňovanou námitkou, že pachatel, jenž porušil určitou normu, která byla vydána k zamezení určitých způsobů škod, je za nastalý tím škodný výsledek s hlediska § 335 tr. zák. odpovědný jen, je-li zjištěno, že nastalý škodný výsledek předvídal, vyjádřiti, že tu není subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. zák., obžalovanému za vinu dávaného proto, že obžalovaný onen výsledek, který tu skutečně nastal, nepředvídal (s hlediska příčinné spojitosti je podle toho, co bylo řečeno, lhotejno, zda byl nastalý výsledek obžalovaným předvídan či nikoli), nelze jí přiznati důvodnost; neboť k subjektivní skutkové podstatě přečinu podle § 335 tr. zák. se nevyhledává, by pachatel předvídal právě ten výsledek, nebo právě ten způsob neštěstí, který skutečně nastal, nýbrž stačí po této stránce zjištění, že pachatel mohl postřici, že jeho jednáním neb opomenutím může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro právní statky v § 335 tr. zák. uvedené. Ze tato náležitost subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. zák. nebyla rozsudkem zjištěna, stížnost sama netvrdí.

Čís. 4314.

Pro pojem svěřeni ve smyslu § 132 III. tr. zák. není třeba, by povinnost dozoru tvořila obsah služební smlouvy.

Mladistvá služebná je svěřena dozoru přednosty domácnosti, třebaž ji do služby najala jeho manželka.

(Rozh. ze dne 31. října 1931, Zm II 381/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 14. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132/III tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Námítkám, činěným rozsudku po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.), nelze přiznati úspěch. Soud nezjišťuje, že R-ovou najala do služby manželka obžalovaného. I kdyby tomu tak bylo, nevylučovalo by to, že i obžalovaný byl zaměstnavatelem R-ové a že byla fakticky svěřena jeho dozoru, ano je v rozsudku zjištěno, že R-ová sloužila v jeho domácnosti, čímž byla hospodářsky od něho odvislá, poněvadž obžalovaný jako přednosta domácnosti hradí náklady vedení domácnosti, a že pro svůj mladý věk, ano jí při vstupu do služby nebylo ještě 16 let, a jak soud zjišťuje, byla nezkušená, duševně a mravně nevypělá, již z těchto důvodů potřebovala dozoru v ohledu mravním. Třebaže tedy stížnosti jest přisvědčiti v tom, že skutečnost vstoupení do služebního poměru o sobě ještě nenaplnuje pojem svěřeni k dozoru ve smyslu § 132/III tr. zák., posoudil první soud věc správně, uznav v souhlasu s ustálenou praxí Nejvyššího soudu, že obžalovaný měl za zjištěných okolností podle všeobecných pravidel a názorů životních povinnost bdíti nad mravním chováním a neporušeností R-ové jakožto osoby mu svěřené. Pro pojem svěřeni ve smyslu § 132/III tr. zák. není třeba, jak se mylně domnívá zmáteční stížnost, by povinnost dozoru tvořila obsah služební smlouvy, stačí, že se přijetím do zaměstnavatelovy domácnosti vytvoří faktický poměr, v němž služebná osoba mladistvého věku, potřebná mravní ochrany a hospodářsky odvislá od zaměstnavatele podle všeobecných názorů životních je zaměstnavateli fakticky svěřena k dozoru v ohledu mravním, byť i nebylo v té příčině zvláštního ujednání. Že toto nazírání na věc jest v plné shodě i s novějším zákonodárstvím, plyne z předpisu § 1157 obč. zák., nově upraveného III. dílčí novelou (z roku 1916), kde se ukládá zaměstnavateli, je-li zaměstnanec přijat do jeho domácnosti, za povinnost, by zařídil, čeho třeba vzhledem ke zdraví, mravnosti a náboženství zaměstnaného.

Čís. 4315.

Odpovídá účelu zákona, by mladistvému provinilci při prvním poklesku nebyla příliš dlouhá zkušební lhůta překážkou v uskutečnění jeho snahy zjednat si lepší vzdělání a postavení.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1931, Zm I 33/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 5. prosince 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II a), c) tr. zák., vyhověl však odvolání obžalovaného z výroku o podmíněném odsouzení co do zkušební doby tří let a zkušební dobu snížil na dva roky. Odvolání vyhověl z těchto

důvodů:

Nelze upřiti důvodnost odvolání obžalovaného z výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu co do délky zkušební doby tří let. Obžalovaný odůvodňuje toto odvolání tím, že by mu tak dlouhá zkušební doba vadila v tom, by za dva roky, kdy se vyučí řemeslu, mohl vstoupiti do průmyslové školy. Při vyměření zkušební lhůty přichází v úvahu kromě povahy trestného činu, pro který došlo k odsouzení, i povaha vinníkovy a stupeň jeho polepšitelnosti, a odpovídá zajisté účelu zákona, by mladistvému provinilci při prvním trestném poklesku stanovení příliš dlouhé zkušební lhůty nebylo překážkou v uskutečnění jeho snahy zjednat si lepší vzdělání a postavení. S toho hlediska jest pokládati odvolání obžalovaného za důvodné a bylo proto zkušební dobu snížit na dva roky.

Čís. 4316.

Revolucí jest násilný převrat, po případě násilná změna platné ústavy, pokud se týče formy vlády (demokraticko-republikánské formy čsl. státu).

Subjektivní skutková podstata zločinu podle § 16 čís. 2 zák. na ochr. rep. předpokládá pachatelovo vědomí, že se jeho projevem prohlašuje za chvalitebný, za záslužný a za následování hodný čin, jímž jest při správném výkladu zákona splněna skutková podstata některého ze zločinů uvedených v § 16 čís. 2 zákona.

Pokud sem nespadá v podnapilosti pronesený výrok »ať žije revoluce«.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1931, Zm II 468/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 12. listopadu 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 16 čís. 2 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení.

Důvody:

Napadený rozsudek nezabývá se ani po stránce objektivní výkladem souzeného projevu: »ať žije revoluce«, neuvádí, kterými úvahami dospěl

k závěru, že projevem byl vychvalován zločin úkladů o republiku, a neurčuje, ke kterému ze způsobů úkladů těch vypočtených v § 1 zákona na ochranu republiky projev hleděl. Avšak po stránce té není rozsudek napaden. Zřejmě uznává zmatečnou stížnost, že revolucí mohou býti míněny úklady o republiku, a zřejmě zdůrazňuje stížnost neurčitost pojmu revoluce jen k opodstatnění výtky vadnosti rozsudku po stránce subjektivní. Proto stačí ohledně objektivní skutkové podstaty připomenouti, že revoluci rozumí — jak vysloveno zrušovacím soudem v nálezu č. 1759 sb. n. s. — obecná mluva násilný převrat, po případě násilnou změnu platné dosud ústavy, pokud se týče formy vlády (demokraticko-republikánské formy čsl. státu). Uplatňujíc číselně důvody zmatečnosti podle § 281 č. 5 a č. 9 písm. a) tr. ř., vytká stížnost, že zločin § 16 č. 2 zákona na ochr. rep. jako trestný čin dolosní předpokládá, že pachatel minil (veřejně) vychvalovati některý z činů vypočtených v § 1 (povšechně v § 16 č. 2) cit. zákona; to prý v prostém výkřiku »ať žije revoluce« bez dalšího spatřovati nelze a soud tento úmysl a vědomí vůbec nezjistil. Stížnost je v právu. Zločin, o který jde, vyčerpává se již v (pouhém) vychvalování trestného činu, který je jedním ze zločinů vypočtených v § 16 č. 2 zákona na ochr. rep., a nepředpokládá podle jasného doslovu a smyslu tohoto ustanovení (skutečný) vznik (některého) určitého protiprávního účinku. Proto nelze po subjektivní stránce ani s hlediska § 1 tr. zák. požadovati, by úmysl pachatelův směřoval ke způsobení určitého zla, k tomu, by nastala z vychvalování zločinu buď v zevním životě, nebo v myslích osob, jimž vychvalování svědčí, určitá změna povahy pro právní řád škodlivé neb alespoň nebezpečné, třebaže zákon stíhá vychvalování trestných činů právě pro nebezpečí, že se jím zviklávají právní a mravní názory jiných osob o zavržitelnosti trestných činů. Avšak ze zločinné kvalifikace činu, o který jde, ba již ze sama smyslu slova »vychvalování« plyne nutně požadavek úmyslnosti jednání, požadavek pachatelova vědomí, že vychvaluje dotčený zločin, t. j. že se jeho projevem prohlašuje za chvalitebný, za záslužný a za následování hodný čin, jímž jest při správném výkladu trestního zákona (jehož neznalostí by se pachatel podle § 3 tr. zák. hájiti nemohl), splněna skutková podstata některého ze zločinů uvedených v § 16 č. 2 zákona na ochr. rep. Na soudu nalézacím bylo tudíž i v souzené trestní věci, by uvažoval a vyslovil se o tom, je-li prokázáno stěžovatelovo vědomí naznačeného obsahu, to tím spíše, an se stěžovatel hájil úplným opilstvím, a že k nedostatku vědomí, o něž jde, mohou po případě poukazovati zjištěná podnapilost stěžovatele, a další okolnosti, že jde o prostého dělníka, a že se stěžovatel omezil na slova »ať žije revoluce«, aniž dal — jakž učinil spoluobžalovaný František G. — současnými dalšími výkřiky projev případné nevraživosti (zášti) proti samému státu a jeho vládě. Naznačené úvahy a zjištění soud opomenul. Netřeba podrobněji dokazovati, že zjištění stěžovatelova vědomí naznačeného obsahu neb i jen řádné vypořádání se s řečenými prameny pochybností o něm nelze spatřovati ani v pouhém poukazu, že projev byl učiněn v rozhovoru o politické situaci v republice, třebaže poukaz ten může vědomí tomu

nasvědčovati u lidí střizlivých, ani ve větách rozhodovacích důvodů, že obžalovaní byli při smyslech a věděli přes podnapilost, co dělají; jestiž těmito větami zjištěno jen vědomí, která slova jsou pronášena, nikoliv i vědomí, co slova znamenají a kam podle povšechné své povahy míří. Uznal-li soud přes opomenutí onoho zjištění stěžovatele vinným, shledal zločin, o který jde, ve skutkovém ději, ve kterém se po případě nedostává nutné složky subjektivní, takže jest rozsudek v této části zmatečný, a to — ano není ani v rozsudku, ani ve spisech opory pro názor stížností mimochodem projevený, že by mohl souzený projev zakládati snad přečin podle § 14 (asi § 14 č. 1 nebo 5), nebo přestupek § 20 zákona na ochranu republiky — podle § 281 č. 9 písm. a) tr. ř.

Čís. 4317.

Kdo byl ve smyslu § 2 č. 2 zákona ze dne 28. června 1916, č. 207 ř. zák. částečně zbaven svéprávnosti, je podle trestního zákona plně zodpověden a podle trestního řádu plně schopen vystupovati jako obviněný (obžalovaný) před trestními soudy samostatně a činiti platná a závazná procesuální prohlášení.

Prohlášení odsouzeného, který byl částečně zbaven svéprávnosti (pro pijáctví), že se vzdává opravných prostředků, je platné a závazné, nevyšlo-li najevo nic, co by nasvědčovalo tomu, že prohlášení nebylo volné nebo že bylo učiněno ve stavu nepřičetném.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1931, Zm II 24/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu trestního v Brně ze dne 30. prosince 1930, jímž byla odmítnuta zmatečná stížnost stěžovatele do rozsudku téhož soudu ze dne 25. listopadu 1930.

Důvody:

Stěžovatel prohlásil po vynesení odsuzujícího rozsudku a po poučení o opravných prostředcích, že se vzdává zmatečné stížnosti. Přes to obžalovaný opověděl ve lhůtě třídní zmatečné stížnosti, která byla napadeným usnesením podle § 1 č. 1 zákona ze dne 31. prosince 1877, č. 3 ř. zák. z roku 1878 odmítnuta. Ve stížnosti do tohoto usnesení uplatňuje obžalovaný, že, nebyv při hlavním přelíčení zastupován obhájcem, nebyl si vědom toho, že učinil prohlášení, jímž se vzdává zmatečné stížnosti, a odůvodňuje toto tvrzení tím, že je, jak ze spisů vychází, alkoholikem, že byl opět jako alkoholik internován v ústavu choromyslných, že pro tuto duševní chorobu je jeho schopnost rozumně usuzovati a činiti volné rozhodnutí podstatně zmenšena, a že vzhledem na tuto soudu ze spisů známou duševní povahu neměl ho soud přidržovati k tomu, by se o opravných prostředcích ihned vyjádřil, nýbrž měl poskytnouti stěžovateli možnost, by si v zákonné lhůtě mohl věc nále-

žitě rozmyslí a dovolati se podpory osoby práva znalé. Stížnosti nelze přiznati důvodnost. Stěžovatel byl naposledy v mor. zem. ústavě pro choromyslné ošetřován od 16. srpna 1929 do 12. listopadu 1929, kdy byl jako zlepšený z ústavu propuštěn. Usnesením okresního soudu v Brně-okolí ze dne 4. dubna 1927 byl stěžovatel částečně zbaven svéprávnosti pro pijáctví ve smyslu § 2 čis. 2 zákona ze dne 28. června 1916, čis. 207 ř. zák. Podle § 4 odst. 1 téhož zákona rovná se ten, kdo je částečně zbaven svéprávnosti, dospělému nezletilci a dostane podpůrce. Taková osoba je podle trestního zákona plně zodpovědna a podle trestního řádu plně schopna vystupovati jako obviněný (obžalovaný) před trestními soudy samostatně a činiti platná a závazná procesuální prohlášení. Prohlášení stěžovatele, že se zmateční stížnosti do odsuzujícího rozsudku vzdává, je tudíž po zákonu platné a proň závazné, ano nevyšlo najevo nic, co by nasvědčovalo tomu, že prohlášení nebylo volné nebo že bylo učiněno ve stavu nepřičetném. Nálezací soud tudíž právem odmítl zmateční stížnost, kterou stěžovatel podal po onom prohlášení u soudu, podle § 1 čis. 1 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878; nebylo proto stížnosti vyhověno.

Čís. 4318.

Pro trestnost pokusu svádění ke zločinu podvodného úpadku podle §§ 9, 205 a) tr. zák. předstíráním (uznáním) pohledávky nezáleží na tom, že se vyrovnání, pro něž pachatel doporučoval závadný postup, mělo provést mimosoudně.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1931, Zm I 53/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 4. prosince 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem pokusu svádění k zločinu podvodného úpadku podle §§ 9, 205 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce hmotně-právní namítá stížnost, že pojem vyzývání, povzbuzování a svádění ke zločinu předpokládá jednání značnější síly, a že nemohou tento trestný čin založiti jakákoliv jen mimochodem pronesená slova, nezanechavši ohlasu, na př. pouhé náměty pronesené v úvahách, jakým způsobem je řešiti situaci danou stavem předlužení. Námítka neobstojí. Ustanovení § 9 tr. zák. čelí jakémukoliv působení na mysl jiné osoby ve směru zločinném, tedy již pouhému pokusu vyvolati v duši osoby, na niž působeno, zločinné rozhodnutí, a nerozeznává, zda neúspěch takového působení má příčinu v nedostatečné síle působení či v jiných okolnostech na vůli pachatelově nezávislých. Z dosahu citovaného ustanovení vypadají tudíž i pouhé námítky, podněty a narážky, že

trapné situaci, o níž se jedná, bylo by lze čeliti páčáním určitého zločinu, jen, nejsou-li míněny vážně, nejsou-li výronem úmyslu mluvčího vyvolati v osobě, již námět, podnět anebo narážka svědčí, rozhodnutí, by si zjedнала páčáním dotčeného zločinu východisko ze situace jí tísnící. Tento úmysl stěžovatelův a tím i vážnost podnětu jím Š-ovi daného jsou však napadeným rozsudkem zřejmě předpokládány a tím — pro strany a pro zrušovací soud závazně (§ 288 čis. 3 tr. ř.) — zjištěny; neboť rozsudek má nejen za zjištěno, že stěžovatel ve svém návodu poukázal na to, že se předstíráním pohledávky stěžovatelovy sníží vyrovnací kvota skutečných věřitelů, nýbrž i, že stěžovatel zajistil svědka Š-a proti případnému nebezpečí uplatňování předstírané pohledávky stěžovatelem, vydav mu stvrzenku, že mu pohledávka byla zaplácena. Jelikož, jak podotčeno, ustanovení § 9 tr. zák. čelí již pouhému pokusu vyvolati v jiné osobě zločinné rozhodnutí, bez rozdílu, z jakého důvodu minul se pokus s účinkem, nebyla by použití § 9 tr. zák. na souzený projev stěžovatelův na újmu ani okolnost, stížností tvrzená, že projev nezanechal u svědka Š-a ohlasu. Přes to budiž podotčeno, že tvrzení to nemá v rozsudkových zjištěních podkladu, ba je naopak zřejmě v rozporu s rozsudečným zjištěním, že svědek Š. přijal od stěžovatele potvrzenku a odřekl stěžovateli další jednání (teprve), když se krátce po stěžovatelově návodu dověděl od věřitele B-a, že postup, k němuž mu stěžovatel radil, je podvodem. Nezáleželo by ani na tom, že se vyrovnání, pro něž stěžovatel doporučoval Š-ovi závadný postup, mělo — což rozsudek nezjišťuje a stížnost odvozuje svémocně z výpovědi B-ovy — provést mimosoudně. Ustanovení § 205 a) tr. zák. nečiní zločinnost jednání, jím stíhaného, závislou na tom, že se úskoky, jimiž bylo uspokojení věřitelů úmyslně zmařeno nebo ztenčeno, staly v soudním řízení úpadkovém nebo vyrovnacím, při jeho zahájení nebo za příprav k němu. K takovému užšímu vymezení pojmu podvodného úpadku nebylo příčiny. Omyl věřitelů o poměru aktiv a pasiv dlužníka a jejich povolnost, spokojiti se s nižší kvotou, než by byla přiměřena pravému stavu dlužníkovu jmění, mohou býti vyvolány i v mimosoudním vyrovnání tím, že dlužník předstírá závazky, jichž tu není, a zvýší tím listivě pasiva, jež jest stejnou kvotou uspokojiti z nedostatečných aktiv (srov. k tomu Dr. Robert Bartsch a Dr. Rudolf Pollak: Konkursordnung, Ausgleichsordnung, Anfechtungsordnung und deren Einführungsgesetze, II. sv., str. 474). Předstírání a uznání pohledávky může se státi i mimosoudně, uvádě-li se na př. za mimosoudního vyrovnání jako věřitel někdo, kdo skutečně věřitelem není.

Čís. 4319.

Skutečné násilné vztažení ruky ve smyslu § 81 tr. zák. lze spatřovati i v popohánění koně zapřaženého do vozu, jehož otěže drží vrchnostenská osoba v rukou.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1931, Zm II 318/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojme ze dne 21. června 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a § 99 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost napadá — uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. — rozsudek prvé stolice, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem § 81 a zločinem § 99 tr. zák. Oné části rozsudku vytyká stížnost právní mylnost a zmatečnost co do zákonného znaku odporu, dovozujíc, že skutečným násilným vztažením ruky — jímž je podle jednoznačného smyslu těchto slov na rozdíl od pouhé pohružky (násilí jen opovězeného) jen skutečný výkon násilí — není jednání stěžovatele, rozsudkem zjištěné, že totiž stěžovatel popoháněl koně, jehož otěže držel pevně četnický strážmistr, stoje vedle koně před vozem, několikrát slovy »hyje«, takže se kůň dal do klusu a strážmistr musel uskočiti stranou, by nebyl přejet. Námitka neobstojí. Zákon arcif uvádí jako způsoby odporu jednak skutečné násilné vztažení ruky, jednak (nebezpečnou) vyhrůžku, a rozeznává takto násilí, které se již stalo skutkem, jež pachatel již vykonává (koná), útok přítomný od násilí, jímž jest jen hrozeno, jež se ještě nekoná, útoku, který se má (může) státi skutkem teprve v budoucnosti (ovšem vzhledem k pojmu nebezpečnosti v budoucnosti nejbližší). Avšak skutkem stalo se násilí (násilné vztažení ruky, násilný odpor, útok) nejen, bylo-li tělu vrchnostenské osoby učiněno jen rukou nebo jinou částí těla pachatelova, tudíž bezprostředně (přímo) tělu tělem, a nikoliv teprve tím, že tělo vrchnostenské osoby bylo násilím zasaženo (že došlo ke skutečnému vztažení ruky na její tělo), nýbrž i, konalo-li se násilí použitím (prostředkem) věci (zbraně) nebo zvířete, tudíž nepřímou, a již tím, že bylo s konáním násilí započato, třebaže nebylo pak — z příčin anebo překážek na vůli pachatelově nezávislých — tělo vrchnostenské osoby násilím (útokem, vztaženou rukou, věcí, zvířetem) zasaženo. Proto nepochybil ani nalézací soud, shledáv — a to v souladě s ustálenou judikaturou zrušovacího soudu, najmě s rozhod. čis. 1767, 3067 sb. n. s. — (nepřímé) násilné vztažení ruky ve zjištěném, nahoře vylíčeném jednání stěžovatelově.

Čís. 4320.

Delegace senátu mládeže krajského soudu, u něhož je mladistvý obviněný ve vazbě, je po případě účelná v zájmu urychlení a zlevnění řízení.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1931, Nd II 107/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v trestní věci proti Jindřichu K-ovi pro provinění podle § 3 zák. čis. 48/31 (§§ 171,

174 II c), 176 II b) tr. zák. a § 93 tr. zák.) k návrhu státního zastupitelství v Brně odejmouti vyjimečně tuto trestní věc příslušnému senátu mládeže krajského soudu trestního v Brně a přikázati ji senátu mládeže krajského soudu v Kutné Hoře,

neboť

mladistvý obviněný, který se podle spisů k trestným činům za vinu mu dávaným v celku doznává, je v řádné vyšetřovací vazbě pro tyto trestné činy u krajského soudu v Kutné Hoře, takže delegace senátu mládeže krajského soudu v Kutné Hoře je účelná v zájmu urychlení a zlevnění řízení; zejména odpadne daleká doprava mladistvého (§§ 62, 63 tr. ř. a § 40 odst. 5 zák. čis. 48/31).

Čís. 4321.

Pro pojem »svěření k doзору« ve smyslu § 132 III. tr. zák. záleží i na tom, zda byla svedená vzhledem k trvání jejího zaměstnání mimo otcovský dům osobou duševně a mravně nedospělou, nemající dostatečné porozumění pro význam a dosah smilných činů na ní páchaných.

Pro posouzení rozumového a mravního vývoje svedené jest důležité i to, že jí bylo v době činu již 18 let, nikoliv méně.

Jde o zmatek čis. 5 § 281 tr. ř. (rozpor se spisy), nabyli-li soud přesvědčení o vině na základě svědecké výpovědi osoby slyšené jen jako obviněný, jejíž protokol byl podle § 252 čis. 1 tr. ř. čten.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1931, Zm II 226/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 13. dubna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil téměř soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně zmateční důvody podle § 281 čis. 3, 4, 5, 9 a) tr. ř., provádí však jen zmateční důvody podle § 281 čis. 5, 9 a) tr. ř. Stížnost je odůvodněná. S hlediska zmatků podle § 281 čis. 5 tr. ř. poukazuje k tomu, že Antonie F-ová, na základě jejíž výpovědi nabyli soud přesvědčení o vině obžalovaného, nebyla vůbec slyšena jako svědkyně, nýbrž jen jako obviněná, a že by zajisté byla jako svědkyně vypovídala jinak. Soud nalézací skutečně v rozsudku mluví o F-ové důsledně jen jako o svědkyni a prohlašuje, že proti výpovědi svědkyně F-ové a její věrohodnosti není námitek. Ježto F-ová skutečně nebyla slyšena jako svědkyně, nýbrž vždy jen jako obviněná a

poněvadž její protokol jako obviněné byl podle § 252 čis. 1 tr. ř. u hlavního přelíčení, k němuž se pro chorobu nedostavila, jen čten, ocitá se rozsudek v onom směru v rozporu se spisy. Obsahem listiny (v souzenném případě protokolu) není jen to, co osoba, o jejíž výpovědi byl protokol sepsán, udala o samém ději, nýbrž i osvědčení různých procesuálních předpisů, jež podle zákona mají býti do protokolu pojaty, jako den výslechu, poučení osoby vyslychané jako svědka neb obviněného, údaje o osobních poměrech vyslychaného, zkrátka vše, co v protokolu je uvedeno. Je tudíž rozsudek v rozporu se spisy, uváděje i o těchto okolnostech něco jiného než je v protokolu. Ovšem musí se rozpor rozsudku s takovouto částí protokolu, má-li jím býti založen zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř., týkati okolnosti rozhodné; že při hodnotění průvodů padá na váhu, zda osoba, o jejíž výslech jde, byla vyslychána jako svědek, či jako obviněný, jest na bíledni, ana svědecká výpověď, jejíž správnost jest pod sankcí § 199 a) tr. zák., bude zpravidla míti větší význam při hodnocení soudem než výpověď obviněného. Týká se tudíž vytýkaný rozpor okolnosti závažné, neboť není vyloučeno, že nalézací soud, kdyby si byl správně uvědomil, že výpověď Antonie F-ové není výpovědí svědeckou, že je to výpověď obviněné, nebyl by snad dospěl k přesvědčení o vině obžalovaného. Jest proto stížnost, uplatňující zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř., odůvodněná, i bylo jí již z tohoto důvodu vyhověti a uznati podle § 288 čis. 3 tr. ř., jak se stalo, aniž bylo třeba obírati se zmatkem uplatňovaným podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Při tom se podotýká, že rozsudek nesprávně vychází z toho, že Antonii F-ové bylo v rozhodné době teprve 17 let, kdežto skutečně jí bylo již 18 let. Přesné zjištění věku je důležité pro posouzení rozumového a mravního vývoje. Za účelem bezpečného posouzení otázky svěřeni k dohledu měl se soud zabývati nejen věkem F-ové, nýbrž i tím, zda F-ová vzhledem k trvání jejího zaměstnání mimo otcovský dům byla osobou duševně a mravně nedospělou, nemající dostatečné porozumění pro význam a dosah smilných činů na ní páchaných (rozh. čis. 1623 sb. n. s.).

Čís. 4322.

V trestním řádě není ustanovení, že se zástupce strany musí ihned při jednání vykázáti písemnou plnou mocí.

Poslal-li soukromý obžalobce k hlavnímu přelíčení advokáta, třebas bez písemné plné moci, dal dostatečně na jevo, že od stíhání ustoupiti nemíní, a nelze míti vzhledem k ustanovení třetího odstavce § 46 tr. ř. za to, že ustoupil od stíhání a vynésti podle § 259 čis. 2 tr. ř. zprošťující rozsudek.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1931, Zm I 635/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 12. června 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti

cti spáchaný tiskem podle §§ 491, 493 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně zmateční důvody podle § 281 čis. 3, 4, 5, 9 b), c) tr. ř., věcně však jen zmateční důvod podle § 281 čis. 9 b) tr. ř., dovozujíc, že obžalovaný neměl býti podle § 259 čis. 2 tr. ř. po rozumu § 46 odst. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák., pokud se týče pro přestupek podle §§ 6 a 24 zák. ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n. Jest předeslati, že soukromý obžalobce učinil dne 30. září 1929 u krajského soudu v Chebu návrh na zahájení trestního řízení proti obžalovanému pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák., a že tento návrh byl podepsán a podán advokátem Dr. M-em, že však plná moc Dr. M-a k tomuto návrhu připojena nebyla. Na základě tohoto podání byl soudem určen rok ke smírnému jednání na den 4. listopadu 1929, k němuž se podle záznamu dostavil za soukromého obžalobce Dr. Richard L. O tom, zda a čím se jako zástupce soukromého obžalobce vykázal, není ve spise nic poznamenáno. Dr. M. předložil pak k vyzvání soudu ještě dne 7. listopadu periodický tiskopis V. a podal pak po skončeném řízení dne 17. dubna 1930 proti obžalovanému obžalovací spis. O obžalobě nařízeno hlavní přelíčení na den 12. června 1930, k němuž byli obesláni za soukromého obžalobce Dr. M., jenž ani později plnou moc nepředložil, obžalovaný a vlastník a vydavatel »V.«. Soukromý obžalobce obeslán nebyl. K hlavnímu přelíčení dostavil se Dr. Richard L., hlásil se jako zástupce Dr. M-a a odvolával se, nemoha se vykázáti plnou mocí, na plnou moc Dr. M-a, založenou v jiných trestních spisech (proti Bedřichu A-ovi pro urážku na cti), jež však nebyla všeobecná, byvši udělena jen pro tuto trestní věc, a žádal, by mu byla povolena 5denní lhůta ku předložení plné moci. Soud však Dr. L-yho za zástupce soukromého obžalobce nepřipustil a vynesl podle ustanovení § 46 třetí odst. tr. ř. rozsudek osvobozující.

Odvolávajíc se na tento stav věci dovozuje zmateční stížnost, vypracovaná Dr. M-em, jenž teprve při ohlášení zmateční stížnosti předložil soudu plnou moc soukromého obžalobce, opatřenou substituční doložkou pro Dr. L-yho, že tu nebylo, an se za obžalobce dostavil Dr. L., třebaže bez písemné plné moci, podmínek pro domněnku, že soukromý obžalobce od obžaloby ustoupil. Stížnost jest v právu. Podmínkou pro použití § 46, třetí odst. tr. ř. je, by se soukromý obžalobce ani jeho zástupce k hlavnímu přelíčení nedostavil. V souzenném případě se k přelíčení dostavil za soukromého obžalobce Dr. L., jenž tvrdil, že je k zastoupení soukromého obžalobce zmocněn, a se zavazoval, že do 5 dnů předloží plnou moc soukromého obžalobce. V trestním řádě není ustanovení, že se musí zástupce strany ihned při jednání vykázáti písemnou plnou mocí, a platí tu tudíž zásady občanského zákona o zmocnění. Podle § 1005 obč. zák. může býti zmocnění uděleno ústně nebo písemně a není třeba, by zmocněnec měl

písemnou plnou moc. V souzeném případě dal soukromý obžalobce, poslav k hlavnímu přelíčení advokáta, třebaže bez plné moci, dostatečně najevo, že od stíhání ustoupiti nemíní; měl-li soud pochybnosti o zmocnění Dr. L-yho podle § 50 tr. ř. a spatřoval-li v nepředložení písemné plné moci formelní závalu podle § 89 j. ř., měl přelíčení odročiti a lhůtu k předložení plné moci povolit, nanejvýš, aby byly na soud přijaty i stíhací návrh, i obžalovací spis Dr. M-em sice podepsané, avšak jeho plnou mocí nedoložené, an byl ke smírčímu roku připuštěn soudem Dr. L. rovněž bez plné moci, an byl o přelíčení vyrozuměn jen Dr. M., nikoliv soukromý obžalobce. Bylo proto uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4323.

Manželství uzavřené (registrované) v sovětském Rusku jest platné a účinné s hlediska § 206 tr. zák. i, vystěhovali-li se manželé z Ruska do Československa a přerušili-li manželské soužití.

Podle § 5 tr. ř. jest vyvolati řízení civilního soudu jen, jeví-li se trestnímu soudu danými (prokázanými, pravdivými) skutečností, jež jsou překážkou manželství a jichž jest dbáti z povinnosti úřední.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1931, Zm I 843/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 1. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dvojženství podle § 206 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čí. 4 a čí. 9, přesněji čí. 9 písm. a) tr. ř. Formální zmatek shledává v tom, že nalézací soud 1. neponechal rozhodnutí o tom, zda »t. zv.« manželství stěžovatele s Alexandrou roz. K-ovou bylo a jest platné, civilnímu soudu, ač mu tak náleželo podle § 5 tr. ř., a 2. zejména nevyhověl stěžovatelu návrhu, by bylo na příslušných místech zjištěno, zda v Rusku uzavřené »t. zv.« manželství stěžovatele s Alexandrou roz. K-ovou trvalo ještě v roce 1929. Než v prvním povšechném směru jest výtka pochybena již proto, že se jí nedostává ani podle vývodů stížnosti, ani podle záznamů protokolu o hlavním přelíčení předpokladu nutného pro výtky toho druhu, totiž návrhu při hlavním přelíčení směřujícího k tomu, by nalézací soud dal podnět k tomu, by bylo u příslušného civilního soudu zahájeno řízení o platnosti tohoto manželství. Nehledíc k tomu, jest vyvolati řízení civilního soudu podle jasného ustanovení § 5 tr. ř. jen, vyšly-li v trestním řízení na jevo, t. j. jeví-li se trestnímu soudu danými (prokázanými, pravdivými) — viz Mayer Kommentar zur österr. St. P. O. I. § 5 pozn. 21 c) — skutečností, jež jsou překážkou manželství, a jichž jest dbáti z povinnosti úřední, a těmi jsou podle § 28

nóvely čí. 320/19 jen případy §§ 56, 62, 65, 68 obč. zák. a § 8 (§ 12 odst. 3) zák. čí. 320/19; o žádný z těchto případů nešlo. Stěžovatel své tvrzení, že šlo jen o manželství na oko, o fingovanou smlouvu manželskou, byl by musil uplatňovati sporem civilním (§ 28 odst. 2 cit. zák.). Další jeho námitky, že manželství v Rusku platné není platné v Čsl. republice, a že s Alexandrou roz. K-ovou po dobu více než jednoho roku neudržel manželské společenství, takže je podle ruských zákonů pokládati jejich manželství za zrušené, netýkají se otázky původní platnosti, nýbrž odchylných a předpisem § 5 tr. ř. nedotčených otázek předběžných, zda manželství, v Rusku platně uzavřené, zůstalo pro stěžovatele účinné, i když se manželé vystěhovali z Ruska do Čsl. republiky a přerušili manželské soužití (srovnej k tomu rozhodnutí č. 2461 sb. n. s.). V druhém směru bylo podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení obhájcem navrženo jen, by byl vyžádán další posudek ministerstva spravedlnosti, zda jest, když manželé skutečně po několik roků nežijí spolu manželsky, podle ruských zákonů považovati manželství za platné. Návrh ten byl nalézacím soudem zamítnut právem. Podle rozsudku vzal soud za prokázano, že stěžovatel a jeho manželka Alexandra roz. K-ová, jež nabyta sňatkem domovského práva a čsl. státního občanství, žili v Rusku, v němž nepobyli ani celý rok po sňatku, v manželství a přesídlili pak do Čsl. republiky, v níž dosud žijí. Další trvání, jakož i přípustnost a předpoklady rozluky manželů žijících na území Čsl. republiky, nanejvýš jsou-li čsl. občany, jest posuzovati výlučně podle zákonů československých, any jen těmito zákony mohou se řídit čsl. úřady povolané k vyřízení rozepří a otázek naskytuvších se v řečených směrech, není-li zákonem stanovena výjimka, čehož není v těchto směrech. Soud není oprávněn, tím méně povinen, by si vyžadoval posudek ministerstva o otázkách, jež jest řešiti podle tuzemských zákonů. Jak zjevně z dosavadních úvah, nebyl vytýkaným postupem nalézacího soudu porušen ani citovaný předpis § 5, aniž jiný předpis trestního řádu, ani žádná zásada trestního řízení, takže zmateční důvod § 281 čí. 4 tr. ř. není opodstatněn.

Po stránce hmotněprávní namítá stížnost, že rozsudek pokládá registraci stěžovatele s Alexandrou K-ovou nesprávně za řádný sňatek; sňatek ten je prý snad platný v Rusku, ale nemůže prý nikdy býti uznáván za sňatek ve smyslu zdejších zákonů a za sňatek, jaký má na mysli § 206 tr. zák. Námitka neobstojí; lze ji prostě odkázati na ustálenou zásadu o výkladu §§ 35—37 obč. zák., že pro platnost sňatků ujednaných v cizozemsku tuzemskými občany s občany tuzemskými neb i cizozemskými stačí, stal-li se sňatek způsobem platným podle zákonů místa sňatku, a na zprávu ministerstva spravedlnosti citovanou rozsudkem o platnosti dotčeného sňatku podle zákonů SSSR. Předpokladu, že jde ve sňatku tom o sňatek i v tuzemsku platný, není na újmu, že — což ostatně není rozsudkem zjištěno — sňatek v Rusku nemá tak dalekosáhlé účinky, zvláště i v oboru veřejného práva, jako zde, a že význam, účel a důsledky manželství jsou v sovětském Rusku pojímány podstatně jinak než zde. Rozhodné jest jen, zda jest spatřovati v registraci ujednání manžel-

ské smlouvy, t. j. podle druhé věty § 44 obč. zák. souhlasný zákonným způsobem učiněný projev dvou osob různého pohlaví obsahu tam naznačeného; že tomu tak bylo, stížnost nepopírá a stěžovatel — nehlédě k vyvrácené námitce, že bylo manželství uzavřeno jen na oko — to nepopřel ani za trestního řízení. Předpokladu platnosti a závaznosti sňatku i v tuzemsku není na závalu ani další okolnost stížnosti uplatňovaná, že zdejší stát neuznal dosud sovětské Rusko de jure; takže není prý vázán ani podle zákonů, ani podle mezinárodní smlouvy, by uznával právní jednání svých občanů, ujednaná podle ruských zákonů. Tu stačí poukázat na ustanovení § 37 obč. zák. Zdůrazňuje-li stížnost v této souvislosti, že zákony sovětského Ruska jsou v naprostém rozporu s předpoklady tuzemskými, jež jsou ohledně ohlášek a slavnostního (projevu) konsensu jus cogens, stačí podotknouti, že zdejší předpisy mají přirozeně povahu velících předpisů jen v tuzemsku, a že nelze žádati jich šetření a činiti na šetření jich závislou platnost manželství při sňatcích uzavřených v cizozemsku, kde jich šetření vůbec nelze, takže by bylo, kdyby byl názor stížnosti správný, československému občanu vůbec nemožné, uzavřít v sovětském Rusku manželství platné též v oblasti Čsl. republiky.

Čís. 4324.

Pro návodce (§ 5 tr. zák.) neplatí ustanovení druhého odstavce § 187 tr. zák.; jest proto povinen nahraditi celou škodu s pachatelem krádeže rukou společnou a nerozdílnou; ani náhrada celé škody pachatelem nepropívá návodci, který se sám nijak o ni nepřičinil.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1931, Zm II 460/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 17. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny a účastenství na krádeži podle §§ 5, 171, 173, 176 II a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Po věcné stránce (čís. 9 b) § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že soud nesprávně posoudil otázku beztrestnosti z důvodů účinné lítosti. Poukazujíc na ustanovení § 187 odst. 2 tr. zák., podle něhož k beztrestnosti podílníka krádeže nebo zpronevěry stačí, napraví-li, prve než vrchnost o tom zví, celou škodu z jeho podílnictví vzniklou, pokud se částka ta dá vyšetřiti, dovozuje, že se stěžovatel stal v souzeném případě beztrestným proto, že byla nahrazena celá škoda z krádeže vzniklá, to tím spíše, ana z jeho spoluviny prý zvláštní škoda nevzešla, a mimo to, že sám neměl ani možnost škodu nahraditi, poněvadž H. odcizené peníze ukryl a obžalovaný jimi nemohl disponovati. Zmateční stížnost

jest na omylu. Stěžovatel byl uznán spoluvinným na zločinu krádeže spáchané Rudolfem H-em podle §§ 5, 171, 173, 176 II a) tr. zák. proto, že tuto krádež radou nastrojil, k ní úmyslně dal podnět a s Rudolfem H-em se napřed dorozuměl o podílu na zisku a užítku. Nemůže se proto odvolávati na ustanovení § 187 odst. 2, platící pro podílníky na krádeži, kteří byli uznáni vinnými podle §§ 185, 186 tr. zák. Není pochybnosti o tom, že stěžovatel, jako návodce krádeže, byl povinen nahraditi veškerou škodu s Rudolfem H-em rukou společnou a nerozdílnou, ježto podíl každého z nich na škodě, kterou způsobili společně a kterou tudíž jest každému z nich přičítati v celém rozsahu, nelze v souzeném případě vyšetřiti. I když Rudolf H. nahradil veškerou škodu ze společné trestné činnosti vzešlou dříve, než se o činu dověděla vrchnost, nemůže obžalovaný činiti nárok na beztrestnost podle § 187 tr. z., an ze své strany nepodnikl nic, co by nasvědčovalo tomu, že se účinným způsobem snažil zahladiti následky svého činu, nanejmé nelze přičítati k dobru stěžovateli, že celou škodu nahradil H., an se stěžovatel sám žádným způsobem o náhradu nepřičinil (srov. rozh. čís. 970 sb. nejv. s.). I kdyby bylo pravdivé, že neměl možnost škodu nahraditi, ačkoliv rozsudek nic takového nezjistil, nevyvinila by ho tato okolnost, poněvadž jde taková nemožnost vždy na vrub pachatelův (srov. rozh. čís. 63 sb. n. s.); k beztrestnosti obžalovaného by byla ovšem stačila i náhrada škody Rudolfem H-em, kdyby k ní bylo došlo také jeho přičiněním (rozh. čís. 1654). To se však nestalo.

Čís. 4325.

Ustanovení § 281 čís. 3 tr. ř. předpokládá porušení (zanedbání) předpisu při hlavním přelíčení před soudním sborem, který vynesl rozsudek; byl-li při tomto přelíčení čten zápis o výpovědi svědka, který byl do přísahy vzat a vyslýchán při prvním hlavním přelíčení před soudním sborem jiného složení, ač jeho přísaze bránil předpis § 170 tr. ř., bylo by to lze uplatňovati jako zmatek čís. 2 § 281 tr. ř., s úspěchem však jen, žádal-li stěžovatel, by soud ještě před čtením oné výpovědi prohlásil, že přísaha je neplatná.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1931, Zm I 723/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 13. června 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. a podle §§ 197, 199 a) tr. zák. a přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Neobstojí výtka opřená o čís. 3 § 281 tr. ř., že byl svědek V. slyšen pod přísahou, ač tomu bránily předpisy § 170 čís. 1, čís. 6 a čís. 7 tr. ř.

Předem předpokládá ustanovení § 281 čís. 3 tr. ř., že se porušení nebo zanedbání dotčeného předpisu stalo při hlavním přelíčení, samozřejmě při hlavním přelíčení před soudním sborem, jenž vynesl rozsudek; svědek V. však byl do přísahy vzat a vyslýchán při prvním hlavním přelíčení, provedeném soudním dvorem v jiném složení, než v jakém soud o věci rozhodl; zápis o této jeho výpovědi byl pak před nalézacím soudem jen čten. K vytykanému postupu vztahuje se tedy spíše důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 2 tr. ř., jehož se však stížnost nemůže s úspěchem dovolávat již proto, že se stěžovatel proti nyní vytykanému postupu neohradil, přesněji nežádal při hlavním přelíčení na soudu nalézacím, by ještě před přečtením výpovědi svědka prohlásil, že přísaha svědka V-y jest neplatná (srovnej čís. 933 víd. úř. sb.). Netřeba zdůrazňiti, že stížnost netrvá a ve spisech, nymě v důvodech rozsudku není ani nejmenšího poukazu k tomu, že by byl nalézací soud hodnotil nepřisežné svědectví Josefa V-y jinak a pro stěžovatele příznivěji než jak ocenil jeho výpověď přisežnou, takže zřejmě nemohla by výtka podle předposlední věty § 281 tr. ř. míti úspěch, ani kdyby byla důvodnou. Než výtka jest i věcně neoprávněná.

Čís. 4326.

S hlediska § 530 tr. zák. stačí, byl-li návrh na stíhání pro soukromozalobní trestný čin učiněn ve lhůtě u trestního soudu, aniž je třeba, by to byl příslušný okresní soud (§§ 46, 451 tr. ř.).

Snížení trestu podle poslední věty § 530 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1931, Zm I 754/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 12. června 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák., snížil však obžalovanému ve smyslu § 530 tr. zák. přisouzený trest na peněžitou pokutu 40 (čtyřiceti) Kč, na jejíž místo nastupuje v případě nedobytnosti trest vězení v trvání 24 hodin.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje číselně důvody zmatečnosti čís. 9 b) a c) § 281 tr. ř. Zmatek podle čís. 9 c) § 281 tr. ř. shledává stížnost v tom, že tu není vůbec soukromé obžaloby, ana nebyla vznesena před příslušným okresním soudem a an soukromý obžalobce nikdy neuvedl, že vznáší soukromou obžalobu, nýbrž prý jen prohlásil před vyšetřujícím soudcem, tudíž před úřadem nepřislušným k přijímání soukromých obžalob, že žádá potrestání stěžovatelovo, čímž neprohlásil nic jiného, než co prohlašuje každý soukromý účastník v trestním řízení, aniž se stal soukromým obžalobcem. Stížnost přehlíží, že soukromý

obžalobce prohlásil při svém výslechu u vyšetřujícího soudce výslovně, že žádá v každém případě potrestání obviněného pro urážku na cti, a že stačí, byl-li návrh na stíhání pro soukromozalobní trestný čin učiněn ve lhůtě § 530 tr. zák. u trestního soudu, aniž třeba, by to byl příslušný okresní soud (§§ 46, 451 tr. ř.). Zmatek podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. neprovádí stížnost po zákonu, neprovádějíc jej na základě rozsudkových zjištění, jichž v dotčených směrech není. Nehledíc k tomu, odporuje spisům výtka, že trestný čin je považovati za promlčený, an soukromý obžalobce, nepodav do 42 dní, co nabyl o činu vědomosti (6. ledna 1930), soukromou obžalobu, prohlásil teprve dne 20. února 1930 před vyšetřujícím soudcem, že žádá potrestání stěžovatelovo, aniž prohlásil, že to žádá jako soukromý obžalobce. Jak již při důvodu zmatku čís. 9 c) § 281 tr. ř. uvedeno, stačí návrh soukromého obžalobce u soudu (§§ 46, 451) a návrh ten nebyl u soudu učiněn teprve dne 20. února 1930, jak stěžovatel tvrdí, nýbrž již dne 24. ledna 1930, tudíž v zákonné lhůtě § 530 tr. zák. Bylo tudíž zmateční stížnost zamítnouti z části jako bezdůvodnou, z části jako po zákonu tedy vůbec neprovedenou. Jelikož však soukromý obžalobce odvolal po vynesení rozsudku nalézacím soudem žádost za potrestání obžalovaného, bylo podle § 530 tr. zák. trest obžalovanému uložený přiměřeně snížit.

Čís. 4327.

Ustanovení § 99 tr. zák. je doplněním ustanovení § 98 b) tr. zák. a může právě přijíti teprve v úvahu, není-li tu náležitostí § 98 b) tr. zák.

Po stránce subjektivní se nevyžaduje, by pachatel měl úmysl skutečně přivoditi zlo, kterým hrozí; nesejde na tom, zda je pachatel i ve svém nitru opravdu odhodlán uvésti zlo ve skutek, či zda chce vyvolati v ohroženém strach a nepokoj proto, by tím dosáhl jiného výsledku.

Souběh zločinu podle § 99 tr. zák. se zločinem utrhání na cti, skrýval-li se pisatel výhrůžného dopisu za jinou osobu, by jí přivodil trestní stíhání.

Předchozí podmíněné odsouzení pro čin uvedený v § 2 zák. čís. 562/1919 vylučuje za podmínek tam stanovených podmíněné odsouzení i, bylo-li i co do onoho předchozího odsouzení vysloveno, že se odsouzený osvědčil.

Doba stanovená v druhém odstavci § 2 zák. o podm. ods. čítá se v případě osvědčení ode dne, kdy bylo vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1931, Zm II 212/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 2. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. zák. a zločinem utrhání na cti podle § 209 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Po věcné stránce čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá zmáteční stížnost proti výroku odsuzujícímu stěžovatele pro zločin veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. zák. především, že není přípustno, by, nelze-li použití předpisu § 98 b) tr. zák. pro nedostatek subjektivní skutkové podstaty, bylo stěžovatelovo jednání podřadeno pod ustanovení § 99 tr. zák. Stížnosti nelze přisvědčiti. Nalézací soud nezjišťoval v napadeném rozsudku subjektivní náležitosti skutkové podstaty zločinu vydírání podle § 98 b), neboť toho nebylo zapotřebí, an uznal obžalovaného vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. zák., na který zněla i obžaloba. V této příčině nalézací soud zjistil a náležitě odůvodnil, že obžalovaný psal výhrůžné dopisy v úmyslu, by uvedl adresáty ve strach a nepokoj, tedy v úmyslu požadovaném v § 99 tr. zák. Jsou-li tu i jinak všechny náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 99 tr. zák., nelze seznati, proč by bylo pro nedostatek subjektivních náležitostí zločinu podle § 98 b) tr. zák. nepřipustno, by bylo stěžovatelovo jednání kvalifikováno jako zločin podle § 99 tr. zák. Ustanovení § 99 tr. zák. jest doplněním ustanovení § 98 b) tr. zák. a může právě přijíti teprve v úvahu, není-li tu náležitostí § 98 b) tr. zák. Neodůvodněna je i další námitka zmáteční stížnosti, že i v případě § 99 tr. zák. musí býti vyhrůžka jako projev pachatele, přivoditi jisté zlo na právních státech uvedených v § 98 b) tr. zák., doprovázena úmyslem pachatele, zlo, jímž hrozí, skutečně způsobiti, kterýžto úmysl prý stěžovateli scházal, an nechtěl žhářství uvésti ve skutek a vyhrůžné dopisy sloužily jen k tomu, by přiměl N-ovou k opuštění vesnice. Ke skutkové povaze zločinu podle § 99 tr. zák. se po subjektivní stránce nevyžaduje, by pachatel měl úmysl, skutečně přivoditi zlo, jímž hrozí; stačí pachatelův úmysl, vyvolati v ohroženém strach a nepokoj, a ne-sejde na tom, zda je pachatel ve svém nitru opravdu i odhodlán uvésti zlo ve skutek, či zda chce docíliti výsledku § 99 tr. zák., t. j. vyvolati v ohroženém strach a nepokoj proto, by tím dosáhl jiného výsledku.

Neobstojí ani další námitka zmáteční stížnosti, že obsah stěžovatelových dopisů nenaplnuje pojem »pohrůžky« ve smyslu § 98 b) tr. zák., an prý stěžovatel nevyhrožoval žhářstvím, jež zamýšlel sám způsobiti, nýbrž trestným jednáním osoby třetí, Anny N-ové, na jejíž jednání neměl vliv, kdežto vyhrůžka ve smyslu citovaného zákonného ustanovení se musí vztahovati podle pachatelova projevu na zlo, jež působí pachatel sám nebo prostřednictvím osoby pod jeho vlivem. Stěžovatel arci upravil písemné vyhrůžky tak, by v ohrožených vzbudil zdání a podezření, že pisatelkou dopisů je Anna N-ová a že N-ová zamýšlí způsobiti zlo, jímž bylo v dopisech vyhrožováno; leč tato úprava výhrůžných dopisů, již voíl stěžovatel zřejmě proto, že vlastní pohnutkou a hlavním cílem jeho jednání bylo, by byla Anna N-ová soudně stíhána pro zločin, který na ni a na Hedviku H-ovou vymyslel, a by jí byl znemožněn pobyt v L., nevyklučuje, by mu jeho jednání, naplňující jinak skutkovou podstatu zločinu utrhaní na cti podle § 209 tr. zák., nebylo přičítáno i jako zločin podle § 99 tr. zák., an takto v dopisech, jež napsal, skrý-

vaje se za jinou osobu, nepřímo sám vyhrožoval žhářstvím v úmyslu, by vyvolal v ohrožených právě onen účinek, který by byl rovněž nastal, kdyby vyhrůžky pocházely od osoby, které byly přičítány.

Nejsou důvodné ani výtky činěné rozsudku pro odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 209 tr. zák. Skutková podstata tohoto zločinu vyžaduje, by pachatel vymyslel skutkové okolnosti, zakládající skutkovou podstatu zločinu takovým způsobem, že jimi je nařčená osoba křivě označována za pachatele zločinu, který vůbec nespáchala. V souzeném případě spáchal zločin (§ 99 tr. zák.) obžalovaný sám; není tedy místa pro zjištění, že se tohoto nebo příbuzného zločinu (§ 98 b) tr. zák.) dopustila křivě obviněná osoba v objektivním i subjektivním směru. Stačí ve směru objektivním k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 209 tr. zák. zjištění, že obžalovaný ve výhrůžných dopisech uvedl vymyšlené skutečnosti, jimiž označil Annu N-ovou a Hedviku H-ovou křivě za pachatelky zločinu, který nespáchaly. V subjektivním směru stačí pachatelovo vědomí o nepravdivosti skutkových tvrzení, zakládajících křivě obvinění. Že obžalovaný v tomto vědomí jednal a obě ženy pro vymyšlený na ně zločin obvinil takovým způsobem, že jeho obvinění mohlo dáti vrchnosti příčinu k vyšetřování neb aspoň k pátrání proti obviněným, zjistil rozsudek výslovně.

V odvolání z nepodmíněného odsouzení uplatňuje obžalovaný, že neprávem bylo u něho podmíněné odsouzení podle § 2 zákona o podmíněném odsouzení vyloučeno. Touto námitkou je věcně uplatňován zmatek podle čís. 11 § 281 tr. ř., leč bezdůvodně. Obžalovaný byl sice rozsudkem krajského soudu v Olomouci ze dne 20. května 1926 odsouzen pro zločin podle § 99 tr. zák. a §§ 197, 199 a) tr. zák. podmíněně a lze podle spisů míti za to, že se osvědčil; leč v onom rozsudku bylo uznáno, že činy ty byly spáchány z pohnutek nízkých a nečestných. A tu vyslovil zrušovací soud již opětovně, že předchozí odsouzení pro čin uvedený v § 2 zákona o podmíněném odsouzení vylučuje za podmínek tam uvedených podmíněné odsouzení, i když bylo co do onoho předchozího odsouzení vysloveno, že se odsouzený osvědčil (sb. n. s. čís. 3615 a j. v.). Předpoklad soudní bezúhonnosti a nepřipustnost přihlížeti k předchozímu rozsudku nastává jen zahlazením odsouzení (§§ 5, 6 zákona čís. 111/1928, sb. n. s. čís. 3570, 3839). Osvědčení se podle zákona o podmíněném odsouzení nemá však v zápětí zahlazení odsouzení, nýbrž má jen ten účinek, že se pokládá za to, že vinník nebyl odsouzen (§ 1 odst. 1 zákona o podmíněném odsouzení). Vzhledem k tomu tudíž, že předchozí trestné činy byly spáchány z pohnutek nízkých a nečestných a že neuplynula doba stanovená v druhém odstavci § 2 zákona o podmíněném odsouzení, která se v případě osvědčení čítá ode dne, kdy bylo vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil, vyslovil nalézací soud právem, že podmíněné odsouzení je v souzeném případě vyloučeno.

Čís. 4328.

Pro posouzení skutkové podstaty přečinu podle §§ 23 a 25 zák. na ochr. zn. přichází při známkách kombinovaných v úvahu celkový do-

jem známky, při čemž je po případě přihlédnouti k součástkám výpravy zboží, jež známkou chráněny nejsou.

Otázku zaměnitelnosti a šalivosti známky je řešiti s hlediska obyčejného kupitele při obyčejné pozornosti, při čemž bude rozhodný dojem, jaký o známce utkvěl v paměti kupitele.

Podle druhu zboží mohou po případě přijíti v úvahu jako obyčejní kupitelé jen některé zvláštní vrstvy spotřebitelů, u nichž může býti různá míra průměrné pozornosti, věnované původu a známce zboží při jeho nákupu.

I když obyčejný kupitel má v paměti jméno firmy vyrábějící zboží s chráněnou známkou, může se domnívati, že nastala změna firmy nebo že v tuzemsku prodává originální zboží jiná firma.

V rozsudku (zprošťujícím z obžaloby pro přečin podle §§ 23, 25 zák. na ochr. zn.) nestačí jen vysloviti, že se podobnosti mezi oběma známkami týkají takových částí vnější úpravy, které jsou všeobecně používány a proto nerozhodné, a že soud ze srovnání obou známek dospěl k přesvědčení, že obžalovaný označil své zboží jinou známkou, takže původ zboží je pro obyčejného kupitele na prvý pohled poznatelný, nýbrž jest soud povinen, by jednotlivé podobnosti i rozlišnosti přesně v rozsudku uvedl a na tomto podkladě způsobem hovícím předpisům §§ 270 čís. 5 a 281 čís. 5 tr. ř. náležitě zjistil a odůvodnil, proč vylučuje zaměnitelnost obojího označení zboží.

Pokud nelze trestati týž skutek, který naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle známkového zákona, v ideálním souběhu i za přečin podle § 29 zák. proti nekalé soutěži.

Pokud jde o nekalou reklamu ve smyslu § 25 zák. čís. 111/1927, využítkoval-li nástupce v tovární místnosti při prodeji svého výrobku oproti veřejnosti vyznamenání firmy předchůdcovy.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1931, Zm II 157/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 14. února 1930, jimž byli obžalováni podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin podle § 23 ve spojení s § 25 zákona ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák. o ochraně známek, pro přečin podle § 29 odst. 2 zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., a pro přestupek podle § 25 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil soudu prvě stolice, by jí znova pojednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, dovolávající se číselně důvodů zmátečnosti čís. 5, věcně i čís. 9 a) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Nálezací soud stojí na správném právním stanovisku, vyslovuje, že pro posouzení skutkové podstaty přečinu podle §§ 23 a 25 zák.

na ochranu známek přichází při známkách kombinovaných v úvahu celkový dojem známky, při čemž je po případě přihlédnouti k součástkám výpravy zboží, jež známkou chráněny nejsou. Správně uvádí též soud, že otázku zaměnitelnosti a šalivosti známky je řešiti s hlediska obyčejného kupitele při obyčejné pozornosti, při čemž bude rozhodný dojem, jaký o známce utkvěl v paměti kupitele. Není pochyben ani názor soudu, pokud uvažuje, že podle druhu zboží mohou po případě přijíti v úvahu jako obyčejní kupitelé jen některé zvláštní vrstvy spotřebitelů, u nichž může býti různá míra průměrné pozornosti, věnované původu a známce zboží při jeho nákupu. Přes to, že se rozsudek neprohrěšuje v těchto bodech proti právním zásadám judikatury a nauky, nelze udržeti v platnosti jeho zprošťující výrok ohledně přečinu podle §§ 23 a 25 známk. zákona, poněvadž soud v rozsudku podává jen resumé, výsledný svůj zjišťovací úsudek, nikoli však jeho podklad, takže zrušovacímu soudu nelze posouditi, jakým a zda správným postupem zjišťovacím dospěl soud ke svému závěru. Nestačilo v rozsudku prostě vysloviti, že se podobnosti vytknuté soukromou obžalobkyní v jednotlivostech mezi oběma známkami týkají takových částí vnější úpravy, které jsou všeobecně v likérnictví používány a proto nerozhodné, a že soud ze srovnání obou známek dospěl k přesvědčení, že obžalováni označili své zboží jinou známkou, takže původ obou likérů je pro obyčejného kupitele na prvý pohled poznatelný, nýbrž bylo povinností soudu, by jednotlivé podobnosti, avšak i rozlišnosti přesně v rozsudku uvedl a na tomto podkladě pak způsobem hovícím předpisům § 270 čís. 5 a § 281 čís. 5 tr. ř. náležitě zjistil a odůvodnil, proč vylučuje zaměnitelnost obojího označení zboží. Soud si však výklad tohoto postupu nahradil tím, že přilepil k rozsudku jednotlivé součástky chráněné známky a značky obžalovaných a, poukazuje prostě na tento obrazový obsah rozsudku, vytkl závěrečný úsudek; leč tímto postupem prohrěšil se jednak proti zásadě § 270 čís. 5 tr. ř., že v rozsudku má býti stručně, avšak určitě uvedeno, které skutečnosti a z jakých důvodů soud pokládal za dokázané nebo nedokázané, což pouhým připojením jednotlivých součástek obojího označení nahrazeno nebylo, jednak nevzal vůbec za základ svého uvažování označení obžalovaných v celém jeho rozsahu, nepřilepiv k rozsudku ani červenou pásku ani zlatou pečť, jež také náleží k označení zboží obžalovaných, takže již podle toho je spolehlivý a správný výrok v naznačených směrech nemožný, an soud neměl ani před sebou veškeré součástky pozastavené značky. Vše to zmáteční stížnost soukromé obžalobkyně právem vytyká napadenému rozsudku.

O jisté rozlišnosti obojího označení zboží se soud ovšem zmiňuje (a to jest vlastně jediné konkrétní zjištění v tomto směru) v druhé části rozsudkových důvodů, týkajících se zprošťujícího výroku pro přečin podle § 29 zák. proti nekalé soutěži, a jest se těmito úvahami již při rozboru výroku podle §§ 23 a 25 známkového zákona zabývati, an se podle obsahu rozsudku v podstatě kryje skutkový děj tohoto přečinu s dějem pozastaveným podle § 29 zákona proti nekalé soutěži. Rozsudek vylučuje zaměnitelnost, poněvadž prý je nemyslitelno, by se zákazník poža-

dující »Cointreau Triplesec« spokojil se zbožím zřetelně označeným »Triple sec Curaçao« od firmy Adolf F., a to tím spíše, ano jméno F. je nadto způsobem přímo do očí bijícím otištěno na nálepce v bílých písmenách na černém poli. Leč ani tento výrok neobstojí před zákonem. Především vzbuzuje totiž pochybnosti, zda se soud při těchto svých úvahách řídil správnými pravidly právními, již poukaz rozsudku na zákazníka požadujícího Cointreau Triplesec; při porušení známkového práva však jde o řešení otázky, zda zákazník kupující podle známky, kterou v paměti má, může být ošálen celkovým dojmem pozastavené značky, nikoli o zákazníka požadujícího a kupujícího zboží výhradně podle jména výrobce nebo názvu zboží. Kromě toho však spočívá onen závěr o nezaměnitelnosti označení zcela zřejmě i na zřeteli k tomu, že závadné označení poukazuje též k výrobcí F-ovi. V příčině jména výrobitele v obrazu známky jest si však uvědomiti, že nezřídka obyčejný kupitel, třebaže jméno firmy vyrábějící zboží se známkou chráněnou v paměti má, může se domnívati, že nastala změna firmy, nebo že v tu zemsku prodává originální zboží firma jiná a pod. Výrok soudu o nezaměnitelnosti označení s ohledem na jméno výrobitele (F-a) »do očí bijící« byl by tedy právně bezvadný jen, kdyby byl podložen předchozím zjištěním, že právě tato označení obou podniků zboží vyrábějících jsou tím, co jednak obyčejnému zákazníkovi podle známky kupujícímu utkví v paměti z výsledného dojmu zboží označeného ochrannou známkou soukromé obžalobkyně, jednak ho především aneb obzvláště napadne na zboží pozastaveném. Že však právě údaj firmy (jméno) výrobce je význačnou a v celkovém dojmu převládající složkou známky soukromé obžalobkyně, rozsudek nezjišťuje. Je tedy zprošťující výrok co do přečinu podle § 23 a 25 zn. zák. v základě § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř. zmatečný a týmiž zmatečnostmi jest stížen i zprošťující výrok týkající se přečinu podle § 29 zák. proti nekalé soutěži, takže v posléze uvedeném směru stačí poukázati prostě k tomu, co již uvedeno, ježto se oba zprošťující výroky ve svých důvodech, jakož i proti nim vznesené výtky stížnosti v podstatě kryjí a navzájem doplňují. Jest tu ovšem zdůrazniti ve příčině rozdílu mezi přečinem proti známkovému zákonu a přečinem podle § 29 zák. proti nekalé soutěži tyto pro právní posouzení věci v novém řízení, bez něhož se nelze obejít, důležité zásady: Podle celé úpravy rozsudku se zdá, že soud též čin, který naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle známkového zákona, zneužití známek pro soukromou obžalobkyni chráněných na výrobcích obžalovaného, posoudil v jednočinném souběhu i jako přečin podle § 29 zák. proti nekalé soutěži. Leč jak již v rozhodnutí čis. 3954 sb. n. s. obšírně bylo dovedeno, mizí v takových případech skutková podstata § 29 zákona o nekalé soutěži ve skutkové podstatě tize trestného přečinu podle § 23 známkového zákona a není přípustné trestati též skutek v ideálním souběhu těchto dvou skutkových podstat, poněvadž se nedostává základní podmínky, totiž porušení různých právních statků, chráněných různými trestními zákazy. Na soudu nalézacím bude, by při novém projednávání věci tuto právní zásadu měl na zřeteli a proto především zjistil, zda tytéž skut-

kové úkony tvoří podklad pro ten i onen obžalobou za vinu daný přečin, či zda podle obsahu obžaloby pozastaveny jsou snad některé součástky úpravy zboží obžalovaných, které podle známkového zákona chráněny nejsou.

Zmateční stížnost je též v právu, pokud napadá zprošťující výrok ohledně § 25 zák. proti nekalé soutěži. Pokud soud skutkovou podstatu tohoto přestupku vylučuje ve příčině užívání slov »Grand Prix na pařížské výstavě v roce 1900« v úvaze, že obžalovaní uvedli Curacao do obchodu pod jménem firmy F., firmy onou cenou skutečně vyznamenané, a že je nerozhodné, jakým způsobem se obžalovaní stali nástupci této firmy, ocitá se v omylu, neboť právě způsob a rozsah onoho nástupnictví může mít rozhodný vliv pro otázku, zda jde o nekalou soutěž čili nic; vždyť, pokud by bylo zjištěno, že obžalovaní jen provozují v oné továrně, tedy v oné místnosti, kde dříve měla firma F. svou výrobu likérů, svůj likérový podnik, bylo by lze v jednání obžalovaných spatřovati nekalou reklamu podle § 25 cit. zák., poněvadž tato nahodilá souvislost nedává ještě nástupci v tovární místnosti právo, by využíval v průmyslu likérnickém jména svého předchůdce, totiž prý proslulé a snad i na výstavě pařížské vyznamenané firmy k tomu, by si při prodeji svého výrobku přidával proti veřejnosti vyznamenaní jiné firmě náležející. Jinak by se snad mohla míti věc — při nejmenším ve směru subjektivním — kdyby se byli obžalovaní stali nástupci firmy F. i ve příčině jejího výrobku, potud, že s jejím svolením vyrábějí likér Curacao takové jakosti, nebo podle téhož receptu, jako firma F., aneb že by byli převzali dříve firmou F. provozovaný podnik se všemi právy a v původním způsobu výroby likéru pokračovali. Leč jaký byl poměr nástupnictví, není v rozsudku zjištěno a je tedy na snadě mylnost dotyčného výroku, pokud soud zprstnil obžalované, pokládav způsob nástupnictví za nerozhodný. Pochyben jest i zprošťující výrok, pokud soud nespátňuje nekalou reklamu v užití údaje »expert de jury«, odůvodniv tento výrok úvahou, že by zákazník žádající francouzský likér »Cointreau« nikdy nemohl být pohnut ke koupi likéru »Curacao« tím, že na etiketách mimo jiné je — rozuměj proti pravdě — uvedeno, že výrobce tohoto likéru byl »expertem de jury« ať na pařížské výstavě, ať jinde. Z této úvahy vysvitá nade vši pochybnost právní mylnost rozsudkového nazírání, ano při posouzení skutkové podstaty § 25 zákona o nekalé soutěži nesejde na tom, zda by v konkrétním případě mohla onou poznámkou o výstavním expertu přivoděna býti záměna výrobku žalující firmy a výrobku obžalovaných; rozhodným pro skutkovou podstatu tohoto přestupku je naopak, zda vůbec při soutěži v oboru likérnickém zjednána býti mohla zboží obžalovaných přednost na úkor jiných soutěžitelů onou poznámkou, a tu jest připustiti, že zajisté okolnost, že obchodník byl expertem de jury, může přivoditi takový účinek, poněvadž takovými experty jsou ustanovováni nebo voleni zpravidla obchodníci, těšící se zvláštní důvěře, vynikající svou reálností, svými zkušenostmi, zvláštní kvalitou svých výrobků atd. Třebaže by nemožila nastati záměna mezi tím a oním výrobkem jen onou poznámkou, mohla přece tato poznámka pohnouti

kupitele k tomu, by, uvědomiv si rozdíl likéru Cointreau a Curacao, tomto výrobku dal přednost, poněvadž se domnívá, že likér z podniku výrobce veřejnou důvěrou vyznamenaného bude též výrobkem vynikajícím. V tomto směru tedy zprošťující rozsudek spočívá na zřejmě mylném výkladu zákona a jest toutéž vadou stížen rozsudek i v konečných svých úvahách, pokud, buduje na tomtéž mylném pojetí právním, vylučuje subjektivní zavinění obžalovaných ve příčině přestupku podle § 25 zák. proti nekalé soutěži jak ohledně poznámky »Grand Prix...«, tak ohledně poznámky »Expert de Jury...«.

Čís. 4329.

I když byl první rozsudek odvolacím soudem zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, je soudce vázán zákazem reformace in peius, došlo-li ke zrušení prvního rozsudku jen k odvolání obžalovaného.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1931, Zm I 893/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 7. února 1931 a jej potvrzujícím rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího ze dne 15. června 1931 byl ve výroku o trestu, pokud byl obžalovanému podle § 493 tr. zák. použitím §§ 266, 267 tr. zák. uložen trest vězení v trvání 14 dnů, porušen zákon v ustanoveních §§ 477, 293 odst. 3, 290 odst. 2 tr. ř.; oba rozsudky se co do výroků o trestu zrušují a trest se obžalovanému znovu vyměřuje peněžitou pokutou 900 Kč, v případě nedobytnosti vězením v trvání 14 dnů.

D ů v o d y:

Na Eduarda L-a byla podána u okresního soudu trestního v Praze soukromá obžaloba pro přestupek proti bezpečnosti cti jednak Růženou V-ovou, jednak Josefem H-em a obě obžaloby spojeně projednávány. Rozsudkem ze dne 23. května 1930 byl Eduard L. uznán vinným přestupkem podle § 491 tr. zák. a odsouzen podle § 493 tr. zák. s použitím § 261 tr. zák. k trestu na penězích 900 Kč, v případě nedobytnosti do vězení v trvání 30 dnů, nepodmíněně. Z tohoto rozsudku ohlásil a provedl odvolání co do viny a trestu jen obžalovaný Eduard L. Rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 27. června 1930 bylo odvolání vyhověno a napadený rozsudek podle § 470 odst. 3 tr. ř. v celém rozsahu zrušen a nalézacímu soudu uloženo předsevzítí nové hlavní přelíčení. Po opětovém projednání věci byl rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 7. února 1931 obžalovaný Eduard L. uznán vinným přestupky podle §§ 487, 488, 489, 491 tr. zák. a odsouzen podle § 493 tr. zák. použitím §§ 266, 267 tr.

zák. do vězení na 14 dnů nepodmíněně. Do rozsudku toho ohlásil a provedl odvolání do viny a trestu obžalovaný Eduard L.; rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako odvolacího pro přestupky ze dne 15. června 1931 bylo však odvolání to zamítnuto podle § 474 tr. ř. a napadený rozsudek v celém rozsahu potvrzen.

I rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 7. února 1931, i potvrzujícím rozsudkem krajského soudu trestního v Praze ze dne 15. června 1931 byl porušen zákon ve výroku o trestu. Rozsudek okresního soudu odůvodňuje vyměření přísnějšího trestu, než byl obžalovanému prvním jeho rozsudkem ze dne 23. května 1930 uložen, názorem, že, když byl první rozsudek odvolacím soudem zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, nebyl soudce vázán zákazem reformace in pejus. Tento právní názor je právně mylný, pokud nepřihlíží k tomu, že ke zrušení prvního rozsudku došlo jen k odvolání obžalovaného, a že tedy druhý rozsudek má svůj podklad výlučně v opravném prostředku vzneseném na prospěch obžalovaného. Vzhledem k zásadě §§ 477, 293 odst. 3 a 290 odst. 2 tr. ř. nesměl druhý rozsudek okresního soudu stanovit přísnější trest, než na jaký bylo uznáno ve zrušeném prvním rozsudku okresního soudu; učinil-li tak, porušil všeobecnou zásadu trestního řízení, zakazující reformatio in pejus, kterýmžto zákaz, jde-li jen o opravný prostředek obžalovaného, vztahuje se na všechna další období trestního řízení, k nimž došlo následkem opravného prostředku obžalovaného. I rozsudek soudu odvolacího, jenž si patrně osvojil právní názor soudu prvé stolice, je následkem toho z těchto důvodů právně mylný a porušuje zákon v témž směru. Bylo proto rozhodnouti, jak se stalo, při čemž se podotýká, že pokud jde o náhradní trest na svobodě, nemohu býti vyměřen trest vyšší než ten, jenž uložen odsouzenému rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze 7. února 1931 jako trest mírnější, an byl trest na svobodě uložen mu rozsudkem z 23. května 1930 přísnější.

Čís. 4330.

Přestoupení ustanovení § 335 tr. zák. jest dokonáno již, když je dáno ohrožení, jež může vésti k výsledku trestně závažnému, bylo-li toto ohrožení předvídatelné a výsledek pak z něho skutečně nastal.

Podle § 335 tr. zák. jest odpovědný nejen ten, kdo si byl nebezpečí vědom, nýbrž i ten, kdo si je uvědomiti měl.

Tím, že kdo dovolil ve svém pískovišti pracovati za obzvláště nebezpečných podmínek, vydal pracující osoby v ohrožení jich tělesné bezpečnosti a převzal za tuto jejich bezpečnost odpovědnost. Bylo jeho povinností učiniti taková opatření, by jakémukoliv nebezpečí zabránil; nestačí, že si počínal pasivně, vydav určité příkazy, o jejichž zachování se však s patřičnou autoritou a energií nepostaral.

S hlediska druhé věty § 134 tr. zák. bylo by lze zprostiti obžalovaného odpovědnosti jen, je-li souvislá příčinná řada událostí přerušena vedlejší příčinou, která započíná novou zcela samostatnou příčinnou řadu.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1931, Zm II 337/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčením zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 13. června 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá zmatečnou stížnost, že rozsudková zjištění nenaplní skutkovou podstatu přečinu podle § 335 tr. zák. po stránce objektivní ani subjektivní. Připouštějíc, že obžalovaný byl povinen znáti ustanovení min. nař. z 29. května 1908, čís. 116 ř. zák., zakazující podkopávání stěn pískoviště vyšších než 2 m, dovozuje zmatečnou stížnost, že obžalovaný tomuto nařízení vyhověl, ježto soud zjišťuje, že dal osobám v lomu kopajícím nejen řádné poučení, jak si mají počínati, nýbrž i že je opětovně upozornil, že je nebezpečné podkopávati stěny pískoviště zdola, že jím zakázal podkopávati (odkopávati) písek od spodu, nanejvýš, že večer zakázal další práci. Ani dozor na dělníky prý nezanedbal, an prý opodál dohlížel na práci. Když usmrčený D. přes poučení, napomenutí a zákaz neuposlechl a dále kopal, zavinil si podle názoru zmatečnou stížnosti smrt sám, tím spíše, an obžalovaný neměl možnosti, by ho násilím odstranil z pískoviště. Než zmatečnou stížnosti nelze dáti za pravdu. Rozsudek stojí na správném stanovisku, že tím, co obžalovaný jako majitel lomu učinil pro bezpečnost pracujících a co soud skutečně zjišťuje (poučení, upozornění, pokud se týče napomenutí, zákaz podkopávati), nevyčerpal povinností, jež mu ukládá cit. ministerské nařízení. Správně poukazuje soud na to, že obžalovaný, ano šlo o mladé lidi, v takové práci nezkušené, nesměl se omeziti na radu, poučení, slovní zákaz, nýbrž měl se také přesvědčiti, zda se jeho rozkazy a zákazy zachovávají; to tím spíše, že poměry pro dobývání písku byly v ten den zvláště nebezpečné, an písek byl sypký následkem provrhle půdy; padal totiž měkký sníh, který ihned roztával; písková stěna, kde se kopalo, byla již před počatím práce úplně kolmá, jako na spadnutí, a obsahovala silnou vrstvu písku asi 1 m širokou, pod níž byla úzká vrstva oblázků a křemelovité hmoty, což zvyšovalo nebezpečí sesutí při podkopávání. Soud připouští, že obžalovaný, pracující opodál pískoviště, viděl na ohrožené mladé lidi odkopávající písek (ačkoliv někteří ze svědků tvrdili, že je neviděl), zjišťuje však formálně bezvadně, což je pro otázku viny rozhodné, že si jich nevšiml, ačkoliv ony zvláštní nebezpečné okolnosti mu ukládaly za povinnost, by na pracující osobně dohlédl a se přesvědčil o stavu práce a vzhledem k nebezpečné situaci okamžitě další kopání písku zastavil a pracující osoby z pískoviště odstranil, tím spíše, že si — jak soud rovněž zjišťuje — byl vědom nebezpečnosti konané práce, nanejvýš nebezpečí sesypání strmé stěny pískové 5 m vysoké, s pískem provlhlym a prostoupeným vrstvou oblázků, nebezpečí sesutí ještě zvyšující. Správně uznal prvý soud, že rozeznávání znalce mezi živnostenským provozováním pískovité a neživnostenským dobýváním písku osudného dne je umělé a neodůvodněné, poněvadž citované min. nař. mluví výslovně o živnostenském pro-

vozu podniku, a jím bylo pískoviště obžalovaného i podle posudku znalce a za všech okolností; jest podotknouti, že by vina obžalovaného, nanejvýš ve směru subjektivním, byla odůvodněna i bez ohledu na předpisy cit. min. nař., na něž se rozsudek ostatně ve směru subjektivní viny ani neodvolává, zjišťuje prostě, že obžalovaný již podle přirozených, každému snadno seznatelných následků svého opomenutí mohl postřici, že jím může ohroziti život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí. O výhradně vině usmrčeného Jana D-a nemůže býti řeči, ano (jak soud zjišťuje) sesutí pískové stěny lomu nenastalo následkem jeho práce přes čas, t. j. po zastavení práce následkem setmění, nýbrž bylo výsledkem odkopávání pískové stěny, trvavší po delší dobu až do setmění, za něž zodpovídá kromě spoluobžalovaných L-a a C-ého i stěžovatel V. pro nedostatek náležitého dozoru a zákroku. Účelem § 335 tr. zák. je, by bylo zabráněno určitému výsledku, který by mohl býti zaviněn nedbalostí. Proto je přestoupení tohoto zákonného ustanovení dokonáno již, je-li dáno ohrožení, které může vésti k výsledku trestně závažnému, bylo-li toto ohrožení předvídatelné a onen výsledek pak z něho skutečně nastal. Tím, že obžalovaný dovolil ve svém pískovišti pracovati za obzvláště nebezpečných podmínek, vydal pracující osoby v ohrožení jejich tělesné bezpečnosti a převzal za tuto jejich bezpečnost odpovědnost. Bylo proto jeho povinností učiniti taková opatření, by jakémukoliv nebezpečí zabránil. To však obžalovaný neučinil a počínal si jen trpně, vydáv určité příkazy, o jejich zachování se však s příslušnou autoritou a energií nepostaral. Pokud zmatečnou stížnost namítá, že sice sesutí nastalo následkem delšího podkopávání, ale že bezprostřední jeho příčinou bylo podkopnutí, způsobené usmrčeným Janem D-em, a chce v tomto podkopnutí spatřovati přerušení příčinné spojitosti mezi opomenutím obžalovaného a výsledkem trestně závažným, jest tento názor odmítnouti jako neodůvodněný. Obžalovaného lze v takovém případě jen tehdy zprostiti odpovědnosti, je-li souvislá příčinná řada událostí přerušena vedlejší příčinou, která započíná novou a zcela samostatnou příčinnou řadu. Za takovou příčinu však nelze v souzeném případě uznati podkopnutí, způsobené Janem D-em, neboť to je jen dalším článkem příčinné řady a je událostí, způsobenou činem samým (§ 134 tr. zák. in fine), totiž opomenutím obžalovaného, spočívajícím v tom, že nechal po delší dobu až do setmění pracovati v pískovišti podkopáváním za obzvláště nebezpečných podmínek, aniž se postaral o zabránění nebezpečí. Co se konečně týká otázky, zda si obžalovaný uvědomil nebezpečí, v něž pracující vydává, jest poukázati k tomu, že podle § 335 tr. zák. je zodpovědný nejen, kdo si nebezpečí byl vědom, nýbrž i, kdo si je uvědomiti měl. Že obžalovaný měl tuto povinnost, bylo ukázáno již nahoře. Ostatně je zjištěno, že si obžalovaný byl vědom nebezpečnosti práce. Výrok o subjektivní vině obžalovaného a o příčinné spojitosti jeho zavinění se smrtelným úrazem D-ovým je v rozsudku obsažen a odůvodněn logicky bezvadně. Pouhým popíráním těchto skutkových předpokladů odsuzujícího výroku neprovádí zmatečnou stížností uplatněnou hmotněprávní zmatek po zákonu.

Čís. 4331.

Státní rybní strážník jest veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1931, Zm I 596/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého ublížení na těle podle § 153 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první instance, by ji znova projednal a o ní rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281 č. 4, 5, 9 a) a 10 tr. ř. Dovolávajíc se posléze uvedených dvou hmotně-právních důvodů zmatečnosti, namítá především, že Vojtěcha V-e nelze pokládati za veřejného úředníka po rozumu § 153 tr. zák., an je jen pěšákem (rybním strážníkem) správy státních rybníků. Stížnosti nelze v tomto směru přiznati důvodnost. Pojem veřejného úředníka po rozumu § 153 tr. zák. kryje se s pojmem veřejného úředníka vyměřeným v druhém odst. § 101 tr. zák. Podle toho je veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. zák., kdo je mocí přímého nebo nepřímého veřejného příkazu povinen obstarávati záležitosti vládní. K záležitostem vládním patří i záležitosti spadající do oboru správy státních rybníků, nanejvýš i konání služby státní rybní strážce. Posuzuje-li se postavení Vojtěcha V-e, jenž je podle skutkového zjištění rozsudkového státním rybním strážníkem, s těchto právních hledisek, jest ho pokládati za osobu, jež jest na základě veřejného příkazu povinna obstarávati záležitosti vládní, tedy za veřejného úředníka po rozumu § 153 tr. zák. Další vývody stížnosti po stránce věcné, jimiž se obžalovaný snaží dokázati, že neublížil státnímu rybnímu strážníku na těle v době, kdy vykonával své povolání, jsou bezpředmětné; neboť napadený rozsudek shledává zločin podle § 153 tr. zák. obžalovaným spáchaný nikoli v tom, že obžalovaný ublížil Vojtěchu V-ovi úmyslně na těle v době, kdy V. vykonával své povolání, nýbrž v tom, že mu ublížil úmyslně na těle pro výkon jeho povolání, záležející v tom, že učinil na obžalovaného oznámení pro krádež ryb. Stížnost jest však odůvodněna s hlediska formálního důvodu zmatečnosti podle § 281 č. 4 tr. ř.

Čís. 4332.

O (beztrestném) furtum usus lze mluvíti jen, jde-li o normální, obvyklé potřebě vyhovující a jen krátkou dobu trvající užívání odňaté cizí věci, při němž se věc podstatně neznehodnocuje, nikoliv však, odejme-li

kdo cizí věc bez svolení vlastníka, užívá-li jí po dlouhou dobu a takovým způsobem, že se tím věc značně znehodnocuje, těžce poškozuje, ba ničí; tu nejde o užívání (usus), nýbrž o zneužívání (abusus), a jest podřaditi jednání odcizitelovo pod skutkovou povahu krádeže podle § 171 tr. zák.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1931, Zm I 887/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 14. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c), 176 II b), 179 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost nenapadá zjištění nalézacího soudu, že se obžalovaný zmocnil bez vědomí a svolení Dr. C-a dne 3. června 1930 osobního auta, že ho používal až do dne 24. června 1930, ujel v té době na něm kolem 4000 km, což by majitel auta nebyl nikdy dovolil, a na konec je nechal státi na silnici značně poškozené, takže muselo býti dáno do opravy. Pokud jde o subjektivní stránku jednání obžalovaného, zjistil nalézací soud veškeré skutečnosti, jimiž byl čin stěžovatelův provázen a dospěl z těchto skutečností k závěru, že stěžovatel odňal auto svému zaměstnavateli v úmyslu zlodějském, to jest, by je odejmul vlastníkovu pro vždy, a ohledně auta si osvojil výkon souhrnu oprávnění, které jen vlastník na základě svého práva vlastnického k němu vykonávati jest oprávněn a skutečně vykonává. Nalézací soud opírá svůj úsudek o zlodějském úmyslu obžalovaného zejména o to, že se stěžovatel nevrátil s autem k Dr. C-ovi a neoznámil mu, že auto jest v jeho držení, hned 23. srpna 1930, kdy, jak věděl, se Dr. C. vrátil z dovolené, nýbrž dále auta k nedovoleným jízdám používal, je v noci na silnici bez dozoru zanechal, když mu benzin došel, a teprve tehdy Dr. C-ovi sdělil, kde auto jest, když auto bylo již policií zabaveno a on již s ním nakládati nemohl. Těmito skutkovým zjištěním a nalézacím soudem z nich učiněnému skutkovému úsudku o zlodějském úmyslu stěžovatelově nevytýká zmateční stížnost žádnou z vad § 281 tr. ř. Pokud tedy zmateční stížnost dovozuje zmatek č. 9 a) § 281 tr. ř. tvrzením, že nalézací soud shledal ve zjištěném jednání stěžovatelově skutkovou povahu krádeže i po stránce subjektivní, ač ze skutkových okolností plyne, že stěžovatel odňal Dr. C-ovi bez jeho svolení auto s příslušenstvím v úmyslu, by jen nějaký čas s ním jezdil a pak je zase vlastníku vrátil, tedy nikoliv, by si je přivlastnil, že tudíž jde o beztrestné furtum usus, nevychází ze skutkového podkladu rozsudkem daného a nelze ji shledati po zákonu provedenou. Budiž proto jen podotčeno, že o furtum usus, jež se považuje ovšem za beztrestné (viz č. 3139 sb. n. s.) lze mluvíti jen, jde-li o normální, obvyklé potřebě vyhovující a jen krátkou dobu trvající užívání odňaté cizí věci, při němž se věc podstatně neznehodnocuje, nikoliv však, odejme-li kdo cizí věc bez svolení vlastníka, užívá-li jí bez

svolení jejího majitele po dobu dlouhou a takovým způsobem, že se tím věc značně znehodnocuje, těžce poškozuje, ba ničí; tu nejde o užívání (usus), nýbrž o zneužívání (abusus), a tu jest podřaditi jednání odcizitelovo pod skutkovou povahu krádeže podle § 171 tr. zák.

Čís. 4333.

Důvodem delegace může býti po případě i, nemá-li obžalovaný peníze na cestu ke vzdálenému příslušnému soudu.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1931, Nd I 451/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odňal projednání trestní věci, vedené proti Miladě J-ové pro zločin krádeže podle §§ 171, 176 II b) tr. zák. u krajského soudu trestního v Praze, tomuto příslušnému soudu a přikázal je krajskému soudu v Olomouci.

Důvody:

Obžalovaná žadatelka tvrdí, že nemá a nemůže si opatřiti peníze, by se mohla dostaviti ke hlavnímu přelíčení do Prahy. Pravdivosti tohoto tvrzení nasvědčují spisové údaje o jejím zaměstnání a o jejich majetkových poměrech. Nepřítomností u hlavního přelíčení mohla by obžalovaná býti zkrácena na možnostech účinné obrany proti výpovědem poškozené, předvolané za svědkyni; také s hlediska zákona o podmíněném odsouzení záleží na tom, by nalézací soud měl příležitost seznati obžalovanou osobně. Jsou tu tedy důležité důvody po rozumu § 62 tr. ř. pro učiněné výjimečné opatření.

Čís. 4334.

Rozkaz k rozchodu ve smyslu § 283 tr. zák. je právně závazný pro osoby, k nimž směřoval a které jej slyšely nebo jinak o něm nabyly vědomosti, tak dlouho, pokud »shluknutí« trvá, t. j. pokud nedojde k úplnému rozptýlení zástupu.

Zločin podle § 87 tr. zák. vylučuje i zlomyslná jednání neb opomenutí za okolností zvláště nebezpečných, jež o sobě jsou zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 tr. zák. Lze proto i při jednom trestném činu usuzovati na trestnost pachatelovu i podle § 85 b) i podle § 87 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1931, Zm II 265/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského trestního soudu v Brně ze dne 22. dubna 1930, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými: František H. zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák. a pře-

činem podle § 283 tr. zák. a Karel K. zločiny veřejného násilí podle §§ 87, 85 písm. b) tr. zák. a přečinem podle § 283 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost shledává především rozsudek nejasným a neúplným, pokud uznal obžalované Františka H-a a Karla K-a vinnými přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., a uplatňuje v tomto směru formální zmátečnost § 281 čis. 5 tr. ř., než neprávem. Domníváť se, že celý průběh události, jež se stala předmětem trestního řízení, jest rozdělití na dvě části: jednak na dobu před odjezdem auta se zatčeným starostou obce M-em, jednak po odjezdu, kdy došlo k násilnostem. Aby prý bylo lze odsouditi stěžovatele pro přečim podle § 283 tr. zák., bylo by prý třeba důkazu, buď že v prvním období obžalovaní byli přítomni na místě činu a rozkazu neuposlechli, nebo že ve druhém četníci rovněž vyzývali zástup, by se rozešel. Leč skutková podstata přečimu podle § 283 tr. zák. neobsahuje podle doslovu zákona žádné výslovné časové ohraničení účinnosti uděleného příkazu. Mluví-li zákon všeobecně o povinnosti uposlechnouti rozkazu k rozchodu při shluknutí, jest rozkaz ten nepochybně právně závazný pro osoby, k nimž směřoval a jež jej slyšely nebo jinak o něm nabyly vědomosti, tak dlouho, pokud »shluknutí« trvá, t. j. pokud nedojde k úplnému rozptýlení zástupu, k jeho rozložení na jednotlivce neovládané již společným přáním a vůlí protiviti se úředním opatřením a ohroziti veřejný klid a pořádek, a pokud nepomine takto nebezpečí toho druhu. Neměl proto prvotní rozkaz četnictva jen účel, jaký mu stížnost podkládá, odstraniti příbuzné a lid od auta, v němž měl býti odvezen zatčený starosta obce, nýbrž vůbec překaziti shluknutí povstalé z důvodu onoho zatčení a vyšetřování lesních krádeží; nebylo proto třeba, by po odjezdu auta bylo znovu srocenému zástupu lidí přikázáno se rozejíti, po případě by bylo učiněno nějaké další opatření četnictva toho druhu. Prvotní rozkazy ke vzdálení se a k rozchodu nepozbyly po odjezdu auta při trvajícím shluku davu své právní účinnosti, nýbrž trvaly dále. S tohoto hlediska je proto bezvýznamná poznámka v trestním oznámení, na niž zmáteční stížnost upozorňuje výtkou neúplnosti rozsudku, že K. uposlechl při nasedání do auta vyzvání strážmistra H-a bez odmluvy a že šel zpět; nebylo třeba k ní vůbec přihlížeti zejména též proto, že strážmistr H. potvrdil jako svědek, že K. na jeho výzvu k rozchodu a upozornění »co zde chcete, mrzí vás to, že jsme vás dosud ještě nezavřeli« jen pooděšel kousek dál a zůstal opět státi, a že svědkem R-em jest bezpečně potvrzena další jeho účast na trvajícím i dále shluknutí a pozdějších násilnostech. Nebylo ani třeba zvláště zabývati se výpověďmi svědků Jana N-ého a Antonína Ch-a a oněmi částmi svědectví Karla W-a a Jaroslava H-a, jež zmáteční stížnost výslovně cituje, poněvadž jednak jejich pozorování a údaje o klidném chování se lidí při odjezdu auta (svědek N. a Ch.), jednak vyličení průběhu události po odjezdu eskorty (svědek W. a H.) nemění nic na skutečnosti, jak ji potvrdili svědci četnickí strážmistři Karel W. a Jaroslav H.,

že sročený lid byl vyzván jménem zákona, by se rozešel a že rozkazu toho nebylo uposlechnuto. Stejně i výpověď svědka R-a o jeho upozornění proneseném ke K-ovi jest s tohoto hlediska bez významu.

Odsouzení obžalovaného Karla K-a pro zločin podle § 85 písm. b) tr. zák. napadá zmateční stížnost jen hmotněprávní výtkou podle § 281 čis. 10 tr. ř. Tvrdí, že stěžovatelova trestná činnost pojatá v rozsudku pod ono ustanovení jest vyčerpána již současným jeho odsouzením pro zločin podle § 87 tr. zák. Stojí-li výslovně v zákoně, že se zločinu podle § 87 tr. zák. dopouští, kdo za okolností zvláště nebezpečných způsobí některé z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačených, nelze prý při téměř trestném činu usuzovati na trestnost pachatelovu i podle § 85 b) tr. zák. i podle § 87 tr. zák. Zmateční stížnost však zřejmě přehlíží, že předpis § 87 tr. zák. stihá zlomyslná jednání v zákoně blíže vyznačená, jež jsou předsevzata »jakýmkoliv jiným jednáním« než těmi, jež trestní zákon uvádí v dřívějších případech zločinů veřejného násilí, upravených v §§ 76 až 86 tr. zák.; poukazuje k tomu celkové uspořádání hlavy IX. o zločinech veřejného násilí, najmě vztah slov v § 87 tr. zák.: »Šestý případ: téhož zločinu dopustí se...« k prvému odstavci § 76 tr. zák. Vylučuje takto zločin podle § 87 tr. zák. především též zlomyslná jednání neb opomenutí za okolností zvláště nebezpečných, jež o sobě jsou zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 tr. zák. (srov. rozh. víd. nejv. s. sb. Nowakova čis. 3364). V souzeném případě však zmateční stížnost při doličení oné hmotněprávní výtky nevychází vůbec ani ze základu daného skutkovým zjištěním nalézacího soudu (§ 288 čis. 3 tr. ř.); rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný K. ze zlomyslnosti způsobil nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí tím, že, hodiv kamenem do okna a rozbiv okno, zlomyslně poškodil cizí majetek, z čehož mohlo vzejít nebezpečí pro život, zdraví a bezpečnost lidskou, nýbrž zlomyslné jednání podle § 87 tr. zák. spatřuje jen ve výkřicích, jimiž vyzýval a povzbuzoval rozvášněný dav k násilnostem. Tohoto skutkového stavu zmateční stížnost nedbá, ač jest závazný i pro zrušovací soud, a není takto hmotněprávní výtka provedena po zákonu. Uznává-li rozsudek obžalovaného vinným zločinem podle § 85 b) tr. zák. pro další, jinou trestnou činnost, než která byla podřazena pod skutkovou podstatu § 87 tr. zák., nelze tvrditi, že podkladem odsouzení pro § 87 tr. zák. i pro § 85 b) tr. zák. jest též trestná činnost, a že odsouzením pro § 87 tr. zák. jest vyčerpán i zločin zlomyslného poškození cizího majetku.

Čís. 4335.

Opravný prostředek jest pokládati za podaný včas jen, byl-li odevzdán poště (v poslední den lhůty) v čase, kdy mohl býti ještě opatřen podacím záznamem poštovního úřadu z téhož dne; nestačí, byl-li dopis s provedením opravného prostředku dán do poštovní schránky po (posledním) vybrání pošty z ní, takže mohl býti orazítkován až následujícího dne.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1931, Zm II 125/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného a nepřihlédl k jeho odvolání z trestu do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 16. prosince 1930, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. zák.

Důvody:

Podle §§ 6, 284, 285, 294 tr. ř. jest zmateční stížnost i odvolání provedti v zákonné, nepřekročitelné lhůtě osmi dnů od doručení opisu rozsudku. Padne-li konec lhůty na den, ve který poštovní úřad místa, kde spis podán, nepřijímá v obvyklých každodenních hodinách doporučené poštovní zásilky, nevčítá se ten den do lhůty. V souzeném případě byl opis rozsudku doručen obhájci dne 16. ledna 1931 a končila proto osmidená lhůta v sobotu dne 24. ledna 1931. Podle poštovního razítka byl dopis s provedením opravných prostředků orazítkován 25. ledna 1931. Podle konaného šetření byl dopis dán nedoporučeně do poštovní schránky dne 24. ledna 1931 po 5. hod. odpo., tedy po vybrání pošty ze schránky. Ač dopis dán do schránky 24. ledna 1931, jest přes to provedení opravných prostředků opozděno. Neboť z ustanovení § 6 tr. ř. a § 74 jedn. ř. plyne, že odevzdání poště musí se státi v čase, kdy podání mohlo býti ještě opatřeno poštovním záznamem podacím z téhož dne, a končí doba k podání opravných prostředků tehdy, kdy nemůže již býti dopis opatřen podací poštovní značkou dne podání. Nelze proto k vývodu opozděných opravných prostředků přihlížeti. Poněvadž při opovědi zmateční stížnosti nebyl ani jasně a určitě označen některý z důvodů zmatečnosti v § 281 čis. 1 až 11 tr. ř. uvedených, ani nebyla výslovně neb aspoň jasným odkazem uvedena skutečnost, jež má býti důvodem zmatečnosti, a poněvadž při opovědi odvolání nebyly určité udány okolnosti mající je odůvodniti, byla zmateční stížnost odmítnuta podle § 4 čis. 1, § 1 čis. 2 novely čis. 3/78 v zasedání neveřejném, jak již měl učiniti soud první stolice, a k odvolání nebylo podle § 294 odst. 2 tr. ř. přihlíženo.

Čís. 4336.

Ustanovení o veřejnosti hlavního přelíčení (i porotního) má za účel jen, by se soudní řízení nekonalo bez umožnění jeho veřejné kontroly. Zákon nejen nezakazuje, nýbrž přímo předpokládá a připouští možnost kontroly osob, jež se domáhají vstupu ke hlavnímu přelíčení, namně pokud jde o jejich mravní způsobilost, vyžadovanou § 228 tr. ř.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1931, Zm II 334/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost tří obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Brně jako soudu porotního ze dne 11. června 1931, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými: Josef V. zločinem krádeže podle §§ 8, 171,

173, 174 II. a), c), 176 II. a), 179 tr. zák., přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák., přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 320 písm. e) tr. zák. a přestupkem nedovoleného nošení zbraně podle § 36 zbroj. pat., Jaroslav H. zločinem krádeže podle §§ 8, 171, 173, 174 II. a), c), 176 II. a), 179, tr. zák., zločinem veřejného násilí podle § 81, 82 tr. zák., zločinem těžkého ublížení na těle podle §§ 152, 155 a) tr. zák., zločinem nebezpečného vyhrožování podle § 99 tr. zák., přestupky proti veřejným zařízením a opatřením podle § 320 písm. e) tr. zák. a podle § 324 tr. zák. a přestupkem nedovoleného nošení zbraně podle § 36 zbroj. pat., a Rudolf M. zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II. a), c), 176 II. a), 179 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Důvod zmatečnosti čís. 4 § 344 tr. ř. shledává zmateční stížnost v tom, že byl při hlavním přelíčení porušen předpis § 228 tr. ř. o veřejnosti hlavního přelíčení tím, že byly policií, jež stála před budovou krajského soudu trestního, do této budovy pouštěny jen osoby, jež se vykázaly obsílkou nebo jiným průkazem o tom, »že mají tam úředně co pohledávati«, nebo úředním průkazem o tom, že jsou zachovalé; a dále tím, že byly policejními orgány v budově do druhého poschodí, v němž jest porotní síň, jakož i do této síně pouštěny jako posluchači jen ti, kdož se mohly vykázati úředním průkazem zachovalosti. Stížnostem nelze přiznati oprávnění. Záznamem protokolu o hlavním přelíčení jest zjištěno, že jednání bylo veřejné. Zákonný požadavek veřejnosti líčení podle § 228 tr. ř. není podmíněn neomezenou volností přístupu ani jakéhokoliv počtu posluchačů ani kterékoliv osoby, jež se vstupu k přelíčení domáhá. V onom směru jsou hranice veřejnosti dány již přirozeným požadavkem nerušeného projednávání věci a možností umístiti posluchače v jednací síni, při čemž je zejména přihlížeti i k tomu, by v přeplněné jednací síni nebylo ohroženo zdraví osob na projednávání zúčastněných. Již proto jest příliv posluchačstva do jednací síně účelně upravit; i když se při tom naplnění jednací síně z oněch důvodů omezi, je požadavku veřejnosti učiněno zadost, je-li při tom zachován účel, který zákon ustanovením o veřejnosti hlavního přelíčení jediné sleduje a jímž jest jen, by se soudní řízení nekonalo bez umožnění veřejné jeho kontroly. V tomto jediném účelu veřejnosti hlavní přelíčení není podle zákona rozdíl mezi řízením před porotou a před senátem a nesleduje zákon zejména ani při porotě záměr, by bylo mocným dojmem nálady posluchačstva v porotní síni působeno na porotce, jak mají za to mylně stěžovatelé. Požadavku veřejnosti bylo tudíž vyhověno, když (jak zdůrazňuje předseda hlavního přelíčení ve zprávě, kterou na vyzvání nejvyššího soudu podal o učiněných opatřeních) porotní síň byla po celou dobu přelíčení čteně navštívena osobami civilními kromě posluchačů četnické školy, a to dokonce tak, že civilní posluchačstvo počtem vždy převládalo, a zejména v posledních dnech, kdy zájem obecnosty rostl, byla porotní síň zcela naplněna převážnou většinou civilním obecnstvem. Byla-li porotní síň takto naplněna, bylo nejen zcela na místě, ale

přímo nutné, byly-li, jak se tvrdí ve zmatečných stížnostech, do budovy a do soudní síně vpouštěny jen ti, kdož se u vchodu legitimovaly obsílkou nebo jinak prokázaly, že mají v budově úředně co činiti; tímto nutným opatřením, čelícím zřejmě jen přeplnění síně, nemohla vůbec býti porušena veřejnost přelíčení, daná již v tom, že porotní síň byla naplněna jinými posluchači. Pokud se dále ještě vytýká, že prý byly požadováním průkazu zachovalosti kontrolovány jednotlivé osoby i ve dnech, kdy prý v jednací síni bylo dosti místa, je stěžovatele poukázati k tomu, že § 228 odst. 2 tr. ř. dovoluje odepřítí přístup ke hlavnímu přelíčení osobám, které byly opětovně trestány pro zločin proti bezpečnosti života, mravnosti nebo majetku. Přístup k veřejnému líčení nemají dále — vyjímajíc případy v zákoně dále stanovené — osoby nezletilé a osoby ozbrojené. Z toho je vidno, že zákon nejen nezakazuje, nýbrž přímo předpokládá a připouští možnost kontroly těch, kdož se domáhají vstupu ke hlavnímu přelíčení, neboť jen tak lze zjistiti, není-li u nich důvodů, pro něž jim může býti podle zákona přístup odepřen. Taková kontrola je přímo nutná v případech, kde podle povahy projednávané trestní věci lze očekávati ke hlavnímu přelíčení nával posluchačstva, zejména z kruhů osob, jež ve směru zákonem vytčeném byly již trestány a jež, jak je obecně známo, o hlavní přelíčení v trestních věcech určitého druhu jeví zvýšený zájem. Podle zprávy předsedy hlavního přelíčení bylo tomu tak právě v souzeném případě. Neodporovalo proto zákonu, nýbrž splňovalo jeho účel, když v takovém případě byla zavedena vhodná kontrola posluchačů, pokud se týče jejich mravní způsobilosti, vyžadované zákonem v § 228 tr. ř. Zákon nemá ustanovení o opatřeních, jimiž v případě potřeby se má kontrola účastníků hlavního přelíčení prováděti; to jsou již opatření rázu administrativního, jež se, pokud jde o jejich podrobné provádění, vymykají přezkoumání důvodem zmatečnosti podle § 344 čís. 4 tr. ř., ano v rámci tohoto důvodu zmatečnosti je nejvyššímu soudu jen zkoumati, zda učiněným opatřením zásada veřejnosti hlavního přelíčení nedoznala újmy ve všeobecnosti, nikoliv v tom směru, zda se snad ta či ona osoba, třeba že jinak snad ke vstupu oprávněná, do jednací síně nedostala, poněvadž se kontrolním orgánům žádaným způsobem nemohla legitimovati. Zákon nechrání oním zmatkem oprávnění jednotlivců na účast při hlavním přelíčení, neboť toto je jen relativní, v rámci možnosti, nýbrž zásadu veřejnosti líčení ve všeobecnosti a přiměřeně účelu, pro něž je zákonem stanovena a jenž byl již shora vytčen; ani v těchto hranicích ona zásada újmy nedoznala, neboť je podle předsedovy zprávy jisto, že ke hlavnímu přelíčení bylo připuštěno v mezích, místním poměrům odpovídajících, daleko více posluchačstva, než by již stačilo ke splnění zákonného požadavku veřejnosti, že totiž přístup ani nebyl zamezen obecně vůbec, ani nebyl omezen v míře, jež by nebyla slučitelná se zásadou veřejnosti (jako na příklad, kdyby byl omezen jen na osoby, jimž podle § 230 tr. ř. musil by býti povolen přístup i k tajnému přelíčení, nebo na posluchače, kteří by počtem jen nepatrně převyšovali počet účastníků tajného líčení a pod.). Že kontrolní opatření byla toho rázu, netvrdí ani zmateční stíž-

nost. Jest proto bezdůvodna nejen, pokud uplatňuje u všech obžalovaných důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř. pro porušení předpisu § 228 tr. ř., nýbrž zmateční stížnost obžalovaného V-a a M-e i v důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 5 tr. ř. pro zamítnutí důkazů, které navrhol jejich obhájce v tom směru, by navrhovatel sám a ti strážníci, kteří měli ve dnech přelíčení službu u vchodu do soudní budovy, byli vyslechnuti jako svědci o tom, že přístup posluchačů do soudní síně byl omezován, zejména že ani obhájce Dr. K-a nechtěl dozorce vpustiti do soudní budovy. Pro stížnost, kterou v tomto směru podal též obžalovaný Jaroslav H., jehož Dr. K. při hlavním přelíčení nezastupoval a jehož jménem tento návrh nebyl učiněn, nedostává se tomuto stěžovateli vůbec zákonné legitimace.

Čís. 4337.

Podle § 177 tr. zák. je zločinnou kvalifikaci krádeže podle § 176 tr. zák. přičítati jen dotyčnému přímému pachateli, nikoliv i ostatním účastníkům nebo spoluvinníkům, není-li u nich týž poměr k okradenému; to platí i při souběhu další zločinné kvalifikace na straně pachatelově.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1931, Zm II 104/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 13. prosince 1929, pokud jím byli obžalováni uznání vinnými zločinem spoluviny na krádeži, Jaroslav B. podle §§ 5, 171, 176 II c) tr. zák., Emil K. pak podle §§ 5, 171, 173, 176 II c) tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadených výrocích o vinně a důsledkem toho i ve výroku o trestech Jaroslavu B-ovi a Emilu K-ému uložených jakož i ve výroku s tím souvisejících a uznal tyto obžalované vinnými, že od roku 1928 do polovice února 1929 v P. a v D. O. zlý skutek spoluobžalovaného Stanislava R-a, ve výroku napadeného rozsudku pod I. uvedený, radou, poučením a pochvalou nastrojili, k němu úmyslně podnět dali a se Stanislavem R-em jako pachatelem o podíl na zisku a užítku se srozuměli, při čemž jednáním Jaroslava B-a byla způsobena škoda 2.000 Kč nepřevyšující, jednáním Emila K-ého pak škoda 2.000 Kč převyšující, čímž se dopustili: Jaroslav B. přestupku spoluviny na krádeži podle §§ 5, 460 tr. zák., Emil K. zločinu spoluviny na krádeži podle §§ 5, 171, 173 tr. zák.

Důvody:

Krádež kvalifikovaná jako zločin jen podle předpisu § 176 tr. zák. postihuje podle jasného doslovu § 177 tr. zák. tímto přísnějším hlediskem jen vlastního pachatele zločinu, nikoli však toho, kdo ve smyslu § 5 tr. zák. je rovněž trestně zodpovědným za krádež jako spolupachatel nebo účastník, pokud ovšem u něho sama není týž poměr k osobě krá-

deží postižené (§ 176 II b), c) tr. zák.). Zjišťuje-li tedy rozsudek, že obžalovaný Jaroslav B. a Emil K. naváděli Stanislava R-a, o němž věděli, že je zaměstnán v obchodě Kamila Z-a, aby odcizil svému zaměstnavateli určité věci v ceně 1023 Kč (u B-a) a v ceně 9.000 Kč (u K-ého), a podřazuje-li tuto činnost obžalovaného B-a skutkové podstatě zločinu podle §§ 5, 171, 176 II c) tr. zák. a činnost obžalovaného K-ého skutkové podstatě zločinu podle §§ 5, 171, 173, 176 II c) tr. zák. s odůvodněním, že B. i K. odpovídají i za to, že krádež byla spáchána R-em na zaměstnavateli, pochybil ve výkladu předpisu § 177 tr. zák. Mínil-li rozsudek, že nemohlo býti úmyslem zákonodárce učiniti člověka, jenž svedl mladíka ke krádeži, méně trestným, než osobu svedenou, nelze k úvahám těm přihlídnouti při jasné a odchylný výklad vylučující mluvě zákona. Poněvadž tudíž v případě obžalovaného Jaroslava B-a mohla by pro kvalifikaci krádeže přijíti v úvahu jen cena věci odcizených z jeho návodu, ta však nepřevyšuje 2.000 Kč, a i v případě obžalovaného Emila K-ého by odpadla kvalifikace podle § 176 II c) tr. zák., pochybil nalézací soud, uznáv obžalovaného B-a vinným zločinem spoluviny na krádeži a kvalifikovav čin obžalovaného K-ého i podle § 176 II c) tr. zák.; bylo proto vyhověti zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující zmatečnost podle § 281 čis. 10 tr. ř., zrušiti rozsudek v napadených částech výroků o vinně a důsledkem toho i ve výroku o trestech těmto obžalovaným uložených a ve výroci s tím souvisejících, zároveň pak na podkladě skutkových zjištění nalézacího soudu uznati obžalovaného Jaroslava B-a vinným přestupkem spoluviny na krádeži podle §§ 5, 460 tr. zák. a obžalovaného Emila K-ého zločinem podle §§ 5, 171, 173 tr. zák. K vývodům generální prokuratury jest jen ještě podotknouti, že nelze přisvědčiti názoru jí zastávanému, že oněch důvodů nelze použití i na případ obžalovaného Emila K-ého proto, že krádež, již se Stanislav R. dopustil z návodu obžalovaného K-ého odcizením věci v ceně asi 9.000 Kč, není o sobě zločinem jen pro jeho osobní vlastnost (§ 176 II c) tr. zák.), jak prý předpokládá § 177 tr. zák., nýbrž i z důvodu vyšší ceny odcizených předmětů (§ 173 tr. zák.). Ústanovení § 177 tr. zák. nelze rozuměti jinak, než že zločinnou kvalifikaci krádeže podle § 176 tr. zák. je přičítati jen dotyčnému přímému pachateli, nikoli však i ostatním účastníkům nebo spoluvinníkům. Že by na tom co měnil souběh další zločinné kvalifikace na straně pachatelově, nelze odvoditi ani slovným výkladem doslovu oně zákonné stati, ani z druhu a účelu zákona, jenž ničím neospravedlňuje výklad, že by bylo na spoluvinníka rozšiřovati také zločinnou kvalifikaci krádeže v osobní vlastnosti pachatelově založenou jen proto, že čin pachatelův je zločinem ještě z jiných důvodů.

Čís. 4338.

Vzešel-li v § 54 odst. 1 tr. ř. stanovený důvod místní příslušnosti u dvou soudů, vzešel u každého z nich nejen pro obviněného, jenž v jeho obvodu měl své bydliště nebo pobýval v době, kdy k soudu došlo trestní oznámení, nýbrž podle § 55 tr. ř. i pro spoluobviněného.

Bez ohledu pak na to, kdy u kterého z obou soudů vzešla příslušnost, podle toho, jak k němu došlo trestní oznámení (stíhací návrh veřejného obžalobce, § 2 tr. ř.) rozhoduje mezi oběma v zásadě příslušnými soudy předstížení (§§ 51 odst. 2, 56 odst. 2 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 2. prosince 1931, Nd I 510/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl po rozumu § 64 tr. ř. ve sporu o příslušnost v trestní věci proti Františku V-ovi a spol. pro zločin podle § 183 tr. zák. krajského soudu trestního v Praze a v trestní věci proti Františku Š-ovi pro zločin podle §§ 197, 200 (183) tr. zák. krajského soudu trestního v Brně, že příslušný je k projednání té i oné věci krajský soud trestní v Praze.

D ů v o d y:

V § 54 odst. 1 tr. ř. stanovený důvod místní příslušnosti vzešel u obou řečených soudů, a to u každého z nich nejen pro obviněného, jenž v jeho obvodu měl své bydliště nebo pobýval v době, kdy k soudu došlo trestní oznámení, nýbrž podle zásady § 55 tr. řádu i pro spoluobviněného. Bez ohledu k tomu, kdy u kterého z obou soudů nastala příslušnost podle toho, jak k němu došlo trestní oznámení (stíhací návrh veřejného obžalobce, § 2 tr. ř.), rozhoduje mezi oběma v zásadě příslušnými soudy předstížení (§§ 51 odst. 2, 56 odst. 2 tr. ř.). To nastalo při krajském soudu trestním v Praze, jenž dne 10. listopadu 1930 přikročil k prvnímu úkonu stíhacímu, nejen obeslav obviněného Františka V-a, nýbrž i dav soudem dožádaným zodpovědně vyslechnouti obviněného Františka Š-u. Tím založena jeho výlučná příslušnost k trestnímu pokračování proti oběma obviněným; i bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 4339.

V odvolání z výroku o podmíněném odsouzení vůbec jest spatřovati i odvolání z toho, že obžalovanému nebyla uložena náhrada škody podle sil nebo nějaká obmezení.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1931, Zm I 34/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 29. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle §§ 152, 155 a) tr. zák., vyhověl však částečně odvolání státního zastupitelství z výroku, jímž byl obžalovanému povolen podmíněčný odklad výkonu trestu potud, že uloží obžalovanému, jenž zůstává podmíněčně odsouzen, by podle svých sil způsobenou škodu nahradil, a obmezení, že se po zkušební dobu nesmí oddávati nezřízenému pití a hráctví; odvolání vyhověl z těchto

d ů v o d ů:

Právnem povolil nalézací soud obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu. Je sice pravda, že obžalovaný v poslední době pije a oddává se karbanu, činí však tak, jak ze spisů plyne, následkem rozvratu svého manželství. Jinak je líčen jako člověk dobrý a dobrosrdečný a požívá dobré pověsti. Avšak přes to bylo částečně vyhověno odvolání státního zastupitelství z výroku o podmíněném odsouzení, třebaže se státní zastupitelství v tom směru výslovně neodvolalo, tím, že bylo obžalovanému podle § 4 (6 čís. 2) zák. o podm. ods. uloženo, by škodu podle svých sil nahradil a po čas zkušební doby neoddal se nezřízenému pití a hráctví. Při tom se podotýká, že v odvolání proti podmíněnému odsouzení vůbec jest spatřovati i odvolání z toho, že obžalovanému nebyla uložena náhrada škody podle sil neb nějaká obmezení.

Čís. 4340.

Právo učiniti návrh podle § 6 odst. 1 zák. čís. 471/1921 přísluší jen obžalobci veřejnému, nikoliv obžalobci soukromému (v trestní věci pro přečin zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/1927).

(Rozh. ze dne 3. prosince 1931, Zm I 978/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 4. září 1931, jímž se v trestní věci proti Rudolfu L-ovi pro přečin zlehčování podle § 27 zák. z 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. samosoudce prohlásil nepřislušným.

D ů v o d y:

Podle § 6 odst. 1 zák. čís. 471/21 — podle § 21 zák. čís. 31/29 posud platného — trestný čin náležející k příslušnosti sborového soudu prvé stolice přikáže se k rozhodnutí samosoudci, navrhl-li veřejný obžalobce v obžalovacím spise jako hlavní trest ztrátu svobody do šesti měsíců buď o sobě, buď vedle trestu peněžitého nebo jen trest na penězích. § 6 odst. 2 cit. zák. stanoví podmínky, kdy veřejný obžalobce učiní takový návrh. Podle § 7 odst. 3, dojde-li při hlavním přelíčení k rozšíření obžaloby, prohlásí veřejný obžalobce, zda trvá při svém návrhu co do výše trestu. Tato ustanovení zák. čís. 471/21 svědčí výmluvně o tom, že cit. zákon právo k řečenému návrhu dává jen obžalobci veřejnému, nikoli též soukromému, neboť opětovná díkce zákona («veřejný obžalobce») nemůže ve směru tom vzbuditi pochybnosti. Zákon o nekalé soutěži čís. 111/27 v § 34 odst. 1 v ohledu tom nestanoví nic nového a odchýlného, a § 46 odst. 2 tr. ř. nepřichází tu v úvahu vůbec, an se týče práv soukromého obžalobce za přípravného řízení, příslušnosti soudu se však nijak nedotýká. Prohlásil-li se tedy v soukromožalobní trestní

věci pro přečin zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/27 soukromou obžalobou povolaný samosoudce nepříslušným, neporušil tím zákon, naopak zachoval se zcela podle zákona čís. 471/21, a zmateční stížnost soukromé obžalobkyně, dovolávající se zmatku podle § 281 čís. 6 tr. ř. a dovozující opak, jest zřejmě bezdůvodná, což má v zápětí její zamítnutí podle § 4 čís. 2 zák. čís. 3/78 již v neveřejné poradě soudu zrušovacího.

Čís. 4341.

Zvláštní ochrany § 283 tr. zák. požívají všechny rozkazy úředníka nebo stráže, které směřují k tomu, by shluknuvši se lid byl co nejdříve rozptýlen, tedy nejen výslovné rozkazy, by se lid rozešel, nýbrž i jinak znějící příkazy lidu nebo po případě i jen jednotlivci k umožnění rychlého rozptýlení davu.

Znemožňuje-li nebo zdržuje-li jednatel svou pomalou chůzí v určitém směru rychlý rozchod shluknuvšího se lidu, může být prostředkem směřujícím k rychlému rozptýlení davu i příkaz tomuto jednotlivci úředníkem nebo strážníkem daný, aby šel čerstvěji.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1931, Zm I 945/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Ml. Boleslavi ze dne 30. října 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin shluknutí podle §§ 283, 284 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a ji znovu rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnosti nelze upřít oprávnění, pokud vytýká rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. vady neúplnosti záležející v tom, že rozsudek nepřihlíží k tomu, že četnický strážmistr František F. při hlavním přelíčení jako svědek potvrdil, že obžalovaný poutal svým jednáním, t. j. tím, že neuposlechl příkazu tohoto svědka, by šel čerstvěji, a naopak prohlásil, že nikdo mu nemá co poroučet, že jde kdy, jak a kam chce, na sebe pozornost davu a zdržoval levé křídlo (průvodu), ani k tomu, že obžalovaný při hlavním přelíčení doznal, že věděl, že strážní záleželo na tom, by se dav rychle rozešel. Podstatou přečinu podle § 283 tr. zák. je, jak vyplývá ze záhlaví tohoto ustanovení zákona, neposlušnost proti úředníku nebo strážní, kteří zakročují proti lidu při shluknutí. Rozumí-li se shluknutím seskupení se většího počtu lidí, jež je podle své povahy způsobí ohrozit veřejný klid a pořádek, je účelem ustanovení § 283 tr. zák. pokud se týče onoho bezvýhradného příkazu neposlušnosti, by bylo zabezpečeno naprosté a co nejrychlejší uskutečnění oněch příkazů, jimiž činitelé bezpečnostní služby hledí způso-

ben obecnstvu poznatelným odstraniti nebezpečí, k němuž shluknutí poukazuje. Vzhledem k tomuto účelu ustanovení § 283 tr. zák. požívají zvláštní ochrany tohoto ustanovení zákona všechny rozkazy úředníka nebo stráže, které směřují k tomu, by shluknuvši se lid byl co nejdříve rozptýlen, tedy nejen výslovné rozkazy, by se lid rozešel, nýbrž i jinak znějící příkazy lidu nebo po případě i jen jednotlivci k umožnění rychlého rozptýlení davu. Znemožňuje-li nebo zdržuje-li jednatel svou pomalou chůzí v určitém směru rychlý rozchod shluknuvšího se lidu, může být prostředkem směřujícím k rychlému rozptýlení davu i příkaz tomuto jednotlivci úředníkem nebo strážní, »by šel čerstvěji«; neboť, byl-li, jak tomu bylo podle rozsudkového zjištění v souzeném případě, shluknuvši se lid již před tím úředníkem nebo strážní vyzván k rozchodu, sloužon dalším jednotlivci daný příkaz ku provedení povšechné výzvy k rozchodu a je i sám o sobě výzvou k rozchodu po rozumu § 283 tr. zák. Neuposlechla-li osoba, již byl takový zvláštní příkaz dán, tohoto příkazu, ač věděla, že tento příkaz byl dán za účelem rychlého rozptýlení shluknuvšího se lidu, lze podle řečeného v takovém chování se této osoby spatřovati neposlušnost k úředníku nebo strážní (§ 283 tr. zák.). Posuzuje-li se případ s těchto právních hledisek, jest výtky neúplnosti rozsudku pokládati za odůvodněné; neboť řečené, při hlavním přelíčení na jevo vyřlé, rozsudkem však mlčením pominuté skutečnosti jsou podle toho, co bylo svrchu uvedeno, rozhodné pro posouzení, zda se obžalovaný dopustil tím, že neuposlechl příkazu četnickým strážmistrem mu daného, »aby šel čerstvěji«, a odvětil, že mu nikdo nemá co poroučet, že jde kdy, jak a kam chce, přečinu shluknutí podle § 283 tr. zák., a to za přitěžujících okolností v § 284 tr. zák. uvedených.

Čís. 4342.

I s hlediska § 34 odst. 2 zák. o nek. s. nezáleží na tom, že stíhací návrh, byv v zákonné lhůtě podán u nepřislušného soudu, došel k příslušnému soudu teprve po uplynutí lhůty.

Podle § 263 tr. ř. pro rozšíření obžaloby na nový skutek není třeba zvláštního mezitímního nálezu soudu ani výslovného souhlasu obžalovaného; stačí, že soud po rozšíření obžaloby dále jednal a obžalovaný neprotestoval; nezáleží na tom, že se tak stalo u nepřislušného soudu.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1931, Zm I 41/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 24. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zlehčování podle § 27 zákona z 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 9 b), 10, 5 tr. ř. a svými vývody i podle § 281 čís. 9 a) tr. ř.

Soukromá obžaloba viní obžalovaného z přečinu zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/27, spáchaného tím, a) že se v červnu 1929 vyjádřil o soukromé obžalobkyni, že uschovává ovocnou zmrzlinu a vozík na ni v chlívků na kuřata, b) že dne 27. července 1929 před okresním soudem ve Falknově n. O. při přelíčení v této věci prohlásil, že vozík soukromé obžalobkyně na zmrzlinu stojí nyní v blízkosti záchodu. (Bylo totiž trestní oznámení podáno 22. června 1929 u okresního soudu ve Falknově n. O., tímto soudem byla tato trestní věc 4. dubna 1930 postoupena krajskému soudu v Chebu, kamž došla 5. dubna 1930, kdež podán byl obžalovací spis 28. května 1930). Poněvadž podle § 34 odst. 1 zák. čís. 111/27 trestní řízení pro přečiny náleží výlučně sborovým soudům prvé stolice, namítá zmateční stížnost promlčení, an spis teprve po uplynutí šestitýdenní lhůty § 34 odst. (2) cit. zák. došel k příslušnému krajskému soudu v Chebu. Námitku tu nelze uznati za důvodnou, ano jest nerozhodné, že stíhací návrh, byv v zákonné šestinedělní lhůtě § 34 odst. (2) cit. zák. (§ 530 tr. zák.) podán u nepříslušného soudu ve Falknově n. O., a byv pak tímto soudem postoupen příslušnému krajskému soudu v Chebu, došel k tomuto soudu teprve 5. dubna 1930, tedy po uplynutí oné lhůty.

Pro výrok shora pod b) uvedený byla soukromá obžaloba rozšířena ještě při přelíčení 27. července 1929. Zmateční stížnost namítá, že se soud neusnesl o přípustnosti rozšíření, že rozšíření samo jest právně bezvýznamné, stavši se u nepříslušného okresního soudu ve Falknově n. O., a že si soukromá obžalobkyně samostatně stíhání pro tento výrok nevyhradila a ve třech dnech návrhy na zahájení zákonného řízení nepodala. Ani tuto námitku nelze uznati za oprávněnou. Šlo o případ § 279 tr. ř., kdy jest použití ustanovení § 263 tr. ř. Podle § 263 tr. ř. pro rozšíření obžaloby na nový skutek není třeba zvláštního mezitímního nálezu soudu a netřeba, by byl souhlas obžalovaného udělen výslovně, stačí svolení mlčky, činem konkludentním. Tím, že soud 27. července 1929 po rozšíření obžaloby dále jednal, projevil, že shledává rozšíření přípustným, nanejmeně an obžalovaný neprotestoval. Že se tak stalo u nepříslušného okresního soudu, není rozhodné právě tak jako podání stíhacího návrhu u nepříslušného soudu, jak shora výloženo. V souzeném případě ostatně přivolení obžalovaného podle § 263 odst. 1 posl. věty tr. ř. vůbec nebylo třeba, ano nešlo o jiný čin, přísněji trestný, nýbrž zase jen o zlehčování podle § 27 cit. zák. A poněvadž přivolení obžalovaného nebylo třeba, nedošlo vůbec k odepření přivolení toho obžalovaným a tím k případu druhého odstavce § 263 tr. ř. a nebylo vůbec třeba výhrady samostatného stíhání pro čin nově přibývší.

Čís. 4343.

Obsahuje-li leták stať závadnou s hlediska skutkových podstat § 14 čís. 3 a 5 zák. na ochr. rep., dopouští se oněch přečinů nejen, kdo obsah letáku sestavil a dal vytisknouti, nýbrž i, kdo jej rozšiřoval, znaje jeho obsah.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1931, Zm II 248/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 8. dubna 1930, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 3 a 5 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čís. 1—3 téhož zákona a přestupkem § 23 zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 3 ř. zák. z roku 1863, zrušil napadený rozsudek, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými oněmi přečiny, jako zmatečný, a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k nedotčenému výroku o vině pro přestupek podle § 23 tisk. zák. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnosti, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř., nelze upřiti oprávnění. Stížnost ovšem není v právu, pokud se domnívá, že se přečinu podle § 14 čís. 3 a 5 zák. na ochr. rep. nemůže dopustiti rozšiřovatel letáku, obsahujícího stať závadnou s hlediska těchto skutkových podstat, nýbrž jen ten, kdo obsah letáku sestavil a dal vytisknouti. Stačí v tomto směru odkázati na ustanovení § 39 čís. 2 zákona na ochranu republiky, podle něhož je čin vykonán, byl-li spáchan v tiskopise nebo v rozšiřovaném spise, a které jest vykládati podle § 7 tr. zák. v ten rozum, že, byl-li zločin (v souzeném případě arciv zločin — viz § 239 tr. zák.) spáchan obsahem tiskopisu, jsou vinni týmž zločinem (přečinem) kromě jiných tam uvedených jednotlivců vůbec všichni, kdož při tisku nebo při rozšiřování spolupůsobili, ač lze-li na ně vztažovatí obecná ustanovení §§ 1, 5, 6, 8, 9, 10 a 11 tr. zák. Že stěžovatelé letáky, o něž tu jde, rozšiřovali, a to způsobem s hlediska § 23 tiskového zákona zakázaným, stěžovatelé připustili a nenapadali tento výrok ani zmateční stížnost, takže po objektivní stránce rozsudek nevykazuje žádné vady. Leč dalším předpokladem, by mohli rozšiřovatelé letáku býti uznáni vinnými přečiny, jichž skutkovou podstatu objektivně naplňuje obsah letáku, je, že rozšiřovatelé letáku jeho obsah znali, a tu nelze stížnosti upřiti úspěch, pokud dotýčný výrok napadá důvodem zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 4344.

Jde o provedení opravných prostředků osobou neoprávněnou (§ 1 čís. 1 nov. č. 3/78), provedl-li opovězené při hlavním přelíčení nez. obžalovaným bez obhájce i jeho jménem advokát, zmocněný otcem, jehož však obžalovaný nezmocnil k tomu, by mu opatřil obhájce k provedení oněch opravných prostředků.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1931, Zm I 746/30-1.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost a odvolání do rozsudku krajského soudu

v Kutné Hoře z 20. června 1930, podané JUDr. Ivanem S-ou v zastoupení obžalovaného Miloslava F-e.

D ů v o d y:

Obžalovaný Miloslav F. ohlásil při hlavním přelíčení dne 20. června 1930 zmateční stížnost a odvolání do onoho rozsudku; obhájce neměl. V podání došlém na nalézací soud dne 7. srpna 1930 provedl tyto opravné prostředky JUDr. Ivan S. i jménem tohoto obžalovaného a předložil plnou moc podepsanou Josefem F-em »otcem za nezletilého syna Miloslava F.«; Dr. S., jak zjištěno dodatečným šetřením, konaným k poukazu nejvyššího soudu, nebyl zmocněn obžalovaným, by ho hájil v opravném řízení, ani neprokázal, že obžalovaný zmocnil svého otce, by mu opatřil obhájce ku provedení opravných prostředků. Byly tedy provedeny osobou, jež neprokázala, že byla k tomu řádně zmocněna a bylo je proto odmítnouti ve smyslu § 1 čís. 1 a § 4 čís. 1 nov. k tr. ř. a § 283 tr. ř. již v zasedání neveřejném. Tím ovšem nejsou vyřízeny opravné prostředky ohlášené obžalovaným Miloslavem F-em, jemuž nemohl býti doručen opis rozsudku. Dodává se, že Josef F. otec, jenž ve vlastním jméně neohlásil opravné prostředky (§ 282 odst. 1 tr. ř.), nemůže je provádětí jménem synovým.

Čís. 4345.

Přestupek § 3 zák. o mař. ex. nepředpokládá znemožnění uspokojení věřitele, nýbrž jen znemožnění volného nakládání s dotčenou věcí úřadem; tato možnost není dána tím, že ji má dlužník, jsa s to věc kdykoliv úřadu předložití.

Onen přestupek vyžaduje však úmyslnost odnětí věci z dosahu úředního opatření.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1931, Zm II 139/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 19. února 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem § 3 zák. o maření exekuce z 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil rozsudek v tomto bodu a věc odkázal na příslušný okresní soud v Břeclavi, by v rozsahu zrušení o ní jednal a ji rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř. Jest již odůvodněna, pokud uplatňuje zmatek podle čís. 5 § 281 tr. ř. Přestupek § 3 zák. o mař. ex. nepředpokládá sice — jak mylně uplatňuje stížnost — znemožnění uspokojení věřitele, nýbrž jen znemožnění volného nakládání s dotčenou věcí úřadem, a tato možnost

není — třebaž to stížnost neprávem uplatňuje — dána tím, že ji má dlužník, jsa s to věc kdykoliv úřadu předložití. Avšak právem namítá stížnost, že onen přestupek vyžaduje úmyslnost odnětí věci z dosahu úředního opatření. Po stránce té praví arcit' rozhodovací důvody napadeného rozsudku, že soud nemohl... vzíti za prokázáno, že stěžovatel zamýšlel zmařití nařizený prodej zabaveného koně a tím zmařití, po případě ztížení uspokojení věřitele, než na jiném místě vyslovují rozhodovací důvody, že stěžovatel — nakládaje s věcmocně se zabavenou věcí — předsevzal činnost, již bylo bernímu úřadu zabráněno, by s věcí zabavenou nenaložil tak, jak bylo zamýšleno, po případě zákonem nařizeno a předepsáno. Třebaže není mezi těmito větami přímý rozpor, vzbuzují přece ve své souvislosti pochybnost o tom, zda soud vzal či ne vzal za prokázáno, že obžalovaný vzdálil anebo třeba připustil vzdálení koně z domu v den dražby v úmyslu, by ho odňal z dosahu úředního opatření, tedy znemožnil úřadu volné nakládání s koněm, třebaže neměl úmysl znemožněním prodeje v onen den znemožniti prodej vůbec a zmařití tím úplně nebo částečně uspokojení věřitelů. Tato nejasnost stížností zřetelným poukazem vytykaná činí rozsudek zmatečným podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 4346.

I odevzdání jediného výtisku určitému jednotlivci lze podřaditi pojmu rozšiřování (odevzdávání) tiskopisu ve smyslu §§ 6 a 23 zák. o tisku, měla-li (podle pachatelova úmyslu) z onoho odevzdání jednotlivci nastati obecná, třebaž postupná přístupnost tiskopisu (jeho vnikání do širšího obecnstva).

Odpovědnost rozšiřovatelů z důvodu zanedbání povinné péče vztahuje se výlučně k tiskopisům, jejichž obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu; přestupek § 496 tr. zák. nestane se přečinem ani, byl-li spáchán tiskopisem.

Neznalost obsahu tiskopisu vylučuje sice zlý úmysl (vědomí) vyžadované skutkovými podstatami trestných činů, jejichž skutkové podstaty jsou obsahem tiskopisu založeny, nevylučuje však nevědomou nedbalost a nebrání proto přičítati protiprávní směr tiskopisu (jeho obsahem objektivně daný) za předpokladů třetího a pátého odstavce čl. III. zák. čís. 142/1868); tyto předpoklady jsou tu stanoveny alternativně.

V protizákonném rozšiřování tiskopisu, obsahujícího několik částí (projevů), zakládajících skutkové podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního (stupně trestnosti) jde (pokud rozšiřovatel obsah tiskopisu nezná) o nedbalý skutek jediný a jednotný, aniž lze (obdobně jako u zodpovědného redaktora) mluvit o povinnosti rozšiřovatele přesvědčiti se o nezávadnosti každého jednotlivého ze článků, z nichž tiskopis sestává.

Ustanovení třetího odstavce § 6 tr. ř. platí i pro veřejného obžalobce.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1931, Zm I 677/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečnické stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 10. června 1930, pokud jím obžalovaný, byv podle § 259 č. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podle § 15 č. 3 zákona na ochranu republiky, dále pro přečiny podle §§ 15 č. 2, 11 č. 2, 14 č. 1, 14 č. 5, 16 č. 1, 18 č. 2 a pro přestupek podle § 15 č. 4 téhož zákona, jakož i pro přečiny podle §§ 491, 496 tr. zák. a čl. V. zák. č. 8/1868 ř. zák., nebyl uznán vinným ani přečinem podle čl. III č. 3 zák. č. 142/1868 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep., zavrhl, pokud napadla rozsudek ohledně zproštění obžalovaného z obžaloby, že dne 17. března 1930 v L. rozšiřováním ilegálního časopisu »V.« ze dne 13. března 1930, tudíž veřejně, jednak podněcoval k hromadnému páchání přestupku, jednak policejním strážníkům, četníkům a soudcům nadával a vinil je, neuváděje určitých skutečností, z opovržlivých vlastností a z opovržlivého smýšlení a je ve veřejný posměch vydával, a že tím spáchal přestupek podle § 15 č. 4 zákona č. 50/1923, jakož i přečiny, pokud se týče přestupek podle §§ 491, 496 tr. zák. a čl. V. zákona č. 8/1863. Jinak zmatečnické stížnosti vyhověl a rozsudek soudu první stolice zrušil, pokud jím byl obžalovaný zproštěn z obžaloby, že dne 17. března 1930 v L. rozšiřováním ilegálního časopisu »V.« ze dne 13. března 1930, tudíž veřejně 1. podněcoval ke zločinu uvedenému v § 1 zák. č. 50/1923, po případě ke zločinu vojenskému; 2. podněcoval ke zločinu po případě k přečinu; 3. i jinými než v odsuzujícím výroku uvedenými, hrubě zneuctivajícími projevy na cti ublížil prezidentu republiky a uvedl ho ve veřejný posměch; 4. pobuřoval proti státu pro jeho vznik, proti jeho samostatnosti a republikánsko-demokratické formě státu; 5. způsobem surovým a štvavým hanobil republiku tak, že to mohlo snížit vážnost republiky a ohrozit obecný mír v republice; 6. zločin, po případě přečiny vychvaloval, výslovně schvaloval a souhlas s ním projevoval; 7. rozšiřoval nepravdivou zprávu, ač věděl, že se tím poškozují bezpečnost státu, veřejná bezpečnost a veřejný pořádek a že tím spáchal: pod 1. zločin podle § 15 č. 3, pod 2. přečiny podle § 15 č. 2, pod 3. přečiny podle § 11 č. 2, pod 4. přečiny podle § 14 č. 1, pod 5. přečiny podle § 14 č. 5, pod 6. přečiny podle § 16 č. 1, pod 7. přečiny podle § 18 č. 2 zák. č. 50/1923. Důsledkem toho zrušil rozsudek i ve výroku o vině, pokud uznává obžalovaného vinným, že dne 17. března 1930 v L. rozšiřováním ilegálního časopisu »V.« ze dne 13. března 1930 rozdával (bez úředního povolení) spis tištěný mimo místnosti řádně k tomu ustanovené na ulici, a že tím spáchal přestupek podle § 23 zákona o tisku č. 6/1863, jakož i ve výroku o trestu a výroci s tím souvisejících. Obžalovaného uznal vinným přečinem zanedbání povinné péče podle odstavců č. 3 a 5 čl. III. zákona z 15. října 1868, č. 142 ř. zák. (v doslovu § 42 zákona na ochranu republiky), spáchaným tím, že dne 17. března 1930 v L. rozšiřoval rozdáváním mimo místnosti řádně k tomu určené, tedy způsobem podle § 23 zákona o tisku zakázaný tiskopis, totiž časopis »V.« z 13. března 1930, jehož obsah naplňuje objektivně skutkovou podstatu zločinu podle § 15 č. 3 a přečiny podle § 11 č. 2, § 14 č. 1, § 14

č. 5, § 15 č. 2, § 16 č. 1 a § 18 č. 2 zákona na ochranu republiky z 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n.

Důvody:

Zmatečnická stížnost byla veřejným obžalobcem opovězena ihned po vyhlášení rozsudku při hlavním přelíčení a po vyžádaném doručení opisu rozsudku, které se stalo dne 21. června 1930, provedena dne 30. června 1930, tedy — ana byla dne 29. června 1930 neděle — včas. Ustanovení třetího odstavce § 6 tr. ř. —, že, připadne-li konec lhůty zákonem stanovené na den, ve který poštovní úřad místa, kde spis má být podán poště neb úřadu, nepřijímá v obvyklých hodinách každodenních doporučené poštovní zásilky, nevčítá se tento den do lhůty — nerozeznává, zda má být spis podán veřejným obžalobcem či jinou účastněnou stranou, a není důvodu pro to, by byl veřejný obžalobce ohledně lhůt trestním řádem stanovených podroben přísnějším podmínkám než jiné osoby účastněné na dotčené trestní věci a bydlící v místě, ve kterém má své sídlo úřad veřejné obžaloby.

Stížnost napadá jen osvobozující část rozsudku, tu ovšem v celém jejím rozsahu a vytyká jí zmatečnost podle § 281 č. 9 a), správně podle č. 10 § 281 tr. ř., an podkladem osvobozující části rozsudku je též skutek, jenž je podkladem i rozsudečného výroku, že obžalovaný je vinen přestupkem § 23 zákona o tisku, totiž rozdáváním závadného tiskopisu »V.« z 13. března 1930 dne 17. března 1930 v L., takže je rozsudkem uznána a uplatňována soudní trestnost skutku, k němuž se stížnost vztahuje, a stížností vpravdě je uplatňováno, že se ke skutku tomu vztahuje (též) jiný trestní zákon, než pod který jej podřadil napadený rozsudek, totiž ustanovení čl. III. zákona ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. o odpovědnosti rozšiřovatelů tiskopisů za jejich trestný obsah z důvodu zanedbání povinné péče. Pokud se stížnost — povšechným napadením osvobozující části rozsudku a povšechným návrhem konečným — domáhá podřadění souzeného skutku pod toto ustanovení trestního zákona i z důvodu, že obsah rozšiřovaného tiskopisu zakládá (splňuje v některých místech) objektivně skutkové podstaty přestupku výzvy k trestným činům podle § 15 č. 4 zákona na ochranu republiky, přečiny, správně přestupku proti bezpečnosti cti podle § 496 republiky, přečiny, správně přestupku proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. (čl. V., přesněji čl. V. třetí odstavce zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. na rok 1863), přehlíží, že se zodpovědnost rozšiřovatelů z důvodu zanedbání povinné péče vztahuje výlučně k tiskopisům, jichž obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu nebo přečiny, dále že se přestupek § 496 tr. zák. nestane přečinem ani, byl-li spáchán tiskopisem (srovnej první odstavce § 493 tr. zák.), a že se k tomuto přestupku ustanovení třetího a následujících odstavců čl. V. zákona č. 8/1863 vůbec nevztahují, takže by mohl i z důvodu zanedbání povinné péče býti stíhán jen soukromou obžalobou postiženého jednotlivce, třebaže jím jest veřejný úředník nebo zřízenec a třebaže útok souvisí s výkonem jeho povolání,

kdežto v souzené trestní věci byla obžaloba podána jen veřejným obžalobcem (srovnej rozhodnutí býv. Nejvyššího soudu vídeňského čís. 470, 2559 úř. sb.); posléze, že je veřejnému obžalobci v případech dotčených ustanovením třetího odstavce čl. V. zákona čís. 8/1863 — a o takový jde v souzené trestní věci — ke stíhání přečinů proti bezpečnosti cti třeba předběžného souhlasu uraženého veřejného úředníka (zřízence) nebo třeba jeho představeného (nadřízeného úřadu), jehož souhlas v souzené trestní věci nebyl prokázán, ba nebyl ani tvrzen. Ve vytčeném taktu úseku zprošťujícího výroku nemůže stížnost z vytčených hledisek, i kdyby bylo přisvědčiti jejím vývodům, míti úspěch, a bylo ji tudíž v dotčené části zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Jinak bylo ji uznati za důvodnou, ač jest ze skutkového podkladu, jehož podřadění pod ustanovení 3. a 5. odstavce čl. V. zákona čís. 3/1863 se stížnost domáhá, vyloučiti nejen místa (části obsahu) rozšiřovaného tiskopisu, v nichž shledány rozsudkem skutkové podstaty trestných činů označených právě v úvahách o neodůvodněné části stížnosti, nýbrž i jednak místo označené ve výtisku závadného tiskopisu číslicí I. — ano je místo to, přesněji nejzávažnější jeho část podkladem rozsudečného výroku, jimž byl obžalovaný uznán vinným přečinem § 11 čís. 2 zákona na ochranu republiky a tím právní význam tohoto místa beztak vyčerpán, jednak místa označená ve výtisku tom číslicemi XXI, XLII. — an rozsudek (ostatně i spis obžalovací) místa ta zřejmě nedopatřením opomíjí a neúplnost rozsudku není stížností vytykána. Rozhodovací důvody napadeného rozsudku vyslovují, že tiskopis rozšiřovaný obžalovaným obsahuje v místech — pak podle zmíněného již výtisku číslicemi označených — skutkové podstaty trestných činů a to: a) VI, VIII, XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXIII, XXXIV, přečinu podle § 11 čís. 2 zák. čís. 50/1923, ano se tam hrubě zneuctívajícím projevem ubližuje na cti presidentu republiky a projevuje se úmysl vystaviti ho veřejnému posměchu; b) pod II—IV, VII, XIII, XIX, XXV, XXXI, XXXV, přečinu podle § 15 čís. 2 zák. čís. 50/1923, ano se tam podněcuje ke zločinu podle § 81 tr. zák. a zločinu podle § 15 čís. 3 zákona čís. 50/1923, ano se tam podněcuje ke zločinu vojenskému tím, že se tam vybízí ke tvoření proletářských sebeobraných organizací, které by měly sloužiti k násilné obraně strany proti státním úřadům, které vystoupí proti nezákonné a o převrat se pokoušející dělnické straně, jakož i podvrtné činnosti mezi vojáky, mezi nimiž má se vyvolati odpor proti představeným a proti vojsku vůbec za účelem vyvolání vzpoury; c) pod III, VII, VIII, IX, XII, XXII, XXIV, XXVII, XXVIII, XXX, XXXII, přečinu podle § 14 čís. 5 zák. čís. 50/1923, ano se v místech těch chce působiti projevy surovými a štvavými na mysl, city a vášně jiných ve smyslu státu nepřátelském, při čemž projevy ty jsou způsobilé právní statky těmito zákonnými ustanoveními chráněné poškoditi, vážnost republiky snížiti a vyvolati porušení veřejného obecného míru; d) pod III, VII, VIII, X, XV, XIX, XXXVI, přečinu podle § 16 čís. 1 zák. čís. 50/1923, any se výslovně schvalují, vychvalují a i jinak se projevuje souhlas s rozličnými zločiny a přečiny jako §§ 81, 283 tr. zák. a § 1 zák. čís. 50/1923; e) pod VI, IX, XII, XIV, XVII, XXX,

přečin podle § 14 čís. 1 zák. čís. 50/1923, ano se v nich pobuňuje proti státu pro jeho vznik, proti jeho samostatnosti a demokraticko-republikánské formě státu projevy, jež mohou na mysl čtenářů působiti ve smyslu státu nepřátelském; f) pod V, VII, XI, XVI, XVIII, přečinu podle § 18 čís. 2 zák. čís. 50/1923, any se v nich rozšiřují tendenčně zbarvené nepravdivé zprávy, které jsou s to svým znepokojujícím vlivem vyvolati porušení veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku; g) pod XII, XV, XVII, XVIII, XXXI, XXXII, XXXVII, XXXVIII, XXXIX, XL, zločinu podle § 15 čís. 3 zák. čís. 50/1923, ano se v nich podněcuje k revoluční podpoře a ochraně sovětského Ruska, k násilné změně ústavy republiky, ke zřízení proletářské diktatury Čsl. republiky, k občanské válce, k vojenské vzpouře a k jiným vojenským zločinům.

Rozsudkem zjištěná neznalost obsahu tiskopisu — rozuměj až na místo, pro něž byl obžalovaný odsouzen podle § 11 čís. 2 zákona čís. 50/1923 — na straně obžalovaného vylučuje sice předpoklad zlého úmyslu a i jen vědomí (o protiprávní povaze a o protiprávním směru dotčených částí tiskopisu), vyžadovaného skutkovými podstatami trestných činů, jichž skutkové podstaty jsou obsahem tiskopisu založeny, a brání tomu, by nebyly obžalovanému přičítány přímo tyto trestné činy jako zločiny a přečiny, nevylučuje však předpoklad nedbalosti, přesněji nevědomé nedbalosti, a nebrání proto tomu, by nebyl protiprávní směr tiskopisu jeho obsahem objektivně daný přičítán obžalovanému v mírnější formě, která jest určena a za předpokladů, které jsou stanoveny předpisem o trestnosti rozšiřovatelů za nedbalé rozšiřování tiskopisů trestného obsahu, předpisem 3. a 5. odstavce čl. III. zákona čís. 142/1868 (v doslovu § 42 zákona čís. 50/1923). Předpoklady ty — které jsou zákonu již o sobě příznaky nedbalosti rozšiřovatelovy (srovnej rozhodnutí čís. 2136 vid. úř. sb. a čís. 1719 sb. n. s.) — jsou tam stanoveny alternativně, takže není třeba zkoumati (jak činí zbytečně stížnost), zda jsou dány i další předpoklady kromě protizákonného způsobu rozšiřování závadného tiskopisu. Po stránce té je rozsudkem zjištěno, že obžalovaný odevzdal dne 17. března 1930 v L. na ulici svědku K-ovi časopis, rozuměj jeden výtisk časopisu »V.« z 13. března 1930 s tím podotknutím, by si ho přečetl, že je tam něco pěkného, a by to číslo dal potom dále. Rozsudek zjišťuje dále, že obžalovaný sledoval, ačkoliv určitou část obsahu tiskopisu (projev urážející presidenta republiky) znal, zřejmě úmysl, by obsah tiskopisu vešel ve známost kruhu individuálně neznámých osob, a to samozřejmě kruhu co nejširšího. An měl — jak z tohoto zjištění plyne — podle úmyslu obžalovaného z odevzdání jednoho výtisku určitému jednotlivci nastati účinek, jaký předpokládá pojem rozšiřování podle jeho vymezení v § 6 zákona o tisku, t. j. obecná, třebas i postupná přístupnost tiskopisu, jeho vnikání do širšího obecnstva, není právně mylné, shledává-li rozsudek ve zjištěném odevzdání i jen jediného výtisku rozšiřování a rozdávání tiskopisu ve smyslu § 6 a § 23 zákona o tisku (srovnej Liszt, Lehrbuch des österr. Pressrechtes, str. 88 odst. 4, a rozhodnutí čís. 1643 vid. úř. sb.). Rozdávání se stalo na ulici mimo místnosti řádně k tomu určené, tedy způ-

sobem v zákoně (§ 23 zákona o tisku) zakázaným. Zprostil-li nalézací soud v napadeném rozsudku obžalovaného z dotčené části obžaloby přes zjištění protizákonného způsobu rozšiřování jen z důvodu, že není u obžalovaného prokázána znalost obsahu tiskopisu a že tu není (subjektivní) podmínka, přesněji složka skutkových podstat trestných činů, které zakládá (objektivně) obsah tiskopisu, nedbal ustanovení čl. III. zákona č. 142/1868 a použil zákona neúplně a tím nesprávně. Výsledek tohoto nesprávného použití zákona (zprošťující část rozsudku) — ovšem s vyloučením předmětů neodůvodněné části stížnosti — bylo zrušiti. Zároveň bylo zrušiti i tu část rozsudku, již byl obžalovaný uznán vinným přestupkem § 23 zákona o tisku; skutkovým podkladem této části rozsudku je též skutek, jenž je podkladem zprošťující a zrušené jeho části; obžalobce nemůže napadati rozsudek povšechně z důvodu, že nebyl rozsudkem poznán anebo že byl jím nesprávně popřen ideální souběh trestných činů a může se stížností domáhati v dotčených případech jen toho, by byl obžalovaný místo, nikoli kromě trestného činu, který v souzeném skutku shledává rozsudek, uznán vinným ideálně se sbíhajícím trestným činem, je-li ovšem přísněji trestný než onen trestný čin (srovnej rozhodnutí č. 2705, 2728, 2771, 3199 sb. n. s.), jak jest tomu i v projednávané trestní věci. K současnému zrušení i té části rozsudku, již jest obžalovaný uznán vinným přečinem § 11 č. 2 zákona č. 50/1923, nebylo příčiny, an je skutkovým podkladem této části rozsudku jiný úsek obsahu závadného tiskopisu, než který bude podkladem odsouzení obžalovaného pro přečin zanedbání povinné péče, takže tu nejde o ideální, nýbrž o reální souběh trestných činů. Tím, co (jak nahoře uvedeno) je v rozsudku prvé stolice zjištěno jednak (výkladem závadných částí tiskopisu) o jeho obsahu, jednak o způsobu jeho rozšiřování obžalovaným, je naplněna skutková podstata přečinu zanedbání povinné péče podle čl. III. odst. 3, 5 zákona č. 142/1868 v doslovu § 42 zákona č. 50/1923, a to i ohledně těch částí (míst) tiskopisu, pro jejichž obsah by bylo, kdyby nebylo dalších částí, zakládajících zločin podle § 15 č. 3 nebo přečin podle § 14 č. 1 zákona č. 50/1923, v protizákonném rozšiřování tiskopisu shledati jen přestupek. Jak dovedeno v rozhodnutích č. 3469, 3582, 3605, 3640 sb. n. s., absorbuje těžší výsledek téže nedbalosti lehčí její výsledek a přivodí pro celek nedbalosti té použití kvalifikace a trestní sazby stanovených na nedbalé způsobení výsledku těžšího. V protizákonném rozšiřování tiskopisu obsahujícího několik částí (projevů) zakládajících skutkové podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního (stupně trestnosti) jde však — pokud rozšiřovatel obsah tiskopisu nezná — o nedbalý skutek jediný a jednotný, aniž lze obdobně, jak u odpovědného redaktora periodického časopisu, přesvědčiti se o nezavadnosti každého jednotlivého ze článků, z nichž tiskopis sestává. Proto bylo uznati obžalovaného vinným oním přečinem.

Čís. 4347.

Nejde o uzavřené místo ve smyslu § 46 min. nař. č. 81/1910, je-li jedna strana silnice ve směru jízdy na vzdálenost 600 m úplně volná a ojedinelé domy po druhé straně jsou od sebe značně vzdáleny.

Řidič automobilu nedopustil se neopatrnosti ve smyslu § 335 tr. zák. tím, že dle platných předpisů a podle místních poměrů o sobě přípustnou rychlost nezmírnil vzhledem k tomu, že lidé jdoucí (stojící) na levém okraji silnice zvláště nedali na jevo, že slyšeli výstražné znamení a že si všimli příjezdějícího automobilu.

Třebaže nedbalost chodce nezbavuje řidiče automobilu povinnosti, by sám se své strany dbal uložené mu pozornosti a opatrnosti a učinil vše možné, by předešel úrazu, nelze přece jíti tak daleko a příslušné předpisy vykládati tak, by tím byla jízda automobily vůbec znemožňována.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1931, Zm II 168/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 10. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a obžalovaného zprostil podle § 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby.

Důvody:

Zmateční stížnost, opírající se o důvody zmatečnosti č. 4, 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř., jest v právu, pokud s hlediska č. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká, že odsuzující výrok spočívá na mylném použití zákona v otázce, zda lze obžalovanému přičítati zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. Nalézací soud shledal trestné zavinění obžalovaného jednak v tom, že jel rychlostí 22 až 23 km za hodinu, — tedy na místě nehody nepřipustně rychle, jednak v tom, že projížděl v přílišné blízkosti kolem žen, ačkoliv byla cesta (vozovka) po pravé straně v šíři 4 m úplně volná a dovozovala ženy v bezpečné vzdálenosti objeti. Přílišnost (nepřipustnost) rychlosti jízdy stěžovatelovy a tím závadnost tohoto jednání odvozuje rozsudek a) z povšechné povahy místa nehody, v němž spatřuje soud na základě místní situace rozsudkem zjištěné místo uzavřené, kde jest podle § 46 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, č. 81 ř. zák. nepřipustná rychlost vyšší 15 km za hodinu; b) ze zvláštních okolností, jež byly na místě nehody v době, kdy jím stěžovatel projížděl, any tam stály a šly po levé straně silnice ve směru stěžovatelovy jízdy ženy, jež na znamení dávaná stěžovatelem nereagovaly, důsledkem čehož prý měl býti stěžovatel připraven na náhlou překážku, která mohla z této situace vzejíti a které měl čeliti zmírněním rychlosti, a že, neučiniv tak, jednal proti předpisu § 45 cit. min. nařízení a proti předpisu druhého odstavce článku 8 dopravního řádu města F.

K a): Stížnost právem vytýká, že okolnosti zjištěné napadeným rozsudkem neodůvodňují právní závěr, že šlo v místě nehody o uzavřenou osadu v tom smyslu, jak jest tomuto pojmu rozuměti podle ustáleného rozhodování zrušovacího soudu, nanejvýš uváží-li se, že levá strana silnice ve směru stěžovatelovy jízdy je tam na vzdálenost 600 m úplně volná a ojedinelé domy po pravé straně silnice jsou od sebe tak značně vzdáleny, že mezi nimi není bližšího vztahu, jehož je třeba k pojmu uzavřené osady. Že tu o osadě nelze mluvit, potvrzuje i vyjádření technického referátu okresního úřadu v Š., jakož i zpráva městské rady města F. Vzhledem k tomu nelze souhlasit s prvním soudem, že šlo o uzavřenou osadu pokud se týče o uzavřené místo ve smyslu § 46 cit. min. nařízení a že z toho důvodu obžalovaný byl povinen jeti rychlostí nejvýše 15 km za hodinu.

K b): Podle povšechného (základního) předpisu § 45 cit. min. nařízení, jehož obměnou jest i předpis dopravního řádu města F., jest ovšem řidičům silostrojů i bez ohledu na maximální rychlosti stanovené § 46 vždy přizpůsobiti rychlost jízdy zvláštním okolnostem místa a času tak, by neohrožovali bezpečnost osob a majetku. Zmateční stížnost však proti stanovisku napadeného rozsudku, že stěžovatel byl povinen, by jel se zvýšenou opatrností, nanejvýš by zmírnil rychlost jízdy, vida před sebou ženy, které na jeho výstražná znamení nereagovaly, — právem namítá, že nejde o případ, kde řidič automobilu spatřil před sebou překážku, nanejvýš chodce jdoucí v jízdní dráze. V takovém případě jest ovšem řidič povinen, by nejen náležitě a včas dával výstražná znamení, nýbrž by zároveň i svou jízdu zařídil tak, by mohl býti připraven na všechny možnosti a by tak předešel úrazu. Avšak v souzeném případě je zjištěno, že ženy, mezi nimi i usmrčená Marie G-ová, šly, pokud se týče později stály na levém okraji silnice 8 m široké ve směru jízdy stěžovatelovy, tedy nikoliv v jízdní dráze, takže nebyly překážkou stěžovateli jakožto řidiči automobilu, jenž jel podle zjištění napadeného rozsudku asi uprostřed vozovky s malou úchylkou směrem k levé straně silnice a dával včas a řádně výstražná znamení. Za tohoto stavu věci nelze přisvědčiti nalézacímu soudu, že se obžalovaný dopustil neopatrnosti tím, že podle platných předpisů a podle místních poměrů o sobě přípustnou rychlost 22 až 23 km dále nezmírnil pod onu míru vzhledem k tomu, že ženy jdoucí na jevo, že slyšely výstražné znamení a všimly si příjezdějícího automobilu. Neboť obžalovaný mohl předpokládati, že tak činí právě proto, že jsou bez toho již v bezpečí na okraji silnice. Okolnosti, z nichž by plynulo, že stěžovatel v řečeném chování žen mohl, natož mušel shledati netečnost chodců a z toho vzházející nebezpečí, že se jedna z nich (usmrčená Marie G-ová) náhle objeví v jízdní dráze, nebyly zjištěny. Pachatele nezprošťuje arci odpovědnosti za vlastní nedbalost a zavinění ani zjištěné, třeba i převážně spoluzavinění poškozeného, avšak řidič automobilu nemůže býti činěn odpovědným za následky způsobené výhradně zjevnou neopatrností chodce, jehož povinností je, by i sám věnoval při chůzi po silnici, nanejvýš při přecházení vozovky náležitou po-

zornost automobilům, by nepřišel k úrazu. Třebaže tedy nedbalost chodce nezbavuje řidiče automobilu povinnosti, by sám se své strany dbal uložené mu pozornosti a opatrnosti a učinil vše možné, by předešel úrazu, nelze přece jíti tak daleko a příslušné předpisy vykládati tak, že by tím byla jízda automobily vůbec znemožňována. Rozsudek výslovně nezjišťuje, že by nebylo došlo ke srážce a k usmrcení Marie G-ové, kdyby byl stěžovatel projížděl kolem žen ve větší vzdálenosti, jak mu to podle předpokladu nalézacího soudu dovozovala skutečnost, že pravá strana silnice v šíři 4 m byla volná. Než na tom nesejde, neboť rozhoduje, že nelze právem tvrditi, že stěžovatel projížděl v přílišné blízkosti kolem žen a že se tím dopustil neopatrnosti spadající pod sankci § 335 tr. zák., když se hledí k tomu, co rozsudek zjišťuje, nanejvýš že vzdálenost žen od automobilu řízeného obžalovaným, kdyby byly zůstaly stát, byla by bývala ještě asi 1 m.

Čís. 4348.

Pojal-li lesní zřízenec podezření, že by pachatel, jehož spatřil v lese svěřeném jeho dozoru a stopoval, mohl v lese škoditi, an měl sebou ruční pilku, jednal jen za účelem kontinuity služebního úkonu (§§ 57 a 58 lesního zákona), když, počkav na lesní cestě vedoucí cizím lesem na pachatele, prohlásil pilku za zabavenou a vyzval ho, by mu ji vydal.

Kdy vyvínuje (§ 2 e) tr. zák.) omyl ohledně oprávnění lesního zřízence zakročovati v cizím revíru?

(Rozh. ze dne 19. prosince 1931, Zm I 833/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 28. srpna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stěžovatel vytýká rozsudku, že mu chybí řádné zjištění, že se stalo násilí, z něhož byl obžalován a jímž byl uznán vinným, na lesním Karlu Č-ovi u výkonu jeho služby, a že si byl stěžovatel vědom, že svým jednáním maří jeho služební výkon. Prováděje zmateční stížnost, pokud jde o otázku, zda byl lesní Č. ve výkonu služby, snaží se dovoditi z doslovu lesního zákona ze dne 2. prosince 1852, čís. 250 ř. zák., že tomu tak nebylo; vychází ze zjištění nalézacího soudu a provádí svými vývody zma-

tek čis. 9 a) § 281 tr. ř. Stěžovateli jest dáti za pravdu, že ustanovení §§ 55, 56 a 57 citovaného zákona předpokládají, že se zákrok lesního zřízence stal v lese svěřeném jeho dozoru, kdežto v případě § 58 téhož zákona může k němu dojít i mimo onen les. Zjištěno jest, že lesní Č. zakročil proti stěžovateli mimo les svěřený jeho ochraně a dozoru; byl sice jako hlídač ustanovený k ochraně honby oprávněn vykonávati službu i na místě, kde došlo k výstupu mezi ním a stěžovatelem, ale stíhaje ho jen proto, že ho spatřil s pilkou v lese velkostatku n-ského a vida ho přicházející s borovicí, nezakročoval proti němu jako hajný myslivosti, nýbrž jako zřízenec lesní. Zákrok Č-ův mimo obvod lesa jeho dozoru svěřeného nelze odůvodňovati ustanovením § 58 lesního zákona, ano nebylo zjištěno, že stěžovatel uprchl z lesa n-ského, byv přistižen při skutku. Č. byl však oprávněn k onomu zákroku podle § 6 zákona ze dne 16. června 1872, čis. 84 ř. zák., jenž stanoví, že hlídač ustanovený k ochraně jednotlivých odvětví zemědělských jest i kromě případu přistižení oprávněn odňati věci pocházející pravděpodobně z trestného činu, spáchaného na věcech jeho dozoru svěřených, lidem, kteří jsou zřejmě podezřelí, že spáchali trestný čin na oněch věcech. Rozsudek zjišťuje výslovně, že Č. pojal podezření, že by stěžovatel, jehož spatřil v lese, svěřeném jeho dozoru, pod sebou jíti po stráni, mohl v lese škoditi, an měl sebou ruční obloukovou pilku. Podle dalšího rozsudeckého zjištění čekal Č. na stěžovatele na lesní cestě vedoucí selskými lesy a spatřil stěžovatele jíti proti sobě směrem k domovu se suchou borovicí na pravém rameni a s pilkou na rameni levém. Logický jest závěr, jež z toho činí nalézací soud, že Č. jednal jen za účelem kontinuity služebního úkonu, kterou předpokládá ustanovení §§ 57 a 58 lesního zákona, an počkav na lesní cestě vedoucí selskými lesy na obžalovaného, jdoucího proti němu směrem k domovu, a prohlásiv jeho pilku za zabavenou, jakož i vyzvav ho, by mu ji vydal, pokračoval takto vlastně ve svém služebním úkonu, který zahájil, když spatřil stěžovatele v lese svěřeném jeho dozoru, s pilkou a stopoval ho. Napadený rozsudek zjišťuje, že se Č. domníval, že by borovice mohla býti z lesa velkostatku n-ského, a byl proto formálně oprávněn k prohlášení, že stěžovatel zabavuje pilku, i k vyzvání, by mu ji vydal. Na tom, zda byl k tomu oprávněn i věcně (podle zmáteční stížnosti materiálně) vůbec nesejde, neboť podle judikatury nejvyššího soudu (rozhodnutí čis. 1019, 1516, 2075, 2609 Sb. n. s.) stačí již formální oprávnění. Není tedy důvodnou zmáteční stížnost, jež tvrdí, že tu není skutková podstata zločinu podle § 81 tr. zák. po stránce objektivní.

Zmateční stížnost však shledána důvodnou, pokud vytýká rozsudku, že chybí v něm řádné zjištění, že si stěžovatel byl vědom toho, že svým jednáním maří úřední výkon. Stěžovatel se hájil tím, že se domníval, že Č. nemůže jako lesní zřízenec velkostatku n-ského proti němu zakročovati v lese selském, že tam nesahá jeho pravomoc, tudíž hájil se omylem podle § 2 e) tr. zák. Nalézací soud, nevypořádav se s touto obranou, vyřkl, že jsou dány všechny zákonné znaky skutkové podstaty zločinu § 81

tr. zák. i po stránce subjektivní, an prý stěžovatel věděl, že má co činiti s lesním, a užil proti Č-ovi skutečného násilí v úmyslu, by zmařil jeho služební výkon, zabavení pilky. Omyl, jímž se stěžovatel hájil, netýká se ustanovení trestního zákona (§ 3 tr. zák.), nýbrž skutkových okolností. z nichž se podle lesního zákona ze dne 2. prosince 1852, čis. 250 ř. zák. a zákona ze dne 16. června 1872, čis. 84 ř. zák., tedy zákonů povahy správní, dovozuje, že Č. byl ve výkonu obžalovaného, najmě s tím, zda si soudu zabýváti s tvrzeným omylem obžalovaného, viděl v lese velkostatku n-ského s pilkou, na něho čekal a, domnívaje se, že ukradl v lese svěřeném jeho dozoru borovicí, kterou nesl, chtěl mu pilku odejmouti.

Dodatek.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jeho kárného soudu odvolacího v kárných věcech soudců, advokátů a notářů.

Čís. 126 dis.

Trest podle § 7 (1) zák. čís. 31/1929 jest mírnější, než trest podle § 12 kár. stat. adv. a lze ho použít i při kárných činech z doby před 1. dubnem 1929, kde by pokuta v mezích dříve platné sazby nebyla přiměřeným trestem (obdob. čl. IX. uv. zák. k tr. zák.).

(Rozh. ze dne 17. března 1931, Ds I 2/30.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl po ústním neveřejném jednání odvolání obviněného co do viny z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 25. listopadu 1929, jímž byl odvolatel uznán vinným kárnými přečiny porušení povinností povolání i poškození cti a vážnosti stavu a odsouzen k zastavení výkonu advokacie na dobu tří měsíců, vyhověl však odvolání co do trestu a napadený nález změnil tak, že se obviněný odsuzuje k peněžitě pokutě 8.000 Kč, a to odvolání co do trestu z těchto

důvodů:

Kárná rada má za polehčující jen zachovalost. Odvolatel nevyvrací ani přitěžující okolnosti, jež kárná rada vzala za základ výměry trestu. Ale nejvyšší soud, přihlížeje k tomu, že odvolatel podle dodatečně předložených dokladů Karlu K-ovi aspoň v roce 1928 účet dal a s ním se dohodl, že také Jindřichu J-ovi spisy dodatečně vydal a podal řádné zprávy, že dodatečně vykázal zaplacení pohledávky firmy L., a uvažuje dále, že odvolatel nebyl po celou dobu své praxe vůbec ještě kárně trestán, pokládá trest uložený kárnou radou za nepřiměřený tíži zavinění odvolatele a vyměřil mu trest pokuty 8.000 Kč. Při tom Nejvyšší soud uvážil, že trest podle sazby prvního odstavce § 7 zákona z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. není v podstatě přísnější než dřívější tresty podle § 12 kárného statutu advokátského, ana sazba novým zákonem zavedená umožňuje v těch případech, kde by dosavadní sazba peněžitě pokuty nebyla

přiměřená zavinění obviněného, použití přece trestu peněžitě pokuty místo nejbliže vyššího trestu zastavení advokacie, což jest zajisté postupem mírnějším. Proto ustanovení § 7 odst. 1 cit. zák. lze považovati za mírnější a lze ho použít i při kárných činech z doby před 1. dubnem 1929, kde by pokuta v mezích dříve platné sazby nebyla přiměřeným trestem, podle obdoby čl. IX. uvoz. zák. k trestnímu zákonu.

Čís. 127 dis.

Porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu se dopouští advokát, který neomluveně a neomluvitelně odpírá vyšetřovací výkony, jimiž byl jako člen kárné rady pověřen (§ 31 odst. 1 kár. stat.).

(Rozh. ze dne 17. března 1931, Ds I 9/30.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce advokátní komory v Praze z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 27. ledna 1930, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění pro kárné přečiny porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený nález v ten rozum, že jest obviněný vinen oněmi kárnými přečiny, jichž se dopustil tím, že, převzav jako člen kárné rady k vyšetření a k podání zprávy jemu přidělených osm kárných případů, po dobu tří až šesti let nepředsevzal v nich bez náležitého ospravedlnění žádné vyšetřovací úkony, ani zprávu nepodal.

Důvody:

Kárná rada zprostila obviněného z kárného přečinu porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jichž se podle odkazovacího usnesení dopustil tím, že, převzav jako člen kárné rady k vyšetření a k podání zprávy jemu přidělených osm kárných případů, po dobu tří až šesti let nepředsevzal v nich bez náležitého ospravedlnění žádné vyšetřovací úkony, ani zprávu nepodal, — s odůvodněním, že neshledává v jednání (v opomenutí) obviněného skutkovou podstatu ani přečinu porušení povinností povolání, ano prý jest plnění úkolu vyšetřujícího komisaře, jímž byl obviněný pověřen advokátní komorou, sice vnitřní úřední povinností, avšak nespadá pod pojem povinností povolání podle § 2 kár. stat., a nelze prý tudíž neplnění této vnitřní úřední povinnosti podrobiti stíhání podle kárného statutu —, ani přečinu poškození cti a vážnosti stavu, ana úřední činnost kárné rady a jednotlivých jejích členů jest vnitřní věcí advokátského stavu, která se vymyká veřejnosti, takže nepravdivostí ve vykonávání této činnosti nemohou býti na újmu vážnosti stavu. Právem proti tomu uplatňuje odvolání návladního komory, že se zprošťující kárný nález zakládá na nesprávném výkladu zákona. Z ustanovení §§ 9—21 adv. ř., jež stanoví po většině advokátovy povin-

nosti ke straně jím zastoupené (§ 10 adv. ř. upravuje jednak povinnost ke straně, jednak v odst. 2 k veřejnosti) — a z ustanovení §§ 22 a násl., najmě z §§ 23 odst. 2, 28, 30 adv. ř., dále §§ 8, 10, 23, 24 a 31 kár. stat., jež předpisují advokátovy povinnosti ke stavovským úřadům, vyplývá, že »povinnosti povolání« ve smyslu § 3 kár. stat. nelze omezovati na povinnosti advokátovy ke straně jím zastoupené, jak za to mylně má napadený nález, nýbrž že jsou tyto povinnosti širší, zahrnujíce i advokátovy povinnosti ke stavovským úřadům, najmě k výboru advokátní komory a ke kárné radě. Mezi advokátovy povinnosti ke kárné radě spadá však i převzetí a výkon úřadu člena kárné rady, pokud se týče výkon povinností, jež jsou s úřadem člena kárné rady spojeny. § 8 kár. stat. ukládá advokátům výslovně za stavovskou povinnost, by přijali volbu do kárné rady (s výjimkami tam stanovenými). § 10 kár. stat. předpisuje, že členové kárné rady jsou povinni, by svůj úřad vykonávali, a to bezplatně. § 31 odst. 1 kár. stat. nařizuje, že, jsou-li nutná vyhledávání ku přípravě ústního jednání, má býti ustanoven jeden ze členů kárné rady vyšetřujícím komisařem, by je provedl a postupoval při tom v dohodě s nāvladním komory. Z ustanovení § 24 čís. 4 kár. stat., který stanoví všeobecně, že, shledá-li nāvladní komory odklady nebo nepravdivosti v provádění kárného řízení, může se dovolati pomoci u kárné rady, plyne, že mu toto právo přísluší i proti členům kárné rady, kteří svou nečinností zdržují řízení nebo působí nepravdivosti. Hledíc k těmto předpisům je nepochybné, že člen kárné rady má stavovskou povinnost, by úřad člena kárné rady konal tak, by nevzešly průtahy a nepravdivosti v kárném řízení. Napadený nález se mylí, maje za to, že kárný statut podrobuje působností tohoto zákona jen »delicta sui generis uvedená v §§ 4, 13 a 14 kár. stat.«, an z ustanovení §§ 8, 10, čís. 4 a 31 kár. stat. nutně vyplývá závěr, že člen kárné rady platně a za svého souhlasu zvolený má stavovskou povinnost, by úřad mu svěřený konal (§ 31) a vyšetřování jemu přikázané prováděl tak, by nenastaly průtahy a nepravdivosti v řízení (§ 24 čís. 4), a že porušení této povinnosti jest kárným činem proti povinnosti povolání a zároveň i proti cti a vážnosti stavu, k jehož stíhání je kárná rada povolána.

Neobstojí ani názor kárného nálezu, pokud odůvodňuje zprošťující výrok i tím, že v § 8 kár. stat. jde o delikt sui generis, který se tresce způsobem tam zvláště stanoveným (trestem pokuty, když advokát bezdůvodně odmítl přijmouti volbu za člena kárné rady, nebo konati dále tento úřad), ani námitka, kterou s téhož hlediska obhájce obviněného při ústním jednání uplatňoval v ten smysl, že by byl rozpor v tom, kdyby advokát, který vůbec odírá konati úřad v kárné radě, byl stíhán jen mírnějším trestem v § 8 kár. stat. výslovně stanoveným, ale ten, kdo jen v některých směrech neplní svěřený úkol, měl býti podroben kárnému trestu podle § 12 kár. stat. V souzené věci nejde o případ, jež má na mysli čtvrtý odstavec § 8 kár. stat. (nepřijetí volby), nýbrž o podstatně odlišný případ, kde advokát sice volbu přijal a tím vzal na sebe povinnosti z toho vyplývající, ale pak je hrubě porušil. Že toto porušení s hlediska kárného jest beztrestné, nelze nijak vyvoditi z toho, že § 8 kár.

stat. má zvláštní předpis jen pro jednání tam uvedené, neboť takovému závěru brání právě zdůrazněná různost obou skutkových podstat. Z toho plyne jen, že zvláštní ustanovení čtvrtého odstavce § 8 kár. stat. na souzený případ nedopadá, a že tu proto nastupují obecné předpisy; jinak ovšem i zásada § 8 kár. stat., kde zákon ukládá advokátu pod pohrůžkou trestem za povinnost, by přijal volbu za člena kárné rady, v souvislosti s ustanovením § 10 kár. stat., stanovícího povinnost člena kárné rady k výkonu jeho úřadu, a v souvislosti s ustanovením § 24 čís. 4, jež ukládá, by člen kárné rady vykonával svůj úřad tak, by nenastaly průtahy a nepravdivosti, — zřejmě nasvědčuje správnosti názoru, že tu jde o povinnosti povolání, jichž porušení podléhá kárnému trestu. Mylný jest názor kárného nálezu, že ustanovení § 24 čís. 4 kár. stat. jest jen vnitřním předpisem, bez kárné sankce, a že proto z něho nelze dovozovati oprávnění nāvladního komory ke kárnému zákroku proti členu kárné rady, zdržujícímu kárné řízení nebo zaviňujícímu jeho nepravdivosti, uváží-li se, že tento §, jak již bylo řečeno, přímo zmocňuje nāvladního komory, by se domáhal odpomoci u kárné rady, jež právě podle čl. I. úvod. zák. ke kárnému statutu a ve smyslu výhrady obsažené v § 33 adv. ř. jest povolána vykonávati kárnou moc nad advokáty a kandidáty advokacie. Na ustanovení §§ 10 a 31 kár. stat. kárný nález nebere vůbec zřetel. Ustanovení § 17 jednacního řádu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách, na něž kárný nález poukazuje, a podle něhož jsou členové kárné rady i náhradníci povinni převzítí práce jim přidělené, nevádí-li tomu zákonná překážka, a vyříditi je pečlivě i co nejrychleji, a povinností vyšetřujících komisařů jest, by kdykoliv k výzvě předsedy nebo jeho zástupce, jinak ale vždy ve třech měsících podávali ústní nebo písemné zprávy o stavu vyšetřování, která vedou, i aby odůvodnili, proč nemohli některé vyšetřování ještě skončiti, — mluví zřetelně pro stanovisko odvolání, nikoliv ve prospěch obviněného, vykládá-li se ovšem, jak jest nutno — což však kárný nález nečiní —, v souvislosti s ustanoveními §§ 8, 10, 24 čís. 4 a 31 čís. 2 kár. stat.

Stanovisko tu hájené jest uznáno praxí i naukou. Rozh. býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 13. ledna 1905, čís. 5967 J. Bl. 1905, str. 300, a z 30. listopadu 1905, čís. 9970 J. Bl. 1906, str. 300, prohlašují nedostavení se advokáta ke kárnému jednání za porušení povinností povolání. Podle rozh. čís. 29 dis. sb. n. s. jest porušením povinností povolání, nezodpověděl-li advokát úmyslně dopisy předsednictva kárné rady advokátní komory a nedostál-li slibu předložiti určité doklady ve své kárné věci. Rozhodnutí čís. 64 dis. sb. n. s. vyslovuje, že porušení povinností povolání může se advokát dopustiti proti svým klientům a proti svým stavovským úřadům. (Stejně rozh. čís. 84 dis.) Advokátní komora jest každému advokátu ve svém obvodu úřadem představeným a dohlížejícím, a jest povinností advokátovou dbáti jejich příkazů. Nezodpovědění připsů advokátní komory jest porušením povinností povolání. V rozporu s tím, již rozhodnutím čís. 29 dis. vyslovuje toto rozhodnutí, že není porušením povinností povolání, nezodpověděl-li advokát připsy kárné rady, které byly řízeny na něho jako na obviněného, an i v kárném řízení má

obviněný právo odepřítí výpověď. Z rozhodnutí Ds II 3/30 budiž citováno: »Kárná rada advokátní komory jest podle § 33 adv. ř. a §§ 2, 3 kár. stat. stavovským úřadem advokátů a kandidátů advokacie. Zákon vyhradil advokátům právo autonomní správy všech jejich stavovských věcí, včetně kárné moci nad advokáty a kandidáty advokacie. Kárnou moc nad těmito osobami vykonává příslušná kárná rada a jest jí proto přiznati postavení a oprávnění nadřízeného úřadu proti nim. Jest tudíž každý advokát a kandidát advokacie povinen, právě se zřetelem ke svému povolání uznávati autoritu a býti poslušen příkazů tohoto svého stavovského úřadu, jehož zdárná působnost by jinak ani nebyla možná. Plnění této povinnosti lze vynutiti podle adv. řádu a kár. statutu jen kárným řízením, a nebyl proto obviněný této povinnosti zproštěn ani v době, kdy se proti němu vedlo kárné řízení (srov. rozh. čís. dis. 29, 41 a 64 — jinak čís. 84). Obviněný byl by sice mohl odepřítí zodpovídati se ve věci samé, ale nesměl bez odpovědi ponechat opětované výzvy kárné rady, by jí vrátil oznámení, jež mu zaslala, neboť tímto chováním dal na jevo, že nedbá příkazů a neuznává autority svého představeného úřadu stavovského. Jde tedy nepochybně o porušení povinností povolání.« Zásady vyslovené v těchto rozhodnutích odůvodňují plně i názor, že se dopouští porušení povinností povolání advokát, který neomluveně a neomluvitelně odpírá výkony vyšetřovací, jimiž byl jako člen kárné rady pověřen, jež jsou vzhledem k ustanovení § 31 odst. 1 kár. stat. stejnou povinností člena kárné rady, jako účast na kárných jednáních. V témže smyslu vyslovuje se i Komentář Dr. A. Lohsinga »Öesterr. Anwaltsrecht«, jak blíže je doličeno v písemně provedeném odvolání zástupce advokátní komory.

S odvoláním návladního komory jest souhlasiti i v tom, že by byl účel kárného řízení, jež stihá porušení povinností povolání a porušení cti a vážnosti stavu bez rozdílu, zda jde o porušení jich členem kárné rady či jiným příslušníkem stavu, zmařen a pravomoc kárné rady vydána na pospas libovůli členů, kdyby jim bylo bez následků kárného stíhání dovoleno mařiti kárné řízení, jeho účel i výsledky ať již bezdůvodným odpíráním vyšetřujících výkonů, nebo bezdůvodným nedostavováním se ke kárným jednáním, neb úmyslným neodpovídáním na dotazy kárné rady. V této souvislosti budiž poukázáno i na ustanovení § 55 kár. stat., podle něhož porušení povinností členů advokátů při kárném senátě nejvyššího soudu zakládá kárnou moc nejvyššího soudu. Z těchto důvodů nelze uznati za správné stáňovisko napadeného nálezu, že skutková podstata jednání (úmyslného opomenutí) obviněného, jím doznaná a v kárném nálezu zjištěná, nezakládá kárný přečin. Jest uvážiti, že šlo celkem o vyřízení pěti vyšetřování z roku 1922, tří vyšetřování z roku 1923, přidělených v době od 11. dubna 1922 do 7. března 1923, a čtyř případů z roku 1924 a 1925, přidělených od 15. února 1924 do 11. března 1925, tedy celkem o dvanáct případů, a že obviněný v těchto dvanácti vyšetřováních do dne zahájení kárného řízení dne 9. února 1929, ba do dne vydání odkazovacího usnesení dne 2. prosince 1929 a do dne nálezu 27. ledna 1930, — jak zjišťuje kárný nálezu, nepředsevzal ani jediný vy-

šetřovací úkon a neomluvil se, ač byl před zahájením kárného řízení, k němuž došlo teprve 9. února 1929, doporučeně již 28. června 1928 vyzván, by příkázané věci vypracoval do 31. prosince 1928, v lednu 1929 pak znovu, a, ač slíbil, že tak učiní, slib nesplnil. Obviněný nepředsevzal v příkázaných mu vyšetřováních po dobu více než tři pokud se týče více než pěti let ani jediný vyšetřovací úkon. Tato vědomá a úmyslná nečinnost se rovná přímému odpírání výkonu úřadu obviněnému svěřeného, jež sám bez námitek přijal a při opětné volbě podržel, ačkoliv měl možnost aspoň při další volbě úřadu toho se vzdáti (§ 8 kár. stat.). Bezdůvodným a neomluveným odpíráním převzatých povinností zavinil, že vyšetřování jemu svěřená nebyla vyřízena po dobu delší tří pokud se týče pěti let. Tím byli poškozeni nejen advokáti, proti nimž byla kárná řízení vedena, kteří mají zájem, by se mohli včas ospravedlniti neb aspoň řízení skončiti, nýbrž byla dotčena zároveň i práva stěžovatelů, jejichž majetkové zájmy mohly býti bezdůvodným průtahem ohroženy. Jednání obviněného jest však i hrubým poškozením cti a vážnosti stavu. Toto poškození nelze vyloučiti pro tajnost kárného řízení, jak činí kárný nálezu, ano se jednak řízení zahájené proti obviněnému, stalo známým při nejmenším úřednictvu a zaměstnanectvu kárné rady a výboru advokátní komory, a kromě toho musilo vzbuditi pozornost u stěžovatelů, jichž oznámení nebyla po tak dlouhou dobu a bez zvláštního důvodu a ospravedlnění vyřizována. Jednání obviněného jest kvalifikovati, jak se stalo, i proto, že k jeho skutkové podstatě stačí již možnost, že se jednání zakládající provinění stane známým a čest stavu pak utrpí. Ze taková možnost tu byla, netřeba dokazovati vzhledem k tomu, co bylo právě řečeno. Bylo proto vyhověti odůvodněnému odvolání a uznati, jak se stalo.

Čís. 128 dis.

Čest a vážnost advokátního stavu jest porušena jednáním advokáta, který — nedbaje vůbec jemu známého právního zástupce odpůrce svého klienta — vejde v přímý styk s odpůrcem v zahájené právní věci.

Ustanovení §§ 57 a 263 tr. ř. nelze v kárném řízení podle zákona ze dne 1. dubna 1872, čís. 40 ř. zák. ani obdobně použiti; opomenutí výhrady samostatného stíhání zástupcem advokátní komory není spojeno s následky naznačenými v §§ 57 a 263 tr. ř.

(Rozh. ze dne 17. března 1931, Ds I 5/31.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném sedění — slyšev generálního prokurátora — odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 4. prosince 1930, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem poškození cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Pokud jde o výrok o vině, dovozuje odvolatel především, že smír mezi stranami neprovedl on, nýbrž že se strany dohodly samy, a že

stranu zastoupenou Dr. K-em do své kanceláře nepředvolal. Ale v napadeném nálezu se mu neklade za vinu, že tak učinil, nýbrž kárná rada spatřuje skutkovou podstatu poškození cti a vážnosti stavu v tom, že obviněný, ač věděl, že ve výpovědní věci, o kterou šlo, jest vypovídána strana Josefa Z-ová zastoupena advokátem Dr. K-em, přece připustil, by v jeho kanceláři bez spolupůsobení Dr. K-a jako právního zástupce Josefy Z-ové byla sepsána listina o dohodě mezi stranou vypovídající a stranou vypovídanou, kteroužto dohodou byla sporná věc vyrovnána, a že dále opomenul vyrozuměti Dr. K-a aspoň dodatečně o této dohodě, oznámiv vyřízení věci s obejitím Dr. K-a jen soudu. Jde tudíž o to, že obviněný projevil takto zřejmou nevážnost k činnosti kolegy advokáta ve výkonu jeho povolání. Odvolatel sám připouští, že advokáta druhé strany nevyrozuměl o tom, že se strany vyrovnaly, a že to oznámil jen soudu. Bylo by proto zbytečné prováděti dodatečně nabízený důkaz svědectvím Karla Z-a o správnosti odvolatelova vyličení věci. Nejvyšší soud souhlasí s názorem kárné rady, že čest a vážnost advokátního stavu jest porušena jednáním advokáta, který — nedbaje vůbec jemu známého právního zástupce odpůrce svého klienta — vejde v přímý styk s odpůrcem v zahájené právní věci, jak učinil v souzeném případě obviněný.

Zřejmě mylný jest odvolatelův názor, že stíhání pro tento kárný přečin je vyloučeno proto, že obviněný byl nálezy ze dne 5. září a ze dne 19. prosince 1929 pro jiné činy kárně odsouzen, aniž bylo při tom vyhrazeno jeho samostatné stíhání pro souzený kárný přečin, spáchaný již před vynesením oněch kárných nálezů. Ustanovení §§ 57 a 263 tr. ř., na něž odvolatel poukazuje, nelze v kárném řízení podle zákona ze dne 1. dubna 1872, čís. 40 ř. zák. ani obdobně použítí. Plyne to zejména z úvahy, že v §§ 57 odst. 2 a 263 odst. 2 tr. ř. jest výhrada stíhání s účinky tam naznačenými uložena obžalobci, to jest buď veřejnému obžalobci neb obžalobci soukromému, kdežto zástupce advokátní komory v kárném řízení proti advokátům a kandidátům advokacie není obžalobcem ve smyslu trestního řádu, a není vůbec pánem obžaloby (viz rozhodnutí čís. 33 a 39 dis. sb. n. s.), takže jeho opomenutí výhrady samostatného stíhání nemůže býti spojeno s následky §§ 57 a 263 tr. ř. Ostatně stěžovatel ani netvrdí, že tu byl předpoklad první věty § 263 tr. ř. («klade-li se při hlavním přelíčení za vinu...»).

Čís. 129 dis.

Nesnáší se stavovskou ctí a vážností, by advokát bez dostatečných důvodů tvrdil o advokátu, že je duševně úchylný (pathologický) člověk, a nabízel o tom důkazy při veřejném soudním líčení.

Bylo-li při jednom zasedání kárné rady projednáno několik případů, jest výlohy rozdělití na projednávané případy podle slušného uvážení, při němž nemusí rozhodovati jen jejich počet, nýbrž i rozsah a výsledek (anal. § 389 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 17. března 1931, Ds II 13/30.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl, slyšev generální prokuraturu, odvolání obviněného z výroku o vině do nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 21. června 1930, jímž byl odvolatel uznán vinným přečinem proti cti a vážnosti stavu, vyhověl však odvolání ve výroku o útratách a útraty snížil.

Důvody:

Vývody odvolatelovy nejsou s to, by přesvědčily Nejvyšší soud o nesprávnosti kárného nálezu v otázce viny. Odvolatel se snaží dovoditi, že jeho výroky, pro které byl odsouzen, nejsou vůbec trestné a nedovolené, an je pronesl při výkonu svého práva obhajovati se a doličiti své odvolání, a to jako advokát, že měl právo obíratí se povahou Dr. F-a, a mohl si z případů, které uvedl, učiniti závěr, který pronesl. Kárná rada nebyla při posouzení věci s hlediska kárného vázána odsuzujícím rozsudkem trestního soudu. Proto třeba zabývatí se i vývody odvolatelovými o tom, zda ho omlouvá postavení, v němž výroky použil. Jest sice uznanou zásadou právní, že ten, kdo vykonává své právo, nikomu neubližuje, ale tato zásada nesmí se zvrhnouti v šikánu, a výkon práva nesmí směřovati jen ke způsobení škody neb újmy jinému. Odvolatel nejednal ani ve výkonu svého práva. Nelze mu sice upřítí oprávnění, by jako soukromý obžalobce odůvodnil svůj názor o nespravedlnosti podmíněného odsouzení jeho odpůrce (obžalovaného Dr. F-a) trestním soudem a zabývatí se k doličení toho i jeho povahou. Pokud se však tím dotýká odpůrcovy cti, nemůže pronésti urážky beztrestně, leč za podmínek, za nichž by i jinak urážka byla beztrestnou. Odvolatel se však nemůže odvolávati ani na tak zv. advokátskou immunitu a beztrestnost výroku z důvodu, že jej pronesl jako advokát, již proto, že výrok nepronese jako něčí advokát (obhájce nebo právní zástupce), ale pronesl jej, jsa sám stranou trestního sporu. Nemůže se dovolávati beztrestnosti i proto, že to, co uvádí k opodstatnění beztrestnosti výroku, neopravňovalo ho k závěru, že odpůrce je patologický, t. j. patrně člověk duševně úchylný, jak to i trestní soud chápal. Třebaže Dr. F. opětovně podlehl snadno rozčilení a v takovém stavu pronesl urážky, neodůvodňuje to ještě úsudek, že je to zjev patologický, a že pronášejíci urážky je člověk nenormální. Nezáleží ani na tom, zda je urážení u advokáta zjevem obvyklým a normálním, nýbrž na tom, zda odvolatel z opětovných urážek, jak je líčí, měl dostatečný důvod k závěru, že Dr. F. je člověk chorobný a úchylný. Skutečnosti, které odvolatel uváděl k odůvodnění takového závěru, k jeho odůvodnění nestačí. Proto nechybila ani kárná rada, nepřipustila-li o oněch okolnostech důkazy nabízené odvolatelem. Kárná rada má za to, že odvolatel tvrzení o patologičnosti (o duševní úchylnosti) Dr. F-a a důkaz o ní znalci nemínil vážně. Odvolatel tento úsudek napadá, avšak při právnické školenosti, kterou jest u advokáta předpokládati, jest i u odvolatele předpokládati tolik soudnosti, by rozpoznal, že to, co uvedl k opodstatnění výroku

o duševní úchylnosti Dr. F-a nemůže postačiti k odůvodnění úchylnosti, jež by měla býti zkoumána znalci duševního stavu, a Nejvyšší soud proto sdílí i názor kárné rady, že odvolatel nemínil svůj výrok vážně, a že tedy nemohl vážně po zralé úvaze nabídnouti o něm znalecký důkaz na základě několika v kruhu známých a v rozčilení pronesených urážek. To, co odvolatel uváděl o pronášení urážek Dr. F-a, jsou okolnosti malicherné, než by mohly opodstatniti úsudek o úchylnosti a o chorobě Dr. F-a, spíše opodstatňují úsudek, že odvolateli nešlo ani tak o důkaz choroby Dr. F-a, nýbrž o jeho vyličení jako držgroše, ne dosti taktního společníka a vůbec o jeho ponížení. Nevážnosti důkazního návrhu svědčí i zodpovídání se odvolatelovo před kárnou radou. Tam vyhýbavě tvrdil, že nabízel onen důkaz, neuváděje obor znalce. Tu byl si odvolatel patrně již vědom toho, že jeho tvrzení, že urážky pronesené Dr. F-em byly patologickým zjevem, a nabídnutí důkazu o duševním stavu nemá dostatečný podklad. Odvolatelem tvrzené jeho právní přesvědčení, že k bez-trestnosti pokládal za nutný důkaz pravdy, není s to vyvrátiti názor o nevážnosti nabízeného znaleckého důkazu, any výstupy, které odvolatel líčil, nemohly ani v právníku ani v laiku vzbuditi odůvodněné podezření úchylnosti Dr. F-a. Ostatně by urážky Dr. F-a, kdyby byly výsledkem duševní úchylnosti, právě pro to nemohly sloužiti odvolateli za důvod pro přísnější odsouzení (nepodmíněné), nýbrž naopak k jeho osvobození neb aspoň k mírnějšímu potrestání. Odvolatel míní neprávem, že by názor kárné rady vedl k důsledku, že se advokát nesmí jako obviněný hájiti a nesmí nabízetí důkaz pravdy. Smí, ale nesmí při tom urážeti na cti bez dostatečného důvodu. Že okolnosti odvolatelem tvrzené nebyly dostatečným důvodem, přiznává odvolatel k odvolání v podstatě sám, uváděje, že nahlédl, že důkaz svědky nestačí, a že proto nabídl důkaz znalcem. Nejvyšší soud souhlasí i s názorem, že obvinění Dr. F-a při veřejném líčení soudním, že urážení je u něho (Dr. F-a) přímo patologické, a nabízení znaleckého důkazu, že chování se Dr. F-a neodpovídá pravidlům a je patologické, je nejen osobní urážkou Dr. F-a, nýbrž i že se takové počínání si odvolatele dotýká cti a vážnosti stavu, ano se nesnáší se stavovskou ctí a vážností, aby advokát bez dostatečných důvodů tvrdil o advokátu úchylnost a nabízel o ní důkazy ve veřejném soudním líčení, ano i u posluchačů i u soudců může takové počínání vzbuditi pocit nevážnosti a nedostatku úcty nejen k uráženému, nýbrž i k celému stavu. Odvolání co do viny je proto neodůvodněné.

Stížnost do výše útrat je však částečně opodstatněna. Kárná rada odsoudila odvolatele k náhradě útrat řízení a určila zároveň jejich výši, proti níž si odvolatel stěžuje. Odvolatel uvádí jednak, že některé výlohy, k jichž náhradě byl odsouzen, nevznikly, totiž doručné od obsílek, any obsílky doručoval zřízenec komory bez výloh, jednak, že mu měla býti uložena náhrada jen z části proto, že při jednání kárné rady dne 17. května 1930 a 21. června 1930, kde byla usnesena jeho žaloba a jeho odsouzení, byly projednávány i jiné případy. Podle zprávy kárné rady ze dne 20. prosince 1930 bylo uloženo na výlohách zasedání ze dne 17. května 1930 odvolateli poštovné pěti obsílek, doručených venkov-

ským členům poštou, a osmnácti ostatních obsílek, doručených zřízenecem komory, a cestovné jednoho ze dvou tehdy přítomných venkovských přísedících. Předmětem jednání bylo šest případů, z nichž až na dva skončily všechny zastavením, dva usnesením obžaloby. Z těchto jednání proti odvolateli bylo ukončeno nálezem odsuzujícím, druhá obžaloba dosud vyřízena není. Při zasedání dne 31. června 1930 byly projednávány dva případy, z nichž případ odvolatelův skončil odsouzením, druhý osvobozením. Výlohy obsílek a cestovného jednoho venkovského přísedícího při tomto jednání byly uloženy odvolateli. Podle § 41 odst. 2 kár. statutu mají se náklady řízení vyměřiti obdobným použitím předpisů trestního řádu. Trestní řád nemá zvláštní ustanovení o tom, jakým způsobem se mají hraditi a vyměřiti výlohy způsobené tím, že se při jednom jednacím dnu projedná několik případů a takové projednání způsobí společné výlohy, a nestanoví, že z několika odsouzených ručí všichni za takové výlohy solidárně. Z ustanovení § 389 tr. ř. lze obdobou vyvoditi, že se takové výlohy mají rozdělití na projednávané případy podle slušného uvážení, při němž nemusí rozhodovati jen jejich počet, nýbrž i rozsah a výsledek. Proto Nejvyšší soud neshledává nespravedlnost v tom, že bylo odvolateli uloženo hraditi náklady obsílek k zasedání ze dne 17. května 1930 a cestovné jednoho ze dvou přísedících, any výlohy cestovného druhého přísedícího byly vyhrazeny pro druhý případ usnesené obžaloby. Za to měla kárná rada rozdělití výlohy jednání ze dne 21. června 1930 na oba případy a Nejvyšší soud shledává správným, by odvolatel hradil z těchto útrat jen polovici.

Čís. 130 dis.

Bylo-li ústní líčení před kárnou radou konáno v nepřítomnosti obviněného, který podal včas odůvodněnou žádost o odročení, osvědčiv překážku, pro kterou se nemůže k líčení dostavití (nemoc lékařem potvrzenou), jest odvolacímu soudu kárný nález zrušiti, a to po případě i ohledně spoluobviněného, je-li obvinění proti tomuto v tak těsné souvislosti s obviněním proti onomu, že lze jen společně to i ono obvinění projednati a posouditi.

(Rozh. ze dne 21. března 1931, Ds II 10/30.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání obviněného Dr. Aloisa L-a v celém rozsahu potud, že nález kárné rady ve všech bodech, týkajících se tohoto obviněného, ve výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu zrušil; zároveň zrušil napadený nález, vyřizuje takto odvolání obviněného Jana S-a, i ve všech bodech, týkajících se obvinění Jana S-a ve výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu a věc vrátil kárné radě, by o ní v celém rozsahu znovu jednala a rozhodla.

Důvody:

Především jest vyříditi námitku odvolání Dr. Aloisa L-a, jež jest podle § 33 4. odst. kár. stat. v odvolání přípustná, že na žádost tohoto stěžovatele nebylo povoleno, by se ústní přelíčení odročilo, ačkoliv se Dr. L. pro nemoc lékařem prokazanou nemohl dostaviti k líčení, kde by byl jednak přednesl svoji obranu, najmě proti obviněním, o nichž se dotud věcně nevyjádřil, jednak použil odmítacího práva ve smyslu § 35 kár. stat. proti jednomu členu kárné rady. Námitka je oprávněná. Obviněný má právo účastniti se v kárném řízení ústního líčení, při němž, dostaví-li se, má býti vyslechnut; přísluší mu závěrečné slovo (§ 37 kár. stat.) a má též podle § 35 kár. stat. právo až do počátku líčení odmítnouti dva členy kárné rady bez udání důvodů. Práva na tyto prostředky bezprostřední obrany při ústním líčení může se ovšem obviněný vzdáti buďto výslovně projevem souhlasu, by se líčení konalo v jeho nepřítomnosti, neb aspoň mlčky tím, že, byv k líčení řádně oběslán (§ 33 kár. stat.), ani se k němu nedostaví, ani si nijak nehledí zabezpečiti zachování práva na osobní přítomnost při něm, je-li mu něčím bráněno se dostaviti. Jen v případech, kde obviněný takto projevil při nejmenším svůj nezájem na osobní obhajobě při ústním líčení, bylo by lze konati líčení v jeho nepřítomnosti; na odůvodněnou žádost o odročení ústního líčení, v níž obviněný osvědčuje překážku, která mu brání dostaviti se k líčení, jest však vzíti náležitý zřetel. Obviněný Dr. Alois L. žádal podáním, došlým kárné radě dne 20. března 1930, dva dny před líčením, o jeho odročení z důvodu, že se nemůže dostaviti osobně pro nemoc; lékařským vysvědčením ze dne 17. března 1930 osvědčil současně, že pro nemoc ve vysvědčení tom určitě označenou musí nezbytně delší dobu ležeti, a jest tudíž neschopen jakékoli delší cesty. Kárná rada bez udání důvodů nevyhověla žádosti o odročení a jednala v nepřítomnosti Dr. L-a. Není důvodu nevěřiti lékařskému osvědčení, že obviněný Dr. L. musil nezbytně ležeti delší dobu, a že byl jakékoliv delší cesty neschopen; lze proto míti za to, že tato překážka, bránící Dr. L-ovi dostaviti se k ústnímu líčení, trvala (při nejmenším, pokud se týče neschopnosti jakékoli delší cesty) i v den ústního líčení, pátý den po vystavení lékařského vysvědčení. Zamítnutím odročovacího návrhu bylo tudíž zkráceno právo Dr. L-a na osobní přítomnost při ústním líčení, již si chtěl svým návrhem zabezpečiti, jakož i jeho oprávnění na osobní obhajobu, a další oprávnění z tohoto plynoucí, najmě i oprávnění na výkon odmítacího práva, které by byl směl vykonati ještě před počtím ústního líčení podle toho, zda se člen, kterého snad zamýšlel odmítnouti, k sezení kárné rady dostavil čili nic. Jest proto již k této námitce vyhověti stěžovatelu odvolání a zrušiti kárný nálezn a líčení v celém rozsahu, pokud se týká obviněného Dr. Aloisa L-a. Tím nastala nutnost, zrušiti napadený nálezn a ve všech bodech, týkajících se druhého obviněného Jana S-a, třebaže proti projednání věci v nepřítomnosti tohoto obviněného nebylo námitek. Bylo to nezbytně nutné v oněch bodech, kde jde o obvinění oběma obviněným společná, a kde tedy obvinění,

pro které byl Jan S. uznán vinným, jest v tak těsné souvislosti s obviněním Dr. Aloisa L-a, že jen společně lze to i ono obvinění spolehlivě projednati a posouditi. Jsou to u advokáta Jana S-a body nálezu uvedené pod A. 2, B. 3, 5, C. 1. Nutnost onoho opatření shledal však kárný soud odvolací ohledně všech ostatních bodů výroku o vině Jana S-a, třebaže tu nejde o obvinění oběma obviněným společná. Jest uvážiti, že celý poměr mezi Janem S-em a Dr. Aloisem L-em je dosud nejasný, a není proto vyloučeno, že po vyjasnění tohoto poměru při novém kárném líčení v přítomnosti obou obviněných, pokud se týče jejich obhájců kárné činy Janu S-ovi za vinu kladené se ukážou ve zcela jiném, pro Jana S-a příznivějším světle, pokud se týče, že bude lze alespoň na jejich trestnost pohlížeti mírněji, takže i tato obvinění souvisejí do jisté míry s obviněními oběma obviněným společnými, a je proto účelné, by o nich bylo společně jednáno a rozhodnuto. Postup ten se srovnává podle názoru kárného soudu odvolacího i s duchem zákona, by kárné činy obviněnému za vinu kladené byly pokud lze posuzovány zároveň v jednom řízení jako celek. K tomuto účelu je však nutné, by celá činnost, jsoucí podkladem odsuzujícího nálezu, byla jednotně projednána. Byl proto zrušen kárný nálezn v celém rozsahu a věc vrácena kárné radě, by o ní znovu jednala a rozhodla.

Čís. 131 dis.

Advokát, který zastupuje dlužníka, domáhajícího se soudního vyrovnání, nesmí, nechce-li se dopustiti kárného činu podvojného zastupování podle § 10 adv. ř., ucházeti se o zastoupení vyrovnacích věřitelů, pokud se nedohodli o přijetí vyrovnacího návrhu.

Zákaz podvojného zastupování čelí nejen proti současnému, nýbrž i proti postupnému zastupování odpůrců v téže rozepři (stran účastněných na témže právním jednání s protichůdnými zájmy).

Omyl o rozsahu zákazu podvojného zastupování neomlouvá.

Nabízení se advokáta k bezplatnému zastupování je činem advokátského stavu nedůstojným, proti ostatním advokátům nekolegiálním a z mezí bezelstnosti (§ 10 odst. 2 adv. ř.) vybočujícím.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1931, Ds I 4/31.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce advokátní komory v Praze z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 23. října 1930, jimž byl obviněný zproštěn z obvinění pro kárné přečiny porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený nálezn v ten rozum, že uznal obviněného vinným kárnými přečiny porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jichž se dopustil tím, že v prosinci 1929 sepsal v zastoupení dlužníka Oskara D-a oběžník na jeho věřitele, v němž se nabízel k bezplatnému zastupování věřitelů svého

klienta ve vyrovnacím řízení, a dovedil rozeslání tohoto oběžníku i s plnou mocí na jméno obviněného.

D ů v o d y:

Kárným nálezem je zjištěno, že ve vyrovnacím řízení Oskara D-a obviněný sepsal z příkazu dlužníka a odevzdal mu k rozeslání věřitelům oběžník datovaný dnem 26. prosince 1929, který jest opatřen razítkem obviněného, avšak není jím podepsán, a v němž uvedeno, že D. — jsa nucen k návrhu na zahájení soudního vyrovnacího řízení — nabízí věřitelům 35% ní kvotu; že se proto (rozuměj původce oběžníku, obviněný) obrací v zastoupení D-a na věřitele o souhlas k onomu návrhu a žádá, by v případě souhlasu podepsali připojenou k oběžníku plnou moc za účelem souhlasu k vyrovnání a hlasování, při čemž výslovně prohlašuje, že z udělení plné moci nevzniknou věřitelům žádné útraty; plná moc zněla v ten smysl, že se obviněný zmocňuje nejen, by věřitele zastupoval ve vyrovnacím řízení a vykonal za něho hlasovací právo, nýbrž i, by za věřitele přijímal peníze, najmě vyrovnací kvotu připadající na jeho pohledávku, a by v tomto vyrovnacím řízení vůbec učinil vše, co pokládá v zájmu věřitele za účelné a nutné. Kárná rada neshledala v tomto ději ani porušení povinností povolání, zákazu podvojného zastupování (§ 10 odst. 1 adv. řádu) nebo převzetí zastoupení, jež může vésti k rozporu povinností, ani zlehčení cti a vážnosti stavu. Odvolání zástupce komory napadá nález v obou směrech, a jest mu přiznati důvodnost a vyhověti mu v celém rozsahu. Jak nejvyšší soud vyslovil a podrobněji odůvodnil již v rozhodnutí sb. n. s. tr. čís. 110 dis., nesmí advokát, který zastupuje dlužníka domáhajícího se soudního vyrovnání, nechce-li se dopustiti kárného přečinu podvojného zastupování podle § 10 adv. ř., ucházeti se o zastoupení vyrovnacích věřitelů, pokud se nedohodli o přijetí vyrovnacího návrhu. Totéž stanovisko zaujal k oné otázce kárný senát nejvyššího soudu i v rozhodnutí sb. n. s. tr. čís. 116 dis. Správnost tohoto názoru plyne z úvahy, že zájmy vyrovnacího dlužníka a jeho věřitelů, třebaže se shodovaly ve snaze, by nemuselo dojíti k úpadku a by byla zachráněna hospodářská existence dlužníka, přece v jiných směrech se podstatně rozcházejí, najmě pokud jde o výši vyrovnací kvoty. Pro tuto zásadní a podstatnou protichůdnost zájmů jest pokládati věřitele v poměru k vyrovnacímu dlužníku za »odpůrce« ve smyslu § 10 (1) adv. ř., kteří nemohou bez porušení zákazu podvojného zastupování býti zastoupeni týmž advokátem, dokud nebyla úplně odstraněna možnost zjevného střetnutí se odporujícími si zájmy, k němuž může dojíti zejména, neshodnou-li se věřitelé podle vyrovnacího návrhu a stane-li se pro odpor některých věřitelů, třeba jiným zástupcem zastoupených, nutným jednání o zvýšení kvoty. Oné zásadě jest zjednati průchod i v souzené kárné věci a spatřovati ve zjištěném jednání obviněného — přes opačný názor kárné rady — přečin porušení zákazu podvojného zastupování a tím i povinností povolání. Nezáleží na okolnosti obviněným namítané, že sám oběžníky nepodepsal a nedal své kanceláři příkaz, by je opatřila

jeho faksimilem (snad stampilí) a rozeslala; zůstal původcem oběžníků, třebaže byly rozeslány dlužníkem (D-em), a z obsahu oběžníků by bylo bývalo, any k nim byly přiloženy plné moci znějící na obviněného, i bez opatření stampilí obviněného, pro každého příjemce (věřitele) naprosto zřejmé, že oběžník pochází od obviněného. Nezáleží ani na další okolnosti obviněným namítané, že při vyrovnacím stání již nezastupoval dlužníka D-a, nýbrž jen věřitele; zákaz podvojného zastupování čelí nejen proti současnému, nýbrž i proti postupnému zastupování odpůrců v téže rozepři stran súčastněných na téže právním jednání s protichůdnými zájmy (viz první odstavec § 10 adv. ř. a srovnaj rozhodnutí čís. 79 dis. sb. n. s.). Nezáleží posléze na tom, že prý obviněný předpokládal, že není střetnutím se povinností, zastupuje-li současně vyrovnacího dlužníka a vyrovnací věřitele, souhlasivši s vyrovnáním. Nehledíc k tomu, že v době závadného oběžníku takového souhlasu ještě tu nebylo, mohl a měl si obviněný při náležité opatrnosti uvědomiti, že způsobem shora naznačeným může dodatečně dojíti k rozporu zájmů dlužníka a věřitelů. V podstatě se uplatňuje onou omluvou jen omyl o rozsahu zákazu podvojného zastupování. Takový omyl však neomlouvá a nezproštuje z kárné zodpovědnosti, právě tak jako neomlouvá a nezproštuje z trestní zodpovědnosti v soudním řízení neznalost nebo mylný výklad trestního zákona.

Kárný nález vyslovuje sám, že se neshoduje s důstojností stavu, obraceti se na neznámé osoby a žádati je o právní zastoupení, přesněji asi nabízet se jim za právního zástupce; potud je nález ve shodě se shora citovaným rozhodnutím sb. n. s. tr. čís. 116 dis., v němž nejvyšší soud vyslovil, že nabízení se advokáta k bezplatnému zastupování je činem advokátského stavu nedůstojným, proti ostatním advokátům i nekolegiálním a z mezí bezelstnosti a poctivosti (§ 10 odst. 2 adv. ř.) vybočujícím. Vycházejí z této správné zásady doličuje nález, že nelze jí použiti, a že se vůbec nevztahuje na takový postup, z jakého jest viněn obviněný. Těmto vývodům nelze přisvědčiti. Oběžník, o který v souzené věci jde, neprojevil jen ochotu obviněného uplatnit na útraty dlužníka srovnalou vůli stran (dlužníka a věřitelů) jím zastoupených ve formě zákonem předepsané, nýbrž snažil se teprve přiměti věřitele k souhlasu s návrhem dlužníkovým, vyličením finančního stavu dlužníka na základě informace, již dal obviněnému sám dlužník. Nelze přehlížeti dosti široký rozsah plné moci, o níž se obviněný ucházel u věřitelů svého klienta a jež zněla v ten smysl, že se obviněný zmocňuje nejen, by věřitele zastupoval ve vyrovnacím řízení a vykonal za něho hlasovací právo, nýbrž i, by za věřitele přijímal peníze, najmě vyrovnací kvotu připadající na jeho pohledávku, a by v tomto vyrovnacím řízení vůbec učinil vše, co pokládá v zájmu věřitele za účelné a nutné. Z toho je nade vše pochybnost zřejmo, že obviněný advokát tu nehraje úlohu odborného prostředníka, který by jen zprostředkoval mezi stranami a, dbaje zájmů všech účastníků, působil k uskutečnění poctivého vyrovnání, nýbrž že se vpravdě uvolil k zastupování odporujícími si zájmy, jichž účelné hájení touž osobou při nejmenším není zaručeno, není-li podle okolností přímo

vyloučeno. Kárný nález ponechává stranou otázku, jaký dojem vyvolal neb alespoň mohl vyvolati závadný oběžník u věřitelů, kterým svědčil, ačkoliv právě na tomto dojmu závisí posouzení, zda byl oběžník na újmu nebo hrozil-li alespoň újmu vážnosti a cti stavu advokátů. Vyličiv v oběžníku finanční stav dlužníka a označiv vyrovnací návrh za příznivý i pro věřitele, přejímal obviněný jakési třebaš ne právní, avšak přece morální ručení za tyto údaje, pokud se týče za jejich správnost, a může — jak odvolání nikoliv nevhodně podotýká — snadno utrpěti výtku nesprávného, cti a vážnosti stavu nešetřícího jednání, ukáže-li se za vyrovnacího řízení, že majetkový stav dlužníka odůvodňuje vyšší než nabízenou kvotu. Nehledíc k tomu může ucházení se zástupce dlužníka o zastupování též věřitelů snadno u nich vyvolati povšechný předpoklad, že se příslušník stavu advokátů neštítí nebezpečí, že se dostane do rozporu povinností, v němž pak nutně nemůže šetřiti zájmů obou stran a poruší povinnost hájiti práva klientova pilně, věrně a svědomitě proti jedné z obou stran. Jelikož si obviněný tento účinek oběžníků na věřitele při náležité úvaze uvědomiti mohl a měl, jest v souzeném činu spatřovati i kárný přečin zlehčení vážnosti a cti stavu. Je-li takto dokázáno, že se závadný postup příčí zákazu podvojného zastupování a je s to zlehčiti čest a vážnost stavu advokátského, nelze připustiti ani možnost úvah o tom, zda by se — a to ovšem především v zájmu dlužníka — doporučovalo umožniti věřitelům, kteří jsou zásadně pro vyrovnání, hlasovati pro vyrovnací návrh beze všech výloh pro ně tím, že se právní zástupce dlužníka uváže v zastupování i věřitelů při vyrovnacím roku na útraty dlužníkovy, jak za to má napadený kárný nález, při čemž ostatně převážně dbá jen zájmů dlužníkových a prezírá nutnost, by ve vyrovnacím řízení nejen zdánlivě, nýbrž skutečně a účinně byly zastoupeny i zájmy věřitelů, třebaže zásadně již projevíli ochotu hlasovati pro vyrovnání. Tím méně ovšem může míti význam poukaz kárného nálezu na obavu, že se při potírání a kárném stíhání postupu, jaký se dává obviněnému za vinu, snad vyvine prakse, že nastrčená osoba nebo substitut advokáta dlužníkovy přejímá zastoupení věřitelů. Ze jest možno pokusiti se o obcházení zákona tím, že se postup nepochybně závadný nahrazuje, pokud se týče jen zastírání postupem stejně, ne-li více závadným, nemůže býti důvodem, by zákon nebyl správně vyložen a by mu nebyla zjednána platnost.

Čís. 132 dis.

Advokát, který se dá nutiti k plnění zákonných povinností pohrůzkou nadřízeného stavovského úřadu (jehož ochrany se strana musí dovolávat), ba dokonce i trestním zakročením, vzbuzuje nepochybně svým chováním nedůvěru stran a obecnstva k advokátnímu stavu a otrásá jeho vážnosti.

To, že na advokátu byly příliš horlivě vymáhány daně a poplatky, neospravedlňuje zadržení nebo použití svěřených mu peněz pro vlastní soukromé potřeby.

(Rozh. ze dne 9. května 1931, Ds I 16/30.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl odvolání obviněného do nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 31. března 1930, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a poskození cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Odvolání marně se pokouší dodíčiti, že obviněný byl okolnostmi na jeho vůli nezávislými přímo donucen, že nemohl svému substituentu Dr. Frant. H-ovi najednou a hned vyplatiti částku pro jeho klienty přijatou, a omlouvati zjištěnou skutečnost, že ani své vlastní straně, majitelce časopisu A. nezaplatil z vyúčtování pro ni vyplývající zbytek inkasovaných pohledávek, a že prý se tak stalo jen z neodolatelného donucení (§ 2 g tr. zák.). Napadený nález zjistil, že obviněný, obdržev podle smíru ze dne 15. dubna 1929 od Anežky G-ové koncem dubna 1929 pro Marii M-ovou 8.500 Kč a pro Antonína G-a 2.846 Kč (zastoupené Dr. Frant. H-em), výplatu těchto peněz zdržoval, splativ teprve 29. května 1929 na opětovné upomínky jen 5.000 Kč, a teprve po oznámení věci výboru advokátní komory a po jejím zakročení zaslal další splátku 2.500 Kč dne 19. června 1929. Zbytek 3.940 Kč, po srážce svých palmárních útrat 740 Kč, v částce 3.200 Kč uhradil Dr. Frant. H-ovi až 8. srpna 1929, když již dříve k oznámení Dr. H-a bylo proti němu zavedeno trestní vyhledávání pro zločin zpronevěry podle §§ 183 a 184 tr. zák. a když byl výborem advokátní komory několikrát vyzván, by zadržené platy splnil s pohrůzkou, že, nestane-li se tak nejdéle do 7. srpna 1929, bude věc postoupena kárné radě. Vývody odvolání obviněného, že prý nemohl ony výplaty konati včas, any byly na něm příliš horlivě vymáhány daně a poplatky, nemohou ospravedlniti zadržení nebo použití svěřených mu peněz pro vlastní soukromé potřeby, an je měl podle příkazu vyplatiti Marii M-ové a Antonínu G-ovi. Kdyby byl obviněný dbal této povinnosti, měl a musel použití svěřené mu hotovosti ke splnění příkazu zmocnítele, a lichou jest jeho výmluva na přísné vymáhání daní, ano tu šlo o peníze mu svěřené, by je dále podle příkazu odevzdal. Také zjištěný postup a jednání obviněného ve věci jeho mandantky »A.« ohledně výplaty vyúčtovaného salda 5.205 Kč 96 h, jejíž splnění muselo býti vymáháno sporem, končícím vydáním smének, které obviněný zase včas nezaplatil, tak že musely býti zažalovány a podle platebních příkazů vedena býti exekuce k jejich vydobytí, jejíž úspěšnému výsledku snažil se obviněný brániti jednak uplatněním vylučovacích nároků své matky na zabavené předměty, jednak vyloučením jich z exekuce z důvodu nezbytné potřeby pro výkon vlastní advokacie. Ve zjištěných skutkových okolnostech, v napadeném nálezu ještě podrobněji vytyčených, shledala důvodně kárná rada v obou případech objektivní i subjektivní skutkovou povahu přečinu porušení povinností v §§ 9 a 11 adv. ř. a § 1009 obč. zák. obviněnému jako advokátu a zmocněnci uložených, i přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu, ježto advokát.

který se dá nutiti k plnění zákonných povinností pohrůzkami nadřízeného stavovského úřadu (jehož ochrany se strana musí dovolávat), ba dokonce i trestním zakročením, vzbuzuje nepochybně svým chováním nedůvěru stran a obecnostva k advokátnímu stavu a otrásá jeho vážnosti. Nesejde na tom, zda Dr. H. použil příliš ostrých zákroků proti obviněnému, stačí, že obviněný svým jednáním a vzpíráním se splnití své povinnosti, zavdal k nim důvodný podnět.

Čís. 133 dis.

Odvolání z nálezu kárné rady jest podati v neprodlužitelné čtrnáctidenní lhůtě (§ 48 kár. stat.); i na tuto lhůtu jest obdobně použiti ustanovení druhého odstavce § 6 tr. ř.; jest zkoumati z povinnosti úřadu, nebylo-li odvolání podáno opožděně; pakli ano, jest je odmítnouti.

(Rozh. ze dne 9. května 1931, Ds I 3/31.)

Nejvyšší soud jako odvolací soud v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie odmítl odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 17. listopadu 1930, jímž byl odvolatel pro přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu odsouzen a vymazán ze seznamu.

O d ů v o d n ě n í:

Obviněný podal proti nálezu kárné rady advokátní komory v Praze, který mu byl doručen dne 13. prosince 1930, odvolání co do viny i co do trestu. Toto odvolání bylo dáno na poštu dne 29. prosince 1930, a došlo kárné radě dne 30. prosince 1930. Podle § 48 zákona ze dne 1. dubna 1872, čís. 40 ř. zák. (kár. stat.) jest odvolání podati ve čtrnáctidenní neprodlužitelné lhůtě od doručení nálezu a rozhodovacích důvodů ke kárné radě, která nález vynesla, a v téže lhůtě lze podati i doličení důvodů. Byl-li nález, o němž jde, doručen obviněnému dne 13. prosince 1930, náleželo mu, chtěl-li s účinkem použití práva § 47 čís. 1 cit. zákona, by oznámil odvolání proti nálezu a podal doličení důvodů nejdéle do 27. prosince 1930, který byl posledním dnem čtrnáctidenní lhůty § 48 cit. zák. Tento den bylo do neprodlužitelné čtrnáctidenní lhůty vpočítati, an to byl den všední, a neplatila tu tedy výjimka § 6 odst. 2 tr. ř., jehož jest obdobně použiti, že se totiž poslední den lhůty nevčítá do lhůty, padne-li konec lhůty na den, ve který poštovní úřad místa, kde spis má býti podán poště neb úřadu, nepřijímá v každodenních obvyklých hodinách doporučené poštovní zásilky. Dal-li obviněný odvolání na poštu teprve dne 29. prosince 1930, jež ke kárné radě došlo dne 30. prosince 1930, podal obviněný opravný prostředek odvolání po uplynutí lhůty § 48 cit. zák. Ana jest lhůta § 48 neprodlužitelná, bylo odvolání oznámeno a podáno opožděně, což jest zkoumati z úřadu (§ 48 odst. 2 cit. zák.). O takovém odvolání nelze zahájití řízení podle § 50

cit. zákona, ano lze řízení podle tohoto ustanovení zákona zahájití jen o odvolání, které bylo oznámeno a podáno ve lhůtě § 48. Náleží-li však nejvyššímu soudu, jak předpisuje druhý odstavec § 48 cit. zák., rozhodnouti i o tom, zda bylo odvolání v pravý čas oznámeno, a nelze-li o něm, jak již bylo řečeno, zahájití řízení podle § 50 cit. zákona, jest je odmítnouti jako opožděné podle obdoby předpisů trestního řádu, kterých jest podle stále judikatury nejvyššího soudu šetřiti i v kárném řízení (§ 1 čís. 1 nov. k tr. ř. a § 467 posl. odst. tr. ř.).

Čís. 134 dis.

Do usnesení kárné rady advokátní komory, jímž nevyhověno žádosti toho, kdo jest ve svých právech kárným činem zkrácen, o opis osvobozujícího nálezu, nelze si stěžovati k nejvyššímu soudu.

(Rozh. ze dne 15. září 1931, Ds I 14/31.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie odmítl, slyšev generálního prokurátora, stížnost Dr. Kamila R-a do usnesení kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách z 21. dubna 1931, jímž byla zamítnuta jeho žádost o doručení kárného nálezu z 13. dubna 1931, zprošřujícího Dr. Emanuela S-ého z obvinění z kárného přečinu.

O d ů v o d n ě n í:

Stížnost směřuje proti usnesení kárné rady, jímž nebylo vyhověno žádosti Dr. R-a, by mu byl vydán opis nálezu v kárném řízení proti Dr. Emanuelu S-ému, není však, pokud jest řízena na nejvyšší soud, přípustná. Podle 4. oddílu kárného statutu, pojednávajícího o opravných prostředcích proti usnesením a nálezům kárné rady, lze si ovšem proti nálezům kárné rady stěžovati odvoláním a proti jiným usnesením stížností (§ 46), ale podle § 53 čís. 3 přísluší stížnost tomu, kdo jest kárným činem ve svých právech zkrácen, jen proti usnesení, že není důvodu ke kárnému řízení proti obviněnému (§ 29). O takové usnesení tu nejde. Není proto stížnost proti němu přípustna. Proti tomuto názoru nelze namítati, že odepřením opisu kárného nálezu a nepřímou tudíž i odmítnutím stížnosti proti tomuto odepření je tomu, kdo se má za zkrácena kárným nálezem ve svých právech, odňata možnost, stěžovati si i proti kárnému nález samému. To je sice pravda, ale nesejde na tom, protože podle jasného doslovu § 53 čís. 3 osoba ve svých právech domněle zkrácená má právo stížnosti, ale nemá je proti osvobozujícímu nález kárné rady podle §§ 38, 39 kárn. stat.

Čís. 135 dis.

Odvolání proti trestu písemné dŭtky podle § 12 písm. a) kár. stat. není přípustné.

(Rozh. ze dne 15. září 1931, Ds II 4/31.)

Nejvyšší soud jako soud druhé stolice v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie odmítl v neveřejném sedění odvolání, po případě stížnost obviněného advokáta z kárného nálezu kárné rady ze dne 14. února 1931, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu a odsouzen k trestu písemné důtky.

D ů v o d y:

Podle ustanovení § 47 odst. I. čís. 1 kár. statutu pro advokáty může obviněný odvoláním napadati kárný nálezn jen, bylo-li v něm uznáno na některý z trestů § 12 písm. b) až d) kár. stat. Odvolateli byl však napadeným kárným náleznem kárné rady ze dne 14. února 1931 uložen trest písemné důtky podle § 12 písm. a) kár. statutu, proti němuž není odvolání vůbec přípustné, a bylo je odmítnouti. Pokud je odvolání mylně označeno zároveň jako stížnost, jest odkázati na § 46 odst. 1 kár. statutu, jenž dovoluje kárný nálezn napadati jen odvoláním.

Čís. 136 dis.

I když nedodělky svou povahou, nahromaděním a početným stupňováním jsou povážlivého rázu, který po stránce objektivní přesahuje rámec pouhé nepřístojnosti, nejde o skutkovou podstatu kárného přečinu (ani o nepřístojnost) po stránce subjektivní, nebyl-li oheň nepřiznivý stav soudní agendy zaviněn nedbalostí nebo takovým poklesem pilnosti soudce, který by nemohl ospravedlniti, ana byla výkonnost soudce snížena těžkými chorobami.

(Rozh. ze dne 16. října 1931, Ds I 28/30.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací pro soudce nevyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání vrchního státního zastupitelství z kárného nálezu vrchního soudu v Praze jako kárného soudu první stolice ze dne 13. září 1930, jímž byli obvinění zproštěni z obvinění pro služební přečin podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.

D ů v o d y:

Odvolání napadá kárný nálezn především pro vady řízení, avšak tento důvod neprovádí, nedoličujíc určité vady ani netvrdíc, že byl zamítnut průvodní návrh kárného zástupce v předběžném řízení nebo při ústním líčení. Dále vytýká odvolání napadenému nálezu neúplnost a nesprávné právní posouzení, než ani v tomto směru nelze mu přisvědčiti. Odvolání opírá se jen o zprávu zmocněnce ministerstva spravedlnosti o prohlídce okresního soudu v Ž., vykonané ve dnech 14. až 16. listopadu 1929, na níž i kárný soud první stolice svůj nálezn založil, přihlížeje však důvodně i ke sdělením a úsudkům presidenta krajského soudu v M. ze dne 28. ledna 1930 o příčinách zjištěných nedodělků a úpadku soudní agendy, jež právě při posuzování činnosti obou obviněných s hlediska kárného zá-

kona mají zvláštní důležitost. Zdůrazňuje řečené presidium výslovně, že jednou z příčin stálého hromadění nedodělků je chorobný stav obou soudců, i přednosty soudu vrchního soudního rady Zdeňka V-a, i soudního rady Bohumila M-a, kteří oba — onen po těžké chorobě žaludeční (vředy) a tento po střevní chorobě — trpí značnou nervosou a nejsou schopni intensivnější práce, nanejmé ne práce přes čas, pro porušení zdraví. Dále poukazuje presidium ke zvláštním poměrům sociálním a hospodářským obyvatelstva okresu ž-ského, jež se ve značné míře zabývá průmyslem sklářským, a podle jeho obchodní konjunktury se řídí i život obyvatelstva, jež je svou povahou tvrdé, neústupné, čímž působí i soudcům práci velmi obtížnou, nanejmé vedením zbytečných sporů a nepřátelským vystupováním nejen proti sobě, nýbrž i proti státním úředníkům, bezdůvodnými stížnostmi a udavačstvím k nadřízeným úřadům. Ještě závažnější je však výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 10. března 1930, při ústním líčení v první stolici čtený, jímž ministerstvo vyřizuje a hodnotí zprávu svého zmocněnce pro výkon práva dozoru nad soudy o prohlídce okresního soudu v Ž., ve dnech 14. až 16. listopadu 1929, a dospívá k závěru, že zatížení tohoto soudu v roce 1928 činilo více než normál pro dva soudce, a že v roce 1929 není asi citelné zvýšení agendy, neboť stoupnutí ve věcech rejstříku T jest vyrovnáno poklesem agendy jiné. Příčin nepřiznivého stavu soudní agendy shledává ministerstvo více, z nichž všechny nejsou v moci soudců, a podle povahy agendy by vyžadovalo řádné její vyřízení nanejmé dvou plně výkonných soudců ještě s občasnou výpomocí. Podle zjištění kárného nálezu byl okresní soud v Ž. až do roku 1920 obsazen třemi samosoudci, avšak od té doby zmenšen osobní stav jen na dva samosoudce, ačkoli agenda v posledních letech značně stoupla. Stačí odkázati k nenapadeným údajům kárného nálezu první stolice, podle nichž agenda ve sporech před válkou dosahovala ročně 210 sporů, v letech poválečných (1919—1929) průměrně 312, avšak v roce 1928 již 633 a v roce 1929 (do dne prohlídky, t. j. do 16. listopadu 1929) již 548. Neočekávaný vzestup byl však zvláště ve věcech exekučních, jichž před válkou bylo průměrně ročně 669, v letech poválečných průměrně 599, avšak v roce 1928 již 1189, tedy přes 100% nad dřívější průměr, a v roce 1929 stoupla ještě více exekuční agenda, totiž do 15. listopadu 1929 již na 1348 případů. I přestupkové věci vykazují poměr čísel 348 předválečných oproti 851 v roce 1928 a 807 do 15. listopadu 1929. Ministerstvo spravedlnosti ve vzpomenuťm již výnosu zdůrazňuje, že chystá odpomoc, a že nový systemisační návrh přihlíží již ke zvláštním poměrům, působícím na zatížení okresního soudu v Ž., opětým systemisováním místa třetího soudce.

Kárný soud odvolací, posuzuje činnost obou obviněných soudců s hlediska kárného zákona pro soudce, nanejmé jejich povinností uložených jim předpisy §§ 46 a 47 soudní instrukce, dospěl k přesvědčení, že povinností urychlití vyřízení věci nemohli dostáti, jednak pro značné zatížení soudu v letech 1928 a 1929, jednak pro zjištěný chorobný stav po těžkých nemocech, a že právě tyto nemoci (trvající u přednosty soudu

jen v roce 1926 osm měsíců) byly hlavní a podstatnou příčinou vzniku nedodělků, poněvadž jediný samosoudce, obviněný Bohumil M. musel po několik měsíců celou soudní agendu vyřizovati sám. K tomu přistoupily ještě občasně choroby soudního rady Bohumila M-a v roce 1928 a 1929 (celý měsíc) a vzrůst agendy, který v letech 1928 a 1929 vyvrcholil v některých, právě nejobtížnějších oborech (ve sporném, exekučním a trestním) přírůstkem přes 100%. Skutečně vykonanou práci obou obviněných soudců nelze s kárného hlediska posuzovati jen podle zjištěných nedodělků, nýbrž i podle věcí vyřizovaných, a tu vychází na jevo — hledí-li se k celkovému stavu agendy, zjištěnému ve zprávě zmocněnce ministerstva spravedlnosti, že příkladmo jen ve sporech v letech 1928 a 1929 do 15. listopadu 1929 napadlo 1181 věcí, z nichž zůstalo nevyřizováno podle zjištění kárného nálezu 227, a z těch ještě v některých věcech podle výkazu zmocněnce ministerstva bylo sice pracováno, avšak řízení dosud nebylo skončeno. Ostatní věci však byly vyřizovány. Podobně tomu bylo i ve věcech exekučních a přestupkových, a třeba že se nedodělky týkaly věcí právě velmi důležitých (vnucovacího správy, dražeb nemovitostí a svršků a p.), bylo kárnému soudu odvolacímu uvážiti, zda oba obvinění nevěnovali svěřeným věcem náležitou péči a horlivost, když se přihlíží k nezaviněné zeslabenosti jejich výkonnosti, a zda zavinili v takovém způsobu a stupni porušení svých úředních povinností, že by jejich jednání zakládalo skutkovou povahu kárného přečinu ve smyslu § 2 kárného zákona pro soudce. Kárný soud odvolací úplně souhlasí s míněním kárného soudu prvního stolice, že, i když zjištěné nedodělky svou povahou, nahromaděním a početným stupňováním byly povážlivého rázu, který by po stránce objektivní přesahoval rámec pouhých nepřístojností, že tu není skutkové povahy kárného přečinu po stránce subjektivní, ano nebylo prokázáno, že byl nepříznivý stav soudní agendy zaviněn nedbalostí nebo takovým poklesem pilnosti obviněných, který by nemohli ospravedlniti, ano bylo zjištěno lékařským vysvědčením i zprávou nadřízeného presidia, že jejich snížená výkonnost jako soudců byla způsobena těžkými chorobami, které již o sobě měly v zápětí hromadění nedodělků. Nedostatek subjektivního zavinění obviněných byl též důvodem, že v jednání obviněných nebyla kárným soudem odvolacím shledána po stránce subjektivní ani nepřístojnost.

K vývodům odvolání jest ještě uvést toto: Výkonnost obviněných nelze posuzovati podle měřítká soudců zdravých, schopných plně využití svých duševních i tělesných sil, nýbrž jejich práce jest hodnotiti — jak bylo již vzpomenuáno — též s hlediska nezaviněné zeslabenosti jejich výkonnosti, a uváží-li se celá nadměrná soudní agenda jim přidělená, kterou svými zeslabenými silami nemohli zmociti, nelze jim vytýkati, že si ve výkonu svého úřadu počínali nedbale, poněvadž velkou část svěřených jim prací přece jen sami provedli. Stačí tu z výkazů nedodělků srovnati jen číslice těchto se zjištěným celkovým nápadem v jednotlivých oborech, by se jejich pozitivní činnost mohla posouditi, a netřeba ani v tomto směru dalších doplnění. Že ne největší napětí sil ke zdolání agendy nemohlo na nich býti požadováno, bylo již dovedeno ze

zprávy presidia o jejich chorobném stavu. Přidělování pomocných sil, kterých se přednosta soudu stále dožadoval, poukazuje na kritický stav agendy, nastalo teprve od polovice roku 1929, kdy soudce Ludvík R. od 28. června 1929 převzal jen trestní vyhledávání a věci právní pomoci. Soudní rada František S. byl přidělen až po soudní inspekci, teprve dnem 26. listopadu 1929. Nemůže proto až do listopadu 1929 býti řeči o vydatné pomoci obviněných v pracích jim přikázaných. I když obvinění nepoužili prostředků v odvolání vytčených, jako většiny přidělu pozůstalostí notáři, včasného sepisování protokolů ve věcech přestupkových, nelze z toho dovozovati jejich kárnou zodpovědnost, nýbrž spíše jen méně účelný nebo méně vhodný způsob vyřizování, který mohl býti napraven pokyny při přehlídkách soudů, jak se také stalo později, najmě výstižnou zprávou zmocněnce ministerstva spravedlnosti ze dne 15. února 1930, o níž se však obvinění dověděli až v době, kdy již nedodělky nebyly ke zdolání, což platí i o pokynech, ve výnose ze dne 28. června 1929 č. 15 věstníku ministerstva spravedlnosti (uveřejněném až v srpnu 1929). Nelze proto obviněným ani vytýkati, že se těmito pokyny neřídili již v době, kdy nedostatky vznikly, od roku 1926 do polovice roku 1929, a z toho dovozovati jejich netečnost nebo nepilnost. Další výtka velkého počtu komisí mohla by se týkati jen přednosty soudu, než tu nelze přezírat, že úřední dny byly ministerstvem nařízeny, a že úprava sporných hranic i zřízení cest nezbytných již svou povahou vyžadovaly činnosti soudce na místě samém právě v zájmu rychlého skončení řízení. Podle zprávy zmocněnce ministerstva připadlo právě v roce 1929 na tato jednání 22 a 15 komisí, tedy 37, kdežto na pozůstalostní projednání jen 11 a na spory 7. V této úřední činnosti obviněných, ani ve skutečnosti, že počátek soudního jednání ustanovovali na 9. hod. dopolední, kárný odvolací soud neshledal podstatu kárného provinění, najmě nedostatek zájmu na vykonávání spravedlnosti, ano nebylo zjištěno, že zanedbávali svěřený jim úřad, ba ani, že před devátou hodinou sami v úřadě nebyvali, nehledí-li se ani k jejich zjištěnému chorobnému stavu. Zdůraznil-li napadený kárný náleze ve svém konečném závěru, že nelze jedině jim, obviněným, přičísti k vině, že při zmenšené výkonnosti nemohli zdolat pod rukama jim rostoucí nedodělky, mínil tím poznatelně poukázati jen k okolnostem, nesouvisejícím s činností obviněných a nejsoucím ani v jejich moci — avšak jinak zcela zřetelně hned v následujícím odstavci vyjádřil, že neshledal u obviněných vůbec po stránce subjektivní zavinění na nepříznivém stavu soudní agendy, ani porušení služebních povinností v §§ 46 a 47 soud. instr. jim uložených. Není tu tedy ve skutečnosti ani vytýkaného rozporu mezi výrokem a důvody kárného nálezu. Z vylíčených úvah a důvodů nemohlo býti odvolání vyhověno.

Čís. 137 dis.

O výši cestovních poplatků rozhodují výhradně, s platností zavazující i kárný soud, orgány justiční správy; kárný soud odvolací není oprávněn ony poplatky snížit.

Obviněnému lze uložit kárným nálezem náhradu útrat jen částkou, na kterou budou cestovní poplatky upraveny konečným (pravoplatným) rozhodnutím správních úřadů.

(Rozh. ze dne 24. října 1931, Ds I 18/31.)

Nejvyšší soud jako soud rekursní v kárných věcech soudců, slyšev generální prokuraturu, částečně vyhověl stížnosti obviněného soudce do usnesení vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudce ze dne 22. května 1931, a ustanovil útraty kárného řízení, které podle nálezu vrchního soudu ze dne 28. prosince 1929 jest obviněný soudce povinen zaplatiti, částkou, na kterou budou poplatky, vypočítané v cestovním denníku, pravoplatně upraveny soudní správou (justičními administrativními úřady).

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel si nestěžuje, že mu byla uložena náhrada útrat, které vzešly úřední cestou soudního rady Václava S-a a soudního kancelářského revidenta Rudolfa B-a, jako části celkových útrat kárného řízení, které podle nálezu vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudce ze dne 28. prosince 1929 jest povinen zaplatiti, nýbrž stěžuje si jen do výše, na kterou byly poplatky za řečenou úřední cestu stanoveny. O výši cestovních poplatků rozhodují však podle zvláštních předpisů výhradně, tudíž s platností zavazující i kárný soud, orgány justiční správy. Pokud se tedy stížnost domáhá toho, by kárný soud rekursní zmínil položku těchto poplatků, nemůže jí býti vyhověno, neboť úkon ten nespadá do jeho pravomoci (srovn. výnos minist. spravedlnosti z 15. března 1918, č. 37.366/16, věstn. r. 1918 str. 236). Ale z kárných spisů plyne, že stěžovatel podal svého času proti úpravě oněch poplatků stížnost na presidium vrchního soudu, pokud se týče na ministerstvo spravedlnosti. O této stížnosti, směřující jen proti číselné úpravě poplatků, nebylo dosud pravoplatně rozhodnuto povolánými správními úřady. Nebylo proto lze uložit stěžovateli kárným nálezem náhradu útrat částkou, na kterou byly upraveny rozhodnutím, nenabyvším ještě právní moci, nýbrž jen částkou, na kterou budou konečným rozhodnutím správních úřadů pravoplatně upraveny.

Čís. 138 dis.

Administrativní přeložení soudce podle § 43 zák. čís. 46/1868 ř. zák. není kárným trestem; jeho účelem jest jen zabezpečení řádného a nerušeného vykonávání práva; nevyžaduje subjektivní zavinění soudce, o jehož přeložení jde.

(Rozh. ze dne 24. října 1931, Ds I 22/31.)

Nejvyšší soud jako kárný soud druhé stolice pro soudce nevyhověl v neveřejném zasedání, slyšev generálního prokurátora, stížnosti soudce do usnesení vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudce ze dne 21. srpna 1931, jímž bylo vysloveno, by byl stěžovatel ve smyslu § 43 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. přeložen ze svého služebního místa u okresního soudu v M., pro které byl jmenován, na jiné služební místo.

O d ů v o d n ě n í :

Přeložení soudce podle § 43 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. smí býti proti jeho vůli nařízeno, bylo-li by jeho další setrvání na dosavadním služebním místě na újmu vykonávání práva. Jde o důvod rázu objektivního, což plyne i z úvahy, že takové nedobrovolné přeložení, jehož způsob jest v § 47 zvlášť upraven, není kárným trestem jako přeložení podle § 6 a) cit. zákona, a že jeho účelem není potrestání soudce, nýbrž jen zabezpečení řádného a nerušeného vykonávání práva. Zákon nevyžaduje, by tu bylo i subjektivní zavinění soudce, který má býti přeložen, třebaže nelze neuznati, že příčiny, pro které se jeví další setrvání soudce na jeho dosavadním služebním místě škodlivým pro vykonávání práva, mohou míti a obyčejně také mívají původ v osobních vlastnostech soudce nebo v jeho chování. To právě přehlíží stěžovatel ve svých vývodech, jimiž se snaží doličiti, že v úřadě pilně pracoval, že mu tedy nelze přičítati výhradnou subjektivní vinu na tom, že stav okresního soudu, jehož jest přednostou, byl shledán velmi neuspokojivým a nepříznivým, a že se pokud jde o jeho poměr k Emmě B-ové, nedopustil ničeho, co by bylo (jak praví) »proti cnostem jeho stavu«. Okolnosti, které stěžovatel teprve dodatečně uvádí na svou omluvu, nejsou s to, by vyvrátily správnost úsudku kárného soudu prvě stolice, že řádné konání soudnictví, najmě vedení okresního soudu, jehož je stěžovatel přednostou, a mimo to zejména neblahé následky jeho veřejně v M. známého důvěrného poměru k Emmě B-ové (§ 47 soud. instr.) vyžadují, by stěžovatel v zájmu nerušeného vykonávání práva nebyl ve svém dosavadním působišti ponechán. Nelze posléze ponechati nepovšimnutým, že stěžovatel sám, když mu byly podle § 45 zákona čís. 46/1868 ř. zák. oznámeny důvody, které vyžadují jeho přeložení, projevil ve svém vyjádření ze dne 25. července 1931 souhlas s přeložením na jiné místo služební, a kladl jen podmínku, by netrpěl hmotnou škodu. Ale již sám zákon čís. 46/1868 ř. zák. pamatuje v § 47 na to, by soudce nebyl nedobrovolným přeložením zkrácen na svém platu, a by se mu dostalo náhrady normálních výloh stěhovacích. Klásti jiné podmínky není stěžovatel oprávněn. Stížnost nebyla shledána důvodnou, pročť jí nebylo lze vyhověti.

Čís. 139 dis.

Ustanovení § 43 kár. zákona pro soudce nestanoví jako podmínku přeložení soudce jen jeho nezpůsobilost k výkonu svěřeného mu soudcovského místa, nýbrž má na mysli veřejný zájem, t. j. ř á d n ý v ý -

kon soudnictví; s tohoto hlediska jest i řešiti otázku, zda by setrvání soudce na jeho dosavadním služebním místě mohlo býti na úkor řádnému konání práva, a zda jsou tu zákonné předpoklady pro takové opatření.

(Rozh. ze dne 24. října 1931, Ds I 23/31.)

Nejvyšší soud jako kárný soud druhé stolice pro soudce nevyhověl v neveřejném zasedání — vyslechnuv generálního prokurátora — stížnosti Zdeňka V-a do usnesení vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudce ze dne 14. listopadu 1930, jimž bylo vysloveno podle §§ 43 a 45 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., že může býti přeložen ze svého služebního místa přednosty při okresním soudě v Ž. B., pro které byl jmenován, na jiné služební místo.

O d ů v o d n ě n í:

Stěžovatel dovozuje ve své stížnosti, že není důvodu k opatření kárného soudu, napadeným usnesením vyslovenému, poněvadž není nezpůsobilý k výkonu soudcovského úřadu. Než stěžovatel přezírá, že ustanovení § 43 kár. zákona pro soudce nestanoví jako podmínku přeložení soudce jen jeho nezpůsobilost k výkonu svěřeného mu soudcovského místa, nýbrž že má na mysli veřejný zájem, t. j. řádný výkon soudnictví, a s tohoto hlediska jest i řešiti otázku, zda by setrvání stěžovatele na jeho dosavadním služebním místě mohlo býti na úkor řádnému konání práva, a zda jsou tu zákonné předpoklady pro takové opatření. Napadeným usnesením bylo zjištěno v souhlase s kárnými spisy, že stav soudní agendy u okresního soudu v Ž. B., jehož jest stěžovatel přednostou, jest nanejvýš nepříznivý, že zejména velmi mnoho věcí z let 1929, 1928, ano i věci ještě starší, nejsou dosud vyřízeny a že úpadek soudní agendy již tak pokročil, že ohrožuje řádné konání spravedlnosti. Tento povážlivý stav soudu přímo nutí, by byl v době pokud možno nejkratší napraven. Než poměry u okresního soudu v Ž. B. jsou tak svízelné, že uvedení jich do řádného stavu, potřebám obyvatelstva vyhovujícího, bude vyžadovati od soudce k řízení soudu ustanoveného mimořádně obětavosti, energie a iniciativy a největšího napětí duševních i tělesných sil. K tomuto úkolu však stěžovatel nemá těchto vlastností, neboť bylo zjištěno, že jeho výkonnost je zeslabena přestálou těžkou chorobou žaludeční (vředy), jejíž následky se ještě občas projevují, a které se snaží i přemáhati, by jen mohl úřad vykonávati, a podle zprávy presidia krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 28. ledna 1930 je třeba stěžovatele šetřiti a poskytnouti mu příležitost již z důvodu lidskosti, by se mohl v brzku uzdraviti a svou pracovní způsobilost zvýšiti. Stěžovatel sám připouští, že z důvodů zdravotních jest se mu vystříhati mimořádně stále práce a dlouhého sedění v kanceláři. Z vylíčeného plyne, že se stěžovatel i při dobré vůli nemůže věnovati řízení soudu způsobem shora vzpomenutým, nemaje k tomu po své chorobě potřeb-

ných sil. Ponechání stěžovatele za těchto mimořádně obtížných poměrů v úřadě přednosty soudu bylo by však na úkor řádnému výkonu práva u okresního soudu v Ž. B., nehledíc ani k tomu, že by mohlo i valně poškoditi oťřesený zdravotní stav stěžovatelův. Nemohlo proto jeho stížnosti již z těchto úvah býti vyhověno a nebylo třeba ani doplňovati šetření o jeho způsobilosti k výkonu soudcovského úřadu.

Čís. 140 dis.

Tak, jak jsou kárné tresty v § 6 a) a b) kár. zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. upraveny, nelze je ukládati soudcům na trvalém odpočinku vůbec.

Nebylo-li uložení trestu podle § 6 b) kár. zák. soudci na trvalém odpočinku obviněným napadeno, jest tím kárný soud odvolací vázán potud, že nemůže uložit trest nižší, není však vázán do té míry, že by musel uložit trest podle tohoto ustanovení zákona.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1931, Ds II 9/30.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání vrchního prokurátora z nálezu vrchního soudu v Brně jako kárného senátu pro soudce ze dne 28. května 1930, jimž byl obviněný uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. a uložen mu podle § 6 písm. b) téhož zákona kárný trest snížení odpočivného o 5% na dobu půl roku, potud, že obviněnému uložil kárný trest snížení odpočivného o 5% na dobu jednoho a půl roku.

D ů v o d y:

Obviněnému, jenž podle kárného nálezu porušil hrubě povinnosti, uložené soudci v § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. a §§ 46 a 47 patentu ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák., byl podle § 6 písm. b) citovaného zákona uložen kárný trest snížení odpočivného o 5% na půl roku. Odvolání vrchního prokurátora s tohoto nálezu navrhuje, by trest snížení odpočivného byl vysloven na dobu časově neomezenou, ano prý z předpisu § 6 písm. b) zákona neplyne, že snížení odpočivného jest přípustné jako kárný trest na dobu časově omezenou. Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací uvážil především zjištěnou okolnost, že obviněný jest na trvalém odpočinku. V takovém případě nelze v plném rozsahu použití ani předpisu písm. a) ani písm. b) § 6 kár. zák. (zák. čís. 46 1868 ř. zák.), an tento § upravuje tresty, které již podle své povahy mohou býti ukládány jen soudcům v činné službě, a nelze tohoto ustanovení použiti na soudce na trvalém odpočinku. Odvolání se neprávem dovolaává rozhodnutí nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího čís. 10 dis. sb. n. s. tr., dovozujíc, že kárný senát vykročil z mezí výměry trestu podle § 6 písm. b) zákona, uloživ obviněnému kárný trest snížení odpo-

čivného o 5% jen na půl roku na místě snížení časově neomezeného, na dobu celé pense. V cit. rozhodnutí vyslovil nejvyšší soud jen zásadu, že všeobecně se ustanovení kárného zákona č. 46/1868 ř. zák. vztahují i na soudce na trvalém odpočinku, ale již v onom rozhodnutí vyslovil pochybnosti, zda také lze bezvýminečně ukládati tresty podle § 6 kár. zák. i soudcům na trvalém odpočinku, ano postavení soudce, který jest v době kárného nálezu již na odpočinku, nemůže býti nepřívětivější, než osud soudce v té době ještě v činné službě, a nelze uznati na přísnější kárný trest jen proto, že mírnější trest, který by se jinak jevil úměrným povaze a stupni zjištěného provinění, nelze proti soudci na odpočinku vůbec nebo v celém rozsahu vykonati. Z trestů upravených v § 6 kár. zák. zní prvý na přeložení na jiné služební místo ve stejné hodnosti, a může býti zostřen snížením služebních požitků v rozsahu pod a) uvedeném; druhý trest § 6 b) zní na přeložení na dočasný odpočinek za současného snížení odpočivných platů, jež nesmějí 2 třetiny normálních platů přesahovati. Prvý trest předpokládá skutečný výkon soudcovské služby a snížení požitků jest jen případným jeho zostřením, druhý nařizuje snížení zaopatřovacích požitků na neurčitou dobu, ale zároveň stanoví také na neurčitou dobu dočasný odpočinek, takže snížení zaopatřovacích platů nezní na trvalo, nýbrž vyslovuje se za předpokladu, že může býti odsouzený po určité době buď reaktivován, nebo přeložen na trvalý odpočinek, čímž bude výkon trestu snížením zaopatřovacích požitků ukončen. Z těchto úvah plyne, že tak, jak jsou kárné tresty v § 6 a), b) kár. zák. upraveny, nelze je ukládati soudcům na trvalém odpočinku vůbec. Souzený případ je kromě toho ztížen ještě tím, že kárným senátem prvě ustanovení zákona nebylo obviněným napadeno. Jest tím proto kárný odvolací soud vázán potud, že nemůže uložit trest nižší. Není jím však vázán do té míry, že by musel uložit trest podle tohoto ustanovení zákona, jehož na souzený případ použití nelze, jak již bylo řečeno. Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací proto zaujal stanovisko, že musí v souzeném případě vysloviti trest odpovídající zjištěnému zavinění, opíraje se o dobu trestu podle § 6 kár. zák., an zákon, rozšířiv platnost kár. zák. i na soudce na trvalém odpočinku, tuto otázku jinak neupravil. Kárný soud, dovolávaje se při výměru trestu číselně bodu b) § 6 zákona ze dne 21. května 1868, č. ř. zák. 46, uložil obviněnému trest snížení odpočivného o 5% na půl roku. Tato výměra pohybuje se úplně v mezích zostření trestní sazby, jak jest stanoveno v druhém odstavci § 6 a) zák. č. 46/1868, podle něhož zmenšení služebních požitků jest omezeno časově a co do výše potud, že nesmí překročiti třetinu ročního platu a nesmí trvati déle než tři roky. Přes číselnou citaci § 6 b) pokládal tedy kárný soud ve skutečnosti za úměrný zavinění obžalovaného v souzeném případě trest odpovídající asi újmám v druhém odstavci § 6 a) stanoveným. Za těchto předpokladů nelze přiznati oprávnění odvolání vrchního státního zastupitelství, pokud se domáhá zvýšení trestu potud, by bylo podle trestní sazby § 6 b) vysloveno zmenšení pensijních požitků »časově neomezeně«; nelze přehlédnouti, že obvi-

něný podle osobních spisů od roku 1894 počínajíc vždy službu bezvadně, velmi svědomitě a pilně zastával a nikdy nebyl kárně trestán, a že se úplně přiznal ke kárným pokleskům, z nichž je viněn, kotvícím v podstatě v přílišné důvěřivosti ve spolehlivost kancelářského úředníka, o němž kárný nález sám zjišťuje, že si počínal s obzvláštní rafinovaností. Nejsou tu tedy předpoklady, by obdobou bylo použito trestu podle oněch přísných opatření, jež na myslí má § 6 b) druhý odstavec zák. 46/1868. Odvolání jest však v právu, pokud označuje trest uložený obviněnému i při použití § 6 a) cit. zák. za příliš nízký. Obviněnému přitěžuje, že porušil povinnosti úřadem mu uložené v několika směrech; že se tak dalo po celou řadu let, a že z poklesků obviněného vzešla státu i soukromým osobám značná škoda. K těmto četným a závažným přitěžujícím okolnostem nepřihlížel kárný soud postačitelnou měrou, vyměřiv obviněnému zmenšení pense, jež ve svém celkovém výsledku nedosahuje ani 1.000 Kč, a není přiměřený stupni a tíži kárného zavinění. Bylo proto v těchto mezích odvolání vrchního státního zastupitelství vyhověti a vzhledem k důležitosti a k závažnosti těchto přitěžujících okolností, ovšem s druhé strany též s ohledem na okolnosti polehčující a na rodinné poměry obviněného podle doby druhého odstavce § 6 a) zák. č. 46/1868 zvýšiti trest úměrně zavinění obviněného, jak se stalo.

Čís. 141 dis.

Poškození cti a vážnosti stavu, nabízel-li advokát bez plné moci a bez příkazu, formou obvyklou u provisních sprostředkovatelů, litografovanými oběžníky bez udání mandantů reality ku prodeji, hledal společníky a finančníky, takže mohl vzbuditi u adresátů domněni, že se zabývá sprostředkovatelskými obchody za provisi, a zavazoval-li se také přihlásivším se zájemníkům za provisi opatřiti úvěr.

Porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, učil-li advokát se svým koncipientem úmluvu o společném provozování advokacie pod svou záštitou s tím, že režii z větší části přesunul na koncipienta, a odpíral-li převzítí zodpovědnost v právních věcech koncipientem vedených.

Byl-li prohlášen kárný nález, jímž obviněnému uložen peněžité trest, není přípustné změnití výrok o trestu novým usnesením kárné rady; stalo-li se tak, jde o zmatečnost kárného nálezu ve výroku o trestu.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1931, Ds I 15/31.)

Kárná rada pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách uznala po ústním líčení podle obžalovacího usnesení ze dne 29. prosince 1930 a ze dne 9. února 1931 obviněného advokáta vinným kárným přechinem: a) poškození cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že jednak bez plné moci a bez příkazu, formou obvyklou u provisních sprostředkovatelů nabízel litografovanými oběžníky bez udání mandantů reality ku prodeji, hledal společníky a finančníky, takže mohl vzbuditi

u adresátů domněni, že se zabývá obchody sprostředkovatelskými za provisi, a že se také se svým bratrem, realitním sprostředkovatelem, na inserát přihlásivším se zájemníkům zavazoval za provisi opatřiti úvěr; b) porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že učinil se svým koncipientem Dr. P-em úmluvu o společném provozování advokacie pod záštitou obviněného s tím, že režii z větší části přesunul na svého koncipienta Dr. P-a, a že odpíral převzít zodpovědnost v právních věcech jeho koncipientem Dr. P-em vedených, odvolává se na to, že jde o osobní záležitosti Dr. P-e, a odsoudil obviněného k trestu peněžité pokuty 500 Kč.

D ů v o d y:

Kárná rada má za prokázáno, že z advokátní kanceláře obviněného byly rozesílány s vědomím a za souhlasu obviněného různým osobám, neklientům, oběžníky, sepsané formou obvyklou u realitních sprostředkovatelů, jimiž obviněný nabízel jménem jednoho svého mandanta ke koupi jeho velkostatek ve výměře přes 4000 měr, dále chmelný velkostatek ve výměře 300 korců, nebo pronájem velkostatku, a též společenství na velkostatku s kapitálem 200 tisíc. Druhým oběžníkem nabízel se ke sprostředkování místa komerčního ředitele s platem 4.000 Kč měsíčně při vkladu 200.000 Kč, a dále, že jiný jeho mandant přijme společníka s 200 až 300.000 Kč. Oba oběžníky byly rozmnoženy na stroji. Jednání obviněný omlouvá tím, že oba tyto přípisů byly zaslány určitým adresátům, jeho známým, na podkladě všeobecné plné moci jemu dané a podle daného příkazu; jednání takové prý není advokátním řádem zakázáno. Podle tvrzení obviněného byl prý k tomu zmocněn především Josefem V-ou, maje k tomu (jak ve vyjádření obviněného uvedeno) plnou moc, a zároveň i ku provedení právnických prací s tím spojených. Svědek Josef V. nemohl být slyšen, an jest neznámého pobytu; adresa nebyla obviněným uvedena; obviněný na jeho výslechu při ústním líčení netrval a nepředložil plnou moc, na kterou se ve svém vyjádření odvolával. I kdyby však obviněný takovou speciální plnou moc měl, nemohlo by to ospravedlňovati jednání obviněného, neboť jest podle názoru kárné rady se cti a vážnosti stavu advokátního neslučitelné, by advokát, který jest po zákonu povolán k obstarávání právních věcí stran, přijímal zmocnění k vyhledávání kupitelů nemovitostí, a by takové příkazy plnil způsobem a formou obvyklou u realitních sprostředkovatelů, by svoji advokátskou činnost zameňoval s činností realitního sprostředkovatele. I ku prodeji chmelného velkostatku měl prý obviněný speciální příkaz Frant. H-a a inž. Jaroslava H-a. Oba tito svědci pod přísahou vypověděli, že nikdy v této věci s obviněným nejednali, že ho ku prodeji statku nezmocnili, plnou moc mu nedali, že jednali jen s bratrem obviněného inž. Antoninem V-ou, který jest realitním sprostředkovatelem. Výpovědi ty považuje kárná rada za úplně věrohodné a nejsou nikterak oslabeny plnými mocemi, jež obviněný při ústním líčení předložil a jež jsou oběma řečenými svědky podepsány, ano není vyloučeno, že jméno obviněného

bylo do plných mocí buď vepsáno dodatečně, nebo že si svědci, podepisující inž. V-ovi, realitnímu sprostředkovateli, plné moci, nepovšimli, že v plných mocích jest uvedeno jméno obviněného Dr. V-y. Obviněný ani nepředložil kárné radě informaci, kterou si s oběma H-y sepsal a jim dal podepsati, což jest u advokátů obvyklé. V oběžníku se mluví dále o pronájmu řepného velkostatku se zámkem za 400 tisíc Kč, a že by prodávající vzal po případě společníka s kapitálem 200 tisíc. O těchto případech nenabídl obviněný žádné důkazy a nepředložil žádné doklady o tom, že měl k těmto nabídkám od svých mandantů zvláštní zmocnění. V případě druhého oběžníku, jímž se nabízí místo komerčního ředitele při vkladu 200.000 Kč, dovolával se obviněný svědectví Josefa K-a. Tento jako svědek pod přísahou však udal, že s obviněným v této věci nikdy osobně nejednal, nýbrž zase jen s jeho bratrem inž. V-ou. Obviněný měl sice K-ovou plnou moc, ta však mu byla vydána za účelem provedení jeho vyrovnacího řízení, ne však pro vyhledávání komerčního ředitele s vkladem. Také v případě Frant. P-a byla podle jeho svědecké výpovědi plná moc tímto svědkem podepsána inž. V-ovi, který ho poukázal do kanceláře obviněného, s nímž má společnou kancelář, a kdež P. zaplatil 1000 Kč proti potvrzení, že se inž. V. a Dr. V. zaručili za opatřiti úvěr 200 tisíc Kč, kromě toho byla sjednána paušální odměna 2000 Kč a 1—2% ze zaopatřeného úvěru. Tím obviněný budil zdání, že se svým bratrem, sprostředkovatelem za provisi opatřuje úvěr. Advokátní stav jest zákonem úplně postaven na roveň stavu soudcovskému. Podobně jako soudce musí i advokát dbáti cti a vážnosti svého stavu. Obviněný jako dlouholetý soudní rada měl příležitost obeznámiti se se stavem advokátním a musel si proto býti vědom toho, že advokacie jest povoláním, jemuž strany propůjčují důvěru a hájení svých zájmů podle zákona, nikoliv obchodní živností rovnou živnosti sprostředkovatelské, nikoliv veřejnou agencii, v níž by si advokát mohl prostřednictvím realitního sprostředkovatele klientelu zjednávat i důvěru v sebe stranám doporučovati. Že všeobecná plná moc, která ostatně byla podepsána za tak zvláštních okolností, opravňovala obviněného k všelikému jednání, najmě i k jednání sprostředkovatelskému, jak se obviněný mylně domnívá, o tom nemůže býti řeči. Jednání obviněného zakládá kárný přečin, jak jest v obžalovacím usnesení vymezen, a přečinem tím čest a vážnost advokátního stavu doznala újmy před očima všech těch; s nimiž obviněný takto po způsobu veřejných agentů jednal.

V druhém případě dává obžalovací usnesení obviněnému za vinu především, že učinil se svým koncipientem Dr. P-em úmluvu o společném provozování advokacie pod svojí záštitou. Podezření to považuje kárná rada za důvodné, an stěžovatel František S. ve stížnosti uvádí, že mu Dr. P. sám doznal, že ho Dr. V. jen kryje, an nemá dosud koncipientenskou praxi, a svědek slyšen byv pod přísahou udal dále, že Dr. P. prohlásil jemu a jeho manželce, že advokátní kancelář jest jeho, že místnosti najal a nájem z nich platí sám, což ostatně i obviněný doznal při ústním líčení, an se do místností Dr. P-em najatých a zařízených přestěhoval a ohledně činže mělo býti dodatečně súčtováno. Ohledně

činže z místností uvedl svědek inž. V., že nájem z nich platí Dr. V. To ovšem bylo v prosinci 1930, kdy Dr. P. u Dr. V-y již nebyl. Že v době, kdy Dr. P. u obviněného byl, platil nájemné obviněný, ani sám obviněný nevrátil. Svědkyně Vlasta R-ová potvrdila, že některé věci vedl Dr. P. na svůj účet jako své osobní, čímž jest jeho krytí obviněným rovněž prokázáno. Personál platil Dr. P., tiskopisy a papíry platil Dr. P. Emil V. byl přijat do služeb Dr. P-em, ovšem, poněvadž Dr. P. byl přihlášen jako koncipient, musel býti V. přihlášen jako sollicitátor Dr. V-y. Podle svědectví tohoto svědka platil činži z kanceláře Dr. P., rovněž personál a jinou režii. Kancelářské zařízení opatřil Dr. P. Také Dr. H-ému prohlásil Dr. V., že věc J.-S. jest věcí Dr. P-a, a týž měl dojem, že si Dr. P. pod patronací Dr. V-y vede věci na svůj účet. Z toho plyne, že větší část režie skutečně byla přenesena na Dr. P-a. Další závažnou okolností pro podezření krytí Dr. P-a obviněným jest, že, jak svědek Frant. S. pod přísahou udal, obviněný v červenci 1930 mu oznámil, že s Dr. P-em nemá nic společného, že od něho nic nepřijímal a že za nic neručí. Advokát, jehož kancelář by byla vedena na jeho vlastní účet, by takto odmítnouti zodpovědnost nemohl. Na základě těchto skutečností má kárná rada za prokázány kárný delikt vymezený v obžalovacím usnesení, a ano jest patrné, že obviněný na činnost svého koncipienta vůbec nedozíral, čímž byla stěžovateli způsobena značná majetková újma, ačkoliv advokát podle svých povinností musí na činnost kandidáta advokacie dozírat, a, poněvadž obviněný odepřel stěžovateli převzít zodpovědnost za činnost svého koncipienta, porušil tím povinnosti svého povolání, zároveň však poškodil i čest a vážnost advokátního stavu, vzbudiv i u kancelářského personálu, i u Dr. H-ého a zejména u manželů S-ových zdání, že advokacii mohou provozovati i osoby, které k tomu nemají kvalifikaci, jakou zákon žádá. Při rozhodnutí o trestu vzala kárná rada zřetel na dosavadní zchovalost obviněného, na jeho oční churavost, povšechné doznání, při tom však musela uvážiti, že nejde snad o náhodilou nedbalost neb opomenutí, nýbrž že jednání obviněného jest přímo nehorázné, že jde o zanedbání základních povinností stavu advokátního, o essentielle, jež musí býti součástí charakteru každého advokáta a uznala proto jako přiměřený trest peněžitou pokutu 500 Kč.

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl v neveřejném zasedání — slyšev generálního pokurátora — odvolání obviněného z onoho kárného nálezu, vyhověl však odvolání obviněného z výroku o trestu, zrušil napadený náleze ve výroku o trestu a věc vrátil kárné radě, by o trestu obviněného znovu rozhodla, mimo jiné z těchto

důvodů:

Po právní stránce byla povaha závadných jednání, obviněného posouzena správně a kárný soud odvolací souhlasí úplně s názory kárného nálezu o povaze oběžníků i o nesrovnalosti jejich obsahu a takového druhu obchodování se ctí a vážností stavu advokátního. Nález případně

rozlišuje takovou činnost od činností a prací náležejících do oboru působnosti advokáta a stačí v těchto směrech odkázati odvolatele k důvodům napadeného kárného nálezu, opřeným o skutková zjištění čerpaná z výpovědi svědků bratří H-ů, Josefa K-a a Františka P-a, a oceňujícím správně i právní význam plné moci K-a a P-a, jichž se obviněný dovolává. Bylo-li zjištěno, že koncipient obviněného Dr. P. sám hradil ve značné míře náklady kanceláře, najmě platy personálu, tiskopisy, papír a j., že věci některých klientů obstarával zcela samostatně a na svůj vlastní účet, že se obviněný zřikal zodpovědnosti a odmítal ručiti za tuto činnost svého koncipienta, plyne z těchto zjištěných skutečností logický závěr, že obviněný vědomě kryl svým jménem neoprávněné provozování advokacie koncipientem Dr. P-em, a v tomto jednání obviněného důvodně spatřuje napadený náleze objektivní i subjektivní povahu přečinu porušení povinností povolání. Lichou jest námitka odvolatele, že se mu Dr. P. vydával za koncipienta substituce schopného, ano bylo jeho věci jako advokáta a zaměstnavatele, by se hned při přijetí koncipienta o jeho způsobilosti přesvědčil a příslušné doklady o tom si dal předložiti. Bylo proto odvolání, pokud napadlo kárný náleze ve výroku o vině, jako nedůvodné zamítnouti.

Pokud však odvolání, napadajíc výrok o trestu, vytyká, že dne 18. května 1931 při ústním líčení prohlášený trest pokuty 1000 Kč byl později nepřipustně změněn na 500 Kč — nelze mu upřít oprávnění. V protokole o ústním líčení ze dne 18. května 1931 jest vyhlášený kárný náleze přesně zapsán, a z něho jest zřejmo, že obviněný byl odsouzen k trestu peněžitě pokuty ve výši 1000 Kč. Na kraji protokolu jest však připsána poznámka, že se výše pokuty 1000 Kč opravuje na 500 Kč podle poradního protokolu ze dne 19. května 1931. Z toho plyne, že původně usnesený a při ústním líčení dne 18. května 1931 vyhlášený trest pokuty 1000 Kč byl druhého dne, 19. května 1931, novým usnesením změněn a snižen na 500 Kč. Kárný náleze odsuzující, který jest podle § 38 kár. statutu pro advokáty prohlášen, musí podle § 39 kár. statutu kromě přesného označení druhu přečinu obsahovati i výrok o kárném trestu a o náhradě útrat kárného řízení. Byl-li prohlášen kárný náleze, jímž byl obviněnému uložen peněžitý trest 1000 Kč, nebylo přípustné výrok o trestu změnit novým usnesením následujícího dne; jeho změny mohlo býti podle zákona dosaženo jen úspěšným opravným prostředkem (§ 46 kár. statutu). Pokud nebyl trest původně kárnou radou vyměřený v opravném řízení zrušen a kárné radě uložen nový výrok o trestu, nebyla oprávněna sama od sebe trest změnit. Dodatečná změna výroku o trestu způsobila zmatečnost kárného nálezu ve výroku o trestu. Bylo proto v tomto směru odvolání vyhověti, napadený kárný náleze ve výroku o trestu zrušiti a věc odkázati kárné radě k novému rozhodnutí. Odvolání ve směru tom není nepřipustné, jakkoli nový trest byl mírnější, než trest původně vyslovený, ano není vyloučeno, že nové rozhodnutí v otázce trestu povede k výsledku ještě příznivějšímu pro obviněného.

Seznamy vypracoval
Dr. JAN BOLOMSKÝ,
vrchní sekretář nejvyššího soudu.

Věcný seznam abecední.

Administrativní přeložení: soudce čís. 138 dis., 139 dis.
— — viz též soudce.

Administrátor poštovní viz poštovní administrátor.

Advokát (obhájce): zástupce chudých, zřízený jen k provedení opravných prostředků obžalovaným ohlášených, nemůže bez zmocnění obžalovaného vzít zpět zmatečnou stížnost obžalovaným opovězenou čís. 4049.

— obhájce je oprávněn i bez výstavního svolení obžalovaného činit za něho veškerá prohlášení a návrhy; jen, odporoval-li tomu obžalovaný před soudem neb učinil-li návrhy nebo prohlášení odchytná od prohlášení nebo návrhů obhájcových, rozhoduje vůle jeho, nikoliv obhájceva čís. 4055.

— omyl kancelářské síly obhájcovy při záznamu lhůty čís. 4077.

— byly-li včas opovězeny a provedeny dvě zmatečnou stížnosti, jednak obžalovaným samým protokolárně ještě před doručením opisu rozsudku, jednak obhájcem písemně po doručení opisu rozsudku, jest tu i, onu pokládati za stížnost jednotnou, opakuje-li podání obhájcovy výtky obžalovaného čís. 4223.

— oprávnění zástupce chudých, zřízeného pro hlavní přelíčení, pomíjí skončením hlavního přelíčení; nového zástupce chudých k provedení zmatečnou stížnosti nelze zřídit, nežádal-li o to obžalovaný čís. 4241.

— zákon nepředepisuje, by byl obžalovaný poučen o právu žádati o zřízení obhájce chudých čís. 4241.

— obhájce musí býti nepřetržitě přítomen při celém porotním hlavním přelíčení čís. 4292.

— jde o zmatek čís. 2 § 344 tr. ř., odešel-li obhájce po své řeči a nebyl-li přítomen při konečném přednesu a při právním poučení předsedy porotního soudu čís. 4292.

— v trestním řádě není ustanovení, že se musí zástupce strany ihned při jednání vykáhati písemnou plnou mocí, a platí tu zásady občanského zákona o zmocnění (§ 1005 obč. zák.) čís. 4322.

— **disciplinární:** porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu se dopouští advokát, který neomluveně a neomluvitelně odpírá výše-
třovací výkony, jimiž byl jako člen kárné rady pověřen (§ 31 odst. 1 kár. stat.) čís. 127 dis.

— čest a vážnost advokátního stavu jest porušena jednáním advokáta, který — nedbaje vůbec jemu známého právního zástupce odpárce svého klienta — vejde v přímý styk s odpárcem v zahájené právní věci čís. 128 dis.

— nesnáší se se stavovskou ctí a vážností, by advokát bez dostatečných důvodů tvrdil o advokátu, že je duševně úchylný (pathologický) člověk, a nabízel o tom důkazy při veřejném soudním líčení čís. 129 dis.

— advokát, který zastupuje dlužníka, domáhajícího se soudního vyrovnání, nesmí, nechce-li se dopustiti kárného činu podvojného zastupování podle § 10 adv. ř., ucházeti se o zastoupení vyrovnacích věřitelů, pokud se nedohodli o přijetí vyrovnacího návrhu čís. 131 dis.

— zákaz podvojného zastupování čelí nejen proti současnému, nýbrž i proti postupnému zastupování odpárců v téže rozepři (stran súčas-

ných na témže právním jednání s protichůdnými zájmy) čís. 131 dis.

— — omyl o rozsahu zákazu podvojného zastupování neomlouvá čís. 131 dis.

— — nabízení se advokáta k bezplatnému zastupování je činem advokátského stavu nedůstojným, proti ostatním advokátům nekolegiálním a z mezí bezelstnosti a poctivosti (§ 10 odst. 2 adv. ř.) vybočujícím čís. 131 dis.

— — advokát, který se dá nutiti k plnění zákonných povinností pohrůzkou nadřízeného stavovského úřadu (jehož ochrany se strana musí dovolávat), ba dokonce i trestním zakročením, vzbuzuje nepochybně svým chováním nedůvěru stran a obecnostva k advokátnímu stavu a otrásá jeho vážnost čís. 132 dis.

— — to, že na advokátu byly příliš horlivě vymáhány daně a poplatky, neospravedlňuje zadržetí nebo použití svěřených mu peněz pro vlastní soukromé potřeby čís. 132 dis.

— — poškození cti a vážnosti stavu, nabízel-li advokát bez plné moci a bez příkazu, formou obvyklou u provisních sprostředkovatelů, litografovanými oběžníky bez udání mandantů reality ku prodeji, hledal společníky a finančníky, takže mohl vzbuditi u adresátů domněni, že se zabývá sprostředkovatelskými obchody za provisi, a zavazoval-li se také přihlásivším se zájemníkům za provisi opatřiti úvěr čís. 141 dis.

— — porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, učinil-li advokát se svým koncipientem úmluvu o společném provozování advokacie pod svou záštitou s tím, že režii z větší části přesunul na koncipienta, a odpíral-li převziti zodpovědnost v právních věcech koncipientem vedených čís. 141 dis.

Afekt: a opilost čís. 4176.

— viz též opilost.

Agitprop: pojem čís. 4113.

— viz též ochrana republiky (§ 15 č. 3, § 17 č. 1).

Aktivní legitimace k žalobě viz legitimace k žalobě.

Alternativní výrok: vyhovuje § 260 č. 1 tr. ř. čís. 4287.

Amnestie: z 19. října 1928: soud není oprávněn zrušiti své vlastní usnesení, jímž proti ustanovení čl. II. rozhodnutí presidenta republiky ze dne 19. října 1928 přiznal odsouzenému bezpodmínečné účinky amnestie; učinil-li tak, porušil zákon v základních zásadách trestního řízení čís. 4103.

— — byl-li souzený čin spáchán po vynesení dřívějšího rozsudku v prvé stolici, nelze při výměře trestu za souzený čin přihlížeti k trestu uloženému za onen čin, — a to ani, kdyby byl býval rozsudek o onom činu již v moci práva; oba rozsudky jest v tomto případě pokládati za rozsudky zcela samostatné, mezi nimiž není poměru předpokládaného ustanovením § 265 tr. ř.; důsledkem toho je sčítání trestů nepřipustné a nebyla použiti amnestie z r. 1928 na závalu skutečnost, že součet trestů na svobodě uložených oběma rozsudky činí více než jeden měsíc čís. 4226.

— — v případech, kde nejde o dodatečný trest podle § 265 tr. ř., jest u každého rozsudku zvlášť zkoumati, zda nejde o trest, na který se vztahuje čl. II. amnestie, bez ohledu na to, zda obžalovaný byl v době před 28. říjnem 1928 pravoplatně odsouzen více než jednou čís. 4226.

— — pro rozhodnutí okresních soudů o použití rozhodnutí presidenta republiky o amnestii z 19. října 1928 na ten který případ platí povšechná zásada § 481 tr. ř. čís. 4226.

Antena viz telegrafy.

Aparát radiový viz telegrafy.

Asistentka porodní viz porodní asistentka.

Autobus kolejový: krádež součástek kolejového autobusu státních drah (rozvodové skřínky a elektrické houkačky) spadá pod ustanovení § 175 I b) tr. zák., třebaž autobus nebyl v provozu, jsa dopravován na otevřeném železničním vagonu do dílen státních drah k opravě č. 4172.

Automobil: záleželo-li listivé předstírání pachatelovo v tvrzení, že auto, které dává do zástavy, je bez dluhu, ač bylo již zabaveno pro pohledávky jiných věřitelů, může být i při šálivosti tvrzení vyloučen poškozovací úmysl, předpokládá-li pachatel a mohl-li též vzhledem ke skutečné ceně auta důvodně předpokládati, že auto poskytuje i po úhradě zatajených zástavních pohledávek postačitelnou úhradu č. 4100.

- nejde o krádež podle § 174 II c) tr. zák., bylo-li odcizeno kolo připevněné k autu šroubem č. 4266.
- zločin nadřování zločinu ve smyslu § 212 tr. zák. zlomyslným opomenutím řidiče auta překaziti zločin násilného smilstva, spáchaný v jeho autu č. 4253.
- (§§ 335, 337 tr. zák.; min. nař. č. 81/1910): zavinění (§ 335 tr. zák.) nejel-li řidič automobilu za mlhavého počasí, máe stížený rozhled při křižování s protijedoucím autem, s náležitou opatrností, nevěnoval-li dostatečnou pozornost jízdě dráze a přehlédl-li zjevy, nutící ho k zastavení nebo zmírnění jízdy (nepostřehl-li výstražná znamení a přejel na silnici ležícího zraněného) č. 4048.
- pojem »křižovatky« ve smyslu § 46 odst. 2 nař. č. 81/1910 nevyžaduje, by tam byla zřízena stálá policejní služba; okolnost, že dopravní strážník označil jízdni dráhu za volnou, nezprošťuje řidiče povinností, uložených mu co do rychlosti a opatrnosti v §§ 45 a 46 onoho nařízení č. 4070.
- zákon (§§ 335, 337 tr. zák.) spokojuje se s takovou měrou opatrnosti, kterou lze požadovati na každém člověku, dbalém povinností k okolí, nechce však trestati opomenutí vzešlé z nedostatku kromobyčejných vlastností (zvláštní duchapřítomnosti); nelze proto řidiči automobilu přičítati za opomenutí ve smyslu § 335 tr. zák., že v okamžiku, kdy byl překvapen tím, že volant nefungoval, hledal příčinu vyjetí vozu z původního směru a snažil se především o to, by auto, vyjedší ze směru jízdy, do tohoto směru zase dostal č. 4056.
- pro pojem uzavřené osady (uzavřeného místa) je rozhodné, zda jest v místě činu (na rozdíl od jednoho nebo jednotlivého, o samotě stojícího stavení, činného dojem samostatné jednotky, samoty) skupina více budov, tvořících společné osídlení, obec, osadu nebo její část, v jejímž obvodu vzniká čilejší ruch, podmíněný stykem obyvatelů jednotlivých budov, po případě jednotlivých místních skupin budov, frekvenci povozů, pěších, pobytem dětí, odůvodňující, by se jízda po silnici děla se zvýšenou opatrností. Nezáleží na tom, zda jsou budovy po obou či jen po jedné straně silnice, zda jsou přímo u silnice či poněkud dále, zda jsou těsně vedle sebe či oddělené sady, zahradou, silnicí, potokem atd. č. 4079.
- zavinění řidiče automobilu, nezmínil-li rychlost na takový stupeň, by se stroj dal v každém okamžiku bezpečně a spolehlivě ovládati, po případě včas zastaviti, ač místní situace to vyžadovala, ani jel uzavřenou osadou a měl stížený rozhled, ocitnuv se ve stanici elektrické dráhy za motorovým vozem č. 4079.
- povšechná způsobilost ohroziti na živé silnici zdraví nebo život chodců jest při rychlé jízdě automobilem dána vždy již samou povahou stroje, s níž musí řidič počítati a své jednání zaříditi tak, by bylo vyloučeno ohrožení chodců k používání silnice stejně oprávněných č. 4081.
- přispěla-li k výsledku činnost jiné osoby (poškozeného), vylučovala by příčinnou spojitost, kdyby s ní řidič auta při pravidelném běhu věci a při obyčejné míře pozornosti počítati nemohl a nemusil; to nelze říci o přecházení silnice chodci před automobily, s kterýmžto obecně známým běžným zjevem automobilista počítati má a musí č. 4081.

- uzavřenou osadou jest celý okruh země, na němž se zcelená osada rozkládá, takže nelze z obvodu toho vyloučiti úsek, v němž není tak těsného seskupení budov jako v úsecích jiných č. 4082.
- řidič auta neručí (nezodpovídá) za následky srážky s chodcem, zachoval-li všechny potřebné nebo předepsané opatrnosti a nemohl-li přes to — jedá dovolenou rychlostí po volné silnici a dáváje opětne výstražná znamení — včas zastaviti, protože mu chodec vstoupil z nedanání do jízdni dráhy na vzdálenost, na kterou nebylo lze zastaviti; není-li tu těchto předpokladů, nezabavuje ani převážné spoluzavinění chodce řidiče zodpovědnosti za úraz, který zavinil svým jednáním (opomenutím) č. 4083.
- povinnosti řidiče automobilu v úseku jízdni dráhy (na stanici), ve kterém na jedné straně stál vlak elektrické dráhy, a na druhé straně povoz s nákladem dlouhého dříví č. 4083.
- podle § 9 zák. č. 47/1866 z. zák. pro Čechy (vyhlášky místodržitele pro Čechy č. 54/1886 z. zák.) musí býti za tmavé noci každý povoz, jedoucí po silnici, opatřen rozžatou světlnou, která musí býti umístěna tak, aby ji bylo z daleka pozorovati č. 4088.
- nocí jest doba, po kterou není denního světla; tmavou jest noc, není-li nedostatek denního světla ani částečně nahrazen zřídly světla jinak v noci účinnými (měsícem a hvězdami) č. 4088.
- povinnosti řidičů povozů (vozidel) pohybujičích se na veřejných silnicích k ostrážnosti a opatrnosti nutné k zamezení nehod nelze omeziti na šetření příkazů a zákazů silničních řádů, nýbrž jest učiniti vše, co omezuje nebezpečí srážek a nehod na nejmenší míru, a opomenuti vše, co přispívá ke vzniku nebo ke zvýšení takového nebezpečí č. 4088.
- srážka automobilu, jdoucího po hlavní silnici, s motocyklem, jedoucím po vedlejší silnici, na křižovatce obou silnic č. 4099.
- úplně přehledná křižovatka neskýtává konkrétní nebezpečí, s nímž by jezdec musel počítati, jen, je-li úplně volná. I na přehledné křižovatce jest však konkrétní nebezpečí, blíží-li se k ní z různých stran vozidla, jež se tam mohou střetnouti č. 4099.
- zavinění řidiče automobilu, jel-li nepřipustnou rychlostí, a řidiče motocyklu, nedbal-li rychlosti auta a nezařídil-li se zřetelem k ní způsob své jízdy tak, by nedošlo ke srážce č. 4099.
- řidič silostroje nemůže spoléhati na to, že řidič jiného silostroje bude dbáti zvyklosti (že vozidlo jedoucí po vedlejší silnici nechá předjeti vozidlo jedoucí po hlavní silnici) č. 4099.
- předjíždí-li řidič automobilu v nepřehledné zatáčce motocykl takovou rychlostí, že ji před protijedoucím automobilem nemohl ovládnouti a byl nucen zabociti těsně k motocyklu, zodpovídá podle § 335 tr. zák.; musí počítati i s úsekem spolujezdce na motocyklu č. 4110.
- otázka, zda řidič automobilu jel dostatečně vlevo, by bezpečnost jiných na silnici neohrožoval, jest otázkou viny, spadající do právního usuzování o náležitě opatrnosti, jejíž řešení vůbec nespádá do oboru znaleckého nálezu a posudku, jež jest vyžadáti jen, pokud jest potřebí odborné znalosti (§ 118 tr. ř.) č. 4134.
- ustanovení silničního řádu, že veškeré vozy mají v levo vyhýbati a v pravo předjížděti, předpokládá a vyžaduje povšechné zachovávání jízdy v levo, by tak i nepředvídané vyhýbání a předjíždění bylo umožněno č. 4141.
- i při nečekané náhodě (rozhledu bránicím náhodným zaslepení očí), pokud nepůsobí tak rychle a intenzivně, že není v lidské moci ji čeliti, jest zachovati povinnou opatrnost, kterou by mohl býti odvráceno nebo zmenšeno nebezpečí pro lidský život č. 4141.
- zavinění řidiče automobilu (§ 335 tr. zák.), vybočil-li z jízdni dráhy až skoro ke příkopu do bezprostřední blízkosti telegrafního sloupu, na nějž narazil č. 4141.

- — správnou volbu rychlosti ve smyslu všeobecného předpisu § 45 min. nař. čís. 81/1910 jest posuzovati vždy podle dané situace čís. 4197.
- — řidič automobilu musí počítati s obecně známým zjevem, že děti přebíhají přes silnici bezprostředně před jedoucimi auty; vidí-li hrající si děti po jedné straně silnice, súžené po druhé straně hroudami země z vykopávek, musí voliti takovou rychlost, při které by mohl vůz zastaviti i na krátkou vzdálenost; ona místní situace opodstatňuje pojem »zvláště nebezpečných okolností« ve smyslu § 337 tr. zák. čís. 4197.
- — subjektivní stránka čís. 4197, 4210, 4313.
- — řidiči povozu i motoru jest vyjimečně dovoleno předjížděti a se vyhýbatí na nesprávnou stranu (předjížděti po levé a vyhýbatí se po pravé straně), avšak jen, je-li trať po této nedovolené straně naprosto volná a děje-li se předjíždění (vyhýbání) s náležitou opatrností čís. 4210.
- — pokud min. nař. čís. 81/1910 platí, jsou soudy povinny k němu přihlížeti a nemohou podrobiti zkoumání otázku jeho vhodnosti a účelnosti se zřetelem na změněné poměry dopravní ani, kdyby snad v praxi policejními úřady k přísnému dodržování jeho předpisů přihlíženo nebylo; nelze se dovolávati zvyklosti ohledně nedodržování předepsané rychlosti čís. 4261.
- — řidič automobilu, vida, že křižovatka jest ohrožena autem se strany se k ní řítícím, může vhodně čeliti tomuto ohrožení jen zastavením před ohroženou křižovatkou, a je povinen tak učiniti, nemá-li jistotu, že křižovátku bezpečně přejede dříve, než ono auto vjede na ohrožené místo čís. 4261.
- — jízda na nebezpečné křižovatce se po případě děje za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. zák. čís. 4261.
- — zavinění (§ 335 tr. zák.) řidiče automobilu, je-li na kluzké půdě nepřipustnou rychlostí, nemáje kola opatřena ochrannými řetězy čís. 4312.
- — ve vnitřním městě na kluzké půdě za polední frekvence nesmí jeti větší rychlostí než 6 km, a musí po případě jeti tak pomalu a opatrně, by mohl každou chvíli zastaviti. Jízda za takových okolností děje se za zvláště nebezpečných okolností ve smyslu § 337 tr. zák. čís. 4312.
- — je-li řidič automobilu v nepřehledném úseku silnice (v prudké zatáčce) proti předpisu § 46 odst. 2 min. nař. čís. 81/1910 rychlostí 6 km za hodinu převyšující, zodpovídá (§ 335 tr. zák.) po případě i za následky (za úraz) způsobené prasknutím nebo sesmeknutím se pneumatiky čís. 4313.
- — k subjektivní skutkové podstatě přečinu podle § 335 tr. zák. se nevyhledává, by pachatel předvídal právě ten způsob neštěstí, který skutečně nastal; stačí, že mohl postřici, že jeho jednáním (opomenutím) může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro právní statky v § 335 tr. zák. uvedené čís. 4313.
- — nejde o uzavřené místo ve smyslu § 46 min. nař. čís. 81/1910, je-li jedna strana silnice ve směru jízdy na vzdálenost 600 m úplně volná a ojedinelé domy po druhé straně jsou od sebe značně vzdáleny čís. 4347.
- — řidič automobilu nedopustil se neopatrnosti ve smyslu § 335 tr. zák. tím, že dle platných předpisů a podle místních poměrů o sobě přípustnou rychlost nezminil vzhledem k tomu, že lidé jdoucí (stojící) na levém okraji silnice zvláště nečali na jevo, že slyšeli výstražné znamení a že si všimli příjíždějícího automobilu čís. 4347.
- — třebaže nedbalost chodce nezabavuje řidiče automobilu povinnosti, by sám se své strany dbal uložené mu pozornosti a opatrnosti a učinil vše možné, by předešel úrazu, nelze přece jíti tak daleko a příslušné předpisy vykládati tak, by tím byla jízda automobily vůbec znemožňována čís. 4347.

Autorské právo viz původcovské právo.

Bezpečnostní policie: jest a zůstává »prací vládní« bez ohledu, zda ji vykonávají zřízení obecního či státního úřadu policejního; zřízenec státního úřadu policejního (inspektor) jest úředníkem veřejným ve smyslu § 153 tr. zák. čís. 4211.

Bezprostřednost: porušení zásady čís. 4250.
— viz též průvodní řízení.

Bezrestnost: dle § 2 tr. zák.: kdo je částečně zbaven svéprávnosti, je podle trestního zákona plně zodpověden a podle trestního řádu plně schopen vystupovati jako obviněný (obžalovaný) před trestními soudy samostatně a činiti platná a závazná procesuální prohlášení čís. 4317.

— dle § 2 písm. a) až b) tr. zák.: za pravidelných okolností provázejí každou myšlenkovou činnost a činnost vůle jednající osoby představy odpovídající jejímu mravnímu i právnímu citění, které podle svého poměru k zamýšlenému činu a podle jeho povahy působí na činnost vůle vlivem buď rozhodnutí posilujícím nebo brzdicím čís. 4078.

— — zákon (§ 2 b) tr. zák.) rozumí střídavým pomínutím smyslů právě tak, jako při úplném zbavení užívání rozumu (§ 2 a) tr. zák.) takové zatemnění myslí, že pachatel jest vůbec neschopen rozpoznati protiprávnost svého jednání a dáti své vůli a svému konání směr odpovídající právnímu citu a právním normám. Dělitkem obou těchto vyvíňujících důvodů jest jen doba trvání duševní poruchy; při střídavém pomínutí smyslů podle § 2 b) tr. zák. musí tu býti v době rozhodné pro přičitatelnost trestného skutku čís. 4078.

— dle § 2 a) až c) tr. zák.: nejde o rozpor ani nejasnost, pomínul-li rozsudek mlčením údaje posudku, jimiž lék. rada nemění nic na smyslu svého posudku, jehož obsah je v rozhodovacích důvodech reprodukován a jímž vyloučila vyvíňující důvody § 2 a), b), c) tr. zák., nýbrž jimi jen zdůrazňuje, že jest na nalézacím soudu, by posudek o duševním stavu obžalovaného hodnotil a podle toho řešil otázku přičetnosti obžalovaného, a že není úkolem znalců lékařů usilovati o to, »by eventuelní zastaralost ustanovení § 129 I. b) tr. zák. byla nahrazena jiným názorem, který by byl citění dnešní společnosti přiměřenějším«, nýbrž že případná náprava v tomto směru mohla by býti zjednána zákonodárcem (změnou ustanovení § 129 I. b) tr. zák.), nebo soudy (změnou výkladu posléze cit. ustanovení zákona) čís. 4090.

— bylo-li formálně bezvadně zjištěno, že obžalovaný ze zločinu podle § 129 I. b) tr. zák. je duševně zdrav, neopodstatňuje další zjištění, že je od přírody homosexuální, že vykazuje neuropatické znaky, že pochází z rodiny dědičně zatížené, a že v době činu byl jeho nenormální pohlavní pud podstatně zvýšen pozitivním alkoholických nápojů, vyvíňující důvody podle § 2 písm. a) až c) tr. zák. čís. 4293.

— dle § 2 c) tr. zák.: zákon stihá za přestupek opilství činy, které, provázeny úmyslem podle § 1 tr. zák., byly by zločinem, při nichž však složitější duševní pochody, pro zločinný úmysl nevyhnutelné, jsou pro úplné opilství pachatelovo vyloučeny čís. 4162.

— stav úplného opilství nelze vykládati ve smyslu obvyklém, jako by musilo jíti o toho, kdo je pro opilost zcela beze smyslů, jehož veškerá duševní činnost je odstraněna, nýbrž jest zákonný znak »úplného opilství, v němž si pachatel svého činu nebyl vědom«, pojímáti ve smyslu právnícko-psychologickém, tedy tak, že pachatel byl zbaven schopnosti, uvážiti náležitě a správně význam a dosah svého činění, jinými slovy, rozpoznáti protiprávnost svého skutku čís. 4176.

— stav úplného opilství nepředpokládá nutně úplné zrušení, nýbrž stačí i zkalení pachatelova vědomí o skutkových okolnostech, za kterých jedná, a o protiprávních následcích, které nastanou z jednání, k němuž ho pohánějí pudy v jeho myslí se zrodíví čís. 4176.

— — společlivým předpokladem přičetnosti nemusí býti, že opilý delší kus cesty běžel, ani, že poznal strážníky jako takové čís. 4176.

— — nemožnost upamatovati se na to, co se za opilosti stáhlo, nasvědčuje stavu bezvědomí čís. 4176.

- — i opilost, jež o sobě nezakládá ještě nepřičetnost, může se, přistoupí-li k ní afekt, vystupňovati tak, že vylučuje přičetnost č. 4176.
  - — množství vypitých lihovin a jejich účinek nejsou vždy v přímém poměru č. 4176.
  - **dle § 2 e) tr. zák.:** ustanovení § 2 písm. e) tr. zák. vztahuje se jen na skutkové omyly a na neznalost nebo na mylný výklad jiných zákonů než trestních č. 4087.
  - — pokud nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na zločin násilného smilstva podle § 125 tr. zák. dána dodatková otázka, zda nebyl obžalovaný v takovém omylu (ohledně zneužití ve stavu neschopnosti k odporu pro opilost), pro který nelze spatřovati v jeho činu zločin (§ 2 e) tr. zák.) č. 4140.
  - — kdy vyvíňuje (§ e) tr. zák.) omyl ohledně oprávnění lesního zřízence zakročovati v cizím revíru? č. 4348.
  - **dle § 2 f) tr. zák.:** ustanovení § 2 písm. f) tr. zák. týká se nedbalosti č. 4087.
  - **dle § 2 g) tr. zák.:**
    - 1. neodolatelné donucení (stav nouze): neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.) předpokládá nátlak vnější, za něhož pachatel mohl zachrániti sebe nebo jiného z těžkého a bezprostředně hrozícího nebezpečí jen spácháním činu trestním zákonem zapovězeného. Nátlak vnitřní, pozůstávající v chorobném nedostatku tlumů, nepřichází tu vůbec v úvahu č. 4090.
    - — bylo-li formálně bezvadně zjištěno, že obžalovaný ze zločinu podle § 129 I b) tr. zák. je duševně zdrav, neopodstatňuje další zjištění, že je od přírody homosexuální, že vykazuje neuropatické znaky, že pochází z rodiny dědičně zatížené, a že v době činu byl jeho nenormální pohlavní pud podstatně zvýšen použitím alkoholických nápojů, ani neodolatelné donucení podle § 2 g) tr. zák. č. 4293.
    - 2. nutná obrana: pokud nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř. a o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána dodatková otázka na stav poděšení, strachu a leknutí č. 4259.
    - — zákon v § 335 tr. zák. pokládá zvláštní poměry pachatelovy i zvláštní okolnosti, za nichž pachatel jednal, za rozhodné pro posouzení otázky, zda si pachatel byl nebo mohl býti vědom toho, že jeho jednáním (opomenutím) může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečství pro právní statky § 335 tr. zák. chráněné; při řešení této otázky jest přihlížeti i k duševnímu stavu pachatelovy v době činu (§ 2 g) tr. zák.) č. 4303.
- Bezvědomá osoba:** násilí na ní a loupež č. 4209.
- Bigamie** viz manželství dvojnásobné.
- Brunner:** neoprávněné označování syra tímto jménem č. 4248.
— viz též ochrana známek.
- Buržoasie:** líčení útisku dělnictva jí č. 4274.
— viz též ochrana republiky (§ 14 č. 1, 5).
- Bytová lichva** viz předražování.
- Causalita** viz příčinná spojitost.
- Cestovní poplatky:** o jich výši rozhodují výhradně, s platností zavazující i kárný soud, orgány justiční správy; kárný soud odvolací není oprávněn ony poplatky snížit č. 137 dis.
- Církev:** ustanovením § 14 č. 3 zák. na ochr. rep. není chráněna církev jako taková, ani jen několik jednotlivců, nýbrž jen skupina obyvatelů; popuzování musí míti přímý vztah k náboženství skupiny obyvatelů, proti níž je popuzováno č. 4097.
- Civilní geometr:** ochrany podle § 68 (81, 312) tr. zák. požívá i pomocník civilního geometra, umísťuje z příkazu soudce mezníky tam, kam soudce nařídil (kopaje jámu pro mezníky) č. 4283.

Cizí revír: zakročení hajného v něm č. 4348.

— **smilstvo:** nadržování mu č. 4244.

— — viz též kuplířství.

Cizina: jde-li o přečin nebo přestupek, může soud vyhostiti cizozemce z republiky jen, uznal-li ho vinným takovým přečinem nebo přestupkem, na nějž ukládá zákon výslovně a zvláště trest vyhoštění z tuzemska jako trest hlavní nebo trest vedlejší č. 4042.

— není-li právně možné jednotlivě vyříditi sbíhající se trestné činy, an byl cizí státní příslušník souzen československým soudem jen pro trestné činy spáchané na zdejších státních územích, nelze přihlížeti při výměře trestu k trestu uloženému rozsudkem v cizině, třebaže byly ony činy spáchané před vynešením tohoto rozsudku č. 4117.

— předpoklady § 54 odst. druhý tr. ř. jsou splněny, žádá-li veřejný obžalobce ustanovení příslušného soudu, by se mu dostalo oprávnění žádati o vydání obviněného cizími úřady č. 4135.

Cizinec viz cizina.

Cizozemský obchodník: prodávši bez úředního povolení v tuzemsku radiotelefonní zařízení, dopouští se přečinu podle § 24 č. 1 zákona č. 9/1924, a to i, opatřil-li si kupitel povolení k dovozu koupeného zařízení č. 4302.

Cukerín: neoprávněné obchodování jím č. 4185.

— viz též potraviny.

Čas požáru: a krádež č. 4208.

— — viz též krádež dle § 174 I c).

Časopis: jeho urážka viz urážka tiskem (§ 27).

Čepování lihovin viz zákaz čepovati.

Čestná práva občanská: jich ztráta podle § 32 na ochr. rep. č. 4094, 4206.

— — viz též ochrana republiky (§ 32).

Četnické oznámení: bylo-li při hlavním přelíčení čteno, stal se tím složkou průvodní látky i tam uvedený mimosoudní údaj svědka, který soud nesmí ponechat mimo okruh svých úvah, třeba že svědek odepřel při hlavním přelíčení svědectví, používaje dobrodiní § 152 č. 1 tr. ř. č. 4196.

Četnictvo: úkolom četnictva jako úřadu bezpečnostního jest podle § 24 tr. ř. (§ 1 zák. č. 299/1920 sb. z. a. n.) vyzvídati veškeré zločiny a přečiny, pokud se nevyšetřují jen k žádosti účastníka č. 4109.

Čin trestný: uložení pořádkového trestu (možnost takového trestu) nevylučuje stíhání a potrestání trestním soudem č. 4084.

— — kdo je částečně zbaven svěprávnosti, je podle trestního zákona plně zodpověden a podle trestního řádu plně schopen vystupovati jako obviněný (obžalovaný) před trestními soudy samostatně a činiti platná a závazná procesualní prohlášení č. 4317.

Činitel veřejný viz úplatkářství.

Činné spolupůsobení: při zločinu loupežného zabití nevyžaduje ani vztažení ruky proti osobě, již se násilí děje; stačí každá činnost pachatelova, již při samotném vykonání onoho zločinu hlavního pachatele posiluje a podporuje, ať se to projeví jakýmkoliv způsobem č. 4221.

Činnost myšlenková viz úmysl zlý.

— **v národních obranných spolcích:** nevylučuje, by dotyčná osoba, podnikána nějakou pohnutkou, byť i soudem nezjištěnou, nehanobila surově vlastní národ a stát č. 4189.

— **všele jednající osoby** viz úmysl zlý.

Činným spolupůsobením (§ 136 tr. zák.): jest každá činnost, která při společném zločinném úmyslu a při skutečném provádění zločinu předního jednajícího pachatele posiluje, po případě utvrzuje ve zločinném rozhodnutí, takže jedná v pevném vědomí, že jeho přítomný druh jest jeho oporou a že jest kdykoliv ochoten přispěti jakoukoliv podle okolností nutnou pomocí č. 4259.

Člen Národního shromáždění viz imunita.

Čtení spisů (protokolů): ve smyslu § 252 tr. ř. č. 4250, 4262.

— — viz též průvodní řízení.

Dary úředníku viz úplatkářství.

Dcera: nadržování cizímu smilstvu s ní čís. 4244.

— viz též kupliřství.

Delegace: k vůli zkrácení vyšetřovací vazby lze podle § 62 tr. ř. přikázati věc soudu, u kterého nastane dříve poroční období čís. 4164.

— delegace senátu mládeže krajského soudu, u něhož je mladistvý obviněný ve vazbě, je po případě účelná v zájmu urychlení a zlevnění řízení čís. 4320.

— důvodem delegace může býti po případě i, nemá-li obžalovaný peníze na cestu ke vzdálenému příslušnému soudu čís. 4333.

Delikty kulposní: spadá sem trestný čin podle čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 čís. 4096.

— **majetkové:** není důvodu, vymeziti pojem nedbalosti pro trestné činy proti bezpečnosti majetku, nanejmé pro přečin úpadku jinak (úžeji), než jest zákonem vymezen pro trestné činy proti bezpečnosti života v § 335 tr. zák. čís. 4150.

— jde-li o sčítací trestný čin (krádež), spáchaný v obvodech různých soudů, nemění nic na příslušnosti předstíhuvšího soudu (§ 51 odst. 2 tr. ř.) zastavení trestního řízení podle § 90 tr. ř. tímto soudem až po dojití trestních oznámení druhým soudům čís. 4165.

— **ohrožovací:** přečin podle § 27 zák. čís. 111/1927 není deliktem výsledným, nýbrž ohrožovacím čís. 4178.

— **sčítací** viz delikty majetkové.

— **soukromožalobní:** jsou jen ty, které trestní zákony za ně označují; nevyhrazuje-li zákon výslovným ustanovením trestný čin obžalobě soukromé, jest jej stíhati obžalobou veřejnou. Přestupek § 113 patentového zákona podle zákona není vyhrazen obžalobě soukromé a jest jej proto stíhati obžalobou veřejnou čís. 4104.

— ustanovení § 490 tr. zák. o vyloučení důkazu pravdy, vztahuje-li se obvinění na čin, který lze stíhati jen k žádosti třetí osoby, chce zameziti, by soud nemohl oklikami zjistiti, že se kdo stal vinným soukromožalobním deliktem čís. 4215.

— odhodlal-li se k žalobě oprávněným stíháním pro soukromožalobní delikt vydati okolnosti soukromého deliktu veřejnosti soudního líčení, lze prováděti důkaz pravdy i soudními spisy (svědeckými výpověďmi), vztahujícími se na tyto soukromé delikty čís. 4215.

— viz též obžaloba soukromá.

— **veřejnožalobní** viz obžaloba.

— **výsledčné:** přečin podle § 27 zák. čís. 111/1927 není deliktem výsledným, nýbrž ohrožovacím čís. 4178.

Demokracie: jest vládou lidu jako celku, při čemž sociální (nebo jiné) rozvrstvení obyvatelstva nečiní rozdílů čís. 4156.

Dělnictvo: líčení jeho útisku buržoasií čís. 4274.

— viz též ochrana republiky (§ 14 č. 1, 5).

Dělová střela: není zbraní dle § 13 č. 1 zák. na ochr. rep. čís. 4066.

Děti: přebíhání dětí přes silnici bezprostředně před jedoucími auty je okolnost obecně známá; v bezprostřední blízkosti silnice bez dozoru si hrající děti jsou rychlou jízdou auta po silnici uvedeny do konkrétního nebezpečí, které automobilistovi pro přirozenou svoji povahu musí býti zřejmé, a s nímž musí počítati, třebaže bylo spoluzaviněno nedostatečným dozorem na děti čís. 4197.

Diktatura proletariátu: znamená vládu menšiny nad většinou a vládu jedné sociální vrstvy obyvatelstva nad vrstvami ostatními čís. 4156.

— myšlenka diktatury proletariátu jest v příkrém rozporu se zásadou demokracie, na níž jest založena Československá republika; projev nadšení pro onu myšlenku obsahuje zároveň působení ve smyslu této zásadě nepřátelském čís. 4156.

Dluh: jeho neplacení o sobě není trestné čís. 4254.

Dobírání si: není sesměšňováním (§ 491 tr. zák.) čís. 4236.

Dodatečné nařízení výkonu trestu: podle § 6 čís. 1 zákona o podmíněném odsouzení čís. 4123.

— **odvolání:** křivého obvinění nečiní pachatele beztrestným čís. 4121.

Dokumenty: násilně se jich zmocnění čís. 4285.

— viz též násilí dle § 83.

Dolčování zmatečnosti viz zmatek.

Dolus eventualis: subjektivní skutková podstata přečinu podle § 27 zák. o nek. sout. nevyžaduje, by byl pachatel přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů; stačí i dolus eventualis čís. 4059.

— ke skutkové podstatě přečinu podle § 45 zák. o právu původském stačí eventuální zlý úmysl čís. 4154.

Domkár: zabití jim veře a § 399 tr. zák. čís. 4224.

— viz též maso neohledané.

Donucovací pracovna viz robotárna.

Dopis (strýce obžalovaného): sdělující, že obžalovaný byl po 3 léta nemocen závažně mozkových blan, a že jeho matka již po dlouhá léta trpí touto chorobou, není listinou ani písemností jiného druhu ve smyslu § 252 předposl. odst. tr. ř. čís. 4262.

Doručení: doručení opisu rozsudku státnímu zastupitelství je nahrazeno sdělením prvopisu, a lhůta § 281 (294) tr. ř. k provedení opovězené zmateční stížnosti a opovězeného odvolání počíná pro státní zastupitelství dnem, kdy mu byl dodán prvopis rozsudku k nahlédnutí čís. 4092, 4174.

— lhotejně, zda z podnětu opovědi opravného prostředku či z jiného podnětu čís. 4174.

— účinek tohoto doručení, že totiž osmidenní lhůta k provedení zmateční stížnosti i odvolání počíná dnem tohoto doručení, nemůže odvrátiti ani státní zastupitelství tím, že prohlásilo při vrácení spisů, že jich použilo pro jinou trestní věc, ani nalézací soud tím, že doručil státnímu zastupitelství spisy ještě jednou, a to tentokrát s poukazem na opověď opravných prostředků čís. 4174.

— nevyplývá-li z plné moci, že byla udělena před hlavním přeličením, jest doručiti kontumační rozsudek obžalovanému čís. 4198.

— **knihovního výpisu:** a úplatek čís. 4047.

— **opisu rozsudku:** dle § 285 tr. ř. čís. 4286.

— viz též zmateční stížnost.

Dotýkání se: zevních rodidel pyjí stačí pro § 127 tr. zák. čís. 4247.

Dověděti se (§ 12 čís. 1 odst. 2 z zák. na ochr. rep.): pro pojem ten nestačí již podezření, nýbrž vyhledává se vědomí pachatelovo, že se chystá podnik zákonem předpokládaný čís. 4297.

Dozorci vězňů: jest úředníkem ve smyslu §§ 101, 104 tr. zák. čís. 4102.

— na pasivní úplatkářství dozorců vězňů a na spoluvinu na něm není použití ustanovení § 3 odst. č. 1 a 2 zákona čís. 178/1924, nýbrž přísnějšího ustanovení druhé věty § 104 tr. zák. čís. 4102.

— ve svádění (svedení) soudních dozorců vězňů ke stranicí nebo k porušení úřední povinnosti darem nelze shledati zločin podle § 105 tr. zák., nýbrž jest o takové protiprávní činnosti uvažovati s hlediska mírnějších ustanovení § 2 odst. č. 1 a 2 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n., vstoupivších na místo zrušeného předpisu § 311 tr. zák. čís. 4102.

Drůbež: daná do komise čís. 4177.

— viz též komisionář.

Družstvo: přisvojení si zboží jeho skladníkem čís. 4137.

Dáchockvé přestupky: neoprávněné obchodování s umělými sladidly (sacharinem, cukerinem) není soudním přestupkem podle § 10 zák. o potravinách (čís. 89/1897), nýbrž přestupkem dáchockým (§ 4 odst. 1 cis. nař. čís. 37/1917) čís. 4185.

Duševní méněcennost viz duševní stav.

Duševní stav: zákon nevyžaduje, by se obžalovaný sám hájil duševní méněcenností nebo nepřičetností. Ani opačná tvrzení pachatelova nezabavují soud povinnosti ve smyslu § 319 tr. ř., poukazuje-li provedení činu, zodpovídání se obžalovaného a výsledky řízení o sobě nebo jejich vzájemný souhrn a poměr ke skutečnostem, které by, kdyby byly pravdivé, vylučovaly nebo rušily trestnost činu čís. 4078.

- — okolnost, že pachatel zavraždil milenku, s níž chtěl společně zemřít, k její žádosti, nepoukazuje o sobě na chorobný duševní stav (§ 319 tr. ř.) č. 4078.
- — lidé prostí, nanejvýš nemají-li zvláštního vzdělání, nedovedou se vždy přesně vyjadřovati o svých duševních stavech a neznají mnohdy smysl výrazů, týkajících se takových stavů č. 4290.
- **vady:** tvořící podklad sesměšňování (§ 491 tr. zák.), nesmějí se zakládati na zneuctivajícím jednání nebo činění postiženého, nebo tkvítí v jeho pozave, takového jednání schopné (nesmějí býti opovrhlivými vlastnostmi nebo výronem opovrhlivého smýšlení). Při vytýkání takových vad by nešlo o sesměšňování, nýbrž o hanění č. 4215.

Důvěra zákaznika: její ztráta č. 4059.

- — viz též nekvalitní soutěž (§ 39).

Důvody: jsou integrující součástí rozsudku č. 4189.

- **zprošťujícího rozsudku:** nemohou nabytí právní moci ani mít závaznost pro jiný soud při rozhodování o jiné trestní věci č. 4062.

Dva nebo více lidí (§ 11 zák. na ochr. rep.): jest tu třeba, by tito lidé byli současně na místě činu přítomni, nevyžaduje se však, by dvě nebo více osob projev skutečně postřehly; po stránce objektivní stačí možnost tohoto postřehu, po stránce subjektivní vědomí pachatele, že skutek může býti postřehnut ještě jinou osobou, než se kterou rozmlouval a k jejíž vědomosti se měl podle jeho úmyslu projev dostat č. 4045.

Dvě zmatečné stížnosti: ku které je přihlížeti? č. 4223.

Dvojnásobné manželství viz manželství dvojnásobné.

Elektrická houkačka viz krádež dle § 175 I b).

- **pouliční dráha:** ustanovení železničního provoz. řádu, jež propůjčuje železničním zřízencům za určitých předpokladů moc/policejní, platí i pro zřízence elektrických pouličních drah č. 4246.

Elementární škola: je tajnou organizací, jejímž účelem jest podvracení samostatnosti a demokraticko-republikánskou formu státu; založení a účast na jejím působení jest nedokonaným přečinem § 17 č. 1 zák. na ochr. rep. i, nebyl-li žádný další člen pro organizaci získán, a bylo-li pokračování (v kursech) zákrokem bezpečnostního úřadu zmařeno č. 4113.

- — k pojmu »tajnost« stačí, bylo-li použitím označení pro elementární školu zamlčeno, co bylo v pravdě jejím pravým účelem (vyučování základem komunismu ve smyslu ilegálního tiskopisu »Agitprop«) č. 4113.

Enuntiát viz výrok.

Eventuální otázka viz otázka eventuální.

- **zlý úmysl** viz doluse eventualis.

Ex offio obhájce viz advokát.

Favorisovaná osoba viz úplatkářství.

Firma: pro posouzení aktivní legitimace k žalobě je rozhodná totožnost toho, komu bylo na jeho právech ublíženo, s tím, kdo žaluje; že snad jeho firma je poněkud odchýlně protokolována v obchodním rejstříku, při tom na váhu nepadá č. 4114.

Fond: i v určitém »fondu« soustředěné hmotné prostředky, o nichž snad ani nelze zjistiti, ze kterých peněžitých pramenů pocházejí, mohou býti předmětem svěření i zpronevěry, pokud jen má dotčený fond sloužiti ke krytí výloh určité fyzické nebo hromadné osoby č. 4062.

Formace proletářské viz proletářské formace

Funkce veřejná viz veřejná funkce.

Furtum usus: o (beztrestném) furtum usus lze mluvit jen, jde-li o normální, obvyklé potřebě vyhovující a jen krátkou dobu trvající užívání odňaté věci, při němž se věc podstatně neznehodnocuje, nikoliv však, odejme-li kdo cizí věc bez svolení vlastníka, užívá-li ji po dlouhou dobu a

takovým způsobem, že se tím věc značně znehodnocuje, těžce poškozuje, ba ničí; tu nejde o užívání (usus), nýbrž o zneužívání (abusus), a jest podřaditi jednání odcizitelovo pod skutkovou povahu krádeže podle § 171 tr. zák. č. 4332.

Generalia: výslech ad generalia je svědeckým ve smyslu § 199 a) tr. zák. č. 4260.

Geometrie civilní viz civilní geometrie.

Granát: není zbraní ve smyslu § 13 č. 1 zák. na ochr. rep. č. 4066.

Hajný: kontinuita služebního výkonu opravňuje hajného k nutným výkonům i mimo vlastní revír (§ 58 lesního zákona, § 4 zák. ze dne 16. června 1872, č. 84 84 ř. zák.) č. 4116.

- výkon práva hlídače (hajného) podle § 6 zákona ze 16. června 1872, č. 84 ř. zák., který platí i pro lesní hajné a pro Moravu, není omezen na obvod, pro který jest hajný ustanoven, nýbrž jest mu je přiznati i v bezprostředním okolí služebního obvodu č. 4264.

- jde proto o výkon onoho práva, odebírá-li lesní hajný na hranicích svého revíru (služebního obvodu) v sousedním lese pilku důvodně podezřelému z krádeže stromku v lese svěřeném jeho dohledu č. 4264.

- pojal-li lesní zřízenec podezření, že by pachatel, jehož spatřil v lese svěřeném jeho dozoru a stopoval, mohl v lese škoditi, an měl sebou ruční pilku, jednal jen za účelem kontinuity služebního výkonu (§§ 57 a 58 lesního zákona), když, počkav na lesní cestě vedoucí cizím lesem na pachatele, prohlásil pilku za zabavenou a vyzval ho, by mu ji vydal č. 4348.

- kdy vyvíňuje (§ 2 e) tr. zák.) omyl ohledně oprávnění lesního zřízence zakročovati v cizím revíru? č. 4348.

Hanění (§ 491 tr. zák.): záleží v obvinění, že kdo předsevzal zneuctivající jednání, nebo že jest alespoň takového jednání schopen, aniž by se při obviňování tom uváděly určité okolnosti č. 4215.

Hanobení republiky: dle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. č. 4274.

Hesla: jejich pronášení a § 14 č. 1, 15 č. 3 zák. na ochr. rep. č. 4273.

Hlavní otázka viz otázka hlavní.

- **přelíčení:** ustanovení § 248 tr. ř., že dosud nevyšlechnutý svědek nemá býti přítomen při právním řízení při hlavním přelíčení, nevztahuje se na toho, ohledně něhož se soud ještě neusnesl, že bude jako svědek slyšen č. 4191.

- — i když svědek odepřel při hlavním přelíčení výpověď, použiv dobrodružní § 152 č. 1 tr. ř., jest přihlížeti k jeho mimosoudnímu údaji, uvedenému v četnickém oznámení, které bylo při hlavním přelíčení čteno č. 4196.

- — veřejnost líčení neznamená jeho neobmezenou přístupnost; jest otázkou praktičnosti, do jaké míry může býti obecnému zjednan přístup k líčení č. 4218.

- — ustanovení o veřejnosti hlavního přelíčení (i porotního) má za účel jen, by se soudní řízení nekonalo bez umožnění jeho veřejné kontroly č. 4336.

- — zákon nejen nezakazuje, nýbrž přímo předpokládá a připouští možnost kontroly osob, jež se domáhají vstupu ke hlavnímu přelíčení, nanejvýš pokud jde o jejich mravní způsobilost, vyžadovanou § 228 tr. ř. č. 4336.

Hlídač viz hajný.

Hlídiště (nař. č. 116/1908): tím, že kdo dovolil ve svém pískovišti pracovati za obzvláště nebezpečných podmínek, vydal pracující osoby v ohrožení jejich tělesné bezpečnosti a převzal za tuto jejich bezpečnost odpovědnost. Bylo jeho povinností učiniti taková opatření, by jakémukoliv nebezpečí zabránil; nestáčí, že si počínal pasivně, vydáv určitě příkazy, o jejichž zachování se však s patřičnou autoritou a energií nepostaral č. 4330.

Hodnocení právodů: § 258 tr. ř.: pro posouzení, zda jde o udání ve smyslu § 209 tr. zák., rozhoduje jeho věcný obsah, nikoliv jeho doslov č. 4040.

- — vysloviti, zda jest právně závaznou skutečnost pokládati za prokázanu a učiniti ji podkladem (části podkladu) rozsudku, jest (vyjímajíc případy § 317 tr. ř.) výhradně právem a úkolem porotců. Nezáleží na tom, zda jest ona skutečnost podle výsledků hlavního přelíčení nepochybná či pochybná, ani, zda byla brána v odpor čili nic č. 4161.
- — i když svědek odepřel při hlavním přelíčení výpověď, použiv dobrodiní § 152 č. 1 tr. ř., jest přihlížeti k jeho mimosoudnímu údaji, uvedenému v četnickém oznámení, které bylo při hlavním přelíčení čteno č. 4196.
- — urážlivý útok jest zkoumati jako celek, aniž lze se spokojiti jen zkoumáním toho, zda mají urážlivou povahu jednotlivé úseky, věty nebo slova zprávy č. 4215.
- Hojčství nemocných (§ 343 tr. zák.):** provozování lékařství po živnostensku předpokládá, by provozování poskytovalo pachateli aspoň částečný zdroj příjmů, jichž by používal buď k rozmnožení svého majetku nebo jmění jiné osoby, nebo k výživě vlastní nebo jiné určité osoby, při čemž nelze zapotřebí, by tento zdroj příjmů byl pravidelným a stálým č. 4187.
- — zubních techniků, kteří nevykonali s úspěchem praktickou zkoušku, nebo kteří nebyli od ní v době, kdy zákon č. 303/1920 nabyt platnosti, osvobození, může zubní lékař použití jen k činnosti, kterou nelze označiti za »lékařský výkon«; nemohou konati práce, jimiž jest zasahováno do funkční činnosti orgánů lidského těla a jimiž jest porušována stavba jeho součástí č. 4187.
- — to, že kdo jako pomocná síla zubního lékaře za pevný plat koná (pod lékařským dozorem) úkony zubního lékařství a techniky, které podle zákonných předpisů není oprávněn vykonávati, není překážkou, by jeho činnost neměla znak provozování lékařství »po živnostensku« ve smyslu § 343 tr. zák. č. 4187.
- Honební právo (zákon)** viz myslivost.
- Hořící obchod:** a krádež č. 4208.
- — viz též krádež dle § 174 l c).
- Hospodářská krize:** i poukaz na ni může býti ve vhodné souvislosti způsobitým prostředkem k podněcování politického boje č. 4256.
- — **stagnace** viz mimořádné válkou vyvolané poměry.
- Hotové peníze:** mohou býti předmětem zpronevěry č. 4062.
- Hranice pozemků:** jejich určování a ochrana § 68 tr. zák. č. 4283.
- Hrubší nemravností (§ 525 tr. zák.):** skládá-li se rodina z několika sourozenců a krádež spáchal jeden z nich, jest kterýkoli z ostatních oprávněn žádati za potrestání pro přestupek podle § 525 tr. zák., byl-li pachatel hlavou rodiny č. 4280.
- Hudební produkce:** její pořadatel sice trestně zodpovídá za bezprávné uspořádání i, když kapelníkovi provedení zapověděl, avšak o dodržení zákazu s dostatečnou energií se nepostaral; avšak tuto zásadu nelze vykládati tak, že zákaz (upozornění) kapelníka pořadatelem nikdy nestačí, a že se pořadatel musí vždy a za všech okolností postarati kromě toho ještě o dodržování zákazu příslušnou další kontrolou; bude naopak třeba v tom kterém případě řešiti zcela individuálně otázku, zda si pořadatel při svých opatřeních, směřujících k zamezení zásahu do cizího původského práva, počínal způsobem postačitelým, či způsobem tak nedostatečným, že z toho lze usuzovati nejen snad na jistou jeho nedbalost, nýbrž na takové počínání si, které naplňuje již náležitosti »dolus eventualis« č. 4305.
- Hůl:** jest zbraní ve smyslu § 82 tr. zák. č. 4217.
- Humoristické obraty:** nejsou sesměšňováním (§ 491 tr. zák.) č. 4236.
- Chodec:** přecházení silnice č. 4081.
- vstup z nenadání do jízdní dráhy č. 4083.
- jeho nedbalost a zavinění řidiče auta č. 4347.
- viz též automobily.

Chorobný duševní stav viz duševní stav.

Chudých zástupce viz advokát.

Chybění důvodů viz nedostatek důvodů.

Ideální souběh viz souběh ideální.

Imunita (§ 24 úst. list.): za souhlas ke stíhání člena Národního shromáždění bylo ve smyslu § 1 zák. č. 126/1924 »žádáno« teprve, když byla žádost u příslušné sněmovny (u předsednictva) skutečně podána, nikoli již, když byla žádost soudem napsána č. 4076.

- odepření souhlasu sněmovny ke stíhání jejího člena jest úkonem pozitivním; nelze mluvit o odepření, nebyla-li žádost soudu za souhlas k trestnímu stíhání vůbec vyřizena před rozpuštěním dotyčné sněmovny (nebylo-li o žádosti sněmovnou jednáno) č. 4180.
- člen Národního shromáždění nepožívá imunity pro trestný čin spáchaný v době tohoto členství, byla-li dotyčná sněmovna rozpuštěna, aniž odepřela souhlas k trestnímu stíhání pro onen čin, a obžalovaný nebyl zvolen členem nového Národního shromáždění č. 4180, 4076.
- dnem, kdy soud požádal předsednictvo senátu o souhlas ke stíhání obviněného senátora, staví se podle § 1 zák. č. 126/1924 promlčecí doba až do dne, kdy soud úředně zvěděl, že nastala událost, jež má v zápětí, že onoho souhlasu k trestnímu stíhání není již zapotřebí (kdy bylo vydáno rozhodnutí presidenta republiky, jímž byl senát rozpuštěn) č. 4240.
- souhlas sněmovny k trestnímu stíhání jejího člena vztahuje se na konkrétní skutek, nikoliv na určitou právní kvalifikaci tohoto skutku č. 4257, 4299.
- sněmovna může dáti souhlas ke stíhání určitého skutku též s omezením na určitou kvalifikaci; toto omezení musí však býti z jejího rozhodnutí výslovně patrné č. 4257.
- je otázkou případu, kterou jest řešiti vždy zvláště, pro které skutky byl souhlas ke stíhání dán; rozhoduje obsah usnesení sněmovny, s nímž bude zpravidla srovnati i obsah příslušného soudního dožadání; důležitým jest i parlamentní jednání o dožadání; jen tak lze zpravidla posouditi význam citace zákonného ustanovení ve sněmovním usnesení; různý význam této citace č. 4257.
- byl-li v případech, kde trestní zákon byl porušen jednotlivým skutkem v několika směrech, a právní kvalifikace trestných činů tím založených jsou podle předmětu právem chráněného, nebo podle způsobu trestné činnosti a pod. jednotlivě od sebe naprosto odlišné, — souhlas ke stíhání pachatele dán ve smyslu dožadání jen hromadně a bez specialisace na určitou složku činnosti, v té formě, že se vyhovuje žádosti soudu za souhlas s trestním stíháním poslance pro určitý trestný čin nejtěžší, je v takových případech po případě předpokládati, že sněmovna měla na mysli jen ty složky činnosti pachatelovy, které skutečně zakládají skutkovou podstatu tohoto nejtěžšího trestného činu č. 4257.
- přichází-li s hlediska téže právní kvalifikace v počet několik skutků (samostatných výroků), o nichž se však ani usnesení sněmovny ani sdělení předsednictva nezmiňuje, nelze přikládati citaci právního označení skutku význam, že by tím byl určen sám skutek, pro který bylo stíhání povoleno č. 4299.
- aby obžalovaný mohl býti stíhán a odsouzen pro další výroky, musí býti nepochybně zjištěno, že byl i pro ně sněmovnou vydán. Pro otázku, zda se tak stalo, či nikoliv, rozhoduje obsah usnesení sněmovny; pro jeho zjištění a určení má důležitost i parlamentní jednání o soudním dožadání č. 4299.
- nelze míti za to, že sněmovna svolila ke stíhání obžalovaného i pro činy (výroky), o nichž se při jednání, předcházejším jejímu usnesení, vůbec nedověděla č. 4299.

In integrum restitutio viz navrácení v předešlý stav.

Individualisace trestného činu: pojetí konkrétních okolností do hlavní otázky má za účel individualisovati žalobní čin, nikoliv umožniti obhajobu; stačí pojetí oněch okolností v té míře, by se zamezila záměna žalobního činu s jiným podobným trestným jednáním, a tím se vyloučilo nebezpečí, že by obžalovaný mohl býti stíhán znovu pro týž čin č. 4183.

Inspektor policejní viz policejní inspektor.
Intelektuální původcovství viz spoluvina.

Jazyková neznalost: nejsou-li v protokolu o hlavním přeličení zjištěny jazykové neznalosti porotců nebo menší jazykové znalosti zapisovatele, nelze okolnost tu uplatňovati jako zmatek čis. 1 § 344 tr. ř. Měl-li obhájece v tom směru důvody k pochybnostem, bylo na něm, by možným nepříznivým následkům včas čelil vhodnými návrhy nebo jinými procesními prostředky (výkonem odmítacího práva) čis. 4244.

Jazykové právo: v otázce připustnosti menšinového jazyka při sepsání zmateční stížnosti nepřicházejí v úvahu předpisy trestního řádu, nanejmen ustanovení § 6 novely k tr. ř. čis. 3/1878 čis. 4124.

— — stížnost na odmítnutí zmateční stížnosti zrušovacím soudem pro jazykovou závadu řízenou na zrušovací soud jest odmítnouti čis. 4124.

Jed: jeho neopátrné uschování čis. 4258.

— viz též otázka eventuální.

Jednání nemravné viz smlouva nemravná.

— nepočetné viz nepočetné jednání.

— přičítací se právnímu řádu: pokud nespadá pod § 488 tr. zák. čis. 4107.

— přípravné viz přípravné jednání.

Jednočinný souběh viz souběh ideální.

Jednolampová stanice: může býti zařízením, jež má zákon o telegrafech (§ 24 zák. čis. 9/1924) na mysli, skládá-li se skutečně ze součástek, které ve svém celku odpovídají obvyklému označení »jedinolampová stanice«, nebo které již samy o sobě jsou radiotelefonním zařízením ve smyslu zákona čis. 4219.

Jízda vlakem: na černo čis. 4046.

— viz též podvod.

Jízdenka: není sice ještě o sobě podvodem, že kdo jede ve vozu bez jízdenky; dopouští se však podvodu, kdo, nemaje jízdenku, svým chováním vzbuzuje v průvodčím úmyslně dojem, že ji má, nebo vědomě využívá tohoto omylu průvodčího na škodu podniku čis. 4044.

— nejde o zločin podvodu podle § 199 d) tr. zák., nýbrž po případě jen o přešupek podle §§ 205, 461 tr. zák., předložil-li pachatel průvodčímu vlaku padělanou jízdenku, již neplatnou, i kdyby byla vydána dne, na který přepsal datum vydání čis. 4310.

Jízdní dráha: nevěnování jí dosti pozornosti čis. 4048.

Jméno občanské: podle § 5 zákona na ochranu známek není zápisem ochranné známky jiný omezen na právu označovati své zboží svým (občanským) jménem; cizího občanského jména nelze však nabýti smlouvou čis. 4248.

— **společníka:** jeho užívání v označení podniku spadá po případě pod ustanovení § 29 odst. 1 zákona o nekalé soutěži, děje-li se způsobem, který je s to, by přivodil záměnu ve styku zákaznickém se jménem (firmou), užíváním jiným soutěžitelem čis. 4248.

Kámen: spadá pod pojem »zbraně« ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o útisku čis. 4091.

Kameny: zasazení jich do pozemku a § 431 tr. zák. čis. 4106.

Kancelářská síla obhájcova: její omyl při záznamu lhůty čis. 4077.

Katecheti (učitelé náboženství): jsou (státními) úředníky podle druhého odstavce § 101 tr. zák., a tudíž požívají ochrany, zaručené veřejným úředníkům předpisem § 153 tr. zák. čis. 4193.

Kecati: znamená mluvití nejen mnoho, nýbrž i nehodnotně, žvanití čis. 4236.

Klerikál: tento výraz je poukazem na určité politické přesvědčení čis. 4215.

Knihkupec: prodává knihu, jejíž původce, nakladatel a tiskář jsou v cizině a nemohou proto býti postaveni před tuzemský soud (§ 1 odst. 2 tisk. nov., § 24 tisk. nov.), nedopouští se urážky na cti, aniž ho stihá zodpovědnost za zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. nov., neznal-li závadný obsah knihy a nemohl-li si proto býti vědom toho, že se rozšiřováním knihy dotýká cti jiného čis. 4069.

Knihovní výpis: doručení ho a úplatkářství čis. 4047.

Kolejový autobus viz autobus kolejový.

Kolo auta: jeho odcizení (§ 174 II c) tr. zák.) čis. 4266.

Kombinované označení zboží viz ochrana známek.

Komisionář: ke vzniku smlouvy komisionářské není třeba zvláštního výslovného ujednání smluvních stran; stačí jednání, poukazující na jejich shodnou vůli uzavřít smlouvu toho druhu (přijal-li kdo zboží a účet za ně s doložkou »zboží do komise«, aniž se proti takovému závazku ohradil, znaje jeho význam) čis. 4177.

— pod trestní předpis o zpronevěře spadá i komisionář, jenž výtěžek za zboží do komise dané ve zlém úmyslu § 183 tr. zák. za sebou zadrží nebo si přivlastní čis. 4177.

— komisionář si však může odečísti skutečné výlohy, k nimž jest počítati i útraty udržování komisioního zboží v dobrém stavu. Byla-li zbožím živá zvířata (drůbež), náležejí k těmto výlohám i útraty krmení čis. 4177.

Komunistická strana: páše-li trestné činy proti zák. na ochr. rep. placený tajemník a předák komunistické strany, nelze míti za to, že šlo o ojedinelý poklesek a o nahodilé vybočení z mezí řádného života čis. 4263.

Komunistický řečník: jde o štvavé hanobení republiky ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., dovozuje-li komunistický řečník, že Čsl. republika je státem buržoasie, a stavi-li ji jako udánlivého nepřítele dělnictva proti státnímu útvaru podle komunistického programu čis. 4256.

— který ke svým stoupencům, znalým programu a cílů komunistické strany, a stejně jako on smýšlejícím, pronáší obvyklá hesla, po případě obvyklý majový projev, dopouští se trestných činů podle § 15 č. 3 a § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., třebaže tím v nich nevyvolal jakékoli vzrušení a zjevnou odezvu čis. 4273.

— pobuřování proti státu ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., pokud se týče hanobení ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., ličil-li domnělý útisk dělnictva v Československé republice buržoasii a vyzdvihoval-li dělnické poměry v sovětském Rusku; pokud tu jde o pobuřování proti státu pro jeho vznik, poukazoval-li u příležitosti 10letého trvání republiky na to, že se v novém státě utvářely poměry dělnictva tak zle a nepřiznivě čis. 4274.

Konkludentní čin: zmateční stížnosti lze se vzdáti nejen výslovně, nýbrž i konkludentními činy (prohlášením obžalovaného, že nastupuje trest) čis. 4049.

Konkurence: prozrazování její zásilek čis. 4160.

— viz též úplatkářství.

— činy trestných viz souběh.

Kontumační rozsudek: jeho doručení čis. 4198.

— viz též rozsudek.

Koupě podezřelé věci (§ 477 tr. zák.): podniku (§ 185 tr. zák.) musí býti známo, že jde o věc zpronevěřenou, nestačí již podezření; v takovém případě by mohlo jíti o přešupek § 477 tr. zák. čis. 4306.

Krádež (§ 171 tr. zák.): i pozemky budovami zastavené lze zpravidla řaditi k pozemkům zdmi nebo ploty dokonale a trvale obhraněným, na nichž smí vlastník ve smyslu § 3 čes. honeb. zák. vykonávati samostatné právo honební čis. 4086.

— nejde proto o krádež, přivlastnil-li si kdo kunu polapenou na jeho půdě, a po případě ani, přivlastnil-li si králíky chycené ve své stodole čis. 4086.

— skutková podstata dokonané loupeže liší se od skutkové podstaty krádeže tím, že na místo zdolání opačné vůle (odporu) držitele odnímané věci fyzickým nebo psychickým násilím vstupuje jen nedostatek svolení držitelova čis. 4195.

— rozlišení skutkových podstat dokonané loupeže a krádeže (uškození na těle podle § 411 tr. zák.) čis. 4195.

— opomenutí eventuální otázky na krádež čis. 4195.

- — pokud nejde o zmatek čis. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána (mimo jiné) k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázka na krádež čis. 4209.
- — o (bezrestném) furtum usus lze mluvit jen, jde-li o normální, obvyklé potřebě vyhovující a jen krátkou dobu trvající užívání odňaté cizí věci, při němž se věc podstatně neznehodnocuje, nikoliv však, odejme-li kdo cizí věc bez svolení vlastníka, užívá-li ji po dlouhou dobu a takovým způsobem, že se tím věc značně znehodnocuje, těžce poškozuje, ba ničí; tu nejde o užívání (usus), nýbrž o zneužívání (abusus), a jest podřadití jednání odcizitelovo pod skutkovou povahu krádeže podle § 171 tr. zák. čis. 4332.
- **dle § 173 tr. zák.:** pro zákon o úplatkářství čis. 178/1924 Sb. z. a n. nelze zcela všeobecně použití sčítací zásady § 173 tr. zák. čis. 4160.
- **dle § 174 I b) tr. zák.:** skutková podstata § 174 I b) tr. zák. liší se od zločinu loupeže dobou, kdy bylo násilí použito, i formou zločinného úmyslu. Při loupeži použije pachatel násilí, by se cizí věci teprve zmocnil, zločin podle § 174 I b) tr. zák. předpokládá krádež již dokonanou čis. 4221.
- — pokud nejde o zmatek čis. 6 § 344 tr. ř. porušením předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázka na zločin krádeže podle § 174 I tr. zák. čis. 4221.
- **dle § 174 I c) tr. zák.:** pod ustanovení § 174 I c) tr. zák. spadá krádež z »hořícího obchodu« v čase požáru; krádež po požáru spadala by pod pojem »nesnáze okradeného zvláště potkavšík«, kdyby bylo zvláštními okolnostmi případu poškozenému znemožněno nebo stíženo, by svůj majetek chránil, a pachatel si byl toho vědom čis. 4208.
- **dle § 174 II a) tr. zák.:** skutková podstata krádeže ve společnosti (§ 174 II a) tr. zák.) předpokládá, že pachatel sám vyvinul činnost vedoucí k odejmutí cizí movité věci v jeho prospěch, buď jím samým, nebo jinou osobou, kterou však svým jednáním podporoval čis. 4074.
- — ke skutkové podstatě zločinu krádeže ve společnosti podle § 174 II a) tr. zák. se nevyžaduje zjištění, že spoluzloději jednali po předchozím dorozumění; stačí i nahodilá, ovšem vědomá spoluzlodějská spoluzlodějská provedení krádeže čis. 4082.
- — spoluzloději (§ 174 II a) tr. zák.) jsou jen osoby, spolupůsobivší při provedení krádeže vědomě společně, a to tak, že každá z nich může spoléhat na spolupůsobnost druhé (ostatních) na místě činu nebo v jeho blízkosti čis. 4082.
- — ustanovení § 174 II a) tr. zák. o spoluzlodějskosti předpokládá vědomé, společným zlým úmyslem nesené spolupůsobení několika osob při uchopení se věci a jejím vymanění z dosahu skutečné moci dosavadního držitele čis. 4266.
- — stačí jakýkoliv ze způsobů trestné pomoci, uvedených v § 5 tr. zák., je-li poskytnuta při odnímání věci, v době a na místě neb alespoň tak blízko místu krádeže, že se tím zajišťuje druhému spoluzloději neb ostatním spoluzlodějům činnost na samotném místě krádeže čis. 4266.
- — nestačí jen přítomnost na místě činu bez jakékoliv zjištěné dohody, svědčící o společném zlém úmyslu a bez jakékoliv aktivní činnosti, ani pouhé opomenutí překaziti krádež, leč že by ten, kdo opomenul krádež překaziti, byl jako zaměstnanec držitele věci k tomu povinen a po dohodě s pachatelem tak neučinil čis. 4266.
- **dle § 174 II c) tr. zák.:** uzamčenou věcí po rozumu § 174 II c) tr. zák. je věc opatřená překážkou, jež zamezuje neb alespoň stěžuje přístup k ní nepovolaným osobám, najmě překážkou, již umístil majitel mezi věc a cizí osoby v úmyslu a za tím cílem, by byla před nimi chráněna čis. 4266.
- — zamezen neb alespoň stížen musí býti sám přístup k věci, nikoliv jen odloučení věci od jiné věci větších rozměrů nebo větší stability čis. 4266.
- — nejde o krádež podle § 174 II c) tr. zák., bylo-li odcizeno kolo připevněné k autu šroubem čis. 4266.

- **dle § 175 I b) tr. zák.:** ke kvalifikaci podle § 175 I b) tr. zák. není třeba, by nebezpečí pro provoz odnětím věci skutečně nastalo nebo bezprostředně nastati mohlo; ona kvalifikace byla by vyloučena jen, kdyby bylo lze za daných poměrů naprosto vyloučiti možnost tohoto účinku čis. 4172.
- — krádež součástek kolejového autobusu státních drah (rozvodové skřínky a elektrické houkačky) spadá pod ustanovení § 175 I b) tr. zák., třeba autobus nebyl v provozu, jsa dopravován na otevřeném železničním vagonu do dílen státních drah k opravě čis. 4172.
- **dle § 176 tr. zák.:** skutková podstata podílnictví na krádeži podle § 185 tr. zák. vyžaduje, by pachatel v době, kdy ukradenou věc na sebe převodil, věděl, že je kradená, po případě, že šlo o krádež zločinnou, nikoliv však zločinnou z důvodu § 176 tr. zák. (§ 186 a) tr. zák.), a je za ostatních podmínek splněna, vztahuje-li se činnost uvedená v § 185 tr. zák. na kradenou věc samu, nikoliv i, vztahuje-li se na to, co bylo za ni získáno čis. 4284.
- — podle § 177 tr. zák. je zločinnou kvalifikací krádeže podle § 176 tr. zák. přičítati jen dotyčnému přímému pachateli, nikoliv i ostatním účastníkům nebo spoluvinníkům, není-li u nich týž poměr k okradenému; to platí i při souběhu další zločinné kvalifikace na straně pachatelově čis. 4337.
- **dle § 176 II c) tr. zák.:** jde o krádež podle § 176 II c) tr. zák., nikoliv o zpronevěru, přisvojil-li si skladník, vedoucí prodejnu družstva, zboží, které bylo vlastnictvím družstva čis. 4137.
- — o krádež kvalifikovanou za zločin »podle přiběhu« ve smyslu § 186 a) tr. zák. nejde a podílnictví na takové krádeži není zločinem, záleží-li důvod zločinné kvalifikace krádeže jen v osobní povaze pachatelově (na př. § 176 II c) tr. zák.) čis. 4271.
- **dle § 177 tr. zák.:** podle § 177 tr. zák. je zločinnou kvalifikací krádeže podle § 176 tr. zák. přičítati jen dotyčnému přímému pachateli, nikoliv i ostatním účastníkům nebo spoluvinníkům, není-li u nich týž poměr k okradenému; to platí i při souběhu další zločinné kvalifikace na straně pachatelově čis. 4337.
- **v rodině (§§ 189, 463 tr. zák.):** přestupek podle § 463 tr. zák. je deliktem soukromozálobním; i tu platí ustanovení prvé věty § 530 tr. zák. o subjektivním promíčení čis. 4280.
- — skládá-li se rodina z několika sourozenců a krádež spáchal jeden z nich, jest kterýkoli z ostatních oprávněn žádati za potrestání pro přestupek podle § 463 tr. zák., byl-li však pachatel hlavou rodiny, podle § 525 tr. zák. čis. 4280.

Králici: chycení jich ve stodole a krádež čis. 4086.

Krámová lichva viz předražování.

Krise hospodářská viz hospodářská krise.

Kritika: právo kritiky jest sice složkou veřejného života a zaručeno v § 117 ústavní listiny, leč v každém případě jest třeba zkoumati, zda kritika nevybočuje z mezí vytýčených předpisy §§ 487 a násl. tr. zák., zda se nedotýká obsahem a formou mravních kvalit napadeného, zda nenabývá takového rázu hanlivého a sesměšňujícího, že se tím dotčený snižuje v úctě a ve vážnosti čis. 4143.

— bezrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. není účasten pachatel, který, zneužívaje práva volné kritiky, pod záminkou, chrániti veřejný zájem, podkopává čest listu jemu nepřijemného způsobem, jenž nemá nic společného s ochranou veřejných zájmů čis. 4143.

— kritika (tendenční a nevěcná) může býti vhodným prostředkem hanobení, najmě, staví-li proti sobě různý prý postup státu proti kapitalistům a proti dělnictvu čis. 4256.

— **platných zákonů o školství:** ve smyslu § 303 tr. zák. odst. druhý, mluvil-li kněz, vykonávaje kazatelský úřad, všeobecně o tendenci zákonů jako protináboženských, najmě o zákonné úpravě školské otázky, a tvrdil-li,

že škola je vybudována na týchž (protináboženských) základech, a že proto jest škole přičísti k vině veškeré zločiny, o nichž se čte v novínách č. 4289.

Krmení drůbeže: do komise dané č. 4177.

Křivě obviňování viz utržení na cti.

— svědectví viz podvod dle § 199 a) tr. zák.

Křižování: s protijedoucím autem č. 4048.

— viz též automobil.

Křižovatka (§ 46 odst. 2 nař. č. 81/1910): pojem nevyžaduje, by tam byla zřízena stálá policejní služba; okolnost, že dopravní strážník označil jízdní dráhu za volnou, nezprošťuje řidiče povinností, uložených mu co do rychlosti a opatrnosti v §§ 45 a 46 onoho nařízení č. 4070.

— úplně přehledná křižovatka neskýtává konkrétní nebezpečí, s nímž by jezdec musel počítati, jen, je-li úplně volná. I na přehledné křižovatce jest však konkrétní nebezpečí, blíží-li se k ní z různých stran vozidla, jež se tam mohou střetnouti č. 4099.

— řidič automobilu, vida, že křižovatka jest ohrožena autem se strany se k ní řítícím, může vhodně čeliti tomuto ohrožení jen zastavením před ohroženou křižovatkou, a je povinen tak učiniti, nemá-li jistotu, že křižovátku bezpečně přejede dříve, než ono auto vjede na ohrožené místo č. 4261.

— jízda na nebezpečné křižovatce se po případě děje za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. zák. č. 4261.

Kulposní delikty viz delikty kulposní.

Kuna: polapená na půdě č. 4086.

— viz též myslivost.

Kůň: jeho popohánění a násilí podle § 81 tr. zák. č. 4319.

Kuplířství (§ 132 IV tr. zák.): ke zločinu kuplířství podle § 132 IV tr. zák. stačí jakékoliv nadřování cizímu smilstvu vůbec; nezáleží na pohnutce č. 4244.

— spoluvina osob, na nichž bylo kuplířství spácháno, jest vyloučena; u třetích osob platí však plně zásada § 5 tr. zák. č. 4244.

— nadřování cizímu smilstvu s vlastní dcerou je dokonaným zločinem kuplířství podle § 132 IV tr. zák., nikoliv jen spoluvinou nebo pokusem č. 4244.

— ideální souběh zločinu podle §§ 5, 127 tr. zák. se zločinem podle § 132 IV tr. zák. jest možný č. 4244.

Kupní cena: listivě předstírání, že bude zaplácena č. 4181.

Kupování alkoholických nápojů: v den před volbou nebo v den volby do Národního shromáždění nemůže býti trestné ani ve formě spoluviny na přečinu podle § 58, I č. 7 zákona č. 123/20 č. 4090.

K usmrcení spolupůsobil (§ 141 tr. zák.): znamená každé účastenství na zlém nakládání (§ 195 tr. zák.), jímž přijde člověk o život, tedy i pouhé činné spolupůsobení ve smyslu § 136 tr. zák. č. 4221.

Legie (legionářské sbory): jsou samostatnou částí (oddělením) československé armády ve smyslu čl. V zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863 č. 4299.

— urážka legionářů vyrokem, že páchali na Sibíři hanebností č. 4299.

Legitimace k soukromé obžalobě (§ 46 tr. ř.): pro urážku na cti č. 4058.

— — — soukromožalobními delikty jsou jen ty, které trestní zákony za ně označují; nevyhrazuje-li zákon výslovným ustanovením trestný čin obžalobě soukromé, jest jej stíhati obžalobou veřejnou. Prestupek § 113 patentového zákona podle zákona není vyhrazen obžalobě soukromé a jest jej proto stíhati obžalobou veřejnou č. 4104.

— — — pro posouzení aktivní legitimace k soukromé obžalobě je rozhodná totožnost toho, komu bylo na jeho právech ublíženo, s tím, kdo žaluje; nezáleží na tom, že je jeho firma v obchodním rejstříku poněkud odchylně protokolována č. 4114.

— — — v případech, kde se obviňování děje znamenitými případujícími na více osob náležejících jistému sboru, okruhu a pod., aniž je patrné,

na kterou z nich se urážlivý útok vztahuje, je každá z těchto osob dotčena na své cti, a je následkem toho k podání soukromé obžaloby oprávněna každá z nich, jež se podle způsobu výtky musí obávat, že bude třetími osobami pokládána za osobu nebo za jednu z osob, na něž se urážlivý projev vztahuje č. 4173.

— — — týká-li se urážlivý výrok (že za přislíbení domovského práva židům byla slíbena odměna) celého obecního zastupitelstva, jest oprávněn k soukromé obžalobě pro urážku na cti i starosta č. 4173.

Lékař (§ 343 tr. zák.) viz hojičství.

Lékařské rady: osobní dostavení se lékařské rady k soudu (stejně jako dříve lékařské fakulty) není možné; nejde proto o zmatek č. 5 § 344 tr. ř., byl-li při hlavním přelíčení přečten (§ 252 č. 1 tr. ř.) přes odpor obhájcův posudek soudní lékařské rady č. 4120.

— — — porotci mají právo zkoumati obsah i důvody posudku soudní lékařské rady a zjednatí si samostatné přesvědčení, zda lze pokládati okolnosti posudkem dokazované (usmrcení z pohnutek sadistických) za dokázané čili nic č. 4120.

Lesní hajný viz hajný.

Lešení: jeho zřícení č. 4242.

— viz též znalec.

Lhůta: nejde o neodvratnou a nezaviněnou překážku ve smyslu § 364 č. 1 tr. ř., byl-li příčinou zameškání lhůty omyl kancelářské síly obhájcovy při zánamuhůty č. 4077.

— lhůta § 281 (294) tr. ř. k provedení zmáteční stížnosti (odvolání) počíná pro státní zastupitelství dnem, kdy mu byl dodán prvopis rozsudku k nahlednutí (§ 78 tr. ř.) č. 4092, 4174.

— lhotejně, zda z podnětu opovědi opravného prostředku či z jiného podnětu č. 4174.

— účinek tohoto doručení nemůže odvrátiti ani státní zastupitelství prohlášením při vrácení spisů, že jich použilo pro jinou trestní věc, ani soud doručením spisů státnímu zastupitelství ještě jednou s poukazem na opověď opravných prostředků č. 4174.

— osmidenní lhůta § 285 tr. ř. k provedení zmáteční stížnosti je neprodlužitelná a nepřekročitelná (§ 6 tr. ř.) č. 4213.

— po jejím uplynutí je vyloučeno podati zmáteční stížnost do protokolu (§ 1 č. 3 zák. č. 3/1878), i přidělení obhájce chudých k podpisu zmáteční stížnosti č. 4213.

— nezáleží na tom, že byla zameškána proto, že obžalovaný nebyl vyrozuměn o tom, že k provedení zmáteční stížnosti ustanovený zástupce chudých ji neprovede č. 4213.

— ustanovení § 6 tr. ř. o nevěctání dnů poštovní dopravy do lhůty platí jen pro lhůtu práva procesního, nikoliv pro šestinedenní lhůtu (§ 34 (2) zákona proti nekalé soutěži, která jest výlučně hmotněprávní č. 4304.

— jest proto výrazu »obžalobu jest podati« v § 34 (2) zák. č. 111/1927 rozuměti tak, že obžaloba musí býti v oně lhůtě podána již u soudu č. 4304.

— opravný prostředek jest pokládati za podaný včas jen, byl-li odevzdán poště (v poslední den lhůty) v čase, kdy mohl býti ještě opatřen podacím záznamem poštovního úřadu z téhož dne; nestačí, byl-li dopis s provedením opravného prostředku dán do poštovní schránky po (posledním) vybraní pošty z ní, takže mohl býti orazitkovan až následujícího dne č. 4335.

— ustanovení třetího odstavce § 6 tr. ř. platí i pro veřejného obžalobce č. 4346.

— odvolání z nálezů kárné rady jest podati v neprodlužitelné čtrnáctidenní lhůtě (§ 48 kár. stat.); i na tuto lhůtu jest obdobně požití ustanovení druhého odstavce § 6 tr. ř.; jest zkoumati z povinnosti úřadu, nebylo-li odvolání podáno opožděně; pakli ano, jest je odmítnouti č. 133 dis.

— v řízení kárném viz řízení kárné.

— viz též zmáteční stížnost.

předmětu, ani odeprání zprávy, umožňující vymáhajícímu věřiteli (výkonnému orgánu) exekuční zásah na majetkový předmět čis. 4071.

— — — pokud jde o překročení obžaloby (§§ 262, 263, 267 tr. ř.), bylo-li k obžalobě na zločin podle § 199 a) tr. zák. uznáno na přečin § 1 zák. o mař. ex. čis. 4071.

— — — **§ 3 zákona:** ustanovení § 3 zákona o maření exekuce nepředpokládá nutně zabavení uhrazovací nebo zajišťovací exekucí; spadá sem i zabavení policejní (závadných brožur) čis. 4095.

— — — po stránce subjektivní se vyžaduje ke skutkové podstatě přestupku podle § 3 zák. o maření exekuce jen vědomí pachatelovo, že odstraňuje za účelem v tomto ustanovení zákona uvedeným věc úředně zabavenou (sekvestrovanou neb obstavenou) čis. 4095.

— — — přestupek § 3 zák. o mař. ex. nepředpokládá znemožnění uspokojení věřitele, nýbrž jen znemožnění volného nakládání s dotčenou věcí úřadem; tato možnost není dána tím, že jí má dlužník, jsa s to věc kdykoliv úřadu předložit čis. 4345.

— — — onen přestupek vyžaduje však úmyslnost odnětí věci z dosahu úředního opatření čis. 4345.

Maso neohledané (§ 399 tr. zák.): přestupku podle § 399 tr. zák. mohou se dopustiti jen živnostníci, kteří jsou oprávněni prodávati maso buď syrové nebo jakkoliv připravované (řezníci, uzenáři, hostinští, vyvářeči a pod., po případě jejich pomocníci v živnosti); jiné osoby (domkáři, rolníci, pachtýři selských pozemků) se přestupku toho dopustiti nemohou čis. 4224.

— — — jest nutno, by se prodej stal oněmi osobami při provozování živnosti, která k prodeji masa opravňuje čis. 4224.

— — — dal-li domkář zabítí vepře ve svém hospodářství vypěstěného a rozprodal z něho maso a jaternice, aniž dal maso podle předpisu ohledati, nedopouští se ani přestupku § 399 tr. zák., ani soudně trestného činu podle zák. čis. 177/1909 ř. zák., ani správního přestupku (podle § 13 cit. zák.) čis. 4224.

— — — přestupek podle §§ 8, 399 tr. zák. není trestným činem, pro který by při odsouzení byla podle ustanovení, platných v době, kdy zákon čis. 75/1919 sb. z. a n. nabyt účinnosti, nastávala ztráta volebního práva do obcí, a nebyla ani pozdějšími zákony na tento trestný čin rozšířena; nemůže proto při odsouzení pro tento přestupek vůbec nastati ztráta práva volebního čis. 4281.

Materiál vyšetřený viz vyšetřený materiál.

Menšinový jazyk viz jazykové právo.

Mezery zákona: není úkolem soudů a jest jim naopak čl. IV. uv. zák. k tr. zák. přímo zakázáno vyplňovati mezery trestního zákona čis. 4168.

Mezníky: jich odstranění čis. 4111.

— umístování jich a ochrana § 68 tr. zák. čis. 4283.

Milenka: její vražda a sebevražda čis. 4078.

Milost: soud není při posudku podle § 341 tr. ř. co do výměry náhradního trestu vázán ustanovením § 17 tr. zák., nýbrž může navrhnouti i delší náhradní trest než dvacet let čis. 4232.

Mimorádnými válkou vyvolanými poměry: rozumí se stav povšechné tísně spotřebitelstva, nastavší tím, že se výše cen předmětů potřeby následkem hospodářského rozvratu nepřizpůsobuje jako před válkou souhrnu nejnižších naprosto nutných nákladů a získá výrobců a potřebných činitelů, obstarávajících převod zboží z výroby do spotřeby. V tísně té jde o (válkou způsobenou) poruchu souhry mezi nabídkou a poptávkou, která má příčinu ve změnách na straně nabídky čis. 4169.

— — — nespadá sem stav hospodářské stagnace a deprese a spojený s ním vzestup počtu nezaměstnaných, ana tu má porucha oně sou-

hry svůj vznik a svou původní příčinu ve změnách na straně poptávky čis. 4169.

Místo uzavřené viz uzavřené místo.

Mladistvá služebná: je svěřena dozoru přednosty domácnosti, třebas ji do služby najala jeho manželka čis. 4314.

— — její svedení čis. 4061.

— — viz též svedení.

Mladiství provinilci: odpovídá účelu zákona čis. 562/1919, by mladistvému provinilci při prvním poklesku nebyla příliš dlouhá zkušební lhůta překážkou v uskutečnění jeho snahy zjednat si lepší vzdělání a postavení čis. 4315.

— — delegace senátu mládeže krajského soudu, u něhož je mladistvý obviněný ve vazbě, je po případě účelná v zájmu urychlení a zlevnění řízení čis. 4320.

Mlhavé počasí: jízda za něho čis. 4048.

— — viz též automobil.

Motocykl viz automobil.

Mrtvola (§ 306 tr. zák.): zlým nakládáním s mrtvolou ve smyslu § 306 tr. zák. jest jednání, jehož účelem bylo mrtvého pohaněti čis. 4262.

Myslivost: dokonalým ve smyslu § 3 čes. zák. hon. jest takové ohrazení, které zamezuje přístup k okolním pozemkům, honební revír tvořícím, na všech stranách, tedy po celém jejich obvodu. Trvalým jest ohrazení, když vlastník pozemku je určil a zařídil tak, by přístup k pozemkům, honební obvod tvořícím, zamezovalo na delší dobu, ne jen nahodile nebo dočasně čis. 4086.

— i pozemky budovami zastavené lze zpravidla řaditi k pozemkům zdmi nebo ploty dokonale a trvale ohrazeným, na nichž smí vlastník ve smyslu § 3 čes. honeb. zák. vykonávati samostatně právo honební čis. 4086.

— nejde proto o krádež, přivlastnil-li si kdo kunu polapenou na jeho půdě, a po případě ani, přivlastnil-li si králíky chycené ve své stodole čis. 4086.

— právo odstřeliti psa podle § 40 honebního zákona pro Čechy jest nejkrajnějším opatřením dovoleným majiteli honitby k zabránění poškozování zvíře a jeho práv. Byl-li pes učiněn neškodným jiným způsobem (chycením a uvážením) a potom odstřelen, nejde o dovolený výkon onoho práva, nýbrž jde po případě o přestupek podle § 468 tr. zák. čis. 4136.

Myšlenková činnost viz činnost myšlenková.

Nabízení se advokáta: k bezplatnému zastupování je činem advokátského stavu nedůstojným, proti ostatním advokátům nekolegiálním a z mezí bezelstnosti a poctivosti (§ 10 odst. 2 adv. ř.) vybočujícím čis. 131 dis.

Náboženství: přečin dle § 303 tr. zák.: odstavec prvý: přečinu podle § 303 odst. 1 tr. zák. neslušným chováním v čase veřejného provozování náboženství, z kterého může jiným vzejíti pohoršení, může se dopustiti i náboženský služebník, který náboženské úkony vykonává čis. 4097.

— — **odstavec druhý:** »promlouváním« ve smyslu § 303 odst. 2 tr. zák. jsou jakékoliv úvahy a proslovy, mající na rozdíl od úvah ryze náboženských a mravních, myšlenkový vztah k předmětům v zákoně blíže označeným čis. 4289.

— — — školská výchova jest věcí nejen státního, nýbrž i politického života ve smyslu druhého odstavce § 303 tr. zák. čis. 4289.

— — — zákon nevyžaduje, by pachatel přečinu podle druhého odstavce § 303 tr. zák., kritisuje platné zákony a nařízení vládní, jmenoval a přesně označil určitý zákon nebo nařízení, které podrobuje kritice čis. 4289.

— — — jde o kritiku platných zákonů o školství ve smyslu § 303 tr. zák. odst. druhý, mluvil-li kněz, vykonávaje kazatelský úřad, všeobecně o tendenci zákonů jako protináboženských, najmě o zákonné úpravě školské otázky, a tvrdil-li, že škola je vybudována na týchž (protináboženských) základech, a že proto jest škola příčisti k vině veškeré zločiny, o nichž se čte v novinách čis. 4289.

Nactiutrháč: označení koho takovým čís. 4215.

— viz též urážka na cti (§ 491).

Nadávky: samy o sobě jsou již způsobilé býti hanobením ve smyslu § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep.; podstatnou náležitostí není jejich souvislost; mohou naplnit onu skutkovou podstatu i když jsou pronášeny jednotlivě, zdánlivě bez zevní příčiny a vnitřně nesouvisejí čís. 4189.

Nadržování cizímu smilstvu viz kuplířství.

— **přečinu nebo přestupku (§ 307 tr. zák.):** přešupek podle § 307 tr. zák. nemůže býti stíhán soukromým obžalobcem čís. 4245.

— **zločincům: § 212 tr. zák.:** zločin nadržování zločinu ve smyslu § 212 tr. zák. zlomyslným opomenutím řidiče auta překaziti zločin násilného smilstva, spáchaný v jeho autu čís. 4253.

— — — s hlediska § 212 tr. zák. stačí k trestnosti, že čin hlavního pachatele naplňuje v objektivním směru skutkovou podstatu zločinu podle § 125 tr. zák., a že obžalovaný ze zlomyslnosti opomenul jej překaziti, ačkoliv snadno tak mohl učiniti čís. 4253.

— — — nezáleží na tom, zda hlavní čin, který se jeví býti zločinem v objektivním smyslu, může býti hlavním pachateli přičítán ve směru subjektivním, ani na tom, že jeho trestnost pominula smrti pachatelovou čís. 4253.

— — — k pojmu »ze zlomyslnosti« ve smyslu § 212 tr. zák. stačí zlý úmysl ve smyslu § 1 tr. zák. čís. 4253.

— — — **§ 214 tr. zák.:** pojmu »tajení pŕtahů« po rozumu prvé věty § 214 tr. zák. odpovídá jakýkoliv pozitivní čin, jenž směřuje podle úmyslu jednajícího k tomu, by známá mu (jednajícímu) okolnost, jež je způsobila k objevení zločinu nebo pachatele, zůstala pátrající vrchnosti utajena čís. 4268.

— — — spadají sem nejen takové činy, podniknuté přímo proti pátrající vrchnosti, nýbrž i jiné činy oné povahy, jimiž má býti křížováno případné usilování pátrající vrchnosti o objevení zločinu nebo jeho pachatelů čís. 4268.

— — — pokud jde o zločin nadržování zločinu ukrýváním podle § 214 tr. zák., dal-li kdo osobám, o nichž věděl, že se dopustily zločinu (podle § 83 tr. zák.) peněžní prostředky na cestu, by unikly pátrající vrchnosti čís. 4268.

— — — pro 1. větu § 83 tr. zák. se nevyžaduje, by se tajení pŕtahů dalo v době, kdy vrchnost zahájila již ve věci pátrání čís. 4268.

— — — »pátrající vrchnosti« ve smyslu § 214 tr. zák. jest prostě vrchnost povinná a povolána k pátrání čís. 4268.

— — — osoba, jež se účastnila hlavního trestného činu, nemůže býti činně zodpovědnou za zločin podle prvé nebo druhé věty § 214 tr. zák., dopustila-li se nadržování pachatelů (nebo účastníků) hlavního trestného činu ke své vlastní ochraně (šlo-li jí o to, neb aspoň též o to, by chránila sebe-samu) čís. 4268.

— — — otázka záměru, který pachatel sledoval svým činem, jest otázkou skutkovou čís. 4268.

— — — pokud nejde o překročení obžaloby, podřadil-li rozsudek podle výroku jednání obžalovaného pod ustanovení prvé a druhé věty § 214 tr. zák., ač obžaloba zněla jen na zločin podle druhé věty § 214 tr. zák. čís. 4268.

Náhrada škody: za vyšetřovací vazbu čís. 4163.

— — — podle §§ 229 b), 531 b) tr. zák. čís. 4234.

— — — viz též p r o m l č e n í.

— — — viz též v a z b a.

Nakažlivé nemoci zvířecí (zák. čís. 177/1909): jde-li o přestoupení § 4 zák. čís. 177/1909, nestačí ohrožení jako při jednání proti ustanovení § 5 cit. zák., nýbrž musí býti prokázáno, že nebezpečí rozšíření nákazy v souzeném případě skutečně nastalo čís. 4186.

— — — dal-li domkář zabítí vepře ve svém hospodářství vypěstěného a rozprodal z něho maso a jaternice, aniž dal maso podle předpisu

ohledati, nedopouští se ani přestupku § 399 tr. zák., ani soudně trestného činu podle zák. čís. 277/1909 ř. zák., ani správního přestupku (podle § 13 cit. zák.) čís. 4224.

Nárazník: jízda na něm čís. 4046.

— viz též podvod (§ 197).

Nároky soukromoprávní viz soukromoprávní nároky.

Narovnání: ve smyslu § 188 b) tr. zák. čís. 4282.

— viz též lítost účinná.

Narízení — zkoumání jeho platnosti viz soud.

Násilí veřejné: dle § 81 tr. zák.: skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. zák. i přestupku podle § 312 tr. zák. předpokládají, že veřejný činitel vykonává v čase, kdy se mu pachatel zprotivil, pokud se týče ho urazil, svůj úřad nebo svou službu čís. 4138.

— — — pro zločin podle § 81 tr. zák. je dalším předpokladem, že tu byl konkrétní úkon spadající pod povšechný pojem výkonu veřejného úřadu (veřejné služby), an předmětem zlého úmyslu § 81 tr. zák., zmařiti výkon úřadu neb služby, může býti jen individuálně vyhrocený zákrok veřejného činitele, směřující k určitému úkolu podle rozsahu úřadu (služby) mu náležejícímu, avšak pro skutkovou podstatu § 312 tr. zák., který nechrání, jako § 81 tr. zák., nerušenost konkrétních výkonů veřejných úřadů a služeb, nýbrž povšechně vážnost veřejných činitelů, takového vztahu přítomnosti veřejného činitele na místě činu k určitým zákrokům, spadajícím do oboru jeho úřadu (služby), zapotřebí není; stačí, byl-li na místě urážky přítomen z důvodu svého úřadu (služby) a za účelem jeho (jejího) výkonu čís. 4138.

— — — jde-li v úředním (služebním) úkonu, o jehož maření se uvažuje, s hlediska § 81 tr. zák., o úkon povahy předpokládané v § 283 tr. zák., jest podřaděním činu pod § 81 tr. zák. vyčerpán i právní význam případné neposlušnosti, jinak trestně podle § 283 tr. zák., omezila-li se na dobu násilí, použitého k maření úkonu, a sloužila-li jen k umožnění tohoto násilí (pachatel neuposlechl výzvy k rozchodu, zastaviv se, by sbíral kameny a házel jimi po četnictvu) čís. 4159.

— — — shledal-li soud v jednání, kvalifikovaném obžalobou jako zločin § 81 tr. zák., jen urážku skutkem, jest povinen učiniti skutkové zjištění i ohledně okolností, podmínujících podle 2. odst. § 313 tr. zák. použití vyšší trestní sazby čís. 4184.

— — — formální oprávnění k výkonu, který jest provésti jen na žádost strany, závisí na tom, že tu byla v době provádění výkonu tato žádost neb aspoň svolení k němu čís. 4202.

— — — ohledač dobytka a masa není formálně oprávněn provésti ohledání dobytčete (stáje), projevila-li strana způsobem pro něho zjevným vůli, že si již dobytčího pasu nepřeje čís. 4202.

— — — zločin podle § 81 tr. zák. (taháním se o pušku s četníkem) je spáchan i dokonán i, nevedlo-li skutečné násilné vztažení ruky (nebezpečná pohružka) k cíli čís. 4218.

— — — skutečné násilné vztažení ruky ve smyslu § 81 tr. zák. lze spatřovati i v popohánění koně zapřaženého do vozu, jehož oteže drží vrchnostenská osoba v rukou čís. 4319.

— — — **§ 82 tr. zák.:** zbrání jest jakýkoliv předmět, způsobily sesílení útoku proti vrchnostenské osobě nad míru pouhých tělesných sil pachatelových a ohroziti její tělesnou bezpečnost čís. 4217, 4283.

— — — spadá sem i hůl v ruce obžalovaného čís. 4217.

— — — odpor se čini se zbrání (§ 82 tr. zák.) nejen, použil-li pachatel zbraně skutečně k útoku na vrchnostenskou osobu, nýbrž i když zbrání jen hrozil čís. 4217.

— — — jde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., nebyl-li vyměřen trest podle druhé sazby § 82 tr. zák., ač se odpor stal se zbrání čís. 4217.

— — — uplatňování tohoto zmatku veřejným obžalobcem nebrání, že nenavrhl použití oné sazby, a že v obžalobě uvedl (a rozsudek zjištil)

skutkové okolnosti, podmiňující její použití, jen v důvodech č. 4217.

aby si pachatel uvědomil nejen skutečnou povahu, nýbrž i právní kvalifikaci předmětu, o něž jde, t. j. by též věděl, že jde o zbraně, jaké má na mysli § 82 tr. zák., zákon nevyžaduje vzhledem k zásadě § 3 tr. zák. č. 4283.

poškození veřejného orgánu jest jen objektivní podmínkou přísnější sazby § 82 tr. zák.; přísnější trest stíhá pachatele, i když jeho úmysl k nastalému poškození nesměřoval; předpokládá se však, že poškození bylo výsledkem právě toho jednání pachatelova, jímž se vrchnostenské osobě vzešel v úmyslu, její výkon zmařit č. 4283.

vyšší trestní sazby druhé věty § 82 tr. zák. jest použití, stal-li se odpor se zbraní, bez rozdílu, záležel-li odpor v násilném vztázení ruky či ve vyhrůžce č. 4311.

dle § 83 tr. zák.: pokud jde o zločin nadřizování zločinu ukrýváním podle § 214 tr. zák., dal-li kdo osobám, o nichž věděl, že se dopustily zločinu (podle § 83 tr. zák.) peněžní prostředky na cestu, by unikly pátrající vrchnosti č. 4268.

návod a pomoc při zločinu podle § 83 tr. zák., jehož cílem bylo zmocnit se dokumentů (listin), předpokládá, že pachatelé vybidli hlavní pachatele právě k tomu, by se jich zmocnili násilím podle § 83 tr. zák. (násilným vpádem do příbytku držitele listin), a že k bezpečnému výkonu právě tohoto násilného vpádu vědomě svou činností přispěli č. 4285.

dle § 85 b) tr. zák.: ke skutkové podstatě zločinu podle § 85 b) tr. zák. stačí možnost ublížit komukoliv, třeba způsobem nepatrným; velikost nebezpečí a skutečnost způsobeného poškození jsou jen další náležitosti činu, rozhodné pro výměru trestu podle § 86 tr. zák. č. 4068.

subjektivní stránka zločinu podle § 85 b) tr. zák. jest naplněna, měl-li pachatel úmysl poškodit cizí majetek (rozbití okna) a uvědomil-li si současně, že z tohoto poškození může vzejít některé z nebezpečí v zákoně uvedených (že v místnosti jest nebo může být někdo přítomen a bude nebo může být zasažen), že však představa ta ho nezdržela od provedení skutku č. 4068.

otázka, zda pachatel měl vůli ohrozit statky v § 85 b) tr. zák. uvedené, patří ke stránce subjektivní, již soud nemusel zjišťovati v jednotlivých jejích složkách, jakmile, zjistiv úplné opilství pachatelovo, posuzoval jeho činnost jen s hlediska přestupku § 523 tr. zák. č. 4162.

zločin podle § 87 tr. zák. vylučuje i zlomyslná jednání neb opomenutí za okolností zvláště nebezpečných, jež o sobě jsou zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 tr. zák. Lze proto i při jednom trestném činu usuzovati na trestnost pachatelovu i podle § 85 b) i podle § 87 tr. zák. č. 4334.

dle § 87 tr. zák.: skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. (výkřikem »jen skrz« k demonstrantům, jímž bránil četnický kordon vstupu do města) je dána i, jestliže nebezpečí v zákoně uvedené z činu pachatelova ani nenastalo, mohlo však jím být přivoděno nebo se z výsledku činu vyvinouti č. 4218.

stačí i jen možnost vzniku nebezpečí č. 4218.

subjektivní skutková podstata nevyžaduje zvláštní zlomyslnost; stačí i t. zv. dolus ohrožovací (pachatelovo vědomí, že svou činností ono nebezpečí způsobuje) č. 4218.

zločin podle § 87 tr. zák. vylučuje i zlomyslná jednání neb opomenutí za okolností zvláště nebezpečných, jež o sobě jsou zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 tr. zák. Lze proto i při jednom trestném činu usuzovati na trestnost pachatelovu i podle § 85 b) i podle § 87 tr. zák. č. 4334.

§ 94 tr. zák.: »škodou« opodstatňující vyšší trestní sazbu § 94 tr. zák. jest i škoda na majetku; nezáleží na jejím větším nebo menším rozsahu; stačí škoda (nebo jinaké zlo), která byla způsobena

zároveň s omezením osobní svobody tímto omezujícím jednáním samým, i škoda, která při tom vznikla jen nahodile, nejsou jako taková pachatelem zamyšlena č. 4308.

dle § 96 tr. zák.: s hlediska skutkové podstaty zločinu únosu (§ 96 tr. zák.) musí být lest, jevíci se v tajném odchodu ženy z domácnosti manžela, zapříčiněna buď přímo nebo nepřímo pachatelem únosu č. 4060.

nestačí, že ji přiměl k odchodu od manžela dopis pachatelův, nýbrž jest třeba, by ji pachatel obsahem dopisu pohnul k tomu, by opustila muže tajně č. 4060.

podle § 96 II tr. zák. jest trestným nejen, kdo přímo předseval odvedení chráněné osoby (zosnoval, by manželka manžela tajně opustila), nýbrž i, kdo ženě o své újmě z moci manžela uniknuvši při provedení jejího úmyslu vědomě k tomu napomáhá za tím účelem, by nedovoleně zasáhl do mocenských práv manželových č. 4060.

dle § 98 a) tr. zák.: pod pojem zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, které nemělo další účinek než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti, a jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., nastaly-li účinky vážnější, najmě poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší č. 4091.

dle § 98 a) a b) tr. zák.: jde-li o zločin vydírání, naplňuje pouhá přítomnost pachatele na místě, kde, a v době, kdy nutí jiný pachatel svou obět (fysickým) násilím anebo pohrůzkou ke konání, opomenutí nebo snášení, pojem spolupachatelství jen, je-li přítomnost onoho pachatele — utvrzující druhého pachatele (násilníka) v jeho zločinném úmyslu a jednání, a sesilující účinnost (fysického nebo psychického) násilí činného pachatele v očích osoby, které se činí násilí, — složkou nátlaku na vůli napadené osoby, jejíž vůle má i podle úmyslu pachatele zůstavšeho nečinným být sesilným nátlakem nucena ve směr oběma pachatelů chtěný č. 4119.

dle § 98 b) tr. zák.: zločinu vydírání dopouští se podle § 98 b) tr. zák., kdo vyhrožuje způsobem a zlem tam uvedeným — je-li vyhrůžka povahy tam naznačené — někomu v úmyslu, by na něm vynutil nějaké konání, bez rozdílu, zda měla vyhrůžka účinek čili nic č. 4057.

dokonaným zločinem vydírání je již pokus, dáti psychickým násilím cizí vůli směr, kterým by se vůle ta bez onoho nátlaku nebrala č. 4057.

není třeba, by vůle ohroženého podlehla nátlaku hrozby a rozhodla se ve směr jí vnucený, by se vnucené rozhodnutí projevilo přiměřeným skutkem (opomenutím) nebo snášením skutku č. 4057.

nezáleží ani na tom, zda se vynucené jednání, opomenutí nebo snášení stane ihned po vyhrůžce na místě vyhrůžky, či až později na jiném místě; stačí, že jest účelem, pro případ i, třeba místně a časově od vyhrůžky odděleným výsledkem vyhrůžky č. 4057.

nepředpokládá se totožnost pachatele s osobou, v jejímž zájmu jest vynucené jednání, opomenutí nebo snášení č. 4057.

nezáleží na tom, zda byl pachatel přítomen a súčasťně i při (na) uskutečnění vyhrůžky, při (na) tom, když ohrožená osoba uvádí vnucené jí rozhodnutí vůle ve skutek č. 4057.

pro posouzení způsoblosti vyhrůžky vzbudit v ohroženém důvodné obavy záleží na tom, zda má ohrožený při objektivním uvážení všech okolností důvod, míti za to, že pohrůžka bude splněna č. 4153.

okolnosti, z nichž se usuzuje na důvodné obavy ohroženého, musí tu být v době činu a musí být ohroženému známé č. 4153.

spadá sem hrozba závažným zlem (vraždou) za účelem překažení práce nestávkujících č. 4153.

dle § 99 tr. zák.: ke skutkové podstatě zločinu podle § 99 tr. zák. stačí i podmíněná pohrůžka, závisí-li její splnění na vůli hrozícího, ni-

- koliv jen ohroženého, nebo lze-li z jiných důvodů s jistotou očekávat, že podle obvyčejného běhu věci bude podmínka splněna č. 4171.
- — — nezbytným předpokladem skutkové podstaty § 99 tr. zák. není, že bylo vyhrožováno osobě bojácné; záleží na tom, zda při objektivním uvážení všech okolností má ohrožený důvod míti za to, že vyhrůžka bude splněna, což lze vyvozovati nejen z povahy ohroženého, nýbrž i z důležitosti zla, jimž bylo hrozeno č. 4182.
- — — nestačí, že výrok, vykazující objektivní znaky nebezpečné vyhrůžky, byl pronesen »úmyslně«, nýbrž se vyhledává, by se projev stal v úmyslu, by byl ohrožený uveden ve strach a nepokoj č. 4182.
- — — subjektivní skutková podstata podle § 99 tr. zák. vyžaduje, by pachatel použil nebezpečného vyhrožování v úmyslu, by jím vyvolal v napadeném vyšší stupeň tísnivého pocitu z nastávajícího zvláště vážného zla (uvedení ve strach a nepokoj) č. 4201.
- — — ustanovení § 99 tr. zák. je doplněním ustanovení § 98 b) tr. zák. a může právě přijít teprve v úvahu, není-li tu náležitostí § 98 b) tr. zák. č. 4327.
- — — po stránce subjektivní se nevyžaduje, by pachatel měl úmysl skutečně přivoditi zlo, kterým hrozí; nesejde na tom, zda je pachatel i ve svém nitru opravdu odhodlán uvésti zlo ve skutek, či zda chce vyvolati v ohroženém strach a nepokoj proto, by tím dosáhl jiného výsledku č. 4327.
- — — souběh zločinu podle § 99 tr. zák. se zločinem utrhání na cti, skrýval-li se pisatel výhrůžného dopisu za jinou osobu, by jí přivodil trestní stíhání č. 4327.
- — — souběh se zločinem § 153 tr. zák. č. 4237.
- Násilím ve smyslu § 190 tr. zák.:** může býti i násilí (svázání nohou) vykonané na osobě bezvědomé, slouží-li k tomu, by osoba ta, kdyby včas byla vědomí, nebyla s to brániti loupežníkovi, by se věci nezmocnil a s ní se nevzdánil č. 4209.
- Následky odsouzení:** pro obor zákona na ochranu republiky byly předpisy §§ 26, 27 tr. zák. a zákona č. 131 ř. zák. z roku 1867 nahrazeny ustanovením § 32 zákona na ochranu republiky, takže v rozsahu tohoto zákona nenastávají následky, o které jde, již podle zákona samým odsouzením č. 4094.
- — — ustanovení prvního odstavce § 32 zák. na ochr. rep. ukládá soudů prostě, by v případech tam vycílených vyslovil jako vedlejší trest ztrátu čestných práv občanských, aniž smí přizpůsobiti rozsah tohoto vedlejšího trestu individuálním poměrům obžalovaného tím, že určí a v rozsudku vysloví, v čem se projeví účinek ztráty čestných práv občanských č. 4094.
- — — druhý odstavec § 32 zákona nemá význam pro úpravu výroku o dotčeném vedlejší trestu v rozsudku, nýbrž jen pro výkon dotčeného rozsudečného výroku příslušným úřadem č. 4094.
- Nastoupení trestu:** rovná se vzdání se zmatečnické stížitosti č. 4049.
- Nastrojení zločinu:** ve smyslu § 5 tr. zák. č. 4285.
- — — viz též spoluvina.
- Návod ke zločinu viz spoluvina.**
- Navrácení v předešlý stav (§ 364 tr. ř.):** nejde o neodvratnou a nezaviněnou překážku ve smyslu § 364 č. 1 tr. ř., byl-li příčinou zameškání lhůty omyl kancelářské síly obhájcovy při záznamu lhůty č. 4077.
- Nebezpečná povaha nástroje viz uškození dle § 155 a) tr. zák.**
- Nebezpečné okolnosti viz zvláště nebezpečné okolnosti.**
- Nedbalost:** nedbale jedná a škodný výsledek z jednání zavinuje podle § 335 (337) tr. zák. každý, kdo poznává neb alespoň může poznati, že jeho jednání je s to, by způsobilo nebo zvětšilo nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí č. 4265.
- — — pro pojem nedbalosti se nevyžaduje poznání (možnost poznání), že z jed-

- nání nebezpečí skutečně nastane, nýbrž jen poznání (možnost poznání), že z něho nebezpečí nastati může č. 4265.
- — — nedbalost není vyloučena ani, předpokládá-li pachatel, že nebezpečí z jeho jednání hrozící nenastane, ano bude jeho vzniku zabráněno buď opatrností osoby, již nebezpečí to hrozí, nebo tím, že jiný splní svoji povinnost, onomu nebezpečí čelící č. 4265.
- Nedodělky:** i když svou povahou, nahromaděním a početným stupňováním jsou povážlivého rázu, který po stránce objektivní přesahuje rámec pouhé nepřistojnosti, nejde o skutkovou podstatu kárného přečinu (ani o nepřistojnost) po stránce subjektivní, nebyl-li onen nepřiznivý stav soudní agendy zaviněn nedbalostí nebo takovým poklesem pilnosti soudce, který by nemohl ospravedlniti, ana byla výkonnost soudce snížena těžkými chorobami č. 136 dis.
- Nedospělých přestupek: §§ 237, 269 a) tr. zák.:** při odsouzení pro přestupek podle § 269 a) tr. zák. nelze vysloviti ztrátu práva volebního č. 4212.
- Nedostatek důvodů:** zmatek podle § 281 č. 5 tr. ř. pro chybění důvodů je dán jen, nejsou-li pro zjištění soudu a pro jeho přesvědčení o vině nebo nevině obžalovaného žádné důvody, nebo důvody nehovící pravidlům logiky. Není však dán, zdají-li se důvody ty býti stěžovateli nedostatečnými č. 4178.
- — — viz též zmatek č. 5 § 281.
- Nedovolené ozbrojování viz ochrana republiky (§ 13).**
- Nejasnost výroku porotců:** podle § 344 č. 9 tr. ř. č. 4043, 4226.
- Nekalá reklama viz nekalá soutěž (§ 25).**
- — — **soutěž (zák. č. 111/1927):** zásada platná v řízení pro urážky na cti, že jest obžalovanému uloženo, by tvrdil a dokázal pravdivost (pravděpodobnost) závadných tvrzení, neplatí v trestním řízení o nekalé soutěži č. 4178.
- — — právo učiniti návrh podle § 6 odst. 1 zák. č. 471/1921 přísluší jen obžalobci veřejnému, nikoliv obžalobci soukromému (v trestním řízení pro přečin zlehčování podle § 27 zák. č. 111/1927) č. 4340.
- — — **§ 25:** nekalá reklama podle § 25 (stejně jako podle § 2) zák. o nekalé soutěži vyžaduje, by se sdělení nebo rozšiřování údajů tam naznačených stalo veřejně (nikoliv i před více lidmi) č. 4059.
- — — i pro přestupek nekalé reklamy platí vykládací pravidla § 2 odst. 2, 3, 4 č. 4059.
- — — veřejnými údaji (§ 25 zák. č. 111/1927) jsou údaje přístupné a zjevné každému (širokému obecenstvu), určené pro množství osob počtem neurčitě (pro část obecenstva, okruh odběratelů a pod.); nespádají sem reklamy pronesené jen k jednotlivému zákazníkovi, jen pro tohoto, nikoliv za účelem dalšího rozšiřování. Nemohl-li býti obsah pachatelova sdělení postřehnout oním větším okruhem osob, nestačí pro veřejnost výroku, že byl pronesen v místnosti veřejně přístupné (v ústředních jatkách), nebo jen před jedním svědkem č. 4059.
- — — pokud jde o nekalou reklamu ve smyslu § 25 zák. č. 111/1927, využíval-li nástupce v tovární místnosti při prodeji svého výrobku oproti veřejnosti vyznamenání firmy předchůdcovy č. 4328.
- — — **§ 27:** aby byla splněna skutková podstata přečinu zlehčování podle § 27 zákona o nekalé soutěži, musí býti dokázáno: a) že údaje o poměrech zlehčovaného podniku byly objektivně nepravdivé a způsobily poškoditi tento podnik, b) že tyto údaje byly obžalovaným učiněny za účelem soutěže, t. j. že směřovaly k tomu, by posice zlehčovaného podniku v soutěži byla seslabena, a že údaje ty byly k tomu způsobily, c) že si byl obžalovaný vědom nepravdivosti údajů a jich způsobivosti poškoditi zlehčovaný podnik č. 4059, 4229.
- — — i údaj pravdivý nebo částečně pravdivý může býti podle okolností nepravdivým údajem ve smyslu § 27 zák. o nek. sout., je-li upra-

ven příliš všeobecné a uzpůsoben tak, že vykoná na zákazníka zlehčovaného podniku týž účinek jako údaj objektivně nesprávný. Jest tu zejména přihlížeti k tomu, jak onen údaj pojímá ten, komu svědčí č. s. 4059.

— — — subjektivní skutková podstata přečinu podle § 27 zák. o nek. sout. nevyžaduje, by byl pachatel přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů; stačí i dolus eventualis č. s. 4059.

— — — přečinu podle § 27 zákona o nekalé soutěži může se dopustiti každý, i nesoutěžitel; musí tak činiti vždy za účelem soutěže, jeho jednání musí směřovati k tomu, by posice zlehčovaného podniku byla v soutěži zeslabena č. s. 4178.

— — — pachatel nemusí míti zájem na konkurenčním podniku; může jej zlehčovati (za účelem soutěže i z jiných důvodů a pohnutek (závist, pomstychtivost) č. s. 4178.

— — — není třeba, by škoda ze zlehčování podniku zlehčovanému skutečně vznikla; stačí již možnost škody jako následek zlehčovacích údajů č. s. 4178.

— — — přečin podle § 27 zák. č. s. 111/1927 není deliktem výsledným, nýbrž ohrožovacím č. s. 4178.

— — — stěžuje-li se nebo podkopává-li se podnikateli úvěr, zeslabuje se jeho posice v poměru soutěžitelském č. s. 4178.

— — — tvrzení, že podnik (pojišťovna) je v likvidaci, může se podle povahy případu dotknouti nepříznivě hospodářského postavení podniku, jež může zhoršiti i poškoditi; může proto býti zlehčováním ve smyslu § 27 zák. č. s. 111/1927 č. s. 4229.

— — — právo učiniti návrh podle § 6 odst. 1 zák. č. s. 471/1921 přísluší jen obžalobci veřejnému, nikoliv obžalobci soukromému (v trestní věci pro přečin zlehčování podle § 27 zák. č. s. 111/1927) č. s. 4340.

— — — § 29: proti trestnímu zákazu § 29 odst. 1 zák. č. s. 111/1927 není se prohřešeno teprve, až k záměně vsutku došlo, nýbrž stačí způsoblost k záměně č. s. 4248.

— — — i užívání jména (společníka) v označení podniku spadá po případě pod ustanovení § 29 odst. 1 zákona o nekalé soutěži, děje-li se způsobem, který je s to, by přivodil záměnu ve styku zákaznickém se jménem (firmou), užívaným jiným soutěžitelem č. s. 4248.

— — — pokud nelze trestati týž skutek, který naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle známkového zákona, v ideálním souběhu i za přečin podle § 29 zák. proti nekalé soutěži č. s. 4328.

— — — § 31: obchodním (výrobním) tajemstvím (§ 31 zák. o nekalé soutěži) jsou veškeré skutečnosti, které, souvisejice s podnikem, nejsou zjevné, a podle vůle majitele podniku mají býti tajeny č. s. 4114. tvoření různých cen u různých odběratelů za účelem odstranění soutěže jest obchodním tajemstvím ve smyslu § 31 zák. č. s. 111/1927 č. s. 4114.

— — — § 34 (2): ustanovení § 6 tr. ř. o nevčítání dnů poštovní dopravy do lhůty platí jen pro lhůty práva procesního, nikoliv pro šestinedělní lhůtu § 34 (2) zákona proti nekalé soutěži, která jest výlučně hmotněprávní č. s. 4304.

— — — jest proto výrazu »obžalobu jest podati« v § 34 (2) zák. č. s. 111/1927 rozuměti tak, že obžaloba musí býti v oné lhůtě podána již u soudu č. s. 4304.

— — — i s hlediska § 34 odst. 2 zák. o nek. s. nezáleží na tom, že stíhací návrh, byv v zákonné lhůtě podán u nepřislusného soudu, došel k příslusnému soudu teprve po uplynutí lhůty č. s. 4342.

— — — § 35 (5): nelze si stěžovati do usnesení, jímž rozhodl vrchní soud jako soud nadřízený ve smyslu § 35 odst. 5 zákona proti nekalé soutěži o stížnosti do rozhodnutí soudu první stolice č. s. 4050.

— — — § 39: při odškodném podle § 39 zákona proti nekalé soutěži nejde o soukromoprávní nárok na náhradu škody majetkové, nýbrž o odškodné za příkoří činem způsobené a za jiné osobní újmy (o odškodné na statcích nehmotných) č. s. 4059.

— — — ztrata důvěry stálého zákazníka znamená pro obchodníka nejen poškození po stránce hmotné, nýbrž i újmu na vážnosti a na obchodní cti (na statcích nehmotných) č. s. 4059.

— — — domáhá-li se obžalobce nároku na přiměřené odškodné za utrpění příkoří, opíraje se o ustanovení § 39 zákona proti nekalé soutěži (nikoli jako soukromý účastník), nelze ho odkázati na pořad práva soukromého podle § 366 tr. ř. č. s. 4059.

Nemanželský pohlavní styk: mezi sešvagřenými č. s. 4158.

— — — viz též pohoršení veřejné (§ 501 tr. z. zák.).

Nemoci zvířecí viz nakažlivé nemoci zvířecí.

Nemravná smlouva viz smlouva nemravná.

Neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.: předpokládá nátlak vnější, za něhož pachatel mohl zachrániti sebe nebo jiného z těžkého a bezprostředně hrozičoho nebezpečí jen spácháním činu trestním zákonem zapovězeného. Nátlak vnitřní, pozůstávající v chorobném nedostatku tlumů, nepřichází tu vůbec v úvahu č. s. 4090.

Neodvratná překážka: ve smyslu § 364 č. 1 tr. ř. č. s. 4077.

— — — viz též navrácení v předešlý stav.

Neohledané maso viz maso neohledané.

Neoprávněná osoba: ve smyslu § 1 č. 1 nov. č. 3/78 č. s. 4344.

Neoprávněné obchodování: umělými sladidly č. s. 4185.

Neoznámení trestných podniků: podle § 12 č. s. 1 odstavec druhý zákona na ochranu republiky; předpoklady č. s. 4297.

Nepatrný prospěch (§ 2 odst. 2 z. zák. č. s. 178/1924): má vztah jen k majetkovým nebo jiným zájmům veřejného činitele, nikoliv osoby úplatek poskytlující č. s. 4160.

Neplacení pohledávky: nelze podřaditi pod pojem odstranění majetkových předmětů č. s. 4071.

Nepočetným (§ 488 tr. zák.): není o sobě každé jednání, přičící se právnímu řádu, pouhé překročení předpisů, jež mají v zápětí jen civilněprávní následky; taková překročení, nemajice o sobě vztah k čestnosti, mohou zasahovati do oboru cti teprve vzhledem k okolnostem, jimiž jsou doprovázena č. s. 4107.

Neposlušnosti: trestnou podle § 283 tr. zák. jest i pouhé otálení s odchodem, zastávka na odchodu, liknavost v opuštění místa shluknutí; nezáleží na tom, že se pachatel zastavil jen na krátkou dobu č. s. 4159.

Nepostřehnutí výstražných znamení: řidičem auta č. s. 4048.

Nepravdivá svědecká výpověď viz podvod dle § 199 a).

Nepravdivý údaj: ve smyslu § 27 zák. o nek. s. č. s. 4059.

Nepravdomluvnost: označení koho takovým a § 491 tr. zák. č. s. 4215.

Nepřátelský úmysl viz uškození dle § 155 a).

Nepřehledná zatačka viz automobil.

Nepřistojný výraz: pokud není sesměšňováním podle § 491 tr. zák. č. s. 4236.

Neslušného chování: v čase veřejného provozování náboženství, ze kterého jiným může vzejít pohoršení, se může dopustiti i náboženský služebník, který náboženské úkony vykonává č. s. 4097.

Nesnáz okradeného zvláště potkavši: ve smyslu § 174 l c) tr. zák. č. s. 4206.

Nesociální čin viz urážka na cti (§ 487 a násl.).

Nevdaná těhotná žena (§ 339 tr. zák.): s hlediska přestupku podle druhé věty § 339 tr. zák. je lhostejno, zda zemřelo novorozené dítě po porodu smrti přirozenou, či zda byla jeho smrt způsobena cizím zaviněním (vraždou) č. s. 4043.

Nevybuchnutý granát: jeho nález č. s. 4066.

— — — viz též ochrana republiky (§ 13).

Nevyšlechnutý svědek: jeho přítomnost při líčení č. s. 4191.

Nezaplacení dluhu: o sobě není trestné ani s hlediska § 183 tr. zák., ani s hlediska jiného předpisu trestního zákona č. s. 4254.

Nezaviněná překážka: ve smyslu § 364 č. 1 tr. ř. č. 4077.

— viz též navrácení v předešlý stav.

Nezpůsobilost k povolání: ve smyslu § 156 c) tr. zák. č. 4039.

— **prostředku:** o bezelstný pokus jde, bylo-li pachatelem použito prostředku k dosažení cíle naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobilého. Záležela-li příčina neúspěchu pachatelova jednání jen ve způsobu provedení činu nebo v konkrétní povaze nebo činnosti předmětu (osoby, na níž měl být trestný čin spáchán), jde jen o konkrétní nezpůsobilost prostředku, nevylučující trestnost pokusu č. 4131.

Noci: jest doba, po kterou není denního světla, a tmavou jest noc, není-li nedostatek denního světla ani částečně nahrazen zřídly světla jinak v noci účinnými (měsícem a hvězdami) č. 4088.

Notorieta viz okolnosti obecně známé.

Noviny — jich urážka viz urážka tiskem (§ 27).

Nový zákon: v zákonech popřevratových nelze užití mimořádného zmírňovacího práva tou měrou, jak se to stalo při sazách starého trestního zákona, které byly mnohdy nepřiměřeně vysoké, což neplatí u řečených novodobých zákonů č. 4189.

Nutící okolnosti: ve smyslu § 489 tr. zák. č. 4300.

Obal plodový: jeho proražení č. 4269.

— viz též vyhnání plodu.

Občanská práva: ztráta jich podle § 32 zák. na ochr. rep. č. 4094.

Občanské jméno viz jméno občanské.

Obecně známé okolnosti viz okolnosti obecně známé.

Obhájce viz advokát.

Obchod: přehnané vychvalování jeho prosperity při prodeji č. 4255.

Obchodní provozovna: nevztahuje se na ni § 8 č. 1 odst. a) zák. č. 568/19 č. 4204.

— viz též předražování.

Obchodním (výrobním) tajemstvím (§ 31 zák. o nekalé soutěži): jsou veškeré skutečnosti, které, souvisejce s podnikem, nejsou zjevné, a podle vůle majitele podniku mají být tajeny č. 4114.

Obchodování neoprávněné viz neoprávněné obchodování.

Obnova trestního řízení: byla-li povolena obnova jen ve prospěch obžalovaného, musí (§ 359 odst. 4 tr. ř.) sejít i jakéhokoliv uložení trestu, byl-li trest uložený dřívějším rozsudkem mezi tím vykonán. Skutečnému výkonu trestu rovná se jeho prominutí (§§ 226, 529 tr. zák.) č. 4309.

— — — — — příčí se ustanovení třetího odstavce § 359 tr. ř., uložil-li soud obžalovanému v obnoveném řízení trest, aniž zjistil, že nebyla splněna podmínka, pod níž byl obžalovanému prominut trest, uložený mu dřívějším rozsudkem č. 4309.

— — — — — okolnost, že při správném použití zákona nebylo při opětném odsouzení uložiti vůbec žádný trest, nebrání (kladnému) výroku o podmíněnosti odsouzení č. 4309.

— — — — — není třeba vyhraditi výrok o podmíněném odsouzení soudu prve stolice, promluvil-li již tento soud v dřívějším řízení v tomto směru na podkladu výměry trestu pro obžalovaného nejnepříznivější ze všech možností, jež mohou v obnoveném řízení nastati č. 4309.

Obrat rázu humoristického: není sesměšňováním (§ 491 tr. zák.) č. 4236.

Obstarávání úředních věcí: podle §§ 101, 104 tr. zák. č. 4102.

Obvinění při hlavním přelíčení: před soudem jest udáním u vrchnosti č. 4040.

Obviněný (obžalovaný): právo obžalovaného nemluvit pravdu nemůže se zvrhnouti ve výhodu, že smí beztrestně páchat trestné činy; podezřívá-li koho křivě ze zločinu, propadá sankci § 209 tr. zák. č. 4040, 4121.

— zákon nepředpisuje, by byl obžalovaný poučen o právu žádati o zřízení obhájce chudých č. 4241.

— obviněným ve smyslu poslední věty prvního odstavce § 531 tr. zák. jest nejen »obviněný« po rozumu prvního odstavce § 38 tr. ř., t. j. ten, proti němuž byl podán obžalovací spis nebo návrh na zahájení přípravného vyšetřování, nýbrž i ten, s nímž bylo v přípravě vyhledávání, an byl podezříván z trestného činu, podle třetího odstavce § 38 tr. ř. nakládáno jako s obviněným, t. j. ten, kdo byl vyslechnut jako podezřelý z trestného činu nebo jako takový k výsledku obeslán nebo vzat do vazby č. 4294.

— kdo byl ve smyslu § 2 č. 2 zákona ze dne 28. června 1916, č. 207 ř. zák. částečně zbaven svéprávnosti, je podle trestního zákona plně zodpověden a podle trestního řádu plně schopen vystupovati jako obviněný (obžalovaný) před trestními soudy samostatně a činiti platná a závazná procesualní prohlášení č. 4317.

Obžaloba: pokud nejde o překročení obžaloby (§§ 262, 263, 267 tr. ř.), bylo-li k obžalobě na zločin podle § 199 a) tr. zák. uznáno na přečin § 1 zák. o mař. ex. č. 4071.

— soukromožalobními delikty jsou jen ty, které trestní zákony za takové označují; nevyhrazuje-li zákon výslovným ustanovením trestný čin obžalobě soukromé, jest její stíhání obžalobou veřejnou č. 4104.

— přešupek podle § 113 patentního zákona jest deliktem veřejnožalobním č. 4104.

— obžaloba byla podána včas, byl-li stíhací návrh podán ve lhůtě u místně příslušného soudu bydliště obžalovaného; nezáleží na tom, zda a kdy byla postoupena soudu místa spáchaného činu č. 4114.

— přísnější hlediska obžalovacího návrhu jsou vzhledem k zásadám předpisů §§ 259 č. 3, 262 a 267 tr. ř. do té míry směrdatná pro nalézací soud, že, shledav ve skutku pachatelově souhrn zákonných znaku určitého trestného činu s mírnější trestní sankcí, nemůže nechat beze zřetele další skutečnosti vyšetří na jevo z výsledků řízení, jež, rovněž skutkově zjištěny, pozměnily by ve spojení s ostatními jednání pachatelova v přísnější trestný čin, pokud se týče aspoň při téžte druhu deliktu odůvodňovaly by použití vyšší trestní sazby č. 4184.

— je-li rozsudku zmateční stížností vytykána zmatečnost podle § 281 č. 11 tr. ř. proto, že obžalovanému byl vyměřen trest podle 1. (mírnější), na místě podle 2. (přísnější) trestní sazby § 82 tr. zák., není důvodností námitky na újmu, že veřejný obžalobce nenavrhl ani v obžalovacím spise, ani v konečném návrhu při hlavním přelíčení vyměření trestu podle 2. věty § 82 tr. zák., jak mu náleželo podle § 207 odst. 1 č. 3 a podle 1. věty § 255 tr. ř. č. 4217.

— soud jest návrhu obžalobcovými vázán jen potud, že nesmí uznati vinným obžalovaného skutkem, k němuž obžaloba původně nesměřovala a na který nebyla rozšířena při hlavním přelíčení. Jinak má soud podle § 262 tr. ř. použití na zjištěný jím skutek v otázce viny a tím více v otázce trestu těch ustanovení zákona, která se při správném jejich výkladu na skutek ten vztahují, třebaže se jich obžalobce nedovolával č. 4217.

— pokud nejde o překročení obžaloby, podřadil-li rozsudek podle výroku jednání obžalovaného pod ustanovení první a druhé věty § 214 tr. zák., ač obžaloba zněla jen na zločin podle druhé věty § 214 tr. zák. č. 4268.

— nejde o porušení předpisů §§ 262, 263 a 267 tr. ř., působící zmatečnost rozsudku podle § 281 č. 8 tr. ř., uznal-li sice rozsudek obžalovaného vinným skutkem, jenž byl předmětem obžaloby, avšak podřadil skutek ten pod jiný nebo také jiný trestní zákon, než který naznačovala obžaloba č. 4268.

— pro posouzení věci v tomto směru jsou rozhodné důvody obžalovacího spisu č. 4268.

— podle třetího odstavce čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863 jsou (za dalších předpokladů tam uvedených) předmětem i veřejné obžaloby jen přečiny, nikoliv i přestupky proti bezpečnosti cti č. 4278.

— podle § 263 tr. ř. pro rozšíření obžaloby na nový skutek není třeba zvláštního mezitímního nálezu soudu ani výslovného souhlasu obžalovaného; stačí, že soud po rozšíření obžaloby dále jednal a obžalovaný neprotestoval; nezáleží na tom, že se tak stalo u nepřislušného soudu č. 4342.

- **soukromá:** soukromožalobními delikty jsou jen ty, které trestní zákony za takové označují; nevyhrazuje-li zákon výslovným ustanovením trestný čin obžalobě soukromé, jest jej stíhati obžalobou veřejnou č. 4104.
- — pro posouzení aktivní legitimace k soukromé obžalobě je rozhodná totožnost toho, komu bylo na jeho právech ublíženo, s tím, kdo žaluje; nezáleží na tom, že je jeho firma v obchodním rejstříku poněkud odchylně protokolována č. 4114.
- — obžaloba byla podána včas, byl-li stíhací návrh podán ve lhůtě u místně příslušného soudu bydliště obžalovaného; nezáleží na tom, zda a kdy byla postoupena soudu místa spáchaného činu č. 4114.
- — přestupek podle § 307 tr. zák. nemůže býti stíhán soukromým obžalobcem č. 4245.
- — přestupek podle § 463 tr. zák. je deliktem soukromožalobním; i tu platí ustanovení první věty § 530 tr. zák. o subjektivním promlčení č. 4280.
- — poslal-li soukromý obžalobce k hlavnímu přeličení advokáta, třeba bez písemné plné moci, dal dostatečně na jevo, že od stíhání ustoupiti nemíní, a nelze mítí vzhledem k ustanovení třetího odstavce § 46 tr. ř. za to, že ustoupil od stíhání a vynéstí podle § 259 č. 2 tr. ř. zprošťující rozsudek č. 4322.
- — s hlediska § 530 tr. zák. stačí, byl-li návrh na stíhání pro soukromožalobní čin učiněn ve lhůtě u trestního soudu, aniž je třeba, by to byl příslušný okresní soud (§§ 46, 451 tr. ř.) č. 4326.
- — snížení trestu podle poslední věty § 530 tr. zák. č. 4326.
- — právo učiniti návrh podle § 6 odst. 1 zák. č. 471/1921 přísluší jen obžalobci veřejnému, nikoliv obžalobci soukromému (v trestní věci pro přečin zlehčování podle § 27 zák. č. 111/1927) č. 4340.
- — i s hlediska § 34 odst. 2 zák. o nek. s. nezáleží na tom, že stíhací návrh, byv v zákonné lhůtě podán u nepřislušného soudu, došel k příslušnému soudu teprve po uplynutí lhůty č. 4342.
- **veřejná** viz obžaloba.
- Obžalobce soukromý** viz obžaloba soukromá.
- **veřejný (státní zástupce):** žádost státního zastupitelství o zaslání spisů zahrnuje v sobě žádost o zaslání prvopisu rozsudku, který tvoří neoddělitelnou část soudních spisů č. 4092.
- — lhůta k provedení opravných prostředků běží ode dne, kdy byl státnímu zastupitelství doručen prvopis rozsudku, a to i, byl-li mu na požádání dodán i jeho opis č. 4092.
- — lhůta § 281 (294) tr. ř. k provedení zmateční stížnosti (odvolání) počíná pro státní zastupitelství dnem, kdy mu byl (lhostejno, zda z podnětu opovědi opravného prostředku či z jiného podnětu) dodán prvopis rozsudku k nahlédnutí (§ 78 tr. ř.) č. 4174.
- — účinek tohoto doručení nemůže odvrátiti ani státní zastupitelství prohlášením při vrácení spisů, že jich použilo pro jinou trestní věc, ani soud doručením spisů státnímu zastupitelství ještě jednou s poukazem na opověď opravných prostředků č. 4174.
- — s hlediska posl. věty odst. 2 § 281 tr. ř. stačí výhrada zmateční stížnosti po prohlášení průvodního řízení za skončené, bylo-li usnesení, zamítající průvodní návrh veřejného obžalobce, prohlášeno až současně s oním usnesením č. 4179.
- — je-li rozsudku zmateční stížností vytýkána zmatečnost podle § 281 č. 11 tr. ř. proto, že obžalovanému byl vyměřen trest podle 1. (mírnější), na místě podle 2. (přísnější) trestní sazby § 82 tr. zák., není důvodnosti námitky na újmu, že veřejný obžalobce nenavrhl ani v obžalovacím spise, ani v konečném návrhu při hlavním přeličení vyměření trestu podle 2. věty § 82 tr. zák., jak mu náleželo podle § 207 odst. 1 č. 3 a podle 1. věty § 255 tr. ř. č. 4217.
- — ustanovení třetího odstavce § 6 tr. ř. platí i pro veřejného obžalobce č. 4346.
- — ustanovení §§ 57 a 263 tr. ř. nelze v kárném řízení podle zákona ze dne 1. dubna 1872, č. 240 ř. zák. ani obdobně použítí; opomenutí výhrady samostatného stíhání zástupcem advokátní komory není spojeno s následky naznačenými v §§ 57 a 263 tr. ř. č. 128 dis.

Obžalovaný — obviněný.

Odcinění odsouzení viz shlazení následků odsouzení.

Odepření výpovědi: podle § 152 tr. ř. č. 4295.

— — viz též svědek.

Odklad trestu podmíněný: zák. č. 562/1919: okolnost, že při správném použití zákona nebylo při opětném odsouzení v obnoveném řízení uložiti vůbec žádný trest, nebrání (kladnému) výroku o podmíněnosti odsouzení č. 4309.

— — — není třeba vyhraditi výrok o podmíněném odsouzení soudy první stolice, promluvil-li již tento soud v dřívějším řízení v tomto směru na podkladu výměry trestu pro obžalovaného nejnepříznivější ze všech možností, jež mohou v obnoveném řízení nastati č. 4309.

— — § 1: podmíněné odsouzení je vždy jen výjimkou, přípustnou jen tam, kde jí opodstatňují závažné důvody, z nichž by se dalo důvodně očekávati, že k polepsení postačí jen pohrůžka trestem č. 4218.

— — — okolnost, že pachatelem (zločinů) podle §§ 87, 81 tr. zák. a přečinu podle § 283 tr. zák. jest senátor, mluví v jeho neprospěch (s hlediska § 1 zák. o podm. ods.), neboť právě od člena zákonodárského sboru jest nezbytně požadovati, by se vystříhal hrubého porušení zákona a své spoluobčany k protizákonným činům nepodněcoval č. 4218.

— — — páše-li placený tajemník a předák komunistické strany trestné činy, proti zákonu na ochranu republiky (§ 14 č. 1), nelze mítí za to, že jde o ojedinělý poklesek a náhodilé vybočení z mezí řádného života, jaké předpokládá § 1 zák. o podmíněném odsouzení č. 4263.

— — § 1 odst. (2): podmíněné odsouzení, ohledně něhož bylo vysloveno, že se odsouzený osvědčil, nepřekáží zahazení odsouzení č. 4085.

— — § 2: zákonnou překážkou podmíněného odkladu nového trestu ve smyslu § 2 zákona o podmíněném odsouzení jest dřívější odsouzení, tudíž konečné rozhodnutí věci podle zákonů tehdy platných, které nelze přezkoumávati s hlediska pozdějších zákonů č. 4243.

— — — vylučuje proto dřívější odsouzení pro zločin povahy § 2 zák. č. 562/1919 před uplynutím lhůty tam naznačené podmíněné odsouzení, i kdyby byl tento trestný čin podle nyní platných zákonů jen přestupkem č. 4243.

— — — předchozí podmíněné odsouzení pro čin uvedený v § 2 zák. č. 562/1919 vylučuje za podmínek tam stanovených podmíněné odsouzení i, bylo-li i co do onoho předchozího odsouzení vysloveno, že se odsouzený osvědčil č. 4327.

— — — první odstavec § 2 zák. o podmíněném odsouzení má na mysli jen případy, v nichž byl trestný čin, pro nějž je vinník znova souzen, spáchan po vynesení předchozího rozsudku, nikoli případy, v nichž byl trestný čin, tvořící podklad druhého rozsudku, spáchan již před vynesením předchozího rozsudku č. 4275.

— — § 2 odst. (2): doba stanovená v druhém odstavci § 2 zák. o podm. ods. čítá se v případě osvědčení ode dne, kdy bylo vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil č. 4327.

— — § 3 odst. (1): odpovídá účelu zákona, by mladistvému provinilci při prvním poklesku nebyla příliš dlouhá zkoušební lhůta překážkou v uskutečnění jeho snahy zjednatí si lepší vzdělání a postavení č. 4315.

— — § 4: není-li číselná výše škody doložena a mohlo-li by snad i na straně usmrceného býti spoluzavinění na úrazu, není účelné při výroku podle § 4 zák. č. 562/1919 stanoviti číselně určitou částku, kterou má obžalovaný podle svých sil nahraditi č. 4101.

— — — povolení podmíněného odsouzení nelze činiti závislým (§ 4 zák. č. 562/1919 sb. z. a n.) na tom, zda odsouzený do určité doby nahradí soukromému obžalobci útraty řízení č. 4103.

— — — zadostiucněním ve smyslu § 4 zákona o podmíněném odsouzení rozumí se odcinění nehmotné újmy, vzešlé přímo z trestného činu soukromému obžalobci nebo jiné dotčené osobě č. 4281.

- — — podmíněně odsouzenému nelze uložit zadostiučinění (po případě ve formě věnování ve prospěch třetích osob nebo nezúčastněného fondu) prostě pro porušení právního řádu, nýbrž jen z důvodu újmy, již utrpěla osoba trestným činem dotčená na jiných než hmotných statcích, právech a zájmech č. 4281.
- — — § 6 č. 1: dodatečně lze naříditi výkon trestu podle § 6 č. 1 zákona o podmíněném odsouzení jen, bylo-li podmíněně odsouzení hned původně podle § 2 zákona vyloučeno, nikoliv, bylo-li přehlédnuto v čase rozsudku spisově známé předchozí odsouzení pro přečin podle § 283 tr. zák. č. 123.
- — — § 6 č. 4: samosoudce vynášející pozdější rozsudek (§ 265 tr. ř.) jest oprávněn podle § 6 č. 4 zák. o podm. ods. rozhodnouti o prodloužení zkušební lhůty předchozího rozsudku, vyneseno soudem sborovým č. 4128.
- — — čtvrtá věta § 6 č. 4 zák. o podmíněném odsouzení neustanovuje, že soud, vynesší pozdější (poslední) z rozsudků jsoucích v poměru § 265 tr. ř. předpokládaném, smí nebo má dodatečně něco změnit na svém právoplatném rozhodnutí o podmíněnosti odsouzení — č. 4275.
- — — nedošlo-li však v případě předpokládaném ve čtvrté větě § 6 č. 4 zák. o podmíněném odsouzení k jednotné úpravě otázky podmíněnosti nebo nepodmíněnosti odsouzení v pozdějším (posledním) z rozsudků, jsoucích v poměru podle § 265 tr. ř., nebo v dodatečném usnesení rozsudkem tím podle § 7, odst. 2 zák. o podmíněném odsouzení vyhrazeném a nabyly-li dotčené soudní výroky o podmíněnosti toho kterého odsouzení moci práva, nemůže skutečnost, že jde o dva trestné činy neb o více trestných činů, jež měly býti podle § 56 tr. ř. souzeny jediným rozsudkem, býti podnětem k dodatečnému zkoumání a řešení otázky, zda má býti nařízen nebo podmíněně odložen výkon trestů postupně uložených (jejich celku) č. 4275.
- — — výkon trestu, jehož podmíněný odklad byl — třeba pro nevědomost o souběhu s jinými trestnými činy téhož vinníka — vinníku právoplatně povolen, nemůže zpravidla býti nařízen pro skutečnosti, jež nastaly dříve, než byl odklad trestu vysloven, třebaže byly soudu, když učinil tento výrok, neznámé a dostaly se k jeho vědomosti teprve po onom výroku. Totéž platí pro opomenutí některého výroku v onom rozhodnutí (v rozsudku, v usnesení), v němž mohl (měl) býti výrok ten podle zákona učiněn, najmě i pro výrok pozdějšího rozsudku, že má býti vykonán i trest uložený předchozím rozsudkem č. 4205, 4275.
- — — výrok, jimž v případě § 265 tr. ř. rozhodl podle čtvrté a šesté věty § 6 zák. o podm. ods. soud, vynesší pozdější rozsudek, o tom, zda mají býti vykonány oba tresty, či zda má býti podmíněně odložen i trest dodatečně přisouzený, nelze napadati stížností podle § 8 (3), § 20, nýbrž opravnými prostředky podle § 7 (3) zák. č. 562/1919 č. 4205.
- — — nejde-li o prvotní určení podmíněnosti (nepodmíněnosti) odsouzení v případech § 265 tr. ř., nýbrž o nařízení výkonů trestů, jichž výkon byl již právoplatně odložen, nepřichází v úvahu předpis § 7 (3), nýbrž § 8 (3) a § 20 zák. č. 562/1919 č. 4205.
- — — § 7 odst. (3): odvolání podané výslovně jen z nízké výměry trestu nelze později (alespoň po uplynutí lhůty ku provedení odvolání) rozšířiti na výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu č. 4167.
- — — v opovědi odvolání z výše trestu není zahrnuto i odvolání z výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu č. 4167.
- — — výrok, jimž v případě § 265 tr. ř. rozhodl podle čtvrté a šesté věty § 6 zák. o podm. ods. soud, vynesší pozdější rozsudek, o tom, zda mají býti vykonány oba tresty, či zda má býti podmíněně odložen i trest dodatečně přisouzený, nelze napadati stížností podle § 8 (3), § 20, nýbrž opravnými prostředky podle § 7 (3) zák. č. 562/1919 č. 4205.

- — — nejde-li o prvotní určení podmíněnosti (nepodmíněnosti) odsouzení v případech § 265 tr. ř., nýbrž o nařízení výkonů trestů, jichž výkon byl již právoplatně odložen, nepřichází v úvahu předpis § 7 (3), nýbrž § 8 (3) a § 20 zák. č. 562/1919 č. 4205.
- — — nepovolil-li nalézací soud obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu jednak proto, že jej pokládal za nepřipustný podle § 2 zák. č. 562/1919, jednak z důvodů arbitrních (§ 1 zákona), a byl-li onen výrok napaden zmáteční stížností, tento pak odvoláním, jest vyhověti zároveň oběma opravnými prostředkům, jsou-li odůvodněny, a nerozhodovati o odvolání až po vyřízení zmáteční stížnosti (§ 296 tr. ř.) č. 4291.
- — — v odvolání z výroku o podmíněném odsouzení vůbec jest spatřovati i odvolání z toho, že obžalovanému nebyla uložena náhrada škody podle sil nebo nějaká omezení č. 4339.
- — — § 8 odst. (3), § 20: výrok, jimž v případě § 265 tr. ř. rozhodl podle čtvrté a šesté věty § 6 zák. o podm. ods. soud, vynesší pozdější rozsudek, o tom, zda mají býti vykonány oba tresty, či zda má býti podmíněně odložen i trest dodatečně přisouzený, nelze napadati stížností podle § 8 (3), § 20, nýbrž opravnými prostředky podle § 7 (3) zák. č. 562/1919 č. 4205.
- — — nejde-li o prvotní určení podmíněnosti (nepodmíněnosti) odsouzení v případech § 265 tr. ř., nýbrž o nařízení výkonů trestů, jichž výkon byl již právoplatně odložen, nepřichází v úvahu předpis § 7 (3), nýbrž § 8 (3) a § 20 zák. č. 562/1919 č. 4205.
- — — pro stížnost podle § 8 (3) a § 20 zák. č. 562/1919 neplatí povinnost určitě označiti stížnostní body a okolnosti stížnost odůvodňující č. 4205.
- — — viz též ochrana republiky (§ 35).
- Odpis daní:** urychlené vyřízení žádosti a úplatek č. 4052.
- Odpor: dle § 427 tr. ř.:** neodvratnou překážkou ve smyslu třetího odstavce § 427 tr. ř. je: byla-li obsilka k hlavnímu přelíčení doručena obžalovanému tak, že mu zbývala jen lhůta dvou dnů, v níž sotva mohl učiniti příslušné opatření, by se uvaroval újmy hrozící mu při kolidujícím líčení v řízení sporném a trestním, ustanoveném na týž den u různých soudů č. 4297.
- — — záchvat choroby žlučových kamínků č. 4149.
- — — nebyl-li obžalovaný vyrozuměn správně o hodině, na kterou bylo ustanoveno hlavní přelíčení č. 4307.
- — — bylo-li ústní líčení před kárnou radou konáno v nepřítomnosti obviněného, který podal včas odůvodněnou žádost o odročení, osvědčiv překážku, pro kterou se nemůže k líčení dostavit (nemoc lékařem potvrzenou), jest odvolacímu soudu kárný nález zrušiti, a to po případě i ohledně spoluobviněného, je-li obvinění proti tomuto v tak těsné souvislosti s obviněním proti onomu, že lze jen společně to i ono obvinění projednati a posouditi č. 130 dis.
- — — **příslušnost:** byla-li s odporem proti rozsudku pro zmeškání spojena zmáteční stížnost, rozhoduje o obou opravných prostředcích zrušovací soud, i když měla býti zmáteční stížnost odmítnuta nalézacím soudem podle § 1 zák. č. 3/78 č. 4155.
- — — **se činí se zbrání (§ 82 tr. zák.):** nejen, použil-li pachatel zbraně skutečně k útoku na vrchnostenskou osobu, nýbrž i když zbrání jen hrozil č. 4217.
- Odstranění mezníků** viz podvod dle § 199 e).
- Odstraniti majetkový předmět (§ 1 zákona o maření exekuce):** znamená pozitivní činností provésti takové přemístění předmětu, že je jeho postižení exekucí alespoň ztíženo; spadá sem ukrytí a jemu se blížící způsoby dispozice s majetkovým předmětem, nikoliv zatajení č. 4071.
- — — neplacení pohledávky nelze podřaditi pod pojem odstranění majetkových předmětů č. 4071.

- — — pozitivní dispozicí s majetkovým předmětem (odstraněním majetkového předmětu) není popření jsoucnosti (držby) majetkového předmětu, ani odeření zprávy, umožňující vymáhajícímu věřiteli (výkonnému orgánu) exekuční zásah na majetkový předmět č. 4071.
- Odstřelení psa:** a § 468 tr. zák. č. 4136.
— — viz též myslivost.
- Odszkodné** (§ 39 zákona proti nekalé soutěži): nejde tu o soukromoprávní nárok na náhradu škody majetkové, nýbrž o odszkodné za příkoří činem způsobené a za jiné osobní újmy (o odszkodné na statcích nehmotných) č. 4059.
- Odvod:** nevytýká-li soukromý obžalobce v odvodu opožděnost odvolání obžalovaného, nelze mu přisouditi útraty odvodu č. 4059.
- Odvolační řízení:** ustanovení § 470 odst. 3 tr. ř. platí jen, jsou-li v odvolacím spise uvedeny nové důkazy a tvrzeny nové okolnosti pro rozhodnutí věci důležité č. 4104.
— — viz též řízení přestupkové.
- Odvolační:** odvolání podané výslovně jen z nízké výměry trestu nelze později (alespoň po uplynutí lhůty ku provedení odvolání) rozšířiti na výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu č. 4167.
— v opovědi odvolání z výše trestu není zahrnuto i odvolání z výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu č. 4167.
— opravný prostředek odvolání z rozsudku okresního soudu předpokládá podle §§ 458 a 463 tr. ř. rozsudek řádně prohlášený č. 4277.
— v odvolání z výroku o podmíněném odsouzení vůbec jest spatřovati i odvolání z toho, že obžalovanému nebyla uložena náhrada škody podle sil nebo nějaká obmezení č. 4339.
— odvolání proti trestu písemné důtky podle § 12 písm. a) kár. stat. není přípustné č. 135 dis.
— viz též prostředky opravné.
— v kárném řízení viz řízení kárné.
- Ohledač dobytka a masa:** jest veřejným úředníkem ve smyslu § 68 tr. zák.; není však formálně oprávněn (§ 81 tr. zák.) provésti ohledání dobytčete (stáje), projevila-li strana způsobem pro něho zjevným vůli, že si již dobytčího pasu nepřeje (prohlásivši, že dobytčete prodati již nechce) č. 4202.
- Ohrazení pozemku** viz myslivost.
- Ohrožovací delikty** viz delikty ohrožovací.
- Ochrana:** dle § 68 tr. zák.: viz úředník veřejný.
— dle § 153 tr. zák.: viz uškození dle § 153.
— dle čl. V. zák. č. 8/1863: viz urážka dle čl. V.
— osobní svobody: zák. č. 293/1920: podle § 4 zákona o ochraně osobní svobody z 9. dubna 1920, č. 293 Sb. z. a n. nesmí býti nikdo z určitého místa území vyhoštěn (vypovězen) kromě případů zákonem stanovených č. 4042.
— — — soud může, jde-li o přečin nebo přestupek, vyhostiti cizozemce z republiky jen, uznal-li ho vinným takovým přečinem nebo přestupkem, na nějž ukládá zákon výslovně a zvláště trest vyhoštění z tuzemska jako trest hlavní nebo trest vedlejší. Takové ustanovení není pro přestupek podvodu v § 461 tr. zák. č. 4042.
- Ochrana republiky (zák. č. 50/1923):** § 11 č. 1: k pojmu »před dvěma nebo více lidmi« (§ 11 zák. na ochr. rep.) jest třeba, by títo lidé byli současně na místě činu přítomni, nevyžaduje se však, by dvě nebo více osob projev skutečně postřehly; po stránce objektivní stačí možnost tohoto postřehu, po stránce subjektivní vědomí pachatele, že skutek může býti postřehnut ještě jinou osobou, než se kterou rozmlouval a k jejíž vědomosti se měl podle jeho úmyslu projev dostat č. 4045.

- — § 11 č. 2: pojem »opětovně urážky před dvěma nebo více lidmi při různých příležitostech« (§ 11 č. 2 zák. na ochr. rep.) vyžaduje, by alespoň v dvou případech byl čin spáchán nejméně před dvěma osobami, a to buď před jinými osobami, nebo sice před týmiž, ale na jiném místě, nebo na též místě, ale po uplynutí takové doby, že nelze mluvit o pokračování v dřívější rozmluvě č. 4045.
- — § 12 č. 1: skutková podstata zločinu neoznámení trestných podniků podle § 12 č. 1 odstavec druhý zákona na ochranu republiky předpokládá nejen zjištění, že se chystal podnik vykazující objektivně skutkové znaky zločinu přípravy úkladů podle § 2 zákona, nýbrž i ve směru subjektivním, by si byl pachatel, jemuž se dává za vinu opomenutí podle č. 1 odst. 2 § 12 zákona, vědom toho, že závadná činnost, o níž se věrohodným způsobem dověděl, vykazuje objektivně skutkové znaky trestného činu, který se chystá (po případě i vykonává), a že přes tuto vědomost úmyslně neucínil předepsané oznámení č. 4297.
— — — pro pojem »dověděti se« (§ 12 č. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep.) nestačí již podezření, nýbrž vyhledává se vědomí pachatelovo, že se chystá podnik zákonem předpokládaný č. 4297.
— — — nezáleží na menší nebo větší nebezpečnosti prostředků, použitých k přivodění zločinného účinku, jaký předpokládá § 2 zák. na ochr. rep., nýbrž stačí k tomuto zločinu objektivní způsobnost prostředků přivoditi zákonem zapovězený účinek vůbec; mohlo by proto pachatele zločinu podle § 12 č. 1 odst. 2 cit. zák. omlouvatí jen, že se dověděl o nějakých přípravách s hlediska § 2 cit. zák. bezvýznamných s ohledem na absolutní nezpůsobnost volených prostředků k dosažení cíle v § 2 naznačeného č. 4297.
- — § 13 č. 1: skutková podstata zločinu podle § 13 č. 1 zákona na ochranu republiky vyžaduje po stránce subjektivní vědomí pachatelovo, že ohrožuje vojenskou bezpečnost státu č. 4066.
— — — pojem »zbraně« ve smyslu § 13 č. 1 zák. na ochr. rep. jest omezen na zbraně v technickém, vlastním slova smyslu, na předměty, které samy o sobě podle svého konstruktivního určení slouží k útoku nebo k obraně; nespadá sem dělová střela (granát — šrapnel) č. 4066.
— — — nejde o zločin podle § 13 č. 1 zák. na ochr. rep., nýbrž o přestupky podle §§ 431, 461 tr. zák. a podle §§ 12, 32 zbroj. pat., našel-li kdo na své louce nevybuchnutý granát — šrapnel, který tam zůstal ležeti po střelbě dělostřelců, donesl jej domů a uschoval za stavením č. 4066.
— — — přechovávání zbraní ve smyslu § 13 odst. 1 zák. na ochr. rep. jest deliktem pozitivním, k jehož skutkové podstatě v subjektivním směru se nevyžaduje úmysl ohroziti mír v republice a její bezpečnost, nýbrž stačí vědomí pachatele, že drží některou z věcí v onom § uvedených, nemaje k tomu úřední povolení; tohoto vědomí jest však nezbytně třeba č. 4115.
— — — pokud zřizování proletářských obranných formací (P. A. F.) komunistické strany jest zloč. nedovoleného ozbrojování č. 4179.
- — § 14 č. 1: manifestuje-li kdo veřejně nebo před více lidmi (výrokem: »Ať žije sovětské Rusko, ať žije unie«) pro sjednocení Československé republiky se sovětským Ruskem, pobuřuje ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. č. 4129.
— — — demokracie jest vládou lidu jako celku, při čemž sociální (nebo jiné) rozvrstvení obyvatelstva nečiní rozdílu č. 4156.
— — — diktatura proletariátu znamená vládu menšiny nad většinou a vládu jedné sociální vrstvy obyvatelstva nad vrstvami ostatními č. 4156.
— — — myšlenka diktatury proletariátu jest v příkrém rozporu se zásadou demokracie, na níž jest založena Československá republika; projev nadšení pro onu myšlenku obsahuje zároveň působení ve smyslu této zásadě nepřátelském č. 4156.

- — — pobuřování ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., vyryl-li vězeň na zdi cely vězení nápis: »Ať žije diktatura proletariátu« čis. 4156.
- — — jest obecně známo, že při sovětském zařízení jest veškerá moc zákonodárná a výkonná v rukou výlučně dělníků a malorolníků, kdežto demokraticko-republikánská forma státu (nejm. i Čsl. republiky) spočívá v úměrné účasti všeho občanstva na moci zákonodárné a výkonné, aniž jest i jen některá vrstva občanstva z účasti té vyloučena. Jest proto přímý rozpor mezi idejemi, pro něž se vyvolává nadšení nápisem »ať žije sovětské Rusko«, a ideou Čsl. republiky, založené na demokraticko-republikánské formě, a jest takový výrok po případě pobuřováním ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. čis. 4252.
- — — bezpečnost platné ústavy jest ohrožena již snahou vyvolati v osobách, jimž pobuřovací projev svědčí, nepřiznivě smýšlení proti platné formě státu čis. 4252.
- — — pobuřování ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. výroky »Ať žije vítězná ruská revoluce« a »Budujte svůj dělnický stát, který pro nás znamená záštitu dnes i v budoucnosti« v resoluci, přečtené na konci veřejné schůze na oslavu výročí trvání sovětského Ruska čis. 4263.
- — — ke skutkové podstatě zločinu podle § 15 čis. 3 a přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. stačí, jsou-li osoby, pojavši již předem trestné rozhodnutí nebo samy nepřátelsky smýšlející proti právním statkům v zákoně chráněným, závadným projevem pachatelovým utvrzovány ve svém trestném rozhodnutí nebo v zaujatém nepřátelství čis. 4273.
- — — oněch trestných činů dopouští se i komunistický řečník, který ke svým stoupencům, znalým programu a cílů komunistické strany, a stejně jako on smýšlejícím, pronáší obvyklá hesla, po případě obvyklý májový projev, aniž by tím v nich vyvolal jakékoli vzrušení a zjevnou odezvu čis. 4273.
- — — pobuřování proti státu ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., pokud se týče hanobení ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., ličil-li komunistický řečník domnělý útisk dělnictva v Československé republice a vyzdvíhoval-li dělnické poměry v sovětském Rusku; pokud tu jde o pobuřování proti státu pro jeho vznik, poukazoval-li u příležitosti 10letého trvání republiky na to, že se v novém státě utvářely poměry dělnictva tak zle a nepřiznivě čis. 4274.
- — — § 14 čis. 3: ustanovením § 14 čis. 3 zák. na ochr. rep. není chráněna církev jako taková, ani jen několik jednotlivců, nýbrž jen skupina obyvatelů; popuzování musí mít přímý vztah k náboženství skupiny obyvatelů, proti níž je popuzováno čis. 4097.
- — — záštitou podle § 14 čis. 3 zák. na ochr. rep. není pouhá nelibost, odpor nebo nepřátelství, nýbrž teprve tyto stavy vášnivě vystupňované tak, že mohou vésti k násilnostem nebo k podobným činům nepřátelským (vyšší stupeň nenávisti nebo nepřátelství) čis. 4097.
- — — obsahuje-li leták stať závadnou s hlediska skutkových podstat § 14 čis. 3 a 5 zák. na ochr. rep., dopouští se oněch přečinů nejen, kdo obsah letáku sestavil a dal vytknouti, nýbrž i, kdo jej rozšiřoval, znaje jeho obsah čis. 4343.
- — — § 14 čis. 5: činnost v národních obranných spolcích nevylučuje, by dotyčná osoba, podnícena nějakou pohnutkou, byť i soudem nezjištěnou, nehanobila surově vlastní národ a stát, najm. je-li její soudnost do té míry pod vlivem napilosti, že ony vnitřní představy, které za normálních poměrů určují její myšlení a jednání, ustupují do pozadí, jsouce zatlačeny primitivnějšími myšlenkovými pochody a způsobem citění, při nichž okamžitá zloba, nenávist, urážlivost nebo jiné hnutí myslí ovládnou celkový duševní život a též jeho vyjadřování čis. 4189.
- — — při nadávkách, které i samy o sobě jsou již způsobily býti hanobením ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., není podstatnou

- náležitostí jejich souvislost; mohou naplniti onu skutkovou podstatu i když jsou pronášeny jednotlivě, zdánlivě bez zevní příčiny a vnitřně nesouvisejí čis. 4189.
- — — prostředkem k hanobení státu (§ 14 čis. 5 zák. na ochr. rep.) mohou býti i útoky proti jeho orgánům nebo úřadům, směřoval-li na venek poznatelný úmysl pachatelův k tomu, by hanobením takového orgánu neb úřadu byla hanobena republika sama, nikoliv však, směřoval-li úmysl pachatelův výhradně k tomu, by bylo útočeno jen na onen orgán (úřad) čis. 4203.
- — — hanobení republiky ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. výtokou, že zákony republiky jsou dělány proti dělnictvu, že dělníci jsou utlačováni ve prospěch továrníků a že to republika trpí a podporuje čis. 4239.
- — — subjektivní stránka čis. 4239.
- — — i poukaz na hospodářskou krizi může býti ve vhodné souvislosti způsobilým prostředkem k podněcování politického boje čis. 4256.
- — — i kritika (tendenční a nevěcná) může býti vhodným prostředkem hanobení, najm., staví-li proti sobě různý průběh postup státu proti kapitalistům a proti dělnictvu čis. 4256.
- — — jde o štvavé hanobení republiky ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., dovozuje-li komunistický řečník, že Čsl. republika je státem buržoasie, a staví-li ji jako udánlivého nepřítele dělnictva proti státnímu útvaru podle komunistického programu čis. 4256.
- — — znaky »štvavosti« nebo »surovosti« jsou tu uvedeny střídavě, nikoliv hromadně čis. 4256.
- — — hanobení ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., ličil-li komunistický řečník domnělý útisk dělnictva v Československé republice buržoasí a vyzdvíhoval-li dělnické poměry v sovětském Rusku čis. 4274.
- — — pro pojem »hanobení republiky« ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. se nevyžaduje, by bylo použito slova »republika«; spadá sem i hanobení ústavních činitelů, úřadů nebo veřejných orgánů, bylo-li úmyslem pachatelovým jich hanobením hanobiti samu republiku čis. 4299.
- — — hanobení republiky výrokem, že československému ministru nelze věřiti ani tolik jako cikánovi čis. 4299.
- — — obsahuje-li leták stať závadnou s hlediska skutkových podstat § 14 čis. 3 a 5 zák. na ochr. rep., dopouští se oněch přečinů nejen, kdo obsah letáku sestavil a dal vytknouti, nýbrž i, kdo jej rozšiřoval, znaje jeho obsah čis. 4343.
- — — § 15 čis. 3: ustanovení § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. čelí již vzdálenějšímu nebezpečí hrozcímu právnímu řádu tím, že se zvklají v jiných osobách názory o mravní a právní zvržitelnosti zločinů, k nimž podněcovací projev poukazuje, a o nutnosti neztenčeného zachování právních statků, jež by byly zločiny toho druhu dotčeny a porušeny čis. 4094.
- — — § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky nevymezuje formu intelektuálního původcovství na zločinech tam uvedených, nýbrž používá na ně povšechné zásady § 9 tr. zák. a čelí již proti tomu, by nebyla v jiných osobách vyvolána povšechná nálada páchatí zločiny toho druhu, k jakým podněcovací projev poukazuje, aniž (ana jest již taková nálada pro právní řád nebezpečná) rozeznává, zda hrozí intenzivnější nebezpečí, že se nálada probíje skutečným spácháním takových zločinů, již v době projevu nebo teprve pro budoucnost čis. 4094.
- — — s hlediska § 15 čis. 3 zákona nezáleží na tom, že jest v době podněcování ještě nejisto, kdy a zda vůbec dojde ke skutečnému spáchání dotyčného zločinu; nemá ani příští, v době podněcování nejistý nebo vůbec neočekávaný vývin události, který poskytně dosud nedanou příležitost k páchání zločinů dotčeného druhu, setkati se s takovým stavem myslí obyvatelstva, ve kterém osoby podně-

cováním v mravních a v právních názorech zviklané, podlehnou snadněji nátlaku změněných okolností a použijí příležitosti jim se pak naskytuvší k páčání zločinů, k nimž je poženou pudy nezdo- lané správným názorem o zavržitelnosti oněch zločinů č. 4094.

— — — »podněcování« ve smyslu § 15 č. 3 zák. na ochr. rep., sepsal-li kdo časopis »Agitprop«, jehož obsah měl být podkladem kursů elementární školy, jichž provedením měli být členové komunistické strany vyškoleni pro revoluční násilný převrat a pro ozbro- žené povstání za účelem zřízení vlády proletariátu č. 4113.

— — — »podněcování« ve smyslu § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. neobsahuje jen znak objektivní, nýbrž obsahuje i subjektivní předpoklad; jest znakem smíšeným. Subjektivní stránka nepřichází v úvahu, byl-li pachatel uznán vinným jen přestupkem opilství podle § 523 tr. zák. č. 4145.

— — — pro pojem podněcování, způsobilého vyvolati nebezpečný stav, hrozící právním statkům v § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. chráně- ným, nezáleží na tom, jaký účinek vyvolalo v konkrétním případě č. 4145.

— — — skutková podstata zločinu podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. je splněna, působí-li pachatel na vůli a na cit jiných osob způsobem, jímž podle jeho úmyslu má být v nich vyvoláno neb aspoň posi- leno rozhodnutí k trestným činům tam uvedeným, třebaže časově a individuálně neurčitým č. 4180.

— — — nerozhoduje, zda osoby, na něž bylo nebo mělo být působeno, byly při projevu osobně přítomné, zda se dozvěděly o jeho ob- sahu, či se jen o něm dozvěděti mohly jeho dalším rozšířením č. 4180.

— — — při podněcování ke zločinu vojenskému stačí, bylo-li pachatelovou činností působeno na vůli a na cit osob, které samy vojenský zlo- čin spáchat nemohou, ale mohou v budoucnosti působiti na ta- kové osoby č. 4180.

— — — podněcovati (§ 15 č. 3 zák. na ochr. rep.) lze i výroky ve formě oznamovací, i projevy myšlenek již jinou osobou vyjádře- ných č. 4194.

— — — při odsouzení pro zločin podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. jest vysloviti ztrátu čestných práv občanských podle § 32 zák. na ochr. rep., byli-li četníci a vojáci hromadně podněcováni k vojenskému zločinu letáky, z nichž jest zřejmo nepřátelství proti republice a snaha, by byla poškozena č. 4206.

— — — i všeobecná výzva, by se dělnictvo snažilo dosíci splnění svých (krajin) požadavků revolučním třídním bojem (občanskou vál- kou), je po případě podněcováním ve smyslu § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. č. 4239.

— — — subjektivní stránka č. 4239.

— — — § 16 č. 2: revolucí jest násilný převrat, po případě násilná změna platné ústavy, pokud se týče formy vlády (demokraticko-republi- kánské formy čl. státu) č. 4316.

— — — subjektivní skutková podstata zločinu podle § 16 č. 2 zák. na ochr. rep. předpokládá pachatelovo vědomí, že se jeho projevem prohlašuje za chvalitebný, za záslužný a za následování hodný čin, jímž jest při správném výkladu zákona splněna skutková podstata některého ze zločinů uvedených v § 16 č. 2 zákona č. 4316.

— — — pokud sem nespadá v podnapilosti pronesený výrok »ať žije révo- luce« č. 4316.

— — — § 17 č. 1: pokud jsou proletářské obranné formace (P. A. F.) komu- nistické strany tajnou organizací ve smyslu § 17 č. 1 zák. na ochr. rep. č. 4179.

— — — »organizací« podle § 17 č. 1 zák. na ochr. rep. jest spojení ně- kolika osob ke společnému cíli v zákoně vytknutém č. 4113.

— — — pachatelem přečinu podle § 17 zák. č. 50/1923 může být i jen jediná osoba, nebyli-li ostatní členové organizace zjištěni, nebo

byli-li zproštěni pro nedostatek důkazů; avšak skutková podstata dokonání přečinu předpokládá, že byl účel sdružení znám i dal- ším, od pachatele odlišným osobám, a že v něm byly účastny (byly členy organizace) č. 4113.

— — — založení a účast na působení tajné organizace, jejímž účelem jest podvracení samostatnost a demokraticko-republikánskou formu státu (elementární školy), jest nedokonaným přečinem § 17 č. 1 zák. na ochr. rep. i, nebyli-li žádný další člen pro organizaci získán, a bylo-li pokračování (v kursech) zákrokem bezpečnostního úřadu zmařeno č. 4113.

— — — k pojmu »tajnosti« stačí, bylo-li použitím označení pro organizaci (elementární školu) zamlčeno, co bylo v pravdě jejím právním úče- lem (vyučování základům komunismu ve smyslu ilegálního tisko- pisu »Agitprop«); nevádí, že byly schůzky veřejně ohlašovány v novinách, ani, že bylo dbáno předpisů o pořádání schůze, ani že byla schůze ve škole se svolením školního výboru a s vědomím šefa okresního úřadu, ani, že byl program v publikaci veřejně vy- šlé (s vědomím dozorčích úřadů tiskových) č. 4113.

— — — § 18 č. 1, 2: přečin podle § 18 č. 2 i přestupek podle § 18 č. 1 zák. na ochr. rep. promlčuje se v jednom roce č. 4076.

— — — je-li obsahem téhož výroku splněna skutková podstata přečinu po- dle § 18 č. 2 i přestupku podle § 18 č. 1 zák. na ochr. rep., jest skutková podstata tohoto přestupku vyčerpána oním přečinem č. 4076.

— — — § 18 č. 2: skutková podstata přečinu podle § 18 č. 2 zák. na ochr. rep. nevyžaduje, by si byl pachatel vědom toho, že zpráva jím sdě- lovaná nebo jinak rozšiřovaná je nepravdivá, ani, by přivodil sdě- lovaním neb jinakým rozšiřováním nepravdivé zprávy některý z ná- sledků v onom § uvedených, a by si byl tohoto účinku vědom; stačí, že věděl, že jeho čin je k tomu způsobit č. 4076.

— — — § 32: pro obor zákona na ochr. republiky byly předpisy §§ 26, 27 tr. zák. a zákona č. 131 ř. zák. z roku 1867 nahrazeny ustanovením § 32 zákona na ochranu republiky, takže v rozsahu tohoto zákona nenastávají následky, o které jde, již podle zákona samým odsou- zením č. 4094.

— — — výrok o ztrátě čestných práv občanských ve smyslu § 32 zák. na ochr. rep. jest napadati zmateční stížností, byl-li porušen zákon v ustanovení velícím, odvoláním, jde-li o nesprávné výsledky soud- covského uvažování v mezích zákona č. 4094.

— — — závěrem vysloveným v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný spáchal zločin podle zákona na ochranu republiky z pohnutek niz- kých a nečestných, byl zjednan předpoklad, za kterého soud musel uložit vedlejší trest ztráty čestných práv občanských, i když vyslovil trest nižší jednoho roku; jde o zmatek č. 11 § 281 tr. ř., uložil-li tu jen ztrátu práv ve smyslu druhého odst. č. 3 § 32 zák. na ochr. rep. č. 4094.

— — — ustanovení prvního odstavce § 32 zák. na ochr. rep. ukládá soudu prostě, by v případech tam vyčtených vyslovil jako vedlejší trest ztrátu čestných práv občanských, aniž smí přizpůsobiti rozsah to- hoto vedlejšího trestu individuálním poměrům obžalovaného tím, že určí a v rozsudku vysloví, v čem se projeví účinek ztráty čes- ných práv občanských č. 4094.

— — — druhý odstavec § 32 zákona nemá význam pro úpravu výroku o dočteném vedlejší trestu v rozsudku, nýbrž jen pro výkon do- čteného rozsudečného výroku příslušným úřadem č. 4094.

— — — kdo štvavým a rozvratným prohlášením, naplněným záštim proti státu vlastního národa, pokáel slavnostní ráz zahajovací schůze okresního zastupitelstva, jednal z pohnutky nízké a nečestné č. 4094.

— — — čin, spáchaný z nepřátelství proti republice a v úmyslu republiku poškoditi, byl spáchan z pohnutek nízkých a nečestných č. 4096.

- — — i když bylo účelem pachatelovým šířiti zásady strany, jejímž jest přívržencem, jednal z pohnutky nízké a nečestné, byl-li k činu (§ 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.) sveden nepřátelstvím a záštim ke státu (k jeho ústavnímu zřízení) čis. 4180.
- — — při odsouzení pro zločin podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. jest vysloviti ztrátu čestných práv občanských podle § 32 zák. na ochr. rep., byli-li četníci a vojáci hromadně podněcováni k vojenskému zločinu letáky, z nichž jest zřejmo nepřátelství proti republice a snaha, by byla poškozena čis. 4206.
- — — jde o pohnutku nízkou a nečestnou, šlo-li pachatelů (zločinů podle §§ 87, 81 tr. zák. a přečinu podle § 283 tr. zák.) přímo o zlehčení státní autority a o porušení veřejného pořádku a řádu čis. 4218.
- — — § 33: § 33 zák. na ochr. rep. stanoví v odstavci (1) trest vypovězení cizince z území republiky jako obligatorní v případě odsouzení pro zločin, v odstavci (2) jako fakultativní pro ostatní případy odsouzení čis. 4042.
- — — § 35: z toho, že se obžalovaný dopustil činu (podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep.) před značnějším počtem lidí smýšleni zřejmě protistátního za oslavu 28. října, jest souditi, že bezpodmínečný výkon trestu jest nutný k vůli generální prevenci a v zájmu veřejného pořádku a míru v republice čis. 4093.
- — — páše-li placený tajemník a předák komunistické strany trestné činy proti zákonu na ochranu republiky (§ 14 čis. 1), nelze míti za to, že jde o ojedinělé poklesek a nahodilé vybočení z mezi řádného života, jaké předpokládá § 1 zák. o podmíněném odsouzení čis. 4263.
- — — pohnutku nízkou a nečestnou jest spatřovati i ve snaze pachatelově prorazit se svými stranickými zájmy stůj co stůj, třeba i na úkor veřejného pořádku a nerušeného chodu spravedlnosti ve státě čis. 4268.

Ochrana veřejného úředníka viz úředník veřejný.

- — — vynálezů (zákon čis. 30/1897): kdežto § 97 patentového zákona brání zásahům do patentových práv osob třetích a chce tím chrániti soukromoprávní, zpravidla majetkové zájmy majitele patentu trestným činem postiženého, směřuje § 113 patentového zákona, bránící osobování si patentu, k ochraně nikoli jednotlivého majitele patentu, nýbrž k ochraně obecnstva, jež chce chrániti před tím, by nebylo uvedeno v omyl, pokládajíc mylně za patentem chráněný předmět, jenž ve skutečnosti ochrany patentového zákona nepoživá čis. 4104.
- — — přestupek podle § 113 patentního zákona jest deliktem veřejnožalobním čis. 4104.
- — — k objektivní skutkové podstatě zásahu do práv patentových ve smyslu § 95 zák. pat. není třeba, by byl patent porušen ve všech svých nárocích, ani, by tu byl úplný souhlas pozastaveného předmětu s jednotlivými patentovými nároky čis. 4245.
- — — činnost uvedená v § 95 pat. zák. jest zásahem do patentu, i když se vztahuje jen na některý z patentových nároků (zejména kombinovaných), aniž třeba, by jí byly dotčeny patentové nároky všechny, patent ve svém celku čis. 4245.
- — — otázku zásahu lze řešiti jen v poměru ke konkrétnímu patentu, jehož udělením na podkladě patentového popisu je se již vysloveno o průmyslové upotřebitelnosti vynálezu (§ 1). Zároveň však je udělením patentu zřízena ochrana patentových práv pro technické uskutečnění myšlenky, jak je podáno v popise vynálezu po rozumu § 52. S ním jest podle § 98 porovnávati předmět, z něhož se odvozuje zásah do patentu čis. 4245.
- — — k zásahu se nevyžaduje shoda mezi pozastaveným předmětem a předmětem vynálezu. Záleží jen na tom, zda pozastavený předmět vykazuje význačné znaky předmětu vynálezu s hlediska technického jejich významu, nikoli podle způsobu provedení čis. 4245.

- — — teprve kdyby se (při patentu na výrobní prostředek nebo na průmyslový výrobek) pozastavený předmět odchyloval do té míry od předmětu vynálezu, že by jej bylo uznati za uskutečnění odlišné tvůrčí myšlenky, tak samostatně, že by jej nebylo lze prohlásiti ani za vynález závislý, nemohlo by býti řeči o zásahu čis. 4245.
- — — proti žalobě, ať civilní (§ 96), ať trestní (§ 97) lze se obranou dovolávi práva předchozího uživatele po rozumu § 9 pat. zák. čis. 4245.
- — — i když trestní soud nevyčkal ve smyslu prvního odstavce § 107 pat. zák. s rozsudkem, až dojde právoplatné rozhodnutí patentového úřadu o předběžné otázce, jest přece rozhodnutí to položiti za základ rozsudku, došlo-li k soudu dříve, než spor pokročil do té míry, že zbývalo již jen vynést rozsudek čis. 4245.
- — — spoluvina na přečinu podle § 97 pat. zák. předpokládá (mimo jiné), že obžalovaný úmyslně umožňoval hlavnímu pachateli uskutečňovati alespoň onu složku skutkové podstaty § 97 pat. zák., jež záleží v živnostenském užívání předmětu vynálezu čis. 4245.
- — — **známek (zák. čis. 19/1890):** v případě § 25 zák. na ochr. zn. nepadá na váhu, že označení zboží obžalovaného bylo proň zapsáno jako známka, aniž se jde na tom, že v kombinovaném označení zboží obžalovaného přichází i jeho firma čis. 4235.
- — — okolnost, že se v kombinovaném označení zboží obžalovaného vyskytuje i slovo chráněné za známku pro soukromého obžalobce, nemusí o sobě býti poklesem proti zákazu §§ 23, 25 zák. na ochr. zn. Záleží na tom, jaký má chráněné slovo význam v pozastaveném kombinovaném označení pro obyčejného kupitele, kupujícího sice podle známky, ale jen po paměti, podle celkového výsledku jeho dojmu, a s ním porovnávajícího zboží ke koupi mu nabízené, a to s pozorností obvyklou, nezbytnou ani podezřením ani odbornými znalostmi čis. 4235.
- — — podle § 5 zákona na ochranu známek není zápisem ochranné známky jiný omezen na právu označovati své zboží svým (občanským) jménem; cizího občanského jména nelze však nabýti smlouvou čis. 4248.
- — — i když živnostenský podnik obžalovaného nese podle smlouvy občanské jméno jiného (Brunner), není po případě tento podnik (sýrárna) pokud se týče jeho majitel oprávněn používatí onoho jména na svých výrobcích ve smyslu § 5 zák. čis. 19/1890 čis. 4248.
- — — pro posouzení skutkové podstaty přečinu podle §§ 23 a 25 zák. na ochr. zn. přichází při známkách kombinovaných v úvahu celkový dojem známky, při čemž je po případě přihlednouti k součástkám výpravy zboží, jež známkou chráněny nejsou čis. 4328.
- — — otázku zaměnitelnosti a šálivosti známky je řešiti s hlediska obyčejného kupitele při obyčejné pozornosti, při čemž bude rozhodný dojem, jaký o známce utkvěl v paměti kupitele čis. 4328.
- — — podle druhu zboží mohou po případě přijíti v úvahu jako obyčejní kupitelé jen některé zvláštní vrstvy spotřebitelů, u nichž může býti různá míra průměrné pozornosti, věnované původu a známce zboží při jeho nákupu čis. 4328.
- — — i když obyčejný kupitel má v paměti jméno firmy vyrábějící zboží s chráněnou známkou, může se domnívati, že nastala změna firmy nebo že v tuzemsku prodává originální zboží jiná firma čis. 4328.
- — — v rozsudku (zproštujícím z obžaloby pro přečin podle §§ 23, 25 zák. na ochr. zn.) nestačí jen vysloviti, že se podobností mezi oběma známkami týkají takových částí vnější úpravy, které jsou všeobecně používány a proto nerozhodné, a že soud ze srovnání obou známek dospěl k přesvědčení, že obžalovaný označil své zboží jinou známkou, takže původ zboží je pro obyčejného kupitele na prvý pohled poznatelný, nýbrž jest soud povinen, by jednotlivé podobnosti i rozlišnosti přesně v rozsudku uvedl a na tomto podkladě způsobem hovícím předpisům §§ 270 čis. 5 a 281 čis. 5 tr. ř. náležitě zjistil a odůvodnil, proč vylučuje zaměnitelnost obojího označení zboží čis. 4328.
- — — pokud nelze trestati týž skutek, který naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle známkového zákona, v ideálním souběhu i za přečin podle § 29 zák. proti nekalé soutěži čis. 4328.

Ochranné sdružení autorské: čl. spisovatelů, skladatelů a nakladatelů hudebních jest oprávněno stíhati zásah do původského práva svých členů č. 4305.

Okolnosti nutící viz nutící okolnosti.

- **obecně známé:** obecně známým zjevem je, že děti přebíhají přes silnici bezprostředně před jedoucimi auty č. 4197.
- — — jest obecně známo, že při sovětském zařízení jest veškerá moc zákonodárná a výkonná v rukou výlučně dělníků a maloročníků, kdežto demokraticko-republikánská forma státu (nejm. i čl. republiky) spočívá v úměrné účasti všeho občanstva na moci zákonodárné a výkonné, aniž jest i jen některá vrstva občanstva z účasti té vyloučena č. 4252.
- — — jest obecně známo, že proražení plodového obalu jest typickou manipulací, která má nutně v zápětí odumření živého plodu a se právě za tím účelem provádí č. 4269.
- **polehčující a přitěžující:** ustanovení § 322 tr. ř. nečiní přípustností otázek na okolnosti přitěžující nebo polehčující, zakládající po zákonu změnu trestní sazby nebo druhu trestu, závislou na tom, že byly při hlavním přeličení tvrzeny skutečnosti nasvědčující tomu, že tu jde o takovou okolnost přitěžující nebo polehčující č. 4043.
- — — viz též otázky porotcům.
- **zvláště nebezpečné viz zvláště nebezpečné okolnosti.**

Okresní úřad (jeho přednosta): je vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. č. 4148.

Omyl: při záznamu lhůty č. 4077.

- **právní: §§ 3, 233 tr. zák.:** nevěděl-li pachatel (§ 24 zák. č. 9/1924), že si jest opatřit koncesi na přechovávání radiotelefonního zařízení předem a v každém případě, kde jde o nového držitele, a nevěděl-li, že koncese pro týž aparát je ryze osobní a nepřevoditelná, jde o neznalost trestního zákona (§ 233 tr. zák.) č. 4064.
  - — — nedostatek vědomí o trestnosti čepování lihového nápoje ve večerních hodinách dne volby do Národního shromáždění a předpoklad změny dotčeného zákonného ustanovení jsou jen neznalostí dosavadní platnosti a rozsahu předpisu § 32 zákona ze dne 29. února 1920, č. 123, pokud se týče § 2 zákona ze dne 29. února 1920, č. 124 sb. z. a n.; předpis ten jest však částí trestního zákona, jehož neznalostí se nikdo omlouvat nemůže (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 4087.
  - — — ustanovení § 233 tr. zák. nerozeznává, zda byla neznalost nerušené platnosti a nezměněného rozsahu zákona zaviněna č. 4087.
  - — — v případném předpokladu obžalovaných, že jde v úkonech soudu a jeho zmocněnců o neoprávněný zásah do jejich práv, protože se nedostává věcných předpokladů takového zákroku soudu, šlo by jen o mylný výklad zákonných pojmů »konání úřadu (služby)« a »vykonávání vrchnostenských příkazů« ve smyslu § 68/81 tr. zák., tudíž o neznalost trestního zákona, jež jest podle § 3 tr. zák. bez vlivu na trestnost jednání č. 4283.
  - — — o rozsahu podvojného zastupování neomlouvá č. 131 dis.
  - **skutkový viz beztrestnost dle § 2 e).**
- Operace:** její nebezpečnost a trvalá nezpůsobilost k povolání (§ 156 c) tr. zák.) č. 4039.

Opětovná urážka: před dvěma nebo více lidmi při různých příležitostech (§ 11 č. 2 zák. na ochr. rep.) vyžaduje, by alespoň ve dvou případech byl čin spáchán nejméně před dvěma osobami, a to buď před jinými osobami, nebo sice před týmiž, ale na jiném místě, nebo na témž místě, ale po uplynutí takové doby, že nelze mluvit o pokračování v dřívější rozmluvě č. 4045.

Opilost: činnost v národních obranných spolcích ještě nevylučuje, by dotyčná osoba, podnětá nějakou pohnůtkou, nehanobila surově vlastní svůj národ a stát, najm. je-li její soudnost do té míry pod vlivem napilosti, že vnitřní představy, které za normálních poměrů určují její myšlení a jednání, ustupují do pozadí, jsouce zatlačeny primitivnějšími myšlenkovými pochody a způsobem citění, při nichž případná okamžitá zloba, nenávisť, urážlivost

nebo jiné hnutí myslí ovládnou celkový duševní život a též jeho vyjadřování č. 4189.

- **§ 523 tr. zák.:** subjektivní stránka nepřichází v úvahu, byl-li obžalovaný uznán vinným jen přestupkem opilství podle § 523 tr. zák., k jehož skutkové podstatě stačí, vykazuje-li čin spáchaný v nahodilém opilství na venek veškeré objektivní znaky určitého zločinu č. 4145.
  - — — zákon stíhá za přestupek opilství činy, které, provázeny úmyslem podle § 1 tr. zák., byly by zločinem, při nichž však složitější duševní pochody, pro zločinný úmysl nevyhnutelné, jsou pro úplné opilství pachatelovo vyloučeny č. 4162.
  - — — otázka, zda pachatel měl vůli ohrozit statky v § 85 b) tr. zák. uvedené, patří ke stránce subjektivní, již soud nemusel zjišťovati v jednotlivých jejich složkách, jakmile, zjistiv úplné opilství pachatelovo, posuzoval jeho činnost jen s hlediska přestupku § 523 tr. zák. č. 4162.
  - — — stav úplného opilství nelze vykládati ve smyslu obvyklém, jako by muselo jíti o toho, kdo je pro opilost zcela beze smyslu, jehož veškerá duševní činnost je odstraněna, nýbrž jest zákonný znak »úplného opilství, v němž si pachatel svého činu nebyl vědom«, pojímají ve smyslu právnícko-psychologickém, tedy tak, že pachatel byl zbaven schopnosti, uvážití náležitě a správně význam a dosah svého činu, jinými slovy, rozpoznat protiprávnost svého skutku č. 4176.
  - — — stav úplného opilství nepředpokládá nutně úplné zrušení, nýbrž stačí i zkalení pachatelova vědomí o skutkových okolnostech, za kterých ho pohánějí pudy v jeho myslí se zrodí č. 4176.
  - — — spolehlivým předpokladem přičetnosti nemusí býti, že opilý delší kus cesty běžel, ani, že poznal strážníky jako takové č. 4176.
  - — — nemožnost upamatovati se na to, co se za opilosti sběhlo, nasvědčuje stavu bezvědomí č. 4176.
  - — — i opilost, jež o sobě nezakládá ještě nepřičetnost, může se, přistoupí-li k ní afekt, vystupňovati tak, že vylučuje přičetnost č. 4176.
  - — — množství vypitých lihovin a jejich účinek nejsou vždy v přímém poměru č. 4176.
  - — — pokud nejde o zmatek č. 4 § 281 tr. ř., nevyhověl-li soud návrhu na slyšení soudních znalců lékařů o tom, že obžalovaný trpí opilostí, že, napíše-li se alkohol, ochabují jeho inteligence a jeho intelektuální schopnosti č. 4246.
- Oprava protokolu:** strany mohou se dožadovati opravy protokolu až do zrušovacího líčení č. 4132.
- — — viz též protokol.
- Opravné prostředky viz prostředky opravné.**
- Orgán státu:** jeho hanobení a § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. č. 4203.
- Organisace soudů:** nezachování organizačních předpisů, směrodatných pro sestavení sborového soudu (§ 32 zák. o organizaci soudů) nezakládá zmatek č. 1 § 281 tr. ř. č. 4218.
- Organisaci (§ 17 č. 1 zák. na ochr. rep.):** jest spojení několika osob ke společnému cíli v zákoně vytknutému. Pachatelem tohoto přečinu může však býti po případě i jen jediná osoba, nebyli-li ostatní členové organisace soudem zjištěni č. 4113.
- Osada uzavřená viz uzavřená osada.**
- Osoba bezvědomá viz bezvědomá osoba.**
- Otázka skutková:** skutkovým zjištěním není jen určení doslovu projevu, nýbrž i výklad projevu, určení a výrok rozsudku o tom, jaký byl smysl, směr, dosah a účel projevu a úmysl mluvčího č. 4256.
- — — otázka záměru, který pachatel sledoval svým činem, jest otázkou skutkovou č. 4268.
- **smíšená (quaestio mixta):** otázka příčinné souvislosti a otázka zavinění (ne-dbalosti) jsou otázkami smíšenými č. 4265.
- Otázky porotcům:** ustanovení § 322 tr. ř. nečiní přípustností otázek na okolnosti přitěžující nebo polehčující, zakládající po zákonu změnu trestní sazby

- nebo druhu trestu, závislou na tom, že byly při hlavním přelíčení tvrzeny skutečnosti nasvědčující tomu, že tu jde o takovou okolnost přitěžující nebo polehčující č. s. 4043.
- — záporná odpověď k otázce se zpravidla nehodí k tomu, by byla srovnávána s jinou částí výroku porotců s hlediska vady nejasnosti nebo vnitřního rozporu podle § 344 č. s. 9 tr. ř.; není jí vysloveno, že a pokud se nestal skutek, k němuž se otázka vztahuje č. s. 4080.
- — obsah a smysl výroku poroty jest posuzovati výlučně z doslovu otázek ve spojitosti s odpovědi porotců; je nepřipustné vykládati jej porovnáním s jinými doklady nebo s dodatečnými vysvětlivkami č. s. 4144.
- — čin, který jest předmětem otázky hlavní a eventuální, je v podstatě týž, jenže se v obou těchto otázkách podřaduje různé právní kvalifikaci č. s. 4144.
- — nelze (§ 344 č. s. 12 tr. ř.) vyměřiti trest podle vyšší sazby § 142 tr. zák., nebyl-li zjištěn příbuzenský poměr tuto sazbu odůvodňující výrokem porotců, ana jim nebyla dána v tom směru otázka podle § 322 tr. ř.; porotní soud není oprávněn sám zjistiti onen poměr z výsledků průvodního řízení č. s. 4161.
- — soud není oprávněn umožniti porotcům otázkou k tomu čelící kvalifikaci skutku, která je podle výsledků hlavního přelíčení nemožná č. s. 4209.
- — předpisům §§ 318 a 322 tr. ř. je vyhověno, rozčlenil-li porotní soud otázky tím způsobem, že trestný čin dokonané loupeže, spáchané ve společenství, pojal do hlavních otázek ohledně každého ze spolupachatelů zvláště, v otázky dodatkové pak zahrnul onu další náležitost učiněného násilí, která po zákonu zakládá změnu druhu trestu (§ 141 tr. zák.) č. s. 4221.
- — porušení předpisů §§ 318 až 323 tr. ř. jest samostatným důvodem zmatečnosti č. s. 6 § 344 tr. ř.; jde proto o tento zmatek, nikoliv podle č. s. 5 § 344 tr. ř., nebylo-li vyhověno návrhu na otázku č. s. 4221.
- — úprava otázek v ten způsob, že první a druhá hlavní otázka byla co do obou obžalovaných tak formulována, že v první otázce, týkající se prvního obžalovaného a znějící na zločin loupeže, jest jako jeho spoluloupežník uváděn přímo druhý obžalovaný, v druhé otázce pak, týkající se druhého obžalovaného, jako jeho spoluloupežník první obžalovaný, nezakládá o sobě zmatečnost rozsudku (§§ 323, 344 č. s. 6 tr. ř.) č. s. 4225.
- **dodatková: § 319 tr. ř.:** okolnost, že pachatel zavraždil milenku, s níž chtěl společně zemřít, k její žádosti, nepoukazuje o sobě na chorobný duševní stav (§ 319 tr. ř.) č. s. 4078.
- — zákon nevyžaduje, by se obžalovaný sám hájil duševní méněcenností nebo nepřičetností. Ani opačná tvrzení pachatelova nezbavují soud povinnosti ve smyslu § 319 tr. ř., poukazuje-li provedení činu, zodpovědání se obžalovaného a výsledky řízení o sobě nebo jejich vzájemný souhrn a poměr ke skutečnostem, které by, kdyby byly pravdivé, vylučovaly nebo rušily trestnost činu č. s. 4078.
- — i když porotci mají možnost vzítí zřetel na okolnosti trestnost vylučující již při zodpovídání hlavní otázky, musí jim býti přece ve smyslu § 319 tr. ř. poskytnuta neomezená možnost, by po případném přisvědčení k otázce viny v hlavní otázce samostatně uvažovali o těch v řízení na jevo vyšších okolnostech, jimiž by mohl býti naplněn důvod trestnost vylučující č. s. 4140.
- — i kdyby takové okolnosti vycházely jen z tvrzení obžalovaného, náleží přece jen porotcům posouditi věrohodnost jeho zodpovídání se ve srovnání s jinými, tomu snad odporujícími výsledky řízení č. s. 4140.
- — pokud jde o zmatek č. s. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na zločin násilného smilstva podle § 125 tr. zák. dána dodatková otázka, zda nebyl obžalovaný v takovém omylu (ohledně zneužití ve stavu neschopnosti k odporu pro opilost), pro který nelze spatřovati v jeho činu zločin (§ 2 e) tr. zák.) č. s. 4140.

- — pokud nejde o zmatek č. s. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázky na krádež a na vzdálené spolupomocnictví, a dodatková otázka (kontrolní), zda jest skutečně ublížení násilím spatřovati v tom, že pachatel svázal napadenému nohy, když již byl v bezvědomí č. s. 4209.
- — předmětem dodatkové otázky není zjišťování předpokladů beztrestnosti z důvodů § 317 tr. ř. (promlčení) č. s. 4234.
- — o »tvrzení« ve smyslu § 319 tr. ř. jde nejen, byly-li stav nebo skutečnost trestnost vylučující nebo rušící přímo (výslovným tvrzením) uplatňovány, nýbrž i, byly-li pozitivními výsledky hlavního přelíčení napovězeny č. s. 4249.
- — porotní soud je povinen dáti dodatkovou otázku ve smyslu § 319 tr. ř. i, byly-li onen stav (skutečnost) jen obžalovaným tvrzeny, nikoliv jen, bylo-li takové tvrzení podepřeno pozitivními výsledky trestního řízení č. s. 4249.
- — pokud nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř. a o zmatek č. s. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána dodatková otázka na stav poděšení, strachu a leknutí č. s. 4259.
- **eventuální: § 320 tr. ř.:** předpoklady eventuální otázky na zločin vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák. k hlavní otázce na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 č. s. 4 tr. zák. č. s. 4043.
- — pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a o zmatek č. s. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 č. s. 4 tr. zák. eventuální otázka na zločin spoluviny (podílnictví) na vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., nebo eventuální otázka na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. č. s. 4043.
- — předpis § 320 tr. ř. (odst. první) stanoví předpoklady, za nichž sborový soud porotní musí dáti eventuální otázku, nevylučuje však právo soudu dáti onu otázku i bez těchto předpokladů, není-li dotyčná eventualita podle výsledků hlavního přelíčení přímo vyloučena č. s. 4043.
- — pro řešení otázky, směl-li porotní soud eventuální otázku dáti či nikoliv, rozhoduje jen stav věci v době, kdy byla otázka dána, nikoliv stav věci zjištěný výrokem porotců č. s. 4043.
- — i když byla dána otázka na zločin loupeže, trestné podle § 195 tr. zák., ač obžaloba zněla na zločin nedokonané vraždy loupežné, trestné podle mírnějšího ustanovení § 138 odst. druhý trestního zákona, nejde o porušení předpisu druhého odst. § 320 tr. ř. (§ 344 č. s. 6 tr. ř.), prohlásil-li ex officio obhájce bez odporu obžalovaného, že nečiní námitek proti otázkám č. s. 4055.
- — čin, který jest předmětem otázky hlavní a eventuální, je v podstatě týž, jenže se v obou těchto otázkách podřaduje různé právní kvalifikaci č. s. 4144.
- — pokud nebyl porušen předpis § 320 tr. ř. (§ 344 č. s. 6 tr. ř.), nepřipustil-li soud k hlavní otázce na vraždu eventuální otázku na vzdálenou spoluvinu č. s. 4183.
- — podle ustanovení § 320 tr. ř. jest porotní dvůr soudní povinen dáti otázku eventuální, byly-li při hlavním přelíčení buď tvrzeny nebo aspoň naznačeny nebo vůbec vyšly najevo takové okolnosti, jež by, kdyby byly pravdivé, podmiňovaly jiné, mírnější posouzení činu, z něhož byl obžalovaný obviněn č. s. 4184.
- — kladný výrok o vině musí býti i, pokud se zakládá na kladné odpovědi porotců k některé eventuální otázce, výronem správného použití zákona na skutkový děj, který lze vzítí za prokázaný výsledky hlavního přelíčení. K porušení této zásady nesmí býti porotcům poskytována možnost eventuální otázkou ani z obavy, že zodpoví záporné hlavní otázku, a že pak bude obžalovaného z obžaloby zprostiti č. s. 4195.
- — pokud jde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a o zmatek č. s. 6 § 344 tr. ř., byly-li k obžalobě (a jí přízpůsobeným otázkám hlavním a dodatkovým) na zločin loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. dány eventuální otázky na krádež a na přestupek § 411 tr. zák. č. s. 4195.

- bylo-li odchýlné kvalifikaci skutku výsledky hlavního přeličení přímo poukázáno (byly-li tvrzeny neb alespoň napovězeny skutkové okolnosti, podle nichž by — předpokládajíc jejich pravdivost — spadal stíhaný skutek pod jiný, nikoliv přísnější zákon, než který jest uveden v obžalobě), jest soud povinen, by dal porotcům eventuální otázku takového tvrzení odpovídající č. 4195.
- stačí, že byla výsledky hlavního přeličení napovězena možnost jiná právního hodnocení hlavního skutku, než jakým se řídí obžaloba, a přimykající se k ní hlavní otázka č. 4195.
- porotcům nesmí však býti umožněno právní hodnocení skutku, neopírající se o výsledky hlavního přeličení č. 4195.
- soud není oprávněn, tím méně pak povinen, by dal eventuální otázku, je-li podle výsledků hlavního přeličení dotčená eventualita (kvalifikace skutku), k níž by otázka hleděla, přímo vyloučena č. 4195.
- soud není oprávněn umožnit porotcům otázkou k tomu čelící kvalifikaci skutku, která je podle výsledků hlavního přeličení nemožná č. 4209.
- pokud nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázky na krádež a na vzdálené spolupomocnictví, a dodatková otázka (kontrolní), zda jest skutečné ublížení násilím spatřovati v tom, že pachatel svázal napadenému nohy, když již byl v bezvědomí č. 4209.
- pokud nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázka na zločin podle § 174 I b) tr. zák. č. 4221.
- pokud jde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na zločin úkladné vraždy (jedem) dána eventuální otázka na přečin podle § 335 tr. zák. (neopatrným uložením jedu) č. 4258.
- poučení předsedy porotcům, že si mohou vyžádati otázku na onen přečin, dojdou-li k přesvědčení, že smrt usmrčeného nastála činem z nedbalosti, nemůže nahraditi povinnost soudu, dáti eventuální otázku, jsou-li tu předpoklady § 320 tr. ř. č. 4258.
- pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána eventuální otázka na zločin účastenství na loupeži podle § 195 tr. zák. č. 4259.
- **hlavní: § 318 tr. ř.:** i kdyby byla hlavní otázka dána porušením předpisu § 318 tr. ř., nelze tuto okolnost uplatňovati jako zmatek, byla-li otázka ta zodpověděna záporně (§ 344 předposl. odst. tr. ř.) č. 4043.
- podle zákonné úpravy hlavní otázky jest se porotcům v odpovědi na ni vysloviti nejen o tom, zda se staly skutečnosti v otázce uvedené, nýbrž i o tom, zda jsou těmito skutečnostmi naplněny veškeré zákonné znaky v otázce zmíněné, po případě i o tom, zda není tu důvod vylučující vinu nebo trestnost (neboť kladná odpověď k otázce o vině předpokládá, že takového důvodu tu není) č. 4080.
- porotci nejsou povinni, ba nejsou podle zákona ani oprávněni, by v otázce vyznačili, s kterého z těchto hledisek dospěli k záporné odpovědi. Z toho plyne, že skutečnosti, pojaté do otázek, jsou výrokem porotců zjištěny jen, byla-li jejich odpověď k otázce kladná č. 4080.
- kladnou odpovědi porotců na otázku je vysloveno nejen, že porotci pokládali za prokázané veškeré skutečnosti v otázce hromadně uvedené, nýbrž i, že podle přesvědčení porotců jsou tu všechny skutkové okolnosti, jichž je třeba k opodstatnění všech zákonných znaků v otázce hromadně uvedených č. 4080.
- popřena je určitá skutečnost porotci jen, je-li skutečnost nebo je-li několik skutečností střídavě uvedených výlučně předmětem otázky, ke které porotci odpověděli záporně č. 4080.
- jinak nelze zápornou odpověď porotců na otázku vykládati v ten smysl, že jest jí popřena skutková okolnost v otázce uvedená, že je tím vysloveno a zjištěno, že se tato skutečnost nestala; musíť porotci odpověděti záporně na otázku, mají-li za to, že není výsledky porotního přeličení prokázána i jen jedna z několika skutečností hromadně

- v otázce uvedených neb i jen některá ze skutečností nutných ke splnění jednoho ze zákonných znaků hromadně v otázce uvedených č. 4080.
- odpověděli-li porotci záporně k otázce, nelze z toho zpravidla vůbec poznati, které části otázky se týká nesoulad mezi směrem otázky a přesvědčením porotců, jenž je přímě k záporné odpovědi, a není tedy zápornou odpovědi porotců k otázce zejména vysloveno, že a pokud se nestal skutek, k němuž se otázka vztahuje č. 4080.
- záporná odpověď k otázce nehodí se zpravidla k tomu, by byla srovnávána s jinou částí výroku porotců s hlediska vady nejasnosti nebo vnitřního rozporu podle č. 9 § 344 tr. ř. č. 4080.
- čin, který jest předmětem otázky hlavní a eventuální, je v podstatě týž, jenže se v obou těchto otázkách podřaduje různé právní kvalifikaci č. 4144.
- pojetí konkrétních okolností do hlavní otázky má za účel individualizovati žalobní čin, nikoliv umožnit obhajobu; stačí pojetí oněch okolností v té míře, by se zamezila záměna žalobního činu s jiným podobným trestným jednáním, a tím se vyloučilo nebezpečí, že by obžalovaný mohl býti stíhán znovu pro týž čin č. 4183.
- předpisům §§ 318 a 322 tr. ř. je vyhověno, rozčlenil-li porotní soud otázky tím způsobem, že trestný čin dokonané loupeže, spáchané ve společenství, pojal do hlavních otázek ohledně každého ze spolupachatelů zvláště, v otázky dodatkově pak zahrnul onu další náležitost učiněného násilí, která po zákonu zakládá změnu druhu trestu (§ 141 tr. zák.) č. 4221.
- úprava otázek v ten způsob, že první a druhá hlavní otázka byla co do obou obžalovaných tak formulována, že v první otázce, týkající se prvního obžalovaného a znějící na zločin loupeže, jest jako jeho spoluloupežník uváděn přímo druhý obžalovaný, v druhé otázce pak, týkající se druhého obžalovaného, jako jeho spoluloupežník první obžalovaný, nezakládá o sobě zmatečnost rozsudku (§§ 323, 344 č. 6 tr. ř.) č. 4225.
- podle § 318 tr. ř. jest zásadně dáti otázku hlavní na každý trestný čin, naznačený v obžalobě, a přizpůsobiti ji obžalobě i co do skutkového stavu věci, i co do zákonných známek trestného činu č. 4234.
- **kontrolní:** pokud nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázky na krádež a na vzdálené spolupomocnictví, a dodatková otázka (kontrolní), zda jest skutečné ublížení násilím spatřovati v tom, že pachatel svázal napadenému nohy, když již byl v bezvědomí č. 4209.

Otázky předběžné (praeiudiciální): § 5 tr. ř.: i když trestní soud nevyčkal ve smyslu prvního odstavce § 107 pat. zák. s rozsudkem, až dojde právoplatné rozhodnutí patentového úřadu o předběžné otázce, jest přece rozhodnutí to položiti za základ rozsudku, došlo-li k soudu dříve, než spor pokročil do té míry, že zbývalo již jen vynést rozsudek č. 4245.

— podle § 5 tr. ř. jest vyvolati řízení civilního soudu jen, jeví-li se trestnímu soudu danými (prokázanými, pravdivými) skutečnostmi, jež jsou překážkou manželství a jichž jest dbáti z povinnosti úřední č. 4323.

Otcovství: otázka otcovství nemusí býti pro obor trestního práva ani nepochybnou (nespornou); neplatíť pro obor ten zásada: »pater est, quem nuptiae demonstrant« č. 4161.

Otec: pokud nezodpovídá za přechovávání (§ 24 odst. 1 zák. č. 9/1924) synovo č. 4214.

Oznámení změny: zodpovědného redaktora č. 4051.

Padělání veřejné listiny (§ 320 f) tr. zák.): podmínky účinné listosti podle § 187 tr. zák. pro zpronevěru nečiní beztrestným souběžný přestupek podle § 320 f) tr. zák. ani, sloužil-li jen k zakrytí zpronevěry č. 4109.

— objektivní skutková podstata přestupku podle § 320 f) tr. zák. je naplněna a dokonána již tím, že nepovolanou změnou veřejné listiny bylo propůjčeno nesprávnému obsahu zdání oficiálního pů-

vodu; nevyžaduje se konkrétní způsobnost padělání přivoditi účinek; nepovolání změna může být provedena jakýmkoli způsobem, přepsáním nebo přeškrtnutím pávodního textu a napsáním jiného č. 4175.

— — — ani ne zcela podařené provedení padělku nevyklučuje o sobě skutkovou podstatu přestupku § 320 f) tr. zák., která nepředpokládá konkrétní způsobnost uvéstí v omyl č. 4175.

— — — subjektivní skutková podstata přestupku § 320 f) tr. zák. vyžaduje úmysl uvéstí koho nepovolanou změnou textu veřejné listiny v omyl (oklamati třetí osobu) č. 4175.

Patenty viz ochrana vynálezů.

Pátající vrchnosti ve smyslu § 214 tr. zák. jest prostě vrchnost povinná a povolána k pátrání č. 4268.

Peníze: mohou být předmětem zpronevěry č. 4062.

— skutková podstata zpronevěry, spáchané nikoliv zadržením, nýbrž přivlastněním si svěřených peněz, může být vyloučena tím, že pachatel měl po ruce prostředky, z nichž mohl kdykoliv dodatečně vyhověti příkazu ohledně svěřených peněz č. 4282.

— důvodem delegace může být po případě i, nemá-li obžalovaný peníze na cestu ke vzdálenému příslušnému soudu č. 4333.

Periodického tiskopisu urážka viz urážka tiskem (§ 27).

Pes: jeho odstřelení č. 4136.

— viz též myslivost.

Pílka: odebrání jí v cizím revíru č. 4348.

Pisatel urážlivého článku: stavení promlčecí lhůty proti němu č. 4133.

Pisemnosti jiného druhu: ve smyslu předposl. odst. § 252 tr. ř. jest listina, o jejímž obsahu se soud nemůže dovědět jinak než jejím přečtením č. 4262.

Pískoviště viz hliniště.

Pivovar: výtka, že se správa pivovaru vede způsobem nepořádným a nedbalým č. 4188.

Plivnutí: před vrchnostenskou osobou č. 4278.

— viz též urážka dle § 313.

Plná moc: zástupce chudých, zřízený jen k provedení opravných prostředků obžalovaným ohlášených, nemůže bez zmocnění obžalovaného vzítí zpět zmateční stížnost obžalovaným opovězenou č. 4049.

— — — z plné moci musí vycházeti, že byla udělena před hlavním přelíčením; jinak by bylo kontumační rozsudek s poučením o opravných prostředcích doručiti obžalovanému č. 4198.

— — — v trestním řádě není ustanovení, že se zástupce strany musí ihned při jednání vykázať písemnou plnou mocí č. 4322.

— — — poslal-li soukromý obžalobce k hlavnímu přelíčení advokáta, třebaš bez písemné plné moci, dal dostatečně na jevo, že od stíhání ustoupiti nemíní, a nelze mítí vzhledem k ustanovení třetího odstavce § 46 tr. ř. za to, že ustoupil od stíhání a vynéstí podle § 259 č. 3 tr. ř. zproštnující rozsudek č. 4322.

Plodový obal: jeho proražení a § 144 tr. zák. č. 4269.

Pobuřování: ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., vyryl-li vězeň na zdi cely vězení nápis: »Ať žije diktatura proletariátu« č. 4156.

— výroky »Ať žije vítězná ruská revoluce« a »Budujte svůj dělnický stát, který pro nás znamená záštitu dnes i v budoucnosti« v resoluci, přečtené na konci veřejné schůze na oslavu výročí trvání sovětského Ruska č. 4263.

— proti státu č. 4274.

Podezřelý: pokud se dopouští utrhaní na cti č. 4121.

Podílnictví na krádeži a zpronevěře (§§ 185, 186 tr. zák.): k »ukrývání« ukradené nebo zpronevěřené věci (§ 185 tr. zák.) se nevyhledává, by pachatel věc přímo převzal; stačí jakékoli pomocné jednání pacha-

telovo, jímž se »ukrývání« věci jinou osobou podporuje (na př. dovolil-li kdo jinému výslovně nebo mlčky, by ukradené věci v jeho bytě uschoval) č. 4049.

— — — o krádež kvalifikovanou za zločin »podle příběhu« ve smyslu § 186 a) tr. zák. nejde a podílnictví na takové krádeži není zločinem, záleží-li důvod zločinné kvalifikace krádeže jen v osobní povaze pachatelově (na př. § 176 II c) tr. zák.) č. 4271.

— — — skutková podstata podílnictví na krádeži podle § 185 tr. zák. vyžaduje, by pachatel v době, kdy ukradenou věc na sebe převěděl, věděl, že je kradená, po případě, že šlo o krádež zločinnou, nikoliv však zločinnou z důvodu § 176 tr. zák. (§ 186 a) tr. zák.), a je za ostatních podmínek splněna, vztahuje-li se činnost uvedená v § 185 tr. zák. na kradenou věc samu, nikoliv i, vztahuje-li se na to, co bylo za ni získáno č. 4284.

— — — podílníku (§ 185 tr. zák.) musí být známo, že jde o věc zpronevěřenou, nestačí již podezření; v takovém případě by mohlo jíti o přestupek § 477 tr. zák. č. 4306.

— — — je-li podílník toho mínění, že věc nebyla zpronevěřena (an vyšetřený materiál není zpronevěřen), není tu u něho po případě zlého úmyslu ve smyslu § 183 a § 1 tr. zák. č. 4306.

Podkopávání úvěru: a nekalá soutěž č. 4178.

Podmíněná pohružka: stačí pro § 99 tr. zák., závisí-li její splnění na vůli hrozícího, nikoliv jen ohroženého, nebo lze-li z jiných důvodů s jistotou očekávati, že podle obyčejného běhu věci bude podmínka splněna č. 4171.

Podněcování (§ 15 č. 3 zák. na ochr. rep.): sepsal-li kdo časopis »Agitprop«, jehož obsah měl být podkladem kursů elementární školy, jichž provedením měli být členové komunistické strany vyškoleni pro revoluční násilný převrat a pro ozbrojené povstání za účelem zřízení vlády proletariátu č. 4113.

— podněcování neobsahuje jen znak objektivní, nýbrž obsahuje i subjektivní předpoklad; jest znakem smíšeným. Subjektivní stránka nepřichází v úvahu, byl-li pachatel uznán vinným jen přestupkem opilství podle § 523 tr. zák. č. 4145.

— podněcovati lze i výroky ve formě oznamovací, i projevováním myšlenek již jinou osobou vyjádřených č. 4194.

Podnik (pojišťovna): tvrzení, že je v likvidaci, může se podle povahy případu dočasnouti nepřiznivě hospodářského postavení podniku, jež může zhoršiti i poškoditi; může proto být zlehčováním ve smyslu § 27 zák. č. 111/1927 č. 4229.

Podnikatel: stěžuje-li se nebo podkopává-li se podnikateli úvěr, seslabuje se jeho pozice v poměru soutěžitelšském, an je pak nucen opatřovati si úvěr za podmínek proti jiným soutěžitelům nepřiznivějších č. 4178.

Podvod (§ 197 tr. zák.): pojmu listivého jednání ve smyslu § 197 tr. zák. odpovídá jakékoli chování se, jehož účelem jest oklamati jiného a jež je k tomu podle okolností případu i způsobil č. 4044.

— — — není ještě o sobě podvodem, že kdo jede bez jízdenky; dopouští se však podvodu, kdo, nemaje jízdenku, svým chováním vzbuzuje v průvodcím úmyslně dojem, že jí má, nebo vědomě využívá tohoto omylu průvodčího na škodu podniku č. 4044.

— — — podvod spáchaný tím, že kdo jel vlakem na černo (usadiv se na náraznicích zadního vozu), byl spáchan ve všech okresích, jimiž vlak až do dopadení pachatele projížděl č. 4046.

— — — pojem »listivosti« (§ 197 tr. zák.) nepředpokládá zvláštní opatrnost (nedůvěřivost) klamané osoby, ani zvláštní záudnost neb úskočnost klamu, již nemohlo být bezpečné a s úspěchem čeleno ani vzdálenými a nepohotovými prostředky; stačí, že poškozený neschopnost a neochotu pachatele (objednatele zboží) k placení neznal a nemohl poznati již z objednávek č. 4067.

- — záleželo-li listivě předstírání pachatelovo v tvrzení, že auto, které dává do zástavy, je bez dluhu, ač bylo již zabaveno pro pohledávky jiných věřitelů, může být i při šálivosti tvrzení vyloučen poškozovací úmysl, předpokládá-li pachatel a mohl-li též vzhledem ke skutečné ceně auta důvodně předpokládati, že auto poskytuje i po úhradě zatajených zástavních pohledávek postačitelnou úhradu č. 4100.
- — ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák. se nevylučuje zvláštní, těžko seznatelná listivost; stačí již oklamání důvěry v denním životě obchodním obvyklé; leť může záležeti již ve slibu, že bude kupní cena do určité doby hotově zaplacená č. 4181.
- — musí však být zjištěno jednak, že si byl pachatel v době činu vědom nevážnosti svého slibu, že mezi listivým předstíráním pachatelovým a počínáním si oklamané osoby byla příčinná souvislost, že omyl v oklamáním listivým předstíráním vyvolaný byl pro oklamání pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí č. 4181.
- — po stránce subjektivní musí být zjištěno, že pachatel jednal v úmyslu způsobiti jiné osobě škodu, a to již v době, kdy se dopustil šálivého jednání č. 4181.
- — převzetí plnění, k němuž se oklamáný odhodlal jen proto, že vycházel z předpokladu, jehož tu ve skutečnosti nebylo, a jež na sebe vzít nechtěl, protože není pro jeho majetkové cíle užitečným, zmenšuje peněžní hodnotu jmění oklamáního a znamená proto pro oklamáního újmu odpovídající pojmu škody po rozumu § 197 tr. zák. č. 4255.
- — pokud lze spatřovati podvod v přehnaném vychvalování prosperity obchodu při jeho prodeji č. 4255.
- — vylákání zápůjčky je jednáním podvodným, věděl-li vypůjčitel od prvopočátku, že nebude s to zápůjčku platiti, a přes to jí vylákal v úmyslu způsobiti škodu č. 4270.
- — **§ 199 a) tr. zák.:** po subjektivní stránce se vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu krivého svědectví úmysl k vědomému udání nepravdy; není třeba úmyslu způsobiti škodu; onen úmysl spočívá již ve vědomí, že pachatel vypovídá jako svědek a že jeho výpověď jest nepravdivá č. 4038.
- — pokud jde o překročení obžaloby, bylo-li k obžalobě na zločin § 199 a) tr. zák. uznáno na přečin § 1 zák. o mař. ex. č. 4071.
- — svědectvím ve smyslu § 199 a) tr. zák. jest i výslech ad generalia podle § 166 tr. ř. a § 340 c. ř. s.; nezáleží na tom, že soudce dal takovou otázku (na předchozí potrestání svědka), ač toho nebylo nutně třeba č. 4260.
- — po stránce subjektivní se vyžaduje kromě vědomí o krivosti (nepravdivosti nebo neúplnosti) svědecké výpovědi, i vědomí pachatele, že jest vyslýchán jako svědek č. 4260.
- — § 199 a) tr. zák. čelí již pouhému nebezpečí, jež nastává právnímu rádu tím, že se (třebaže bez úspěchu) vyvolává v jiné osobě zločinné rozhodnutí vydati krivé soudní svědectví; toto vzdálenější nebezpečí je tu, i když ono rozhodnutí nedoznalo ještě podrobného vyhocení určitém jednotlivých údajů o dotčených skutečnostech a o pramenech vědomosti o nich č. 4267.
- — svědectví je vyjevením (sdělením) smyslových postřehů i tehdy, má-li svědek o dosvědčených skutečnostech vědomost jen z doslechu (z druhé ruky) č. 4267.
- — nejde o zmatek č. 3 § 281 tr. ř., ponechává-li rozsudek nerozhodnuté, při kterém ze dvou odporujících si svědectví obžalovaný krivě vypovídal, uznává ho vinným alternativně, třebaže při prvním výslechu vypovídal nepřisežně, při druhém (hlavním přelíčení) však pod přísahou, byl-li trest vyměřen podle § 202 tr. zák., nikoliv podle § 204 tr. zák. č. 4287.
- — rozsudek, jímž obžalovaný (§ 199 a) tr. zák.) uznán vinným alternativně, není nejasný ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., ani zmatečný podle č. 7, č. 8 nebo č. 10 § 281 tr. ř. č. 4287.

- — předmětem krivého svědectví, trestného podle § 199 a) tr. zák., mohou být jen skutkové okolnosti, nikoliv úsudky o právní povaze činu č. 4290.
  - — nejde o právní úsudek, nýbrž o skutkovou okolnost vnitřního života, způsobitou, by byla předmětem krivého svědectví, vypovídal-li kdo o svém smýšlení o jiné osobě č. 4290.
  - — lidé prostí, nanejmeně nemají-li zvláštního vzdělání, nedovedou se vždy přesně vyjadřovati o svých duševních stavech a neznají mnohdy smysl výrazů, týkajících se takových stavů č. 4290.
  - — pokud svědek projevem, že žije s jiným v nepřátelství, nechtěl vyjádřiti, že je nepřátelského smýšlení o něm č. 4290.
  - — **§ 199 d) tr. zák.:** padělání veřejné listiny o sobě nestačí ke skutkové podstatě zločinu podle § 199 d) tr. zák., nýbrž jest třeba, by bylo padělané veřejné listiny použito v úmyslu poškoditi č. 4212.
  - — nejde o zločin podvodu podle § 199 d) tr. zák., nýbrž po případě jen o přestupek podle §§ 205, 461 tr. zák., předložil-li pachatel průvodčímu vlaku padělanou jízdenku, již neplatnou, i kdyby byla vydána dne, na který přepsal datum vydání č. 4310.
  - — **§ 199 e) tr. zák.:** svémocné a úmyslné odstranění mezníků o sobě nestačí ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199 e) tr. zák., není-li zároveň zjištěn zlý úmysl pachatelův, poškoditi jiného na majetku nebo na jiných právech. Škoda, k níž tu pachatelův úmysl směřuje, spočívá alespoň v tom, že poškozený pozbývá v meznících průkazu o hranicích svého pozemku č. 4111.
  - — **§ 201 c) tr. zák.:** pojem »ukrývání« ve smyslu § 201 c) tr. zák. nepředpokládá nutně, by byla pachatelem zřízena mezi věcí a jejím vlastníkem (uschováním, zpracováním nebo jinak) nepřekonatelná překážka, takže je vlastníku přímo nemožné vypátrati věc, již pozbyl (znova se jí ujeti); stačí již stěžování znovunabytí věci oprávněnou osobou, která jí pozbyla, způsobením takových změn v zevnějšku nebo v umístění věci, které i jen znesnadňují vlastníku vypátrati věc, poznati jí a zmocniti se jí uplatněním a dokázáním vlastnického práva č. 4238.
  - — **§§ 205, 461 tr. zák.:** náleží a úschova nevybuchlého granátu (šrapnelu) po střelbě dělostřelců č. 4066.
  - — při odsouzení pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. je nepřipustné vyhoštění odsouzeného (§ 249 tr. zák.) č. 4042.
  - — nejde o zločin podvodu podle § 199 d) tr. zák., nýbrž po případě jen o přestupek podle §§ 205, 461 tr. zák., předložil-li pachatel průvodčímu vlaku padělanou jízdenku, již neplatnou, i kdyby byla vydána dne, na který přepsal datum vydání č. 4310.
  - — není ještě o sobě podvodem, že kdo jede bez jízdenky; dopouští se však podvodu, kdo, nemaje jízdenku, svým chováním vzbuzuje v průvodčím úmyslné dojem, že jí má, nebo vědomě využívá tohoto omylu průvodčího na škodu podniku č. 4044.
- Podvodný úpadek** viz ú p a d e k p o d v o d n ý.
- Podvojně zastupování:** advokát, který zastupuje dlužníka, domáhajícího se soudního vyrovnání, nesmí, nechce-li se dopustiti kárného činu podvojněho zastupování podle § 10 adv. ř., ucházeti se o zastoupení vyrovnacích věřitelů, pokud se nedohodli o přijetí vyrovnacího návrhu č. 131 dis.
- — zákaz podvojněho zastupování čelí nejen proti současnému, nýbrž i proti postupnému zastupování odpůrců v téže rozepři (stran účastněných na témže právním jednání s protichůdnými zájmy) č. 131 dis.
- Pohlavní zneužití těla:** ve smyslu § 128 tr. zák.; spadá sem i sahání pod sukně nedospělého děvčete č. 4151.
- Pohledávka:** její předstírání (uznání) ve vyrovnání a § 205 a) tr. zák. č. 4318.
- Pohoršení veřejné:** § 501 tr. zák.: smilstvo (nemanželský pohlavní styk) mezi osobami sešvagřenými v prvním stupni (mezi otčímem a nevlastní dcerou) jest přestupkem podle § 501 tr. zák., i když osoba založivší švagrovství není již na živu (manželství bylo rozvázáno), je-li onen švagrovský poměr pachatelům znám (§ 2 e) tr. zák.) č. 4158.

- — — podle § 501 tr. zák. nelze uznati na tuhé vězení, není-li zjištěno, zda a který z pachatelů je svůdcem čís. 4158.
- — — § 516 tr. zák.: způsobilost vzbuditi veřejně pohoršení (§ 516 tr. zák.) není podmíněna veřejností místa činu; jest opodstatněna i, byl-li čin spáchán sice neveřejně, ale za okolností, že si pachatel musel býti vědom možnosti, že se o něm doví větší počet lidí čís. 4171.
- — — nejde o čin spáchaný na místě veřejném a snadno přístupném za okolností, že snadno mohl býti pozorován od třetích osob, jaký předpokládá skutková podstata podle § 516 tr. zák., byl-li smilný čin spáchán v noci v opuštěné novostavbě, do níž jen náhodou nahlédl policejní orgán čís. 4293.
- — — § 525 tr. zák.: viz hrubší nemravnosti.
- Pokus: § 8 tr. zák.:** předmětem pokusu zločinu podle §§ 8, 144 tr. zák. může býti i plod, který následkem pádu nebo z jiné přirozené příčiny již odcházel (ohledně něhož jest přirozený potrat již v běhu); pokus by tu byl vyloučen jen při plodu již odumřelém nebo za všech okolností odumírajícím čís. 4073.
- — — trestný čin podle čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 je ryším deliktem kulposním; nepřipouští trestný pokus čís. 4096.
- — — rozdíl mezi trestným pokusem a beztrestným přípravným jednáním není v tom, zda se pachatelova činnost přiblížila více nebo méně k cíli trestního zákona se přičicím a pachatelem sledovanému, nýbrž jen v tom, zda se ve vnější činnosti pachatelově přes to, že jí cíle pachatelem sledovaného dosaženo nebylo, již pachatelův úmysl přivodí určitý výsledek, jehož úmyslné způsobení trestní zákon tresce, projevil způsobem pro třetí osoby poznatelným, t. j. takovým způsobem, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen ani jiný výklad čís. 4131.
- — — o beztrestný pokus jde, bylo-li pachatelem použito prostředku k dosažení cíle naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobilého. Záležela-li příčina neúspěchu pachatelova jednání jen ve způsobu provedení činu nebo v konkrétní povaze nebo činnosti předmětu (osoby, na niž měl býti trestný čin spáchán), jde jen o konkrétní nezpůsobilost prostředku, nevylučující trestnost pokusu čís. 4131.
- — — § 9 tr. zák.: nedokonané svádění ke zločinu vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. z. čís. 4230.
- — — pro trestnost pokusu svádění ke zločinu podvodného úpadku podle §§ 9, 205 a) tr. zák. předstíráním (uznáním) pohledávky nezáleží na tom, že se vyrovnání, pro něž pachatel doporučoval závadný postup, mělo provésti mimosoudně čís. 4318.
- Policejní inspektor:** jest úředníkem veřejným ve smyslu § 153 tr. zák. čís. 4211.
- **zabavení** viz maření exekuce (§ 3).
- Politická strana:** program politické strany (komunistické) jako takový jest jen nauka o tom, jak s určitého hlediska na zřízení politické, hospodářské, sociální a kulturní, buď v určitém státě nebo v rozměrech všesvětových, lze si myšlenkově ustrojiti organismus státu nebo lidské společnosti, a dále nauka obsahující směrnice, jaké prostředky lze považovati za vhodné, by jimi byly jiné státní systémy proměněny v ten, který odpovídá oně nauce čís. 4113.
- — — projeví-li kdo takovou činnost, že jsou jí dotčeny statky chráněné platným právním řádem, odpovídá trestně za své činy, i když se snažil uplatňovati jen zásady a cíle politické strany státem dosud trpěné ve smyslu jejího programu čís. 4113.
- — — pohnutkám nízkým a nečestným nenasvědčuje o sobě to, že účelem obžalovaného bylo šířiti zásady a cíle politické strany, jejmž jest přívržencem, leč by přistoupila okolnost, že obžalovaný byl k závadnému projevu sveden nepřátelstvím a záštim ke státu, pokud se týče k jeho ústavním zřízením čís. 4180.
- Pomoc:** při zločinu § 83 tr. zák. čís. 4285.
- viz též spoluvina.

Pomocník civilního geometra viz civilní geometr.

Ponechání části letáků v bytě: není ještě činností, jež by odpovídala pojmu rozšířování, jak je vymezen v § 6 zákona o tisku čís. 4096.

Popis vynálezu: podle § 52 pat. zák. čís. 4245.

— — viz též ochrana vynálezů.

Popohánění koně: zapraženého do vozu, jehož otěže drží vrchnostenská osoba v rukou čís. 4319.

— — viz též násilí die § 81 tr. zák.

Porod: jeho zatajení viz nevdaná těhotná žena.

Porodní asistentka: nikdy není povolána a oprávněna těhotenství přerušiti čís. 4230.

Porota: doličování zmatečnosti podle § 344 čís. 10 b) tr. ř. vyžaduje, by okolnost, pro kterou čin přestává býti trestným, byla skutkově zjištěna výrokem porotců k otázce skutečně jim dané čís. 4078.

— porotci nejsou povinni, ba nejsou podle zákona ani oprávněni, by v otázce vyznačili, s kterého hlediska dospěli k záporné odpovědi. Z toho plyne, že skutečnosti, pojaté do otázek, jsou výrokem porotců zjištěny jen, byla-li jejich odpověď k otázce kladná čís. 4080.

— kladnou odpovědí porotců na otázku je vysloveno nejen, že porotci pokládali za prokázané veškeré skutečnosti v otázce hromadně uvedené, nýbrž i, že podle přesvědčení porotců jsou tu všechny skutkové okolnosti, jichž je třeba k opodstatnění všech zákonných znaků v otázce hromadně uvedených čís. 4080.

— popřena je však určitá skutečnost porotci jen, je-li skutečnost nebo je-li několik skutečností střídavě uvedených výlučně předmětem otázky, ke které porotci odpověděli záporně čís. 4080.

— jinak nelze zápornou odpověď porotců na otázku vykládati v ten smysl, že jest jí popřena skutková okolnost v otázce uvedená, že je tím vysloveno a zjištěno, že se tato skutečnost nestala; musí porotci odpověděti záporně na otázku, mají-li za to, že není výsledky porotního přelíčení prokázaná i jen jedna z několika skutečností hromadně v otázce uvedených neb i jen některá ze skutečností nutných ke splnění jednoho ze zákonných znaků hromadně v otázce uvedených čís. 4080.

— odpověděli-li porotci záporně k otázce, nelze z toho zpravidla vůbec poznati, které části otázky se týká nesoulad mezi směrem otázky a přesvědčením porotců, jenž je přiměl k záporné odpovědi, a není tedy zápornou odpovědí porotců k otázce zejména vysloveno, že a pokud se nestal skutek, k němuž se otázka vztahuje čís. 4080.

— porotci mají právo zkoumati obsah i důvody posudku soudní lékařské rady a zjednat si samostatně přesvědčení, zda lze pokládati okolnosti posudkem dokazované (usmrcení z pohnutek sadistických) za dokázané čili nic čís. 4120.

— i když porotci mají možnost vzíti zřetel na okolnosti trestnost vylučující již při zodpovídání hlavní otázky, musí jim býti přece ve smyslu § 319 tr. ř. poskytnuta neomezená možnost, by po případném přisvědčení k otázce viny v hlavní otázce samostatně uvažovali o těch v řízení na jeho vyšších okolnostech, jimiž by mohl býti naplněn důvod trestnost vylučující čís. 4140.

— i kdyby takové okolnosti vycházely jen z tvrzení obžalovaného, náleží přece jen porotcům posouditi věrohodnost jeho zodpovídání se ve srovnání s jinými, tomu snad odporujícími výsledky řízení čís. 4140.

— obsah a smysl výroku poroty jest posuzovati výlučně z doslovu otázek ve spojitosti s odpovědí porotců; je nepřipustné vykládati jej porovnáním s jinými doklady nebo s dodatečnými vysvětlivkami čís. 4144.

— vysloviti, zda jest právně závaznou skutečnost pokládati za prokázanou a učiniti jí podkladem (částí podkladu) rozsudku, jest (vyjímajíc případy § 317 tr. ř.) výhradně právem a úkolem porotců. Nezáleží na tom, zda jest ona skutečnost podle výsledků hlavního přelíčení nepochybná či pochybná, ani, zda byla brána v odpor čili nic čís. 4161.

— nelze (§ 344 čís. 12 tr. ř.) vyměřiti trest podle vyšší sazby § 142 tr. zák., nebyl-li zjištěn přibuzenský poměr tuto sazbu odůvodňující výrokem po-

rotců, ana jim nebyla dána v tom směru otázka podle § 322 tr. ř.; porotní soud není oprávněn sám zjistit onen poměr z výsledků průvodního řízení č. 4161.

- porušení předpisu § 325 odst. 2 tr. ř. tím, že byl porotcům do poradní síně dán i protokol svědka z přípravného vyšetřování, který nebyl při hlavním přelíčení čten (svědek se vzdal svědeckví); nezakládá zmatek č. 4 § 344 tr. ř. č. 4183.
- kladný výrok o vině musí být i, pokud se zakládá na kladné odpovědi porotců k některé eventuální otázce, výronem správného použití zákona na skutkový děj, který lze vzít za prokázaný výsledek hlavního přelíčení. K porušení této zásady nesmí být porotcům poskytována možnost eventuální otázkou ani z obavy, že zodpoví záporně hlavní otázku, a že pak bude obžalovaného z obžaloby zprostiti č. 4195.
- soud není oprávněn umožnit porotcům otázku k tomu čelící kvalifikaci skutku, která je podle výsledků hlavního přelíčení nemožná č. 4209.
- vnitřní rozpor a nejasnost výroku porotců nelze dovozovati z odchýlného poměru hlasů při zodpovězení hlavních otázek, neboť při zásadách § 326 tr. ř. jest vůbec nekontrolovatelná a nepodléhá přezkoumání soudem zrušováním, jakými úvahami se řídili jednotliví porotci při hlasování č. 4225.
- nejasnost a vnitřní rozpor výroku porotců lze při doličování zmatečnosti podle č. 9 § 344 tr. ř. dovoditi po zákonu jen z doslovu otázek a z odpovědi k nim č. 4225.
- z ustanovení §§ 317 a 319 tr. ř. vyplývá, že není předmětem dodatkové otázky zjištění předpokladů beztrestnosti z důvodů § 317 tr. ř.; příkazuje tento § výslovně porotnímu soudu, nikoliv porotcům, samostatně rozhodování o těchto otázkách, tedy zejména také zjištění a posouzení předpokladů směřodatných pro promlčení trestného činu, a to i tehdy, když porotci odpověděli na otázku o vině kladně č. 4234.
- obhájce musí být přítomen při celém porotním hlavním přelíčení pod zmatečností; nestačí, by obhájce snad byl jen zřízen a při přelíčení před porotou nebyl nepřetržitě přítomen č. 4292.

Porotci: jejich jazyková neznalost č. 4244.

Poraďatelem: ve smyslu § 32 č. 2 zák. č. 197/1895 jest, kdo dává podnět ku provozování hudebního díla; spadá sem i funkcionář spolku, který hudbu objednal; nevadí, že § 28 nového zákona č. 218/1926 neuvádí výslovně jako zásah do původského práva pořádání neoprávněného provozování děl umění hudebního č. 4305.

Pořádková pokuta: stíhání a potrestání projevů a jiných činů, naplňujících skutkovou podstatu některého z trestných činů vymezených v trestním zákoně, přísluší a náleží podle ustanovení § 1 tr. ř. a čl. V. uv. zákona k tr. ř. trestním soudům, i když podléhají podle dalších zákonných ustanovení vzhledem k místu a k okolnostem, za nichž se staly, i kárnému stíhání, takže ani skutečné uložení pořádkového trestu, tím méně pouhá možnost takového trestu nevylučuje stíhání a potrestání trestním soudem č. 4084.

Poslanec — jeho stíhání viz imunita.

Posudek podle § 341 tr. ř. viz milost.

Posunovač: předčasné znamení k pohybu a § 335 tr. zák. č. 4231.

Poškození cizího majetku zlomyslné (§ 468 tr. zák.): právo odstřelití psa podle § 40 honebního zákona pro Čechy jest nejkrajnějším opatřením dovoleným majiteli honitby k zabránění poškození zvěře a jeho práv. Byl-li pes učiněn neškodným jiným způsobem (chycením a uvázáním) a potom odstřelen, nejde o dovolený výkon onoho práva, nýbrž jde po případě o přestupek podle § 468 tr. zák. č. 4136.

— — — subjektivní skutková podstata podle § 468 tr. zák. předpokládá vědomí protiprávnosti poškození č. 4136.

— **veřejného orgánu:** jest jen objektivní podmínkou přísnější sazby § 82 tr. zák.; přísnější trest stíhá pachatele, i když jeho úmysl k nastalému

poškození nesměřoval; předpokládá se však, že poškození bylo výsledkem právě toho jednání pachatele, jímž se vrchnostenské osobě vzepřel v úmyslu, její výkon zmařit č. 4283.

— **vozdila** viz železniční provozní řád.

Pošta: podáním zásilky poštovnímu úřadu propůjčuje odesílatel poštovnímu podniku a tím i všem zřízcům pošty, kteří s ní přijdou ve styk, přímo nebo nepřímo skutečnou disposiční moc nad zásilkou v důvěře, že ji dopraví na místo určení a vydají ji tam (při zatížení dobírkou po jejím přijetí) určenému příjemci, není-li to však možné, vrátí ji odesílateli č. 4127.

— odevzdání poště musí se státi v čase, kdy podání mohlo být ještě opatřeno poštovním záznamem podacím z téhož dne, a končí doba k podání opravných prostředků tehdy, kdy nemůže již být dopis opatřen podací poštovní značkou dne podání č. 4335.

Pošt mistr: tím, že vyškolená a ze služby propuštěná výpomocná síla (mladistvá) docházela na poštu a konala tam se svolením pošt mistra pro něho práce, nebyl mezi ní a pošt mistrem zjednan poměr svěřeni ve smyslu § 132 tr. zák. č. 4041.

— onen poměr nebyl založen ani žádostí rodičů mladistvé, by jel s dcerou do města, ana se tam nevyzná č. 4041.

Poštovní administrátor: není vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. č. 4109.

— **posel:** jde o zpronevěru v úřadě (§ 181 tr. zák.), ponechal-li si poštovní posel peníze, dané mu se složenkou a s příkazem, by je odevzdal na poštovním úřadě č. 4190.

— — — nezáleží na tom, zda byl oprávněn peníze přijmouti, stačí, že strana toto oprávnění předpokládala č. 4190.

Potírání pohlavních nemoci (zák. č. 241/1922): ideální souběh zločinu podle § 132 tr. zák. s přestupkem podle § 20 č. 2 zák. č. 241/1922 jest vyloučen č. 4192.

Potraviný (zák. č. 89/1897): neoprávněné obchodování s umělými sladidly (sacharinem, cukrinem) není soudním přestupkem podle § 10 zák. o potravinách (č. 89/1897), nýbrž přestupkem důchodkovým (§ 4 odst. 1 č. 32. nař. č. 37/1917) č. 4185.

— při odsouzení pro přestupky podle § 11 zákona o potravinách (č. 89/1897 tr. zák.) nelze vysloviti ztrátu práva volebního ani, uznáno-li, že čin byl spáchán ze ziskuchtivosti č. 4251.

Poukaz soudce kanceláři: by byl obžalovací spis doručen osobě, na niž byla obžaloba podána, přerušuje promlčení č. 4084.

Použití vlivu podplácenou osobou: není složkou objektivní, nýbrž jen složkou subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 2 odst. č. 3 a dle § 3 odst. č. 3 zák. č. 178/1924 č. 4157.

Po živnostensku: provozování lékařství po živnostensku předpokládá, by provozování poskytovalo pachatel aspoň částečný zdroj příjmů, jichž by používal buď k rozmnožení svého majetku nebo jmění jiné osoby, nebo k výživě vlastní nebo jiné určité osoby, při čemž není zapotřebí, by tento zdroj příjmů byl pravidelným a stálým č. 4187.

Práce mimo úřední hodiny a úplatkářství č. 4047.

Pravdomluvka: ironické označení a urážka č. 4215.

Právní úsudek viz skutková okolnost.

Právo předchozího uživatele: podle § 9 pat. zák. č. 4245.

Prezident republiky — jeho urážka viz ochrana republiky (§ 11).

Procesní skutečnost: (na př. kdy došlo k prvnímu stíhacímu úkonu, přerušujícímu promlčení) může zrušovací soud sám zjistiti č. 4091.

Prodávání: dle § 24 č. 1 zák. č. 9/1924 č. 4302.

— viz též telegrafy.

Prodej: ve smyslu § 32 zák. č. 123/1920 č. 4065, 4089.

— viz též zákaz čepovati lihoviny.

Program politické strany viz politická strana.

Proletářské obranné formace (P. A. F.) komunistické strany: pokud jsou tajnou organizací ve smyslu § 17 č. 1 zák. na ochr. rep. a pokud jejich

zřizování jest zločinem nedovoleného ozbrojení podle § 13 čis. 1 odst. 3 a čis. 2 zák. na ochr. rep. čis. 4179.

Promlčení: spotřeboval-li pachatel to, co dostal jako úplatek, nemá již užitek v rukou ve smyslu § 531 a) tr. zák. a může se dovolávat promlčení čis. 4047.

- promlčení zločinu zpronevěry neprospívá pachateli (§ 229 d) tr. zák.), který spáchal v promlčecí době znovu zločin zpronevěry, třebaže beztrestně pro účinnou lítost čis. 4062.
- přečin podle § 18 čis. 2 i přestupek podle § 18 čis. 1 zák. na ochr. rep. promlčuje se v jednom roce čis. 4076.
- promlčení se přerušuje nejen soudcovskými úkony, uvedenými příkladmo v druhé větě § 227, po případě prvního odstavce § 531 tr. zák., nýbrž podle předchozí věty téžže §§ i každým jiným úkonem soudu, jímž se běře vinník tuzemským trestním soudem ve vyšetřování, neboli každým úkonem, jímž soud nastupuje proti vinníku jakožto osobě, již jest se před soudem zodpovídati z trestného činu čis. 4084.
- takovým úkonem soudu jest obzvláště poukaz soudce kanceláři, by byl obžalovací spis doručen osobě, na niž obžaloba podána čis. 4084.
- přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 489, 491 tr. zák. promlčují se ve třech měsících čis. 4084.
- promlčení přestupku § 36 zbroj. pat. jest posuzováti podle § 4 nařízení ze dne 3. dubna 1865, čis. 61 ř. zák., nikoliv podle trestního zákona čis. 4091.
- procesní skutečnost (na př. kdy došlo k prvnímu stíhacímu úkonu, přerušujícím promlčení) může zrušovací soud sám zjistiti čis. 4091.
- přestupek podle § 32 zbroj. pat. promlčuje v jednom roce; promlčecí lhůta počíná dnem, kdy byl pachatel při držbě zakázané zbraně přistižen čis. 4113.
- s hlediska § 531 b) tr. zák. netřeba za všech okolností úplné náhrady škody, nýbrž jen náhrady podle sil (§ 229 b) tr. zák.) čis. 4234.
- pokud však nestačí k beztrestnosti promlčením o sobě, že obžalovaný (rolnický syn), jsa nemajetný, nebyl s to, by škodu nahradil čis. 4234.
- nejde o zmatek čis. 10 b) § 344 tr. ř., nezabýval-li se porotní soud otázkou promlčení, ač z výroku porotců a ze spisů vyplývá, že promlčecí doba uplynula, schází-li podmínka promlčení dobrovolná náhrada škody čis. 4234.
- předmětem dodatkové otázky není zjišťování předpokladů beztrestnosti z důvodů § 317 tr. ř. (promlčení) čis. 4234.
- bylo-li pro trestný čin (pro nedovolené rozšiřování závadných letáků) učiněno trestní oznámení proti několika osobám a proti některým z nich vydána před uplynutím promlčecí doby obsílka k zodpovědnému výsledku, působí tím nastalé přerušení běžícího promlčení podle § 40 zák. o tisku proti všem vinníkům, i proti těm, proti nimž nebyla obsílka vydána (§ 531 tr. zák.) čis. 4240.
- »obviněným« ve smyslu poslední věty prvního odstavce § 531 tr. zák. jest nejen »obviněný« po rozumu prvního odstavce § 38 tr. ř., t. j. ten, proti němuž byl podán obžalovací spis nebo návrh na zahájení přípravného vyšetřování, nýbrž i ten, s nímž bylo v přípravném vyhledávání, an byl podezříván z trestného činu, podle třetího odstavce § 38 tr. ř. nakládáno jako s obviněným, t. j. ten, kdo byl vyslechnut jako podezřelý z trestného činu nebo jako takový k výsledku obeslán nebo vzat do vazby čis. 4294.
- nenastává tudíž přerušení promlčení teprve úkony směřujícími k založení procesního poměru mezi obžalobcem a obviněným, nýbrž již tím, že byl tuzemským trestním soudem proti osobě podezřelé z trestného činu předsevzat některý z úkonů v poslední větě prvního odstavce § 531 tr. zák. uvedených, bez ohledu na to, zda došlo k tomuto úkonu na zakročení oprávněného obžalobce, či nikoli čis. 4294.
- výslech obviněného pro přečin proti bezpečnosti cti (urážkou četnictva) není neplatný a přerušuje promlčení podle poslední věty prvního odstavce § 531 tr. zák., třebaže státní zastupitelství v době tohoto výslechu nemělo ještě svolení ministerstva vnitřa podle druhého odstavce čl. V. zák. čis. 8/1862 ř. zák. ke stíhání obviněného; stačí, vykáže-li toto svolení před vynesením rozsudku soudem první stolice čis. 4294.

- stačí, byl-li návrh na stíhání pro soukromožalobní trestný čin učiněn ve lhůtě § 530 tr. zák. u trestního soudu, aniž třeba, by to byl příslušný okresní soud čis. 4326.
- **tiskových urážek** viz urážka tiskem — promlčení.

Promlouváním: ve smyslu § 303 odst. 2 tr. zák. jsou jakékoliv úvahy a proslovy, mající na rozdíl od úvah ryze náboženských a mravních, myšlenkový vztah k předmětům v zákoně blíže označeným čis. 4289.

Propadnutí: když se ho v trestním právu použije, má sloužiti jednak k účelu trestnímu, jehož účinek projevuje se jako u každého trestu určitou újmou na právech trestaného, jest však současně i opatřením administrativním, především policejním, směřujícím k tomu, by bylo propadnutím věci, jež byla prostředkem činnosti, ohrožující právní bezpečnost, pro budoucnost ohrožování této bezpečnosti znemožněno čis. 4220.

Propadnutí radiotelefonního zařízení: ve smyslu § 24 odst. (5) zák. čis. 9/1924 nelze vysloviti, nemá-li je již ten, kdo je bez povolení přechovával, ana ho nabyla před zahájením trestního řízení bezelstně třetí osoba, již bylo dáno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení čis. 4220.

Prostá vražda viz vražda.

Prostředky opravné: zástupce chudých, jenž byl zřízen jen ku provedení opravných prostředků obžalovaným ohlášených, nemohl bez zmocnění obžalovaného vzíti zpět zmateční stížnost obžalovaným ohlášenou s právním účinkem pro obžalovaného čis. 4049.

- — v tom, že obžalovaný, ohlásiv zmateční stížnost, později sám prohlásil, že trest nastupuje a odvolává se jen z výroku o výši trestu, jest spatřovati zřeknutí se zmateční stížností jím opověděné čis. 4049.
- — zmateční stížnosti lze se vzdáti nejen výslovně, nýbrž i konkludentními činy, podle nichž nelze pochybovati o tom, že se oprávněná osoba zmateční stížností zrekla čis. 4049.
- — k takovým konkludentním činům náleží i prohlášení obžalovaného, že nastupuje trest napadeným rozsudkem mu uložený a odvolává se jen z výroku o výši trestu čis. 4049.
- — zřeknutí se opravného prostředku je neodvolatelné čis. 4049.
- — stížnost do usnesení vrchního soudu lze podati ve věcech trestních jen v případech v zákoně výslovně uvedených, na příklad v případě § 39 odst. 3 a § 63 odst. 2 tr. ř. čis. 4050.
- — ani trestní řád ani zákon proti nekalé soutěži nemá ustanovení, podle něhož by bylo straně dovoleno, stěžovati si do usnesení, kterým rozhodl vrchní soud jako soud nadřizený ve smyslu § 35 odst. 5 zákona proti nekalé soutěži o stížnosti do rozhodnutí soudu první stolice čis. 4050.
- — doručení opisu rozsudku státnímu zastupitelství je nahrazeno sdělením prvopisu, a lhůta § 281 (294) tr. ř. k provedení opovězené zmateční stížnosti a opovězeného odvolání počíná pro státní zastupitelství dnem, kdy mu byl dodán prvopis rozsudku k nahlédnutí čis. 4092, 4174.
- — lhotejno, zda z podnětu opovědi opravného prostředku či z jiného podnětu čis. 4174.
- — a to i, byl-li mu na požádání dodán i jeho opis čis. 4092.
- — účinek tohoto doručení, že totiž osmidenní lhůta k provedení zmateční stížnosti i odvolání počala dnem tohoto doručení, nemůže odvrátiti ani státní zastupitelství tím, že prohlásilo při vrácení spisů, že jich použilo pro jinou trestní věc, ani nalézací soud tím, že doručil státnímu zastupitelství spisy ještě jednou, a to tentokrát s poukazem na opovědi opravných prostředků čis. 4174.
- — výrok o ztrátě čestných práv občanských ve smyslu § 32 zák. na ochr. rep. jest napadati zmateční stížností, byl-li porušen zákon v ustanovení velicím, odvoláním, jde-li o nesprávné výsledky soudcovského uvážování v mezích zákona čis. 4094.
- — porušení předpisu § 265 tr. ř. ať tím, že ho soud neprávem použil, nebo že opomenul ho použití, jest zmatečností vykročení z trestní pravo-

moci podle § 281 č. 11 tr. ř., a jest takovou vadu vytýkati zmáteční stížnosti, nikoliv odvoláním č. 4117.

- — stížnost na odmítnutí zmáteční stížnosti zrušovacím soudem pro jazykovou závadu řízenou na zrušovací soud jest odmítnouti č. 4124.
- — byla-li s odporem proti rozsudku pro zmeškání spojena zmáteční stížnost, rozhoduje o obou opravných prostředcích zrušovací soud, i když měla být zmáteční stížnost odmítnuta nalézacím soudem podle § 1 zák. č. 3/78 č. 4155.
- — pro stížnost podle § 8 (3) a § 20 zák. č. 562/1919 neplatí povinnost určitě označiti stížnostní body a okolnosti stížnost odůvodňující č. 4205.
- — vzdal-li se jeden obžalovaný opravných prostředků, prohlásiv, že trest přijímá, nepozbývá toto prohlášení platnosti ani tím, že obhájce všech obžalovaných ihned po onom prohlášení opověděl zmáteční stížnost, neuváděje, za kterého z obžalovaných č. 4216.
- — byla-li zmáteční stížnost obžalovaným včas opovězena i včas provedena, jednak jím samým ještě před doručení opisů rozsudku protokolárně, jednak po doručení opisů rozsudku obhájcem písemně, jest tu i onu pokládati za stížnost jednotnou, opakuje-li podání obhájce výtky učiněné samým obžalovaným č. 4223.
- — pro rozhodnutí okresních soudů o použití rozhodnutí pres. rep. z 19. října 1928 na ten který případ platí povšechná zásada § 481 tr. ř. č. 4226.
- — prohlášení odsouzeného, který byl částečně zbaven svéprávnosti (pro pijáctví), že se vzdává opravných prostředků, je platné a závazné, nevyšlo-li najevo nic, co by nasvědčovalo tomu, že prohlášení nebylo volné nebo že bylo učiněno ve stavu nepřičetném č. 4317.
- — opravný prostředek jest pokládati za podaný včas jen, byl-li odevzdán poště (v poslední den lhůty) v čase, kdy mohl být ještě opatřen podacím záznamem poštovního úřadu z téhož dne; nestačí, byl-li dopis s provedením opravného prostředku dán do poštovní schránky po (posledním) vybrání pošty z ní, takže mohl být orazítkován až následujícího dne č. 4335.
- — jde o provedení opravných prostředků osobou neoprávněnou (§ 1 č. 1 nov. č. 3/78), provedl-li opovězený při hlavním přelíčení nez. obžalovaný bez obhájce i jeho jménem advokát, zmocněný otcem, jehož však obžalovaný nezmocnil k tomu, by mu opatřil obhájce k provedení oněch opravných prostředků č. 4344.
- — do usnesení kárné rady advokátní komory, jímž nevyhověno žádosti toho, kdo jest ve svých právech kárným činem zkrácen, o opis osvobozujícího nálezu, nelze si stěžovati k nejvyššímu soudu č. 134 dis.
- — v řízení kárném viz řízení kárné.
- — viz též odklad trestu podmíněný (§ 7 odst. 3).

Protahování sporu: výtka úmyslného o sobě není obviněním z nepočetného činu ve smyslu § 488 tr. zák., a mohla by být takovým obviněním jen za zvláštních okolností, jež by kvalifikovaly vytýkané jednání jako nečestné; pokud není takovou okolností způsobení zvýšených nákladů sporu o sobě č. 4107.

Protokol: o návrhu na opravu protokolu o hlavním přelíčení rozhoduje senát, nikoliv předseda porotního soudu č. 4126.

- porušení předpisu § 271 tr. ř. je zmatek č. 3 § 281 tr. ř. jen, nebyl-li o hlavním přelíčení sepsán vůbec protokol č. 4132.
- strany mohou se dožadovati opravy protokolu až do zrušovacího líčení č. 4132.
- zrušovací soud může podle § 6 zák. ze dne 31. prosince 1877, č. 3 ř. zák. z roku 1878 naříditi po případě i opravu (doplnění) protokolu o hlavním přelíčení č. 4132.
- protokol o hlavním přelíčení je úředním dokladem o všech prohlášeních a tvoří podle § 271 tr. ř. plný důkaz o tom, co se za hlavního přelíčení událo č. 4216.

Prozatímní vazba viz v a z b a.

Prozrazování záselek: konkurence a úplatkářství č. 4160.

Průvodčí vlaku: školou povinné děvče jest svěřeno (§ 132 III tr. zák.) k doзору průvodčímu vlaku, jímž jede č. 4288.

Průvodní návrh: přičilo by se zásadě § 3 tr. ř., držeti se formalisticky přesného doslovu návrhu, je-li smysl návrhu podle jeho odůvodnění nepochybný č. 4161.

- řízení: osobní dostavení se lékařské rady k soudu (stejně jako dříve lékařské fakulty) není možné; nejde proto o zmatek č. 5 § 344 tr. ř. byl-li při hlavním přelíčení přečten (§ 252 č. 1 tr. ř.) přes odpor obhájcův posudek soudní lékařské rady č. 4120.
- — ustanovení § 248 tr. ř., že dosud nevyšlechnutý svědek nemá být přítomen při průvodním řízení při hlavním přelíčení, nevztahuje se na toho, ohledně něhož se soud ještě neusnesl, že bude jako svědek slyšen č. 4191.
- — bylo-li četnické oznámení při hlavním přelíčení čteno, staly se tím složkou průvodní látky i tam uvedené mimosoudní údaje. Tyto údaje nesměl soud ponechat mimo okruh svých úvah, třeba že svědek odepřel při hlavním přelíčení svědectví, používajíc dobrodini § 152 č. 1 tr. ř. č. 4196.
- — předpisy prvního odstavce (č. 1—4) § 252 tr. ř. stanoví jen předpoklady, za nichž lze při hlavním přelíčení čísti protokoly o výsledku spoluobviněných a svědků a posudky znalců; druhý odstavec § 252 tr. ř. označuje ony spisy, jež musí být při hlavním přelíčení čteny, nezřekly-li se toho obě strany (obžalobce a obžalovaný), nenaznačuje však, že by se takové spisy čísti nemohly a nesměly č. 4250.
- — o porušení zásady ústnosti a bezprostřednosti může jíti jen, spadají-li spisy, jež byly na základě mezitímního nálezu při hlavním přelíčení předčítány, pod spisy v prvním odstavci § 252 tr. ř. vypočtené č. 4250.
- — tomu tak není a nejde o zmatek č. 5 § 344 tr. ř., byly-li při hlavním přelíčení přes odpor obžalovaného pro zločin nedokonaného násilného smilstva čteny obžaloba a nepravoplatný rozsudek, odsuzující téhož obžalovaného pro zločin § 93 tr. zák., spáchaný smilným útokem na ženu, jichž se obžaloba dovořovala na důkaz toho, že obžalovaný není neschopen zažalovaného činu, a upozornil-li předseda soudu porotce na to, že rozsudek ten nenabyl ještě právní moci č. 4250.
- — rozsudek ten není sice »trestním nálezelem«, kterýžto pojem předpokládá pravoplatný rozsudek, spadá však pod pojem »spisy, které jsou pro věc důležité« ve smyslu druhého odstavce § 252 tr. ř. č. 4250.
- — listinou ve smyslu § 252 předposl. odst. tr. ř. je písemnost, tvořící důkaz o tom, co se v ní potvrzuje č. 4262.
- — písemností jiného druhu ve smyslu předposl. odst. § 252 tr. ř. jest listina, o jejímž obsahu se soud nemůže dovědět jinak než jejím přečtením č. 4262.
- — dopis (strýce obžalovaného), sdělující, že obžalovaný byl po 3 léta nemocem zánětem mozkových blan, a že jeho matka již po dlouhá léta trpí touto chorobou, není listinou ani písemností jiného druhu ve smyslu § 252 předposl. odst. tr. ř. č. 4262.
- — jde o zmatek č. 5 § 281 tr. ř. (rozpor se spisy), nabyli-li soud přesvědčení o vině na základě svědecké výpovědi osoby slyšené jen jako obviněný, jejíž protokol byl podle § 252 č. 1 tr. ř. čten č. 4321.

Přebíhání dětí přes silnici: bezprostředně před jedoucimi auty je okolnost obecně známá č. 4197.

Předběžné otázky viz otázky předběžné.

Předjíždění v pravo viz silniční řád.

Přednosta soudu: revidující věci doličné, jest »soudem nebo jinou vrchností« ve smyslu § 187 tr. zák. č. 4233.

Předražování (zák. č. 568/1919 v doslovu zák. č. 80/1924): § 7: mimořádnými válkou vyvolanými poměry rozumí se stav povšechné tísňe spotřebitelstva, nastavší tím, že se výše cen předmětů potřeby následkem hospodářského rozvratu nepřizpůsobuje jako před válkou souhrnu nejníž-

šich naprosto nutných nákladů a zisků výrobců a potřebných činitelů, obstarávajících převod zboží z výroby do spotřeby. V úsní té jde o (válkou způsobenou) poruchu souhry mezi nabídkou a poptávkou, která má příčinu ve změnách na straně nabídky č. 4169.

— — nespadá sem stav hospodářské stagnace a deprese a spojený s ním vzestup počtu nezaměstnaných, ana tu má porucha oné souhry svůj vznik a svou původní příčinu ve změnách na straně poptávky č. 4169.

— § 8: ustanovení § 8 č. 1 odst. 2 a) zák. č. 568/1919 (v doslovu zákona č. 80/1924) vztahuje se jen na byty, nikoliv i na jiné místnosti (na obchodní nebo živnostenské provozovny) č. 4204.

— — předpokladem trestnosti jednání není, by byla žádána částka zřejmě přespřílišná, ani, by se využívalo mimořádných poměrů, vyvolaných válkou č. 4204.

— — jde-li o krám (o obchod) s bytem, není majetkovým prospěchem ve smyslu § 8 č. 1 odst. 2 a) zák. č. 568/1919 sb. z. a n. celý peníz, nýbrž jen ta jeho část, kterou lze počítati na byt č. 4204.

Předstížení: podle § 51 odst. 3 tr. ř. č. 4108.

— viz též příslušnost.

Přehánějící výrazy: nelze bráti do slova č. 4272.

Přehnané vychvalování: prosperity obchodu při jeho prodeji č. 4255.

Přecházení silnice: chodci č. 4081.

— — viz též automobil.

Přechovávání (§ 24 odst. (2) zák. č. 9/1924): nezáleží na tom, zda zařízení patří tomu, kdo je u sebe má, ani na tom, že je má jen na zkoušku, zda ho skutečně používá, ani na podnětu a účelu přechovávání; povolení k přechovávání jest ryze osobní č. 4063.

— **zbrani:** ve smyslu § 13 odst. 1 zák. na ochr. rep. jest deliktem pozitivním, k jehož skutkové podstatě v subjektivním směru se nevyžaduje úmysl ohrožit mír v republice a její bezpečnost, nýbrž stačí vědomí pachatele, že drží některou z věcí v onom § uvedených, nemaje k tomu úřední povolení; tohoto vědomí jest však nezbytně třeba č. 4115.

Překážka neodvratná viz neodvratná překážka.

— **nezaviněná** viz nezaviněná překážka.

Překročení obžaloby viz zmatek dle § 281 č. 8 tr. ř.

Přerušení promlčení viz promlčení.

— **těhotenství** viz vyhnání plodu.

— **trestního řízení:** podle § 412 tr. ř. není vyšetřovacím úkonem, zakládajícím předstížení č. 4108.

Přestupkové řízení viz řízení přestupkové.

Převzetí plnění: k němuž se oklamáný odhodlal jen proto, že vycházel z předpokladu, jehož tu ve skutečnosti nebylo, a jež na sebe vzíti nechtěl č. 4255.

Přibráním koho: (obecního zřizence — polního hlídače) vrchnostenskou osobou (četnickým strážmistrem) k úřednímu (služebnímu) úkonu (k četnické asistenci) nenabývá přibrány zvláštní ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. č. 4278.

Přibuzenstvím: podle druhé věty § 137 tr. zák. jest rozuměti pokrevenství; příbuznými ve smyslu tohoto ustanovení zákona jsou kromě příbuzných původu manželského i příbuzní původu nemanželského č. 4043.

Příčinná spojitost (causalita): otázka příčinné souvislosti a otázka zavinění (nedbalosti) jsou otázkami smíšenými č. 4265.

— — s hlediska druhé věty § 134 tr. zák. bylo by lze zprostiti obžalovaného odpovědnosti jen, je-li souvislá příčinná řada událostí přerušena vedlejší příčinou, která započiná novou zcela samostatnou příčinnou řadu č. 4330.

Přijetí daru úředníkem viz úplatkářství.

Přípravné jednání: rozdíl mezi trestným pokusem a beztrestným přípravným jednáním není v tom, zda se pachatelova činnost přiblížila více nebo méně k cíli trestnímu zákonu se příčinnou a pachatelem sledovanému, nýbrž

jen v tom, zda se ve vnější činnosti pachatelově přes to, že jí cíle pachatelem sledovaného dosaženo nebylo, již pachatelův úmysl přivoditi určitý výsledek, jehož úmyslné způsobení trestní zákon tresce, projevil způsobem pro třetí osoby poznatelným, t. j. takovým způsobem, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen ani jiný výklad děje č. 4131.

Prirozený potrat viz vyhnání plodu.

Přísežný výslech svědka (§ 170 tr. ř.): ustanovení § 281 č. 3 tr. ř. předpokládá porušení (zanedbání) předpisu při hlavním přelíčení před soudním sborem, který vynesl rozsudek; byl-li při tomto přelíčení čten zápis o výpovědi svědka, který byl do přísahy vzat a vyslyšán při prvním hlavním přelíčení před soudním sborem jiného složení, ač jeho přísaze bránil předpis § 170 tr. ř., bylo by to lze uplatňovati jako zmatek č. 2 § 281 tr. ř., s úspěchem však jen, žádá-li stěžovatel, by soud ještě před čtením oné výpovědi prohlásil, že přísaha je neplatná č. 4325.

Příslušnost: stíhání a potrestání projevů a jinakých činů, naplňujících skutkovou podstatu některého z trestných činů vymezených v trestním zákoně, přísluší a náleží podle ustanovení § 1 tr. ř. a čl. V. uv. zákona k tr. ř. trestním soudům, i když podléhají podle dalších zákonných ustanovení vzhledem k místu a k okolnostem, za nichž se staly, i kárnému stíhání, takže ani skutečné uložení pořádkového trestu, tím méně pouhá možnost takového trestu nevylučuje stíhání a potrestání trestním soudem č. 4084.

— s hlediska § 530 tr. zák. stačí, byl-li návrh na stíhání pro soukromožalobní trestný čin učiněn ve lhátě u trestního soudu, aniž je třeba, by to byl příslušný okresní soud (§§ 46, 451 tr. ř.) č. 4326.

— § 51 odst. 1, 2 tr. ř.: podvod spáchaný tím, že kdo jel vlakem na černo (usa- div se na náraznících zadního vozu), byl spáchan v všech okresích, jimiž vlak až do dopadení pachatele projížděl č. 4046.

— § 51 odst. 2 tr. ř.: jde-li o sčítací trestný čin (krádež), spáchaný v obvodech různých soudů, nemění nic na příslušnosti předstihnuvšího soudu (§ 51 odst. 2 tr. ř.) zastavení trestního řízení podle § 90 tr. ř. tímto soudem až po dojití trestních oznámení druhým soudům č. 4165.

— § 51 odst. 3 tr. ř.: pojem »vyšetřovací výkon« podle § 51 odstavce třetí tr. ř. předpokládá, že bylo aspoň něco předsevzato k zjištění trestného činu a pachatele č. 4108.

— přerušení trestního řízení podle § 412 tr. ř. není vyšetřovacím úkonem, zakládajícím předstížení č. 4108.

— § 54 odst. 1 tr. ř.: vzešel-li v § 54 odst. 1 tr. ř. stanovený důvod místní příslušnosti u dvou soudů, vzešel u každého z nich nejen pro obviněného, jenž v jeho obvodu měl své bydliště nebo pobýval v době, kdy k soudu došlo trestní oznámení, nýbrž podle § 55 tr. ř. i pro spoluobviněného č. 4338.

— — bez ohledu pak na to, kdy u kterého z obou soudů vzešla příslušnost, podle toho, jak k němu došlo trestní oznámení (stíhací návrh veřejného obžalobce, § 2 tr. ř.) rozhoduje mezi oběma v zásadě příslušnými soudy předstížení (§§ 51 odst. 2, 56 odst. 2 tr. ř.) č. 4338.

— § 54 odst. 2 tr. ř.: předpoklady § 54 odst. druhý tr. ř. jsou splněny, žádá-li veřejný obžalobce ustanovení příslušného soudu, by se mu dostalo oprávnění žádati o vydání obviněného cizími úřady č. 4135.

— **vojenských soudů:** pro trestné činy, spáchané a oznámené v době, kdy pachatel konal vojenskou cvičení, jest příslušný vojenský soud (§ 60 tr. ř.) č. 4122.

— — — ustanovení § 1 zák. ze dne 18. srpna 1918, č. 318 ř. zák. vztahuje se jen na trestné činy, které mohou býti stíhány občanskými trestními soudy č. 4163.

— — — byl-li obviněný vzat bez žádosti vojenského soudu do prozatímní uschovací vazby vyšetřujícím soudcem krajského soudu, který se domníval, že se proti obviněnému vede ještě trestní řízení pro přečin (podle § 47 bran. zák.) u vojenského soudu, nejde u vyšetřova-

jícího soudce o úkon, podmíněný trestním řízením, vedeným u krajského soudu, nýbrž o podpůrnou činnost, stavší se v (domnělém) zájmu vojenského trestního řízení č. 4163.

— — — proto jest na věc pohlížeti tak, jako byl obviněný vzat do vazby ve vojenském trestním řízení, a přísluší vojenskému soudu, by rozhodl o žádosti o náhradu škody za vyšetřovací vazbu. Výjimečně ustanovení § 9 zák. č. 318/1918 tu však neplatí č. 4163.

Přítomnost pachatele na místě: kde, a v době, kdy jiný pachatel vynucuje určité konání, opomenutí nebo snášení, a spolupachatelství č. 4119.

Původcovské právo (zákon č. 218/1926): souběh přečinu podle § 45 a přestupku podle § 47 zák. č. 218/1926 není možný č. 4154.

— — — ke skutkové podstatě přečinu podle § 45 zák. o právu původském stačí eventuální zlý úmysl č. 4154.

— — — pořadatelem ve smyslu § 32 č. 2 zák. č. 197/1895 jest, kdo dává podnět ku provozování hudebního díla; spadá sem i funkcionář spolku, který hudbu objednal; nevádí, že § 28 nového zákona č. 218/1926 neuvádí výslovně jako zásah do původského práva pořádání neoprávněného provozování děl umění hudebního č. 4305.

— — — již uspořádání provozování hudebních skladeb o sobě stačí k objektivní skutkové podstatě přečinu podle § 45 nového autorského zákona; platí tu dvojitá zodpovědnost za zásah: zodpovědnost provozovatelova i zodpovědnost pořadatelova. V subjektivním směru jest však po případě s ohledem na povahu věci a na technické rozdělení úloh zkoumati i, jak se zachoval pořadatel ke kapelníkovi č. 4305.

— — — pořadatel hudební produkce sice trestně zodpovídá za bezprávné uspořádání i, když kapelníkovi provedení zapověděl, avšak o dodržení zákazu s dostatečnou energií se nepostaral; avšak tuto zásadu nelze vykládati tak, že zákaz (upozornění) kapelníka pořadatelem nikdy nestačí, a že se pořadatel musí vždy a za všech okolností postarati kromě toho ještě o dodržování zákazu příslušnou další kontrolou; bude naopak třeba v tom kterém případě řešiti zcela individuálně otázku, zda si pořadatel při svých opatřeních, směřujících k zamezení zásahu do cizího původského práva, počínal způsobem postačitelným, či způsobem tak nedostatečným, že z toho lze usuzovati nejen snad na jistou jeho nedbalost, nýbrž na takové počínání si, které naplňuje již náležitosti »dolus eventualis« č. 4305.

— — — ochranné sdružení autorské čl. spisovatelů, skladatelů a nakladatelů hudebních jest oprávněno stíhati zásah do původského práva svých členů č. 4305.

— — — pokud pořadatele zábavy vyvíňuje ujištění kapelníkovo, že platí honorář za provozování hudebních děl ochrannému sdružení č. 4305.

Radio viz telegrafy.

Redaktor: povinnost oznámiti změny nastavší za vydávání (trestní zodpovědnost za ně) neobmezuje se jen na vydavatele, nýbrž postihuje i zodpovědného redaktora (§ 10 č. 3, § 11 tisk. zák.) č. 4051.

— redaktor, který za uvězněného (úřadům oznámeného a na časopise uveděného) zodpovědného redaktora ho skutečně zastává, neodpovídá ani za obsah časopisu (čl. III zák. č. 142/1868), ani za to, že ona skutečně nastala změna nebyla úřadům oznámena (§§ 10, 11 tisk. zák.) č. 4051.

— ustanovení § 9 tisk. zák. je samostatným, od ustanovení §§ 10, 11 tisk. zák. odlišným trestním činem, jehož podmětem jest jen tiskář č. 4051.

— zahájením trestního řízení proti zodpovědnému redaktorovi a vydavateli periodického tiskopisu staví se promlčecí lhůta proti (neznámému) pisateli urážlivého článku č. 4133.

— skutková podstata přestupku podle § 497 tr. zák. předpokládá přímý úmysl pachatelův hanobiti napadeného; k přičítání útoku na čest jiné osoby s hlediska § 497 tr. zák. zodpovědnému redaktorovi periodického časopisu, v němž útok uveřejněn, nestačí nedbalost redaktorova (zanedbání povinné péče) č. 4168.

— tresce-li čl. III. odst. č. 1 zákona č. 142 ř. zák. z roku 1868 zanedbání povinné péče redaktorem jen, zakládá-li obsah tiskopisu skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu, je zřejmé, že se toto omezení zodpovědnosti redaktora jen za nedbalost stalo zákonodárcem úmyslně z úvahy, že poruchy právního řádu, nastávší obsahem tiskopisu, který zakládá skutkovou podstatu jen přestupku, nejsou tak vážné, by vyžadovaly trestní represe proti osobě zodpovědné za obsah tiskopisu i jen při její nedbalosti č. 4168.

— pro posouzení otázky, zda byl pozastaveným článkem uražen list (periodický tiskopis) jako takový (§ 27 tisk. nov.), či zodpovědný redaktor (jiní členové redakce), jest přihlížeti nejen k souvislosti jednotlivých míst soukromou obžalobou pozastavených, nýbrž i k souvislosti s nepozastaveným obsahem článku; rozhoduje způsob, jak nepředpojatý čtenář listu při rozumném výkladu bude chápati, kdo byl vlastně uražen č. 4228.

Reformatio in peius: byla-li povolena obnova jen ve prospěch obžalovaného, musí (§ 359 odst. 4 tr. ř.) sejíti z jakéhokoliv uložení trestu, byl-li trest uloženy dřívějším rozsudkem mezi tím vykonán. Skutečnému výkonu trestu rovná se jeho prominutí (§§ 226, 529 tr. zák.) č. 4309.

— — — přiči se ustanovení třetího odstavce § 359 tr. ř., uložil-li soud obžalovanému v obnoveném řízení trest, aniž zjistil, že nebyla splněna podmínka, pod níž byl obžalovanému prominut trest, uloženy mu dřívějším rozsudkem č. 4309.

— — — i když byl první rozsudek odvolacím soudem zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, je soudce vázán zákazem reformace in peius, došlo-li ke zrušení prvního rozsudku jen k odvolání obžalovaného č. 4329.

Reklama nekalá viz nekalá soutěž (§ 25).

Resoluce: předčítané na konci schůze jsou svým obsahem zhuštěným výtahem předcházejících slovních projevů a shrnutím hlavních jejich myšlenek č. 4274.

Revoluce: jest jí násilný převrat, po případě násilná změna platné ústavy, pokud se týče formy vlády (demokraticko-republikánské formy čl. státu) č. 4316.

— provolání jí slávy č. 4316.

— ruská viz sovětské Rusko.

Robotárna: zrušovacím soud, vyhovuje odvolání do výroku, že může býti kdo po odpykání trestu držán v robotárně, může po případě vrátiti věc soudu prvé stolice k novému rozhodnutí č. 4132.

— vysloviti, že odsouzený může býti držán v robotárně, lze jen, odbyl-li si dvakrát trest za některý z přestupků v zákoně uvedených před spácháním souzeného skutku č. 4279.

Rodiče obžalovaného a zmateční stížnost viz zmateční stížnost (§ 282 tr. ř.).

Rodidla: dotýkání se zevních pyjí stačí pro § 127 tr. zák. č. 4247.

Rodina: krádež v ní č. 4280.

— viz též krádež v rodině.

Rolnický syn: pokud nestačí k beztrestnosti promlčením o sobě, že, jsa nemajetný, nebyl s to, by škodu nahradil č. 4234.

Rozkaz k rozchodu: ve smyslu § 283 tr. zák. je právně závazný pro osoby, k nimž směřoval a které jej slyšely nebo jinak o něm nabyly vědomostí, tak dlouho, pokud »shluknutí« trvá, t. j. pokud nedojde k úplnému rozptýlení zástupu č. 4334.

Rozpor se spisy (§ 281 č. 5 tr. ř.) č. 4196.

— ve výroku porotců viz zmatek dle § 344 č. 9 tr. ř.

Rozsudek: důvody zprošťujícího rozsudku nemohou nabyti právní moci ani mítí závaznost pro jiný soud při rozhodování o jiné trestní věci č. 4062.

— žádost státního zastupitelství o zaslání spisů zahrnuje v sobě žádost o zaslání prvopisu rozsudku, který tvoří neoddělitelnou část soudních spisů č. 4092.

- důvody rozsudkové, v nichž jest trestný výrok skutkově zjištěn podle jednotlivých slov, po případě podle obsahu a smyslu, jsou integrující součástí rozsudku č. 4189.
- nevyplývá-li z plné moci, že byla udělena před hlavním přelíčením, jest doručiti kontumační rozsudek obžalovanému č. 4198.
- podle §§ 231, 268, 548 tr. ř. musí býti každý rozsudek veřejně prohlášen; nestalo-li se tak a rozsudek byl doručen stranám jen písemně, byl porušen zákon (§ 33 tr. ř.) v oněch ustanoveních č. 4276 4277.
- šlo-li o rozsudek zprošťující z obžaloby (s nímž se obžalobce spokojil), nelze učiniti opatření podle poslední věty § 292 tr. ř., nýbrž jen vysloviti, že byl nezákonným postupem porušen zákon č. 4276.
- i opravný prostředek odvolání z rozsudku okresního soudu předpokládá podle §§ 458 a 463 tr. ř. rozsudek řádně prohlášený (§ 466 tr. ř.) č. 4277.
- bylo-li odvolání podáno z rozsudku, jenž nebyl řádně prohlášen, nýbrž stranám doručen jen písemně, jest řízení, jež bylo o něm zavedeno, zmatečné č. 4277.
- pro žádost o doručení obsahu rozsudku podle § 285 tr. ř. zákon nepředpisuje zvláštní formality; stačí, přednesl-li obžalovaný po odchodu samosoudce v přítomnosti státního zástupce k zapisovateli prosbu, by byl opis rozsudku doručen zástupci chudých, který mu má býti zřízen, třebaže o této žádosti nedopatřením zapisovatele nebyl zřízen zápis č. 4286.
- podle § 263 tr. ř. pro rozšíření obžaloby na nový skutek není třeba zvláštního mezitímního nálezu soudu ani výslovného souhlasu obžalovaného; stačí, že soud po rozšíření obžaloby dále jednal a obžalovaný neprotestoval; nezáleží na tom, že se tak stalo u nepřislušného soudu č. 4342.
- § 260 tr. ř.: není závadou, že ve výroku rozsudku není slovně uveden celý výrok, v němž nalézací soud spatřuje skutkovou podstatu trestného činu č. 4189.
- — předpisům §§ 260 č. 1 a 270 č. 4 tr. ř. jest vyhověno, uznává-li se rozsudkovou větou obžalovaný vinným, že se v určitý čas a na určitém místě dopustil jednání, které jest vyjádřeno veškerými zákonnými znaky dotýčeného trestného činu; čin obžalovaného jest takto dostačujícím způsobem individualisován, by nemohl býti zaměněn za jiný čin č. 4189.
- — ustanovení § 260 č. 1 tr. ř. vyhovuje i výrok alternativní, ana se i jím vylučuje možnost záměny činů, na něž výrok zní, s jiným činem, a tím i nebezpečí opětného stíhání obžalovaného pro ten či onen z činů, pojatých do rozsudkového výroku, kterémužto nebezpečí má právě čeliti zákonný předpis § 260 tr. ř. č. 4287.
- — rozsudek nestal se zmatečným podle č. 3 § 281 tr. ř. proto, že ponechává nerozhodnuté, kdy obžalovaný vypovídal před soudem jako svědek vědomě křivě, uznávaje ho vinným alternativně, že buď u okresního soudu křivě svědectví vydal, nebo u krajského soudu křivou přísahu vykonal č. 4287.
- § 262 tr. ř.: přísnější hlediska obžalovacího návrhu jsou vzhledem k zásadám předpisů §§ 259 č. 3, 262 a 267 tr. ř. do té míry směřodátná pro nalézací soud, že, shledav ve skutku pachatelově souhrn zákonných znaků určitého trestného činu s mírnější trestní sankcí, nemůže nechati beze zřetele další skutečnosti vyšedší na jevo z výsledků řízení, jež, rovněž skutkově zjištěny, pozměnily by ve spojení s ostatními jednání pachatelova v přísnější trestný čin, pokud se týče aspoň při téměř druhu deliktu odůvodňovaly by použití vyšší trestní sazby č. 4184.
- — shledal-li soud v jednání, kvalifikovaném obžalobou jako zločin § 81 tr. zák., jen urážku skutkem, je povinen učiniti skutkově zjištění i ohledně okolností, podmiňujících podle 2. odst. § 313 tr. zák. použití vyšší trestní sazby č. 4184.
- — soud jest návrhy obžalobcovými vázán jen potud, že nesmí uznati vinným obžalovaného skutkem, k němuž obžaloba původně nesměřovala a na který nebyla rozšířena při hlavním přelíčení. Jinak má soud podle § 262 tr. ř. použití na zjištěný jím skutek v otázce viny a tím více

v otázce trestu těch ustanovení zákona, která se při správném jejich výkladu na skutek ten vztahují, třebaže se jich obžalobce nedovolával č. 4217.

- § 270 č. 5 tr. ř.: zrušovacím soudu jest umožněno přezkoumati správnost rozhodnutí nalézacího soudu o právním podřazení trestné činnosti pachatelovy jen, obsahují-li důvody rozsudkové (§ 270 č. 5 tr. ř.) nejen skutková zjištění veškerých zákonných znaků dotýčeného trestného činu po stránce objektivní i subjektivní, nýbrž, je-li z úvah těchto důvodů i patrné, že soud, rozhoduje právní otázky, měl zřetel na veškeré okolnosti souzeného případu, jež tu spolupůsobí při potřebě skutkového zjištění zákonných náležitostí č. 4105.
- — subjektivní stránka musí však býti v rozsudku výslovně zjištěna a po zákonu (§ 270 č. 5 tr. ř.) odůvodněna, poněvadž jinak neodpovídá odsuzující výrok zákonu č. 4133, 4175.
- — výklad souzeného projevu může býti úplný jen, není-li smysl, význam, dosah, směr a účel projevu určen jen podle ojedinelých, ze souvislosti vytržených vět, nýbrž zároveň s toho hlediska, že jednotlivé věty jsou články logicky souvislé celku; porušení této zásady je ohroženo zmatečností neúplnosti ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř. č. 4256.
- — ona zásada není porušena, uvádí-li rozsudek při rozboru projevu s hlediska toho kterého dotčeného ustanovení zákona (na ochranu republiky) zvláště závadné věty projevu bezprostředně po sobě, po případě v jiném pořadí, než ve kterém byly proneseny č. 4256.
- — v rozsudku (zprošťujícím z obžaloby pro přečin podle §§ 23, 25 zák. na ochr. zn.) nestačí jen vysloviti, že se podobnosti mezi oběma známkami týkají takových částí vnější úpravy, které jsou všeobecně používány a proto nerozhodné, a že soud ze srovnání obou známek dospěl k přesvědčení, že obžalovaný označil své zboží jinou známkou, takže původ zboží je pro obyčejného kupitele na prvý pohled poznatelný, nýbrž jest soud povinen, by jednotlivé podobnosti i rozlišnosti přesně v rozsudku uvedl a na tomto podkladě způsobem hovicím předpisům §§ 270 č. 5 a 281 č. 5 tr. ř. náležitě zjistil a odůvodnil, proč vylučuje zaměnitelnost obojího označení zboží č. 4328.
- Rozšíření obžaloby:** není k němu třeba zvláštního mezitímního nálezu soudu a netřeba, by byl souhlas obžalovaného udělen výslovně, stačí svolení mlčky, činem konkludentním č. 4342.
- Rozšiřování:** ve smyslu § 6 tisk. zák. jest všeliké úmyslné jednání, jímž se tiskopis činí přístupným individuálně neomezenému počtu osob za tím účelem, by jím bylo působeno na jejich smýšlení; spadá sem rozdávání tiskopisů, nikoliv však ponechání částí letáků v bytě č. 4096.
- letáků; jeho trestnost č. 4343.
- i odevzdání jediného výtisku určitému jednotlivci lze podřaditi pojmu rozšiřování (odevzdávání) tiskopisu ve smyslu §§ 6 a 23 zák. o tisku, měla-li (podle pachatelova úmyslu) z onoho odevzdání jednotlivci nastati obecná, třebaž postupná přístupnost tiskopisu (jeho vnikání do širšího obecnstva) č. 4346.
- Rozvodová skříňka** viz krádež dle § 175 b) tr. zák.
- Rusko sovětské** viz sovětské Rusko.
- Rvačka** viz uškození dle §§ 153, 157.
- Rybni strážník:** (státní) jest veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák. č. 4331.
- Ridič automobilu** — jeho zavinění viz automobil.
- Rízení kárné:** trest podle § 7 (1) zák. č. 31/1929 jest mírnější, než trest podle § 12 kár. stat. adv. a lze ho použiti i při kárných činech z doby před 1. dubnem 1929, kde by pokuta v mezích dříve platné sazby nebyla přiměřeným trestem (obdob. čl. IX. uv. zák. k tr. zák.) č. 126 dis. porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu se dopouští advokát, který neomluveně a neomluvitelně odpirá vyšetřovací

- výkony, jimiž byl jako člen kárné rady pověřen (§ 31 odst. 1 kár. stat.) č. 127 dis.
- — ustanovení §§ 57 a 263 tr. ř. nelze v kárném řízení podle zákona ze dne 1. dubna 1872, č. 40 ř. zák. ani obdobně použítí č. 129 dis.
  - — zástupce advokátní komory v kárném řízení proti advokátům a kandidátům advokacie není obžalobcem ve smyslu trestního řádu, a není vůbec pánem obžaloby, takže jeho opomenutí výhrady samostatného stíhání nemůže být spojeno s následky §§ 57 a 263 tr. ř. č. 129 dis.
  - — bylo-li při jednom zasedání kárné rady projednáno několik případů, jest výlohy rozdělití na projednávané případy podle slušného uvážení, při němž nemusí rozhodovati jen jejich počet, nýbrž i rozsah a výsledek (anal. § 389 tr. ř.) č. 129 dis.
  - — bylo-li ústní líčení před kárnou radou konáno v nepřítomnosti obviněného, který podal včas odůvodněnou žádost o odročení, osvědčiv překážku, pro kterou se nemůže k líčení dostavit (nemoc lékařem potvrzenou), jest odvolacímu soudu kárný nálezn zrušiti, a to po případě i ohledně spoluobviněného, je-li obvinění proti tomuto v tak těsné souvislosti s obviněním proti onomu, že lze jen společně to i ono obvinění projednatí a posouditi č. 130 dis.
  - — odvolání z nálezu kárné rady jest podati v neprodlužitelné čtrnáctidenní lhůtě (§ 48 kár. stat.); i na tuto lhůtu jest obdobně použítí ustanovení druhého odstavce § 6 tr. ř.; jest zkoumati z povinnosti úřadu, nebylo-li odvolání podáno opožděně; pakli ano, jest je odmítnouti č. 133 dis.
  - — do usnesení kárné rady advokátní komory, jimž nevyhověno žádosti toho, kdo jest ve svých právech kárným činem zkrácen, o opis osvobozujícího nálezu, nelze si stěžovati k nejvyššímu soudu č. 134 dis.
  - — odvolání proti trestu písemné důtky podle § 12 písm. a) kár. stat. není přípustné č. 135 dis.
  - — o výši cestovních poplatků rozhodují výhradně, s platností zavazující i kárný soud, orgány justiční správy; kárný soud odvolací není oprávněn ony poplatky snížit č. 137 dis.
  - — obviněnému lze uložit kárným nálezn náhradu útrat jen částkou, na kterou budou cestovní poplatky upraveny konečným (pravoplatným) rozhodnutím správních úřadů č. 137 dis.
  - — administrativní přeložení soudce podle § 43 zák. č. 46/1868 ř. zák. není kárným trestem; jeho účelem jest jen zabezpečení řádného a nerušeného vykonávání práva; nevyžaduje subjektivní zavinění soudce, o jehož přeložení jde č. 138 dis.
  - — ustanovení § 43 kár. zákona pro soudce nestanoví jako podmínku přeložení soudce jen jeho nezpůsobilost k výkonu svěřeného mu soudcovského místa, nýbrž má na mysli veřejný zájem, t. j. řádný výkon soudnictví; s tohoto hlediska jest i řešiti otázku, zda by setrvání soudce na jeho dosavadním služebním místě mohlo být na úkor řádnému konání práva, a zda jsou tu zákonné předpoklady pro takové opatření č. 139 dis.
  - — tak, jak jsou kárné tresty v § 6 a) a b) kár. zák. ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. zák. upraveny, nelze je ukládati soudcům na trvalém odpočinku vůbec č. 140 dis.
  - — nebylo-li uložení trestu podle § 6 b) kár. zák. soudci na trvalém odpočinku obviněným napadeno, jest tím kárný soud odvolací vázán potud, že nemůže uložit trest nižší, není však vázán do té míry, že by musel uložit trest podle tohoto ustanovení zákona č. 140 dis.
  - — byl-li prohlášen kárný nálezn, jimž obviněnému uložen peněžitý trest, není přípustné změnití výrok o trestu novým usnesením kárné rady; stalo-li se tak, jde o zmatečnost kárného nálezu ve výroku o trestu č. 141 dis.
  - — odvolací viz odvolací řízení.
  - — porotní viz porota.

- — **právodní** viz **právodní řízení**.
- — **přestupkové:** ustanovení § 470 odst. 3 tr. ř. platí jen, jsou-li v odvolacím spise uvedeny nové důkazy a tvrzeny nové okolnosti pro rozhodnutí věci důležité č. 4104.
- — pro rozhodnutí okresních soudů o použití rozhodnutí presidenta republiky o amnestii z 19. října 1928 na ten který případ platí povšechná zásada § 481 tr. ř. č. 4226.
- — postup okresního soudu, jenž neprohlásil rozsudek při veřejném rodu, nýbrž doručil jej stranám jen písemně, porušil zákon v ustanoveních §§ 231, 268, 458 tr. ř., podle nichž jest pro každý rozsudek nezbytnou podmínkou, by byl veřejně prohlášen č. 4276, 4277.
- — i opravný prostředek odvolání z rozsudku okresního soudu předpokládá podle §§ 458 a 463 tr. ř. rozsudek řádně prohlášený (§ 466 tr. ř.). Bylo-li odvolání podáno z rozsudku, jenž nebyl řádně prohlášen, nýbrž stranám doručen jen písemně, jest řízení, jež bylo o něm zavedeno, zmatečné č. 4277.
- — i když byl první rozsudek odvolacím soudem zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, je soudce vázán zákazem reformace in peius, došlo-li ke zrušení prvního rozsudku jen k odvolání obžalovaného č. 4329.
- — **trestní:** přerušením podle § 412 tr. ř. jest řízení o četnickém oznámení prozatímně ihned skončeno, aniž se podniklo něco, co by mohlo být kladeno na roveň »vyšetřovacímu výkonu« ve smyslu třetího odstavce § 51 tr. ř. č. 4108.
- — **zrušovací** viz **zrušovací soud**.

Sahání pod sukně: nedospělého děvčete č. 4151.

— — viz též zprznění.

Sacharin: neoprávněné obchodování jím č. 4185.

— — viz též potraviny.

Samosoudce: vynášející pozdější rozsudek jest oprávněn podle § 6 č. 4 zák. o pod. ods. rozhodnouti o prodloužení zkušební lhůty rozsudku vyneseného soudem sborovým č. 4128.

— — právo učiniti návrh podle § 6 odst. 1 zák. č. 471/1921 přísluší jen obžalobci veřejnému, nikoliv obžalobci soukromému (v trestní věci pro přečin zlehčování podle § 27 zák. č. 111/1927) č. 4340.

Sčítací delikty viz **delikty majetkové**.

Sebevražda viz **vražda**.

Senátor: okolnost, že pachatelem (zločinů podle §§ 87, 81 tr. zák. a přečinu podle § 283 tr. zák.) jest senátor, mluví v jeho neprospěch (s hlediska § 1 zák. o podm. ods.), neboť právě od člena zákonodárneho sboru jest nezbytně požadovati, by se vystříhal hrubého porušení zákona a své spoluobčany k protizákonným činům nepodněcoval č. 4218.

Sesměšňování (§ 491 tr. zák.): záleží zpravidla ve vyzdvihování tělesných nebo duševních vad, by tím byl kdo ve veřejném mínění učiněn směšným a by tím byl snižován ve vážnosti a účtě; duševní vady, tvořící podklad směšňování, nesmějí se zakládati na zneuctivajícím jednání nebo činění postiženého, nebo tkvíti v jeho povaze, takového jednání schopné; při vytýkání takových vad by nešlo o směšňování, nýbrž o hanění č. 4215.

— — označení koho jako nepravdomluvného (ironicky »pravdomluvka«) a nactiutřače spadá pod pojem »hanění«, nikoliv »sesměšňování« č. 4215.

— — spadá jen tehdy pod § 491 tr. zák., je-li napadený projevem uváděn v nebezpečí, že v očích jiných lidí ztratí na předpokladech vážnosti a účty, na niž má nárok podle své osobnosti, jak se projevuje v jeho vlastnostech a smýšlení, při časopise podle úrovně, jak se projevuje zejména v zastávaných tendencích, ve způsobu psaní a v hodnotě článků č. 4236.

— — nestačí pouhý nepřístojný výraz, ani pouhé obraty rázu humoristického, dobírání si, úsměšky a pod. č. 4236.

Shlazení následků odsouzení: (zák. č. 108/1918, 111/1928): zákon č. 108/1918 v § 1 stejně jako zákon č. 111/1928 v § 1 odst. 1 klade důraz na

(právoplatně) odsouzení, nikoliv na dobu spáchání trestného činu, pro který nastalo odsouzení č. 4085.

— — — podmíněně odsouzení, ohledně něhož bylo vysloveno, že se odsouzený osvědčil, nepřekáží zahlazení odsouzení č. 4085.

— — — nabyli-li odsouzený nároku na zahlazení odsouzení před účinností zákona č. 111/1928, lze podle zákona č. 108/1918 zahladiti i odsouzení, jehož zahlazení brání ustanovení § 4 zák. č. 111/1928 č. 4085.

Shluknutí: § 283 tr. zák.: výzvy k rozchodu jest poslušen (§ 283 tr. zák.) jen, kdo se od davu oddělí a z místa shluknutí odejde neprodleně, bezodkladně č. 4159.

— neposlušnosti, trestnou podle § 283 tr. zák. jest i pouhé otálení s odchodem, zastávka na odchodu, líknavost v opouštění místa shluknutí; nezáleží na tom, že se pachatel zastavil jen na krátkou dobu č. 4159.

— jde-li v úředním (služebním) úkonu, o jehož maření se uvažuje s hlediska § 81 tr. zák., o úkon povahy předpokládané v § 283 tr. zák., jest podraděním činu pod § 81 tr. zák. vyčerpán i právní význam případné neposlušnosti, jinak trestně podle § 283 tr. zák., omezila-li se na dobu násilí, použitého k maření úkonu, a sloužila-li jen k umožnění tohoto násilí (pachatel neuposlechl výzvy k rozchodu, zastaviv se, by sbíral kameny a házel jimi po četnictvu) č. 4159.

— skutková podstata přečinu podle § 283 tr. zák. předpokládá, že pachatel výzvu k rozchodu slyšel č. 4218.

— rozkaz k rozchodu ve smyslu § 283 tr. zák. je právně závazný pro osoby, k nimž směřoval a které jej slyšely nebo jinak o něm nabyly vědomosti, tak dlouho, pokud »shluknutí« trvá, t. j. pokud nedojde k úplnému rozptýlení zástupu č. 4334.

— zvláštní ochrany § 283 tr. zák. požívají všechny rozkazy úředníka nebo strážce, které směřují k tomu, by shluknuvší se lid byl co/nejdříve rozptýlen, tedy nejen výslovné rozkazy, by se lid rozešel, nýbrž i jinak znějící příkazy lidu nebo po případě i jen jednotlivci k umožnění rychlého rozptýlení davu č. 4341.

— znemožňuje-li nebo zdržuje-li jednotlivce svou pomalou chůzí v určitém směru rychlý rozchod shluknuvšího se lidu, může býti prostředkem směřujícím k rychlému rozptýlení davu i příkaz tomuto jednotlivci úředníkem nebo strážníkem daný, aby šel čerstvěji č. 4341.

Schmähung viz hanění.

Silnice: přecházení jí chodci č. 4081.

— viz též automobil.

Silniční řád: podle § 9 zák. č. 47/1866 z. zák. pro Čechy (vyhlášky místodržitele pro Čechy č. 54/1886 z. zák.) musí býti za tmavé noci každý povoz, jedoucí po silnici, opatřen rozžatou svítilnou, která musí býti umístěna tak, by jí bylo z daleka pozorovati č. 4088.

— — — noci jest doba, po kterou není denního světla; tmavou jest noc, není-li nedostatek denního světla ani částečně nahrazen židly světla jinak v noci účinnými (měsícem a hvězdami) č. 4088.

— — — povinnost řidičů povozů (vozidel) pohybujících se na veřejných silnicích k ostražitosti a opatrnosti nutné k zamezení nehod nelze omeziti na šetření příkazů a zákazů silničních řádů, nýbrž jest učiniti vše, co omezuje nebezpečí srážek a nehod na nejmenší míru, a opomenouti vše, co přispívá ke vzniku nebo ke zvýšení takového nebezpečí č. 4088.

— — — předpis, že veškeré vozy mají v levo vyhýbati a v pravo předjížděti, předpokládá a vyžaduje povšechné zachovávání jízdy z levo, by tím i nepředvídané vyhýbání a předjíždění bylo umožněno č. 4141.

— — — řidiči povozu i motoru jest vyjimečně dovoleno předjížděti a se vyhýbati na nesprávnou stranu (předjížděti po levé a vyhýbati se po pravé straně), avšak jen, je-li trať po této nedovolené straně naprosto volná a děje-li se předjíždění (vyhýbání) s náležitou opatrností č. 4210.

Singulární successe: ustanovení § 23 odst. (2) zák. č. 9/1924 nevztahuje se na singulárního nástupce oprávněné osoby, který nabyl radiotelegrafního zařízení právním jednáním mezi živými č. 4063.

Skladmistr: jde o přečin podle § 3 odst. 1 pokud se týče podle § 2 odst. 1 zák. o úplatkářství, prozrazoval-li skladmistr dráhy obchodníku v dohodě s ním za peněžité odměny zásilky konkurence č. 4160.

Skladník družstva: přisvojení si zboží č. 4137.

Skutečnost života soukromého: podle § 489 tr. zák. č. 4300.

Skutkové okolnosti: předmětem krivého svědectví, trestného podle § 199 a) tr. zák., mohou býti jen skutkové okolnosti, nikoliv úsudky o právní povaze činu č. 4290.

— — — nejde o právní úsudek, nýbrž o skutkovou okolnost vnitřního života, způsobitou, by byla předmětem krivého svědectví, vypovidal-li kdo o svém smýšlení o jiné osobě č. 4290.

— zjištění viz otázka skutková.

Sladidla umělá: neoprávněné obchodování č. 4185.

Slušnost: i věc podle zákona přípustná a samozřejmá nemusí se vždy srovnávat se zásadami slušnosti č. 4058.

Služebná: již není ještě osmnáct let a o níž nevyšlo najevo, že dosáhla přes tento svůj mladistvý věk již tělesné, duševní a mravní dospělosti, jest pokládána za potřebnou dozoru i co do jejího mravního vývoje a jako takovou za předmět svědění ve smyslu § 132 tr. zák. č. 4061.

— mladistvá je svěřena dozoru přednosty domácnosti, třebas ji do služby najala jeho manželka č. 4314.

Směnky: záleželo-li narovnáni (§ 188 b) tr. zák.) v tom, že byly místo hotového placení odevzdány poškozenému směnky, podepsané třetí osobou, čímž byla podle úmyslu stran celá věc vyřízena, bylo narovnání po případě splněno již odevzdáním smének č. 4282.

Smilstvo cizí viz cizí smilstvo.

— **mezi příbuznými (sešvagřenými)** viz pohoršení veřejné (§ 501 tr. zák.).

— **násilné: § 125 tr. zák.:** subjektivní skutková podstata zločinu podle § 125 tr. zák. předpokládá vědomí pachatelovo o stavu neschopnosti k odporu zneužitě osoby před a při souložích; nestačí, uvědomil-li si pachatel tento stav až po souložích č. 4140.

— — — pokud jde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na zločin násilného smilstva podle § 125 tr. zák. dána dodatková otázka, zda nebyl obžalovaný v takovém omylu (ohledně zneužití ve stavu neschopnosti k odporu pro opilost), pro který nelze spatřovati v jeho činu zločin (§ 2 e) tr. zák.) č. 4140.

— — — zločin nadřizování zločinu ve smyslu § 212 tr. zák. zlomyslným opomenutím řidiče auta překaziti zločin násilného smilstva, spáchaný v jeho autu č. 4253.

— — — § 127 tr. zák.: ideální souběh zločinu podle §§ 5, 127 a § 132 IV. tr. zák. je možný č. 4244.

— — — zločin násilného smilstva jest v případech § 127 tr. zák. dokonán již předsevzetím soulože. Nevyžaduje se, jakž tomu v případech § 125 tr. zák., ani vniknutí pyje pachatelovy do pohlavního ústroje ženy, jež jest pro stav bezbrannosti, bezvědomí nebo nedospělosti chráněna zvláštním ustanovením § 127 tr. zák.; stačí jakýkoliv čin, směřující k provedení soulože, tudíž i dotýkání se zevních rodidel pyjí za účelem vniknutí do nich, tím spíše pokus vpraviti ztopený mužský úd strkáním ho mezi stydké pysky do pochvy ženy č. 4247.

— — — § 129 I b) tr. zák.: nejde o rozpor se spisy ani o nejasnost ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., pomínil-li rozsudek mlčením údaje posudku, jimiž soudní lékařská rada neručí nic na smyslu svého posudku, jímž vyloučila vyvíňující důvody podle § 2 a), b), c) tr. zák., jehož obsah je v rozhodovacích důvodech reprodukován, nýbrž jen jimi zdůrazňuje, že jest na nalézacím soudu, by posudek o dušev-

ním stavu obžalovaného hodnotil a podle toho řešil otázku přičetnosti obžalovaného, a že není úkolem znalců lékařů usilovati o to, »by případná zastaralost ustanovení § 129 I b) tr. zák. byla nahrazena jiným názorem, který by byl citění dnešní společnosti přiměřenějším«, nýbrž že případná náprava v tomto směru mohla by býti zjednána zákonodárcem (změnou ustanovení § 129 I b) tr. zák.) nebo soudy (změnou výkladu onoho ustanovení zákona) č. 4090.

— — — bylo-li formálně bezvadně zjištěno, že obžalovaný ze zločinu podle § 129 I b) tr. zák. je duševně zdravý, neopodstatňuje další zjištění, že je od přírody homosexuální, že vykazuje neuropatické znaky, že pochází z rodiny dědičně zatížené, a že v době činu byl jeho nenormální pohlavní pud podstatně zvýšen pozitivním alkoholických nápojů, vyvíjející důvody podle § 2 písm. a) až c) tr. zák., ani neodolatelné donucení podle § 2 g) tr. zák. č. 4293.

— — — čin (§ 129 I b) tr. zák.) spáchaný z vrozeného zrudného pudu pohlavního nebyl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných č. 4293.

Smlouva nemravná (zakázaná): § 879 obč. zák.: uplatňování vlivu na veřejné činitele je činností trestním zákonem zásadně ihned v samém zárodku zakázanou, za níž odměna již podle povšechných zásad mravních a právních nepřísluší, jednáním nemravným a zákonem zapovězeným, jež není podle § 879 obč. zák. způsobitelným předmětem platné smlouvy č. 4157.

Snížení trestu: podle poslední věty § 530 tr. zák. č. 4326.

Souběh: činů trestných: ideální: je-li obsahem téhož výroku splněna skutková podstata přečinu podle § 18 č. 2 i přestupku podle § 18 č. 1 zák. na ochr. rep., jest skutková podstata tohoto přestupku vyčerpána oním přečinem č. 4076.

— — — jde-li o (zakazu § 23 tisk. zák. se přičící) rozšiřování tiskopisu, jehož (pachatelé neznámý) obsah tvoří skutkové podstaty zločinu podle § 15 č. 3, přečinu podle § 14 č. 1 a 5, a § 18 č. 2 zákona na ochr. rep., jest v takovém rozšiřování tiskopisu spatřovati přečin, po případě i přestupek podle čl. III, č. 3 zák. ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.) v ideálním souběhu s přestupkem podle § 23 tisk. zák. č. 4096.

— — — porušení předpisu § 265 tr. ř. tím, že ho soud neprávem použil, nebo že ho opomenul použít, jest zmatkem č. 11 § 281 tr. ř. (vykročením z trestní pravomoci); byl-li rozsudek v tomto směru napaden státním zastupitelstvím odvoláním, lze po případě vyřídit tento opravný prostředek jako zmateční stížnost č. 4117.

— — — není-li právně možné jednotně vyřídit sbíhající se trestné činy, an byl cizí státní příslušník souzen československým soudem jen pro trestné činy spáchané na zdejším státním území, nelze přihlížeti při výměře trestu k trestu uloženému rozsudkem v cizině, třebaže byly ony činy spáchaný před vynesením tohoto rozsudku č. 4117.

— — — samosoudce vynášející pozdější rozsudek (§ 265 tr. ř.) jest oprávněn podle § 6 č. 4 zák. o podm. ods. rozhodnouti o prodloužení zkušební lhůty předchozího rozsudku, vyneseného soudem sborovým č. 4128.

— — — souběh přečinu podle § 45 a přestupku podle § 47 zák. č. 218/1926 není možný č. 4154.

— — — jde-li v úředním (služebním) úkonu, o jehož maření se uvažuje s hlediska § 81, o úkon povahy § 283 tr. zák. předpokládané, jest podřaděním činu pod § 81 vyčerpán i právní význam případné neposlušnosti jinak podle § 283 trestné, omezila-li se na dobu násilí použitého k maření úkonu, a sloužila-li jen k umožnění tohoto násilí č. 4159.

— — — o jednočinném souběhu trestných činů lze však mluvit jen, zbyvá-li po podřadění činu pod jedno z dotčených ustanovení trestního zákona složka, jež nedošla právního hodnocení již onou kvalifikací a jež poukazuje k poškození neb ohrožení jiného právního statku, než toho, k jehož ochraně hledí místo zákona na čin již použitý č. 4159.

— — — přísnější hlediska obžalovacího návrhu jsou vzhledem k zásadám předpisů §§ 259 č. 3, 262 a 267 tr. ř. do té míry směrdatná pro nalézací soud, že, shledav ve skutku pachatelově souhrn zákoných znaků určitého trestného činu s mírnější trestní sankcí, nemůže nechat beze zřetele další skutečnosti vyvedší na jevo z výsledků řízení, jež, rovněž skutkově zjištěny, pozměnily by ve spojení s ostatními jednání pachatelovo v přísnější trestný čin, pokud se týče aspoň při témže druhu deliktu odůvodňovaly by použití vyšší trestní sazby č. 4184.

— — — ideální souběh zločinu podle § 132 tr. zák. s přestupkem podle § 20 č. 2 zák. č. 241/1922 jest vyloučen č. 4192.

— — — pro posouzení, zda má býti zásadě stanovené v §§ 34, 35, 267 tr. zák. přes nešetření zásady § 56 tr. ř. zjednan průchod při vyměření trestu za čin později odděleně souzený, jest rozhodný časový poměr doby, kdy byl čin ten spáchan, k době vynesení, nikoliv k době počátku právní moci rozsudku o jiném činu č. 4226.

— — — byl-li souzený čin spáchan po vynesení dřívějšího rozsudku v prvé stolici, nelze při výměře trestu za souzený čin přihlížeti k trestu uloženému za onen čin, — a to ani, kdyby byl býval rozsudek o onom činu již v moci práva č. 4226.

— — — oba rozsudky jest v tomto případě pokládati za rozsudky zcela samostatné, mezi nimiž není poměru předpokládaného ustanovením § 265 tr. ř. č. 4226.

— — — důsledkem toho je sčítání trestů nepřipustné a nebylo použití amnestie z r. 1928 na závadu skutečnost, že součet trestů na svobodě uložených oběma rozsudky činí více než jeden měsíc č. 4226.

— — — v případech, kde nejde o dodatečný trest podle § 265 tr. ř., jest u každého rozsudku zvlášť zkoumati, zda nejde o trest, na který se vztahuje čl. II. amnestie, bez ohledu na to, zda obžalovaný byl v době před 28. říjnem 1928 pravoplatně odsouzen více než jednou č. 4226.

— — — souběh zločinu podle § 153 tr. zák. se zločinem podle § 99 tr. zák. č. 4237.

— — — ideální souběh zločinu podle §§ 5, 127 a § 132 IV tr. zák. je možný č. 4244.

— — — ideální souběh přečinu čl. III. zák. č. 142/1868 s přestupkem podle § 23 tisk. zák. jest možný č. 4298.

— — — zločin podle § 87 tr. zák. vylučuje i zlomyslná jednání neb opomenutí za okolností zvláště nebezpečných, jež o sobě jsou zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 tr. zák. Lze proto i při jednom trestném činu usuzovati na trestnost pachatelovo i podle § 85 b) i podle § 87 tr. zák. č. 4334.

— — — zločinu podle § 99 tr. zák. se zločinem podle § 209 tr. zák. č. 4327.

— — — **reálný:** nejsou-li závadná místa v témže článku, nýbrž v různých částech dotyčného čísla tiskopisu, je možný reálný souběh přečinu s přestupkem zanedbání povinné péče č. 4096.

— — — **zákonů trestných:** trest podle § 7 (1) zák. č. 31/1929 jest mírnější, než trest podle § 12 kár. stat. adv. a lze ho použít i při kárných činech z doby před 1. dubnem 1929, kde by pokuta v mezích dříve platné sazby nebyla přiměřeným trestem (obdob. čl. IX. uv. zák. k tr. zák.) č. 126 dis.

- Soud:** důvody zprošťujícího rozsudku nemohou nabýti právní moci ani míti závaznost pro jiný soud při rozhodování o jiné trestní věci č. 4062.
- soud není oprávněn své usnesení, jímž odsouzenému účinky amnestie bezpodmínečně přiznal, zrušiti z důvodu jakéhokoli č. 4103.
  - o návrhu na opravu protokolu o hlavním přelíčení rozhoduje senát, nikoliv předseda porotního soudu č. 4126.
  - není úkolem soudů a jest jim naopak čl. IV. uv. zák. k tr. zák. přímo zakázáno vyplňovati mezery trestního zákona č. 4168.
  - přísnější hlediska obžalovacího návrhu jsou vzhledem k zásadám předpisů §§ 259 č. 3, 262 a 267 tr. ř. do té míry směřovatelná pro nalézací soud, že, shledav ve skutku pachatelově souhrn zákonných znaků určitého trestného činu s mírnější trestní sankcí, nemůže nechati beze zřetele další skutečnosti vyšedší na jevo z výsledků řízení, jež, rovněž skutkově zjištěny, pozměnily by ve spojení s ostatními jednání pachatelovo v přísnější trestný čin, pokud se týče aspoň při téže druhu deliktu odůvodňovaly by použití vyšší trestní sazby č. 4184.
  - zákon mluví v § 187 tr. zák. o »soudu« vůbec, všeobecně, bez bližšího označení neb omezení co do oboru působnosti; v zákoně není podkladu pro názor, že slovem soud jsou tu míněna jen ta oddělení a ony orgány soudu, jež jsou povolány k trestnímu stíhání č. 4233.
  - oprávnění dané soudům v § 102 Úst. list. je omezeno na zkoumání platnosti nařízení, tudíž na zkoumání otázek, zda bylo nařízení usneseno, vyhlášeno a dosud nijak nezměněno nebo nezrušeno (§ 9 obč. zák.) orgány státní výkonné moci k tomu oprávněnými a předepsaným způsobem (formální stránka platnosti), a dále, zda je nařízení vydáno ku provedení a v mezích určitého zákona (materiální stránka platnosti nařízení) č. 4261.
  - jeho pravoplatné rozhodnutí smí býti změněno jen v případech, v nichž zákon propůjčuje soudu právo k takovému postupu nebo takový postup ukládá; ve všech jiných případech jsou pravoplatná rozhodnutí soudní nezměnitelná č. 4275.
  - **vrchní:** stížnost do usnesení vrchního soudu lze podati ve věcech trestních jen v případech v zákoně výslovně uvedených, na příklad v případě § 39 odst. 3 a § 63 odst. 2 tr. ř. č. 4050.
  - ani trestní řád ani zákon proti nekalé soutěži nemá ustanovení, podle něhož by bylo straně dovoleno, stěžovati si do usnesení, kterým rozhodl vrchní soud jako soud nadřízený ve smyslu § 35 odst. 5 zákona proti nekalé soutěži o stížnosti do rozhodnutí soudu první stolice č. 4050.
  - **zrušovací** viz zrušovací soud.
- Soudce:** pokud nařízení č. 81/1910 platí, jsou soudy povinny k němu přihlížeti a nemohou podrobiti zkoumání otázku jeho vhodnosti a účelnosti se zřetelem na změněné poměry dopravní a pod. ani, kdyby snad v praxi policejními úřady k přísnému dodržování jeho předpisů přihlíženo nebylo č. 4261.
- zřízení soudcem je zřízení soudem a příkaz soudce jest příkazem soudu (státního úřadu), příkazem vrchnostenským č. 4283.
  - **disciplinární:** i když nedodělky svou povahou, nahromaděním a početným stupňováním jsou povážlivého rázu, který po stránce objektivní přesahuje rámec pouhé nepřístojnosti, nejde o skutkovou podstatu kárného přečinu (ani o nepřístojnost) po stránce subjektivní, nebyl-li onen nepříznivý stav soudní agendy zaviněn nedbalostí nebo takovým poklesem pílnosti soudce, který by nemohl ospravedlniti, ana byla výkonost soudce snížena těžkými chorobami č. 136 dis.
  - obviněnému lze uložití kárným nálezem náhradu útrat jen částkou, na kterou budou cestovní poplatky upraveny konečným (pravoplatným) rozhodnutím správních úřadů č. 137 dis.
  - o výši cestovních poplatků rozhodují však podle zvláštních předpisů výhradně, tudíž s platností zavazující i kárný soud, orgány justiční správy č. 137 dis.

- — administrativní přeložení soudce podle § 43 zák. č. 46/1868 ř. zák. není kárným trestem; jeho účelem jest jen zabezpečení řádného a nerušeného vykonávání práva; nevyžaduje subjektivní zavinění soudce, o jehož přeložení jde č. 138 dis.
  - — ustanovení § 43 kár. zákona pro soudce nestanoví jako podmínku přeložení soudce jen jeho nezpůsobilost k výkonu svěřeného mu soudcovského místa, nýbrž má na mysli veřejný zájem, t. j. řádný výkon soudnictví; s tohoto hlediska jest i řešiti otázku, zda by setrvání soudce na jeho dosavadním služebním místě mohlo býti na úkor řádnému konání práva, a zda jsou tu zákonné předpoklady pro takové opatření č. 139 dis.
  - — tak, jak jsou kárné tresty v § 6 a) a b) kár. zák. ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. zák. upraveny, nelze je ukládati soudcům na trvalém odpočinku vůbec č. 140 dis.
  - — nebylo-li uložení trestu podle § 6 b) kár. zák. soudci na trvalém odpočinku obviněným napadeno, jest tím kárný soud odvolací vázán potud, že nemůže uložití trest nižší, není však vázán do té míry, že by musel uložití trest podle tohoto ustanovení zákona č. 140 dis.
- Soudcovské rozhodování:** není přípustné, by se znalec v posudku vyjadřoval přímo o vině neb o nevině pachatele neb o stupni jeho zavinění; to jest výhradně otázkou soudcovského rozhodování, právě tak jako úsudek, zda a pokud bylo určitým objektivně zjištěným způsobem v určité místní situaci dbáno v zájmu bezpečnosti dopravně-policejních předpisů neb obecně platných zvyklostí. Pro tuto část soudcovského rozhodování mohly by býti znaleckým posudkem zjištěny jen tyto zvyklosti, pokud by nebyly soudu obecně známé nebo jinými průvodními prostředky dostatečně objasněné č. 4134.
- Soudní instrukce:** pokud nejde o neúplnost (§ 281 č. 5 tr. ř.), omezil-li se soud vzhledem k ustanovení § 165 soudní instrukce na citaci řadových čísel zabavovacích náleží č. 4096.
- Soukromoprávní nároky:** domáhá-li se obžalobce nároku na přiměřené odškodné za utrpěné příkoří, opíraje se o ustanovení § 39 zákona proti nekalé soutěži (nikoli jako soukromý účastník), nelze ho odkázati na pořad práva soukromého podle § 366 tr. ř. č. 4059.
- — není-li číselná výše škody doložena a mohlo-li by snad i na straně usmrčeného býti spoluzavinění na úrazu, není účelné při výroku podle § 4 zák. č. 562/1919 stanoviti číselnou určitou částku, kterou má obžalovaný podle svých sil nahraditi č. 4101.
- Soukromožalobní delikty** viz delikty soukromožalobní.
- Soukromý účastník** viz účastník soukromý.
- Sovětské Rusko:** provolání mu slávy jest po případě pobuřováním ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. č. 4252.
- — manifestuje-li kdo veřejně nebo před více lidmi (výrokem »Ať žije sovětské Rusko, ať žije unie«) pro sjednocení Československé republiky se sovětským Ruskem, pobuřuje ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. č. 4129.
  - — provolání slávy ruské revoluci a § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. č. 4263.
  - — manželství uzavřené (registrované) v sovětském Rusku jest platné a účinné s hlediska § 206 tr. zák. i, vystěhovali-li se manželé z Ruska do Československa a přerušili-li manželské soužití č. 4323.
- Spisy, které jsou pro věc důležité:** ve smyslu druhého odstavce § 252 tr. zák. č. 4250.
- — viz též průvodní řízení.
- Společenská krádež** viz krádež dle § 174 II a) tr. zák.
- Společná vražda (sebevražda) milenců:** není o sobě rázu duševně chorobného č. 4078.
- Společník:** který peníze převzaté pro společnost si zadrží a přivlastní, může se ohledně částky, překračující jeho podíl na penězích, státi vinným zločinem

podle § 183 tr. zák.; za zpronevěřenu může však býti pokládána jen částka, která by připadala na ostatní společníky čis. 4222.

Spolupachatelství: zločin loupežného zabiti čis. 4209.

— spolupachatelstvím jest vědomě, týmž úmyslem nesené spolupůsobení několika osob při páčení trestného činu; nezáleží na tom, že činnosti osob těch nejsou stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné čis. 4119, 4209.

— vědomým, za společným účelem se nesoucím spolupůsobením při páčení trestného činu jest pouhá přítomnost osoby na místě a v době trestného jednání jiné osoby jen, je-li příchod a pobyt osoby, zůstavší jinak nečinnou, na místě, kde, a v době, kdy vyvíjí jiná osoba činnost čelící k určitému protiprávnímu výsledku, — i objektivně podle souvislosti s touto činností jiné osoby, i subjektivně podle úmyslu osob těch, najmě i osoby zůstavší nečinnou — složkou děje, jimž má býti a po případě i byl způsoben podle úmyslu obou osob výsledek trestním zákonem stíhaný (jednou z příčin zla, jehož působení je trestním zákonem zakázáno a trestáno) čis. 4119.

— jde-li o zločin vydírání, naplňuje tudíž pouhá přítomnost pachatele na místě, kde, a v době, kdy nutí jiný pachatel svou obět (fysickým) násilím anebo pohrůžkou ke konání, opomenutí nebo snášení, pojem spolupachatelství jen, je-li přítomnost onoho pachatele — utvrzující druhého pachatele (násilníka) v jeho zločinném úmyslu a jednání, a sesilující účinnost (fysického nebo psychického) násilí činného pachatele v očích osoby, které se činí násilí, — složkou nátlaku na vůli napadené osoby, jejíž vůle má i podle úmyslu pachatele zůstavšího nečinným býti sesíleným nátlakem nucena ve směr oběma pachateli chtěný čis. 4119.

Spoluvina: návod, intelektuelní původcovství, je způsobem páčení trestného činu (zlomyslné činnosti) jinou osobou návodcem svedenou čis. 4080.

— zákon nečiní rozdíl mezi zodpovědností přímého pachatele a zodpovědností návodce za protiprávní výsledek z návodu tohoto činnosti onoho způsobený čis. 4080.

— pro obor zločinu vraždy jest činnost návodce ustanovením § 136 tr. zák. postavena na roveň činnosti (přímého, bezprostředního) pachatele čis. 4080.

— v případech, v nichž určitá norma chrání zájmy určité osoby i proti její vůli, nemůže se osoba takovou normou chráněná dopustiti návodem k porušení této normy spoluviny na trestném činu porušením této normy čis. 4089.

— v § 32 zákona čis. 123/1920 zákonodárce nezamýšlel vůbec podrobiti trestu kupování alkoholických nápojů v den před volbou nebo v den volby do Národního shromáždění; tato činnost nemůže býti trestnou ani ve formě spoluviny na přečinu podle § 58, I. čis. 7 zákona čis. 4089.

— úředník, uznáný vinným zločinem § 104 tr. zák. (druhá věta), nemůže býti uznán vinným i zločinem §§ 5, 105 tr. zák., třebaže svého úplatkáře k činnosti spadající pod pojem zločinu § 105 tr. zák. navedl čis. 4102.

— tomu, kdo napomáhá podplacenému úředníku při jeho trestném jednání, nemůže býti kromě této trestné pomoci současně a zvláště přičítána činnost, již nastrojil a podporoval jednání úplatce, najmě, podléhá-li úředník přísnější trestní sazbě než úplatce čis. 4102.

— spoluvina osob, na nichž bylo kuplířství spácháno, jest vyloučena; u třetích osob platí však zásada § 5 tr. zák. čis. 4244.

— nadřování cizimu smilstvu s vlastní dcerou je dokonáným zločinem kuplířství podle § 132 IV. tr. zák., nikoliv jen spoluvinou nebo pokusem čis. 4244.

— ideální souběh zločinu podle §§ 5, 127 tr. zák. se zločinem podle § 132 IV. tr. zák. jest možný čis. 4244.

— spoluvina (§ 5 tr. zák.) nadřováním, pomáháním a přispíváním k bezpečnému vykonání musí se odnáseti k trestnímu činu hlavního pachatele čis. 4245.

— účastenství ve smyslu posl. věty 1. odst. § 5 tr. zák. předpokládá předchozí úmluvu o podílu na zisku a užítku pachatelovu z trestného činu čis. 4245.

— spoluvina na přečinu podle § 97 pat. zák. předpokládá (mimo jiné), že obžalovaný úmyslně umožňoval hlavnímu pachateli uskutečňovati alespoň onu složku skutkové podstaty § 97 pat. zák., jež záleží v živnostenském užívání předmětu vynálezu čis. 4245.

— k pojmu »nastrojení« zločinu ve smyslu § 5 tr. zák. se sice nevyžaduje, by návodce zlý skutek, k jehož spáchání směřují jeho vůle a působení na pachatele, určil do všech podrobností, najmě, pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; jest však nezbytným předpokladem nastrojení, by vybidnutí směřovalo k trestné činnosti určitého druhu; rovněž jest nezbytným předpokladem trestné pomoci podle § 5 tr. zák., by pomocník úmyslně přispěl prostředky § 5 tr. zák. k bezpečnému vykonání zločinu určitého druhu čis. 4285.

— návod a pomoc při zločinu podle § 83 tr. zák., jehož cílem bylo zmocnění se dokumentů (listin), předpokládá, že pachatelé vybidli hlavní pachatele právě k tomu, by se jich zmocnili násilím podle § 83 tr. zák. (násilným vpádem do příbytku držitele listin), a že k bezpečnému vykonání právě tohoto násilného vpádu vědomě svou činností přispěli čis. 4285.

— pro návodce (§ 5 tr. zák.) neplatí ustanovení druhého odstavce § 187 tr. zák.; jest proto povinen nahraditi celou škodu s pachatelem krádeže rukou společnou a nerozdílnou; ani náhrada celé škody pachatelem neprospívá návodci, který se sám nijak o ni nepřičinil čis. 4324.

— podle § 177 tr. zák. je zločinnou kvalifikaci krádeže podle § 176 tr. zák. přičítati jen dotyčnému přímému pachateli, nikoliv i ostatním účastníkům nebo spoluvinníkům, není-li u nich týž poměr k okradenému; to platí i při souběhu další zločinné kvalifikace na straně pachatelově čis. 4337.

— na vraždě viz v r a ž d a.

Spoluzavinění jiné osoby: nemůže zbaviti zodpovědnosti jiného pachatele, přičinil-li ke společně přivoděnému výsledku z vlastní nedbalosti rovněž jednu ze složek, pro něž došlo ke škodnému výsledku čis. 4099.

Spoluzloději (§ 174 II a) tr. zák.): jsou jen osoby, spolupůsobivší při provedení krádeže vědomě společně, a to tak, že každá z nich může spoléhati na spolučinnost druhé (ostatních) na místě činu nebo v jeho blízkosti čis. 4082.

— spoluzlodějství předpokládá vědomé, společným zljm úmyslem nesené spolupůsobení několika osob při uchopení se věci a jejím vymanění z dosahu skutečné moci dosavadního držitele čis. 4266.

— stačí jakýkoliv ze způsobů trestné pomoci, uvedených v § 5 tr. zák., je-li poskytnuta při odnímání věci, v době a na místě neb alespoň tak blízko místu krádeže, že se tím zajišťuje druhému spoluzloději neb ostatním spoluzlodějům činnost na samotném místě krádeže čis. 4266.

— nestačí jen přítomnost na místě činu bez jakékoliv zjištěné dohody, svědčící o společném zlém úmyslu a bez jakékoliv aktivní činnosti, ani pouhé opomenutí překaziti krádež, leč že by ten, kdo opomenul krádež překaziti, byl jako zaměstnanec držitele věci k tomu povinen a po dohodě s pachatelem tak neučinil čis. 4266.

Spotřebitelné věci: mohou býti předmětem zpronevěry čis. 4062.

Spotřebování úplatku: a promlčení čis. 4047.

Správa pivovaru: výtka, že se vede nepořádně a nebdale čis. 4188.

— — viz též urážka na cti (§§ 488, 491 tr. zák.).

— **spravedlnosti:** spadá sem nejen činnost soudcovská v užším smyslu slova, nejen činnost civilních a trestních soudců (včetně porotců) a státních návladních, nýbrž — mimo jiné — i činnost úředníků a zřízenců pověřených výkonem rozhodnutí a usnesení soudcovských, tudíž i činnost dozorců vězňů v soudních věznicích a trestnicích čis. 4102.

Správní přestupek: přestupek podle § 36 zbr. pat. náleží zpravidla před správní úřad a spadá jen výjimečně pod judikaturu soudu (§ 40 zbr. pat.). Proto není posuzovatí otázku promlčení tohoto přestupku podle trestního zákona, nýbrž podle § 4 nařízení ze dne 3. dubna 1885, čís. 61 ř. zák., podle něhož odpadá vyšetřování pro správní přestupky bez dalších podmínek, uplynuly-li od doby, kdy byly spáchány, tři měsíce, aniž bylo zahájeno trestní řízení čís. 4091.

Správnou volbu rychlosti: ve smyslu všeobecného předpisu § 45 min. nař. čís. 81/1910 jest posuzovatí vždy podle dané situace čís. 4197.

Srážka automobilu: jedoucího po hlavní silnici, s motocyklem, jedoucím po vedlejší silnici, na křižovatce obou silnic čís. 4099.

Starosta obce: koná svůj úřad již přítomností v místnosti obecního úřadu k vůli vyřízení některé dosud nevyřízené věci; ochrany § 312 tr. zák. nepozbývá ani tím, že přerušil vyřízení této věci, by vyslechl a rozhodl žádost dostavivší se strany, ani tím, že se bránil proti nepřistojnému chování se této strany způsobem, který by jinak neměl nic společného s výkonem služby obecního starosty čís. 4138.

Statkem: ve smyslu § 183 (181) tr. zák. (způsobitelným předmětem zpronevěry) jsou i věci spotřebitelné a zastupitelné (i hotové peníze) čís. 4062.

- ze způsobitelných předmětů zpronevěry nelze vyloučiti ani věci, jichž vlastnictví je (vylučujíc ovšeru vlastnictví pachatelovo) sporné nebo pochybné čís. 4062.

Státní zástupce viz obžalobce veřejný.

Stavení promlčení: podle § 12 tisk. nov. čís. 4133.

- — podle § 1 zák. čís. 126/1924 čís. 4240.

- — viz též urážka tiskem — promlčení.

Stávka: hrozba závažným zlem (vraždou) za účelem překažení práce nestávkujících čís. 4153.

Stíhací úkon: podle § 531 tr. zák. čís. 4294.

- — viz též promlčení.

Stížnost: dle § 481 tr. ř. čís. 4226.

- viz též řízení přestupkové.

Stranický úkon viz úplatkářství.

Střídavé pomnutí smyslů: podle § 2 b) tr. zák. čís. 4078.

- — viz též beztrestnost dle § 2 b).

Subjektivní stránka: musí býti rozsudkem výslovně zjištěna a po zákonu (§ 270 čís. 5 a čís. 5 § 281 tr. ř.) odůvodněna, neboť jinak neodpovídá odsuzující výrok zákonu čís. 4133, 4175.

- — nepřichází v úvahu, byl-li obžalovaný uznán vinným jen přestupkem opilství podle § 523 tr. zák. čís. 4145.
- — pokud nebyla správně a výstižně vyřešena nalézacím soudem otázka, že obžalovaný mohl i po subjektivní stránce postřici, že jeho jednáním může nastati zjištěný výsledek trestně závažný čís. 4231.

Svádění k vyhnání plodu viz tamže.

Svazání nohou: osobě bezvědomé a loupež čís. 4209.

Svedení (§ 132 III tr. zák.): ke svěření k dozoru po rozumu § 132, III tr. zák. stačí, je-li tu poměr, z něhož plyne podle všeobecných pravidel a názorů životních pro určitou osobu právo a povinnost dozírati na jinou osobu ve smyslu zákona čís. 4041.

- svěření k dozoru po rozumu § 132, III tr. zák. předpokládá poměr, obdobný poměru, k němuž poukazuje citované ustanovení zákona slovy »k vychování nebo vyučování«, poměr, z něhož by bylo pro obžalovaného plynulo právo a povinnost dozírati na svedenou i co do jejího mravního vývoje, najmě i v tom směru, by se ve věcech pohlavního života nedostala na zcestí čís. 4041.
- tím, že vyškolená a ze služby propuštěná výpomocná síla (mladistvá) docházela na poštu a konala tam se svolením pošt mistra pro něho práce, ne-

byl mezi ní a pošt mistrem zjednan poměr svěření ve smyslu § 132 tr. zák. čís. 4041.

- onen poměr nebyl založen ani žádostí rodičů mladistvé, by svůdce jel s dcerou do města, ana se tam nevyzná čís. 4041.
- služebnou, již není ještě osmnáct let a o níž nevyšlo najevo, že dosáhla přes tento svůj mladistvý věk již tělesně, duševně a mravní dospělosti, jest pokládati za potřebnou dozoru i co do jejího mravního vývoje a jako takovou za předmět svedení ve smyslu § 132 tr. zák. čís. 4061.
- ideální souběh zločinu podle § 132 tr. zák. s přestupkem podle § 20 čís. 2 zák. čís. 241/1922 jest vyloučen čís. 4192.
- povinnost k dozoru ve smyslu § 132 III tr. zák., při níž jest účelem dozoru zabezpečení mravního vývoje a mravní neporušenosti svěřené osoby po stránce pohlavní, nemusí býti pachatelem uložena zákonem. Povinnost může býti pachatelem uložena i jinak, a to jakýmkoliv způsobem proň závazným; stačí i služební předpisy vydané v oboru služby dopravní pro průvodčí vlaků čís. 4288.
- školou povinné děvče je svěřeno k dozoru průvodčímu vlaku, jímž jede čís. 4288.
- mladistvá služebná je svěřena dozoru přednosta domácnosti, třebas ji do služby najala jeho manželka čís. 4314.
- pro pojem svěření ve smyslu § 132 III tr. zák. není třeba, by povinnost dozoru tvořila obsah služební smlouvy čís. 4314.
- pro pojem »svěření k dozoru« ve smyslu § 132 III tr. zák. záleží i na tom, zda byla svedená vzhledem k trvání jejího zaměstnání mimo otcovský dům osobou duševně a mravně nedospělou, nemající dostatečné porozumění pro význam a dosah smilných činů na ní páchaných čís. 4321.
- pro posouzení rozumového a mravního vývoje svedené jest důležité i to, že ji bylo v době činu již 18 let, nikoliv méně čís. 4321.

Svědectví: je vyjavením (sdělením) smyslových postřehů i tehdy, má-li svědek o dosvědčených skutečnostech vědomost jen z doslechu (z druhé ruky) čís. 4267.

- ve smyslu § 199 a) tr. zák. jest i výslech ad generalia podle § 166 tr. ř. a § 340 c. ř. s.; nezáleží na tom, že soudce dal takovou otázku (na předchozí potrestání svědka), ač toho nebylo nutně třeba čís. 4260.

Svědék: pokud se dopouští utrhaní na cti čís. 4121.

- svědkovo právo vzdáti se svědectví záleží v případě druhého odstavce § 152 tr. ř. v tom, že se svědek může vzdáti svědectví vůbec, nelze-li odloučiti výpovědi, které se týkají ostatních obviněných, což zpravidla bude moci posouditi jen svědek sám čís. 4183.
- pokud nejde o zmatek čís. 4 § 344 tr. ř. pro porušení předpisu § 152 odst. 2 tr. ř., usnesl-li se porotní soud (nesprávně), že svědek má právo vzdáti se svědectví jen ohledně příbuzného, aniž rozhodl, zda lze odloučiti výpověď ohledně ostatních obžalovaných čís. 4183.
- ustanovení § 248 tr. ř., že dosud nevyslechnutý svědek nemá býti přítomen při průvodním řízení při hlavním přelíčení, nevztahuje se na toho, ohledně něhož se soud ještě neusnesl, že bude jako svědek slyšen čís. 4191.
- i když svědek odepřel při hlavním přelíčení výpověď, použiv dobrodini § 152 čís. 1 tr. ř., jest přihlížeti k jeho mimosoudnímu údaji, uvedenému v četnickém oznámení, které bylo při hlavním přelíčení čteno čís. 4196.
- prohlášení svědka, že používá (nepoužívá) výhody § 152 tr. ř., není nezmenitelné, a může býti v tom i onom směru za řízení odvoláno. Je-li z jeho údajů, byl i postupně měněných, zřejmá jeho konečná vůle vypovídati před soudem jako svědek, jest toto jeho rozhodnutí pro soud směrnaté čís. 4295.
- i když svědek prohlásil soudu, že nechce svědčiti (§ 152 tr. ř.), platí další jeho vyjádření, třebaže učiněné na dotaz a na upozornění obhájce, že ono prohlášení odvolává a svědčiti chce; vadný postup soudu, nepřipustil-li přes to výslech onoho svědka, nelze však uplatňovatí jako zmatek čís. 5 § 344 tr. ř. ve prospěch obžalovaného, nesloužilo-li ono svědectví obhajobě (předposl. odst. § 344 tr. ř.) čís. 4295.
- § 170 tr. ř. viz přísežný výslech.

- Svěření** (§ 183 tr. zák.): nelze omeziti na detenci věci, již nabyto na základě smlouvy nebo smlouvy podobného právního poměru se závazkem věc svého času vrátiti č. 4062.
- pojem svěření předpokládá, že byla někomu propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí se závazkem neb alespoň v předpokladu, že s ní naloží podle projevené (nebo jinak mu známé) vůle oprávněného č. 4062, 4127.
  - rozhodná je podstata faktických a právních vztahů pachatele k věci, aniž záleží na tom, zda vztahy ty byly zjednány k podnětu pachatelovu či bez něho č. 4127.
  - svěřitel (§ 183 tr. zák.) nemusí býti totožným s osobou k věci oprávněnou č. 4130.
  - **k dozoru (§ 132 III tr. zák.):** stačí, je-li tu poměr, z něhož plyne podle všeobecných pravidel a názorů životních pro určitou osobu právo a povinnost dozíratí na jinou osobu ve smyslu zákona č. 4041.

Škodu: opodstatňující vyšší trestní sazbu § 94 tr. zák. jest i škoda na majetku; nezáleží na jejím větším nebo menším rozsahu; stačí škoda (nebo jinaké zlo), která byla způsobena zároveň s omezením osobní svobody tímto omezujícím jednáním samým, i škoda, která při tom vznikla jen nahodile, nejsou jako taková pachatelem zamýšlena č. 4308.

Škola elementární viz elementární škola.

Školou povinné děvče: jest svěřeno (§ 132 III tr. zák.) k dozoru průvodčím vlaku, jímž jede č. 4288.

Školská výchova: jest věcí nejen státního, nýbrž i politického života ve smyslu druhého odstavce § 303 tr. zák. č. 4289.

Šrapnel: není zbrani ve smyslu § 13 č. 1 zák. na ochr. rep. č. 4066.

Tahání se o pušku: s čteníkem č. 4218.

Tajemství obchodní viz obchodní tajemství.

— výrobní viz výrobní tajemství.

Tajení páťahů: po rozumu prvé věty § 214 tr. zák. odpovídá jakýkoliv pozitivní čin, jenž směřuje podle úmyslu jednajícího k tomu, by známá mu (jednajícímu) okolnost, jež je způsobila k objevení zločinu nebo pachatele, zůstala pátrající vrchnosti utajena č. 4268.

— — spadají sem nejen takové činy, podniknuté přímo proti pátrající vrchnosti, nýbrž i jiné činy oně povahy, jimiž má býti křížováno případné usilování pátrající vrchnosti o objevení zločinu nebo jeho pachatelů č. 4268.

Telegrafy (zákon č. 9/1924): ustanovení § 23 odst. (2) zák. č. 9/1924 nevztahuje se na singulárního nástupce oprávněné osoby, který nabytí radio-telegrafního zařízení právním jednáním mezi živými č. 4063.

— pro pojem »přechovávání« (§ 24 odst. (2) zák. č. 9/1924 nezáleží na tom, zda zařízení patří tomu, kdo je u sebe má, ani na tom, že je má jen na zkoušku, zda ho skutečně používá, ani na podnětu a účelu přechovávání; povolení k přechovávání jest ryze osobní č. 4063.

— skutkovou podstatu podle § 24 zák. č. 9/1924 naplňuje ve směru subjektivním jakékoli zavinené jednání proti zákazu zákona č. 4064.

— nevěděl-li pachatel (§ 24 zák. č. 9/1924), že si jest opatřití koncesi na přechovávání radiotelefonního zařízení předem a v každém případě, kde jde o nového držitele, a nevěděl-li, že koncese pro týž aparát je ryze osobní a nepřevoditelná, jde o neznalost trestního zákona (§ 233 tr. zák.) č. 4064.

— skutková podstata přečinu podle § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 nevyžaduje tajný způsob přechovávání (ukrývání) zařízení, ani úmysl zneužití zachycených zpráv v neprospěch státu, ani delší trvání protiprávního stavu; stačí, má-li kdo bez povolení u sebe zařízení, třeba jen krátkou dobu, pro zábavu; nezáleží na tom, zda pachatel zařízení použil (zprávy jím poslouchal); povolení nemůže býti nahrazeno podáním žádosti o povolení č. 4072.

- ustanovení § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 zakazuje a ohrožuje trestem každé přechovávání radiotelefonních zařízení vůbec (bez povolení), tedy nejen přechovávání celého aparátu k provozu schopného a již vyzkoušeného, nýbrž i jednotlivých součástek, jichž lze snad použítí i k jiným účelům č. 4214.
- postavil-li si 16letý syn o své újmě v domě svého otce antenu a začal pak sestavovati přijímací přístroj tím, že si postupně opatřil součástky, byl by přechovavatelem ve smyslu § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 i jeho otec jen, kdyby svým jednáním (výslovným projevem nebo konkludentním činem) dal na jevo, že se stotožňuje s protiprávním jednáním svého syna, nebo kdyby jinak bylo jeho vůlí přístroj, třeba jen fakticky u sebe (ve své moci) č. 4214.
- zákon (§ 24 zák. č. 9/1924) nestihá jen toho, kdo bez povolení přechovává radiotelefonní stanici schopnou k provozu nebo v provozu jsoucí, po případě toho, kdo přechovává veškeré součástky, jichž je nevyhnutelně potřeba, by radiostanice byla k provozu způsobilá, nýbrž každé neoprávněné přechovávání radiotelefonních zařízení vůbec č. 4219.
- jednolampová stanice může býti zařízením, jež má zákon o telegrafech (§ 24 zák. č. 9/1924) na mysli, skládá-li se skutečně ze součástek, které ve svém celku odpovídají obvyklému označení »jednolampová stanice«, nebo které již samy o sobě jsou radiotelefonním zařízením ve smyslu zákona č. 4219.
- propadnutí radiotelefonního zařízení ve smyslu § 24 odst. (5) zák. č. 9/1924 nelze vysloviti, nemá-li je již ten, kdo je bez povolení přechovával, ana ho nabytá před zahájením trestního řízení bezelstně třetí osoba, již bylo dáno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení č. 4220.
- přečinu podle § 24 č. 1 zákona č. 9/1924 dopouští se i cizozemský obchodník, prodávající bez úředního povolení v tuzemsku radiotelefonní zařízení, a to i, opatřil-li si kupitel povolení k dovozu koupeného zařízení. Prodáváním jest jakékoli úplatné zcizování, děje-li se po živnostensku č. 4302.

Těhotná žena (§ 339 tr. zák.): viz nevdaná těhotná žena.

Tiskař: jen on je podmětém trestného činu podle § 9 tisk. zák. č. 4051.

Tiskopis: obsahuje-li leták závadnou s hlediska skutkových podstat § 14 č. 3 a 5 zák. na ochr. rep., dopouští se oněch přečinů nejen, kdo obsah letáku sestavil a dal vytisknouti, nýbrž i, kdo jej rozšiřoval, znaje jeho obsah č. 4343.

— neznalost obsahu tiskopisu vylučuje sice zlý úmysl (vědomí) vyžadované skutkovými podstatami trestných činů, jejichž skutkové podstaty jsou obsahem tiskopisu založeny, nevylučuje však nevědomou nedbalost a nebrání proto přičítati protiprávní směr tiskopisu (jeho obsahem objektivně daný) za předpokladů třetího a pátého odstavce čl. III. zák. č. 142/1868; tyto předpoklady jsou tu stanoveny alternativně č. 4346.

— v protizákonném rozšiřování tiskopisu, obsahujícího několik částí (projevů), zakládajících skutkové podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního (stupně trestnosti), jde (pokud rozšiřovatel obsah tiskopisu nezná) o nedbalý skutek jediný a jednotný, aniž lze (obdobně jako u zodpovědného redaktora) mluvit o povinnosti rozšiřovatele přesvědčiti se o nezávadnosti každého jednotlivého ze článků, z nichž tiskopis sestává č. 4346.

— **zákon o tisku (č. 6/1863): § 6;** rozšiřováním ve smyslu § 6 tisk. zák. jest všeliké úmyslné jednání, jímž se tiskopis činí přístupným individuálně neomezenému počtu osob za tím účelem, by jím bylo působeno na jejich smýšlení; spadá sem rozdávaní tiskopisů, nikoliv však ponechání částí letáků v bytě č. 4096.

— — — pojem »rozšiřování« jest způsobem závazným i pro skutkovou podstatu trestného činu podle čl. III č. 5 zák. č. 142/1868 vyložen přímo v zákoně (§ 6 tisk. zák.) č. 4298.

— — — pojmy »odbyt (Vertrieb)« ve smyslu § 6 tisk. zák. a »rozdávaní (Verteilen)« ve smyslu § 23 tisk. zák. č. 4298.

— — — i odevzdání jediného výtisku určitému jednotlivci lze podřaditi po-

jmu rozšiřování (odevzdávání) tiskopisu ve smyslu §§ 6 a 23 zák. o tisku, měla-li (podle pachatelova úmyslu) z onoho odevzdání jednotlivci nastati obecná, třebas postupná přístupnost tiskopisu (jeho vnikání do širšího obecnstva) č. 4346.

v protizákonném rozšiřování tiskopisu, obsahujícího několik částí (projevů), zakládajících skutkově podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního (stupně trestnosti), jde (pokud rozšiřovatel obsah tiskopisu nezná) o nedbalý skutek jediný a jednotný, aniž lze (obdobně jako u zodpovědného redaktora) mluvit o povinnosti rozšiřovatele přesvědčiti se o nezávadnosti každého jednotlivého ze článků, z nichž tiskopis sestává č. 4346.

§ 9: ustanovení § 9 tisk. zák. je samostatným, od ustanovení §§ 10, 11 tisk. zák. odlišným trestným činem, jehož podmětem jest jen tiskář č. 4051.

§§ 10, 11: povinnost oznámiti změny nastavši za vydávání (trestní zodpovědnost za ně) neobmezuje se jen na vydavatele, nýbrž postihuje i zodpovědného redaktora (§ 10 č. 3, § 11 tisk. zák.) č. 4051.

redaktor, který za uvězněného (úřadům oznámeného a na časopise uvedeného) zodpovědného redaktora ho skutečně zastává, neodpovídá ani za obsah časopisu (čl. III zák. č. 142/1868), ani za to, že ona skutečně nastala změna nebyla úřadům oznámena (§§ 10, 11 tisk. zák.) č. 4051.

ustanovení § 9 tisk. zák. je samostatným, od ustanovení §§ 10, 11 tisk. zák. odlišným trestným činem, jehož podmětem jest jen tiskář č. 4051.

§ 23: ustanovení § 23 tisk. zák. slouží jen k zachování pořádku ve věcech tiskových, čl. III zák. ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. sleduje ochranu veřejnosti před účinky trestného obsahu tiskopisu. Právní statky těmito normami zákona chráněné nejsou tudíž totožné č. 4096.

jde-li o (zákazu § 23 tisk. zák. se přičítící) rozšiřování tiskopisu, jehož (pachatelé neznámý) obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu podle § 15 č. 3 zák. na ochranu republiky a skutkové podstaty přečinů podle § 14 č. 1 a 5, a § 18 č. 2 zákona, jest v takovém rozšiřování tiskopisu spatřovati přečin podle čl. III. č. 3 zák. ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. (§ 42 odst. 3 zák. na ochranu republiky), po případě i přestupek podle čl. III. č. 3 zák. ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. (§ 42 odst. 2 zák. na ochranu republiky) v ideálním souběhu s přestupkem podle § 23 tisk. zák. č. 4096.

pojmy »odbyt (Vertrieb)« ve smyslu § 6 tisk. zák. a »rozdvání (Verteilen)« ve smyslu § 23 tisk. zák. č. 4298.

ideální souběh přečinu čl. III. zák. č. 142/1868 s přestupkem podle § 23 tisk. zák. jest možný č. 4298.

i odevzdání jediného výtisku určitému jednotlivci lze podřaditi pojmu rozšiřování (odevzdávání) tiskopisu ve smyslu §§ 6 a 23 zák. o tisku, měla-li (podle pachatelova úmyslu) z onoho odevzdání jednotlivci nastati obecná, třebas postupná přístupnost tiskopisu (jeho vnikání do širšího obecnstva) č. 4346.

§ 24: použití druhé sazby § 24 tisk. zák. nepředpokládá opětovné, tedy při nejmenším dvojit předchozí odsouzení pro týž čin; stačí jen zpětnost téhož činu; nezáleží na tom, že šlo jen o pokus č. 4301. je-li tu zpětnost, není ponecháno volnému uvážení soudu, chce-li použití druhé sazby § 24 tisk. zák., nýbrž jest k tomu povinen (§ 281 č. 11 tr. ř.) č. 4301.

§ 40: bylo-li pro trestný čin (pro nedovolené rozšiřování závadných letáků) učiněno trestní oznámení proti několika osobám a proti některým z nich vydána před uplynutím promlčecí doby obsílka k zodpovědnému výsledku, působí tím nastalé přerušení běžícího promlčení podle § 40 zák. o tisku proti všem vinníkům, i proti těm, proti nimž nebyla obsílka vydána (§ 531 tr. zák.) č. 4240.

zák. č. 142/1868: čl. III.: redaktor, který za uvězněného (úřadům oznámeného a na časopise uvedeného) zodpovědného redaktora ho skutečně zastává, neodpovídá ani za obsah časopisu (čl. III. zák. č. 142/1868), ani za to, že ona skutečně nastala změna nebyla úřadům oznámena (§§ 10, 11 tisk. zák.) č. 4051.

jde-li o (zákazu § 23 tisk. zák. se přičítící) rozšiřování tiskopisu, jehož (pachatelé neznámý) obsah tvoří skutkové podstaty zločinu podle § 15 č. 3, přečinů podle § 14 č. 1 a 5, a § 18 č. 2 zákona na ochr. rep., jest v takovém rozšiřování tiskopisu spatřovati přečin, po případě i přestupek podle čl. III. č. 3 zák. ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.) v ideálním souběhu s přestupkem podle § 23 tisk. zák. č. 4096.

nejde o překročení obžaloby (§ 281 č. 8 tr. ř.), bylo-li k obžalobě na ony trestné činy proti zákonu na ochr. rep., spáchané rozšiřováním tiskopisu, uznáno na přečin (přestupek) podle čl. III. zák. č. 142/1868, an soud nevezl za prokázáno, že pachatel tiskopis četl a jeho obsah znal č. 4096.

nejsou-li závadná místa v témže článku, nýbrž v různých člancích dotyčného čísla tiskopisu, je možný ideální souběh přečinu s přestupkem zanedbaní povinné péče č. 4096.

trestný čin podle čl. III. č. 3 zák. č. 142/1868 je ryžím deliktem kulposním; nepřipouští trestný pokus č. 4096.

tresce-li čl. III. odst. č. 1 zákona č. 142 ř. zák. z roku 1868 zanedbání povinné péče redaktorem jen, zakládá-li obsah tiskopisu skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu, je zřejmé, že se toto omezení zodpovědnosti redaktora jen za nedbalost stalo zákonodárcem úmyslně z úvahy, že poruchy právního řádu, nastavši obsahem tiskopisu, který zakládá skutkovou podstatu jen přestupku, nejsou tak vážné, by vyžadovaly trestní represe proti osobě zodpovědné za obsah tiskopisu i jen při její nedbalosti č. 4168.

ani naprostá neznalost obsahu tiskopisu nevyklučuje odsouzení rozšiřovatele pro přečin § 42 zák. na ochr. rep. (čl. III. zák. č. 142/1868) č. 4298.

ideální souběh přečinu čl. III. zák. č. 142/1868 s přestupkem podle § 23 tisk. zák. jest možný č. 4298.

pojmem »rozšiřování« jest způsobem závažným i pro skutkovou podstatu trestného činu podle čl. III. č. 5 zák. č. 142/1868 vyložen přímo v zákoně (§ 6 tisk. zák.) č. 4298.

odpovědnost rozšiřovatelů z důvodu zanedbaní povinné péče vztahuje se výlučně k tiskopisům, jejichž obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu; přestupek § 496 tr. zák. nestane se přečinem ani, byl-li spáchan tiskopisem č. 4346.

neznalost obsahu tiskopisu vylučuje sice zlý úmysl (vědomí) vyžadované skutkovými podstatami trestných činů, jejichž skutkové podstaty jsou obsahem tiskopisu založeny, nevyklučuje však nevědomou nedbalost a nebrání proto přičítati protiprávní směr tiskopisu (jeho obsahem objektivně daný) za předpokladů třetího a pátého odstavce čl. III. zák. č. 142/1868; tyto předpoklady jsou tu stanoveny alternativně č. 4346.

v protizákonném rozšiřování tiskopisu, obsahujícího několik částí (projevů), zakládajících skutkově podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního (stupně trestnosti), jde (pokud rozšiřovatel obsah tiskopisu nezná) o nedbalý skutek jediný a jednotný, aniž lze (obdobně jako u zodpovědného redaktora) mluvit o povinnosti rozšiřovatele přesvědčiti se o nezávadnosti každého jednotlivého ze článků, z nichž tiskopis sestává č. 4346.

Tisková novela viz u r á ž k a t i s k e m.

Trest: podle § 250 tr. zák. lze druhy trestů v zákoně (§ 240 tr. zák.) vypočtené i zostriti, a zostrěním jest zejména, spojili se několik jednotlivých trestů. Než i takové zostrěnění může se podle téhož § státi výhradně v těch případech, v nichž jest zákonem stanoveno, a v té míře, jak jest to ustanoveno č. 4042.

- výrok o trestu na penězích (pro přešupek § 399 tr. zák.) lze zachovati i když byl zrušen rozsudek ve výroku o vině i trestu na svobodě za souběžný zločin č. 4053.
- trestní sazba § 32 zbroj. pat. jest proti trestní sazbě § 431 tr. zák. přísnější č. 4066.
- zmatečnost vykročení z mezi zákonné sazby (§ 281 č. 11 tr. ř.) předpokládá, že již zákon sám určuje určitou zvláštní trestní sazbu dle přitěžujících nebo polehčujících okolností, pojatých již do skutkové podstaty určitého trestného činu (na př. §§ 94, 97, 100 tr. zák.) č. 4098.
- podle § 55 tr. zák. soud sice může zkrátit trest i pod 6 měsíců, avšak takové zkrácení není nutné. Výměrou trestu v mezích sazby i při použití § 55 tr. zák. nevykročil soud ze své moci trestní č. 4098.
- nebylo-li právně možné i jednotně vyřídit sbíhající se trestné činy pachatelovy, nebylo ani důvodu přihlížeti při vyměřování trestu k trestu uloženému rozsudkem v cizině, třebaže rozsudek zmatečnými stížnostmi napadený uznával obžalovaného vinným trestným činem spáchaným před vynesením tohoto rozsudku č. 4117.
- podle § 501 tr. zák. nelze uznati na tuhé vězení, není-li zjištěno, zda a který z pachatelů je svůdcem č. 4158.
- v zákonech popřevratových nelze užití mimořádného práva zmírňovacího tou měrou jako při sazbách starého trestního zákona č. 4189.
- podle § 410 tr. ř. lze postupovati i, vyšla-li po pravomoci rozsudku na jevo i jen jediná závažná polehčující okolnost č. 4207.
- propadnutí, když se ho v trestním právu použije, má sloužiti jednak k účelu trestnímu, jehož účinek projevuje se jako u každého trestu určitou újmou na právech trestaného, tu újmou majetkovou, jest však současně i opatřivým administrativním, především policejním, směřujícím k tomu, by bylo propadnutím věci, jež byla prostředkem činnosti, ohrožující právní bezpečnost, pro budoucnost ohrožování této bezpečnosti znemožněno č. 4220.
- podle §§ 265, 56 tr. ř. jest pro posouzení, zda má být zásadě stanovené v §§ 34, 35, 267 tr. zák. přes nešetření zásady § 56 tr. ř. zjednan průchod při vyměření trestu za skutek později odděleně souzený, rozhodný časový poměr doby, kdy byl čin ten spáchán, k době vynesení, nikoliv k době počátku právní moci rozsudku o jiném skutku č. 4226.
- byl-li souzený čin spáchán po vynesení dřívějšího rozsudku v prvé stolici, nelze při výměře trestu za souzený čin přihlížeti k trestu uloženému za onen čin, — a to ani, kdyby byl býval rozsudek o onom činu již v moci práva č. 4226.
- oba rozsudky jest pokládati za rozsudky zcela samostatné, mezi nimiž není poměru předpokládaného ustanovením § 265 tr. ř. a důsledkem toho je sečítání trestů nepřipustné č. 4226.
- soud není při posudku podle § 341 tr. ř. co do výměry náhradního trestu vázán ustanovením § 17 tr. zák., nýbrž může navrhnouti i delší náhradní trest než dvacet let č. 4232.
- použití druhé sazby § 24 tisk. zák. nepředpokládá opětovně, tedy při nejmenším dvojnásobném odsouzení pro týž čin; stačí jen zpětnost téhož činu; nezáleží na tom, že šlo jen o pokus č. 4301.
- byla-li povolena obnova jen ve prospěch obžalovaného, musí sejíti z jakéhokoliv uložení trestu, byl-li trest uložený dřívějším rozsudkem mezi tím vykonán. Skutečnému výkonu trestu pak rovná se jeho prominutí (§§ 226, 529 tr. zák.) č. 4309.
- vyšší trestní sazby druhé věty § 82 tr. zák. jest použití, stal-li se odpor se zbrání, bez rozdílu, záležel-li odpor v násilném vztažení ruky či ve vyhrážce č. 4311.
- snížení trestu dle posl. věty § 530 tr. zák. č. 4326.
- v řízení kárném viz řízení kárné.

Trestní nález (§ 252 tr. ř.): pojem předpokládá právoplatný rozsudek č. 4250.

Trvalá nezpůsobilost k povolání ve smyslu § 156 c) tr. zák.: pro posouzení pojmu nemohou být směrdatny okolnosti spadající do sféry čiré nevypočitatelné a nepředvídatelné nahodilosti (je-li při nebezpečnosti operace pochybné, zda by ji poškozený přežil, a, i kdyby ji pře-

stál, zda by jí nezpůsobilost k povolání byla odstraněna) č. 4039.

Tvoření různých cen u různých odběratelů: za účelem odstranění soutěže jest obchodním tajemstvím ve smyslu § 31 zák. č. 111/1927 č. 4114.

Účastenství: ve smyslu posl. věty 1. odst. § 5 tr. zák. předpokládá předchozí úmluvu o podílu na zisku a užítku pachatelovu z trestného činu č. 4245.

Účastník soukromý: § 47 tr. ř.: připuštění koho za soukromého účastníka bez zákonných předpokladů § 47 tr. ř. není zmatkem ani č. 3 ani č. 4 § 281 tr. ř. č. 4048.

Učitelé náboženství viz katecheti.

Údaj pravdivý nebo částečně pravdivý: může být podle okolností nepravdivým údajem ve smyslu § 27 zák. o nek. sout., je-li upraven příliš všeobecně a uzpůsoben tak, že vykoná na zákazníka zlehčovaného podniku týž účinek jako údaj objektivně nesprávný. Jest tu zejména přihlížeti k tomu, jak onen údaj pojímá ten, komu svědčí č. 4059.

Údaje veřejné viz veřejné údaje.

Udržování komisního zboží: a zpronevěra č. 4177.

Ukojení chlápých chťiců: pachatelových je sice účelem, není však zákonem předpokládaným účinkem jednání stíhaného § 128 tr. zák. č. 4151.

Ukrývání (§ 201 c) tr. zák.): nepředpokládá nutně, by byla pachatelem zřízena mezi věcí a jejím vlastníkem (uschováním, zpracováním nebo jinak) nepřekonatelná překážka, takže je vlastníku přímo nemožné vypátrati věc, již pozbyl (znova se jí ujati); stačí již stěžování znovunabytí věci oprávněnou osobou, která jí pozbyla, způsobením takových změn v zevnějšku nebo v umístění věci, které i jen znesnadňují vlastníku vypátrati věc, poznati jí a zmocniti se jí uplatněním a dokázáním vlastnického práva č. 4238.

— **ukradené nebo zpronevěřené věci (§ 185 tr. zák.):** k němu se nevyhledává, by pachatel věc přímo převzal; stačí jakékoliv pomocné jednání pachatelovo, jímž se »ukrýváni« věci jinou osobou podporuje (na př. dovolil-li kdo jinému výslovně nebo mlčky, by ukradené věci v jeho bytě uschoval) č. 4049.

Ulek spolejzdec viz automobil.

Umělá sladidla: neoprávněně obchodování jimi č. 4185.

Úmysl zlý: § 1 tr. zák.: zlý úmysl, jehož je třeba pro skutkovou podstatu zločinu, předpokládá jednak činnost myšlenkovou (představivou), jednak činnost vůle. I když pachatel měl vůli přivoditi určitý výsledek jednání, není tím vyjádřeno ještě, že si též zlo se zločinem spojené rozvážil č. 4162.

— — povaha zlého úmyslu, vyjádřená pro celý obor trestního práva v § 1 tr. zák., činí dostačující známkou jeho jsoucnosti pouhé vědomí pachatelovo, provávající trestnou činnost, že z jeho jednání může povstati určité zlo č. 4068.

— — za pravidelných okolností provázejí každou myšlenkovou činnost a činnost vůle jednající osoby představy odpovídající jejímu mravnímu i právnímu citění, které podle svého poměru k zamýšlenému činu a podle jeho povahy působí na činnost vůle vlivem buď rozhodnutí posilujícím nebo brzdícím č. 4078.

— — podle § 1 tr. zák. stačí, byl-li tu úmysl trestním zákonem vyžadovaný v době, kdy byl čin spáchán, třeba že byl vzburzen cizím ponuknutím č. 4151.

Úmyslné protahování sporu: pokud výčitka nespádá pod § 488 tr. zák. č. 4107.

Unos viz násilí dle § 96 tr. zák.

Úpadek podvodný (§ 205 a) tr. zák.): pro trestnost pokusu svádění ke zločinu podvodného úpadku podle §§ 9, 205 a) tr. zák. předstíráním (uznáním) pohledávky nezáleží na tom, že se vyrovnání, pro něž pachatel doporučoval závadný postup, mělo provésti mimosoudně č. 4318.

- z nedbalosti (§ 486 čis. 2 tr. zák.): není důvodu, vymezití pojem nedbalosti pro trestné činy proti bezpečnosti majetku, nanejmé pro přečin úpadku jinak (úzeji), než jest zákonem vymezen pro trestné činy proti bezpečnosti života v § 335 tr. zák. čis. 4150.
- i pro přečin nedbalého úpadku stačí, že si dlužník mohl uvědomití nebezpečnost svého jednání pro věřitele, možnost, že jeho jednáním věřitelé utrpí újmu na právu neúplným uspokojením pohledávek čis. 4150.

Úplatek viz úplatkářství.

Úplatkářství (zákon čis. 178/1924): pod ustanovení § 4 zákona o úplatkářství spadá i přijetí daru úředníkem (soudní kanceláře) za práci (za provedení zápisů v pozemkové knize a za doručení knihovních výpisů) vykonanou mimo úřední hodiny za účelem urychlení úředního výkonu čis. 4047.

- spotřeboval-li pachatel to, co dostal jako úplatek, nemá již užitek v rukou ve smyslu § 531 a) tr. zák. a může se dovolávat promlčení čis. 4047.
- s hlediska skutkové podstaty přečinu podle § 3 odst. 1 zákona o úplatkářství není zapotřebí, by byla vlivem veřejného činitele, založeným v jeho úřední činnosti, někomu nějaká výhoda skutečně poskytnuta; stačí, že žádaný, slíbený nebo poskytnutý prospěch byl míněn jako protihodnota za to, že veřejný činitel vyvine činnost, jejíž vlivnost strana vzhledem k jeho úřednímu postavení předpokládá, v tom směru, by se favorizované osobě dostalo výhody, již se domáhá nebo na které jí záleží čis. 4052.
- ani skutková podstata přečinu podle § 4 zák. o úplatkářství nevyžaduje, by byla úředním vlivem veřejného činitele výhoda skutečně poskytnuta; stačí, že strana prospěch poskytla v předpokladu, že se tak stalo čis. 4052.
- není zapotřebí, by šlo o protiprávní výhodu, předpokládající stranický úkon nebo vůbec porušení úředních povinností veřejného činitele; rozhoduje jen subjektivní pocit toho, kdo se výhody domáhá čis. 4052.
- výhodou ve smyslu zák. čis. 178/1924 může býti i urychlené vyřízení žádosti za odpis daní čis. 4052.
- nezáleží na tom, že nebyla slíbena jako odměna částka co do výše a doby splatnosti určitá (že se ujednání jistě částky stalo až po vyřízení věci) čis. 4052.
- obstaráváním úředních věcí lze rozumětí jen řádný, nezavadný výkon úřadu, přesné, výhradně věcnými hledisky se řídící a osobní přízně nebo nepřízně k dotčeným osobám nezající plnění úředních předpisů čis. 4102.
- nepředpokládá se, by bylo úřední mocí zneužito výkonem úřadu nebo stranictví spácháno obstaráváním úřední věci, nýbrž předpokládá se jen, by bylo zneužito úřední mocí v úřadě, v němž jest pachatel ustanoven (§ 101), pokud se týče, by se pachatel dal svěstí ke stranictví při obstarávání věci svého úřadu (§ 104 tr. zák.), pokud se týče, by pachatel byl povolán k úkonu, o který jde (§ 2 zákona čis. 178 sb. z. a n. 1924) čis. 4102.
- stačí, bylo-li uplacenému úředníkovu mocí a z povinnosti jeho úřadu ve věci (ve směru) úplatkem dotčené (dotčeném) něco zaříditi nebo zameziti podle úředního (služebního) předpisu, s jehož řádným splněním není v souladě a za jehož výkon (obstarávání) nelze proto pokládati to, co úředník z důvodu úplatku skutečně zařídil, nebo že zákrok opomenul čis. 4102.
- o zákonné náležitosti, jde-li o prospěch »nikoliv nepatrný«, jest uvažovati výhradně s hlediska hodnoty úplatku o sobě, při čemž jest přihlížeti k okolnostem případu, nanejmé k pokleslé hodnotě peněz, k drahotním a ostatním poměrům čis. 4102.
- na pasivní úplatkářství dozorců vězňů a na spoluvinu na něm není použiti ustanovení § 3 odst. (1) a (2) zákona ze dne 3. července 1924, čis. 178 sb. z. a n., nýbrž přísnějšího ustanovení druhé věty § 104 tr. zák. čis. 4102.
- ve svádění (svedení) soudních dozorců vězňů ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti darem nelze však shledati zločin podle § 105 tr. zák., nýbrž jest o takové protiprávní činnosti uvažovati s hlediska mírnějšího ustanovení § 2 odst. (1) a (2) zákona o úplatkářství čis. 4102.
- zájem státu na přesném dodržování kázně a řádu ve věznicích jest důležitým veřejným zájmem ve smyslu § 2 odst. (2) zák. čis. 178/1924 čis. 4102.
- ustanovení zákona ze dne 3. července 1924, čis. 178/sb. z. a n. neposkytují opory pro názor, že mají místo jen, byl-li účelem (účinkem) přímého

úplatku nebo užívání vlivu podplácené osoby protizákonný postup dotčeného veřejného činitele čis. 4157.

- nezáleží na tom, zda vůbec došlo k působení podplácené osoby (k užiti jejího vlivu) na veřejného činitele; je lhostejno, zda podplácená osoba měla vliv na dotčené veřejné činitele čis. 4157.
- použití vlivu podplácenou osobou není složkou objektivní, nýbrž jen složkou subjektivní skutkové podstaty přečinů podle § 2 odst. čis. 3 a dle § 3 odst. čis. 3 zák. čis. 178/1924 čis. 4157.
- stačí, že uplatňování vlivu (po případě i jen domnělého) bylo předpokládáno, zamýšleno, nanejmé podplácenou osobou výslovně nebo mlčky (konkludentně) slíbena, třebaž pak k uskutečnění slibu nedošlo čis. 4157.
- uplatňování vlivu na veřejné činitele je činností trestním zákonem zásadně ihned v samém zárodku zakázanou, za niž odměna již podle povšechných zásad mravních a právních nepřisluší, jednáním nemravným a zákonem zapovězeným, jež není podle § 879 obč. zák. způsobilým předmětem platné smlouvy čis. 4157.
- každý peněžitý dar, pokud nepředstavuje prospěch jen zcela nepatrný, pokud se týče dar toho druhu, mající hodnotu peněžní, poskytovaný veřejnému činiteli z důvodů jeho služby a ve vztahu k jeho služebním úkonům, jest již sám o sobě vždy zavadný a proto nepřipustný, a nemůže býti označován za »zvyklost«, jež by měla býti omluvou čis. 4160.
- jde o přečin podle § 3 odst. 1 pokud se týče podle § 2 odst. 1 zák. o úplatkářství, prozrazovali skladmistr dráhy obchodníku v dohodě s ním za peněžité odměny zásilky konkurence čis. 4160.
- pojem »nepatrného prospěchu« má v § 2 odst. 2 zák. čis. 178/1924 vztah jen k majetkovým nebo jiným zájmům veřejného činitele, nikoliv osoby úplatek poskytující; pro onen pojem nelze použiti zcela všeobecně sčítací zásady § 173 tr. zák. čis. 4160.
- pro přečin podle § 3 odst. 2 (§ 2 odst. 2) zák. čis. 178/1924 nezáleží na tom, zda byl jednáním pachatelovým dotčen důležitý veřejný zájem čis. 4160.

Uplatňování vlivu na veřejné činitele viz úplatkářství.

Úplně zbavení užívání rozumu: dle § 2 a) tr. zák. čis. 4078.

- — — viz též beztrestnost dle § 2 a).

Urážka na cti: dle § 312 tr. zák.: skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. zák. i přestupku podle § 312 tr. zák. předpokládají, že veřejný činitel vykonává v čase, kdy se mu pachatel zprotivil, pokud se týče ho urazil, svůj úřad nebo svou službu čis. 4138.

- — — pro zločin podle § 81 tr. zák. je dalším předpokladem, že tu byl konkrétní úkon spadající pod povšechný pojem výkonu veřejného úřadu (veřejné služby), an předmětem zlého úmyslu § 81 tr. zák., zmařiti výkon úřadu neb služby, může býti jen individuálně vybrocený zákrok veřejného činitele, směřující k určitému úkolu podle rozsahu úřadu (služby) mu náležejícímu, avšak pro skutkovou podstatu § 312 tr. zák., který nechrání, jako § 81 tr. zák., nerušenost konkrétních výkonů veřejných úřadů a služeb, nýbrž povšechně vážnost veřejných činitelů, takového vztahu přítomnosti veřejného činitele na místě činu k určitým zákrokům, spadajícím do oboru jeho úřadu (služby), zapotřebí není; stačí, byl-li na místě urážky přítomen z důvodu svého úřadu (služby) a za účelem jeho (jejího) výkonu čis. 4138.
- — — obecní starosta koná svůj úřad již přítomností v místnosti obecního úřadu, do které vešel k vůli vyřízení některé věci dosud nevyřízené, a nepozbývá zvláštní ochrany § 312 tr. zák. ani tím, že přerušil vyřízení této věci, by vyslechl a rozhodl žádost strany, dostavivší se k němu jako k obecnímu starostovi, ani tím, že se bránil proti nepřístojnému chování se této strany způsobem, který by jinak neměl nic společného s výkonem služby obecního starosty čis. 4138.

- § 313 tr. zák.: shledal-li soud v jednání, kvalifikovaném obžalobou jako zločin § 81 tr. zák., jen urážku skutkem, jest povinen učiniti skutkové zjištění i ohledně okolností, podmiňujících podle druhého odstavce § 313 tr. zák. použití vyšší trestní sazby; neučinil-li tak, nehodnotiv svědeckou výpověď v tomto směru, jde o vadu neúplnosti rozsudku podle § 281 čis. 5 tr. ř., sloužící k dolíčení předpokladu zmatku čis. 11 § 281 tr. ř. čis. 4184.
- urážkou skutkem ve smyslu § 313 tr. zák. jest jednání, směřující přímo nebo nepřímo proti nedotknutelnosti těla vrchnostenské osoby; nespadá sem plivnutí před ní na zem čis. 4278.
- dle §§ 487 a násl. tr. zák.: i věc podle zákona přípustná a samozřejmá nemusí se vždy srovnávat se zásadami slušnosti čis. 4058.
- pokud jde o vinění z nesociálního činu, bylo-li tvrzeno, že odběratelé byli administraci zaniklého listu žalováni o placení po dlouhé době bez upomínky čis. 4058.
- pokud je oprávněn k obžalobě pro urážku na cti majitel zaniklého listu (§ 27 zák. čis. 124/1924) čis. 4058.
- knihkupec, prodáv knihy, jejíž původce, nakladatel a tiskař jsou v cizině a nemohou proto býti postaveni před tuzemský soud (§ 1 odst. 2 tisk. nov., § 24 tisk. nov.), nedopouští se urážky na cti, aniž ho stihá zodpovědnost za zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. nov., neznal-li závadný obsah knihy a nemohl-li si proto býti vědom toho, že se rozšiřováním knihy dotýká cti jiného čis. 4069.
- uložení pořádkového trestu (možnost takového trestu) nevylučuje stíhání a potrestání trestním soudem čis. 4084.
- přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 489, 491 tr. zák. promlčují se ve třech měsících čis. 4084.
- subjektivní skutková podstata urážky na cti předpokládá, že měl pachatel (v době činu) aspoň vědomí o urážlivé povaze projevu, najmě že viní koho z opovrhlivých vlastností nebo ho vydává ve veřejný posměch tak, že může býti zlehčen ve vážnosti a v úctě čis. 4133.
- právo kritiky jest sice složkou veřejného života a zaručeno v § 117 ústavní listiny, leč v každém případě jest třeba zkoumat, zda kritika nevybočuje z mezi vytýčených předpisů §§ 487 a násl. tr. zák., zda se nedotýká obsahem a formou mravních kvalit napadeného, zda nenabývá takového rázu hanlivého a sesměšňujícího, že se tím dotčený snižuje v úctě a ve vážnosti čis. 4143.
- tyká-li se urážlivý výrok (že za příslibení domovského práva židům byla slíbena odměna) celého obecního zastupitelstva, jest oprávněn k soukromé obžalobě pro urážku na cti i starosta čis. 4173.
- vyhrožovala-li manželka manželovi (v době rozvodu) děláním dluhů na jeho jméno a na jeho účet, nedopouští se ani manžel ani ten, kdo na jeho žádost napsal a v novinách uveřejnil výstrahu, by jí nikdo nedával nic na dluh, urážky na cti čis. 4199.
- urážlivý útok jest zkoumat jako celek, aniž lze se spokojiti jen zkoumáním toho, zda mají urážlivou povahu jednotlivé úseky, věty nebo slova zprávy čis. 4215.
- při posuzování otázky, zda se pozastaveným útokem snižuje neb aspoň ohrožuje způsobem v trestním zákoně vytýčeným v očích spoluobčanů ona vážnost a úcta postiženého, na kterou má nárok podle své osobnosti, jest zkoumat obsah, smysl a dosah pozastavené zprávy čis. 4215.
- byl-li soukromý obžalobce viněn ze zneužití veřejné funkce k osobním prospěchům (že se jako člen obecního zastupitelstva a zdravotní komise snažil, by prostřednictvím nemocničního personálu získal co nejvíce pohřbů osob v nemocnici zemřelých pro svůj pohřební ústav), musí se i důkazy, jimiž měla býti dokázána správ-

- nost tohoto vinění, nésti k činům, spadajícím do doby, kdy onu funkci zastával čis. 4272.
- výrazy přehánějící a zobecňující (na př. aby celý personál byl mu k službám a by se všechny pohřby děly jeho ústavem) nelze bráti doslovně čis. 4272.
- je-li kdo z té oné příčiny nezodpovědný před trestním zákonem, není tím zbaven své cti; útoky na svou čest může sám stíhati, není-li úplně zbaven svéprávnosti čis. 4300.
- dle § 488 tr. zák.: nepočestným ve smyslu § 488 tr. zák. není o sobě každé jednání, přičítící se právnímu řádu, pouhé překročení předpisů, jež mají v zápětí jen civilněprávní následky; taková překročení, nemajíce o sobě vztah k čestnosti, mohou zasahovati do oboru cti teprve vzhledem k okolnostem, jimiž jsou doprovázena čis. 4107.
- výčitka úmyslného protahování sporu o sobě není obviněním z nepočestného činu ve smyslu § 488 tr. zák., a mohla by býti takovým obviněním jen za zvláštních okolností, jež by kvalifikovaly vytýkané jednání jako nečestné; pokud není takovou okolností způsobení zvýšených nákladů sporu o sobě; subjektivní stránka čis. 4107.
- dle §§ 488, 491 tr. zák.: byla-li jádrem útoků článku povšechná výtka, že se správa (pivovaru) vede nepořádně a nedbale, any jednotlivé ve článku uvedené skutečnosti sloužily zřejmě jen jako doklady pro správnost oné povšechné výtky, a byly-li ony útoky označeny všeobecně za neomalené a lživé, aniž bylo vysloveno, ve kterých určitých směrech jsou takovými, nejde v tomto projevu o vinění ve smyslu § 488 tr. zák., nýbrž ve smyslu § 491 tr. zák. čis. 4188.
- podle druhého odstavce § 491 tr. zák. není tu třeba, by byl proveden důkaz pravdy o neomalenosti a lživosti každého jednotlivého útoku, nýbrž stačí, prokázáno-li, že jsou ony útoky v podstatě takové povahy čis. 4188.
- otázku, zda se důkaz pravdy podařil, nelze tu posuzovati podle číselného poměru dokazovaných (nedokazovaných) skutečností, ve článku tvrzených, nýbrž jest přihlížeti k výsledkům průvodního řízení jako k celku, uvážiti opodstatněnost a závažnost zjištěných okolností a zkoumat, zda neospravedlňují aspoň subjektivně povšechnou výtku článku, že se správa (pivovaru) jako celek vede nepořádně a nedbale čis. 4188.
- dle § 489 tr. zák.: jde o skutečnost života soukromého, o níž jest důkaz pravdy vyloučen (stalo-li se vinění tiskem), bylo-li o kom tvrzeno, že není duševně normální čis. 4300.
- o skutečnostech, dotýkajících se soukromého života, jest důkaz pravdy (pravděpodobnosti) vyloučen i s hlediska veřejného zájmu podle § 4 tisk. nov. čis. 124/1924 čis. 4300.
- bylo-li prostředkem, jímž kdo uveden ve veřejný posměch, vytknutí skutečnosti ze soukromého života (duševní choroby), je důkaz pravdy vyloučen i, bylo-li by čin podřaditi pod ustanovení § 491 tr. zák. čis. 4300.
- otázka, zda byl pachatel zvláštními okolnostmi nucen uvést ve známost skutečnost soukromého života, nepřichází v úvahu, stal-li se projev v díle tiskovém čis. 4300.
- § 490 tr. zák.: zásada platná v řízení pro urážky na cti, že jest obžalovanému uloženo, by tvrdil a dokázal pravdivost (pravděpodobnost) závadných tvrzení, neplatí v trestním řízení o nekalé soutěži čis. 4178.
- byla-li jádrem útoků článku povšechná výtka, že se správa (pivovaru) vede nepořádně a nedbale, any jednotlivé ve článku uvedené skutečnosti sloužily zřejmě jen jako doklady pro správnost oné povšechné výtky, a byly-li ony útoky označeny všeobecně za neomalené a lživé, aniž bylo vysloveno, ve kterých určitých směrech jsou takovými, nejde v tomto projevu o vinění ve smyslu § 488 tr. zák., nýbrž ve smyslu § 491 tr. zák. čis. 4188.

- — — podle druhého odstavce § 491 tr. zák. není tu třeba, by byl proveden důkaz pravdy o neomalenosti a lživosti každého jednotlivého útoku, nýbrž stačí, prokázáno-li, že jsou ony útoky v podstatě takové povahy č. 4188.
- — — otázku, zda se důkaz pravdy podařil, nelze tu posuzovati podle číselného poměru dokázaných (nedokázaných) skutečností, ve článku tvrzených, nýbrž jest přihlížeti k výsledkům právního řízení jako k celku, uvážiti opodstatněnost a závažnost zjištěných okolností a zkoumati, zda neospravedlňují aspoň subjektivně povšechnou výtku článku, že se správa (pivovaru) jako celek vede nepořádně a nedbale č. 4188.
- — — ustanovení § 490 tr. zák. o vyloučení důkazu pravdy, vztahuje-li se obvinění na čin, který lze stíhati jen k žádostí třetí osoby, chce zameziti, by soud nemohl oklikami zjistiti, že se kdo stal vinným soukromožalobním deliktem č. 4215.
- — — odhodlal-li se k žalobě oprávněný stíháním pro soukromožalobní delikt vydati okolnosti soukromého deliktu veřejnosti soudního řízení, lze prováděti důkaz pravdy i soudními spisy (svědeckými výpověďmi), vztahujícími se na tyto soukromé delikty č. 4215.
- — — důkaz pravdy musí se krýti s povahou obviňování soukromého obžalobce č. 4277.
- — — byl-li soukromý obžalobce viněn ze zneužití veřejné funkce k osobním prospěchům (že se jako člen obecního zastupitelstva a zdravotní komise snažil, by prostřednictvím nemocničního personálu získal co nejvíce pohřbů osob v nemocnici zemřelých pro svůj pohřební ústav), musí se i důkazy, jimiž měla být dokázána správnost tohoto vinění, nésti k činům, spadajícím do doby, kdy onu funkci zastával č. 4272.
- — — výrazy přehánějící a zobecňující (na př. aby celý personál byl mu k službám a by se všechny pohřby děly jeho ústavem) nelze bráti doslovně č. 4272.
- — — jde o skutečnost života soukromého, o niž jest důkaz pravdy vyloučen (stalo-li se vinění úskem), bylo-li o kom tvrzeno, že není duševně normální č. 4300.
- — — bylo-li prostředkem, jímž kdo uveden ve veřejný posměch, vytknutí skutečnosti ze soukromého života (duševní choroby), je důkaz pravdy vyloučen i, bylo-li by čin podřadit pod ustanovení § 491 tr. zák. č. 4300.
- — — **dle § 491 tr. zák.:** byla-li urážka (§ 491 tr. zák.) pronesena v soukromém bytí, nejde o čin spáchaný veřejně, nýbrž může jíti jen o spáchaní činu před více lidmi č. 4166.
- — — před více lidmi znamená, že mohl býti urážlivý výrok slyšen aspoň dvěma přítomnými osobami; tomu tak není, byl-li výrok pronesen k jedné osobě tak, že kromě ní nemohl jej nikdo z přítomných slyšeti č. 4166.
- — — nevěřejně pronesený výrok nestane se veřejným ani tím, že se dalším sdělováním dostane na veřejnost č. 4166.
- — — v § 491 tr. zák. jest dvojí skutková podstata: hanění (Schmähung) a sesměšňování (Verspottung) č. 4215.
- — — hanění (§ 491 tr. zák.) záleží v obvinění, že kdo předsevzal zneuctivající jednání, nebo že jest alespoň tokového jednání schopen, aniž by se při obviňování tom uváděly určité okolnosti č. 4215.
- — — sesměšňování (§ 491 tr. zák.) záleží zpravidla ve vyzdvihování tělesných nebo duševních vad, by tím byl kdo ve veřejném mínění učiněn směšným a by tím byl snižován ve vážnosti a úctě; duševní vady, tvořící podklad sesměšňování, nesmějí se zakládati na zneuctivajícím jednání nebo činění postiženého, nebo tkviti v jeho povaze, takového jednání schopné; při vytýkání takových vad by nešlo o sesměšňování, nýbrž o hanění č. 4215.
- — — označení koho jako nepravdomluvného (ironicky »pravdomluvka«) a nactiutrháče spadá pod pojem »hanění«, nikoliv »sesměšňování« č. 4215.

- — — výraz »klerikál« je poukazem na určité politické přesvědčení č. 4215.
- — — sesměšňování spadá jen tehdy pod § 491 tr. zák., je-li napadený projevem uváděn v nebezpečí, že v očích jiných lidí ztratí na předpokladech vážnosti a úcty, na niž má nárok podle své osobnosti, jak se projevuje v jeho vlastnostech a smýšlení, při časopise podle úrovně, jak se projevuje zejména v zastávaných tendencích, ve způsobu psaní a v hodnotě článků č. 4236.
- — — nestačí pouhý nepřístojný výraz, ani pouhé obraty rázu humoristického, dobírání si, úsměšky a pod. č. 4236.
- — — v drobné zmínce o časopise, že si rád pokecá, nelze spatřovati sesměšňování podle § 491 tr. zák. č. 4236.
- — — byla-li jádrem útoků článku povšechná výtka, že se správa (pivovaru) vede nepořádně a nedbale, any jednotlivé ve článku uvedené skutečnosti sloužily zřejmě jen jako doklady pro správnost oné povšechné výtky, a byly-li ony útoky označeny všeobecně za neomalené a lživé, aniž bylo vysloveno, ve kterých určitých směrech jsou takovými, nejde v tomto projevu o vinění ve smyslu § 488 tr. zák., nýbrž ve smyslu § 491 tr. zák. č. 4188.
- — — **odst. 2:** podle druhého odstavce § 491 tr. zák. není tu třeba, by byl proveden důkaz pravdy o neomalenosti a lživosti každého jednotlivého útoku, nýbrž stačí, prokázáno-li, že jsou ony útoky v podstatě takové povahy č. 4188.
- — — bylo-li prostředkem, jímž kdo uveden ve veřejný posměch, vytknutí skutečnosti ze soukromého života (duševní choroby), je důkaz pravdy vyloučen i, bylo-li by čin podřadit pod ustanovení § 491 tr. zák. č. 4300.
- — — **§ 492 tr. zák.:** v případech, kde se obviňování děje znamenitými připadajícími na více osob náležejících jistému sboru, okruhu a pod., aniž je patrné, na kterou z nich se urážlivý útok vztahuje, je každá z těchto osob dotčena na své cti, a je následkem toho k podání soukromé obžaloby oprávněna každá z nich, jež se podle způsobu výtky musí obávat, že bude třetími osobami pokládána za osobu nebo za jednu z osob, na něž se urážlivý projev vztahuje č. 4173.
- — — **dle § 496 tr. zák.:** odpovědnost rozšiřovatelů z důvodu zanedbání povinné péče vztahuje se výlučně k tiskopisům, jejichž obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu; přestupek § 496 tr. zák. nestane se přečinem ani, byl-li spáchan tiskopisem č. 4346.
- — — **dle § 497 tr. zák.:** skutková podstata přestupku podle § 497 tr. zák. předpokládá přímý úmysl pachatelův hanobiti napadeného; k přičítání útoku na čest jiné osoby s hlediska § 497 tr. zák. zodpovědnému redaktoru periodického časopisu, v němž útok uveřejněn, nestačí nedbalost redaktorova (zanedbání povinné péče) č. 4168.
- — — **dle čl. V. zák. č. 8/1862:** veřejný úřad ve smyslu čl. V. č. 8/1863 nelze stotožňovati s jednotlivými, v době urážky u úřadu činnými úředníky, ani s jich souhrnem č. 4274.
- — — podle třetího odstavce čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863 jsou (za dalších předpokladů tam uveděných) předmětem i veřejné obžaloby jen přečiny, nikoliv i přestupky proti bezpečnosti cti č. 4278.
- — — výslech obviněného pro přečin proti bezpečnosti cti (urážkou četnictva) není neplatný a přerušuje promlčení podle poslední věty prvního odstavce § 531 tr. zák., třebaže státní zastupitelství v době tohoto výslechu nemělo ještě svolení ministerstva vnitřního podle druhého odstavce čl. V. zák. č. 8/1862 ř. zák. ke stíhání obviněného; stačí, vykáže-li toto svolení před vynesením rozsudku soudem prvé stolice č. 4294.
- — — legie (legionářské sbory) jsou samostatnou částí (oddělením) československé armády ve smyslu čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863 č. 4299.

- — — urážka legionářů výrokem, že páchali na Sibíři hanebnosti čís. 4299.
- novin viz urážka tiskem (§ 27).
- **presidenta republiky** viz ochrana republiky (§ 11).
- **skutkem** viz urážka na cti (§ 313).
- **souboru osob** viz urážka na cti (§ 492 tr. zák.).
- **tiskem** (zák. čís. 124/1924): otázka, zda byl pachatel zvláštními okolnostmi nucen uvést ve známost skutečnost soukromého života, nepřichází v úvahu, stal-li se projev v díle tiskovém čís. 4300.
- — § 1 viz urážka na cti (§ 487 a násl.).
- — § 4: beztrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. není účasten pachatel, který, zneužívaje práva volné kritiky, pod záminkou, chránit veřejný zájem, podkopává čest listu jemu nepřijemného způsobem, jenž nemá nic společného s ochranou veřejných zájmů; nestačí ani souběžný úmysl pachatelův chránit také veřejný zájem, bylo-li jeho hlavním cílem útočit na list napadený čís. 4143.
- — — o skutečnostech, dotýkajících se soukromého života, jest důkaz pravdy (pravděpodobnosti) vyloučen i s hlediska veřejného zájmu podle § 4 tisk. nov. čís. 124/1924 čís. 4300.
- — § 6: podle § 24 a citovaného v něm § 6 tisk. nov. čís. 124/24 při tiskopisu neperiodického zodpovědnost za zanedbání povinné péče podle ustanovení § 6 stihá nakladatele (vydavatele) a, není-li znám, zodpovědného správce tiskárny, nikoli však osoby spolupůsobivší při obvyklém rozšiřování tiskopisu, na př. obstaravatele prodeje, knihkupce, leč by si byl knihkupec vědom toho, že se rozšiřování pozastaveného neperiodického tiskopisu dotýká cti soukromého obžalobce; nestačí nedopatření čís. 4069.
- — § 12: zahájením trestního řízení proti zodpovědnému redaktorovi a vydavateli periodického tiskopisu staví se promlčecí lhůta proti (neznámému) pisateli urážlivého článku čís. 4133.
- — § 13: není důvodu k postupu podle § 13 tisk. nov. (zák. čís. 124/1924), zprošťuje-li soud obžalovaného vlastně proto, že tvrzení pozastaveného článku jest jednak pravdivé, jednak není urážkou na cti, a jen nadbytečně přiznává obžalovanému beztrestnost podle § 4 tisk. nov. čís. 4227.
- — § 17: při odškodném podle § 39 zákona proti nekalé soutěži — podobně jako při odškodném podle § 17 tisk. nov. čís. 124/1924 — nejde o soukromoprávní nárok na náhradu škody majetkové, nýbrž o odškodné za příkoří činem způsobené a za jiné osobní újmy, tedy o odškodné na statcích nehmotných čís. 4059.
- — § 27: pokud jde o vinění z nesociálního činu, bylo-li tvrzeno, že odběratelé byli administrací zaniklého listu žalováni o placení po dlouhé době bez upomínky čís. 4058.
- — — pokud je oprávněn k obžalobě pro urážku na cti majitel zaniklého listu (§ 27 zák. čís. 124/1924) čís. 4058.
- — — pro posouzení otázky, zda byl pozastaveným článkem uražen list (periodický tiskopis) jako takový (§ 27 tisk. nov.), či zodpovědný redaktor (jiní členové redakce), jest přihlížeti nejen k souvislosti jednotlivých míst soukromou obžalobou pozastavených, nýbrž i k souvislosti s nepozastaveným obsahem článku; rozhoduje způsob, jak nepředpojatý čtenář listu při rozumném výkladu bude chápati, kdo byl vlastně uražen čís. 4228.
- — — v drobné zmínce o časopise, že si rád pokecá, nelze spatřovati semšňování podle § 491 tr. zák. čís. 4236.
- **promlčení:** za souhlas ke stíhání člena Národního shromáždění bylo ve smyslu § 1 zák. čís. 126/1924 »žádáno« teprve, když byla žádost u příslušné sněmovny (u předsednictva) skutečně podána, nikoli již, když byla žádost soudem napsána čís. 4076.
- — zahájením trestního řízení proti zodpovědnému redaktorovi a vydavateli periodického tiskopisu staví se promlčecí lhůta proti (neznámému) pisateli urážlivého článku čís. 4133.

- — dnem, kdy soud požádal předsednictvo senátu o souhlas ke stíhání obviněného senátora, stavi se podle § 1 zák. čís. 126/1924 promlčecí doba až do dne, kdy soud úředně zvěděl, že nastala událost, jež má v zápětí, že onoho souhlasu k trestnímu stíhání není již zapotřebí (kdy bylo vydáno rozhodnutí presidenta republiky, jimž byl senát rozpuštěn) čís. 4240.
- — **zák. čís. 126/1924** viz urážka tiskem — promlčení.
- **Urychlené vyřízení žádosti:** za odpis daní a úplatek čís. 4052.
- **Urychlení úředního výkonu:** za úplatek čís. 4047.
- **Úřad:** pokud jeho hanobení je hanobením republiky čís. 4203.
- — **veřejný** viz veřejný úřad.
- **Úřední hodiny:** práce mimo ně a úplatek čís. 4047.
- — **výkon:** jeho urychlení za úplatek čís. 4047.
- **Úředník soudní kanceláře:** pod ustanovení § 4 zákona o úplatkářství spadá i přijetí daru úředníkem (soudní kanceláře) za práci (za provedení zápisů v pozemkové knize a za doručení knihovních výpisů) vykonanou mimo úřední hodiny za účelem urychlení úředního výkonu čís. 4047.
- — **veřejný: dle §§ 68, 81, 312 tr. zák.:** kontinuita služebního výkonu opravňuje hajného k nutným výkonům i mimo vlastní revír (§ 58 lesního zákona, § 4 zák. ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák.) čís. 4116.
- — — starosta obce koná svůj úřad již přítomností v místnosti obecního úřadu k vůli vyřízení některé dosud nevyřízené věci; ochrany § 312 tr. zák. nepozbývá ani tím, že přerušil vyřízení této věci, by vyslechl a rozhodl žádost dostavivší se strany, ani tím, že se bránil proti nepřístojnému chování se této strany způsobem, který by jinak neměl nic společného s výkonem služby obecního starosty čís. 4138.
- — — učitel náboženství (katecheta) je státním úředníkem ve smyslu druhého odstavce § 101 tr. zák. a veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. zák. čís. 4193.
- — — koná svůj úřad i na chodbě, kam vyšel za pachatelem, vstoupivším před tím do třídy, by ho upozornil na nepřipustnost jeho počinání čís. 4193.
- — — formální oprávnění k výkonu, který jest provést jen na žádost strany, závisí na tom, že tu byla v době provádění výkonu tato žádost neb aspoň svolení k němu čís. 4202.
- — — ohledač dobytka a masa jest veřejným úředníkem ve smyslu § 68 tr. zák.; není však formálně oprávněn (§ 81 tr. zák.) provést ohledání dobytčete (stáje), projevila-li strana způsobem pro něho zjevným vůlí, že si již dobytčího pasu nepřeje (prohlásivši, že dobytče prodati již nechce) čís. 4202.
- — — ustanovení § 102 železničního provozního řádu (cis. nař. ze 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. z roku 1852) o oprávnění železničních zřízenců zadržeti osoby, přestoupivší předpisy onoho řádu, platí i pro zřízení elektrických pouličních drah; k oněm předpisům patří i zákaz poškodit nebo znečistit vozidla čís. 4246.
- — — výkon práva hlídače (hajného) podle § 6 zákona ze 16. června 1872, čís. 84 ř. zák., který platí i pro lesní hajné a pro Moravu, není omezen na obvod, pro který jest hajný ustanoven, nýbrž jest mu je přiznati i v bezprostředním okolí služebního obvodu čís. 4264.
- — — jde proto o výkon onoho práva, odebírá-li lesní hajný na hranicích svého revíru (služebního obvodu) v sousedním lese pilku důvodně podezřelému z krádeže stromku v lese svěřeném jeho dohledu čís. 4264.
- — — přibráním koho (obecního zřízence — polního hlídače) vrchnostenskou osobou (četnických strážmistrem) k úřednímu (služebnímu) úkonu (k četnické asistenci) nenabývá přibráný zvláštní ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. čís. 4278.

- — — zřízení soudcem je zřízení soudem a příkaz soudce jest příkazem soudou (státního úřadu), příkazem vrchnostenským čís. 4283.
- — — ochrany podle § 68 (81, 312) tr. zák. požívá nejen soudce, určuje k návrhu souseda hranice pozemků, a četnický strážmistr při určení tom asistující, nýbrž i pomocník civilního geometra, umísťuje z příkazu soudce mezníky tam, kam soudce nařídil (kopaje jámu pro mezníky) čís. 4283.
- — — v případném předpokladu obžalovaných, je jde v úkonech soudní a jeho zmocněnců o neoprávněný zásah do jejich práv, protože se nedostává věcných předpokladů takového zákroku soudou, šlo by jen o mylný výklad zákonných pojmů »konání úřadu (služby)« a »vykonávání vrchnostenských příkazů« ve smyslu § 68/81 tr. zák., tudíž o neznanost trestního zákona, jež jest podle § 3 tr. zák. bez vlivu na trestnost jednání čís. 4283.
- — — pojal-li lesní zřízenec podezření, že by pachatel, jehož spatřil v lese svěřeném jeho dozoru a stopoval, mohl v lese škodit, an měl sebou ruční pilku, jednal jen za účelem kontinuity služebního-úkonu (§§ 57 a 58 lesního zákona), když, počkav na lesní cestě vedoucí cizím lesem na pachatele, prohlásil pilku za zabavenou a vyzval ho, by mu ji vydal čís. 4348.
- — — kdy vyvíňuje (§ 2 e) tr. zák.) omyl ohledně oprávnění lesního zřízence zakročovat v cizím revíru? čís. 4348.
- — — dle § 101 tr. zák. viz zneužití moci úřední.
- — — dle § 153 tr. zák. viz uškození na těle dle § 153 tr. zák.

Ushování ukradené věci viz podílnictví.

Usměšky: nejsou sesměšňováním dle § 491 tr. zák. čís. 4296.

Usnesení: soud není oprávněn své usnesení, jímž odsouzenému účinky amnestie bezpodmínečně přiznal, zrušiti z důvodu jakéhokoli čís. 4103.

- — — právoplatné rozhodnutí soudní smí býti změněno jen v případech, v nichž zákon propůjčuje soudou právo k takovému postupu nebo takový postup ukládá; ve všech jiných případech jsou právoplatná rozhodnutí soudní nezměnitelná čís. 4275.

Uspořádání provozování hudebních skladeb: o sobě stačí k objektivní skutkové podstatě přečinu podle § 45 nového autorského zákona; platí tu dvojí zodpovědnost za zásah; zodpovědnost provozovatelova i zodpovědnost pořadatelova čís. 4305.

Ústnost: porušení zásady ústnosti čís. 4250.

- — — viz též právo dñizeni.

Uškození na těle: úmyslné: dle § 152 tr. zák.: nejasnost a vnitřní rozpor výroku porotců podle čís. 9 § 344 tr. ř., odpověděli-li kladnou odpovědí k eventuální otázce na zločin těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák. a na přečin proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák. vlastně kladně ke zločinu zabití (jenže jeho skutkovou podstatu rozložili na dvě samostatné otázky, které vedle sebe nemohou obstáti), ač před tím ke zvláštní otázce na zločin zabití podle § 140 tr. zák. odpověděli záporně čís. 4144.

- — — dle § 153 tr. zák.: nutným předpokladem zločinu podle § 153 tr. zák. jest porušení tělesné neporušenosti, které již podle obecného významu pojmu »poškození na těle« vyžaduje jisté pathologické změny v postižené části těla; pro tento pojem nestačí začervenalost tváře (červené otisky prstů) provázející ránu políčkem čís. 4146.
- — — učitel náboženství (katecheta) je státním úředníkem ve smyslu druhého odstavce § 101 tr. zák. a veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. zák. čís. 4193.
- — — koná svůj úřad i na chodbě, kam vyšel za pachatelem, vstoupivším před tím do třídy, by ho upozornil na nepřipustnost jeho počínání čís. 4193.
- — — zákon pokládá poškození na těle způsobené jen ve rvačce za poškození samo o sobě nikoliv úmyslné, nýbrž nedbalé čís. 4196.

— — — nelze proto poškození na těle způsobené ve rvačce považovati za zločin podle § 153 tr. zák., který předpokládá úmyslnost poškození čís. 4196.

— — — zřízenec státního úřadu policejního (inspektor) jest úředníkem veřejným ve smyslu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák.; zakročuje-li v čele policejního mužstva proti pouličním demonstrantům, vykonává své povolání a požívá zvýšené ochrany § 153 tr. zák. čís. 4211.

— — — souběh zločinu podle § 153 tr. zák. se zločinem podle § 99 tr. zák. čís. 4237.

— — — veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. zák. je, kdo je mocí přímého nebo nepřímého veřejného příkazu povinen obstarávati záležitosti vládní. K záležitostem vládním patří i záležitosti spadající do oboru správy státních rybníků, najmě i konání služby státní rybní strážě čís. 4331.

— — — státní rybní strážník jest veřejným úředníkem po rozumu § 153 tr. zák. čís. 4331.

— — — dle § 155 a) tr. zák.: ke skutkové podstatě podle § 155 a) tr. zák. není třeba zjišťovati zvláště úmysl způsobiti některý z těžkých následků uvedených v § 152 tr. zák., je-li zjištěno, že byl i jen lehké ublížení na těle bylo způsobeno takovým nástrojem a takovým způsobem, s nímž obyčejně bývá spojeno nebezpečí života čís. 4053.

— — — jest však třeba (kromě úmyslu alespoň nepřátelského vůbec) zjistiti vědomí pachatelovo o životu lidskému obyčejně nebezpečné povaze a o nebezpečném použití nástroje, který pachatel zvolil k provedení činu čís. 4053.

— — — poranění, třebas o sobě lehké, musí býti přivoděno nejen takovým nástrojem, nýbrž zároveň i takovým způsobem, s nímž obyčejně bývá spojeno nebezpečství života čís. 4053.

— — — dle § 156 c) tr. zák.: pro posouzení pojmu »trvalé nezpůsobilosti k povolání« ve smyslu § 156 c) tr. zák. nemohou býti směrodatny okolnosti spadající do sféry čiré nevypočitatelné a nepředvídatelné nahodilosti (je-li při nebezpečnosti operace pochybno, zda by ji poškozený přežil, a, i kdyby ji přestál, zda by ji nezpůsobilost k povolání byla odstraněna) čís. 4039.

— — — dle § 157 tr. zák.: zákon pokládá poškození na těle způsobené jen ve rvačce za poškození samo o sobě nikoliv úmyslné, nýbrž nedbalé čís. 4196.

— — — nelze proto poškození na těle způsobené ve rvačce považovati za zločin podle § 153 tr. zák., který předpokládá úmyslnost poškození čís. 4196.

— — — dle § 411 tr. zák.: rozlišení skutkových podstat dokonané loupeže a krádeže (uškození na těle podle § 411 tr. zák.) čís. 4195.

— — — opomenutí dáti otázku eventuální na přest. § 411 tr. zák. čís. 4195.

— — — kulposní (§§ 335, 337 tr. zák.): zavinění řidiče automobilu viz automobil.

— — — opomenutí eventuální otázky na přečin § 335 tr. zák. k hlavní otázce na zločin vraždy čís. 4043, 4258.

— — — zákon (§§ 335, 337 tr. zák.) spokojuje se s takovou měrou opatrnosti, kterou lze požadovati na každém člověku, dbalém povinností k okolí, nechce však trestati opomenutí vzešlé z nedostatku kromobyčejných vlastností (zvláštní duchapřítomnosti) čís. 4056.

— — — za tmavé noci musí býti každý povoz, jedoucí po silnici, opatřen rozžatou svítlnou, která má býti umístěna tak, by ji bylo z daleka pozorovati čís. 4086.

— — — noci jest doba, po kterou není denního světla; tmavou jest noc, není-li nedostatek denního světla ani částečně nahrazen zřídly světla jinak v noci účinnými (měsícem a hvězdami) čís. 4088.

— — — povinnost řidičů povozů (vozidel) pohybujících se na veřejných silnicích k ostražitosti a opatrnosti nutně k zamezení nehod nemá právní důvod jen v silničních řádech a nelze rozsah povinností té

omeziti na šetření příkazů a zákazů těchto řádů. Jízda po veřejné silnici již o sobě ukládá řidiči kteréhokoliv vozidla povinnost, by učinil vše, co omezuje nebezpečí srážek a nehod na nejmenší míru, a opomenul vše, co přispívá ke vzniku nebo ke zvýšení takového nebezpečí č. 4088.

— — — spoluzavinění jiné osoby nemůže zbaviti zodpovědnosti pachatele, přičinil-li ke společně přivoděnému výsledku z vlastní nedbalosti rovněž jednu ze složek, pro něž došlo ke škodnému výsledku č. 4099.

— — — železniční služba při specifické povaze nebezpečnosti tohoto provozu nečiní zodpovědným za bezpečnost dopravy osobu jedinou, rozkládajíc povinnost přesné dopravní služby a bezvadného dozoru na více jedinců, ukládá větší řadě zaměstnanců zachovávat určité předpisy toho kterého způsobu služby, a činí je tak kolektivně zodpovědnými. Povaha služby však nepřipouští prostě spoléhání se, že jiný provede svůj úkol bezvadně č. 4105.

— — — při subjektivní stránce zavinění ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. je třeba zjistiti skutkově nejen, že pachatel znal a si uvědomil jednu část ohrožovacích skutečností z celého souhrnu děje, nýbrž, zda též znal a měl ve své představě v době trestného jednání a opomenutí obraz celé budoucí události, jež pak vedla k trestnému výsledku, zda měl před očima představu všech složek nastávající události v nutném nebo možném jejich vývoji (culpa vědomá); po případě zda aspoň — což k zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. dostačuje — při obecné míře pozornosti a pečlivosti, jakou lze požadovati od člověka průměrného vzdělání a rozhledu a od něho jakožto povinného znáti předpisy určitého druhu služby jakož i znalého příběhů obvyklých při jeho povolání, mohla v něm taková představa vzniknouti (culpa nevědomá) č. 4105.

— — — zasadil-li kdo do pozemku, by jej uchránil před vyšlapáním nebo zajížděním, na ohroženém místě u cesty kameny, jde o přestupek podle § 431 tr. zák. jen, byly-li kameny zasazeny tak, že ohrožovaly bezpečnost osob cestou jdoucích nebo jedoucích č. 4106.

— — — ustanovení silničního řádu, že veškeré vozy mají v levo vyhybatí a v pravo předjížděti, předpokládá a vyžaduje povšechné zachovávaní jízdy v levo, by tak i nepředvídané vyhybání a předjíždění bylo umožněno č. 4141.

— — — i při nečekané náhodě (rozhledu bránicím náhodným zasazení očí), pokud nepůsobí tak rychle a intenzivně, že není v lidské moci jí čeliti, jest zachovati povinnou opatrnost, kterou by mohlo býti odvráceno nebo zmenšeno nebezpečí pro lidský život č. 4141.

— — — není důvodu, vymeziti pojem nedbalosti pro trestné činy proti bezpečnosti majetku, nanejmé pro přečin úpadku jinak (úzejí), než jest zákonem vymezen pro trestné činy proti bezpečnosti života v § 335 tr. zák. č. 4150.

— — — nebezpečná železniční služba vyžaduje zvýšenou opatrnost a přísné dodržování předpisů, daných v zájmu bezpečnosti služby; tyto bezpečnostní předpisy předcházejí jiným předpisům pořádkovým (na př. které nařizují co nejrychlejší provedení posunu); oněch předpisů jest zvýšenou měrou dbáti zvláště za nepříznivých poměrů povětrnostních, třeba i na úkor rychlosti výkonu služby, nelze-li za daných poměrů jinak služební úkon provést č. 4231.

— — — s hlediska trestního zákona nelze posunovači, který měl odstarati současně výkony několika posunovačů, z nichž jeden měl běžeti před soupravou a ostatní se měli rozdělití podle vozů, vytýkati, že stojí na stupátku prvního vozu hleděl obstarati i pozorování jízdní dráhy, i spojovací službu se strojvůdcem č. 4231.

— — — tím však, že dal posunovač znamení k pohybu posunované soupravy, nepřesvědčiv se dříve bezpečným a všelokou pochybnost vylučujícím způsobem o tom, zda jest kolej volná, způsobil situaci,

za jejíž další průběh nese zodpovědnost v rámci §§ 335, 337 tr. zák. č. 4231.

— — — pokud nebyla správně a vstítně vyřešena nalézacím soudem otázka, že obžalovaný mohl i po subjektivní stránce postřici, že jeho jednáním může nastati zjištěný výsledek trestně závažný č. 4231.

— — — pokud jest přibrati dva znalce ke zjištění příčiny, proč se stítilo lešení č. 4242.

— — — nedbale jedná a škodný výsledek z jednání zavinuje podle § 335 (337) tr. zák. každý, kdo poznává neb alespoň může poznati, že jeho jednání je s to, by způsobilo nebo zvětšilo nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí č. 4265.

— — — pro pojem nedbalosti se nevyžaduje poznání (možnost poznání), že z jednání nebezpečí skutečně nastane, nýbrž jen poznání (možnost poznání), že z něho nebezpečí nastati může č. 4265.

— — — nedbalost není vyloučena ani, předpokládal-li pachatel, že nebezpečí z jeho jednání hrozící nenastane, ano bude jeho vzniku zabráněno buď opatrností osoby, již nebezpečí to hrozí, nebo tím, že jiný splní svoji povinnost, onomu nebezpečí čelící č. 4265.

— — — otázka příčinné souvislosti a otázka zavinění (nedbalosti) jsou otázkami smíšenými č. 4265.

— — — zákon v § 335 tr. zák. pokládá zvláštní poměry pachatelovy i zvláštní okolnosti, za nichž pachatel jednal, za rozhodné pro posouzení otázky, zda si pachatel byl nebo mohl býti vědom toho, že jeho jednáním (opomenutím) může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečnoství pro právní statky § 335 tr. zák. chráněné; při řešení této otázky jest přihlížeti i k duševnímu stavu pachatelovu v době činu (§ 2 g) tr. zák.) č. 4303.

— — — k subjektivní skutkové podstatě přečinu podle § 335 tr. zák. se nevyhledává, by pachatel předvídal právě ten způsob neštěstí, který skutečně nastal; stačí, že mohl postřici, že jeho jednáním (opomenutím) může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro právní statky v § 335 tr. zák. uvedené č. 4313.

— — — přestoupení ustanovení § 335 tr. zák. jest dokonáno již, když je dáno ohrožení, jež může vésti k výsledku trestně závažnému, bylo-li toto ohrožení předvídatelné a výsledek pak z něho skutečně nastal č. 4330.

— — — podle § 335 tr. zák. jest odpovědný nejen ten, kdo si byl nebezpečí vědom, nýbrž i ten, kdo si je uvědomiti měl č. 4330.

— — — tím, že kdo dovolil ve svém pískovišti pracovati za obzvláště nebezpečných podmínek, vydal pracující osoby v ohrožení jich tělesné bezpečnosti a převzal za tuto jejich bezpečnost odpovědnost. Bylo jeho povinností učiniti taková opatření, by jakémukoliv nebezpečí zabránil; nestačí, že si počínal pasivně, vydav určité příkazy, o jejichž zachování se však s patřičnou autoritou a energií nepostaral č. 4330.

— — — s hlediska druhé věty § 134 tr. zák. bylo by lze zprostiti obžalovaného odpovědnosti jen, je-li souvislá příčinná řada událostí přerušena vedlejší příčinou, která započíná novou zcela samostatnou příčinnou řadu č. 4330.

— — — **dle §§ 335, 360 tr. zák.:** nejasnost a vnitřní rozpor výroku potoců podle č. 9 § 344 tr. ř., odpověděli-li kladnou odpovědí k eventuální otázce na zločin těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák. a na přečin proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák. vlastně kladně ke zločinu zabití (jenže jeho skutkovou podstatu rozložili na dvě samostatné otázky, které vedle sebe nemohou obstáti), ač před tím ke zvláštní otázce na zločin zabití podle § 140 tr. zák. odpověděli záporně č. 4144.

— — — **dle § 339 tr. zák.** vřiz nevdaná těhotná žena.

- — dle § 431 tr. zák.: uschování nalezeného nevybuchlého granátu (šrapnelu) č. 4066.
- — — zasadil-li kdo do pozemku, by jej uchránil před vyšlapáním nebo zajištěním, na ohroženém místě u cesty kameny, jde o přešůpek podle § 431 tr. zák. jen, byly-li kameny zasazeny tak, že ohrožovaly bezpečnost osob cestou jdoucích nebo jedoucích č. 4106.
- Útisk (zák. č. 309/1921):** pod pojem zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo osoby, které nemělo další účinek než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti, a jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., nestaly-li účinky vážnější, najmě poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší č. 4091.
- po subjektivní stránce přečin útisku podle § 2, odst. 2 zák. o útisku vyhledává vědomí pachatelovo, že nemá právo na konání, opomenutí nebo snášení, jež hledí vynutit č. 4091.
- ustanovení § 2 odst. 2 zákona o útisku nemá (právě tak jako § 82 tr. zák.) na mysli jen zbraně v **technickém slova smyslu**; zbraní po rozumu tohoto ustanovení zákona jest každý předmět, který je způsobilý k zesílení útoku neb obrany proti osobě. Je tudíž zbraní ve smyslu § 2, odst. 2 zák. o útisku i kámen, a to i malý kámen č. 4091.
- čelila-li vyhrůžka k vynucení práva pachateli příslušejícího, nebo, mohl-li se pachatel důvodně (třebas mylně) domnívat, že takové právo má, nejde ani o skutkovou podstatu přestupku podle § 1 zák. o útisku č. 4152.
- Útraty:** útraty zrušovacího řízení se navzájem zrušují, neměla-li úspěch ani zmateční stížnost obžalovaného ani zmateční stížnost soukromého obžalobce č. 4059.
- nevytýká-li soukromý obžalobce v odvodu opožděnost odvolání obžalovaného, nelze mu přisoudit útraty odvodu č. 4059.
- povolení podmíněného odsouzení nelze činit závislým (§ 4 zák. č. 562/1919 sb. z. a n.) na tom, zda odsouzený do určité doby nahradí soukromému obžalobci útraty řízení č. 4103.
- bylo-li při jednom zasedání kárné rady projednáno několik případů, jest výlohy rozdělit na projednávané případy podle slušného uvážení, při němž nemusí rozhodovati jen jejich počet, nýbrž i rozsah a výsledek (anal. § 389 tr. ř.) č. 129 dis.
- v kárném řízení viz řízení kárné.
- **krmení:** drůbeže dané do komise č. 4177.
- Utrhání na cti (§ 209 tr. zák.):** obvinění při hlavním přelíčení před soudem jest udáním u vrchnosti č. 4040.
- — — právo obžalovaného nemluvit pravdu nemůže se zvrhnouti ve výhodu, že smí beztrestně páchat trestné činy; podezřívá-li koho křivě ze zločinu, propadá sankci § 209 tr. zák. č. 4040.
- — — pro posouzení, zda jde o udání ve smyslu § 209 tr. zák., rozhoduje jeho věcný obsah, nikoliv jeho doslov č. 4040.
- — — ve směru subjektivním jest nezbytným předpokladem přičitatelnosti zločinu, by nejen byl zjištěn význam a dosah pozastaveného výroku po stránce objektivní, nýbrž, by bylo i zjištěno a odůvodněno, že si i obžalovaný uvědomil dosah a význam projevu právě tak, jak jej ve směru objektivním pojímal soud č. 4040.
- — — jest lhostejno, z jakého podnětu (z jaké pohnutky) k udání (k obvinění) došlo, zda je pachatel učinil z vlastního popudu, či následkem oznámení jiné osoby, v jaké vlastnosti udavač křivě udání učinil, zda jako svědek či jako podezřelý (obviněný), jaký konečný cíl tím sledoval (zda chtěl obvinění druhého či odvrátit od sebe podezření) č. 4121.
- — — dodatečné odvolání křivého obvinění nečiní pachatele beztrestným č. 4121.
- — — jen v druhém případě § 209 tr. zák. se vyžaduje v subjektivním směru vědomí pachatelovo o možných důsledcích křivého obvinění

v tom směru, jak uvádí druhá věta § 209 tr. zák.; v prvním případě stačí vědomí o nepravdivosti skutkových tvrzení, zakládajících křivě udání z vymyšleného zločinu u vrchnosti č. 4121.

- — — ustanovení § 99 tr. zák. je doplněním ustanovení § 98 b) tr. zák. a může právě přijít teprve v úvahu, není-li tu náležitosti § 98 b) tr. zák. č. 4327.

Uvedení ve strach a nepokoj viz násilí dle § 99.

Úvěr: stěžuje-li se nebo podkopává-li se podnikateli úvěr, seslabuje se jeho pozice v poměru soutěžitzelském č. 4178.

Uvězněný redaktor viz redaktor.

Uzamčenou věcí: po rozumu § 174 II c) tr. zák. je věc opatřená překážkou, jež zamezuje neb alespoň stěžuje přístup k ní nepovoláním osobám, namně překážkou, již umístil majitel mezi věc a cizí osoby v úmyslu a za tím cílem, by byla před nimi chráněna č. 4266.

- — zamezen neb alespoň stížen musí býti sám přístup k věci, nikoliv jen odloučení věci od jiné věci větších rozměrů nebo větší stability č. 4266.

Uzavřená osada (uzavřené místo): pro pojem ten je rozhodné, zda jest v místě činu (na rozdíl od jednoho nebo jednotlivého, o samotě stojícího stavění, čínicího dojem samostatné jednotky, samoty) skupina více budov, tvořících společně osídlení, obec, osadu nebo její část, v jejímž obvodu vzniká čilejší ruch, podmíněný stykem obyvatelů jednotlivých budov, po případě jednotlivých místních skupin budov, frekvencí povozů, pěších, pobýtem dětí, odůvodňující, by se jízda po silnici děla se zvýšenou opatrností. Nezáleží na tom, zda jsou budovy po obou či jen po jedné straně silnice, zda jsou přímo u silnice či poněkud dále, zda jsou těsně vedle sebe či oddělené sady, zahradou, silnicí, potokem atd. č. 4079.

- — jest jí celý okruh země, na němž se zcelená osada rozkládá, takže nelze z obvodu toho vyloučiti úsek, v němž není tak těsného seskupení budov jako v úsecích jiných č. 4083.

— nejde o uzavřené místo ve smyslu § 46 min. nař. č. 81/1910, je-li jedna strana silnice ve směru jízdy na vzdálenost 600 m úplně volná a ojedínělé domy po druhé straně jsou od sebe značně vzdáleny č. 4347.

Uznání pohledávky: ve vyrovnání a podvodný úpadek č. 4318.

Užitek (§ 531 a) tr. zák.): byl-li úplatek spotřebován č. 4047.

Užívání jména: v označení podniku a nekalá soutěž č. 4248.

Vady duševní viz duševní vady.

Válkou vyvolané poměry viz mimořádné válkou vyvolané poměry.

Vázanost ve smyslu § 293 odst. 2 tr. ř.: rozsudek zrušovacího soudu a v něm projevěné názory jsou pro soud prvě stolice pro jakékoliv další řízení závaznými č. 4170.

Vazba: ustanovení § 1 zák. ze dne 18. srpna 1918, č. 318 ř. zák. vztahuje se jen na trestné činy, které mohou býti stíhány občanskými trestními soudy č. 4163.

- byl-li obviněný vzat bez žádosti vojenského soudu do prozatímní uschovací vazby vyšetřujícím soudcem krajského soudu, který se domníval, že se proti obviněnému vede ještě trestní řízení pro přečin (podle § 47 bran. zák.) u vojenského soudu, nejde u vyšetřujícího soudce o úkon, podmíněný trestním řízením, vedeným u krajského soudu, nýbrž o podpůrnou činnost, stavší se v (domnělém) zájmu vojenského trestního řízení č. 4163.
- proto jest na věc pohlížeti tak, jako by byl obviněný vzat do vazby ve vojenském trestním řízení, a přísluší vojenskému soudu, by rozhodl o žádosti o náhradu škody za vyšetřovací vazbu. Výjimečné ustanovení § 9 zák. č. 318/1918 tu však neplatí č. 4163.

- k vůli zkrácení vyšetřovací vazby lze podle § 62 tr. ř. přikázati věc soudu, u kterého nastane dříve porotní období č. 4164.
- zavinil-li si odsouzený sám, že byl jiným než k výkonu trestu příslušným soudem držen ve vazbě po tak dlouho, dokud soud pro nařízení výkonu trestu příslušný o tom nevěděl a výkon trestu nenařídil, tím, že musel být za účelem výkonu trestu stíhán zatykačem, nelze mu započítati podle § 400 tr. ř. vazbu hned od jeho zadržení, jest ji však započítati od doby, kdy soud k výkonu trestu příslušný o tom zvěděl, a kdy podle řádného běhu věci učinil včasné opatření, směřující k neprodlenému výkonu trestu (dožádal jiný soud o výkon trestu) č. 4200.

Verspottung viz sesměšňování.

Veřejná funkce: obvinění z jejího zneužití č. 4272.

Veřejné pohoršení viz pohoršení veřejné.

Veřejnost: pojmu »veřejně« jest rozuměti ve smyslu »palam«, nikoli »publice«, pojem »před více lidmi« znamená alespoň dvě osoby; novější československé zákony učinily však do tohoto výkladu pojmu »veřejně« podle tr. zákona z roku 1852 značný průlom, najmě zákon z 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n. na ochranu republiky, který v § 39 č. 2 sám vykládá, kdy je čin vykonán »veřejně«; i zákon z 15. července 1927, č. 111 sb. z. a n. proti nekalé soutěži má vykládací pravidlo v § 2 odst. (4) o tom, kdy byl údaj učiněn veřejně č. 4059.

- byla-li urážka (§ 491 tr. zák.) pronesena v soukromém bytě, nejde o čin spáchaný veřejně, nýbrž může jíti jen o spáchání činu před více lidmi č. 4166.
- před více lidmi znamená, že mohl být urážlivý výrok slyšen aspoň dvěma přítomnými osobami; tomu tak není, byl-li výrok pronesen k jedné osobě tak, že kromě ní nemohl jej nikdo z přítomných slyšeti č. 4166.
- neveřejně pronesený výrok nestane se veřejným ani tím, že se dalším sdělováním dostane na veřejnost č. 4166.
- nejde o čin spáchaný na místě veřejném a snadno přístupném za okolností, že snadno mohl být pozorován od třetích osob, jaký předpokládá skutková podstata podle § 516 tr. zák., byl-li smilný čin spáchan v noci v opuštěné novostavbě, do níž jen náhodou nahlédli policejní orgán č. 4293.
- § 228 tr. ř.: v tom, že předseda po neveřejně provedeném hlavním přelíčení neprohlásil, že další jednání je veřejné, není zmatku (č. 4 § 344 tr. ř.), sňal-li soudce zřízenec podle poukazu před prohlášením rozsudku tabulku, oznamující obecnstvu, že veřejnost je vyloučena, a byli-li při prohlášení rozsudku přítomni posluchači, vstoupivší před tímto prohlášením č. 4125.
- veřejnost líčení neznamená jeho neobmezenou přístupnost; jest otázkou praktikability, do jaké míry může být obecnstvu zjednan přístup k líčení č. 4218.
- ustanovení o veřejnosti hlavního přelíčení (i porotního) má za účel jen, by se soudní řízení nekonalo bez umožnění jeho veřejné kontroly č. 4336.
- zákon nejen nezakazuje, nýbrž přímo předpokládá a připouští možnost kontroly osob, jež se domáhají vstupu ke hlavnímu přelíčení, najmě pokud jde o jejich mravní způsobilost, vyžadovanou § 228 tr. ř. č. 4336.

Veřejný činitel viz úplatkářství.

- **úřad:** ve smyslu čl. V. zák. č. 8/1863 nelze stotožňovati s jednotlivými, v době urážky u úřadu činnými úředníky, ani s jich souhrnem č. 4274.
- **zájem:** podle § 4 tisk. nov. č. 4143.

Veřejnými údaji (§ 25 zák. č. 111/1927): jsou údaje přístupné a zjevné každému (širokému obecnstvu), určené pro množství osob počtem neurčité (pro část obecnstva, okruh odběratelů a pod.); nespádají sem reklamy pronesené jen k jednotlivému zákazníkovi, jen pro tohoto, nikoliv za účelem dalšího rozšiřování. Nemohl-li být obsah pachatelova sdělení postřehnout oním větším okruhem osob, nestačí pro veřejnost vý-

roku, že byl pronesen v místnosti veřejně přístupné (v ústředních jatkách), nebo jen před jedním svědkem č. 4059.

- **věcmi:** jsou věci, které se dotýkají zájmů státního celku neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů některého okruhu státních občanů a nejsou přikázány soudům, by právoplatně o nich rozhodovaly č. 4102.

Věci spotřebitelné viz spotřebitelné věci.

- **zastupitelné** viz zastupitelné věci.

Více lidí: ve smyslu § 11 zák. na ochr. rep. č. 4045.

- — před více lidmi značí, že urážlivý výrok mohl být slyšen aspoň dvěma přítomnými osobami č. 4166.

Vina: není přípustné, by se znalec v posudku vyjadřoval přímo o vině neb o nevině pachatele, neb o stupni jeho zavinění; to jest výhradně otázkou soudcovského rozhodování, právě tak jako úsudek, zda a pokud bylo určitým objektivně zjištěným způsobem v určité místní situaci dbáno v zájmu bezpečnosti dopravně-policejních předpisů neb obecně platných zvyklostí. Pro tuto část soudcovského rozhodování mohly by být znaleckým posudkem zjištěny jen tyto zvyklosti, pokud by nebyly soudů obecně známé nebo jinými průvodními prostředky dostatečně objasněné č. 4134.

Vlak: jízda jím na černo č. 4046.

- viz podvod (§ 197 tr. zák.).

Vnitřní rozpor: výroku porotců (§ 344 č. 9 tr. ř.) č. 4226.

Vojenský soud: pro trestné činy, spáchané a oznámené v době, kdy pachatel konal vojenské cvičení, jest příslušný vojenský soud (§ 60 tr. ř.) č. 4122.

- — viz též příslušnost.

— **zločin:** při podněcování ke zločinu vojenskému stačí, bylo-li pachatelovou činností působeno na vůli a na cit osob, které samy vojenský zločin spáchat nemohou, ale mohou v budoucnosti působiti na takové osoby č. 4180.

Volant: nefungující č. 4056.

- viz též automobil.

Volební právo (zák. č. 75/1919): kdo štvavým a rozvratným prohlášením, naplněným záštími proti státu vlastního národa, pokáel slavnostní ráz zahajovací schůze okresního zastupitelstva, jednal z pohnutky nízké a nečestné č. 4094.

- — čin, spáchaný z nepřátelství proti republice a v úmyslu republiku poškoditi, byl spáchan z pohnutek nízkých a nečestných č. 4096.
- — i když bylo účelem pachatelovým šířiti zásady strany, jejímž jest přivržencem, jednal z pohnutky nízké a nečestné, byl-li k činu (§ 15 č. 3 zák. na ochr. rep.) sveden nepřátelstvím a záštími ke státu (k jeho ústavnímu zřízení) č. 4180.
- — při odsouzení pro přestupek podle § 269 a) tr. zák. nelze vysloviti ztrátu práva volebního č. 4212.
- — jde o pohnutku nízkou a nečestnou, šlo-li pachateli (zločinů podle §§ 87, 81 tr. zák. a přečinů podle § 283 tr. zák.) přímo o zlehčení státní autority a o porušení veřejného pořádku a řádu č. 4218.
- — nezbytným předpokladem pro vyslovení ztráty volebního práva do obcí je odsouzení pro trestný čin, pro který podle platných ustanovení nastává tento účinek č. 4251.
- — při odsouzení pro přestupky podle § 11 zákona o potravinách (č. 89/1897 ř. zák.) nelze vysloviti ztrátu práva volebního ani, uznáno-li, že čin byl spáchan ze ziskuchtivosti č. 4251.
- — pohnutku nízkou a nečestnou jest spatřovati i ve snaze pachatelově proraziti se svými stranickými zájmy stůj co stůj, třebas i na úkor veřejného pořádku a nerušeného chodu spravedlnosti ve státě č. 4268.
- — přestupek podle §§ 8, 399 tr. zák. není trestným činem, pro který by při odsouzení byla podle ustanovení, platných v době, kdy zákon č. 75/1919 sb. z. a n. nabyl účinnosti, nastávala ztráta volebního práva do obcí, a nebyla ani pozdějšími zákony na tento trestný čin rozšířena;

- nemůže proto při odsouzení pro tento přestupek vůbec nastati ztráta práva volebního č. 4281.
- — — čin (§ 129 I b) tr. zák.) spáchaný z vrozeného zrudného pudu pohlavního nebyl spáchan z pohnutek nízkých a nečestných č. 4293.
- Vražda: § 134 tr. zák.:** opomenutí dáti k hlavní otázce na vraždu event. otázku: na zločin §§ 5, 144 tr. zák. č. 4043.
- — — na přečin § 335 tr. zák. č. 4043, 4258.
- — — na vzdálenou spoluvinu č. 4183.
- — — typický případ společné vraždy (sebevraždy) milenců o sobě není rázu duševně chorobného č. 4078.
- — — pro obor zločinu vraždy jest činnost návodce ustanovením § 136 tr. zák. postavena na roveň činnosti (přímého, bezprostředního) pachatele č. 4080.
- — — pojem »k usmrcení spolupůsobil« č. 4221.
- — — **§ 137 tr. zák.:** s hlediska zločinu vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák. je lhostejno, zda byl přímý pachatel vraždy zjištěn či nikoli č. 4043.
- — — »příbuzenstvím« podle druhé věty § 137 tr. zák. jest rozuměti pokrevnosti; příbuznými ve smyslu tohoto ustanovení zákona jsou kromě příbuzných původu manželského i příbuzní původu nemanželského č. 4043.
- — — předpoklady eventuální otázky na zločin vzdálené spoluviny na vraždě prosté podle § 137 tr. zák. k hlavní otázce na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 č. 4 tr. zák. č. 4043.
- — — vzdálená spoluvina jest při zločinu loupežného zabití vyloučena, neboť zákon nemá (obdobně jako pro vraždu v § 137 tr. zák.) zvláštní ustanovení o potrestání osob, které, nespolutpůsobivše k usmrcení člověka, usmrceného při podnikání loupeže, jiným vzdálenějším způsobem k tomu přispěly č. 4209.
- — — **loupežná:** i když byla dána otázka na zločin loupeže, trestné podle § 195 tr. zák., ač obžaloba zněla na zločin nedokonané vraždy loupežné, trestné podle mírnějšího ustanovení § 138 odst. 2 tr. zák., nejde o porušení předpisu 2. odst. § 320 tr. ř., prohlásil-li ex offio obhájce bez odporu obžalovaného, že nečiní námitek proti otázkám č. 4055.
- — — skutková podstata zločinu loupežné úkladné vraždy, spáchané několika osobami, nevyžaduje, by každý z přímých pachatelů bezprostředně sám vztáhl ruku na osobu, která má býti podle společného úmyslu útočník usmrcena (§ 136 tr. zák.), nýbrž stačí, spolupůsobil-li při vraždě činným způsobem č. 4259.
- — — činným spolupůsobením jest každá činnost, která při společném zločinném úmyslu a při skutečném provádění zločinu předního jednajícího pachatele posiluje (utvrzuje) ve zločinném rozhodnutí, takže jedná v pevném vědomí, že jeho přítomný druh jest jeho oporou a ochoten kdykoliv přispěti jakoukoliv podle okolností nutnou pomocí č. 4259.
- — — pokud nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř. a o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána dodatková otázka na stav poděšení, strachu a leknutí č. 4259.
- — — pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána eventuální otázka na zločin účastenství na loupeži podle § 195 tr. zák. č. 4259.
- Vrchnost ve smyslu § 68 tr. zák. viz úředník veřejný.**
- — — **§ 187 tr. zák. viz lítost účinná.**
- — — **§ 209 tr. zák. viz utržení na cti.**
- Vůle přivoditi výsledek:** i když pachatel měl vůli přivoditi určitý výsledek jednání, není tím vyjádřeno ještě, že si též zlo se zločinem spojené rozvážil č. 4162.
- Vydavatel:** neoznámení změny za vydávání časopisu č. 4051.
- — — viz též tiskový zákon (§§ 10, 11).
- Vydírání viz násilí dle § 98 b) tr. zák.**

- Vyhánění plodu: § 144 tr. zák.:** muž může se dopustiti jen spoluviny nebo podílnictví na zločinu podle § 144 tr. zák., jehož přímou pachatelkou je vždy jen žena, o jejíž plod jde č. 4043.
- — — opomenutí event. otázky na §§ 5, 144 tr. zák. k hlavní otázce na vraždu č. 4043.
- — — předmětem zločinu podle § 144 tr. zák. jest počatý a posud nenarozený lidský plod ve všech obdobích svého vývoje č. 4073.
- — — předmětem pokusu zločinu podle §§ 8, 144 tr. zák. může býti i plod, který následkem pádu nebo z jiné přirozené příčiny již odcházel (ohledně něhož jest přirozený potrat již v běhu); pokus by tu byl vyloučen jen při plodu již odumřelém nebo za všech okolností odumírajícím č. 4073.
- — — vyhánění plodu (svádění k němu) není trestné, je-li přerušení těhotenství nutně vzhledem ke zdravotnímu stavu těhotné, nebo je-li těhotná pro své mládí nedostatečně vyvinutá a je obava, že by porodem byly její zdraví nebo život vážně ohroženy č. 4112.
- — — porodní asistentka nikdy není povolána a oprávněna těhotenství přerušiti č. 4230.
- — — k nedokonanému svádění ke zločinu vyhánění plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák. není třeba, by sváděné osobě byla pojmenována žena, již mělo býti od plodu pomozeno, aniž se vyžaduje, by osoba, již má býti od plodu pomozeno, s vyháněním plodu předem nebo dodatečně souhlasila č. 4230.
- — — jest obecně známo, že proražení plodového obalu jest typickou manipulací, která má nutně v zápětí odumření živého plodu a se právě za tím účelem provádí č. 4269.
- — — zjištěním tohoto typického způsobu umělého potratu je po případě zjištěno přerušení těhotenství normálně probíhajícího, při němž jest z povahy věci míti za to, že tu byl v době zákroku plod schopný života v těle mateřském č. 4269.
- Výhodou:** ve smyslu zák. č. 178/1924 může býti i urychlené vyřízení žádosti za odpis daní č. 4052.
- Vyhoštění: § 249 tr. zák.:** podle § 4 zákona o ochraně osobní svobody z 9. dubna 1920, č. 293 sb. z. a n. nesmí býti nikdo z určitého místa území vyhoštěn (vypovězen) kromě případů zákonem stanovených č. 4042.
- — — §§ 25 a 40 tr. zák. zmocňují soudy všeobecně, by vyhostily cizince, kteří byli odsouzeni pro jakýkoliv zločin č. 4042.
- — — § 522 tr. zák. stanoví, by cizozemci, kteří propadnou trestu pro přestupek zapovězení hry, byli z území čsl. státu vyhoštěni č. 4042.
- — — § 21 lichev. zák. ze 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. nařizuje, by cizinec odsouzený pro přečin nebo pro zločin předražování, byl vypovězen z území republiky č. 4042.
- — — § 33 zák. na ochr. rep. stanoví v odstavci (1) trest vypovězení cizince z území republiky jako obligatorní v případě odsouzení pro zločin, v odstavci (2) jako fakultativní pro ostatní případy odsouzení č. 4042.
- — — § 249 tr. zák. nezmocňuje soudy všeobecně, jak činí § 25 tr. zák. pro obor zločinů — k vyhoštění cizinců, kteří se dopustili přečinů nebo přestupků, nýbrž poukazuje jen k různým způsobům případného vyhoštění pachatele, což do jeho časového a místního rozsahu, kteréhožto vyhoštění uvádí § 240 tr. zák. povšečně jako zvláštní druh trestu č. 4042.
- — — jde-li o přečin nebo přestupek, může soud vyhostiti cizozemce z republiky jen, uznal-li ho vinným takovým přečinem nebo přestupkem, na nějž ukládá zákon výslovně a zvláště trest vyhoštění z tuzemska jako trest hlavní nebo trest vedlejší č. 4042.
- — — při odsouzení pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. je nepřipustné vyhoštění odsouzeného (§ 249 tr. zák.) č. 4042.
- Výhrada stíhání: § 263 tr. ř.:** zmatek č. 9 b) § 281 tr. ř., uznal-li soud obžalovaného vinným, ač bylo stíhací právo veřejného obžalobce vyloučeno předpisem § 263 odst. 2 tr. ř., an si při prvním projednávání a před prvním rozsudkem podle předpisů onoho § nezajistil možnost stíhání

- obžalovaného pro činnost odchylnou od původně zažalovaného skutku, ač mu byla již tehdy známa č. 4170.
- — ustanovení §§ 57 a 263 tr. ř. nelze v kárném řízení podle zákona ze dne 1. dubna 1872, č. 40 ř. zák. ani obdobně použít; opomenutí výhrady samostatného stíhání zástupcem advokátní komory není spojeno s následky naznačenými v §§ 57 a 263 tr. ř. č. 128 dis.
  - **vlastnictví:** nabízel-li kdo ke koupi věc koupenou na splátky s výhradou vlastnictví, nedopouští se nedokonané zpronevěry, zamýšlel-li poslední splátku zapřaviti ještě před uskutečněním zamýšleného prodeje nebo nejpozději současně s ním č. 4118.
  - — ani zákonem ani podstatou věci není vyloučeno, by si prodávatel zboží, o němž ví, že se kupuje k dalšímu zcizení, nevyhradil, že zboží zůstane jeho vlastnictvím, dokud je kupitel nezaplatil č. 4142.
  - — byla-li věc (kamna) dodána, by jí bylo použito pro stavbu, což se stalo, nemůže tu ani výhrada vlastnictví učiniti takové nakládání s věcí bezprávným, ano se pohybovalo ve směru svěřitelem chtěném č. 4254.
  - **zmateční stížnosti** viz zmatek dle § 281 posl. odst.
  - **Výhrůzka** viz násilí dle §§ 98 b), 99 tr. zák.
  - **Vyhýbání v levo** viz silniční řád.
  - **Výklad projevu:** může býti úplný jen, není-li smysl, význam, dosah, směr a účel projevu určen jen podle ojedinelých, ze souvislosti projevu vytržených vět, nýbrž zároveň s toho hlediska, že jednotlivé věty jsou články logicky souvislého celku č. 4256.
  - — tato zásada není porušena tím, že rozsudek uvádí při rozboru projevu s hlediska toho kterého z dotčených ustanovení zákona (na ochranu republiky) věty projevu zvláště závadné bezprostředně po sobě, a snad někdy i v jiném pořadí, než byly v projevu proneseny č. 4256.
  - — skutkovým zjištěním není jen určení doslovu projevu, nýbrž i výklad projevu, určení a výrok rozsudku o tom, jaký byl smysl, směr, dosah a účel projevu a úmysl mluvčího č. 4256.
  - **Vykročení z mezí zákonné sazby:** předpoklady zmatečnosti č. 4098.
  - — viz též zmatek č. 11 § 281 tr. ř.
  - **Vylákání zápůjčky** viz zápůjčka.
  - **Vyloučení veřejnosti** viz veřejnost.
  - **Vynálezy** viz ochrana vynálezů.
  - **Vynucení jednání (opomenutí)** viz násilí dle § 98 b).
  - **Vyplňování mezer zákona** viz mezery zákona.
  - **Výpomocná síla:** na poště a svedení č. 4041.
  - **Výrazy přehánějící** viz přehánějící výrazy.
  - **zobecňující** viz zobecňující výrazy.
  - **Výrobní tajemství:** dle § 31 zák. o nekalé soutěži č. 4114.
  - **Výrok rozsudku:** není závadou, že v něm není uveden celý výrok, v němž soud spatřuje skutkovou podstatu trestného činu č. 4189.
  - **Vyřízení žádosti:** urychlené za úplatek č. 4052.
  - **Výsledné delikty** viz delikty výsledné.
  - **Výslech ad generalia:** je svědeckvím (§ 199 a) tr. zák.) č. 4260.
  - **Výstraha v novinách;** a urážka na cti č. 4199.
  - **Výstražná znamení:** nepostřehnutí jich řidičem auta č. 4048.
  - **Vyšetřený materiál:** ponechal-li si zaměstnanec vyšetřený materiál, byla by tu vědomost hmotné protiprávnosti jednání ve smyslu § 183 tr. zák., kdyby si zaměstnavatel výslovně vymínil, že mu musejí býti vráceny všechny zbytky a odpadky č. 4306.
  - **Vyšetřovací vazba** viz vazba.
  - **výkon:** podle § 51 odstavec třetí tr. ř. předpokládá, že bylo aspoň něco předsevzato k zjištění trestného činu a pachatele č. 4108.
  - **Výzvy k rozchodu:** jest poslušen (§ 283 tr. zák.) jen, kdo se od davu oddělí a z místa shluknutí odejde neprodleně, bezodkladně č. 4159.
  - **Vzdálená spolovina:** jest při zločinu loupežného zabití vyloučena č. 4209.

- — na vraždě č. 4043.
- — viz též vražda (§ 137).

Vzdání se opravných prostředků: přijetím trestu č. 4216.

- — zmateční stížnosti lze se vzdáti nejen výslovně, nýbrž i konkludentními činy (prohlášením obžalovaného, že nastupuje trest) č. 4049.
- — žádosti, by byl k výkonu trestu delegován jiný soud, nevzdal se obžalovaný po případé zmateční stížnosti již opovězené č. 4082.
- — **svědectví:** podle § 152 tr. ř. č. 4295.
- — svědkovo právo vzdáti se svědeckví záleží v případě druhého odstavce § 152 tr. ř. v tom, že se svědek může vzdáti svědeckví vůbec, nelze-li odloučiti výpovědi, které se týkají ostatních obviněných, což zpravidla bude moci posouditi jen svědek sám č. 4183.

Vzestup počtu nezaměstnaných viz mimořádné válkou vyvolané poměry.

Zabavení policejní viz maření exekuce (§ 3).

Zabiják: jest zakázáno zbraní ve smyslu §§ 2, 32 zbroj. pat. č. 4113.

Zabití: § 140 tr. zák.: nejasnost, a vnitřní rozpor výroku porotců, odpověděli-li kladnou odpovědí k eventuální otázce na zločin těžkého uskození na těle podle § 152 tr. zák. a na přečin proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák. vlastně kladně ke zločinu zabití, ač před tím ke zvláštní otázce na zločin zabití podle § 140 tr. zák. odpověděli záporně č. 4144.

— **§ 142 tr. zák.:** nelze vyměřiti trest podle vyšší sazby § 142 tr. zák., nebyl-li zjištěn příbuzenský poměr tuto sazbu odůvodňující výrokem porotců, ana jim nebyla dána v tomto směru otázka podle § 322 tr. ř.; porotní soud není oprávněn sám zjistiti onen poměr z výsledků řízení č. 4161.

— — otázka otcovství nemusí býti pro obor trestního práva ani nepochybnou (nespornou); neplatí pro obor ten zásada: »pater est, quem nuptiae demonstrant« č. 4161.

— **loupežné: § 141 tr. zák.:** pokud nejde o zmatek, nebyly-li dány k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázky na krádež a na vzdálené spolupomocnictví, a dodatková otázka (kontrolní), zda jest skutečně ublížení násilím spatřovati v tom, že pachatel svázał napadenému nohy, když již byl v bezvědomí č. 4209.

— — spolupachatelství zločinu loupežného zabití č. 4209.

— — vzdálená spolovina jest při zločinu loupežného zabití vyloučena č. 4209.

— — slovy »k usmrcení spolupůsobil« rozumí zákon (§ 141 tr. zák.) každé účastenství na zlém nakládání (§ 195 tr. zák.), jimž přijde člověk o život, tedy i pouhé činné spolupůsobení ve smyslu § 136 tr. zák. č. 4221.

— — pro zákonný znak »činného spolupůsobení« při zločinu loupežného zabití nevyžaduje se ani vztažení ruky proti osobě, již se násilí děje; stačí každá činnost pachatele, již při samotném vykonání onoho zločinu hlavního pachatele posiluje a podporuje, ať se to projeví jakýmkoliv způsobem č. 4221.

— — kdo k usmrcení ve smyslu § 141 tr. zák. činně spolupůsobí, nemusí jednat tak, by jeho činnost měla v zápětí smrt napadeného č. 4221.

— — pokud nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř. porušením předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázka na zločin krádeže podle § 174 i b) tr. zák. č. 4221.

— — předpisům §§ 318 a 322 tr. ř. je vyhověno, rozčlenil-li porotní soud otázky tím způsobem, že trestný čin dokonané loupeže, spáchané ve společenství, pojal do hlavních otázek ohledně každého ze spolupachatelů zvláště, v otázce dodatkové pak zahrnul onu další náležitost

učiněného násilí, která po zákonu zakládá změnu druhu trestu (§ 141 tr. zák.) č. 4221.

Začervenlost tváře: s otisky prstů nedostačují již o sobě k pojmu »ublížení na těle« ve smyslu § 153 tr. zák. č. 4146.

Zadostiučiněním: ve smyslu § 4 zákona o podmíněném odsouzení rozumí se odčinění nehmotné újmy, vzešlé přímo z trestného činu soukromému obžalobci nebo jiné dotčené osobě č. 4281.

— podmíněně odsouzenému nelze uložit zadostiučinění (po případě ve formě věnování ve prospěch třetích osob nebo nezúčastněného fondu) prostě pro porušení právního řádu, nýbrž jen z důvodu újmy, již utrpěla osoba trestným činem dotčená na jiných než hmotných statcích, právech a zájmech č. 4281.

Zahlazení odsouzení viz shlazení následků odsouzení.

Zákaz čepovati líhoviny (§§ 32, 58 I č. 7 zák. č. 123/1920): i výdej nápoje obsahujícího alkohol osobě předem si jej objednavší a zaplativší jest po případě »prodejem« ve smyslu § 32 zák. č. 123/1920 sb. z. a n. č. 4065.

— — — nedostatek vědomí o trestnosti čepování líhového nápoje ve večerních hodinách dne volby do Národního shromáždění a předpoklad změny dotčeného zákonného ustanovení jsou jen neznalostí dosavadní platnosti a rozsahu předpisu § 32 zákona ze dne 29. února 1920, č. 123, pokud se týče § 2 zákona ze dne 29. února 1920, č. 124 sb. z. a n.; předpis ten jest však částí trestního zákona, jehož neznalostí se nikdo omlouvat nemůže (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 4087.

— — — v případech, kde určitá norma chrání zájmy určité osoby i proti její vůli, nemůže se osoba takovou normou chráněná dopustití návodem k porušení této normy spoluviny na trestném činu porušením této normy č. 4089.

— — — takovou normou není však ustanovení §§ 32, 58 I č. 7 zákona ze dne 29. února 1920, č. 123 sb. z. a n., ano nemá za účel chránití zájmy voličů, nýbrž zabránití výtržnostem a nepřistojnostem při volbě a chránití čistotu voleb č. 4089.

— — — i když znak »prodeje« podle zák. č. 123/1920 nelze brát v přesném civilně právním smyslu, nýbrž ve smyslu běžném jako úplatný přechod z jedné ruky do druhé, předpokládá se přece již pojmově na straně jedné projev vůle prodávajícího a na druhé straně projev vůle kupujícího, směřující ke koupi (určité jednání kupitelovo). Zákon (§ 32) zakazuje výslovně jen činnost prodávajícího, nezamýšleje podrobití trestu i kupování alkoholických nápojů v den před volbou a v den volby do Národního shromáždění; tato činnost nemůže být trestnou ani ve formě spoluviny na přečinu § 58 I č. 7 zákona č. 4089.

— — — zákaz § 32 zák. č. 123/1920 trvá po celý den volební, nikoliv jen po dobu volebního úkonu č. 4139, 4147.

— — — a týká se jakéhokoliv čepování a podávání nápojů obsahujících alkohol, i poskytování jich zadarmo č. 4147.

Zákony popřevratové: nelze v nich užití mimořádného práva zmírňovacího tou měrou jako při sazbách starého trestního zákona č. 4189.

Zameškání lhůty viz lhůta.

Záměna trestu (§§ 55, 261 tr. zák.): soud může sice zkrátit trest i pod 6 měsíců, avšak takové zkrácení není nutné a za okolností § 55 tr. zák. soudu nařízené, takže výměrou trestu v mezích sazby i při použití § 55 tr. zák. nevykročil ještě soud ze své trestní moci č. 4098.

Zanedbaní povinné péče viz urážka tiskem (§ 6).

— — — viz též tiskopis (čl. III zák. č. 142/68).

Zaniklý list viz urážka tiskem (§ 27).

Zapálením: se i podle obecné mluvy rozumí nejen přímé založení ohně, nýbrž všílká činnost, kterou se způsobí požár, tedy i nepřímé úmyslné způsobení požáru č. 4080.

Zápis v pozemkové knize: jeho provedení a úplatek č. 4047.

Zapisovatel: jeho menší jazyková znalost č. 4244.

Započtení vazby: dle § 400 tr. ř. č. 4200.

— — — viz též v a z b a.

Zápůjčka: její vylákání je jednáním podvodným, věděl-li vypůjčitel od prvopočátku, že nebude s to zápůjčku platiti, a přec. to jí vylákal v úmyslu způsobiti škodu č. 4270.

Zásada bezprostřednosti viz bezprostřednost.

— — — ústnosti viz ústnost.

Zásah do patentu viz ochrana vynálezů.

Zasazení kamenů: zasadil-li kdo do pozemku, by jej uchránil před vyšlapáním nebo zajižděním, na ohroženém místě u cesty kameny, jde o přestupek podle § 431 tr. zák. jen, byly-li kameny zasazeny tak, že ohrožovaly bezpečnost osob cestou jdoucích nebo jedoucích č. 4106.

Zásilky konkurence: prozrazování jich za úplatek č. 4160.

Zasazení očí: řidiče auta č. 4141.

— — — viz též automobil.

Zastavení jízdy viz automobil.

Zástupce chudých viz advokát.

Zastupitelné věci: mohou býti předmětem zpronevěry č. 4062.

Záštim: podle § 14 č. 3 zák. na ochr. rep. není pouhá nelibost, odpor nebo nepřátelství, nýbrž teprve tyto stavy vášnivě vystupňované tak, že mohou vésti k násilnostem nebo k podobným činům nepřátelským (vyšší stupeň nenávisti nebo nepřátelství) č. 4097.

Zatačka viz automobil.

Zatažení majetkového předmětu: není ze způsobů, jimiž může býti naplněna skutková podstata § 1 zákona o maření exekuce č. 4072.

— — — porodu (§ 339 tr. zák.) viz nevdaná těhotná žena.

Zatažení zástavních pohledávek: a podvod č. 4100.

Zatemnění myslí: dle § 2 a), b) tr. zák. č. 4078.

Závaznost názoru zrušovacího soudu viz vázanost ve smyslu § 293 odst. 2 tr. ř.

Záznam lhůty viz lhůta.

Zbavení svéprávnosti: je-li kdo z té či oné příčiny nezodpovědný před trestním zákonem, není tím zbaven své cti; útoky na svou čest může sám stíhat, není-li úplně zbaven svéprávnosti č. 4300.

— — — kdo byl ve smyslu § 2 č. 2 zákona ze dne 28. června 1916, č. 207 ř. zák. částečně zbaven svéprávnosti, je podle trestního zákona plně zodpověden a podle trestního řádu plně schopen vystupovati jako obviněný (obžalovaný) před trestními soudy samostatně a činiti platná a závazná procesualní prohlášení č. 4317.

Zboží do komise dané viz komisionář.

Zbrani: ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o útisku je (malý) kámen č. 4091.

— — — (§ 82 tr. zák.): jest jakýkoliv předmět, způsobily sesliti útok proti vrchnostenské osobě nad míru pouhých tělesných sil pachatelových a ohrožití její tělesnou bezpečnost č. 4217, 4283.

— — — tudíž i hůl v ruce obžalovaného č. 4217.

— — — (§ 13 č. 1 zák. na ochr. rep.): pojem ten jest omezen na zbraně v technickém, vlastním slova smyslu, na předměty, které samy o sobě podle svého konstruktivního určení slouží k útoku nebo b obraně; nespadá sem dělová střela (granát — šrapnel) č. 4066.

Zbrojní patent (č. 223/1852): nejde o zločin podle § 13 č. 1 zák. na ochr. rep., nýbrž o přestupky podle §§ 431, 461 tr. zák. a podle §§ 12, 32 zbroj. pat., našel-li kdo na své louce nevybuchlý granát — šrapnel, který tam zůstal ležeti po střelbě dělostřelců, donesl jej domů a uschoval za stavením č. 4066.

- — — nebylo-li uznáno na přestupek podle §§ 12, 32 zbroj. pat. v ideálním souběhu s přestupkem § 431 tr. zák., nýbrž jen na tento přestupek, je zmáteční stížnost státního zastupitelství přípustná (§ 281 čis. 9 a) tr. ř.), ana jest trestní sazba § 32 zbroj. pat. přísnější než § 431 tr. zák. čis. 4066.
- — — přestupek podle § 36 zbr. pat. náleží zpravidla před správní úřad a spadá jen výjimečně pod judikaturu soudu (§ 40 zbr. pat.). Proto není posuzovati otázku promlčení tohoto přestupku podle trestního zákona, nýbrž podle § 4 nařízení ze dne 3. dubna 1855, čis. 61 ř. zák., podle něhož odpadá vyšetřování pro správní přestupky bez dalších podmínek, uplynuly-li od doby, kdy byly spáchány, tři měsíce, aniž bylo zahájeno trestní řízení čis. 4091.
- — — přestupek podle § 32 zbroj. pat. je deliktem zákazovým; nevyžaduje zvláštní zavinení; předpokládá jen neoprávněnou držbu zakázané zbraně; pojem »držby« jest tu vyčerpán již pouhou detencí čis. 4113.
- — — zabíják jest zakázanou zbraní ve smyslu §§ 2, 32 zbroj. pat. čis. 4113.
- — — přestupek podle § 32 zbroj. pat. promlčuje v jednom roce; promlčecí lhůta počíná dnem, kdy byl pachatel při držbě zakázané zbraně přistižen čis. 4113.

Zkoumání platnosti nařízení viz soud.

Zkrácení trestu: podle § 55 tr. zák. čis. 4098.

— vazby viz vazba.

Zlehčování: podle § 27 zák. o nek. sout. čis. 4059, 4229.

— viz též nekálá soutěž.

Zlé nakládání: podle § 1 zák. o útisku čis. 4091.

Zlý nakládáním s mrtvolou: ve smyslu § 306 tr. zák. jest jednání, jehož účelem bylo mrtvého pohaněti čis. 4262.

Zlý úmysl viz úmysl zlý.

Zmateční stížnost: v otázce přípustnosti menšinového jazyka při sepsání zmateční stížnosti nepřicházejí v úvahu předpisy trestního řádu, nanejvýš ustanovení § 6 novely k tr. ř. čis. 3/1878 čis. 4124.

— — — stížnost na odmítnutí zmateční stížnosti zrušovacím soudem pro jazykovou závadu řízenou na zrušovací soud jest odmítnouti čis. 4124.

— — — byla-li s odporem proti rozsudku pro zmeškání spojena zmateční stížnost, rozhoduje o obou opravných prostředcích zrušovací soud, i když měla býti zmateční stížnost odmítnuta nalézacím soudem podle § 1 zák. čis. 3/78 čis. 4155.

— — — podle § 282 odst. 2 tr. ř. je zm. stížnost nepřijatelná, uplatňujíc, co není ve prospěch obžalovaného čis. 4162.

— — — byly-li včas opovězeny a provedeny dvě zmateční stížnosti, jednak obžalovaným samými protokolárně ještě před doručením opisu rozsudku, jednak obhájcem písemně po doručení opisu rozsudku, jest tu i onu pokládati za stížnost jednotnou, opakuje-li podání obhájcovo výtky obžalovaného čis. 4223.

— — — oprávněný zástupce chudých, zřízeného pro hlavní přelíčení, pomíjí skončením hlavního přelíčení; nového zástupce chudých k provedení zmateční stížnosti nelze zříditi, nežádal-li o to obžalovaný čis. 4241.

— — — § 282 tr. ř.: provedení zmateční stížnosti rodičů obžalovaného, došlé k soudu po jejich prohlášení, že se vzdávají práva na vlastní zmateční stížnost podle §§ 282 a 346 tr. ř., lze pokládati za provedení zmateční stížnosti obžalovaného, který prohlásil, že souhlasí se zmateční stížností podanou rodiči a který byl obhajován při hlavním přelíčení advokátem, který provedl zmateční stížnost rodičů čis. 4054.

— — — § 285 tr. ř.: osmidenní lhůta § 285 tr. ř. k provedení zmateční stížnosti je neprodlužitelná a nepřekročitelná (§ 6 tr. ř.) čis. 4213.

— — — po jejím uplynutí je vyloučeno podati zmateční stížnost do protokolu (§ 1 čis. 3 zák. čis. 3/1878), i přidělití obhájce chudých k podpisu zmateční stížnosti čis. 4213.

— — — nezáleží na tom, že byla zameškána proto, že obžalovaný nebyl vyrozuměn o tom, že k provedení zmateční stížnosti ustanovený zástupce chudých ji neprovede čis. 4213.

— — — pro žádost o doručení opisu rozsudku podle § 285 tr. ř. zákon nepředpisuje zvláštní formalty; stačí, přednesl-li obžalovaný po odchodu samosoudce v přítomnosti státního zástupce k zapisovateli prosbu, by byl opis rozsudku doručen zástupci chudých, který mu má býti zřízen, třebaže o této žádosti nedopatřením zapisovatele nebyl zřízen zápis čis. 4286.

— — — nov. čis. 3/1878: § 1: byla-li s odporem proti rozsudku pro zmeškání spojena zmateční stížnost, rozhoduje o obou opravných prostředcích zrušovací soud, i když měla býti zmateční stížnost odmítnuta nalézacím soudem podle § 1 zák. čis. 3/78 čis. 4155.

— — — § 1 čis. 1: zástupce chudých, jenž byl zřízen jen k provedení opravných prostředků obžalovaným ohlášených, nemohl bez zmocnění obžalovaného vzíti zmateční stížnost obžalovaným ohlášenou s právním účinkem pro obžalovaného čis. 4049.

— — — v tom, že obžalovaný, ohlásiv zmateční stížnost, později sám prohlásil, že trest nastupuje a odvolává se jen z výroku o výši trestu, jest spatřovati zřeknutí se zmateční stížnosti jim opověděné čis. 4049.

— — — zmateční stížnosti lze se vzdáti nejen výslovně, nýbrž i konkludentními činy, podle nichž nelze pochybovati o tom, že se oprávněná osoba zmateční stížnosti zřekla čis. 4049.

— — — k takovým konkludentním činům náleží i prohlášení obžalovaného, že nastupuje trest napadeným rozsudkem mu uložený a odvolává se jen z výroku o výši trestu čis. 4049.

— — — zřeknutí se opravného prostředku je neodvolatelné čis. 4049.

— — — žádosti, byl by k výkonu trestu delegován jiný soud, nevzdal se obžalovaný po případě zmateční stížnosti již opovězené čis. 4082.

— — — vzdal-li se jeden obžalovaný opravných prostředků, prohlásiv, že trest přijímá, nepozbývá toto prohlášení platnosti ani tím, že obhájce všech obžalovaných ihned po onom prohlášení opověděl zmateční stížnost, neuváděje, za kterého z obžalovaných čis. 4216.

— — — prohlášení odsouzeného, který byl částečně zbaven svéprávnosti (pro pijáctví), že se vzdává opravných prostředků, je platné a závazné, nevyšlo-li najevo nic, co by nasvědčovalo tomu, že prohlášení nebylo volné nebo že bylo učiněno ve stavu nepřičetném čis. 4317.

— — — jde o provedení opravných prostředků osobou neoprávněnou (§ 1 čis. 1 nov. č. 3/78), provedl-li opovězené při hlavním přelíčení nezl. obžalovaný bez obhájce i jeho jménem advokát, zmocněný otcem, jehož však obžalovaný nezmocnil k tomu, by mu opatřil obhájce k provedení oněch opravných prostředků čis. 4344.

— — — § 1 čis. 2: odevzdání poště musí se státi v čase, kdy podání mohlo býti ještě opatřeno poštovním záznamem podacím z téhož dne, a končí doba k podání opravných prostředků tehdy, kdy nemůže již býti opis opatřen podací poštovní značkou dne podání čis. 4335.

— — — § 1 čis. 3: zákonná 8denní lhůta je lhůtou neprodlužitelnou a nepřekročitelnou (§§ 285 a 6 tr. ř.). Proto po jejím bezvýsledném uplynutí je vyloučeno podati zmateční stížnost do protokolu (§ 1 čis. 3 zákona čis. 3/1878 ř. zák.), i přidělití obhájce chudých k podpisu zmateční stížnosti čis. 4213.

— — — § 6: v otázce přípustnosti menšinového jazyka při sepsání zmateční stížnosti nepřicháží v úvahu předpisy trestního řádu, nanejvýš ustanovení § 6 novely k tr. ř. čis. 3/1878 čis. 4124.

— — — zrušovací soud může podle § 6 nov. č. 3/78 naříditi po případě i opravu (doplnění) protokolu o hlavním přelíčení čis. 4132.

— — — na záštitu zákona: § 33 tr. ř.: soud není oprávněn zrušiti své vlastní usnesení, jímž proti ustanovení čl. II. rozhodnutí presidenta repu-

bliky ze dne 19. října 1928 přiznal odsouzenému bezpodmínečně účinky amnestie; učinil-li tak, porušil zákon v základních zásadách trestního řízení č. 4103.

- — — zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř., vycházel-li z formálně vadných rozsudkových zjištění, any jednak odporovaly spisům (§ 281 č. 5 tr. ř.), jednak proto, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhajobu (§ 281 č. 4 tr. ř.) č. 4106.
- — — zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř. z důvodu zmatku č. 5 § 281 tr. ř. (rozpor se spisy) č. 4186.
- — — podle §§ 231, 268, 458 tr. ř. musí být každý rozsudek veřejně prohlášen; nestalo-li se tak a rozsudek byl doručen stranám jen písemně, byl porušen zákon (§ 33 tr. ř.) v oněch ustanoveních č. 4276.
- — — šlo-li o rozsudek zprošťující z obžaloby (s nímž se obžalobce spokojil), nelze učiniti opatření podle poslední věty § 292 tr. ř., nýbrž jen vysloviti, že byl nezákonným postupem porušen zákon č. 4276.

Zmatek: otázka příčinné souvislosti a otázka zavinění (nedbalosti) jsou otázkami smíšenými, takže lze odpověď rozsudku na tu neb onu z nich napadati i po stránce formální (ovšem jen v mezích § 281 č. 5 tr. ř.), i po stránce právní — ovšem jen čokazováním, že rozsudek nedbal v úvahách o té či oné otázce všech právních hledisek k ní se vztahujících, nebo se v nich řídil hlediskem právně mylným č. 4265.

— v řízení kárném viz t a m ž e.

- **dle § 281 č. 1 tr. ř.:** nezachování organizačních předpisů, směrodatných pro sestavení sborového soudu (§ 32 zák. o organizaci soudů) nezakládá zmatek č. 1 § 281 tr. ř. č. 4218.
- **dle § 281 č. 2 tr. ř.:** ustanovení § 281 č. 3 tr. ř. předpokládá porušení (zanedbání) předpisu při hlavním přelíčení před soudním sborem, který vynesl rozsudek; byl-li při tomto přelíčení čten zápis o výpovědi svědka, který byl do přísahy vzat a vyslýchán při prvním hlavním přelíčení před soudním sborem jiného složení, ač jeho přísaze bránil předpis § 170 tr. ř., bylo by to lze uplatňovati jako zmatek č. 2 § 281 tr. ř., s úspěchem však jen, žádal-li stěžovatel, by soud ještě před čtením oné výpovědi prohlásil, že přísaha je neplatná č. 4325.
- **dle § 281 č. 3 tr. ř.:** připuštění koho za soukromého účastníka bez zákonných předpokladů § 47 tr. ř. není zmatkem ani č. 3 ani č. 4 § 281 tr. ř. č. 4048.
- — porušení předpisu § 271 tr. ř. je zmatkem č. 3 § 281 tr. ř. jen, nebyl-li o hlavním přelíčení sepsán vůbec protokol č. 4132.
- — předpis § 118 tr. ř. (v doslovu zák. č. 107/1927) o slyšení dvou znalců není chráněn zmatečností č. 3 § 281 tr. ř., jest však ve službách zásady § 3 tr. ř., chráněné i hlediskem č. 4 § 281 tr. ř. č. 4245.
- — nejde o zmatek č. 3 § 281 tr. ř., ponechává-li rozsudek nerozhodnuté, při kterém ze dvou odporujících si svědectví obžalovaný křivě vypovídal, uznáváje ho vinným alternativně, třebaže při prvním výslechu vypovídal nepřisečně, při druhém (hlavním přelíčení) však pod přísahou, byl-li trest vyměřen podle § 202 tr. zák., nikoliv podle § 204 tr. zák. č. 4287.
- — ustanovení § 281 č. 3 tr. ř. předpokládá porušení (zanedbání) předpisu při hlavním přelíčení před soudním sborem, který vynesl rozsudek; byl-li při tomto přelíčení čten zápis o výpovědi svědka, který byl do přísahy vzat a vyslýchán při prvním hlavním přelíčení před soudním sborem jiného složení, ač jeho přísaze bránil předpis § 170 tr. ř., bylo by to lze uplatňovati jako zmatek č. 2 § 281 tr. ř., s úspěchem však jen, žádal-li stěžovatel, by soud ještě před čtením oné výpovědi prohlásil, že přísaha je neplatná č. 4325.

- **dle § 281 č. 4 tr. ř.:** přičilo by se zásadě § 3 tr. ř., držeti se formalisticky přesného doslovu návrhu, je-li smysl návrhu podle jeho odůvodnění ne-pochybný č. 4161.
- — pokud byl nevyhověním návrhu na přibrání dalšího znalce majto znalce, který pozbyl způsobilosti, by mohl být jako znalec při hlavním přelíčení vyslechnut, přivoděn zmatek č. 4 § 281 tr. ř. č. 4242.
- — předpis § 118 tr. ř. (v doslovu zák. č. 107/1927) o slyšení dvou znalců není chráněn zmatečností č. 3 § 281 tr. ř., jest však ve službách zásady § 3 tr. ř., chráněné i hlediskem č. 4 § 281 tr. ř. č. 4245.
- — pokud jde o zmatek č. 4 § 281 tr. ř., nevyhověl-li soud návrhu na slyšení soudních znalců lékařů o tom, že obžalovaný trpí opilostí, že, napije-li se alkoholu, ochabují jeho inteligence a jeho intelektuální schopnosti, že vnímá (v takových případech) svoje okolí, není si však vědom svého jednání a jeho následků, a že to je v souvislosti s úrazem na hlavě, který kdysi utrpěl č. 4246.
- — zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř., vycházel-li z formálně vadných skutkových zjištění, any jednak odporovaly spisům (§ 281 č. 5 tr. ř.), jednak proto, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhajobu (§ 281 č. 4 tr. ř.) č. 4106.
- **dle § 281 č. 5 tr. ř.:** zmatečnost rozsudku pro neúplnost výroku nalézacího soudu předpokládá, že se neúplnost dotýká skutečnosti rozhodné č. 4087.
- — nejde o rozpor se spisy ani o nejasnost ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., pomínil-li rozsudek mlčením údaje posudku, jimiž soudní lékařská rada nemění nic na smyslu svého posudku, jímž vyloučila vyvíjející důvody podle § 2 a), b), c) tr. zák., jehož obsah je v rozhodovacích důvodech reprodukován, nýbrž jen jimi zdůrazňuje, že jest na nalézacím soudu, by posudek o duševním stavu obžalovaného hodnotil a podle toho řešil otázku přičetnosti obžalovaného, a že není úkolem znalců lékařů usilovati o to, »by případná zastaralost ustanovení § 129 I b) tr. zák. byla nahrazena jiným názorem, který by byl citění dnešní společnosti přiměřenějším«, nýbrž že případná náprava v tomto směru mohla by být zjednána zákonodárcem (změnou ustanovení § 129 I b) tr. zák.) nebo soudy (změnou výkladu onoho ustanovení zákona) č. 4090.
- — pokud nejde o neúplnost (§ 281 č. 5 tr. ř.), omezil-li se soud vzhledem k ustanovení § 165 soudní instrukce na citaci řadových čísel zabavovacích nálezů č. 4096.
- — zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř., vycházel-li z formálně vadných skutkových zjištění, any jednak odporovaly spisům (§ 281 č. 5 tr. ř.), jednak proto, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhajobu (§ 281 č. 4 tr. ř.) č. 4106.
- — zmatek podle § 281 č. 5 tr. ř. pro chybění důvodů je dán jen, nejsou-li pro zjištění soudu a pro jeho přesvědčení o vině nebo nevině obžalovaného žádné důvody, nebo důvody nehovící pravidlům logiky. Není však dán, zdají-li se důvody ty býti stěžovateli nedostatečnými č. 4178.
- — shledal-li soud v jednání, kvalifikovaném obžalobou jako zločin § 81 tr. zák., jen urážku skutkem, jest povinen učiniti skutkové zjištění i ohledně okolností, podmiňujících podle druhého odstavce § 313 tr. zák. použití vyšší trestní sazby; neučinil-li tak, nehodnotiv svědeckou výpověď v tomto směru, jde o vadu neúplnosti rozsudku podle § 281 č. 5 tr. ř., sloužící k doličení předpokladu zmatku č. 11 § 281 tr. ř. č. 4184.
- — zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř. z důvodu zmatku č. 5 § 281 tr. ř. (rozpor se spisy) č. 4186.
- — projevy volného přesvědčení soudu, k němuž soud dospěl volnými úvahami o celé průvodní látce a též o výpovědích svědků, rozsudkem správně reprodukováných (závěry soudu) nehodí se k přímému porovnání se spisy, s nimiž lze s hlediska č. 5 § 281 tr. ř. porovnat jen, co

- jest rozsudkem uvedeno jako obsah listiny nebo soudní výpovědi č. 4196.
- — výklad souzeného projevu může být úplný jen, není-li smysl, význam, dosah, směr a účel projevu určen jen podle ojedinelých, ze souvislosti vytržených vět, nýbrž zároveň s toho hlediska, že jednotlivé věty jsou články logicky souvislého celku; porušení této zásady je ohroženo zmatečností neúplností ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř. č. 4256.
  - — ona zásada není porušena, uvádí-li rozsudek při rozboru projevu s hlediska toho kterého dotčeného ustanovení zákona (na ochranu republiky) zvláště závadné věty projevu bezprostředně po sobě, po případě v jiném pořadí, než ve kterém byly proneseny č. 4256.
  - — rozsudek, jímž obžalovaný (§ 199 a) tr. zák.) uznán vinným alternativně, není nejasný ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., ani zmatečný podle č. 7, č. 8 nebo č. 10 § 281 tr. ř. č. 4287.
  - — jde o zmatek č. 5 § 281 tr. ř. (rozpor se spisy), nabyli-li soud přesvědčení o vině na základě svědecké výpovědi osoby slyšené jen jako obviněný, jejíž protokol byl podle § 252 č. 1 tr. ř. čten č. 4321.
  - **dle § 281 č. 7 tr. ř.:** rozsudek, jímž obžalovaný (§ 199 a) tr. zák.) uznán vinným alternativně, není nejasný ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., ani zmatečný podle č. 7, č. 8 nebo č. 10 § 281 tr. ř. č. 4287.
  - **dle § 281 č. 8 tr. ř.:** pokud jde o překročení obžaloby (§§ 262, 263, 267 tr. ř.), bylo-li k obžalobě na zločin podle § 199 a) tr. zák. uznáno na přečin § 1 zák. o mař. ex. č. 4071.
  - — nejde o překročení obžaloby (§ 281 č. 8 tr. ř.), bylo-li k obžalobě na trestné činy proti zákonu na ochr. rep., spáchané rozšiřováním tiskopisu, uznáno na přečin (přestupek) podle čl. III. zák. č. 142/1868, an soud nevzal za prokázáno, že pachatel tiskopis četl a jeho obsah znal č. 4096.
  - — nejde o porušení předpisů §§ 262, 263 a 267 tr. ř., působící zmatečnost rozsudku podle § 281 č. 8 tr. ř., uznal-li sice rozsudek obžalovaného vinným skutkem, jenž byl předmětem obžaloby, avšak podřadil skutek ten pod jiný nebo také jiný trestní zákon, než který naznačovala obžaloba č. 4268.
  - — pro posouzení věci v tomto směru jsou rozhodné důvody obžalovacího spisu č. 4268.
  - — rozsudek, jímž obžalovaný (§ 199 a) tr. zák.) uznán vinným alternativně, není nejasný ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., ani zmatečný podle č. 7, č. 8 nebo č. 10 § 281 tr. ř. č. 4287.
  - **dle § 281 č. 9 a) tr. ř.:** nebylo-li uznáno na přestupek podle §§ 12, 32 zbroj. pat. v ideálním souběhu s přestupkem § 431 tr. zák., nýbrž jen na tento přestupek, je zmateční stížnost státního zastupitelství přípustná (§ 281 č. 9 a) tr. ř.), ana jest trestní sazba § 32 zbroj. pat. přísnější než § 431 tr. zák. č. 4066.
  - — zrušovacímu soudu jest umožněno přezkoumatí správnost rozhodnutí nalazacího soudu o právním podřazení trestné činnosti pachatelovy jen, obsažují-li důvody rozsudkové (§ 270 č. 5 tr. ř.) nejen skutková zjištění veškerých zákonných znaků dotčeného trestného činu po stránce objektivní i subjektivní, nýbrž, je-li z úvah těchto důvodů i patrné, že soud, rozhoduje právní otázky, měl zřetel na veškeré okolnosti souzeného případu, jež tu spolupůsobí při potřebě skutkového zjištění zákonných náležitostí. Nedostatek toho druhu jest zmatkem podle § 281 č. 9 písm. a) tr. ř. č. 4105.
  - **dle § 281 č. 9 b) tr. ř.:** zákonným předpokladem pro uplatňování zmatku č. 9 b) § 281 tr. ř. jest, že vyloučení trestnosti nebo stíhatelnosti činu bylo předmětem výslovného rozhodnutí v prvé stolici č. 4083.
  - — rozsudek nejvyššího soudu a v něm projevené názory o různé podstatě dvojí činnosti obžalovaného jsou pro soud prvé stolice pro jakékoli další řízení závaznými; tento soud nesmí položití novému rozhodování za základ odchylný názor, že obojí činnost obžalovaného jest účelově jediným aktem č. 4170.

- **dle § 281 č. 10 tr. ř.:** rozsudek, jímž obžalovaný (§ 199 a) tr. zák. uznán vinným alternativně, není nejasný ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., ani zmatečný podle č. 7, č. 8 nebo č. 10 § 281 tr. ř. č. 4287.
- **dle § 281 č. 11 tr. ř.:** závěrem vysloveným v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný spáchal zločin podle zákona na ochranu republiky z pohrutek nízkých a nečestných, byl zjednan předpoklad, za kterého soud musel uložiti vedlejší trest ztráty čestných práv občanských, i když vyslovil trest nižší jednoho roku; jde o zmatek č. 11 § 281 tr. ř., uložil-li tu jen ztrátu práv ve smyslu druhého odst. č. 3 § 32 zák. na ochr. rep. č. 4094.
- — zmatečnost vykočení z mezi zákonné sazby (§ 281 č. 11 tr. ř.) předpokládá, že již zákon sám určuje určitou zvláštní trestní sazbu dle přitěžujících nebo polehčujících okolností, pojatých již do skutkové podstaty určitého trestného činu (na př. §§ 94, 97, 100 tr. zák.) č. 4098.
- — podle § 55 tr. zák. soud sice může zkrátiti trest i pod 6 měsíců, avšak takové zkrácení není nutné. Výměrou trestu v mezích sazby i při použití § 55 tr. zák. nevykročil soud ze své moci trestní č. 4098.
- — porušení předpisu § 265 tr. ř. tím, že ho soud neprávem použil, nebo že ho opomenul použiti, jest zmatkem č. 11 § 281 tr. ř. (vykročením z trestní pravomoci); byl-li rozsudek v tomto směru napaden státním zastupitelstvím odvoláním, lze po případě vyříditi tento opravný prostředek jako zmateční stížnost č. 4117.
- — samosoudce vynášející pozdější rozsudek jest oprávněn podle § 6 č. 4 zák. o podm. ods. rozhodnouti o prodloužení zkušební lhůty rozsudku vyneséhoho soudem sborovým č. 4128.
- — shledal-li soud v jednání, kvalifikovaném obžalobou jako zločin § 81 tr. zák., jen urážku skutkem, jest povinen učiniti skutkové zjištění i ohledně okolností, podmiňujících podle druhého odstavce § 313 tr. zák. použití vyšší trestní sazby; neučinil-li tak, nehodnotiv svědeckou výpověď v tomto směru, jde o vadu neúplnosti rozsudku podle § 281 č. 5 tr. ř., sloužící k dolčení předpokladu zmatku č. 11 § 281 tr. ř. č. 4184.
- — jde o zmatek č. 11 § 281 tr. ř., nebyl-li vyměřen trest podle druhé sazby § 82 tr. zák., ač se odpor stal se zbrani č. 4217.
- — uplatňování tohoto zmatku veřejným obžalobcem nebrání, že nenavrhl použití oné sazby, a že v obžalobě uvedl (a rozsudek zjistil) skutkové okolnosti, podmiňující její použití, jen v důvodech č. 4217.
- — je-li tu zpětnost, není ponecháno volnému uvážení soudu, chce-li použiti druhé sazby § 24 tisk. zák., nýbrž jest k tomu povinen (§ 281 č. 11 tr. ř.) č. 4301.
- **posl. odst.:** s hlediska posl. věty odst. 2 § 281 tr. ř. stačí výhrada zmateční stížnosti po prohlášení průvodního řízení za skončené, bylo-li usnesení, zamítající průvodní návrh veřejného obžalobce, prohlášeno až současně s oním usnesením č. 4179.
- **dle § 344 č. 1 tr. ř.:** nejsou-li v protokolu o hlavním přelíčení zjištěny jazykové neznalosti porotců nebo menší jazykové znalosti zapisovatele, nelze okolnost tu uplatňovati jako zmatek č. 1 § 344 tr. ř. Měl-li obhájce v tom směru důvody k pochybnostem, bylo na něm, by možným nepříznivým následkům včas čelil vhodnými návrhy nebo jinými procesními prostředky (výkonem odmítacího práva) č. 4244.
- **dle § 344 č. 2 tr. ř.:** obhájce musí být nepřetržitě přítomen při celém porotním hlavním přelíčení č. 4292.
- — jde o zmatek č. 2 § 344 tr. ř., odešel-li obhájce po své řeči a nebyl-li přítomen při konečném přednesu a při právním poučení předsedy porotního soudu č. 4292.
- **dle § 344 č. 4 tr. ř.:** v tom, že předseda po neveřejně provedeném hlavním přelíčení neprohlásil, že další jednání je veřejné, není zmatku (č. 4 § 344 tr. ř.), sňal-li soudní zřízenec podle poukazu před prohlášením rozsudku tabulku, oznamující obecenstvu, že veřejnost je vyloučena, a byli-li při prohlášení rozsudku přítomni posluchači, vstoupivší před tímto prohlášením č. 4125.

- — pokud nejde o zmatek čís. 4 § 344 tr. ř. pro porušení předpisu § 152 odst. 2 tr. ř., usnesl-li se porotní soud (nesprávně), že svědek má právo vzdát se svědectví jen ohledně příbuzného, aniž rozhodl, zda lze odloučiti výpověď ohledně ostatních obžalovaných čís. 4183.
- — porušení předpisu § 325 odst. 2 tr. ř. tím, že byl porotcům do poradní síně dán i protokol svědka z přípravného vyšetřování, který nebyl při hlavním přelíčení čten (svědek se vzdal svědectví), nezakládá zmatek čís. 4 § 344 tr. ř. čís. 4183.
- **dle § 344 čís. 5 tr. ř.:** porušení předpisu chráněného zvláštní pohružkou zmatečnosti nelze uplatňovati i se všeobecného hlediska § 344 čís. 5 tr. ř. čís. 4043.
- — přechtením posudku soudní lékařské rady neporušil soud zásady trestního řízení, zabezpečující náležitou obhajobu obžalovaného, najmě zásadu ústnosti, a není tedy opodstatněn důvod zmatečnosti čís. 5 § 344 tr. ř. čís. 4120.
- — přičilo by se však zásadě § 3 tr. ř. držeti se formalisticky přesného doslovu návrhu v případě, kde je smysl návrhu podle jeho odůvodnění nepochybný čís. 4161.
- — porušení předpisů §§ 318 až 323 tr. ř. jest samostatným důvodem zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř.; jde proto o tento zmatek, nikoliv podle čís. 5 § 344 tr. ř., nebylo-li vyhověno návrhu na otázku čís. 4221.
- — nejde o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., byly-li při hlavním přelíčení přes odpor obžalovaného pro zločin nedokonaného násilného smilstva čteny obžaloba a nepravoplatný rozsudek, odsuzující téhož obžalovaného pro zločin § 93 tr. zák., spáchaný smilným útokem na ženu, jichž se obžaloba dovolávala na důkaz toho, že obžalovaný není neschopen zažalovaného činu, a upozornil-li předseda soudu porotce na to, že rozsudek ten nenabyl ještě právní moci čís. 4250.
- — i když svědek prohlásil soud, že nechce svědčiti (§ 152 tr. ř.), platí další jeho vyjádření, třebaže učiněné na dotaz a na upozornění obhájce, že ono prohlášení odvolává a svědčiti chce; vadný postup soudu, nepřipustil-li přes to výslech onoho svědka, nelze však uplatňovati jako zmatek čís. 5 § 344 tr. ř. ve prospěch obžalovaného, nesloužilo-li ono svědectví obhájce (předposl. odst. § 344 tr. ř.) čís. 4295.
- **dle § 344 čís. 6 tr. ř.:** pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. eventuální otázka na zločin spoluviny (podílnictví) na vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., nebo eventuální otázka na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. čís. 4043.
- — předpis § 320 tr. ř. (odst. první) stanoví předpoklady, za nichž sborový soud porotní musí dáti eventuální otázku, nevylučuje však právo soudu dáti onu otázku i bez těchto předpokladů, není-li dotyčná eventualita podle výsledků hlavního přelíčení přímo vyloučena čís. 4043.
- — pro řešení otázky, směl-li porotní soud eventuální otázku dáti či nikoliv, rozhoduje jen stav věci v době, kdy byla otázka dána, nikoliv stav věci zjištěný výrokem porotců čís. 4043.
- — i když byla dána otázka na zločin loupeže, trestné podle § 195 tr. zák., ač obžaloba zněla na zločin nedokonané vraždy loupežné, trestné podle mírnějšího ustanovení § 138 odst. 2 tr. zák., nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., prohlásil-li ex offo obhájce bez odporu obžalovaného, že nečiní námitek proti otázkám čís. 4055.
- — nevyžaduje se, by se obžalovaný sám hájil duševní méněcenností nebo nepřičetností. Ani opačná tvrzení pachatelova nezabývají soud povinností ve smyslu § 319 tr. ř., poukazují-li provedení činu, zodpovídání se obžalovaného a výsledky řízení o sobě, nebo jejich vzájemný souhrn a poměr ke skutečnostem, které by, kdyby byly pravdivé, vylučovaly nebo rušily trestnost činu čís. 4078.
- — pokud nejde o tento zmatek, nebyla-li k hlavní otázce na zločin násilného smilstva podle § 125 tr. zák. dána dodatková otázka, zda nebyl obžalovaný v omylu ohledně zneužití ve stavu neschopnosti k odporu pro opilost podle § 2 e) tr. zák. čís. 4140.

- — pokud nebyl porušen předpis § 320 tr. ř. (§ 344 čís. 6 tr. ř.), nepřipustil-li soud k hlavní otázce na vraždu eventuální otázku na vzdálenou spoluvinu čís. 4183.
- — pokud jde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., byly-li k obžalobě (a ji přizpůsobeným otázkám hlavním a dodatkovým) na zločin loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. dány eventuální otázky na krádež a na přestupek § 411 tr. zák. čís. 4195.
- — pokud nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázky na krádež a na vzdálené spolupomocnictví, a dodatková otázka (kontrolní), zda jest skutečně ublížení násilím spatřovati v tom, že pachatel svázal napadenému nohy, když již byl v bezvědomí čís. 4209.
- — porušení předpisů §§ 318 až 323 tr. ř. jest samostatným důvodem zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř.; jde proto o tento zmatek, nikoliv podle čís. 5 § 344 tr. ř., nebylo-li vyhověno návrhu na otázku čís. 4221.
- — pokud nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. porušením předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázka na zločin krádeže podle § 174 I b) tr. zák. čís. 4221.
- — porotní soud je povinen dáti dodatkovou otázku ve smyslu § 319 tr. ř., byly-li onen stav (skutečnost) jen obžalovaným tvrzeny, nikoliv jen, bylo-li takové tvrzení podepřeno pozitivními výsledky trestního řízení čís. 4249.
- — pokud jde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na zločin úkladné vraždy (jedem) dána eventuální otázka na přečin podle § 335 tr. zák. (neopatrným uložením jedu) čís. 4258.
- — poučení předsedy porotcům, že si mohou vyžádati otázku na onen přečin, dojdou-li k přesvědčení, že smrt usmrčeného nastala činem z nebalosti, nemůže nahraditi povinnost soudu, dáti eventuální otázku, jsou-li tu předpoklady § 320 tr. ř. čís. 4258.
- — pokud nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána dodatková otázka na stav podešení, strachu a leknutí čís. 4259.
- — pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na zločin úkladné vraždy loupežné dána eventuální otázka na zločin účastenství na loupeži podle § 195 tr. zák. čís. 4259.
- **dle § 344 čís. 9 tr. ř.:** vada nejasností výroku porotců podle § 344 čís. 9 tr. ř. čís. 4043.
- — pojem »rozpor ve výroku porotců« ve smyslu § 344 čís. 9 tr. ř. čís. 4080.
- — záporná odpověď k otázce se zpravidla nehodí k tomu, by byla srovnávána s jinou částí výroku porotců s hlediska vady nejasností nebo vnitřního rozporu podle § 344 čís. 9 tr. ř.; není jí vysloveno, že a pokud se nestal skutek, k němuž se otázka vztahuje čís. 4080.
- — nejasnost a vnitřní rozpor výroku porotců podle čís. 9 § 344 tr. ř., odpověděli-li kladnou odpovědí k eventuální otázce na zločin těžkého uskození na těle podle § 152 tr. zák. a na přečin proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák. vlastně kladně ke zločinu zabití (jenže jeho skutkovou podstatu rozložili na dvě samostatné otázky, které vedle sebe nemohou obstáti), ač před tím ke zvláštní otázce na zločin zabití podle § 140 tr. zák. odpověděli záporně čís. 4144.
- — vnitřní rozpor a nejasnost výroku porotců nelze dovozovati z odchýleného poměru hlasů při zodpovězení hlavních otázek, neboť při zásadách § 326 tr. ř. jest vůbec nekontrolovatelná a nepodléhá přezkoumání soudem zrušovacím, jakými úvahami se řídili jednotliví porotci při hlasování čís. 4225.
- — nejasnost a vnitřní rozpor výroku porotců lze při doličování zmatečnosti podle čís. 9 § 344 tr. ř. dovoditi po zákonu jen z doslovu otázek a z odpovědí k nim čís. 4225.
- **dle § 344 čís. 10 b) tr. ř.:** doličování zmatečnosti podle § 344 čís. 10 b) tr. ř. vyžaduje, by okolnost, pro kterou čin přestává býti trestným, byla

skutkově zjištěna výrokem porotců k otázce skutečně jim dané č. 4078.

- — nejde o zmatek č. 10 b) § 344 tr. ř., nezabývali se porotní soud otázkou promlčení, ač z výroku porotců a ze spisů vyplývá, že promlčecí doba uplynula, schází-li podmínka promlčení dobrovolná náhrada škody č. 4234.
- **dle § 344 č. 12 tr. ř.:** nelze (§ 344 č. 12 tr. ř.) vyměřiti trest podle vyšší sazby § 142 tr. zák., nebyl-li zjištěn příbuzenský poměr tuto sazbu odůvodňující výrokem porotců, ana jim nebyla dána v tom směru otázka podle § 322 tr. ř.; porotní soud není oprávněn sám zjistiti onen poměr z výsledků průvodního řízení č. 4161.
- **§ 344 předposl. odst. tr. ř.:** i kdyby byla hlavní otázka dána porušením předpisu § 318 tr. ř., nelze tuto okolnost uplatňovati jako zmatek, byla-li otázka ta zodpověděna záporně (§ 344 předposl. odst. tr. ř.) č. 4043.
- — nejde o zmatek č. 5 § 344 tr. ř., byly-li při hlavním přelíčení přes odpor obžalovaného pro zločin nedokonaného násilného smilstva čteny obžaloba a nepravoplatný rozsudek, odsuzující téhož obžalovaného pro zločin § 93 tr. zák., spáchaný smilným útokem na ženu, jichž se obžaloba dovolávala na důkaz toho, že obžalovaný není neschopen zažalovaného činu, a upozornil-li předseda soudu porotce na to, že rozsudek ten nenabyl ještě právní moci č. 4250.

Změny za vydávání časopisu: povinnost oznámiti je (§§ 10, 11 tisk zák.) č. 4051.

Zmírnění trestu podle § 410 tr. ř.: vyšla-li po pravomoci rozsudku na jevo i jen jediná závazná polehčující okolnost č. 4207.

Zmírňovací právo: v zákonech popřevratových nelze užití mimořádného zmírňovacího práva tou měrou, jak se to stalo při sazbach starého trestního zákona, které byly mnohdy nepřiměřeně vysoké, což neplatí u řečených novodobých zákonů č. 4189.

Zmocnění viz advokát.
— viz též plná moc.

Znalec: není přípustné, by se znalec v posudku vyjadřoval přímo o vině neb o nevině pachatele, neb o stupni jeho zavinění; to jest výhradně otázkou soudcovského rozhodování, právě tak jako úsudek, zda a pokud bylo určitým objektivně zjištěným způsobem v určité místní situaci dbáno v zájmu bezpečnosti dopravně-policejních předpisů neb obecně platných zvyklostí. Pro tuto část soudcovského rozhodování mohly by býti znaleckým posudkem zjištěny jen tyto zvyklosti, pokud by nebyly soudu obecně známe nebo jinými průvodními prostředky dostatečně objasněny č. 4134.

- otázka, zda řidič automobilu jel dostatečně vlevo, by bezpečnost jiných na silnici neohrožoval, jest otázkou viny, spadající do právního usuzování o náležité opatrnosti, jejíž řešení vůbec nespadá do oboru znaleckého nálezu a posudku, jejíž jest vyžadati jen, pokud jest potřebí odborné znalosti (§ 118 tr. ř.) č. 4134.
- předpis § 118 tr. ř. stanoví jako pravidlo přibrati dva znalce, je-li při ohledání potřebi odborné znalosti. Jeden znalec dostačí, jde-li o zjištění skutečnosti méně důležité. Posouzení důležitosti případu ponechává zákon uvážení soudu, nestanově určité přesné zásady a směrnice č. 4242.
- pokud jest přibrati dva znalce ke zjištění příčiny, proč se stítilo lešení č. 4242.
- pokud byl nevyhověním návrhu na přibrání dalšího znalce místo znalce, který požbyl způsobilosti, by mohl býti jako znalec při hlavním přelíčení vyslechnut, přivoděn zmatek č. 4 § 281 tr. ř. č. 4242.
- předpis § 118 tr. ř. (v doslovu zák. č. 107/1927) o slyšení dvou znalců není chráněn zmatečnosti č. 3 § 281 tr. ř., jest však ve službach zásady § 3 tr. ř., chráněné i hlediskem č. 4 § 281 tr. ř. č. 4245.
- pokud jde o zmatek č. 4 § 281 tr. ř., nevyhověl-li soud návrhu na slyšení soudních znalců lékařů o tom, že obžalovaný trpí opilostí, že, napije-li se alkoholu, ochabují jeho inteligence a jeho intelektuální schopnosti, že vnímá (v takových případech) svoje okolí, není si však vědom svého jednání

a jeho následků, a že to je v souvislosti s úrazem na hlavě, který kdysi utrpěl č. 4246.

Znečištění vozidla viz železniční provozní řád.

Zneužití moci úřední: § 101 tr. zák.: odst. 2: dozorce vězňů jest úředníkem ve smyslu §§ 101, 104 tr. zák. č. 4102.

- — — podle druhého odstavce § 101 tr. zák. jest za úředníka (státního neb obecního) pokládati toho, kdo mocí veřejného příkazu, přímo nebo nepřímo daného, ať jest pod přísahou nebo není, jest povinen obstarávati práce vlády č. 4193.
- — — pojem prací vlády nelze vykládati jen v užším slova smyslu a z něho vylučovati záležitosti, jež, dotýkajice se svým významem zájmů veškerenstva státních občanů neb aspoň převážně jich většiny, vyhovují dotčenému pojmu rovněž zcela nepochybně; je tomu tak zejména i v příčině obecného školství č. 4193.
- — — učitel náboženství (katecheta) je státním úředníkem ve smyslu druhého odstavce § 101 tr. zák. a veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. zák. č. 4193.
- — — koná svůj úřad i na chodbě, kam vyšel za pachatelem, vstoupivším před tím do třídy, by ho upozornil na nepřipustnost jeho počínání č. 4193.
- — — zřízenec státního úřadu policejního (inspektor) jest úředníkem veřejným ve smyslu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák.; zakročuje-li v čele policejního mužstva proti pouličním demonstrantům, vykonává své povolání a požívá zvýšené ochrany § 153 tr. zák. č. 4211.
- — — státní rybní strážník jest veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák. č. 4331.
- — **§§ 101, 104 tr. zák.:** obstaráváním úředních věcí lze rozuměti jen řádný, nezávadný výkon úřadu, přesně, výhradně věcnými hledisky se řídicí a osobní přízně nebo nepřízně k dotčeným osobám nezající plnění úředních předpisů č. 4102.
- — — nepředpokládá se, by bylo úřední moci zneužito výkonem úřadu nebo stranictví spáchaná obstaráváním úřední věci, nýbrž předpokládá se jen, by bylo zneužito úřední moci v úřadě, v němž jest pachatel ustanoven (§ 101), pokud se týče, by se pachatel dal svěsti ke stranictví při obstarávání věci svého úřadu (§ 104 tr. zák.), pokud se týče, by pachatel byl povolán k úkonu, o který jde (§ 2 zákona č. 178 sb. z. a n. 1924) č. 4102.
- — — stačí, bylo-li uplacenému úředníkovi mocí a z povinnosti jeho úřadu ve věci (ve směru) úplatkem dotčené (dotčeném) něco zaříditi nebo zameziti podle úředního (služebního) předpisu, s jehož řádným splněním není v souladě a za jehož výkon (obstarávání) nelze proto pokládati to, co úředník z důvodu úplatku skutečně zařídil, nebo že zákrok opomenul č. 4102.
- — **§ 104 tr. zák.:** vhodným podmětem zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák. jest kterýkoliv úředník — t. j. kterákoliv osoba, na níž se hodí ustanovení druhého odstavce § 101 tr. zák. —, třebaže není z úředníků, jež má na zřeteli první věta § 104 nebo § 105 tr. zák. č. 4102.
- — — pod pojem správy spravedlnosti spadá nejen činnost soudcovská v užším smyslu slova, nejen činnost civilních a trestních soudců (včetně porotců) a státních návladních, nýbrž — mimo jiné — i činnost úředníků a zřízenců pověřených výkonem rozhodnutí a usnesení soudcovských, tudíž i činnost dozorců vězňů v soudních věznicích a trestnicích č. 4102.
- — — na pasivní úplatkářství dozorců vězňů a na spoluvinu na něm není použiti ustanovení § 3 odst. (1) a (2) zákona ze dne 3. července 1924, č. 178 sb. z. a n., nýbrž přísnějšího ustanovení druhé věty § 104 tr. zák. č. 4102.
- — — úředník uznáný vinným zločinem § 104 tr. zák. (druhá věta) nemůže býti uznán vinným i zločinem §§ 5, 105 tr. zák., třebaže

svého úplatkáře k činnosti spadající pod pojem zločinu § 105 tr. zák. navedl č. 102.

— — — kdo napomáhá podplacenému pak úředníku při jeho trestném jednání, nemůže mu být kromě této trestné pomoci současně a zvláště přičítána činnost, již nastrojil a podporoval jednání úplatce, nanejvýš, podléhá-li úředník přísnější trestní sazbě než úplatce č. 102.

— — — § 105 tr. zák.: pro dosah § 105 tr. zák., pro zločin svádění ke zneužití moci úřední, nelze činnost (úřední působení) dozorců vězňů klásti na roveň rozhodování veřejných věcí č. 4102.

— — — veřejnými věcmi jsou věci, které se dotýkají zájmů státního celku neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů některého okruhu státních občanů a nejsou přikázány soudům, by právoplatně o nich rozhodovaly č. 4102.

— — — ve svádění (svedení) soudních dozorců vězňů ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti darem nelze shledati zločin podle § 105 tr. zák., nýbrž jest o takové protiprávní činnosti uvažovati s hlediska mírnějších ustanovení § 2 odst. č. 1 a 2 zákona ze dne 3. července 1924, č. 178 sb. z. a n., vstoupivších na místo zrušeného předpisu § 311 tr. zák. č. 4102.

— — — úředník uznáný vinným zločinem § 104 tr. zák. (druhá věta) nemůže být uznán vinným i zločinem §§ 5, 105 tr. zák., třebaže svého úplatkáře k činnosti spadající pod pojem zločinu § 105 tr. zák. navedl č. 4102.

— — — kdo napomáhá podplacenému pak úředníku při jeho trestném jednání, nemůže mu být kromě této trestné pomoci současně a zvláště přičítána činnost, již nastrojil a podporoval jednání úplatce, nanejvýš, podléhá-li úředník přísnější trestní sazbě než úplatce č. 4102.

Zobecňující výrazy: nelze brátí doslova č. 4272.

— — viz též urážka na cti (§ 487 a násl.).

Zodpovědný redaktor viz redaktor.

Zostření trestu: dle § 250 tr. zák. č. 4042.

— — viz též trest.

Zpronevěra: § 183 tr. zák.: protiprávní svémocí trestnou podle § 181 (183) tr. zák. jest jakékoliv nakládání se svěřenou věcí, které se přiči převzatému (výslovně nebo mlčky) závazku č. 4062.

— — svémoc je zadržením, omezuje-li se na pouhé neplnění závazku, vrátiti věc svěřiteli nebo vydati ji tomuto nebo jinému označenému příjemci, ne pouhé ponechání si věci, ovšem spojené s vůlí, učiniti tento protiprávní stav trvalým; nebo jde ve svémocí o přivlastnění si svěřené věci, neomezuje-li se jen na chování se oné povahy, nýbrž je-li jí skutečně vykonáno právo k věci, jehož výkon přísluší jen vlastníku, a nebyl pachatelé přikázán (dovolen), tudíž nejen zcizení, včetně zastavení věci, nýbrž i spotřebení, zničení a pod. č. 4062.

— — po subjektivní stránce není třeba úmyslu způsobiti svěřiteli neb osobě jinak k věci oprávněné škodu na majetku nebo jinakou, nanejvýš trvalou škodu majetkovou, tím méně zlý úmysl obohatiti se, zvětšiti majetek; stačí vědomí o hmotné protiprávnosti úkonu zadržovacího nebo přivlastňovacího, vědomí pachatele, že není k nakládání s věcí oprávněn, ano se přiči převzatému závazku a vůli osoby k věci oprávněné, po případě svěřitele č. 4062.

— — povahy protiprávní svémocí a tím i zpronevěry pozbývá, jde-li o věci zastupitelné, přivlastnění si svěřené věci — při pouhém zadržení nepřichází tato možnost vůbec v úvahu —, byl-li pachatel již v době přivlastnění podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli nahradil a dostal svému závazku, ovšem jen, měl-li i úmysl tak učiniti č. 4062.

— — statkem ve smyslu § 183 (181) tr. zák. (způsobilým předmětem zpronevěry) jsou i věci spotřebitelné a zastupitelné (i hotové peníze) č. 4062.

— — ze způsobilých předmětů zpronevěry nelze vyloučiti ani věci, jejich vlastnictví je (vylučující ovšem vlastnictví pachatelovo) sporné nebo pochybné č. 4062.

— — pojem »svěření« nelze omeziti na detenci věci, již nabyto na základě smlouvy nebo smlouvě podobného právního poměru se závazkem věc svého času vrátiti č. 4062.

— — pojem svěření předpokládá, že byla někomu propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí se závazkem neb alespoň v předpokladu, že s ní naloží podle provedené (nebo jinak mu známé) vůle oprávněného č. 4062.

— — i v určitém »fondu« soustředěné hmotné prostředky, o nichž snad ani nelze zjistiti, ze kterých peněžitých pramenů pocházejí, mohou být předmětem svěření i zpronevěry, pokud jen má dotýčný fond sloužiti ke krytí výloh určité fyzické nebo hromadné osoby č. 4062.

— — promlčení zločinu zpronevěry neprospívá pachatelé (§ 229 d) tr. zák.), který spáchal v promlčecí době znovu zločin zpronevěry, třebaže bez-trestně pro účinnou lítost č. 4062.

— — nabízel-li kdo ke koupi věc koupenou na splátky s výhradou vlastnictví, nedopouští se nedokonané zpronevěry, zamýšlel-li poslední splátku zaplatiti ještě před uskutečněním zamýšleného prodeje nebo nejpозději současně s ním č. 4118.

— — po stránce subjektivní vyžaduje se ke skutkové podstatě nedokonané zpronevěry, by pachatel měl úmysl věc mu svěřenou za sebou zadržeti nebo si přivlastniti, a by si byl vědom hmotné protiprávnosti svého jednání č. 4118.

— — pojem »svěření« předpokládá jen, že byla pachatelé osobou oprávněnou k určité věci přímo nebo nepřímo propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí tou v důvěře, že s ní naloží ve smyslu oprávněného; rozhodná je podstata faktických a právních vztahů pachatele k věci, aniž záleží na tom, zda vztahy ty byly zjednány k podnětu pachatelovu či bez něho č. 4127.

— — svěřitel (§ 183 tr. zák.) nemusí být totožným s osobou k věci oprávněnou č. 4130.

— — nejde o zpronevěru mezi manžely podle § 463 tr. zák., nýbrž o zpronevěru podle § 183 tr. zák., prodala nebo zastavila-li manželka věc, o nichž věděla, že je manžel koupil na splátky s výhradou vlastnictví, a které jí manžel dal s příkazem, by je prodatelé vrátila č. 4130.

— — jde o krádež podle § 176 II c) tr. zák., nikoliv o zpronevěru, přisvojil-li si skladník, vedoucí prodejnu družstva, zboží, které bylo vlastnictvím družstva č. 4137.

— — ani zákonem ani podstatou věci není vyloučeno, by si prodatel zboží, o němž ví, že se kupuje k dalšímu zcizení, nevyhradil, že zboží zůstane jeho vlastnictvím, dokud je kupitel nezaplatil č. 4142.

— — i společník, který peníze převzaté pro společnost si zadržel a přivlastnil, může se ohledně částky, překračující jeho podíl na penězích, státi vinným zločinem podle § 183 tr. zák.; za zpronevěrenou může však být pokládána jen částka, která by připadala na ostatní společníky č. 4222.

— — ke skutkové podstatě zpronevěry nestačí v subjektivním směru jen úmysl, svěřenou věc za sebou zadržeti nebo si přivlastniti, nýbrž kromě toho musí mít pachatel také vědomí o hmotné protiprávnosti zadržetí nebo přivlastnění si svěřené věci č. 4222.

— — skutková podstata zpronevěry spočívá v tom, že pachatel nakládá se svěřenou věcí jinak, než mu bylo svěřitelem nařizováno, nebo k jinému účelu, než k jakému mu byla věc svěřena (prodána) č. 4254.

— — nezaplacení dluhu o sobě není trestné ani s hlediska § 183 tr. zák., ani s hlediska jiného předpisu trestního zákona č. 4254.

— — byla-li věc (kamna) dodána, by jí bylo použito pro stavbu, což se stalo, nemůže tu ani výhrada vlastnictví učiniti takové nakládání s věcí bezprávným, ano se pohybovalo ve směru svěřitelem chytěným č. 4254.

— — skutková podstata zpronevěry, spáchané nikoliv zadržením, nýbrž přivlastněním si svěřených peněz, může být vyloučena tím, že pachatel měl po ruce prostředky, z nichž mohl kdykoli dodatečně vyhověti příkazu ohledně svěřených peněz č. 4282.

- — ke zpronevěře je třeba zlého úmyslu; toho tu není, je-li pachatel přesvědčen, že vlastník věci nebude nic namítati, bude-li pachatel s věcí disponovati, nebo je-li pachatel toho mínění, že jest oprávněn podržeti si věc mu svěřenou; pachatel si musí býti vědom hmotné protiprávnosti svého jednání č. 4306.
- — ponechal-li si zaměstnanec vyšetřený materiál, byla by tu vědomost hmotné protiprávnosti jednání ve smyslu § 183 tr. zák., kdyby si zaměstnavatel výslovně vymínil, že mu musejí býti vráceny všechny zbytky a odpadky č. 4306.
- — je-li podílník toho mínění, že věc nebyla zpronevěřena (an vyšetřený materiál není zpronevěřen), není tu u něho po případě zlého úmyslu ve smyslu § 183 a § 1 tr. zák. č. 4306.
- **úřední (§ 181 tr. zák.):** pojem »svěření« ve smyslu §§ 181, 183 tr. zák.; rozhoduje podstata skutečných a právních vztahů pachatele k věci, aniž záleží na tom, zda byly vztahy ty zjednány k podnětu pachatelovu či bez něho č. 4127.
- — podáním zásilky poštovnímu úřadu propůjčuje odesílatel poštovnímu podniku a tím i všem zřízcům pošty, kteří s ní přijdou ve styk, přímo nebo nepřímo skutečnou disposiční moc nad zásilkou v důvěře, že ji dopraví na místo určení a vydají ji tam (při zatížení dobírkou po jejím přijetí) určenému příjemci, není-li to však možné, vrátí ji odesílateli č. 4127.
- — jde o zpronevěru v úřadě (§ 181 tr. zák.), ponechal-li si poštovní posel peníze, dané mu se složenkou a s příkazem, by je odevzdal na poštovním úřadě č. 4190.
- — nezáleží na tom, zda byl oprávněn peníze přijmouti, stačí, že strana toto oprávnění předpokládala č. 4190.
- **v rodině (§ 463 tr. zák.):** nejde o zpronevěru mezi manžely podle § 463 tr. zák., nýbrž o zpronevěru podle § 183 tr. zák., prodala nebo zastavila-li manželka věci, o nichž věděla, že je manžel koupil na splátky s výhradou vlastnictví, a které jí manžel dal s příkazem, by je prodáti vrátila č. 4130.
- Zprošťující výrok:** důvody zprošťujícího rozsudku nemohou nabýti právní moci ani mítí závaznost pro jiný soud při rozhodování o jiné trestní věci č. 4062.
- Zprznění: § 128 tr. zák.:** pojem »zprznění« (§ 128 tr. zák.) předpokládá sice, že zlý úmysl pachatele směřoval k ukolení jeho chlipných chťičů, nevžaduje však, by toho účelu (účinku) bylo skutečně dosaženo č. 4151.
- — pod pojem »pohlavního zneužití těla« ve smyslu § 128 tr. zák. spadá i sahání pod sukně nedospělého děvčete č. 4151.
- Způsobení újmy na těle:** podle § 1 zák. o útisku č. 4091.
- Způsobilost vzbuditi veřejné pohoršení (§ 516 tr. zák.):** není podmíněna veřejností místa činu; jest opodstatněna i, byl-li čin spáchán sice ne veřejně, ale za okolností, že si pachatel musel býti vědom možnosti, že se o něm doví větší počet lidí č. 4171.
- Zraněný na silnici:** přejetí ho autem č. 4048.
- — viz též automobil.
- Zrušovací soud:** výrok o trestu na penězích (pro přestupek § 399 tr. zák.) lze zachovati i když byl zrušen rozsudek ve výroku o vině i trestu na svobodě za souběžný zločin č. 4053.
- — útraty zrušovacího řízení se navzájem zrušují, neměla-li úspěch ani zmateční stížnost obžalovaného ani zmateční stížnost soukromého obžalobce č. 4059.
- — kdy došlo k prvnímu soudnímu stihacímu úkonu pro přestupek, může Nejvyšší soud jako soud zrušovací sám zjistiti, ano tu jde o událost procesní č. 4091.
- — stížnost na odmítnutí zmateční stížnosti zrušovacím soudem pro jazykovou závadu řízenou na zrušovací soud jest odmítnouti č. 4124.
- — zrušovací soud může podle § 6 zák. ze dne 31. prosince 1877, č. 3 ř. zák. z roku 1878 naříditi po případě i opravu (doplnění) protokolu o hlavním přelíčení č. 4132.

- — zrušovací soud, vyhovuje odvolání do výroku, že může býti kdo po odpykání trestu držán v robotárně, může po případě vrátiti věc soudu prvé stolice k novému rozhodnutí č. 4132.
- — byla-li s odporem proti rozsudku pro zmeškání spojena zmateční stížnost, rozhoduje o obou opravných prostředcích zrušovací soud, i když měla býti zmateční stížnost odmítnuta nalézacím soudem podle § 1 zák. č. 3/78 č. 4155.
- — rozsudek nejvyššího soudu a v něm projevované názory o různé podstatě dvoji činnosti obžalovaného jsou pro soud prvé stolice pro jakékoli další řízení závaznými; tento soud nesmí položit novému rozhodování za základ odchylný názor, že obojí činnost obžalovaného jest účelově jediným aktem č. 4170.
- — podle § 410 tr. ř. lze postupovati i, vyšla-li po pravomoci rozsudku na jevo i jen jediná závažná polehčující okolnost č. 4207.
- — nepovolil-li nalézací soud obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu jednak proto, že jej pokládal za nepřipustný podle § 2 zák. č. 562/1919, jednak z důvodů arbitrních (§ 1 zákona), a byl-li onen výrok napaden zmateční stížností, tento pak odvoláním, jest vyhověti zároveň oběma opravným prostředkům, jsou-li odůvodněny, a nerozhodovati o odvolání až po vyřízení zmateční stížnosti (§ 296 tr. ř.) č. 4291.
- Zřízenec elektrických drah:** ustanovení železničního provoz. řádu, jež propůjčuje železničním zřízcům za určitých předpokladů moc policejní, platí i pro zřízence elektrických pouličních drah č. 4246.
- Ztráta čestných práv občanských:** podle § 32 zák. na ochr. rep. č. 4094, 4206.
- **důvěry stálého zákazníka:** znamená pro obchodníka nejen poškození po strance hmotné, nýbrž i újmu na vážnosti a na obchodní cti (na statcích nehmotných) č. 4059.
- **práva volebního viz volební právo.**
- Zubních techniků:** kteří nevykonali s úspěchem praktickou zkoušku, nebo kteří nebyli od ní v době, kdy zákon č. 303/1920 nabyl platnosti, osvobození, může zubní lékař použiti jen k činnosti, kterou nelze označiti za »lékařský výkon«; nemohou konati práce, jimiž jest zasahováno do funkční činnosti orgánů lidského těla a jimiž jest porušována stavba jeho součásti č. 4187.
- — to, že kdo jako pomocná síla zubního lékaře za pevný plat koná (pod lékařským dozorem) úkony zubního lékařství a techniky, které podle zákonných předpisů není oprávněn vykonávati, není překážkou, by jeho činnost neměla znak provozování lékařství »po živnostensku« ve smyslu § 343 tr. zák. č. 4187.
- Zvířecí nemoci viz nakažlivé zvířecí nemoci.**
- Zvláště nebezpečné okolnosti:** podle § 337 tr. zák. č. 4261.
- — viz též automobil.
- Zvyklost:** pokud min. nař. č. 81/1910 platí, jsou soudy povinny k němu přihlížeti a nemohou podrobiti zkoumání otázku jeho vhodnosti a účelnosti se zřetelem na změněné poměry dopravní ani, kdyby snad v praxi policejními úřady k přísnému dodržování jeho předpisů přihlíženo nebylo; nelze se dovolávati zvyklosti ohledně nedodržování předepsané rychlosti č. 4261.
- Žádost o doručení opisu rozsudku:** podle § 285 tr. ř. č. 4286.
- — viz též zmateční stížnost.
- **za odpis dani:** urychlené vyřízení za úplatek č. 4052.
- Žaloba:** dle §§ 96, 97 pař. zák. č. 4245.
- viz též ochrana vynálezů.
- **bez upomínky viz urážka na cti dle § 487 a násl.**
- Žebrota a tuláctví:** vysloviti, že odsouzený může býti držán v robotárně, lze jen, odbyl-li si dvakrátě trest za některý z přestupků v zákoně uvedených před spácháním souzeného skutku č. 4279.
- Železnice:** ustanovení § 102 železničního provozního řádu (cis. nař. ze 16. listopadu 1851, č. 1 ř. zák. z roku 1852) o oprávnění železničních zřízců zadržeti osoby, přestoupivší předpisy onoho řádu, platí i pro zřízence

elektrických pouličních drah; k oněm předpisům patří i zákaz poškodit nebo znečistit vozidla č. 4246.

— při specifické povaze nebezpečnosti železnič. provozu nečiní zákon zodpovědným za bezpečnost dopravy osobu jedinou; rozkládá povinnost přesně dopravní služby a bezvadného dozoru na více jedinců, ukládá větší řadě zaměstnanců zachovávat určité předpisy toho kterého způsobu služby, a činí je tak kolektivně zodpovědnými. Povaha služby však nepřipouští prosté spoléhání se, že jiný provede svůj úkol bezvadně č. 4105.

— vyžaduje zvýšenou opatrnost a přísné dodržování předpisů, daných v zájmu bezpečnosti služby; tyto bezpečnostní předpisy předcházejí jiným předpisům pořádkovým (na př. které nařizují co nejrychlejší provedení posunu); oněch předpisů jest zvýšenou měrou dbáti zvláště za nepříznivých poměrů povětrnostních, třeba i na úkor rychlosti výkonu služby, nelze-li za daných poměrů jinak služební úkon provést č. 4231.

— s hlediska trestního zákona nelze posunovači, který měl obstarati současně výkony několika posunovačů, z nichž jeden měl běžeti před soupravou a ostatní se měli rozdělit podle vozů, vytýkati, že stojí na stupátku prvního vozu hleděl obstarati i pozorování jízdní dráhy, i spojovací službu se strojvůdcem č. 4231.

— tím však, že dal posunovač znamení k pohybu posunované soupravy, nepřesvědčiv se dříve bezpečným a všelikou pochybnost vylučujícím způsobem o tom, zda jest kolej volná, způsobil situaci, za jejíž další průběh nese zodpovědnost v rámci §§ 335, 337 tr. zák. č. 4231.

Žena těhotná (§ 339 tr. zák.) viz nevdaná těhotná žena.

Žhárství: zapálením se i podle obecné mluvy rozumí nejen přímé přiložení ohně, nýbrž všeliká činnost, kterou se způsobí požár, tedy i nepřímé úmyslné způsobení požáru č. 4080.

Živnostenské provozovny: ustanovení § 8 č. 1 odst. 2 a) zák. č. 568/1919 (v doslovu zákona č. 80/1924) nevztahuje se na obchodní nebo živnostenské provozovny) č. 4204.

— **užívání:** předmětu vynálezu č. 4245.

— viz též ochrana vynálezů.

Živnostensky viz po živnostensku.

Živnostenský podnik: i když nese podle smlouvy občanské jméno jiného (Brunner), není po případě tento podnik (sýrárna) pokud se týče jeho majitel oprávněn používatí onoho jména na svých výrobcích ve smyslu § 5 zák. č. 19/1890 č. 4248.

Živnostník: přestupku podle § 399 tr. zák. mohou se dopustiti jen živnostníci, kteří jsou oprávněni prodávati maso buď syrové nebo jakkoliv připravované (řezníci, uzenáři, hostinští, vyvážecí a pod., po případě jejich pomocníci v živnosti); jiné osoby (domkáři, rolníci, pachtýři selských pozemků) se přestupku toho dopustiti nemohou č. 4224.

Žlučové kamínky: záchvat choroby žlučových kamínků jest neodvratnou překážkou ve smyslu § 427 tr. ř. č. 4149.

Seznam ustanovení zákonných, jež byla v tomto svazku vyložena.

I. Trestní zákon.

Čl. IV. uv. zák.	Čl. IX. uv. zák.	Čís.	Čís.
§ 132 III	4041, 4061, 4192, 4288, 4314, 4321	4168	4244
— IV	4043, 4183, 4258, 5259	126 dis.	4258, 4259
§ 134	4043, 4183, 4258, 5259	§ 1	4258, 4259
— čis. 1	4141, 4144, 4265, 4330	2 a)	4043, 4183
— odst. 2	4141, 4144, 4265, 4330	— b)	4221, 4259
§ 135 čis. 4	4043, 4183	— c)	4043, 4209
§ 136	4221, 4259	— e)	4087, 4140, 4147, 4158, 4348, 131 dis.
§ 137	4043, 4209	— f)	4087
§ 138 odst. 2	4055	— g)	4090, 4259, 4293, 4303
§ 140	4144, 4209	§ 3	4087, 4147, 4283
§ 141	4209, 4221	§ 5	4043, 4080, 4089, 4102, 4112, 4119, 4230, 4244, 4245, 4266, 4285, 4324, 4337
§ 142	4161	§ 7	4343
§ 144	4043, 4073, 4112, 4230, 4269	§ 8	4073, 4131, 4281
§ 152	4053, 4144	§ 9	4112, 4230, 4308
§ 153	4146, 4193, 4196, 4211, 4237, 4331	§ 11	4131
§ 155 a)	4053	§ 17	4232
§ 156 c)	4039	§ 25	4042
§ 171	4086, 4195, 4209, 4332	§ 26	4094
§ 173	4160	§ 27	4094
§ 174 I b)	4221	§ 34	4117, 4159, 4226, 4237, 4244
— I c)	4208	§ 35	4117, 4159, 4192, 4226
§ 174 II a)	4074, 4082, 4266	§ 36	4135
— II c)	4266	§ 37	4117
§ 176 I b)	4172	§ 40	4042
§ 176	4284, 4337	§ 55	4098
— II c)	4137, 4271	§ 68	4116, 4138, 4202, 4246, 4264, 4278, 4283, 4348
§ 177	4337	§ 78	4174
§ 181	4127, 4190	§ 81	4138, 4159, 4184, 4202, 4218, 4278, 4283, 4319
§ 183	4062, 4109, 4118, 4127, 4130, 4137, 4142, 4177, 4222, 4254, 4306	§ 82	4217, 4283
§ 185	4049, 4284, 4306	— druhá věta	4311
§ 186 a)	4271, 4284	§ 85	4334
§ 187	4109, 4148, 4233, 4282, 4324	— b)	4068, 4162, 4334
§ 188 b)	4148, 4282	— c)	4172
§ 189	4130	§ 86	4068
§ 190	4195, 4209	§ 87	4218, 4334
§ 192	4195	§ 93	4250
§ 194	4195	§ 94	4098, 4308
§ 195	4055, 4221, 4259	§ 96	4060
§ 197	4044, 4046, 4066, 4100, 4181, 4255, 4270	§ 97	4098
§ 199 a)	4038, 4071, 4260, 4267, 4287, 4290	— a)	4091, 4119
— d)	4212, 4310	— b)	4057, 4153, 4327
— e)	4111	§ 99	4171, 4182, 4201, 4237, 4327
§ 200	4181	§ 100	4098
§ 201 c)	4238	§ 101	4102, 4331
§ 205	4310	— odst. 2	4193, 4211, 4331
— a)	4318	§ 104	4102
§ 206	4323	§ 105	4102
§ 209	4040, 4121, 4327	§ 125	4140, 4247
§ 212	4253	§ 127	4244, 4247
§ 214	4268	§ 128	4151
		§ 129 I b)	4090, 4293

	Čís.	Čís.
226	4309	461
d)	4062	4042, 4044, 4046,
227 věta 2	4084	4066, 4086, 4310
b)	4234	463
229	4064, 4087, 4147	468
233	4343	477
239	4042	486
240	4042	487
249	4042	488
250	4117, 4159, 4226	4058, 4069, 4084, 4107, 4133,
267	4212	4143, 4173, 4188, 4199, 4272
269 a)	4241	489
283	4123, 4159, 4218, 4334, 4341	490
303 odst. 1	4097	4178, 4188, 4199,
odst. 2	4289	4215, 4272, 4300
306	4262	491
307	4245	4058, 4069, 4084, 4133,
312	4138, 4184, 4278, 4283	4143, 4166, 4188, 4199,
313	4278	4215, 4236, 4272
odst. 2	4184	492
320 f)	4109, 4175	496
335	4043, 4048, 4056, 4079, 4081,	497
	4083, 4088, 4099, 4101, 4105,	501
	4106, 4110, 4134, 4141, 4144,	516
	4150, 4210, 4231, 4258, 4261,	522
	4265, 4303, 4312, 4313, 4330,	523
	4347	525
337	4197, 4231, 4261, 4312	529
339	4043	530
343	4187	4280, 4326, 4342
360	4144	— posl. věta
399	4053, 4224, 4281	531
411	4195	4084, 4240
431	4066, 4106	— odst. 1
		a)
		b)
		532

II. Trestní řád.

	Čís.	Čís.
čl. V uv. zák.	4084	55
1	4084, 4122	56
2	4338	— odst. 2
— odst. 2	4104, 4278	57
— odst. 3	4104	60
3	4161, 4245	62
5	4323	78
6	4213, 4304, 4335, 4346, 133 dis.	90
24	4109, 4148	108
33	4103, 4106, 4186, 4276	118
41	4241	120
— odst. 2	4292	152
— odst. 3	4241	— čis. 1
44	4055	— odst. 2
46	4114, 4173, 4326	166
— odst. 3	4322	170
47	4048, 4059	190
51	4046	— odst. 1
— odst. 1	4046	207
— odst. 2	4046, 4165, 4338	228
— odst. 3	4046, 4108	231
50	4322	— posl. věta
54 odst. 1	4338	232
— odst. 2	4135	237

	Čís.	Čís.
248	4191	294
252 odst. 1	4250	296
— čis. 1	4120, 4250, 4321	317
— čis. 2	4250	318
— čis. 3	4250	319
— čis. 4	4250	4043, 4144, 4183, 4221, 4234
— odst. 2	4250	4078, 4140, 4183, 4209,
— predposl. odst.	4262	4221, 4234, 4249, 4259
255 věta 1	4217	320
259 čis. 3	4184	4043, 4055, 4144, 4183, 4195,
260 čis. 1	4189, 4287	4209, 4221, 4258, 4259
262	4071, 4184, 4217, 4268	322
263	4071, 4268, 4342, 128 dis.	323
— odst. 2	4170	325
265	4117, 4128, 4205, 4275	— odst. 2
267	4071, 4184, 4268, 4298	326
268	4125, 4276	— posl. odst.
170 čis. 4	4189	327 odst. 2
— čis. 5	4087, 4105, 4133, 4175,	328 odst. 2
	4228, 4256, 4328	340
271	4126, 4132, 4216	341
279	4343	344 čis. 1
281	4174	— čis. 2
— čis. 1	4128, 4218	— čis. 4
— čis. 2	4325	— čis. 5
— čis. 3	4048, 4132, 4218,	— čis. 6
	4245, 4287, 4325	4043, 4055, 4078, 4140,
— čis. 4	4048, 4106, 4161,	4183, 4195, 4209, 4221,
	4242, 4245, 4246	4225, 4258, 4259
— čis. 5	4087, 4090, 4096, 4106,	— čis. 9
	4133, 4178, 4184, 4186,	— čis. 10 b)
	4196, 4256, 4265, 4287,	— čis. 12
	4321, 4328	— predposl. odst.
— čis. 7	4287	4043, 4183, 4295
— čis. 8	4071, 4096, 4268, 4287	346
— čis. 9 a)	4066, 4105	359 odst. 3
— čis. 9 b)	4083, 4170	— odst. 4
— čis. 10	4287	364 čis. 1
— čis. 11	4094, 4098, 4117, 4128,	366
	4184, 4217, 4301	389
— posl. odst.	4179	400
282	4054	410
284	4335	412
285	4205, 4213, 4286, 4335	427 odst. 3
290 odst. 2	4329	451
292 posl. věta	4276	458
293 odst. 2	4170	463
— odst. 3	4329	466
		470 odst. 3
		477
		481
		495
		495

III. Ostatní zákony a nařízení.

	Čís.	Čís.
1811 červen 1. čis. 946 sb. z. s.		314
(občanský zákoník)		§ 1157
35	4323	1852 říjen 24. čis. 223 ř. zák.
36	4323	(zbrojní patent)
37	4323	2
44	4323	12
66	4158	32
879	4157	36
1005	4322	40
		— listopad 16. č. 1 ř. zák. z ro-

	Čís.
ku 1852 (železniční provozní řád)	
§ 102	4246
— prosinec 3. čís. 250 ř. zák. (lesní zákon)	
§ 55	4264
§ 57	4348
§ 58	4116, 4264, 4348
1853 květen 3. čís. 81 ř. zák. (soudní instrukce)	
§ 46	136 dis.
§ 47	136 dis., 138 dis.
1854 červen 6. čís. 165 ř. zák. (soudní instrukce trestní)	
§ 165	4096
1855 duben 3. čís. 61 ř. zák. (správní přestupky)	
§ 4	4091
1862 prosinec 17. čís. 6 ř. zák. z r. 1863 (tiskový zákon)	
§ 6	4096, 4298, 4346
§ 9	4051
§ 10	4051
— čís. 3	4051
§ 11	4051
§ 23	4096, 4298, 4346
§ 24 druhá sazba	4301
§ 40	4240
— prosinec 17. čís. 8 ř. zák. z r. 1863 (trestní novela)	
čl. V	4274, 4299
— odst. 2	4294
— odst. 3	4278
1866 červen 1. čís. 49 z. zák. (honnební zákon pro Čechy)	
§ 1	4086
§ 3	4086
§ 40	4136
— červen 15. čís. 47 z. zák. pro Čechy (silniční řád)	
§ 9	4088
1867 listopad 15. čís. 131 ř. zák. (trestní novela)	4094
1868 květen 21. čís. 46 ř. zák. (kárný zákon pro soudce)	
§ 2	140 dis.
§ 6 a)	138 dis., 140 dis.
— b)	140 dis.
§ 43	138 dis., 139 dis.
§ 45	139 dis.
§ 47	138 dis.
— červenec 6. čís. 96 ř. zák. (advokátní řád)	
§ 10	131 dis.
— odst. 2	131 dis.
— říjen 15. čís. 142 ř. zák. (tisková novela)	
čl. III	4051, 4096, 4168, 4298
— čís. 1	4168
— čís. 3	4096, 4346
— čís. 5	4051, 4298, 4346

	Čís.
1869 květen 14. čís. 62 ř. zák. (obecné školy)	
§ 1	4193
1872 duben 1. čís. 40 ř. zák. (kár. stat. adv.)	
§ 2	127 dis., 128 dis., 129 dis., 132 dis., 141 dis.
§ 3	127 dis.
§ 12	126 dis.
— pism. a)	135 dis.
§ 29	134 dis.
§ 31 odst. 1	127 dis.
§ 33 odst. 4	130 dis.
§ 35	130 dis.
§ 37	130 dis.
§ 38	134 dis., 141 dis.
§ 39	134 dis., 141 dis.
§ 46	134 dis., 141 dis.
§ 47 odst. 1	135 dis.
§ 48	133 dis.
§ 53 čís. 3	134 dis.
— červen 16. čís. 84 ř. zák. (polní hlídači)	
§ 1	4264
§ 3 čís. 2	4264
§ 4	4116
§ 6	4264
§ 8	4264
1874 prosinec 31. č. 5 z. zák. pro Moravu z r. 1875 (řád policie silniční)	
§ 24	4141
1877 prosinec 31. čís. 3 ř. zák. na rok 1878 (novela k trestnímu řádu)	
§ 1	4155
— čís. 1	4049, 4054, 4082, 4216, 4317, 4344
— čís. 2	4205, 4335
— čís. 3	4213
§ 6	4124, 4132
1883 květen 25. čís. 78 ř. zák. (maření exekuce)	
§ 1	4071
§ 3	4095, 4345
1885 květen 24. čís. 89 ř. zák. (žebrota a tuláctví)	
§ 7 odst. 2 pism. a)	4279
1886 červen 21. čís. 54 z. zák. (silniční řád)	
§ 9	4088
1890 leden 6. čís. 19 ř. zák. (ochrana známek)	
§ 5	4248
§ 23	4235, 4248, 4328
§ 25	4235, 4328
1892 březen 4. čís. 29 z. zák. mor. (řád policie silniční)	
§ 14	4141
1895 srpen 1. čís. 113 ř. zák. (civilní řád soudní)	

	Čís.
§ 199	4084
§ 340	4260
— prosinec 26. čís. 197 ř. zák. (původcovské právo)	
§ 32 čís. 2	4305
1896 leden 16. čís. 89 ř. zák. (falšování potravin)	
§ 6	4185
§ 7	4185
§ 10	4185
§ 11	4251
— listopad 27. čís. 217 ř. zák. (zák. o soudní organizaci)	
§ 32	4218
§ 85	4084
1897 leden 11. čís. 30 ř. zák. (ochrana vynálezů)	
§ 1	4245
§ 9	4245
§ 52	4245
§ 95	4245
§ 96	4245
§ 97	4104, 4245
§ 107	4245
§ 113	4104
1898 duben 20. čís. 52 ř. zák.	
§ 1	4185
1908 květen 29. čís. 116 ř. zák. (živnostenské provozování lomů)	
§ 1	4330
1909 srpen 6. čís. 177 ř. zák. (nakažlivé nemoci zvířecí)	
§ 4	4224
§ 5	4186
§ 8 odst. 2	4202
§ 13	4224
§§ 64—68	4224
1910 duben 28. čís. 81 ř. zák. (automobily)	
§ 45	4261
§ 46	4070, 4110, 4197, 4210, 4312, 4313, 4347
— odst. 2	4070, 4079, 4083, 4110, 4197, 4312, 4313, 4347
1916 červen 28. čís. 207 sb. z. a n. (zbavení svéprávnosti)	
§ 2 čís. 2	4317
1917 leden 25. čís. 37 ř. zák. (umělá sladidla)	
§ 4 odst. 1	4185
1918 březen 21. čís. 108 ř. zák. (shlazení následků odsouzení)	
§ 1	4085
— srpen 18. čís. 318 ř. zák. (náhrada za vazbu)	
§ 1	4163
§ 9	4163
1919 leden 31. čís. 75 sb. z. a n. (volební právo)	
§ 3	4212, 4251, 4268, 4281

	Čís.
— říjen 17. čís. 562 sb. z. a n. (podmíněné odsouzení)	
§ 1	4218, 4263, 4291
— odst. (2)	4085
§ 2	4123, 4243, 4275, 4291, 4327
— odst. 2	4315
§ 3 (1)	4315
§ 4	4101, 4103, 4281, 4339
§ 6 čís. 1	4123, 4275
— čís. 2	4339
— čís. 4	4128, 4205, 4275
§ 7	4275
— (3)	4167, 4205, 4291, 4339
§ 8 (3)	4205
§ 20	4205
— říjen 17. čís. 568 sb. z. a n. (předražování)	
§ 7	4169
§ 8	4204
§ 21	4042
1920 únor 29. čís. 121 sb. z. a n. (ústavní listina)	
§ 24	4075, 4180, 4257, 4299
§ 117	4143
— únor 29. čís. 123 sb. z. a n. (volební řád sněmovny — zákaz čepovatí lihoviny)	
§ 32	4065, 4087, 4089, 4139, 4147
§ 58 I čís. 7	4065, 4087, 4089, 4139, 4147
— únor 29. čís. 124 sb. z. a n. (složení senátu)	
§ 2	4087, 4147
— březen 16. čís. 165 sb. z. a n. (státní policejní úřady)	
§ 2	4211
— březen 19. čís. 193 sb. z. a n. (branný zákon)	
§ 47	4163
— duben 9. čís. 293 sb. z. a n. (ochrana osobní svobody)	
§ 4	4042
— duben 14. čís. 299 sb. z. a n. (četnictvo)	
§ 1	4109
§ 2	4148
§ 9	4283
§ 11	4283
— duben 14. čís. 303 sb. z. a n. (zubní lékařství)	
§ 1 odst. 2	4187
1921 srpen 12. čís. 309 sb. z. a n. (útisk)	
§ 1	4091, 4152
§ 2 odst. (2)	4091
— prosinec 22. čís. 471 sb. z. a n. (trestní právo)	
§ 6	4128
— odst. 1	4340
§ 7	4128

	Čís.		Čís.
1922 červenec 11. čís. 241 sb. z. a n. (potírání pohlavních nemocí)		§ 1	4076, 4240
§ 20 čís. 2	4192	— červenec 3. čís. 178 sb. z. a n. (úplatkářství)	4157
— červen 30. čís. 252 sb. z. a n. (ochrana patentů)		§ 2 odst. (1)	4102, 4160
§ 6	4104	— odst. (2)	4102, 4160
1923 březen 19. čís. 50 sb. z. a n. (ochrana republiky)		— odst. (3)	4157
§ 2	4297	§ 3 odst. (1)	4052, 4102, 4160
§ 11	4045	— odst. (2)	4102, 4160
— čís. 1	4045	— odst. (3)	4157
— čís. 2	4045	§ 4	4047, 4052
§ 12 čís. 1 odst. 2	4297	§ 6	4160
§ 13 čís. 1	4066, 4115, 4179	1926 únor 3. čís. 17 sb. z. a n. (jazykové nařízení)	
§ 14 čís. 1	4096, 4129, 4156, 4252, 4263, 4273, 4274	čl. 4 odst. 3	4124
— čís. 3	4097, 4343	— červen 24. čís. 104 sb. z. a n. (učitelský zákon)	
— čís. 5	4093, 4096, 4189, 4203, 4239, 4256, 4274, 4299, 4343	§ 46	4193
§ 15 čís. 3	4094, 4096, 4113, 4145, 4180, 4194, 4206, 4239, 4273	— listopad 24. čís. 218 sb. z. a n. (autorské právo)	
§ 16 čís. 2	4316	§ 28	4305
§ 17 čís. 1	4113, 4179	§ 45	4154, 4305
§ 18 čís. 1	4076	§ 47	4154
— čís. 2	4076, 4096	1927 červenec 1. čís. 107 sb. z. a n. (lékařské rady)	
§ 32	4094, 4180, 4206	§ 1	4120
§ 33	4042	— červenec 15. čís. 111 sb. z. a n. (nekalá soutěž)	
§ 35	4093	§ 2	4059
§ 39 čís. 2	4156, 4343	— odst. 2	4059, 4178
§ 42	4051, 4096, 4298	— odst. 3	4059
— prosinec 20. čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 (telegrafy)		— odst. 4	4059
§ 23 odst. (2)	4063	§ 25	4059, 4328
§ 24 odst. (1)	4063, 4064, 4072, 4214, 4219, 4302	§ 27	4059, 4178, 4229, 4340
— odst. (5)	4220	§ 29	4328
1924 duben 25. čís. 80 sb. z. a n. (válečná lichva)		— odst. I.	4248
čl. I čís. 1	4204	§ 31	4114
— květen 30. čís. 124 sb. z. a n. (tisková novela)		§ 34 (2)	4304, 4342
§ 1	4058, 4069	§ 35 odst. 5	4050
— odst. (2)	4069	§ 39	4059
§ 4	4143, 4227, 4300	1928 červenec 14. čís. 111 sb. z. a n. (shlazení následků odsouzení)	
§ 6	4069, 4168	§ 1	4085
§ 12	4133	§ 4	4085
§ 13	4277	§ 13 odst. (2)	4085
§ 17	4059	— září 14. čís. 162 sb. z. a n. (učitelská pragmatika)	
§ 24	4069	čl. II	4193
§ 27	4058, 4228	1929 březen 21. čís. 31 sb. z. a n. (valorisační novela)	
— květen 30. čís. 126 sb. z. a n. (tisková novela)		§ 7 (1)	126 dis.
		— červen 25. čís. 102 sb. z. a n. (nucené pracovní kolonie)	
		čl. II	4279
		čl. II b)	4132

IV. Jiné předpisy.

	Čís.		Čís.
Amnestie z 19. října 1928	4226	Cestovní poplatky (výnos min. spr. z 15. března 1918, čís. 37.366/16)	137 dis.
čl. II	4103, 4226		